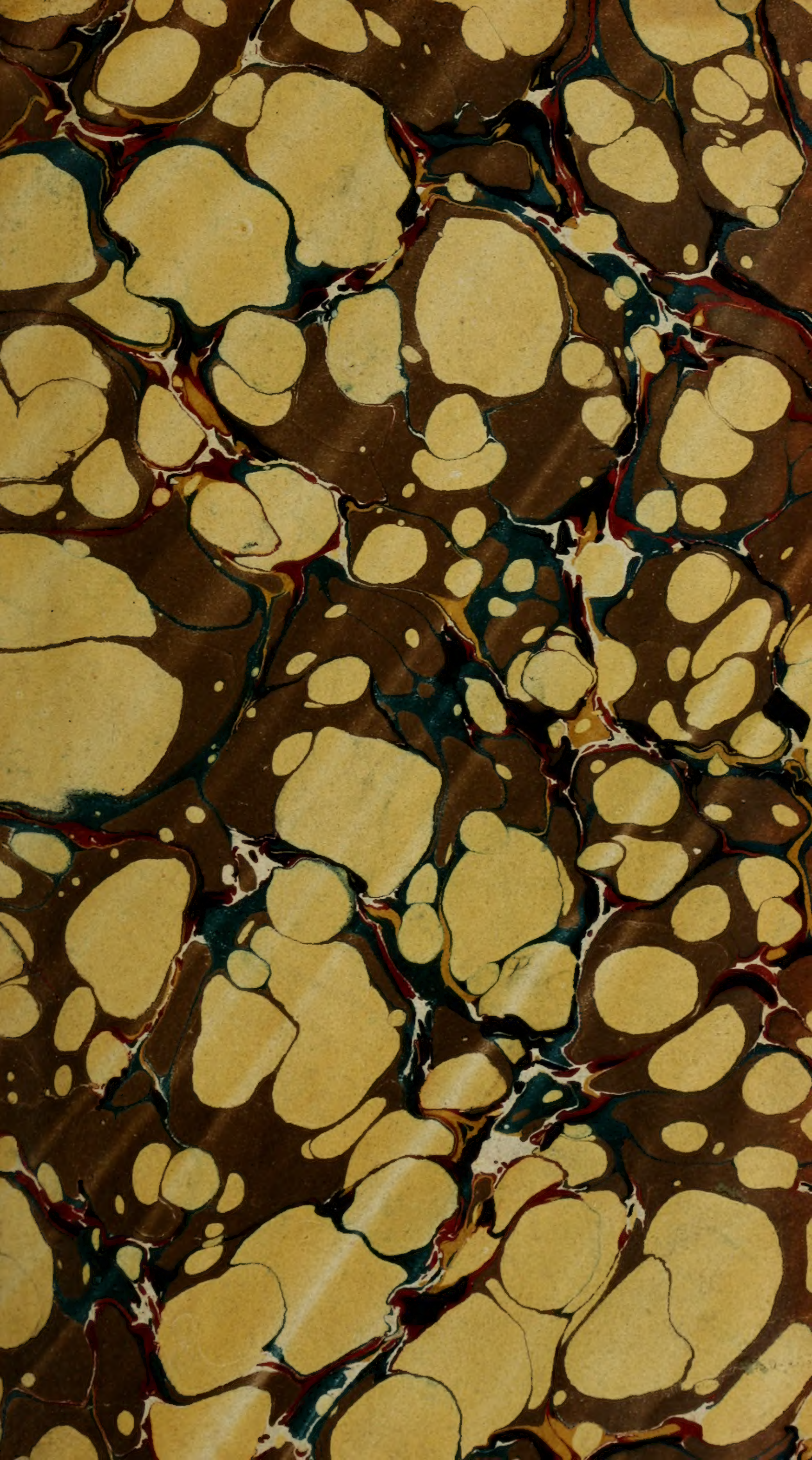

HOMERI
CARMINA.

RECOGNOVIT ET EXPLICUIT

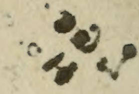
FRIDERICUS HENRICUS BOTHE.

ODYSSEAE

VOLUMEN PRIMUM.

LIB. I—VIII.

LIPSIAE
SUMTIBUS LIBRARIAE HAHNIANAE
MDCCCXXXIV.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ Α ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τοῦ τὸν Ὀδυσσέα εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου· μεθ' ἣν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μέντῃ, βασιλεῖ Ταφίων. γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ἡ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ζήτησιν εἰς Πύλον μὲν πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ἔμφασιν δοῦσα, ὡς θεὸς εἴη. καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται εὐωχία.

ΑΚΡΟΣΤΙΧΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑΝ ΚΑΤΑ ΡΑΨΩΙΔΙΑΝ.

Ἄλφα, θεῶν ἀγορή, Ὀδυσείδῃ Παλλάδι θάρσος[1].
Βῆτ' ἀγορὴν, γρηὸς δ' ἔχει ἤϊα[2], *πλοῦν μετ' Ἀθηνᾶς.*
Γάμμ', ὑπὸ Νέστωρ δέκτο, συνῶρθ', υἱὸς υἷι, θεὰ πτῇ[3].
Δέλτα, μάθ' Ἀτρείδα πατρὸς ἀμφὶ[4] *λοχώμενος υἱός.*
Ἒ, πλεῖ ἐπὶ σχεδίης Ὀδυσεὺς πόντῳ κεαθείσης[5].
Ζῆτα δὲ, Ναυσικάα κόμισ' ἐν Σχερίῃ Ὀδυσῆα.
Ἦτα δ', εὖ φρονέουσ' Ὀδυσεῖ Σχερίης βασιλῆες.
Θῆτα δ', ἄθλοις Φαίηκες Ὀδυσσῆος πείρηθεν.
Ἰῶτα τὰ Λωτοφάγων, Κικόνων τε, Κυκλώπεσσι ξύν[6].
Κάππα δὲ Λαιστρυγόνων ἔχει, Αἰόλου, ἔργα τε Κίρκης[7].
Λάμβδα δ', ἐν Ἀΐδεω ἔτυχ' ἐν ψυχαῖσιν Ὀδυσσεύς[8].
Μῦ Σειρῆνας ἔχει Πλαγκτὰς, τὰ δὲ Ἠελίοιο[9].

Annotationes. 1) Ald. 3. et recentiores corrupte: *Ὀδυσσηίδι*, vel *Ὀδυσηΐδι*. Malim — *ἀγορὴν, Ὀδυσείδῃ Παλλάδα θάρσος, Βῆτ' ἀγορὴν* etc., ut *ἔχει* pertineat ad versum 1.

2) libri pravis numeris: *Β. ἀγ. ἔχει, ἤϊα γρηός.* concinnius fuisset hoc: *πλοῦν θ' ἅμ' Ἀθηνᾷ.*

3) iidem: *συνῶρτο δ' ὃς υἷι, θεὰ δ' ἔπτη.* falsum *ὃς*, quo Nestor significaretur. scilicet *δ' ὃς* ortum est ex *υἱὸς*, quae vox priorem corripit, ut passim apud Homerum.

4) ibidem: *Δ. μ. ἀμφὶ πατρὸς παρ' Ἀτρείδα λ. υ.*

5) ib. *κεαθ. πόντῳ.*

6) praebuit *τὰ* codex Alteri 133., quod vulgo abest, raptum a syllaba simili, quae antecedit. ceterum libri: — *κικόνων σὺν κύκλωψ ἐστίν.* Cl.: *Λωτοφάγων, Κικόνων, σὺν Κυκλώπεσσιν, Ἰῶτα.* similes in codd. *σ* et *τ* litterae: hinc forte librarii scripserunt *Κυκλώπεστι* vel *Κύκλωπ ἐστι*, deinde ex industria *Κύκλωψ ἐστὶ*, quo sensus constaret. vox *Ἰῶτα δισυλλάβως* pronuntianda est, more Latinorum. copulam forte neglectam puto, quippe quam hic scriptor usurpare solet, ubicunque licet per metri angustias. *Κυκλώπεσσι ξὺν*, ut *Ἀρτέμιδι ξὺν* Odyss. ο', 410. vocabulorum *κύκλος, Κύκλωψ* et similium priores syllabas Hom. producit, Euripides autem et recentiores saepe corripiunt.

7) ib.: *Κάππα δ' ἔχ' Αἰόλου, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.* Cl.: *Κάππ' ἔχει Α., Λ—ος, ἔργα τε Κ.*

8) ib.: —*Ἀΐδεω ψυχαῖς ἐνέτυχεν Ὀδ.*, producta penultima in *ἐνέτυχεν*, quod non potest. Cl.: *ἐνετύγχαν'*, sed aoristo opus est.

9) libri vett. *ἀμέτρως: — πλαγκτάς τ' ἰδὲ βοῦς ἀελίοιο.* Cl.: *πλαγκτὰς, βοῦς τ' Ἠελίοιο.* sed *βοῦς* videtur esse ab interprete. *τὰ Ἠελίοιο*, ut *τὰ Λωτοφάγων* 9.

Νῦ, Ἰθάκης ἐπέβη Φαιήκων πομπῇ Ὀδυσσεύς.
Ξῖ δ' Ὀδυσῆ Εὔμαιος ἀγρῷ ξείνισσεν ὑφορβός[10]).
Οὖ, ἐπέβη Ἰθάκης Λακεδαίμονος ἐξ Ὀδυσείδης.
Πῖ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἀναγνωρίζει πατέρα ὅν[11]).
Ῥῶ, βάλες, αἰπόλε τε, μνήστηρ τε, κύων ὃν ἀνέγνω.
Σίγμα δ' ἔριν εὖχός τ' Ὀδυσῆος, δῶρά τ' ἀνάκτων[12]).
Ταῦ δ' ἀναγνωρίζει γρηῦς ἐξ οὐλῆς Ὀδυσῆα[13]).
Ὕ δὲ, Θεοκλύμενος κακὰ δὴ μαντεύετ' Ἀχαιοῖς[14]).
Φῖ δὲ, βιὸν προτίθησιν ἄεθλον Πηνελόπεια[15]).
Χῖ δ', Ὀδυσεὺς μνηστῆρας ἐκαίνυτο νηλέϊ χαλκῷ[16]).
Ψῖ δ', ἀναγνωρίζει πόσιν ὅν ποτε Πηνελόπεια.
Ὦ δ', Ὀδυσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱέϊ μίσγετ' Ἀχαιοῖς[17]).

10) ib.: *Ξῖ δ' Ὀδυσῆα ξείνισεν εὔμ. ἀγρῷ ὑφ.*

11) ita Cl. libri: — *πατέρ' ἑόν.*

12) ib.: *ἔριν Ἴρου*, ex interpretatione, quam respuit metrum, nisi scribatur *Σίγμ', ἔριν Ἴρου, εὖγμ' Ὀδ.* etc., quod nolim. prius *τὲ*, quod abest a codicibus, jam ipsius sententiae causa addendum fuit. sed vereor ne hoc dederit grammaticus: *Σίγμ', Ἶρόν τε καὶ εὖχος Ὀδυσσέος, ἔδνα δ' ἀνάκτων. δῶρα* scripsisse videtur is, qui *ἔδνα* nonnisi dotem intelligeret, et vocab. *δῶρα* in ipso carmine legisset. sed Apollonius: *ἔδνα, τὰ ὑπὸ τῶν μνηστήρων ταῖς μεμνηστευμέναις διδόμενα δῶρα.* v. idem v. *ἀνάεδνον.* Iri quidem nomine haud facile caveri potest: cui nomini verisimile est adscripsisse librarios interpretandi gratia verba *ἔριν Ἴρου.* codex Alter.: *δῶρα δ' ἄν.* plus licet Critico in his versiculis, qui partim tam corrupti sunt, ut vix metrum agnoscas; quibus tamen operae pretium fuit, quod pace Buttmanni dixerim, tandem aliquando medicam afferre manum.

13) et hic et 11. et 23 Graeculus corripuit posteriorem *τοῦ ἀνὰ* in *ἀναγνωρίζει.*

14) ita codex Alteri. vulgo: *Ὕ βρονταῖς Ζεὺς θάρσυν' Ὀδυσσῆα, καὶ σχέθ' Ἀχαιοὺς*, quod ita versifices, expuncta interpretatione: *Ὕ δὲ, Ζεὺς θάρσυνεν Ὀδυσσέα, κ. σ. Ἀ.* Cl. nil nisi *Ὀδυσσέα* scripsit, perperam correpta posteriore verbi *θάρσυν'*.

15) cod. Alter.: — *προτίθησ' ἆθλον εὐνῆς Πην.* haud inepte scripseris: *Φῖ, βιὸν ἀθλοσύνην προτίθησιν Π.*

16) excidit *δὲ* in libris.

17) vulgo: *μάχετ'*, versu pessumdato. est id, opinor, interpretamentum *τοῦ μίσγετο* sive *μίσγεται.* Oxon., Barn., Cl., Ern.: *μάρνατ'*.

De Odyssea multi multa, quae nolo repetere. Iliadis epilogum vocat Longinus l. de Subl. §. 9., et senem hoc carmen Homerum composuisse putat cum alias ob causas, tum propter mythorum ac narrationum frequentiam, *ὅτι μεγάλης φύσεως*, inquit, *ὑποφερομένης ἤδη ἴδιόν ἐστιν ἐν γήρᾳ τὸ φιλόμυθον.* a quo dissentientibus Duporto praef. Gnomologiae Hom., Dacieriae, Clarkeo aliisque etiam ipse accedo, nec vim aut splendorem ingenii Homerici desidero in Odyssea. sed ut res sunt, ita dicit maximus poëta; sunt autem in illa res fere tenues ac sedatae, quibus alius convenit stilus quam turbis proeliisque Iliadis. placuit Clarkeo Alcidamantis dictum illud apud Aristotelem Rhet 3, 3, Odysseam esse pulcrum vitae humanae speculum, *καλὸν ἀνθρωπίνου βίου κάτοπτρον:* ipsi philosopho displicuit, tanquam frigidum, nec sane est haec alterius horum carminum laus propria, sed utriusque communis.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Α.

ΘΕΩΝ ΑΓΟΡΑ. ΑΘΗΝΑΣ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΝ.

Invocat poëta Musam, ut virum illum canat, qui, Troja eversa, multum terra marique erraverit, sociis propter ipsorum imprudentiam amissis.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε!

Annotationes. Siglis, quae nota sunt ex Iliade, haec accessere: A 1, A 2, A 3, A 4, A 5, codd. Vindobonenses, olim Palatini, 5, quos Franc. Car. Alterus adhibuit ad Odysseam, ab ipso editam Viennae 1794. quorum codicum antiquissimus est ille, quem 133. numerat Nesselius. liber diligenter scriptus in charta bombycina, seculo 11., praeter verba poëtae continet glossas interlineares et scholiorum omnis generis farraginem; sed a 5. demum rhapsodiae versu 113. incipit, et 24, 53. finitur, maleque tineis et blattis infestatus est. apportavit eum codicem Constantinopoli Augerius Busbequius (de Busbecke). A 2., quem codicem expressit editio Vindobonensis, et ipse in eodem genere chartae parique diligentia scriptus est anno Christi 1300. ap. Nesselium est 56. vel 58. (nam utrumque numerum nescio quo errore habet Alterus), κτῆμα pridem Jani Sambuci, Pannonii. manus emendatrices 6 sibi animadvertere in eo visus est Alterus. variantes quoque scripturae allitae sunt et glossae inter versus, in margine autem habentur scholia Pseudodidymi una cum Eustathii nonnullis, quae recentior aliquis adjecit. itidem ad seculum 14. pertinet A 3., qui Nesselio numeratur 5., codex chartaceus, magna cum cura exaratus folio majore. jam 4. horum librorum, 50. Nesselii, in charta ejusdem generis, nec indiligenter, scriptus est ab Ant. Damila Cretensi, seculo 15. exeunte; quem et ipsum codicem possedit olim Sambucus, ut multos alios in Italia coëmtos. A 5., 307. ap. Nesselium, qui nonnisi 6 primos Odysseae libros complectitur, eodem seculo itidemque in charta lintea scriptus est. glossas interlineares, quibus A 4. tantum non caret, hic liber ostendit, partim minio, partim atramento scriptas. — Am. B, Am. E, Am. Q, codd. 3, Odysseam continentes, quorum ab se descripta scholia primus publicavit A. Majus Mediolani, 1820., deinde Ph. Buttmannus Berolini, anno sequente. inscripti sunt illi codd. bibliothecae Ambrosianae, quae Mediolani est, Part. super. B 99., Part. sup. E 89., Part. sup. Q 88. quorum postremus optimus est, linteus ille quidem, nec antiqua manu in charta majore scriptus, sed iis instructus, judice Buttmanno, scholiis, in quibus plerisque antiquiorum Grammaticorum manum agnoscas. reliqui 2 libri etiam ipsi non ultra 14. seculum assurgunt, bombycini, forma minore, quam vulgo vocant *in quarto;* quorum B habet scholia plerumque brevia usque ad initium libri 21., alter priores tantum 9 libros complectitur cum scholiis satis copiosis, praeterquam in chartis recentioribus, quibus non semel suppletus est. — H, codex Heidelbergensis 45. (v. Wilkenii *Gesch. der*

πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω·
πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,

alten Heidelb. Büchersammlungen, p. 277.), quem Buttmannus usurpavit, anno aerae Christianae 1200. exaratus est in charta pergamena, continetque in Odyssea (nam Batrachomyomachia quoque et alia nonnulla adjecta sunt) libris quidem *α′*, *β′*, *γ′* et *θ′*, sequentibusque, et pauca et parvi pretii scholia; quibus autem margines repleti sunt in *δ′*, *ε′*, *ζ′* et *η′*, manu diversa scriptis minuta et propter compendia difficili lectu, ea melioris notae sunt, maximamque partem vel cum Q libri congruunt, vel cum Harlejanis, quae Porsonus edidit. et hactenus quidem de MSS. cusorum autem librorum, quos praeter Aldi tertium editam Odysseam et Wolfii Cephalaei 1534. impressam evolvimus, B littera significat editionem Odysseae, curatam Parisiis 1824. ab Jo. Fr. Boissonadeo, 2 voluminibus; cui editioni notulas adspersit vir litteratissimus, paucas illas quidem, sed Critico Grammaticoque haud inutiles; qualibus et Iliadem, pariter ab ipso editam, instruxit. E indicat F. G. Eichhoffii *Etudes grecques sur Virgile*, de quo libro minime contemnendo dixi ann. ad Il. 2., initio. superest siglum N, quo significantur Gregorii Guil. Nitzschii *Erklärende Anmerkungen zu Homer's Odyssee*, quas annotationes anno 1826. edere coepit vir eruditus, bonae quidem frugis plenas, sed nondum ultra librum 8. Odysseae progressas.

Vers. 1—10. E ann. ad initium Aeneidos: „Virgile place, comme Homère, son début près du dénoûment, en rejetant au milieu du poëme les événements antérieurs. Il montre son héros sur le point de parvenir au terme de ses efforts, repoussé par le courroux d'une divinité ennemie, et replongé dans de nouveaux malheurs. La tempête excitée par Junon, le naufrage d'Enée, son arrivée à Carthage, sa réception chez Didon, offrent la ressemblance la plus frappante avec les vagues déchaînées par Neptune, la naufrage d'Ulysse, et sa réception chez Alcinoüs." — *Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον.* potuit Hom. dicere *Ἔννεπε, Μοῦσ', Ὀδυσῆα πολ.*, sed maluit ex descriptione rerum gestarum agnoscere auditores heroëm notissimum, multisque aliorum quoque poëtarum carminibus celebratum. E: *σημείωσαι ὅτι σιωπᾷ τὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἐξ ἀρχῆς ὄνομα ὁ Ποιητὴς, ἐξαίρων αὐτὸν σεμνοῖς ἐπιθέτοις καὶ ἐγκωμίοις, καὶ ἀναρτῶν τὸν ἀκροατήν.* imitatus hoc est Virg. prima Aeneïde. Flaccus quoque A. P., 141.: *dic mihi, Musa, virum, captae post tempora Trojae, Qui mores hominum multorum vidit et urbes.* — Am. E et Q: — *ἀνὴρ δὲ γέγονε παρὰ τὸ ἀνύειν (ἄνειν) δύνασθαι, γυνὴ παρὰ τὸ γεννᾶν, ἄρσην (?) παρὰ τὸ ἀρόσαι.* — *ἔννεπε.* probabiliter Buttm. *Lexil.* 1. p. 287. et seqq. *ἐνέπειν* formam auctiorem esse dicit *τοῦ ἔπειν*, „*ἐνέπω* ist weiter nichts als eine gedehnte Form von *ΕΠΩ* oder *ΕΙΠΩ*." nec tamen sensu careret *ἐν* praepositio, si sumeretur, id quod ipse Buttm. intellexit, nec magis insolens est *ἐννέπειν* geminato *ν* quam *ἐννεσία*, *ἄλληκτος*, *ἄμμορος*, *ἄῤῥητος*, *ὅσσος* etc. v. Th. p. 230. — Sch.: *πολύτροπον. ἐπὶ πολλὰ τρέποντα τὴν διάνοιαν, συνετὸν, ἢ πολλῶν ἔμπειρον τρόπων.* Antisthenes ap. Am. Q.: — *διὰ τοῦτό φησι τὸν Ὀδυσσέα Ὅμ., σοφὸν ὄντα, πολύτροπον εἶναι, ὅτι δὴ τοῖς ἀνθρώποις ἠπίστατο πολλοῖς τρόποις συνεῖναι. οὕτω καὶ Πυθαγόρας λέγεται, πρὸς παῖδας ἀξιωθεὶς ποιήσασθαι λόγους, διαθεῖναι πρὸς αὐτοὺς λόγους παιδικοὺς, καὶ πρὸς γυναῖκας γυναιξὶν ἁρμοδίους, καὶ πρὸς ἄρχοντας ἀρχοντικοὺς, καὶ πρὸς ἐφήβους ἐφηβικούς. — τρόπος μὲν οὖν τὸ παλίμβολον, τὸ τοῦ ἤθους πολυμετάβολον.* — „Maximus Tyrius dissert. 16. extr.: *αὐτόν γε μὴν τὸν Ὀδυσσέα οὐχ ὁρᾷς, ὡς, παντοίαις συμφοραῖς ἀντιτεχνώμενος ἀρετῇ, σώζει καὶ τὸ δι' ἐκείνην θάρσος; τοῦτο αὐτῷ τὸ ἐκ Κίρκης μῶλυ, τοῦτο τὸ ἐν θαλάττῃ κρήδεμνον, τοῦτο τῶν Πολυφήμου χειρῶν τὸν ἄνδρα ἐξάγει, τοῦτο ἐξ ᾅδου ἀνάγει* etc. Budaeus de Asse lib. 5.: „ut ille vir heroïci spiritus et *polytropus* ab Homero dictus, i. e. multifaria ingenii dote, multiplici morum cognitione, versatilique solertia praeditus." *E Cl.* Cic. Orat. 2, 20.: *animus acer, et praesens, et acutus idem atque* versutus, *invictos viros efficit.* est igitur *τὸ πολύτροπον* pars sapientiae, qua excelluit, ut nulla re alia, Ulysses, solitus ille appellari propterea simili sensu *πολύμητις*, *ποικιλόμητις*, *μῆτιν Διῒ ἀτάλαντος*, *πολύφρων*, *πολυμήχανος*. Minerva *ν′*, 291.: *κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος, ὅς σε παρέλθοι Ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε. Σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ',*

ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων.
ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐῤῥύσατο, ἱέμενός περ·
αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἠελίοιο
ἤσθιον, αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
τῶν ἁμόθεν γε, θεὰ, θύγατερ Διὸς, εἰπὲ καὶ ἡμῖν!

domum redeundi cupidum Ulyssem amans Calypso nympha detinuit, miserantibus diis omnibus praeter Neptunum.

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,

οὐκ ἄρ' ἔμελλες, *Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων, Μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν;* versutia prudentiaque apte opponitur Ulysses sociis stultis, *νηπίοις*, non multis viarum erroribus, quibus et ipsi illi vexati sunt; nec verisimile est, poëtam sollertissimum in descriptione Ulyssis omisisse significationem calliditatis ingeniique multiplicis. scriptor antiquus hymno in Mercurium 13. de Maja nympha: *καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην*, iterumque 439.: *πολύτροπε Μαιάδος υἱὲ*, *versute Majae fili.* quem quidni audiamus potius quam Nonnum, qui proprie dixit *πολύτροπον ἴχνος*, *den vielfach gewandten Schritt*, Dionys. 28, 304.? malit tamen J. H. Vossius, vir clarissimus, *Mythol. Briefe* 1. p. 107. Ulyssem quoque intelligere *multum versatum* seu *jactatum*, quamvis in metaphrasi dixerit *dem vielgewandten*, h. e. callidissimo *τροπικῶς* (neque enim adjectivum *gewandt* sensu proprio usurpatur Germanis); et tautologiae, quae inest in verbis ὃς *μάλα πολλὰ πλάγχθη*, praetendit Il. ε', 63. et similes nonnullos locos, quibus addi poterat Il. ι', 124. cujus sententiae subscripsit N., nec tamen inficiatur, verba ejus stirpis jam ap. hunc nostrum aliquot locis dici *τροπικῶς*, velut *παρατροπέων* δ', 465. et *ἀποτρωπᾶσθε* φ', 112. — Am. E.: *ἱερὸν πτολ. διὰ τὸ κτισθῆναι ὑπὸ θεῶν.* — *Ἴλιον ἱρὴν* dixit Il. δ', 46. et saepius, solentque generatim urbes appellari sanctae. v. ann. ad Il. α', 38. — *ἔπερσε*, *evertit*, non solus, sed cum ceteris Graecis, qui bello Trojano interfuerunt. — A 5.: *ἔπερσεν*, adjecto *ν ἐφελκυστικῷ*. et ita solet ille librarius in versibus extremis; quod semel notavit Alterus, W per totum Homerum tenuit. v. Addenda ad vol. 2. Iliadis, ann. ad γ', 38. — „*ἀρνύμενος*, *quaerens*, expetens. ψ', 253.: *νόστον ἑταίροισιν διζήμενος, ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.* Sch.: *τὸ ἐφ' ἑαυτῷ περιποιῶν, καὶ σώζων ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἑταίρους.* — cf. Il. α', 159., ζ', 446., χ, 159. Horat. Epist. 1, 2, 18.: — *Ulixen, Qui domitor Trojae multorum providus urbes Et mores hominum inspexit, latumque per aequor*, Dum sibi, dum sociis reditum parat, *aspera multa Pertulit, adversis rerum immersabilis undis.*“ *E Cl.* de *Νόστοις* v. ann. ad 326. — *αὐτῶν γὰρ* etc. A 2.: *αὐτοὶ γ.*, fortasse ex 33: „*αὐτῶν σφετ.*, *suis ipsorum.* κ', 27.: *αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.* Th. gr. p. 408. sequ. Hermann. de pronomine *αὐτὸς*, p. 55.“ *E N.* — *ἀτασθαλίῃσιν.* 34, Il. δ', 409. etc. — Sch.: *Ὑπερίονος. ἐπιθετικῶς τοῦ ἡλίου, ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰέναι.* (legit igitur homo *ὑπερίονος.*) *Ἡσίοδος δὲ* (Theog. 374.) *Ὑπερίονος αὐτὸν ἐγενεαλόγησεν.* cf. 24, N et ann. ad Il. θ', 479. — *νόστιμον ἦμαρ. ἦμαρ νόστου*, *diem reditus* seu redeundi, h. e. ipsum reditum *περιφραστικῶς*, sicut alias haec et similia dixit *δούλιον ἦμαρ*, *ἐλεύθερον ἦ.*, *ἀναγκαῖον ἦ.* v. Il. ζ', 455. etc. — Am. E: *ἁμόθεν. παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν ἔστιν ὄνομα ἁμὸς, ἰσοδυναμοῦν τῷ τὶς, καὶ ἀπὸ τούτου γίνεται τὸ ἁμόθεν. δηλοῖ δὲ τὸ ἀπό τινος μέρους τούτων. ἀπὸ δὲ τοῦ ἁμόθεν γίνεται καὶ τὸ οὐδαμόθεν. ἀπὸ δὲ τοῦ ἄμως ἐπιῤῥήματος γίνεται τὸ ἀμωσγέπως καὶ τὸ οὐδαμῶς.* Ap.: *ἁμόθεν. ἀπό τινος μέρους. ὅθεν καὶ τὸ μηδαμῶς, κατὰ μηδένα τρόπον.* *τῶν ἁμόθεν γε* etc. est igitur *ἄμως* sensu contrario *κατά τινα τρόπον*, et *ἁμόθεν ἀπό τινος*, intell. *τρόπον*, quod Comicus dicit *ἀμηγέπη* sive *ἀμωσγέπως*, h. e. *ὁπωσοῦν*, *utcunque*, quocunque modo, seu prolixe, seu breviter, ut vulgo cantoribus velut praeïs, quae illi canant. „sic etiam nobis, *καὶ ἡμῖν*,“ inquit, „nunc, precor, dic de rebus gestis Ulyssis, postquam amisit socios.“ jamque subito inspiratus pergit *Ἔνθ' ἄλλοι* etc. cf. Il. α', 9., β', 494., λ', 221. etc.

11—21. *Ἔνθα*, *ibi*, tum, postquam Ulysses, sociis amissis tempestate, ad

οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
τὸν δ' οἶον, νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
εἰς Ἰθάκην (οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι), θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

Neptuno absente congregatis diis Jupiter Aegisthi facinus memorat, quem ipse, id ne committeret, admonuisset.

Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
(Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος),

Calypsus insulam delatus est, ibique invitus mansit per 7 annos. v. η', 244—260. — *ἄλλοι πάντες*, *ceteri omnes* Graeci, qui Trojam expugnaverant. — *αἰπὺν ὄλεθρον*, *mortem praecipitem* bello et in mari, dum redeunt. — *κεχρημένον*, *indigum* et a consequente cupidum. cf. ξ', 124. etc. — *Καλυψώ*. Atlantis filia secundum hunc nostrum et Tibullum 4, 1, 77. alii aliter: v. Hesiod. Th. 359., Apollod. 1, 2, 7. etc. — *δῖα θεάων*, *divina inter deas*, dea divina, h. e. praestans, pulcra. *ἱμερόεσσαν* vocat Hesiodus l. c. cf. Il. ξ', 305. etc. — *ἐν σπέσσι γλαφ.* habitant in specubus Nereïdes et dii marini. v. Il. α', 358., ν', 21, 32. etc. — *λιλαιομένη*, *cupiens*. ι', 30., Il. γ', 133. etc. — *ἔτος — ἐνιαυτῶν*. ἔτος ab *ἱέναι*, a mittendo seu movendo, dictum videtur, quasi ἑτὸς, ἑτὸς *χρόνος*: *ἐνιαυτὸς* vero interprete E ad Il. α', p. 191. ed. Rom. est *χρόνος ὁ διατριβὴν ἔχων, καὶ μὴ σύντομος*, ab *ἐνιαύειν*. cf. idem ad Il. ι', 325. et Schol. Victor. ad Aristophanis illud Ran. 335. *χρονίους τ' ἐτέων Παλαιῶν ἐνιαυτούς*. Eurip. Hel. 726.: *ἐνιαύσιον* (*diuturnum* tempus) *πρὸς τοῖσιν ἐν Τροίᾳ δέκα Ἔτεσι· διῆλθον δ' ἑπτὰ περιδρομὰς ἐτῶν*. „*περιπλ. ἐν.* *volventibus annis*.“ Cl. — *ἐπεκλώσαντο*, *nerunt*. imago usitata rerum fatalium, quae vel generatim daemone seu diis auctoribus fieri dicuntur, vel speciatim Jovis et Parcarum numine atque opera. v. γ', 208., δ', 207, 208., θ', 579., π', 64., Il. ω', 525., Catull. 64, 306—320. etc. η', 196.: *ἔνθα δ' ἔπειτα Πείσεται, ἅσσα οἱ Αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ*, quo loco Fati velut ministrae cogitantur Parcae, domi assidentes ad telam, ut famulae apud dominam. — *οὐδ' ἔνθα*. *ne tum quidem*, postquam salvus redierat in Ithacam. — *ἀέθλων*. *πόνων*, a parte vel simili. cf. δ', 170., ψ', 248. etc. — *καὶ — φίλοισι*, *vel apud amicos suos*. v. ann. ad 238. ne reversus quidem in patriam et apud ipsos amicos atque cognatos suos tutus fuit Ulysses adversus pericula, donec occidisset procos, et cum eorum cognatis, caedem ulcisci studentibus, in gratiam rediisset. hoc dicens poëta per parenthesin velut totam Odysseam prospicit, metuque rerum futurarum replet animos auditorum. — *θεοὶ δὲ*, *θ. δή*. de δὲ particula in apodosi post parenthesin N evolvi jussit Herm. Viger. not. 241. et Ast. ann. ad Plat. Symp. p. 30.; de hoc ipso autem loco scholia Ven. ad Il. π', 46. et Schaefer. ad Eurip. Porson. p. 566. — *ἀσπερχὲς μεν.*, *infinite irascebatur*. Il. δ', 32. etc. — *ἀντιθέῳ*. Il. α', 264. etc.

22—29. *μετεκίαθε*. Il. λ', 52., π', 685. etc. — Sch., Am. Q, H: *δεδαίαται*. (h. e. *δέδαινται*.) *νενέμηνται, μεμερισμένοι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπ' ἀνατολάς εἰσιν, οἱ δὲ ἐπὶ δυσμάς. τινὲς δὲ πρὸς τοῦ Νείλου σχίζεσθαι αὐτοὺς λέγουσιν.* hoc illi sublegerunt ap. Strabonem 1, p. 30—34., 2, p. 103. et Plinium 5, 8.; ad Homerum non pertinet, qui fabulosam gentem *Aethiopum* ab orientali littore Oceani post Colchos usque ad occidentales plagas ad Atlantem m. habitare putat. v. J. H. Voss. *Krit. Blätter* 1. p. 84.; 2. p. 316., N h. l., et nobis annotata ad Il. α', 423. — *Ὑπερ-*

ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
ἔνθ᾽ ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
τόν ῥ᾽ Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν᾽ Ὀρέστης.
τοῦ ὅγ᾽ ἐπιμνησθεὶς ἔπε᾽ ἀθανάτοισι μετηύδα·
„Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται!
ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ᾽ ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπέρμορον ἄλγε᾽ ἔχουσιν.
ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπέρμορον Ἀτρείδαο
γῆμ᾽ ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ᾽ ἔκτανε νοστήσαντα,
εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες, ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην,

ίονος. 8. — *ἀρνειῶν*. Il. γ', 197. — *ἑκατόμβης*. Il. α', 65. etc. — *ἀμύμονος*. E: — *ἀμύμονα γοῦν ὀνομάζει νῦν τὸν ἀτάσθαλον Αἴγισθον ὁ Ὁμηρικὸς Ζεὺς, οὐκ ἐκ τῶν ἐκείνου κακῶν λαβὼν τὸ ἐπίθετον, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ὧν, ὡς εἰκὸς, εἶχε καλῶν. εἶχε δὲ τὸ εὐγενὲς, τὸ εὐειδὲς, τὸ συνετόν.* gaudet Hom. epithetis, quae non semper ad vivum resecanda sunt. sic Il. δ', 88. Pandarum, qui postea vulnerato Menelao violavit foedus, tamen vocat *ἀντίθεον*. cf. inferius 70. — de diis, quorum interventu atque auctoritate res geri solent apud Homerum, ita existimo, perculsos viribus ingentibus miraculisque naturae Graecos antiquissimos, cum causas rerum maximarum ac pulcherrimarum quaererent, facile adductos esse, ut ista quaecunque, quibus tam praeclara efficerentur, humanae potestatis modum superare crederent. quae vocarunt communi nomine divina; cumque multa essent, quae conjuncta viderentur, velut coelum cum terra, nubes cum fulmine, conjunctionem illam cogitare coeperunt humanitus cognationem, et vires naturae personas, hominum similes, non belluarum, quas pro diis habere sustinuerunt Aegyptii; sed praestans et corporis et animi dotibus Graecorum gens, ut semel animantes finxerat deos, in toto numero animantium non inveniebat formam, quam pulcritudine atque dignitate anteferret humanae; itaque, transitu facto, sicut dixi, a pantheïsmo ad polytheïsmum, et Olympum suum, et terram ac mare et loca infera complevit deorum gentibus et familiis, quas cum reperisse Homerum et Hesiodum dicit Herodotus 2, 53., hoc, ni fallor, significat, non esse antiquiora Graecorum scripta, in quibus theogonia illa reperiatur exposita et in res hominum translata. quae tamen gentes deorum non omnia illa comprehendebant scilicet, quae divina videbantur priscis illis, h. e. quaevis immania aut miraculosa, sed revolvebatur subinde ingenium Graecorum ad pantheïsmum, cum velut separatas quasdam et obscuras causas rerum haud vulgarium investigaret; progressu autem temporis et incrementum capiente philosophia, cum pudere coepisset fabularum, confugit ad allegorias, quibus illarum ineptiae velarentur. sed haec hactenus. cf. Nitzschium praefatione annotationum ad Odysseam et, quos laudavit, Langeum (*Einleit. in das Stud. der griech. Mythol.* p. 50.) aliosque, quibus addere licet poëtam philosophum Schillerum carmine egregio de diis Graecorum.

32—34. Sch.: *ὢ πόποι. ὢ* (imo *ἰὼ*,) *πάπαι. ἔστι δὲ ἐπίῤῥημα σχετλιασμοῦ δηλωτικόν.* *o dii!* v. Il. α', 245. etc. — *καὶ αὐτοὶ*, *etiam ipsi*, vel ipsi, diis haud intercedentibus. — *ὑπέρμορον*, *ὑπερμόρως*, *praeter fatum.* *ὑπέρμορα* dixit Il. β', 155., ubi scribendum est in ann. *ὑπέρμορον* pro *ὑπὲρ μόρον*. disputant in explicanda vi fati, quam velut superare dicantur homines, libero scilicet arbitrio suo, cum alias ea esse, existimetur, quae effugi non possit. v. Il. ζ', 487—489. *non nostrum est tantas componere lites*, nec miramur obscure de obscuris dicentes.

38. Massiliensis editio, Zenodoto atque Aristophane auctoribus, ut narrat Schol. Harl.: *πέμψαντε Μαίης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱόν.* perperam Schol.: *ἐρικυδέας*, quam maculam facile eluit Buttmannus. sed idem vitium vitio commutans, dum claudicanti versui succurrit: *Ἑρμείαν πέμψαντε Μαΐης*

μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν·
40 ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρείδαο,
ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε, καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας, ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
πεῖθ', ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισε."

non parricidae istius, sed potius Ulyssis rationem habendam esse ait Minerva, viri strenui et pii.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

ἐριμ. υἱόν. probabiliter N: *πέμψαντες Μαίης ἐρ. ἀγλ. υἱόν:* nec tamen vere, sed ita scribendum est: *πέμψαντ' ἐκ Μαίης ἐρ. ἀ. υἱόν.* Am. Q: Ἑρμείαν πέμψαντες. ἐκπέμψατε. δυϊκῶς γὰρ etc. Buttm.: „pro *ἐκπέμψατε* in schol. Q. videtur fuisse *Γρ. πέμψαντε.*" imo *ἐκπέμψαντε.* male Schol. praepositionem retulit ad verbum, cum auctores hujus *διττογραφίας* voluissent *υἱὸν ἐκ Μαίης*, *filium* nostrum *ex Maja* susceptum, ut Eurip. Phoen. 11.: *Κρέων τ' ἀδελφὸς ματρὸς ἐκ μιᾶς ἔφυ* etc. lemma scholii falsum est, et vulgatis verbis accommodatum, ut saepe fieri scimus in scholiis. de usu promiscuo dualis et pluralis v., si tanti est, Il. γ', 210., Matth. §. 300. ceterum scriptor quoque hymni in Merc. 89.: *Μαίης ἐρικυδέος υἱὸς*, similiterque 189.: *Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός.* cf. Il. ξ', 327. etc.

40. Ὀρέσταο — Ἀτρείδαο. homoeoteleuton, ut Il. β', 87, 484., ξ', 116., infra 397. etc. oratio obliqua mutata in rectam. v. 374, 407., ann. ad Il. ψ', 855.

41—43. ἱμείρεται, *ἱμείρηται.* — αἴης, *terrae;* patriae, quam desiderabat Orestes exul ap. Strophium in Phocide, ut vulgo narrant, vel Athenis secundum hunc nostrum γ', 307. — ἀγαθὰ φρονέων, *benevolus.* Iris apud Priamum Il. ω', 171.: *θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσί, μηδέ τι τάρβει· Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω, Ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα.* at Bellerophon *ἀγαθὰ φρονέων* Il. ζ', 162. est *probus, pius.* — νῦν — ἀπέτισε, *nunc simul omnia luit.* Il. χ', 271.: *νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.* cf. β', 356. etc.

44. θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη. nomen *Ἀθηνᾶ ἀπὸ τοῦ αἴθειν ἐκ τῆς ὄψεως* ducit Ap. v. *γλαυκῶπις*, quo loco libri: *γλαυκῶπις. ἀπὸ τοῦ τῆς ὄψεως τὴν θεὸν ὁρίζονται*, pro *ἀπό του*, h. e. *τινὸς, τῆς ὄ.*, *a proprietate quadam visus:* neque enim probabilis est conjectura virorum doctorum, *πυρώδους* vel quiddam simile excidisse putantium. fulgidi describuntur deorum atque heroum oculi, sicut leonis, serpentis et animalium fortissimorum. item magnitudinis ac volubilitatis laude Hom. ornare solet eos, cum deas mulieresque *βοώπιδας* dicit et *ἑλικώπιδας.* (Il. α', 98, 389, 551., γ', 144. etc.) quin generatim Graecos vocat *ἑλίκωπας*, volubilibus oculis praeditos, quod fere alacris ingenii signum est, quemadmodum Ap. l. c.: *διὰ δὲ τῆς ὄψεως*, inquit, *καὶ τὸ τῆς διανοίας πυρῶδες ὁρᾶται τῆς θεοῦ.* colorem vero oculorum significat *τὸ γλαυκῶπις*, quod epitheton soli Minervae tribuit Hom., Empedocles et ejus exemplo Euripides cum luna communicarunt, astraque generatim *γλαυκὰ* vocavit Himerius, nec veritus est Theocritus 16, 5. ipsam Auroram appellare *γλαυκὰν*, ut N annotavit. fulgorem seu splendorem, qui cum glauco colore conjunctus esse solet, cogitabant, opinor, illi recentiores potius quam colorem siderum aureum, ut ait Plin. H. N. 33, segm. 19. sed ipse color glaucus seu caesius qualis sit, ex eo conjicias, quod glauci esse dicuntur oculi equorum, quibus similes habuit Augustus (Plin. 11, segm. 54.), item leonis et felium, et inprimis noctuarum, quae inde nomen traxerunt. mare quoque glaucum appellant poëtae, et olea *γλαυκὰ* est Sophocli Oed. Col. 649., Pindaro *γλαυκόχρως*, quam *ξανθὴν* dicens Aeschylus Pers. 586., *flavam* Virg. Aen. 5, 309., serius anni tempus significat, cum olivae et folia et fructus flavescunt. declaratur igitur vocabulo *γλαυκὸς* color quidam medius inter coeruleum ac viridem, et utriusque velut particeps, quo colore amicae oculos pingi jubet Anacreon (*τὸ δὲ βλέμμα νῦν ἀληθῶς Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ποίησον, Ἅμα γλαυκὸν, ὡς Ἀθήνης, Ἅμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης*), cum Bathylli nigros esse velit (*μέλαν ὄμμα γοργὸν ἔστω, Κεκερασμένον γαλήνῃ*), quemadmodum et Lycum, Alcaei amasium, *nigris oculis*

„ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ·
ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι!
ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ,
δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης.
νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει,

nigroque Crine decorum dicit Flaccus Od. 1, 32, 11. videntur igitur opponi oculis nigris caesii, *blaüliche oder graue Augen*, nec male vel Vossius *γλαυκώπιδα* reddidit *die blauaügige*, vel Wolfius, quamvis vocabulo *ἰδιωτικῷ*, *die glauaügige*, quod equidem malim, ne coeruleos oculos intelligamus, quales Neptuni esse, Minervae autem caesios, ait Cic. l. de Nat. D. 1, 30. ceterum caesii oculi rideri et contemni solent, non item coerulei. Lucretius 4, 1154.: *nigra μελίχροος est, immunda et foetida ἄκοσμος, Caesia Παλλάδιον, nervosa et lignea δορκάς*. Terent. Heaut. extrema: *gnate mi, ego pol tibi dabo illam lepidam, quam tu facile ames, Filiam Phanocratae nostri*. CL. *rufamne illam virginem, Caesiam, sparso ore, adunco naso? non possum, pater.* et Hecyra 3, 4, 26.: *magnus, rubicundus, crispus, crassus, caesius, Cadaverosa facie.* PAR. *di illum perduint!* ibi interpres: *caesius.* glaucis oculis, quasi felis oculos habens. cf. ann. ad Il. α', 200. et Schn. v. *γλαυκός*.

45. 81, ω', 473., ϑ', 31.

46—54. *καὶ ἐοικότι ὀλέθρῳ, etiam justo interitu.* non solum occisus est, quod tu dicis, sed etiam merito occisus, adulter et parricida ille Aegisthus. — Veneris orationem ap. Virg. Aen. 1, 233. comparavit Eichh. — *ὡς ἀπόλοιτο.* Sch., Barn., Cl.: *ὢς ἀπ.* H: *ὢς ὄλλοιτο.* Sch.: *ἐμφαίνει τοὺς μνηστῆρας.* ne id quidem recte: nam generalis est sententia, morte dignum esse, quicunque talia commiserit. — *δαΐφρονι, strenuo*, germ. *dem wackern.* recte N: „*δαίειν, δαῆναι*, heisst in dem Zeitalter, welches durch Erfahrung und Versuch lernt, auch *erprobt, versucht haben*, *οὐ δεδαηκότας ἀλκήν.* (β', 61.) So hat *δαΐφρων* alle die Abstufungen des homerischen Verstehens, u. bezeichnet im Allgemeinen wohl den Tüchtigen" etc. cf. ann. ad vocab. *ὀλοόφρονος* 52. — *δαίεται, scinditur* et a consequente cruciatur. ο', 140.: *πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίετο, καὶ νέμε μοίρας.* — Sch.: *δηθά.* (Il. ε', 104. etc.) *πολλά.* idem Iliadis l. c.: *ἐπιπολὺ, diu.* cf. ann. ad Il. β', 435. — *νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ.* (198, λ', 324. etc.) memoriter Strabo 1, 2., p. 40. ed. Tauchniz.: *νήσῳ ἐν Ὠγυγίῃ.* v. 85, ζ, 172., η', 244. Hesych.: *Ὠγυγίη, ὄνομα τῆς νήσου Καλύψους.* Plin. 3, 10. extr., plures insulas parvas in Scylaceo sinu commemorans: *altera Calypsus*, inquit, *quam Ogygiam appellasse Homerus existimatur.* recte Grotefend. *Gegenbemerk. über homer. Geogr.*, vid. *Geogr. Ephem.* 48. Bd., 3. St. S. 277.: „die Ogygische Insel der Kalypso muss in der Nähe ihres Vaters Atlas gedacht werden, welcher in der Geographie der Phöniken die Himmelssaüle im Westen bezeichnet (vgl. Hug Untersuch. über den Mythos S. 214., oder Klopfer in Nitsch's mythol. Wörterb. 1. S. 349. f. N.), wie die Griechen in den Osten den Kaukasus setzten, in den Norden die Rhipäen, und in den Süden die Mondsgebirge, ohne dass man darunter immer ein historisch bekanntes Gebirge zu verstehen hat. Je weiter man die Erde kennen lernte, je weiter rückten diese Himmelssaülen dem Weltmeere zu, bis sich endlich Atlas, welchen Hom. sich noch beim Hermäischen Vorgebirge (in Marmarica: v. Cellar. 3. p. 100.) dachte, am Atlantischen Oceane verlor." cf. Völcker *hom. Geogr.* §. 63. et N. — *ὅθι τ' ὀμφ. ἐστι θαλάσσης, ubi maris umbilicus est*, medio in mari. sic urbs Delphorum dicebatur umbilicus terrae. v. N et ab eo laudatos Plat. de Rep. 4. p. 427, B, Strab. 9. p. 419. — *νῆσος δενδρ.* intell. *ἐστίν.* — *ἐν δώματα ναίει. ἐν, intra*, in insula, non *ἐνναίει*, quod requireret *δώμασι*, scripturam codicum A 3 et A 5., sed pravam. v. Matth. §. 594, Il. ι', 154. etc. *δώματα ναίει* prisca simplicitate dictum est pro *ναίει*, ut *Φερῇς ἔνι οἰκία ναίων* δ', 798. — de *Atlante*, Iapeti filio, v. Apollod. 1, 2, 3.; 2, 5, 11.; 3, 10, 1., ibique Heyn. — *ὀλοόφρονος.* Sch., H et Am. Q: *ὀλεθρίου, ἐπεὶ πολέμιος τοῖς θεοῖς. καὶ γὰρ τοῖς θεοῖς ἐπολέμει.* — *οἱ δὲ ἐδάσυναν (ὀλοόφρ.), ἵν' ᾖ περὶ τῶν ὅλων φρο-*

Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.
τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει,
αἰεὶ δ' ἐν μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε, οὕνεκ' Ὀδυσσεὺς

νοῦντος. αὐτὸς (solus) *γὰρ ὁ Ἄτλας τὸν κόσμον βαστάζων παραδίδοται.* — cave alio sensu Atlantem, Aeetem (*κ'*, 137.), Minoëm (*λ'*, 321.), alio leonem (Il. *ο'*, 630.), aprum (Il. *ρ'*, 21.), hydrum (Il. *β'*, 723.), *ὀλοόφρονα* vocari putes ap. Homerum. metuenda sunt consilia et fortium et callidorum, si quis irritare eos ausit inferior, ipsique dii a deo appellantur *δηλήμονες* Il. *ω'*, 33., et saepe audiunt *δεινοὶ* propter potentiam, qua nocere possunt, si velint. Argonautis insidiatus est Aeetes, Athenienses vexavit Minos, Atlas, Titanum dux (Hygin. fab. 150.), ipsis diis bellum intulit, victusque Jovis jussu *οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης*, ut ait Hesiodus Th. 517. quidni vir ejusmodi appelletur *ὀλοόφρων*, *perniciosus*, qualis revera fuit? sic etiam in eo disputarunt, alius stirpis esse epitheton *δαΐφρων*, cum fortem sonet, alius, cum prudentem significet; quos refellit N, hic autem male dubitat, an sumenda sit forma *ὄλοος* pro *ὅλος* propter *ὀλοοίτροχος* Il. *ν'*, 137., quae ipsa controversa est vox. — *ὅ σ τ ε — ο ἶ δ ε ν.* est hoc deorum marinorum, quibus annumerari potest Atlas, cum Neptuni filius perhibeatur ap. Platonem Critia p. 114. *δ'*, 385.: *ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς.* — *ἔ χ ε ι*, *tenet*, sustinet. — *α ὐ τ ὸ ς*, *solus.* — *ἀ μ φ ὶ ς ἔ χ ο υ σ ι*, *distinent*, disterminant, in medio utriusque collocatae. v. *γ'*, 486., *ο'*, 267., Il. *β'*, 13. etc.

56—58. *α ἰ ε ὶ δ' ἐ ν μ α λ.* etc. sic A 2. et 3., scriptura eleganti, cujus explicatio est vulgata haec *αἰεὶ δὲ μαλ.* Soph. Phil. 1310.: *τί δῆτ' ἂν ἡμεῖς δρῶμεν, εἰ σέ γ' ἐν λόγοις Πείσειν δυνησόμεσθα μηδὲν, ὧν λέγω;* cf. ann. ad ejusdem fabulae 60, item ad Oed. Col. 524., Trach. 839. etc. — Sch.: *α ἱ μ υ λ ί ο ι σ ι λ ό γ ο ι σ ι.* semel dixit, saepius autem Hesiodus, item Theognis 704. et Solon fragm. 19. cf. N et quos laudavit, inprimis Ruhnken. Epist. crit. p. 28. sunt autem *αἱμύλιοι λόγοι*, interprete E., *ἔσω παρεισδύντες καὶ οἷον ἁψάμενοι αἵματος.* Sch. quoque: *α ἱ μ. παραλογιστικοῖς· ἢ εὐνοϊκοῖς καὶ οἷον σ υ γ γ ε ν ι κ ο ῖ ς. τοῖς μετ' ἐμπειρίας συνετοῖς καὶ προσηνέσιν.* ibi Buttm.: „nimirum ab *αἷμα* derivat: in ultima autem explicatione (deest enim *ἢ* ante *τοῖς*) ab *αἵμων.*" hoc sane malim; sed videtur et *αἷμα* et *αἵμων* originem habere ab eodem verbo obsoleto *αἴω* (cui cognatum *ἕω*), unde *αἴσσω* sive *ἀΐσσω*, *incito*, itemque, ni fallor, *αἴζω*, cujus verbi vestigium agnoscas in nomine *αἰζηὸς*, ut *αἵμονες* sive *αἱμύλιοι λόγοι* sint sermones *κινητικοὶ*, *motorii* et ad persuadendum apti, *αἰζηὸς* autem *mobilis* agilisque intelligatur, et ipsum *αἷμα* id, quod movetur in corporibus animantium. — *θ έ λ γ ε ι*, *demulcet*, delenit. v. ann. ad Il. *μ'*, 255. — *ὅ π ω ς Ἰ θ. ἐ π ι λ ή σ ε τ α ι.* Matth. §. 520, ann. 4. — *ἱ έ μ ε ν ο ς*, *cupiens*, appetens. Il. *β'*, 154., Odyss. *κ'*, 529. etc. — *κ α ὶ κ α π ν ὸ ν*, *vel fumum*, si nihil amplius. — „lex. Becker. p. 427.: *ἀ π ο θ ρ ώ σ κ ο ν τ α.* (Il. *β'*, 702., *π'*, 748.) *ἀποπηδῶντα.* Rutilius Itin. 1, 195.: *signa levis fumi commendat Homerus, Dilecto quoties surgit in astra solo.*" B. Ovid. Epist. ex Ponto 1, 3, 33., notante Cl.: *optat Fumum de patriis posse videre focis.* cf. *ε'*, 151—153., *η'*, 224, 225.

60. *ἐ ν τ ρ έ π ε τ α ι*, *flectitur*, commovetur. v. ann. ad Il. *ο'*, 554. — *ο ὕ ν ε κ' Ὀ δ.* sic A. 4., praeclara sententia, cujus merito rationem habuit N. vulgo: — *Ὀ λ ύ μ π ι ε* (vett. edd.: *Ὀλ.*, W: *Ὀλ.!*) *οὔ νύ τ' Ὀδ.*, ter illata *νὺ* particula, oratione autem minus concinna. origo fraudis videtur ducenda esse ab eo, quod similes sunt in libris *κ*, *σ* et *τ* litterae. scripserunt igitur *οὔνεσ'*, *οὔνετ'*, deinde, quod intelligi posset, *οὔ νύ τ'*. v. ann. ad Il. *ν'*, 494., *φ'*, 18. aliud exemplum librorum ad corruptelam conspirantium protulit

Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων,
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο, Ζεῦ;"

respondet illi Jupiter, solum Neptunum prohibere, quominus Ulysses in patriam redeat, idque propter occoecatum ab eo filium Polyphemum. deliberandum tamen esse, quomodo heros ille sapiens et deorum cultor voti compos fiat.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
„τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων!
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, πέρι δ' ἱρὰ θεοῖσιν
ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον
πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε Νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.

Heyn. ann. ad Virg. Aen. 12, 709. ceterum Sch.: *ἐκεῖνος μὲν τὰ παρ' αὐτοῦ ἐπιθύων, σὺ δὲ οὐ κεχαρισμένος* (Barn. e Ms. —*ως*) *ἐλάμβανες*, et similiter E de Minerva: *εὐσεβῆ τὸν Ὀδυσσέα ἔφη*, quae magis conveniunt scripturae Vindobonensis libri quam vulgatae praescriptae.

60—62. *Ὀδυσσεὺς — ὠδύσαο.* *παρήχησιν* animadvertit E, de qua vereor ut Hom. cogitarit. — *ἱερὰ ῥέζων*, *sacra faciens.* γ', 5., Il. α', 147. etc. — *Τροίῃ ἐν εὐρείῃ.* δ', 99., Il. ν', 433. etc. — Am. E: *ὠδύσαο.* (ε', 340., τ', 407., Il. θ', 37.) *ὠργίσθης, ἢ προσέκρουσας.*

63. ε', 21., Il. α', 560. etc.

64—66. *ποῖον — ὀδόντων.* ψ', 70., Il. δ', 350., ξ', 83. cf. κ', 23. et Il. ι', 409., ex quibus locis intelligas, *ἕρκος ὀδ.* dici propterea, quia dentes cingunt os, non quo facti sint ad impediendum verba temeraria, quamvis propriam vocabuli *ἕρκος* notionem explicans Plato Soph. p. 220. C. dicat: *πᾶν ὅσον ἂν ἕνεκα κωλύσεως εἴργῃ τι περιέχον, ἕρκος εἰκὸς ὀνομάζειν.* — *πῶς ἂν ἔπειτ'* etc. *ἔπειτα*, *tum*; cum res ita se habeat, ut dicis; igitur. cf. 84. etc. leguntur haec etiam Il. κ', 243. — *θείοιο*, *divini*, viri praestantis. v. ann. ad Il. α', 4. — Sch.: *περὶ μὲν νόον* κ. τ. ἑ. *ἀντὶ τοῦ περίεστιν ἁπάντων καὶ συνέσει, καὶ εὐσεβείᾳ.* v. ann. ad Il. α', 258, 287. Xenoph. Mem. Socr. 3, 7, 7.: *τῶν ἐπιμελουμένων τοῦ τῇ πόλει διαλέγεσθαι πολὺ περιών.* „per tmesin etiam Herod. 3, 36., 8, 81. et saepius." *E N.* — *πέρι δ' ἱρὰ* etc. *περισσῶς*, valde, *saepe.* Il. δ', 46. etc.

68—79. *γαιήοχος.* θ', 322., Il. ν', 43. etc. — *ἀσκελὲς* idem est atque *ἀσκελέως* Il. τ', 68., quod Ap. exponit *σκληρῶς, δυσμεταστρέπτως.* cf. δ', 543., κ', 463. — *Κύκλωπος.* genit. causalis. Il. β', 466., Matth. §. 345. — *ἀλάωσεν*, *excoecavit*, ab *ἀλαὸς*, *coecus.* v. θ', 195., ι', 516., Il. κ', 515. etc. *ὀφθαλμοῦ ἀλ.* dictum est ut *pedibus ire* et similia. — *ἀντίθεον*, *diis similem*, utpote filium dei, eundemque robustum supra hominem. ita et procos Penelopae vocat *ἀντιθέους* ξ', 18., ubi Sch. male: *ἀντίθεοι. νῦν οἱ ἐναντίοι τοῖς θεοῖς.* recte autem E: — *εἰ ἰσοθέους λέγει διά τε γένος τυχὸν, καὶ κάλλος, καὶ πλοῦτον, καὶ ἀνδρίαν, Ὁμηρικώτερόν ἐστι.* cf. λ', 307. et ann. ad 29. *ὑπερβολικῶς* et hoc dixit et similia *δῖος, θεῖος, θεοειδής, θεοείκελος*, sed ita comparatum est ingenium Graecorum, ut amet extrema, mediocria fugiat, in dictis factisque. — *πᾶσιν Κυκλώπεσσι.* h. e. *ἐν πᾶσι Κ.*, *inter ceteros Cyclopes.* Eurip. Iphig. Aul. 685.: *τὰν τῶν αἰθέρι δισσῶν Διοσκούρων Ἑλέναν* etc., ubi vulgati libri ante Matthiaei *ἐν αἰθέρι*, corrupto versu. — *Θόωσα δέ μιν* etc. *nam* Thoosa peperit eum. v. Viger. 8, 8, 24. et ibi Herm. — *Φόρκυνος.* Phorcys seu Phorcyn, deus marinus, Ponti et Terrae fil. fuit, secundum Apollod. 1, 2, 6. — *ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.* ε', 52., Il. α',

ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
νόστον, ὅπως ἔλθῃσι! Ποσειδάων δὲ μεθήσει
ὃν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία, πάντων
ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν, ἐριδαινέμεν οἷος."

quibus auditis Minerva nymphae decretum hoc deorum nuntiari jubet, dum ipsa Ulyssis filium conveniat, bonis consiliis instruendum.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὅνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα, διάκτορον Ἀργειφόντην,
νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵτε οἱ αἰεὶ
μῆλ' ἁδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.

316. etc. — *ἐκ τοῦ*. ἐκ τούτου. Sch.: *ἐκ τοῦ δή*. ἐκ ταύτης δὴ τῆς αἰτίας. — *οὔτι — αἴης*, *non quidem occidit eum, sed aberrare facit a patria.* — *οὔτε* Alterus, nescio qua fide. — *πλάζει*. Il. β', 132. — δεικτικῶς dixit *ἡμεῖς οἵδε*, *nos hice*; nos, qui hic congregati sumus. v. 185., ω', 316., Soph. Ajace 1136., Schäfer. Mel. crit. p. 77. sequ. — *περιφραζώμεθα νόστον*, *deliberemus de reditu* ejus. — *ἀντία ἐριδαινέμεν οἷος*, *pugnare contra solus*. per se dixit *ἀντία*, quod alias genitivum adsciscit, ut Aeschylus Pers. 653. *σέβομαι δ' ἀντία φάσθαι*. cf. Schn. v. *ἀντία*.

82—87. *φίλον* dicitur id, quod placet seu libet. v. Il. α', 564. „*φίλον καὶ ἡδὺ* dixit Il. δ', 17., item Herodot. 1, 87.; 5, 20. cf. Muret. V. L. 2, 12. proverbii loco dicebant *εἰ οὕτω σοὶ φίλον, οὐδ' ἐμοὶ ἐχθρόν.*" *E N.* — *ὅνδε δόμονδε.* v. ann. ad Il. π', 445. — *διάκτορον*, *curatorem*, germ. *den Walter, den Besorger.* v. Il. β', 103. — *ὀτρύνομεν*, ὀτρύνωμεν. — *νημερτέα βουλήν*, *certum consilium.* Il. 514. etc. — *ταλασίφρονος*, *audacis*, imperterriti; quo sensu et *τλήμων* vocatur Ulysses et *πολύτλας*, non quo mala quaevis patienter tolerarit, quae Christiani heroïs virtus est potius quam graeci. Sch. ad Il. θ', 97.: *οὐκ ἦν δειλὸς τῶν ἄλλων ἔσχατος φεύγων, καὶ τῇ βραδύτητι τὸ φιλοκίνδυνον ἐπιδεικνύμενος.* Il. δ', 420.: *δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος Ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν*, h. e. *audacem*, animosum, non patientem. Il. η', 150.: *τοῦ ὅγε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους· Οἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη· Ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν Θάρσεϊ ᾧ* etc.

88. *Ἰθάκηνδ'.* ita Harlejanus liber MS. et A. 4., nisi quod in hoc legitur *Ἰθάκην δ' ἐσελ.*, item editiones vett. in quibus Ald. 3., St., Cl. etc. A. 3.: *ἰθάκης δ' ἐλ.*, et A. 2.: *ἰθάκην διελεύσομαι*, quae *σφάλματα* eodem spectant W: *Ἰθάκην ἐσελ.*, scriptura item antiquorum codicum, sed minus exquisita Schol. Harl.: *γράφεται καὶ χωρὶς τοι δε, Ἰθάκην ἐσελεύσομαι.* cf. 163. λ', 361.

89—91. *ὄφρα — ἐποτρύνω*, u *filium ejus jam magis*, quam adhuc pe aetatem licuit, *incitem* ad agendum. — *καρηκ. Ἀχαιούς.* Il. β', 11. — *ἀπειπέμεν*, *interdicere*, renuntiare, gern *absagen, das Haus verbieten.* v. Il. τ 35, 75., Schn. v. *ἀπειπεῖν*.

92. δ', 320. E: *ὅτι ἐν τῷ μῆλ' ἀ*

πέμψω δὲ Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν."

coelo delapsa Pallas sub persona Mentae, Taphiorum regis, apparet in aedibus Ulyssis.

"Ως εἰποῦσ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
[εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίντε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·]
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
εἰδομένῃ ξείνῳ, Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.

σφ. *ἐκ μέρους καὶ ἄλλα νοητέον ζῶα, αἶγάς τε, ὡς δηλώσει που* (?) *ὁ Μελάνθιος, καὶ σύας, ὡς ἐκ τοῦ* (malim *ἔκ του, ἔκ τινος*, ex dicto quodam, fortasse ρ', 246.) *Εὐμαίου φανήσεται, ἵνα λέγῃ καὶ νῦν μῆλα τὰ θρέμματα.* h. e. *pecora*, non solum oves. v. ξ', 105, 106., Il. ξ', 124., ψ', 147. — *καὶ* — *βοῦς.* v. ann. ad Il. ι', 466.

93. *πέμψω δὲ Σπάρτην τε* etc. conjectura hoc reperit Schäferus, firmatque A. 5., in quo legitur *π. δ' ἐς πάρτην.* vulgo: *π. δ' ἐς Σπ.* v. Matth. §. 595, 4. menda simili 285. A. 5.: *κεῖθεν δ' ἐς Σπάρτην τε.* — *Σπάρτην.* Il. β', 582. etc. — *Πύλον.* v. γ', 4. et ann. ad Il. α', 247. — *ἠμαθόεντα.* β', 214., Il. β', 77. etc. A. 3.: *ἠμαθόεσσαν*, ut *ἠγαθέην* β', 308. etc.

95. *et ut ipse bonam famam hominum acquirat* propter studium quaerendi patris, *ὡς κοπιάσαντα ὑπὲρ τοῦ πατρὸς*, ut ait E. quod subjicit, posse haec etiam sic intelligi: *ὅπου φήμη ἔχει εἶναι τὸν Ὀδυσσέα*, nugatur. *ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἔχῃσιν*, ut Il. ρ', 143.: *ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει*, ubi v. ann. minus bene Rhianus ed. Odysseae, teste Schol. Harl.: *ἀνθ—σι λάβῃσι.*

96—98. Il. ω', 340—342. *ὑγρὴν*, *humorem*, aquas, mare. v. ann. ad Il. κ', 27.

99—101. versus merito suspecti. Sch.: *ἀθετοῦνται μετὰ ἀστερίσκων, ὅτι ἐν τῇ τῆς Ἰλιάδος καλῶς.* scilicet primum nescio quis incogitans adscripsit 99., sublectum in Iliade, κ', 135., quem versum si hic quoque Hom. intulisset, profecto non dixisset *ταυτολογικῶς* 104. *παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος*: deinde ad haec rursus alius ejusdem judicii adjecit illa *βριθὺ — ὀβριμοπάτρη*, quae tam apta sunt rebus Iliadis, ε', 746., quam his inepta.

102. Il. β', 167., δ', 74., χ', 187. cf. Il. α', 44.

103—105. *Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ, ἐν Ἰθακησίοις, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα* (237.) *ἐρεῖ· Τρώων ἐνὶ δήμῳ.* Ex E. praeterea Cl. laudavit ο', 532., π', 418., ω', 283. — *Ταφίων.* satis frequens est Taphiorum mentio in Odyssea. Strabo 10, 2., p. 343. ed. Tauchniz., postquam dixit de Echinadibus aliisque insulis, quae Acarnaniam adjacent: *αἱ δὲ τῶν Ταφίων νῆσοι*, inquit, *πρότερον δὲ Τηλεβοῶν, ὧν ἦν καὶ ἡ Τάφος* (417.), *νῦν δὲ Ταφιοῦσα, καλουμένη, χωρὶς ἦσαν τούτων, οὐ τοῖς διαστήμασιν (ἐγγὺς γὰρ κεῖνται), ἀλλὰ ὑφ' ἑτέροις ἡγεμόσι ταττόμεναι, Ταφίοις καὶ Τηλεβόαις.* (corrigenda hinc est annotatio ad Il. β', 625.) *πρότερον μὲν οὖν Ἀμφιτρύων ἐπιστρατεύσας αὐτοῖς μετὰ Κεφάλου τοῦ Δηϊονέως, ἐξ Ἀθηνῶν φυγάδος, ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν παρέδωκεν αὐτῶν· ὁ δὲ ποιητὴς ὑπὸ Μέντῃ τετάχθαι φησὶ, λῃστὰς καλῶν αὐτοὺς, καθάπερ καὶ τοὺς Τηλεβόας ἅπαντάς φασι.* Lelegibus et Pelasgis annumerantur, barbarosque eos appellari haud nolit Strabo 7, 7., p. 115. mercaturam autem facientes (183, 184.) simul rapinis maritimis infames erant (ξ', 452., ο', 427., π', 426.), pariter ac Phoenices, cum Graeci fere abstinerent commercio. v. N, Mannert. 8., p. 20., C. O. Müller. *Gesch. hellen. Stämme* 1. p. 305., et de *Capreis*, *Teleboarum regnis* fabulosis, Heyn. excursu 8. ad Virg. Aen. 7, 735.

εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί.
κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες
οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον, καὶ προτίθεντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.

hospitio eam excipit Telemachus.

Τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι, φίλον τετιημένος ἦτορ,

106—108. ἀγήνορας, *superbos*. Ap.: ἀγήνωρ. ἤτοι ἄγαν ἀνδρεῖος, τῆς ἠνορέας ἐγκειμένης· ἢ ὅτ' ἂν (imo: ἢ ὃς ἂν) αὐθάδης καὶ ὑβριστὴς etc. laudavit Il. ι', 694, 695., β', 276. et de voce ἀγηνορία Il. ι', 696. et μ', 46. „lex. Bekker. p. 327.: ἀγήνωρ . . . σημαίνει δὲ καὶ τὸν ὑπερήφανον. mox versu 134. Proci vocantur ὑπερφίαλοι.“ B. Theognis 1301.: σὺ δὲ μάργον ἔχων καὶ ἀγήνορα θυμὸν Φεύγεις. — πεσσοῖσι, *calculis*, germ. *mit dem Bretspiel*. perperam Sch.: τοῖς κύβοις, *talis*. v. Creuzer. ad Herod. 1, 94, p. 242. ed. Bähr. et ab eo citatum Ruhnken. ann. ad Tim. lex. Plat. p. 217. E: Ἡρόδοτος οὖν φανερῶς διαφέρειν δηλοῖ κύβον καὶ πεσσὸν, ἐν οἷς λέγει ὅτι Λυδοὶ τοὺς κύβους εὗρον, καὶ τοὺς ἀστραγάλους, κ. τὴν σφαῖραν, κ. ἄλλα παίγνια πλὴν πεσσῶν. ἰστέον δὲ καὶ — ὅτι ἐπὶ πέντε γραμμαῖς τὰς ψήφους ἐτίθουν, ὧν ἡ μέση ἱερὰ ἐκαλεῖτο. — καὶ ὅτι Παλαμήδης εὑρεῖν αὐτὴν (τὴν πεττείαν) λέγεται. — ὁ δὲ περὶ Ἑλληνικῆς παιδιᾶς γράψας, διαφορὰν καὶ αὐτὸς εἰδὼς κύβων κ. πεσσῶν, κ. παλαιοτάτην εἰπὼν τὴν κυβευτικὴν παιδιὰν, παράγει Σοφοκλέους μὲν ἐκ Παλαμήδους ὁμωνύμου τῷ ἥρωϊ δράματος τὸ ἐκεῖνος ἐφεῦρε πεσσοὺς κύβους τε, τερπνὸν ἀργίας ἄκος, (fragmentum a Brunckio neglectum, quod in duo versus digesserim, priorem asynartetum ex illorum genere, qui constant dochmio et trochaeo, posteriorem troch. dim. cat.; posuerimque κεῖνος hoc modo: κεῖνος — κύβους τε, | Τερπνὸν ἀ. ἄκος.) καὶ Εὐφορίωνος τὸ πεσσὰ Ναυπλιάδαο. λέγει δὲ καὶ ἐν μὲν Ἰλίῳ δείκνυσθαι λίθον, ἐφ' οὗ ἐπέσσευον οἱ Ἀχαιοὶ, ἐν δὲ Ἄργει τὸν λεγόμενον Παλαμήδους πεσσὸν, καὶ ὅτι Πλάτων τὴν τῶν πεσσῶν εὕρεσιν Αἰγυπτίοις ἀνατίθησιν ἐν Φαίδρῳ (p. 274. D.) etc. — ἐν ῥινοῖσι βοῶν, in pellibus boum, quae thronis injectae erant, non subjectae, ut putant Sch. et Am. Q., nisi forte ἐπιστρωννύειν scribendum est pro ὑποστρωννύειν. sic autem illi: διὰ τούτου τὸ βίαιον ἐμφαίνει τῶν μνηστήρων, τὸ (Buttm. τῷ) καὶ τὰς βύρσας ὑποστρωννύειν τοῖς θρόνοις. v. ξ', 50., π', 47., τ', 58, 97. etc.

109—112. ὀτρηροὶ θεράποντες, *seduli ministri*, *geschäftige Diener*. cf. δ', 23, 38, Il. α', 321. — κρητῆρσι. Il. α', 470 etc. — οἱ δ' αὖτε. juvat hoc versum. alioqui dicere potuit eodem sensu οἱ δ' αὖ, vel οἱ δέ. v. ann. ad Il. ν', 178. — σπόγγοισι. spongia madida veteres abstergebant mensas, calceos (Aristoph. Vesp. 575.), picturas (Aeschyl. Ag. 1215.: neque enim scriptura ibi agitur), itemque pulverem et sudorem, quod facit Vulcanus Il. σ', 414. — τραπέζας. apponebatur cuique convivae sua mensa aevo heroïco, quod et Germanorum veterum moris fuit, ut Tacitus auctor est libro de mor. Germ. 22., et Medorum Thracumque, testibus Herodoto 1, 119. et Xenophonte Anab. 7, 3, 21.: neque enim noverunt illi communes mensas rotundas, qualis post fuisse dicitur Arthuri, Britannorum regis. v. κ', 354, ϱ', 333, χ', 74, 84, Plut. Sympos. 2, 10., Feith. 3, 5, 4., E infra ad 138. etiam δ', 54. mensa propria utrique adolescenti apposita esse cogitanda est, singulari autem numero poëta dixit τράπεζαν, ut χέρνιβα: nec nisi in frequentioribus conviviis eam regulam migraverunt, cum scilicet mensae non suppeterent, auctore Athen. 1. p. 43. et 44. ed. Schweigh. — Sch.: νίζον. (ζ', 224, Il. λ', 829, η', 425 etc.) ἀπένιπτον. — δατεῦντο, δατέοντο, *distribuebant*. Il. ψ', 121, υ', 394 etc. cf. 141, ϱ', 331.

114—121. τετιημένος ἦτορ, *moestus corde*. β', 298, Il. λ', 556 etc. —

ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσὶν, εἴποθεν ἐλθὼν
μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην,
βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ,
ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς
χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„* Χαῖρε, ξεῖνε! παρ' ἄμμι φιλήσεαι· αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι, ὅττεό σε χρή.“
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
δουροδόκης ἔντοσθεν ἐϋξόου, ἔνθα περ ἄλλα
ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας,
καλὸν, δαιδάλεον· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.

Sch.: *ὀσσόμενος.* ἀνειδωλοποιούμενος κ. φανταζόμενος, προσδοκῶν, ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑποβλέπων. v. ann. ad Il. α', 105. Voss.: *denkend des Vaters bild.* cf. 118. — *μνηστήρων*, *quod attinet ad procos.* Matth. §§. 315, 316. hinc A 4., virgula interposita: *μνηστήρων, τῶν μὲν* etc. — *τῶν*, *τούτων, ἐκείνων.* — *σκέδασιν* — *θείη.* υ', 225. „cf. ω', 476, 485.“ N. — *τιμὴν*, *honorem regium.* — *αὐτὸς*, *ipse* vel *solus*, quoniam nunc quidem proci se gerebant pro regibus Ithacensium, dominisque aedium et fundorum Ulyssis. v. ann. ad 387. — *ἰθὺς προθύροιο*, *recta in vestibulum.* Il. μ', 106, Matth. §. 328. — *χεῖρ' ἕλε δεξιτερήν.* hoc gestu accipiebant hospites. Feith. 3, 13.

123, 124. malim, vitato homoeoteleuto: *χαῖρ', ὦ ξεῖνε.* θ', 408.: *χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε.* Xenoph. Cyrop. 5. 3, 18.: *χαῖρ', ὦ Κῦρε.* Eurip. Cycl. 102.: *χαῖρ', ὦ ξέν'*, etc. de hac interjectione passim omissa v. Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 178., Boeckh. Not. crit. in Pind. p. 533. quam interjectionem etiam ap. Latinos excidisse nonnunquam puto, velut Virg. dixit, ni fallor, Aen. 2, 3.: *Infandum, o regina* etc., ut 1, 76.: *tuus, o regina, quid optes, Explorare labor,* etc. certe accentus jam retractus verbi *Infandum* haud caret sua venere, et verosimile est, scriptum *infandū* per compendium o negligendi ansam praebuisse. (v. Wagner. ann. ad Virg. Georg. 4, 412.) caveamus tamen, ne voculam illam inculcemus, ubicunque id fieri per metrum potest, sed aurium adhibendum est judicium, nec sensu carendum pulcri. velut dulcissimum est illud *χαῖρε, ξεῖν' θ'*, 461., horridum autem foret nec ferendum *χαῖρ', ὦ ξεῖν'*, ut pertenui saepe discrimine recta et prava in hoc genere separantur. — *παρ' ἄμμι*, *apud nos*, domi nostrae. — *φιλήσεαι*, *bene excipieris.* Il. γ', 207.: *τοὺς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα.* — *δείπνου*, *coenae.* v. 369—372., ann. ad Il. β', 381 etc. — *πασσάμενος*, *satiatus.* γ', 361, κ', 384, Il. α', 464 etc. — *ὅττεό σε χρή.* v. ann. ad Il. η', 109, Schn. v. *χρή.*

126—134. *ἔντοσθεν δόμου ὑψ.*, *intus in domo excelsa*, h. e. in *ἀνδρῶνι*, quae tamen vox haud legitur ap. Homerum. sustinebant id conclave columnae (τ', 38.), partim excavatae ad recipiendum hastas appositas. — *δουροδόκης.* annotavit E, hinc per jocum Aristophanem dixisse *ξυροδόκην* Thesm. 219. — Am. E: *ἐϋξόου.* (δ', 590, β', 390 etc.) *ἀπέξεον τὰς κίονας, καὶ ἐν αὐταῖς ἐπετίθουν τὰ δόρατα.* — *ὑπὸ λῖτα πετάσσας.* Il. θ', 440.: *ἅρματα δ' ἀμβωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας.* v. ibi ann. assentior tamen nunc Wolfio (*Litterar. Analekten* 4. S. 501—509.), *λῖτα* a *λῖτον* derivanti, eademque esse putanti ac *λεῖα* (*schlichtes Gewebe.*) ap. Thuc. 2, 97., ubi textis, *ὑφάντοις*, opponuntur. „also Zeug ohne eingewebte Figuren, glattes Zeug.“ Schn. v. *λῖτον.* pertinent igitur epitheta *καλὸν* et *δαιδάλεον* ad *θρόνον.* — *ὑπὸ — ἦεν.* δ', 136, Il. σ', 390 etc. — Sch.:

πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ
δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθών,
ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα·

κλισμόν. δίφρον, ἀνάκλιτον ἔχοντα καθέδραν. vulgo, prava interpunctione: δίφρον ἀν. ἔχοντα, καθ. Am. E et Q, et H, a correctione Buttmanni, ad 145.: κλισμοὶ μέν εἰσιν οἱ ἔχοντες κλιντῆρα ἐξέχοντα, πρὸς τὴν τῶν ὤμων ἀνάπαυσιν. ἐν αὐτοῖς γὰρ ἐπερείδουσι τοὺς ὤμους οἱ καθήμενοι. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες ταῦτα θρόνοι. E: ὅτι κλισμὸς εἶδός τι θρόνου, ὅπερ καὶ ἀνάκλιντρον παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται. v. Villoison. ad Ap. v. κλισμὸς et ann. ad Il. θ', 435. — ποικίλον, *affabre factum*. Voss.: *den schöngebildeten sessel*. — ἔκτοθεν ἄλλων μνηστήρων, *seorsum ab aliis procis*, h. e. ab aliis, qui alii erant proci. πλεοναστικῶς dixit ἄλλων, ut Aristoph. Eccles. 586.: περὶ μὲν τοίνυν τοῦ καινοτομεῖν μὴ δείσῃς· τοῦτο γὰρ ἡμῖν Δρᾶν ἀντ' ἄλλης ἀρχῆς ἐστιν, h. e. interprete Schol. ἀντὶ τοῦ ἄρχειν τὸ καινοτομεῖν, et Eurip. Med. 281.: χωρὶς γὰρ ἄλλης ἧς ἔχουσιν ἀργίας, ubi v. interpp. — ἀνιηθείς. γ', 117, Il. β', 291. „lex. Bekker. p. 405.: ἀνιαθείς, λυπηθείς." B. — ὀρυμαγδῷ, *tumultu*. ι', 235, Il. β', 810 etc. — ἀδήσειεν, *taedio afficiatur*. vulgo: ἀδδήσειεν, ut ἀδδηκότες Il. κ', 98., ubi v. ann. — ὑπερφιάλοισι, *insolentibus*, superbis. β', 310, Il. γ', 106 etc.

136—140. dicta ex formula, ut moris est poëtae in rebus solennibus, quas eodem fere modo dicit, nec affectate variat verba. cf. δ', 52—56, η', 172—176, ρ', 91—95 etc. de ritibus conviviorum exposuit Feith. 3, 5. — ἀμφίπολος. 339, δ', 52, Il. γ', 143 etc. Ap.: ἀμφίπολος. ἡ περὶ τὴν δέσποιναν ἀναπολουμένη θεράπαινα, ὅπερ ἐστὶν ἀναστρεφομένη. — Sch.: προχόῳ. ἀγγείῳ προχυτικῷ, ἀπὸ τοῦ χέειν τὸ ὕδωρ, τῷ καθ' ἡμᾶς ξέστῃ. Idem: λέβητος. τοῦ καθ' ἡμᾶς χερνίβου. v. Il. ω', 304. et Schn. v. χέρνιβον. — Am. E et Q: νίψασθαι. πρὸ τῶν βρωμάτων ἐνίπτοντο, ἵνα εὐαγῶς ἐπὶ τὰς σπονδὰς ἔλθωσι· μετὰ δὲ ἄριστον οὐκέτι etc. — ἐτάνυσσε τράπεζαν, *extendit mensam*, h. e. extensam apposuit; sunt autem mensae omnes extensae. poëtice loquitur, nec cogitandum est de mensa plicatili, qualibus hodie utuntur. minus probabiliter E: τράπεζαν τανύεσθαι εἰπὼν ἐμφαίνει, μήπω κυκλοτερεῖς εἶναι τότε τὰς τραπέζας, ἀλλὰ τετανυσμένας εἰς μῆκος. ἴσως γὰρ ὕστερον ἐπενοήθησαν αἱ κυκλοειδεῖς διά τε τὴν ἀνυπέρβλητον ἰσότητα, καὶ πρὸς ὁμοιότητα τῆς τροφοφόρου ἅλωνος (molaris). — ταμίη, *proma*. Il. ζ', 381. — H: εἴδατα. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἔδω τὸ ἐσθίω ἔδας, τὸ ἑνικὸν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα εἶδας, τὸ πληθυντικὸν τὰ εἴδατα. vereor ne scribendum sit ἔδαρ, εἶδαρ. certe hoc poëta usurpavit λ', 122, Il. ε', 369. et alias. — Sch.: χαριζ. παρεόντων. ἐκ τῶν παρεόντων ἐπιδιδοῦσα.

141, 142. tolli jubet haec Athen. 5, 4., tanquam ταυτολόγα, ut qui εἴδατα nihil aliud intelligat quam carnes. εἰ γὰρ εἴδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, inquit, δῆλον ὡς κρεάτων λείψανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφέρειν· διόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. at nulla nos necessitas cogit, ut εἴδατα carnes dici putemus potius quam obsonia, quae cum pane servabat proma. γ', 479.: ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν, Ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. cf. ε', 267, ζ', 76, 77. N. ann. ad γ', 480: „die Freier schlachten gewöhnlich ἱερήϊα, Schlachtvieh, dergleichen geopfert wird, Rinder, Ziegen, Schafe, Schweine; aber Penelope zieht auch Federvieh auf (τ', 536.), und das Wild jagt man nicht bloss der Felle wegen (Il. ο', 579 ff., Odyss. κ', 158, ν', 436.)" etc. cf. Feith. 3, 1. praeterea

κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.

convivantur proci Penelopae in domo regia.

Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
σῖτον δὲ δμωαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισι,
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο
μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
μολπή τ', ὀρχηστύς τε· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.
κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.

hic quidem omnes codd. ostendunt istos versus, 4 autem libri 57. absunt ab Harlejano et uno Vindobonensium: quare hic delevi uncinos virorum doctorum.

143. *αὐτοῖσιν ἐπῴχετο.* v. ann. ad 324.

147—157. Sch., Am. E, H: *παρενήνεον* (*π'*, 51.). *παρεσώρευον. ἐκ τούτου δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐδεσμάτων ἐκφαίνει. τὸ δὲ ὀνείατα* (Il. *ι'*, 91 etc.) *δηλοῖ τὰ ὄνησιν ἐμποιοῦντα, τὰ ἐδέσματα.* — *κοῦροι — ποτοῖο.* v. N et ann. ad Il. *α'*, 470. — *αὐτὰρ — ἕντο.* Il. *α'*, 469. „Virg. Aen. 8, 184.: *postquam exemta fames et amor compressus edendi.*“ Cl. — *μολπή τ', ὀρχ. τε — δαιτός.* cf. *φ'*, 430, *ρ'*, 270, 271. Sch.: *ἀναθ. δαιτός. τῆς εὐωχίας τὸ κόσμημα. ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν τοῖς θεοῖς ἀνατιθεμένων.* de *cithara* v. *φ'*, 406—408, Il. *ι'*, 186, 187, *σ'*, 495, 569. cum ann. etc. hymn. in Merc. 51.: *ἑπτὰ δὲ συμφώνους οἴων ἐτανύσσατο χορδάς.* cf. Musgrav. ann. ad Eurip. Ion. 812, Feith. 4, 4. — *Φημίῳ.* Terpi filio (*χ'*, 330.), cui cognominis fuit vitricus Homeri, ut persuadere vult Herodotus personatus Vita Homeri, qui scriptor etiam Mentem et Mentorem ad historiae veritatem revocare studet, credulum se praebente Eustathio. hunc quidem Phemium Hom. virum probum fuisse dicit, qui non nisi coactus cithara cecinerit apud procos; quare post in illorum caede servatus est. Sch.: *προανεφώνησεν, ἵνα ὁ Φήμιος σωθῇ ἐν τῇ μνηστηροφονίᾳ.* — Schol. Am., incertum quis: *φορμίζων. τὰς χορδὰς ῥυθμίζων. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ φροίμιον καὶ φροιμίζω, φορμίζω, κατὰ μετάθεσιν τοῦ ρ, καὶ ἐκβολὴν του ι.* similiter Etym. M. p. 798, 41.; sed v. Schn. v. *φόρμιγξ.* Ap: *φόρμιγξ, ἡ κιθάρα, παρὰ τὸ φέρεσθαι.* Thiersch. *Einleit. in d. pindarischen Gesänge*, p. 53.: „Von den besaiteten Tonzeugen werden *Lyra* und *Kithara* als *verschiedene* bezeichnet. Plato (vom Staate, 3. B. S. 399.), nachdem er die kunstreichern und vielbesaiteten in seinem Staate verworfen hat, (velut ipsam lyram initio 7, deinde 8, tum 9 et deinceps plures usque ad 28 chordas habuisse dicit Nicomachus *Ἁρμονικοῦ ἐγχειριδίου* lib. 2. p. 35., Music. auct. Meibom. vol. 1. cf. Aristid. Quintil. ibid. vol. 2. p. 9.) bemerkt, dass ihm für denselben nur die *Lyra* und die *Kithara* übrig bleiben. Die *Lyra*, mit tiefem Schallboden, aus welchem, nach Lucian, die Hörner wie aus dem Schedel eines Hirsches hervorragten, wird von Aristides Quintilianus (de Musica S. 101.) wegen ihrer *feierlichen Tiefe u. Schärfe* unter den besaiteten für das *männliche Tonzeug* erklärt. Sie wurde auf den Knieen gespielt. Die *Kithara* hatte einen geringern Schallboden und konnte aufrecht auf denselben gestellt werden. Aus ihm erheben sich 2 schöngebogene Arme, zwischen denen die Saiten ausgespannt sind. Sie geht höher als die *Lyra*, u. ist auf die *mittlern* Töne berechnet; weshalb Aristides in der angeführten Stelle sagt, dass sie von der Männlichkeit der Lyra nicht sehr verschieden sei. Eine Art von Kitharen, und die vornehmste, ist die *Phorminx*, die Tragbare (von *φέρω, φορέω*, aus *φόριμος*), so genannt, weil sie mit einem Band oder Gurt über die Schulter gehängt u. beim Spiel getragen wurde. Häufig war sie mit Gold, Elfenbein und Bildwerk aus diesen Stoffen, ja selbst mit edlen Steinen auf das

ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν·
αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι·

conqueritur Telemachus apud Minervam de patris et sua calamitate domestica; deinde quaerit, quis sit et unde advenerit.

„Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδή,
ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
ἀνέρος, οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε, ἐσθῆτός τε.
νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἥμιν
θαλπωρή, εἴπερ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
φησὶν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται

schönste ausgelegt u. geschmückt" etc. rursum Ap.: *ἀνεβάλλετο. ἀνεφορμίζετο, προοιμιάζετο.* Schol Pindari ad Ol. 2, 1., notante N.: *πρῶτον γὰρ ἔκρουον, εἶτα ἐπῆδον.* „lex. Bekkeri p. 395.: *ἀνεβάλλετο, προοιμιάζετο, ἀνεκρούετο, ἐνήρχετο. ἀναβολὰς γὰρ καὶ τὰς ἀνακρούσεις, καὶ τὰς ἀρχὰς* (velut Aristoph. Pace, 785. N.)" etc. B. *ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν*, h. e. *καλὴν ἀοιδὴν* (v. Il. ε', 253, φ', 101, ω', 71.), *incipiebat venustum cantum.* Voss.: *dieser rauscht' in die saiten, und hub den schönen gesang an.* sic itidem Theocr. 8, 71.: *δεύτερος αὖ Δάφνις λιγυρῶς ἀνεβάλλετ' ἀείδειν.* sed 6, 20. cum dicit *τῷ δ' ἔπι Δαμοίτας ἀνεβάλλετο, καὶ τάδ' ἄειδεν*, verbum *ἀνεβάλλετο* intelligere videtur *praeludebat, praetentabat pollice chordas*, ut ait Ovid. Met. 5, 339. — *ἄγχι — ἄλλοι.* δ', 70, ρ', 592.

158—167. *ἦ καί μοι — εἴπω; num mihi succensebis id, quod dicam?* veniam petit verbo libero, quod de procis dicturus est coram hospite ignoto, qui fortasse non aliter atque illi animatus esset, probaretque talem insolentiam. E: — *λέγει τοῦτο Τηλέμαχος πρὸς τὸν Μέντην, ὅτε* (quandoquidem), *πριν ἢ ἐρωτηθῆναι ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, σκώπτει τοὺς μνηστῆρας, ἐμφαίνοντος τοῦ ποιητοῦ, φορτικὸν εἶναι τὸ ἁπλῶς κωμῳδεῖν.* — *τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει ῥεῖα, hisce quidem haec facile curae esse possunt*, hosce mirum non est his rebus operam dare. — *νήποινον, impune.* 377, 380, β', 142 etc. — *πάντες — ἐσθῆτός τε.* v. N, Matth. §. 456. magis tum eos optaturos esse ait pedes celeres quam aurum et vestes pretiosas, qualibus induti erant proci. Am. Q: *ἐλαφρότερος ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔλαφος, ἐλαφηρὸς, καὶ ἀφαιρέσει τοῦ η ἐλαφρός.* — *χρυσοῖο, auri*, ornamentorum aureorum. Il. β', 872. de Nomione, Carum duce: *ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη, Νήπιος, οὐδέ τί οἱ τόγ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον.* — *ἐσθ. τε.* A. 2.: *χρ. τε, καὶ αἰσθῆτος* pro *ἐσθ.* — *κακὸν μόρον, κακῷ μόρῳ.* Il. σ', 485, φ', 382, ψ', 258, Matth. §. 423, 5. — *θαλπωρή.* Am. E.: *χαρά.* — Il. κ', 222.: *ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος, Μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται*, ubi v. ann. et cf. Il. ζ', 412.

169. 206, Il. κ', 384 etc. „Virg. Aen. 2, 149.: *mihique haec edissere vera roganti.*" Cl.

170. formula hospites excipiendi. „Eurip. Cycl. 102.: *χαῖρ', ὦ ξέν', ὅστις δ' εἶ, φράσον, πάτραν τε σήν.* cf. eundem Aegeo, fragm. 10 ap. Musgrav. Virg. 1, 373.: *sed vos qui tandem? quibus aut venistis ab oris, Quove tenetis iter?*" E Cl.

171—173. ξ', 188—190. cf. π', 222—

ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
ἠὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι
ξεῖνος; ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπιστρόφος ἦν ἀνθρώπων.“

ad quae respondens dea pro certo affirmat et vivere Ulyssem, et mox affuturum.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι
υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
πλείων οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,

224., et de verbis *τίνες ἔμμ. εὐχ.* ann. ad 180. carueront hisce h. l. MSS. nonnulli, ut notatum est in scholiis; ex quo nihil efficias, cum temere similia et addi et omitti soleant in libris. — *οὐ μὲν — ἱκέσθαι.* jocatur Telemachus. Am. E et Q: *ἐθικὸν* (imo *ἠθικὸν*) *τοῦτο, ὡς τὸ οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι* (*τ'*, 163.), *ὡς εἰ ἔλεγε, πεζὸν μὲν γάρ σε ἀδύνατον ἐληλυθέναι.*

175—177. *νέον, νεωστί.* — *μεθέπεις.* activum positum loco medii et praesens perfecti, *incitas te*, h. e. incitasti, et a consequente *advenisti.* v. Il. *ε'*, 329, *θ'*, 126. — *ἴσαν, noverunt*, itaque adierunt. — *ἐπιστρόφος ἀνθρώπων.* ita scripsimus, activo sensu adjectivi, quem sensum requirunt his opposita verba *ἐπεὶ — ἄλλοι.* adierunt multi homines Ulyssem, et ipse vicissim multos adiit, vir *πολύτροπος*, qualis describitur initio Odysseae. recte Am. E inter alia: *ἐπερχόμενος καὶ ἐπιδημῶν.* non huc pertinet *ἐπίστροφος*, quod habent libri, h. e. interprete E. *πάσχων ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιστροφὴν, καὶ ἀγαπώμενος*, quamvis illi placeat, memori istorum, quae et poëta de Ulysse dixit *τ'*, 239. *ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς Ἔσκε φίλος*, et ipse de se Ulysses gloriatus *ι'*, 19.: *εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν Ἀνθρώποισι μέλω:* quo loco E legit *Ἀνθρώποις μέλομαι*, per se non male, nisi memoriter laudavit, *ὅ ἐστιν*, inquit, *ἐν ἐπιστροφῇ καὶ μελήσει γίνομαι ἀγαπώμενος.* adscripsit N *ρ'*, 486. et hymn. Hom. 27, 10.

180—182. *Ἀγχιάλοιο.* cognomines duo memorantur *θ'*, 112. et Il. *ε'*, 609. — *εὔχομαι εἶναι*, *esse glorior* seu *profiteor.* „*ἐπαγγέλλομαι* id dixit Plato Gorgia, p. 449, B. Eurip. ap. Clem. Alex. Strom. 6, p. 622. Sylburg.: *τίς ἔσθ' ὁ φύσας; τοῦ κεκήρυξαι πατρός; als wessen Sohn kündigst du dich an?* Wolf *Vermischte Schr.* S. 362.: „ „Unter jenen Menschen, wo sich noch keine Ceremonie u. falsche Scham in die Sitten eingeschlichen hatte, welche eigene Tugenden u. Verdienste zu loben oder nur zu erwähnen verbietet, rühmte ein jeglicher sich dessen, was er zu sein glaubte, was er war. Der Barde sagte: ich bin ein göttlicher Sänger; der Fürst: ich bin ein Gesandter des Zeus; der an Einsichten über seine Zeitgenossen erhabene Mann: ich bin ein Weiser. Was alle diese sind, *καὶ εὔχονται εἶναι.* So mussten denn beide Begriffe, das *εἶναι* u. das *εὔχεσθαι εἶναι*, auch in der Sprache völlig in einander verschmelzen.“ “ *E N.* — *φιληρέτμοισιν, remos amantibus*, quippe hominibus maritimis. — *ὧδε, sic*, ut statim dicet, *ξὺν νηῒ, nave.* pleonasmus familiaris. cf. *ζ'*, 289, Il. *β'*, 439 etc. Am. E et Q: *οὐδέποτε κεῖται τὸ ὧδε τοπικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὕτως.* similiter Aristarchus, Apollonio laudatus h. v. — *κατήλυθον.* vox propria, quemadmodum *κατάπλους* dicitur appellentis nave, *ἀνάπλους* solventis. cf. 210, 317 etc.

183. ita scribendum erat, cum ap. Stephanum et Berglerum legeretur *πλέων οἴνοπα π.*, versu claudicante; cui succurrentes posuisse videntur id, quod occupavit libros, *πλέων ἐπὶ οἴν. π.* sed nusquam Hom. synizesin usurpavit in verbo *πλέειν*, sed *δ'*, 474. dixit *σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον*, nec aliter Il. *η'*, 88.: *νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.* hinc haud

ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκόν, ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ, νόσφι πόληος,
ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.
ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι

dubie sumserunt illi praepositionem, cum in promptu esset verbum πλείειν, quod habetur ο', 34. et π', 368., nihilque impediret quominus poëta diceret πλείων οἴνοπα πόντον, ut πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα γ', 71. et alias. proclivis autem fuit lapsus πλέων scribentium pro πλείων, quod tamen et ipsum in aliquot libris legi ait Barn. verum sufficit nobis ad restituendam vocem Homericam Stephani scriptura, quam et illum in MS. suo, et Berglerum in libris duobus Wetstenianis, quos antiquissimos praestantissimosque vocat, reperisse vix dubito. — ἀλλοθρόους, ἀλλοφώνους, ut explicatur in lex. Bekker. p. 378., h. e. *alia lingua utentes*, peregrinos, Cyprios, qui si Graeci fuerunt origine, tamen jam antiquissimis temporibus debellati aut expulsi sunt a colonis Phoenicibus, deinde a Persis sub Cyro. v. Bredow. *Handb. d. alt. Gesch.* p. 163., Nitsch. *Beschreib.* etc. 1. p. 266. etc. similiter Sintjes, Lemni incolae, vocantur ἀγριόφωνοι θ', 294. et Cares βαρβαρόφωνοι Il. β', 867., ubi v. ann.

184. Τεμέσην. Sch.: Τεμέση πόλις Κύπρου, κατὰ δέ τινας τῆς Ἰταλίας, ὃ νῦν Βρεντίσιον καλοῦσι. Cypri oppidum dici, fere consentiunt viri docti praeter Vossium *Alte Weltk.* p. 268. et Völkerum p. 70. siquidem aeris Cyprii seu cupri patria fuit illa insula, nec Italicae orae, in qua sita Bruttiorum urbs Temesa seu Temsa vel Tempsa, Romanorum colonia (Cellar. 1. p. 914.), certa est notitia ap. Homerum. male enim Strabo 1, 1. p. 9.: καὶ μὴν καὶ τὰ τῆς Ἰταλίας ἄκρα οἶδε, Τεμέσην καλῶν, καὶ Σικελούς: et 6, 1, p. 7.: ταύτης τε τῆς Τεμέσης φασὶ μεμνῆσθαι τὸν ποιητὴν, οὐ τῆς ἐν Κύπρῳ Ταμασοῦ (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), τῷ Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκὸν, καὶ δείκνυται χαλκουργεῖα πλησίον, ἃ νῦν ἐκλέλειπται. quod ita refert, ut qui et ipse istorum sententiae subscribat. idem de Cypro 14. extremo: κατ' ἀρετὴν δ' οὐδεμιᾶς τῶν νήσων λείπεται· καὶ γὰρ εὔοινός ἐστι, καὶ εὐέλαιος, σίτῳ τε αὐτάρκει χρῆται· μέταλλα δὲ χαλκοῦ ἐστιν ἄφθονα τὰ ἐν Ταμασῷ etc. igitur vetus illa Temese post appellata est Ταμασὸς sive Ταμασσὸς (Strab. posteriore loco, Ptol. etc.) vel Ταμάσεος (Steph. Byz., Plin.; v. Cellar. 2. p. 276, 277.), nominibus ductis, opinor, a τέμω, τάμω, propterea quod velut secabatur et in duas partes dividebatur insula montibus illius tractus mediterraneis. cf. de Cypro δ', 83, θ', 36, Il. λ', 21., Mannert. 6, 1. p. 452. etc.; quam insulam, aere isto abundantem, ferro caruisse, certe Homeri aevo, ex hoc loco intelligitur. sed unde ferrum advexisse putaremus Mentem, si verus esset? non quidem ex ipsis Taphiorum insulis, in quibus ferrum provenisse nescimus (quamvis id ubique propemodum reperiri, ejusque venam omnium metallorum largissimam esse, dicat Plinius 34, 14.), sed Chalybum ex terra σιδηρομήτορι (Aeschyl. Prom. 299.), in quam navigasse Taphios non est quod miremur, cum Phoenices, quorum aemulabantur industriam, longinquiores etiam regiones adierint commercii causa; qui quidem potentiores quoniam occidentales inprimis oras ipsumque mare Atlanticum petebant, verisimile est, Taphios, illinc exclusos, contrarias plagas invisisse, cumque negatum esset aurum atque argentum Hispaniae (v. Bredow. l. c. p. 164.), ferro Scythico contentos fuisse. — αἴθωνα σίδηρον, *fulgidum ferrum*. Il. δ', 485.

185, 186. νηῦς ἥδε ἕστηκε, *navis haecce stat*, dictum est δεικτικῶς pro v. τῇδε ἕστ., *navis stetit hic* vel *illic*, qui usus pronominis ὅδε minime obscurus est. v. 76. — ἐπ' ἀγροῦ *propter agrum*, in littore, non *in agro*, ut 190. — πόληος, *urbis* Ithacae (γ', 81., σ', 1., χ', 223.), quam solam novit Homerus insulae cognominis, sitam illam quidem in parte ejus orientali, sub monte Neïo, cum portu Rethro. v. Völcker. p. 56. et seqq. Am. E et Q: διαφέρει Νήριτον καὶ Νήϊον· δύο δέ ἐστιν ὄρη τῆς Ἰθάκης. (sed Νήϊον ramus Neriti. v. E, Völcker., N. ann. ad γ', 81.) τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ (ν', 351.)· καὶ, ἡμεῖς δ' ἐξ Ἰθάκης ὑπὸ Νηΐου (sic) εἰλήλουθμεν. (γ', 81.) ὅπερ κάθυγρον ὂν εἰς τὸν ὑποκείμενον λιμένα πλεῖστον ῥεῦμα ἐκδίδωσιν. ὅθεν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Ῥεῖθρον προσηγόρευσε τὸν λιμένα etc.

ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν
γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε, πόσιν τε,
παρτιθεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν,
ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι,
σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόνγε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου.
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
οὔτε τι μάντις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς.
οὔτοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
φράσσεται, ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἷς Ὀδυσῆος.
αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι

188—193. Am. Q: *εἴπερ τε γ. εἴρηαι.* εἰς ἀξιόχρεων μάρτυρα τὴν πίστιν ἀναφέρει. δευτέραν (δὲ) πίστιν τῆς καθαρᾶς φιλίας ποιεῖται τὴν ἀκριβολογίαν (accuratam descriptionem) τῆς κακοδουλείας. *κακοδουλείαν* dicit durum victum Laërtis, molestiasque, quibus se ipse excruciat senex, haud secus ac servum, qui opus facit in vinea seu pomario, nec nisi lassus, pensoque absoluto, cibum capere jubetur. E: ὅρα, οἷον ἡ λύπη! τὸν γὰρ βασιλέα Λαέρτην τὸ ἐπὶ τῷ παιδὶ πένθος εἰς τοὺς ἀγροὺς μετῴκισε, καὶ ζῆν οἰκτρῶς καὶ οἷον δουλικῶς ἀνέπεισε. — talis est ille senex Terentianus, de quo Chremes Heautont. 1, 1, 15.: *nunquam tam mane egredior, neque tam vesperi Domum revortor, quin te in fundo conspicer Fodere, aut arare, aut aliquid facere denique; Nullum remittis tempus, neque te respicis. Haec non voluptati esse, satis certo scio.* cf. de Laërte λ', 186—195, ω', 219—233. et seqq. — *ἑρπύζοντα, incedentem.* Am. Q: βαδίζοντα εἰς τὸν γονιμώτατον τόπον τῆς γῆς οἰνοφόρου. ab aliena manu esse puto hoc, quod illis adjectum legitur: ἐσήμανε τὸν ὑπὸ γήρως μετὰ ὀδύνης καὶ ἀνίας ἠρέμα καὶ βαρέως βαδίζοντα. sic etiam E erravit, quamvis Achilles Iliade, ψ', 225., ὁ σθεναρώτατος καὶ ὠκύτατος, ut ait, ἑρπύζει περὶ τὴν τοῦ ἑταίρου πυρκαϊάν. cf. ν', 220. — *ἀνὰ γουνὸν,* ἐν γουνῷ· γουνὸς δὲ, inquit E, ὁ γόνιμος τόπος κ. κάρπιμος, ἀπὸ τοῦ γονὸς ὀξυτόνου ὀνόματος, Ἰωνικῇ ἐπενθέσει τοῦ υ. — *ἀλωῆς.* Am. Q: ἀλωὴν καὶ τὴν πολύδενδρον γῆν φησιν, *ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωή* (η', 122.)· καὶ τὴν ἀμπελόφυτον, *σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωήν* (Il. σ', 561.)· ὁμοίως καὶ τὴν σιτοφόρον γῆν. est igitur ἀλωὴ, quod Germani dicunt *tragbares Land,* ab ἄλω, *crescere facio;* cujus partes significat Il. ζ', 195., cum dicit φυταλιῆς καὶ ἀρούρης. cf. Il. ι', 534, ε', 90, Odyss. ζ', 293, η', 122. — *ἐπιδήμιον, domesticum,* domum reversum, nec amplius peregrinantem. cf. 233, Il. ι', 64, ω', 262.

195—210. *κελεύθου, quod attinet ad iter* sive reditum. Il. η', 409, Matth. §. 316. „δ', 469.: πεδάᾳ καὶ ἔδη σε κελεύθου." N. — *ἔχουσιν,* κατέχουσι, *retinent.* — *ἐρυκανόωσι,* ab ἐρυκανάω. semel dixit. cf. κ', 429, supra 14 etc. — *ὡς — βάλλουσι, ut indunt dii animo* meo. Il. γ', 139.: γλυ-

Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐπὶ νηυσίν·
ἐκ τοῦ δ᾽ οὔτ᾽ Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ᾽ ἐμὲ κεῖνος.“

colloquuntur inter se familiariter Telemachus et Minerva.

Τὴν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
μήτηρ μέν τέ μέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ᾽· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
ὡς δὴ ἔγωγ᾽ ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμεν!
νῦν δ᾽, ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
τοῦ μ᾽ ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ᾽ ἐρεείνεις.“
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμνον ὀπίσσω
θῆκαν, ἐπεὶ σέγε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ᾽ ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ;
εἰλαπίνη ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ᾽ ἐστίν·
ὥστε μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ,
αἴσχεα πόλλ᾽ ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.“

κὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ Ἀνδρός. eodem sensu dicitur *τιθέναι*, velut 320.: *τῷ δ᾽ ἐνὶ θυμῷ Θῆκε μένος* etc. — *οἰωνῶν σάφα εἰδώς*, *avium* sive augurii *probe gnarus*. neque vatem, neque augurem (Il. α΄, 69, β΄, 859 etc.) se esse dicit; tamen vaticinaturum. — *δέσματα*, *δεσμούς*. θ΄, 278, Il. χ΄, 468. cf. θ΄, 296 etc. — *φράσσεται*, *deliberabit*. Il. α΄, 554 etc. — *ὥς κε νέηται*, *quomodo redeat*. Il. β΄, 236 etc. — *πολυμήχανος*, *sollers*. Voss.: *denn reich an erfindungen ist er.* solitum Ulyssis epitheton. ε΄, 203, Il. β΄, 173 etc. — *τόσος*, *τηλίκος*, *τηλικοῦτος*, *tantus*, tam grandis. — *αἰνῶς* — *κείνῳ*. cf. δ΄, 149, 150. — *τοῖον*, *τοίως*, *sic*. γ΄, 321, δ΄, 776 etc. Am. Q: *οὕτως ὡς ἡμεῖς ἐμίχθημεν σήμερον, καὶ μετὰ τοῦ σοῦ πατρὸς ἐμισγόμεθα.* *ἐμισγ. ἀλλ.* *invisebamus nos invicem*, ego et Ulysses. — *ἀναβήμεναι*. v. ann. ad 182. „cf. Il. ζ΄, 292, λ΄, 22, ν΄, 627.“ *E N.*

212. ita priscae edd., in quibus Ald. 3., non *ἐκ τοῦδ᾽*, ut hodie legitur, improbante N.

215. sic Am. Q. vulgo: *μήτηρ μέν τ᾽ ἐμέ φησι* etc.; sed alienum est pronomen *ὀρθοτονούμενον*. Ilgenio ann. ad hymn. in Apoll. 90. placet *μ. μέν γέ μέ φ.*, nec mihi displicet, nisi quod bene habet *μέν τε*. — per jocum, Molierius comoedia, quae inscripta est *l'Etourdi*, act. 1. sc. 2.: „*C'est monsieur votre père*, au moins à ce qu'il dit.“ annotavit B.

216—219. *γόνον*, *genus*, parentem. v. Odyss. λ΄, 234, Schn. h. v. — „*ὡς δὴ ὄφελον*, ut ε΄, 308, λ΄, 547. *ὡς ὄφελον* simili sensu dixit ξ΄, 274. et alias.“ *E N.* — *ἔτετμεν*, *invenisset*, deprehendisset. ε΄, 58, Il. δ΄, 293 etc.— *ἀποτμότατος*, *infelicissimus*. υ΄, 140, Il. ω΄, 388.

222—229. *νώνυμνον*, *νώνυμον*, *ignobilem*. Il. μ΄, 70, ν΄, 227, ξ΄, 70.— *ὀπίσσω*, *porro*, in posterum. — *τίπτε δέ σε χρεώ;* hoc ita exponas licet: *κατὰ τί ποτε χρεώ σε ἔχει;* quanam de re opus seu negotium te habet? quodnam tibi hoc negotium est? sic item κ΄, 85. alias genitivus personae seu rei necessariae usurpatur, vel accusativus cum infinitivo. v. Il. λ΄, 605, σ΄, 406. etc. durius autem δ΄, 634. dixit *ἐμὲ δὲ χρεὼ γίγνεται αὐτῆς*, cui simile dicit N illud Tragicorum *πολλή μ᾽ ἀνάγκη*, quod tamen plerumque explices per ellipsin verbi positi in proximo. v. ann. ad Eurip. Or. 1009. et Hermann. ad Viger. p. 876. — *εἰλαπίνη ἠέ*. synizesis. v. Th. p. 181., collata ann. ad λ΄, 138. libri fere: *εἰλαπίν᾽ ἠὲ*, quod fuit cum intelligerem *εἰλαπίνη ἒ*, *τῷ ἒ* accepto pro *ἦ*, quemadmodum longae vocales

patrem adesse cupit Telemachus propter insolentiam procorum.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
νῦν δ' ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
οἳ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
ἀνθρώπων. ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω.
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
ᾤχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε, γόους τε,

mutari in breves solent ap. Homerum. Am. B et Q: *εἰλαπίνη ἡ πολλῶν εὐωχία, ἐν ᾗ κατὰ εἴλας πίνουσιν· ἔρανος (δὲ) ἡ ἐκ κοινοῦ εὐωχία. Ἡσίοδος* (Ἔ. 721.), *ἐκ κοινοῦ πλείστη τε* (sic) *χάρις, τὸ κόσμιον τῶν ἐράνων δηλῶν. εἰ γὰρ ἦν ἔρανος, φειδωλῶς ἤσθιον, ὡς ἴδια ἐσθίοντες.* cf. λ', 415, Il. κ', 217. de *ἐράνῳ* N comparari jussit 375. et δ', 621—624. — *ὥστε, ὡς, quoniam.* negat hic esse modum epulandi; ex quo colligit, non de symbolis edere procos, sed Ulyssis bona insolenter absumere. — *αἴσχεα, probra,* turpia dictu vel factu. τ', 373, Il. γ', 242 etc. — *πινυτὸς, prudens,* modestus. δ', 211, Il. η', 289 etc.

231, 232. Am. B: *μεταλλᾷς. πολυπραγμονεῖς, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν μετάλλων.* (?) v. ann. ad Il. α', 550 etc. — *μέλλεν, oportuit.* cf. σ', 138, N, et ann. ad Il. α', 564.

234. Pro vulgata *ἐβάλοντο* recepi exquisitiorem, ut visum est, Harlejani lectionem, quam et asseruit Koenius ad Gregor. D. Dor. §. 8. Hesych.: *ἐβόλοντο, ἐβούλοντο.* B. recte Boissonad., nec nisi sphalma librariorum esse puto istud *ἐβάλοντο*, quod in A. 4. et apud Steph. atque recentiores legitur pro *ἐβούλοντο*, cum nemo ignoret, *α* et *ου* similia permutari solere in codicibus; *ἐβούλοντο* autem interpretatio est rarioris formae *ἐβόλοντο.* cf. ann. ad Il. λ', 319. A. quidem 2.: *ἐόλοντο*, β inserto post ἐ manu secunda. Schol. H: *ἐβούλοντο.* (scr. *ἐβόλοντο*) *Ἰωνικὴ συστολή.* — A. E et Q: *νῦν δ' ἑτ. βούλοντο. ἤτοι ἐβουλεύσαντο. τινὲς δὲ γράφουσιν ἐβάλοντο θεοὶ, ἀντὶ τοῦ μετέβαλον. ἔχει μέντοι λόγον καὶ τὸ ἐβούλοντο, ἤτοι ἐβουλεύσαντο, ὡς τὸ Τρωσὶ δ' ἐβούλετο νίκην* (Il. η', 21.). — *κακὰ μητιόωντες, mala meditantes* seu struentes. ζ', 14, Il. η', 45 etc.

235—238. *ἄϊστον.* Ap.: *ἄϊστος. ἀφανὴς, ἀνιστόρητος, οἷον ἄγνωστος, παρὰ τὸ μὴ γνῶναι, ἀπὸ τοῦ ἴσαι, ὅ ἐστι γνῶναι· οἴχετ'* (sic) *ἄιστος, ἄπυστος.* (242.) similiter Sch. ad Il. ξ', 258. et alii. Germani id dicunt *verschollen.* Voss. 242.: *weder gesehn noch gehört.* — *περὶ πάντων ἀνθ., prae ceteris hominibus.* Matth. §. 589. — *θανόντι ἀκαχ. mortuo illo contristarer. ἀκαχήμενον ἵππων* dixit λ', 702. et alias quoque genitivum usurpavit. — *ἠὲ φίλων.* (19 etc.) *τοὺς ἑτάρους ἀπὸ τῶν φίλων διαιρεῖ ὁ π.· οἱ μὲν γὰρ ἑταῖροι οἱ προσοικειωθέντες κατὰ φιλίαν, οἱ δὲ φίλοι οἰκεῖοι κ. κατὰ γένος προσήκοντες, ὥσπερ ὁ ἔτης. ἔται γὰρ καὶ οἱ συνέστιοι, γείτονες δὲ οἱ πλησίον μένοντες· γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο* (δ', 16.) etc. Ex Am. E et Q. — Ap.: *τολύπευσεν. κατειργάσατο. ὅθεν καὶ ἡ τῶν ἐρίων τολύπη λέγεται. ὁ δὲ Ἡλιόδωρος διείλησεν.* est haec interpretatio verbi *τολυπεύειν* sensu proprio. cf. δ', 490, Il. ξ', 86 etc.

239—242. *Παναχαιοί.* ξ', 369, Il. β', 404 etc. — *μέγα κλέος ἤρατο, magnam gloriam apud posteros reportasset.* δ', 107, Il. ξ', 510 etc. — Sch.: *Ἅρπυιαι δαίμονες ἢ ἄνεμοι ἁρπακτικοί.* ξ', 371, υ', 77, ann. ad Il. π', 150. δ', 727.: *νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι Ἀκλέα ἐκ μεγάρων.* similiter de Ganymede Il. υ', 234.: *τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ, Διῒ οἰνοχοεύειν.* — *ἄϊστος.* Il. ξ', 258. — *ἄπυστος,*

κάλλιπεν. οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν·
ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν, τάχα δή με διαῤῥαίσουσι καὶ αὐτόν."

jubet Minerva Telemachum, cras convocato in concionem populo, domum dimittere procos, tum ipsum proficisci Pylum et Spartam, sciscitatum de patre.

Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη·
„ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.
εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
σταίη, ἔχων πήληκα, καὶ ἀσπίδα, καὶ δύο δοῦρε,
τοῖος ἐὼν, οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, πίνοντά τε, τερπόμενόν τε,
ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλλου Μερμερίδαο!
ᾤχετο γὰρ καὶ κεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς,
φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ

kundelos, sensu passivo. activo dixit δ', 675. et 127. v. ann. ad Il. λ', 649., Matth. §. 215, 2. E: *τὸ ἄϊστος ἄπυστος τὸν τελείως ἀφανῆ σημαίνει, περὶ οὗ μηδὲν ἴσησί τις, οὔτε αὐτὸς ἰδὼν, οὔτε γνοὺς ἀπὸ πύστεως ἤτοι μαθήσεως. ἔστι δὲ τοῦτο καὶ ἑφερμηνευτικὸν τοῦ ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.* (ξ', 371.) *ἀκλεὴς γὰρ πάντως ἀνήρειπται, οὗ μηδαμοῦ κλέος, ὅ ἐστι φήμη· τοιοῦτος δὲ ὁ ἄϊστος ἄπυστος.* similiter nostrates, cum nullam alicujus rei memoriam manere volunt, dicere solent *Das verweht der Wind.*

246—251. *Dulichio*, insulae fertili (ξ', 335 etc.), imperavit Meges, *Same* autem sive *Samus* et *Zacynthus* Ulyssis ditioni attribuuntur. Il. β', 625—636. de *Ithaca* v. inprimis ι', 21—28. — *κατακοιρανέουσιν.* ita hic quoque libri. v. ann. ad Il. δ', 230. — *τρύχουσι*, atterunt. 288, κ', 177 etc. idem propemodum est *φθινύθουσι* 250. — *διαῤῥαίσουσι*, *disperdent.* β', 49, Il. β', 473 etc.

252—259. Am. E. et Q., et Sch.: *τὸ ἐπαλαστήσασα δηλοῖ τὸ ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσιν, ὡς ἀλάστοις κ. δεινοῖς οὖσι, δεινοπαθήσασα.* — Ap. h. v.: *ἐπιχαλεπήνασα, ἐπιδεινοπαθήσασα.* Voss.: *drauf* mit zürnendem schmerz *antwortete Pallas Athene.* — *ἐφείη.* optat. positus pro conjunctivo. v. Matth. §. 519. — *δύο δοῦρε.* more heroum. v. Il. γ', 18, φ', 145 etc. — *Ἐφύρης.* Thesprotiae urbem dicit. Il. β', 659. — *Ἴλλου* A 4. item Schol. codicis Hamburg., qui continet Odysseae libros 12 priores, ap. Heyn. ann. ad fragm. Apollodori p. 429.: *Μερμερίδαο. Ἰάσων ἅμα τῇ Μηδείᾳ ἐν Ἐφύρᾳ τῆς Θεσπρωτίας παραγενόμενος ἴσχει Φέρητα, οὗ Μέρμερος, οὗ Ἴλλος, οἵτινες ἐβασίλευσαν Θεσπρωτίας, ὡς ἱστορεῖ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος.* β', 328.: *ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πίειραν ἄρουραν, Ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ, Ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.* ibi E: — *ὡς ἐνῆν τῷ ποιητῇ πλάσασθαι, τὸν Τηλέμαχον ἐκ Πύλου λαβεῖν τὰ πρὸς ἄμυναν, ἢ ἀπὸ Σπάρτης, ἢ καὶ ἀπὸ Ἐφύρης, τῆς προϊστορηθείσης, τῆς διὰ Μήδειαν πολυφαρμάκου, ὡς ἱστορεῖ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος.* fuerunt tamen, qui Elidis urbem cognominem dici putarent. v. N et ann. ad Il. λ', 740.

260—264. *καὶ κεῖσε*, *etiam illuc*, Ephyram, profectus erat Ulysses, ve-

δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας.
ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς.
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο, πικρόγαμοί τε.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἠὲ καὶ οὐκὶ,
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα,
ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
εἰ δ', ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων·
αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων.
μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.

nenum quaerens, quo sagittas inungeret; indeque re infecta rediens Taphum insulam appulit, et venenum accepit ab Anchialo, amantissimo ejus, ut narrat Mentes personatus. de sagittis venenatis veterum v., quos B. laudavit, Hemsterhus. ad Lucianum Nigrino c. 37. Heins. ad Sil. 1, 322., J. G. Michaelem Exercitat. de scuto fidei §. 2. qualibus sagittis in bello uti voluisse Ulyssem, ex eo intelligas, quod metu deorum eas negasse dicitur Anchialus, qui habuit, opinor, ad promtius interficiendum lupos, ursos, leones, aliasque belluas immanes. de Amyco Trojano Virg. Aen. 9, 771.: *ferarum Vastatorem, quo non fallacior* (ita Gothanus 3. vulgo: *felicior.*) *alter Unguere tela manu, ferrumque armare veneno.* ibi Heyneus id nonnisi apud ferociores quasdam barbarorum gentes moris fuisse ait olim, sicut hodieque in America. dicit inprimis Scythas, de quibus Plin. H. N. 11, 53.: *Scythae sagittas tingunt viperina sanie et humano sanguine.* percussit tamen Hercules Centaurum Nessum una sagittarum illarum, quas hydrae cruore tinxerat, quae sagittae postea etiam Philocteti funestae fuere. nec Taphios et piratas adhibuisse eas dubitat N. ceterum Ulysses peritiam sagittandi suam jactat ap. Phaeacas θ', 215 et seqq., ut idem vir doctus annotavit. cf. ι', 156, φ', 38—40, Il. κ', 260, ψ', 829. — φ ι λ έ ε σ κ ε. verbum frequentativum, quo significatur mos et consuetudo hominis, siquidem solito cognatum est id, quod iteratur. — α ἰ ν ῶ ς, ut Xenophon Cyrop. 6, 1, 32., notante N: ἐφίλει γὰρ ἰσχυρῶς. Voss.: *denn er liebt' ihn herzlich.*

265—278. τ ο ῖ ο ς — Ὀ δ υ σ σ ε ύ ς. dictum ἐλλειπτικῶς, ut *sineret dolor* pro *si sineret* ap. Virg. Aen. 6, 30., ubi v. Wagner. et ab eo laudatum Gronov. Obss. 4, 20. cf. Viger. p. 508. — π ά ν τ ε ς — π ι κ ρ ό γ α μ ο ί τ ε. versus felix, quem etiam δ', 346. et ρ', 137. intulit, ὠκυμόρους autem saepius dixit Iliade. θ ε ῶ ν ἐ ν γ ο ύ ν α σ ι, *deorum in genibus*, h. e. in potestate v. 400. et ann. ad Il. ρ', 514. Schol. Comici ad Ranas 350.: ἡ δύναμις ἐν γόνασι. — ἀ π ο τ ί σ ε τ α ι, *ulturus sit* eos. Am. Q.: καλῶς εἰς ἀμφιβολίαν κατέστησεν ἐπεγείρουσα τὸ μειράκιον. δῆλον δὲ ἐκ τῆς ἐπιφορᾶς σ ὲ δ ὲ φ ρ ά ζ ε σ θ α ι ἄ ν ω γ α, δηλονότι μὴ περιμένοντα ἐκεῖνον. — ἀ π ώ σ ε α ι, *expellas*, abigas. ι', 305, Il. θ', 533 etc. — ε ἰ δ', εἰ δὲ βούλει. Il. α', 302. — ξ υ ν ί ε ι, *ausculta*, attende ο', 391.: σιγῇ νῦν ξυνίει, καὶ τέρπεο etc. — ἐ μ π ά ζ ε ο, ἐπιστρέφου, *et meam adverte orationem.* 305, 415, β', 201, ι', 553, Il. π', 50 etc. — ἥ ρ ω α ς, heroas, proceres. Il. α', 4. — π έ φ ρ α δ ε, *dic*, aperi, a πεφράδω. 444, Matth. §. 219, 4. etc. — θ ε ο ὶ δ' ἐ π ι μ ά ρ τ υ ρ ο ι ἔ σ τ ω ν, *diique testes sunto.* Telemachus β', 66.: θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν, Μήτι μεταστρέψωσιν, ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα. Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἠδὲ Θέμιστος etc. — ἐ π ὶ σ φ έ τ ε ρ α, *ad sua*, suam quemque domum. cf. ξ', 91. — σ κ ί δ ν α σ θ α ι, *dissipari*, discedere. β', 252, Il. λ', 308 etc. — μ η τ έ ρ α δ ὲ, *quod autem ad matrem attinet.* Matth. §. 426,

σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι·
νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν, ἥτις ἀρίστη,
ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

quid faciendum sit Telemacho, sive superstitem, sive mortuum resciverit Ulyssem.

εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
ἦ τ' ἂν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς, μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεῖξαι

2. — *ἐφορμᾶται*, *studet*, cupit. η', 272, Il. ζ', 410 etc. — *μέγα δυναμένοιο*, germ. *des vielvermögenden.* λ', 414: *ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο.* carmine Homer., quod inscriptum est *Εἰρεσιώνη: Δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο, Ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος αἰεὶ* etc. — *οἱ δὲ*, *illi vero*, pater et cognati Penelopae. E: *οἱ ἀμφὶ τὸν πατέρα.* ex quo sequitur, usurpari nonnunquam nomen *ἔεδνα* eo sensu, quo dici solet apud recentiores *προῖξ:* nam Homerus vocabulo illo significatione dotis abstinuit. v. ν', 15, ρ', 413. similiter de Icario β', 53.: *ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα*, et Il. ν', 382. *ἐεδνωτὰς* dixit *προικοδότας.* quod ne mireris, consideranda est notatio vocis *ἕδνον*, quae ducenda videtur ab *ἕω*, ut *ἕδνον* sit velut *ἑδινὸν*, *ἑδνὸν*, *missum*, h. e. donum; *κατ' ἐξοχὴν* autem *ἕδνα*, vel Ionum more *ἔεδνα*, dicta fuerint dona insignia (*μυρία, ἀπερείσια*) procorum. male Am. B: *ἔεδνα, ἀπὸ τοῦ ἥδω, τὸ εὐφραίνω, τὰ ἡδονὴν ἐμποιοῦντα.* Ap.: *ἕδνα, τὰ ὑπὸ μνηστήρων ταῖς μεμνηστευμέναις διδόμενα δῶρα*, quae est vulgaris hujus verbi interpretatio.

279—285. *πυκινῶς*, *prudenter.* β', 344, Il. ι', 471 etc. *ὑποθήσομαι.* β', 194 etc. Il. θ', 36.: *βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ'*, ubi Sch.: *ὑποδείξομεν, συμβουλεύσομεν.* — *ἄρσας*, *ἁρμόσας*, *instruens.* φ', 45, Il. α', 136. hymno Hom. in Dianam 3.: *ἦθ' ἵππους ἄρσασα — παγχρύσεον ἅρμα διώκει* etc. „20 remiges poscit etiam Antinous δ', 669.“ N. — *δὴν οἰχομένοιο*, *diu profecti.* patheticum Ulyssis epitheton: v. β', 264, ξ', 376, ο', 270 etc. magna enim filii calamitas est pater absens, ut ait poëta δ', 164. — Am. E.: *φέρει κλέος. τὰς γὰρ φήμας εἰς Δία ἀναφέρουσιν· ἔνθεν καὶ πανομφαίου Διὸς* (Il. θ', 249.), *εἰς ὃν πᾶσα φήμη καὶ κληδὼν ἀναφέρεται. ὄσσαν δὲ τὴν ἐκ θεῶν κληδόνα περὶ ἀγνοουμένων.* Buttm. *Lexil.* 1. p. 23.: „Wohl zu unterscheiden ist Das, was ein Mensch, der etwas selbst gesehen oder sonst wohl unterrichtet ist, dem Andern mittheilt, von dem *Gerücht* und *Gerede der Menschen.* Dies hat fast immer einen dunkeln Ursprung, und verbreitet sich so wunderbar schnell, dass die Alten es gar nicht als von Menschen ausgehend, sondern als etwas göttliches ansahen; darum kommt es *ἐκ Διὸς*, oder personificirt sich selbst als göttliches Wesen u. Botin des Zeus.“ sane apparet, *ὄσσαν* hic non esse omen, augurium, oraculum, sed famam sive rumorem, quo perlata citius et majore numero spargi solent quam vera explorata. quare dicit: *ἥτε — ἀνθρώποισι.* — *ξανθόν.* epitheton inprimis Menelai in utroque carmine; praetereaque Meleagri Il. β', 642. et Rhadamanthi Odyss. η', 323. v., si tanti est, Iliadem l. l. — *δεύτατος*, *ὕστατος.* ψ', 342, Il. τ', 51.

289—291. *τεθνηῶτος, μηδ' ἔτ' ἐόντος.* cogitatio gravis, bis expressa, quo altius penetret animum audientis Telemachi. cf. β', 214—223. — *σῆμά τέ οἱ χεῦαι* etc. E: *ὅτι τὸ θάπτειν σῆμα χεύειν λέγει ὁ π., ἤγουν τάφον χωννύειν, διότι πολὺν χοῦν οἱ παλαιοὶ*

πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
νηπιέας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
ἢ οὐκ ἀΐεις, οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
καὶ σὺ, φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε, μέγαν τε),

ἐπέφερον τοῖς ὀστέοις τῶν τεθνεώτων· ὅθεν καὶ χώματα ἐκάλουν τὰ σήματα, τουτέστιν ἀναχωματισμούς. σῆμα δὲ ὁ τάφος, κατὰ σχῆμα εὐφημισμοῦ, διότι σημεῖόν ἐστι τοῦ κεῖσθαί τινα ἐκεῖ. ἐνταῦθα δὲ σῆμα τὸ κενήριον λέγει· οὐ γάρ ἐστι κυρίως ταφῆναι [κ. κυρίως τάφον ἔχειν] τὸν ἐπ' ἀλλοδαπῆς τεθνεῶτα. — κτέρεα κτερ. γ', 285, Il. ω', 38. annotavit E, dici hoc, ut λόγον λέγειν, ὕπνον ὑπνοῦν et alia sexcenta ejusmodi, Ἀττικῷ σχήματι συνεκφωνουμένου ῥήματος καὶ συστοίχου ὀνόματος. cf. Il. δ', 324, σ', 245 etc.

293—296. „Scholiastes ad Il. χ', 497.: — ἔστι δὲ σύνηθες Ὁμήρῳ τὸ ὀφειλόμενον (?) ἁπλῶς ἑρμηνεύεσθαι ἐν δυσὶ περικοπαῖς ἐκφέρειν. αὐτὰρ — ἔρξῃς, ἀντὶ τοῦ ἔρξας τελευτήσῃς. ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας (Il. φ', 537.), ἀντὶ τοῦ ἀπώσαντες ἄνεσαν. τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας (Il. β', 4.), ἀντὶ τοῦ ὀλέσας τιμήσῃ. φθέγγεο... καὶ ἐγρηγόρθαι ἄνωχθι (Il. κ', 67.), ἀντὶ τοῦ φθεγγόμενος ἄνωχθι γρηγορεῖν." B. simplicitas sermonis, de qua saepius dixi in annotatis ad Iliadem. possunt tamen haec etiam referri ad morem illum, quem significavi ad 289. — κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν. pleonasmus emphaticus et metro aptus, quae non est negligenda ratio ap. Hom., siquidem novo versu incipere amat novas sententias, praesertim graves, quo velut plena earum pondera excipiant auditores. certe eodem fere sensu alias alterutrum horum dixit. v. 323, ann. ad Il. δ', 163 etc. — ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν. E: τουτέστιν ἢ κρύφα, ἢ φανερῶς. cf. λ', 119, ξ', 330. (ἢ ἀμφαδὸν, ἠὲ κρυφηδόν), Il. η', 243 etc.

297. νηπιέας ὀχέειν, puerilia ferre seu facere. vett. edd., in his Ald. 3., et recentiores usque ad Alteri: νηπιάας ὀχ. ipse Alterus ex A. 1. edidit νηπιάχοις ὀχέειν, quod olim Stephano aliisque nonnullis placuerat, vel νηπιάχοις ὀχεύειν, versu jugulato. A. 4.: νηπιάας. A. 5. corrupte: νηπιάχοντα ἄγεθ' ἐπεὶ etc. legerunt νηπιάας etiam Sch. (qui habet νηπιάας ὀχεύειν), Am. Q et E, sic ille interpretatus: νηπιοφροσύνας φέρειν. ὀχεῖν γὰρ τὸ φέρειν τι καὶ βαστάζειν etc., Pseudodidymus autem et Schol. libri Am. Q.: τὰ νέων φρονεῖν καὶ φέρειν (imo: φέρειν κ. φρονεῖν)· ἢ ὀχεῖσθαι ὑπὸ νεότητος, τουτέστιν ἄφρονα εἶναι. in quibus verba ἢ ὀχεῖσθαι — εἶναι pertinere videntur ad νηπιάχοις ὀχέειν, verbo activo intellecto παθητικῶς, quae ratio durissima est. servavit W νηπιάας, quae tamen forma neque alias legitur, et suspicionem movet, cum Hom. dixerit νηπιέῃ, νηπιέῃσιν ω', 469. et in Iliade ι', 491, ο', 363, υ', 411. A. 3. νηπιάσας pro νηπιαίας, h. e. νηπιέας, quemadmodum ε et αι permisceri solent. vel forte excidisse puto librariis α pro αι, menda item frequenti (v. Bast. Epist. crit. ad Boisson. p. 20., nos ad Aeschyl. Ag. 146.), vel scriptum esse νηπιάας metri gratia ab illis, qui reperissent in libris suis νηπιαίας, quae ne ipsa quidem forma usitata est; alios autem, quibus id displiceret, intulisse νηπιάχοις ὀχέειν, obscura quidem sententia. nisi dicendum sit, istud νηπιάχοις nihil aliud esse quam ipsum νηπιαίας, iota posteriore in χ et α in οι mutatis; de quibus mutationibus v. inprimis Anthol. Palat. 3. p. 166., Porson. ann. ad Eurip., Schäfer. Melet. crit. p. 46. cf. Schn. v. νηπιέη. — E: οὐ τηλίκος (ρ', 20, Il. ω', 487 etc.), ὡς ἔτι μειρακιεύεσθαι. ut qui jam 21 annos natus esset. v. Cl. ad 88. et, quos citavit, E et Heraclid. Ponticum.

298—301. ἢ οὐκ. nota synizesis. v. Spitzner. l. de versu her. p. 181. etc.—

ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες·
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων."

gratias Minervae agit Telemachus de consilio salubri, quod dedit. quae ubi in coelum rediit, ille se confert ad procos.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ξεῖν', ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
ὥστε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι."
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο.
δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,
καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς."
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὄρνις δ' ὣς ἀνοπαῖα διέπτατο, τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ, φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς.

πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, *apud omnes homines.* velut motum sparsae inter homines famae exprimit, minusque vivide dixisset, quamvis eodem sensu, *πᾶσιν ἐν ἀνθρώποις*. v. N, Matth. §. 586, c. etc. — *φίλος*, *φίλε.* Matth. §§. 69, 312. — *ἔκτα*. γ', 198, Il. μ', 46, Matth. §. 240. etc. — *καλόν τε*, *μέγαν τε*. simile hoc putat E *τῷ ἠΰν τε*, *μέγαν τε*, quod alias hic noster usurpat; nec sane multum differt, miscentibus Graecis notiones pulcri et boni adeo ut uno verbo dicant *καλοκαγαθούς*. potest tamen et proprie intelligi h. l. *καλὸς pulcher* adolescens. v. 208, δ', 27.

302. citat hunc versum Cic. ad Fam. 13. epist. 15. *Cl.* E: — *εὖ εἴπῃ*, *τουτέστιν εὐλογήσῃ. ὀψίγονοι δὲ* (γ', 200, Il. γ', 353 etc.) *οἱ ὀψὲ καὶ εἰς τὸ μέλλον γενησόμενοι. τούτους δὲ καὶ ἐπιγόνους φαμέν.* similiter Nestor γ', 198—200.

304—313. *ἀσχαλόωσι*, *indignantur.* τ', 159, Il. β', 293 etc. forma ἀσχάλλω semel utitur β', 193. — *ἐμπάζεο*. 271. — *ἀλλ' — ὁδοῖο*. Il. τ', 142. cf. γ', 284. etc. — *κειμήλιον*. δ', 600, Il. ζ', 47 etc. E: — *πρὸς ἀκρίβειαν ἐῤῥέθη τὸ φίλοι ξεῖνοι. οὐ γὰρ πᾶς ξένος φίλος, καθὰ οὐδὲ πᾶς ἑταῖρος, ἀλλ' ὁ γνησίως ὑποδεχθείς.*

315—318. *λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο*, *quamvis cupidum viae*, quem non oportet detineri. — *ὅττι κε — ἀνώγει*, *quod* forte *donare vis.* de hac significatione *τοῦ κὲ* sive *ἂν*, cum mitigat orationem, v. Matth. §. 598, nos ad Il. δ', 176, υ', 215 etc. — *ἀνερχομένῳ*, *appellenti.* v. ann. ad 182. — *καὶ — ἑλὼν*, *quamvis pulcro sumto κειμηλίῳ*, quo me dones, quoniam is ego sum, qui par pro pari referat, ubi te vicissim accipiam hospitio. — *σοὶ δὲ* etc. *δὲ* causale.

320—326. *ἀνοπαῖα*, *sursum.* lex. Bekk. p. 406.: *ἀνοπαῖα, ἀνὰ τὴν ὀπήν· οἱ δὲ εἶδος ὀρνέου.* posteriorem sensum

canit apud procos Phemius tristem Graecorum reditum; sed interpellatur a Penelope commota.

Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ
εἵατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια·
* *
κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.

Aristarcho placuisse dicunt Am. E. et Q. et Pseudodidymus, E Demostheni Thraci, et putari *εἶδος ὀρνέου ἀετώδους, φήνῃ ἐοικότος. οἱ δέ φασιν*, inquit, *ὅτι διέπτατο ἀνόπαια* (sic), *ἤγουν ἀνὰ τὴν ὀπὴν τὴν ἐν μέσῳ τῆς ὀροφῆς, ἣν καὶ κάπνην κ. καπνοδόκην ἐκάλουν. — οἱ δὲ τὸ ἀνόπαια λέγουσιν ἀντὶ τοῦ ἀφανὴς, πόῤῥω τῆς ὄψεως. δοκεῖ δέ τισι καὶ ἀνωφερὴς εἶναι, ὡρμημένοις ἐκ τῶν Ἐμπεδοκλέους, εἰπόντος ἐπὶ πυρὸς τὸ καρπαλίμως δ' ἀνόπαιον.* (v. Sturz. Empedocl. p. 308.) *ἐξ οὗ δῆλον, ὅτι καὶ οὐδετέρου γένους ἐστὶ τὸ ἀνόπαιον. διὸ καὶ Ἡρωδιανὸς τὸ ἀνόπαια καὶ οὐδέτερον οἶδε πληθυντικὸν, καὶ προπερισπᾷ (ἀνοπαῖα), καὶ ὡς ἐπίῤῥημα λαμβάνει, ἀντὶ τοῦ ἀοράτως, καθάπερ τὸ πυκνὰ ἀντὶ τοῦ πυκνῶς, κ. καλὰ ἀντὶ τοῦ καλῶς.* praeterea commemoravit, *ὄρος ἀνόπαιαν κατὰ Ἡρόδοτον, καὶ ἀτραπὸν ἀνόπαιαν περὶ τὴν Λοκρίδα γῆν κ. τὴν τῶν Μηλιέων. — θάμβησεν.* β', 155, Il. α', 199 etc.— *ὀΐσατο*, *auguratus est.* 173, τ', 390. Il. α', 78 etc. — *μνηστῆρας ἐπῴχετο*, *procos adiit* seu convenit. 143.: *αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων*, h. e. *αὐτ. οἰνοχ.*, non *αὐτ. ἐπ.*, siquidem vel per se dicitur *ἐποίχεσθαι*, vel *ἐποίχεσθαί τι*. — *εἵατο*, *sedebant.* β', 398, Il. η', 65 etc.

326, 7. *ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε λυγρὸν* etc. praebuerunt haec, ni fallor, posterioribus poëtis, in quibus Hagiae Troezenio, ansam scribendi *Νόστους* seu Reditus ducum graecorum ex bello Trojano; quorum carminum e numero eximenda est Odyssea, cujus parte majore Ulyssis reditum cecinit Homerus. v. Proclus Chrestomathia ap. Gaisford. ed. Hephaestionis, N *Erklär. Anm. zur Odyssee*, 2. Th., S. XXIII., etc. — *ἐπετείλατο*, *ἐνετείλατο, ἐπέτρεψεν*, ut E exponit, h. e. *decrevit*, fieri jussit. v. Schn. v. *ἐπιτέλλω*. Cassandram, sacerdotem suam, in ipso templo vitiatam ab Ajace Locro sic ulta est dea. v. Hygin. Fab. 116.

328—331. *ὑπερωϊόθεν*, *ἐξ ὑπερωΐου*, *ex parte superiore domus*, quam partem habitabant mulieres. v. π', 449, Il. β', 514, ann. ad Il. γ', 125. etc. — E: *τὸ δὲ σύνθετο φρεσὶν ἀντὶ τοῦ ἐπιμελῶς ἤκουσε· νοῦς γὰρ ὥσπερ ὁρᾷ, οὕτω καὶ ἀκούει.* (dictum Epicharmi. v. Moseri Lectt. Plut. ap. Creuzerum Melet. 2., p. 54.) *ὅτι σύνηθες ἦν τὸ παλαιὸν, φοιτᾷν τὰς γυναῖκας εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν συμπόσια, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς* (δ', 121.) *ἡ Ἑλένη ἐπιδημεῖ τῇ εὐωχίᾳ τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῶν ἐπιξενωθέντων βασιλικῶν παίδων, καὶ ἡ Ἀρήτη δὲ τῷ συμποσίῳ τῶν Φαιάκων πάρεστι, καὶ ἡ Ναυσικάα, ἡ θυγάτηρ αὐτῆς.* (η', 141, 231, θ', 457. cf. ann. ad Il. α', 601 in Addendis.) *καὶ ἡ Πηνελόπη οὖν σωφρόνως ἐνταῦθα καὶ αἰδημόνως ἐφίσταται τῷ τῶν μνηστήρων συμποσίῳ* etc. — *Icarius* sive *Icarion*, Oebali, regis Lacedaemoniorum, filius fuit, Tyndari frater. Apollod. 3, 9, 4 — 6, Paus. Lacon. 12. et 20. alius est Icarius, Erigonae pater, post Bootes dictus, de quo Hygin. Fab. 130. — * * post hunc versum haec habet A. 5. *ἐξ ποσὶν ἐκβεβαυῖα τριδάκτυλος ἐξεφαάνθη*, quae insulsa sic, opinor, legebantur in autographo:

ἐν ποσὶν ἐμβεβαυῖ' ἀριδείκετος
ἐξεφαάνθη,
κλίμακα δ' etc.

magnifice his verbis descripsit adventum primum Penelopae, reginae, a tot procis expetitae, quam quisque digito monstraret, cujusque et pulcritudo (366, σ', 212, 213.), et fides tam diu servata conjugi, sermone vulgi celebraretur. genuina enim haec arbitror, nec insimulanda propterea, quod in uno tantum codice, eodemque et recentiore et vitiose scripto, reperta sunt; sed forte

ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδόν·
„Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
ἔργ' ἀνδρῶν τε, θεῶν τε, τάτε κλείουσιν ἀοιδοὶ,
τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος, οἱ δὲ σιωπῇ
οἶνον πινόντων· ταύτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς
λυγρῆς, ἥτε μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
τείρει! ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον·
τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
ἀνδρὸς, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος."

novitatem illius carminis excusat Telemachus, et matrem ad telam redire jubet.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρα φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
τέρπειν, ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ
αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν·

omissa puto, cum et sine illis procederet sententia, et brevius haec enuntiasset poëta aliis in locis (π', 414, σ', 206, φ', 63.), quae loca fortasse ante oculos habebant librarii, ut similia sectari solent. pari magniloquentia ϑ', 457.: *Ναυσικάα δὲ, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα, Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν* etc. quod attinet ad ipsa verba, aptum est asyndeton ad indicandam celeritatem actionis. v. Il. δ', 89, λ', 197, σ', 255.; *ἐν ποσὶν* pro *ποσὶν* dixit noto pleonasmo; *τριδάκετος* autem forte scripsisse videntur boni monachi; deinde *τριδάκελος* et *τριδάκτυλος*, quemadmodum α et τ et ει, itemque τ et λ, saepe alias commutata inter se deprehenduntur. — *κλίμακα*, *scalam.* cf. κ', 558, φ', 5. — *οἷο δόμοιο*, *domus suae*, *γυναικωνίτιδος*. v. 356. — *ἅμα τῇγε* etc. asyndeton epexegeticum. — „*ἀμφίπολοι δύο.* sic etiam δ', 18, σ', 181—183, Il. γ', 143, χ'. 450." *E N.*

333. ϑ', 458, π', 415, φ', 64. η'. 89.: *σταθμοὶ δ' ἀργύρεοι ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ*, h. e. postes argenteis laminis inducti. *aeratos* regiae Trojanae *postes* dixit Virg. Aen. 2, 481. cf. Hasei *griech. Alterth.* 1. p. 57. — *πύκα ποιητοῖο.* 436, ϑ', 458, Il. σ', 607 etc.

334, 5. Am. Q.: *τὸ ἄντα παρειάων οὐ πάρεργον, οὐδὲ ἑτεροῤῥεπὲς* (ambiguum, obscurum), *ἀλλὰ πρὸ τῶν παρειῶν παρασχοῦσα, τουτέστι προκαλυψαμένη τῷ καλύμματι τοῦ προσώπου, φησὶν ὁ π., καὶ πρὸ τῶν λόγων σωφροσύνην αὐτῆς ἐκφαίνων.* — *λιπαρὰ κρήδεμνα* Trojae dixit ν', 388., h. e. splendida seu beata moenia; hic autem velum (Il. ξ', 184.) nitidum significat, quale decet reginam. v. Schäfer. Melet. crit. p. 52., Schn. v. *λιπαρός*: nec inepte comparaveris *χιτῶνας ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ* Il. σ', 595. — *κεδνὴ*, *proba*. v. ann. ad Il. ι', 586.

337—350. *πολλὰ — ἀοιδοί.* sententia causalis priore loco enuntiati posita, ut Il. η', 73. et alias. cf. Matth. §. 612, VII. — *κλείουσιν*, *celebrant.* ρ', 418.: *ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.* — *τείρει*, *excruciat.* Il. δ', 315 etc. — *πένθος ἄλαστον.* ω', 422, Il. ω', 105. — *κεφαλὴν*, *caput*, virum. v. Il. ϑ', 280 etc. — *καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.* h. e. in tota Graecia: v. ann. ad Il. β', 684, α', 2. cf. ο', 80. — *φθονέεις*, *invides*, aegre fers. — *ἐρίηρον.* *ἄγαν εὐάρμοστον κ. ἐπέραστον*, ut interpretatur Sch. ad Il. γ', 47., ubi v. ann. cf. ϑ', 62, 471. — *ὄρνυται*, *impellitur.* β', 397, Il. δ', 423, ε', 532 etc. — *οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ — ἑκάστῳ.* non cantores seu poëtas auctores esse ait malo-

τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν·
οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,

rum, quae carmine celebrent, sed Jovem, qui ea pro lubitu infligat hominibus. E: *ἀντὶ τοῦ οὐ κεῖνται ὑπὸ αἰτίωσιν οἱ ἀοιδοὶ, τὰς δυσπραγίας τῶν ἀνθρώπων ᾄδοντες. οὐ γὰρ διότι αὐτοὶ ᾄδουσι, διὰ τοῦτο τοιῶσδε ἀπέβη τὰ πράγματα* etc. eam horum sententiam esse, et N intellexit, et prior Cl., qui comparaverit ista Virgilii Aen. 2, 601.: *non tibi Tyndaridis facies invisa Lacaenae, Culpatusve Paris*, ***divom inclementia, divom***, *Has evertit* *opes*. parum est, quod Vossius aliique dictum putant, non ipsos poëtas et artifices reperire illa, quae canant aut fabricentur, sed Jovis afflatu agere. — E: — *ἀλφησταὶ κοινῶς οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἐφευρετικοὶ κ. ἐπινοητικοὶ τεχνῶν τε, κ. μηχανῶν, κ. βουλευμάτων, κ. ἑτέρων, ὧν τοῖς ἀλόγοις οὐ μέτεστιν. ἀλφῶ γὰρ τὸ εὑρίσκω, ἐξ οὗ τὸ ἀλφαίνειν παράγωγον, καὶ τὸ τιμαλφεῖν, κ. τὸ τιμαλφές. ὡς δὲ καὶ ἰχθύων ὄνομα οἱ ἀλφησταὶ* (v. Schn. h. v.), *ἱστόρηται. — ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.* intell. e proximo *διδόναι*. v. Il. *τ'*, 261, *φ'*, 162. — *οὐ νέμεσις. οὐ νεμεσητὸν, οὐ μέμψις.* v. ann. ad Il. *γ'*, 156. — E: *κακὸν οἶτον.* (*γ'*, 134, Il. *γ'*, 417 etc.) *ἤγουν τὴν Ἑλληνικὴν κακοτυχίαν.*

351, 352. usurparunt haec vett. in seriis jocisque. v. Fabricius ann. ad Sext. Empir. l. adv. Math. 1, 204. Plato *Πολιτ.* 4. p. 424. B. refellit eos, qui his abusi novent in modis musicis, ut N annotavit. E haec adscripsit: *ὅτι γνωμικῶς λέγει τὸ ταύτην ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσιν ἄνθρωποι, ἥτις — ἀμφ. παράδειγμα δὲ τοῦ λόγου καὶ Ἀθηναῖοι, οἷς ἀεὶ ἔφεσις ἦν καινόν τι ἀκούειν. — ἐνταῦθα δὲ χρήσιμον καὶ τὸ Πινδάρου τὸ αἴνει παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων.* (Ol. 8, 73.) *ἐπαινεῖ γὰρ καὶ ἐκεῖνος, ὁ κατὰ τοὺς παλαιοὺς μεγαλοφωνότατος, τὴν νεωτάτην ἀοιδήν. Εὔβουλος δὲ, φασὶν, ὁ Κωμικὸς, ἀντὶ νεᾶς ἀοιδῆς ἄνδρα μεταλαβὼν, παίζει οὕτως· ἄτοπόν γε τὸν μὲν οἶνον εὐδοκιμεῖν παρὰ Ταῖς ἑταίραις* (scrib. *Ταῖσίν γ' ἑτ.*) *τὸν παλαιὸν, ἄνδρα δὲ Μὴ τὸν παλαιὸν, ἀλλὰ τὸν νεώτερον. λέγεται δὲ καὶ Ἄλεξις σχεδόν τι ἀπαραλλάκτως οὕτω γράψαι. καὶ Τιμόθεος δὲ, φασιν, ὁ Μιλήσιος γράφει οὕτως· οὐκ ἀείδω τὰ παλαιά· καινὰ γὰρ κρείσσω.* (si scribemus *ᾄδω*, versus hic erit asynartetus, constans ex pherecrateo et cretico dim. cat., qualis est Antigonae Soph. 892. sequuntur 2 ionici a min.) *Νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει· τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.* (dele *δ' ἦν*.) *Ἀπίτω μοῦσα παλαιά. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ καινῶν ἐγχειρημάτων ἐγνωματεύθη. φησὶ γοῦν Ἀντιφάνης· ἓν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ, Πολλῶν παλαιῶν ἐστι* (male libri: *ἐστι παλ.*) *χρησιμώτερον. συντελεῖ δέ τι ἐνταῦθα καὶ τὸ ἢ δρῶν τι φαίνου καινὸν παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν, ἢ μή με κόπτε.* (haud inepte scripseris, restituto senario et dimidio: *ἢ δρ. τινα φ. καινὰ παρὰ τἀμπρόσθια, Ἢ* etc. *παρὰ τὰ ἐμπρόσθια*, *praeter illa, quae jam ante fecisti*, cum me deverberasti.) *τῇ δὲ Ὁμηρικῇ ἐννοίᾳ σύμφωνος καὶ ἡ κατὰ τὸν Εὔπολιν, εἰπόντα, ὡς ἡ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι* (tollendum *τί*.) *καὶ καμπύλον, Ἀεί τε καινὸν ἐξευρίσκει τι* (etiam verba *ἐξ. τι* delenda sunt.) *τοῖς ἐπινοεῖν δυναμένοις. Ἀναξίλας δὲ ὁ Κωμικὸς, ὑποπαίζων πρὸς ὁμοιότητα τούτου, ἔφη, ὅτι ἡ μουσικὴ ὥσπερ Λιβύη ἀεί τι καινὸν κατ' ἐνιαυτὸν τίκτει θηρίον.* (restitueris senarios ita scribendo: *τίκτει γὰρ, ὥσπερ ἡ Λιβύη γ', ἡ μουσικὴ Ἀεί τι καινὸν κατ' ἐν. θηρ.*) *ὑποπαίζειν δὲ οὗτος ἐῤῥέθη, ἐπειδὴ οὐ καθαρῶς ἐπαινεῖ τὰς ὡς ἑκάστοτε νέας ἀοιδὰς, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐργῶδες ὡς εἰς θηρίου ἀνάγει τὸ πρᾶγμα εἰκόνα.* — *μᾶλλον*, *magis*, *potius* v. ann. ad Il. *β'*, 81. — Ap.: *ἀμφιπέληται. περιγένηται καὶ συντελεσθείη· ἥτις* etc.

356—359. *οἶκον.* totum pro parte dixit. *ὡς Ὅμηρος τὸν οἶκον ποτὲ μὲν*

ἱστόν τ', ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι! μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ."

paret filio Penelope, et in conclavi suo conjugem lugens obdormit, procis tumultuantibus.

Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·

concionem cras mane habendam edicit Telemachus, et procos castigat.

„Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
ἔστω, ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν·
ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,

καθολικῶς λαμβάνει, ἄλλοτε δὲ μερικῶς ἐπὶ τοῦ ἀνδρῶνος, ἢ τῆς γυναικωνίτιδος etc. Ex Am. E. et Q. sita erat *γυναικωνῖτις*, seu pars ea aedium, in qua degebant feminae, post *ἀνδρῶνα*. ex qua parte ascendebant in *ὑπερώϊον*, ibique operibus pensisque suis operam dabant. v. Hase *griech. Alterth.* 1. p. 57. et N h. l., quaeque laudavit loca Homerica, δ', 680, ο', 516, σ', 36, 96, 506, 551, 552, 575, τ', 514, υ', 387—389. male Aristarchus delebat hos versus. Am. Q. et Harl.: *Ἀρίσταρχος δὲ ἀθετεῖ, ἄμεινον λέγων αὐτοὺς ἔχειν ἐν Ἰλιάδι* (ζ, 490.) *κ. ἐν τῇ τοξείᾳ τῶν μνηστήρων.* (φ', 350.) — *μῦθος*, *sermo publicus.* E: *μῦθον οὐ τὸν ἁπλῶς λόγον ἐνταῦθά φησιν, — ἀλλὰ τὸν ἐν μέσῳ ἀνδρῶν. ὁ γὰρ δημηγορικὸς λόγος ἀνδράσι μελέτω, γυναιξὶ δὲ οὐ πρέπον ἐστίν. ὅτι δὲ οὐ πρέπει μῦθος καθ' Ὅμηρον γυναιξὶ, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς* (Ajace, 280.) *ἐν τῷ γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει. χρήσιμον δ' ἐνταῦθα καὶ Ξενάρχου τὸ εἶτ' εἰσὶν οἱ τέττιγες οὐκ εὐδαίμονες, Ὧν ταῖς γυναιξὶν οὐδ' ὁτιοῦν φωνῆς ἔνι; ὡς δηλαδὴ τῶν θηλέων τεττίγων ἀφώνων ὄντων* etc. — *τοῦ — οἴκῳ.* quippe *cujus est imperium in domo.* E: — *ἀντὶ τοῦ ἐγὼ γὰρ οἰκοδεσποτῶ. ὃ κατωτέρω* (397.) *σαφέστερον φράζει, λέγων, ἀτὰρ ἐγὼ ἄναξ ἔσομαι ἡμετέρου.* loquitur ut filius unicus, 21 annos natus, itaque sui juris et dominus aedium ac bonorum, absente patre. cf. 397, 398.

361—366. *ἔνθετο θυμῷ*, *indidit seu recondidit animo*, haud obliviscendum. λ', 101, Il. δ', 410 etc. non multum dissimili sensu dicitur *ἐμβάλλειν τι θυμῷ*, vel per se *ἐμβάλλειν τι*, Il. γ', 139, δ', 444 etc. — *ὁμάδησαν*, *tumultuabantur*, ut solet turba congregata. cf. δ', 768, ρ', 360, σ', 399, χ', 21. Am. E. et Q.: *ὁμάδ. ἐθορύβησαν κοινολογούμενοι περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅτι συνετὴ γυνὴ, ὅτι εὔμορφος. ὅθεν Τηλέμαχος μὴ ἐνεγκὼν ἐξήλεγξε τὴν ὕβριν.* — Am. E: *σκιόεντα. τὰ μεγάλα, τὰ ἀποτελοῦντα σκιὰν διὰ τὸ ὕψος. ἢ τὰ σκιώδη, τὰ κωλυτικὰ καύσωνος κ. χιόνος* (scrib. *χειμῶνος* ex E. *Buttm.*), *πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ὑπαίθρων οἰκημάτων, οἷα τῶν ἀσκεπῶν ἡλιακῶν.* — *παραὶ λ. κ λ. παρακλιθῆναι αὐτῇ λ.*

368. δ', 321. cf. π', 410. E: *ἔστι δὲ ὑπέρβιος ὕβρις* (v. Il. σ', 262, ρ', 19.) *ἡ ἐκ μεγαλοδυνάμων ἀνδρῶν, κ. ἡ ὕπερθεν πάσης δυνάμεως.*

369—382. *δαινύμενοι τερπ.*, *convivantes delectemur*, h. e. convivio, ad quod pertinuit cantus ap. Graecos

ἐξιέναι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους!
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε."

mussitantibus ceteris procis, Antinous amare respondet Telemacho, qui placat illum.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
„Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν!
μή σέγ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
ποιήσειεν, ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστι."
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀντίνο', εἴπερ μοι καὶ ἀγάσσεαι, ὅττι κεν εἴπω,

et Caledoniae olim Scandinaviaeque populos. — Am. E: ἀπηλεγέως. (Il. ι', 309.) ἀποτόμως, ἀπαγορευτικῶς, ἀφροντίστως, ἀπὸ τοῦ ἀπὸ κ. τοῦ λέγω (scr. ἀλέγω. Buttm.) τὸ φροντίζω. — ἄλλας — οἴκους. oratio recta obliquae succedens, haud indicato transitu, sicut 40. — ἀλεγύνετε, *curate*, parate. Ap.: ἀλέγειν ποιεῖτε. E: τὸ ἀλεγύνω παράγωγόν ἐστιν ἐκ τοῦ ἀλέγω, ὡς πλήθω πληθύνω, καὶ δηλοῖ τὸ ἀρτῦσαι, σκευάσαι. — Am. B.: ἀμειβόμενοι. ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλους καὶ ἀμοιβῆς ἀποδεχόμενοι εἰς τοὺς οἰκείους οἴκους, οὐκ εἰς τὸν ἐμόν. E: ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἦσαν κατὰ οἴκους συμπόσιά τινα ἐκ τῶν παρ' ἑκάστοις κειμηλίων. — καὶ ἦν καὶ τοῦτο ἔρανος. v. 226. — νήποινον. 160. id se facere, nec quenquam timere, donec uni procorum nubat Penelope, palam profitetur Eurymachus β', 198—207. cf. π', 371—392, υ', 213—216, quae loca indicavit N. — κείρετε, *attondite*, absumite. metaphora satis nota. v. Il. λ', 560 etc. — ἐπιβώσομαι, *invocabo*. β', 143, Il. κ', 463. — παλίντιτα ἔργα dictum est, ut ἄντιτα ἔργα Il. ω', 213, λοίγια ἔργα Il. α', 518, ἀνσχετὰ ἔργα β', 63. et sexcenta hujusmodi ap. Homerum, qui amat usurpare περιφραστικῶς vocem ἔργον. igitur παλ. ἔργα sonant τίσιν, seu τιμωρίαν. Schol. codicis Am. Q.: παλίντροπα ἔ. — ὀδάξ, *mordicus*. v. σ', 409, ann. ad Il. β', 418 etc. — ἐν χείλεσι φύντες. tmesis. — ὃ θαρσ. ἀγ. ὅτι θ. ἀ. Il. α', 120 etc.

384—387. E: — ἔστιν ὁ λόγος οὗτος σκωπτικὸς ἐπὶ ἀμαθίᾳ, μονονουχὶ λέγοντος τοῦ Ἀντινόου, ὅτι ὑπ' ἀνθρώπου μὲν οὐκ ἐδιδάχθης, ἴσως δὲ ὑπὸ θεοῦ etc. — ὑψαγόρην, *grandiloquum*. β', 85, 303, ρ', 406. — ὅ τοι pro ἥν τοι dixit figura πρὸς τὸ νοητόν. v. ann. ad Il. π', 281 etc. — πατρώϊον, *paternum regnum*. hoc quoque dixit εἰρωνικῶς: neque enim hereditaria tum fuerunt regna Graecorum, nec tuta ipsis regibus, praesertim senescentibus, nisi ceteris proceribus (394—396) essent potentiores. hinc Laërtae metuit Ulysses λ', 175., Peleo Achilles ibidem 495—503., et Nestorem felicem praedicat Menelaus ob filios prudentes strenuosque δ', 211. stetisse autem apud populum, cum aliis rebus, tum auguriis ductum, quis procerum regnaret, ex γ', 214. et 215., ο', 518—522., et π', 374—382. intelligas, quae loca N indicavit. praestabat tamen auctoritate ceteris Ithacensium gentibus Laërtia. Theoclymenus vates ο', 533.: ὑμέτερον δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.

388. εἴπερ — ἀγάσσεαι. sic libri vett., tam scripti, quam impressi. margo Harlejani: ἐν ἐνίοις, νεμέσσηαι. ejusdem codicis Schol. commemorat variantem scripturam hanc, quam habet E: εἴ καί μοι νεμεσήσεαι, quae petita

καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι, Διός γε διδόντος, ἀρέσθαι.
ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί·
τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο
καὶ δμώων, οὕς μοι ληΐσσατο δῖος Ὀδυσσεύς."

Eurymachi lenis oratio. qui et quaerit de hospite et subito ejus discessu.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
„Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
μὴ γὰρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ, ὅστις σ' ἀέκοντα βίηφι
κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης.
ἀλλ' ἐθέλω σε, φέριστε, περὶ ξείνοιο ἔρεσθαι,
ὁππόθεν οὗτος ἀνὴρ, ποίης δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
γαίης. ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
ἠέ τιν' ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει;
οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
γνώμεναι! οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει."

nihil se sperare de patre ait Telemachus; sperat tamen, ut qui agnovisset Minervam.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·

videatur ex 158. hinc W: *ἦ καί μοι νεμεσήσεαι, ὅ,ττι κ. ε.;*

398. H. et Sch.: *ληΐσσατο*, *praedavit*, more tum hominum et ipsorum heroum, nisi quis foedere junctus esset. v. Il. σ', 28. et, Nitzschio monstrante, ι', 40, π', 424—427, φ', 16—21.

400. *ἦτοι—κεῖται.* 267.

402—411. *οἷσιν*, *ἑοῖσι*, *propriis.* v. Buttm. *Lexil.* 1. p. 90., collatis etiam a Nitzschio annotatis ad h. l. — *ὅστις σ' ἀέκοντα β. κτήματ' ἀποῤῥαίσει.* sic *ἀφαιρεῖσθαί τινά τι* et ejusmodi alia dicuntur. v. Il. α', 275, ϑ', 108, Matth. §. 412. — Am. B.: *ναιεταώσης.* (Il. β', 648, δ', 45 etc.) *τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ παθητικοῦ, ᾠκισμένης οὔσης, ἤτοι ἡμῶν ζώντων.* — *φέριστε*, *optime.* v. Il. ζ', 123 etc. — *ποῦ—ἄρουρα;* oratio recta. v. ann. ad 40. *ποῦ δὲ* intelligam *ποῦ δή*, ut majore cum emphasi sciscitari putetur Eurymachus. alioqui inesset in his *ταυτολογία*, cum modo ille de terra personati hospitis quaesiverit. — *ἐρχομένοιο.* Schol. Harl.: *γρ.* (h. e. *γράφεται.*) *προς οἰχομένοι* (*πατρὸς οἰχομένοιο*) *φέρει.* est haec *διττογραφία*, sed mala: v. 413. — *χρεῖος*, *debitum*, vel *negotium;* sed illud malo propter verbum *ἐελδ.* v. β', 45, Il. π', 688 etc. — *ἐελδόμενος*, *ἐπιθυμῶν.* δ', 162, Il. η', 4 etc. passive dixit *νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος* pro *ἀγαπάσθω* Il. π', 494., ut E ann. — *τόδ' ἱκάνει; τόδε*, *hoc*, hanc *terram.* v. Schn. v. *τόδε*, ann. ad Soph. Oed. Col. 600. etc. — *οἷον*, *ὡς.* Il. ε', 601, Zeun. ann. ad Viger. 3, 8, 12. — *ἀναΐξας*, *proripiens* sc. ϑ', 186, Il. α', 584 etc. — *κακῷ*, *malo*, ignobili. — *εἰς ὦπα ἐ. εἰς πρόσοψιν*, vultu. χ', 405, Il. γ', 158 etc.

*οὔτ' οὖν ἀγγελίης ἔτι πείθομαι, εἴποθεν ἔλθοι,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα μήτηρ,
ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον, ἐξερέηται.
ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστὶ,
Μέντης δ' Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.

saltatione et cantu satis oblectati proci cubitum eunt, domi quisque suae; quod item facit Telemachus.

οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν·
τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε.
δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
Τηλέμαχος δ', ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς
ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνὴν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κέδν' εἰδυῖα
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσι,
πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ' ἔδωκεν·
ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός··
ἥ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα

414. *ἔτι πείθομαι.* A. 4. *ἐπιπείθομαι*, A. 5. *ἐπὶ πείθομαι.* placet *ἐπιπείθομαι*, quo verbo uti solet Hom. in hoc genere. Il. α', 565.: *ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ.* cf. ibidem 218, ε', 878 etc. de *ἐπὶ* et *ἔτι* confusis v. ann. ad Il. ρ', 41. — *εἴποθεν ἔλθοι ἀγγελίη*, *sicunde venerit nuntius.* — *ἐμπάζομαι.* 271. — *ἐξερέηται*, *exquirat.* „δ', 337, φ', 31. de inexplebili nuntiorum de Ulysse desiderio, quod Penelopen tenebat, v. ξ', 126 — 128, 173 — 175.“ *E N.*

422 — 427. *ἕσπερον*, *vesperum.* Am. E. et Q.: *ὅπως* (scr. *οὕτως Buttm.*) *εἶπε τὴν ἑσπέραν. ἄκρως δὲ κατηγορεῖ τῆς τῶν ἀργῶν ἀπραξίας· ὑπὸ γὰρ ἀργίας προσδέχονται, πότε νὺξ ἐπιγένηται.* — Am. E. et Q.: *κακκείοντες.* (η', 229, Il. α', 606 etc.) *κατακοιμηθησόμενοι, ἔφεσιν ἔχοντες κοιμηθῆναι.* — *οἶκόνδε*, *domum*, non propriam quisque suam, sed etiam ejus, cujus hospitio uteretur, siquidem non omnes proci Penelopae ex Ithaca oriundi erant. v. 245 — 248. — *ὑψηλὸς*, *altus*, in porticu sive *αἰθούσῃ.* v. Cammann. *homer. Vorschule* p. 325. et ann. ad Il. ζ', 242. — Am. Q.: *περισκέπτῳ. ἐν τῷ περισκέπτῳ τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ κ. πανταχόθεν ἐκ τῆς αὐλῆς σκοπουμένῳ.* — idem et Am. E. *μερμηρίζων. καὶ* (scrib. *ὡς*, quae particulae permisceri solent.) *εἰς πολλὰ μερμηρίζων* (scrib. *μέρη μερίζων. Buttm.*) *τὴν ψυχὴν, καὶ ἐνθυμούμενος περὶ τῆς ἐσομένης ἐκκλησίας.* cf. Sch. et ann. ad Il. α', 189.

429 — 434. „*Euryclea* et *Eurynome* promae et cubiculariae (*ταμίαι κ. θαλαμηπόλοι*) erant Penelopae (β', 345, ψ', 289 — 293); praetereaque Euryclea ceteris ancillis praefecta erat (χ', 396), senior illa quidem, ut quae jam Ulyssem educavisset (τ', 482, 3.). magnum pretium fuit 20 boum, cum 4 bobus emta esse dicatur serva habilis Il. ψ', 705. ceterum v. Il. β', 449, Paus. 3, 12, 3., Knight. Proleg. ad Hom. §. 56. et sequ.“ *E N.* Am. Q.: *Εὐρ. Ὦπος. ἀκριβῶς διέξεισι τὰ περὶ αὐτῆς, ἐπεὶ πολλὰ μέλλει δι' αὐτῆς γίνεσθαι.* — *πρωθήβην*, *adolescentulam.* cf. θ', 263, Il. θ', 517. — *εὐνῇ δ' ο. ἔμικτο.* non adeo verecundi cum alii fuerunt, tum Agamemnon. v. Il. α', 31. — *φέρε*, *ferre solebat.* cf. sequentia.

δμωάων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα·
ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο.
ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα,
καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν,
ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖς λεχέεσσι,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσσε κορώνῃ
ἀργυρέῃ· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
ἔνθ' ὅγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδόν, τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

435—444. *τυτθὸν ἐόντα*, *parvulum.* λ', 67, Il. ζ', 222 etc. — *πύκα* π. 333. — *ἕζετο.* scil. Telemachus. saepe Hom. omittit pronomina, ubi desiderari videntur, brevitatis studio. — Ap.: *πυκιμήδεος.* *συνετῆς κατὰ τὰ μήδεα, ὅ ἐστι βουλεύματα.* semel dixit. *ἡ μέν.* h. e., opinor, *ἡ μὴν*, pro *ἡ δέ.* v. Zeun. ann. ad Viger. p. 537. vel scribamus *μέντοι* eodem sensu. neque enim admittam istud *μέντον* pro *μέντοι* Argivorum et Cretensium, de quo v. E ad μ', 362. et Hermann. ann. ad Viger. p. 842. legebant autem illi Il. ϑ', 447.: *οὐ μέντον κάμετόν γε* etc. — *ἀσκήσασα*, *κατασκευάσασα*, germ. *zurechtlegend.* v. γ', 438, Il. δ', 110 etc. — Am. Q.: *τρητοῖς.* *τορνευτοῖς, ἱμαντοδέτοις.* (?) v. ann. ad Il. γ', 391. — *ἐπέρυσσε κορώνῃ*, *attraxit annulo.* Am. Q.: *κορώνη τὸ ἄκρον τοῦ τόξου, εἰς ὃ ἡ νευρὰ τίθεται.* (Il. δ', 111.) *λέγεται δὲ καὶ ὁ κρίκος τῆς θύρας. καὶ τὸ ζῶον.* — *τῷ κρικίῳ, ᾧ ἐπισπώμεθα τὴν θύραν, ἤτοι τῷ λεγομένῳ κόρακι, καὶ τῷ ἐπισπάστῳ τῆς θύρας.* idem et Am. Q. et Sch.: (*κληῖδ'*) *ἐτ. ἱμάντι.* *τὸ λεγόμενον παρ' ἡμῖν κλεῖθρον.* (v. ann. ad Il. ξ', 168.) *δύο δὲ εἶχε τοὺς ἱμάντας ἐξηρτημένους διά τινων τρησέων, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν, εἰς τὸ δύνασθαι καὶ ἀνοῖξαι, καὶ κλεῖσαι. νῦν μὲν τὸ κλεῖθρον παρέτεινε καὶ παρήγαγε* (*sie schob den Riegel vor*) *τῷ ἱμάντι.* — *οἰὸς ἀώτῳ*, *ovis villo*, h. e. lana, laneo stragulo. v. ann. ad Il. ν', 599, Buttm. *Lexil.* 67, 4. — *πέφραδε.* 273.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Β.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ Β ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ λαβὼν παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἑταίρους τε καὶ ναῦν, εἰς πλοῦν ἀνάγεται ἡλίου δύναντος.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Β.

ΙΘΑΚΗΣΙΩΝ ΑΓΟΡΑ. ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΑΠΟΔΗΜΙΑ.

Postero mane Ithacenses, jussu Telemachi, ad concionem advocantur.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην.

Annotationes. Vers. 1. ε', 228, Il. α', 477 etc. ῥ ο δ ο δ ά κ τ υ λ ο ς Ἠ ώ ς. E: — ὅτι ὅτε μέν πού κ ρ ο κ ό π ε π λ ο ν Ἠ ῶ, τουτέστι πρωΐαν, λέγει ὁ ποιητὴς (Il. θ', 1 etc.), διὰ τοῦ κρόκου τὸ πολὺ μὲν τῆς νυκτὸς, ὀλίγον δὲ τοῦ φωτὸς, αἰνίττεται. ἡ μέντοι ῥ ο δ ο δ. Ἠ ὼ ς, ἤγουν πρωΐα, τὸ πλεῖον μὲν τῆς ἡμέρας, ἔλαττον δὲ τῆς νυκτὸς, ὑποδηλοῖ, ὡς πάσης Ἠοῦς προηγεῖσθαι μὲν τὴν κροκόπεπλον, μετ' αὐτὴν δὲ εἶναι τὴν ῥοδοδάκτυλον. ἄλλως δέ γε μυθικῶς καὶ κατὰ σῶμα κροκόπεπλον (imo κ — ος) μὲν ἡ κρόκεον ἤτοι κιῤῥὸν πέπλον φοροῦσα, ῥοδοδάκτυλος δὲ, ἧς οἱ δάκτυλοι ῥόδεοι, ὡς ῥόδοις ἐοικότες, αἵματος φυσικοῦ χυμῷ καλῷ (scrib. καλῶς) ἐρευθόμενοι. καθὰ καὶ ἡ Σαπφὼ τοὺς τῶν μυθικῶν Χαρίτων πήχεις γυμνοῦσα (malim γυμνοὺς, vel γυμνοὺς ἄν.) ῥόδοις εἰκάζει, ὡς εἶναι αὐτὰς ῥοδοπήχεις. (item scriptor hymni Hom. in Solem 6.: Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν.) εἶεν δὲ ἂν Ἠοῦς δάκτυλοι κατὰ ἀλληγορίαν αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες. cf. ann. ad Il. α', 477. Aristot. Rhet. 3, 2, 13.: — τὰς δὲ μεταφορὰς ἐντεῦθεν οἰστέον, ἀπὸ καλῶν ἢ τῇ φωνῇ, ἢ τῇ δυνάμει, ἢ τῇ ὄψει, ἢ ἄλλῃ τινὶ αἰσθήσει. διαφέρει δὲ εἰπεῖν οἷον ῥ ο δ ο δ ά κ τ υ λ ο ς Ἠ ὼ ς μᾶλλον ἢ φ ο ι ν ι κ ο δ ά κ τ υ λ ο ς, ἢ ἔτι φαυλότερον ἐ ρ υ θ ρ ο δ ά κ τ υ λ ο ς. „Virg. Aen. 7, 25.: *jamque rubescebat radiis mare, et aethere ab alto Aurora in* roseis *fulgebat* lutea bigis. cf. ib. 4, 584, 12, 77. ib. 8, 454: *haec pater Aeoliis properat dum Lemnius oris, Evandrum ex humili tecto lux suscitat alma, Et matutini volucrum sub culmine cantus. Consurgit senior, tunicaque inducitur artus, Et Tyrrhena pedum circumdat vincula plantis; Tum lateri atque humeris Tegeaeum subligat ensem, Demissa ab laeva pantherae terga retorquens. Nec non et gemini custodes limine ab alto Procedunt, gressumque canes comitantur herilem.*" E Cl. et Eichh.

3—5. Alterus ex codd. Vindob. praeter 3. et 5., qui vulgatam scripturam habent:

εἵματα ἑσσάμενος· περὶ, δὲ μέγα βάλλετο φάρος·

(virgula post περὶ librarius codicis A. 2. indicat tmesin.)

ποσσὶ — πέδιλα·
ἀμφὶ δ' ἄρ ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
βῆ δ' ἴμεν etc.

αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς·
οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο·

quae videntur subiecta esse Il. β', 43—45. et haec et versus 1. et 2. iterum leguntur δ', 306—310., nisi quod mutata sunt verba Ὀδυσσῆος φίλος υἱός. — armati prodire in publicum solebant Graeci aevo heroïco. v. E ad Il. α', 194. et β', 45., Feith. 4, 7, 1. et, quem laudavit, Thuc. 1, 6. etc.

6—8. advocat Telemachus concionem jure suo, quippe princeps et filius regius. E ann. ad Il. α', 54.: σημείωσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων δημοκρατικόν· Ἀχιλλεὺς γὰρ δίχα βασιλέως ἀγείρει τὸν λαόν. id cuique civi licuisse videtur in magno discrimine, quod ex 28. et 29. colligit N; certe fas cuique dicere, quemadmodum dicit Thersites, homo contemtus, sed civis seu vir liber, Il. β', 212., fuitque summa potestas ap. populum. v. 167, 168, β', 239—241, π', 95, 96. recte N: „Wenn die Geronten Gericht halten, nimmt das Volk an den Parteien Theil: Il. 18, 502.; in Ithaka selbst hatte nur der König den Vater des Antinoos vor dem Zorn des Volks gesichert 16, 425., und wozu beruft sonst Telemach hier *alle Achäer*, als um sie zur Abwehr des Unrechts, das er leidet, aufzufordern? Dass sie nicht thun, was Antinoos später selbst fürchtet 16, 375—380., zeigt nur den jezt noch mächtigen Anhang der Freier. Freilich giebt es in den Versammlungen dieser Zeit kein Abstimmen, keine Tribus, keine Comitia; aber einen *Volkswillen* giebt es, dessen mindeste Äusserung ein freies Wort ist. Daher Mentors Vorwurf Vs. 229—241." etc. ceterum cf. Il. β', 50—52, ψ', 39.

9. θ', 24, ω', 421, Il. α', 57.

10, 11. π α λ ά μ ῃ — ἔ γ χ ο ς. simplex oratio antiquitatis pro παλάμῃ ἔχων χ. ἔγχος, quibus verbis congruunt illa, quae sequuntur, οὐκ οἶος. — ἅ μ α — ἕ π ο ν τ ο. sequuntur herum minorem canes τραπεζῆες πυλαωροί. (Il. χ', 69, ψ', 173.) argute E: ὁ Τηλέμαχος οὐ μόνος, φησί, προήει, ἀλλ' ἅμα τούτῳ κ ύ ν ε ς π ό δ α ς ἀ ρ γ ο ὶ (*veloces*. v. ann. ad Il. α', 50.) ἕ π ο ν τ ο, οὐ μόνον ὅτι φιλακόλουθον τὸ ζῷον, καὶ μάλιστα ἐπὶ δεσπόταις, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐκ ἔχει ὁ εὐγενὴς νεανίας ἑτεροίους ἀκολούθους διὰ τὴν τῶν μνηστήρων ἐπιβουλήν, δι' ἣν μεμόνωται. at secuti sunt eum in concionem Pisenor et praecones: v. 38. quod tacuit Homerus, ut alia multa tacet, quae per se intelligantur. magis haec probes, quae istis addidit interpres: ἔτι ἀκολουθοῦσι τῷ Τηλεμάχῳ κύνες καὶ διὰ τὸ ἀγροικικώτερον τοῦ ἡρωϊκοῦ βίου, καὶ ὡς κυνηγῷ δὲ, καθ' ὁμοίαν τῷ πατρὶ ἐπιτήδευσιν, τῷ καὶ περὶ τὸν Ἄργον κύνα ἐσπουδακότι, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανήσεται (ρ', 291—327.), καὶ ᾧ σύμβολον σώματος εἰς ἀναγνωρισμὸν ἡ ἀπὸ τοῦ κυνηγεσίου οὐλὴ (τ', 392, 393.) etc. Hesiodus O. et D. 604.: καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν· μὴ φείδεο σίτου, Μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται. pariterque Virg. commendat curam canum Georg. 3, 404., ubi v. Voss. et interpretes. ceterum sic, praeter E, codex Harl., quem W expressit, non ἅμα τῷγε δύω κύνες ἀργοὶ ἕπ., ut vulgo. etiam A. 2. omisit δύω, sed superscriptum est id vocabulum eadem manu. neglectum forte πόδας, sine quo constaret sententia, videatur ansam dedisse inserendi verbi δύω, quemadmodum duae ancillae comitantur Penelopam α', 331. certe plures canes aluit Achilles apud Trojam: v. Il. ψ', 173. et locos similes ρ', 62, υ', 145. Virg. tamen l. l. ad 1. dixit *geminos* custodes canes.

12—14. „Virg. Aen. 7, 812. de Camilla: *illam omnis tectis agrisque effusa juventus Turbaque miratur matrum, et prospectat euntem.* idem eodem libro 168. de Latino: *ille intra tecta vocari Imperat, et solio medius consedit avito.*" *E Cl.* — τ ῷ γ ε χ ά ρ ι ν κ α τ έ χ ε υ ε ν. usitata metaphora, ὡς ἐπὶ ὑγροῦ περικεχυμένου ῥηθεῖσα, inquit E, διὰ τὸ χαρίεν τῆς τοῦ νέου ἐπιφανείας. verum senioribus quoque non deest sua gratia, diis volentibus, velut Ulyssi ζ', 235. et Aeneae ap. Virg. Aen. 1, 588—591. cf. θ', 18, 19. αἶσχος et ἐλεγχείην καταχεύειν dixit λ', 432. et ξ', 38. — θ η ε ῦ ν τ ο, *admirabantur*. ε', 74, 75, ρ', 64, Il. η', 444

ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.

primus surgit Aegyptius, senex benevolus, sciscitatum, quid tandem post tot annos opus sit advocata concione. cujus rei quicunque auctor fuerit, ei fausta precatur.

τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυρία ᾔδη.
καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσὶν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσσατο δόρπον.
τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν· καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ λήθετ', ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
„Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω!
οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ', οὔτε θόωκος,
ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσί·
νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει,
ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;

etc. — *ἐν πατρὸς θώκῳ* (a *θοάζω*, *sedeo*, secundum Büttm. *Lex.* 2. p. 111.), *in sedili patris*, lapideo seu marmoreo, ni fallor, ut ap. Phaeacas *θ'*, 6. et in clipeo Achilleo Il. *σ'*, 504, quae loca N adscripsit. sedebat tota concio, propterea vocata *θόωκος*, *consessus*, *συνωνύμως* 26.; certe civium (v. Aristoph. Eccl. 98, 144 etc.): nam de militari Ovidius Met. 13, 1.: *Consedere duces*, inquit, *et*, vulgi stante corona, *Surgit ad hos clipei dominus septemplicis Ajax.* contra tamen ipse Homerus Il. *β'*, 211. magna in consternatione omnes stabant. Il. *σ'*, 245.: *ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο, πάρος δόρποιο μέδεσθαι· Ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη Ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς Ἐξεφάνη.* oraturi surgebant. v. Il. *β'*, 99—101, Feith. 2, 6, 2. etc. — *γέροντες*, *senatores* et consiliarii regis, viri principes; iidemque belli duces. v. Il. *β'*, 21, *γ'*, 146—153, *ι'*, 53—59 etc.

15—23. *ἥρως*, *heros*, vir nobilis. v. ann. ad Il. *α'*, 4. — *γήραϊ κυφὸς*, *senio incurvus*, non naturaliter, qui *γυρὸς* vocatur, ut E annotavit, laudans illud *γυρὸς ἐν ὤμοισιν τ'*, 246. — *καὶ μυρία ᾔδη.* v. 188. — *Ἴλιον εἰς εὔπωλον.* h. e. *εὔιππον*, equis nutriendis aptam propter pascua Idaea. v. ann. ad Il. *ε'*, 551. — *Ἄντιφος.* cognomines memorantur 4, quorum unus Priami filius, Il. *β'*, 678, 864, *δ'*, 489, Odyss. *ρ'*, 68. etc. — *ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ.* habitatio rudior hominum ferorum aut semiferorum, velut Chironis, Polyphemi, Caci, et deorum marinorum, ne Troglodytas commemorem. v. *ι'*, 476, *μ'*, 210, Il. *σ'*, 402, *ω'*, 83. — *πύματον δ' ὡπλ. δόρπον.* h. e. *πύματον τὸν Ἄντιφον*, non *πύματον δόρπον*, quasi postrema ista coena fuerit Polyphemi, de quo Homerus *οὐδὲ γρῦ.* imo sociorum Ulyssis ultimus ille fuit, quem devoravit Cyclops. v. *ι'*, 344, 369. nescio quo auctore E et Sch.: *οὐκέτι γὰρ ὁ Κύκλωψ ἔφαγε, συναποβαλὼν τῷ φωτὶ καὶ τὸ ζῆν, ὡς λέγεται.* — *Εὐρύνομος.* *χ'*, 242. — *δύο — ἔργα.* reliqui duo in manibus suis habebant, h. e. colebant, agros paternos. — *αἰὲν*, *semper*, quandocunque opus erat. cf. 127. — *οὐδ' ὣς*, *ne sic quidem*, quamvis filius ejus erat inter procos Penelopae, qui oderant Ulyssem; at ipse benevole recordabatur ejus, lugens dolensque.

26—34. *θόωκος.* E: *ὅτι, ὥσπερ φῶς φόως κατὰ πλεονασμὸν, οὕτω καὶ θῶκος θόωκος.* — *νῦν — ἤγειρε;* A. 4.: *νῦν δ' ὧδ' ἤγειρέ τις.* et in margine a manu 1.: *νῦν δέ τις*, h. e. *νῦν δέ τις ὧδ' ἤγειρε*, *nunc vero aliquis congregavit.* hoc quidem haud male. Schol. tamen codicis Am. Q.: *τὸ τις πυσματικὸν καὶ ἐνθάδε τυγχάνον φυλάσσει τὸν ἴδιον τόνον.* — *τίνα — ἵκει;* *cui tantum negotium venit* sive incidit? Il. *κ'*, 142. cf. 41, Il. *α'*, 254 etc. *χρειὼ*, *χρεῖος*, *negotium*, usus. 45, *δ'*, 312, Il. *α'*, 341, *κ'*, 118 etc. — *ἢ — εἰσιν;* *ἢ ἐκείνων, οἳ π. ε.* E: *ἐνήλλακται διὰ*

ἠέ τιν᾽ ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
ἥν᾽ χ᾽ ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ᾽ ἀγορεύει;
ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος! εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ!“

secundo omine gavisus Telemachus jam acrem habet orationem, qua domus paternae, a procis Penelopae obsessae, calamitatem queritur, populique misericordiam implorat.

Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ᾽ ἀγορεύειν.
στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
κῆρυξ Πεισήνωρ, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·
„Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ (τάχα δ᾽ εἴσεαι αὐτός),
ὃς λαὸν ἤγειρα, μάλιστα δ᾽ ἔμ᾽ ἄλγος ἱκάνει.
οὔτε τιν᾽ ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
ἥν χ᾽ ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι, οὐδ᾽ ἀγορεύω,
ἀλλ᾽ ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ
δοιά. τὸ μὲν πατέρ᾽ ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ᾽ ἐν ὑμῖν
τοῖσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ᾽ ὣς ἤπιος ἦεν·
νῦν δ᾽ αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα

ποικιλίαν (imo potius metri causa.) *ἀπὸ γενικῆς· ἦν γὰρ τὸ ἀκόλουθον ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ προγενεστέρων.* — *στρατοῦ ἐρχ.*, *exercitus adventantis* alicujus hostilis. — *δήμιον*, *causam publicam*, germ. *eine Staatssache.* δ', 314.: *δήμιον, ἢ ἴδιον; num causa publica, an privata?* — *πιφαύσκεται*, *comperit:* v. Schn. h. v.; vel *declarat, aperit*, quo sensu et *πιφαύσκειν* dici solet. v. Il. κ', 478, 502, ο', 97, π', 12 etc. — *ὀνήμενος*, *utilis*, *frugi.* medium vel passivum sensu activi: v. Schn. vv. *ὀνήϊστος* minus recte E, quicum faciunt ceteri Scholiastae: *τουτέστιν, ὁ τὴν ἀγορὰν ἀθροίσας ἀγαθός μοι δοκεῖ, καὶ ὀνήμενος εἴη, τουτέστιν ὄναιτο ταύτης.* — *ὅ τι — μενοινᾷ*, *quodcunque mente agitat.* 285, Il. κ', 221 etc.

35—39. „*φήμῃ, κλεηδόνι* (σ', 157.), *omine*, bene ominato verbo. υ', 100, 105., Beck. ad Aristoph. Av. 722. (687), Schn. ad Xenoph. Mem. Socr. 1, 1, 3.“ *E N.* — *μενοίνησεν δ' ἀγ.*, *sed cepit impetum dicendi.* — *σκῆπτρον — Πεισήνωρ.* sceptrum seu scipionem manu tenebant oratores. E ad Il. α', 14.: *σημεῖον βασιλείας* (Il. α', 102, β', 46.), *καὶ λόγων* (v. ann. ad Il. γ', 218., et de praeconibus Il. η', 277., de vatibus autem atque sacerdotibus λ', 91, Il. α', 15. etc.), *καὶ δίκης* (Il. σ', 505.), *κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ σκῆπτρον ἦν.* cf. N, Feith. 2, 4. etc. — *πεπνυμένα μ. εἰδώς.* η', 278. — *καθαπτόμενος*, *adortus.* Il. ο', 127, ubi v. ann.

40—59. *τάχα — αὐτὸς*, *statimque ipse cognosces*, ubi dixero. — *ὃς λαὸν ἤγειρα*, *qui congregavi populum.* male Zenodotus ap. Schol. Harl.: *ἤγειρε.* Soph. El. 1279.: *ἦ σὺ κεῖνος εἶ, Ὃς τόνδε κἄμ' ἔσωσας ἐκ πολλῶν πόνων* etc. cf. 166, 167, 287. — *μάλιστα — ἱκάνει*, *sed potissimum ad me pervenit dolor.* vulgo: *μάλιστα δέ με.* requiritur *ὀρθοτονούμενον*, quod habet Schol. Harl. — *δοιά.* idem Schol.: *Ἀρίσταρχος τὸ δοιὰ ἀντὶ τοῦ διχῶς. συναπτέον αὐτὸ τοῖς ἄνω, καὶ στικτέον.* Voss.: *zwiefach.* — *ἐν ὑμῖν τοῖσδεσσιν:* *inter vos istos;* inter vos, qui hic sedetis. — *πατὴρ — ἦεν.* v. δ', 687—693, ξ', 61—68, 137—147. Ulyssi subditorum patri E opponit Echetum regem, *βροτῶν δηλήμονα πάντων* σ', 84., laudatque illud Herodoti: *Καμβύσης μὲν δεσπότης, Κῦρος δὲ πατήρ.* cf. Il. α', 231. Am. B: *οἱ ἀρχαῖοι τὴν βασιλείαν ἐμέριζον εἰς τρία ἐπίθετα. τὸν μὲν πρᾶον βασιλέα ὠνόμαζον πατέρα, τὸν ἀπηνῆ καὶ θυμώδη δεσπότην, τὸν φειδωλὸν καὶ φιλόχρυσον κάπηλον.* — *νῦν δ' αὖ — μεῖζον.* intellige ex antecedentibus *κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ.* expectes

πάγχυ διαῤῥαίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες, οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπεῤῥίγασι νέεσθαι,
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
δοίη δ', ᾧ κ' ἐθέλοι, καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι,
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
βοῦς ἱερεύοντες, καὶ ὄϊς, καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσιν, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον,
μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν, ἢ καὶ ἔπειτα
λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.

τὸ μὲν — τὸ δὲ —, sed variare haec solent scriptores: v. Il. π', 116. — διαῤῥαίσει. α', 251 etc. — μητέρι etc. asyndeton epexegeticum. — E: ἐπέχραον (Il. π', 352, 356.). ἀντὶ τοῦ ἐν χρῷ ἐγένοντο, ἐπέπεσον, ἐβάρυναν. ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ χραῦσαι, πλεονασμῷ τοῦ υ etc. — ἐνθάδε γε, *hic quidem*, hoc quidem tractu, in Ithaca et vicinis insulis, ex quibus confluxerant proci. v. α', 245—248. perperam Heraclides Ponticus ap. Am. Q. et alii solam Ithacam intelligunt. qui Schol.: ἑκατὸν δέκα καὶ ὀκτὼ σχεδὸν ὄντων, inquit, τῶν ἁπάντων μνηστήρων, ἀπὸ τούτων δὲ ἐκ τῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι (π', 251.) ῥηθέντες, ζητεῖ Ἡρακλείδης, πῶς ὁ Τηλέμαχος σμικρύνει ἐν τῇ δημηγορίᾳ συστέλλων τὸ πλῆθος εἰς μόνους τοὺς Ἰθακησίους etc. — ἀπεῤῥίγασι νέεσθαι, *horrent ire*, h. e. nolunt. Horat. Od. 2, 2, 7.: *illum aget penna metuente solvi Fama superstes.* — *Icarium* Cephallenes in insula sua habitasse dicebant, ut auctor est Aristot. Poët. 25.; nec verisimile esse ait Strabo 10, 2., p. 347. ed. Tauchn., Lacedaemone eum fuisse isto tempore. οὐ γὰρ ἄν, inquit, ὁ Τηλέμαχος παρὰ Μενελάῳ κατήγετο, ἀφιγμένος ἐκεῖσε. — φασὶ δὲ Τυνδάρεων κ. τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἰκάριον, ἐκπεσόντας ὑπὸ Ἱπποκόωντος τῆς οἰκείας, ἐλθεῖν παρὰ Θέστιον, τὸν τῶν Πλευρωνίων ἄρχοντα, κ. συγκατακτήσασθαι τῆς περαίας τοῦ Ἀχελώου πολλὰ ἐπὶ μέρει· τὸν μὲν οὖν Τυνδάρεων ἐπανελθεῖν οἴκαδε, γήμαντα Λήδαν, τὴν τοῦ Θεστίου θυγατέρα· τὸν δὲ Ἰκάριον ἐπιμεῖναι, τῆς Ἀκαρνανίας ἔχοντα μέρος, κ. τεκνοποιήσασθαι τήν τε Πηνελόπην ἐκ Πολυκάστης, τῆς Λυγαίου θυγατρὸς, κ. τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς. — ἐεδνώσαιτο θύγ. v. ann. ad α', 277. — οἱ δὲ etc. *at illi* quotidie etc. sic ὁ et ὅγε dici solet per pleonasmum elegantem. v. ann. ad Il. α', 65, inferius 327, γ', 409, μ', 240., et de pronomine *ille* sic usurpato Wagneri Quaest. Virg. 21, 8., Virg. Heyn. ed. 4., vol. 4., p. 482. et 483. — εἰς ἡμέτερον, *domum nostram.* η', 301. idem est ἡμέτερόνδε θ', 39. et alias. plene dixit ἡμέτερον δῶ α', 176, Il. η', 363 etc. — πωλεύμενοι, *commeantes*, divertentes, interdiu: nam noctu se recipiebant ad hospites Ithacenses. v. 397., et de verbo πωλεῖσθαι Il. ε', 350 etc. haec et sequentia usque ad 59. iterum leguntur ρ', 534—538. — εἰλαπ. α', 225. — αἴθοπα οἶνον. γ', 459, Il. α', 462 etc. — μαψιδίως, μὰψ, ματαίως. v. Il. ε', 374. — κατάνεται, *conteritur*, absumitur. Ap. emendatus: ἄνεται. (Il. κ', 251.) καταλύεται, ἀναλοῦται· τὰ δὲ π. κατάνεται. — ἔπ', ἔπεστιν οἴκῳ τῷ ἡμετέρῳ, *non praeest* domui nostrae. — ἀρὴν, *damnum*, perniciem. v. Il. μ', 334.

60. vulgo: — ἀμυνέμεν· ἢ καὶ ἔπειτα etc. Cl.: *nos vero neutiquam tales qui arceant: quinetiam Imbecillique reperiemur, et neque periti roboris.* quod est virtuti suae prorsus diffidentis desperantisque sine ratione idonea. A. 4.: ἢ ἔπειτα, et absque eo fuisset, tamen ponendum erat ἢ καὶ ἔπειτα etc. jam hoc dicit Telemachus, se neque nunc prohibere vim posse, et fortasse etiam in posterum fore hominem miserum atque imbecillum; quod est modesti et ejus, qui requirit alienam opem, ne ab inimicis potentioribus opprimatur. — τοῖοι ἀμυνέμεν, *tales qui arceant*, apti ad arcendum. v. Matth. §. 532.

61—67. λευγαλέοι, λυγροί, *mi-*

ἤ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοὶ,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μήτι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἠδὲ Θέμιστος,
ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει, ἠδὲ καθίζει,
σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
τείρεσθ', εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
τούτους ὀτρύνοντες. ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη,
ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε, πρόβασίν τε.

seri, ignavi. v. ann. ad Il. ν', 109., Buttmann. *Lexil.* 1. p. 18. — δεδ. ἀλκὴν, *pugnam edocti*, artis bellicae periti. „Xenoph. Hell. 6, 1, 4.: μᾶλλον δουλείαν ἢ ἀλκὴν μεμελετηκότας.“ *E N.* — „ἤ τ' ἂν — παρείη. ita Il. χ', 20.: ἤ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.“ *Cl.* — ἀνσχετὰ, ἀνασχετὰ, *tolerabilia.* — νεμ. καὶ αὐτοὶ, *indignemini vel ipsi* vos, Ithacenses, me non dicente. — περικτίονας — περιναιετάουσι. pleonasmus, qualis ille est Il. ι', 123.: ἵππους — ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο. cf. α', 299, 300., Herm. ann. ad Viger. p. 887. sic poëta explicasse videtur vocabula minus nota, et fortasse ab ipso inventa, περικτίονας, ἀθλοφόρους, πατροφονῆα, quorum praesertim vocabulorum notionem altius imprimere vellet in animos audientium. — μήτι — ἔργα. cavendum esse ait, ne, diis iratis, facinora procorum in ipsorum totiusque gentis perniciem vertant. — ἀγασσ. α', 389.

68—79. λίσσομαι — Ζηνὸς, ut λισσέσκετο γούνων Il. ι', 451. cf. Il. χ', 338, Matth. §. 350. E supplet πρὸς, vel ἐπὶ, vel aliquid ejusmodi. Am. Q.: λίσσομαι. ἐκ τοῦ καιροῦ· (h. e. εὐκαίρως, opportune, apte.) τὴν γὰρ προεστηκυῖαν τῶν ἐκκλησιῶν θεὰν ἐπικαλεῖται. τινὲς δὲ ᾠήθησαν Θέμιδος ἄγαλμα ἐκφέρεσθαι εἰς τὰς ἐκκλησίας. (malim: ἐσφέρεσθαι, vel εἰσφ. E: τινὲς δὲ ἄγαλμα Θέμιδος ἐνόμισαν τοῖς ἐκκλησιάζουσιν εἰσκομίζεσθαι, πρὸς ὃ καὶ κάθηνται, φασὶ, καὶ ἀγείρονται. libri male: ἐγείρονται. de κ et σ litteris confusis v. ann. ad Il. φ', 18, 495 etc.) παρατηρητέον δὲ, ὅτι καὶ εὔκλεια (Buttm.: ἐν Ἰλιάδι. dicit sane Il. υ', 4., Ζεὺς δὲ Θέμιστ' ἐκέλευσε θεοὺς ἀγορῆνδε καλέσσαι: sed malim εὐκλεῶς.) παρὰ Διὸς ἔχει τοῦτο γέρας Θέμις. de Jove E: ἰστέον δὲ ὡς μέτεστι καὶ τῷ Διῒ τῆς ἀγορᾶς, οἷα πανομφαίῳ (Il. θ', 249.) καὶ φήμης αἰτίῳ. — διὸ καθ' Ἡρόδοτον καὶ Διὸς ἀγοραίου βωμὸς περὶ Σικελίαν. regebantur scil. judicia ominibus oraculisque, quorum Jupiter auctor perhibebatur. Schol. Aristophanis ad Equ. 384.: ἀγοραῖος Ζεὺς ἵδρυται ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. pertinet huc etiam Ζεὺς ὅρκιος. — ἥτ' ἀνδρῶν — καθίζει. hysteronproteron, quod E observavit. λύει correpta priore in thesi, ut Il. κ', 398 etc.; quae syllaba natura sua longa est ante vocalem, et ictu metrico producitur cum alias, tum η', 74. — σχέσθε, φίλοι, *abstinete, amici*, nec injuriam mihi inferte. appellat atque obtestatur Ithacenses, et inprimis patres procorum, quorum illi superbiam non reprimentes ipsi inimicari videntur filio regis sui justissimi. — τούτους, *hos*, procos contemtim dicere videtur, ut Soph. Phil. 434.: τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας οὐ στέρξω ποτέ. v. ibi ann. — ὀτρύνοντες, *incitantes.* auget rem oratorie: neque enim tam Ithacenses incitabant procos, quam ferebant, nec coërcebant eorum insolentiam. — ὑμέας *vosmetipsos*, non procos. cf., si tanti est Am. E. — ἐσθέμεναι, *comedere* comedendo absumere. cf. 76. — Ap. κειμήλια. ἀπόθετα χρήματα. dicta ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι. Il. ζ', 47.: πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος. E: — κειμήλια ἔφη τὰ κείμενα, ὅ ἐστι τὰ παρ' ἡμῖν ἀκίνητα. πρόβασιν δὲ (quod hic tantum dixit) ἅπερ ἡμεῖς φαμεν αὐτοκίνητα, τὰ δι

εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη·
τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,
χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ."

cui sic respondet Antinous, unus procorum, ut Penelopae dolos, quibus ipsi adhuc delusi fuerint, accuset, nec abscessurum se cum ceteris dicat prius quam illa, ad patrem reversa, uni procorum nupserit.

Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὔτε τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν,
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
„Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες,
ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
σοὶ δ' οὔτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν.
ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἶσι τέταρτον,
ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·

ποδῶν προβαίνοντα, ἐξ οὗ ἰδίως κατά τινα ἐξοχὴν ἐκλήθησαν τὰ πρόβατα. similiter, quod attinet ad *πρόβασιν*, Am. E: *πρόβασιν. τὴν κτῆσιν τῶν τετραπόδων, ἀφ' ἧς προβαίνει ἡ οὐσία.* sed haec subjecit vel idem, vel nescio quis alius: *τὰ κτήματα, καὶ τὴν πρόσοδον*, quibus interpretatur verba *κειμ. τε, πρ. τε.:* geminaque utriusque explicationis habet Pseudodidymus; Hesych. autem nonnisi hoc: *πρόβασιν, τὴν τῶν τετραπόδων κτῆσιν.* quem Voss. secutus haec ita reddidit: *für mich zuträglicher wür' es, So ihr selber verschlängt mein liegendes gut*, und was weidet. Bergler.: *vos absumere immobilia et mobilia bona.* Barn. et Cl.: *vos abs. supellectiliaque, et proventum.* cf. Schn. v. *πρόβασις.* — *τίσις*, *pensatio, retributio*, germ. *Ersatz*, *Wiedererstattung.* „v. *χ'*, 55—58, *ψ'*, 357. et sequ." *E N.* — *ποτ. μύθῳ*, vos *adiremus verbis*, sive appellaremus. cf. *γ'*, 22, *δ'*, 647 etc. — Am. B, E, Q: *ἀπρήκτους. πρὸς ἃς οὐδέν ἐστι πράξασθαι.* *intractabiles dolores*, quemadmodum Scyllam *ἄπρηκτον ἀνίην* dixit *μ'*, 223. cf. Il. *β'*, 121, Ap. v. *ἄπρηκτον* etc.

80. Il. *α'*, 245.

81—84. *δάκρυ' ἀναπρήσας*, *lacrimas incendens*, sicut latine dicas *incendere dolorem*, *cupiditatem* etc. cf. Il. *α'*, 431, *ι'*, 433, *π'*, 350. Ap. emendatus: *ἀναπρήσας. ἀναφυσήσας.* — *ἀκὴν ἔσαν*, *silebant.* *δ'*, 285, Il. *γ'*, 95 etc. — *Ἀντίνοος.* pessimus procorum, ceterisque flagitiorum dux et auctor. v. *χ'*, 48—53.

85—88. *ὑψαγόρη.* *α'*, 385 etc. — *μένος ἄσχετε*, *impotens animi.* 303, *γ'*, 104 etc. Il. *ε'*, 892.: *μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν.* — *ἀνάψαι.* Ap., h. l. citato: *προσάψαι.* eodem sensu dicunt *περιάπτειν.* Comicus, notante N., Plut. 586.: *πολὺ τῆς πενίας πρᾶγμ' αἴσχιον ζητεῖς αὐτῷ περιάψαι.* *velles maculam inurere* nobis. — *Ἀχαιῶν*, Achivorum, inter Achivos. — *κέρδεα*, *dolos.* 93, 106, *ψ'*, 217, Il. *ψ'*, 322, ann. ad Il. *α'*, 149.

89—93. *εἶσι*, *ibit*, abibit. verbum simplex pro composito. E: — *ταχὺ, ὅσον οὔπω, δίεισι καὶ συμπληροῦται καὶ τὸ τέταρτον.* Am. Q.: — *ἐπελεύσεται* (scrib. *ἀπελεύσεται*), *πληρωθήσεται.* — *ἀτέμβει*, *laedit*, vexat, ab *ἄτη.* E: *ἤγουν εἰς ἄτην ἐμβιβάζει.* cf. 115. alio pertinet, quod addit, *στερίσκει.* v. Il. *λ'*, 705, Buttm. *Lexil.* 1. p. 227. ann. — E: *ἔλπει ταυτόν ἐστι τῷ εἰς ἐλπίδας ἄγει.* iterum haec leguntur *ν'*, 380, 381. — *δόλον τόνδ' ἄλλον μερμ.*, *hunc alium dolum excogitavit*, h. e. praeterea hunc dol. excog. v. N et ann. ad Il. *ο'*, 713.

στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
λεπτὸν καὶ περίμετρον, ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε·
„„κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,
μίμνετ', ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο,
μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.""
ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
*ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
καὶ τήνγ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης.
σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
τῷ, ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.

94—107. τ', 139—151, ω', 128—146. *στησαμένη ἱστὸν*, *tela statuta recta*, more veterum. v. ann. ad Il. α', 31. — Sch.: *περίμετρον*. μέγαν, περισσὸν μέτρον ἔχοντα. φασὶ δὲ, μὴ μνηστεύεσθαι ἱστοῦ ἑστῶτος. — „*κοῦροι* sunt οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων, interprete Athenaeo 5. p. 241. ed. Schweigh. cf. δ', 642, 652, ρ', 174, ψ', 122." *E N.* — *μίμνετ'*, *ἐπ. τ. ἐ. γ.*, *εἰσόκε* etc. hyperbaton pro ἐπειγ. — γάμον, μίμνετε, εἰσόκε etc. — Sch.: *μεταμώνια*. μάταια. — cf. E et ann. ad Il. δ', 363. — *νήματα*, *fila*. cf. δ', 134. — *Μοῖρ' ὀλ.* — *θαν.* γ', 238 etc. Am. B. et E.: *τανηλεγέος* (Il. θ', 70 etc.) *θαν.* τοῦ μακρὰν ἀφροντισίαν παρέχοντος. ἢ τοῦ μακροκοιμήτου, ἀπὸ τοῦ ταναὸν τὸ μακρὸν καὶ τοῦ λέγω τὸ κοιμῶμαι. — Sch.: *σπείρου*. σπεῖρον ὕφασμα δυνάμενον σπειροῦν κ. σπαργανοῦν τὸ αὐτῷ περιτιθέμενον. ἢ ἱμάτιον, ὡς τὸ *σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι* (δ', 245.). Ap.: σπεῖρον καὶ τὸ καλὸν ἱμάτιον, κ. τὸ ῥακῶδες. τέταχε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῶν ἱματίων πεποιημένου ἀρμένου (veli nautici)· *τηλοῦ δὲ σπεῖρον* κ. *ἐπίκριον*. (ε', 318.) E: — φασὶ γοῦν τριχῶς τὸ σπεῖρον, πολυτελὲς ἱμάτιον, ῥάκος, καὶ ἱστίον. ὅθεν δὲ ἡ τοῦ ὄφεως σπεῖρα, κ. τὸ σπειρᾶσθαι ἤτοι σπαργανοῦσθαι, συσφίγγεσθαι, ἐκεῖθεν καὶ τὸ σπεῖρον. cf. Schn. v. σπείρα. — *κεῖται*. sic libri; servatque hanc formam Buttm. *Ausführl. Sprachlehre*, 1. p. 566., Anm. 7., tanquam eam, qua pariter indicativo atque conjunctivo usi sint Graeci, quae et Nitzschii sententia est. W tamen: κῆται, probante Thierschio §. 540, a. — *κτεατίσσας*. ω', 207, Il. π', 57. — *ὣς — ἀγήνωρ*. κ', 466. — * *καὶ ἠματίη*. alienum est καί. restituamus Homero vocem suam κατηματίη, quae recentioribus est καθημερίη seu καθημερινή. κατῆμαρ nescio unde protulit Schn. de κατ et καὶ confusis v. Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 165., Schäfer. Melet. crit. p. 119., nos ad Aristoph. Vesp. 818. eadem medicina facienda est versibus τ', 149. et ω', 138. forma ἠμάτιος habetur Il. ι', 72., quemadmodum et ἠμέριος atque ἠμερινὸς ap. recentiores. — *νύκτας*. Harl. et H: γρ. νύκτωρ. interpretatio. v. 434, Matth. §. 424, 3. etc. — *ἀλλύεσκεν*, ἀναλύεσκεν, quod habet A. 2., male illud positum ab Altero.

108, 109. *καὶ — ᾔδη*, *καὶ — ἱστὸν*, *et* dixit mulier, *et* invenimus illam etc. concinnitas graeca verborum, de qua Matth. §. 607.

110—114. *τὸ μὲν*, τὸ φᾶρος. — *τῷ*, τούτῳ, ἐκείνῳ. — „lex. Bekker.: *ἁνδάνει* (Il. α', 24 etc.). ἀρέσκει." B.

εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν,
τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν, ἅ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
κέρδεά θ', οἷ' οὔπω τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν
τάων, αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, ἐϋστέφανός τε Μυκήνη·
τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
ἤδη, ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε·
τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅντινά οἱ νῦν
ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί. μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
ποιεῖτ', αὐτὰρ σοίγε ποθὴν πολέος βιότοιο·
ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πῃ ἄλλῃ,
πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν, ᾧ κ' ἐθέλῃσι."

negat Telemachus dimittere ab se et ad nubendum cogere se posse matrem invitam; procos vero, id si aegre ferant, aedibus suis excedere jubet, nec amplius unius viri bona consumere. quod ni faciant, se deorum ipsis ultionem imprecaturum esse ait.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀντίνο', οὔπως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι,
ἥ μ' ἔτεχ', ἥ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς, ἄλλοθι γαίης
ζώει ὅγ', ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴ κ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

115—125. anantapodoton, mutata constructione: neque enim procedit apodosis, quam vel 125. verbis *μέγα μὲν* etc., vel 127. fieri posse putat E. — **π έ ρ ι**, *περισσῶς*, abunde, insigniter. — **φ ρ έ ν α ς ἐ σ θ λ ὰ ς**, *ingenium*, bonam indolem, quod vulgo dicunt *Talent*. — Am. B, E, Q: *ἡ Τυρὼ Σαλμωνέως θυγάτηρ. ἔσχε δὲ παῖδας ἐκ Ποσειδῶνος Νηλέα καὶ Πελίαν.* (λ', 234, Apollod. 1, 9, 8., Diod. Sic. 4, 70 etc. Sophoclis tragoedia cognominis non tulit aetatem. — **ἐ ϋ σ τ έ φ α ν ο ς.** ita W et B secundum Harl. vulgo: *ἐϋπλόκαμος*, pessima tautologia. etiam Am. E: **ε ὐ σ τ έ φ α ν ο ς.** *καλὴν κεφαλὴν* (imo *στεφάνην*. similes *κ* et *σ*, itemque *λ* et *ν*, litterae in MSS.) *ἔχουσα. στεφάνη δὲ κόσμος γυναικεῖος.* cf. θ', 267, Il. φ', 511 etc. alio sensu *ἐϋστέφανον Θήβην* dixit Il. τ', 99. v. Schn. v. *στεφάνη*. — E: — **Μ υ κ ή ν η.** *ἧς ἐπώνυμος ἡ ἐν Ἄργει πόλις Μυκήνη.* (Il. δ', 52., Paus. 2, 16.) Scholiastae Am.: **Μ υ κ ή ν η**, *Ἰνάχου θυγάτηρ καὶ Μελίας, τῆς Ὠκεανοῦ, ἧς κ. Ἀρέστορος Ἄργος, ὡς ἐν τῷ Κύκλῳ φέρεται.* — **ἐ ν α ί σ ι μ ο ν**, *καθῆκον, ἀγαθόν.* v. ε', 190, ζ', 299, Sch. ad Il. β', 353 etc. — **ἔ δ ο ν τ α ι**, *edent*. v. Il. δ', 287 etc.

126—137. **π ο ι ε ῖ τ'**, *ποιεῖται*, med., *sibi facit* sive efficit, comparat. ε', 251, Il. ι', 495 etc. de diphthongo elisa v. Il. α', 117 etc. — **π ο θ ὴ ν**, *desiderium*, quod sequitur damnum. — **ἡ μ ε ῖ ς δ' ο ὔ τ'** etc. sententia causalis. — **ἐ π ὶ ἔ ρ γ α**, *ad negotia*, inprimis opera rustica, quibus mirifice vett. studebant. cf. 22, 252. negat Antinous vel rus vel alio (206, 207.) ituros esse procos, antequam uni ipsorum nupserit Penelope. — **π α τ ὴ ρ δ' ἐ μ ό ς.** nominativi consequentiae. *nam quod attinet ad patrem meum.* dicit primam, eamque praecipuam, causam, cur amittere ab se matrem adhuc non possit, quia incertum sit, vivatne Ulysses, an perierit. — **κ α κ ὸ ν — π έ μ ψ ω.** altera causa non remittendi matrem, quia tum mulcta subeunda sit Icario. Am. B et Sch.: — *φασὶ γὰρ, ἔθος ἦν, εἴ τις ἑκὼν* (sponte, h. e. non provocatus injuria uxoris.) *ἐξ οἴκου γυναῖκα ἀπέπεμψε, χρήματα ἀποτίνειν τοῖς ταύτης συγγενέσι, καὶ τῷ πατρί.* praeterea dotem Penelope abstulisset, velut mortuo marito. Demosth. orat. adv. Boeot. 2., notante Cl.: *τοῦ ἀνδρὸς αὐτῇ τελευτήσαντος, ἀπολιποῦσα τὸν οἶκον, καὶ κομισαμένη τὴν προῖκα* etc.

ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς,
οἴκου ἀπερχομένη, νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται. ὣς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω·
ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε."

fit iterum omen Telemacho, quod interpretatus senex Alitherses procos ad bonam frugem se recipere jubet, commemorato veteri suo vaticinio.

"Ὣς φάτο Τηλέμαχος· τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς
ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην,
*ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πολλά,
ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλάς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον·
δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειράς,
δεξιὼ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
θάμβησαν δ' ὄρνιθας, ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν·

— τοῦ πατρός, Icarii. verbum πάππος ignotum est Homero. — κακὰ dicit magnam mulctam, quam exacturus sit Icarius. — δαίμων, τὸ θεῖον, numen deorum. — ἀρήσετ', ἀρήσεται. α', 164, Il. ι', 172 etc. E: — τὸ ἐρ. ἀρήσεται, ἢ ὅλως θεόν τινα, ἐπιθεάζειν ἔλεγον οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τοῦ καταρᾶσθαι, προφέροντες καὶ χρῆσιν Φερεκράτους ταύτην· ὕστερον ἀρᾶται κἀπιθεάζει τῷ πατρί. — ὣς — ἐνίψω. minus vivide W: ὡς etc. v. N. ἐνίψω, *dicam*. λ', 148, Il. η', 447. v. Buttm. *Lexil.* 1. p. 280.

138. ὑμέτερος — αὐτῶν, *sin vester animus hisce indignatur*. cave jungas verba ὑμέτερος et αὐτῶν, emphasi inutili.

139—145. α', 374—380.

148—150. τὼ — ἀνέμοιο. haec quoque explices per ellipsin, ut Il. μ', 141.: τὼ δ' ἐπέτοντο, ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο, *hae quidem aquilae volabant*, *quamdiu* volabant, *cum flatu venti*, h. e. volabant tantisper, dum ad mediam concionem pervenissent. nam ἕως dici pro τέως, μέχρι τινός, non adducor ut credam Scholiastis. — τιτ. πτερύγεσσιν, *contendentes alis*. — πολύφημον, *clamosam*. „Pythia ap. Herodotum 5, 79. ἐς πολύφημον ἐξενείκαντας ἐκέλευε τῶν ἄγχιστα δέεσθαι, h. e. ἐς δῆμον, ἐς κοινόν." E N.

151. πολλά. A. 4. et quidam ap. Cl.: πυκνὰ, ut Il. λ', 454, ψ', 879. cf. ε', 53.

152—160. Schol. Harl.: ὄσσοντο. (Il. α', 105, σ', 224 etc.) ἐν τῇ Ῥιανοῦ ἔσσατο (Porson.: ὄσσαντο.). ἀντὶ τοῦ ὄσσαν κ. κληδόνα ἐποίουν. explodit hanc explicationem Buttm. Lexilogo, 1. p. 21. v. ann. ad Il. α', 105. Voss.: *schauten auf aller scheitel herab, und drohten verderben.* — παρειὰς ἀμφί τε δειράς. h. e. ἀμφὶ παρ. δειράς τε. v. ann. ad α', 93. — Am. E. et Q.: δεξιὼ ἤϊξαν. ἀνατολικοί. δεξιὰ γὰρ ἀνατολικὰ λέγει Ὅμ.: εἴτ' ἐπιδέξι' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, εἴτε τ' ἀριστερὰ ποτὶ ζόφον. (sic. v. Il. μ', 239., et de statu augurali ap.

ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν, ἅπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο
ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
„Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω!
μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω·
τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται. οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
δὴν ἀπάνευθε φίλων ὢν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
ἐγγὺς ἐὼν τοῖσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
φραζώμεσθ', ὥς κεν καταπαύσομεν. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς·
καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,
ὥς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
φῆν, κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἄπο πάντας ἑταίρους,
ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι. τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται."

Graecos ann. ad Il. β', 353.) — ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν, *agitaruntque in animo.* Il. φ', 137. — ἅπερ θ. ἔμ., *quae perficienda essent*, h. e. futura. — οἶος, μόνος, εἷς, *qui unus inter aequales maxime excelleret avibus dijudicandis.* Soph. Oed. R. 283.: τὸν θεῖον ἤδη μάντιν ὧδ' ἄγουσιν, ᾧ Τἀληθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ. Terent. Andr. 5, 6, 9.: *solus es, quem diligunt di.* cf. ann. ad Soph. Oed. Col. 227, Matth. §. 461. — ἐκέκαστο. h. e. velut κόσμῳ ἐνίκα. v. Il. β', 530, ν', 431. — ἐϋφρονέων, *benevolus.* Voss.: *wohlmeinend.* quod quidam peritiam viri significatam hoc epitheto putant, ταυτολόγον faciunt Homerum. cf. Il. β', 68—73, 247—253 etc.

162—172. εἴρω, *dico.* v. λ', 136, ν, 7., Schn. h. v. — κυλίνδεται. tropus a fluctibus volutis. v. Il. λ', 307 etc. θ', 81.: τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι. — τοῖσδεσσι, *hisce*, procis. — φόνον κ. κῆρα. φοίνιον κῆρα. δ', 273, Il. β', 352 etc. — φυτεύει, *struit.* v. ann. ad Il. ο', 134. — οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκην. 41. — εὐδείελον. epitheton Ithacae. v. ι', 21, ν', 212 etc. ν', 234.: ἤ πού τις νήσων εὐδείελος —; h. e. εὐδέελος, εὔδηλος, *manifesta, conspicua.* Ap. emendatus: εὐδείελον. ἤτοι εὖ πρὸς τὴν δείλην κειμένην τὴν Ἰθάκην· ἐπιφέρει γὰρ πρὸς δύσιν. (inepta notatio.) ἢ ἀντὶ τοῦ εὐδέελον εὔδηλον, εὐπεριόριστον. νῆσος γάρ ἐστιν. inculcant etiam Scholiastae τὸ περιόριστον, cujus nequaquam inest notio in verbo εὔδηλος. εὐδείελον Κρόνιον, *undique conspicuum Cronion*, collem, dixit Pind. Ol. 1, 179.; δέελον σῆμα hic noster Il. κ', 466, at idem ν', 333.: νῦν δ' ἤδη τόδε δῆλον, ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, ut ipsi usus erat ad faciendum versum. — καταπαύσομεν, καταπαύσωμεν τοὺς μνηστῆρας. — Am. B et Q.: καὶ γάρ — ἐστιν. καὶ γὰρ λώϊον αὐτοῖς ἐστι τὸ ἄφαρ παύσασθαι. — ἀπείρητος, *inexpertus*, germ. *unerprobt.* Voss.: *erfahrungslos.* v. Il. μ', 304, ρ', 41. hymn. in Ven. 133.: ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος. — „ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον, *quando Ilium profecti sunt.* cf. π', 449, σ', 252, τ', 594, 600, 602, α', 210. aliter Iliade ζ', 74." etc. E N.

174—176. Sch.: φῆν πολλὰ κακὰ παθόντα. μέχρι τοῦ τὰ δὲ νῦν π. τελ. σύνοψις πάσης τῆς Ὀδυσσείας. — τελεῖται, *perficiuntur.* confidenter loquitur, more vatum. v. ann. ad Il. β', 330, ubi Schol. Lips.: τελεσθήσεται. evenisse autem Ulyssi ea,

poenas audaciae Alithersi minatur Eurymachus, nec se quenquam timere dicit.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
„ὦ γέρον, εἰ δ', ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
*ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι.
ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ὤλετο τῆλ'. ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι ξὺν ἐκείνῳ

quae illi praedixit, inde colligit Alitherses, quod adhuc incerti tantum rumores de illo sparsi erant, quod in optimam partem accipit senex, utpote amicus domus regiae.

178, 179. εἰ δ', ἄγε etc. *si unquam, age nunc vaticinare* etc. v. ann. ad Il. ζ', 376. „Theocr. 6, 23.: αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος, ἔχθρ' ἀγορεύων, Ἐχθρὰ φέροιτο πρὸς οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ. Virg. Aen. 11, 399.: *capiti cane talia, demens, Dardanio, rebusque tuis.*" Cl. — ὀπίσσω. α', 222 etc.

180. versus non optime tornatus, prosaeque similis, quem vereor ne librarii per oscitationem Homericae orationi substituerint. nam qui alias leguntur in hoc genere versus spondiaci, aut gravitatem sententiae tarditate numerorum exprimunt, velut Virg. dixit Aen. 8, 679.: *cum populo, patribusque, penatibus, et magnis dis*, aut usurpati esse deprehenduntur in rebus quotidianis, quae parum dignae ornatu viderentur, quemadmodum φ', 15. habetur versus meris spondeïs constans hic τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιϊν, passim autem inveniuntur versus, quales sunt 136, 155, 159, quos si vitare voluissent poëtae, negotium illis exhibuisset abundans longis syllabis lingua graeca. verum hic neque gravis est sententia, nec verborum indoles talis, ut necessitate quadam compulsus versum elumbem procuderet magnus artifex Homerus. quippe in promtu erat dicere:

ταῦτα δὲ μαντεύεσθαι ἐγὼ σέο
πολλὸν ἀμείνων.

atqui sic solet dicere. Il. η', 114.: ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. Il. π', 709.: οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. Il. φ', 107.: κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων. pariter extremo hexametro verba πολλὸν ἀμείνων leguntur Il. ζ', 479. et λ', 786., nec alibi posita reperitur vox ἀμείνων, frequens illa ap. Hom., praeterquam tribus in locis, σ', 334., Il. ε', 411, ψ', 315., quae loca ejusmodi sunt, ut vix, et ne vix quidem, aliter collocari vox ista potuisse videatur. quid igitur causae fuisse dicamus, cur poëta mutaret clausulam usitatam atque elegantem versuum? profecto nullam reperias, sed familiariter dixerunt librarii, quod ille ornate extulisset, nec majore quam alias religione observarunt positum verborum. Porsonus praef. Hecubae p. XIV.: „Hoc semel observandum est," inquit, „nihil tam frequenter in librarios cadere quam verborum ordinem immutare. hunc errorem illi quidem, ubi animadverterunt, aliquando literis numeralibus indicant; sed has notas ii, qui postea codicem exscribunt, dum ad finem operis properant, saepe negligunt. *tutissima proinde corrigendi ratio est vocularum, si opus est, transpositio.*" quem ad locum v. Schäferi annotata indice p. 129., quosque ibi auctores citavit, Ruhnkenium ann. ad Rutil. Lupum p. 107., et Hermannum ann. ad Aristoph. Nub. 1309. quorum hac de re sententiam et ipse passim confirmavi in animadversionibus ad poëtas scenicos Graecorum. memorabile exemplum versuum trajectorum vide in fine hujus libri.

181 — 186. ὄρνιθες — ἐναίσιμοι. hoc sane verum est; sed aquilae quidem ἐναίσιμοι, si quae aliae aves. cavillatur igitur Alithersem Eurymachus. E: σημείωσαι δὲ καὶ, ὡς ἀστείως ἐνταῦθα παρείληπται (secus usurpatum est) τὸ ὄρν. πολλοὶ, ἵνα, εἰ μὲν ὄρνιθας νοήσοι τις ἁπλῶς τὰ πτηνὰ, εἴη ἀληθὲς ὡς οὐ πάντες ἐναίσιμοι· εἰ δὲ ὄρνιθες νοηθεῖεν οἱ τοῦ μέλλοντος δηλωτικοὶ, καθ' ὃ σημαινόμενον εἴρηται τὸ θάμβησαι — ὀφθαλμοῖς (155.), ψεύδηται ὁ Εὐρύμαχος. idem memorat similia ap. Soph. Oedipo R. 899 — 919 et ipsum Hom. Il. μ', 237 — 243. cf. Eurip. Hel. 695 — 708 etc. —

ὤφελες! οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ᾽ ἀνιείης,
σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἴ κε πόρῃσιν.
ἀλλ᾽ ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
αἴ κε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται·
[πρῆξαι δ᾽ ἔμπης οὔτι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε·]
σοὶ δὲ, γέρον, θωὴν ἐπιθήσομεν, ἥν κ᾽ ἐνὶ θυμῷ
τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
*Τηλεμάχῳ δ᾽ ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός·
μητέρ᾽ ἑὴν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
πολλὰ μάλ᾽, ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν
μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης,
οὔτ᾽ οὖν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἐόντα,

θεοπρ. ἀγόρευες. Il. α', 109, β', 322. — Sch.: ὧδ᾽ ἀν. ἀπὸ τοῦ ἀνίημι, ὡς τιθείης. κυνηγετικὴ ἡ λέξις, ὅτε τις κύνα τοῦ δεσμοῦ ἀνεὶς ἀφήσῃ κατὰ θηρός. cf. ξ', 465, Il. ε', 422, 882 etc. — δῶρον ποτ. venales fuisse vates, ipsamque Pythiam, nemo nescit. v. Cic. de Div. 2, 57 etc.

187. ρ', 229, Il. β', 257 etc.

188—190. παλαιά τε π. τε εἰδώς. descriptio senis prudentis. cf. 16. — Am. E: παρφάμενος. (Il. μ', 249.) παραπείσας, παραλογισάμενος etc. — ἀνιηρέστερον, velut ab ἀνιηρὴς, dixit pro ἀνιηρότερον, metri gratia, ut ait E, qui nubem similium comparativorum atque superlativorum protulit, in his αἰδοιέστερον, ἀμορφέστατος γυνὴ ex Herod. ἐν ἀκριβεστέροις ἀντιγράφοις, δικαιέστερον, ἀκρατέστερον ab ἄκρατος, ἀλλοιέστερον, ἐπιηρεστέραν, ἀναγκαιέστατον, ὡραιέστατον ex Epicharmo, ὑπερθυμέστατον ἀνδρῶν e Stesichoro, οἱ Βιαντίδαι ἄνδρες σπουδαιέστατοι ἐγένοντο ex Hecataeo. πόλιν (δὲ) θεοφιλεστάτην Οἰκοῦσιν ἀφθονεστάτην τε χρήμασιν ex Eupolide etc. quod Atticum esse, pariter ac σχηματισμὸν per ις, velut Aristophanes dixit ποτίσταται Thesm. 693., Plato Cleophonte: ἵν᾽ ἀπαλλαγῶμεν ἀνδρὸς ἀρπαγιστάτου etc. cf. Sch., Matth. §§. 127, 128. et ann. ad 350.

191. versus sublestae fidei, ut quo careant A. 2. et 5., cujusque nullum sit vestigium in scholiis. sublectus videtur Il. α', 562., aliis aliud supplentibus, velut in A. 4. et uno MS. Barnesii legitur: — δυνήσεται οἶος ἀπ᾽ ἄλλων. uncis inclusit W.

192, 193. Ap.: θωὴν, ζημίαν etc. *mulctam*. E: τὸ δὲ θωὴν ἐπιθήσομεν τρόπος ἐτυμολογίας ἐστίν· ἀπὸ τοῦ θέσθαι γὰρ ἡ θωή. cf. ann. ad Il. ν', 669. — ἀσχάλλῃς, *aegre feras*. Am. Q.: — ἀσχαλλείς. (scrib.: ἀσχαλεῖς. *Buttm.*) ἤτοι δυσχερανεῖς. cf. α', 304. — „ἐν πᾶσιν, *coram omnibus*. Il. ι', 121.: ὑμῖν δ᾽ ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ᾽ ὀνομήνω. cf. Il. α', 109, ι', 528, κ', 445." *E N.* — ὑποθήσομαι. α', 279.

194, 195. αὐτὸς, *ipse*, quam vim habeat, non intelligo, malimque αὔτως, h. e. *sic*, vel *pariter* atque Antinous suasit. v. ann. ad Il. α', 133. — μητέρ᾽ ἑήν. sic Alterus e cod. A. 2. et W. A. 3., A. 5. et olim vulgatae edd.: μητέρα ἥν.

196, 197. α', 277, 278.

198—213. παύσεσθαι W et B, ut ὡς τελέεσθαι ὀΐω α', 201, ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν Il. α', 78. etc. libri tamen: παύσασθαι, quod facile tuearis, secus ac videtur Nitzschio. v. Lobeck. ad Phryn. p. 751. et ann. ad Il. χ', 235. — ἀργαλέης, χαλεπῆς (Il. α', 589 etc.), *molestae* et Telemacho, et ipsis procis, sed magis Telemacho. — ἔμπης, *prorsus*. v. ann. ad Il. μ', 326. — οὔτ᾽ οὖν — οὔτε—. epexe-

οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σὺ, γεραιὲ,
μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥγε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
ὃν γάμον, ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα
εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
ἐρχόμεθ', ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ."

navem Telemachus poscit procos, qua Spartam et Pylum proficiscatur, quaesitum de patre.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Εὐρύμαχ' ἠδὲ καὶ ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοὶ,
ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω,
ἤδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί·
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο·
ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
ἦ τ' ἂν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω, μηδ' ἔτ' ἐόντος,
νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σῆμά τέ οἱ χεύω, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω
πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω."

increpat Ithacenses, procorum superbiam patienter ferentes, Mentor, curator domus regiae, ab Ulysse constitutus.

Ἦτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,

gesis. οὔτ' οὖν δείδιμεν. — ἐμπαζόμεθα. α', 271 etc. — ἀκράαντον, *irritam.* τ', 565, Il. β', 138. — ἀπεχθάνεαι, *odio es*, ab ἀπεχθάνεσθαι, quod alias dicit ἀπέχθεσθαι. ἀπεχθαίρει legitur δ', 105. — αὖτε, *rursus*, ut antea. — Sch. et E: κακῶς βεβρ. ὁμολογεῖ τὴν βίαν. — ἶσα, *aequa*, jus aequumque. *neque unquam jus obtinebis.* — διατρ. Ἀχαιοὺς, *differat* vel *impediat Achivos.* 265, υ', 341, Il. δ', 42. διατρίβειν per se dixit *moras trahere* Il. τ', 150. — ὃν γάμον, ᾧ γάμῳ, vel *quod attinet ad suas nuptias.* cf. 404. — ποτιδέγμενοι, h. e. προσδεδεγμένοι, *expectantes.* β', 137, 405, Matth. §. 164 etc. — εἵνεκα τῆς ἀρ. ἐριδαίνομεν, *de praestantia contendimus.* germ.: *wir streiten um den Vorzug.* cf. σ', 277. — ὀπυιέμεν, *uxores ducere.* 336, Il. θ', 304 etc. — ἀγαυοὶ, *praestantes*, excellentes. v. Il. γ', 268. Ap.: ἀγανόν. καλὸν, ἐπιφανὲς, θαυμάσιον etc. — διαπρ. κέλευθον. 429. alias id dicit πρήσσειν κέλ. v. ν', 83, Il. ξ', 282 etc.

214—223. cf. α', 281 — 292. ἠμαθόεντα. α', 93, Il. β', 77 etc.

225—227. *Mentor* ipse nonnisi h. l. Odysseae agit pro Telemacho et Ulysse; ceterum sub persona ejus Minerva inducitur, sicut per totum carmen illud notissimum Feneloni, quod Telemachi nomine inscripsit. — ἰών. scil. Ulysses,

πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
„Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω!
μήτις ἔτι πρόφρων, ἀγανὸς, καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω
ἔρδειν ἔργα βίαια κακοῤῥαφίῃσι νόοιο·
σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς κατέδουσι βιαίως
οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ οὔτι καθαπτόμενοι ἐπέεσσι
παύρους μνηστῆρας κατερύκετε, πολλοὶ ἐόντες.“

Mentorem castigat Leocritus, nec Ulyssem ipsum metuere dicens procos, si redeat, et Telemachum a destinato itinere deterrens.

Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα·
„Μέντορ ἀταρτηρὲ, φρένας ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,

non Mentor, ut putet ineptus aliquis, verba urgens. sic in proximis erravit E, verba *πείθεσθαι γέροντι* ita interpretatus, quasi Mentor Laertae subditus fuerit, cum hoc dicat poëta *οἶκον ἅπαντα πείθεσθαι γέροντι Μέντορι*, itidemque mutato subjecto illa *καὶ — φυλάσσειν* id significent, Ulyssem proficiscentem salva omnia custodienda commisisse Mentori amico. quemadmodum liberrimus hoc in genere est Hom., sensu communi fretus auditorum, neque cavillatores metuens.

230 — 234. **πρόφρων**, *propensus animo*, benevolus. v. 387, Il. α', 150 etc. — **ἀγανὸς**, *mitis*. Il. β', 164 etc. — **αἴσιμα**, *καθήκοντα*, *recta*, justa. Il. ζ', 62 etc. — **αἴσυλα**, *injusta*. haec iterum leguntur ε', 8 — 12. cf. Il. ε', 403 etc. — **πατὴρ — ἦεν**. 47.

235—241. **μεγαίρω**, *invideo*, prohibeo, veto. θ', 206. Il. δ', 54.: *τάων οὔτοι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω· Εἴπερ γὰρ φθονέω τε καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι, Οὐκ ἀνύω φθονέουσ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι.* — **κακοῤῥ. νόοιο**, *malis consiliis*. v. ann. ad Il. ο', 16. — **σφὰς παρθ. κεφαλὰς**, *capite sua*, h. e. se, *objectantes* periculo. Sch.: — *παρατιθέμενοι αὐτὰς, ὅπερ ἐστὶν ἀντὶ τοῦ παραβάλλοντες*. idem γ', 74. et alias est *ψυχὰς παρθέμενοι*. — **ἄνεῳ**, *muti*. η', 144, Il. β', 323 etc. — **καθαπτόμενοι ἐπ.** 39. etc. — **κατερύκετε**, *retinetis*, prohibetis. α', 55, Il. ζ', 192. etc. eruit Bekkerus e scholio Harl., cui simile est codicis Am. Q., Rhiani olim scripturam *καταπαύετε*, quae placet Scholiastis propterea quod verbum illud in superioribus usurpatum est, 168, itidemque infertur 244. quae ratio quam sit infirma, nemo est quin intelligat. obsecutus tamen illis N addit, et minus aptum videri *κατερύκετε*, quia non tam impedienda fuerint consilia procorum, quam cohibenda ac punienda jam commissa ab illis facinora. at contra nobis in cursu esse videntur nebulones isti, invadendisque ac despoliandis aedibus regiis proludere majoribus flagitiis interficiendi Telemachi, regnumque occupandi. quare cavendum esse arbitror, ne aera mutemus lupinis. cf. ann. ad 311.

243 — 256. de diversa indole harum orationum E exponens: *ὅτι ἀκμάζων* (excellens) *ὁ ποιητὴς*, inquit, *ἐν ταῖς τῶν μνηστήρων δημηγορίαις τὸν μὲν Ἀντίνοον ἁπλούστερον δημηγοροῦντα πεποίηκε καὶ ἀφελέστερον, τὸν δὲ Εὐρύμαχον ἐμβριθέστερον ἐκείνου καὶ ἁδρότερον· ἐνταῦθα δὲ Λειώκριτόν τινα μνηστῆρα βραχύλογον μὲν πλάττει, θρασύτερον δὲ ἐκείνων, ὃς οὐ μόνον τὸν Ὀδυσσέα ἐξευτελίσει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγορὰν ταχὺ λύσει, ἣν οὐκ ἐκάθισεν αὐτὸς* etc. — **ἀταρτηρὲ**, *χαλεπέ*. Il.

ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν! ἀργαλέον δὲ
ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.
εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει' ἐνὶ θυμῷ,
οὔ κέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσιν ἕποιτο. σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ' ἄγε λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος·
τούτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἁλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοί εἰσιν ἑταῖροι.
ἀλλ', ὀΐω, καὶ δηθὰ καθήμενος ἀγγελιάων
πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην."

dimissa concione Telemachus opem petit a Minerva.

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος·

α', 223.: *Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο.* — **φρένας ἠλεὲ**, *mente stolida*. *φρ. ἠλὲ* dixit Il. ο', 128., ubi v. ann. — **ὀτρύνων**. intell. *Ἰθακησίους* sive *δῆμον*, *exhortans populum, ut nos compescat.* — **ἀργαλέον — δαιτί**. difficile vel pluribus esse dicit pugnare cum epulantibus saturisque. Il. τ', 160.: *ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς Σίτου καὶ οἴνοιο·* **τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή**. *Οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα Ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι. Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν, Ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει Δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.* Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο **κορεσσάμενος κ. ἐδωδῆς** *Ἀνδράσι δυσμενέεσσι* **πανημέριος πολεμίζῃ**, *Θαρσαλέον νύ* **οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα** *Πρὶν κάμνει, πρὶν* **πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο**. quae sunt instar commentarii. semper autem convivia proci agitabant, facillimeque vivebant, velut dii Homerici, nec numerum metuebant. — **περὶ δαιτὶ**, *inter epulas*, apud mensam. — Sch.: **οὐ — γυνή**. *ἅμα γὰρ ἰδοῦσα στερήσεται* — **χατέουσα**, desiderans. γ', 48, Il. ι', 518. idem significat *χατίζειν* θ', 156. et alias. — **ἐλθόντ'**, *ἐλθόντι*, *veniente*, reverso. — **ἐπίσποι** *Ὀδυσσεύς*. — Am. Q.: **εἰ πλεόνεσσιν ἕποιτο**. *εἰ πολλοὶ αὐτῷ ἕποιντο, ἢ εἰ πολλοὺς ὀπαδοὺς ἔχοι. τινὲς δὲ γελοίως* **μάχοιτο** *γράφουσι. δύναται δὲ καὶ οὕτως νοεῖσθαι, εἰ σὺν πολλοῖς μάχοιτο.* similiter Schol. Harl. sane inepta est vulgatorum codicum scriptura haec *εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο*, *si adversus plures pugnaret*. neque enim plures erant proci toto populo Ithacensium, quem consentaneum fuisset opitulari regi suo reverso et ab omnibus agnito, sed hic pariter ac 245. *πλέονες* ipsi Ithacenses intelligendi sunt, quos cum sequi poëta dicit Ulyssem, una cum illis irruentem procosque invadentem significat. quod frustra vel ipsum ausurum esse, quamvis fortissimum, arbitratus Leocritus: *εἰ πλεόνεσσιν ἕποιτο*, inquit, h. e. *etiamsi plures sequeretur*, etiamsi cum pluribus veniret. quae verba qui secus acciperent, mutarunt, ut solet fieri. **εἰ**, *quamvis*, *etiamsi*, illustrarunt Zeun. et Herm. ad Viger. 8, 6, 5. — **ἐπὶ ἔργα**. 127. — **ὀτρυνέει**, *curabit*, accelerabit. Pind. Nem. 1, 51.: *ἐν κορυφαῖς ἀρετᾶν μεγάλαις ἀρχαῖον ὀτρύνων λόγον.* — **καὶ δηθὰ καθ.**, *καίπερ δ. κ.* **δηθὰ**, *diu*, dicit *αἰεὶ*, *semper*, per *λιτότητα* ironicam; quod intelligas ex opposito *οὔποτε*: quemadmodum proverbii loco dicunt *sero sapiunt Phryges* pro *nunquam*, et ap. Germanos *er wird lange warten*; *es wird spät werden*, cum aliquid frustra expectari significant. sentit autem homo pessimus, non fore Telemacho copiam navigandi. v. ann. ad 306.

257, 8. Il. τ', 276, 7.

μνηστῆρες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς, εὔχετ' Ἀθήνῃ·
„Κλῦθί μοι, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
καί μ' ἐν νηῒ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
ἔρχεσθαι! τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοὶ,
μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.“

quem conveniens dea specie Mentoris viaticum adornare jubet; se curaturam remiges voluntarios et navem, ipsamque una profecturam.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων,
εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε, ἔπος τε·
οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος·
εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
οὐ σέγ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν, ἃ μενοινᾷς.
παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,

261—266. *χεῖρας — ἁλός.* precaturus lavat manus, more veterum, ubi licebat: v. Il. π', 230, Hase *Griech. Alterth.* 1. p. 94 etc. qui tamen mos interdum negligitur, velut Il. α', 34—36. — *ὑπερηνορέοντες*, *superbientes.* δ', 766, Il. δ', 176 etc.

270—273. Am. Q. et Sch.: *Τηλέμαχε.* προτρεπτικῶς, ὡς περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐμφρόνως διατεθειμένου· οὐδὲ ὕστερον κακὸς ἔσῃ, εἰ Ὀδυσσέως παῖς τυγχάνεις, κ. τῆς πατρῴας σπορᾶς ἔχεις τι σύμβολον. — *ὄπιθεν*, ὄπισθεν, ὀπίσσω, *in posterum*, 278, λ', 66, Il. α', 197 etc. — *ἔπειθ'*, *igitur*, tum. 275, 280, α', 65 etc. — *ἁλίη*, *irrita.* v. ann. ad Il. ν', 505. — *οὐδ' ἀτέλεστος.* tautologia emphatica.

275. *ἔπειτα ἔολπα.* amphibrachi duo, quorum alterum lucrifacias scribendo ἔπειτ' εἴολπα, ut εἴοικα, εἴωθα, εἰλήλουθα. v. ann. ad Il. υ', 4, φ', 244 etc.

276, 277. E: ὅτι γνωμικῶς λαλεῖ τὸ *παῦροι — πατρὸς ἀρείους.* ὁποῖος δηλαδὴ ὁ Ἡρακλῆς πρὸς Ἀμφιτρύωνα, κ. Ἀχιλλεὺς πρὸς Πηλέα, κ. Ἕκτωρ πρὸς Πρίαμον. καί τις δὲ Κοπρέως υἱὸς ἐν Ἰλιάδι (ο', 637.) εὕρηται μεγ' ἀμείνων οἰκείου πατρός. (cf. et Diomedis dicta Il. δ', 404—410.) οὐ περὶ φαύλων δὲ πατέρων ὁ λόγος, ἀλλ' ἀγαθῶν etc. „Eurip. Heracl. 326.: οὐδὲν κακίων τυγχάνεις γεγὼς πατρὸς, Παύρων μετ' ἄλλων· ἕνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως Εὕροις ἂν, ὅστις ἐστὶ μὴ χείρων πατρός. Aratus Phaen. 123.: οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο Χειροτέρην· ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε. Horat. Od. 3, 6, 46.: *aetas parentum pejor avis tulit Nos nequiores* etc. Aelius Spartianus Severo Imp.: *neminem prope magnorum virorum optimum et utilem filium reliquisse satis claret.* Erasmus Adag. sect., quae inscripta est *Degenerantium in pejus*: „„„Ἀνδρῶν ἡρώων τέκνα πήματα, id est: *virorum heroum filii noxae.* — unde et Demosth. dixit (ap. Aristidem Cimone): τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὥσπερ εἱμαρμένη εἴη, φαυλοὺς ἀποβαίνειν τοὺς υἱούς.“ “ E *Cl.* acute Aristot. Rhet. 2, 15, 3., notante N.: ἐξίσταται δὲ τὰ μὲν εὐφυᾶ γένη εἰς μανικώτερα ἤθη, οἷον οἱ ἀπ' Ἀλκιβιάδου κ. οἱ ἀπὸ Διονυσίου τοῦ προτέρου· τὰ δὲ στάσιμα εἰς ἀβελτηρίαν κ. νωθρότητα, οἷον οἱ ἀπὸ Κίμωνος, καὶ Περικλέους, κ. Σωκράτους. valet idem in fruges, primoque in illis videtur observatum esse. Plin. H. N.

οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε, νόον τε,
ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι,
οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
*ὃς δή σφι σχεδόν ἐστιν ἐπ' ἤματι πάντας ὀλέσθαι.
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἣν σὺ μενοινᾷς·
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
*ὅπλισσόν τ' ἤϊα, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν,
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
αἶψ' ἐθελοντῆρας ξυλλέξομαι. εἰσὶ δὲ νῆες
πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέαι ἠδὲ παλαιαί·
τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι, ἥτις ἀρίστη,
ὦκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ."

domum reversum juvenem irridet Antinous.

Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, κούρη Διός· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν,

18, 24.: *semen optimum anniculum, bimum deterius, trimum pessimum, ultra sterile.* unde per jocum poëta quidam Germanus viro nobili, genus antiquum praedicanti his verbis: *Ich bin von altem Samen*, sic respondere facit agricolam: *Schlimm: alte Samen arten aus.* — *οἱ πλέονες.* annotavit N, articulum habere locum in numeris et distributione. v. ejus ann. ad 134.

279. *οὐδέ | σε πάγχυ | γε μῆτις | Ὀδ.* etc. numeri uniformes, debilesque in re gravissima. hoc, ni fallor, dixerat Hom.: *οὐδέ σε πάγχυ γ' Ὀδ. μῆτις πρ.* vulgaris verborum ordo placuerit incogitantibus librariis.

284. inelegantem orationem *κῆρα μέλαιναν, ὃς* etc.! ponamus, quod egregio vate dignum sit, *ὡς δὴ — ὀλέσθαι*, h. e. *ὅτι ὀλέσθαι πάντας σχεδόν σφίν ἐστιν ἐπ' ἤματι, imminere jam illis uno die omnibus interitum.* Il. σ', 125.: *γνοῖεν δ', ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.* cf. δ', 466, Il. η', 402 etc. — *ἐπ' ἤματι, die*, h. e. uno eodemque die. v., notante N., Il. κ', 48, Hesiod. Ἔργ. 43. hinc *αἰὲν ἐπ' ἄματι* ap. Soph. Oed. Col. 639. est *quotidie*, ut *κατ' ἦμαρ αἰεὶ* ibidem 637., quod tamen et per se dicitur *ἐπ' ἤματι* μ', 105. — *ὀλέσθαι, τὸ ὀλέσθαι, ὄλεθρος* v. ann. ad α', 155.

286—295. „*τοῖος γὰρ —, ὃς —.* δ', 206, Il. ρ', 164, ψ', 280. et sequ." *E N.* — *ὃς — στελέω.* 41. — Sch.: *ὅπλισσόν τ' ἤϊα. ἑτοίμασον τὰ ἐφόδια* etc. v. 410, δ', 363, Il. ν', 103 etc. Sch. in antiquis edd.: *ὅπλισι*, quod *ὅπλισσαι, para tibi*, fuisse, probabiliter conjicit Buttm. — *ἄρσον*, ab *ἄρω, apta*, conde. Matth. §. 173.; ann. Z. cf. 353. — *οἶνον* etc. epexegesis. — „lex. Bekker. p. 389.: *ἀμφιφορεῦσι.* (Il. ψ', 170. aliter ε', 265 etc.) *κεραμίοις, ἀμφορεῦσιν.* idem p. 386.: *ἄλφιτα.* (v. ann. ad Il. λ', 631.) *κυρίως μὲν τὰ ἀπὸ πεφρυγμένων κ. ἀλεσθεισῶν κριθῶν θραύσματα, καταχρηστικῶς δὲ τὰ ἀπὸ πυρῶν, ἢ φακῶν.*" B. — *μυελὸν, medullam*, figurate dixit h. l. et υ', 108., proprie autem Il. χ', 501, ubi v. ann. — *δέρμασιν ἐν πυκ., in densis pellibus* sive utribus. — Am. Q.: *ἐπιόψομαι. Ἀττικὸν λίαν φησὶν ὁ Ἀριστοφάνης τὸ ἐπιόψομαι ἀντὶ τοῦ ἐποπτεύσομαι, περιβλέψω.* v. Il. ι', 167. — *ἐφοπλίσσαντες αὐτήν.*

βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν,
αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους θ' εὕοντας ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

„Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μήτι τοι ἄλλο
ἐν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε, ἔπος τε,
ἀλλά μοι ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὥς τὸ πάρος περ!
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοὶ,
νῆα καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
ἐς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν."

cui animose respondet Telemachus, cavillantibus, maleque illi precantibus, procis.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀντίνο', οὔπως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαίνυσθαί τ' ἀκέοντα, καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον.
ἦ οὐχ ἅλις, ὥς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμὰ, μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
νῦν δ' ὅτε δή μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμὸς,
πειρήσω, ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
ἠὲ Πύλονδ' ἐλθὼν, ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.
εἶμι μὲν (οὐδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, ἣν ἀγορεύω)

298—300. *βῆ δ' ἴμεναι.* v. ann. ad Il. β', 183. — Am. E.: *φίλον τετ. ἦτορ.* (σ', 153, α', 114 etc.) *οὐκ ἐσκυθρωπακὼς, ἀλλὰ φροντίζων, ἀποδημεῖν μέλλων.* — Sch.: *ἀνιεμένους. ἐκδέροντας, ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος· ἐκ τῶν κάτω γὰρ τὰ ἄνω ἵενται οἱ τοιοῦτοι.* similiter E. cf. χ', 80. et Ap. v. *ἀνιεμένη*, ubi *ἐκδέροντας* scribendum est pro *ἐκδαίροντας.* — Am. B.: *σιάλους.* (ξ', 41, Il. ι', 208 etc.) *λιπαροὺς κ. εὐτραφεῖς χοίρους.* — *εὕοντας*, *ustulantes.* Voss.: *und schweine sich sengend im vorhof.* E: *ἔστι δὲ τὸ μὲν εὕειν ἀρχαῖον, οὔπω ἐπινοηθέντος τοῦ μαδᾷν ὕδατι ζέοντι. καὶ γίνεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἡ εὕστρα, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς* (Equ. 1135.), *ἥπερ ἐστὶν ἐργαστήριον, ἐν ᾧ χοῖροι κ. τοιαῦτα εὕονται. οἱ δὲ παλαιοί φασιν οὕτω· εὕστρα βόθρος, ἐν ᾧ περιφλέγουσι τὰς τῶν ὑῶν τρίχας* etc. cf. ann. ad Il. ι', 468.

303—307. *μήτι — ἔπος τε, ἀλλὰ* etc., *ne sit tibi curae cum quidquam aliud, tum malum aliquod opus vel verbum, sed edito mihi et bibito, ut ante.* de hac significatione *τοῦ ἄλλο* v. ann. ad α', 132. — *ἀλλά μοι.* sic A. 2., E, W. elegans scriptura, prae qua sordet vulgata haec *ἀλλὰ μάλ' ἐσθ.* E: *ἐν δὲ τῷ ἀλλά μοι ἐσθ. περισσὴ κεῖται συνήθως* (familiariter abundat) *ἡ ἀντωνυμία.* — *Ἀχαιοί.* Achivos, h. e. Ithacenses, navem illi curaturos esse ait, non procos, qui id nolebant; nec magis futurum esse sperat quam Leocritus 253. quare alienam ab se voluntatem procorum queritur Telemachus 319. cf. δ', 638—640. — *ἐξαίτους*, *delectos*, praestantes. Il. μ', 320.: *οἶνόν τ' ἔξαιτον.* Sch.: *ἐξαίρετον.* v. Schn. h. v. — *ἀκουὴν*, *rumorem*, famam. δ', 701, Il. π', 634 etc.

310—320. *ὑπερφιάλοισι.* α', 134 etc. — Harl.: *ἀκέοντα. Ῥιανὸς γράφει ἀέκοντα.* oscitans nonnunquam hallucinatus est bonus vir Rhianus. v. 241. — *ἐκείρετε.* 143 etc. — *πυνθάνομαι*, *comperi*, vos absumere bona mea. — *θυμός*, *animus*, germ. *der Muth.* longe alio sensu *θυμὸν ἀέξειν* dixit Sardanapalus epitaphio ap. Athen. 8, 3.: *εὖ εἰδὼς ὅτι θνητὸς ἔφυς, τὸν θυμὸν ἄεξε* etc. Sch.: *ὁ δὲ Σαρδανάπαλος θυμὸν ἀέξειν τὸ πρὸς ἐπιθυμίαν ζῆν.* — *ἐπὶ — ἰήλω.* θ', 443, φ', 211,

ἔμπορος· οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
γίγνομαι, ὥς νύ που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι.“

Ἦ ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσατ' Ἀντινόοιο·
[ῥεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα πένοντο.]
οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ ἐκερτόμεον ἐπέεσσιν·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·

„Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
ἤ τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν, ἐπεί νύ περ ἵεται αἰνῶς,
ἠὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πίειραν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.“

Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
„τίς δ' οἶδ', εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται ἀλώμενος, ὥσπερ Ὀδυσσεύς;
οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμι·
κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.“

Il. ο', 19 etc. — Sch.: ἔμπορος. ἔμπορον ὁ π. τὸν ἀλλοτρίας νεὼς ἐπιβαίνοντα λέγει, τὸν παρὰ τοῖς ὕστερον ἐπιβάτην, ὡς ἐμπόρου παρ' αὐτοῖς λεγομένου τοῦ μεταβολέως καὶ πραγματευτοῦ, καὶ μάλιστα τοῦ διὰ θαλάσσης περῶντος. — legitur tamen et ap. recentiores nonnunquam vox ἔμπορος sensu *vectoris*, quemadmodum Soph. Phil. 514. ξυνέμπορον dixit eadem nave vectum, Oedipo autem Col. 25. et 269. *viatorem*. cf. Aeschyl. Choëph. 608. — νηὸς ἐπήβολος, *navis compos*. Am. E. et Q.: οὐ γὰρ ν. ἐπ. Ἀττικὴν (h. e. usitatam Atticis) εἶναι τὴν λέξιν φησὶ Πορφύριος· δηλοῖ δὲ τὸν ἐπιτυχῆ, ἀπὸ τοῦ βάλλειν, τουτέστι τοῦ σκοποῦ τυγχάνειν. — Ἄρχιππος, νῦν δ' ὡς ἐγενόμην χρημάτων ἐπήβολος, ἀντὶ τοῦ ἐπιτυχὴς κ. κύριος. (cf. Aeschyl. Ag. 481, Prom. 431, Soph. Ant. 462 etc.) — Am. Q.: τὸ ὥς νύ που — εἶναι σὺν βαρύτητι εἴρηται, λέγοντος τοῦ Τηλεμάχου, ὅτι ἐν ἀλλοτρίῃ πλευσοῦμαι νηΐ· οὐ γάρ εἰμι, φησὶν, ἐπιτυχὴς ἰδίας νεὼς, οὐδὲ κέκτημαι ἰδίους ἐρέτας. τοῦτο γὰρ ὑμῖν ὠφελιμώτατον (ὠ—τερον) εἶναι ἐφάνη, τουτέστι τὸ ἐμὲ μὴ ἔχειν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορος πλεῖν. ἀναφέρει δὲ εἰς ἐκεῖνο, ὅτι εἰς πενίαν αὐτὸν κατέστησαν. προεῖπε γὰρ, Ἀντίνο', οὔπως — νήπιος ἦα; ἔστιν οὖν δυνάμει τὸ νόημα, ἀντὶ τοῦ ναυκλήρου δι' ὑμᾶς ἐπιβάτης γέγονα, τοὺς κατηναλωκότας μου τὸν πλοῦτον.

322. ἀθετεῖται, (intell.: *ab Aristarcho*, cujus recensio in manibus erat Scholiastis et grammaticis. hinc dicit προηθέτει etc., quoniam Aristophanes Byz. aetate antecessit Aristarchum.) ὡς περιττός. (idque merito: v. 299, 300. videtur versus accrevisse voci μνηστῆρες, quam nescio quis ineptus adscripserit verbis οἱ δὲ, quos procos dici, quivis vel ex proximis intelligat.) προηθέτει δὲ καὶ Ἀριστοφάνης.

323—334. Am. B.: οἱ δ' ἐπ. ἐφύβριζον, ἀπὸ τοῦ λωβὸς (scr. λοβὸς) ὁ τοῦ ὠτίου (*der Ohrlappen.*). οἱ γὰρ παλαιοὶ τοὺς λωβοὺς (λοβοὺς) τῶν ὠτίων ἔκοπτον τοῖς ὑπ' αὐτῶν τιμωρουμένοις, εἰς ἀτιμίαν αὐτῶν· ὅθεν καὶ λώβη ἡ βλάβη, καὶ λωβεύω τὸ βλάπτω διὰ ὕβρεως. cf. ann. ad Il. α', 232. Ap.: ἐπελώβευον. ἐπελώβων, διέπαιζον· οἱ δ' ἐπ. — ἐπ. ἐκερτόμεον δὲ (v. Il. α', 539, β', 256 etc.) ἠρέθιζον εἰρωνευόμενοι. — ἀμύντορας, *auxiliatores*. π', 256, Il. ν', 384 etc. — ἢ ὅγε. 55. — Ἐφύρην. α', 259. — θυμοφθόρα, ἀπολλύντα, *mortifera*. v. Il. ζ, 169. — „τίς δ' οἶδεν est ejus, qui aliquid verisimile esse putat speratque. cf. γ', 216, Il. π', 860.“ *E N.* quo sensu et nostrates dicere solent *Wer weiss, ob* etc. — ὀφέλλειεν, *augeret*. Il. γ', 62 etc. — Am. B.: πόνον. εἰς τὸ μερίζεσθαι τὰ κτήματα. τοῦτο δὲ ἐν εἰρωνείᾳ φησί. (recte.) τινὲς δὲ τὴν περὶ τὸν γάμον σπουδήν.

viaticum Telemachus providere in vesperum jubet Eurycleam.

Ὣς φάν· ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς,
εὐρὺν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
ἐσθής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ' εὐῶδες ἔλαιον·
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες, πυκινῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ
*ἔσχ', ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόου πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη, θαλαμόνδε καλέσσας·

„Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
*ἡδὺν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος, ὃν σὺ φυλάσσεις,

337—345. ὑψόροφον (ε', 42, Il. ', 423 etc. cf. Il. ε', 213, Odyss. ν', 5.) θάλαμον, *den hochgewölbten Keller.* Sch.: τὸ ταμιεῖον. E: θάλαμον δὲ τὸ ταμεῖον λέγει, ἐνδοτάτω πάντως ὂν, ıbi scribendum πάντων. — νητὸς, *accumulatus.* „v. Il. ι', 137, Ap. v. νήσας (νηήσας), σωρεύσας." E N. — ἐν χηλοῖσιν, *in cistis.* θ', 424, Il. π', 221 etc. — ἔλαιον, *unguentum.* E: εὐῶδες ἔλ. ἴσως μὲν καὶ τὸ τῆς ἐλαίας· (at oleo non est aptum epitheton εὐῶδες.) εἰκὸς δὲ καὶ ἐσκευάσθαι τιμιώτερον, ὁποῖον καὶ τὸ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἴρινον, ἢ σαμψύχινον, ἢ εἴτι τοιοῦτον ἐλαιῶδες μύρον. v. ψ', 186, 281, Schn. v. μύρον. Am. E. et Q.: ἐν δὲ πίθοι („*testae, irdene Fässer,* quibus utebantur vett. Il. σ', 600. et equ." E N.) οἴνοιο. οὐ γὰρ ἦν τοσαύτη τῶν παλαιῶν περιεργία, ὡς ἑκάστῳ τόπον ἀπονέμειν. — σανίδες, *valvae.* Il. μ', 121. — δικλίδες. v. ibid. 455.

346. ἔσχ', ἣ παντ' etc. ita liber Thomae Bentleji. ceteri ἔσκεν, ἣ, a correctore, ut videtur, qui caveret ne ἔσχ' intelligeretur ἔσχε. quanquam et apostrophus negligi solet a librariis. verum nec ἔσχε convenit, et putide dictum est ἐν δὲ ἔσκε, cum sequatur ἐφύλασσε, in quo intelligitur verbum substantivum. uno dixit Hom. ἐν δὲ ἐφύλασσε, *et intus servabat* sive *observabat.* sed quid faciamus istis ἔσχ' ἣ? enimvero depravata sunt, ponendumque, opinor, αἴσχεα. hoc cum scripsissent αἴσχη more seriorum, porro mutatum est in ἔσχη, quemadmodum αι et ε misceri solent, nihilque vocem emendans nescio quis propinavit nobis illud ἔσχ', ἣ. bene Hom.: ἐν δὲ γυνὴ ταμίη ν. τε κ. ἦ. αἴσχεα πάντ' ἐφ. ν. πολ., *intus vero mulier proma noctesque et interdiu cavebat probra omnia prudenter*, h. e. nihil probrosum aut inhonestum in se admittebat, sed probe cellam ipsi commissam administrabat. Ap.: αἴσχεα. ὀνείδη· αἴσχεα δειδιότες (Il. γ', 242.) etc. ἐφύλαττε sensu medii. v. inferius 410, 414. et grammaticos. cavebat Euryclea probra negligentiae, furacitatis, ebrietatis; ceterasque ancillas erudiebat atque observabat; quarum 12 impudentissimae erant procorum concubinae. v. τ', 373, χ', 395, 396, 421—425.

349—358. μαῖα, *nutrix.* 361, α', 435. — E: — οἶνον — ἄφυσσον (379, δ', 359, Il. α', 598 etc.) ἡδύν. ἤγουν ἐκ πίθου ἀπάντλησον εἰς ἀμφιφορεῖς. — λαρώτατος. priscae edd., item Barn. et Cl.: λαρώτερος, quod placet Nitzschio. v. Th. §. 202, 19. solent haec sane permisceri; sed neutrum horum genuinum arbitror propter analogiam, qua dicendum erat λαρότερος, obvium illud plus semel in Anthologia. male enim E excusat aspiratam, ῥ, qua brevem syllabam ρο produci posse sibi persuadet. ponendum haud dubie est λαρέστατος, similiterque κακοξεινέστερος υ', 376., sicut ἀνιηρέστερον 190., ubi v. ann. Am. Q.: μετὰ τὸν λαρ. χρηστὸν ἦθος ὑποφαίνει. οὐ γὰρ τὸν κάλλιστον, ἀλλὰ τὸν μετ' ἐκεῖνον δεύτερον καλεῖ (Sch. αἰτεῖ), τὸν δὲ πρωτεύοντα πατρὶ φυλάσσει. Sch.: λαρώτερος. (Il. ρ', 572.) ἡδύτερος. —

κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
διογενὴς Ὀδυσεὺς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
δώδεκα δ' ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι. τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω·
ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται.
εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσω."

dehortatur eum anus ab itinere periculoso.

Ὣς φάτο· κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης
διογενὴς Ὀδυσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
ὥς κε δόλῳ φθίῃς· τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσονται.

„adject. λαρὸς a λάω *capio* ducit Wyttenb. ann. ad Plut. p. 509. Oxon., ut proprie sit *acceptus*, jucundus." *E N.* — Am. E.: ὀ ϊ ο μ έ ν η. (ξ', 298, Il. δ', 12 etc.) ἐν οἰήσει ἔχουσα, καὶ δοξάζουσα ἐλεύσεσθαι τὸν δυστυχῆ. E: — ἀντὶ τοῦ ἐλπίζουσα, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ νομίζουσα ἐλθεῖν. — τ ὸ ν κ ά μ μ ο ρ ο ν, τὸν κατάμορον, *infelicem*. cf. ε', 160, λ', 215 etc. — π ώ μ α σ ι ν ἅ. ἅπ. hypallage pro πώματα ἄρσον ἅπασι, quod displicuerit poëtae propter hiatum. E: — ὅπερ ἐστὶ περίφρασις τοῦ πωμάζειν, καθ' ὁμοιότητα λεχθὲν τοῦ ἄ γ γ ε σ ι ν ἄ ρ σ ο ν ἅ π α ν τ α (289). — χ ε ῦ ο ν, *infunde*. utrumque horum verborum dici solet τροπικῶς, neque id uno modo. Pind. Isthm. 1, 3.: μή μοι κραναὰ νεμεσάσαι Δᾶλος, ἐν ᾇ κέχυμαι, *ne succenseat mihi saxosa Delus, in quam infusus sum*, h. e. quam animo complector. cf. 222, Il. ο', 589 etc. — E: τὸ δὲ δ ο ρ ο ῖ σ ι ν (380) οἷον γένους ἐστὶν, οὐ πάνυ δῆλον. (imo est masculini generis, ut fere substantiva in ος. v. Matth. §. 94.) ἔστι δὲ πάντως ταυτὸν δοροῖς εἰπεῖν ποιητικῶς, ἔτι δὲ καὶ κωρύκοις, κ. κοινότερον θυλάκοις. — μ έ τ ρ α δὲ ἀλφίτου λέγεσθαι, καινὸν οὐδὲν, εἴγε καὶ ο ἴ ν ο υ μ έ τ ρ α φασὶν οἱ πολλοί. — ὥστε τὸ μέτρον ἐπί τε ξηρῶν, ἐπί τε ὑγρῶν λέγεται. Il. η', 471.: μ έ θ υ χ ί λ ι α μ έ τ ρ α. ibi Schol.: ἤτοι οἴνου χίλια κεράμια, ἢ χιλίους χοέας. (congios.) cf. ι', 209, Il. ι 268 etc. — Am. B.: μ υ λ η φ ά τ ο τοῦ ἐν τῷ μύλῳ πεφαμένου, ὅ ἐστι κ κομμένου. λέγει δὲ τοῦ ἀλφίτου ἐπ θετικῶς. similiter Am. E. notavit Eus ejusmodi vocabb. esse πρόσφατος ἀρηΐφατος, quae leguntur λ', 41, Il. ι 757 etc., derivata illa a φάω. — ἀ φ ί τ ο υ. 290. — ἀ κ τ ῆ ς. ξ', 429, λ', 631, ν', 322, φ', 76. — ἀ θ ρ ό *in unum collata*. cf. α', 43 etc. — ἑ σ π ρ ι ο ς, *vespertinus*, vespera notus h lenismus: v. 385, 434, Matth. §. 446, — ὑ π ε ρ ῷ α. α', 328, 362 etc. — κ ο τ ο υ. γ', 334 etc. Ap.: κοῖτος. ὁ ὕπ ὁ ἐν τῇ κοίτῃ· κ ο ί τ ο υ τ' ἐ μ ν σ α ν τ ο. (η', 138.)

361—370. Am. E.: κ ώ κ υ σ ε ν (527, Il. σ', 37 etc.) — τ ρ ο φ ό ς. ἡ θρηνητικῶς ἀνεβόησεν. οἰκεῖον δέ ἐ τοῦτο γυναικὶ, καὶ Τηλεμάχου τροφ κ. ἐξαιρέτως εὐνοϊκῇ. — φ ί λ ε τ έ κ ν Atticum dicit E. v. Matth. §. 434. „π ο λ λ ὴ ν ἐ π ὶ γ α ῖ α ν, *latam in* ram, germ. *auf die weite Erde hin* *die weite Welt*. ξ', 380, Il. ο', 80., H rod. 1, 30. idem 4, 39.: χῶρος πλα καὶ πολλός ἐστι." *E N.* — ἀ γ α π τ ό ς, κεχαρισμένος, *dilectus*. v. ad Il. ξ', 401. — Ap.: ἀ λ λ ο γ ν ώ τ (sic.) ξένων· ἀ λ λ ο γ ν ώ τ ῳ (sic.) δ ή μ ῳ. recte Sch. inter alia: ἄλλ καὶ οὐχ ἡμῖν, γινωσκομένῳ. cf. E. ἰ ό ν τ ι, hinc *profecto*. — φ θ ί ῃ ς,

ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος, οὐδέ τί σε χρὴ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι."

quam bono animo esse, remque celare matrem, jubet adolescens.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„θάρσει, μαῖ', ἐπεὶ οὔτοι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.
ἀλλ' ὄμοσον, μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
πρίν γ' ὅταν ἑνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τε, γένηται,
ἢ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι,
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ."

adjurat hoc ei proma, jussaque efficit; ipse revertitur ad procos

Ὣς ἄρ' ἔφη· γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσι·
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.

Telemachi specie Minerva remiges et navem conducit atque instruit.

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
ἑσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
ᾔτεε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.

Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἴρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
ὅπλ' ἐτίθει, τάτε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσι,

cas. δ', 741, Il. ζ', 407 etc. — δάσονται, *divident* inter se. γ', 66, ρ', 80, Il α', 368 etc. — ἐπὶ σοῖσι, *in tuis*, in re tua. „contrarium est ἀλλοτρίοισι παρήμενος ρ', 456." *E N.* — καθῆσθαι sive ἧσθαι figurate dicuntur tranquilli atque otiosi. v. Il. α', 134, 565 etc. — πόντον ἐπ' ἀτρ. ε', 84, Il. ο', 27 etc. — ἀλάλησθαι, *errare.* γ', 72, Il. ψ', 74 etc.

374—376. ἑνδεκάτη. scil. ἡμέρα, ellipsi usitata. v. Matth. §. 281. et scriptores ellipsium. — ἑνδ. τε δυωδ. τε. pro ἢ ἑνδ., ἢ δυωδ. sic ap. Eurip. Heracl. 153. scribendum est, auctore Reiskeo: τούσδε τ' εἰς γαῖαν παρεὶς, Ἡμᾶς τ' ἐάσας ἐξάγειν, quam correctionem viri doctissimi male repudiavi annotatione, sed merito probavi indice v. τέ. τε — ἢ notavit Matth. §. 607. — ποθέσαι. δ', 748, Il. β', 778, ο', 219 etc. ποθήμεναι a πόθημι dixit μ', 110. — καὶ ἀφορμ. ἀκ., *et de discessu meo certior facta fuerit.* ἀφορμ. δ', 748, Il. β', 794. — κατὰ — ἰάπτῃ, *laedat*, corrumpat. tmesis. cf. 749. χρόα καλὸν, *corpus venustum.* Il. ε', 354 etc.

377. ἀπώμνυ pro ὤμνυ dictum videtur, ut ἀποβλέπειν pro βλέπειν, et ἀπέειπε pro εἶπε Il. η', 416., ubi v. ann.; quemadmodum ap. Latinos verba *adjurare* et *jurare* saepe non differunt inter se, nisi quod actio jurandi addita praepositione velut pingitur. quare et subjecit simplex ὄμοσεν eodem sensu. vel αὐξητικὸν est ἀπὸ, ut in verbo ἀπελωβήθη ap. Soph. Ajace 214., ubi v. Herm. Herodoto quidem 2, 179, 6, 63., Xenophonti Symp. 3, 8., Cyr. 6, 1, 3., et recentioribus ἀπομνύναι est *abjurare.* cf. N. ceterum A. 3.: ἐπόμνυ, quae verba etiam σ', 58. confusa sunt.

388. γ', 487, 497, λ', 12.

390, 391. ὅπλα, *arma, armamenta.* E: τὴν σκευὴν τῆς νεώς. v. ann. ad Il.

στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
ἀθρόοι ἠγερέθοντο, θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.

sopit Minerva procos; tum, Mentori assimulata, evocat Telemachum.

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε,
πλάζε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
εἵατ', ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὐναιετάοντων,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδήν·

„Τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·
ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο."

Pylum proficiscitur Telemachus, duce et comite Minerva.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ καρηκομόωντας ἑταίρους.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο·

„Δεῦτε, φίλοι, ἤϊα φερώμεθα! πάντα γὰρ ἤδη
ἀθρό' ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δέ μοι οὔτι πέπυσται,
οὐδ' ἄλλαι δμωαὶ, μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν."

σ', 409. — E: *εὔσελμοι.* (sic.) *αἱ εὔζυγοι, αἱ εὐτάλβωτοι* (fort. *εὐτάβλωτοι*, *bene tabulatae*), *αἱ εὐκάθεδροι, αἱ εὐσανίδωτοι. λέγει δὲ ἐπιθετικῶς τὰς ναῦς· σέλματα γὰρ τὰ τῶν νηῶν σανιδώματα.* quam tamen vocem hic noster ignorat; sed scriptor hymni in Bacchum 47.: *λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρου, Δεινὸν ὑπόδρα ἰδὼν* etc. cf. ann. ad Il. β', 170. — *στῆσε*, *statuit*, sive in ancoris tenuit, navem. cf. τ', 188, Il. α', 432—437. aliter illi, qui se in portum receperunt, ibidem 484—486. — Sch.: *ἐπ' ἐσχατιῆς.* (sic, menda tralaticia.) *ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ λιμένος, μεθ' ὃ ἡ θάλασσα.* ibi dea statuit navem ad promtius solvendum.

396—398. E: *τὸ πλάζεν ἐλλειπτικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ παρεπλάνα τοῦ ἐγρηγορέναι,* (?) *ἢ τοῦ φρονεῖν, ἢ τῆς κατὰ φύσιν ἐνεργείας, ὡς δηλοῖ τὸ χειρῶν — κύπελλα. δῆλον γὰρ ὡς ἀπεπλανᾶτο τοῦ συμποτικοῦ σκοποῦ ἡ τὸ κύπελλον ἀποβάλλουσα χείρ.* Voss.: *irrte der trinkenden geist.* — *οἱ — πτόλιν.* dormitum ibant proci alii domi suae, alii apud hospites urbanos. v. ann. ad 51.

402—409. Am. E. et Q.: *ἐϋκνήμιδες ἑτ. ἔνοπλοι· ἐκ μέρους τὸ πᾶν.* — commune epitheton Graecorum, ut *καρηκομόωντες.* v. Il. α', 17, β', 11 etc. — E: *ἐπήρετμοι, οἱ ἕτοιμοι ἐρέσσειν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ὄντες ἐρετμοῖς, καὶ Ἀττικῶς εἰπεῖν ἐπίκωποι.* — *ποτιδέγμενοι.* 205. — *ὁρμὴν*, *impetum*, et a consequente accessum, adventum. ε', 320, Il. ι', 355 etc. — *ὁδοῖο*, *quod attinet ad iter;* quo sensu et accusat. usurpari solet, v. 204. α', 195. — *ἱερὴ ἲς Τηλ.* E: — *ὃν* (Telemachum) *περιφράζων φησὶν ἱερὴ ἲς Τηλ., σεμνότερον τοῦτο εἰπὼν ἤπερ τὸ βίη Ἡρακλῆος* (v. ann. ad Il. β', 658, ε', 638 etc., Matth. §. 430.) *ἀντὶ τοῦ Ἡρακλῆς.*

410—434. *δεῦτε, φίλοι.* θ', 133, Il. ν', 481 etc. — *ἤϊα.* 289. — *φερώμεθα — φέροντες.* v. ann. ad 346. — *μήτηρ δέ μοι.* perperam li-

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
*ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη,
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
ἕζετο Τηλέμαχος· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν,
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
*Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν.
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν·
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
*ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης·
ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα, διαπρήσσουσα κέλευθον.
*δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,

bri: *μ. δ' ἐμοί.* familiariter illatum est *μοὶ*, ut passim. vett. edd. minus bene: *μ. δ' ἐμή.* — *ἂν δ' ἄ. Τ. νηὸς βαῖνε* dixit, ut *πέτεσθαι πεδίοιο* et similia: v. ι', 177, Il. β', 785, δ', 100 etc. — *νηῒ — πρύμνῃ.* Il. η', 383 etc. — *πρυμνήσια*, *retinacula.* Il. α', 476 etc. cf. N. — *ἐπὶ κληῖσι κάθ.* Il. π', 170, ubi v. ann. Ap.: *κληῖδας. τὰ ξύλα, ἐφ' οἷς οἱ ἐλαύνοντες κάθηνται· τύπτονται (τύπτετε), κληΐδεσσιν ἐφήμενοι.* (μ', 215.) etc. — *ἴκμενον οὖρον*, *ventum secundum.* λ', 7, ο', 292, Il. α', 479. cf. ibidem 481—483, quibus conveniunt 427—429. versus 422—426. iterum leguntur ο', 287—291. — de *Zephyro* v. Il. β', 147, 148, ι', 5. et N h. l. — E: *ἀκραῆ — τὸν ἄκρως ἀέντα, ἤτοι πνέοντα.* — epitheton item Boreae ξ', 253. et 299. similia *δυσαής, εὐαής.* — haec male cohaerere sensit N.; quae forte trajecta arbitror, et sic ordinanda: 415, 422—426, 430—433, 416—421, 427—429, 434. stellulis notavi commissuras. — E: *τὸ εἰλάτινον τεχνικῶς εἶπεν, ὡς δέον ὂν τοιοῦτον εἶναι τὸν τῆς νηὸς ἱστόν. μεσόδμη δὲ (ἱστοδόκην* dixit Il. α', 434.) *ἡ ὀπὴ, δι' ἧς ὁ ἱστὸς ἐνείρεται,* (imo trabs navis media perforata. v. Schn. h. v.) *λεχθεὶς οὕτω παρὰ τὸ μέσον τῆς νηὸς δεδομῆσθαι.* (*intercolumnia* sunt *μεσόδμαι* τ', 37. et υ', 354.) *προτόνους δὲ ἢ πρότονα οὐδετέρως κατὰ μεταπλασμὸν λέγει σχοινία, δι' ὧν ὁ ἱστὸς ἀποδεσμεῖται, ὡς ἂν ἔχῃ βεβαίως ἵστασθαι. οἱ δὲ παλαοὶ προτόνους φασὶ κάλωας ἀπὸ τοῦ καρχησίου εἰς πρῷραν κ. πρύμναν διατείνοντας.* (cf. Il. α', 434.) — *τὰ δὲ λευκὰ ἱστία λινᾶ εἶναι δοκεῖ· διὸ καὶ λίνα τὰ τοιαῦτα λέγονται ὁμωνύμως τοῖς δικτύοις. — τὸ δὲ εὐστρέπτοισι βοεῦσιν ἕλκεσθαι τὰ ἱστία, χρήσεως ἀρχαίας ἐστὶ, καθ' ἣν καὶ νῦν οἱ περί που τοὺς Ταύρους ἀρκτικοὶ φωκῶν δέρμασι καί τισι τοιούτοις τὴν τῶν σχοίνων χρείαν ἀποπληροῦσι. λέγει δὲ βοέας καὶ ἐν συναιρέσει βοεῖς* (haec quidem nusquam dixit, sed *βοέην, βοέον* et similia pro *βοείην, βοείου.*) *τοὺς ἐκ βοείων ἱμάντων κάλωας, οὓς καὶ κάλους οἱ ὕστερόν φασιν, οἱ καὶ τὸν λαγὼν συστέλλοντες, καὶ τὸ πληθυντικὸν λαγοὺς λέγοντες. τὸ δὲ εὐστρέπτοις ἀντὶ τοῦ εὐμαλάκτοις κ. εὐκλώστοις· οὕτω γὰρ μάλιστα οἱ ἱμάντες χρήσιμοι ἐγίνοντο. — τὸ δὲ ἔπρησεν ἀντὶ τοῦ ἐφύσησεν, ἐκ τοῦ πρήθω, ἀφ' οὗ καὶ πρηστήρ. στεῖραν δὲ τὴν τρόπιν* (*carinam*, germ. *den Kiel*) *λέγει διὰ τὸ στεῤῥὰν αὐτὴν ὀφείλειν εἶναι. τὸ δὲ πορφύρεον ᾠκείωται τῇ θαλάσσῃ* etc. v. ann. ad Il. α', 481. — *διαπρ. κέλευθον.* 213. — *ἐπιστ. οἴνοιο.* Il. θ', 231. E: *τὸ ἐπ. οἴνοιο, ὅ ἐστι πλήρεις, παρέξεσται ἀπὸ τοῦ κρατῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο* (Il. α', 470 etc.) de libatione v. Il. α', 463. δ', 49, Nitsch.

λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν,
ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ.
*παννυχίη μέν ῥ' ἤγε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.

vol. 1. p. 664 etc. — *παννυχ.*, *tota nocte.* 357. — *ἠῶ*, *mane.* 105. E: ὤφειλε μὲν (?) ὀρθῶς ἑῴα εἰπεῖν, ἤ τι τοιοῦτον. δηλοῖ δὲ ἡ ἠὼς αὕτη τὸν ὄρθρον, ὃς εὐθὺς μετὰ τὸν νύκτα ἐπιτέλλει. τὸ δὲ ἔπειρεν ἀντὶ τοῦ διεπέρα, οὗ ὁ μέλλων μεταχθεὶς ποιεῖ τὸ περῶ, ἐξ οὗ ὁ πόρος. τούτου ἡ μετοχὴ ἐν τῷ ἀλεγεινά τε κύματα πείρων (θ', 183, Il. ω', 8 etc.) σημείωσαι δὲ, ὅτι πρῶτος ἂν ῥηθείη πλοῦς ὁ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ὡς ἐῤῥέθη, φρασθεὶς, εἴγε δεύτερος πλοῦς λέγεται, ὅτε ἀποτυχῶν τις οὐρίου κώπαις πλέει, κατὰ Παυσανίαν. — adscripsit hisce Eichh. illa Virgilii Aen. 8, 90.: *ergo iter inceptum celerant* etc. „C'est le voyage," inquit, „si plein de charme entrepris par la piété filiale sous les auspices de la sagesse, que Virgile a pris pour modèle dans le séjour d'Enée chez Evandre."

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ Γ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἀπόπλουν ἐκ Τροίας. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηνᾶν ἀπιοῦσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ, τῷ Νέστορος υἱεῖ, εἰς Σπάρτην ἀπαίρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ ἐν Φηραῖς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Γ.

ΤΑ ΕΝ ΠΥΛΩΙ.

Pylum nave appellunt Telemachus et Minerva, dum Nestor sacra facit Neptuno in littore.

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φανείη,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἷξον. τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,

Annotationes. Vers. 1 — 11. „Ἠέλιος — λίμνην. Virg. Aen. 4, 129.: *Oceanum interea surgens Aurora reliquit.*" Cl. — περικαλλέα λίμνην, *pulcra fluenta.* λίμνην, *fluentum*, a λίβω, λείβω. Scholl. H et 3 Ambross.: λίμνην ὁ π. πᾶν ὕδωρ φησὶ, νῦν δὲ τὸν ὠκεανόν. praepostere interpres: *relicto pulcro lacu*, quae est recentior significatio vocis λίμνη, postquam sic appellari coeperunt κατ' ἐξοχὴν majores aquae, stagna, paludes, lacus, fretum, mare. neque enim hic noster videtur novisse lacum illum, Oceano vicinum, de quo lacu Aeschylus Prometheo soluto, ap. Strab. 1. p. 33.: χαλκοκέραυνόν τε παρ' Ὠκεανῷ Λίμναν παντοτρόφων Αἰθιόπων, Ἵν' ὁ παντεπόπτας Ἥλιος αἰεὶ Χρῶτ' ἀθάνατον, Κάματόν θ' ἵππων, θερμαῖς ὕδατος μαλακοῦ προχοαῖς ἀναπαύει. Vossius tamen *Alte Weltkunde* p. 256.: „Am Okeanos hinter Kolchis wohnt der Sonnengott Helios, samt der begleitenden Lichtgöttin Eos. Dieser fährt aus dem Morgenthore unter dem metallenen Himmel auf der Dunstluft in schräger Krümmung zu dem Abendthore; und nachdem er sein Gespann in dem prasselnden Okeanos gekühlt, lenkt er in ein hefästisches Fahrzeug von schwebendem Golde, welches ihn mit wunderbarer Geschwindigkeit längs dem nördlichen Gestade des Okeanos nach Kolchis zurückträgt (v. Mimnerm. ap. Athen. 11., p. 470.), wo er die Rosse im Sonnenteiche schwemmt, und die Nacht bis zur Morgenröthe bei den Seinigen ruht." similiterque Ukert. *Geogr. d. Gr.* I, 2. p. 81. sed audiendum arbitror Nitzschium, nisi quod sic definit λίμνην: aquam, quae alluit vicinas ripas, sive vicina littora, „ein Wasser, das nahe Ufer bespült:" quae notio vicinitatis non inest in eo vocabulo. — οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον. σιδήρεον οὐρ. dixit ο', 329, ρ', 565. v. ann. ad Il. ε', 504. — Am. E.: ζείδωρον. τὴν τὰ πάντα πρὸς τὸ ζῆν δωρουμένην. cf. ann. ad Il. β', 548. — Am. B. et E.: οἱ δ' ἐς (sic) Πύλον Νηλῆος. Νηλεὺς γὰρ, ὡς εἴρηται Ἑλλάνικος (scrib. Ἑλλανίκῳ), μαχησάμενος μετὰ Πελίου, ἐξ Ἰωλκοῦ ἧκεν εἰς Μεσήνην (Μεσσήνην), καὶ τὴν

ταύρους παμμέλανας, Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ·
ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
εἵατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
εὖθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρί' ἔκηαν,
οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης
στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.

Πύλον ἔκτισε, Μεσηνίων (Μεσσηνίων) χώραν παρασχόντων. v. ann. ad Il. β', 247. — *ταύρους παμμέλανας.* moris Graecorum fuit, ut tauros immolarent diis majoribus, inprimis Jovi, Neptuno et Apollini, item Fluviis, vaccam autem Minervae. v. Il. α', 41., β', 402, 403, λ', 728, 729, infra 178, Herodot. 6, 76 etc. tauros nigros Neptuno immolari, non ita pervulgatum est; album offerre jubetur Bellerophon ap. Pind. Ol. 13, 96.; vovetque *candentem taurum* Cloanthus *diis, quibus imperium est pelagi*, Aen. 5, 235—237., propterea quod is color faustus habebatur. nigrum quidem colorem taurorum referunt ad nigros fluctus maris. Am. Q.: διὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων *μέλανας*· *πορφυροῦν γὰρ κῦμά* φησι (Il. φ', 326.), *καὶ μέλαν δέ ἑ κῦμ' ἐκάλυψεν* (Il. ψ', 693, ubi v. Heyn. Odyss. ε', 353. *Buttm.*) etc. cf. E. sic Telluri agnus niger mactatur, contraque Soli albus, Il. γ', 103., Tiresiaeque item aries niger λ', 524, 525., ut N annotavit. — Sch.: *Ἐνοσίχθονι.* (ε', 282, Il. η', 445 etc.) τῷ Ποσειδῶνι, τῷ κινοῦντι τὴν γῆν. ἔνοσις γὰρ ἡ κίνησις, χθὼν δὲ ἡ γῆ. δοκοῦσι γὰρ οἱ σεισμοὶ ἐξ αὐτοῦ εἶναι. — *Κυανοχαίτης* per se Neptunus appellatur ι', 536. et Il. ν', 144. ἵππον κυανοχαίτην dixit eodem libro Iliadis 224. cf. Il. α', 528. Am. E. et Q.: Ποσειδῶνι θύουσιν ἢ ὡς ἀπόγονοι αὐτοῦ διὰ Νηλέως, ἢ εὐχαριστοῦντες τῷ δαίμονι ἐπὶ τῷ νόστῳ. sane Nestoris et Pyliorum deus patrius fuit Neptunus, equi creator: unde Nestor vocatur ἱππότα, sive ἱπποδάμος. v. 17. et ann. ad Il. β', 601. sed nec inepte sacra anniversaria dici putes, celebrata in honorem dei propter felicem Nestoris reditum e bello Trojano. — Am. E. et H.: *ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν.* ἐννέα συνέδρια ἦν διὰ τὸ ἐννεάπολιν εἶναι τὴν Πύλον. v. Il. β', 591—602. Am. Q.: — καθ' ἑκάστην οὖν πόλιν ἦν ἕδρα. τὸ δὲ *πεντ. δ' ἐν ἑκ.* τὸ πλῆθος ὑποφαίνει τῶν ἐπὶ Ἴλιον συνεστρατευκότων Νέστορι. ἐνενήκοντα γὰρ νῆες ἦσαν τοῦ Νέστορος etc. cf. E. putant grammatici, in quavis ejus nave vectos esse 50 viros, sicut in Achillis (Il. π', 169, 170.) et Philoctetae (Il. β', 719, 720.); quo sumto congruit sacrificantium numerus 4500, qui tamen nimius visus est Nitzschio; nec Buttmanno prorsus displicet Harlejani codicis scriptura πεντήκοντα δ' ἐν ἑκάστῃ. nobis haud liquet. v. 58, 59. — *προὔχοντο.* Am. E. in ordine habet προὔθεντο, quae est interpretatio vocis rarioris. idem et Am. Q.: — Ἀρίσταρχος, προείχοντο τῷ θεῷ, οἷον παρεῖχον. οἱ δὲ, πρὸ αὐτῶν (αὐτῶν) κατείχοντο ἐπὶ τὸ σφάξαι. — similiter E., qui posterioris significationis exemplum extare dicit ap. Aristophanem, scil. illud Nub. 1329.: κακκᾶν δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσαι, κἀγὼ λαβὼν θύραζ' Ἐξέφερον ἂν κ. προὐσχόμην σε. ceterum hanc ἑκατόμβην vocat Nestor 59., in quo eum reprehendens, opinor, E: ἰστέον δὲ, inquit, ὡς ἡ προκειμένη θυσία τῶν ὀγδοήκοντα βοῶν κ. τοῦ ἑνὸς οὐκ ἂν λέγοιτο ἑκατόμβη κυριολεκτικῶς. ἦν δὲ τῷ ὄντι κ. οὐ ψευδωνύμως ἑκατόμβη σὺν ἄλλαις καὶ ἣν Κόνων τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους ἔθυσε. (v. Corn. Nepos Conone, 4.) — ὅτι δὲ οὐ μόνον ἑκατόμβαι, ἀλλὰ καὶ χιλιόμβαι ἦσαν παρὰ τοῖς παλαιοῖς, — δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι ἐν τῇ Μιλτιάδου νίκῃ χιλίας χιμαίρας Ἀθηναῖοι τῇ ἀγροτέρᾳ Ἀρτέμιδι ἔθυσαν. (Aelianum dicit V. H. 2, 25. v. ann. ad Aristoph. Equ. 611.) ἧς καὶ ὁ Κωμικὸς θυσίας μέμνηται etc. — *σπλάγχν' ἐπ.* Il. α', 464 etc. — *ἐπὶ μηρί' ἔκηαν.* tmesis, ἔκηαν ἐπὶ βωμοῖς. v. ann. ad Il. χ', 170, Il. α', 40. et cf. 179. — *κατάγοντο*, *appulerunt.* 178. — *ἱστία — στεῖλαν*, *vela legerunt.* Il. α', 433 etc. νῆα στέλλειν ξ', 247, 248. est *navem instruere et armare.* — *νηὸς ἐΐσης.* δ', 578, ο', 280, Il. α', 306 etc. — adscripsit hisce Eichh. Virg. Aen. 8, 97—125.

Minervae cum Telemacho colloquium.

τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς, οὐδ' ἠβαιόν·
τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι
πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα, καὶ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·
εἴδομεν, ἥντινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε.“
[λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν, ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.]
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„*Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν;
οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
αἰδὼς δ' αὖ, νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.“
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε, τραφέμεν τε.“

advenientes comiter excipit Nestor, et ad epulas publicas invitat.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
ἶξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρίν τε καὶ ἕδρας,
ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι

14—18. *οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς.* α', 124 etc. — *οὐδ' ἠβαιὸν*, *ne tantillum quidem*, nullo modo. v. Il. β', 380 etc. — *κύθε*, *ἔκυθεν*, *ἔκευθεν*, *αὐτόν.* significatio mortis, a consequente. mortem ipsam dicit verbis *καὶ — ἔπεσπεν.* δ', 196.: *ὅς γε θάνῃσι βροτῶν κ. πότμον ἐπίσπῃ.* Il. β', 359.: *ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον κ. πότμον ἐπίσπῃ* etc. videtur *πότμος* proprie dictus esse *casus* morientis. — *ἰθὺς — Νέστορος.* Il. μ', 106, Matth. §. 328 etc. — *εἴδομεν — κέκευθε.* asyndeton, quale est Il. χ', 130, ψ', 71, 97 etc. — *μῆτιν*, *consilium.* Il. β', 169 etc.

19, 20. v. ann. ad 327.

22. probabiliter Heyn. ann. ad Il. σ', 182.: *M., πῶς γὰρ ἴω.* v. κ', 337, Il. α', 123, κ', 61. nusquam, si bene memini, *πῶς τ' ἄρα* bis simul illatum legitur ap. Hom., *πῶς τ' ἄρ* autem post *πῶς γὰρ* Il. σ', l. c. est autem *πῶς γὰρ* negantis, vel recusantis. Matth. §. 609. — *προσπτύξομαι.* θ', 478, β', 77 etc.

23—32. *μύθοισι.* dativus instrumenti. Matth. §. 401. — *αἰδὼς*, *pudet.* Il. ρ', 336.: *αἰδὼς μὲν νῦν ἧδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἰσαναβῆναι ἀναλκείῃσι δαμέντας.* aliis in locis, velut Il. ε', 787., per se dixit *αἰδὼς*, *pudor est*, et causam pudendi peculiari oratione exposuit. — *ὑποθήσεται*, *subjiciet.* α', 279 etc. — *οὐ γὰρ ὀΐω οὔ σε — τραφ. τε.* οὐ bis illato fortius negatur, more Graecorum. v. ann. ad Il. ζ', 130. et grammaticos. — *τραφέμεν*, *τραφέμεναι*, *τραφῆναι.* neque natum neque educatum esse ait Telemachum diis invitis, h. e. deos illi favere. — *ἄγυριν*, *conventum.* v. Il. π', 661, ω', 41. H: *ἀγορὴν*, quae vox eandem quidem originem habet, quam *ἄγυρις*, sed usu differt, quippe concionem significans. — de *Nestore*, sene celeberrimo, v. N et quos laudavit, inprimis Ilgenium Opusc. philol. p. 95—128. Schubarth. *Ideen* etc. p. 171.: „*Nestor*, *Herrscher von Pylos.* Munterer, rüstiger Greis, der das, was er sein Lebelang als seinen höchsten Beruf getrieben, bis ans Ende gern fortsetzt, selbst da, wo ihn das nöthige Vermögen bereits verlässt. (Il. δ', 321—323.) Seine Redseligkeit, seine lebhafte Erinnerung des Früheren, sucht zu ergänzen, was ihm gegenwärtig mangelt. (Il. α', 260—272, η', 124—158, λ', 667—761, ψ', 629—645.) Und so ist er das Organ, durch das wir vorzüglich, über die Gegenwart

δαῖτ' ἐντυνόμενοι κρέα τ' ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον.
οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον.
πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ,
κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ·
δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε
χρυσείῳ δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς αἰγιόχοιο·
„Εὔχεο νῦν, ὦ ξεῖνε, Ποσειδάωνι ἄνακτι·
τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε, δεῦρο μολόντες.
αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι, ἣ θέμις ἐστὶ,
δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.
ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
τοὔνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον."
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου·
χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,

hinaus, zum Schauen in eine Vorzeit, die nicht mehr ist, erhoben werden. Der Dichter hat ihm alle Vorliebe für diese Vorzeit geliehen. Er ist daher nicht ungeneigt, ganz im Sinne des bereits alternden, greisenden Menschen seine Jugendzeit über die Gegenwart und dasjenige, was jetzt geschieht, zu erheben. (Il. α', 250—264.) Ganz vorzüglich würdevoll aber und edel hat ihn der Dichter dadurch gemacht, dass er uns eine höchst leidenschaftliche, unbändige Natur in ihm darstellt, die jedoch, durch lange Erfahrung belehrt, wohl gelernt hat, das Mässige, das Klügere, dem Leidenschaftlichen vorzuziehen, ersteres jezo dringend überall anzurathen. (Il. α'. 254—283. ι', 96—113, ξ', 52—63.) Sein Eifer, seine besondere Sorge und Belehrung an Antilochus (Il. ψ', 306—348.) zeigen ihn auch im Verhältniss zum Sohne als höchst liebenswürdigen Erfahrenen" etc.

33. sic edd. Flor., Ald. 2. et 3. (nisi quod habet κρέατ' — ἄλλατ'), Hervag. et aliae ante H. Stephani, qui excudi jussit hoc: κρέα ὤπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον, quod placet Nitzschio, μὲν priore membro intelligenti, qua de re adscripsit β', 134. et Xenoph. Cyrop. 5, 2, 5. A. 2., quem codicem expressit Alt.: κρέατ' ὤπτων, ἄλλα δ' ἔπ. A. 3.: κρέατ' ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπ. W: κρέα ὤ., ἄλλα τ' ἔ.

35—41. χερσίν τ' ἠσπάζοντο, *dextras jungebant.* τ', 415, Il. κ', 542. — καὶ ἑδρ. ἄνωγον. Il. λ', 646, 778. „Virg. Aen. 8, 124: *excepitque manu, dextramque amplexus inhaesit.*" Cl. — „*Pisistratus* 6 Nestoris filiorum superstitum (412—415.) natu minimus fuit, aequalis Telemachi. septimus *Antilochus* manu Memnonis cecidit apud Trojam, quo patrem secutus erat una cum Thrasymede. quorum Antilochus Achilli carissimus fuerat post Patroclum. v. δ', 187, 188, Il. λ', 468, ρ', 652, ω', 78, 79. et de *Thrasymede* Il. ι', 81 etc. a Pisistrato genus ducebant Pisistratidae Athenis, teste Herodoto 5, 65." *E N.* — κώεσιν, *pellibus.* ξ', 519, ρ', 32, Il. ι', 661 etc. — δειδισκόμενος, *propinans.* ο', 150, σ', 121. cf. Il. δ', 4, Schn. v. δειδίσκομαι etc.

45—59. ἣ θέμις ἐστὶ, *ut moris est.* 187 etc. etiam hic malim ἡ θέμις ἐστὶ, ut ξ', 130.: ἡ θέμις ἐστὶ γυναικός. ἣ et ἧχι (87) locum significare solent ap. Homerum. v. ann. ad Il. β', 73. — πάντες — ἄνθρωποι. praeclare dictum, visusque est Melanchthoni hic versus Homeri omnium pulcherrimus, ut N notavit. similiter Aratus 4.: πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες. nil sine deorum numine fieri putabant prisci illi. v. 27, 76, 77, α', 74, 75, 84—95 etc. — ὁμηλικίη, ὁμῆλιξ. 364, Il. ε', 326 etc. — χρύσειον ἄλεισον. ο', 85, Il. λ', 774 etc. — δικαίῳ, *aequo*, ut δίκη saepe significat morem et id, quod

οὕνεκά οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον.
αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι·

Minerva precibus orat Neptunum pro domo Nestorea, Pyliisque, et Telemacho, qui et ipse similiter precatur.

„Κλῦθι, Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα!
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε·
αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
ξύμπασιν Πυλίοισιν ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης·
δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι,
οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ ξὺν νηῒ μελαίνῃ.“
Ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα,
δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον·
ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
„Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
ξείνους, οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς.
ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;

decet. v. N, Schn. v. *δίκαιος* etc. — *τελευτῆσαι*, *perficere.* cf. 62 etc. — *χαρ. ἀμοιβήν.* α', 318, μ', 382. — *ἀγ. ἑκατόμβης.* Il. α', 447 etc.

62—66. *καὶ — τελεύτα*, *et ipsa omnia perfecit*, utpote dea. E: *ὅτι ἐπὶ τοῦ προσποιουμένου μὲν εὔχεσθαί τι, δυναμένου δὲ ποιεῖν ἃ εὔχεται, οἰκεῖον τὸ ὣς — τελεύτα.* — *δέπας ἀμφ.*, germ. *einen Doppelbecher.* Am. B.: *τὸ ἀμφοτέρωθεν κυπτόμενον.* v. ann. ad Il. α', 584. et Nitzschio laudatos Victorium V. L. 54, 22. et Winkelmann. *Gesch. d. K.* — *κρέ' ὑπέρτερα*, *carnes superiores*, quae sub cute sunt; quibus opponuntur intestina. quidam ap. E: *τὰ ἔξωθεν τῶν ἔνδον (ὑπεράνω κείμενα), πρὸς διαστολὴν εἰπόντες τοῦτο τῶν σπλάγχνων, ἅπερ προήσθιον.* Ap.: *ὑπέρτερα. τὰ ὑπεράνω τῶν ἐντὸς κρέα.* Plut. Symp. 5, 8, 3. secundum Lampriam: — *τὸν δὲ ποιητὴν καὶ (καλεῖν) κρέα τὰ ἔξω τοῦ ἱερείου, ὥσπερ ἔγκατα τὰ ἐντός.* quo loco forte excidit vox *ὑπέρτερα* ante *κρέα.* male N. ann. ad 470.: „den Gegensatz zu den Eingeweiden bildet eigentlich allein schon *κρέα*, (?) aber *κρέα ὑπέρτερα*, soviel als *τἆλλα* 462., ist das Fleisch am Leibe, was allerdings die Eingeweide deckt, *aber im Gegensatze der Schenkel.*“ imo ipsa quoque femora assarunt praeter abscissa illis et ceteris victimarum carnibus, quae abscissa ossibus exsectis femorum imposuerant et concremarant in honorem dei. risum debuissent Graeci, si optimas animalium partes totas cremassent. v. 447 — 463 et Il. α', 458—466. — *μοίρας δασσ.*, *portionibus distributis.* τ', 423, ϑ', 470. — *ἐρικ. δαῖτα*, *splendidas epulas* festo die. κ', 182, Il. ω', 802 etc.

69, 70. *κάλλιόν ἐστι*, *satius est*, decet. η', 159, ϑ', 549. Il. ω', 52: *οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον.* mensis remotis interrogare Graeci solebant hospites, nec recte E carpit *τὸ αὐθωρὸν ἐρωτᾶν τοὺς ξένους*, 9 illo requirens dies, quos Bellerophonti concessit Lyciorum rex Il. ζ', 172—177., non ex more, sed quia ipsi vehementer placuerat. — *ἐπεὶ τάρπησαν ἐδ.*, *postquam saturati sunt cibo.* cf. ε', 201.

71—74. eadem quaerit Polyphemus ι', 252—255., velut ex formula dicta, ut de re quotidiana. inconsiderate haec hoc loco Aristarchus, illo Aristophanes Byzant., deletum ibant, tanquam ea, quae abhorrerent a personis Telemachi et Cyclopis, cum moribus istius aevi conveniant, nec vel seriore tempore rapinis latrociniisque et terra et mari abstinuerint Graeci. v. Thuc. 1, 5. „Sextus Empir. Pyrrhon. Hypotyp. 3, 24.: *τό τε λῃστεύειν παρ' ἡμῖν μὲν παράνομον κ. ἄδικόν ἐστι, παρὰ δὲ πολλοῖς*

ἦ τι κατὰ πρῆξιν, ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;"

epulis finitis Telemachus, interrogatus a Nestore, narrat, quis sit, et quid venerit.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
θαρσήσας· αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο·
[ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν·]
„Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
εἴρεαι, ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν·
πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύω.
πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἤν που ἀκούσω,
δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ποτέ φασι
ξὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι.
*ἄλλους μὲν γὰρ πάντας, ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
πευθόμεθ', ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ·
κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν, ὁππόθ' ὄλωλεν,
εἴθ' ὅγ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.

τῶν βαρβάρων οὐκ ἄτοπον. φασὶ δὲ ὅτι κ. εὐκλεὲς τοῦτο οἱ Κίλικες ἐνόμιζον εἶναι, ὡς καὶ τοὺς ἐν λῃστείᾳ τελευτήσαντας τιμῆς ἀξίους εἶναι δοκεῖν. καὶ ὁ Νέστωρ δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ, μετὰ τὸ φιλοφρονήσασθαι τοὺς περὶ τὸν Τηλέμαχον, φησὶ πρὸς αὐτοὺς — ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε, Οἷά τε ληϊστῆρες; καίτοι, εἰ ἄτοπον ἦν τὸ λῃστεύειν, οὐκ ἂν οὕτως αὐτοὺς φιλοφρονησάμενος διὰ τὸ ὑποπτεύειν, μὴ ἄρα τοιοῦτοί τινες εἶεν. eandem et Germanis consuetudinem fuisse testatur Caesar de B. G. 6, 21.: *latrocinia nullam habent infamiam, quae extra fines cujusque civitatis fiunt.*" E Cl. est fere id moris populorum omnium rudiorum; a quo et illud ducas, quod veteres Latini *hostem* dixerunt peregrinum. — κατα πρῆξιν, *negotii causa.* „sic 106. κατὰ ληΐδα, et λ', 478. κατὰ χρέος, quod idem dicas μετὰ χρέος. v. Matth. §. 581, b." *E N.* anguste Am. E.: ἢ κατ' ἐμπορίαν, ἐπὶ τῷ ἰδίῳ κέρδει, *negotiandi causa*, quanquam prisca illa aetate, quicunque non hostes essent advenae, fere mercaturam faciebant. — Am. Q. et H.: ἢ μαψ. ἀλ. ματαίως· οὐκ ἔχοντες σκοπὸν εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ εἰς τήνδε ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἁπλῶς φερόμενοι. Francogalli id dicunt *à l'aventure.* — E: τὸ δὲ ψυχὰς παραθέμενοι κεφαλὰς ἐπὶ τῶν μνηστήρων εἶπεν (β', 237.), ὡς ταυτὸν ὂν οὕτως ἢ οὕτως εἰπεῖν. — ἀλλοδαποῖσι. ξένοις. θ', 211, Il. γ', 48 etc. v. Schn. v. ποδαπός.

78. temere repetita ex α', 95., quae absunt ab A. 2. uncis inclusit W.

81—85. ὑπονηΐου, *sub Neïo sitae.* v. α', 186. comparant Scholiastae Θήβην ὑποπλακίην, τὴν ὑπὸ Πλάκιον ὄρος κειμένην, Il. ζ', 379. — (πρῆξις) δήμιος, *negotium publicum*, legatio de repetundis (φ', 17.), de foedere etc. — πατρὸς ἐ. κλέος εὐρὺ, *famam late sparsam de patre meo.* cf. β', 368, ν', 415 etc. — ταλασίφρονος. α', 87 etc. — Τρώων πόλιν ἐξ. Il. α', 129 etc.

86. Τρωσὶν πολ. vitabitur homoeoteleuton scribendo Τρωσὶ πτολ.

87—91. πευθόμεθα, *comperimus*, scimus. 187, α', 157 etc. — ἧχι, *ubi.* v. 89—91., ann. ad 45., etc. — ἀπευθέα, *de quo ne rumor quidem venit*, incognitum. sensu activo ἀπευθὴς dictum est inferius, 184. — δάμη. α', 237 etc. — ἀνδράσι δ., dat. causae. Il. ο', 376 etc. — μετὰ κύμασιν, ἐν κ. 136, Matth. §. 587, b. etc. — Ἀμφιτρίτη, ni fallor, est ἡ ἀμφι-

τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γοῦναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς,
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοὶ,
*τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε!"

cui Nestor respondens dicit de rebus Troïcis et infelici reditu Achivorum.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
„ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος, ἣν ἐν ἐκείνῳ
δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ', ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεὺς,
ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
μαρνάμεθ'· ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν, ὅσσοι ἄριστοι·
ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεὺς,

τέρουσα, quae circum atterit terram, vel, secundum Schwenkium *Etym. And.* p. 182., ἡ ἀμφιτρέουσα, „die Erdumwogende," quo sensu et *Τρίτωνα* dictum putat.

92—101. haec iterum leguntur δ', 322—331., primus autem versus etiam in Iliade, σ', 457., ubi v. ann. Am. E.: *γοῦναθ' ἱκ.* ἢ ἅπτομαι τῶν σῶν γονάτων μετὰ ἱκετείας. — *αἴ κ' ἐθ.*, *si forte velis.* ea vis est τοῦ κέ. v. ann. ad α', 316. — *ἄλλου πλαζομένου*, *alius errantis*, qui pariter atque Ulysses jactatus fuerit. — Am. E.: *μειλίσσεο.* (Il. η', 410.) ἢ χαρίζου, μειλιχίους λέγε λόγους. — *ὅπως — ὀπωπῆς*, omisit, quae facile intelligantur ex superioribus, verba ἢ ἄλλου — πλαζομένου. — *ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον.* Il. α', 395, ο', 234 etc. — *τῶν ν. μοι μνῆσαι, καί μοι ν. ἔ.* parum placet μοὶ bis illatum sine emphasi, neque id habet A. 2. priore loco. scribamus: τῶν νῦν μεμνῆσθαι, ut σ', 267.

103—117. anacoluthon patheticum.— *μένος ἄσχετοι*, *robore indomito praediti.* β', 85. — *ἠερ. πόντον.* β', 263. — *ὅπῃ ἄ. Ἀχιλλεὺς*, *quacunque duceret Achilles.* v. Il. ι', 328, 329. fuit ejusmodi expeditionum dux Achilles, Graecorum fortissimus. — *κατέκταθεν.* Il. ε', 558, ν', 780. — adscripsit Eichh. illa, quae Latinis respondit Diomedes ap. Virg. Aen. 11, 252—277. — „*ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται* etc. Virg. Aen. 1, 103—105." *Cl.* malo haec ad vivum resecant Scholl. Am. E. et Q: πρόδηλον ἐντεῦθεν, ὅτι, ὅπου ἐτελεύτησαν, ἐκεῖ ἐθάπτοντο, καὶ οὐκ *ὀστέα παισὶν ἕκαστος ἤγετο.* (Il. η', 334.) utrumque pro re nata moris fuit Graecorum. fugientibus ne sepelire quidem licebat occisos in proelio; quo pertinet illud Il. δ', 174.: σέο δ' ὀστέα πύσει ἄρουρα, Κειμένου ἐν Τροίῃ ἀτελευτήτῳ ἐπὶ ἔργῳ. victoribus autem vel pactis et hoc licebat, et domum avehere ossa cognatorum atque amicorum: quare supplicio affecti sunt Atheniensium duces post victoriam apud Arginussas insulas, quod, hieme impediti, mortuos non sepelissent. v. ann. ad Aristoph. Ran. 33. datur tertium, cum corpora victorum in terra inimica, tanquam in sua, condebantur honoris causa, velut Ajacis, Achillis, Patrocli, Antilochi, quorum non esse ablata ossa post expugnationem Trojae, ex h. l. intelligitur. cf. Soph. Phil. 339. asportare quidem domum cineres mortuorum consuevisse Graecos, docet Soph. Electra 718. (*καί νιν πυρᾷ κέαντες εὐθὺς ἐν βραχεῖ Χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ Φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι, Ὅπως πατρῴας τύμβον ἐκ-*

ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, πέρι μὲν θείειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής·
ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων
ἐξερέοις, ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
ἔνθ' οὔτις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην
ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεὸς, εἰ ἐτεόν γε
κείνου ἔκγονός ἐσσι. σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
ἦτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
ἔνθ' ἦτοι εἵως μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
οὔτε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,

λάχῃ χθονός.) — **θεόφιν μήστωρ ἀτ.** Il. η', 366. — **πέρι — μαχητής.** 202, Il. π', 186. — **ἀνιηθεὶς**, *pertaesus.* α', 133.

118—122. **εἰνάετες**, *novennium*, ut **πεντάετες, ἑξάετες**, *quinquennium, sexennium.* — **κακὰ ῥάπτομεν**, *mala* seu calamitatem *struximus.* id inimico facere, justum est; amico, velut Telemacho π', 423., injustum. male igitur E: σημείωσαι, inquit, ὅτι τὸ **μὲν κακὰ ῥάπτειν** διαλελυμένως λεχθὲν οὐκ ἐπὶ ψόγῳ ἐτέθη. quod addit, τὸ μέντοι σύνθετον ἡ κακοῤῥαφία ἐπίψογον, verum quidem est, si Homeri loca spectamus, in quibus ea vox legitur, quae loca sunt β', 236., μ', 26. et Il. ο', 16. dixit enim primo illorum locorum invidiam procorum Penelopae; altero Ulyssis et ejus sociorum prava consilia, quibus ne ipsi perdantur, metuit Circe; denique postremo dolum Junonis, quo Hectori et Trojanis offecit, invito Jove. sed per se nihil obstat, quominus et hosti ab hoste structae insidiae vocentur κακοῤῥαφία, et potest eo sensu accipi dolus Junonis, quamvis injustus ille visus Jovi, a Graecis stanti. — **ἀμφιέποντες** αὐτοὺς, Τρῶας, *occupati circum illos.* vox media: nam et socii socios dicuntur ἀμφέπειν, velut Il. β', 525. — **ἔνθ' οὔτις — ἤθελε.** audebat nemo se Ulyssi aequiparare prudentia, qua omnes superabat. perperam Scholiastae ἤθελεν intelligunt ἠδύνατο, abusi illis **οὐδ' ἔθελε προρέειν** Il. φ', 366., et Platonis verbis Phaedro, p. 230, b.: **οὐ θέλει τὰ δένδρα διδάσκειν με**, quae sunt dicta per ἀνθρωποπάθειαν. — **παντοίοισι δόλοισι.** id modo dixit; sed ignoscenda seni est oblivio. contra inertiam militis loquentis merito Donatus reprehendit ap. Terentium Eunucho, 3, 1, 22. quanquam et inertia illa est χαρακτηριστική.

123—125. miratur Nestor sermonum Telemachi et olim Ulyssis similitudinem, quemadmodum et corpore illi similes videntur Minervae et Menelao atque Helenae α', 208, 209. et δ', 138—150. pariter Evander ap. Virg. Aen. 8, 154. de Aenea: *ut te, fortissime Teucrûm, Accipio agnoscoque libens! ut verba parentis Et vocem Anchisae magni voltumque recordor!* cui loco haec adscripsit Eichh. Neoptolemus Sophoclēus Phil. 334.: ἦν δ' ἦμαρ ἤδη δεύτερον πλέοντί μοι, Κἀγὼ πικρὸν Σίγειον οὐρίῳ πλάτῃ Κατηγόμην· καί μ' εὐθὺς ἐν κύκλῳ στρατὸς Ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ', **ὀμνύντες βλέπειν Τὸν οὐκ ἔτ' ὄντα ζῶντ' Ἀχιλλέα πάλιν.** Catullus 61, 221.: *sit suo similis patri Manlio, et facile insciis Noscitetur ab omnibus, Et pudicitiam suae Matris indicet ore.*

126—130. **εἵως** elliptice dictum est, ut β', 148., pro εἵως μέν σφι κακὰ ῥάπτομεν, τείως ἐγὼ καὶ Ὀδυσσεὺς etc. Am. Q. et H.: **εἵως μέν.** τὸ ἀναφορικὸν ἀντὶ ἀνταποδοτικοῦ, τοῦ τέως. Voss.: *damals sprachen wir nie — verschiedenes.* — **δίχ' ἐβάζομεν.** Am.

ἀλλ', ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
φραζόμεθ', Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
[βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·]
καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι,
πάντες ἔσαν· τῷ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
μήνιος ἐξ ὀλοῆς Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
ἥτ' ἔριν Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε.

lis Atridarum post expugnationem Trojae, auctore Minerva, et discordia Graecorum.

τὼ δὲ, καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς
μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα
(οἳ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν),
μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας ἑταίρους
νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέξαι θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο·
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν·

3.: — ἐδιχονοοῦμεν. cf. λ', 511., Il. π', 207 etc. — αἰπήν. θ', 516, Il. ν', 625.

131. vidit N, haec male transscripta esse ex ν', 317. minime enim quadrant verba θεὸς δ' ἐκ. Ἀχ., in protasi posita a. l., quorum sententiam pluribus persequatur poëta in apodosi. quare separavi versum a genuinis.

132—136. Ζεύς. summus deorum, cui ceteri parent, quoque auctore agere solent, inprimis Apollo et Minerva, quae tamen et Junonis jussa peragit eamque comitatur nonnunquam in Iliade, cum Graecis, afflictis ab Jove Achillis gratia, succurrit. hinc eadem h. l. et Jovis numine et Minervae ira evenisse Graecis dicit post eversam Trojam. — κακὸν οἶτον. α', 350. — ἔπεσπον. 16. — ὀβριμοπάτρης. α', 101. succensuit Minerva Graecis propter notum facinus Ajacis Locri. Am. E. et Sch.: ἐπεὶ Αἴαντα, τὸν Λοκρὸν, οὐκ ἐκόλασαν, βιασάμενον ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς τὴν Κασάνδραν. Virg. Aen. 1, 39.: *Pallasne exurere classem Argivúm atque ipsos potuit submergere ponto, Unius ob noxam et furias Ajacis Oïlei?* v. ibi Heyn. — Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφ., ἐν Ἀτρ. ἀμφ., *inter duos Atridas*. 91.

137—139. ἀγορὴν ἐς, ut μάχην ἐς Il. ο', 59 etc. — μάψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, *temere, nec rite* aptoque tempore: siquidem occidente sole Graecos ad concionem vocaverant, ebrios post coenam; idque necessitate nulla coacti, cum rebus jam tranquillis mane, ut moris erat, congregari possent. — ἐς ἠέλιον κατ., *circa occasum*. Matth. §. 578. — βεβαρηότες pro βε-κότες, sensu passivo. v. Matth. §§. 183, 7. et 226. interpretis est βεβαρημένοι, quod habet A. 3.

141. ἑταίρους. sic A. 4. et 5. vulgo: Ἀχαιούς.

143—145. πάμπαν, *prorsus*. β', 49 etc. — τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον, *notam Minervae iram gravissimam*. ita explices articulum, qui abesse posset, quemadmodum δ', 71. et Il. λ', 608. dixit τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ, sed idem Il. ε', 243. et alias ἐμῷ κ. θ. v. ann. ad Il. α', 11. E: τὸ δὲ δεινὸν χόλον Ἀθ. πιθανολογεῖ τὸ βαρύμηνι καὶ δυσμετάτρεπτον αὐτῆς εἰς τὸ ἄχολον. τὸ δὲ ἐξακέσαιτο νόσον δηλοῖ καὶ τὸν δεινὸν χόλον ἀκέσεως δεόμενον. *medicari irae* nihil aliud est quam placare illam. v. ann. ad Il. δ', 36.

146. Il. υ', 466. ὃ οὐ, ὅτι οὔ. *nesciebat, eam non esse obsecuturam*. cf. 166, Il. α', 289, 427. E N.

οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
ἕστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή.
νύκτα μὲν ἀέσαμεν, χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)·
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
αὖθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν·
ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν. αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἔπλεον· ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον·
σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἔπι δεύτερον αὖτις.

reconciliatur Ulysses Agamemnoni; Nestor autem, Diomedes, seroque Menelaus, metu irae divinae fugiunt.

οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας

147—150. *οὐ γάρ τ' αἶψα* —, *neque enim statim* seu *facile* —. Phoenix Il. ι', 497.: *στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ*, *flexibiles vel ipsi dii sunt*, quibus in verbis pariter inest significatio difficultatis. *τὸ δὲ τρέπεται νόος*, inquit E, *ταυτόν ἐστι τῷ πείθεται*. idem ad verba *οἱ — θεσπεσίῃ*: *τὸ δὲ ἐκ τῆς ῥηθείσης μέθης κακόν τε καὶ ἄκοσμον δηλοῖ ὁ π., ἔνθα φησὶν, ὡς ἔτι τῶν βασιλέων ἱσταμένων κ. λογομαχούντων ἀνορούσαντες μετὰ ἠχῆς ὁ λαὸς ἀσυντάκτως ἔλυσαν αὐτοὶ τὴν ἀγορὰν, ἣν οὐκ ἐκάθισαν*. Atridarum enim fuit, ut advocare, ita et dimittere concionem. — *ἠχῇ θεσπ.* h. e *θείῃ*, *divina*, ingenti. v. λ', 633, Il. μ', 252, ann. ad Il. ο', 596, Buttm. *Lexil.* 42, 5. — *δίχα δέ*. *δὲ* causale.

151—159. *ἀέσαμεν*. *ἄσαμεν* dixit per contractionem π', 367. cf. 490, ο', 40, τ', 342. E: *ὅτι ἀέσ. ποιητικὴ* (?) *ἐνταῦθα λέξις ἀντὶ τοῦ ἀνεπνεύσαμεν, ἐκοιμήθημεν. ὅθεν οὐ μόνον ὑγρὸν ἀέντες, ἤγουν πνέοντες, ἄνεμοι* (ε', 470, τ', 440.), *ἀλλὰ καὶ ἀεσίφρων* (Il. υ', 183 etc.), *ὁ οἱονεὶ κατὰ φρένας κοιμώμενος, καὶ* (fort. *ὡς*) *ἐναντίος τῷ νηφαλίῳ κ. ἐγρηγορότι*. — *οἱ μὲν ν. ἕλκομεν*, *pars quidem naves deduximus*. minus usitate dixit *οἱ μὲν ἕλκομεν ν.* pro *τὸ μὲν* etc., mixtis personis; nec tamen propterea scribendum videtur, quod cuipiam in mentem veniat, *ἑλκέμεν*, infinitivo usurpato pro tempore finito, ut *ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ, οὔθ' ἑλετὴ*, pro *πάλιν ἔρχεται*, Il. ι', 408., ubi v. ann. — „*κτήματα — γυν.* v. Il. ι', 135—139, Odyss. ι', 40—42, ξ', 263—265." E N. *βαθυζώνους*. v. ann. ad 429. — *ἐρητύοντο*, *retinebantur*. v. ann. ad Il. α', 192. — E: *ἀναβάντες*. *ἀναβῆναι καὶ νῦν* (cf. Il. α', 312 etc.) *τὸ ἀναπλεῦσαι ἐκ τοῦ λιμένος*. — *αἱ δὲ*, *αἱ νῆες*. cf. 176—178, β', 434. — „*ἐστόρεσεν — πόντον*. *ἔστρωσε, γαλήνην ἐποίησε*. Sch. Virg. Aen. 5, 821.: *sternitur aequor aquis*." Cl. *μεγακήτεα*, *qui magnas voragines habet*, voraginosum, a *κῆτος*, *vorago*, *gurges*. Buttm. *Lexil.* 79, 7.: „In diesem ältesten eigentlichen Sinn hat also das Beiwort *μεγακήτης*, wörtlich *der grossschlundige*, bei Hom. der *Delfin*, der Il. φ', 22. grade geschildert wird, wie die übrigen Fische, die er zu verschlingen pflegt, vor ihm fliehen: ebenso das *Schiff*, das ohne alle Vergleichung vermöge seiner Höhlung oder seines Bauches so heisst (Il. θ', 221 λ', 5, 600.); vor allen aber endlich der ungeheure Schlund, *das Meer*, das daher auch *βαθυκήτης* beigenamt wird s. Theognis 175." etc. cf. ann. ad Il. β', 531. — *Τένεδον*. Il. α', 38 etc

161. *ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἔπι δ. α.* ita W, per tmesin, pro *ἐπῶρσε*. libri: *ἐπὶ δεύτερον* pro *δευτέρως*, ut *ἐπὶ ἴσα* pro *ἴσως* Il. μ', 436 primo quidem libro Iliadis 513. dixi *δεύτερον αὖτις*, et alias *δ. αὖτε* sive *αὖ*, quibus firmetur scriptura Wolfiana

162—172. *οἱ μὲν ἀμφ' Ὀδυ-*

ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα, ποικιλομήτην,
αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
αὐτὰρ ἐγὼ ξὺν νηυσὶν ἀολλέσιν, αἵ μοι ἕποντο,
φεῦγον, ἐπεὶ γίγνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους·
ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης,
νήσου ἔπι Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.

Nestoris et Diomedis iter. qui praeterea salvi redierint.

ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν

σῆα, *Ulysses quidem et ejus socii*, sive exercitus. v. ann. ad Il. γ', 146, Matth. §. 271. — ἔβαν, *iverunt*, abscesserunt, redierunt. — δαΐφρονα, *peritum*, a δαῆναι, quam notationem in utroque carmine sumendam putem, secus ac videtur Buttmanno l. c. ann. ad Il. β', 23.: nam peritia cuique opus est in quacunque re gerenda. — ποικιλομήτην, ποικιλόβουλον. ν', 293, Il. λ', 482. — ἐπ' Ἀτρείδῃ — φέροντες. v. ann. ad Il. α', 572. — ἐπεὶ — δαίμων. μ', 295. — E: ἐν Λέσβῳ. ὅτι τῷ Νέστορι ἐκ Τροίας οἴκαδε ὁ πλοῦς διὰ Λέσβου ἐγένετο κ. τῶν ἐφεξῆς νήσων. — ὁρμαίνοντας, — ὁρμῶντας. N.: Von Tenedos bis Lesbos war die Fahrt an der Küste hin unbedenklich gewesen. Hier aber überlegten sie, ob sie den kürzern, oder den sicherern Weg wählen sollten. Der kürzere führte sie auf Psyria, τὰ Ψύρα, eine kleine Insel, (E: Ψυρία δὲ νησίδιον, Χίου, φασὶν, ἀπέχον σταδίους ὀγδοήκοντα, λιμένα ἔχον νεῶν εἴκοσι. λέγεται δὲ καὶ οὐδετέρως τὰ Ψύρα. v. Cellar. 2. p. 29. *Both.*) 50 (nach E 80) Stadien westlich von Melänä auf Chios (Strab. 14. p. 645. oder 182., Steph. Byz. s. v.), also rechts über Chios selbst hin (αὐτήν. Sch.: τὴν Χίον λέγει. vgl. Herm. z. Vig. S. 733. 1.), gerade nach Euböa; der sicherere ging unterhalb Chios, zwischen dieser Insel u. der Erythräischen Halbinsel, in deren Mitte Erythrä u. südlich davon nach Strabo der Berg *Mimas* (mit dem Hafen Phönikus, Thuk. 8, 35.) lag, u. dann von Insel zu Insel durch die Kykladen. — Diese Stelle ist eine der deutlichsten über die Unvollkommenheit der homerischen Schifffahrt, u. daher viel beachtet worden: Voss. *Weltk.* VI. (*Krit. Bl.* 2. S. 255 ff.), Ukert. *Geogr.* 1, 1. S. 15 f., u. besonders Wood *über das Originalgenie Homers* S. 65—72. Phöniker u. Taphier fahren wohl zu einander (s. α', 181—184.), u. nächst ihnen u. den dunkeln Phäaken wagen auch die ebenfalls (wie die Phöniker. *Both.*) gewinnsüchtigen (ἀλφησταί: α', 349.) Kreter kühne Fahrten, wie bis zum Aegyptos. Doch dem Achäer von Argos, Pylos u. sonst ist solche Fahrt durch ein offnes Meer etwas Ungeheures (s. unten 319—322.), u. schon ein Seeweg von einem Tage ist ein schweres Unternehmen. (s. zu 4, 355—357. 483.) Daher hält man sich gern an den Küsten, um, wenn sich ein Sturm erhebt, sogleich zum Ufer eilen zu können (9, 73), und sucht kurze Uiberfahrten von Insel zu Insel. Indessen auch bei der Küstenfahrt drohet die Umschiffung der stürmischen Vorgebirge fast unausbleibliche Gefahr." de *Lesbo* v. δ', 342., Il. ι', 129. et geographos. E: Μίμας δὲ ὄρος, φασὶ, κατέναντι Χίου, μεταξὺ Ἐρυθρῶν κ. τοῦ ὑποκρήμνου, ἀπὸ Μίμαντος γίγαντος, ἐν αὐτῷ κειμένου. ἔστι δὲ εὔθηρον, κ. πολύδενδρον, κ. ἠνεμόεν, ἤγουν ὑψηλόν. μέση δὲ, φασὶ, Ψύρων κ. Μίμαντος ἡ Χίος κεῖται. ὅτι δὲ οὐ λιπαρὰ ἡ Χίος, δηλοῖ ὁ π. εἰπὼν αὐτὴν παιπαλόεσσαν. (*lapidosam.* Il. μ', 168.) παροξύνεται δὲ τὸ Χίος ἐπὶ τῆς νήσου, καθὰ καὶ Ἴος ἡ νῆσος· ὁ μέντοι Χῖος ἀνὴρ ἢ οἶνος ἤ τι τοιοῦτον προπερισπᾶται διὰ τὴν συναίρεσιν τὴν ἐκ τοῦ Χίϊος. Sch. et Am. B: ὁ Μίμας ὄρος ἐρυθρὸν, ἀντικρὺ Χίου. scribamus Barnesio auctore Ἐρυθρῶν, quidquid dicit Buttmannus, qui ipsum montem ὄρος ἐρυθρὸν appellatum fuisse putat, et oppidum subjacens ab eo nomen traxisse.

173—182. θεὸν, *deum aliquem*,

δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
ἐννύχιαι κατάγοντο· Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
τέτρατον ἦμαρ ἔην, ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐΐσας
Τυδείδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
ἔστασαν. αὐτὰρ ἔγωγε Πύλονδ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
οὖρος, ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής, οὐδέ τι οἶδα,
κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν, οἵ τ' ἀπόλοντο.
ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι
πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστί, δαήσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·

vel τὸ θεῖον, *die Gottheit.* sic ille ap. Aristophanem Pluto, 114., nota formula: ξὺν θεῷ δ' εἰρήσεται. Xenoph. Anab. 3, 2, 9.: προσεκύνησαν τὸν θεὸν etc. quodsi quis certum deum significari putat, nullus potior videtur Neptuno, deo maris, quod iterare parant Graeci. Diod. Sic. 5, 69.: τῶν δ' ἄλλων θεῶν τῶν ἐκ Κρόνου κ. Ῥέας γενομένων φασὶν οἱ Κρῆτες Ποσειδῶνα μὲν πρῶτον χρήσασθαι ταῖς κατὰ θάλατταν ἐργασίαις, κ. στόλους συστήσασθαι, παραδόντος αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν ταύτην τοῦ Κρόνου. διὸ καὶ παραδίδοσθαι τοῖς ἐπιγινομένοις, τοῦτον κύριον ὑπάρχειν τῶν κατὰ θάλατταν πραττομένων, καὶ θυσίαις ὑπὸ τῶν ναυτιλλομένων τιμᾶσθαι. Neptunum aptissime intelligas in verbis καὶ ἠνώγει — τέμνειν, quippe cursum marinum praecipiente deo illo, qui optime noverit mare; ejusdemque est, faventis sibi obedientibus, mittere ventum secundum 176, 183.; denique huic interpretationi congruit, quod Geraesti sacra Graeci, velut ex voto (v. Il. κ', 292 etc.), faciunt Neptuno, tanquam ei, cujus numine salvi trajecerint mare periculosum. Jovem tamen intelligit N, et τέρας tonitru vel augurium ex avibus. sane prodigia ejusmodi, qualia μ', 394. memorantur, apertius indicasset. ceterum deus iter supra Chium optare jubet Graecos, brevius illud quidem, sed minus tutum. Am. B.: πέλαγος μέσον. τὸ μέσον Ψύρων (perperam liber: Ψυχρῶν, nec emendate Buttm.: Ψυρῶν) κ. τῆς Χίου. — λιγὺς οὖρος. δ', 357. *ventus stridens,* h. e. magnus, sed secundus, non ἄνεμος ζαής, νέφεα σκιόεντα δονήσας, quem dixit Il. μ', 157. v. ann. ad Il. α', 248. — ὦρτο ἀήμεναι, ut προέηκεν ἀῆναι 183 etc. — de *Geraesto*, Euboeae promontorio australi, Strabo 10, 1., h. l. c.: — τοῖς διαίρουσιν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐπικαιρίως κεῖται, τῷ Σουνίῳ πλησιάζον, τὸ χωρίον. ἔχει δ' ἱερὸν Ποσειδῶνος ἐπισημότατον τῶν ταύτῃ, κ. κατοικίαν ἀξιόλογον. Plin. H. N. 4, 12. de Euboea: *Cenaeo promontorio vadit in septentrionem; duobus aliis in meridiem extenditur, quorum Geraestos spectat Atticam, Caphareus prominet in Hellespontum.* cf. Eurip. Or. 966, Cycl. 281, Aristoph. Equ. 520, Cellar. 1. p. 1250 etc. — ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν. similiter dixit ἐπὶ μηρί' ἔκηαν 9., ubi v. ann. — ἐν Ἄργεϊ. ibi regnavit Diomedes: Il. β', 559—563. — νῆας ἐΐσας. η', 43, Il. α', 306 etc. — ἔχον, *tetendi*, cursum direxi. v. Il. γ', 263 etc. — ἔσβη proprie dixit Il. ι', 471. et alias; nunc est *remisit*, desiit. cf. Il. ι', 678.

184—187. Am. B.: φίλε τέκνον. (β', 363, Il. χ', 84.) ἀντὶ (τοῦ) φίλον τέκνον. (ut quidem dixit ψ', 26.) ἀπευθής. (88) μὴ μαθών τι περὶ τοῦ σοῦ πατρὸς, ἢ τῶν ἄλλων. — ἐσάωθεν, ἐσαώθησαν. — καθήμενος, *sedens*, moratus otio. v. Il. α', 134 etc. — πεύθομαι. 87. — ἣ θέμις ἐστί. v. ann. ad 45.

188—192. Μυρμιδόνας. Il. α', 155. — ἐγχεσιμώρους. Il. β', 840. — E: υἱὸν δὲ Ἀχιλλέως τὸν Νεοπτόλεμον λέγει, ὃν καὶ Πύῤῥον φασὶ

εὖ δὲ Φιλοκτήτην, Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα.
Ἀτρείδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε, νόσφιν ἐόντες,
ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν.
ὡς ἀγαθὸν, καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
ἀνδρός! ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
καὶ σὺ, φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε, μέγαν τε),
ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ."

accusat Telemachus fortunas suas.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ
οἴσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

κληθῆναι, ὡς καὶ Σοφοκλῆς διὰ τοῦ Φιλοκτήτου αἰνίττεται (?!) ἐν τῷ *ὦ πῦρ σύ.* (Philoct. 883.) περὶ οὗ φασί τινες καὶ ὅτι Νεοπτόλεμος, ἐπειδὰν τὸ μέχρι Θετταλίας διεμέτρησε πέλαγος, ἐνέπρησεν ἃ εἶχε σκάφη, συμβουλῇ Θέτιδος, καὶ χρησθεὶς ὑπὸ Ἑλένου μένειν ὅπου ἂν οἴκῳ ἐντύχῃ θεμελίους μὲν ἔχοντι σιδηροῦς, τοίχους δὲ ξυλίνους, καὶ ὄροφον ἐρεοῦν, [καὶ] πεζὸς ἐλθὼν εἰς τὴν παμβῶτιν λίμνην Ἠπείρου, εὗρέ τινας ἐκεῖ δόρατα πήξαντας, καὶ χλαίνας καταπετάσαντας ἄνω, καὶ οὕτω σκηνοῦντας, καὶ συμβάλλει τὸν χρησμόν. καὶ οἰκεῖ ἐκεῖ, κ. ἴσχει υἱὸν τὸν Μολοσσὸν ἐξ Ἀνδρομάχης, τῆς γυναικὸς Ἕκτορος, ἀφ' οὗ Μολοσσία ἡ χώρα. cf. de Neoptolemo δ', 5—9, λ', 506—537, Il. τ', 326—332., Apollod. 3, 13, 8, Paus. 1, 11, Hygin. fab. 97, 123., Pind. Nem. 7, 50—65, Eurip. Andromacha, Heyn. excursibus 10. et 12. ad 3. Aen. etc. — de *Philoctete* et *Idomeneo* v. Il. β', 645, 652, 716—725, Odyss. θ', 219, 220, Heyn. ad Virg. Aen. 3, 400—402. — *ἀπηύρα, abstulit.* λ', 203, Il. ζ, 17 etc.

193—196. *νόσφιν ἐόντες, seorsum seu procul habitantes.* ξ', 147, Il. α', 349 etc. — Scholiastae Am. *ἐπισμυγερῶς.* περισσὴ ἡ ἐπὶ, ὡς ἐν τῷ *βοῶν ἐπιβουκόλος.* (γ', 422 etc.) σμύχεσθαι δέ ἐστι τὸ ὑπὸ πυρὸς ἀναλίσκεσθαι. λέγεται δὲ ἀπὸ τῶν ἐπισμυχομένων· καὶ *ἐπισμύξαι πυρὶ νῆας.* (sic. v. Il. ι', 649.) δηλοῖ δὲ τὸ *ἐπισμυγερῶς* τὸ ἐπιπόνως, ἀξίως. (Buttm. οἰζυρῶς. malim αἰολικῶς. Sch.: *σμυγερῶς.* — αἰολικῶς δέ ἐστιν ἐπιπόνως. scil. μυγερὸς et σμυγερὸς Aeolum more dictum putat pro μογερός. v. Buttm., Matth. §. 25, Schn. v. σμυγερός. ita μικρὸς et σμικρὸς, μῖλος et σμῖλος, aliaque hujusmodi sine discrimine dicuntur.) E: ὅτι ἀμύνης δηλωτικὸν τὸ *ἀλλ' — ἀπέτισε.* — ἔστι δὲ *σμυγερῶς* τὸ ἐπιπόνως, ὀδυνηρῶς, κ. ὡς εἰπεῖν καυστικῶς, ἀπὸ τοῦ σμύχω τὸ καίω. ὅθεν τὸ *σμύξαι πυρὶ νῆας.* τοῦ δὲ σμύχω δεύτερος ἀόριστος ἔσμυγον, ὅθεν τὸ σμυγερόν. — *ὡς ἀγαθὸν, wie gut ist es.* beatum praedicat virum, qui non solum opes reliquerit, sed etiam filium (*καὶ παῖδα*), qui illas tueatur, damnaque et perniciem avertat. qualis Orestes fuit, qui patris caedem ultus est, et avitum regnum virtute sua recuperavit. „Il. ε', 154: *υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον, ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι, dass er nachbleibe bei den Gütern.* Il. ξ', 484.: *τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.*" E N.

197—200. α', 299—302.

203. *λίην, valde*, graviter.

204. *καὶ ἐσσ. πυθέσθαι.* ita W, auctore E., qui tamen et alteram scripturam editionum inde a Florentina memorat hanc: *καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.* sic θ', 579. de interitu et Graecorum et Trojanorum: *τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον Ἀνθρώποις, ἵνα ἦσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.* et de Clytaemnestra ω', *στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώποις.* verum nec formulae dicendi *καὶ ἐσσ. πυθέσθαι* desunt

αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν παραθεῖεν,
τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
οἵτε μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται!
ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
πατρί τ' ἐμῷ, καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.

solatur eum Nestor.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
„ὦ φίλ', ἐπειδὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ ἔειπες,
φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν, κακὰ μηχανάασθαι.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέγε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
τίς δ' οἶδ', εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών,
ἢ ὅγε μοῦνος ἐών, ἢ καὶ ξύμπαντες Ἀχαιοί;
εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς τότ' Ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί!
οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη.

exempla: v. λ', 75, 76, φ', 255, ω', 433, Il. χ', 305. quibus locis adscriptis ita loquitur N.: „wir ziehen mit *Wolf* *πυθέσθαι* vor, weil die Verbreitung des Ruhmes auf die Nachwelt immer ein neuer, fortschreitender Gedanke ist, der nach homerischer oder epischer Weise lieber durch einen Infinitiv, welcher die Folge ausdrückt, als durch eine Apposition gegeben wird. *πυθέσθαι* schliesst sich an den ganzen zusammengehörigen Satz *οἴσουσι κλέος εὐρὺ* an, *ἀοιδὴν* aber nur an *κλέος*.“ in quo falsus est vir doctissimus: neque enim simpliciter *ἀοιδὴν* verbo *κλέος* apposuit Hom., si genuina est vox *ἀοιδὴν*, sed *κλέος* dixit tum viventium, *ἀοιδὴν* autem posterorum, inestque et verbis *καὶ ἐσσ. ἀοιδὴν* nova sententia haec, futurum esse, ut Orestis virtus etiam nepotibus praebeat materiem carminum. nolui tamen mutare Wolfii scripturam; quamvis sola, quod sciam, auctoritate Eustathii inductam; quam scripturam habet etiam B.

205, 206. *παραθεῖεν*, *apponerent*, adderent. vox sensu proprio usitatior. — *ὑπερβασίης*. genit. causae. ν', 193, Il. γ', 107 etc.

207. π', 93, ρ', 588, Il. λ', 694, Odyss. α', 7 etc.

208, 209. *ἀλλ' οὔ μοι* etc. familiariter additum est *μοὶ*, cum sequatur *καὶ ἐμοί*. — *ἐπέκλωσαν*. α', 17 etc. — *ὄλβον*, *felicitatem*. δ', 208, ζ', 188 etc. vox incertae notationis: neque enim audiendus est Ap., cui *ὄλβιος* est *οἷον ὁλόβιος, ὁ διὰ τοῦ ὅλου βίου μακαριστός*. — *νῦν — ἔμπης*. cf. ζ', 190, υ', 311.

211. *ἐπειδὴ — ἀνέμνησας*, *quoniam me harum rerum in memoriam redire facis*. notus hic usus *τοῦ ἐπεὶ* sive *ἐπειδὴ* in responsis. v. supra 103, Il. ξ', 65 etc.

212—215. cf. π', 93—96. *ἑκὼν*, *tua sponte* et voluntate, nec procis cedere coactus a populo Ithacensi. — *λαοὶ ἀνὰ δῆμον*, h. e. λ. *ἐν δήμῳ*, *δημόται*. — *θεοῦ ὀμφῇ*, *voce divina*, oraculo, vel augurio. v. Il. β', 41, υ', 129, Odyss. υ', 241—243. E: — *τουτέστι χρησμῷ. πολλάκις γάρ, φασὶ, μεθίστασαν τοὺς βασιλεῖς, μαντείας ἐπιγενομένης. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς που* (π', 400—405.) *εἰπών τις, δεινὸν εἶναι γένος βασιλήϊον κτείνειν, ἐθέλει πρῶτον θεῶν εἴρεσθαι βουλάς.* cf. N.

216—224. *τίς δ' οἶδε* sperantis est, ut β', 332. — *εἴ κε — ἀποτίσεται*. modeste auguratus felicem Ulyssis reditum adhibet *τὸ κὲ*, de quo ad α', 316. — *ἐλθὼν*, *reversus*. — *ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν*, sive *ille* solus. β', 55. — *κυδαλίμοιο*. δ', 2, Il. δ', 100 etc. — *ἀναφανδὰ*, *palam*, manifesto. λ', 455.: *κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν Νῆα κατασχέμεναι.* cf. Il. π', 178. — *παρίστατο*, *assi-*

εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο."

desperantem castigat personatus Mentor.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ὦ γέρον, οὔπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω·
λίην γὰρ μέγα εἶπες. ἄγη μ' ἔχει. οὐκ ἂν ἔμοιγε
ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν."
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων!
ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
βουλοίμην δ' ἂν ἔγωγε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο.
ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοΐιον οὐδὲ θεοί περ
καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.

steret, auxiliaretur. malo enim figurate intelligi quam proprie, velut 443., Il. β', 244. et saepe alias, cum παρίστασθαι est *adstare*. — κήδοιτο, *curaret*. σ', 177 etc. Il. α', 195.: πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη, Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε κηδομένη τε. — τὶς, *mancher*. Matth. §. 487, 1. — κείνων γε καί. hyperbaton pro καὶ κείνων γε, *vel istorum*, procorum, quamvis audacissimorum. v. de hac figura 232, Aeschyl. Theb. 760, Ag. 497, tum Euripidis indicem, a nobis editi, et Heyneanum Pindari. v. καί. — ceterum duobus heroïbus prae ceteris favisse dicitur Minerva, Herculi et Ulyssi, ut quae fortes et prudentes viros pariter diligeret. de Hercule v. Il. θ', 362, 363. et Musgrav. ann. ad Eurip. Heracl. 887.; de Ulysse autem loca a N. indicata haec: ν', 299—310, 330—336, Il. ψ', 782, 783, κ', 278, 279. Penelope quoque Minervam invocat, velut deam patriam, in magno discrimine, δ', 762. N.: „die Sage lässt es nicht immer erkennen, ob die Liebe einer Gottheit zu einem Helden auf der in seinem Lande vorzugsweise einheimischen Verehrung, oder auf geistiger Beziehung beruht. Meist aber fliesst beides in einander. Muthmassungen über die Localverehrung der Athene im Reiche des Odysseus s. bei K. O. Müller *Proleg. zu ein. wissensch. Mythol.* S. 362."

226—228. οὔπω, οὔποτε. Il. γ', 306 etc. — Am. Q. et H.: τοῦτο ἔπος. τὸ τοὺς μνηστῆρας ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Ὀδυσσέως. — „227, 228. Bekk. Anecd. p. 326.: ἄγη παρ' Ἡροδότῳ βασκανία, παρ' Ὁμήρῳ ἔκπληξις. (germanice id dicas: *gar zu Grosses ja sprachst du, Erstaunliches*. Both.) cf. π', 243, Il. φ', 221. — ἐλπ. τὰ γένοιτο. similiter Il. ξ', 108.: ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη. satis frequens formula dicendi. Matth. §. 391, e." E N. — οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθ., *ne diis quidem sic volentibus*. fatum, seu potius fata gubernans ceterisque diis potentior Jupiter, obstare videtur Telemacho, quominus id fiat. quem refellens Minerva mortem quidem a nemine averti posse ait, ceterum facile deos, vel e longinquo approperantes, tutari, quemcunque velint. v. N. ann. ad 236—238.

230—238. Τηλέμαχε̄. producitur postrema hujus nominis vi caesurae atque interpunctionis. v. Spitzneri librum de versu heroïco p. 20. et 37., nos ann. ad Il. γ', 35 etc. — ποῖον — ὀδόντων. Il. δ', 350. — βουλοίμην — ἀλόχοιο. se quoque malle dicit domum redire multis periculis exantlatis, ut Ulyssem, quam statim, sed infeliciter, quemadmodum Agamemnon reversus perierit. ἔγωγε καί, καὶ ἔγωγε, *ego quoque*. v. 224. — θάνατον ὁμοΐιον, *mortem communem*, quae omnibus accidit. v. ann. ad Il. δ', 315. — Μοῖρ' ὀλ. — θαν. β', 100.

quaerit Telemachus, quomodo Agamemnonis caedes perpetrata sit, et ubi tum fuerit Menelaus.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, κηδόμενοί περ·
κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
τρὶς γάρ δή μίν φασιν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν,
ὥστε μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνισπε·
πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις, ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω;
ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;“

enarrat Nestor Menelai errores et Aegisthi necem;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
„τοίγαρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἤτοι μὲν τάδε καὐτὸς ὀΐεαι, ὥς κεν ἐτύχθη,

240—244. *μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα.* v. ann. ad Il β', 435. — *κείνῳ δ' οὐκέτι* etc. δὲ causale. intell. ἐστί. — *νόστος ἐτήτυμος*, reditus verus viventis, nec forte ab Inferis reversi. perperam interpres latinus: *illi vero non amplius reditus verus.* Voss., nescio quid secutus: *jenem ist heimkehr schon ein unmögliches.* — *ἀθάνατοι θάνατον.* paronomasia. — *περίοιδε ἄλλων*, *probe callet prae aliis.* E: *ἤτοι περισσότερον τῶν ἄλλων δίκαιός ἐστι καὶ φρόνιμος. φρόνιν γὰρ νῦν μὲν ἐπὶ τῆς φρονήσεως τίθησιν· ἐν δὲ τῷ κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε* (δ', 258.) *δοκεῖ καὶ τὴν κατοφρόνησιν οὕτω καλεῖν* etc. „sic quidem Aristophanes Byz.; sed recte alii ad δ', 258.: *κατήγαγε πολλὴν φρόνησιν, ἤτοι γνῶσιν τῶν ἐν Τροίᾳ, τοῖς Ἕλλησιν.* An beiden Stellen versteht man am besten *Einsicht, richtige Beurtheilung* der Umstände, Verhältnisse, Menschen.“ *E N.*

245—252. *τρὶς — ἀνδρῶν.* E: *ὅ ἐστι βασιλεῦσαι κατὰ τὰς* (imo *τρεῖς.*) *ἀνδρῶν γενεάς.* passivum *ἀνάσσεσθαι* habetur δ', 177. et ap. Soph. Phil. 138. de Nestoris aetate v. Il. α', 250—252. — *ἀθάνατος.* ita W et B, auctore Aristophane ap. Schol. Harl. vulgo: *ἀθανάτοις*, quod ineptum. v. Il. ρ', 213, ψ', 460, N. Voss. *Antisymbolik* p. 204.: „Langes Leben bei ausdauernder Kraft des Leibes u. Geistes, Das war der Wunsch der homerischen Achaier; Das schien Allen ein Segenslos, wodurch der gute, in Erfahrungen gelaüterte, Mensch ein Bild der Unsterblichen ward“ etc. — *πῶς — κατέπεφνε;* miratur Telemachus, quomodo quibusque dolis Aegisthus circumvenerit Agamemnonem, regem potentissimum; et ubi gentium Menelaus tempore illo fuerit, quidque egerit, si quidem et ipse tum reversus sit domum, nec fortasse procul erraverit. — *τίνα ὄλεθρον*, *quamnam perniciem*, tam dolose excogitatam, ut impediri nullo modo posset, virque longe praestantior manu ignavissimi periret. — *αὐτῷ*, *Ἀγαμέμνονι* liberrime Hom. utitur pronominibus quae et omittit saepe, ubi maxime necessaria videntur, velut 251., quo loco requiras *κεῖνος*, *Μενέλαος.* cf. 270 Matth. §. 472, 11., nos ann. ad Il. θ' 40. — *Ἄργεος.* genit. loci. Matth. § 378, 1. *Argos Achaïcum* vocat Peloponnesum. v. Il. ι', 141.

255—259. *καὐτὸς*, *καὶ αὐτὸς*, u Il. ζ', 260., ubi non erat relinquenda vetu scriptura *κ' αὐτὸς*, quemadmodum e Odyss. ζ, 282. adhuc legitur *κ' αὐτ.* pro *καὐτή.* nota crasis. Eurip. Or. 209. *καὐχμώδη κόμην Ἄφελε προσώπου* etc — *ὥς κεν ἐτύχθη*, *ut eventur fuissent.* Am. B.: *αὐτὸς ὀΐεαι. ὑπο*

εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρείδης, Τροίηθεν ἰών, ξανθὸς Μενέλαος·
τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
ἀλλ' ἄρα τόνγε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν,
κείμενον ἐν πεδίῳ, ἑκὰς ἄστεος, οὐδέ κέ τίς μιν
κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
ἥμεθ'· ὁ δ' εὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
ἡ δ' ἤτοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικές,
δῖα Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι,
πὰρ δ' ἄρ' ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρείδης, Τροίηνδε κιών, εἴρυσθαι ἄκοιτιν.

λαμβάνεις, ὃν τρόπον γεγόνασιν ἂν τὰ περὶ Αἰγίσθου. his respondent illa 258.: τῷ κέ οἱ — ἔχευαν, *hoc pacto*, sive *tum*, *Aegistho ne tumulum quidem statuissent;* nec aliter plerique omnes libri, probante N. solus, quod sciam, 3. A.: ὥσπερ ἐτύχθη, quod placuit Wolfio. H. in ordine: ὡς^πέρ ἐτύχθη, ejusque Schol.: γρ. ὥσπερ. — ἔτετμεν. E: ἤτοι κατέλαβεν, εὗρε κατ' ἐπιτομὴν δηλαδὴ ὁδοῦ. ποιηταῖς δὲ μόνοις φιλεῖται ἡ λέξις. cf. ε', 81, Il. ζ', 515. Am. E. et Q.: ἔχευαν. τινὲς ἔχευεν, ἵνα λείπῃ τὸ τίς· ἐὰν δὲ ἔχευαν, οἱ προσήκοντες τῷ Αἰγίσθῳ, ἅμα δηλονότι κωλυθέντες ὑπὸ Μενελάου. — κατέδαψαν, *dilaniassent*. π', 92, Il. χ', 339. pertinet huc τὸ κὲ ex superioribus, quod et repetitur proximo versu.

260. ἑκὰς ἄστεος. sic Harl., edd. Rom., Stephani, et ex ejus expressae. vulgo, facili errore: Ἄργεος. recte N.: „Ἄργος könnte hier nur das Gebiet des Agamemnon sein, was nicht einmal 263. mit μυχῷ Ἄργεος nothwendig gemeint ist: denn diess scheint einerlei mit ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῇ δ', 517., *im Winkel* oder *am aüssersten Punkte von Argos*, d. i. des Peloponnes; sowie auf der andern Seite die aüsserste Stadt desselben, Korinth, auch μυχῷ Ἄργεος liegt, Il. ζ', 152. Thyestes wohnte im Süden des mykenischen Reichs. S. zu δ', a. a. O. Nur insofern Klytämnestra doch in Mykenä wohnte, mag man μυχῷ Ἄργεος *im Peloponnes* verstehn. Vgl. Heyne zu Il. ζ, a. a. O."

261—268. μάλα μέγα ἔργον, *ingens facinus*, seu bonum, seu malum. cf. 275, τ', 92, χ', 408, Il. η', 444 etc. — ἥμεθα, *sedebamus*, morabamur. v. Il. α', 134, ω', 403 etc. — Ἄργεος ἱππ. Il. β', 287. — θέλγεσκε. α', 57. — ἀναίνετο, *abnuebat*. Il. ι', 116 etc. — E: ἔργον ἀεικὲς τὴν μοιχείαν λέγει κατὰ σχῆμα σεμνότητος. δῖα, divina, h. e. *nobilis*. v. ann. ad Il. α', 4., ubi quod memoratur, simile verbum θεῖος etiam de rebus praestantibus dicitur, velut de vino β', 341., saltatione θ', 264., aedibus δ', 43., turri alta et solida Il. χ', 526., ut N annotavit. — φρεσὶ — ἀγαθ., *nam bene animata erat*, mente sana utebatur. — ἀοιδὸς ἀνήρ, *vir cantor*, qualis Phemius, qui deorum atque hominum facta illustria canendo (α', 337, 338.) simul deleniebat animum reginae, eamque a probris avertebat, secundum illud Flacci: *et prodesse volunt et delectare poëtae.* Athenaeus 1, 12.: σῶφρον δέ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, κ. φιλοσόφων διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγαμέμνων γοῦν τὸν ἀοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταιμνήστρᾳ φύλακα καὶ παραινετῆρά τινα, ὃς πρῶτον μὲν ἀρετὰς γυναικῶν διερχόμενος (non scilicet Veneris furta, ut Demodocus apud Phaeacas θ', 266 — 367.) ἐνέβαλλέ τινα φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν, εἶτα διατριβὴν παρέχων ἡδεῖαν ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοιῶν. διὸ Αἴγισθος οὐ πρότερον διέφθειρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ἀοιδὸν ἀποκτεῖναι ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. cf. Strab. 1. p. 24. ed. Tauchn., qui tamen cum dicit καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς ἀοιδοὺς σωφρονιστὰς εἴρηκε, καθάπερ τὸν τῆς Κλυταιμνήστρας φύλακα, verba ejus non sunt ad vivum resecanda. v. N. — εἴρυσθαι, *ut servaret*. ψ', 150.: σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκοιτο. cf. Il. α', 239., ubi E: εἰρύαται — φυλάσσουσιν, etc. cf. Schn. v. εἰρύομαι.

ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην
κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι,
τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε.
πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς,
πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε,
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔποτε ἔλπετο θυμῷ.
ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν, Τροίηθεν ἰόντες,
Ἀτρείδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.
ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνέων,

269—274. ἐπέδησε, κατέσχεν, *impedivit.* Il. δ', 517: ἔνθ' Ἀμαρυγκείδην Διώρεα μοῖρ' ἐπέδησε· Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο etc. cf. ν', 168, φ', 391 etc. Agamemnonis caedem dici, nemo facile dubitaverit. viribus parum confisus suis adulter, donec vivebat rex, amico ejus pepercerat, quamvis inviso; interfecto autem Agamemnone cantorem quoque ad mortem compulit. — Am. E.: ἄγων — ἐρήμην. ὁ Αἴγισθος εἰς Κάρφην. de pronomine intelligendo v. ann. ad 249. de insula Carphe geographi οὐδὲ γρύ. piaculi autem vitandi causa supplicio non est affectus cantor, sed in desertam insulam abductus, ut ibi necaretur inedia. quam poenam simili de causa ipse Agamemnon minatur Polymestori apud Euripidem Hecuba 1224.: οὐχ ὅσον τάχος Νήσων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖτέ ποι, Ἐπείπερ οὕτω καὶ λίαν θρασυστομεῖ; in Lemnum insulam expositus est Philoctetes, postquam molestus esse coeperat Graecis; quemadmodum et Julia, Agrippina et Octavia relegatae sunt in insulam Pandatariam, Juliaque mox oppido Rheginorum clausa, ut Tacitus refert Ann. 1, 53. cf. Cellar. 1. p. 951. Antigonae mortem similem commemoravit E. Soph. Antigona 728.: μόρῳ δὲ ποίῳ καί σφε βουλεύει κτανεῖν; ΚΡΕΩΝ. Ἄγων ἔρημος ἔνθ' ἂν ᾖ βροτῶν στίβος, Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι, Φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθεὶς, Ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγῃ πόλις. eo genere poenae et Vestales impudicae afficiebantur, ut annotavit Sophoclis interpres, comes Stolbergius; praetereaque ad Sophoclis l. l. Musgraveus adscripsit exempla arcis inclusorum, Danaës, Cycni liberorum (Lycophr. 239.), Comatae (Theocr. 7, 78.) et Sotadis poëtae; quibus exemplis addas licet Mosis infantis et generatim infantium exponi solitorum apud utrumque populum. — ἕλωρ καὶ κύρμα. ε', 473, Il. ε', 488 etc. — ἀγάλματα, *donatia* Voss.: *viel auch weiht' er des schmucks.* Am. Q.: ἄγαλμα λέγει ὁ π. πᾶν, ἐφ' ᾧ τις ἀγάλλεται, καὶ τὸ ξόανον. v. 438. et ann. ad Il. δ', 144. idem Schol. et Am. E: ὅταν Ὅμ. προσείπῃ τὸ γένος, ἐπάγει καὶ τὸ εἶδος διὰ τοῦ τὲ συνδεσμοῦ συμπλεκτικοῦ. ἀγάλματα γὰρ τὸ γένος, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε, τὸ εἶδος. τοιοῦτον καὶ τὸ νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε, τρίποδάς τε, Ἵππους θ', ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα, Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον. (Il. ψ', 259.) πάλιν εἰπὼν (ι', 184.) μῆλα, ἐπάγει τὸ εἶδος, ὄϊές τε, καὶ αἶγες. καὶ φυτὸν (οὐ φυτόν. Buttm.) εἰπὼν (ω', 247.) ἐπάγει οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος etc. „est quoque, cum posteriore loco dicitur genus, velut ο', 338.: κεῖνός σε χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσει.“ E. N. idem de donariis ejusmodi laudavit μ', 347, π', 185, Il. ζ', 293—304, η', 82, 83., et de voce ἄγαλμα Heinrich. ann. ad Musaeum p. 41. et seqq.

277—285. E: ὅτι τὸ φιλοῦντες περιφράζων φησὶ φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν. cf. ν', 405, Il. ε', 326, Spitzner. ann. ad Il. π', 72, 73, Schn. v. εἴδω, etc. — Σούνιον ἱρὸν, *Sunium*, Atticae promontorium, *sacrum*, h. e. divinum, praeclarum, memorabile. v. Il. α', 366, π', 407, N. h. l., Schn. v. ἱερὸς etc. Statius Theb. 12, 624.: *linquitur Eois longe speculabile proris Sunion.* cf. Cellar. 1. p. 1154. et sequ. fuerunt ibi seriore aevo templa Minervae Σουνιάδος et Neptuni, cujus in templo vota faciebant, qui ex agro Attico solvebant. v. Paus. 1, 1., Casaub. ad Aristoph. Equ. 519. Ulysses, praecipuos Graeciae portus enumerans ap. Eurip. Cyclope, 278.: ἱερός τ' ἄθραυστος, inquit, Ταινάρου μένει λιμὴν, Μαλέας τ' ἄκροι κευθμῶνες, ἥ τε Σουνίου Δίας Ἀθά-

ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε,
πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπερχοίατ' ἄελλαι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
ὄφρ' ἕταρον θάπτοι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἷξε θέων, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,

ας σῶς ὑπάργυρος (propter vicinum aurium) πέτρα, Γεραίστιοί τε κατανυγαί. — ἔνθα — κατέπεφνε. significatur mors immatura, nec apparente ausa, velut divinitus, consecuta, quam iris Apollinem dare credebant, mulieibus Dianam. v. N h. l., Köppen ad l. ζ', 205, Il. φ', 483 etc. — Φρόντιν. nomen et virorum et mulierum sais usitatum: v. Il. ρ', 40, Apoll. Rhod. ', 1155., Philiscus append. Anthol. Paat. 96., p. 790. — *Onetor* alius atque hic memoratur Il. π'. 604. — E: τὸ δὲ ἐκαίνυτο ποιητικὴ λέξις, ἐκ τοῦ καίνυμι. εἴληπται δὲ ἀντὶ τοῦ πάνυ ἐνίκα. κυριολεκτεῖται δὲ, φασὶν, ἐπὶ τῶν ἐν πολέμῳ νικώντων, ὡς ἐκ τοῦ καίνειν, ὃ δηλοῖ τὸ κόπτειν. — Sch.: ἐνίκα. κυρίως δὲ καίνυσθαι τὸ κτείναντα νικῆσαι. καίνειν γὰρ τὸ φονεύειν. Ap.: ἐκαίνυτο. ἐνίκα· οἷος· δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ. — ὁπότε σπ. ἄελλαι. Il. τ', 317.: ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα. ita W et B secundum MSS. Vindob., quorum unus tantum, A. 4., habet ante vulgatum σπέρχοιεν. similem Palinuri gubernatoris mortem describit Virg. Aen. 5, 854—860., ut Cl. et Eichh. annotarunt. — ὣς ὁ μέν. ἕως ὁ μὲν et hic et 301. malit N, nec male. — ὁ μὲν, Menelaus. — ἐπειγ. π. ὁδ. α', 309 etc. — κτέρεα κτερ. α', 291.

287—291. Μαλειάων ὄρος αἰπύ. sic etiam δ', 514. E: ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ Μαλειῶν, ὅθεν ἐξώσθη Μενέλαος εἰς Κρήτην, καὶ περὶ ἃς ἐδυστύχησεν ὁ Ἀγαμ. εἰς τὸν πλοῦν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς (δ', 514.) εἰρήσεται, παροιμία κεῖται τὸ Μαλείας (scr. Μαλέας) δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε. οὐ γὰρ εὔπλους, φασίν, ὁ τόπος. λέγεται δὲ καὶ Μάλεια ἑνικῶς (ι', 80.), καὶ Μάλειαι πληθυντικῶς πρὸς ἔμφασιν τοῦ κατὰ τὸ ἀκρωτήριον μεγέθους. οὕτω δὲ καὶ Κρήτη (291, τ', 172.), καὶ Κρῆται (ξ', 199.), καὶ ἄλλα πολλά. ἡ δὲ Μάλεια καὶ Μαλέας (imo Μαλέα) κοινῶς λέγεται. Steph. Byz.: Μαλέα, ἄκρα πρὸς Πελοποννήσῳ. καὶ Μάλεια διὰ διφθόγγου. „inde est," inquit Cellar. 1. p. 1196., „quod poëtae nonnunquam producant. Ovid. lib. 2. Amor. eleg. 11, 20.: *quo lateant Syrtes, quove Malea sinu.* et Papin. Stat. lib. 7. Theb. 16.: *et raucae circumtonat ira Maleae.* alibi vero idem Stat. corripuit, Silv. 1, 3, 97.: *si Maleae credenda ratis, Siculosque per aestus Sit via.* tempestuosum enim ad id promontorium mare est, qui *Maleus sinus* est Floro 3, 6." non scil. Maliacus, qui Thessaliae sinus est, ὁ Μαλιεὺς (Ionice Μηλιεύς) κόλπος. Herod. et Μαλεῶν dixit plurali numero 1, 82., et singulari Μαλέην 4, 179., ut idem Cellar. notavit. Strabo 8, 5.: ἔστι δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς μεταξὺ Ταινάρου κ. Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἕω etc. cf. Mannert. 8. p. 563, 600. N.: „*Maleiä*, *Malea*, jezt *Cap St. Angelo* oder eigentlich *Cap Malio di St. Angelo*, das weit ins Meer auslaufende östliche Vorgebirg von Lakonika, welchem im Westen *Tänarion*, jezt *Cap Matapan*, gegenüber liegt, mit dem es den lakonischen Busen bildet, der jezt keinen allgemeinen Namen hat. Beide Vorgebirge endigen Bergreihen, die von Arkadien sich bis zum Meere ziehen." — ἀϋτμένα. forma rarior. sic tamen et Il. ψ', 765.: κὰδδ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα (halitum) δῖος Ὀδυσσεύς. Am. Q.: ἀϋτμένα. ἀρσενικῶς, ἀπὸ ὀρθῆς τῆς ἀϋτμήν. τουτέστι τὴν σφοδρὰν πνοήν. cf. Sch. et E. —

κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
ἔνθα διατμήξας τὰς μὲν Κρήτῃ ἐπέλασσεν,
*ἧχι Κύδωνες ἔναιον, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη,
ἐσχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
ἔνθα Νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ,
ἐς Φαιστὸν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ᾽ ἀποέργει.
αἱ μὲν ἄρ᾽ ἔνθ᾽ ἦλθον, σπουδῇ δ᾽ ἤλυξαν ὄλεθρον
ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
κύματ᾽· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρωρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
*ὣς ὁ μὲν ἔνθα, πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ᾽ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
τόφρα δὲ ταῦτ᾽ Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρὰ,

τροφόεντα. Il. ο', 620. — *διατμήξας*, dissecans, *disjungens* naves Menelai.

292. malim venustiore numero: *ἔνθα Κύδωνες ναῖον*. v. ann. ad β', 275., Il. χ', 158, ubi MS. Paris. habet *φεῦγε* pro *ἔφευγε*, etc. de Creta insula hic noster τ', 175.: *ἐν μὲν Ἀχαιοὶ, ἐν δ᾽ Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες, Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί*. quibus laudatis Strabo 10, 4., p. 371. ed. Tauchn.: *τούτων*, inquit, *φησὶ Στάφυλος τὸ μὲν πρὸς ἕω Δωριεῖς κατέχειν, τὸ δὲ δυσμικὸν Κύδωνας, τὸ δὲ νότιον Ἐτεόκρητας, ὧν εἶναι πολίχνιον Πραῖσον, ὅπου τὸ τοῦ Δικταίου Διὸς ἱερόν; τοὺς δ᾽ ἄλλους, ἰσχύοντας πλέον, οἰκῆσαι τὰ πεδία. τοὺς μὲν οὖν Ἐτεόκρητας κ. τοὺς Κύδωνας αὐτόχθονας ὑπάρξαι εἰκὸς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπήλυδας —. πόλεις δ᾽ εἰσὶν ἐν τῇ Κρήτῃ πλείους μὲν, μέγισται δὲ καὶ ἐπιφανέσταται τρεῖς, Κνωσσὸς, Γόρτυνα, Κυδωνία. διαφερόντως δὲ τὴν Κνωσσὸν καὶ Ὅμ. ὑμνεῖ* (τ', l. c.), *μεγάλην καλῶν κ. βασίλειον τοῦ Μίνω, καὶ οἱ ὕστερον* etc. v. Il. β', 649 seqq. — *Ἰαρδάνου*. cognominem Elidis fluvium memoravit Il. η', 135.

293—299. *αἰπεῖά τε εἰς ἅλα*, *et excelsa* prominens *in mare*. breviter dictum, ut *ἐνταυθοῖ μενεῖς*, *illuc reversus manebis*, ap. Comicum Nub. 791, ubi v. ann. — *ἐν ἠερ. πόντῳ*. descriptio insulae, vel loci marini. cf. ε', 281, τ', 172 etc. — *ποτὶ σκαιὸν ῥίον*, *versus sinistrum promontorium*, h. e. occidentale, Criu Metopon. v. Mannert. 8. p. 675 etc — *Φαιστόν*. Il. β', 648. — *σπουδῇ*, *vix*. Il. β', 99 etc. — *σπιλάδεσσιν*. ε', 401, 405. E: *σπιλάδες, ὡς οἱ παλαιοί φασιν, αἱ παράλιαι πέτραι, παρὰ τὸ σπιλοῦσθαι τῇ ἄχνῃ*. hoc placet. alii aliter: v. interpp. Apollonii v. *σπιλάδες*. — „*τὰς πέντε*, *die übrigen 5* v. ξ', 26, Il. υ', 271, 272, ψ', 265—269. (at ibidem 270. dixit *πέμπτῳ* sine articulo. *Both.*), Herod. 1, 142., Xenoph. Hellen. 1, 1, 18., Plut. Cleom. 7, 8., Arat. 18.“ *E N.* — *νέας κυανοπρωρείους*. v. ann. ad Il. ο', 692.

301—304. recte, opinor, N: *ἕως ὁ μὲν* etc. ipse Menelaus, narratis suis erroribus, δ', 90.: *ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων Ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνεν* etc., qui locus est instar commentarii: cf., quae N monstravit, ibidem 125—132, 227—229, ο', 117—119. benigne prisci illi excipiebant hospites, nec sine donis dimittebant. Alcinous ϑ', 544.: *εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ᾽ αἰδοίοιο τέτυκται, Πομπὴ κ. φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες. Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ᾽ ἱκέτης τε τέτυκται Ἀνέρι, ὅστ᾽ ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσιν*. ο', 82.: *ἄστεα δ᾽ ἀνθρώπων ἡγήσομαι, οὐδέ τις ἡμέας Αὔτως ἀμπέμψει, δώσει δέ τε ἕν γε φέρεσθαι, Ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων, ἠὲ λεβήτων, Ἠὲ δύ᾽ ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον*. cf., item indicante N., ν', 134—138, λ', 350—361, τ', 278—284, ι', 201—211, ϑ', 392, 393, 438—441. etiam pro re nata piraticam tum fecisse Menelaum, ut suspicatur N, non abhorret a moribus illius aevi. — *τόφρα*

κτείνας Ἀτρείδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης·
τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης
ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
ἦτοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισι
μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο·
αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.

tum bonis consiliis instruit Telemachum.

καὶ σὺ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηΰσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα

δὲ, τ. δή. v. Il. α', 58, β', 322, Herm. ann. ad Viger. 343 b etc. — δέδμητο, *domitus est*, invitus imperio ejus paruit, vel simpliciter paruit, ut Priamus Il. γ', 182.: ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, — Ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν. quanquam is loqui videatur ut rex barbarus.

305 — 308. πολυχρύσοιο Μυκήνης. v. ann. ad Il. β', 569. — κακόν. β', 166. sic Ulyssem πῆμα vocat Antinous ρ', 446. — ἀπ' Ἀθηνάων. aliter Tragici et scriptores, qui tradunt, Orestem infantem clam servatum esse ab Electra sorore, et educatum una cum Pylade apud patrem ejus Strophium, Agamemnonis affinem, in Phocide. frustra Zenodotus: ἂψ ἀπὸ Φωκήων, nec verisimile videtur, vulgatorum codicum scripturam ab aliquo Atheniensium studioso profectam esse, apud quos si orta et probata fuisset ista fama de Orestis educatione in Attica, eam secuti essent procul dubio Tragici, quemadmodum Athenis expiatum dicunt parricidam. — πατροφονῆα — ἔκτα, 197, 198, α', 299, 300.

309—312. Am. B.: δαίνυ τάφον Ἀργ. κατεσκεύασε δεῖπνον. τάφος γὰρ τὸ ἐπὶ νεκροῖς δεῖπνον. cf. δ', 547, Il. ψ', 619 etc. male Am. E. τάφον interpretatur ἔκπληξιν, ut φ', 122 etc. idem et Q., itemque Sch.: μητρός τε στυγ. φείδεται διὰ τούτων τοῦ Ὀρέστου· τὸ μὲν γὰρ εὐφημότερον εἶπεν, ὅτι ἔθαψε τὴν μητέρα, τὸν δὲ θάνατον παρεσιώπησεν. — αὐτῆμαρ, αὐτὸ ἦμαρ, ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, *eodem die*. Il. α', 81, σ', 454. — βοὴν ἀγαθός. epitheton heroum, inprimis Menelai. v. ann. ad Il. β', 408. — ὅσα — ἄειραν. ὅσα οἱ νέες ἄειραν ὄντα ἄχθος αὐτῶν.

313—316. φίλος, φίλε. v. Il. ξ', 357, Matth. §. 312 etc. — κατὰ πάντα φάγωσι. tmesis. — δασσάμενοι. 66, Il. α', 368 etc. inculcat haec Minerva memoriae Telemachi ο', 10—13. — Ap.: τηϋσίην. ματαίαν. Hesych., his citatis: τινὲς ἀργίαν· ἄλλοι βλαβερὰν, ἢ περιβόητον. operose explicat E: ὅτι λέξις ἐνταῦθα κεῖται φορτικὴ (inepta) λόγῳ πεζῷ τὸ σὺ δὲ τ. ὁδὸν ἔλθῃς. ἔστι δὲ ἡ τῆς λέξεως σκευωρία (notatio. significatus paulo insolentior hujus verbi.) τοιαύτη· δεύω τὸ ὑγραίνω, δεύσω, δευσίη, καὶ κατὰ διάλυσιν κ. ἔκτασιν τῆς ἀρχούσης δηϋσίη, ὥσπερ εὔκομος ἠΰκομος, κ. Ταΰγετον (?) Τηΰγετον ὄρος Ἀρκαδικὸν, καὶ τροπῇ τοῦ δ εἰς τ τηϋσίη. φιλεῖ δὲ τὸ δέλτα τοιαύτην τροπὴν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ χάρις χάριδος (?) χάριτος, θέμις θέμιδος θέμιτος, καὶ πλεονασμῷ θέμιστος, καὶ οὐδέτερον οὐθέτερον, κ. ἐξουδενῶ ἐξουθενῶ. καὶ ἔστι λοιπὸν τηϋσίη ὁδὸς ἡ ὑγρὰ κέλευθος, καὶ ἁλία, κ. κατὰ μετάληψιν ματαία. sic et ἅλιον dici videtur *irritum*: v. ann. ad Il. ν', 505. ceterum cf. Schn. v. τηΰσιος. τηΰσιον ἔπος dixit scriptor hymni in Apollinem 540., τηϋσίως Theocr. 25, 229., ut Cl. notavit.

ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν
ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
ἐλθέμεν, ὅντινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε, δεινόν τε.
ἀλλ' ἴθι νῦν ξὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν·
εἰ δ' ἐθέλεις πεζὸς, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοὶ, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος·
λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν, ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν."

sole occidente Minerva Nestorem Neptuno et diis libare domumque reverti jubet.

Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

„Ὦ γέρον, ἤτοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
ἀλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,

320—322. *ἀποσφήλωσιν*, ἀποπλανήσωσιν ὁδοῦ. εἴωθε γὰρ τὸ σφάλλειν ἐμπόδιον ὁδοῦ σημαίνειν· οὗ διόρθωσις τὸ ἀνασφάλλειν. Ex E. idem: τὸ δὲ *αὐτόετες* ἀντὶ τοῦ δι' ὅλου ἔτους. ἐν ὑπερβολῇ δὲ ὁ λόγος διὰ τὸ τοῦ πελάγους ἀχανές. ἀληθῶς γὰρ οὐκ ἀπέραντον ἐκεῖνο, εἴγε κατὰ τὸν ποιητὴν (ξ', 257.) δυνατὸν ἀπὸ Κρήτης πεμπταίους τινὰς Αἴγυπτον ἱκέσθαι. — alias Hom. distantiam locorum metitur jactu lanceae vel disci (Il. ο', 358., ψ', 431.), vel etiam pedi (Il. ψ', 845.), ut N notavit. cf. ϑ', 124.

323—326. haec et Apoll. Rhod. 2, 799—805 similibus Maronis Aen. 8, 514. et 515. adscripsit Eichh.

327, 8. haec in superioribus leguntur 19. et 20., sed inepte; id quod animadvertit N. sunt autem hic sublecta, cum nescio cui pariter apta illi loco viderentur. at secus est: nam ibi superflua sunt; hic necessaria, ut quibus omissis dubites, cur Spartam proficisci jubeatur Telemachus. nec solum superflua sunt illic, verum etiam male cohaerent cum responso Telemachi, quaerentis, quomodo Nestorem adeat appelletque, h. e. quo gestu, quibusque verbis, quod utrumque significatur istis λίσσεσθαι — ἐνίσπῃ. quare signa νοθείας apposui versibus 19. et 20.

330—336. *τοῖσι δὲ καὶ μ. ϑ. γλ. Ἀ*, hosque *etiam* allocuta est Minerva, h. e. *itaque* illos allocuta est propter occasum solis et ingruentem caliginem, quibus rebus admonerentur, ut cubitum irent. — *κατὰ μοῖραν.* β', 251 etc. — *τάμνετε μὲν γλώσσας.* moris fuit, ut peracto sacrificio libarent, victimarumque immolatarum linguas dissecarent atque comburerent. (341. idem faciebant surrecturi a convivio idque in honorem deorum generatim non solum Mercurii, aut Jovis τελείου quae Athenaei sententia est 1, 14. qu quod linguas Mercurio consecratas ess ait eloquentiae causa (προσνέμονται δ' αὐτῷ αἱ γλῶσσαι διὰ τὴν ἑρμηνείαν). concionum, opinor, ritum significat idem et somni praesidem esse putat Mercurium: δοκεῖ γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. falso quidem, si rem ad vivum reseces, quoniam proprius somn deus inducitur Iliadis libro 14., nec tamen prorsus sine ratione, cum virga sua Mercurius *det somnos adimatque*, u loquitur Virg. Aen. 4, 244. secundum hunc nostrum ε', 47, ω', 3, Il. ω', 343 sed non ita discreta sunt in his carminibus munia deorum, ut non alteri alterius interdum usurpare liceat provinciam; quemadmodum ipsam facundiam Minerva Telemacho promittit 27. et re vera animum addit loquenti coram Nestore 76., 77. ne Amt Q. quidem absurde ad 341.: ἐξήτησαν, διατί τοῖ θεοῖς ἀπένεμον τὰς γλώσσας. οἱ μὲν ἐνόμισαν, ὧν ἐστι Λεάνδρου ἢ Ἀρκτιάδης, (sic. unde facere Λέανδρος ὁ Ἀ

ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι."

Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ· τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν·
κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο,
νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι·
γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.

Minervam atque Telemachum ad navem suam abeuntes retinet Nestor.

αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι·
Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι·

proclive quidem, si aliquod scriptoris ita nominati indicium accedat. nunc vide an huc faciat Leander vel Leandrius Milesius, de quo vid. Voss. *Buttm.*) *κατὰ πατρῷιον ἔθος Ἰώνων. ἔστι γὰρ πάτριον ἔθος Ἰώνων. Ἀπίων δὲ, ὅτι κράτιστον τῶν μελῶν ἡ γλῶσσα, τὰ δὲ κράτιστα τοῖς θεοῖς ἀπένεμον. οἱ δὲ, ὅτι δεῖ παύειν αὐτὴν εἰς κοίτην ἰόντας· ὅθεν καὶ τῷ Ἑρμῇ πυμάτῳ σπένδεσκον.* (certe Phaeaces *η'*, 136—138.) *οἱ δὲ, ὅτι δεῖ τὰ ἐν συμποσίοις λεχθέντα τηρεῖν ἐχεμυθοῦντας· ὅθεν καὶ παροιμία μισῶ μνήμονα συμπόταν.* (Plut. Conv. Disp. 1. init., Lucian Lapith. 3, Erasm. Adag. 1, 7, 1. *Buttm.*) *ἢ ὅτι τὰ ῥηθέντα τοῖς θεοῖς· ὡς ἐπὶ μαρτύρων γὰρ θεῶν διελέγοντο. ἀμέλει καὶ κατὰ τὸ οὖς τῶν ἐκπωμάτων ἔσπενδον, τὴν ἀκοὴν τῶν θεῶν οἰωνιζόμενοι. οἱ δὲ διὰ τὸ καίειν τὰς γλώσσας ἐδόκουν αὐτὰς καθαίρειν τῶν βλασφημιῶν, οὕτω* (h. e. *καθαρῶς*) *καὶ τὰς γλώσσας ὀπτευόμενοι* (*ὀπτ.* *Buttm.*) *τὰ ῥηθέντα εἰρῆσθαι πρὸς θεούς. καὶ γὰρ τοῖς χθονίοις θεοῖς ταύτας ἀπήρχοντο, τοὺς βλασφήμους λόγους κ. τὰς λοιδορίας ἐξ ἑαυτῶν διὰ τούτων ἐκκαθαίροντες.* cf. Am. E. de praestantia linguae v., quos N laudavit auctores; Philochorum ap. Schol. Apollonii Rhod. 1, 517. et F. A. Wolf. *über den Ursprung der Opfer*, Verm. Schr. p. 272.; ceterum legito ann. ad Il. *ι'*, 657, Aristophanem ejusque interpp. Pluto 1106, Pace 999, Avibus 1586, Feith. 3, 5. 9. et scriptores antiquitatum graecarum. — *ὑπὸ ζόφον*, *sub occasum*, versus occidentem. v. Il. *μ'*, 239. 240 etc. ducenda videtur vox ζόφος ab obsoleto ζέφω, h. e. ζέϜω, ζέω, *ferveo*, unde et ζέφυρος et Ζεὺς, ita ut proprie significet *fervorem*, figurate autem coeli regionem illam, unde venti vehementiores erumpere solent, aquis effervescentibus, terraque nubibus obscurata. — Am. Q.: *οὐδὲ — θαασσέμεν. τοῖς γὰρ ἐπουρανίοις θεοῖς μεθ' ἡμέραν* (interdiu) *θύειν καλόν. διόπερ καὶ τὰς δειλινὰς θυσίας οἱ μάντεις παραιτοῦνται, ἡλίου δ' ἀνίσχοντος ἐπιτελοῦσιν. — ἐν μὲν ταῖς ἑορταῖς καὶ παννυχίζειν εἴθιστο, ἐν δὲ θυσίαις οὐχ ἁρμόττον ἐδόκει ἐπιδιατρίβειν νύκτωρ πίνοντας, μή τι κατὰ τοῦ ποτοῦ προκόπτοντος συμβαίη ἄτοπον.* — *θαασσέμεν*, *desidere*. Il. *ι'*, 194, *ο'*, 124. — *νέεσθαι*, *abire cubitum*, vel domum. cf. 344 etc.

338—341. libatio: v. *φ'*, 270—273, Il. *ι'*, 174—177, ann. ad 332. et N h. l., qui vir doctus observavit, *δεπάεσσιν* intelligendum esse *εἰς δέπα*, *in pocula convivarum*, non *ἐν δεπάεσσι φερόμενον ποτὸν*, quo sensu Vossius haec ita reddidit: *und vertheileten allen die becher*; sed denuo mixto vino ad libandum adolescentes liberi a sinistra ad dextram circumferebant craterem, singulisque adsistentes ex ordine vinum infundebant. v. 472, *η'*, 182, 183. et ann. ad Il. *α'*, 470.

344—349. *ἱέσθην*, *cupiebant*. 160 etc. — Am. E: *καθαπτόμενος. παρακαλῶν, φιλοφρονούμενος. σημείωσαι τὸ καθ. ἐπὶ καλοῦ.* cf. *β'*, 39. —

„Ζεὺς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,
ὥστε τευ ἢ πάρα πάμπαν ἀνείμονος, ἠὲ πενιχροῦ,
*ᾧ οὔτε χλαῖναι καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς, οὔτε ξείνοισιν, ἐνεύδειν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά.
*οὔ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται."

dimittit ab se Minerva Telemachum; ipsa in coelum redit.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοι ἅμ' ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ

ὥστε τεν ἢ πάρα etc. hyperbaton pro ὥστε παρά τευ ἢ πάμπαν ἀνείμονος etc. perperam libri: παρὰ, contra regulam anastrophes. — Am. E.: ἀν., ἠὲ πεν. ἄλλο πενιχροῦ, καὶ ἄλλο ἀνείμ. πεν. μέν τοῦ εὐτελῆ τινα ἔχοντος· ἀν. δὲ τοῦ κἂν ἱματίων ἀποροῦντος.

349—351. scribamus ᾧ οὔτι etc. haec permisceri notum est: v. ann. ad Il. δ', 286. — χλαῖναι, *laenae*. Il. β', 183 etc. — Am. E. et Q. et Sch.: ῥήγεα. τὰ βεβαμμένα ἱμάτια κ. περιβόλαια. ῥῆξαι γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸ βάψαι ἔλεγον. Am. Q. ad ζ', 38.: τὰ βαπτὰ περιστρώματα. cf. ann. ad Il. ι', 661. N.: „χλαῖναι u. ῥήγεα sind die Hauptstücke eines Bettes (τ', 337.). Jene, dichte, auch wohl gefärbte, (?) wollene Mäntel, welche die Männer sonst gegen Wind u. Wetter anstatt des Oberkleides (φᾶρος) über dem Leibrock (χιτών) trugen (Il. κ', 131—34.), u. beim Sitzen auf den Stuhl legten (ρ', 86, 179, υ', 249), dienten auch den Schlafenden als Decken (ξ', 488, 500, 504, 513, 529, ν', 4.); die ῥήγεα aber, kostbare u. wahrscheinlich wollene (gefärbte. *Both.*) Tücher, sind das Weichste im Lager des Reichen. Will man weich sitzen, so werden sie auf den Sessel gelegt, u. darunter ein schlichtes Tuch. (κ', 352.) Pfühle können es nicht sein, da sie ohne Weiteres gewaschen werden. (ζ', 38.) Wahrscheinlich waren sie rauch; darum wird beim Schlafen noch ein linnenes übergebreitet (ν', 73, 118). Kissen oder Polster finden wir nirgends. Die Lagerstätte des Reichen besteht in einer Bettstelle (λέχος, λέκτρον, δέμνιον), worauf man zuerst Felle (κώεα), dann die ῥήγεα, u. darüber noch Linnen oder Teppiche breitet (δ', 296—99, Il. ω', 643 ff., ι', 660 f.); endlich kommt die χλαῖνα als Decke. Vgl. ψ', 177 ff., 289 f., τ', 317 f. Der Aermere schläft auf blossen Fellen oder auf einer Streu (ξ', 519, υ', 139—143, λ', 188—196), sowie er auch nur Binsen u. Felle hat, um einen weichen Sitz zu machen (π', 47.)." — πάρα, πάρεισι. cf. Il. ε', 603, τ', 148 etc.

352. οὔ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς etc. macula foedissima, quam nondum eluisse miror viros doctos. scribendum haud dubie est οὔ θην δὶς τοῦδ' ἀνδρὸς etc., h. e. δίχα, *non sane seorsum ab hoc viro cubabit Ulyssis filius.* similia δὶς et δὴ, quae videtur fuisse origo fraudis; vel corrector non tulit glossam aliunde incognitam. sexcenties ις in η mutatum esse ait Jacobs. Anthol. Palat. 3. p. 153. male interpres: *nunquam certe hujus viri Ulyssis carus filius navis in tabulatis cubaverit*, quasi ὅδε ἀνὴρ dicatur Ulysses, non ipse Nestor, modo loquendi usitatissimo v. Soph. Oed. R. 501, Oed. Col. 609, Trach. 282 etc.

353—364. ἐπ' ἰκριόφιν, *in tabulatis.* Voss.: *auf des schiffes verdeck.* v. ann. ad Il. ο', 675, Köpke *Kriegsw. d.*

σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι·
οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται,
πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο.
ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔτι νέον γε,
οὐδ' ὀλίγον. σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
πέμψον ξὺν δίφρῳ τε καὶ υἱέϊ· δὸς δέ οἱ ἵππους,
οἵ τοι ἐλαφρότατοι θείειν καὶ κάρτος ἄριστοι."

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
φήνῃ εἰδομένη· θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας.

ir. p. 155. et seqq. — Am. Q.: ἐγὼ — εἶμι. οἰκονομικῶς γὰρ ὁ π., ὅτι οὐκ ἦν πιθανὸν, οὐδὲ εὐσεβὲς διόλου, παρεῖναι τὴν Ἀθηνᾶν τῷ Τηλεμάχῳ. ἀλλ' οὐδὲ πρὸς Μενέλαον ἐλθεῖν εὐπρεπὲς παρθένων θυομένων. (imo παρθενίων, *cantuum, quos virgines canebant in nuptiis.* v. Schn. v. παρθενεῖα. Catullus 61, 36.: *vos item simul, integrae Virgines, quibus advenit Par dies, agite, in modum Dicite: o Hymenae, Hymen, Hymen o Hymenaee!* Am. Q. ad 366.: παραιτεῖται τὴν εἰς Λακεδαίμονα ἄφιξιν, διότι γάμους οἶδεν αὐτόσε γινομένους, ὧν ἀλλότριος ὁ δαίμων. audacter Buttm.: γαμηλίων θυομένων, vel: εὐπρεπὲς παρθένῳ παραγενέσθαι γαμηλίων θυομ.) ἵνα δὲ μὴ ἐπιζητῶμεν, ποῦ ὁ Μέντωρ, ἐπάγει ἀτὰρ ἠῶθέν γε μετὰ Καύκωνας. — Harl. ὁμηλικίη. (49.) ἀντὶ τοῦ ὁμήλικες.

366, 367. Καύκωνας. v. Heyn. ad Il. β', 855, 877. Am. Q. et E.: μεταξὺ τῆς Ἠλείας κ. Πύλου οἱ Καύκωνες οἰκοῦσιν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ, ἀπὸ Καύκωνος τοῦ Ἀρκάδος ὠνομασμένοι. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐν Παφλαγονίᾳ, οἱ τοῖς Τρωσὶ συμμαχίαν πέμψαντες· καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες. (Il. κ', 429.) — χρεῖος, *debitum*, damnum sarciendum, *Schadenersatz*. φ', 16.: ἤτοι Ὀδυσσεὺς Ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε· Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν Νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας. v. N et ann. ad Il. λ', 686.

372. φήνην genus aquilarum esse dicunt Scholl. et Ap. Schn. ann. ad Aristot. Hist. anim. 9, 24., p. 160.: „de *phene* fabulam incerto auctore narrat Antoninus Liberalis cap. 6., Periphan, regem Atticae, mutatum in aquilam, uxorem vero ejus in φήνην, huicque ab Jove peculiare datum fuisse πρὸς ἅπασαν πρᾶξιν ἀνθρώποις αἰσίαν ἐπιφαίνεσθαι. primus phenem celebravit carmine Hom. Odysseae 16. v. 217., ubi φῆναι et αἰγυπιοὶ lugentes pullos suos introducuntur. libri autem 3. v. 372. Minerva abiens comparatur cum eadem ave. noster vero 8, 5. magnitudinem ejus et colorem ita definiit: ἔστι δὲ ἡ μὲν φήνη τὸ μέγεθος ἀετοῦ μείζων, τὸ δὲ χρῶμα σποδοειδής. posuit idem notam peculiarem oculorum phenae nubeculo obtectorum (ἐπάργεμός ἐστι), quae non solum avi convenit, a Buffono comparatae cum φήνῃ, praeeunte Aldrovando et Cortesio Ornithol. t. 1. p. 226. ed. Francof., qui est falco ossifragus Linn., quem Buffonus gallice *Orfraie* vocavit, sed etiam Balbuzardo a Perralto dissecto; quod nescio cur Buffonus dissimulaverit. fluctuat igitur comparatio phenae inter ossifragam Aldrovandi et Buffoni et balbuzardum Perralti, ut annotavi ad Friderici II. Reliqua p. 93., nisi quis forte demonstrare possit, utramque avem male hucusque genere et specie diversam fuisse habitam." idem ibid. p. 158. Buffonum aliosque reprehendit in eo quod haliaeetum sive aquilam marinam comparaverint cum balbuzardo Anglorum et Gallorum aquila dicta *craupêcherot*, potiusque sequitur Camum, cui ossifraga Belonii libro de nat. avium 2. c. 7. similis videtur esse haliaeeto. vulgo quidem falconem ossifragum Linn. habent pro ave illa, quam Germani v.-

quam facile agnitam veneratus Nestor victimam solennem promittit, magnamque fautricem Telemacho gratulatur.

θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς, ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
Τηλεμάχου δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται
οὐ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια,
ἥ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
ἀλλὰ, ἄνασσ', ἴληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν,
αὐτῷ, καὶ παίδεσσι, καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι!
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
ἀδμήτην, ἣν οὔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ·
τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας."

domum reversus Nestor libat Minervae; dein omnes dormitum eunt.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε.

cant *Seeadler*. — εἰδομένη, *similis* celeritate volatus, non specie corporis, quam non aliam atque humanam induere solent numina ap. Homerum. ε', 49.: Ἀργειφόντης — Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς. ibi Schol.: τὴν ὁρμὴν, οὐ τὸ σῶμα. cf. N. h. l. et ann. ad Il. η', 59. Voss. tamen: *in adlergestalt*.

378—384. κυδίστη Τριτ. Il. δ', 515. — Am. Q.: ἴληθι (π', 184.) ἀπὸ τοῦ ἵλημι. διὰ δὲ τὸ μέτρον ἐκτέταται ἡ παραλήγουσα, ὡς ἐν τῷ δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλὸν etc. cf. Matth. §. 237. — παρακοίτι, pro παρακοίτιϊ, postrema longa, ut μήτι Il. ψ', 315. notavit Barn. — Am. Q.: ἦνιν. (Il. λ', 729.) ἐνιαύσιον. — εὐρυμέτωπον velut per hyperbaton dixit pro βοῦν εὐρυμ. ἦνιν, h. e. quae sit annicula: nam εὐρυμέτωπος generale boum est epitheton, ut notarunt E et Am. E., apud quem lemma εὐρυμ. forte excidit ante verba παρακολούθημα τοῦτο πᾶσι βουσί. ceterum *torvam bovem*, *cui turpe caput*, praedicat Virg. Georg. 3, 51, 52., pariterque Plinius H. N. 8, 45. *torvam frontem* taurorum; sed eandem *latam*, ut hic noster, Columella R. R. 6, 1. cf. Heyn. ad Virg. l. l. — ἀδμήτην, — ἀνήρ. epexegesis, ut πατροφονῆα, — ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα 197., ἵππους — ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο Il. ι', 123 etc. talem bovem et ἠκέστην, h. e. ἀκέντητον, vocari dicit E. καλοῦσι γὰρ, inquit, κατὰ Πανσανίαν βόας ἠκέστας (Il. ζ, 94, 275, 309.) φορβάδας (scrib. τὰς φορ. rapuit τὸ — τας articulum.), ἀδαμάστους. ceterum versus 382 — 384 jam in Iliade explicuimus, κ', 292 — 294. annotavit N ad 432., mansisse ap. Graecos morem inaurandi cornua victimarum, solosque Lacedaemonios, quamdiu Lycurgi se legibus tenuerint, omni luxu sacrificiorum abstinuisse. v. Plat. Alcib. 2 p. 149., Plut. t. 8. p. 82. Hutt. cave autem circumfusum esse existimes aurum cornibus bovis, more hodierno, sed inductae sunt illis laminae aureae. v. ann. ad Il. σ', 470. Millinus *Minéralogie d'Hom.* p. 180., quem testem citavit N ann. ad 432.: „Rien n'indique l'application antérieure d'aucun mordant; la lame enveloppe seulement les cornes de l'animal, et comme il doit bientôt être immolé, une plus grande solidité n'est point nécessaire."

389. α', 145.

τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
ὤϊξεν ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε·
τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τηλέμαχον, φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
πὰρ δ' ἄρ', ἐϋμμελίην Πεισίστρατον, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.
αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

mane congregantur ad senem filii cum Telemacho.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
λευκοὶ, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἔπι μὲν πρὶν

390—393. Am. B: *ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν. ἤτοι ἐκ δευτέρου ἐκέρασεν. ἐκέρασε γὰρ ἤδη αὐτοῖς καὶ πρῶτον.* — *ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ.* scilicet diu durant vina generosa, si quis curam adhibeat. Plinius H. N. 14, 4.: *durant adhuc vina ducentis fere annis, jam in speciem redacta mellis asperi. etenim haec natura vinis in vetustate est; nec potari per se queunt, si non pervincat aqua* etc. hinc Catullus, notante Harduino, 27.: *inger mi calices amariores*, h. e vetustioris vini. sed ille cadus, quem undecimo anno aperuit proma Nestoris, haud dubie dulce vinum continuit, quale fit modica aetate. Dioscorides 5, 11. de vinis: *οἱ μέντοι παλαιοὶ καὶ γλυκεῖς* (h. e. aetatis mediae) *πρὸς τὰ περὶ νέφρους ἐπιτηδειότεροι.* Plin. l. c. 23, XX. ed. Hard.: *Falernum nec in novitate, nec in nimia vetustate corpori salubre est. media ejus aetas a quintodecimo anno incipit* etc. — Scholiastae Am.: *κρήδεμνον τοῦ πίθου τὸ πῶμα μεταφορικῶς. λέγεται γὰρ καὶ ἐπὶ τειχῶν πόλεων.* Aristoph. Plut. 541. dixit *στάμνου κεφαλὴν*, *amphorae operculum.* Voss.: *und löste den spündenden deckel.* — *τοῦ — κεράσσατο.* Minervae libaturus ipse miscet vinum, quae alias puerorum est provincia.

396. *η'*, 229, Il. *α'*, 606 etc.

397—403. *τὸν — Νέστωρ.* honoris causa ipse Nestor, strenuus idemque mitis senex, in cubiculum ducit Telemachum. cf. Il. *ι'*, 620, 1, 658, 9. — *τρητοῖς ἐν λεχ.* v. ann. ad Il. *γ'*, 448., et de *αἰθούσῃ* seu porticu Il. *ζ*, 243, *ι'*, 472 etc. — *ἐϋμμελίην.* Il. *δ'*, 47 etc. — *ὄρχαμον ἀνδρῶν*, *ducem virorum.* appellatio honoris, uti et *ὄρχ. λαῶν.* v. infra 482, Il. *β'*, 837, *ξ'*, 102 etc. — *ἠΐθεος*, *caelebs* v. ann. ad Il. *λ'*, 60. — *παίδων*, *inter filios.* ceteri nupti erant. — *μυχῷ δ. ὑψ.* v. Il. *χ'*, 440. N.: „im Hinterhause, wo ausser dem Arbeitszimmer auch das Schlafgemach der Frauen ist: *δ'*, 304 f., *η'*, 346 f. vgl. Il. *ρ'*, 36, *χ'*, 440. — *πόρσυνε.* Das Bett u. Lager wird erst vor dem Schlafengehn zugerichtet. Diess that dem Manne die Frau selbst, die neben ihm schlief: (certe curabat ut fieret. id satis, ne ineptiamus. cf. 421, 422 etc. *Both.*) Theocr. 6, 33.“ etc. cf. ann. ad Il. *α'*, 31.

404—412. *β'*, 1 etc. — *ξεστοῖσι λίθοισιν.* *θ'*, 6, Il. *σ'*, 504. — Am. B.: *ἀλείφατος. λείπει τὸ ὡς* (recte *ὡς* inseri jussit Buttm.), *ὡς ἀπὸ ἀλείμματος.* cf. E. Voss.: *wie schimmernd*

Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει·
Νέστωρ αὖ τότ' ἐφῖζε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίος τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως·
πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·

sacra Minervae fieri jubet Nestor.

„Καρπαλίμως μοι, τέκνα φίλα, κρηήνατ' ἐέλδωρ,
ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν.
ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.

von öl. Il. σ', 595.: χιτῶνας — ἦκα στίλβοντες ἐλαίῳ. v. ibi ann. — θεόφιν μήστωρ ἀτ. Il. η', 366. — οὖρος Ἀχαιῶν. Il. θ', 80. — σκῆπτρον, βασιλικὴν ῥάβδον, ἀπὸ τοῦ σκήπτεσθαι κ. ἐπερείδεσθαι αὐτῷ, ut ait Etymologus, *baculum* regum, quem in manus sumebant, quoties publico aliquo munere erant functuri. v. Feith. 2, 4., N h. l., nos ann. ad Il. α', 14. — Am. Q.: υἷες ἀολλέες. (Il. ε', 498 etc.) εἰς τὸ εὔδαιμον τοῦ οἴκου. οὐ γὰρ ὠνητοὶ οἱ περὶ τὸν Νέστορα, ἀλλ' ὑπὸ τῶν παίδων ὑπηρετεῖται· εἰ δὲ μακαρίζομεν τοὺς ἐν ὑπηρεσίαις ἀνδραπόδων ὑπερέχοντας, ὅρα πῶς εὐδαιμονέστερος ὁ ὑπὸ τῶν υἱῶν θεραπευόμενος. similiter E; praetereaque hoc annotavit: ὅτι διακόνοις ὁ Νέστωρ εἰς θυσίαν τοῖς υἱοῖς χρῆται, οὐ μόνον διὰ τὸ τίμιον, ἀλλ' ὅτι καὶ ἄλλως αὐτουργοῦσιν οἱ ἥρωες ἐν πολλοῖς τῶν ἔργων.

420—429. E: ἐναργὴς ἦλθεν, ἀντὶ τοῦ κατ' ὄψιν ἐφάνη σωματικῶς κ. ἀργῶς, ὅ ἐστι λευκῶς κ. φανερῶς κ., ὡς εἰπεῖν, ἀναφανδά. διὸ καὶ ἥλιος κ. σελήνη ἐναργεῖς ἐλέγοντο τοῖς πάλαι θεοί. apparuerat Minerva Nestori sine noxa: nam alias χαλεποὶ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς, inquit personatus Hom. υ', 131, ubi v. ann. — δαῖτα θάλειαν. Il. η', 475. — „ἐπὶ βοῦν, *ad arcessendam bovem.* ita loqui solent oratores: v. Xenoph. Anab. 5, 10, 2., Cyrop. 3, 2, 11., Valcken. ad Herod. 7, 193. idem dixisset μετὰ vel κατὰ βοῦν: v. 71, 81. — βοῶν ἐπιβουκόλος, ut αἰπόλος αἰγῶν, συῶν συβόσια, ρ', 247, ξ', 101.“ E N. eidem ἐπὶ praepositionis ea videtur esse vis, ut intelligamus praefectum pastoribus, *den Oberhirten*, quo sensu et ἐπιβώτορα dici putat ν', 222., vereor ut recte: nam quid opus praefecto ad tale negotium? Planudes ineditus ap B: πλεονάζει καὶ λέξις, τοῦτο μὲν ἐν συνθέσει, ὡς Ὅμ. βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ etc. — Am. Q.: πάντας ἰὼν ἑτάρους. ἑλληνικωτέρως, ἵνα κἀκεῖνοι τῶν ἱερῶν μετασχῶσι. — χρυσοχόον. idem 432. vocatur χαλκεὺς, faber ferrarius, ὅτι τοῖς αὐτοῖς χρῆται ἐργαλείοις ὅ τε χαλκεύς τε, καὶ ὁ χρυσοχόος, ut ait Am. E. et ibidem Am. Q.: ὁ χρυσοχόος, inquit: ἀπὸ γὰρ τοῦ πρώτου φανέντος μετάλλου πάντας τοὺς δημιουργοὺς οὕτως ἐκάλουν, ὡς καὶ τὸν Ἥφαιστον· ὃν ἄρα χαλκεὺς Ἥφαιστος ἐποίησεν (Il. ο', 309.) cf. E. fuerunt jam illo tempore δημιουργοὶ, h. e. homines liberi, qui artem aliquam exercebant, in his fabri lignarii et ferrarii; nec domi ap. Nestorem habitat hic χρυσοχόος, quamvis metallorum abunde est

οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες· εἴπατε δ' εἴσω
δμωῇσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
ἕδρας τε, ξύλα τ' ἀμφὶ, καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ."

describitur sacrificium haud vulgare.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον. ἦλθε μὲν ἂρ βοῦς
ἐκ πεδίου. ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεὺς,
ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
ἄκμονά τε, σφῦράν τ', εὐποίητόν τε πυράγρην,
οἷσίντε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη,
ἱρῶν ἀντιόωσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεῦεν
ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι
ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
ἐν κανέῳ· πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
ὀξὺν ἔχων ἐν χερσὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων·

n aedibus regum, memoraturque σ', 328. Jlyssis officina ferraria ad usus quotidianos. v. N et, quae laudavit hac de re Homeri loca. ε', 249, ρ', 340, τ', 56, ρ', 43, Il. δ', 105—111, 141, 187, 485, ', 59—63, η', 220. et sequ., ρ', 389, ', 600. et sequ., π', 483, ο', 411. qui opifices artificesque non alia mercede videntur conducti esse, quam ut mensae adhiberentur: v. Il. σ', 560, Odyss. ο', 316. et inprimis ρ', 383. — *ἀγλαὸν ὕδωρ*. ι', 140, Il. β', 307 etc.

430—436. *ἐποίπνυον*, ἐπόνουν. v. E, Il. α', 600 etc. — E: *πείρατα τέχνης*. ὅ ἐστι περατωτικὰ, δι' ὧν ἡ χαλκευτικὴ τέχνη περατοῦται. Ap.: πείρατα. ἐπὶ μὲν τῶν δεσμῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ πέρατα. σημαίνει καὶ τὰ τεχνικὰ ἐργαλεῖα. — *ἄκμονα* etc. v. de hoc instrumento artis Il. σ', 468—477. — *ἦλθε δ' Ἀθήνη*. venire dicuntur dii, more hominum, ad sacrificia accepta, tanquam ad epulas, in honorem suum instructas. E: τὸ ἦλθε δ' Ἀθ. τὸ τῆς θυσίας εὔλογον δηλοῖ, ὡς οἷς μὲν ὁ Ἀγαμέμνων ἔθυε (cum Iphigeniam immolaret), καὶ οἷς ὁ Αἴγισθος (273), μὴ ἐξὸν ὂν προσχεῖν τὸ θεῖον· ἐνταῦθα δὲ εἰς τὸ καλὸν, ἐλθούσης τῆς Ἀθηνᾶς. — ἤγοντο τοίνυν αἱ ἑορταὶ κοσμίως, οἷα θεῶν αὐταῖς παρόντων. διὸ οὔτε κατεκλίνοντο, ἀλλὰ *δαίνυνθ' ἑζόμενοι* (471.), οὔτε εἰς μέθην ἔπινον, ἀλλὰ πιόντες καὶ σπείσαντες *ὅσον ἤθελε θυμὸς, ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος* (395, 396) etc.

437, 438. *ὁ δ' ἔπειτα* etc. faber ferrarius. — *ἀσκήσας*, *elaborans*, operatus in eo. α', 439, Il. δ', 110 etc. — *ἄγαλμα*. 274.

439—463. ritus sacrificandi ex hoc maxime loco intelligitur. cf. ξ', 419, Il. α', 448, β', 420 et seqq., Feith. 1, 10., N h. l. etc. — *ἀνθεμόεντι*, *florido*, h. e. affabre effictis floribus ornato. Il. ψ', 885. — *οὐλὰς*, Attice ὀλὰς, οὐλοχύτας, *molas*, ab ἕλω, *percutere*. Buttm., cujus oblitus eram, cum Il. α', 449. explicarem, ita scribit *Lexil.* 1. p. 195.: „*Schlagen*, *zerschlagen*, ist bekanntlich der Grundbegriff des *Mahlens* aus jener Zeit, wo die Körner noch nicht zerrieben, sondern nur zerstampft wurden. Sowie also μονὴ von μένω, τροπὴ von τρέπω, τράπω, τομὴ von τέμνω, τάμνω, βολὴ von βάλλω, so ist ὀλὴ sprechendes Verbale von ἕλω, ἀλέω. Das lateinische und deutsche Verbum aber, *molere*, *mahlen*, ist natürlich auch etymologisch einerlei mit diesem griechischen; wovon, wenn es noch eines Beweises bedürfte, auch die Notiz des Helladius (Chrestom. p. 8. ed. Meurs., ap. Phot. p. 867. Hoesch.) zeugt, dass für das offenbar von ἀλέω

Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
χέρνιβά τ', οὐλοχύτας τε, κατήρχετο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
αὐτίκα Νέστορος υἱὸς, ὑπέρθυμος Θρασυμήδης,
ἤλασεν, ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος· αἱ δ' ὀλόλυξαν
θυγατέρες τε, νυοί τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος, Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς,
αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτων δ', ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.

lavat Telemachum ante epulas Polycaste, Nestoris filia.

Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,

abgeleitete Wort *ἄλευρον* auch *μάλευρον* sich finde.“ ad *ἔλω* pertinet *ἔλσας* ε', 132. *molere* et *permolere* pro quatiendo seu percutiendo dixerunt Flaccus, Petronius, Ausonius; unde verba *malleus* et *mulcare* ducta esse vidit Buttmannus. — Sch.: *ἀμνίον.* *ἔστι μὲν τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις, σημαίνει δὲ ἀγγεῖον, ὅπου τὸ αἷμα τοῦ ἱερείου δέχονται.* Am. E: *ἀπὸ τοῦ αἷμα*, inquit, *αἱμνίον κ. ἀμνίον.* Am. Q: *ἀμνίον, τὸ ἀγγεῖον τοῦ ὑποσφάγματος, ὡς πηνίον. Κρῆτες αἵμνιον αὐτό φασι.* — *γέρων — βάλλων.* sacerdotis munus administrat rex Nestor, sicut Agamemnon Il. β', 411 seqq. et Peleus ibidem λ', 774. cf. Il. γ', 275, ι', 219, 534 et seqq., Odyss. ν', 171, 181—187.; nec in superioribus, 5—9 et 31—33, sacerdotis fit mentio. v. N, qui et haec loca adscripsit, et plura de hoc regum graecorum officio scire cupientes evolvi jussit Hüllmanni *Staatsrecht des Alterth.* p. 69 et sequ., Mülleri *Hellen. St.* 1. p. 186., Plat. Polit. p. 290, E. — idem notavit raro *κατάρχεσθαι* adsciscere genitivum. v. Porson. ad Eurip. Or. 949., Monk. ad Alcest. 74. — *ὑπέρθυμος*, *magnanimus*, *generosus.* Il. β', 746 etc. — Am. E: *ὀλόλυξαν. μετὰ βοῆς ηὔξαντο. τὸν γὰρ ὀλολυγμὸν Ὅμ. γυναικείαν εὐχὴν λέγει.* v. ann. ad Il. ζ', 301. — *Κλυμένοιο*, regis Minyarum, ut quidam putant. Anaxibiam tantum Nestoris uxorem novit Apollodorus 1, 9, 9., ubi v. Heyn. — Am. B: *ἀνελόντες δηλοῖ τὸ ἄνω ἑλόντες· ἐκ τούτου δὲ τὸ αὐερύσαντες* (Il. α', 459.) *δηλοῦται.* — Ap.: *διέχευαν. διεμέρισαν.* Am. B: *διέκοψαν, ἢ ἀνέπτυξαν* etc. cf. ann. ad Il. η', 316. — Am. B. et Q.: *ἀκροπόρους. τοὺς κατὰ ἄκρον πείροντας κ. κεντῶντας.*

464—470. *τόφρα — Πολυκάστη.* Am. Q.: *ὅτι ὑπὸ παρθένων ἔθος ἦν τοὺς ἥρωας λούεσθαι* etc. comparat et hic et E ministerium Hebes Il. ε', 905. verecunde E: *χρὴ δὲ νοεῖν ὡς κελεύσαντος τοῦ πατρὸς κατὰ τὸ σιωπώμενον ἔλουσε τὸν νεανίαν ἡ βασιλικὴ παῖς.* scil. honoris id causa fecit, quod

ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος,
πὰρ δ' ὅγε Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, ποιμένι λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο,
δαίνυνθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο,
οἶνον ἐνοινοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.

post epulas Nestor currum Telemacho curari jubet, quo Lacedaemonem vehatur.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
„Παῖδες ἐμοὶ, ἄγε, Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους
ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσῃσιν ὁδοῖο.“
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.

una profecti Telemachus et Pisistratus, Nestoris filius, nocte prima devertuntur ad Dioclem, principem Pherarum; secunda Spartam perveniunt.

ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βάσατο δίφρον·
πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην
ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον·
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.

alias ancillarum est officium. v., notante N., δ', 49, ρ', 88. Hesiodo auctore fragm. 7. ed. Gaisford. Polycaste post nupsit Telemacho. — *ἀμφὶ δὲ*, *α. δή*. — *ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου*, *e lavacro*. v. ann. ad Il. κ', 576. — *κρέ' ὑπέρτερα*. 65. — *πρήσσῃσιν ὁδοῖο*. Il. ξ', 282.: *πρήσσοντε κέλευθον* et similiter aliis in locis. v. Schn. v. *πρήσσω*.

483, 484. cf. Il. ε', 364—366, 768 etc.

486. *ἀμφὶς ἔχοντες*, *utrimque habentes*. v. Il. ν', 706, ω', 268—274. N.: „Hieraus lernen wir, dass ein Gespann Pferde, Maulthiere, Rinder, nach alter Sitte nur Ein Joch hatte; dass dieses nicht den Pferden angethan, sondern vor dem Anspannen vorn an die Deichsel festgebunden wurde, und die Pferde dann darunter geführt. — Vgl. Schneider zu Xenoph. Kyrop. 6, 1, 51.“

487. 497, β', 388.

488—490. Schol. Harl et Am. Q: *Φηράς*. (Il. ι', 151, 293.) *Φηραὶ μὲν τῆς Λακωνικῆς*, *Φεραὶ δὲ* (Il. β', 711.) *τῆς Θεσσαλίας*, *Φαιαὶ δὲ* (imo *Φεαί*: ο', 297.) *τῆς Ἤλιδος*. Pheris, urbe Messeniae propter fluvium parvum Nedonem, regnavit *Diocles*, Orsilochi filius, neposque Alphei. Dioclis filii 4 bello Trojano interfuere; Orsilochum Messenium convenisse dicitur juvenis Ulysses φ', 15—21. cf. N, Cellar. 1. p. 1189. et sequ., Mannert. 8., p. 556 etc. — *ἄεσαν*. 151.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
[ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·]
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
ἶξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

493. versus *ταυτολόγος*, quem nonnisi ad marginem habet codex Heidelb., sublectum haud dubie ο', 146. ibidem 191. pariter offendit. — Am. B. et Q.: *ἦνον. ἀντὶ τοῦ ἤνυον.* — Am. Q. et H.: *τοῖον. αντὶ τοῦ τοίως, ὅ ἐστι σφόδρα· ἤ, οὕτω γὰρ μέτα τάχους ἔτρεχον.* — *ὑπέκφερον αὐτούς.* Il. π', 367.: *Ἕκτορα δ' ἵπποι Ἔκφερον ὠκύποδες.* cf. ib. 383, ψ', 375, 6.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Δ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΗΣ Δ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Παρὰ Μενελάῳ ξενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα· ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τοῦ νόστου τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ εἴη. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τὸν Τηλέμαχον ἀνελεῖν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσαν, διὰ εἰδώλου ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ, τῇ τῆς Πηνελόπης ἀδελφῇ.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Δ.

ΤΑ ΕΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙ.

Inveniunt Lacedaemone Telemachus et Pisistratus Menelaum filii et filiae nuptias celebrantem.

Οἱ δ' ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὗρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν
υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν·
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε

Annotationes. Vers. 1—3. *κοίλην Λακ. κητ.* Am. Q.: *ποτὲ μὲν τὴν πόλιν καλεῖ Λακεδαίμονα, ποτὲ δὲ τὴν χώραν. Λακεδ. ἤτοι τὴν Σπάρτην.* cf. ann. ad Il. β', 581. — *δαίνυντα γάμον*, *nuptiale convivium praebentem.* Il. ι', 70.: *δαίνυ δαῖτα γέρουσιν.* cf. γ', 309 etc. — *ἔτῃσιν*, *civibus*, germ. *Landsleuten.* Il. η', 295.: *σούς τε μάλιστα ἔτας, καὶ ἑταίρους, οἵ τοι ἔασιν.* v. ann. ad illum locum et ad ζ', 239., item inferius 16. nunc cum maxime celebrantur illae nuptiae, necdum Hermione Phthiam deducta est, sed brevi deducenda; id quod indicant imperfecta *πέμπεν* et *ἤγετο*: et interest convivio ipse Menelaus; de quo dubitare nos haud sinunt 65. et 66., quamvis primis fortasse nuptiarum diebus jam transactis, *τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυιῶν*, ut ait Athen. 5, 9.; qui et versus 15—19. immissos esse dicit, nescio quo auctore, ab Aristarcho; quorum quidem versuum posteriores 3 leguntur Il. σ', 604—606. et ν', 27.; nec tamen plane abhorrent ab hisce rebus, quippe civium et vicinorum in honorem genialiter epulas producente rege inter cantum et saltationem. ρ', 604.: *λίπε δ' ἕρκεά τε, μέγαρόν τε Πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ Τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.* similiter dii, de quibus, ex Aethiopia reversis, poëta Il. α', 601.: *ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης, Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων, Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.* cf. Voss. *Krit. Bl.* 1. p. 55. et 56. quia tamen ista et *ξενίας* postulantur, nec necessaria sunt in re strictim narrata, quos quidem uncinos versibus 15. et 16. impegerant viri docti, decussimus, hic vero eos relinquendos esse arbitrati sumus.

5—9. *ῥηξήνορος*, *viros*, h. e. hostem, *perrumpentis.* epitheton Achillis: v. Il. η', 228 etc. Rexenorem, Alcinoi fratrem, nominavit η', 63. E: *Σοφοκλῆς δὲ, φασὶν, ἐν Ἑρμιόνῃ ἱστορεῖ, ἐν Τροίᾳ ὄντος ἔτι Μενελάου ἐκδοθῆ-*

δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τὴν ἄρ' ὅγ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτὸν, οἷσιν ἄνασσεν.
υἱέϊ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην,
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο, κρατερὸς Μεγαπένθης,
ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.

nuntiatur Menelao adventus hospitum;

Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο·
[τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,

ναι τὴν Ἑρμιόνην ὑπὸ τοῦ Τυνδάρεω τῷ Ὀρέστῃ· εἶτα ὕστερον ἀφαιρεθεῖσαν αὐτοῦ ἐκδοθῆναι τῷ Νεοπτολέμῳ κατὰ τὴν ἐν Τροίᾳ ὑπόσχεσιν· αὐτοῦ δὲ Πυθοῖ ἀναιρεθέντος ὑπὸ Μαχαιρέως, ὅτε τὸν Ἀπόλλω τινύμενος τὸν τοῦ πατρὸς ἐξεδίκει φόνον, ἀποκαταστῆναι αὖθις αὐτὴν τῷ Ὀρέστῃ· ἐξ ὧν γενέσθαι τὸν Τισαμενὸν, φερωνύμως οὕτω κληθέντα παρὰ τὴν μετὰ μένους τίσιν, ἐπεὶ ὁ πατὴρ Ὀρέστης ἐτίσατο τοὺς φονεῖς τοῦ Ἀγαμέμνονος. cf. Am. E. et Q., ann. ad γ', 188, 189. et Eurip. Androm. 1107., Brunck. ad Soph. l. c. etc. — Am. E.: *Μυρμιδ. πρ. ἄστυ. ἡ παρ' Ὁμήρῳ μὲν Φθίη, παρὰ δὲ νεωτέροις Φάρσαλος.* hoc quidem incertum est; annumerat tamen Strabo 9. p. 298. Pharsalum Phthioticis urbibus: v. Cellar. 1. p. 1069. idem p. 1067. de Phthia: „Procopius de Aedificiis lib. 4. cap. 3. cum Larissa et Peneo memoravit, sed tanquam olim deletam: *τῆς Φθίας ἐνταῦθα οὐκέτι οὔσης.* cf. ann. ad Il. α', 155. et Euripidis interpp. Androm. 15.

10—14. Sch.: *Ἀλέκτορος κούρην. οἱ μὲν Ἰφιλόχην, οἱ δὲ Ἐχέμηλον* (fort. *Ἐχεμήλην*, ut *Φιλομήλην.*) *λέγουσι. τὸν δὲ Ἀλέκτορα γενεαλογοῦσιν Ἀργείου τοῦ Πέλοπος.* mutavimus accentum nominis appellativi, quia loco proprii usurpatum est. v. ann. ad Il. ρ', 602. — *τηλύγετος*, *tener*, si divinavi ann. ad Il. γ', 175. sunt autem infantes omnes teneri. — *Μεγαπένθης.* causam nominis reddunt Am. E. et Q.: *κατὰ γὰρ τὸν καιρὸν τοῦ διὰ τὴν Ἑλένην πένθους ἐτέχθη.* sic in fabula vulgari, quam Tieckius ornavit, Genovevae filius, in exilio matris natus, appellatur *Schmerzenreich*, suntque apud ipsos Graecos similia nomina Neoptolemi et Telemachi, de quibus N ad γ', 188. — *ἐκ δούλης*, *e captiva*, qualis et fuit Hesione, quae Telamoni peperit Teucrum. Il. θ', 283, 284. de conditione nothorum ap. Graecos v. cum illos versus et quae praeterea N laudavit Homeri loca, ξ', 199—210, Il. ε', 70, 71, λ', 102, π', 737 et seqq. (cf. Il. μ', 92, ψ', 90.), tum Feithium 2, 17, 5, qui annotavit, filios nothos, quamvis non eodem loco atque honore habitos cum legitimis, tamen una cum illis domi educatos esse, et in partem venisse paternae hereditatis, velut Ulyssem ξ', l. c. „Megapenthes vero," inquit, „uti et Nicostratus, regno Spartae, quod pater possederat Menelaus, ab Oreste fuerunt exclusi, quia *ἐκ δούλης*, *ex serva*, essent nati, ut ait Paus. Corinthiacis 18. at Neoptolemus, quem ex Deïdamia furtim sustulerat Achilles, patrium regnum suscepit." Megapenthes commemoratur etiam ο', 100—141, ubi patri ministrat, et pincernam seu pocillatorem agit. Apollod. 3, 11, 1.: *Μενέλαος μὲν οὖν ἐξ Ἑλένης Ἑρμιόνην ἐγέννησε, καὶ κατά τινας Νικόστρατον· ἐκ δούλης, Πιερίδος γένος, Αἰτωλίδος, ἤ, καθάπερ Ἀκουσίλαός φησι, Τηριδάης, Μεγαπένθη* etc. cf., si tanti est, de Megapenthe, a B monstrata scholia Stephani ad Dionys. Thracem p. 868. et not. ad Herodian. Epim. p. 80. — Am. E. et Q. et Sch.: *Ἑλένῃ — ἔφαινον. οἱ δὲ νεώτεροι* (Hesiod. ap. Schol. Soph. El. 539. ed. Elmsleji, Paus. 2, 18. et 3, 18., Apollod. 3, 11, 1. et ibi Heyn.) *Ἑλένης μὲν καὶ Ἀλεξάνδρου Κόρυθον ἢ Ἕλενον, ἐκ δὲ Μενελάου Νικόστρατον, γενεαλογοῦσι.*

15—19. v. ann. ad 1—3.

φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτούς,
μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνευον κατὰ μέσσον.]
τω δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς,
στῆσαν. ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεὺς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο,
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

„Ξείνω δή τινε τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔϊκτον.
ἀλλ' εἴπ', εἴ σφωϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ."

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ,
τὸ πρίν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε, πάϊς ὥς, νήπια βάζεις.
* ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φάγοντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λύ' ἵππους

22, 23. Am. B. et Q.: κρείων Ἐτεωνεύς. ὁ ὑπερέχων ἐν θεράπουσι. (?) τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ ἐπὶ συβώτου (ξ', 22, 122 etc.), συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν. Φερεκύδης δὲ ἱστορεῖ οὕτως· Ἀργεῖος δὲ, ὁ Πέλοπος, ἔρχεται παρ' Ἀμύκλαν εἰς Ἀμύκλας, κ. γαμεῖ Ἀμύκλα θυγατέρα Ἡγησάνδραν. (ita Buttm. perperam libri: Ἀμύκλαν θυγ. Ἡγ—ας.) τοῦ δὲ γράφεται Γελανίων, κ. Ἠλεκτρύων, κ. Βοηθὸς, (recte, opinor, Buttm.: Βοηθόος, ex quo ductum sit patronymicum Βοηθοΐδης.) ἐκ τούτου (δὲ Buttm.) Ἐτεωνεύς. συγγενὴς οὖν Μενελάου Ἐτ., κ. θεράπων αὐτοῦ, ὡς Ἀχιλλέως Πάτροκλος. κρείων δὲ ὁ ἄλλων (imo ἄλλως.) μὲν βασιλεὺς, Μενελάου δὲ δεύτερος. — ὀτρηρὸς θεράπων. 38, α', 109, Il. α', 321. Sch.: θερ. ὑπηρέτης φίλος, ὁ περὶ τὴν θεραπείαν ὑπάρχων. Ap.: θεράποντες. οὐχ οἱ δοῦλοι, ἀλλὰ πάντας τοὺς θεραπευτικῶς ἔχοντας οὕτως καλεῖ, καὶ τὸν ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει φίλον, ὡς Πάτροκλος Ἀχιλλέος. (Il. π', 165 et 244.) Etym., cetera cum Ap. ad verbum consentiens: θεράποντας. οὐχ, ὥσπερ οἱ νεώτεροι, δούλους, ἀλλὰ πάντας τοὺς θεραπευτικῶς ἔχοντας, ὡς (Il. τ', 78.) Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος. cf. N. — ποιμένι λαῶν. h. e. regi. v. γ', 156 etc.

27—29. Am. Q.: ξείνω δή τινε. μόνῳ τῷ Μενελάῳ περὶ ξένων εἰσαγγέλλεται διὰ τὸ ἠδικῆσθαι. „cf. Sch. et Barn., ubi sic: — διὰ τὸ βεβουλεῦσθαι (προβεβουλεῦσθαι, ἐπιβεβουλεῦσθαι) ὑπὸ ξένου." *Buttm.* propter Paridis fraudem hospites, et ipsos adolescentes divina specie praeditos, nuntiari putant Menelao. et fieri quidem potest, ut ita prospexerit domino minister fidelis; ceterum injussu id eum facere, ex irato Menelai responso intelligas. — τώδε, *hic* sunt. 138, α', 76, 185 etc. Am. B.: τὸ τώδε δεικτικόν ἐστι, κ. δηλοῖ τὴν ἐγγύτητα αὐτῶν. — Am. E.: — τὸ φιλήσῃ ἐπὶ τοῦ ξενίζειν ἐνταῦθα. (Ap.: φιλέειν. ἐπὶ μὲν τοῦ ξενίζειν· μῆνα δὲ πάντα φίλει με. [κ', 14.] ἐπὶ δὲ τοῦ ἀγαπᾶν· ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους; [Il. ι', 340. Odyss. ο', 74., notante Villois.: χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.] λείπει (?) ἢ εἰς, ἵν' ᾖ εἰς ἄλλον.

31—36. Am. E.: Βοηθοΐδη, καὶ κατὰ συναίρεσιν Βοηθοίδη. — ἦ μὲν δὴ etc. Am. Q.: τὸ ἑξῆς οὕτως· εἰ μὲν δὴ ἡμεῖς πολλῶν ἀγαθῶν ἐμπλησθέντες παρὰ ἀλλοδαπῶν ἀνδρῶν ἐνταῦθα παρεγενόμεθα, ὀφείλομεν πάντως τοῖς ξένοις ὁμοίως ποιεῖν. ἀλλὰ θᾶττον λύε τοὺς ἵππους, αὐτοὺς δ' εἰσάγαγε εὐωχηθῆναι, ὅπως διὰ τούτου ὁ Ζεὺς τῆς μελλούσης ταλαιπωρίας ἡμᾶς ἐκλυτρώσηται, καὶ μὴ τοῖς παρεληλυθόσιν ἴσα παθεῖν συγχωρήσειεν. — φαγόντες in fine versus malit Bekker. censura Homeri Wolf. nro. 245. placet. scripsisse videntur φαγόντε propter νῶϊ:

ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι!"

qui eos liberaliter excipit.

Ὣς φάθ'· ὁ δὲ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
ὀτρηροὺς θεράποντας ἅμα σπέσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσι,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος·
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐΰξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
[δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.]
τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

sed v. Il. γ', 18, Matth. §. 300 etc. — Ap.: *προτέρω.* (ι', 64, Il. γ', 400 etc.) *εἰς τοὔμπροσθεν.*

37. ὁ δὲ μεγ. vulgo: ὁ δ' ἐκ μεγ., quae videtur esse correctio Metricorum male sollicitorum. Am. Q.: ὁ δ' ἐκ μεγ. Ἀρίσταρχος, ἔξω τῆς ἐκ προθέσεως, ὁ δ' ἐκ (scrib. ὁ δὲ) μεγ. *βούλεται γὰρ λέγειν διὰ μεγάρου.* Il. χ', 460.: *ὣς φαμένη μεγάροιο διέσσυτο.* cf. ib. κ', 194, ο', 542. ineptum est ἐκ μεγ., quasi foris fuissent famuli.

38. ita Bekker. l. c. ad 33., probante N. v. Matth. §. 233.

39—44. cf. Il. θ', 432—434. et 542. — Am. Q.: ζειάς. (604. cf. 229, Il. β', 548.) *δεῖ νοῆσαι ζειὰν ἐνταῦθα τὸ καλούμενον ἄχυλον.* forte scriptum est *ἄχυλον* pro *ἄχυρον*, permutatione λ et ρ litterarum haud insolita: v. ann. ad Aeschyl. Suppl. 546. sed cave grammatico concedas, *ζειὰν* esse *ἄχυρον*: est *far* Latinorum, *triticum spelta* Linn., germ. *Spelt, Dinkel*, genus frumenti medium inter triticum et hordeum, de quo Voss. ann. ad Virg. Georg. 1, 73., Billerbeck. Flor. class. p. 28. et 29., aliique. — κρῖ λευκὸν, *hordeum candidum*, h. e. maturum. v. ann. ad Il. ε', 196. — θαύμαζον κατὰ δῶμα, *admirabantur domum*, dictum est ut *θαυμάσας δὲ πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ σώματος, καὶ ἔτι πλέον πρὸς τὰς μελίσσας*, ap. Ant. Liberalem 13. perperam interpres: *admirabantur per domum.* fefellit hominem, quod sequitur eo sensu *δῶμα καθ' ὑψερεφές.*

45, 46. η', 84, 85.

47. κ', 181. Il. ω', 633.: *αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες.* v. Matth. §. 549. etc. Am. B. et E.: ὁρώμενοι. *ὁρῶντες, τὸ παθητικὸν ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ.*

48—56. ρ', 87—95. ἀσαμίνθους. κ', 576. de versibus 52—58 v. α', 136—142.; quorum duo postremos nec Harlej. nec A. 2. habent, omisit Alterus, W uncinis inclusit.

57. abest ab A. 5.

59. Il. ι', 196. Am. B. et E.: τὼ καὶ δεικν. *φιλοφρονούμενος, δεξιούμενος. ἐκ τοῦ δέκω τὸ δέχομαι (δέκομαι), δείκω, δεικνύω, δείκνυμι (δείκνυμαι), τὸ φιλοφρονοῦμαι.* — ξαν-

„Σίτου θ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον! αὐτὰρ ἔπειτα
δείπνου πασσαμένω εἰρησόμεθ', οἵτινές ἐστον
ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γόνος ἀπόλωλε τοκήων,
ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων,
σκηπτούχων, ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν."
Ὣς φάτο, καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

post epulas splendorem domus regiae admiratur Telemachus.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίατο ἄλλοι·
„Φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
χαλκοῦ τε στεροπὴν κατὰ δώματα ἠχήεντα,
χρυσοῦ τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος!

θός. v. Il. β', 642, γ', 284 etc. epitheton solenne Menelai.

61—64. *δείπνου πασσ.* α', 124. — *σφῷν* pro *σφῶϊν*, contractione Attica. minus bene Am. E., qui legit *σφῶν*, ut vulgo: *σεσημείωται τὸ σφῶν ἐπὶ δευτέρου προσώπου λαμβανόμενον. ἤγουν*, inquit, *οὐκ ἀφανῶν γονέων ἐστέ.* Voss: *nicht dunkel ist euch das geschlecht der erzeuger.* expresserunt illi vulgatam scripturam hanc *οὐ γ. σφ. γε γένος ἀπ. τ.*, sed ap. E legitur *γόνος*, quod excudi jussit B, monitu Wolfii praef. p. 45. *γόνος*, h. e. *γονή*, *generatio* sive stirps nobilis, vultu totoque corporis habitu cognoscenda. germanice id dicas: *unvertilgt in euch sind die Spuren der Abkunft.* E: *ἐπὶ εὖ γεγονότων κ. περιφανῶν ἁρμόζει ὁ λόγος.* sic et repetito verbo *γένος* caremus. — *ἀνδρῶν βασιλήων.* v. ann. ad Il. π', 263. — *κακοὶ*, *ignobiles.* Il. ξ', 472.: *οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἔξ.* Soph. Oed. R. 1009.: *θάρσει· σὺ μὲν γὰρ οὐδ', ἐὰν τρίτης ἐγὼ Μητρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανεῖ κακή.* cf. θ', 553 etc.

65. Am. Q.: *νῶτα βοός. ὡς ἐν Ἰλιάδι* (η', 321., ubi v. ann.) *νώτοισι δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρε. λέγει δὲ καὶ Ξενοφῶν* (Laced. Rep. 15.), *διμοίραν* (*διμοιρίαν. Buttm.*) *δεδόσθαι τοῖς Λακεδαιμονίων βασιλεῦσι. καὶ οὐ τοῦτό φημι, ὅτι κατὰ τὸν ἐν Σπάρτῃ νόμον ταῦτα πέπρακται, ὕστερον δὲ τὰ* (imo *τοῦ*) *Λυκούργου, ἀλλ' ἴσως καὶ τὸ Λακωνικὸν ἔθος ἐκ τῆς ταύτου παραδέδοται παρατηρήσεως.* Am. E.: *τά ῥά οἱ γέρα. τὰ γὰρ ἄνω μέρη, ἤτοι τὰ νωτιαῖα, παρετίθουν τοῖς ἐντίμοις. τὸ δὲ ἑαυτῷ Ὅμ. οἱ αὐτῷ γράφει.*

67, 68. Il. ι', 91, 92. cf. α', 148 etc.

70. α', 157, ρ', 592. Am. E.: *ἵνα — ἄλλοι. ὅπως μὴ δόξειε κολακεύειν.* — Harl.: *οὕτως Ζηνόδοτος· Ἀρίσταρχος δὲ πευθοίατο ἄλλοι, χωρὶς τοῦ ἄρθρου.* A 2. in marg. ad verba *οἱ ἄλλοι: Ἀρίσταρχος χωρὶς τοῦ ἄρθρου.* quae scriptura cur repudietur, non intelligo, cum utroque modo loqui soleat Homerus (Matth. §. 268.), nec magis hic offendat hiatus quam in verbis *ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος* γ', 64, *Ὀλύμποιο ἀπὸ* Il. ξ', 154., aliisque passim consimilibus. cf. Wolf. praef. Il. ed. 1817. pag. 74. recentiorem Atticumque morem secuto Zenodoto facile librarii obtemperarunt. piget, reliquisse nos vulgata primo libro l. c.

71—75. *τῷ ἐμῷ κεχ. θυμῷ.* sic item Il. λ', 607. contra Il. ε', 243. et alias omisit articulum, ut liber est in hoc genere. — *στεροπὴν*, *fulgur*, fulgorem. — *κατὰ δώματα.* libri: *καὶ δ.*, errore haud insolito. Barn. et Cl.: *καδδώματα*, W et B: *κὰδ δώματα*, quod mihi barbarum videtur. v. ann. ad Il. ε', 87. — *ἠλέκτρου*, *electri:* nam metalli genus dicit, non succinum. v. doctissimus Dilthey libello de electro et Eridano, Darmstad. 1824., p. 7—10. Plin. H. N. 33, 4, 23., ubi de auro agit: *ubicunque quinta argenti portio est, electrum vocatur.* quartam portionem argenti dicunt Serv. ad illa Virgilii Aen. 8, 402. *quod fieri ferro liquidove potest electro*, et Isidorus 16, 23. Harduinus

Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,
ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά! σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα."

benigne alloquitur illos Menelaus, et casu in Ulyssis mentionem incidit.

Τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος,
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τέκνα φίλ', ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
ἀθάνατοι γὰρ τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
ἀνδρῶν δ' ἤ κέν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
ἠγαγόμην ἐν νηυσὶ, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον·

ann. ad Plin. l. c.: „Gallis," inquit, „*de l'or bas*, quasi aurum deterioris notae propter admixtam argenti 5. portionem. — hinc nummi electrei ap. Lampridium Alexandro Severo, pag. 122. (*Alexandri habitu nummos plurimos figuravit; et quidem electreos aliquantos, sed plurimos tamen aureos.*) et electrina patera ap. Poll. Trebellium Quieto p. 192. — fuisse hujusmodi aurum, quod edicto Ludovici XII., Galliarum regis, ab artificibus in signa, vasa, ceteraque opera adhiberi posset impune ac sine fraude, scribit Savotus lib. de nummis, parte 2. cap. 9." Soph. Antig. 955.: *κερδαίνετ', ἐμπολᾶτε τὸν πρὸς Σάρδεων Ἤλεκτρον.* de divitiis Atridarum Hesiodus fragm. 48. ed. Gaisford.: *ἀλκὴν μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιος Αἰακίδαισι, Νοῦν δ' Ἀμυθαονίδαις, πλοῦτον δέ περ Ἀτρείδῃσιν*, estque omnino magna ap. Homerum copia metallorum pretiosissimorum, ut docet Heerenius *Ideen*, 3, 1. sect. 4., p. 135 sequ. cf. Hase *Griech. Alterth.* 1. p. 9., 57. — *αὐλή* a parte praecipua tota domus dicta est. — *ἄσπετα, ἄῤῥητα, inenarrabilia*, mirabilia. — *σέβας* — *εἰσορ.* γ', 123, ζ', 161 etc.

78 — 85. *τέκνα φίλα.* hoc nomine seniores appellant adolescentes. v. Il. κ', 192, ω', 373. — *ἐρίσσεται* et fut. intelligi potest, et conjunctivus. v. Matth. §. 516. — *πολλὰ παθὼν κ. π. ἐπαληθείς.* ο', 176. ibidem 400.: *μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ, Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ κ. πόλλ' ἐπαληθῇ.* Sch. ad 83.: *ἐπαληθεῖς. πλανηθείς. οἱ δὲ (ἐπ' ἀληθεῖς,) ἐπὶ τοὺς ἀληθεῖς Αἰγυπτίους, ὅτι μαντικῆς ἔμπειροι.* at eos Hom. nusquam dicit *ἀληθεῖς*, sed veros et sinceros. futilis correctio repetito verbo *ἐπαλ.* perperam offensi. — *ἠγαγόμην κτήματα.* — *Κύπρον.* θ', 362, Il. λ', 21 etc. — *Αἰγυπτίους τρισυλλάβως* pronuntiandum est, ut *Αἰγυπτίας* Il. ι', 382. cf. inferius 127. et Il. β', 537. — de *Aethiopibus* v. Il. α', 423., de *Sidoniis* et *Phoenicibus* ann. ad Il. ζ', 290. Aethiopes quidem simul nominare videtur tanquam vicinos Aegyptiorum, non quo et ad illos pervenerit, quippe ultra littora maris mediterranei vix progressus. quanquam E: *δῆλον δὲ*, inquit, *ὅτι εἰς τοὺς νοτίους Αἰθίοπας ἐλθὼν ὁ Μεν., εἴγε καὶ εἰς τοὺς Ἐρεμβοὺς ἦλθε (μέρος γὰρ ἐκείνων οἱ Ἐρεμβοί), πολλῷ πρότερον εἰς τοὺς λοιποὺς Αἰθίοπας ἀφίκετο, οὓς ὁμόρους Αἰγυπτίοις Ἡρόδοτος* (videtur dicere Herod. 2, 29.) *ἱστορεῖ.* sed Strabo 1, 2., p. 59. ed. Tauchn.: *ζητοῦσι δὲ, πρὸς τίνας ἦλθεν Αἰθίοπας, πλέων ἐξ Αἰγύπτου· οὔτε γὰρ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάττῃ οἰκοῦσί τινες Αἰθίοπες, οὔτε τοῦ Νείλου τοὺς καταῤῥάκτας ἦν διελθεῖν ναυσί· τίνες τε οἱ Ἐρεμβοί· καινὸν γὰρ τὸ ὄνομα. Ἀριστόνικος μὲν οὖν, ὁ καθ' ἡμᾶς γραμματικὸς, ἐν τοῖς περὶ τῆς Μενελάου πλάνης πολλῶν ἀναγέγραφεν ἀνδρῶν ἀποφάσεις περὶ ἑκάστου τῶν ἐκκειμένων κεφαλαίων· ἡμῖν δ' ἀρκέσει κἂν ἐπιτέμνοντες λέγωμεν. οἱ μὲν δὴ πλεῦσαι φήσαντες εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, οἱ μὲν περίπλουν τὸν διὰ Γαδείρων μέχρι τῆς Ἰνδικῆς εἰσάγουσιν, ἅμα καὶ τὸν χρόνον τῇ πλάνῃ συνοικειοῦντες, ὅν φησιν, ὅτι ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον· οἱ δὲ διὰ τοῦ ἰσθμοῦ, τοῦ κατὰ τὸν Ἀράβιον κόλπον· οἱ δὲ διὰ τῶν διωρύγων τινός.* horum nihil placet geographo: nam *περίπλουν* istum inutiliter sumi dicit, nec vel isthmum sinus Arabici navigabilem fuisse, nec effossos Nili alveos, tempore belli Trojani. fieri autem posse, ut regis Aegyptiorum hospitio Menelaus usus Thebis in Aethiopiam profectus sit, eodemque modo Libyam quoque adierit: *καὶ ὁ Μεν. οὖν οὕτως εἰς Αἰθιοπίαν ἧκεν, οὕτω δὲ καὶ*

Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεὶς,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβοὺς,
καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευὴς, οὔτε τι ποιμὴν,
τυροῦ καὶ κρειῶν, οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον ξυναγείρων
ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε

ἰς Λιβύην, ὅτι προσέσχε τόποις τισὶν, ἐφ' οὗ καὶ ὁ κατὰ τὴν Ἀρδανίαν λιμὴν, ἣν ὑπὲρ Παραιτονίου, Μενέλαος καλεῖται. quanto rectius his de rebus senit Vossius *Alte Weltk.*, Krit. Bl. 2. p. 71., ubi, laudatis et hisce versibus et ', 319—322., ne ipsam quidem Aegytum aliter quam ex nautarum narratioibus cognitam habuisse Homerum dicit; odemque adhuc nomine et terram et uvium Nilum (Hesiod. Th. 338.) appellare, nec magis quam Hesiodum nosse inum Arabicum. legenda omnino est iri celeberrimi dissertatio illa, qua proecit Müllerus *Gesch. hellen. St.* 1. p. 111. e *Erembis* Am. Q.: Ἀρίσταρχος Ἐρέμους (sic, ut Ἐρέμνους, mutato accenı nominis appellativi, quod proprii loco surpatum est.) τοὺς Ἄραβας ἀκούει. ινὲς δὲ γράφουσιν Ἐρέμνους (quasi ρεμβοὺς, μέλανας, quod nomen Aethioibus magis aptum est, ut E notavit.)· ὶ δὲ τοὺς Ἰνδούς. οἱ δὲ τοὺς εἰς τὴν ραν δύνοντας διὰ τοὺς καύσωνας (proter ardores solis), οὓς καὶ Τρωγλοδύας φασί. — ἔνιοι δὲ διὰ τοῦ α γράουσιν Ἀράμβους. similiter alii choll. Strabo l. c. p. 65.: περὶ δὲ τῶν Ἐρεμβῶν πολλὰ μὲν εἴρηται· πιθανώατοι δ' εἰσὶν οἱ νομίζοντες τοὺς Ἄραας λέγεσθαι etc. N.: „Die *Erember* ollen nach Hellanikos u. den meisten eographen östlich von Aegypten in rabien gewohnt haben (s. Ukert *Geogr.* , 1. S. 32.), u. nach der Ableitung ihs Namens von ἔρα, Erde, u. ἐμβαίνειν 'roglodyten gewesen sein" etc. — Am. .: ἄφαρ κεραοί. ταχέως κερατοοῦσι διὰ τὴν θερμότητα etc. Herod. 29.: καὶ Λιβύην, ὅθι (sic) τ' ἄρες ἄφαρ κ. τελ. ὀρθῶς εἰρημένον, τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι ὰ κέρεα. ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι οὐ φύει κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχὴν, ἢ ύοντα φύει μόγις. latius progressus ristoteles H. A. 8, 27, 4. cornutas nasci cit oves Libycas; quem locum ita scriendum esse arbitror: καὶ ἐν μὲν Λιβύῃ εὐθὺς γίγνεται κέρατα ἔχοντα τὰ κερατώδη τῶν ζώων (vulgo: κριῶν. v. Schn.), οὐ μόνον οἱ ἄρνες (vulgo: ἄῤῥενες.), ὥσπερ Ὅμηρός φησιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα. Voss. quoque, nescio quo auctore: Libya auch, *wo die Lämmer sogleich aufwachsen mit Hörnern.* de pascuis Libyae, magnaque ibi gregum fertilitate, v. Voss. ann. ad Virg. Georg. 3, 339. et 2, 149.

86—89. τρὶς — ἐνιαυτόν. res miraculosa; non item, bis quotannis parere pecora. Aristot. l. de mirab. Auscult. 81.: παρὰ τοῖς Ὀμβρικοῖς (in Umbria) φασι τὰ βοσκήματα τρὶς τίκτειν τοῦ ἐνιαυτοῦ etc., ubi v. Beckmann. Virg. de Italia Georg. 2, 150.: *bis gravidae pecudes, bis pomis utilis arbos.* — τελεσφόρον εἰς ἐν. Schol. B ad Il. τ', 32.: τὸν εἰς τέλος φέροντα τὰ φυόμενα. usitatum epitheton anni (κ', 467, ξ', 292 etc.), sed etiam Jovis et Cereris, quae maturat fruges. Voss.: *dreimal gebären die schaf' in des rollenden jahres vollendung*, quod proprie esset τελέσφορον sensu passivo. similiterque N: „bis zum *sich erfüllenden Jahreskreis.*" — οὔτε ἄναξ, οὔτε ποιμήν. quasi dicas *nec dominus, nec servus*, h. e. nemo, sed omnes lactis caseique et carnium abunde habent. — ἐπηετανόν. E: τὸ πολὺ κ. ἐφ' ὅλον ἔτος, διὰ τὸ τρὶς ἐκεῖ τίκτειν τὰ μῆλα. 3 Am.: ὁλοχρόνιον, αὐταρκὲς, ἀρκετόν. Ap.: ἐπηετανός. παρατεταμένη, συνεχής· ἐπεὶ οὐ κομιδῇ κατὰ νῆα Ἦεν ἐπηετανός. (θ', 232.) ductum adject. ἐπετανὸς et η inserto (Th. §. 166, 4.) ἐπηετανὸς ab ἔτανος, h. e. ἔτος, idem est τῷ ἐπέτειος: quo fere modo a ῥῖγος duxerunt ῥιγνὸς, ῥιγηλος et ῥιγεδανὸς, promiscue usurpatis formis variis vocabulorum, ut fieri solet priscis nationum temporibus. — Sch.: γάλα — θῆσθαι. (Il. ω', 58.) κυρίως μὲν τὸ θηλάσαι, νῦν δὲ τὸ ἀμέλγειν εἶπε, παρὰ τὴν θηλήν.

90—93. ἕως ἐγώ. v. de metro ann. ad Il. α', 193. et cf. 120. — ἄλλος,

λάθρῃ, ἀνωϊστὶ, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο,
ὡς οὔτι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινες ὔμμιν
εἰσὶν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλὰ,
ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο!
ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
πολλάκις, ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν
(ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο),

aliquis, quidam. E: ὅρα ὅτι, θυμῷ κ. λύπῃ ὁ ἥρως ἐχόμενος, κ. μισῶν τὸν μοιχὸν Αἴγισθον, οὐδὲ ὀνομάσαι αὐτὸν εἵλετο, ἀλλ' εἶπεν ἀορίστως ὡς ἄλλος αὐτὸν ἔπεφνε. — Am. E.: ἀνωϊστί. ἀνυπονοήτως. ἐκ τοῦ οἴω τὸ ὑπολαμβάνω ὠϊστὶ, τὸ ω μέγα κατ' ἔκτασιν, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ἄωστὶ (ἀωϊστί), διὰ δὲ τὴν χασμῳδίαν προσθέσει τοῦ ν γίνεται ἄνωστὶ (ἀνοιστὶ) καὶ ἀνωϊστί. Il. φ', 39.: τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς. — ὡς οὔτι — ἀνάσσω, *ita ut minime gaudeam possessione harum opum.* sic E. B: — ἀλόχοιο· Ὡς etc.: neque enim accentus primis versuum litteris apposuit. sed verisimile est, eum voluisse ὡς. vulgati codd. minus concinne: — ἀλόχοιο. ὧς οὔτι, vel ὧς οὔτοι etc. οὔτι E, vett. edd., in quibus Ald. 3., W, B. E: ὅτι ὁ μετὰ λύπης πλουτῶν εἴπῃ ἂν ὡς οὔτι — ἀνάσσω etc.

94. ὔμμιν. vulgo, secundum vett. edd.: ὑμῖν, ex interpretatione. A. 3.: ὔμιν. A. 2. et ipse Alterus: ὔμιν. Am. E.: ὔμμιν. Αἰολικῶς ψιλοῦται. cf. λ', 336, Il. δ', 249, inferius 178 etc.

95—110. οἶκον, εὖ μάλα ναιετάοντα, *domum meam optime habitatam*, h. e. a florente ac potente, rerum omnium affluentia; qualem domum ἀφνειὸν καὶ ἀμύμονα vocat α', 232, πίονα ι', 35. E: τὸ δὲ ναιετάοντα συνήθως ἔφη ἀντὶ τοῦ οἰκούμενον. συνηθέστερον δὲ τὸ εὖ ναιομένην πόλιν (Il. ε', 489, ν', 815. at bis item dixit ναιετάωσαν, Il. β', 648, et ζ', 415. cf. ib. 497), ἅπερ (malim ὅπερ) ἔπαινός ἐστιν εὐνομουμένης κ. εὐδαίμονος πόλεως, ὥσπερ εὐτειχίστου τὸ ἐϋκτίμενον πτολίεθρον. — Am. B. et E: κεχανδότα. (Il. δ', 24, ψ', 268, ω', 192.) χωροῦντα, ἀπὸ τοῦ χῶ τὸ χωρῶ χάζω. E: τὸ δὲ κεχανδότα πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ν μετρικῶς· φύσει γὰρ δίχα τοῦ ν ἐστὶν, ὡς δηλοῖ τὸ κέχαδεν etc. dicit Il. δ', 24., ubi plurimos libros κέχαδεν habere memorat, non ἔχαδεν. Ἄργεος ἱππ. Il. β', 287 etc. — perperam Ald. 3. et vett. edd.: ἀχεύων· πολλ., vel ἀχεύων, πολλ. etc., cum saepe se lugere dicat Menelaus, non saepe domi desidere. — ἄλλοτε etc. asyndeton epexegeticum. cf. ε', 331, 332. Cl. et N.: „γόῳ φρένα τέρπομαι. Aristot. Rhet. 1, 11, 12.: καὶ ἐν τοῖς πένθεσι κ. θρήνοις ἐγγίγνεταί τις ἡδονή· ἡ μὲν γὰρ λύπη ἐπὶ τῷ μὴ ὑπάρχειν· ἡδονὴ δὲ ἐν τῷ μεμνῆσθαι κ. ὁρᾶν πως ἐκεῖνον, κ. ἃ ἔπραττε, κ. οἷος ἦν. διὸ κ. τοῦτ' εἴρηται· ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο. v. inferius 183, Il. ψ', 108, ω', 507." nescio quis poëta: *est quaedam flere voluptas.* Ovid. Trist. 4, 3, 37.: *expletur lacrimis egeriturque dolor.* πολύδακρυν ἀδονὰν dixit Eurip. El. 123. cf. eundem Iphig. T. 779. et Herc. fur. 674., quo loco Barn. laudavit illa Xenophontis Ἑλλην. 7, 1, 32.: οὕτω κοινόν τι ἄρα χαρᾷ κ. λύπῃ δάκρυά ἐστι. E: τὸ δὲ φρένα τέρπομαι ἡδονήν τινα προσεῖναι καὶ τῷ δακρύειν δηλοῖ. τὸ δὲ αἰψηρὸς κόρος γόου γνωμικῶς ἐῤῥέθη, δηλοῖ δὲ οὐ παντελῆ παῦσιν θρήνου τοῦ ἐπὶ τοῖς φίλοις, ἀλλ' ὅτι, ταχὺ κορεννύμενοι τοῦ σφοδρῶς γοᾶσθαι, εἶτα διαλιπόντες ἀναλαμβάνομεν αὖθις γόον. — οὕτω καὶ ἐδωδῆς αἰψηρός ποτε κόρος etc. non male cibi satietatem comparat, praesertim avidius sumti. sed abstinent quoque sapientes immodico luctu propterea, quod nihil eo proficitur. Achilles, Priamum consolans, Il. ω', 524.: οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. Ὣς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, Ζώειν ἀχνυμένοις, αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες

τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνὸς, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν
μνωομένῳ, ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,
ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ τι ἴδμεν,
ζώει ὅγ' ἦ τέθνηκεν. ὀδύρονταί νύ που αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

quo sermone commotus Telemachus lacrimas profundit.

Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε, πατρὸς ἀκούσας,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν ἀνασχὼν
ἀμφοτέρῃσιν χερσί. νόησε δέ μιν Μενέλαος,
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι,
ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.

dubitanti Menelao, compelletne illum, an sinat, supervenit Helena.

Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα.
τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν

εἰσίν. — *τῶν πάντων.* genit. causae. — Sch.: *ἀπεχθαίρει.* εἰς μῖσος ἄγει. E: — μισητὸν ποιεῖ, ὅπερ ἐχθραίνειν φασὶν οἱ μεθ' Ὅμηρον. — *μνωομένῳ*, μνωμένῳ, *recordato.* ο', 399 etc. — *ἤρατο*, ab ἄρω, αἴρω, *suscepit*, sustinuit. — *ὅπως δὴ*, *quo tandem modo.* Soph. Phil. 165.: οἰκτείρω νιν, ὅπως νοσεῖ, quod idem propemodum dixisset ὡς sive ὅτι νοσεῖ. v. Zeun. ann. ad Viger. p. 435. — *ζώει*, εἰ ζώει. E: λείπει σύνδεσμος, ἵνα λέγῃ ἐνδοιαστικῶς, ὅτι οὐκ ἴδμεν, εἴπερ ζῇ ἢ τέθνηκε. sic et inferius 837. et λ', 463. — *ἐχέφρων.* ν', 332, Il. ι', 341 etc.

114—119. *πατρὸς ἀκούσας.* ἐμφατικῶς ingeminat nomen patris celeberrimi. — *ὀφθαλμοῖϊν.* A. 3. et E: ὀφθαλμοῖσιν. illud nonnisi hoc loco et inferius 154. legitur. — *χλαῖναν πορφυρέην.* 154, τ', 225. *lacnam purpuream.* v. ann. ad Il. β', 183. — *νόησε δέ μιν*, *animadvertit cum* et hanc ejus actionem. — *μερμήριξε.* Il. α', 189 etc. — *κατὰ — θυμόν.* α', 294, Il. α', 193 etc. — *ἠὲ — μνησθῆναι*, *an sineret cum* sponte, nec interrogatum, *patris meminisse*, ejusque nomen dicere, a consequente. — *πειρήσαιτο*, *exploraret.* ζ, 126.: ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ ἴδωμαι. recurrit hic versus ω', 238.

120. ε', 365, Il. α', 193 etc.

121—135. *ἐκ δ' Ἑλένη.* ἐκ δὴ Ἑλ. v. Il. α', 58, β', 322 etc. — *χρυσηλακάτῳ*, *arcum aureum gestanti.* v. ann. ad Il. π', 183 et cf. Il. υ', 71. redit ad epulantes Helena, nuntio de adventu adolescentulorum mota, quemadmodum cantu Phemii excitata Penelope convivio procorum intervenit α', 328. — E: *κλισίαν δὲ εὔτυκτον* καὶ ἐνταῦθα τὸν προλεχθέντα (α', 145.) κλισμὸν λέγει, ἤγουν θρόνον ἔχοντά τι ἀνάκλιντρον, ᾧ καὶ *τάπης ἐξ ἐρίου* ἐπίκειται, προσκεφάλαιον δηλαδή. λέγει γοῦν ὑποκατιὼν (136.)· *ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ*, ᾧ *καὶ θρῆνυς ὑπέκειτο.* idem ad 131.: *ὑπόκυκλος* δὲ τάλαρος ὁ περίτροχος κ. περιφόρητος τοῖς ὑποκάτω τροχίλοις, ἢ κυκλοτερής. hoc verum. Voss.: *und den Korb von länglicher ründung.* — Am. E.: *τάλαρον.* τάλαρος γίνεται ἐκ τοῦ τάλας ὁ

Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβης
Αἰγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.
χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα·
χρυσέην τ' ἠλακάτην, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν,
ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο.
τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἠλακάτη τετάνυστο, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
αὐτίκα δ' ἥγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·

agnoscere ambo sibi videntur Telemachum.

„Ἴδμεν δή, Μενέλαε διοτρεφὲς, οἵτινες οἵδε
ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν),
ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷϊ ἔοικε,
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
κεῖνος ἀνὴρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
ἤλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες."

καρτερικὸς καὶ τοῦ αἴρω τὸ ἐπαίρω, ὁ βαστάζων ἃ ἐν αὐτῷ τίθενται. cf. E et Schn. v. ταλασήϊος. Ap.: τάλαροι. κάλαθοι, καὶ ἐπὶ διαφόρων σκευῶν. ἐπὶ μὲν τοῦ τῶν ἐρίων· τάλαρον — ἀργύρεον (131.). ἐπὶ δὲ τῶν τυροποιϊκῶν· πλεκτοῖσιν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε. (ί, 247.) ἐπὶ δὲ τῶν τρυγητικῶν· πλεκτοῖς δ' ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν. (Il. σ', 568.) — *Πολύβοιο.* Aegyptii cetera ignoti. — ὅθι — κεῖται. de opulentia Thebarum Aegyptiarum v. ann. ad Il. ί, 381. Aegypti aurifodinas atque argentifodinas commemoravit Diodorus 58. cf., Nitzschii monitu, Heeren. *Ideen* 2, 2. sect. 3. p. 707 — 711. — ἀσαμίνθους. 48. — τρίποδας. v. Il. θ', 289. — χρυσοῖο τάλαντα. Il. σ', 507. — χρυσῷ — κεκράαντο. ἐπικεκρ, *supra*, h. e. superiore parte, *perfecta* seu facta *erant*. cf. 616. ο', 116. Voss.: *aus golde die zierlichen ränder gebildet.* — ἀσκητοῖο. E: νῆμα ἀσκητὸν τὸ πεφιλοκαλημένον κ. ἐπιμεμελημένον. Sch.: καλῶς γεγονότος. v. ψ', 189. Il. δ', 110.: καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων. — rursum E: βεβυσμένος δὲ ὁ γέμων καὶ μετὰ ὠθισμοῦ τινος μεστὸς, παρὰ τὸ βύω. ὅθεν κα ὁ Κωμικός φησι (Plut. 375.) τὸ στόμ' ἐπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων. (*refertum*, repletum. Voss.: *mit gesponnenem garn gehaüft.*) — τὸ δὲ τετάνυστο δηλοῖ μὲν ὀρθὴν ἵστασθαι τὴν ἠλακάτην, ἀλλὰ περὶ τὸν τάλαρον κεῖσθαι, ἀπὸ χείλους εἰς χεῖλος διήκουσαν. ἴσως δὲ καὶ μῆκος αὐτῆς ἡ λέξις δηλοῖ. (Ap.: τετάνυστο. ἐξετέτατο.) — ἰοδνεφὲς δὲ (ί, 426.) τὸ μέλαν φασὶν, ἢ πορφυροῦν, ἢ τὸ λεγόμενον κατὰ παλαιοὺς ἰάνθινον. σύγκειται δὲ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ δ ἀπὸ ἴου κ. νέφους, ἀμφοτέρων μελάνων σωμάτων. quasi dicas *veildunkel*, h. e. veilblau. Voss.: *aber darüber Lag die spindel gestreckt, mit violenfarbiger wolle.*

138 — 146. ἴδμεν δή. h. e. ἤδη, *jamne scimus.* — κέλεται δέ με θυμὸς ἔρειν, quod intelligendum ex antecedente ἐρέω. — Am. E.: Ὀδυσσῆος — ἔοικε. οὐ Τηλέμαχον εἰδυῖα ταῦτα λέγει, ἀλλ' ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ὀδυσσέως. Harl. et Am. Q.: μεγαλήτορος. τινὲς ταλασίφρονος. dittographia. — κυνώπιδος. Il. γ', 180, ζ', 344, 856, α', 159 etc. — ὁρμαίνοντες, *molientes*. 843, Il. κ', 28.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ ἐΐσκεις·
κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες,
ὀφθαλμῶν τε βολαὶ, κεφαλή τ', ἐφύπερθέ τε χαῖται.
καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ
μυθεόμην, ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
ἀμφ' ἐμοὶ, αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν,
χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖϊν ἀνασχών."

de quo recte illos auguratos esse ait Pisistratus.

Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
κείνου μέντοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σαόφρων ἐστὶ, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ, θεοῦ ὥς, τερπόμεθ' αὐδῇ.
αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι· ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
ὄφρα οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι, ἠέ τι ἔργον.
πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσσητῆρες ἔωσιν,
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι

148—152. *ἐΐσκεις*, *conjicis*. Il. ν', 446 etc. — Am. Q.: *κείνου — πόδες*. *ἐκ γὰρ τῶν ἄκρων κ. τῆς ὄψεως μάλιστα αἱ ὁμοιότητες τῶν σωμάτων ἐκφαίνονται. — τὸ δὲ λεγόμενον, ἀπὸ ποδῶν εἰς κεφαλήν.* cf. Il. σ', 353. et de hac similitudine filii et patris α', 208, τ', 359. „Virg. Aen. 3, 490.: *sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.*" Cl., Eichh. — *ὀϊζύσας*, *ταλαιπωρήσας*. ψ', 307, Il. γ', 408. ibid. ξ', 88.: *οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν Καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;*

157—159. *ἐτήτυμον*, *ἐτητύμως*, *revera*. α', 174 etc. — *σαόφρων*, *sana mente praeditus*, modestus. Il. φ', 462. cf. Odyss. ψ', 13, 30. — „*νεμεσσᾶται*, *indignum putat*, *veretur*. cf. 195, Il. π', 544." E N. — haud male Heidelb.: *ἐπεσβολίας*. *βολὰς λόγων ἤτοι προπετείας*, cum quis sermones jacit et praefestinat dicere, altero loquente. interpres vulgatus: *interpellationes*. E: *ἐπεσβολίας δὲ λέγει, φασὶν, ἢ τὰς τῶν ἐπῶν εἰσβολὰς καὶ ἀρχὰς, οἷον ὅτι διὰ σωφροσύνην οὐ βούλεται προκατάρχειν λόγου.* alienum est, quod addit: *ἢ τὰς κατὰ τῶν βιαίων μνηστήρων ὕβρεις*, (propulsationem injuriarum, quas Ulyssis domo intulerunt proci Penelopae. mire propulsationem illam vocat *ὕβρεις*.) *ἢ τὰς παρ' ἐκείνων εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀδυσσέως κ. εἰς τὸν αὐτοῦ υἱὸν γινομένας φλυαρίας, ἢ μᾶλλον καιριώτερον εἰπεῖν λοιδορίας κ. βλασφημίας.* similiter et alii interpretes, qui cogitabant *τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον* Il. β', 275., h. e. Apollonii verbis *τὸν τοῖς ἔπεσι βάλλοντα, λοίδορον*. — *ἀναφαίνειν*, *proferre*. Il. α', 87.: *Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις.*

161—165. *Γερήνιος ἱππ. Νέστωρ*. γ', 68 etc. — *ἐέλδετο*. α', 409 etc. — *ὄφρα — ἔργον*, *ut ei subjicias, quid vel dicat, vel faciat.* β', 272, γ', 27. — *οἰχομένοιο*, *absentis*. — *μὴ ἄλλοι*. synizesis, de qua nos ad Il. ε', 349, Matth. §. 56. etc. — *ἀοσσητῆρες*, *auxiliatores*. ψ', 119, Il. ο', 254 etc.

166. *ὡς — οἴχεται*, *sicut nunc Telemacho ille quidem* (Ulysses) *abiit*, eumque deseruit. secutus sum vett. edd., quarum Ald. 3. et Wolfii Cephalaei illa, quae 1534. excusa est: *ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται· οὐδὲ* etc. perperam T, Steph. et recentiores: *ὡς νῦν Τηλεμάχῳ·* (vel — *Τηλεμάχῳ.*) *ὁ μὲν οἴχεται*, etc., h. e., si diis placet: *sic nunc Telemacho*, vel, Clarkeo interprete: *sic nunc T. est.* imo est hic ille dativus, quem vocant commodi vel incom-

εἴσ', οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.“

hoc audito gaudet Menelaus; mox omnes, rerum praeteritarum memoria perculsi, collacrimant.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους!
καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκε
νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς.
καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα,
ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν ξὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ,

modi. Soph. Oed. Col. 394.: *ἀνάστατος Αὐτοῖν ἐπέμφθην κἀξεκηρύχθην φυγάς.* cf. Matth. §. 392.

167. *κατὰ δῆμον, in populo* Ithacensium. — *ἀλ. κακότητα, propulsent calamitatem.* cf. *γ'*, 237, Il. *κ'*, 71 etc. Am. Q.: *διατί μὴ συμμαχεῖ Μενέλαος (καλὴ γὰρ ἡ πρόφασις) γυναῖκα περισῶσαι φίλου, εἰς τὰ ὅμοια ὑπὸ Ὀδυσσέως εὐεργετηθείς; διατί δὲ καὶ Τηλ. οὐκ αἰτεῖ συμμαχίαν; Ἢ ὅτι ἔλεγεν Ἀθηνᾶ (α', 203.), οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι, μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους θεασάμενος τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς θεᾶς, κ. γνοὺς ὅτι παρὰ θεοῦ ταῦτα ἠκηκόει, εἰκότως ἐκδέχεται τὴν τοῦ πατρὸς παρουσίαν, κ. τοῦτο μάλιστα σπεύδει μαθεῖν, ποῦ ποτε ἄρα τυγχάνει Ὀδυσσεύς. τὸ δὲ μὴ δεηθέντος τοῦ Τηλεμάχου Μενέλαον συμμαχεῖν περίεργον· δεῖ γὰρ ὠφελεῖν τοὺς φίλους, ἃ βούλονται. ἄλλως τε καὶ ἀφορμὴν ἔχει Νέστωρ τε κ. Μεν. τοῦ μὴ πέμψαι στρατείαν· Νέστωρ μὲν ἐκ τοῦ αὐτόπτης γενέσθαι τῆς Ἀθηνᾶς πιστεύσας τῇ Ὀδυσσέως παρουσίᾳ, ὁ δὲ ἐκ Πρωτέως ἀκούσας. τί οὖν ἔδει ὑφαρπάζειν τῆς Ὀδυσσέως ἐκδικήσεως;* Est hoc fortasse Porphyrii *ζήτημα* et *λύσις*, quo de genere observationum Homericarum v. Heyn. excursu 2. ad Il. *ψ'*, p. 556. sane non auxilia quaerebat Telemachus, sed nuntios veros de patre diutius absente, qui nuntii ne domi ad se pervenirent, impediebant proci Penelopae.

169–177. *ὢ πόποι.* α', 32, Il. α', 254 etc. — *ἐλθόντα, reversum.* — *φιλησέμεν.* α', 123 etc. — *καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν.* urbem aliquam Argolidis se donaturum fuisse ait Ulyssi habitandam una cum toto populo Ithacensium, illuc deducendo, si salvus rediisset; quemadmodum 7 Achilli urbes promittit Agamemnon Il. *ι'*, 149—156. fuerunt enim Atridae potentissimi opulentissimique omnium illo tempore regum Graeciae, imperiumque paulo liberius habuisse in subditos videntur, ita ut illis licuerit cives urbium suarum in coloniam mittere, rursusque peregrinos recipere civitate; velut Argivos in Ithacam deduci, contraque Ithacenses urbem ab illis relictam occupare, jussisset Menelaus, id si Ulyssi cum ipso convenisset. vixque dubium erit legenti hujus libri versus 601 — 608, conventurum fuisse, siquidem hoc modo ditionem suam urbe auxisset prudens Ulysses, rexque adhuc insulanorum etiam in continente Graeciae sedem fixisset. ita Phoenix de Peleo Il. l. c. 480.: *ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο, — Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν· Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων.* E: *ὅτι φιλίαν πολλὴν πρὸς Ὀδυσσέα ὁ Μεν. ἐνδεικνύμενος λέγει ὡς ἐβούλετο μετοικίσαι αὐτὸν τῆς Ἰθάκης, καὶ εἰς τὴν κατ' αὐτὸν γῆν ἀγαγεῖν. — χρὴ δὲ νοεῖν ὡς ἡ τοιαύτη μετοίκησις ἐφύλαττε τῷ Ὀδυσσεῖ καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν· τὸ γὰρ ἄλλως μετοικῆσαι ὅμοιον ἦν, φασί, φυγῇ. — τὸ δὲ νάσσα ἀντὶ τοῦ κατῴκισα. οὐ γὰρ ναίω μόνον, ἀλλὰ καὶ νάω, ὅθεν καὶ ναέτης ὁ ἐγκάτοικος. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ νάω νάσω· τὸ μέντοι νάξαι* (v. *φ'*, 122.) *ἄλλο τί ἐστιν.* v. Il. *ξ'*, 119, Schn. v. *νάω*, 2., Matth. §. 242. Pind. Pyth. 5, 92.: *τῷ Λακεδαίμονι Ἐν Ἄργει τε καὶ ζαθέᾳ Πύλῳ Ἔνασσεν ἀλκᾶντας Ἡρακλέος Ἐκγόνους, Αἰγιμίου τε.* — Am. Q.: *ἐξ Ἰθάκης. ὥστε χώραν εὐδαίμονα ἀντὶ τῆς λυπρᾶς ἐκείνης ἀνταλλάξασθαι. τὸ γὰρ μόνον μετοική-*

καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ', οὐδέ κεν ἄμμε,
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε, τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτὸς,
ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν."
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε, καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος.
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε·
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.

quos moerorem intermittere jubet Pisistratus: esse enim et cras tempus lugendi Ulyssem, si obierit.

τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
„Ἀτρείδη, πέρι μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.

αι ὅμοιον φυγῆς. τὸ δὲ ἐξαλαπάξας οὐκ ἔστι πορθήσας, ἀλλ' ἁπλῶς κενώσας. similiter Am. B. et E.: — κενώσας κ. μεταστήσας τοὺς ἐνοικοῦντας εἰς ἕτερον τόπον. ἀπίθανον γὰρ τὸ ἐξαλ. ἐπὶ τῶν ὑποτεταγμένων πόλεων. ἀλάπαθα (scrib.: λάπαθα. Buttm. lapathum dicit, seu rumicem, *Ampfer.* v. Billerbeck. Flor. class. p. 95.) γὰρ βοτάνη βοτανικὴ, ὅθεν καὶ ἀλαπάζω ῥῆμα. — αἳ περιναιετάουσιν, earum urbium, *quae circum habitantur.* α', 404.: Ἰθάκης ἔτι ναιεταώσης. — ἀνάσσ. δ' ἐ. αὐτῷ, *et quibus ipse impero*, nec eas per praefectos administro, propter vicinitatem.

178. καί κε θάμ' — ἐμισγόμεθ', *et saepe convenissemus.* α', 209, Il. ψ', 73 etc. — ἄμμε Alterus ex A. 2., quod non magis spernendum duxi quam ὔμμιν 94. A. 3.: ἄμμας. Plut. l. de discr. adul. et am. c. 15., t. 7. p. 176., itemque l. de amicor. multit., p. 293. ed. Hutt.: οὐδέ κεν ἄλλο ἄμμε διέκρ., quod placuit Nitzschio. — θαν. μέλαν νέφος. νεφέλαν φόνου dixit Pind. Nem. 9, 90. v. ann. ad Il. ρ', 243. — ἀγάσσεσθαι, ab ἄγαν, sicut verbum simile μεγαίρειν a μέγα, *magnum existimare*, *admirari*, et a consequente *invidere.* Ap. emendatus: ἀγάσσατο. (Il. ρ', 71.) ἐφθόνησεν. Am. Q.: περιπαθῶς ὀλοφύρεται, ὡς αὐτὸς δεινὰ πεπονθώς. ἔγκειται δὲ ἀλλὰ (ἄλλως) καὶ τὸ ἀνθρώπινον, ὅτι ταῖς μεγάλαις ὑποσχέσεσι τῶν ἀνθρώπων φθόνος θεῖος ἐπακολουθεῖ. de invidia deorum v. Schütz. ann. ad Aeschyl. Pers. 82. et ab eo citatum Herod. 3, 40.; 7, 10.; item Rhes. 431, Aristoph. Plut. 87 etc. — κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν. homoeoteleuton ingratum in re ingrata. ἀνόστους dixit ω', 528.

187. μνήσατο — υἱός. Am. Q.: τέταρτος δὲ (ἔκλαιε) Πεισίστρατος, οὐ μὰ Δία Ὀδυσσέα, οὐ γὰρ οἶδε τὸν ἄνδρα, κεκίνηκε δὲ αὐτὸν ἡ τοῦ ἀδελφοῦ ἀνάμνησις, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι (τ', 302.), Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν. — *Antilochus*, Nestoris fil., dum patrem contra Paridem defendit, a Memnone occisus est, auctore Pindaro Pyth. 6, 28—42. cf. Q. Calab. 2, 243, Dictys 4, 6., Heins. ad Ovid. Heroïd. 1, 15, Paus. Lacon. 18, N ad h. l. etc. sepulta sunt ossa ejus in Sigeo promontorio juxta Achillis et Patrocli, teste ipso Homero ω', 78. de *Memnone*, Tithoni et Aurorae filio, quem Achilles interfecisse dicitur, v. Apollod. 3, 12, 4., Pind. Nem. 3, 110 etc.

191—202. „φάσχ', h. e. ἔφασκε, *dicere solebat.* Il. β', 221" etc. *E Cl.* — οἷσιν ἐνὶ μεγ., *suis in aedibus*, domi suae, germ. *daheim.* — καὶ ἀλλήλ. ἐρέοιμεν, *quando id alter ex altero quaerebamus*, qualis tu vir esses. nescio, cur hic versus Aristarcho displicuerit: nam Schol. Harl.: Ἀρίσταρχος ἀθετεῖ. igitur W cancellavit, non item B. —

καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ Ἠὼς
ἔσσεται ἠριγένεια. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπῃ·
τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, οὔτι κάκιστος
Ἀργείων. μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν."

paret illi Menelaus, et epulas instaurat.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη,
(τοίου γὰρ καὶ πατρός· ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧτε Κρονίων
ὄλβον ἐπικλώσει γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε,
ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους)
ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη,

E: — *τὸ καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι*, καλὸν εἰς παραίνεσιν. Am. B.: *εἴ — ἔστι*. εἴπως ἔστιν, ἤτοι εἰ δυνατόν ἐστι, πείσθητί μοι. οὐ γὰρ ἔγωγε ὀδυρόμενος μετὰ δείπνου εὐφραίνομαι. *εἴ τί που ἔστι*, *si ullo modo licet* seu fieri potest. forma dicendi modeste et civiliter suadentis seu jubentis, ut εἴπερ δοκεῖ, εἰ δοκεῖ σφῷν, ap. Comicum Vesp. 976, Av. 636. — E: ὅτι γνωμικῶς λέγεται τὸ *οὐ γὰρ ἔγ. τέρπομαι ὀδ. μεταδόρπιος*, ἤγουν ἐπ' αὐτῷ τῷ δόρπῳ, ἐν ᾧ ἀνέσεως μάλιστα χρεία. Schol. Barnes.: *μεταδ.* δείπνου ὥρᾳ, ἤγουν ἐν τῷ δείπνῳ· καὶ *μεταδήμιος* (θ', 293.) ἔνδημος, ὁ ἐν δήμῳ ὤν. perperam Sch.: μετὰ τὸ δεῖπνον, cum deinde coenam instaurent: v. 213 — 218. de elisa diphthongo in verbo τέρπομ' evolves, si tanti est, Il. α', 117. — *νεμεσσ. — ἐπίσπῃ*, *non aegre fero, si quis mortuum luget*. — *γέρας*, *honor debitus*. v. ω', 46, Il. ψ', 46, 135. et sequ., 141. — *ὀϊζ. βροτοῖσι*, *miseris mortalibus*. idem alias dicit τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. — *κείρασθαί τε κόμην*, *tonderi* cognatos et amicos. — *βαλέειν — παρειῶν*. cf. 223, Il. ω', 794 etc. — *μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι*, *te quidem scire oportet*. Il. α', 564.: εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι, ubi v. ann. — *οὐ γὰρ — γενέσθαι*. Il. δ', 374. *περὶ — γενέσθαι*. tmesis pro περιγεν. notavit H. Steph. — „*πέρι — μαχητήν*. similiter Il. ο', 640.: — υἱὸς ἀμείνων Παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι. de laudibus Antilochi cf. γ', 112, Il. ψ', 756." *E N*.

205 — 215. *τοίου — πατρὸς εἶ*, *atque tali etiam patre natus es*, h. e. prudente, πεπνυμένῳ. — *ὃ καὶ π. βάζεις*, *quare et* (ipse) *prudenter loqueris*. Eurip. Hecub. 13.: νεώτατος δ' ἦν Πριαμιδῶν· ὃ καί με γῆς Ὑπεξέπεμψεν. cf. Matth. §. 477, d. — *ἀρίγνωτος*, εὐδιάγνωστος. ζ', 108, Il. ν', 72 etc. Ap.: ἀρίγνωτοι. εὔγνωστοι, μεγάλως ἐπιγινωσκόμενοι. — *γαμέοντί τε, γεινομένῳ τε*. hysteronproteron, quod dicas metricum, frequens ap. Hom.: v. N et Schäfer. ann. ad Soph. Oed. R. 786. et Melet. crit. p. 16. — *διαμπερὲς ἤματα πάντα*. Il. ε', 112, θ', 538 etc. — *λιπαρῶς*. E: εὐδαιμόνως, καὶ ὡς ἄν τις εἴπῃ τρυφερῶς, ἀνενδεῶς. γῆρας λιπαρὸν dixit τ', 368., quale Xenophontis Scillunte fuisse ait Plut. l. de exil. c. 10., t. 10. p. 376. ed. Hutt. cf. N, nos ann. ad Il. β', 44 etc. — *υἱέας αὖ. υἱ. δέ*. idem est ἔνθ' αὖτε 219. v. ann. ad Il. ε', 1. — *πινυτούς*. α', 229 etc. — *ἡμεῖς δέ*.

δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν."
Ὣς ἔφατ'· Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

Helena vino admiscet medicamentum exhilarans;

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον,
νηπενθές τ', ἄχολόν τε, κακῶν ἐπιλῆθον ἁπάντων.
ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,

ἠμ. δὴ, sive δὲ ἀποδοτικὸν, de quo v. ε', 525, Il. λ', 138, Viger. Herm. p. 846, 847. — Am. E.: χευάντων. ἐπιχεέτωσαν, Ἀττικῶς. Matth. §. 193, 1. — διαειπέμεν sine elisione dixit, sed δίειπε, διείπομεν Il. κ', 425, λ', 706, Odyss. μ', 16., utrumque metri gratia. v. ann. ad Il. τ', 75, ψ', 135, ω', 42, 455. N: „διαειπέμεν, nicht *wechselsweise zu reden*, sondern *auszureden, durchzusprechen*, nämlich was wir heute nicht vollenden können. Vgl. Il. κ', 425."

218. α', 148.

220, 221. hyperbaton. ordo: α. ἄρ' εἰς οἶνον, ἔνθεν ἔπινον, βάλε φάρμακον νηπενθὲς etc. scripsimus ἐπιλῆθον, ab ἐπιλήθω, *oblivisci facio*, auctore Ptolemaeo Ascalonite ap. Scholl. vulgo, secundum Aristarchum: ἐπίληθον, forma adjectivi inusitata. cf. N. Am. Q.: νηπ. τ' ἄχολόν τε. δαιμονίως (divine, feliciter) τὰ ἀνώτατα (summa beneficia seu remedia) δύο παρέλαβε, τὸ πένθους κ. ὀργῆς ἀπαλλάττειν, οἷς καὶ τὰ λοιπὰ ὑποστέλλεται πάθη. de hoc medicamento multum, nec uno modo, disputatum est, aliis herbam vel succum aliquem salutarem intelligentibus, aliis ἀλληγορεῖν putantibus vatem, cum Helenae diceret eloquentiam, qua animos accumbentium deleniebat. illorum e numero est Diodorus Sic., qui ex hisce concludit, Homerum fuisse in Aegypto, 109, 98. ἔτι γὰρ καὶ νῦν, inquit, τὰς ἐν ταύτῃ (dicit autem Thebas Aegyptiacas) γυναῖκας χρῆσθαι τῇ προειρημένῃ δυνάμει (h. e. vi magica nescio cujus remedii) λέγουσι, κ. παρὰ μόναις ταῖς Διοσπολίτισιν ἐκ παλαιῶν χρόνων ὀργῆς κ. λύπης φάρμακον εὑρῆσθαί φασι· τὰς δὲ Θήβας κ. Διόσπολιν τὴν αὐτὴν ὑπάρχειν. v. ibi Wesseling. fuerunt, qui cogitarent de βουγλώσσῳ, h. e. borragine, sive anchusa officinali Linn., quam herbam francogall. vocant *bourrache*, germ. *gemeine Ochsenzunge*. qua de herba Dioscorides 4, 128.: βούγλωσσον . . . φύλλον ἔχει ὅμοιον βοὸς γλώσσῃ· ὅπερ καθιέμενον εἰς τὸν οἶνον εὐφρόσυνον δοκεῖ εἶναι. unde euphrosynum appellari dicit Plin. H. N. 25, §. 40., sicut Helenium ab Helena. nec de ea potestate buglossi dubitat vir bonus Harduinus ann. ad 21, 91., usus ille, praeter Dioscoridis, testimonio Galeni lib. 6. de fac. simpl. med. et Apuleji Celsi l. de medicam. herbarum c. 41., ubi quidem haec leguntur: *buglosson Graeci . . . Romani linguam bubulam dicunt . . . haec in vino mixta hilaritatem convivis facit.* quemadmodum et Schola Salernitana: *Vinum potatum, quo sit macerata buglossos, Moerorem cerebri dicunt auferre periti; Fertur convivas decoctio reddere laetos;* itidemque: *dicit Borrago: gaudia semper ago. Cardiacos aufert borrago, gaudia confert.* quam opinionem refellens Plut. Sympos. l. 1. probl. 1. nihil aliud φαρμάκῳ isto νηπενθεῖ significari putat nisi facundiam Helenae, Ulyssis mirabile ausum enarrantis, cum Trojam mendici habitu ingressus esset, 240 — 258. similiterque, Nitzschio annotante, Themistius or. 16. p. 209. et Himer. eclog. 17. p. 255. et 56., ubi v. Wernsdorf. nec tamen illorum auctoritas pervicit eruditos, quin proprie loqui Homerum arbitrarentur. quorum sententiae et ipse subscribo, ceterum incertus, quam herbam quemve succum dixerit. B.: „de Nepenthe multi egerunt. Dähnius de Medicina Homeri opium fuisse putat. vide Walpolii Memor. p. 248." cf. Wesseling. ann. ad Diodor. l. c.

222—226. Am. E.: καταβρόξειεν. γράφεται καὶ μικρὸν, καὶ μέγα. ὅτε μὲν γὰρ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ καταπίῃ

οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
οὐδ᾽ εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε, πατήρ τε,
οὐδ᾽ εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
χαλκῷ δηϊόωεν, ὁ δ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
*τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν, Θῶνος παράκοιτις,
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
ἰητρὸς δὲ ἕκαστος, ἐπιστάμενος περὶ πάντων
ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

(ut ap. E, Ap., et vulgo in codd.), *τότε τὸ βρο μικρὸν, ἀντὶ* (imo *ἀπό*: v. ann. ad Il. *π´*, 498.) *τοῦ βρόχω. ὅταν δὲ ἀντὶ τοῦ καταφάγῃ, μέγα βρω.* sic quidem Hesych., sed minus bene. — Am. B. et Q.: *ἐφημέριος. διήμερος, ὅ ἐστι δι᾽ ὅλης τῆς ἡμέρας. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἔπιεν.* — Am. B. et E.: *χαλκῷ δηϊόῳεν.* (Il. *λ´*, 153 etc.) *ἀναιροῖεν, φονεύοιεν.*

227. *φάρμακα μητιόεντα.* inepta, si quae alia, scriptura, nisi quis audiat Scholiastas, *ὑπὸ συνέσεως εὑρεθέντα* interpretantes, vel, quod etiam insulsius, *πρακτικά.* confidenter ponamus *μητιόεντος.* sic ap. Euripidem Phoen. 636. Aldus habet *ἄτιμα* pro *ἄτιμος*, et contraria menda libri Aeschylei Cho. 356. ostendunt *φρενὸς* pro *φρένα*, nec alia permutatorum inter se *α* et *ος* exempla desunt: v. Porson. ad Eurip. l. c. et Hecub. 782, nos ad Aeschyl. Prom. 659. et passim in annotatis ad poëtas scenicos Graecorum. *Ζεὺς μητιόεις* idem est ac *πολυθρύλλητος* ille *μητιέτα Ζεύς.* scriptor hymni Hom. in Apollinem 344.: *οὔτε ποτ᾽ εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος.*

228—232. *Πολύδαμνα.* Am. Q.: — *καὶ Εὐφορίων ἐν Διονύσῳ φησί· βλαψίφρονα φάρμακα χεῦεν, ὅσσ᾽ ἐδάη Πολύδαμνά τε Κυταῖς, ἢ ὅσα Μήδεια.* at Cyta urbs Colchidis. E: — *Μήδεια ἡ ἐκ Κυταίας πόλεως, ἧς καὶ Λυκόφρων μέμνηται.* cf. Cellar. 2. p. 364, 365. ita scribamus: *βλαψ. φ. χεῦεν, Ὅσσ᾽ ἐδάη Πολύδαμνά τε καὶ Μήδεια Κυταῖς:* quam correctionem nescio annon occupaverit doctissimus Meineke libro de Euphorionis vita et scriptis; qui liber non est ad manum. E: *τοῦ δὲ Θῶνος εὐθεῖα ἢ Θόων Θόωνος κατὰ τοὺς παλαιοὺς, κ. ἐν συγκοπῇ Θῶνος, ἢ μᾶλλον* (?) *Θῶνις Θώνιος, κ. κατὰ συγκοπὴν Θῶνος.* (?) *φασὶ δὲ αὐτὸν βασιλέα εἶναι τοῦ κατὰ Κάνωβον Νειλῴου στόματος, εὑρετὴν ἰατρικῆς παρ᾽ Αἰγυπτίοις, καὶ πρὶν μὲν ἰδεῖν τὴν Ἑλένην, φιλοτίμως διακεῖσθαι πρὸς Μενέλαον, ἰδόντα δὲ καὶ περιεργασάμενον κατεπιχειρῆσαι αὐτῆς πρὸς βίαν· καὶ τὸν Μενέλαον γνόντα ἀνελεῖν αὐτόν. ἀφ᾽ οὗ καὶ πόλιν Θῶνιν ὀνομασθῆναι, κ. τὸν παρ᾽ Αἰγυπτίοις δὲ πρῶτον μῆνα, τὸν θὼθ, ἀπ᾽ αὐτοῦ κληθῆναι.* (?) *Αἰλιανὸς δὲ* (H. A. 9, 21.) *ἱστορεῖ, παραθήκην γενέσθαι Θώνιδι τὴν Ἑλένην πρὸς Μενελάου, ἀνιόντος εἰς Αἰθίοπας· καὶ ὡς ἠράσθη αὐτῆς ὁ Θῶνις· καὶ ὡς ἐξήλωσεν ἡ Πολυδάμα* (?) *ἢ Πολύδαμνα καθ᾽ ἑτέρους· καὶ ὡς ἐξέθετο τὴν Ἑλένην εἰς φάρον* (*Φάρον*) *οἴκτῳ* (fort. *ὄκνῳ.*) *κ. ζήλῳ* etc. cf. Diod. Sic. 109, 96. et de urbe Thonide idem 23, 28. Herodoto quidem auctore 2, 113. Thonis fuit custos (*φύλακος*) ostii Canobici. v. N et, quem laudavit, Heeren. *Ideen* 2, 2., sect. 3., pag. 706. de Helena, non Trojam, sed in Aegyptum avecta, consilio Junonis, nota fabula est ex Euripidis Helena. — *τῇ — λυγρά.* herbarum efficacium in utramque partem fertilis fuit Aegyptus, ut narrant, Homero auctore, Theophrastus Hist. plant. 9, 15. et Plin. H. N. 25, 5. — *ἰητρὸς δὲ ἕκαστος.* certe magnus medicorum numerus fuit ap. Aegyptios, curamque omnes adhibebant de cibo et potu, corporibusque saepius purgandis. v. N et, illo monstrante, Herod. 2, 77, 84.; 3, 129.; Curt. Sprengel. *Gesch. der Arzneikunde*, p. 1. pag. 77. — *ἦ γὰρ — γενέθλης*, *nam genus ducunt a Paeone*, deorum chirurgo, h. e. ipsi sunt chirurgi et medici: neque enim aliud hoc dicendi modo mythico significatur, ut N

tum narrat de Ulyssis olim audacia, Trojam ingressi specie famuli, magnaque strage edita reversi.

„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἠδὲ καὶ οἵδε
ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε, κακόν τε, διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα),
ἤτοι νῦν δαίνυσθε, καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι,
ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί.
αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς,
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν,
ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκε,
δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·

annotavit. ita quaevis artes egregiae Vulcani vel Minervae opera dicuntur. v. 617. et de Paeone Il. ε', 401, 899—904.

236—242. ἐσθλῶν, *nobilium;* quam nobilitatem opesque, rursusque ignominiam miseriamque, deum nunc his, nunc illis tribuere dicit, pro magna sua potentia. — μυθήσομαι. μυθήσωμαι. v. Il. ξ', 235, Matth. §. 516. — ταλασίφρονος. α', 87 etc. de re narrata v. ann. ad Il. γ', 205. — οἷον τόδ', ut 271. τόδε, *hoc*, quod dictura sum. — ἔτλη, *ausus est.*

243. 330, γ', 100.

244—259. αὐτόν μιν prisce dictum est pro ἑαυτόν. „wie in unserer alten Sprache *ihn selbst* anstatt *sich selbst.* so auch Herod. 1, 24.: ἢ αὐτὸν διαχρᾶσθαί μιν." *E N.* Am. Q.: αὐτόν μιν πλ. ταύτην ἐπελέξατο τοῦ ἀνδρὸς τὴν πρᾶξιν, ἐν ᾗ τὸ πᾶν ὠφεληκυῖα αὐτὸν φαίνεται· αἰτία γὰρ πᾶσι καθεστῶσα τῶν συμφορῶν οὐκ ἄλλων (ἄλλην Buttm.) ἀπολογίαν εὕρετο. δεόντως οὖν ἐπιλεαίνει τὰ χαλεπά. — ἀεικελίῃσι, αἰκιστικαῖς, libero indignis. cf. Il. β', 264, ξ', 84, Odyss. ζ', 242 etc. — δαμάσσας, *domans*, saucians. Il. π', 816.: *Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς* etc. cui non in mentem veniat, haec legenti, fraudis Zopyri, qua Babylonem cepit Darius? Herod. 3, 154.: *ἄλλῳ μέν νυν οὐκ ἐφράζετο ἔργῳ δυνατὸς εἶναί μιν* (Babylonem) *ὑποχειρίην ποιῆσαι, εἰ δ' ἑωυτὸν λωβησάμενος αὐτομολήσειε ἐς αὐτοὺς* etc. cf. Justin. 1, 10. simili tum consilio Ulysses intravit Trojam, *οἱ μὲν, ἵνα μετρήσῃ τὸ τεῖχος· οἱ δὲ, ἵνα πείσῃ τὴν Ἑλένην συνεργῆσαι τοῖς Ἕλλησιν*, ut narrant Sch. et Am. E. illud sequuntur Am. Q. et Heidelb.: *ἵνα μετρήσῃ τὰς πύλας διὰ τὸν δούριον ἵππον*, oculis metiturus portas Trojae, quo sciret, an invehi per eas posset equus ligneus. cf. E, Proclus et Eurip. Hec. 228, ubi certiorem se factam de dolo isto Ulyssem supplicem una cum Helena servasse dicit anus infelix, pro ratione ejus tragoediae. Homerum Tryphiodorus imitatus Sinonem quoque se ipsum verberibus lacerasse finxit, ad fallendos Trojanos; nec aliter E, qui memoria falsus Megabyzum nominare videtur pro Zopyro. de Sinone v. Heyn. excursu 4. ad Aen. 2. ceterum uxoris quoque procos mendici specie latuit Ulysses. Am. Q.: *διὰ πολλὰ τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει ὁ ποιητής, οὐ μόνον ὅτι πρὸς τὴν ποίησιν* (ad penitus intelligendam poësin Homericam) *συμφέρει τὰ μὴ δεδομένα* (fort. *λεγόμενα*) *τῆς Ἰλιάδος νῦν ἐμφανίζειν, ἀλλὰ κ. πρὸς τὴν μνηστηροκτονίαν ταῦτα ᾠκονόμηται,* (?) *ἵνα μηδὲ τοῖς μνηστῆρσι συνὼν ἐν τοιούτῳ σχήματι ἀπίθανον φαίνοιτο* etc. — σπεῖρα. β', 102. Am. E.: *τὰ ἐνδύματα, ἀπὸ τοῦ διασπείρεσθαι ἐν ὅλοις τοῖς μέλεσι. προσέθηκε δὲ τὸ κακὰ, ἵνα ῥάκη δηλώσῃ.* — οἰκῆϊ, *familiari*, ut Plautino verbo utar, servo. cf. ξ', 63, Il. ε', 413 etc. — Am. E.: δέκτῃ. (semel dixit.) *ἤτοι ἐπαίτῃ ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι, πτωχῷ.* Am. Q.: — *τὸ δὲ* οὐδὲν τοῖος ἔην, *τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, ὃς οὐκ ἦν τοιοῦτος, ὁ Ὀδυσσεὺς, ἀλλ' ἐνδοξότατος κ. μεγαλοπρεπέστατος, ἴκελος δὲ τῷ ἐπαίτῃ.* — ἐπὶ νηυσὶν Ἀχ., *ap. na-*

τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα,
καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν.
ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ
ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
ἔνθ' ἄλλαι Τρωαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
ἂψ οἰκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένη, θάλαμόν τε, πόσιν τε,

ves *Achivorum*, in eorum exercitu. cf. Il. α', 559 etc. idem alias dixit *παρὰ ν. Ἀχ*: v. Il. α', 305, 415 etc. — Ap.: *ἀβάκησαν. τῶν ἅπαξ εἰρημένων. σημαίνει δὲ τὸ ἠγνόησαν. οἱ δὲ τὸν ἀσύνετον* (perperam libri: *ἀσύνητον.*) *κ. βλακὰ ἀβακὴν λέγουσιν. ὁ περιέχων τὴν λέξιν* (glossam seu vocem obsoletam. v. Villoisono laudatum Ruhnken. ann. ad Timaeum.) *στίχος· οἱ δ' ἀβάκησαν — ἐόντα. ὁ δὲ Ἀπίων κατὰ στέρησιν τοῦ βάζειν.* — Am. B. et Q.: *ἀβ. ἠγνόησαν, οὐκ εἶπόν τι· οἱ γὰρ ἀγνοοῦντες οὐ δύνανται βάζειν. ἀπὸ τοῦ βῶ τὸ λέγω γίνεται. — ὅθεν καὶ βάκχος, φασὶν, ὁ μανιώδης κ. ἀκρατὴς*, inquit E. imo: *ὁ βάζων, ὁ λάλος*, Bromius, Eleleus. Ovid. Met. 3, 528: *Liber adest, festisque fremunt ululatibus agri.* — *κερδοσύνῃ*, *dolo*, seu prudentia. ξ', 31, Il. χ', 247. E: *κερδοσύνην τὴν ἐπικερδῆ λέγει βουλήν. οἱ δὲ ὕστερον καὶ τὴν δολιότητα, ὡς ἀπὸ τῆς κερδοῦς, ἥ ἐστιν ἀλώπηξ.* — *ἀλέεινεν*, *fugit* me, nec audire voluit. α', 433 etc. — E: *τὸ δὲ λούειν ὅρα κἀνταῦθα γυναικῶν ἴδιον. φησὶ γὰρ ἡ Ἑλένη· ὡς ἐγὼ τὸν Ὀδυσσέα ἐλόευν*, (sic libri praeter Harl. et A. 2., quorum ille habet *λόεον*, quod recepit W, hic *λούον.*) *οὗ ἐνεστὼς τὸ λοέω, ἐξ οὗ τὸ λοετρόν. τούτων δὲ συναίρεσις τὸ λούειν κ. τὸ λουτρόν. — λούει δὲ, φασὶν, Ἑλένη τὸν Ὀδυσσέα ἐπίτηδες, ἵνα τῇ γυμνώσει τῶν ῥακέων ἀπελέγξῃ ἀρνούμενον. — ἄλλως γὰρ ἦν καὶ ὑφ' ἑτέρων αὐτὸν γυναικῶν λουσθῆναι.* cf. γ', 464. — *καρτερὸν ὅρκον.* κ', 381, Il. τ', 108 etc. — „lex. Bekkeri p. 393.: *ἀναφῆναι, ἐκφῆναι.*“ B. E.: *τὸ δὲ ἀναφ. δηλοῖ μὲν τὸ δεῖξαι τὸν, ὡς ἐῤῥέθη, ἀποκρυβέντα.* — *τὸν*, *τοῦτον*, *Ὀδυσσέα*, quem nominavit *ἐμφατικῶς*, non dicens *ὄμνυμι, μὴ μὲν σὲ ἀναφῆναι*, sed *μὴ μὲν Ὀδυσσέα ἀναφ.* etc.; quod genus dicendi exemplis illustravimus ann. ad Il. α', 240, π', 833, ρ', 249, σ', 222. — *καὶ τότε*, *atque tum.* conjunctionem rei cum ante dicta talem, qualis est effectus cum causa, eique conjunctioni consentaneam celeritatem actionis, significat *τὸ καὶ*, ut Eurip. Ione 1098.: *ὡς δ' ἀπέσπεισαν μέθυ, Κεὶς αὐτὸ χείλη, πώματος κεχρημέναι, Καθῆκαν.* v. ibi ann. et inferius 432, 480, 589, Hesiod. Opp. 197, 529, 536 etc. — *ταν. χαλκῷ.* Il. η', 77 etc. — *φρόνιν*, *γνῶσιν τῶν ἐν Τροίᾳ*, ut explicant quidam ap. Am. E. id Germani dicunt *Kundschaft bringen.* Voss.: *kehrt' er zu Argos schaaren hinab mit reichlicher kunde.* cf. ann. ad γ', 244. — *λίγ' ἐκώκυον*, *acute* (ut feminae) *ejulabant.* τ', 541, Il. τ', 284, σ', 37 etc.

262—264. E: *τὸ ἤγαγε κεῖσε περὶ Ἀφροδίτης εἶπεν ἡ Ἑλένη σεμνύνουσα ἑαυτήν· ὀκνεῖ γὰρ μνησθῆναι τοῦ ἀληθῶς ἀγαγόντος αὐτὴν εἰς Τροίαν Πάριδος.* — *νοσφισσαμένη*· ita codd. praeter A. 2., in quo legitur *ν—νην*, quam scripturam commemoravit E, admiserunt W et B. sed efficacior est altera illa, ut qua non olim, cum rapta est, facta Helenae damna indicentur, sed jacturae, quibus ex illo tempore semper angebatur, quasque quotidie magis magisque sentiebat, deliciarum Paridis et rerum Trojanarum pertaesa. praeterea nec ambiguum est *ν—η*, sicut *ν—ην*, quam intelligere licet *παῖδα*

οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι εἶδος."

prudentiam Ulyssis praedicat Menelaus, qua equo durateo inclusos servaverit.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε, νόον τε,
ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν,
ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
ἵππῳ ἔνι ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε (κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι),

ἐμήν, nec frequentius illata ν littera finali asperat versum. — Am. Q.: οὔ τευ — εἶδος. ἐνῆν μὲν εἰπεῖν οὐ γὰρ (scrib.: οὔτ' ἄρ —) οὔτε τι ἔργον, ἤδη (ἢ δὲ. Buttm.) τὸ εἶδος ἐπαινεῖ. διόπερ καὶ ἐξημαρτηκέναι διεβάλλετο ἡττηθεῖσαν (ἡττ—α) τῆς τοῦ Πάριδος εὐμορφίας. οἱ γὰρ ἄνδρες οὐχ οὕτως ἐπὶ ταῖς φθοραῖς τῶν γυναικῶν ἀγανακτοῦσιν, ὅσον ἐπὶ ταῖς προαιρέσεσιν, ὅταν αἴσθωνται ὑπ' ἄλλων (suppleamus ex E παρευδοκιμούμενοι) παρ' αὐταῖς. perperam libri Eustathii: παρ' εὐδοκιμ. παρ' αὐταῖς, uti et scriptum fuit procul dubio in autographo librarii Ambros., unde factum est, ut oculis ab altero ad alterum παρ' aberrans omiserit vocem mediam εὐδοκ. quod attinet ad speciem Menelai, Homerus ipse latos ejus humeros (εὐρέας ὤμους Il. γ', 210.) et flavum crinem commemorat. quem secutus Schubarth. *Ideen* u. s. w. p. 170. tribuit ei staturam magnam atque appositam ad dignitatem, „eine breite, ansehnliche, würdevolle Gestalt, ohne den herrschenden Sinn des Bruders." contra Paridem hic noster appellare solet δῖον seu θεοειδέα: quae epitheta cum et corporis et animi dotes locumque majorem significare possint, non item ambigue de illo Venus ipsa, judex optima, Il. γ', 392.: κάλλεΐ τε στίλβων, inquit, καὶ εἵμασιν, οὐδέ κε φαίης Ἀνδρὶ μαχησάμενον τόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε Ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν. hoc Catone haud contentus personatus iste Dares, αὐτόπτης, si diis placet, libro de excidio Trojae cap. 12. Menelaum fuisse ait *mediocri (!) corpore, rufum, formosum, acceptum, gratum;* Paridem autem sive Alexandrum (neque enim illo nomine utitur homo) *candidum, longum, fortem, (!) oculis pulcherrimis, capillo molli et flavo, ore venusto, voce suavi, velocem, cupidum imperii;* denique ipsam Helenam (de qua operae est audire senatores Trojanos Il. γ', 156—158.) *similem fratribus,* Castori et Polluci, *formosam, animi simplicis, (!) blandam, cruribus optimis, notam inter duo supercilia habentem, (!) ore pusillo.* idem de Dioscuris, quorum *faciem et naturam* se a *Dardanis* comperisse ait: *fuerunt alter alteri similis, capillo flavo, oculis magnis, facie pura* (h. e. imberbi), *bene figurati, corpore deducto.* sed haec hactenus.

266. σ', 170. Il. α', 286 etc.

272—283. ἵππῳ ἔνι ξεστῷ. „de eo et Ulyssis prudentia vide et θ', 492—495., 502—510, et λ', 523—532." E N. — E: ἵππον δὲ ξεστὸν τὸν δούρειον λέγει, ὅ ἐστι τὸν ξύλινον. ξύλον δὲ ἴδιον τὸ ξέεσθαι, καθὰ καὶ λίθον· ὅθεν καὶ τὸ ξεστοῖσι λίθοισι (γ', 406.), καὶ τὸ ἀσαμίνθους ἐϋξέστας. (48.) ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ξύεσθαι ἐπὶ ξύλον λέγεται, εἰκότως καὶ δόρυ ξυστὸν (Il. δ', 469 etc.) φαμέν. — κελευσέμεναι ἔρχεσθαι. idem propemodum dicere potuit κελευέμεναι δέ σ' ἔμελλε, vel κελεῦσαι. v. Matth. §. 502., Schn. v. μέλλω etc. excusat autem dei auctoritatem, Graecis infesti, ne perfidiose fecisse videatur Helena, quae principes Graecorum in capitis periculum adduxerit. nec sine afflatu divino imitari potuisse dicas illam voces uxorum, quarum plerasque nunquam oculis conspexisset. — κῦδος ὀρέξαι. Il.

καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰούσῃ.
τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
*πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ, καὶ Τυδείδης, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν, ὡς ἐβόησας.
νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε
ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·

λ', 79, ο', 595 etc. — E: *κοῖλον δὲ λόχον* ἀστείως εἶπε τὸν δούρειον ἵππον. — τὸν δὲ *Δηΐφοβον* νοητέον ἀκολουθεῖν τῇ Ἑλένῃ, ὡς ἂν, εἴ τις ἔνδοθεν φωνήσοι, μὴ ἔχοι κρύψαι τὸ γενόμενον ἡ Ἑλένη. φασὶ δὲ αὐτὸν θανόντος Πάριδος ἀγαγέσθαι τὴν Ἑλένην, ὡς τῶν περιλειφθέντων ἀδελφῶν κρείττονα. cf. θ', 517—520, Hygin. fab. 110. et 113., Heyn. ann. ad Virg. Aen. 2, 311. et excursu 12. ad eum librum. sane facit ad excusationem Helenae Deïphobi tum praesentia; nec omnino minor est defensorum feminae formosissimae numerus quam accusatorum; imo utramque personam gerens Stesichorus primum κατηγορίαν Ἑλένης scripsit, deinde παλινῳδίαν, divinoque illam honore prosecuti sunt Lacedaemonii, Rhodienses atque Ilienses: tanta fuit ap. vett. reverentia pulcritudinis, praesertim in ea, quae ipsius Jovis filia esse perhiberetur. Apollo ap. Eurip. Or. 1591.: ἐγώ νιν ἐξέσωσα κἀπὸ φασγάνου Τοῦ σοῦ κελευσθεὶς ἥρπασ' ἐκ Διὸς πατρός· Ζηνὸς γὰρ οὖσαν ζῆν νιν ἄφθιτον χρεὼν, Κάστορί τε, Πολυδεύκει τ', ἐν αἰθέρος πτυχαῖς, Ξύνθακος ἔσται, ναυτίλοις σωτήριος. cf. ann. ad 365. — *ἀμφαφόωσα*. Am. B. et Q.: — ψηλαφήσας, μὴ δόλος τις ᾖ ἐν τῷ κατασκευάσματι. occultas fores dicit machinae, quas contrectando scrutatur Helena, deo scilicet manum ejus regente. v. ann. ad Il. χ', 373. — *ἐκ δ' ὀνομ.* tmesis. Ap.: *ἐξονομακλήδην*. ἐπ' ὀνόματος. malim ἀπ' ὀνόματος, vel ἐξ ὀν., quod habent Am. E. et Hesych. v. Villois. et Il. χ', 415. *ὀνομακλήδην ὀνόμαζες* dictum est pleonasmo simili atque κλήδην κικλήσκειν Il. ι', 11., μάχεσθαι μάχην, et ejusmodi alia sexcenta, de quibus Matth. §. 413. et grammatici. — *πάντων Ἀργείων — ἀλόχοισιν*. quomodo, quaeso, πάντων, quasi omnes Argivi infuerint in equo ligneo? et cur Ἀργείων, quos modo Δαναοὺς dixit? haeret aqua Eustathio. ἐν δὲ τῷ *πάντων Ἀργ.*, inquit, ἢ ἔοικε παρέλκειν (!) τὸ *πάντων* διὰ τὸ καὶ ἀπίθανον κ. ἀδύνατον εἶναι τὸ λεγόμενον· ἢ καὶ ἄλλως *πάντας Ἀργείους* κἀνταῦθα λέγει, οὓς κ. ἀνωτέρω εἶπεν ἐν τῷ *ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι*, (at hoc significat, omnes, qui sederint in equo isto, fuisse ex optimis seu fortissimis Graecorum) καὶ κατωτέρω δὲ ἐν τῷ *ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν*. id etiam ineptius, nec ferri potest Ἀργείων. quod quidem E legit in codd. suis; non item, opinor, Am. B., quicum sentit Am. Q., princeps ille Scholiastarum Mediolanensium, qui sic ambo: *πάντων Ἀργείων*. ὅ ἐστι ἑλληνικὴν φωνὴν τῶν Ἀχαιϊάδων μιμουμένη. E. quoque Am.: μιμουμένη τὴν ἑλληνίδα φωνήν. sentisne, verba ἑλληνικὴν et ἑλληνίδα respicere ad vocem similem Ἀργείην? hoc reponendum esse ajo, ut quo verbo tollatur difficultas, totaque sententia illustretur. Argiva voce sua Helena voces diversas mulierum illarum imitata est: quo quid esse potest planius veriusque? Ἀργείη 184, inferius 296. et passim audit Helena (v. Scholl. ad Il. β', 161.): quidni vox item ejus? quemadmodum Ἀργεῖον στεναγμὸν dixit Eurip. El. 688. facile autem Ἀργείην vel Atticum Ἀργείαν mutatum est in ductus similes litterarum. vel scripserunt librarii *Ἀργείων* ut *πάντων*, quo genere mendae scatent codices. nam verba Ἀργείων φωνὴν quamvis eundem per se habeant sensum, tamen tolerabile non est Ἀργείων propter vicinum πάντων, quo id nemo non esset relaturus. — *ἴσκουσ'*, *assimilans*. Il. λ', 799. — „ἀλόχοισιν. h. e. ἀλόχων φωναῖς, ut Πηνελοπείῃ pro Πηνελοπείης νοήμασι β', 121. artis scenicae initia hic et hymno Hom. in Apoll. 162. deprehendere sibi visus est Gräfenhan. ann. ad Aristot. Poët. p. 11.“ *E N.* — *νῶϊ*. se et Diomedem dicit. — Am. E.: *ὑπακοῦσαι*. ἀποκριθῆναι. „κ', 83, Theocr. 13, 59.“ N. B.: „de ὑπακοῦσαι videndus Wyttenbachius ad Phaedonem, cum Fischero ad Critonis ini-

ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἄντικλος δὲ σέγ' οἷος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε
νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.“

cubitum eunt, monitu Telemachi.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι τάγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.“
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσε

tium. Demosth. in Evergum t. 4. p. 259.: *καταλαβὼν δὲ αὐτὸν οὐκ ἔνδον ὄντα, ἐκέλευσα τὴν ἄνθρωπον τὴν ὑπακούσασαν μετελθεῖν αὐτόν.* Lucianus Asino 2.: *κόπτω τὴν θύραν, καὶ μόλις μὲν κ. βραδέως, ὑπήκουσε δ' οὖν ἡ γυνή:* ubi nuperus interpres.“

285—289. Aristarchi auctoritate haec deletum eunt viri docti, quoniam Anticli non fit mentio inter duces Graecorum Catalogo, *ἐπεὶ ἐν Ἰλιάδι οὐ μνημονεύει Ἀντίκλου ὁ π.*, ut narrat Am. Q. sed ipse refellit Criticum: *ἀλλ' οὐδὲν τὸ κωλύον οὐ βασιλέα ὄντα τοῦτον, ἀλλὰ γενναῖον, εἰς τὴν ἐνέδραν ταχθῆναι, οὐ τῶν ἡγεμόνων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιλέκτων, ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ἡρημένων. ἄριστον νῦν* (fort. *οὖν.*) *οὐ τῷ ἀξιώματι, ἀλλὰ τῇ ἀνδρείᾳ φησίν.* cf. E. Harl.: *ὁ Ἄντικλος ἐκ τοῦ Κύκλου. οὐκ ἀνεφέροντο δὲ σχεδὸν ἐν πάσαις οἱ πέντε* (285—289.). *τὰ γὰρ τῆς διαθέσεως* (h. e. *amplificatio.*) *ψυχρά.* quae ne ipsa quidem pondus habent: nam quod hos versus fere non legi in codd. dicit Schol., id nemo miretur, sequentibus plerisque librariis recensionem Aristarchi. quod vero subjicit, frigere, eodem jure delebimus *ψ'*, 76. et 77. nec si quod nomen occurrit ap. Cyclicos, propterea est ab Homero ipso abjudicandum. praeterea expunctis hisce versibus imperfecta est narratio Menelai; quod senserunt N et B. — *ἔνθ' ἄλλοι — ἔσαν.* *β'*, 82 etc. — Am. B.: *ἐπὶ μάστακα. ἐπεπίεζε τὴν μάστακα, ὅ ἐστι τὸ στόμα, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι. τουτέστιν, ὁ Ὀδ. ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐκώλυσε τὸ στόμα Ἀντίκλου μὴ λαλῆσαί τι.* E: *μάσταξ οὐ μόνον ἡ τροφὴ, ὡς κ. ἐν ἄλλοις* (Il. *ι'*, 324.), *ἀλλὰ καὶ τὸ στόμα, ὡς ἐνταῦθα. — τινὲς δὲ καὶ τὸ χεῖλος οὕτω φασίν. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηνται καὶ μάστακες αἱ ἀκρίδες, κ. λέγεται κεῖσθαι τοῦτο παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Φινεῖ.* (v. Brunck. lex. Soph. v. *μάστακας.*) *ἐκεῖ δὲ ἐμφέρεται κ. ὅτι μάσταξ αἱ ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους τρίχες, πάππος δὲ αἱ ἐπὶ τοῦ κάτω* etc. cf. Schn. h. v. — *νωλεμέως.* *δ'*, 428 etc.

292—295. E: — *τὸ ἄλγιον, κατὰ τελείαν στιχθὲν, ἐλλειπτικῶς εἴρηται* (velut germ. *desto schlimmer*, francogall. *tant pis.*) *ἀντὶ τοῦ ἀλγεινόν ἐστι τὸ πρᾶγμα.* melius dixisset *ἀλγεινότερον.* Scholl. Am. et Heidelb.: *ἄλγιον. δεινότερον κ. ἐπιπονώτερον τὸ περὶ Ὀδυσσέα πάθος, εἰ οὕτω σοφὸς ὢν οὐδέν τι ἀπήλαυσε τῆς σοφίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης ἐκρατήθη, καὶ ὁ τοὺς ἄλλους σώσας ἑαυτὸν σῶσαι οὐ δεδύνηται.* cf. *π'*, 147, *ρ'*, 14, Il. *σ'*, 278 etc. — *οὐδ' εἰ, οὐ δὴ εἰ* etc. — *κραδίη σιδηρέη*, cor *ferreum*, animus imperterritus, audacissimusque. *κραδίην ἀτειρέα ὡς πέλεκυν* dixit Il. *γ'*, 60., nec diverso sensu *ἦτορ σιδήρειον, χάλκεον*, et sine tropo *ἄλκιμον* Il. *β'*, 490, *ε'*, 529, *ω'*, 205 etc. cf. 333. — *ὕπνῳ ὕπο*, *sub somno*, *ὕπνῳ δαμέντες.* v. Il. *ξ'*, 353. et ann. ad Il. *ω'*, 636. leguntur haec etiam *ψ'*, 255.

296—300. Il. *ω'*, 643—648. cf. ibidem 673, 674, *γ'*, 349, 399, et ann. ad Il. *ι'*, 472. notarunt Scholiastae hysteronproteron. E: *ὅτι τὸ τῶν βασιλικῶν ξένων παρὰ Μενελάῳ στρῶμα οὕτω*

δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι,
δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.
οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρείδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν.

mane Menelaus exquirit ex Telemacho, quid venerit.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
„Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε, Τηλέμαχ' ἥρως,
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
δήμιον, ἦ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἔνισπε.“

Telemachi responsum.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
ἤλυθον, εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις.
ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵτε μοι αἰεὶ
μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα

καθίσταται· δέμνι' ὑπ' αἰθ. θέμεναι, στορέσαι τ' ἐφ. τάπ., καὶ ῥήγεα κ. π. ἐμβ., χλαίνας — ἕσασθαι. εἰ δὲ ὁ π. μετὰ τὸ δέμνια ἐπάγει τὸ ῥήγεα ἐμβ., εἶτα τὸ στορ. ταπ., κατὰ τρόπον ὑστερολογίας τοῦτο ποιεῖ· ὑπόκεινται γὰρ τοῖς ῥήγεσιν οἱ τάπητες, ὡς ἡ ἐτυμολογία δηλοῖ, ἐν ἄλλοις ῥηθεῖσα· παρὰ τὸ πατεῖσθαι γὰρ γίνονται. εἰ δ' ἴσως τὰ ῥήγεα οὐ καλά ποτε, λαμπρότεροι δὲ οἱ τάπητες, τότε στορεσθεῖεν ἂν τὰ ῥ. ὑπο τοὺς τάπητας. ὅπερ ἐνταῦθα οὐκ ἂν εἴη· καλὰ γὰρ τὰ ῥ. ὄντα κ. πορφ. οὐκ ἂν κρύπτοιντο ὑπὸ τὰς τάπητας.

305. *τανύπεπλος.* μ', 375, Il. γ', 228, σ', 385 etc. — *ἐλέξατο.* Il. ι', 666.

306—310. γ', 1—5. cf. ibidem 404, 405, Il. ο', 579.

312—320. *τίπτε, τί ποτε,* quo referas verba *δήμιον* et *ἴδιον*; *propter quod negotium, seu publicum, seu privatum, necessitas te huc adduxit?* v. Schn. v. *τίπτε.* — *Λακ. δῖαν.* ε', 20, ν', 440 etc. — *ἐπ' εὐρέα ν. θαλ.* γ', 142 etc. — *δήμιον.* β', 32. — *νημ. ἔνισπε.* γ', 101, Il. ξ', 470 etc. — *κληηδόνα, κληδόνα, παρὰ τὸ κλέος διδόναι κ. φέρειν,* inquit Porphyr. Quaest. Hom. 16., *ὄσσαν* interpretatus, h. e. *omen*, quo sensu *κλεηδὼν* legitur σ', 117. et υ', 120. — *ἐσθίεταί μοι οἶκος. τροπικῶς* dixit, ut *δῶμα ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν* φ', 68. cf. β', 75, 123, 203, Il. ζ', 202, ubi v. ann., Aristoph. Vesp. 291 etc. — *ἔργα*, *opera rustica.* Il. μ', 283. — *οἵτε — βοῦς.* α', 91, 92.

321. α', 368, π', 410.

322—331. γ', 92—101.

κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
πλαζομένου· πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.
μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς,
ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοὶ,
*τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε!"

dolet Menelaus vicem Ulyssis.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
„ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
ἤθελον εὐνηθῆναι, ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες!
ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνὴν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,

331. parum placet *μοὶ* bis illatum sine emphasi. quare malim: *τῶν νῦν μεμνῆσθαι, καὶ* etc., eandemque medicinam fecerim versui 76. hujus libri et 331. tertii. cf. σ', 267.

333—350. ϱ', 124—141. *κρατερόφρονος.* λ', 299, Il. κ', 184, ξ', 324 etc. — *ἀνάλκιδες.* γ', 310 etc. — *ξυλόχῳ.* ϱ', 126, Il. ε', 162 etc. — *νεβρούς.* τ', 230, Il. δ', 243 etc. Ap., h. l. c.: *νεβροί. τὰ νεογνὰ τῶν ἐλάφων. καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυμον νεοβόροι, νεωστὶ πρὸς τὴν βορὰν ἐληλυθότες.* magis placet notatio Helladii in Chrestom., quem laudavit Villoison.: *νεβρός. ὁ μήπω δυνάμενος νομῆς κ. βορᾶς μετασχεῖν, γάλακτι δὲ μόνῳ τρεφόμενος.* est igitur *νεβρὸς* idem quod *ἀβρὼς* sensu activo. — Am. B. et E.: *κνημούς. τοὺς βασίμους τόπους, τὰς προβάσεις τῶν ὀρέων* etc. cf. Il. β', 821 etc. — *ἄγκεα, convalles.* Il. σ', 321. — *εἰσήλυθεν, ἐφῆκεν.* indicant, ut saepe, aoristi id, quod solet fieri. v. N, Matth. §. 503, 3., 357 etc. — E: *εὐνὴν, κοίτην, cubile,* lustrum. v. E et Ap., qui adscripsit ξ', 14. cf. ann. ad Il. λ', 115. — *ἀμφοτέροισι τοῖσιν, ambobus illis* hinnulis; non cervae et hinnulo, quod in mentem venit Aristophani Byz., ut referunt Am. E. et Q.: *ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης* (H. A. 6, 29.) *ἕν φησι τίκτειν τὴν ἔλαφον, σπανίως δὲ δύο.* bene Voss.: *den Zwillingen beiden.* ipsique Scholiastae illi: *εἰκότως δὲ Ὅμ. τούτῳ συγχρᾶται* (scr. *νῦν χρᾶται. Buttm.*), *ἵνα καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐμφερὲς ᾖ τὸ τῆς εἰκόνος. ὡς γὰρ οἱ μνηστῆρες πλεῖστοι πρὸς ἕνα, οὕτως καὶ οἱ νεβροὶ πρὸς τὸν ἕνα. ὃ* (scr. *ἕνα, ὃς*) *ἰσχυροτέρως ἀντίκειται.* — *ἀεικέα πότμον ἐφήσει.* repetitio non iners, sed emphatica. — *αἲ γὰρ — Ἄπολλον.* β', 371, δ', 288, Odyss. η', 311 etc. — *ἐϋκτ. ἐνὶ Λέσβῳ.* A. 2. et Heid.: *ἐ. ἐν Ἀρίσβῃ,* ut Il. ζ', 13. *διττογραφία.* — *ἐξ ἔριδος ἐπάλαισε, ex provocatione luctatus est.* Il. η', 111. idem dicere potuit *ἔριδι* sive *ἔριδος μένεϊ* (Il. ibid. 210.) *ἐπ*, ut N annotavit, laudans Buttmannum ad Soph. Phil. 91. — *Φιλομηλείδῃ.* E: — *φασὶν οἱ ἀκριβέστεροι Λέσβου βασιλέα τὸν Φιλομηλείδην, ὃς, τοὺς παριόντας εἰς πάλην προκαλούμενος, ἐποίει τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐκεῖ προσορμισθέντας. καὶ ὡς μὲν κατεπαλαίσθη, Ὅμ. ἐνταῦθα ἱστορεῖ. ἕτεροι δέ φασιν ὡς* (perperam libri: — *φασι, καὶ,* errore non infrequenti: v. ann. ad Il. β', 356 etc.) *Ὀδ. καὶ Διομήδης δόλῳ ἀνελόντες αὐτὸν καταγώγιον ξένων τὸν αὐτοῦ τάφον ἐποίησαν. προφέρεται δὲ ἡ τούτου παραλήγουσα διὰ διφθόγγου,*

κάδδ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς!
πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο, πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ', ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω,
ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.

deinde narrat, quomodo ipse servatus sit a Protei filia Eidothea.

„Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
[οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.]
νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι,

ἴσως ἀπὸ τοῦ Φιλομηλεὺς, ὡς καὶ τὸ Ἀριστείδης κύριον κ. τὸ Βασιλείδης ἐκ τοῦ ἀριστεὺς κ. βασιλεύς. τὸ δὲ κεχάροντο π. Ἀχαιοὶ τὴν τῶν ἀγώνων φύσιν δηλοῖ, ἐν οἷς οἱ φυλέται κ. ἄλλως οἰκεῖοι χαίρουσι τὸ κλέος ἐξιδιούμενοι τοῦ νικήσαντος. τὸ δὲ ὁμιλεῖν ὅτι οὐ μόνον φιλικὴ λέξις, ἀλλὰ κ. πολεμικὴ, πολλαχοῦ (velut α', 265, qui locus omnino comparandus est, Il. α', 269 etc.) δεδήλωται. — παρακλιδὸν λέγει τὸ παρατετραμμένως κ. κατ' ἔκκλισιν τοῦ ἀληθοῦς, ἐκ τοῦ παρακλίνω, καθὰ ἐκ τοῦ διακρίνειν κ. νοσφίζειν τὸ διακριδὸν γίνεται κ. νοσφιδόν. κ. ἔστι τὸ παρὲξ (Il. λ', 486 etc.) εἰπεῖν κ. τὸ παρακλιδὸν εἰπ. κ. τὸ ἀπατῆσαι, — ὅπερ ἐστὶ κυρίως τοῦ πάτου ἤτοι τῆς τρίβου παρατρέπειν τὸν ὁδεύοντα. — γέρων ἅλιος. Proteus. Il. α', 538. aliisque in locis ejus carminis ita vocatur Nereus κατ' ἐξοχήν. de Proteo cf. 365, 385, θ', 113. notae sunt et aliorum populorum fabulae de diis varii generis marinis vel fluvialibus, quorum longe pessimus fuit *senex ille marinus*, qui naufragos, insulam ejus peragrantes, ex improviso conscendere solebat, velut equos, nec dimittere nisi suffocatos; quem tandem occidit mercator Sindbad, ut narratur in libro Arabico, qui inscriptus est Mille et una nox, vol. 2. — νημερτὴς, *verax*, quales esse credebantur dii marini propter antiquitatem dignitatemque; quare etiam per mare jurabant prisci, ut E notavit ann. ad Il. σ', 46. — κρύψω, ἐπικεύσω. synonyma illata βεβαιωτικῶς. ceterum v. ν', 304, Il. ε', 816 etc.

351, 352. Am. E. et Q.: Αἰγύπτῳ μ' ἔτι. ὁ μὲν Ἀριστοφάνης παρέλκειν φησὶ τὸ ἔτι, ὡς τὸ ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ (736.). οἱ δὲ οὕτως· εἰς Λακεδαίμονα ὁρμώμενον ἔτι ἐν Αἰγύπτῳ ἔσχον (με) οἱ θεοί. fuit cum scribendum arbitrarer ἐπὶ δεῦρο pro δεῦρο, ut ἐπιπρὸ, ἐπιτρὶς, ἐπὶ δηρὸν Il. ρ', 41, ubi v. ann. — ἐπεὶ οὐ. crasis. — τελ. ἑκατόμβας. 582, ν', 350, Il. α', 315 etc.

353. versus iners et obscurus. E: τὸ αἰεὶ βούλεσθαι τὸ θεῖον μεμνῆσθαι ἐφετμέων γνωμικῶς ἐῤῥέθη, ἐπεὶ καὶ θεοὶ τιμαῖς εἴκουσι. supplet ille τινὰς, vel ἡμᾶς, ut Am. E.: ἡμᾶς (μεμν.) θυσιῶν, ἐντολῶν. ἐντολὴ γὰρ ἦν θύειν τοῖς θεοῖς, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔθυσεν, ἵνα τὴν ἐντολὴν (jussum deorum) πληρώσῃ. idem et Am. Q: βούλεται μὲν λέγειν θυσιῶν· ἀσαφέστερον δὲ εἴρηται. διὸ Ζηνόδοτος ἠθέτει. (hucusque Heidelb.) ποῖαι γὰρ, φησὶν, ἐγένοντο ἐντολαί; postrema haec habet etiam Harl. recte Zenodoto auscultavit W.

354 — 359. ἔπειτα epexegeticum est: *scilicet* insula quaedam est etc. N: „eine Insel *nämlich.*“ quanquam a poësi abhorret vox *nämlich;* qua omissa Voss.: *eine der inseln liegt in der weitaufwogenden meerflut.* interpres lat. male: *insula* deinde *quaedam est undoso in ponto*; nec recte Berglerus: *ceterum* insula quaedam est etc. v. Herm. ann. ad Viger. 239. — τόσσον — ὄπισθεν. rumor falsus nautarum, quem secutus fuerit Hom.: neque enim magis Aegyptum ipse adiit quam Scheriam aut Ogygiam. Cellarius 3. p. 13: „Urbi (Alexandriae) proxima erat insula *Pharos*, et sub regibus, tanquam pars ejus, ponte adjuncta. Plinius 5, 31.: *insula juncta ponte Alexandriae, colonia Caesaris dictatoris, Pharus; quondam diei naviga-*

τόσσον ἄνευθ', ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν·
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἔνθα μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' οὖροι
πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.

tione distans ab Aegypto, nunc e turri nocturnis ignibus cursum navium regens. — quod ait, quondam diei navigatione ab Aegypto distitisse, id ex Homeri hausit fabulis Odyss. δ', 354. sed nequaquam credi potest, tantum maris spatium vel limo Nili vel alia aggestione oppletum esse: ideoque dubitanter auctores de hoc retulerunt, ipse Plin. 2, 85. (ubi miris allegoriis indulget Harduinus. *Both.*) et Seneca lib. 6. Quaest. Nat. c. 26." his adde Melam 2, 7. et Aelium Aristidem t. 2. p. 359. et sequ. ed. Jebb., quem laudavit Brodaeus Miscell. 3, 5., Lamp. Gruter. 2. p. 491., hic ille quidem invecta a Nilo humo natam esse credens Aegyptum: „10 quippe mundi aetates," inquit, „ad hanc ea explendam provinciam non sufficerent." at occidentali ostio Nili, Canobico, appulsum putabant vett. Menelaum, et mare tum Naucratin alluisse, cujus urbis et Phari insulae distantiam metiebantur. Am. E. et Q.: τόσσον ἄνευθε. τοσοῦτον γὰρ ἀπέχει Ναυκράτεως ἡ Φάρος, ἔνθα τότε τῆς Αἰγύπτου τὸ ἐμπόριον ἦν, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης (incertum, quo loco: neque enim certe Meteor. 1, 14.)· μέχρι Ναυκράτεως τὸ πέρας ἦν τοῦ Νείλου τότε. καὶ Ἡρόδοτος γοῦν φησιν (2, 10.) ὅτι τὸ παλαιὸν τὸ κάτω μέρος τῆς Αἰγύπτου πᾶν πέλαγος ἦν, ὁ δὲ Νεῖλος πολλὴν καταφέρων ἰλὺν τὴν καλουμένην κάτω χώραν ὅλην (Delta) προσέχωσεν etc. cf. E, N, ann. ad 228, Strab. 1, 2., p. 58 ed. Tauchn., et de Naucrati Herod. 2, 179. de Pharo insula Strabo 17, 1., t. 3. p. 422. ed. Tauchn.: ἡ δὲ Φάρος νησίον ἐστὶ παράμηκες, προσεχέστατον τῇ ἠπείρῳ, λιμένα πρὸς αὐτὴν ποιοῦν ἀμφίστομον. ἠϊὼν γάρ ἐστι κολπώδης, ἄκρας εἰς τὸ πέλαγος προβεβλημένη δύο· τούτων δὲ μεταξὺ ἡ νῆσος ἵδρυται, κλείουσα τὸν κόλπον· παραβέβληται γὰρ αὐτῷ κατὰ μῆκος etc. Schol. codicis A. 2.: Ἀντικλείδης (in Νόστοις: v. Heyn. ann. ad Il. η', 44.) ἱστορεῖ, ὡς ποθοῦσα Μενέλαον Ἑλένη λάθρα ἔξεισι τῆς πόλεως, (haec addit E: ὅτε κατέσχεν αὐτὴν ὁ Πρωτεύς. v. ann. ad 365.) κ. Καρικὸν εὑροῦσα πλοῖον παρακαλεῖ τὸν ναύκληρον, ὃς ἐκαλεῖτο Φάρος, εἰς Λακεδαίμονα αὐτὴν ἀποκομίσαι (καταστῆσαι)· χειμασθέντες δὲ ἧκον εἰς Αἴγυπτον, κ. ἐνθάδε ἀποβάντα τῆς νεὼς τὸν Φάρον ὄφις ἀναιρεῖ· ἡ δὲ αὐτὸν θάψασα οὕτως ὠνόμασε τὴν νῆσον. τινὲς δέ φασιν ὅτι φάρους τῆς Ἑλένης ἐκπεσόντος οὕτως ὠνομάσθη. similiter Am. E. et Q., nisi quod E caret verbis postremis τινὲς — ὠν. — ἤνυσεν, *conficere solet.* cf. 338, 9. — λιγὺς οὖρος. γ', 176. cf. inferius 360. — ὅθεν τ' ἀπὸ — βάλλουσιν. h. e. ἀποβάλλουσιν, quod verbum paulo insolentius hac potestate. Strabo l. c. libri 1.: ὅθεν τ' ἐπὶ etc. E: — ὅθεν νῆας ἐς πόντον βάλλουσι, περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ὅθεν ἀποπλέουσι. — ἀφυσσάμενοι — ὕδωρ. h. e. *aquati*, ὑδρευσάμενοι, τὸ ὕδωρ τῇ νηῒ κομισάμενοι, ut exponit Am. E. at arida fuit Pharus, auctore geographo l. c. libri 1. πῶς οὖν ἄνυδρον οὖσαν, inquit, ὕδωρ, φησὶν ἔχειν; ἐν δὲ λιμὴν — ὕδωρ. ἀλλ' οὔτε τὸ ὑδρεῖον ἐκλείπειν ἀδύνατον, οὔτε τὴν ὑδρείαν ἐκ τῆς νήσου γενέσθαι φησίν, ἀλλὰ τὴν ἀναγωγὴν μόνην (fort. μόνον) διὰ τὴν τοῦ λιμένος ἀρετήν· τὸ δ' ὕδωρ ἐκ τῆς περαίας ἀρύσασθαι παρῆν.

360—369. οὖροι. β', 420 etc. — Ap.: ἁλιαέες. οἱ διὰ τῆς θαλάσσης πνέοντες. apertius dixisset οἱ εἰς τὴν θάλασσαν πν. cf. sequentia. — ἤϊα, *viatica.* μ', 329, Il. ν', 481. vereor, ne ratione careat producta media hujus vocabuli β', 289, 410. et Il. ν', 103., cumque id ε', 266. et ι', 212. in fine legatur loco verbi spondiaci vel trochaïci, de brevitate illius syllabae dubitandum esse nego, itaque, transpositione verborum usus, altero isto loco libri 2. scripserim ἤϊά τ' ὅπλισσον, pariterque Il. ν', 103.: ἤϊα πορδαλίων, θώων τε, λύκων τε, πέλονται, altero autem loco libri 2. sic: δεῦτε, φίλοι, καὶ ἦα φερώμεθα, ut Il. ν', 481.: δεῦτε, φίλοι,

καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,
εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο, καί μ' ἐσάωσε,
Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ, ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη (τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα),
ἥ μ' οἴῳ ἔῤῥοντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων.
αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
ἡ δ' ἐμεῦ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε·

colloquium Menelai cum Eidothea.

„„Νήπιός εἶς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον, ἠδὲ χαλίφρων,
ἠὲ ἑκὼν μεθιεῖς, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ

καί μ' οἴῳ ἀμύνετε. omissum arbitror illud *καὶ*, tanquam supervacaneum; nec magis me offendit contractum *ἦα* quam *ἦρῳ* Il. *η'*, 453.; quo modo etiam Il. *ι'*, 348. facile obtemperaverim ponenti *δῇον πῦρ* potius quam *δήϊον* correpta prima, quod durissimum. — „*κατέφθιτο* (*ἂν*), *consumta essent.* *ι'*, 163, *λ'*, 330, *μ'*, 329." *E N.* — *μένε' ἀνδρῶν*, *animi* seu *robur virorum.* Il. *δ'*, 447, *β'*, 536 etc. simili sensu *ἦτορ ἑταίρων μινύθειν* dixit 374. — *ὀλοφύρατο.* *β'*, 362. — E: *περὶ Πρωτέως ἱστόρηται ὅτι ἀνὴρ ἦν τις Μεμφίτης, ᾧ κατὰ Ἑλλήνων γλῶσσαν ὄνομα Πρωτεύς. οὗ καὶ τέμενος ἐν Μέμφι κατὰ Ἡρόδοτον, κάρτα καλὸν κ. εὖ ἐσκευασμένον. ὅτι δὲ ὁ προῤῥηθεὶς* (228.) *Θῶνις, φύλαξ ὢν τοῦ Κανωβικοῦ στόματος, ἀνήνεγκεν* (retulit, nuntiavit. Herod. 3, 70, Soph. Ant. 258.) *εἰς τοῦτον τὸν Πρωτέα τὴν ἀδικίαν τοῦ ἅρπαγος Πάριδος, κ. ὡς ἀφῃρέθη τότε τὴν Ἑλένην ἐκεῖνος, κ. ὡς ἀρέσκονται οἱ πλείους μὴ εἶναι τὴν Ἑλένην ἐν Τροίᾳ* (*οὐ γὰρ φρενοβλαβεῖς καθ' Ἡρόδοτον οἱ Ἰλιεῖς, ὡς περὶ πάντων κινδυνεύοντες μὴ ἀποδοῦναι τὴν Ἑλένην, ἢ ἑκόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἢ ἄκοντος*), *ἐν ἄλλοις δεδήλωται.* (v. Herod. 2, 112 — 120., ejusque interpretes, inprimis doctissimum Bährium, N ann. ad 384, et ab eo citatum Vossium ann. ad Virg. Georg. 4, 387.) *τὴν δὲ Εἰδοθέαν Εὐρυνόμην, φασὶ, γράφει ὁ Ζηνόδοτος.* nomen alienum: v. Il. *σ'*, 398, 399. Aeschylum quoque Eidotheae nomen usurpasse Proteo, notarunt Scholl. Ambros. et Harl. — *θυμὸν ὄρινα.* *ρ'*, 150, Il. *β'*, 142, *ν'*, 418 etc. — *μ' οἴῳ.* crasis. v. Il. *α'*, 117., Spitzner. ann. ad Il. *π'*, 207 etc. — *ἔῤῥοντι*, *eunti*, non *μετὰ λύπης μόνῳ πορευομένῳ, φθειρομένῳ, κ. μετὰ φθορᾶς βαδίζοντι*, ut explicant Am. E. et Q., vel *ἐπιπόνως ζῶντι*, ut E. v. ann. ad Il. *σ'*, 421, Schn. v. *ἔῤῥω*. Voss.: *diese begegnete mir, der umherschlich, fern den genossen.* — *γναμπτοῖς — λιμός.* *μ'*, 332.

371. E: *τὸ λίην τόσον διπλῆ ἐπίτασις, ὅμοιον τῷ λίαν πάνυ κ. τοῖς τοιούτοις.* iterum dixit *ο'*, 405. *ἠδὲ χαλ.* Nitzschii emendatio, quam non dubitavi recipere, cum eodem modo *τ'*, 530. legatur *νήπιος ηδὲ χαλίφρων*, quodque majus est, non distinguantur stultus et fatuus, tanquam diversi, sed utrique opponatur negligentia meliora videntis, deteriora sequentis, ut ait Ovidius, seque ipsum temere cruciantis. valeant igitur librarii, qui nobis obtruserunt *ἠὲ* pro *ἠδὲ*, lapsu proclivi, quo etiam epigrammatarii subinde ceciderunt, ut Jacobsius notavit Anthol. Palat. 3. p. 402. et 488. Ap.: *χαλίφρων. κεχαλασμένος κατὰ τὰς φρένας, ἀσύνετος, ἐναντίος τῷ πυκνὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντι* (Il. *ω'*, 282. et 674.). *ἔνιοι δὲ ἀκρατόφρονα· χάλις γὰρ οἶον* (imo *οἶνος*, auctore Tollio.) *ἀναχαλῶν τὰς φρένας.* Philemon: *χάλιξ* (sic) *ὁ οἶνος λέγεται, ὁ χαλῶν κ. ἀνιεὶς ἡμᾶς. — ὅθεν καὶ χαλίφρων, ὁ ἐν μέθῃ ἀφραίνων* etc. cf. Schn. his verbis. *χαλιφρονεῖν* et *χαλιφροσύνας* Hom. dixit *π'*, 310. et *ψ'*, 13.

372—380. scripsi *μεθιεῖς*, ut Il. *ζ'*, 523. libri: *μεθίεις*, vel *μεθίης*. v. N et Buttmann. *Ausführl. Sprachl.* 1. p. 543. — *τέρπεαι ἄλγεα πάσχων.* descriptio *ἑαυτὸν τιμωρουμένου.* Terentius Heaut. 1, 1, 30.: CH. *an cuiquam est usus homini, se ut cruciet?* *MEN.* *mihi.* — *τέκμωρ*, *finem* labo-

εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.“ “
„Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
ὡς ἐγὼ οὔτι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν),
ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
„Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο, δῖα θεάων·
„„τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτὴς,
ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι.
τόνγ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα·
καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι, διοτρεφὲς, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ', ἀγαθόν τε, τέτυκται,
οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν, ἀργαλέην τε.“ “
„Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
μή πώς με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται·
ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.

rum. Il. α', 526, η', 30, inferius 466 etc. — μινύθει — ἑταίρων. inconsiderate Alterus secundum 2 codd.: μιν. δέ οἱ ἔνδοθεν ἦτορ, quod transscriptum e 467. — ἦτορ, cor, animus, fiducia. cf. 363. — ἀθ. ἀλιτέσθαι, ut ὅτις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας Il. τ', 265., ubi v. ann. — πεδάᾳ. σ', 155, Il. ν', 435 etc. — ἔδησε κελεύθου, ut βλάπτουσι κελεύθου α', 195.

384—392. Am. B. et E.: πωλεῖται. (811, Il. α', 490, ε', 350 etc.) ἀντὶ τοῦ ἀναστρέφεται, κατὰ Ἀττικοὺς ἐπιφοιτᾷ. ἐξέτεινε δὲ τὸ ο μικρὸν διὰ τὸ μέτρον. v. Schn. h. v. — ὑποδμώς. vox similis est ὑφηνίοχος Il. ζ', 19., ubi v. ann. Ap.: Ποσειδῶν (Ποσειδάωνος. Villois.) ὑποδμώς. ὁ μὲν Ἡλιόδωρος, δμὼς ὑποτεταγμένος. ἔνιοι δὲ ὡς περισσὸν οὔσης (scr. περισσευούσης) ἀκούουσι τῆς προθέσεως. neutra harum rationum mala est, nec dubium, proprie τὸ ὑπὸ significare et velut pingere obnoxiam servi conditionem; sed obsolevit illa vis praepositionis, quemadmodum et Latini *subservire* dicunt pro *serviendo*. ceterum vox haec praeterea non occurrit. — τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι. similiter Telemachus α', 215.: μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, ubi E: ἡ γὰρ ἀκριβὴς εἴδησις ἐν τοῖς τοιούτοις τῇ μητρὶ ἀνάκειται. — λελαβέσθαι. aor. 2. v. Matth. §. 165, 4. — ὅς, ἐκεῖνος. idem p. 402., inferius 653, Il. φ', 198. — ὁδὸν κ. μέτρα κελεύθου, *rationem et mensuram* seu longitudinem *itineris*. — „ὅττι τοι ἐν μεγ. Plut. adv. Stoïcos (v. Wyttenb. ad Plut. p. 805. et sequ. Oxon.): τί λέγεις; οὐ δεῖ σκοπεῖν ὅττι ἐν μεγ. κ. τ. λ. τὸν περὶ βίου κ. θανάτου σκοπούμενον; Gellius 14, 6.: *meae Noctes — de uno maxime illo versu Homeri quaerunt, quem Socrates prae omnibus semper rebus sibi esse cordi dicebat*, ὅττι etc. Gerh. J. Vossius l. de natura artium, sive de philosophia, c. 18.: Socrates dictitabat, uno versu Homerico summam totius philosophiae contineri, ὅττι etc.“ *E Cl.* — Am. E.: ἀλέηται. ἐκφύγῃ. ἀπὸ τοῦ ἀλέγω (ἀλέω. *Buttm.*) τὸ ἐκφεύγω, κ. πλεονασμῷ τοῦ υ ἀλεύω, ὡς τὸ χέω χεύω, κ. δέω δεύω. — Cl.: „ἀργαλέος — δαμῆναι. Il. α', 589.: ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.“ pro ἀργαλέον ἐστιν ἀντ. Ὀλυμπίῳ, per Atticismum. v. Il. σ', 258; ω', 243 etc.

dat ei nympha consilium de capiendo Proteo;

„Ὣς ἐφάμην· ἡ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμείβετο δῖα θεάων·
„ „τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἦμος δ᾽ ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τῆμος ἄρ᾽ ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
πνοιῇ ὕπο ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθεὶς,
ἐκ δ᾽ ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·
ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης
ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,

400—406. *ἦμος δέ.* ἦμος δή. — *ἀμφιβεβήκει, circumire solet.* v. ann. ad Il. χ΄, 435, μ΄, 147. et cf. Odyss. ι΄, 198. Theognis 863: *ἑσπερίη τ᾽ ἔξειμι κ. ὀρθρίη αὖθις ἔσειμι, Ἦμος ἀλεκτρυόνων φθόγγος ἐγειρομένων*, quae similis est definitio temporis. cf. 407. sic et verba *εἶσι* et *κοιμᾶται* consuetudinem indicant Protei etc. cf. Il. η΄, 433, ψ΄, 226. — *φρικί.* Il. η΄, 63.: *οἵη δὲ ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ, Ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ᾽ αὐτῆς*, ubi v. ann. — *φῶκαι, phocae vitulinae* vel *ursinae* Linn. vitulos marinos vel breviter vitulos appellant Latini. E: *αἱ δὲ φῶκαι ὅτι μὲν χρήσιμοι πρὸς μαγικὰς γοητείας, φασὶν οἱ σχολιασταί· διὸ καὶ τὸν Πρωτέα χαίρειν αὐταῖς. νέποδες δὲ αὗται οὐ κατὰ τοὺς ἰχθύας, ὡς ἄποδες, ἀλλ᾽ ὡς ὀλιγόποδες κ. διὰ τοῦτο ἐγγὺς ἀπόδων.* Aristot. H. A. 1, 1, 9: *καὶ νυκτερίδι πόδες εἰσὶ, κ. τῇ φώκῃ κεκολοβωμένοι πόδες. καὶ τῶν ὀρνίθων εἰσί τινες κακόποδες, οἳ διὰ τοῦτο καλοῦνται ἄποδες.* et 2, 1, 7.: *ἡ δὲ φώκη ὥσπερ πεπηρωμένον τετράπουν ἐστίν· εὐθὺς γὰρ ἔχει μετὰ τὴν ὠμοπλάτην τοὺς πόδας ὁμοίους χερσὶν, ὥσπερ καὶ οἱ τῆς ἄρκτου· πενταδάκτυλοι γάρ εἰσι, κ. ἕκαστος τῶν δακτύλων καμπὰς ἔχει τρεῖς κ. ὄνυχα οὐ μέγαν· οἱ δ᾽ ὀπίσθιοι πόδες πενταδάκτυλοι μέν εἰσι, κ. τὰς καμπὰς κ. τοὺς ὄνυχας ὁμοίους ἔχουσι τοῖς προσθίοις, τῷ δὲ σχήματι παραπλήσιοι ταῖς τῶν ἰχθύων οὐραῖς εἰσι.* Plinius *pinnas* vocat phocarum pedes H. N. 9, 13.: *pinnis, quibus in mari utuntur, humi quoque vice pedum serpunt.* ceterum phocae sunt amphibia, quae nunc quidem illic terrarum haud visuntur, sed in septentrione Europae, tum in Americae atque Indiae maribus littoribusque, quo certis diei horis gregatim (404, 448) exire solent ad dormiendum. philosophus H. A. 6, 11, 3.: *ἡ δὲ φώκη ἐστὶ μὲν τῶν ἐπαμφοτεριζόντων ζώων. οὐ δέχεται μὲν γὰρ τὸ ὕδωρ, ἀλλ᾽ ἀναπνεῖ κ. καθεύδει· κ. τίκτει ἐν τῇ γῇ μὲν, πρὸς τοῖς αἰγιαλοῖς δὲ, ὡς οὖσα τῶν πεζῶν, διατρίβει δὲ τοῦ χρόνου τὸν πολὺν κ. τρέφεται ἐκ τῆς θαλάττης* etc. Plin. 9, 7. extremo: *vituli marini, quos vocant phocas, spirant, ac dormiunt in terra.* idem loco antea cit.: *nullum animal graviore somno premitur.* — *Ἁλοσύδνης.* nomen proprium factum ex appellativo, quod legimus υ΄, 207., quasi dicas *Marinae* pro *deae marinae.* E: — *ῥητέον καὶ νῦν ὅτι ὁ μῦθος μίαν οἶδε ταύτην τῶν Νηρηΐδων· διὸ κ. καλὴν αὐτὴν λέγει προσωπικῶς. ἄλλως μέντοι καλὴ ἁλοσύδνη, ὡς καὶ ὕδωρ ἀγλαὸν λέγεται.* (?) *ἕτεροι δὲ Ἀμφιτρίτης ἐπίθετον αὐτὸ νοοῦσι.* — *ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὡς κτῆμα τῆς Ἁλοσύδνης αἱ φῶκαι πλάττονται, εἴτι φώκας Ἁλοσύδνης ἀναγνώσει τις, εἴτε νέποδας Ἁλ. διὸ κ. ἔφη* (413) *τὸν Πρωτέα ἐν μέσαις αὐταῖς κεῖσθαι, ὡς νομέα ἐν πώεσι μήλων, ἃ δὴ κ. αὐτὰ ἀνδρῶν κτήματα.* (cf. ε΄, 421, 422, μ΄, 96, 97.) *τινὲς δὲ ἠρέσθησαν, τρόπῳ συγγενικῷ οὕτω φρασθῆναι· νέποδες γὰρ, φασὶ, θαλάσσης αἱ φῶκαι, ὅ ἐστι τέκνα. νέπους γὰρ κατά τινα γλῶσσαν ὁ ἀπόγονος.* placuit hoc ipsi Aristarcho, ut Festus auctor est v. nepos. sed recte Ap. v. *νέποδες: — τὸ δὲ ἀπόγονοι παράκουσμα* (vox perperam intellecta) *τῶν νεωτέρων ποιητῶν.* dicit autem poëtas Alexandrinos. Theocritus, annotante Cl., 17, 25.: *ἀθάνατοι δὲ καλεῦντο θεοὶ νέποδες γεγαῶτες.* Callim. fragm. 77. ed. Bentl.: *οὐ γὰρ ἐργάτιν τρέφω Τὴν Μοῦσαν, ὡς ὁ Κεῖος, Ὑλίχου νέπους.* cf. Apollon. Rhod. 4, 1745. — *πικρὸν — ὀδμήν.* cf. 441 — 446. *πικρὸν* pro *πικρὴν*, ut *ὀλοώτατος ὀδμὴ* 442. notavit E. v. ann. ad Il. χ΄, 480. — *πολιῆς ἁλός.* β΄, 261, Il. α΄,

πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος.
φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·
αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,
λέξεται ἐν μέσσῃσι, νομεὺς ὣς πώεσι μήλων.
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε, βίη τε,
αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα, καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι·
πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
ἑρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ·
ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι,
τοῖος ἐὼν, οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης, λῦσαί τε γέροντα,
ἥρως· εἴρεσθαι δὲ, θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.“ “
„Ὣς εἰποῦσ' ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,

350 etc. — πολυβενθέος, *profundorum pleni*, vel *altissimi*. 386, Il. α', 358, 432 etc.

410 — 423. Am. B.: ὀλοφώϊα. ἢ σκοτεινὰ κ. ἀπόκρυφα, ἀπὸ τοῦ ἑλεῖν (fort. ὀλεῖν) τὸ φῶς· (?) ἢ ὀλέθρια, ἀπὸ τοῦ ὀλοὸν τὸ ὀλέθριον κ. τὸ φαίνω. imo pro ὀλοὸς antiqui, digammate usurpato, ὀλοβὸς sive ὀλοφὸς, deinde, variata terminatione, ὀλοφώϊος dixisse videntur, ut censet Schn. h. v. sunt igitur ὀλοφώϊα sensu proprio perniciosa consilia, quemadmodum ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης dixit κ', 289. (cf. ρ', 248.); quae consilia quoniam ad dolum spectare solent, h. l. ὀλοφώϊα significant, ni fallor, dolum cautionemque taciturnam (492, 493) Protei, cum in medio phocarum cubantis, ne de improviso capiatur; tum formam mutare soliti, postquam captus est, ne loqui cogatur. quemadmodum Atlas, Acetes, Minos, ὀλοόφρονες appellantur α', 52, κ', 137, λ', 321., h. e. prudentes sive sapientes. cf. 460. — ἀριθμήσει κ. ἔπεισιν. πρωθύστερον notavit Am. E. E: ἀριθμεῖ δὲ τὰς φώκας ὁ Πρωτεὺς, ὡς ἴσως κ. τοῦτο συντελοῦν αὐτῷ (quoniam sic ei facto opus est, fortasse ad res magicas). ἢ καὶ πρὸς πιθανότητα τοῦ νομεὺς ὡς πώεσι μήλων· μετρεῖ γὰρ κ. ὁ νομεὺς τὰ ὑπ' αὐτόν. πεμπάζειν δὲ — τὸ κατὰ πέμπε, ἤγουν πέντε, ἀριθμεῖν. Αἰολικὴ δὲ λέξις τὸ πέμπε. (Il. α', 463.) ὅθεν κ. πεμπάδαρχον οἱ παλαιοὶ κ. πεμπάδα φασίν. ὅτι δὲ ταυτὸν πεμπάζειν κ. ἀριθμεῖν, δηλοῖ κ. ὁ π. εἰπὼν ἀριθμήσει, εἶτα ἐπαγαγὼν τὸ πεμπάσεται. recte: v. N, Wolf. Proleg. p. 95 etc. πεμπάσσεται pro π — σηται. — λέξεται, *cubabit*. γ', 365 etc. — „lex. Bekker. p. 353.: ἀλύξαι, ἐκφυγεῖν.“ B. — πειρήσεται ἀλύξαι. — ἑρπετά, *cuncta*, animantia. σ', 131.: ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει. — θεσπιδαὲς πῦρ. Il. μ', 177 etc. notavit N, deos aquarum ceteris procliviores esse ad μεταμορφώσεις, velut Thetidem, Acheloum, Nereum. v. Gierig. ad Ovid. Met. 11, 241 et seqq., Welcker. ad Philostr. jun. 4, p. 600. — ἀστεμφέως, *firmiter*. 459, Il. γ', 219. — σχέσθαι, *abstinete*. β', 70 etc. — χαλέπτει, *infestat*, tibi inimicatur.

426—434. ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν (γ', 38 etc.), *ubi stabant in arena*, h. e. in littore. Virg. Aen. 6. extremo: *ancora de prora jacitur; stant littore puppes*. v. Il. α', 432 — 436. et fuse haec locosque similes explicantem N ann. ad β', 414 — 418; qui tamen et in eo errat, quod proras in terram trahi solitas putat ab appellentibus; nec facile cuiquam persuadebit de εὐναῖς, quas vulgo ancoras interpretantur, mo-

ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
ἤϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.

ipsaque postero die insidias struit patri.

„Τόφρα δ' ἄρ' ἥγ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον
τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε,
πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα, δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί·
εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίῃσιν
ἧστο μένουσ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·
ἑξείης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή.
τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα,
ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.

ris fuisse veterum, ut eas relinquerent in portu, nec secum auferrent solventes, praesertim si domum reveherentur. — Scholl. Am.: *πόρφυρε κιόντι*. *ἐν βάθει τῆς διανοίας διενοεῖτο, ἐκινεῖτο, ἐταράσσετο, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἃ ἐκ βάθους κινούμενα μελαίνεται.* similiter alii. E notavit, idem dici *καλχαίνειν* ap. recentiores. cf. Il. φ', 551, inferius 572, ubi haec iterum leguntur, et κ', 309. — *δόρπον.* v. 786. — *καὶ τότε.* 256. — *θαλ. εὐρυπόροιο.* μ', 2, Il. ο', 381. — *γουνούμενος*, *supplicans.* κ', 521, Il. ι', 579 etc. — Am. E: *πεποίθεα. Ἰωνικόν.* v. Matth. §. 52, 2. etc. — *πᾶσαν ἐπ' ἰθὺν*, *ad omnem impetum.* Il. ζ', 78.: *οὕνεκ' ἄριστοι Πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστε μάχεσθαί τε, φρονέειν τε.* Scholl. Am.: *ἰθύν. ὁρμὴν, πρᾶξιν, ἐκ τοῦ ἰθύω τὸ πορεύομαι.* animi velut impetum (*τῆς διανοίας τὴν ὁρμήν.* Ap. h. v.) dixit *ἰθὺν* π', 304. *ἀν' ἰθὺν* θ', 377. est *acriter*, *strenue.*

437—458. *πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα*, *erantque omnia recens excoriata.* seorsum hoc dixit prisca simplicitate: nam idem per se significasset τὸ *νεόδαρτα*. Am. E.: *νεόδ. τὰ γὰρ ξηρὰ οὐ συναρμόζονται τοῖς σώμασιν.* similiter Ulysses vivo ariete utitur apud Polyphemum ι', 431—435. — E: *εὐνὰς τὸν τόπον φησὶν, ἔνθα ἔστιν εὐνασθῆναι.* *cubilia* excavata. — Am. B. et E: *διαγλάψασα. διαγλύψασα, διακοιλάνασα, ἐκ τοῦ γλύφω* (scr. *γλάφω.* B.: *γλάπτω. Buttm.*). *καὶ πῶς οὐκ εἶπε γράψασα; ἀλλὰ τὸ ῥ ἐπὶ τραχυτήτων λαμβάνεται, οἷον τὸ μετὰ χαλκοῦ κονδύλου τοῖς πίναξι τῶν ζωγράφων ἐγξέειν κ. γράφειν.* — *τὸ γλάπτειν δὲ ἐπὶ τρυφερῶν* (in mollibus rebus), *οἷον ἐπὶ ψάμμον.* Alterus ex A. 2.: *διαγλύψασ'.* A. 4.: *διαγνάψασ'*, ut Ap.: *διαγνάψας, διακοιλάνας.* — *αἰνότατος*, *χαλεπώτατος*, *molestissimus.* Il. α', 552, 555 etc. — *τεῖρε*, *vexabat.* α', 342, Il. δ', 315 etc. — Scholl. Am.: *φωκάων. τὰ δέρματα φώκας καλεῖ, ὡς βόας* (Il. μ', 137.) *τὰς βύρσας.* cf. 446. — *ὀλοώτατος ὀδμή.* 406. deterrimus odor phocarum, quem Cleonti tribuit Comicus Pace 733, ut N annotavit. — *κήτεϊ*, *bellua marina*, vel ejus pelle. v. ann. ad Il. β', 581, ν', 27 etc. — *ὄνειαρ*, adjumentum, *remedium.* ο', 78, Il. χ', 433, 478. Hesiodus O. et D. 40.: *νήπιοι, οὐδὲ ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς. Οὐδ', ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.* — *ἀμβροσίην* etc. asyndeton epexegeticum. *ἀμβροσίην*, *divinum odorem.* Sch.: *νῦν τὸ θεῖον κ. εὐῶδες ἔλαιον.* v. Il. ξ', 170, π', 670, τ', 38. E: *τὸ δὲ ὤλεσε* (ὄ-

πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες. αἱ μὲν ἔπειτα
ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλὸς, εὗρε δὲ φώκας
ζατρεφέας, πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πόρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς,
γίγνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων, ὀλοφώϊα εἰδὼς,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε·

in Aegyptum redire Menelaum jubet Proteus et sacra facere diis antea neglectis.

„„Τίς νύ τοι, Ἀτρέος υἱὲ, θεῶν ξυμφράσσατο βουλὰς,
ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
„Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„οἶσθα, γέρον, (τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεείνεις;)

λεσσε) κήτεος ὀδμὴν ἀντὶ τοῦ ἠλλοίωσεν ἢ ὀλίγωσεν· οὐ γὰρ ἦν αὐτὴν ἄλλως ἀπολωλέναι τέλεον. — ἠοίαν δὲ λέγει τὴν ἀπὸ πρωΐας ἕως ἕκτης ὥρας ἡμέραν, ὁμοίως τῷ ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν κ. ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ (Il. θ', 66.)· ταὐτὰ γὰρ ἐκεῖ τὸ ἠὼς κ. ἐνταῦθα τὸ ἠοίη. — ἐκ δὲ τοῦ ἠοῖος ἠοίη ἐλλειπτικῶς, ἡ τῆς ῥηθείσης ἠοῦς κατάστασις, ἢ αὔξησις, ἤ τι τοιοῦτον. — τετληότι θυμῷ, patienti animo. 459, ι', 43, λ', 180 etc. — ἔνδιος, meridianus, meridie. Il. λ', 726. — ζατρεφέας, pingues. notum est, phocarum lacte, adipe, lardo, pellibus, ossibus et nervis uti homines, praesertim in Groenlandia, Kamtschatka et mari pacifico. Heidelb.: λέκτο δ' ἀρ. ἐμέτρει τὸν ἀριθμὸν, κατηρίθμει. idem et Am. Q.: λέκτο δ' ἀρ., λέγε κήτεσι, λέκτο κ. αὐτός. ὅτι τῇ αὐτῇ λέξει παραλλήλως οὐκ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου κέχρηται. aliud esse verbum λέγω, *lego*, *numero*, *enumero*, *enarro*, *dico*; aliud λέγω illud, unde λέχος et λόχος, dilucide docuit Buttmannus *Lexil.* 78. cf. supra 413, η', 346, Il. β', 125, δ', 131, ω', 635 etc. — λέγε, *numeravit*. imperfectum sensu aoristi. v. Matth. §. 505. — ὠΐσθη. π', 475, Il. α', 78 etc. — δολίης τέχνης, *artis magicae*, qua formam mutaret. alio sensu δολίην τέχνην dixit 529. et δόλον κακότεχνον Il. ο', 14. — Am. Q. et Heidelb.: λέων γένετ'. οὐκ ἀληθῶς, ἀλλὰ κατὰ φαντασίαν. — ἠϋγένειος. Il. ο', 275. — πόρδαλις. Il. ν', 103 etc. — ὑγρὸν ὕδωρ, *aqua liquida* seu fluens, nec stagnans. sic Il. ε', 903. γάλα ὑγρὸν est *lac liquidum*, cui opponitur concretum, vel caseus. E: τὸ ὑγρὸν ὕδωρ οὐ μόνον ἀφελῶς οὕτω, ἀλλὰ καὶ πρὸς διαστολὴν εἰρῆσθαι δόξει τοῦ παγετοῦ, ὃς ῥηθείη ἂν τολμηρῶς ὕδωρ ξηρὸν, καθὰ καὶ ὁ τυρὸς γάλα ξηρόν. similiter ζ, 79. oleum vocatur ὑγρὸν, „als durchaus weich und geschmeidig" etc., ut ait N, de olei natura laudans Plut. Sympos. 6, 9. et generatim de voce ὑγρὸς Kiessling. ann. ad Theocr. p. 28. et 29. — δένδρεον ὑψ. λ', 587, ν', 437.

460—463. ἀνίαζε, *angebatur*, vel taedio afficiebatur. 598, Il. σ', 300, φ', 270 etc. corripitur secunda hujus verbi in thesi, non item in arsi, velut postremo horum versuum. — ξυμφράσσατο βουλάς. ο', 202, Il. α', 537, 540. — τέο (h. e. τοῦ, τίνος) σε χρή; *quanam re tibi opus est?* α', 124, γ', 14 etc.

465. ἐρεείνεις; sic Harl., optimus liber, et priscae mediaeque aetatis edd.; quam Aristarchi scripturam esse ait Schol. Palatinus. quod vulgo legitur,

ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα."
„Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„„ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσι
ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
πρίν γ' ὅταν Αἰγύπτοιο, διϊπετέος ποταμοῖο,
αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἣν σὺ μενοινᾷς.""
„Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ἀργαλέην τε.
ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

quaerenti Menelao de ceteris ducibus Graecorum, qui seorsum ab se et Nestore domum navigaverint, respondet Proteus.

„Ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἰ πάντες ξὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοὶ,
οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν, Τροίηθεν ἰόντες,
ἠέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηὸς,

secundum E et Schol. Harl., *ἀγορεύεις*, minus placet Nitzschio propterea quod *παρατροπέειν* per se intelligendum esse videtur, ut *περιτροπέειν* Il. β', 295., aptiusque breviter ista exquirens Proteus dicitur *ἐρεείνειν* quam *ἀγορεύειν*. quarum rationum posterior majorem habet vim: nam accusativum quidem et *περιτρ.* adsciscit ι', 465., et adsciscere potest *παρατροπέειν*, ut *παρατρέπειν*. sed nativa quadam facilitate commendatur haec oratio *τί με ταῦτα ἐρεείνεις, παρατροπέων*; in altera, quam sic resolvas *τί ταῦτα ἀγορεύεις, παρ. με;* offensioni est hyperbaton. praeterea sic aliis in locis poëta, velut α', 220, Il. ζ', 145 etc. (cf. et 492); longe tamen saepius habet verbum *ἀγορεύειν:* itaque id etiam h. l. librarii, ut videtur, inculcarunt.

466—470. 373—381.

473—485. *ἀναβαινέμεν*, *ἐκ λιμένος ἀνάγεσθαι, ὅ ἐστιν ἀναπλέειν.* Ex E. v. ο', 209, Il. α', 312 etc. — *Αἰγύπτοιο — ποταμοῖο.* v. ann. ad Il. β', 87. — *διϊπετέος ποτ.* 581, η', 284, Il. π', 174 etc. — *καὶ τότε.* 256. — *μενοινᾷς*, *moliris.* β', 275, Il. κ', 101 etc. — *κατεκλάσθη*, *fractum* sive afflictum *est.* versus frequens in hoc carmine. proprio sensu posuit *κατακλᾷν* Il. ν', 608. et υ', 227. — *ἠεροειδέα πόντον* β', 263 etc. — *τελέω.* fut. Atticum. Am. E.: *τελέσω.* male hoc addit: *ἐνεστὼς ἀντὶ μέλλοντος.*

486. α', 169, 206 etc.

487—489. *ἀπήμονες*, *salvi.* 519, ε', 268, Il. α', 415 etc. — *ἦλθον*, venerunt, *redierunt.* Il. π', 255. sic etiam Latini. Terentius Heaut. 3, 1, 22: *Clinia meus venit?* Phaedr. 4, 19, 7.: *venire in patriam voluit cursu pelagio* etc. — *ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ*, *funere acerbo*, ut ait Maro Aen. 11, 28. mire Am. B. et E.: *ἀδοκεῖ, ἀπροσδοκήτῳ, ἀπὸ τοῦ δεύχω (?) τὸ δέχομαι.* E: *ὄλεθρος ἀδευκὴς οὐ μόνον ὁ ἀγλευκὴς, ἀλλὰ κ. ὁ ἀδόκητος, ἐκ τοῦ δέκω, πλεονασμῷ τοῦ υ. οὐ φιλητέα δὲ τοῖς μὴ ἠρωΐζουσιν ἡ λέξις.* et similiter Ap. verius est, quod subjiciunt grammatici Ambro-

ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν."
„Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„ „Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον, οὐδέ σέ φημι
δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθηαι.
πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνγε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο·
ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
*ἐν νόστῳ ἀπόλοντο (μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα)·
εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
Γυρῇσίν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε,
πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
*εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος·

siani: ἢ πικρῷ, ἐκ τοῦ α στερητικοῦ μορίου κ. τοῦ γλεύκους (δεύκους).

490. *α'*, 238.

492—495. *οὐδέ τί σε χρὴ ἴδμεναι*, *nec te oportet*, neque ex usu tuo est, *haec rescire*. — *οὐδὲ — νόον*, *nec animum meum*, scientia magica instructum, *explorare*. — *ἄκλαυτον* sensu activo. contra passive dixit *ἄκλαυτος* *λ'*, 54, 72. et Il. *χ'*, 386. v. ann. ad Il. *λ'*, 649. quam hic ostendunt A. 2. et priscae edd., formam *ἄκλαυστος* recentiorum esse ait N. auctore Vossio ann. ad Aratum 359. cf. Pollucis interpp. 2, 64. — *δάμεν*, *ἐδάμησαν*, *ἔθανον*. Il. *θ'*, 343 etc. — *λίποντο*, *relicti sunt*, h. e. servati. cf. 536, Il. *μ'*, 14.

497. *μάχῃ*. quamnam, quaeso, dicit hanc pugnam, cui Menelaus interfuerit, tanquam praecipuae et fatali? nullam novimus. num igitur *μάχην* intelligit *πόλεμον*? cave credas, ambigue atque obscure locutum esse poëtam eum, cui prae ceteris laus tribuitur perspicuitatis; sed dixit *μάχῃς*, ut *εἴσῃς* 578, *τῇς* 721., *παντοίῃς* 725., *Φερῇς* 798, nec spreverim hoc *μάχῃσι δὲ καὶ σὺ παρῆσθα*, cum Ald. 3. habeat *μάχῃ δὲ καὶ σὺ παρ.* *μάχῃις* autem, forte neglecta littera simili, mutatum est in *μάχῃ*, vel potius scriptum *μάχῃς*, *ι* omisso, cum haberetur pro genitivo sing., corrector aliquis emendavit soloecismum, qui nullus esset. proeliis, h. e. bello, apud Trojam Menelaus interfuit: igitur tum mortuos duces Graecorum silentio transit Proteus.

499—510. *μετὰ νηυσὶ*, *cum navibus*, h. e. in navibus, in trajectu. cf. 513. — Sch.: *Γυρῇσιν.* *πέτραις πλησίον Μυκόνου τῆς νήσου* (Cycladis, quae hodieque appellatur Mykono: v. Mannert. 8. p. 750.), *οὕτως καλουμέναις, ἐπεί εἰσι περιφερεῖς.* similiter alii Scholl.; non item Q. Smyrnaeus, quo auctore Kruseus hos scopulos ante Caphareum, Euboeae promont., delineari jussit in tabula Graeciae. quod convenientius putat N itineri Ajacis. cf. Philostr. ap. Meurs. ann. ad Lycophr. 390. — *ὑπερφίαλον*, *superbum*. *α'*, 134 etc. — *μέγ' ἀάσθη*, *magnum malum accepit*. v. Il. *π'*, 685. patienter tuli hanc scripturam codicum, quamvis putidam mihi visam et praeposteram. nam istud *καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, — εἰ μὴ μέγ' ἀάσθη* idem propemodum est ac si dixisset *καί νύ κ. ἔ. κῆρα, εἰ μὴ οὐκ ἔφυγε κῆρα*, quod insulsum. tum *μέγ' ἀάσθη* apte infertur loco suo 509., quemadmodum ordine enarrare omnia Hom. solet, hic autem ne verum quidem est, nedum elegans, siquidem non eodem momento temporis et ita gloriatus est Ajax et poena affectus, qua ratione causa et effectus permiscerentur; sed primum audiit Neptunus insolentem ejus orationem, dein tridente percussit scopulum etc. quid multa? ponendum arbitror *εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μεγαλίσθη.* ita *κυδαίνειν* et *μεγαλίζεσθαι* junxit Il. *κ'*, 69., nec obscura est causa hujus depravationis, cum *Α* te *Λ* litterae non semel fuerint confusae propter similitudinem. — *φῆ ῥ' ἀέκητι* etc. asyndeton epexeg., uti et 506. — *λαῖτμα*. v. ann. ad Il. *τ'*, 267. — *μεγάλ' — αὐδήσαντος*. *μεγαλοῤῥη-*

αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν
ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,
τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα, κυμαίνοντα.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν
ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι (σάωσε δὲ πότνια Ἥρη)·
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα στενάχοντα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατίην, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος,
ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ

μονήσαντος. — *ὡς κ. ἐν ἄλλοις* (β', 85.) *ὑψαγόρην καλεῖ τὸν Τηλέμαχον.* Ex Am. Q. — *τρίαιναν.* insigne Neptuni. ε', 292, Il. μ', 27., Böttiger. *Andeut. zur Kunstmythol. des Neptun* p. 158. — *τὸ μὲν*, *altera pars* petrae. — Am. E.: *τρύφος. ἀπόκομμα. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ θρύπτω, ἢ ἐκ τοῦ ἔτρυφον δευτέρου ἀορίστου.* — *τὸ πρῶτον*, *antea.* — *τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον*, *nam in mare abstulit illum* pars abscissa scopuli. mors haec Ajacis Locri multis materiem praebuit artificibus, in quibus Polygnoto: v. Paus. 10, 26, 1. praeterea N evolvi hac de re jussit Philostrati Imag. 2, 13. cum ann. Welckeri et Böttigeri *Ideen zur Archäol. der Malerei* p. 296. et seqq. cf. Heyn. ad Virg. Aen. 1, 39—45.

511. abest hic versus ab A. 5., aberatque olim a libris omnibus, ut quem damnasset Aristarchus. E: *εἶτα, συμπληρῶν τὸ διήγημα, φησίν· ὣς — ὕδωρ. τοῦτον δὲ τὸν στίχον φασὶν οἱ παλαιοὶ ἐν οὐδεμιᾷ ἐκδόσει φέρεσθαι διὰ τὸ λίαν εὐτελές* (propter futilitatem). *διὸ θαυμάζουσι, πῶς ἔλαθεν, Ἀρίσταρχον ὀβελίσαι αὐτόν. ἔχει δ' εὐτέλειαν ὁ στίχος οὐ διὰ τὴν φράσιν, ἀλλὰ διὰ τὸν νοῦν· οὐ χρῆναι γὰρ δοκεῖ ἀπαθῶς οὕτω τὸν Πρωτέα φράσαι κ. οἷον ὡς ἐν ἀστεϊσμῷ. ἀστείως γὰρ πάντως κ. οὐ κατὰ τὸ σπουδαῖον ἐῤῥέθη ἔξω καιροῦ τὸ ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.* — ludicre hoc dictum videtur homini, cum et alii scriptores aqua haustos serio dixerint *πιεῖν ὕδωρ*, ut N notavit, laudato Jacobsio ann. ad Tat. 62, 3. similiter quoque Hom. ξ', 137.: *ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε*, et α', 166.: *νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον.* v. et τ', 85. quare nollem Wolfii sagacitatem tantum tribuisse Aristarcho, ut haec uncis includeret, quos delevi exemplo Boissonadei. opponitur autem Ajax mersus Agamemnoni, qui ex mari servatus domi periit; quae oppositio *μὲν* et *δὲ* particulis de more indicatur.

514—523. *Μαλειάων ὄρος.* tempestate (ε', 109.) primum ad illud promontorium actus, deinde in altum rejectus, mox tamen recta in sinum Argolicum pervenit et littus patrium ingressus est, quo loco fundum habuit Aegisthus. praeclara sententia, quam haec habent, postquam verba *ἀγροῦ — Αἴγισθος*, quae post 517. leguntur in codd., reposui loco suo, ex quo nescio qua librariorum socordia exturbata sunt. — de *Malea* v. γ', 287. — *καὶ κεῖθεν*, *etiam illinc*, ex alto. — *νόστος*, *iter*, reditus. — *ἂψ δὲ θεοὶ* etc., *diique ventum verterunt.* apodosis incipit 521. — Am. E.: *καὶ κύνει.* (ρ', 35 etc.) *ἁπτόμενος ἐφίλει. ἔθος εἶχον οἱ ἀποδημοῦντες τῆς πατρίδος, ὅταν ἐνδημήσωσι, κυνεῖν αὐτὴν κ. κατασπάζεσθαι.* (osculis et se invicem salutabant antiqui, et deos, templa, terram, domos, solem orientem, venerabantur; quod proprio verbo dicitur *προσκυνεῖν.* v. Schn. h. v. Tibullus 1, 3, 19.: *non ego, si merui, dubitem procumbere templis, Et dare sacratis oscula liminibus.* Plautus Merc. 5, 1, 1.: *limen superumque inferumque, salve.* cf. Palmer. Spi-

δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν
χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
μή ἑ λάθοι παριὼν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς·
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν.
αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους
εἷσε λόχον, ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι·
αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφνε
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ·
οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ', οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.""

hortatur Menelaum Proteus, ut domum properet, ultum caedem Agamemnonis.

„Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοίγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
ἤθελ' ἔτι ζώειν, καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής·
„„Μηκέτι, Ἀτρέος υἱὲ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν, ἀλλὰ τάχιστα
πείρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἢ καὶ Ὀρέστης

cil., Lamp. Gruter. 4. p. 781., Marcelli Donati Diluc. in Sueton., ibid. 6. p. 574., Heyn. et interpp. Maronis ad Aen. 2, 490. notum est Bruti facinus ingeniosum, quod narrat Livius 1, 56.) *δάκρυα θερμά.* ἤτοι περιχαρῆ, χαρᾶς (χαρᾷ) ἐκλυόμενα τοῦ σώματος [ἐπὶ τῆς ἡδονῆς]. — *ἀσπασίως*, *lubenter.* Il. η', 118 etc. — *εἰς ἐνιαυτὸν*, *in annum*, toto anno. cf. 595. — *παριὼν*, *praetervectus* equo vel curru, sive *adventans.* cf. ρ', 233. — Am. Q. et H.: *μνήσαιτο δὲ θουρ. ἀλκῆς.* (Il. ζ, 112, δ', 234 etc.) μνησθείη ὁ Ἀγαμ. τοῦ φονεῦσαι τὸν Αἴγισθον. nihil aliud expectandum erat Aegistho, si domum reversus cum exercitu Agamemnon de illius adulterio comperisset. aliter tamen Tragici: v. ann. ad α', 35. — *δολίην τέχνην*, *insidias.* — Scholl. Am. et H.: *βῆ καλέων.* ὑπαντήσων αὐτῷ ἐξῆλθεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὡς δὴ τιμήσων αὐτόν. — *ἀεικέα μερμ.*, *indigna* seu nefanda *moliens.* 339, Il. α', 189 etc. — *οὐδέ τις Ἀτρείδεω — ἐν μεγάροισιν.* acerrimam fuisse istam pugnam, dignamque heroë Agamemnone, significat. Am. Q. et H.: τοῦτο εἰς σύστασιν τοῦ ἥρωος, ὅτι καὶ πλειόνων ὄντων τῶν ἐπιθεμένων κ. ἐνόπλων οὐδεὶς περιεσώθη, ἐπειδὴ ἅπαξ ᾔσθετο τῆς ἐπιθέσεως γινομένης. — *ἔκταθεν*, ἐκτάθησαν, germ. *sie wurden hingestreckt.* cf. Il. λ', 691.

539—544. „*ἐν ψαμάθοισι — κυλινδόμενος.* Il. ω', 163. de Priamo lugente: ἀμφὶ δὲ πολλὴ Κόπρος ἔην κεφαλῇ τε κ. αὐχένι τοῖο γέροντος, Τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι. cf. Il. σ', 22—27." E N. — *ἀσκελές.* α', 68. — *ἄνυσιν.* Il. β', 347.: ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν. ibi Sch.: ἐντελὴς δὲ πρᾶξις οὐ γενήσεται αὐτῶν. ζ, 291, π', 44, Il. ι', 418. — *δήομεν*, *inveniemus.* ζ, 291, π', 44, Il. ι', 418, Matth. §. 228 etc.

546—549. plerique omnes libri, aliena sententia: ἤ κεν Ὀρέστης κτεῖνεν, *aut Orestes interfecisset eum.* A. 3.: κτείνῃ, quod sapit correctionem, sed falsam, siquidem haec non recte opponuntur: *aut tu vivum invenies, aut Orestes eum occidet*, sed haec: *aut tu vivum adhuc offendes* et ipse interficies,

κτεῖνεν ὑποφθάμενος, σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.““

Ulyssis suumque ipsius fatum e Proteo comperit Menelaus.

„῞Ως ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
„Τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ᾽ ὀνόμαζε,
ὅστις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
*ἠὲ θανών· ἐθέλω δὲ, καὶ ἀχνύμενός περ, ἀκοῦσαι.“
„῞Ως ἐφάμην· ὁ δέ μ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„„υἱὸς Λαέρτεω, ᾿Ιθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
τὸν δ᾽ ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ᾽ οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
σοὶ δ᾽ οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
῎Αργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν,
ἀλλά σ᾽ ἐς ᾿Ηλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης

aut interficere illum occupaverit Orestes. quare καὶ pro κὲν ponere non dubitavimus, quae particulae quam saepe sibi offecerint, docebit te Jacobs. Addit. ad Athen. et ann. ad Tat. p. 44, 23. Il. α΄, 394.: εἴποτε δή τι ῏Η ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ. cf. ibidem 63 etc. — σὺ — ἀντιβολήσαις, et *tu venies ad epulum funebre.* sic evenit, quo vel maxime firmatur nostra emendatio: v. γ΄, 303—312. — Am. Q. et H.: αὖτις ἐνὶ στ. ὡς (ὧς) γὰρ ἐν τοῖς κακοῖς παραμυθίαν φέρει τὸ μὴ ἀτιμωρήτους γενέσθαι τοὺς ἄρξαντας τῶν ἀτυχημάτων (ἀδικημάτων). — ἰάνθη, *recreatum est.* 840, Il. ο΄, 103 etc.

553. damnatur hic versus. Am. Q. et H.: ἐν ἁπάσαις ἠθετεῖτο· τοῦ γὰρ Πρωτέως εἰπόντος (496.) δύο μόνοι ἀπώλοντο, γελοίως τρίτον ζητεῖ ἀπολόμενον. fateor, id ineptum esse; sed cur deleamus haec potius quam emendemus? certe scribendo μηδὲ θανὼν tollitur difficultas, videturque, littera initiali μ forte detrita, ut saepe factum scimus, cum ἠδὲ θανὼν prorsus non esset ferendum, corrector aliquis dedisse ἠὲ θανών. hae voculae etiam alias permixtae sunt: v. ann. ad 371.

559, 560. νῆες ἐπήρετμοι. ε΄, 16 etc. E: ἐπήρετμοι ἐν μὲν τῇ β΄ ῥαψῳδίᾳ (403.) ἑταῖροι ἐπ᾽ αὐτοῖς ὄντες — τοῖς ἐρετμοῖς· ἐνταῦθα δὲ νῆες ἐπ., αἷς εἰσιν ἐρετμοί. haec et antecedentes duo versus iterum leguntur ε΄, 14—17.

561—566. θέσφατον, *fatale.* κ΄, 473, Il. θ΄, 477 etc. — πότμον ἐπισπεῖν. ε΄, 308, Il. η΄, 52 etc. — E: ᾿Ηλύσιον πεδίον περί που τὰ κατὰ δύσιν πέρατα τῆς γῆς, ὃ καὶ νῆσοι Μακάρων παρὰ τοῖς ὕστερον λέγεται etc. Strabo 1, 1., p. 3.: τῶν δ᾽ ἑσπερίων ἀνδρῶν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἐμφανίζει (῞Ομηρος), κ. τὴν εὐκρασίαν τοῦ περιέχοντος (serenitatem coeli), πεπυσμένος, ὡς ἔοικε, τὸν ᾿Ιβηρικὸν πλοῦτον, ἐφ᾽ ὃν καὶ ῾Ηρακλῆς ἐστράτευσε, κ. οἱ Φοίνικες ὕστερον, οἵπερ κ. κατέσχον τὴν πλείστην ἀρχὴν, μετὰ ταῦτα δὲ ῾Ρωμαῖοι. ἐνταῦθα γὰρ αἱ τοῦ ζεφύρου πνοαί. ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ ᾿Ηλύσιον ποιεῖ πεδίον ὁ ποιητὴς, εἰς ὃ πεμφθήσεσθαι τὸν Μενέλαον φησιν ὑπὸ τῶν θεῶν· ἀλλά σ᾽ ἐς ᾿Ηλ. πεδ. — ἀνίησι. καὶ αἱ τῶν Μακάρων δὲ νῆσοι πρὸ τῆς Μαυρουσίας εἰσὶ, τῆς ἐσχάτης πρὸς δύσιν, καθ᾽ ὃ μέρος συντρέχει κ. τὸ τῆς ᾿Ιβηρίας τὸ ταύτῃ πέρας. ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος δῆλον, ὅτι καὶ ταύτας ἐνόμιζον εὐδαίμονας διὰ τὸ πλησιάζειν τοιούτοις χωρίοις. idem 3, 2, p. 240. ed. Tauchn.: ὁ τοίνυν ποιητὴς, τὰς τοσαύτας στρατιὰς (expeditiones Herculis, Phoenicum, Aeneae et Antenoris, Henetorum, Diomedis etc.) ἐπὶ τὰ ἔσχατα τῆς ᾿Ιβηρίας ἱστορηκὼς, πυνθανόμενος δὲ καὶ πλοῦτον κ. τὰς ἄλλας ἀρετὰς (οἱ γὰρ Φοίνικες ἐδήλουν τοῦτο), ἐνταῦθα τὸν τῶν Εὐσεβῶν ἔπλασε χῶρον κ. τὸ ᾿Ηλύσιον πεδίον etc. de insulis Fortunatorum v.

ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς
(τῇπερ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
οὐ νιφετός, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολύς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,
ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντος ἀήτας
ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους),

Cellar. 3. p. 214. et 215., qui Canarias esse putat, quoniam earum unam Ptolemaeus 4, 6. et Plin. 6, 32. vocant *Καναρίαν*, *Canariam;* quas insulas fertiles esse et salubres haud negat, felicitatem vero, quam et poetae illis tribuunt et historicorum Juba et Sebosus aliique, ex quibus sua sumsit Plinius, fabulosam esse ait, sicut ipsos campos Elysios, quos multi in has insulas rejecerunt. de quibus et toto argumento laudavit Is. Voss. ann. ad Melam 3, 10, Perizon. ad Aelian. V. H. 3, 18. et Harduin. ad Plin. l. c. his adde N. h. l., Völker. *homer. Geogr.* § 78., Hesiodi interpp. Opp. 167 — 173, Pindari Ol 2, 124—150, Euripidis Hel. 1571, Virgilii Aen. 5, 735 et 6, 637—665. vivos autem illuc auferri credebant homines insignes genere, virtute, sapientia. Hesiodus l. c., postquam dixit de heroïbus, qui apud Thebas Trojamque dimicarunt: *ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν*, inquit, *θανάτου τέλος ἀμφικάλυψε· Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης* etc. invidenda sors ista contigit Rhadamantho atque Menelao, Jovis filio generoque, et fortasse Achilli, quem Leucen insulam aeque beatam in Ponto Euxino, ad ostia Borysthenis fluvii, una cum Helena et aliis heroïbus, habitare finxit Arctinus. quanquam et ibi sepultus esse dicitur Achilles. v. Voss. *Antisymb.* p. 203 — 208. et *mythol. Forsch.* p. 59. et 60. ceterum fuere, qui sedem harum fabularum Aegyptum esse existimarent. Am. Q.: *Ἀπίων διὰ πολλῶν κατασκευάζει, τὸ περὶ Κάνωβον Ζεφύριον πεδίον Ἠλύσιον εἰρῆσθαι, ἀπὸ τῆς Νείλου ἰλύος,* (!) *πέρατα δὲ γῆς τῆς Αἰγυπτίας· ἐπὶ θαλάσσῃ γὰρ κεῖται. οἷον καὶ τὸ Αἰσχύλου* (Prom. 824.)· *ἔστι πόλις Κάνωβος ἐσχάτη χθονός. κινεῖσθαι δὲ αὐτὸ* (fort. *αὐτόν. Buttm.* recte.) *οἶμαι διὰ τὸ Μενελάου τὴν χώραν ἅπασαν ἐκείνην καλεῖσθαι, ἢ καὶ ὁ Μενελαΐτης νομὸς παράκειται.* v. Creuzeri Commentatt. Herod. 1. p. 90. et 312. de nomine camporum Elysiorum alii aliter. Am. E. et Sch.: *Ἠλ. πεδίον. τὸ τῶν ἡρώων ἐνδιαίτημα, κεκλημένον ἀπὸ Ἠλυσίου τοῦ Ἐλευθερίου, εὐσεβεστάτου γενομένου. ἢ παρὰ τὸ ἄλυτα* (non soluta, nec morientia.) *ἐν αὐτῷ μένειν τὰ σώματα. ὁ δὲ τόπος ἐν ταῖς καλουμέναις Μακάρων νήσοις.* cf. E. — de *Rhadamantho* v. *η'*, 323 et Il. *ξ'*, 322. — *ῥηΐστη βιοτή*, *facillima vita*, h. e. beatissima. sic etiam Latini dicunt *facile agere* vel *vivere.* Porcius ap. Suet. vita Terentii: *tres per idem tempus qui agitabant nobiles facillume.* cf. inferius 805. — *χειμὼν πολύς*, *hiems acris.* Voss. *Myth. Br.* 20., p. 135. 2. ed.: „Griechenland und Italien war damals nicht kälter als jezt. Die schreckliche Winterkälte jener begünstigten Naturkinder, ausser den Berggegenden, wo allerdings Schnee und tragendes Eis dauerte, war nur anhaltender Regensturm, dergleichen im Sommer sogar Winter hiess, dabei Hagelschauer mit Gewittern; Schnee, der manchmal wohl einen Tag liegen blieb; und Nachtfröste, wovon die Wiese blinkte, der Bach überschelferte, und manches zartere Wiesengewächs verschrumpfte.“

567—569. vulgo: *λιγυπνείοντας.* sed Harl. et H.: *τὸ πνείοντος διὰ τοὺς* (recte Porson.: *διὰ τοῦ* o. v. ann. ad Il. *ω'*, 63) *πρὸς τὸ ζεφύροιο.* sic alias est *ζέφυρος κελάδων* vel *κελαδεινὸς* (*β'*, 421, Il. *ψ'*, 208), *κεκληγὼς* (*μ'*, 408), *δυσαὴς* (*ε'*, 295) etc. minus bene dixisset *λιγυπνείοντας ἀήτας*, quasi *πνοὰς πνεούσας λιγέως*, et displicet homoeoteleuton. — *ἀναψύχειν ἀνθρώπους*, refrigeratum seu *recreatum homines.* indoles zephyri diversa est pro diversis locis et anni temporibus. Völker. *hom. Geogr.* p. 82.: „Er kühlt u. fächelt, vom westlichen Ocean herüberkommend, die Glücklichen in Elysium, um ihnen die Glut der äthiopischen Sonne abzuwehren. — Solche Kühlung zur Mittagsruhe bringt er auch dem Meergreis Proteus an der ägyptischen Küste Od. 4, 402, vergl. Wood S. 54, u. sein Hauch befruchtet u. zeitigt die Früchte bei den Phäaken Od. 7, 119.“ — et p. 156.: „In den heissen Gegenden Griechenlands sind die kühlenden Seewinde eine sehr wohlthätige Erquickung. Da-

οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.“ “

reditus Menelai.

„Ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο, διϊπετέος ποταμοῖο,
στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
ταῦτα τελευτήσας νεόμην· δίδοσαν δέ μοι οὖρον
ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τε, γένηται·
καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα

her es eine der Qualen des Tartarus ist, dass daselbst keine Winde wehen, Il. 8. 481.“ — *καί σφιν γ. Διός ἐσσι.* offendit quosdam vett. pronomen *σφὶν*, ita ut versum hunc delerent. sed recte N: „*σφίν ἐσσι, ihnen* bist, drückt, wie andere Dative der Personalpronomina, das Interesse aus, welches der Bezeichnete an der Sache nimmt. S. 2, 50.“

570—576. 425—431. Virg. Georg. 4, 528.: *haec Proteus, et se jactu dedit aequor in altum, Quaque dedit, spumantem undam sub vertice torsit.* Cl.

577—580. λ', 2, 3, β', 419, ι', 104. — *ἐΐσης.* v. ann. ad 497.

581—584. *ἂψ δ' εἰς Αἰγ.* τόπον supplet Am. E., ὡς τὸ εἰς ᾅδου κ. εἰς μυσταγωγῶν. H.: Ἀττικῶς, ὡς εἰς διδασκάλου. ξ', 258.: στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας. cf. β', 391, ψ', 745 etc. — *τύμβον.* κενοτάφιον. inscriptionem additam putant Scholiastae pro captu suo. Virgilius quidem loco simili, cui haec adscripsit Eichh., Aen. 6, 505: *tunc egomet tumulum Rhoeteo in littore inanem Constitui, et magna manes ter voce vocavi. Nomen et arma locum servant.* cf. N. — *ἄσβεστον, indelebile.* θ', 326, Il. α', 599 etc.

588—591. *ὄφρα — γένηται.* tempus longius quam significari solet ap. Homerum veteresque illos: nam multa hic fiunt intra spatium 10 dierum, quae est mensis pars tertia. v., monstrante N., η', 253, ι', 82, κ', 28, μ', 447, ξ', 314, Il. α', 53, ζ', 174, ω', 610—612, 664, 784. et sequ. sic tamen Telemachus quoque β', 374, per cautionem vel ultra solitum tempus tacere jubens Eurycleam, sicut Menelaus detinere diutius ap. se cupit amici celeberrimi filium. neutram harum rationum ad vivum resecandam esse, facile intelligas. bene N de significatione decadis illius: „Bedenkt man, dass solche stehende Zeitabtheilung oft summarisch gebraucht wird, so wird man sich nicht wundern, dass Odysseus nach den angeführten Stellen gewöhnlich 9 Tage braucht, um an einen neuen Landungspunkt zu gelangen, u. dass Wind u. Wetter so bestimmte Zeit halten. Die alten Erklärer, die so etwas fühlten, sagten, Homer liebe die Neunzahl.“ — *καὶ τότε.* 256. — *δίφρον ἐΰξοον.* ρ', 602, Il. π', 402 etc. eodem sensu ξεστὸν δίφρον

δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν
ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα."

retinere se studenti Menelao, et dona hospitalia promittenti, gratias agit Telemachus.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀτρείδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοίγ' ἀνεχοίμην
ἥμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἕλοι πόθος, οὐδὲ τοκήων
(αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
τέρπομαι)· ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλά σοι αὐτῷ
ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα. σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
πυροί τε, ζειαί τε, ἰδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν·
ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἂρ δρόμοι εὐρέες, οὔτε τι λειμών·
αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.

dixit Il. ω', 322., nec aliud indicat εὐεργής Il. ε', 585. et alias. — ἄλεισον. γ', 50 etc.

595—608. εἰς ἐνιαυτόν. 526. — ἀνεχοίμην, *patiar*, perduraverim. η', 32, π', 277, Il. ο', 470 etc. — μύθοισιν ἔπεσσί τε, *sermonibus narrationibusque*. ita haec verba composita distinguas, quae seorsim usurpata idem significant. — ἀνιάζουσιν, *indignantur*, me morari, socii voluntarii. β', 292. — σὺ δὲ — ἐρύκεις. δὲ causale. ἐρύκεις, *detines*, h. e. detinere vis. v. ann. ad Il. ο', 186. Am. Q.: περὶ δύο γέγονεν ὁ λόγος τῷ Μενελάῳ, περί τε ἡμερῶν ἐπιμονῆς, καὶ δωρεᾶς ἵππων. ὁ δὲ πρὸς ἄμφω συνετῶς ἀνθυποφέρει, τὴν μὲν αὐτοῦ ἐπιμονὴν ἑκούσιον ἀποφαίνων, ἀντιτιθεὶς δὲ τὴν τῶν ἑταίρων ἀνίαν, οὓς κατέλιπεν ἐν Πύλῳ, τὸ δὲ δῶρον ὡς ἀνεπιτήδειον, οὐ δι' αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πατρίδα, ἀρνούμενος. — χρόνον, *diu*, ad 12 dies. v. Thiersch. §. 298, 1. a., Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 627. — E: κειμήλιον. — τουτέστιν ἀπόθετόν τι. λέγει δὲ τοῦτο Τηλ., παραιτούμενος τοὺς ἵππους (ὡς καὶ ὁ πατὴρ Ὀδυσσεὺς ἐν Ἰλιάδι [κ', 566—569.] παρῃτήσατο τοὺς ἐκ τῆς κατασκοπῆς, φασὶν, ἵππους), οἳ οὐκ ἂν κειμηλιωθήσονται. — ἄγαλμα, *oblectamentum*. γ', 274, Il. δ', 144 etc. — σὺ γὰρ — λευκόν. describit Laconicam et Ἄργος ἱππόβοτον. v. Il. β', 287, 559—568, 581—590. — εὐρέος, *lati*, magni. Mannert. de Laconica, 8. p. 559.: „Die Grösse des Landes übertrifft alle übrigen Landschaften des Peloponnesus: sie beträgt etwas über 100 geographische □Meilen." N.: „Das von Gebirgen eingeschlossene Lakonien hat nicht unbeträchtliche Ebenen. „ „Zu den schönsten Griechenlands," " sagt Müller *Gesch. hellen. St.* 2. S. 69., „ „gehört die am untern Laufe des Eurotas, welche sich gegen Süden auseinanderzieht, u. vor den Nordwinden durch Gebirge geschützt ist. Auch der von Felsen umzaünte Küstenstrich von Malea nach Epidauros Limera (Malvasia) ist ungemein fruchtbar; nicht minder die Thäler an der Gränze Messeniens." " Freilich wohnt Menelaos dem Homer überhaupt im Ἄργος ἱππόβοτον." — λωτὸς, germ. *Klee*. v. Il. β', 776. — κύπειρον, germ. *Cypergras*. Il. φ', 351. — πυροὶ, *triticum*. v. Il. λ', 69, Billerbeck. Flor. class. p. 28. — ζειαί τε ἰδ'. sic A. 2., Steph., Cl. etc. priscae edd.: ζειαί τε ἠδ', ex quo alii fecere ζειαί τ' ἠδ'. alterius scripturae alacriores sunt numeri. ceterum v. 41. — E: εὐρυφυὲς δὲ λέγει τὸ κρῖ παρατηρημένως (ad observationem naturae), ὡς τοιοῦτον ὂν κατὰ τὴν ἔκφυσιν. Virg. Eclog. 5, 36.: *grandia* saepe quibus mandavimus *hordea* sulcis. v. Schn. h. v. — δρόμοι, *curricula*, spatia seu campi ad equitandum vel curribus invehendum. — αἰγίβοτος. intell. ἐστὶν, ellipsi solenni: v. Matth. §. 305. et cf. 834.

οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
αἵϑ' ἁλὶ κεκλίαται, Ἰϑάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαϑὸς Μενέλαος,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Αἵματος ἧς ἀγαϑοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις.
τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται.
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅϑ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐϑέλω τόδ' ὀπάσσαι.“

Spartanorum procerum epulae de symbolis apud Menelaum.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν ϑείου βασιλῆος.

Scholl.: *αἰγ.* τραχεῖα, πρὸς βόσιν αἰγῶν ἐπιτηδεία. cf. ι', 25—28, ν', 242—247. — *ἐπήρατος.* inepte Scholl. interpretantur *ἐπέραστον: καίτοι αἰγίβοτος οὖσα, τῆς ἱπποτρόφου ἐμοὶ μᾶλλον ἐπέραστος.* assentior Nitzschio, *ἐπήρατον* Ithacam interpretanti *excelsam* sive *arduam.* sic Il. σ', 512. arx vocatur *ἐπήρατος.* ν', 103.: *ἀγχόϑι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδές.* hymn. Hom. in Apoll. 520.: *ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἵκοντο Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον,* et 529.: *οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων.* nec ab *ἐράω* duxerim hoc adjectivum, sed ab *ἄρω, αἴρω, ἐπαίρω,* dictumque arbitror *ἐπήρατος* pro *ἐπήρετος*, α et ε litteris inter se commutatis, more veterum. est igitur *ἐπήρατος sublatus, excelsus,* conspicuus, et a consequente *egregius* sive *expetendus*, quoniam alta et conspicua expeti solent potius quam humilia et obscura. capris quam equis pascendis aptiorem esse ait Telem. Ithacam montanam. — *κεκλίαται.* Il. ο', 739, π', 68.

609, 610. ε', 180, 181, Il. α', 361 etc.

611. scriptura elegans, quam servavit Herodianus l. *περὶ μονήρους λέξεως*, Dindorf. Gramm. gr. 1. p. 44. *ἧς*, *eras* et adhuc es. v. Il. π', 60. vulgo: *Αἵματος εἷς ἀγ.*

612. Scholl. Am. et H.: *μεταστήσω. μεταλλάξω.* (addit E: *μετασταϑμήσω, ἢ ἀνταλλάξω, ἀντιδώσω.*) *ἀπὸ δὲ τῶν σταϑμῶν τὰς ἀμοιβὰς ποιουμένων ἡ μεταφορὰ, ὅταν χρυσὸν πρὸς ἄργυρον ἢ ἄλλα ἀντιμεϑιστῶσιν.* (Am. E.: *ἀντικαϑιστῶσιν.*).

613—619. haec male adscripta sunt libro 15. post 112. vidit N. *κρητ. τετυγμένον.* Il. ψ', 741. — *χρυσῷ — κεκρ.* 132. — *ἔργον δ' Ἡφαίστοιο.* v. ann. ad 232. E.: *τὸ ἔργον Ἡφ. πρὸς ὑπερβολὴν εἴρηται, κατὰ τὸν γεωγράφον εἰπεῖν, ὥσπερ λέγεται καὶ Ἀϑηνᾶς ἔργα τὰ καλά. — τὸ δὲ φαίδιμος ἥρως ἄδηλον* (?) *κατὰ τοὺς παλαιοὺς* (v. Am. Q. et H.), *εἴπερ κύριόν ἐστιν ὄνομα. τινὲς δὲ Σώβαλον αὐτὸν, ἕτεροι δὲ Σέϑλων* (Am. Q, H et A. 2.: *Σέϑλον*) *ἱστόρησαν. ὅτι δὲ πλούσιοι καὶ οἱ Σιδόνιοι, ἡ ἱστορία λέγει.* (v. ν', 285, ο', 425, Il. ψ', 743—745. et ann. ad Il. ζ', 290, 291.) *ὅτι δὲ καλλίτεχνοι, κατὰ τὸν γεωγράφον, δηλοῖ καὶ ὁ ἐν Ἰλιάδι* (ψ', l. c.) *κρατὴρ τοῦ Εὐνέω.* (sic.) — H: *τεΐν.* (829, Il. λ', 201 etc.) *ἀντὶ τοῦ σοὶ, δωρικῶς.*

620. ζ', 334, Il. ε', 274 etc.

621—623. *δαιτυμόνες, convivae* quotidiani, qui de symbolis edebant in regia; non *οἱ τὴν δαῖτα ἑτοιμάζοντες* seu *παρασκευάζοντες, οἱ μάγειροι,* ut exponunt E, Am. Q. et H. similis est locus de *δαιτυμόσι* Ctesii regis, quorum pocula, quae cum ipsis mensis afferri curaverant, suffurata esse dicitur serva illa Phoenicia ο', 467. nec alio pertinent ista η', 98.: *ἔνϑα δὲ* (ap. Alcinoum regem) *Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο, Πίνοντες κ. ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον. in annum habebant,* inquit, de quo ederent biberent

οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.

perfertur ad procos nuntius de profectione Telemachi.

Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο·
μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθών,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·
„Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἦε καὶ οὐκί,
ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίγνεται αὐτῆς,
Ἤλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι
δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
ἀδμῆτες· τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.“
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
„νημερτές μοι ἔνισπε, πότ' ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
κοῦροι ἕποντ' Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ

que, quippe ἐρανισταὶ, quibus id sumtu suo faciendum esset. cujusmodi epulae fuerunt seriore aevo συσσίτια illa sive συσκήνια Laconica, de quibus v. Xenoph. Rep. Laced. 5., Hellen. 5, 3, 17., Köpke *Gesetzgeb. der Gr.* p. 132. — Ap.: εὐήνορα. τὸν ἄνδρα (malim ἄνδρας) εὖ διατεθέντα (διατιθ.), κ. δύναμιν περιποιοῦντα· φέρον δ' ε. οἶνον. ὅταν δ' εὐήνορα χαλκὸν εἴπῃ (ν', 19.) σημαίνει τὸν εὖ διακείμενον πρὸς τὴν ἠνορέην σίδηρον, ἤτοι πρὸς ἀνδρίαν. — Am. E.: καλλικρήδεμνοι. καλὰ περιβόλαια ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἔχουσαι. v. α', 334.

624—636. πένοντο, ἐνῆργον, *occupati erant.* β', 322 etc. Jam poëta redit ad procos et Penelopen; tum sequentibus 10 libris Ulyssis res gestas dicit συγχρόνους, et inde demum a libro 15. Telemachi reditum et conjuncta cum patre consilia enarrat. — δίσκοισιν — ἱέντες. more tum Graecorum. v. Il. β', 774, ψ', 431, 432, Odyss. θ', 129 etc. haec iterum leguntur ρ', 167—169. — E: τυκτὸν δάπεδον ἢ τὸ εὔτυκτον, καθ' ὁμοιότητα τοῦ κρητῆρα τετυγμένον (615.), ἢ τὸ μὴ φύσει τοιοῦτον, ἀλλὰ σκευασθὲν εἰς γυμνάσιον. οὐδὲ γὰρ οὐδ' οἱ σπάταλοι μνηστῆρες ἀνέχονται μὴ γυμνάζεσθαι. cf. ann. ad Il. ε', 831. — ἦ ῥά τι ἴδμεν, *numquid scimus* Ithacenses, qui hic congregati sumus? — ἐνὶ φρεσὶν additum est prisca simplicitate, quoniam, quidquid scitur, animo scitur, simulque modo dicendi epico et metrica quadam concinnitate. cf. α', 420, 427, β', 363, γ', 26 etc. — νεῖτ', νεῖται, *venit*, h. e. redit, redibit. cf. 701. — Πύλον ἠμαθ. α', 93, Il. β', 77 etc. — Am. B. et H.: ἐμὲ δὲ χρεώ. ἐμὲ δὲ χρεία ἐστὶν αὐτῆς, ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἐμοί. v. 707 et ann. ad Il. ι', 75. — εὐρύχορον, εὐρεῖαν, planam, pascuisque abundantem. ἱππόβοτον vocat φ', 347. cf. superius 603. Eumaeus, domini opes enarrans ξ', 100.: δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ, inquit, ἀγέλαι. fuit illud perpetuum Ithacae cum continente commercium; id quod ex υ', 187. et 188. intelligas, ut N notavit ad α', 259. — ταλαεργοί, *patientes* aptique agriculturae, praesertim in montuosis regionibus. cf. φ', 23, Il. ψ', 654 etc.

643—647. κοῦροι, *juvenes ingenui*, quemadmodum κούρους Ἀχαιῶν dicere solet. v. ann. ad Il. α', 114. —

θῆτές τε, δμῶές τε; δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι!
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,
ἦε ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ."
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα·
„αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ,
αἰτίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
κοῦροι δ', οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεὸν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
χθιζὸν ὑπηοῖον, τότε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε."

trepidant proci.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην·

Antinoi vehementer commoti oratio.

„Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἥδ'· ἔφαμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως,
νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ

ἐξαίρετοι, *delecti.* Il. β', 227. ἐξαίτους ἐρέτας dixit β', 307. — θῆτες. λ', 488, σ', 357—362, qui praeclarus locus est de conditione θητῶν. cf ann. ad Il. φ', 444. — Scholl. Am. et H.: — δμῶες δὲ αὐτοὶ οἱ δοῦλοι, παρὰ τὸ δεδμῆσθαι, ὅ ἐστιν ὑποτετάχθαι. cf. α', 398 etc. — δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι, *nam illud quoque perficere potuerit*, ut mercenariis mancipiisque rem agat, quoniam neutri horum illi desunt. — προσπτύξατο μύθῳ. γ', 22.

650—659. μελεδήματα, *curas.* ο', 8, Il. ψ', 62 etc. μελεδώνας dixit τ', 517. — αἰτίζῃ, αἰτῇ. ρ', 222, ρ', 346 etc. — μεθ' ἡμέας, μεθ' ἡμῖν, ἐν ἡμῖν. rarior hic usus praepositionis. cf. π', 419. — οἵ οἱ ἕποντ', *illi cum sequuntur.* v. 389. — ἀρχὸν, *magistrum*, gubernatorem. β', 416.: ἦρχε δ' Ἀθήνη, Νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρ' ἕζετο, ubi castigandi sumus interpretes. — ὑπηοῖον, *matutinum.* ρ', 25, Il. θ', 529. — τοῖσιν δ' ἀμφ. Antinoo et Eurymacho. — ἀγάσσατο, *indignatus est.* 181. — θυμὸς ἀγήνωρ. β', 103. cf. α', 144 etc. — ἄμυδις, *simul.* ε', 467, Il. ι', 6 etc. — παῦσαν, ἐπαύσαντο. ita Comicus Ran. 262. et alias dixit παῦε sensu imperativi medii. cf. Pac. 977.

661, 662. Il. α', 103, 104. Am. Q. et H.: ὅρα τὴν ἀναισχυντίαν· σχετλιάζει γὰρ καὶ ὀργίζεται, ὡς δεινὰ πεπονθὼς, ἄλλῳ οὐδενὶ ἔχων ἐγκαλεῖν ἢ τῇ ἑαυτοῦ ῥαθυμίᾳ.

663—671. ὑπερφιάλως. α', 227, Il. ν', 293, γ', 106. — ἔφαμεν, *putabamus.* sic A. 4. vulgo: — ἤδε· φάμεν etc. — ἐκ — οἴχεται, ἐξοίχεται. Il. ζ, 379, 384. — τόσσων ἀέκητι, *tot invitis* procis. — προτέρω, *porro.* ω', 475, supra 36., sed de loco etc. — κακὸν, *malum*, pernicies. Hesiodus Theog. 512. de Epimetheo: κακὸν γένετ' ἀνδράσιν. cf. Eurip. Hel. 1160, Cycl. 600, et Aristoph. indice nostrae

Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης.
ὣς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός."
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.

instans Telemacho periculum Penelopae nuntiat praeco Medon.

Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς,
αὐλῆς ἐκτὸς ἐών, οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον,
βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ.
τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·
„Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
ἦ εἰπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν!
οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος. οὐδέ τι πατρῶν
ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτε τι εἰπὼν,
ἐν δήμῳ, ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων;

ed., h. v. — *φυτεῦσαι*, *serere*, struere. β', 165, ε', 340 etc. — Am. Q. et E.: *ἐν πορθμῷ.* (ο', 29.) τῷ διαπεράσματι, τὸ στενῷ τόπῳ. πορθμὸς γὰρ λέγεται ἡ στενὴ θάλασσα (fretum). — *Σάμοιό τε παιπ.* 845, ο', 29. cf. Il. ν', 17, β', 634 etc.

672. erexi sententiam, ὣς scribendo pro ὡς, quod habent libri. — *ἐπισμυγερῶς.* γ', 195. — *ναυτ.*, *ναυτίλληται: sic misere navigaverit patris causa.* nota est haec significatio conjunctivi cum ἂν particula.

675—682. *ἄπυστος*, *sine nuntio.* α', 242. — Scholl. Am.: *βυσσοδόμευον.* ἐμηχανῶντο, κρυφίως συνεβουλεύοντο etc. Ap. emendatior: — βυσσοδομεύειν δὲ λέγουσι καὶ συντίθεσθαι ἐπιβουλὴν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἢ καθ' ὃ ἄν τις ἐν βυθῷ (βυσσὸν dixit Il. ω', 80.) τῆς θαλάσσης οἰκοδομήσειέ τι, τουτέστι κρυπτῶς συντιθέμενον κ. οὐ φανερῶς. cf. θ', 273, ρ', 66 etc. — Am. E.: *Μέδων.* οὗτος ἐδούλευε τοῖς μνηστῆρσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἵνα τὰς βουλὰς αὐτῶν διαγγέλῃ τῇ Πηνελοπείῃ. ἄλλως τε δὴ καὶ τὰ πρὸς ζωὴν πραγματευόμενος ἐποίει τοῦτο. διὸ οὐδὲ ἀπεκτάνθη σὺν αὐτοῖς. (χ', 357—380. ibi Telemachus: καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστε μευ αἰεὶ Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ μηδέσκετο, παιδὸς ἐόντος.) — *μῆτιν ὕφαινον.* ε', 356, ι', 422, Il. ζ, 187 etc. — *μνηστῆρες ἀγ.* β', 87 etc. — *ἦ εἰπ.* crasis. v. 165.

684—695. *ἄλλοθ' ὁμ.*, h. e. ἄλλοτε, *alias*, alio tempore. optat Penelope, ut ultimum apud se coenent proci, nec amplius nuptiarum causa nec alias congregari soliti in domo Ulyssis. consuetudinem indicant participia aoristorum. — *ὕστατα κ. πύματα.* synonyma conjuncta ἐμφατικῶς, ut Il. λ', 163, 164. cf. inferius 788. — *κατακείρετε.* oratio recta succedens obliquae, ut passim ap. vett. v. α', 40 Il. ψ', 855. Am. E.: *κατακ.* καταναλίσκετε, καταδαπανᾶτε. cf. α', 378. — *κτῆσιν.* cf. β', 313. — *δαΐφρονος.* α', 180. — *ἐξαίσιον*, *injustum.* ρ', 577, Il. ο', 597. — *ἥτ' ἐστὶ δίκη.*

ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη·
κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων."
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
„αἲ γὰρ δή, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη!
ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
οἴκαδε νισσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν."

animum despondet Penelope, collacrimantibus ancillis.

Ὣς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή·
ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε·
„Κῆρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεὼ
νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵθ' ἁλὸς ἵπποι
ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;"
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
„οὐκ οἶδ', εἴ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον, ἢ ὅντινα πότμον ἐπέσπεν."
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμωαὶ μινύριζον
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.

γ', 45 etc. — ἐχθαίρῃσι βασιλεύς τις. alios subditorum oderunt, alios diligit rex vulgaris; Ulysses autem nemini injuriam intulit. — ἀτάσθαλον, *malum*, injuriam. 409, γ'. 207 etc. de re ipsa v. β', 46, 47, 230–234. — οὐδὲ — εὐεργέων. χ', 319.

696 — 709. πεπνυμένα εἰδὼς, *prudens*. θ', 586, Il. η', 278 etc. — νισσόμενον, venientem, *redeuntem*. κ', 42, Il. ν', 186. cf. 633. — Πύλον ἠγ. β', 308, ε', 20 etc. — τῆς — ἦτορ. ε', 406, Il. φ', 114 etc. — δὴν — φωνή. Il. ρ', 695, 696. Am. B.: ἀμφασίη. ἀφασίη· τὸ δὲ μ περισσόν. sic ἄμβροτος dixere pro ἄβροτος. v. Matth. §. 40. — χρεώ. 634. — ἵπποι, equi, currus. *λινόπτερα ναυτίλων ὀχήματα* naves dixit Aeschylus Prom. 455., ubi v. ann. et cf. N. ν', 81.: ἡ δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι — ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον, Ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο etc. — περόωσι. ε', 176, ζ', 272, Il. φ', 283 etc. — ὑγρήν. α', 97, Il. κ', 27.

712 — 725. ὤρορεν. θ'. 539, Il. β', 146 etc. — ἀμφεχύθη. Il. υ', 282.: κὰδδ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσιν. cf. Il. β', 41, θ', 124 etc. — θυμοφθόρον. β', 329, τ', 323, Il. ζ', 169. — Scholl. Am.: πολυκμήτου. τοῦ μετὰ πολλοῦ καμάτου κατασκευασθέντος, ἢ (?) ἐν ᾧ πολλὰ ἔκαμον οἱ κατασκευάσαντες. — Am. Q. et E.: μινύριζον. ποιὰ λέξις. ἡσύχως ἔκλαιον κ. μικρῶς. μινυὸν γὰρ τὸ μικρόν. „Wyttenb. ann. ad Plut. Opp. p. 359. Oxon.: *μινυρίζειν* muliebrem acuta voce ploratum significat ap. Hom. Od δ'. 719., et universe queri Il. ε', 889.; ple-

τῆς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια·

Penelopae lamentatio.

„Κλῦτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν·
[ἐσθλὸν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·]
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὁρμηθέντος ἄκουσα,
σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ,
ὁππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
τῷ κε μάλ' ἤ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα,
δμῶ' ἐμὸν, ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ.
εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
*ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
ὃν καὶ Ὀδυσσῆος φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο."

rumque ap. alios minuta voce cantillare." N. — τῆς, τῇσι. v. ann. ad 497. — Am. B.: ἀδινόν. (κ', 413, Il. σ', 124, τ', 314 etc.) τὸ μάλα οἰκτρόν. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἄδην, ὃ σημαίνει τὸ δαψιλῶς, ἀδινὸν (perperam liber: δαψιλῶς. καὶ ἀδ. ortum est καὶ ex ὡς, idque ipsum ex —ῶς praegresso.) τὸ συχνὸν κ. πυκνόν. — τράφεν, ἐτράφησαν. Il. α', 251 etc. — κεκασμένον, *ornatum*. 815, Il. δ', 339, ξ', 124 etc.

726. versus ταυτολόγος, cujus nativam nescio quam simplicitatem in muliere infante perperam excusat vir bonus E.

727—733. ἀγαπητόν. β', 365. — ἀνηρείψαντο. α', 241. — ἀκλέα, *inglorium*, praematura morte abreptum. α', 241, Il. η', 100 etc. — ἐνὶ φρεσὶ θέσθε, *in eam mentem impulsae estis*, cogitabatis. — τῷ, τούτῳ, *propterea*. — ἐσσυμ. πὲρ ὁδοῖο. similiter α', 309.: ἐπειγόμενός περ ὁδ. ceterum v. 416, Matth. §. 316 etc.

735—738. ὀτρηρῶς, *impigre*. 23, α', 109 etc. — Δολίον, hortulanum Penelopae et ipsius Laërtis ω', 387—390, 409—411, 497., patrem Melanthii caprarii. v. ρ', 212, χ', 159. — ὅν μοι — κιούσῃ. similiter de Actoride ancilla ψ', 227. — „ἔχει, ἐπιμελεῖται, ut explicatur in scholiis Venetis ad Il. β', 67." N. — παρεζόμενος, assidens senex seni familiariter.

740. inepte Am. B.: λαοῖσιν ὀδύρεται. ἐν τοῖς μνηστῆρσι κλαύσει, καὶ (scrib. ὡς, quae vocabula solent permisceri.) οἰκτειρίσουσι (tanquam apud eos, quos verisimile videretur pronos fore ad misericordiam), τοῦ μὴ κτεῖναι Τηλέμαχον. opponuntur in Odyssea λαοὶ procis, nec usquam insidias Telemacho struere dicuntur. v. γ', 212—215, β', 13, 252 etc. igitur a mala manu est λαοῖσιν, scribendumque λείουσιν, *leonibus*, quo nomine apte significantur proci sanguinarii. Il. ε', 780.: ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι Ἕστασαν, — λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν etc. sic θυμολέοντες appellantur Ulysses et heroës 724, 814, Il. ε', 639. et alias, quamvis viros leonibus opponat Achilles Il. χ', 262., sed veris, nec figurate dictis. Eurip. Heracl. 971.: ἐχθροῦ λέοντος (Herculis) δυσμενῆ βλαστήματα Ἤλαυνες ἂν κακοῖσιν. cf. ejus Suppl. 1176. et Orest. 1362. ἄναλκις λέων Aegisthus audit ap. Aeschylum Ag. 1110. simili ductu litterarum α et ει saepe fu-

fatetur Euryclea, se consciam fuisse itineris, heramque bonum animum habere jubet.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
„νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
ᾔδε' ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ, ὅσσ' ἐκέλευε,
σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον,
μὴ πρίν σοι ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι.
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς.
ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
εὔχε' Ἀθηναίῃ, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο
(ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι),
μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ ὀΐω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο
ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται, ὅς κεν ἔχῃσι
δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς."

Minervam precatur Penelope.

Ὣς φάτο· τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ·
„Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη!

cum librariis fecerunt; cumque semel scriptum esset *λάουσιν*, corrector aliquis pugnare se ratus est, si poneret, quod certe intelligi posset, quamvis alienum a sententia, *λαοῖσιν*. cupit Penelope, Laërtem sub aliquo praetextu, ut in re secreta, quam, absque Medone fuisset, non comperissent, conveniat procos, lamentandoque generatim vicem domus suae moveat eos, ut caedis decretae consilium abjiciant. Am. E.: *μῆτιν ὑφήνας. εἴ τινα ἐξευρὼν μηχανὴν ἐκεῖνος, σύνεσιν, βουλὴν, γνώμην, τέχνην κατασκευάσας.* cf. Sch.

743—757. „*νύμφα φίλη*, ut Il. γ', 130. alias *νύμφαι* appellantur puellae nubiles vel recens nuptae. v. λ', 38, 447. forma haec vocativi pro *νύμφη* nonnisi hic et l. l. Iliadis occurrit. — *ὡς — ἰάπτῃς*. β', 376. — Ap.: *ὑδρηναμένη*. (759, ρ', 48, 58.) *λουσαμένη*. — *γέροντα*, *senem*, Laërtem. *nec senem afflictum afflige*. *παροιμιῶδές τι καὶ γνωμικὸν* hoc videtur Eustathio. cf. ζ, 137, Il. λ', 688. — *Ἀρκεισ.* fuit Arcesius pater Laërtis. „cf. π', 118—120, Ovid. Met. 13, 144., Meziriac. *sur les Epîtres d'Ovide* t. 1. p. 11—21." N. — *ἔχθεσθ'*, *ἔχθεσθαι*, *ἐχθαίρεσθαι*, odio sive invisam esse. — E: *τὸ δὲ ἐπέσσεται ἀντὶ τοῦ μετὰ ταῦτα ἔσται, κ. ὡς εἰπεῖν ἐπιγενήσεται. ὅθεν καὶ ἐπίγονος ὁ γένους διάδοχος.* — *ὑψηρεφέα*. 15 etc. — *ἀπόπροθι*. interpres *procul sitos*. imo: *longe extensos*, latos.

758—761. *εὔνησε* proprie dixit in superioribus 440., sicut *κατευνάζειν* 414. et alias. E: *ἔπαυσε τὸν θρῆνον*. Soph. Trach. 104.: *οὔποτ' εὐνάζειν ἀδακρύτων βλεφάρων πόθον*. — *σχέθε*, *ἀπέσχεθεν*, *abstinuit* ejus *oculos a luctu*. ξ', 490, Il. α', 219 etc. — *οὐλοχύτας*. β', 410 etc. cf. γ', 441, 2. antiquissimum genus sacrificii *τὸ θεοὺς καρποῖς ἀγάλλειν*. v. Bos. Antiqu. gr. brev. descr. p. 38, Nitsch. et Köpke *Beschr. des haüsl. u. s. w. Zustandes der Gr.* 1. p. 665. Am. Q. et H.: *ἐν δ' ἔθετ' οὐλ. ἀντὶ βωμοῦ καθιέρωσε τῷ κανέῳ τὰς κριθάς.*

762. ζ, 324, Il. ε', 115 etc. „Dass Penelope für Telemach zur Athene be-

εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον,
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας!"
Ὣς εἰποῦσ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.

Antinous consilium procorum ad effectum adducit.

μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων·
„Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια
ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν, ὅ οἱ φόνος υἷϊ τέτυκται."
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
„Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἐπαγγείλῃσι καὶ εἴσω.
ἀλλ' ἄγε, σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὣς εἰπὼν ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
τεύχεα δέ σφ' ἤνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.

tet, zeigt diese als Hausgöttin. Vgl. γ', 222." N.

763—768. εἴποτε — ὑπερηνορέοντας. similiter Il. α', 39—42. cf. Il. λ', 772, ω', 34 etc. — τῶν — μνῆσαι. v. ann. ad 331. — Am. E.: ἀπάλαλκε. (Il. χ', 348.) ἀπότρεψαι. λέγεται γὰρ αὕτη Ἀλαλκομενηΐς. (Il. δ', 8, ε', 908.) — ὑπερην. v. 266, 766. — μέγαρα σκιόεντα. α', 365 etc.

770—736. ἦ μάλα — ἀρτύει. certiores facti proci de sacrificio Penelopae, pacem deorum petere illam putant de nuptiis propediem celebrandis. Am Q. et H.: ἄκρως (egregie) τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων διελέγχει. πάντα γὰρ ἐλπίζουσι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας. ὃ γὰρ βούλεταί τις, τοῦτο καὶ οἴεται. — δαιμόνιοι, *deorum afflati numine*, sed infausto. v. ann. ad Il. α', 561. — πάντας. quibusvis sermonibus superbis, cum de nuptiis, tum de occidendo Telemacho, abstinere jubet procos. — τοῖον, *talem;* sermonem illum, qui momento est ad stabiliendas res nostras. v. ann. ad Il. ο', 254. — E: ἰστέον ὅτι τὸ ὃς ἐν φρεσὶν ἤραρεν ἀντὶ τοῦ ὅσπερ θυμήρης ἡμῖν (ταυτὸν γὰρ θυμῆρες εἰπεῖν κ. φρεσὶν ἀραρός), κ. ὅτι ἐκ τοῦ φρεσὶν ἄραρε καὶ ὁ φρενήρης σύγκειται. — Am. Q. et H.: τροποῖς. (θ', 53.) παρεσκευάσαντο τὰς κώπας τοῖς τροπωτῆρσι, περὶ οὓς αἱ κῶπαι τρέπονται.

783. omisit hunc versum codex A. 2., nec mentionem ejus faciunt E et Scholiastae, ut θ', 54.: quare uncis inclusit W. verum similia nunc addere, nunc delere solent librarii, ut non ausim sequi judicium viri summi, dicamque verbis Boissonadei ann. ad 353.: Idoneam rationem tantae severitatis non perspicio, et deinceps de versibus hoc modo damnatis silebo. — τεύχεα. E: τῆς νηὸς ὅπλα, et similiter Am. B. ο', 218.: τὰ τῆς νεὼς ἐργαλεῖα, germ. *Schiffsgeräth.* quibuscum et Ap. et Favorinus sentiunt, Passovius quoque v. τεῦχος. sed assentior Nitzschio, τεύχεα quaevis itineri necessaria intelligenti, inprimis arma, quibus opus erat procis adversus Telemachum, et ipsum haud dubie cum armis reversurum, cum iratus clanculum ad amicos veteres patris profectus esset. cf. π', 326. — ὑπέρθυμοι, *animosi,*

ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὥρμισαν, ἐν δ' ἔβαν αὐτοί·
ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.

luctu fatigata Penelope tandem obdormit.

Ἡ δ' ὑπερωΐῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
ὁρμαίνουσ', εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
ἦ ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ,
δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,
τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος,
εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.

per somnium Penelope, auctore Minerva, videt sororem, quae illam consolatur.

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ,
Ἰφθίμῃ, κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
τὴν Εὔμηλος ὄπυιε, Φερῇς ἔνι οἰκία ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἵπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην, γοόωσαν,
παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.

strenui. π', 326, 360. — *ὑψοῦ ἐν νοτίῳ*, *alte in humido*, h. e. in altiore aqua, qualis est circum littora. significatur enim his verbis pars ea littoris, quae mari alluitur, quam in partem soluturi deducunt naves, quo proficiscantur expeditius. contra, qui appellunt, naves statuunt in sicciore parte littoris, trabesque illis substruunt seu machinas, de quibus v. Il. α', 486. E: τὸ *ὑψοῦ ἐν νοτίῳ* δηλοῖ, διττὸν εἶναι τὸ ἐφ' ὕψους ὁρμίζεσθαι· τὸ μὲν ἐπὶ ξηρᾶς τῆς ὑπερκειμένης τοῦ παραιγιαλίου ὕδατος, ἔνθα ἡ ναῦς ὁρμεῖ καταπλέουσα κ. πανομένη τοῦ πλοῦ (*bei der Anfahrt*)· τὸ δὲ ἐπὶ ὕδατος ὑπερκειμένου γῆς, ἐν ᾧ ἡ ναῦς ὁρμίζεται ἀναπλέουσα (*bei der Abfahrt*), κ. τοῦτό ἐστι τὸ *ὑψοῦ ἐν νοτίῳ*, τουτέστιν ἐν ὑγρῷ, ὥσπερ ἐκεῖνο *ὑψοῦ ἐν ξηρῷ*, τουτέστιν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ξηρὰν αἰγιαλοῦ. cf. N ann. ad β', 414—418. — H et Sch.: *ὥρμισαν*. ἡσύχως ἑστάναι τὴν ναῦν ἐποίησαν. cf. ϑ', 55. et contra γ', 11. — *δόρπον*. E: ὅτι ὀψὲ μὲν ὥρας μετὰ δείλην ὁ δόρπος, οὐ μὴν νύκτερος, ἀλλὰ πρὸ ἑσπέρας, ὡς δηλοῖ τὸ *δόρπον — ἐλθεῖν*, ἤτοι τὴν ἑσπέραν. cf. 429, α', 422, Il. η', 370 etc.

788—794. *ἄσιτος*, *ἄπαστος*. synonyma. v. ann. ad 685. ζ', 250.: δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος. hymn. in Cer. 200.: ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος, Ἡστα. temere Scholl. Harl. et Heidelb.: Ῥιανός· *κεῖτ' ἄρ' ἄνανδος*, καί ἐστιν αὕτη χαριεστέρα ἡ γραφή. — Am. Q. et H.: *ὅσσα δὲ μερμ.* πρὸς τὸ πυκνὸν τῆς μερίμνης ἡ παραβολή. sicut leonem turba venatorum, ita Telemachum circumvenire videntur tot proci: quo anxiore cura afficitur Penelope. — Am. Q. et H.: *ἅψεα.* (σ', 188.) ὅτι οὕτως λέγει τὰς συναφὰς, οὐ τὰ μέλη. (ut putat Sch.: *ἅψεα* δὲ τὰ μέλη φησὶν, ἀπὸ τοῦ συνῆφθαι.) οὐκ οὖν ἂν εἴποιμι μηρὸν ἢ χεῖρα ἅψεα.

787, 798. „*Icarii* uxorem et liberos varie traditos v. ap. Apollod. 3, 10, 6. et ibi Heyn., Paus. 8, 34., E et Scholl. ad ο', 16. p. 563, 12. et α', 277.“ *Buttmann.* de *Eumelo* et Pheris Messeniis, ubi regnabat, v. γ', 488. — *Φερῇς*. v. ann. ad 497.

800. sic A. 2. et vett. edd. Harlejano codice freti ediderunt εἵως, quod ὅπως significare putant et hic et ζ', 90. E: τὸ δὲ *εἵως* — ἀντὶ τοῦ ὅπως. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ὡς, πλεονασμῷ, ἕως, εἵως etc. sed *non ego credulus illis.* quodsi quid mutandum est, malim εἰ ὣς, vel εὖ ὡς, ὡς εὖ παύσειε etc.

ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
„Εὕδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιημένη ἦτορ;
οὐ μέν σ' οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι
σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστι.“
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι·
„Τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἤλυθες (οὔτι πάρος γε
πώλε', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις),
καί με κέλεαι παύσασθαι ὀϊζύος ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν.
[ἐσθλὸν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.]
νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς,
νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς, οὔτ' ἀγοράων.
τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνου,
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια, μήτι πάθῃσιν,
ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
„θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην
τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔσπεται, ἥντε καὶ ἄλλοι
ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι (δύναται γάρ)
Παλλὰς Ἀθηναίη. σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει·
ἣ νῦν με προέηκε, τεῒν τάδε μυθήσασθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·

802—809. *παρὰ κληῖδος ἱμάντα*, *propter lorum serae.* Voss.: *jene schwebt' in die kammer hinein am riemen des schlosses.* quasi dicas *durch das Schlüsselloch*, more daemonum et spectrorum. — *στῆ — κεφαλῆς.* ζ', 21, Il. β', 20. — *φίλον τετ. ἦτορ.* α', 114. — *οὐ μέν σ' οὐδέ.* v. ann. ad Il. ζ', 130. — *ῥεῖα ζώοντες*, *facile viventes*, beati. 565. — *ἀκάχησθαι*, *affligi.* θ', 314, Il. ε', 24 etc. — *ἀλιτήμενος.* 378. de hac forma v. Buttm. *Ausführl. Sprachl.* 2, 1. p. 72. v. *ἀλιταίνω.* — *ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι*, *in somniorum portis*, quasi illuc ablata Penelope, cum alias somnia per portas vel corneas vel eburneas advenire ad homines dicantur. v. τ', 562—567. et, quae ibi laudarunt interpp. loca similia Maronis Aen. 6, 898, Horatii Od. 3, 27, 39. et aliorum.

811—813. *πώλε'*, *πώλεο* (v. Matth. §§. 197, 199.), vel *πωλέαι πάρος* et cum praesenti et cum praeterito construitur. v. θ', 36, ν', 314 etc. — *ἐρέθουσιν*, *irritant.* τ', 517, Il. γ', 414. cf. Il. α', 32 etc. — *κατὰ — θυμόν.* α', 294, δ', 117 etc.

814—817. 724—727.

820—822. *ἀμφιτρομέω*, *tota tremo*, N: „*zittere ich rings, ganz und gar.*“ simile *περιδείδια* Il. κ', 93, ρ', 240. aliisque in locis, ut idem annotavit. — *ἢ ὅγε.* β', 55, γ', 217 etc. — *τῶν.* genit. causae. — *ἵν' οἴχεται*, *quo abit*, quo profectus est. Il. κ', 126.: *κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι* etc. v. N. — „*ἐπ' αὐτῷ μηχ.* Herod. 5, 37.: *πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχανώμενος.*“ N.

824—834. *ἀμαυρὸν*, *obscurum*, germ. *das Nachtbild*, *das Nebelbild.* Ap.: *τὸ μὴ φαινόμενον. περισσὸν δὲ ἔχει τὸ προηγούμενον ἄλφα.* v. Schn. v. *ἀμαυρὸς* et Buttm. *Lexil.* 1. p. 145.,

„εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς.
εἰ δ', ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,
εἴπου ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
ἦ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν·
„οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
ζώει ὅγ' ἦ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν."
Ὡς εἰπὸν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
ἐς πνοιὰς ἀνέμων· ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε
κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.

proci Telemacho insidias collocant.

Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.
ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἀστερὶς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
ἀμφίδυμοι· τῇ τόνγε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.

ann. 5. — *εἰ μὲν — αὐδῆς*, *καλῶς ἔχει*. v. Il. φ', 478. — *εἰ δὲ θεός ἐσσι*, *quodsi revera dea es*, ut dicis, h. e. *εἴδωλον*, nec mortalis Iphthime. — *καὶ κεῖνον ο. κατ.* nota constructio verborum: v. ann. ad Il. β', 409, υ', 310 etc. — *δόμοισιν*. intell. *ἔστι*. v. ann. ad 606.

836—847. *διηνεκέως* Scholl. exponunt *μέχρι τέλους τὰ πάντα, ἀκριβῶς, σαφῶς*. cf. η', 241, Il. η', 321 etc. — *ζώει — τέθνηκε*. β', 132. — *ἀνεμώλια*, *ventosa*, vana. λ', 463, Il. δ', 355 etc. — *λιάσθη*, secessit, *evanuit*. ε', 462, Il. α', 349 etc. — *ἰάνθη*. 549. gaudet praeclaro somnio, quod media nocte vidit. — *νυκτὸς ἀμ.* v. ann. ad Il. λ', 173. — *Ἀστερίς*. E: *ἡ δὲ Ἀστ. ἔσχε κατὰ τὸν γεωγράφοι* (v. Cellar. 1. p. 1239.) *καὶ πολίχνην. ἐκλίθη δὲ πρός τινων καὶ Ἀστερία*. — E: — *ναύλοχοι*, *παρὰ τὸ λέχος, ἐι αἷς δηλαδὴ εὐνάζονται νῆες, ὧν κ. ἄγκυραι εὐναὶ λέγονται* etc. — *ἀμφίδυμοι*. *δίδυμοι, διὰ τὸ ἐξ ἑκατέροι μέρους ἔχειν εἰσδύσεις. ταὐτὸν δ' εἰπεῖ καταγωγάς*. Ex eodem, similiter ali Scholl. Ap.: *διπλοῖ, ἐξ ἑκατέρου μέρους εἰσπλοῦς ἔχοντες*. — *λοχόωντες*. ν', 425, Il. σ', 520 etc.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Ε.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ε ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεὺς Ἑρμῆν πρὸς Καλυψὼ πέμπει, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσσέα· ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ. τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χαλεπήνας, λύει τὴν σχεδίαν. Ἰνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ἐντειλαμένη ἐπιβάντι τῆς γῆς ἀποῤῥίψαι αὐτό. καὶ πολλὰ παθὼν εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ε.

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΑ.

Agit iterum Minerva apud deos causam Ulyssis, simulque miseratur Telemachum.

Ἠὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγανοῦ Τιθωνοῖο
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗτε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος,
μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης·
„Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,

Annotationes. Vers. 1. et 2. Il. λ', 1, 2. cf. de *Tithono* Il. υ', 237. putide Am. B.: — ἀλληγορικῶς Τιθωνὸς ἡ πρωΐα, ἐν ᾗ τίθενται τὰ ὤνια. nec probabilius Sch.: — ὁ Ἐνδυμίων λέγεται συνευνᾶσθαι τῇ Σελήνῃ, καὶ ὁ Τιθωνὸς τῇ Ἡμέρᾳ. ἀλληγορεῖται δὲ οὕτως· ὁ Ἐνδυμίων εἰς ἄνδρα κυνηγέτην, καὶ τῇ μὲν νυκτὶ κοιμώμενον, τῇ δὲ ἡμέρᾳ οὐδὲ ποσῶς διὰ τὸ ἠσχολῆσθαι περὶ τὰ κυνηγέσια· ὁ δὲ Τιθωνὸς εἰς ἀστρονόμον, καὶ τῇ μὲν ἡμέρᾳ κοιμώμενον, τῇ δὲ νυκτὶ ἐπαγρυπνοῦντα διὰ τὸ ἠσχολῆσθαι περὶ τὰ ἄστρα. E: ὅτι ἐν μὲν τῇ α' ῥαψῳδίᾳ ἐκκλησία ἦν τοῖς Ὁμηρικοῖς θεοῖς περὶ τοῦ σώζεσθαι τὸν Ὀδυσσέα, ἐνταῦθα δὲ περὶ τοῦ πῶς. (similiter Am. Q. et H.)

3—6. θῶκόνδε, *ad consessum* solitum. alio sensu θῶκον Ulyssis, h. e. thronum, dixit β', 14. congregantur dii quotidie in aedibus Jovis: v. Il. α', 533—536, θ', 437—442. non hic ad concilium vocavit eos Jupiter, ut Il. θ', 2. et υ', 4—6. cf. N. — Ζεὺς ὑψ. ψ', 331, Il. α', 354 etc. — „οὗτε — μέγιστον. Virg. Aen. 10, 100.: *tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas, Infit.* cf. Aen. 1, 233." *E Cl.* — λέγε, *recensebat*, exponebat. μ', 165, τ', 203, Il. ν', 275. (τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;) Ap.: λεγοίμεθα. διαλεγοίμεθα. — σημαίνει δὲ καὶ τὸ εἰπεῖν. — μέλε. α', 159 etc. „μέλε οἱ ἐών. Il. υ', 21.: μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ." N.

7. μ', 371, 377. Eichh. ann. ad Aen. 4, 189.: „Iarbas, roi de Mauritanie, avait vainement sollicité la main de Didon, et selon le récit des historiens, ce fut pour échapper à son pouvoir que cette princesse se donna la mort. — Son invocation à Jupiter correspond à celle de Minerve au 5. chant de l'Odyssée, dont le poëte suit ici la marche, autant que le permet son sujet, en donnant aux deux discours le même résultat, celui de soustraire un héros à l'amour."

μήτις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς·
ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν,
οἴκαδε νισσόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν."

quam Jupiter hunc quidem domum reducere incolumem jubet, Mercurio autem dat mandata ad Calypso, quo Ulysses, rate fabricata, ad Phaeacas perveniat.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
„τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων!
οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως (δύνασαι γάρ)
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
μνηστῆρες δ' ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται."
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·
„Ἑρμεία, σὺ γὰρ αὖ τε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι,
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλὴν,
νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
οὔτε θεῶν πομπῇ, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
ἤματί κ' εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο.

8—12. β', 230—234.

13—17. δ', 556—560.

18—20. δ', 700—702.

21, 22. α', 63, 64. cf. ψ', 70, Il. δ', 350 etc.

23, 24. ω', 479, 480. Am. E. et Sch.: *ἐβούλευσας*. ἐβουλεύσω, ἐσκέψω. — *ἐλθὼν*, *reversus*. γ', 316, λ', 118.

25—29. *ἐπισταμένως*. 245, Il. η', 317 etc. — „formula *δύνασαι γὰρ* illustrata fuit ad Aristaenetum 1, 16., pag. 463. supra δ', 612., *δύναμαι γάρ*: κ', 69., *δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν*." B. *ἀσκηθὴς*, *incolumis*. 144, Il. κ', 212 etc. — Sch.: *παλιμπετές*. (Il. π', 395.) ἐξ ὑποστροφῆς, εἰς τὰ ὀπίσω. — *αὖ τε τά τ' ἄλλα περ*, *et rursus et alias*, h. e. *rursus*, *ut alias*, ut alias soles perferre mandata nostra. libri: *αὖτε*. dedi *αὖ τε*, cui respondeat *τά τε ἄλλα*, quemadmodum hae particulae opponi solent.

30, 31. α', 86, 87.

32, 33. *πομπῇ*, *ductu*, qualis fuit Minervae, cum Telemachi navem gubernavit, β', 416, 417. — *οὔτε θν. ἀνθρώπων πομπῇ*, nec mortalium ductu, h. e. opera, remigio. — *ὅγε*. v. β', 55, γ', 217 etc.

34, 35. de *Scheria* et *Phaeacibus* multi multa, inprimis vir doctissimus, F. G. Welckerus, dissertatione sic inscripta: *Die homerischen Phaeaken und die Inseln der Seligen*, quae dissertatio legitur in Museo Rhenano, fasciculo 2. anni 1833, pag. 1.— 65. videtur autem Welckero Phaeacum historia non minus fabulosa quam Gigantum, Cyclopum, Laestrygonum, Pygmaeorum, et si qui alii ejusdem descriptionis populi commemorantur apud vett. poëtas atque historicos. ipsa nomina Scheriae et Hypereae, qua terra pulsi a Cyclopibus immigrasse in Scheriam dicuntur Phaea-

Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν·

ces initio libri 6., fabulosa sunt: neque enim argumentis doceri potest, vel Scheriam intelligendam esse Corcyram insulam, vel Hypeream istam pertinere ad Thessaliae seu Macedoniae fontem cognominem, quae est Vossii (*Myth. Br.* 3, 173.) conjectura. ne insulam quidem sonat vox Σχερία, sed terram littoralem, a σχερὸς, *littus*. v. Schn. h. v. et Welcker. p. 47.; Ὑπέρεια vero nihil aliud est quam terra superior, „das Oberland.“ bene Welckerus p. 9.: „Mit Recht widerspricht ein Grammatiker der geographischen Auslegung: οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ τὴν ἡμῖν γινωσκομένην. Andre liessen sich durch die Kyklopen nach Sicilien ziehen und verstanden Kamarina, oder nahmen eine Insel nahe bei dem Kyklopenland an; wogegen Eustathius erinnert, dass dort die Kyklopen, die nach 9, 125 keine Schiffe hatten, den Phaeaken nicht hätten schaden können.“ idem de nomine Phaeacum p. 13. et 14.: „Aus dem Nächtlichen der Fahrt erklärt sich ganz einfach der bezeichnende Name des dichterischen Volks: φαῖαξ, Verstärkung von φαιὸς, *Dunkelmann:* denn immer schiffen sie ja eingehüllt in Gewölk u. Dunkel (8, 562).“ quam notationem etsi non rejicio, tamen magis propensus sum in eam sententiam, ut Φαίακας dictos putem a regione, quam incolere illos credidit Hom., πρὸς ζόφον: nec alio traxerim nomen Καλυψοῦς, ἀπὸ τοῦ καλύπτεσθαι, ni fallor, ζόφῳ. — bene itidem Welckerus: „Den Odysseus lässt der Dichter die Phäaken heimbringen, weil sie *die sichern Geleiter* von allen sind (8, 566, 13, 174). Dieser Zug wird bedeutend dadurch verstärkt, dass Poseidon den Phäaken wegen dieser sichern Geleitung aller Irrenden das Schiff vernichtet“ etc. v. ν', 149 — 187. nomine et historia miraculosa similes sunt Phaeacibus Nibelungi, germ. *die Nebelnden*, viri nebula seu caligine involuti, sed diversi generis, quippe nescio cujus thesauri possessores strenui, de quibus extat Germanorum carmen celeberrimum, cum Phaeaces quodammodo comparandi sint Eccarto fideli, de quo sic poëta haud ignobilis Tieck *Romant. Dichtungen*, vol. 1. p. 469.: „Bald hört man Wundersagen Im ganzen Lande gehn, Dass wer es wolle wagen Nach Venus Berg zu gehn, Der werde dorten schauen Des treuen Eckart Geist, Der jeden mit Vertrauen Zurück vom Felsen weist, Wo er nach seinem Sterben Noch Schutz u. Wache hält“ etc. propter munus illud deducendi et tuto et celerrime homines, idque noctu, et dormientes, et navibus sensu praeditis, sine remis, velis, ventis, Phaeaces appellantur ἀγχίθεοι, *diis vicini*, h. e. similes, ἀντίθεοι (ζ', 241.), et inferius 378. ἄνθρωποι διοτρεφεῖς, *homines a diis educati* et eorum velut filii, qua appellatione honorari solent ap. Hom. reges et heroës; eoque ipso munere invidiam Neptuni subeunt, servari nolentis illorum ope nautas invisos. difficile dictu est, unde haec acceperit Homerus, aut a quo initio profectus adeo mira atque ὑπεράνθρωπα confinxerit. neque enim verisimile videtur, quod suspicatur Welckerus, Phaeaces eosdem esse Charontibus, ut ita dicam, aut Hyperboreorum, aut vero Teutonorum, vel ejusmodi nationis longinquae et barbarae. „Mir hat sich die Ueberzeugung aufgedrängt, dass diese Schiffer — nichts anders sein können als *die Fahrmänner des Todes* in irgend einer ausländischen entfernten Religion u. Sage, die, in die hellenische Heldenpoesie gezogen, eine schöner erfundene Bestimmung nie erhalten konnten als die, den geprüften Dulder Odysseus nach allen Irrfahrten in seine oberirdische Heimath zurückzubringen“ etc. ita vir litteratissimus. at quid, quaeso, Phaeacibus cum Charonte? aut quid attinet, Ulyssem in patriam revectum per somnum comparare cum mortuo, nisi quod similis est morti somnus, cum is tum fuerit ille heros, qui brevi postea magis quam unquam vivum se et videntem monstraturus esset? imo magica haec sunt et miraculosa, qualia multa cum ap. Homerum ipsum (v. inferius ann. ad 346.), tum in Arabum et aliorum populorum fabulis, reperias; non allegorica, quod genus non est illud quidem prorsus alienum ab Homeri ingenio, sed minus tamen illi usitatum, nec obtrudendum. contra Welckero assentior de situ Scheriae, quam Elysio vicinam cogitasse Homerum putat propterea quod Phaeaces inde in Euboeam trajecisse dicuntur Rhadamanthum η', 321 — 326. nec longe Phaeacum mores mites mollesque et vere Ionici abhorrent a beatorum in campo Elysio et ab illorum, quos facillime vivere putat vulgus Germanorum et Francogallorum in terra

οἵ κέν μιν πέρι κῆρι, θεὸν ὥς, τιμήσουσι,
πέμψουσιν δ' ἐν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά τε δόντες,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν.
ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."

quadam fabulosa, quam vocant *Schlaraffenland, pays de Cocagne.* (v. Baylei Dict. v. *Phéaciens.*) famae de Corcyra primus auctor fuisse videtur Hesiodus Eoeis, ut qui carmine illo Circen et Sirenes in mari Tyrrheno, et Cyclopes in Sicilia, habitare tradiderit. et conveniebat quidem in Corcyram Scheriae situs septentrionalis, distantia ab Ithaca viae nocturnae, quam viam sensu vulgari interpretabantur (ν', 35, 86—95), et inprimis amoenitas fertilitasque ejus insulae. sed disconveniebant alia non minoris momenti; primum id, quod terrae nulli vicina esse dicitur Scheria et ea, in quam nonnisi per errorem deferantur nonnunquam peregrini (ζ', 201—205); deinde, ut dixi, non describitur ista regio, quemadmodum describi solent insulae apud Homerum, nisi quis forte ita accipiat *τὸ πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ* l. c. libri 6., quod nil nisi terram maritimam significat, vel verba illa ζ', 278. *ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς Ἀνδρῶν τηλεδαπῶν*, *aut excepit aliquem longinquorum hominum* (Nausicaa), *qui aberravit a navi sua*, quasi nemine terra adveniente, quod verum fuerit, sed item evenire oportuit, si Scheria fuit extrema terrarum, ultra quam nemo habitabat; tum fieri non potest, ut vicina Thesprotorum gens, et ipsa graeca, et opibus florens, nec bello Trojano, nec venationibus publicis, nec aliis Graecorum rebus gestis, interfuerit, ipsumque nomen Scheriae tantum non obsoleverit, si fuit eadem quae Corcyra. prudenter igitur Eratosthenes, repudiatis Timaei, Acusilai, Hellanici, Heraclidis Pontici, Diodori, et ipsorum Corcyraeorum, Phaeacum genus, Homeri clarum carmine, jactantium (Thuc. 1, 25.), fabulis, nihil certi de Ulyssis erroribus scivisse ait hunc nostrum, nec in cognitis regionibus vagari eum facere. Strabo 1, 2., p. 35. ed. Tauchn.: *Ἐρατοσθένης Ἡσίοδον μὲν εἰκάζει πεπυσμένον περὶ τῆς Ὀδυσσέως πλάνης, ὅτι κατὰ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν γεγένηται, πιστεύσαντα τῇ δόξῃ, μὴ μόνον τῶν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένων μεμνῆσθαι, ἀλλὰ καὶ Αἴτνης, καὶ Ὀρτυγίας τοῦ πρὸς Συρακούσαις νησίου, κ. Τυῤῥηνῶν· Ὅμηρον δὲ μήτε εἰδέναι ταῦτα, μήτε βούλεσθαι ἐν γνωρίμοις τόποις ποιεῖν τὴν πλάνην.* etiam Crates Mallotes, Panaetii magister pereruditus et Aristarchi adversarius, non in mari mediterraneo, *ἐν τῇ ἔσω θαλάσσῃ*, sed in Oceano, *ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ*, errasse Ulyssem dixit, auctore Gellio 14, 6.; reprehenditque Apollodorus, postquam, relicto Aristarcho, Panaetii in disciplinam se tradidit, Callimachum, *διότι, καίπερ γραμματικὸς ὢν, παρὰ* (contra) *τὴν Ὁμηρικὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸν ἐξωκεανισμὸν τῶν τόπων, περὶ οὓς τὴν πλάνην φράζει, Γαῦδον κ. Κόρκυραν ὀνομάζει.* (Strab. 1. 2. p. 70., Apollod. fragm. p. 419. ed. Heyn.) qui idem antea *τὴν Φαιάκων νῆσον Κέρκυραν* dicere non dubitaverat Bibl. 1, 9, 25. sic ad hodiernum diem sunt, qui *veteres avias*, ut ait Persius, revelli sibi ex animo nolint, resque occultas istas Homeri in lucem proferendo velut vulgent profanentque. quam Scyllam, credo, vitaturus Schusterus, vir haud indoctus, in Charybdin incidit libello vernaculo (*Ging die Irrfahrt des Ulysses nach Gibraltar oder nach Colchis?* Eine antiquar. Abh. von M. Schuster. Mit 3 Karten. Neisse u. Leipz. 1830. pagg. 38. 8.), quo libello conatur ostendere, non in plaga occidentali aut septentrionali Ulyssem jactatum esse, sed in Ponto Euxino, ut qui veteribus Homeri aevo longe notior fuerit quam istae regiones; cum non intelligit, eam ipsam ob causam vatem callidum illinc promere miracula sua, tanquam ex secreto et Musae velut sacrario. sed haec hactenus.

36—42. *οἵ κέν μιν — τιμήσουσι.* cf. Il. ι', 155. *πέρι κῆρι τιμ.* v. Il. δ', 46 etc. — *ἐξήρατο Τροίης*, *e Troja abstulisset.* κ', 84. — *ἀπήμων*, v. 268. — *ὑψόροφον.* 155, η', 77, Il. γ', 423 etc.

proficiscitur Mercurius ad Calypso, cujus insula amoenissima et antrum, in quo habitat, describuntur.

Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇτ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ,
σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
ὅστε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
* ἰχθῦς ἀγρώσσων πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·

44—46. α', 96—98, Il. ω', 340—342. posteriore loco etiam 347—349. leguntur. hic tantum genuina haec esse videbantur Zenodoto et Aristophani Byzantino, ut narrat Schol. Ven. ann. ad Il. θ', 385. Am. Q., Harl. et H.: *ὣς ἔφατο. μετηνέχθησαν οὐ δεόντως ἐντεῦθεν, εἰς τὰ περὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν α' λεγόμενα* (α', 96.) *καὶ εἰς τὰ περὶ Ἑρμοῦ, ἡνίκα ἀπ' Ὀλύμπου εἰς τὴν Τροίαν κάτεισιν* (Il. ω', 339.). adjiciunt rationem hujus judicii Am. Q. et H., certe de Iliadis l. c.: *οὐδὲν δὲ, φασὶν, ὄφελος ἐνθάδε ῥάβδον, ὥσπερ ἐν Ἰλιάδι, πρὸς τὸ κοιμίσαι τοὺς πυλωρούς.* quam tamen ipsi rationem convellunt his verbis: *οὐ συνορῶσι δὲ ὅτι ἴδιά τινά ἐστι θεῶν φορήματα. ὡς εἴ τις μέμφοιτο ὅτι Ποσειδῶν εἰς Αἰθιοπίαν πορευόμενος [διατί] τρίαιναν ἔχει.* quo pertinet etiam illud, quod hisce subjectum legitur: *ἄλλως. κατὰ τὰς κοινὰς ἐννοίας Ἀθηνᾷ μὲν ἔγχος, Ποσειδῶνι δὲ τρίαιναν, Ἑρμῇ δὲ ῥάβδον παρατίθησιν* etc. sunt hae velut formulae dicendi veterum Epicorum, quas non magis ad vivum resecem quam epitheta, quae vocari solent perpetua, quibus istae formulae persimiles sunt.

47—56. de *virga Mercurii* v. ann. ad Il. ω', 343. et cf. ω', 2—5. — ἀ ν δ ρ ῶ ν — τ ο ὺ ς δ έ. idem vulgari modo dixisset *τῶν μὲν ὄμματα θέλγει, τοὺς δὲ* etc., verum saepe *μὲν* omittitur in protasi. v. ann. ad Il. λ', 171. et ψ', 577. „Il. ι', 515.: *δῶρα φέροι, τὰ δέ* —. Il. λ', 536.: *ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, αἵ τε* —. paulo aliter γ', 33. et Il. μ', 428., ubi *τῷ ἠμὲν* respondet *δέ*. cf. Il. χ', 171, ω', 511." *E N.* — Π ι ε ρ ί η ν. Il. β', 766. ab Olympi vertice in Pieriam delapsus Mercurius, inde fertur in mare, tertioque velut impetu facto pervenit ad Ogygiam. sic de Neptuno Il. ν', 20.: *τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰών, τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ, Αἰγάς.* cf. Il. ξ', 215, Voss. *Mythol. Br.* 27. — ἐ ξ α ἰ θ έ ρ ο ς ἔ μ π ε σ ε π ό ν τ ῳ, *ex aethere incidit ponto*, h. e. iter aërium cum faciliore per mare commutavit. Voss. l. c. p. 193.: „Wie Homers Götter dem gradesten Wege, wenn er die beschwerlichen Schritte durch Luft, oder die noch mühseligeren Sprünge von Berghöhe zu Berghöhe durch den feinsten Aether erfodert, einen Umweg über die dichten Gewässer vorziehen: also vermeiden sie auch, sich stracks von der ätherischen Höhe unter der Mitte des Gewölbes herabzusenken." — λ ά ρ ῳ. B.: „larus nobis est vernacule *mauve*-vel *mouette*. dicitur et *κέπφος*. cf. nota ad Herod. Epimerismos." de *κέπφῳ* errare cum aliis videtur vir doctissimus. *fulicam*, germ. *das Wasserhuhn*, francogall. *la poule d'eau*, id genus avium intelligunt Gaza et Camus, Schn. autem ann. ad Aristot. H. A. 8, 23., p. 161., *procellariam pelagicam* Linn. v. Aristophanis interpp. ad Plut. 908. et Pac. 1096. *lari* nomen Linnaeus retinuit; quam avem Latini vocant *gaviam*, Germani *Möwe*. Aristot. H. N. 8, 5, 7.: *περὶ τὴν θάλατταν καὶ ἀλκυὼν, καὶ κήρυλος·* — *ἔτι δὲ λάρος ὁ λευκὸς* (cinereum commemoravit in superioribus), *καὶ κέπφος, αἴθυια, χαραδριός.* *gavias* in petris nidificare ait Plinius H. N. 32. extr. v. Wilmsen. *Handb. der Naturgesch.* vol. 1. p. 915—919. comparatur autem Mercurii celeritas cum avis, non color albus, quae est hallucinatio Eustathii et Am. E., ap. quem scribendum est: *τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ λάρος* pro *ὁ λόγος*. — ἰ χ θ ῦ ς. haud ineleganter Lexicon sophist. p. 332.: *ἰχθύσιν.* v. ann. ad δ', 166. — π υ κ ι ν ὰ π τ ε ρ ά, *den-*

τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἤπειρόνδε
ᾔϊεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
ναῖεν ἐϋπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ
κέδρου τ' εὐκεάτοιο, θύου τ', ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν.

sas alas, germ. *die dichten Flügel.* Il. ψ', 879. de columba moriente: ξὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν. harum contrariae sunt alae struthiocameli et vespertilionum pellitae. fuerunt tamen, qui πυκνὰ interpretarentur πυκνῶς. Am. Q. et H.: ἡ ἀμφιβολία τῆς διαστολῆς οὐδὲ τοὺς ἐξηγησαμένους ἔλαθεν. ἤτοι γὰρ ἀγρώσσων πυκνῶς (Voss.: *die* — haüfig *die fittige taucht in die salzflut.*), ἢ πυκνοτέρα ἡ πύκνωσις (πτέρωσις) τυγχάνει, τῆς φύσεως πρὸς τὴν χρείαν αὐτοῖς ταύτην (add. τὴν) σκέπην πορισαμένης, ὡς μὴ ῥαδίως πρὸς τὴν σάρκα διικνούμενον τὸ ὑγρὸν ποιμαίνει (πημαίνειν. *Buttmann.*). „Virg. Aen. 4, 252.: *hic primum paribus nitens Cyllenius alis Constitit; hinc toto se praeceps corpore ad undas Misit, avi similis, quae circum littora, circum Piscosos scopulos, humilis volat aequora juxta.*" Cl. — ὀχήσατο, *invectus est.* Il. ω', 731. — τὴν νῆσον. α', 85. — ἰοειδέος λ', 106, Il. α', 298. — H: ἤπειρόνδε. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὸ ξηρόν (sive continentis, sive insulae: v. ι', 85, ν', 114. *E N.*). καὶ ἐπὶ τῆς Ἰθάκης, ἠπείρῳ ἐπέκελσεν (ν', 114.).

58 — 60. Am. E.: τέτμεν. (Il. ζ', 374.) κατέλαβεν. ἐκ μεταφορᾶς τῶν τὴν ὁδὸν τεμνόντων (τεμόντων) κ. καταλαβόντων τὸ διωκόμενον. τὸ δὲ τέτμεν τέτομεν, ἐκβολῇ τοῦ ο, ὡς τὸ ἴδομεν ἴδμεν. — ἐσχαρόφιν. η', 169, Il. κ', 418 etc. de φὶ paragogico v. Matth. §. 87 etc. — κέδρου. κεδρελάτης, *pinus cedri* Linn., germ. *der Cederfichte.* v. Billerbeck. Flor. class. pp. 234, 242. N: „eine Cedernart mit duftenden Früchten u. wohlriechendem Holze war in Griechenland haüfig, und ist es noch jetzt nach Kruse *Hellas* 1. S. 349 folg. Il. ω', 192." non dicit *juniperum oxycedrum* Linn., sive *cedrum parvam*, quam κέδρον appellat Theophrastus Hist. pl. 3, 12. — εὐκεάτοιο, *fissilis*, a κεάζω, κέω, unde ipsa vox κέδρος. — θύου. v. Billerbeck. l. c. p. 234., cui τὸ θύον sive ἡ θυΐα est *thyia cupressoïdes* Linn., germ. *der cypressenartige Lebensbaum.* N: „dass *Thyon* hier ebenfalls eine Holzart sei, ist klar. Schon Plin. H. N. 13, 16. s. 30. rügte den Irrthum derer, welche darunter Raücherwerk verstanden. Den Weihrauch namentlich kennt Hom. offenbar noch gar nicht (Voss *Antisymb.* 2. S. 456). Jenen Baum nun, den Aelian V. H. 5, 6. unter den wohlriechenden Hölzern aufzählt (vgl. Athen. 5, 207, E. [E: τὸ δὲ τὴν κέδρον, κ. τὸ θύον, κ. τὴν κυπάρισσον, εὐώδη εἶναι, ἱστορία ἐστὶ περὶ φυτῶν. μάλιστα δὲ ἡ κυπάρισσος εὐώδης. *Both.*]), nannten Plin. a. a. O. u. Macrob. Saturn. 2, 15. a. E. *citrus*, *Citronenbaum*; Schneider im Lex. findet weder diese Deutung noch die auf die Pyramidencypresse, mit welcher Plin. jenen vergleicht, erweislich."

61. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ. locus venustissimus. inprimis vocale est verbum ἀοιδιάουσα, quo ipsum Nymphae cantum expressum dicas dulcissimum. quis credat, fuisse, qui talia mutare auderent? sic tamen est. Am. Q., Harl., H.: γράφεται καὶ οὕτως· νύμφη δὲ ἐϋπλοκαμοῦσα Καλυψώ. verbum εὐπλοκαμεῖν excogitasse videtur pessimus iste versificator; Hom. certe non usurpavit. „Virg. 7, 10.: *proxima Circaeae raduntur littora terrae, Dives inaccessos ubi Solis filia lucos Assiduo resonat cantu, tectisque superbis Urit odoratam nocturna in lumina cedrum.*" Cl. quo loco scribendum arbitror *lucos assiduo reserat cantu*, h. e. aperit, perrumpit. Virg. Georg. 3, 328.: *et cantu querulae rumpent arbusta cicadae.* ibi Heyn. laudavit Graevii Lect. Hesiod. c. 18., quem vide. *resonare* pro *resonare faciendo* vereor ut quisquam dixerit. similia in MSS. verba *reserat* et *resonat*: hic fons erroris.

62 — 67. ἱστὸν ἐποιχομένη. Il. α', 31 etc. — κερκίδι, *radio* textorio. Il. χ', 448. de ι eliso in κερκίδι v. 398,

ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
κλήθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος,
ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο,
σκῶπές τ', ἴρηκές τε, τανύγλωσσοί τε κορῶναι
εἰνάλιαι, τῇσίντε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν,
ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο

Il. ε', 5 etc. — κλήθρη, *alnus*, *betula glutinosa* Linn., germ. *Erle*. cf. inferius 239. Virg. Georg. 1, 136.: *tunc alnos primum fluvii sensere cavatas*. — αἴγειρος, *populus*. Il. δ', 482. — κυπάρισσος, *cupressus sempervirens* Linn. Vossius ann. ad Virg. Eclog. 1, 25.: „Die immergrüne *Cypresse* (Georg. 2, 84, 443.), ein südlicher Waldbaum, erhebt sich in sehr hohen Pyramiden, und giebt das dauerhafteste Bauholz." cf. Billerbeck. l. c. p. 234. — E: τανυσίπτεροι. (χ', 463.) κοινὸν ἐπίθετον πτηνῶν, ἃ πετόμενα τανύουσι τὰ πτερά. — σκῶπες. Voss.: *baumeulen*, quod genus noctuarum Linnaeo appellatur *strix aluco* (germ. *Nachteule*, *grosse Baumeule*), Graecisque, ni fallor, est γλαύξ. Schneider ann. ad Aristot. H. A. 9, 19, 7., p. 132.: „*Scopem* cum Aldovrando Rajus, Buffonus et Camus Comment. p. 288. (item Harduin. ad Plin. H. N. 10, 49. extr.) interpretantur Gallorum avem *Le petit Duc*, Linnaei Strigem Scopem (*die kleine Horneule* oder *Ohreule*)." Aristot. H. A. 8, 5, 2.: τῶν νυκτερινῶν ἔνιοι γαμψώνυχές εἰσιν, οἷον νυκτικόραξ, γλαύξ, βρύας· — ἔτι δὲ ἐλεὸς, καὶ αἰγώλιος, καὶ σκώψ. — ὁ δὲ σκὼψ ἐλάττων γλαυκός. ἀφώνους dicit σκῶπας ibidem 9, 18, 7. Plinius l. c.: *nominantur ab Homero scopes, avium genus. neque harum satyricos motus, cum insidentur* (Harduinus: „*cum insid.* cum ab aucupibus circumsedentur: quorum saltationes dum aves eae gestiunt imitari, intentae in aliquo ex iis, ab altero facile capiuntur etc." sic ille secundum Athen. 9. p. 391. et E h. l.; sed plus tribuo Wilmsenio *Handb. der Naturgesch.* 1. p. 707., qui aucupes uti ait bubonibus aliisque strigibus, ut ridiculis harum avium motibus gestibusque cornices et aves rapaces alliciant capiantque) *plerisque memoratos*, *facile conceperim mente*; *neque ipsae jam aves noscuntur*. — E: κορῶναι εἰνάλιαι κατὰ τοὺς παλαιοὺς αἱ αἴθυιαι (337, 353). similiter Am. Q. et B. et H. Hesych.: κορῶναι ἅλιαι. αἴθυιαι, κολυμβίδες. (v. Schn. v. κολυμβίς. Latini id avium genus vocant *mergos*. Germani *Taucher*, ap. Linnaeum autem nomen ejus est *anser colymbus*. Aratus 296.: κολυμβίσιν αἰθυίῃσιν, ad quam faciem sine distinctione scribendum fuerit ap. Hesychium αἴθυιαι κολυμβίδες et ap. philosophum H. A. 1, 1, 6. οἷον αἴθυια κολυμβὶς, expuncto καὶ ante κολ., quam particulam saepe inculcatam esse a librariis constat. sed repugnat huic rationi alius locus Aristotelis 8, 5, 7., qui locus sic habet: περὶ δὲ τὴν θάλατταν καὶ ἀλκυὼν, καὶ κήρυλος· καὶ αἱ κορῶναι δὲ νέμονται ἁπτόμεναι τῶν ἐκπιπτόντων ζώων· παμφάγον γάρ ἐστιν. ἔτι δὲ λάρος ὁ λευκὸς, κ. κέπφος, αἴθυια, χαραδριός. τῶν δὲ στεγανοπόδων τὰ μὲν βαρύτερα περὶ τοὺς ποταμοὺς κ. λίμνας ἐστὶν, οἷον κύκνος, νῆττα, φαλαρὶς, κολυμβὶς etc. haec nisi affecta sunt, diversi generis aves ille putaverit necesse est αἴθυιαν et κολυμβίδα, quam quidem et Comicus simpliciter nominavit Av. 300., αἴθυιαν vero nusquam. quare quid hoc rei sit, investigandum videtur naturae studiosis; interim tamen Aristoteli auscultandum esse arbitror potius quam Arato. ceterum ne dubites, errare, quicunque κορώνας istas ἐναλίας easdem esse dicunt atque αἰθυίας seu κολυμβίδας: quos refellit Aristoteles loco isto, quem adscripsi, libri 8. imo sunt id, quod ipsum nomen indicat, *corvi* seu *cornices mare accolentes*, germ. *Seeraben*, *Seekrähen*: nam in littoribus quoque vivit genus illud avium, quod mundanum dicas. μ', 417.: πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι. Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν Κύμασιν ἐμφορέοντο.) ἃς καὶ τανυγλώσσους λέγει κατά τι ζωϊκὸν ἴδιον. Scholl. modo citati: τανύγλωσσοι δὲ μεγαλόγλωσσοι. — H. et Sch.: θαλ. ἔργα. (Il. β', 614.) αἱ ἐν τῇ θαλάσσῃ διατριβαί.

68 — 83. Am. Q. et H.: ἡ δ'. (sic H, veteresque edd., in quibus Ald. 3., nisi quod habet conjuncte ἠδ'. hinc puto ἠδ' istud ortum esse, quod cum aliis placuit, tum Wolfio et Boissonadeo, quamvis minus Homericum.) αὐτοῦ τετ. τὴν ἄμπελον περιπετάσθαι τὸ σπήλαιόν φησι, ὥσπερ στέφανόν τινα. εὐμορφοτέρα δὲ γίνεται ἄμπελος βότρυσιν ἀνθοῦσα, ὃ

ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι.
κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ,
πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·
ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
θήλεον· ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν.

convenit deus nympham, quae illum hospitaliter excipit.

ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος Ἀργειφόντης·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν· οὐδέ μιν ἄντην
ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψὼ, δῖα θεάων·
οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει.
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ,
δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων.
[πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.]

δηλοῖ διὰ τὸ ἡβώωσα. — σπείους γλαφ. 194, β', 20, Il. σ', 4 etc. κοῖλον σπέος eodem sensu dixit μ', 84. et alias; quae sunt ejusdem generis ac λευκὸν γάλα, ὑγρὸν ὕδωρ etc. — Am. Q. et E.: ἡμερὶς (Aristoph. Ach. 938., quem locum N annotavit.) ἡβ. τὴν ἄμπελον εἶπεν (ἅπαξ δὲ ἐνταῦθα τὸ ὄνομα), πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς ἀγρίας. (sic item H Schol. et similiter E.) τὸ ἡβώωσα ἀντὶ τοῦ ἀκμάζουσα. N: „Die einstimmig überlieferte Accentuation ἡβώωσα, wofür nach Buttmanns Erklärung mit Heyne zu Il. 9, 446. ἡβωῶσα zu schreiben sein würde, rechtfertigt Göttling *Lehre vom Accent* §. 17. Der Stammvocal richtet sich nach dem Bindevocal, so dass keine Zusammenziehung im Spiele ist. Vgl. Thiersch §. 220, 70.“ sic infra 122. ἠγάασθε pro ἠγᾶσθε et passim similia. — Am. Q.: πλησίαι ἀλλήλων. ὅρα τὴν τάξιν. οὐ γὰρ τῷ περὶ τῶν δένδρων λόγῳ καὶ τοὺς λειμῶνας ὑπέθηκεν, ἀλλ' εἰπὼν περὶ τοῦ ὕδατος τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀνθοῦντας λειμῶνας δείκνυσιν. — λειμῶνες μαλακοί. ι', 132. — ἴου dicti κατ' ἐξοχὴν (Theophrast. H. pl. 1, 21., Dioscor. 4, 122.) h. e. *violae odoratae* Linn. v. Billerbeck. l. c. p. 46. — λειμ. ἴου ἠδὲ σελίνου, ut κυνέη ῥινοῦ Il. κ', 262., ubi v. ann. — σελίνου, *apii*. Il. β', 776. — ἔπειτα. v. α', 65, β', 273. — B.: „antrum Calypsonis docte illustrat Böttigerus in suis de re hortensi veterum Racemationibus, quas gallicas fecit Bastius in Millini Horreo encyclopaedico an. 1801. ibi de κλήθρῃ, αἰγείρῳ, κυπαρίσσῳ, ἴρηκι et σκωπὶ, peculiariter agit, atque Ptolemaei regis lectionem σίου pro ἴου confutat.“ commendabat illud Ptolemaeus Euergetes: σία γὰρ μετὰ σελίνου φύεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα, inquit Athen. 2, 6, C. et E: τὸ ἴου σίου τινὲς γράφουσιν, ὃ καὶ κρεῖττον, ὡς καὶ πολλοῖς ἀρέσκει τῶν παλαιῶν· ἴα γὰρ ἐν λειμῶσιν οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ σία, ὡς μέχρι νῦν φαίνεται, οἷς, καθὰ καὶ τοῖς σελίνοις, χρεία δαψιλοῦς ὕδατος· θάλλουσι γὰρ πλέον ἐν αὐτῷ. Plinius quoque H. N. 21, 6.: *ex violis, quae sponte apricis et macris locis proveniunt* etc. verum Sibthorpius violas invenit in umbrosis humidisque locis ad Parnassi et Atticae atque Arcadiae montium radices. et quid Calypsoni cum sio (*sio sisaro* Linn., germ. *Zuckerwurzel*)? hortulanis ejusmodi plantae permittendae sunt; at violas et flores amant *homines-que diique*. — μεγαλήτορα. 81, 149, ψ', 153, Il. β', 547 etc. — H.: ἐρέχθων. κατατέμνων, διασχίζων etc. similiter alii Scholl. νῆα ἐρεχθομένην ἀνέμοισι dixit Il. ψ', 317.

84. Harl. et H.: ὁ στίχος οὗτος περιττός· ὁ γὰρ προκείμενος ἀρκεῖ. Am. Q. et H. ad 82.: τὸ ἔνθα π. περ μεταξὺ ἀναπεφώνηται, καί ἐστι πλήρης ὁ λόγος μέχρι τοῦ θυμὸν ἐρέχθων, ὡς μάτην προσκεῖσθαι τὸν μετ' αὐτὸν ἑξῆς πόντον — λείβων. recte hoc judicium probavit N, pariterque deleri jussit 157., hinc illuc transscriptum.

Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ, σιγαλόεντι·

hospitaliter exceptus mandata ad illam perfert Mercurius.

„Τίπτε μοι, Ἑρμεία χρυσόῤῥαπι, εἰλήλουθας,
αἰδοῖός τε, φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν.“
[ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.]
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε, διάκτορος Ἀργειφόντης,
[αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,]
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα, θεά, θεόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἐμέγ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ
ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵτε θεοῖσιν
ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας.
ἀλλὰ μάλ' οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν, οὔθ' ἁλιῶσαι.
φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
οἴκαδ', ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,

86—91. σιγαλόεντι. σιγαλόεις θρόνος Eustathio est ἢ ὁ ποικίλος διὰ τὸ κατεστιγμένος εἶναι, ἢ ὁ σιγὴν ἐμποιῶν διὰ τὸ ἀξιοθέατον. v. ann. ad Il. ε', 226. idem E: ὅτι, χρυσόῤῥαπιν, ὅ ἐστι χρυσεόῤῥαβδον, Ὁμήρου πλασαμένου τὸν Ἑρμῆν, ἐντεῦθεν οἱ ὕστερον ὁρμηθέντες κηρύκειον (caduceum) αὐτῷ διδόασιν, ὁποίῳ καὶ τὸ θεῖον γένος, οἱ ἐξ Ἑρμοῦ κήρυκες, ἐχρῶντο εἰς παράσημον. — „his similia leguntur Il. σ', 385—387, 425—427, ξ', 194—196. Il. σ', 387. male huc immigravit post 90., nec legitur in codice Harl.“ *E N.* — καὶ — ἔσται, et si unquam *effectum est.* v. ann. ad Il. ξ', 196. et N h. l., qui laudavit Welckerum ad Theogn. 261. Aristot. Poët. 9, 6.: τὰ μὲν οὖν μὴ γενόμενα οὔπω πιστεύομεν εἶναι δυνατά· τὰ δὲ γενόμενα φανερὸν ὅτι δυνατά.

93, 94. Am. Scholl.: κέρασσε — ἐρυθρόν. εἰ μηδὲν ἄλλο πίνουσιν οἱ θεοὶ ἢ νέκταρ, πῶς ἡ Καλυψὼ αὐτὸ κιρνᾷ ὕδατι; ἔστιν οὖν ἀντὶ τοῦ ἐνέχεεν, ἀπὸ τῆς ἀρχαίας συνηθείας· εἰς κέρας γὰρ ἐγχέοντες ἔπινον. (similiter E. et H.) ἢ ὅτι τὸ κέρασε κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ὡς ὁ Πορφύριος λέγει, οὐ μόνον δηλοῖ τὸ μίξαι ἄλλῳ ὑγρῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐγχέαι ψιλῶς. — ἦσθε. ζ', 249, η', 177 etc. ἤσθιε dixit ι', 292. et alias.

95. versus haud dubie sublectus ξ', 111. nam hic neque δεῖπνον agitur, et displicet bis illatum αὐτάρ. antecedentem quoque versum damnabant quidam vett. Scholl. Harl. et H. ad 94. et 95. (neque enim alio haec pertinere possunt, quod intellexere Porsonus et N): εὐτελεῖς κατὰ τὴν σύνθεσιν καὶ κατὰ τὴν διάνοιαν οἱ στίχοι.

101 — 111. ἄσπετον, *ineffabile,* immensum. Il. β', 455 etc. — ἐξαίτους ἑκ. τ', 366, β', 307 etc. — ἀλλὰ μάλα, ἀλλὰ δή. cf. β', 305 etc. — Διὸς αἰγ. ι', 275, Il. α', 202 etc. — παρεξελθεῖν, *negligere.* 138, Il. κ', 344. — H.: ἁλιῶσαι. (Il. π', 737.) ματαιῶσαι. — ὀϊζ. ἄλλων, *miserrimum ante alios.* Plato de Rep. 10, 603. D.: ῥᾷστα οἴσει τῶν ἄλλων. cf. ο', 108, Il. ψ', 532. et quae alia horum similia N adscripsit. — ἀλίτοντο. δ', 378. summatim, ut opus est, fa-

ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν, καὶ κύματα μακρά.
[ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.]
τὸν νῦν σ' ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα·
οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι,
ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."

quibus auditis cohorret nympha, et deorum invidiam accusat; nec tamen recusare audet grave imperium.

Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ, δῖα θεάων,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην·
ὡς μὲν, ὅτ' Ὠρίων' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
* τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,

ta redeuntium Graecorum enarrat Mercurius, non distinctis singulorum rebus gestis, Ajacis Locri, Menelai et aliorum. neque enim omnes tum Graeci offenderunt Minervam, nec Ulyssis inimica fuit illa, sed fautrix et patrona maxima. compendium dicendi illud mirati Am. Q. H confossum eunt versus 105—111., quorum duo postremos W uncinis inclusit, idque merito et jure, ut qui a sequentibus (133.) aberraverint; reliquis autem careri sine detrimento sententiae non potest. — Harl. et H : *τῇδε*. ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ. — *ἀπονόσφιν*, *seorsum*, procul. κ', 528, Il. α', 541 etc. — *ἀλλ' ἔτι — γαῖαν*. 41, 42.

116—121. E: *ῥίγησεν δὲ Καλ.* ὅτι ἀκούσασα Καλυψὼ ἃ εἶπεν Ἑρμῆς ἐῤῥίγησε μή ποτε, φασὶ, κληθεὶς ἀνὴρ αὐτῆς ἀναιρεθείη πρὸς Διὸς, καὶ θάνατον τοῦ γάμου ἀλλάξηται, ὡς καὶ ἄλλοι ἔπαθον, οὓς καὶ ἀπαριθμήσεται. — *σχέτλιοι*, *improbi*. v. ann. ad Il. β', 112. — *ζηλήμονες*, ζηλότυποι, quo pertinet ἀγάασθε (δ', 181.), φθονεῖτε, ut E notavit. minus placet δηλήμονες, scriptura quorundam codicum, quam commemorarunt Scholiastae, ex Il. ω', 33., opinor, huc invectam. — θεαῖς, non θεῇς, a θεὰ, quod nusquam est θεή. v., quos hac de re laudavit N, Buttmann. *Ausf. Sprachl.* 1. p. 148., Wernicke ann. ad Tryphiod. p. 108., Göttling. ad Aristot. Polit. p. 343. — *ἀμφαδίην*, ἀμφαδίην ὁδὸν, non ἀμφ. εὐνὴν, ut putat E, *palam*, quippe re minime inhonesta matrimonii, quo sibi jungere Ulyssem cupiebat dea. — *ὡς μὲν, ὅτε —*, *velut*, *cum —*. codd. fere ὢς et h. l., et 125., et 129., ubi v. ann. recte Am. Q. et H. 121. et 125.: ὡς, quod et Nitschio aliisque placuit. — de *Orione* v. inprimis Heyn. ann. ad Apollod. p. 21. et 22. cf. λ', 309, 571. et de signo cognomini inferius 274, Il. σ', 486, χ', 29. Hyriae in Boeotia natus dicitur Orion, qua in terra signorum coelestium appellatio inventa est, ut refert N., quem vide etiam infra ad 272. — *Ὀρτυγίῃ*. Deli nomen antiquum, quod etiam ο', 404. Hom. usurpavit, Deli autem ζ', 162. Apollodorus 1, 4. §. 3.: Ὠρίωνα δὲ Ἄρτεμις ἀπέκτεινεν ἐν Δήλῳ. τοῦτον γηγενῆ λέγουσιν ὑπερμεγέθη τὸ σῶμα (λ', 571.)· Φερεκύδης δὲ αὐτὸν Ποσειδῶνος κ. Εὐρυάλης λέγει etc. — *χρυσόθρονος*. epitheton dearum. v. κ', 541, Il. α', 611 etc. — *ἁγνὴ*, ἱερὴ, *sancta*, divina, item Persephone appellatur λ', 385. φ', 258. ἑορτὴ ἁγνὴ, ut ἱεραὶ ἑκατόμβαι etc. — *ἕλετο*, *abstulit*, non ἐξείλετο, προέκρινεν, ut E interpretatur. Il. π', 58.: τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων. cf. Il. ι', 368, σ', 445, Odyss. δ', 746. Voss.: *So, da geraubt den Orion die rosenarmige Eos.*

122. vereor ne hic aliquid infuscatum sit: neque enim trochaeus (ἠγά —) mediis hexametri locis fertur, primo fertur. v. ann. ad Il. α', 193. quare malim: τόφρα δ' (δὲ, δὴ) οἱ, vel τόφρα δέ οἱ, ἀγάασθε. raptum fuerit Δ ab Α simili, quod antecedit. *τόφρα δὲ*, *donec scilicet*, dictum est ironice, ut *οὐδὲ* 127. — *ῥεῖα ζώοντες*, *facile viventes*, beati. δ', 565.

ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν·
ὡς δ', ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἔνι τριπόλῳ, οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὣς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε, θεοί, βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι,
τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα
οἶον, ἐπεί οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ·
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.

126—135. οἷς — κατέπεφνεν. indicatur mors subita, neque ex morbo, quam Apollini vel Dianae tribuebant. v. ann. ad δ', 279. et Il. ω', 758. hoc igitur dicit poëta, deos Orionis sorti beatae invidisse per totam ejus vitam, donec senio confectus obierit. mirantur quidem Scholiastae, virum non ab Apolline, sed a Diana interfici; verum requiro locum, in quo id diserte dictum sit, isto modo Apollinem viros tantum, feminasque Dianam interficere creditos fuisse. imo promiscue illi occidunt utrumque genus. nam quod Orionem occisum dicunt a Diana irata, alienum est, neque ad iram faciunt ἀγανὰ βέλεα. — Am. Q. et H.: ὡς δ' ὁπ. Ἰασίωνι. οὗτος Κρὴς τὸ γένος, Κράτεος (hujus loco Minoëm prodit Schol. Theocr. 3, 50. cf. Hellanic. fr. 100. ed. Sturz. *Buttm.*) καὶ Φρονίας υἱός, ὡς δὲ Ἑλλάνικος, Ἠλέκτρας κ. Διός [υἱός]· παρ' ᾧ μόνῳ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν εὑρέθη σπέρματα. οὐ καὶ Δήμητρος ὁ Πλοῦτος κατὰ Ἡσίοδον (Theog. 696, 970.): πάντα γὰρ ἰᾶται ὁ πλοῦτος. alii aliter: v. Apollod. 3, 12, 1., Hygin. fab. 270, Diod. Sic. 5, 48 et 49., Serv. ad Virg. Aen. 3, 168, Hoeckii *Kreta* 1. p. 330. et seqq., Lobeckii *Aglaoph.* p. 1222. — Am. B et H.: ᾧ θυμῷ εἴξασα. οὐκ ἀντιστᾶσα τῇ ἐπιθυμίᾳ, ἀλλὰ πεισθεῖσα, καὶ ὑποχωρήσασα. — νειῷ. θ', 124, Il. β', 353, ν', 703 etc. — Am. B. et Sch.: τριπόλῳ. (Il. σ', 542.) — ἄπυστος. δ', 675. — Am. E.: ἀργῆτι. ταχέως δικνουμένῳ διὰ λεπτότητα. — ὣς δ' αὖ. minus significanter priscae edd.: ὡς δ' αὖ: nam postquam exempla dearum istarum proposuit, quibus diis invidisse ait maritos suos, deabus illis se adjungit verbis ὣς δ' αὖ — ἄγασθε, *sic etiam mihi nunc invidetis.* quodsi dixisset ὡς δ' αὖ etc., confunderetur hoc, quod jam ipsa se pati queritur Calypso, cum infelicibus illis Aurorae Cererisque amoribus, tanquam simillimum, cum tamen majorem insignemque injuriam sibi fieri putet illa, si orbetur viro, quem servaverit naufragum, hospitioque exceperit. v. ann. ad verba τὸν μὲν ἐγὼ φίλεον 135. itidem male libri: — παρεῖναι· τὸν — vel παρεῖναι. τὸν etc., disjunctis membris unius ejusdemque sententiae conjunctissimis. neque enim τὸν h. l. est τοῦτον, sed ὅν, ut Il. γ', 351. et passim. recte Berglerus: παρεῖναι, τὸν etc. — ἔλσας, συστρέψας. v. ann. ad Il. α', 409. — ἐκέασσε, *diffidit.* cf. η', 250, μ', 388, Il. π', 412 etc. — οἴνοπι πόντῳ. η', 250, Il. α', 350 etc. — Am. Q. Harl. et H. ad 110.: ἀπέφθιθεν. ὡς κόσμηθεν. non defugi auctoritatem probatorum codicum, quos inter sunt A 1. et 4. vulgo: ἀπέφθιθον, quod inusitatum. — Am. Q. et H.: τὸν μὲν ἐγὼ φίλεον. οὐκ ἀλόγως οἴεται τὰς εἰς αὐτὸν ἐργασίας καταριθμεῖν, ἀποδεικνῦσα ὅτι δίκαιον, τὸν εὐπαθοῦντα συνεῖναι αὐτῇ. — φίλεον. α', 123 etc. „similiter Dido Virgiliana Aen. 4, 373.: *ejectum littore, egentem, Excepi, et regni demens in parte locavi.*“ Ex Eichh.

136. η', 257, ψ', 336, Il. θ', 538. cf. infra 218 etc. figurate αἰγίδα ἀγήραον dixit Il. β', 447. immortalitate donare poterant dii homines, quos vellent; quemadmodum Aurora Tithonum conjugem immortalem reddidit. liberalior Calypso juventutem quoque perpetuam Ulyssi promisit, qua quidem praedita fuisse dicitur, artificio nescio cujus magi, Johanna Aragonensis, pulcherrima seculi

ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν, οὔθ' ἁλιῶσαι,
ἐῤῥέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
πόντον ἔπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπῃ ἔγωγε·
οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται."
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
„οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.

igitur, post discessum Mercurii, Calypso se confert ad Ulyssem aegrum patriae desiderio, eumque ratem aedificare jubet; quo facto se illum reliquis itineri necessariis instructuram esse profitetur.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα, πότνια νύμφη,
ἤϊ', ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον, οὐδέ ποτ' ὄσσε
δακρυόφιν τέρσοντο· κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε Νύμφη,
ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ,
ἤματα δ' ἐν πέτρῃσι καὶ ἠϊόνεσσι καθίζων
[δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,]

sui femina, cujus filius Marcus Antonius Columna virtute excelluit in celeberrima pugna apud Naupactum, qua Turcae fusi sunt 1574.

139—144. ἐῤῥέτω πόντον ἔπι, *eat in pontum*, naviget mare. v. δ', 367. — „οὔπῃ, *nequaquam*, nullo modo. Il. ζ', 267, ω', 71. cf. Odyss. μ', 237." E N. — ὑποθήσομαι. α', 279 etc. οὐδ' ἐπικεύσω. δ', 350 etc. negat contrarium, quo magis firmet promissionem. figura nota: v. Il. ω', 148. — ἀσκηθής. 26.

146—156. ἐποπίζεο, *vereri*. ν', 148, Il. χ', 332 etc. — κοτ. χαλεπήνῃ. Il. π', 386. cf. inferius 485, π', 72 etc. — τέρσοντο, *siccabantur*. ζ', 89, Il. π', 519 etc. — Am. B.: κατείβετο. (185, φ', 86, Il. ω', 794 etc.) κατέῤῥει, ἐφθείρετο, ἀνηλίσκετο. — αἰὼν, *aetas*, vita. 160, Il. δ', 478 etc. — οὐκέτι, *non amplius*, sicut ante placebat illi Nympha propter magnum beneficium, quo eum affecerat. v. 130. bene Am. Q. et H: δύναται κυρίως (non περισσῶς, quod aliis visum: v. ann. ad Il. ι', 164, μ', 231, ν', 116.) κεῖσθαι τὸ ἔτι· ἤρεσκε γὰρ αὐτὴ (Am. Q.: αὐτῇ, H.: αὐτῷ) πρότερον ἀναλαβοῦσα αὐτὸν ἐκ τοῦ ναυαγίου, κατέχουσα δὲ οὐκέτι. — ἰαύεσκεν, ἐκοιμᾶτο. ι', 184, Il. τ', 171 etc. καὶ ἀνάγκῃ, *vel necessitate*, nisi alio modo, ut qui obnoxius esset Calypsoni, nec posset fugere. — παρ' — ἐθελούσῃ. hyperbaton, quo efficitur oppositorum concinnitas quaedam, vehementer probata Graecis. γ', 272.: τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε. Eurip. Cycl. 244.: ἑκὼν ἑκοῦσι. idem fragm. incert. 90, 2.: ἑκῶν ἑκοῦσαν, οὐ θέλουσαν οὐχ ἑκών. cf. Aeschyl. Suppl. 125 etc. — ἠϊόνεσσι. 118, ζ', 138 etc.

157. abest hic versus a codice Harl., nec nisi in margine habet eum H.; uncos impegit W. v. ann. ad 84. „Virg. Aen. 5, 613.: *at procul in sola secretae Troades acta Amissum Anchisen flebant, cunctaeque profundum Pontum adspectabant flentes.* On reconnoît encore le langage d'Ulysse, son affection constante pour sa patrie, dans les plaintes de la fausse Béroë (ibidem 623—640.). Mais Virgile a su leur donner un charme mélancolique qu'aucun auteur profane (?) n'a égalé. On ne le retrouve que dans le sublime cantique des tribus juives captives à Babylone, traduit par Racine

πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων·
„Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
ἀλλ' ἄγε, δούρατα μακρὰ ταμὼν ἁρμόζεο χαλκῷ
εὐρεῖαν σχεδίην· ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον, καὶ ὕδωρ, καὶ οἶνον ἐρυθρὸν
ἐνθήσω μενοεικέ', ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι·
εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπισθεν,
ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οἵ μευ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε, κρῆναί τε.“

diffisus occasioni Ulysses nympham sancte adjurare jubet, se vera dicere.

Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ἄλλο τι δὴ σύ, θεά, τόδε μήδεαι, οὐδέ τι πομπὴν,
ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
δεινόν τ', ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες ἐΐσαι
ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
οὐδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐπιβαίην,
εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,

dans le 1. choeur d'Esther, Psaume 136.: *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν, καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιὼν*“ etc. *Ex Eichh.*

160—174. *κάμμορε*, *miser*. 339, β', 351. — E: *αἰῶνα λέγει τὴν ζωὴν, ἣ φθίνει τοῖς μακροῖς θρήνοις.* — *πρόφρασσα*, *πρόφρων*, *benevola*. Il. κ', 289.: *μάλα μέρμερα μήσατο ἔργα Ξὺν σοὶ, δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης.* cf. κ', 386 etc. — Am. Q. et E, H. et Sch.: *ἴκρια* (γ', 353.) *τὰ ὀρθὰ ξύλα, ἐφ' ὧν τὰ τῆς νεὼς καταστρώματα προσπήγνυται, τὰ ἐγκοίλια* (costae navium: v. Schn. h. v. et cf. ann. ad 252.) *λεγόμενα.* — *οἶνον ἐρυθρόν.* v. 265. — Am. B.: *μενοεικέα.* (267, Il. ι', 90 etc.) *η ἐντιθέντα μένος* (?), *ἢ πρέποντα τῷ μένει, ἢ ἀρκετόν.* — H.: *ὅτι καὶ ἐπὶ δίψης ὁ λιμός.* a potiori scilicet. cf. 197. alioqui haud inepte poneremus *λοιμὸν*, *perniciem*, mortem, quod habet a manu 1. A. 5. — *ἀμφιέσω*, *induam*. 264, θ', 366, Il. ξ', 178 etc. — *νοῆσαί τε, κρῆναί τε*, *et ad providendum, et ad perficiendum.* *κρῆναι* A. 4, E, W, B. vulgo: *κρῖναι*. E: — *ἤγουν κρᾶναι καὶ τελειῶσαι τὸ νοηθέν.* haec verba saepius permixta sunt: v. Jacobs. Anthol. Palat. 3. p. 824. — *λαῖτμα*. 409, δ', 504 etc.

175—178. *ἐπὶ — περόωσιν.* tmesis, quemadmodum dicitur *ἐπιπεραίνειν*. vel scribamus *τὸ δ' οὐδ' ἔπι*, h. e. *οὐδὲ δὴ ἐπὶ τὸ, ἐπὶ τοῦτο* etc. — E: *ὅρα τὸ ἀγαλλόμεναι ὡς ἐπὶ ἐμψύχων τῶν νηῶν λεχθέν.* Il. β', 462. de avibus: *ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν.* cf. ζ', 272, Il. υ', 222 etc. — *εἰ μὴ τλαίης*, *nisi sustineas*, seu *digneris*. — *μέγαν ὅρκον.* β', 377, Il. α', 233 etc. *magnum* seu *maximum jusjurandum* deorum quod sit, Calypso dicit 185. cf. Il. ο', 37, 38. Hesiod. Theog. 399. de Styge, Oceani filia: *τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν· Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον.* *ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ* hic noster dixit Il. ξ', 271. jurabant autem et dii et homines per tria numina, in quibus per Jovem utrique, per Stygem nonnisi dii; neutri autem per eadem semper, sed alii per alia, praeter Jovis, quod nunquam omittere solebant, et interdum solum usurpabant, tanquam supremum, velut Il. η', 411. singulare est jusjurandum illud per Stygem et Titanes, ad quod Junonem adi-

* *μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.“*

voluntati ejus morem gerit Calypso.

Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ Καλυψώ, δῖα θεάων,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσὶ καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς,
οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι!
ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
* *μήτι σοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,*
ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ
αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι·
καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.“

deinde, domum reversa ad coenam, viae pericula memorat, et demovere a sententia studet Ulyssem, immortalitatis praemio proposito.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
καρπαλίμως, ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο·
ἷξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνήρ.
καί ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν,
ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν.

git Somnus Il. ξ', 271—274. pluribus de hac re egit N, quem vide.

179. cur, quaeso, *μοι αὐτῷ*, *mihi ipsi*, quasi alio nescio quo opposito? ponamus confidenter et hic et 187. **αὔτως**, *εἰκῆ*, *μάτην*. v. Il. β', 342. et de permutatis ς et jota adscripto ann. ad Il. δ', 24, ϱ', 368, φ', 177 etc. — **πῆμα ἄλλο**, *aliud malum* praeter hoc, quo jam affectus sum, *κακὸν πρὸς κακῷ*, ut ait Eurip. Cyclope 654. cf. Orest. 745 etc.

181. δ', 610, Il. α', 361 etc.

182, 183. Sch.: **ἀλιτρὸς** *ὁ μὴ ἀπηλλαγμένος πανουργίας, ὁ ἁμαρτωλός.* v. ann. ad Il. ϑ', 360. Voss.: *Wahrlich ein schalk doch bist du.* — **οὐκ ἀποφώλια.** hyphen. **ἀποφώλια** *δὲ τὰ ἀπαίδευτα*, inquiunt Am. Q. et H. male iidem et Am. E. et Eustathius verba *καὶ — εἰδὼς* interpretantur *καίπερ οὐκ ὢν ἀπαίδευτος.* imo *οὐκ ἀποφώλια* sunt *εὐπαίδευτα*, *callida*, prudentia consilia, quorum peritum esse Ulyssem dicit, utpote *ἀλιτρόν.* ita Xenophon Anab. 2, 5, 9. *οὐκ ἀπορίαν* dixit *εὐπορίαν*, et Eurip. Hipp. 174. *οὐκ ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας*, ubi v. Matth. et interpp. E: **ἀποφώλιος** *ὁ ἀπαίδευτος καὶ ἀδίδακτος. ἐπειδὴ φωλεοὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγοντο τὰ παιδευτήρια. ἢ καὶ ἄλλως ὁ ἀπεῤῥιμμένος κ. μὴ ἄξιος λόγου, ὡς ἀπὸ τῶν ὀρνέων, ἃ τῶν φωλεῶν ἀποβάλλεται.* Ap., h. l. citato: *ἀποφώλια, ἀπαίδευτα. τὰ γὰρ διδασκαλεῖα φωλεοὺς λέγουσιν, οἷον πωλεοὺς, ἀπὸ τοῦ συνήθως εἰς αὐτὰ φοιτᾷν. λέγεται δὲ καὶ (ἀποφώλιος) ὁ σκοτεινὸς τόπος, ἀπὸ τοῦ ἀπολωλέναι τὸ φῶς.* H. et Sch.: **ἀποφ.** *ἀπαίδευτα. φωλεοὶ γὰρ τὰ παιδευτήρια. ἢ ἃ οὐκ ἄν τις ἀποφήναιτο, ὡς ἄῤῥητα ἢ ἀσύνετα.* cf. Schn. h. v. — **ἐπεφράσθης**, *instituisti in animum.* ϑ', 94, Il. ε', 665 etc.

184—186. Il. ο', 36—38, ubi v. ann. — **τὸ Στυγὸς ὕδωρ**, *celebrem Stygis aquam.* nota haec vis articuli. **κατειβ.** epitheton est omnis aquae sive humoris fluentis: v. φ', 86, Il. φ', 261.

187. v. 179.

188—198. **τὰ μὲν**, *illa quidem.* — **αὐτῇ**, *soli.* Eurip. Phoen. 448.: *ἔχει τυραννίδ' αὐτός.* cf. Porson. ann. ad ejusdem tragoediae 1245. Comicus Thesmoph. 440.: *αὐταὶ γάρ ἐσμεν, κοὐδεμί' ἐκφορὰ λόγου* etc. — **ἠδὲ καί.** v. ann. ad Il. ε', 128. — **πᾶσαν**, *παντοίην.* Il. α', 5.: *οἰωνοῖσί τε πᾶσι* etc. — **ἔδουσιν** dixit, a potiori, pro *ἔδουσι*

αὐτὴ δ' ἀντίος ἷξεν Ὀδυσσῆος θείοιο·
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ, δῖα θεάων·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰμέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης!
εἴγε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν, ὅσσα τοι αἶσα
κήδε' ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
ἀθάνατός τ' εἴης, ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
σὴν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἐπεὶ οὔπως οὐδὲ ἔοικε
θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν."

sed amorem patriae Ulysses excusans perstat in incepto.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„πότνα θεὰ, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς

καὶ πίνουσι. cf. 166. — *ἀντίος* A. 1., sine homoeoteleuto. vulgo: *ἀντίον.* Am. Q. et H.: *αὐτὴ δ' ἀντίον ἷξεν. ἥδιστον* (Am. Q. *ἴδιον*) *τοῖς ἐρῶσιν ἡ κατ' ἀντικρὺ καθέδρα.* Sappho Catulliana: *Ille mi par esse deo videtur, — Qui* sedens adversus *identidem te Spectat et audit.* cf. Il. γ', 425.

200. α', 148 etc.

201. Il. λ', 779. cf. γ', 70, δ', 788, α', 27 etc.

202. α', 28, η', 47, Il. β', 433 etc.

203. κ', 401, Il. β', 173 etc.

204—213. *οὕτω δή, siccine igitur.* Il. β', 158.: *οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν Ἀργεῖοι φεύξονται;* cf. Il. ο', 201 etc. Terentius Eun. 4, 7, 34.: *Sic agis?* Propertius 3, 4, 9.: *siccine eam incomtis vidisti flere capillis?* — *ἰμέναι* A. 1. et 4.: *ἱεμέναι.* vulgo: *ἰέναι.* v. β', 298 etc. — *ἔμπης, ὅμως, tamen,* nihilominus, quamvis abire cupis. en vere atque ex animo amantem, quae ne deserenti quidem se male cupiat, sed benevole dicat *χαῖρε*! quid ad hanc feminae mortales, quae amore insaniunt, Medea, Phaedra, Dido? quid ipsa Juno, infesta conjugi propter furta, et Latonam, Ionem, aliasque ejus pellices crudeliter persequens? — *ἀναπλῆσαι, exantlare.* 302, Il. θ', 34, ο', 132 etc. — *σὺν ἐμοί.* ita codd. Vindob., H., pleraeque edd. vett., in quibus princeps et Ald. 3., et recentiorum Bergleriana, Clarkei, aliae. Steph.: *παρ' ἐμοί:* quem secuti sunt W et B. — *τόδε δῶμα φυλάσσοις, hic domi maneres.* simili sensu nostrates dicere solent familiariter *das Haus hüten.* — *ἱμειρόμενος.* α', 41. — *ἐέλδεαι.* α', 409. — *οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν.* etiam Chryseïdos formam praedicat Agamemnon Il. α', 115., sed idem *φρένας καὶ ἔργα,* quae Calypsonis pulcritudini opponere videtur Ulysses, cum Penelopen dicit *περίφρονα,* epitheto consueto mulieris solertissimae. v. Am. E. Am. Q. et H.: *ἐν ἄλλοις μὲν ὁ π., ὅταν ἐγκωμιάζειν γυναῖκα* (vel virum: v. λ', 549.) *βούλεται, εἶδος κ. ἔργα ἐπαινεῖ· αὕτη δὲ ἄμφω ἀπὸ τῆς μορφῆς ἔλαβεν.* scilicet operibus muliebribus sola dearum studet Minerva inventrix, ceterae relinquunt ea mortalibus. — *ἐρίζειν.* δ', 78 etc.

215—224. *πότνα θεά.* sic A. 5. et Barnesii MS., item Am. B., E, Sch.; nec aliter omnes scripti υ', 61. cf. ν', 391. recentiores quoque hac forma utuntur, velut Eurip. dixit Troad. 286.: *τὸ μὲν οἶσθα, πότνα.* editi tamen: *πότνια θεὰ,* cum vox *θεὰ* nusquam sit *μονοσύλλαβος* ap. Hom., *θεοὶ* semel Il. α', 18. videntur autem dixisse vett. initio *ποτίος* a *ποτὶ, πρὸς,* ut *ἀμφίος,* unde *ἀμφίον, ἀντίος, ἄπιος, ξυνὸς, προΐος,* deinde, *ν* immisso, *πότινος, πότνος, πότνιος,* ut hoc vocab. proprie significet *τὸν πρός τινος ὄντα,* h. e. eum, qui cum aliquo conjunctus est, vel propitius utilisque. aliam viam notatio-

πάντα μάλ', οὕνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
εἶδος ἀκιδνοτέρη μέγεθός τ' εἴσαντα ἰδέσθαι.
ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
εἰ δ' αὖ τις ῥαίησι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν·
ἤδη γὰρ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα,
κύμασι, καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω."
  Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν·
ἐλθόντες δ' ἄρα τώγε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο
τερπέσθην φιλότητι, παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.

postero die Calypso instrumentum fabrile illi suppeditat, arboresque caedendas monstrat.

  Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε ἕννυτ', Ὀδυσσεύς·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
λεπτὸν, καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·

nis instituit Buttmannus *Ausf. Sprachl.* 1. p. 261. — χώεο. ψ', 213. *αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο, μηδὲ νεμέσσα* —. cf. β', 80 etc. — οὕνεκα, ὅτι. ita loquuntur per ellipsin pro οὗ (h. e. *τούτου*) ἕνεκα ὡς, quasi dicas *ἀσυνδέτως*: *novi ipse omnia propter hoc, te inferior est*, pro *quod te inf. est*; cujusmodi etiam ratio est τοῦ ὅτι, h. e. ὅ τι. — Sch.: ἀκιδνοτέρη. οἱ μὲν γλωσσογράφοι ἀσθενεστέρα, οἱ δὲ εὐτελεστέρα· καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις (σ', 130.) οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο, ἀντὶ τοῦ εὐτελέστερον. οἱ μέντοι γλωσσογράφοι ἀπέδοσαν πάλιν ἀσθενέστερον. similiter E et Ap. notatio hujus adjectivi est obscura: neque enim videtur dubitari posse, quin ἀκιδνὸς idem sonet atque ἀκεδνὸς, h. e. *malus*, *pravus*, *infelix*, ε in ι mutato, ut saepe factum scimus: v. Matth. §. 24. et ann. ad Il. ι', 586. — εἴσαντα. ο', 532, π', 458, Il. ρ', 334. Harl.: Ἀρίσταρχος εἰς ἄντα· αἱ κοινότεραι (triviales edd. Homeri) εἰς σῶμα (bene Porson. εἰς ὦπα, quod legit E). sic item H. — εἰ δ' αὖ. notum est, δ' αὖ vel αὖ saepe nihil aliud significare quam δὲ, et, si quod subest discrimen, id fere ad metri commoditatem pertinere. v. δ', 211, Il. ν', 178. quare nihil novaverim, quod fecit Th. §. 325, 2, c., scribens, quod quidem in proclivi est, εἰ δ' ἄν τις etc. — ῥαίησι, *perdat*. ζ', 326, Il. π', 339. — Am. Scholl.: ταλαπενθέα. ὑπομενητικὸν πένθους κ. κακοπαθείας. „Horat. Sat. 2, 5, 20.: *fortem hoc animum tolerare jubebo; Et quondam majora tuli.*" Cl. — μετὰ — γεν. hyperbaton. ordo: καὶ τόδε γεν. μ. τοῖσι.

225. γ', 329 etc.

226 — 240. ἐλθόντες, ἀπελθόντες, *intus euntes*. — ἀργύφεον φᾶρος, *candidam vestem*. κ', 543: v. ann. ad Il. σ', 50. — E: εἰς τὸ ἰξύϊ (recte W et B: ἰξυῖ, metri gratia. v. Matth. §. 49.) γράφουσιν οἱ παλαιοὶ τοιαῦτα. ῥάχις καλεῖται τὸ ὅλον, ἡ σύμπηξις τῶν λδ' (34. hodie 24 tantum vertebras illas numerant, vereorque ne librarii hallucinati sint, ut solent in numeris, cum E dedisset κδ', et mox: οἱ δὲ τελευταῖοι πέντε τὴν ὀσφὺν, ubi quod legitur, δέκα καὶ πέντε, a correctore profectum videtur, postquam forte scriptum esset λδ'. nihil juvat Aristot. H. A. 1, 9, 6. v. Wilmsen. *Handb. der Naturgesch.* 1. p. 104.) σφονδύλων, ὧν οἱ πρῶτοι ἑπτὰ συμπληροῦσιν ἄνω τὸν τράχηλον, οἱ δὲ τελευταῖοι δέκα κ. πέντε τὴν ὀσφὺν, οἱ δὲ μέσοι δώδεκα τὸν νῶτον. — καλύπτρην, κρήδεμνον. v. Il. χ', 406, collato ζ', 100. versus 230. et duo seqq. iterum leguntur κ', 543. Virg. 4, 133.: *reginam thalamo cunctantem ad limina primi Poenorum expectant; ostroque insignis et auro Stat sonipes, ac frena ferox spumantia mandit. Tandem progreditur, magna stipante caterva, Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo; Cui*

καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.
δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
στειλειὸν περικαλλὲς ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρός·
δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον· ἦρχε δ' ὁδοῖο
νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
(κλήθρη τ', αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,)
αὖα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.

fabricatur Ulysses ratem, adjuvante dea.

* αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξ', ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
* ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα, Καλυψώ, δῖα θεάων·
αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα, θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον.
εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψώ, δῖα θεάων·
τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι,
γόμφοισιν δ' ἄρα τήνγε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν.

pharetra ex auro, crines nodantur in aurum, Aurea purpuream subnectit fibula vestem. ibi Eichh.: „le portrait de Didon surpasse en richesse toutes les parures de princesses grecques; il rappelle la toilette de Junon au 14. chant de l'Iliade, v. 169. On remarque plus de simplicite, mais non moins de grâce, dans le costume de Calypso accompagnant Ulysse, Odyss. 5, 230. *αὐτὴ — καλύπτρην.* les descriptions d'Homère et de Virgile réunies ont fourni au Tasse (*Jérusalem, ch.* 4. *st.* 29.) et à Fénélon (*Télémaque*, liv. 7.) leurs portraits d'Armide et de Calypso." — πέλεκυν, *securim*, ad caedendum arbores; σκέπαρνον, *asciam*, ad secandum et dolandum ligna caesa. bene E: οὐ διασαφεῖ, ποῦ εὗρεν ἡ Καλυψὼ τὰ ναυπηγικὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ λοιπά, οἷα μὴ θέλων περὶ τοιοῦτόν τι κακοζήλως κ. μικρολογικῶς ἀπασχολῆσαι τὴν ποίησιν. — ἄρμενον, *habilem.* 254, Il. σ', 600. — ἀκαχμένον. α', 99. — ἀμφ. ἀκαχμ. ἀμφίστομον, ἀμφικόπον. *Ex E.* — Ap. emendatus: στειλειόν. στελεόν. Sch.: στειλειὸς ἡ λαβὴ τοῦ πελέκεως. „Phrynichus Appar. p. 64.: στελεὸς ἀῤῥενικῶς λέγεται ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν· Ὅμηρος οὐδετέρως εἶπε." B. — σκέπαρνον. ι', 391.: ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν, ἠὲ σκέπαρνον, Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει. de correpta ultima in ἔπειτα ante duplicem mutam v. ann. ad Il. β', 465. — κλήθρη τ', αἴγειρός τε. 64. — οὐρανομήκης. περιμήκετον dixit pinum Il. ξ', 287., ubi v. ann. — Ap.: περίκηλα. περισσῶς ξηρά. E: περισσῶς κατεσκληκότα, ἢ ἄγαν ἐπιτήδεια εἰς τὸ κῆαι, καί εἰσι ταυτὰ τὰ αὖα πάλαι κ. τὸ περίκηλα.

241, 242. aut nihil ego sentio, aut hic turbatum est; neque id uno modo. nam ista ὅθι — πεφύκει habenda sunt pro interpretatione, quae ex margine irrepsit; Metricus autem nescio quis male feriatus addidit αὐτὰρ et δῖα θεάων, itaque ex uno versu, eoque eleganti, effecit duo inertes, tali dignos artifice. placuerunt tamen isti versus librariis, qui et centies legissent ap. Homerum αὐτὰρ ἐπειδή, et saepius hoc ipso loco illud Καλυψώ, δῖα θεάων, quorumque sensus ita occalluisset, ut vel insipidam repetitionem verborum ὅθι — πεφύκει tolerabilem esse judicarent. scilicet hoc, opinor, dixit poëta: ἐπειδὴ δεῖξ', ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα, Καλυψώ· Αὐτὰρ ὁ τάμνετο etc. asyndeton aptum rei accelerandae; ἐπειδὴ primo versu positum, ut γ', 13, φ', 25, Il. χ', 379, ψ', 2.; Καλυψὼ per se dictum est, epitheto adjecto nullo, ut η', 260.

244—260. εἴκοσι πάντα, *in allem* 20. v. N et lexica. — πελέκκησεν, *dolavit.* v. Il. ν', 612. — χαλκῷ, τῷ σκεπάρνῳ. — ξέσσε, *laevigavit.* redit hic versus ρ', 341. et φ', 44. cf. et ψ', 195—198. de στάθμη, *amussi*, v. Il. ο', 410. — Sch.: τέρετρα πάντα τὰ διατρῆσαι δυνάμενα, γομφωτήρια, καὶ τρύπανα. — ἄρασσεν. ita A. 2, 3, 4. et 5., recte pro-

ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
τόσσον ἔπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι σταμίνεσσι,
ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.

bante Nitzschio; h. e. *συνάρασσε*, quod habet Apoll. Rhod. 2, 614. cf. idem 3, 1318. et de verbo simplici, sic usurpato, Schn. v. *γόμφος*. referendum est autem *ἄρ.* ad *ἁρμον.* per zeugma: nam proprie pertinet ad *γόμφοισιν*, quemadmodum et germanice dicas: *hämmerte dann mit Nägeln das Floss und mit Fugen zusammen.* hoc mirati posuisse videntur *ἄρηρεν*, quod vulgo legitur cum in ipsis Homeri libris, tum ap. E., commemoraturque in scholiis Pseudodidymi, cujus etiam ipsius annotationi praescriptum est *ἄραρεν.* inferius 361.: *ὄφρ' ἂν μὲν καὶ δούρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ, quamdiu et ligna in compagibus cohaeserint*, bene quidem; sed h. l. *ἄρηρεν* sensu activi intelligendum esset, contra morem Graecorum. Am. Q. et B. et H.: *γόμφοισιν δ' ἄρασσεν, ἀντὶ τοῦ κατεγόμφωσεν. ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν, ἀντὶ τοῦ συνήρμοσε κ. συνέκλεισε.* igitur illi quoque habuerunt in suis codd. *ἄρασσεν*, nec aliud ex Harlejanis scholiis protulit, non sine commendatione, Porsonus. ceterum Aristophanes Byz. *ταυτολογίαν* in hisce inesse existimavit. Am. Q. et B.: *Ἀριστοφάνης τοὺς δύο τούτους στίχους* (247. et 248.) *τὸ αὐτὸ ᾤετο περιέχειν ἄμφω· διὸ τῷ μὲν C, τῷ δὲ ἀντίσιγμα* (Ↄ, signum notum ex Homeri codice Veneto et Prisciano, l. 1., *πρὸς τοὺς ἐνηλλασμένους τόπους, καὶ μὴ συνᾴδοντας*, ut ait Schol. Ven.) *ἐπιτίθησιν. ὁ δὲ Ἀρίσταρχός φησι διὰ τοῦ πρώτου τὸ μὲν τέλειον τῆς ἁρμογῆς μὴ εἶναι, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἴπῃ ἁρμόζοντα κατεσκεύασε, κ. πρὸς ἄλληλα καταγαγὼν ἐσκέψατο εἰ ἁρμόζει ἀλλήλοις· τὸ δὲ ἑξῆς συνέκλεισε κ. κατεγόμφωσε. διὰ γὰρ τοῦ ἄρασσε τὸ τέλος τῆς ἁρμογῆς παρέστησε.* — Am. Q. et Sch.: *ἔδαφος νηός. ἤτοι τὸ κατώτατον κύτος τῆς νηός. carinam navis*, germ. *den Kiel, den Schiffsboden.* ab *ἕδος*, ut E annotavit. *νηὸς φορτίδος, navis onerariae.* E: *λέγεται δὲ φορτὶς ἡ πρὸς ἐμπορικὸν φόρτον ναυπηγηθεῖσα.* H. et Sch.: *φορτίδος. φορταγωγοῦ, τῆς καὶ ὁλκάδος καλουμένης.* cf. *ι'*, 322, 323. — *τορνώσεται, tornabit*, tornare solet. de hac significatione futuri v. ann. ad Il. *ι'*, 97. et Matth. §. 503, 4. cf. inferius 368. — *τεκτοσυνάων, artis fabrilis.* simili sensu *ἱπποσύνας* dixit *ω'*, 40. et Il. *π'*, 776. — *τόσσον ἔπι, ἐπὶ τόσσον, τόσσον. τόσσον ἔπ' εὐρ., in tantum latam*, h. e. tam latam. — *ἴκρια — τελεύτα.* de h. l. v. N. et Schn. cum l. c. ad 163., tum vv. *ἐπηγκενίδες, ἴκρια, σταμίν.* E: *ἴκριον — τό τε ἐπὶ πρύμνης κατάστρωμα, ἐφ' οὗ ὁ κυβερνήτης ἱκνεῖται, ὡς καὶ ἡ Ἰλιὰς* (*ο'*, 675, 640, 728) *δηλοῖ, κ. τὸ ἐφεξῆς δὲ κατάστρωμα τῆς νηὸς, περὶ ὃ οἱ ναῦται κ. ἱκνοῦνται, κ. κοιμῶνται κατὰ καιρόν. δοκεῖ γὰρ οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ ἄκρου, ἀλλὰ κ. παρὰ τὸ ἱκνεῖσθαι* (?) *γίνεσθαι τὸ ἴκριον. ἐνταῦθα δὲ ἴκρια δοκεῖ τὰ ἐγκοίλια λέγεσθαι* (recte), *ὡς δηλοῖ τὸ ἴκρια στήσας. αὐτὰ γάρ εἰσιν ὀρθὰ, οὐ μὴν τὰ καταστρώματα. δῆλον δὲ ὅτι τοῖς ὀρθοῖς ἰκρίοις, οἷα καί τισι κρόκαις, περιτιθέμεναι πυκναὶ σταμῖνες ἐκτὸς, δίκην στημόνων, ἁρμόττουσι τὴν ναῦν. δοκοῦσι γὰρ αἱ σταμῖνες παρὰ τὴν στάσιν κ. σύστασιν γίνεσθαι, ἀφ' ἧς κ. αἱ στήμονες. — τοῦ δὲ θαμέσι δοκεῖ εὐθεῖα εἶναι ὁ θαμὴς διὰ τοῦ η, ἢ διὰ διχρόνου ἡ θαμίς* (*θαμύς*). *ἐπηγκενίδες δὲ σανίδες ἐκ πρῴρας εἰς πρύμναν τεταμέναι κ. ἐπενηνεγμέναι, ὅθεν καὶ ἐτυμολογεῖται. παρὰ γὰρ τὸ ἐπενεγκεῖν ἐπενεγκὶς γίνεται, κ. κατὰ μετάθεσιν ἐπεγκενὶς, κ. κατὰ ἔκτασιν ἐπηγκενίς.* (?) *ἔστι δὲ ἐπηγκενὶς ἣ καθ' ἣν οἱ σκαλμοὶ πήγνυνται, ἢ ὅπερ κοινῶς περίτονον λέγεται παρὰ τὸ διόλου τείνεσθαι. παρὰ δὲ τοῖς παλαιοῖς φέρεται καὶ ὅτι ἐπηγκενίδες μακρὰ ξύλα τῆς σχεδίας, ἢ τὰ παραθέματα.* sic Ap.: *ἐπηγκενίδεσσι. τῆς σχεδίας τὰ διηνεκῆ ξύλα.* N: „die *ἐπηγκενίδες* sind die von unten, vom Kielboden an, queer über die Rippen geschlagenen Bretter. — Diese werden auch jetzt noch, wenn der Bord schon aufgesetzt ist, zuletzt übergeschlagen.“ sunt igitur *ἴκρια* sensu proprio costae navis, cui similis haec ratis, *σταμῖνες* autem et *ἐπηγκενίδες* tabulae costis affixae, illae foris, hae intro. improprie et stega *ἴκρια* videtur appellata esse a parte, quoniam costis utrinque est imposita. quam neque habuit ratis

ἐν δ' ἱστὸν ποίει καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ·
πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι.
φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
ἐν δ' ὑπέρας τε, κάλους τε, πόδας τ', ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ·
μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήνγε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.

tandem dimissus vento secundo navigat et octavo decimo die conspicit Phaeacum terram.

Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψὼ,
εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, καὶ λούσασα.
ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο

Jlyssis, neque opus ea fuit soli, sed atis habuit haud constratam implere ιateria. Voss.: *bohlen sodann zum bord', n häufigen rippen befestigt, Stellt' er mher, und schloss des verdecks (?) weitsichende bretter.* — E: ἐπίκριον — ὸ κέρας (*antennam*) λέγει, ὡς ἐπὶ τῷ ιρίῳ ὄν, δηλαδὴ τῷ ἱστῷ. — ῥίπες ὲ πλέγμα φασὶ καλάμου πλατὺ, ὡς ίαθος. καὶ ἔοικεν ἐντεῦθεν τοῖς ναυικοῖς καλαμωτὴ λέγεσθαι ὁ ἑκατέρωθεν ερὶ τὰ χείλη τῶν πλοίων φραγμός. τυμολογεῖται δὲ, ὥσπερ παρὰ τὸ ῥέπω οπήϊον κ. ῥῶπες, οὕτω κ. παρὰ τὸ ῥέπω, ῥίπτω, ἡ ῥὶψ, εὐρίπιστος οὖσα, εὐλύγιστος etc. — διαμπερές. 480, , 209, Il. ε', 112 etc. — Scholl. Am.: ἰσυΐνῃσι. ἱμαντῶδες φυτὸν ἡ οἰυΐα, θρύῳ (junco) ὁμοία. videntur illi telligere *οἰσυΐαν* sive *οἰσύαν*, *οἶσον*, *ticem agnum castum* Linn., genus frucis, quod Graeci dicunt *λύγον*, cum σύα esse credatur *salix viminalis* Linn., erm. *die Korbweide*, vel *salix vitellina*, erm. *die Dotterweide*. v. Billerbeck. ior. class. p. 237. annotavit N, etiam eograecos ejusmodi viminibus munire ves suas contra impetus fluctuum; nec cte Schn. v. ἐπηγκενίδες: „den innern um — füttert Ulysses mit Reisig (ῥίσιν οἰσ.) durchaus, u. schüttet darauf rde oder Schutt" etc. hoc non est άσσειν. — Am. Q. et E.: εἶλαρ. . η', 338 etc.) κώλυμα, ἀσφάλειαν. — h.: ἐπεχ. ὕλην. ἔρεισμα τῆς σχεδίας. holl. Am. et H.: ξύλα, λίθους, ψάμν, πρὸς τὸ μὴ εὐρίπιστον εἶναι τοῖς εύμασιν, ἐλαφρὰν οὖσαν. Voss.: *drinn erhob er den mast, mit der kreuiden rahe gefüget; Auch ein steuer ran bereitet' er, wohl zu lenken. Hierauf schirmt' er die seiten entlang mit weidenem flechtwerk Gegen die rollende flut, u. füllte den raum mit ballast.* — E: φάρεα νῦν ἁπλῶς τὰ ὑφάσματα, ἐξ ὧν ἂν ἀπαρτισθείη ἂν ἱστίον. τὰ δ' αὐτὰ καὶ σπεῖρα ἐρεῖ ἐν τῷ τηλοῦ δὲ σπεῖρον κ. τ. λ. (318.) — καὶ τά. καὶ ταῦτα. Il. ζ', 70 etc. — Scholl. Am.: — τὰ ἄνω εἰς ἄκρον ἑκατέρωθεν τοῦ κέρατος δύο σχοινία, δι' ὧν μετάγεται τὸ κέρας, ὑπέρας καλεῖ. κάλους δὲ τὰ ἐν μέσῳ τοῦ κέρατος ἀνάγοντα κ. κατάγοντα τὸ ἄρμενον (velum)· πόδας δὲ τὰ κάτω ἑκατέρωθεν δύο σχοινία, πρὸς πρῶραν κ. πρύμναν ἀναδεσμοῦντα τὸ ἄρμενον.

262—267. καὶ τῷ —, et illi, Ulyssi, pro ὑπὸ τοῦ, ὑπὸ τούτου sive ἐκείνου. γ', 90 etc. — πέμπτῳ πέμπε. parechesin notavit E. — εἵματα — λούσασα. hysteronproteron. v. γ', 464—468 etc. — θυώδεα. φ', 52. — μέλανος οἴνοιο, *nigri vini*, quod alias vocat ἐρυθρὸν vel *αἴθοπα οἶνον*, *dunkelrothen Wein*. v. ι', 196, 346, supra 165, μ', 19, Il. α', 462 etc. Feith. Antiqu. Homer. 3, 2, 3.: „potissimum," inquit, „niger color in vino celebratur ab Homero, qui passim *αἴθοπα οἶνον* laudat. δυναμικώτατος γάρ ἐστι, καὶ μένων ἐν ταῖς ἕξεσι τῶν πινόντων πλεῖστον χρόνον, ait Athenaeus 1. p. 26, B. ejus generis est vinum Maroneum, quod supra alia effert Hom. et ἡδὺν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτὸν dicit Odyss. 9, 205., cujus unum poculum aquae 20 temperabatur mensuris." sunt autem colores vini 4, teste Plinio H. N. 14, 9.: albus, fulvus, sanguineus, niger. cf. Hasei librum *Class. Alterthumskunde*, vol. 1. p. 14, 15. et ab eo citatum Hendersoni.

τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἤϊα
κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά·
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε, λιαρόν τε.
γηθόσυνος δ' οὔρῳ πέτασ' ἱστία δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως,
ἥμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι, καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.
τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψώ, δῖα θεάων,
ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.

History of ancient and modern wines, Lond. 1824., 4., item Comici interpp. ad Plut. 803. — H.: μέγαν. διὰ τὸ τριπλάσιον τοῦ οἴνου δεῖν εἶναι. vinum aqua miscere docuit Staphylus, Sileni filius, ut narrat Plinius H. N. 7, 56. ridicule Philochorus ap. Athen. 2. p. 36. id inventum ipsi Baccho attribuit, indeque factum dicit, ut homines recti incederent, qui prius curvi ob meri potum; cujus rei gratia ὀρθοῦ Διονύσου, *Bacchi recti*, aram statutam esse. v. Harduin. ann. ad Plin. l. c. p. 415. — ἤϊα. β', 289 etc. versus hic hypermeter est, ut ι', 212., nisi ponendum sit ἦα, de quo dixi ann. ad δ', 363. — Ap.: κωρύκῳ. θυλάκῳ. Hesych. emendatus: κώρυκος, θυλάκιον. ἔστι δὲ δερμάτινον ἀγγεῖον, ὅμοιον ἀσκῷ. οἱ δὲ πλοῖον. οἱ δὲ κόγχην. κώρυκος quasi χώρυκος est, a χωρεῖν (germanice *ein Behälter*), ut videtur Scholiastis. — ὄψα. γ', 480 etc. — μενοεικέα. 166.

268. versus iterum legitur η', 266. ἀπήμονα, *innocuum*, h. e. secundum. λιτότης, ut Aeschyl. Cho. 102, Eurip. El. 816. ceterum v. θ', 566., ν', 174., et contra 40. hujus libri, ubi ἀπήμων sensu passivo dictum est. — Am. B.: λιαρόν. ἢ χλιαρόν (v. Schn. v. λιαρός). ἢ ὁμαλὸν, ἀπὸ τοῦ λεῖον, τὸ ὁμαλόν. αἷμα λιαρὸν dixit Il. λ', 477., ὕπνον ἀπήμονά τε, λιαρόν τε, Il. ξ', 164. *tepidum ventum* interpreteris. E: — ὡς πρὸς διαστολὴν τοῦ χλιαροῦ τούτου ἀνέμου αἰθρηγενέτην τὸν βορέαν ἐν τοῖς ἑξῆς (296.) ἐρεῖ, ἤγουν αἶθρον (imo *αἰθρίαν*) ποιοῦντα κατὰ τοὺς παλαιοὺς, τουτέστι ψύχος, παγετὸν, ὃς καὶ νύκτα ἐπάγει πηγυλίδα, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά που (ξ', 476.) ἐρεῖ ὁ π. Voss.: *fahrwind sandte sie dann, unschädliches laues gesaüsels.*

270 — 275. τεχνηέντως, *perite*, germ. *kunstgerecht*. „Virg. de Palinuro, Aeneae gubernatore, Aen. 5, 852.: *clavumque adfixus et haerens Nunquam amittebat, oculosque sub astra tenebat.*" E Cl. — Πληϊάδας — ὠκεανοῖο. vide geminum locum Il. σ', 486—489 et ad eum annotata. sunt haec fere signa coelestia illa, quorum notitiam habuit Homerus. Hyadas adjecit l. c. Iliadis; nec plura novisse videtur Hesiodu[s] O. et D. 609—622., qui ne canem qui[…] dem Orionis, Sirium (Il. ε', 5, 6, χ 26—31), memoraverit. quae signa i[n] Boeotia reperta esse, ostendit C. O. Müllerus *Orchom.* p. 223., ut N annotavi[t] scilicet Orionem, strenuum venatore[m] Boeotum, populares in astra retuleru[nt] una cum cane ejus; ursa majore, qu[ae] persequentem se Orionem timens obse[r]vat (δοκεύει: v. Il. θ', 339.); Pleïad[i]bus, quas, proprie dictas Πελειάδας ([…] Pind. Nem. 2, 8. et alios Lyricos a[p.] Athen. 11, 490.), Cyclici in scholiis […] Il. σ', 486. nymphas 7 fuisse narra[nt] Dianae venantis, item persequente Orio[ne] in palumbes mutatas ab Jove, quo fa[…] se in mare praecipitarunt (Hesiod. l. 619. 620.); denique Hyadibus, h. e. ap[…] ab ὗς, quo sensu et Latini Suculas a[p]pellant. ita venatores quidem Boeoti […] suas in coelum transtulerunt; postea, videtur, agricolae pari studio ursam […] carunt ἅμαξαν, *plaustrum*, et vicin[um] ei sidus βοώτην, *bubulcum*, cui sid[…] ap. Hesiodum l. c. aliosque nomen Arcturi. cf. N et, quos laudavit, Gr[…] fendium (*Allgem. Literaturzeitung*, 18[…] März, S. 602.), Göttlingium (*Hern[…] oder Krit Jahrb. d. Litt.* 29. B., 2. S. 243.), Vossium ann. ad Aratum 3[…] 39, 91—95. et 253.; quibus addes H[…] nei animadvv. ad Virg. Aen. 1, 744 3, 415—417.

277. χειρός. Harl. et A. 3.: νη[…] διττογραφία, qua sensus haud muta[…] qui tamen e vulgata scriptura cla[…]

ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων·
ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
* γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
εἴσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.

videt eum Aethiopia revertens Neptunus, et iratus gravem tempestatem excitat.

Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων
τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· εἴσατο γάρ οἱ
πόντον ἐπιπλώων· ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
„Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος,
καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθα οἱ αἶσα
ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει!
ἀλλ' ἔτι μέν μίν φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος."

elucet. N: „die Bärin zur Linken und die Pleiaden im Gesicht lassen uns erkennen, dass Odyss. aus dem Nordwesten kam; die ganze Stelle aber zeigt uns für Homers Geographie den Okeanos auch im Norden. Am 18. Tage — so fern lag Ogygia — wurde Odyss. des Phäakenlandes ansichtig, welches nothwendig gerade auf seinem Wege oder wenigstens gegen Ithaka so liegen muss, dass er ohne besondern Anlass u. ohne seiner Heimath schon näher gewesen zu sein, dahin gelangt."

280. quoquo te vertas, sensum aptum adverbii ὅθι, *ubi*, non invenies. nam quid, quaeso, hoc sibi vult, apparuisse isto die Phaeaciam, *ubi*, h. e. quo loco, vel, secundum Aristarchum, si verus est Schol. Am. Q., quo tempore, *proxime fuerit Ulyssi?* mitto, potius dicendum fuisse ἄγχιστος: sed illud ipsum, vicinos demum montes apparuisse, aperte falsum est, quos nemo nesciat primum e longinquo conspicere adnavigantes. quid multa? corruptum est ὅθι, nec dubie scribendum ὅ τι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ, *et quidquid proximum erat illi.* praeclare et montes Phaeaciae apparuisse dicit, et littora ejus proxima atque adversa. causa depravationis in promtu est: forte scripserant ὅτι: id ineptum esse aliquis sentiens suffecit ὅθι, quod certe intelligi posse videretur.

281—284. εἴσατο πόντῳ, *visaque est illi velut clipeus in mari obscuro.* dixit ῥινὸν pro ῥινός, quod alias usurpavit; et habetur quidem forma illa in Anthologia; sed fieri etiam potest, ut ῥινὸν scriptum sit pro ῥινὸς per oscitationem librariorum, ν et ς litteris inter se permutatis, ut passim. noli autem dubitare, quin clipeum cogitaverit Hom., non corium, aut ficum arborem, aut, si diis placet, nubem vel caliginem, secundum Oenotros et Illyrios. clipeo (ἀσπίδι ὀμφαλοέσσῃ) Ulysses comparavit Phaeaciam propter montes eminentes ex terra in modum umbonis, cui velut circumjacet clipeus, sicut planitiae littoraque montibus circumjacent. — τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν. mire acervata homoeoteleuta, et quidem vasto sono tonantia. adscripsit haec Eichh. Virgilio Aen. 1, 38—53. et 7, 286—322. — Am. Q. et H.: τὸν δ' ἐξ Αἰθ. ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς Αἰθιόπων ἀνιὼν τὸν ἀπὸ δυσμῶν ἀντίον προσιόντα ὁρᾷ Ὀδυσσέα. — de *Solymis*, Lyciae populo antiquissimo, dictum est ann. ad Il. ζ', 184 — εἴσατο, *conspectus est.* — μᾶλλον, μάλα. v. Il. φ', 136, ω', 52 etc.

285. 376, ρ', 465, 491, ν', 184, Il. ρ', 200, 442. Virg. Aen. 7, 291.: *stetit acri fixa dolore; Tum quassans caput haec effundit pectore dicta* etc. Plautus Trin. 5, 2, 45.: *quid caput quassas?* CHARM. *cruciatur cor mihi* etc.

286—297. Am. Q. et H.: μετεβούλευσαν. μετέγνωσαν. πρώην γὰρ οἱ θεοὶ ἠμέλουν αὐτοῦ. „πεῖραρ ὀϊζ., τέλος ὀϊζ., ὀϊζύν. v. Il. ζ', 143, ν', 101 etc. — ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει, *calamitatis, quae illum persequitur,* calamitatis fatalis, quo sensu Virg. *Teucris additam Junonem* dixit Aen. 6, 90. — ἄδην ἐλάαν κακότητος. Il. ν', 315.: οἵ μιν ἄδην ἐλόωσι — πολέμοιο. v. Buttmann. *Lexil.* et de genitivo ann.

Ὣς εἰπὼν ξύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
χερσὶ τρίαιναν ἑλών, πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
παντοίων ἀνέμων, ξὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ·
ξὺν δ' Εὖρός τε, Νότος τ', ἔπεσε, Ζέφυρός τε δυσαὴς,
καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

Ulyssis desperantis oratio.

„Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
δείδω, μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται,
οἵοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
παντοίων ἀνέμων. νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος!
τρισμάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
ἤματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέῤῥιψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι.
τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.

ad Il. β', 785 (μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο). — *ὀρόθυνεν*, *concitavit*. σ', 406, Il. κ', 332 etc. — *ἀέλλας π. ἀνέμων*. similiter Il. ν', 795. et inferius 317, et Plut. C. Graccho 11., quem locum N adscripsit. comparavit etiam illud ὦρσεν ἄνεμον λαίλαπι μ', 313., ἔριν πολέμοιο Il. ρ', 253., μέλος βοῆς ap. Euripidem El. 689.; quae sunt exempla speciei cum genere conjunctae, pleonasmo ἐνεργητικῷ. cf. 335. — *ὀρώρει — νύξ*. sic itidem ι', 69. — *ξὺν — ἔπεσε*. tmesis. — de *ventis* Homericis v. Il. λ', 305.; de zephyro β', 421; de borea αἰθρηγενέτῃ ann. ad 268, quem αἰθρηγενέα dixit Il. ο', 171. eodem sensu, h. e. αἰθρίαν γεννῶντα, ut Ap. explicuit. v. ann. ad illum locum. — *Ὀδ. λύτο — ἦτορ*. δ', 703.

298. 355, Il. λ', 403 etc. totus hic locus comparandus est cum Virgilii Aen. 1, 85—105. „versarunt haec exemplaria in descriptione naufragiorum Ovidius Met. 9, 474., Lucanus 5, 597., Ariostus *Orl. fur.* 41, 8., Fenelonus Telemacho, libro 6., denique Voltair. *Henr.* 1, 16.“ *Ex Eichh.*

299—312. *δειλὸς*, *miser*. Il. ε', 574, ρ', 38 etc. — *τί — γένηται*; 465. *μήκιστα*, *μηκίστως*, *ἐπὶ μήκιστον*. v. Schn. h. v. — *ἄλγε' ἀναπλήσειν*. v. 207. — Am. B.: *ἐπισπέρχουσι*. (χ', 451, Il. ψ', 430.) *ἐπισπεύδουσιν*, *ἐπείγονται*. — *νῦν — ὄλεθρος*, *nunc salva mihi est pernicies*. ironice dictum; nec placent Am. Q. et B., quibus σῶς est τέλειος, ἀναμφίβολος. v. ann. ad Il. ν', 773. — „*χάριν Ἀ. φέροντες*. γ', 162, δ', 140, Il. δ', 170—172. — *ὡς — ὄφελον*. α', 217. — *περὶ Πηλείωνι*, ut Il. ρ', 355. descripsit hoc certamen acerrimum ω', 37—42. cf. Aethiopidos epitomen ap. Proclum, et fragmentum hac de re parvae Iliadis.“ *E N.* — *καί μευ κλέος ἦγον Ἀχ.*, *et gloriam meam celebrassent Graeci*. „lex. Bekk. p. 335.: ἄγειν; μεγαλύνειν. Ὅμηρος· *καί μευ — Ἀχαιοί*.“ B. dictum, ut ἄγειν ἑορτὴν et similia. — Am. Q.: *λευγ. θανάτῳ*. ὅτι λευγαλέον θάνατον οἱ γλωσσογράφοι ἀποδεδώκασι τὸν ἐν ὑγρῷ ἔκ τε τούτων, κ. ἐκ τῶν ὑπ' Ἀχιλλέως ἐν τῇ πρὸς τὸν Ποταμὸν μάχῃ (Il. φ', 281.) λεγομένων. ἄμεινον δὲ ὀλέθριον, παρὰ τὸν λοιγόν. v. ann. ad l. c. Iliadis. — *ἁλῶναι*, *capi*, *vinci*.

rate illum excutit fluctus ingens, diuque obruit; tandem ille emergit, rursusque arrepta et conscensa rate fertur impetu ventorum.

Ὣς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξε·
τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξε
δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα·
τηλοῦ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδ' ἐδυνάσθη
αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς·
εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
ὀψὲ δὲ δή ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
πικρὴν, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
ἀλλ' οὐδ' ὧς σχεδίης ἐπελήθετο, τειρόμενός περ,
ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐνὶ κύμασιν, ἐλλάβετ' αὐτῆς,
ἐν μέσσῃ δὲ κάθιζε, τέλος θανάτου ἀλεείνων·
τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
ἀμπεδίον (πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται),
ὣς τὴν ἀμπέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.

313—332. „κατ' ἄκρης, nach Virgils wörtlicher Uebersetzung: *ingens a vertice pontus in puppim ferit.* Ebenso Soph. Oedip. a. Kol. 1240.: *πάντοθεν βόρειος ὥς τις ἀκτὰ κυματοπλὴξ χειμερία κλονεῖται, ὣς καὶ τόνδε κατάκρας δειναὶ κυματοαγεῖς ἆται κλονέουσιν.* Die dicht am Bord gethürmte Welle, die von oben niederschlägt, Il. 4, 426., bedeckt Schiff oder Ufer ganz und gar, wie auch der Vened. Schol. zu Il. 15, 557. unsere Stelle versteht. Sonst nämlich schlagen die an einen Rand (?) stossenden Wellen oft von unten empor“ etc. N. cf. ann. ad λ', 772. et inferius 367. — H et Am. B.: σπεῖρον. (β', 102.) τὸ ἱστίον, ἐπίκριον δὲ (v. 254.) τὸ κεράτιον. — Scholl. Am., H., Sch.: ὑπόβρυχα. ὑποβρύχιον. (cf. Q. Smyrnaeus 13, 485. Herod. quoque 7, 130.: *ὥστε Θεσσαλίην πᾶσαν ὑπόβρυχα γενέσθαι.* sed idem 1, 189. usurpavit formam ὑποβρύχιος, quam et scriptor hymni in Dioscuros habet 12. et recentiores, in quibus Plut. Crasso 19., Lucian. Navig. 7. id Apoll. Rhod. dixit βρύχιος 4, 946. cf. Buttm. *Lexil.* 85, 9. E N.) βούλεται δὲ λέγειν τὸν καταδεδυκότα εἰς τὸ ὕδωρ. E.: τὸ ὑπόβρυχα ἢ ἐκ τοῦ ὑπόβρυξ ὑπόβρυχος γίνεται, ἢ ἐκ τοῦ ὑπόβρυχος. nauci non est, quod hisce addit: οὖ αἰτιατικὴ τὸν ὑπόβρυχον, κ. κατὰ μεταπλασμὸν (!) ὑπόβρυχα. nec probaverim, quod itidem in mentem venit illi, ὑπ. haberi posse pro adverbio; quemadmodum et nonnulli ap. Scholl. Am. et H.: ὑπ. εἴτε ἐπίῤῥημα, εἴτε ἀπὸ τοῦ βρὺξ (scr. ὑπόβρυξ), παροξυνθήσεται. — θῆκε τὸ κῦμα. — ἀνσχεθέειν, ἀνασχ., ἀνασχεῖν, ἀναδῦναι, ut E exponit. male idem: ἢ ἀντισχεῖν κατὰ συγκοπὴν, ὡς καὶ ἄντιτα ἐν Ἰλιάδι (ω', 213.) ἔργα τὰ ἀντίτιτα. — „στόματος — πικρήν. Virg. Aen. 5, 181.: *illum et labentem Teucri et risere natantem, Et salsos rident revomentem pectore fluctus.*“ Cl. — E.: τὸ δὲ κελαρύζειν ὠνοματοπεποίηται, ἦχον δηλοῦν ὑγροῦ ἠρέμα ῥοιζοῦντος ἐν τῷ καταῤῥέειν. id nostrates dicunt *rieseln.* similiter Plut. Sympos. 9, 15. et Strabo 14, 209. ed. Tauchn., ut N annotavit. — μεθορμηθεὶς, ὁρμηθεὶς μετὰ αὐτὴν, *persequens eam.* — E: ὀπωρινὸς Βορέης ὁ ἐτησίας. — Am. B.: ὀπώρα τὸ θέρος, ἐν ᾧ πεπαίνονται αἱ ὀπῶραι· καὶ ὀπωρινὸς βορέας ὁ θερινός. σφοδρόταται δὲ οἱ ἐτήσιοι· ἡ δὲ ἄκανθα ὑπεξηραμένη ὑπὸ τοῦ θέρους ἐλαφροτάτη γίνεται. — ἔχονται, *cohaerent, cohaerere solent.* — εἴξασκε, *cedebat, permittebat.*

quem miserata Leucothea jubet, vestibus exutis et relicta rate, velum divinum, quod ipsi dat, pectori substernere, itaque natando evadere in Scheriam.

Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς·
ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
[αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης,]
ἷζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, εἶπέ τε μῦθον·

334 — 336. de *Inone Leucothea* v. N h. l. et Mythicos. Am. Q. et B., et H.: *τὰ περὶ τὴν Λευκοθέαν οὕτως ἔχει. Ἀθάμαντι συνῴκει ἡ Ἰνὼ, κ. παῖδες αὐτῇ γίνονται Λέαρχος κ. Μελικέρτης. μανεὶς δὲ Ἀθάμας διὰ τὴν μῆνιν Ἥρας, ὅτι ἔθρεψε τὸν Διόνυσον ἡ Ἰνὼ, τὸν Λέαρχον ἀναιρεῖ, ἔμελλε δὲ καὶ τὸν ἕτερον, ἀναλαβοῦσα δὲ αὐτὸν Ἰνὼ φεύγει, κ. ἑαυτὴν εἰς τὴν θάλασσαν ῥίπτει. διὰ δὲ τὴν Διονύσου τροφὴν σὺν τῷ παιδὶ ἰσοθέου τιμῆς ἔλαχε, κ. τὰ ὀνόματα μετέβαλον ἡ μὲν Λευκοθέα κληθεῖσα διὰ τὸ φυγὴν πεποιῆσθαι διὰ τοῦ Λευκοῦ πεδίου τῆς Μεγαρίδος, ὁ δὲ Παλαίμων διὰ τὸ συλλαμβάνεσθαι τοῖς παλαίουσι κατὰ θάλασσαν.* Messeniae campum illum alii credebant, ut auctor est Paus. 4, 34, 2. de Megarensium narratione v. idem 1, 42, 8. et 44, 12. alterutro igitur horum locorum divinus cultus primum tributus esse videtur Inoni, a quo loco appellata est Leucothea. nam longe repetitum est, quod putat Schol. Ven. ann. ad Il. α', 358., id eam nomen accepisse a spuma maris alba per tempestatem. v. tamen N. — *καλλίσφυρος.* λ', 602, Il. ι', 553 etc. — *αὐδήεσσα*, *loquens*, vocalis. commune hominum epitheton, ut *μέροπες* Il. α', 250. et alias. ζ', 125.: *ἤ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων*; est igitur Circe *αὐδήεσσα* κ', 136., λ', 8., μ', 150., *loquens* more hominum, non *διὰ σημείων*, ut ait Schol. B. ann. ad Il. τ', 407. — *ἁλὸς ἐν πελάγεσσι.* haud male interpres: *maris in fluctibus*: nam *πέλαγος* a *πέλω*, *πελάζω*, proprie significat *impetum*. similiter Theognis *πόντον ἁλὸς* dixit 10., ut N annotavit. cf. Archiloch. fragm. 72. — *ἐξέμμορε.* λ', 337., Il. α', 278. et ο', 189. dixit *ἔμμορε*, cujus significationem auget addita praepositio. — *ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν* —. Am. Q. ad 333.: *διατί αὕτη μόνη οἰκτείρει τὸν Ὀδυσσέα; λύεται δὲ ἐκ τῆς λέξεως· φησὶ γὰρ αὐτὴν ἄνθρωπον εἶναι τὸ πρότερον. ὡς ὁμοιοπαθὴς οὖν ἄνθρωπος εἰκότως οἰκτείρει τὸν Ὀδ. οὐκ ἐναντιοῦται δὲ* (ita Buttm. pro *οὖν.*) *Ποσειδῶνι· κἀκεῖνος γὰρ οἶδεν ὅτι δεῖ σωθῆναι αὐτόν.* idem h. l. ab emendatione Buttmanni: *δαιμονίως κέχρηται τῷ ἐπεισοδίῳ· ἅμα γὰρ ἀρχαίαν ἱστορίαν ἐνδέδεικται ἔξω τῆς ὑποθέσεως, κ. τόπῳ ἁρμόζον πρόσωπον παρέλαβεν. ἔθος τε Ὁμήρῳ ἐν τοῖς ἐσχάτοις κινδύνοις θεῶν βοηθείας τυγχάνειν.*

337, 338. *αἰθυίῃ εἰκυῖα ποτῇ*, *mergo similis volatu*. Aristot. de hoc genere aquatilium H. A. 1, 1, 6.: *τὰ δὲ τὴν μὲν τροφὴν ποιεῖται*, inquit, *κ. τὴν διατριβὴν ἐν τῷ ὑγρῷ, οὐ μέντοι δέχεται τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὸν ἀέρα* (secus ac plerique pisces), *κ. γεννᾷ ἔξω. πολλὰ δ' ἐστὶ τοιαῦτα κ. πεζὰ, ὥσπερ ἐνυδρὶς, κ. λάταξ, κ. κροκόδειλος· καὶ πτηνὰ, οἷον αἴθυια, κ. κολυμβίς· καὶ ἄποδα, οἷον ὕδρος.* idem 5, 8, 4.: *ἡ δὲ αἴθυια καὶ οἱ λάροι τίκτουσι μὲν ἐν ταῖς περὶ τὴν θάλασσαν πέτραις, τὸ μὲν πλῆθος δύο ἢ τρία· ἀλλ' ὁ μὲν λάρος τοῦ θέρους, ἡ δ' αἴθυια ἀρχομένου τοῦ ἔαρος εὐθὺς ἐκ τροπῶν, κ. ἐπικαθεύδει, ὥσπερ αἱ ἄλλαι ὄρνιθες· οὐδέτερον δὲ φωλεύει τούτων τῶν ὀρνέων.* cf. ibi Schn. et ann. ad 51. non videtur poëta dicere *mergum* Linn., germ. *die Tauchente*, quod genus parere solet 12 ad 14 ova, sed *colymbum* Linn., germ. *den Taucher*, et quidem *colymbum cristatum* Linn., *den grossen Haubentaucher*. Voss.: *und wie ein wasserhuhn flog schnell sie empor aus dem strudel.* intellexit igitur *fulicam* Linn., cujus avis et expeditus est volatus, et satis celer cursus in terra. v. Wilmsen. *Handb. der Naturgesch.* 1. p. 906. — *λίμνης*, *fluenti*, maris. v. γ', 1., Il. ν', 21 etc. — non legebatur hic versus olim in plerisque exemplaribus, ut narrant H, Harl. et Am. Q. cujus de fide incertus Aristarchus maluit *ὑπεδύσατο*: W cancellavit. sublecta haec putabant Scholiastae 353., quibus assentior. — *πο-*

„Κάμμορε, τίπτε τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
ὠδύσατ' ἐκπάγλως; ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει.
οὐ μὲν δή σε καταφθίσει, μάλα περ μενεαίνων.
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)·
εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
κάλλιπ'· ἀτὰρ χείρεσσι νέων ἐπιμαίεο νόστου
γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
τῆ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τανύσσαι
ἄμβροτον· οὐδέ τί τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
αὐτὰρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
ἂψ ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἴνοπα πόντον
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι."

prudens consilium Ulyssis.

Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
αὐτὴ δ' ἂψ ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα,
αἰθυίῃ εἰκυῖα, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
„Ὤ μοι ἐγώ, μήτις μοι ὑφαίνῃσιν δόλον αὖτε
ἀθανάτων, ὅτε με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει!
ἀλλὰ μάλ' οὔπω πείσομ', ἐπεὶ ἑκὰς ὀφθαλμοῖσι

λυδέσμου, *multis vinculis aptae*. 338, η', 264.

339—350. **κάμμορε**. 160. **ὅτι — φυτεύει**, *nam multa tibi mala struit*. — Sch.: **ἔρξαι**. πρᾶξον. ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ. — **ἀπινύσσειν**, ἀπινυτεῖν, ἀσωφρονεῖν, μωραίνειν. v. Am. B. et E., cum ann. ad Il. ο', 10. — **νέων**. v. 442. — **ἐπιμαίεο**, *appete*, quaere. μ', 220. — **νόστου**, ὁδοῦ. — **γαίης Φαιήκων**, *versus Phaeaciam*. v. β', 416. — **τῆ**, λάβε. θ', 477, Il. ξ', 219. — **κρήδεμνον**. α', 334. dat ei velum magicum, quo substrato mergi non possit. de magia Homerica dictum ann. ad Il. ξ', 214. speciatim v. de soleis magicis deorum Il. ν', 20., de aegidis vi fatali ibidem ο', 318., de armis Achilleis, quibus Hector indutus videtur esse alter Achilles, ρ', 210., denique de Phaeacum navibus miraculosis annotata ad 34. et 35. hujus libri. — **δέος**, metus, *metuendum*. — Am. Q. et B.: **πολλὸν ἀπ' ἠπείρου**. ἵνα μὴ τὸ κῦμα ἐκβράσῃ αὐτὸ εἰς τὴν γῆν. — **αὐτὸς — τραπέσθαι**. averti jubetur, ne secreta deorum adspiciat. cf. κ', 528. sic etiam piacula abjiciebantur. pharmaceutria Virgiliana eclog. 8, 101.: *fer cineres, Amarylli, foras, rivoque fluenti Transque caput jace, nec respexeris*

353—359. **αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα**, *mergo similis*. οὐ τῷ σώματι, ἀλλὰ τῷ τάχει, inquiunt Am. Q. et H. similiter carmine de Nibelungis 6157. de mulieribus marinis: *si swebten sam di vogele vor im uf der flut*. cf. γ', 372, Il. ξ', 290. — **μήτις μοι** etc. h. e. δείδω, μήτις —. cf. inferius 415, 419 etc. ellipsis notissima. v., si tanti est, Zeun. ad Viger. p. 455. — **ὑφαίνῃσιν δόλον**. ι', 422, Il. ζ', 187 etc. — **ὅτε — ἀνώγει**, *cum me rate descendere jubet*. N: „ὅτε ist nicht bloss bei dem Praeteritum (Il. 8, 216.), sondern auch beim Präsens bisweilen *quandoquidem* zu übersetzen, oder besser mit jenem *quum* zu vergleichen, welches Cicero seltener, oft aber Plautus da braucht, wo man nach der gewöhnlichen Auffassung *quod* sagt. So viermal Capt. 5, 1. zu Anf.: *ago gratias, quum — reddiderunt, quumque exemerunt, quumque conspicio, quumque reperta est*, und 1, 2, 47.: *laudo, quum tuum ducis*. Wie sich dieses ὅτε von ὅτι unterscheide, lehrt die Vergleichung von Il. 16, 433. mit 435., oder unserer Stelle mit oben 340. Mit ὅτι argumentirt man; mit ὅτε aber wird bloss der Umstand aufgestellt, mit welchem der Anlass einer Klage, Besorgniss oder eine sonstige Wirkung gegeben ist. Also ist die Auffassung bei ὅτε objectiver als bei

γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην, ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄριστον.
ὄφρα μέν κεν δούρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
τόφρ' αὐτοῦ μενέω, καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
αὐτὰρ ἐπὴν δή μοι σχεδίην διὰ κῦμα τινάξῃ,
νήξομ', ἐπεὶ οὐ μέν τι παρὰ προνοῆσαι ἄμεινον."

confringit Neptunus ratem; quo facto Leucotheae jussa efficit Ulysses, irridente deo, qui Aegas proficiscitur.

Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὦρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινόν τ', ἀργαλέον τε, κατηρεφὲς, ἤλασε δ' αὐτόν.
ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς ἠΐων θημῶνα τινάξει
καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ,
ὣς τῆς δούρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἀμφ' ἑνὶ δούρατι βαῖνε, κέληθ' ὡς ἵππον ἐλαύνων·
εἵματα δ' ἐξαπέδυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψὼ,
αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσσεν·
αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἁλὶ κάππεσε, χεῖρε πετάσσας,

ὅτι." cf. ann. ad Il. α', 244. — φύξιμον, τὸ φύξιμον, φύξιν, *effugium.* v. 345.

361. libri soloece et κακοφώνως: ὄφρ' ἂν μέν κεν δούρατ' —, et similiter ζ', 258., Il. λ', 187. et 202., quibus omnibus in locis pariter delendum est ἄν. neque enim huc pertinent cum illa loca, in quibus conjuncta quidem sunt ἂν et κὲ, vel ἂν et ἂν, sed ea lege, ne ad idem verbum referatur utraque particula, cujusmodi loca sunt ι', 334. et Il. γ', 127., quae N indicavit; tum illa, in quibus duplex ἂν sententia interposita disjungitur, cujus generis aliquot exemplis utitur Matth. §. 599. minus verisimile videtur hoc, quod Nitzschio placuit, ὄφρ' ἂν μὲν καὶ δούρατ' etc., quamvis καὶ non sit ineptum, nemoque nesciat, κὲ et καὶ particulas confundi solere in libris veteribus. certe hoc modo aegre expedias ζ', 258., nisi ponendum putes κἀγροὺς, crasi insolita apud Homerum. vix dubito, quin sic hallucinati sint Metrici, cum versui timerent, qui sartus tectus est, prima sede collocato trochaeo, sicut 365.; quam licentiam explicuimus ann. ad Il. α', 193.

363—374. διατινάξῃ, *discusserit.* cf. 363, β', 151 etc. — ἐπεὶ — ἄμεινον, *quoniam nihil melius est cautione* seu *prudentia.* ἄμεινον παρὰ προν., h. e. παρὰ τὸ προν., ἢ τὸ προν., ἄμ. τοῦ προν. v. Matth. §. 588, γ. perperam H: ἀναστρεπτέον τὴν πάρα. (imo: παρὰ, quod rejicit, poni jubens πάρα.) δηλοῖ γὰρ τὸ πάρεστιν. id eo sensu, qui hic requiritur, graecum esse nego. occupavit tamen error libros, etiam novissimos. — E: κῦμα κατηρεφὲς οὐ μόνον τὸ ὑψηλὸν ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ καλύπτον δίκην ὀρόφου, ἤτοι ἐοικὸς ὀρόφῳ. cf. 313. — ζαὴς, *vehementer spirans.* μ', 313, Il. μ', 157. — Am. Q.: ἠΐων. πάντα κοινῶς τὰ σιτία τινῶν ἤϊα Ὅμ. καλεῖ. οὕτως γοῦν κ. τὰς ἐλάφους εἴρηκεν, αἵτε καθ' ὕλην Θώων, πορδαλίων τε, λύκων τ', ἤϊα πέλονται (Il. ν', 103.). καὶ τὰ ἄχυρα δὲ σιτία ζώων τινῶν εἴη. (!) sic alii quoque ἤϊα dicta putant ἄχυρα, h. e. *paleas*, cum ἤϊα καρφαλέα, *frumenta arida*, intelligenda esse videantur aristae, sub dio jacentes in area, necdum trituratae, quas vehemens ventus facile aufert dissipatque. vocabuli ἠΐων v. ann. ad 266. — ἠΐων θημῶνα, *acervum frumenti.* — τινάξει. ita W et B secundum A. 5. v. 249. vulgo: τινάξῃ, quod et ipsum bene habet, sed exquisitius est futurum. — τὰ μὲν, ἃ μέν. — διεσκέδασ' ἄλλ. ἄλλῃ, *huc illuc dispergere solet.* nota vis haec aoristi. — τῆς. τῆς νηὸς, τῆς σχεδίης. dictum δεικτικῶς, ellipsi usitata, ut 248. cf. 256, 261. — κέλητα ἵππον: Sch. interpretatur τὸν ἄζευκτον. Am. Q. et H.: οἶδε μὲν ὁ π. τὸν κέλητα, οὐκ εἰσάγει δὲ τοὺς ἥρωας αὐτῷ χρωμένους, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης ἐν τῇ Δολωνείᾳ (Il. κ', 513.) τὸν Διομήδην. cf. ann. ad Il. ο', 678—683. — ἁλὶ, εἰς ἅλα.

νηχέμεναι μεμαώς. ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων,
κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
„Οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἀλόω κατὰ πόντον,
εἰσόκεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
ἀλλ' οὐδ' ὥς σε ἔολπα ὀνόσσεσθαι κακότητος.“
Ὣς ἄρα φωνήσας ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους,
ἵκετο δ' εἰς Αἰγάς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.

jam Minerva subvenit Ulyssi.

Αὐτὰρ Ἀθηναίη, θυγάτηρ Διός, ἄλλ' ἐνόησεν·
ἤτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,
παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ εὐνηθῆναι ἅπαντας·
ὦρσε δ' ἐπὶ κραιπνὸν βορέην, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν,
ἕως ὅγε Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη,
διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.

verum sic quoque tertio demum die Ulysses terrae appropinquat, nec portum videt.

Ἔνθα δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα, κύματι πηγῷ

377—379. H.: *ἀλόω. διαίρεσίς ἐστι τοῦ ἀλῶ, διὸ βαρυτόνως ἀναγνωστέον.* — *ἀνθρώποισι διοτρ.* h. e. Phaeacibus. v. ann. ad 34. et 35. — *ἀλλ' οὐδ' ὥς — κακότητος*, *verum ne sic quidem spero te haec parvi pensurum esse, quod attinet ad calamitatem*, qua te obruunt. ita haec explicanda sunt, τῷ ὀνόσσεσθαι absolute accepto, ut accipiendum esse notavit N κεχολῶσθαι η', 310. et alias; quod tamen verbum per se dictum longe facilius intelligitur quam ὄνοσθαι sine accusativo, quem junctum habet Il. δ', 539, ι', 55, ν', 127, ρ', 399, ω', 439. et hoc ipso loco in A 1. et 4.; quemadmodum α et ος permisceri solere in libris ostendimus ann. ad δ', 227. sed manum reprimo propter similem illum locum ρ', 378.: ἦ ὄνοσαι, ὅτι τὸν βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι;

381—385. de *Aegis*, oppido Achajae vel Euboeae, quod Neptuni cultu inclaruit, v. Il. ν', 21. neutrum tamen hic dici putat Vossius *Antisymb*. 2. p. 449., sed aram quandam in mari Aegaeo, de qua Plinius H. N. 4, 11, 18., p. 207. ed. Hard.: *Aegaeo mari nomen dedit scopulus inter Tenum et Chium verius quam insula, Aex nomine a specie caprae, quae ita Graecis appellatur, repente e medio mari exsiliens. cernunt eum a dextra parte Andrum navigantes ab Achaia, dirum ac pestiferum* Schol. Apollonii Rhod. ad 1, 831.: τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἐκλήθη ἀπὸ νήσου αἰγῶν καλουμένης. νῆσος αἰγῶν illi est, quae Plinio Aex. cui insulae nemo appropinquabat, quia noctu ad eam appellentes evanescere credebantur, ut auctor est E ann. ad l. c. Iliadis. „Solche unnahbare Felseninsel war die wahre Wohnung u. das wahre Zeughaus des Poseidon, der nach Homer gewöhnlich im Meere sich aufhält: Il. 15, 161, 219; 20, 16.“ ita N, qui Vossio assentitur. equidem haereo in Aegarum descriptione magnifica illa l. c. alterius carminis: *Αἰγάς, ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης, Χρύσεα, μαρμαίροντα, τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.* adeone magnificis verbis praedicari scopulum dirum, pestiferum, inaccessum? — *θυγάτηρ Διός* A. 1., vitato homoeoteleuto, numerisque venustioribus quam vulgatae scripturae κούρη Διός. similiter χ', 205.: τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη. cf. γ', 337, 378, ν', 359. quod legerant β', 296, ν', 190, aliisque nonnullis locis, etiam hic ponendum esse existimaverint librarii. Am. E: *ἀνέμων κατ. κελεύθους.* κατέπαυσε τὰς πνοάς. Il. ξ', 17.: λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα. ibi Schol.: *κέλ.* τὰς θαλασσίους ὁρμάς. — *κραιπνόν*, *velocem*, impetuosum. — *πρὸ — ἔαξεν*, *et fluctus ante* Ulyssem, h. e. adversos, *fregit* compescuitque.

388—405. *δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα.* hysteronproteron metro a-

πλάζετο, πολλὰ δέ οἱ κραδίη προτιόσσετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν,
ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ
πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
δηρὸν τηκόμενος, στυγερὸς δέ οἱ ἔχραε δαίμων,
ἀσπάσιον δ' ἄρα τόνγε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν,
ὣς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη.
νῆχε δ', ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι·
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ σπιλάδεσσι θαλάσσης
(ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα, ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο

ptum: v. 390. — πηγῷ, *denso* et velut compacto, εὐπαγεῖ, εὐτραφεῖ κ. εὐμεγέθει, ut interpretantur Am. Q. et E., H. et Sch. Hesych.: πηγόν, τὸ εὐτραφές. τινὲς δὲ λευκὸν, οἱ δὲ μέλαν. facete ejus Schol.: πηγὸν, πηκτὸν, εἴτε μέλαν, εἴτε λευκόν. cf. praeter N ann. ad Il. ι', 124. et γ', 197. — προτιόσσετο, προσέβλεπε. figurate dictum. v. Buttmann. *Lexil.* 9. et ann. ad Il. χ', 356. — τέλεσε, *perfecit*, protulit. — καὶ τότε — νηνεμίη. id simul cum ortu solis evenisse indicat καὶ particula. v. 297, 401, 406, 459, ann. ad δ', 256. — Am. Q.: ἠδὲ γαλήνη ἔπλετο. γαλήνη ἀνέμων, οὐ κύματος. ἐπάγει οὖν μεγάλου ὑπὸ κύματος ἀρθείς. — πολλάκις δὲ παυσαμένων τῶν ἀνέμων μένει τὸ πέλαγος κύματι κωφῷ κυλινδούμενον. similiter ceteri Scholiastae. confidenter E.: δῆλον δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ γάλακτος (perperam ed. Weigel.: γάλατος.) ἡ γαλήνη. v. Schn. v. γαλερωπὸς, Schwenk. *Etym. Andeut.* p. 183. — „Virg. Aen. 3, 203.: *tres adeo incertos caeca caligine soles Erramus pelago, totidem sine sidere noctes; Quarto terra die primum se attollere tandem Visa, aperire procul montes ac volvere fumum.* et 6, 355.: *tres Notus hibernus immensa per aequora noctes Vexit me violentus aqua; vix lumine quarto Prospexi Italiam summa sublimis ab unda.*" Cl. — νηνεμίη. adjectivum, ut μ', 169. substantivum habes Il. ε', 523. — ἀσπάσιος, *gratus*. ἀσπάσιον, ἀσπαστὸν, *grate*, jucunde. — κρατέρ' ἄλγεα πάσχων. 13, σ', 232, Il. β', 721. — τηκόμενος, *tabescens*. — H. et Sch.: ἔχραε. μετὰ βλάβης ἐπέσκηψε, ἐπῆλθεν, ἢ ἐπεβάρησε. κ', 64.: τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων; φ', 68.: κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα Ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεί. cf. Il. φ', 369. et Schn. v. χράω. — ἔλυσαν, *solvere* seu liberare *solent*. Am. Q. et H.: κάλλιστα παραδείγματα παρὰ γονέων χρηστῶς ἐκτίθεται ὁ π., παιδεύων, πῶς ἔχειν πρὸς γονέας δίκαιον· καὶ (fort. ὡς καὶ) ζώει (ζώειν), μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι, τῶν καὶ (κε) μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα (τεθνηώτων). — Ὀδυσῆ', Ὀδυσῆϊ. v. 62. — ἐείσατο, *visa est*, apparuit. v. Il. ω', 319. et ann. ad Il. μ', 118. — ἐπειγόμενος, *festinans*, studens. α', 309 etc. — γέγωνέ τις, *exaudiri solet* aliquis. de hac ellipsi v. 427, Il. σ', 357, Matth. §. 294, 2 etc. H.: γέγωνε. ἐγνώσθη, ἠκούσθη. — καὶ δή. καὶ ἤδη. — σπιλάδεσσι. γ', 298. — Am. Q. et H.: ῥόχθει (μ', 402.) — κῦμα. τὴν πρὸς τὰς πέτρας ἀντίκρουσιν τοῦ κύματος διὰ τοῦ ῥήματος παρεστήσατο. οὐ γὰρ ἐκχεῖται ἐπ' αἰγιαλὸν, ἀλλ' ἔστιν ἀγχιβαθὴς (413.) ἡ ἐκβολὴ, ὥστε προσπελάζον τὸ κῦμα τοιοῦτόν τινα ἀποτελεῖν ἦχον διὰ τῶν πετρῶν. Am. E.: ποιὸν ἦχον ἐπετέλει (ἀπετ.) τῶν δὲ πεποιημένων ἡ λέξις· (h. e. ὀνοματοπεποιημένη, quod genus late patet ap. grammaticos. v. E.) τραχὺ γὰρ τὸ ρ, τὸ θ, τὸ χ. — N: „Man erzählt, durch wiederholtes Aussprechen dieses Verses mit seinem gehäuften ρ habe Demosthenes seinen Traulismos überwunden. S. Zosimos im Leben des Dem., Or. gr. t. 4. p. 148. ed. Reisk." D. Montbel.: „Denys d' Halicarnasse (de

δεινὸν ἐρευγόμενον, εἴλυτο δὲ πάνθ' ἁλὸς ἄχνῃ),
οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες, νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαὶ,
ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, σπιλάδες τε, πάγοι τε,
καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

Ulyssis lamentatio.

„Ὤ μοι, ἐπειδὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεὺς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐτέλεσσα,
ἔκβασις οὔπῃ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε·
ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
βέβρυχε ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη·

compos. verb. cap. 16., p. 192.) cite le vers 402. comme un modèle d'harmonie imitative. — Il faut remarquer cette tournure *ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο*, mot à mot *contre le sec du continent.* Le mot *sec* est pris ici pour la *terre*, comme ailleurs le mot *humide* est pris pour *la mer.* Souvent Homère a dit: *ἐφ' ὑγρὴν*, *sur l' humide*, pour *ἐπὶ θάλασσαν*, *sur la mer.* (v. Il. κ', 27, ω', 341, Odyss. δ', 709, ε', 45.) L' expression de *ξηρὰ*, *la sèche*, est fréquente dans l' Ecriture pour signifier *la terre.* (v. Gen. cap. 1. v. 9. et 10, Matth. cap. 23, v. 15 etc.) Les auteurs plus modernes ont aussi employé le *ξηρὸς* pour signifier *le rivage.* Thucydide a dit (lib. 8, §. 105.): *ἐξέωσάν τε ἐς ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων*, *ils tirèrent sur le rivage les vaisseaux des Athéniens.* Et Virgile, imitant Hom., a dit aussi (Aen. 10, 301.): *donec rostra tenent siccum.*“ Am. E.: *ξερόν. συστολὴ τοῦ η εἰς ε.* — *εἴλυτο — ἄχνῃ*, *obductaque omnia erant maris adspergine.* H. et Sch.: *ἁλὸς ἄχνῃ.* (μ', 238, Il. δ', 426 etc.) *τῷ λεπτομερεστάτῳ τοῦ ἀφροῦ τῆς ἁλὸς πάντα ἐκεκάλυπτο, ἢ τῇ ἀκαθαρσίᾳ.* — *οὐ γὰρ — πάγοι τε.* enunciatum causale loco priore positum: nam ordo hic est: *ἀλλ' ὅτε — θαλάσσης, καὶ τότ' Ὀδυσσ. — θυμόν· οὐ γὰρ ἔσαν — πάγοι τε.* v. de hoc genere sententiarum ann. ad α', 337. — *λιμένες* proprie sunt loca irrigua, vel quae aqua alluit, a *λίβω, λείβω*, dein portus *κατ' ἐξοχήν.* — H. et Am. E.: *νηῶν ὄχοι. διὰ τὸ ὀχεῖσθαι ἐν αὐτοῖς τὰς ναῦς.* (quae sequuntur, spectant ad scripturam *ὀχοί.* v. E. et Ap. v. *ΟΧΟΙ.*) *ἢ οἱ ἔχοντες κ. φυλάσσοντες τὰς ναῦς.* — Ap.: *ἐπιωγαί. οἱ ἀλίμενοι τόποι, ὑπαγωγὰς δὲ ἔχοντες κ. σκέπην ὑπὸ ἀνέμων.* *ἰωὴν* male admiscent Scholiastae; velut E: *ἐπιωγαὶ*, inquit, *ἐξοχαὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς κ. πλατεῖς αἰγιαλοὶ, μάλιστα δὲ τόποι ἀνέμου σκέπην ἔχοντες, ἔνθα καὶ ἰωὴ, τουτέστι πνοὴ, ἄγνυται, μὴ δυναμένη δηλαδὴ προϊέναι.* neque huc pertinet *κυματωγὴ*, ut eidem visum est, sed similis potestatis est *ἐπιωγὴ* ac simplex *ἰωγὴ*, quod habetur ξ', 533., ubi *βορέω ἰωγὴ* nihil aliud significat quam *βορέου σκέπας.* proprie autem *ἰωγὴ* idem est *ἰωκῇ* sive *ἰωχμῷ*, ab *ἰώκω, διώκω*, sonatque rem, quam quis appetit, vel locum, ad quem contendit, sicut attingere student nautae portum vel stationem. — H.: *ἀκταὶ προβλῆτες.* (κ', 89, ν', 97, Il. β', 396.) *οἱ προνενευκότες εἰς θάλασσαν πετρώδεις τόποι.* E: *προβλ. ἀκταὶ ἁπλῶς μὲν αἱ προβεβλημέναι κ. μὴ κρυπτόμεναι. τοῦτο δὲ πρὸς διαστολὴν τῶν λιμένων κ. τῶν ἐπιωγῶν· ἐκεῖ γὰρ οὐ προβέβληται εἰς ἐμφανὲς ἡ ἀκτή. καὶ ἔστι μὲν οὐδὲ ἡ ἁπλῶς προβλὴς ἀκτὴ ἀγαθὸν ὡς πρὸς λιμένος σύγκρισιν* (h. e. cum portu comparata)· *εἰ δὲ καὶ σπιλάδες εἰσὶ περὶ αὐτὴν κ. πάγοι, ἀλλὰ τοῦτο χείριστον. καὶ εἰσὶν οἱ τοιαῦται προβλ. ἀκταὶ τόποι πετρώδεις, προνεύοντες εἰς θάλασσαν.* — *πάγοι δὲ πετρώδεις ἐξοχαὶ, ἢ εἰς ὕψος ἀνέχουσαι ὀξεῖαι πέτραι, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν τὸ πάγοι ὀξέες* (411.). v. Schn. vv. *πάγος, πήγνυμι.*

408. *ἀελπέα.* sic omnes libri, adjectivo ducto ab *ἔλπω*, ut *ἀτερπὴς* a *τέρπω.* v. E et Lobeck. Phryn. p. 570. Ap.: *ἄελπτον* (hymn. in Apoll. 91.), *ἀνέλπιστον. καὶ ἀελπτέα, τὸν ἀνέλπιστον.* hoc, ni fallor, auctore W et B ediderunt *ἀελπτέα.*

409—418. *λαῖτμα.* 174. notationem hujus vocabuli v. ap. Schn. — *φαίνεθ', φαίνεται.* v. ann. ad Il. α', 117. — *βέβρυχε*, *tonat*, murmurat. v. Il

ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὔπως ἔστι πόδεσσι
στήμεναι ἀμφοτέροισι, καὶ ἐκφυγέειν κακότητα.
μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
κῦμα μέγ' ἁρπάξαν· μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω
ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
δείδω, μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ, βαρέα στενάχοντα,
ἠέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
ἐξ ἁλὸς, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη·
οἶδα γὰρ, ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς Ἐννοσίγαιος."

allidit eum vehemens fluctus terrae, quam utraque manu arripit, sed resorbet illum aestus, longeque in mare rejicit; mox tamen denuo terrae annatat, ostiumque pulcri fluminis animadvertit.

Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρε τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτήν.
ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινοὺς δρύφθη, ξὺν δ' ὀστέ' ἀράχθη,
εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης·
τῆς ἔχετο στενάχων, εἵως μέγα κῦμα παρῆλθε.
καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· παλιῤῥόθιον δέ μιν αυτις
πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
ὡς δ' ὅτε πουλύποδος, θαλάμης ἐξελκομένοιο,

ν', 393. — *λισσὴ — πέτρη.* κ', 4, γ', 293, μ', 64, 79. — H. et Sch.: *ἀγχιβαθής.* ἡ ἐγγὺς τῆς γῆς βάθος ἔχουσα. — *μήπως* etc. 356. — *λίθακι πέτρῃ.* Am. B.: πέτρᾳ λιθώδει, ὅ ἐστι τὸ αὐτό. dicit petram nudam, sine gramine aut arboribus. — *μελέη*, *misera*, infausta. — *ἠϊόνας*, *littora*. v. Il. β', 92, ann. ad Il. ε', 36 etc. — *παραπλῆγας.* recte Am. Q. et E., itidemque H.: τὰς μὴ κατὰ τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἐκ πλαγίου πλησσομένας. contrario sensu ἀντιπλῆγας ἀκτὰς dixit Soph. Ant. 559. delevi virgulam post παρ., quo id etiam ad λιμένας referretur.

421. *ἠέ τί μοι* codd. A. 3. et 4. vulgo: ἢ ἔτι μοι. — *κῆτος.* δ', 443 etc. — *δαίμων*, *malus genius*. (396, κ', 64 etc.) v. Il. ε', 438. et ibi annotata. at Il. λ', 792. ξὺν δαίμονι est *deo favente*, sed deo non definito, nec personam gerente; qui transitus videtur ad significationem, quam habet hoc vocab. ap. recentiores, fortunae. nam proprie δαίμων sonat δαήμονά τινα, *scientem*, h. e. naturae velut intelligentiam, cum mira potentia conjunctam. v. ann. ad Il. α', 222. et θ', 166.

422—434. *Ἀμφιτρίτη.* γ', 91. Am. B et H.: *ὀδώδυσται.* τὸ θέμα ὀδύω ὡς τανύω, ὤδυσται, καὶ Ἀττικῶς ὀδώδυσται. — Am. B.: *δρύφθη.* ἀπεδρύφθη. ἀπεξύσθη. ἀπὸ τοῦ δέρας δρύπτω. a δόρυ ducit E. tu vide Schneiderum h. v. — *ξὺν — ἀράχθη*, *confracta essent.* ι', 498, Il. μ', 384 etc. — *θῆκέ τι.* v. ann. ad 400. — *ὑπάλυξε.* δ', 512 etc. — Am. B. et H.: *παλιῤῥόθιον* (ι', 485.). παλινορμήτως ὑποστρέψαν τὸ κῦμα πάλιν ἀπήνεγκεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ εἰς τὸ πέλαγος. — Am. Q. et H.: *ὡς — πολύποδος.* (sic.) οὐκ ἔξωθεν ἡ εἰκὼν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνύδρων. δύσριγον δὲ ὂν τὸ ζῶον ἀντέχεται τῆς πέτρας, θερμαῖνον αὐτὴν, κ. ἀντιθερμαινόμενον ὑπ' αὐτῆς. — *θαλάμην* usitate dicit cubile polypi. Aristot. H. A. 8, 3, 7.: τῶν μαλακίων αἱ τευθίδες κ. αἱ σηπίαι κρατοῦσι κ. τῶν μεγάλων ἰχθύων· οἱ δὲ πολύποδες μάλιστα κογχύλια συλλέγοντες, κ. ἐξαιροῦντες τὰ σαρκία, τρέφονται τούτοις· διὸ καὶ τοῖς ὀστράκοις οἱ θηρεύοντες γνωρίζουσι τὰς θαλάμας αὐτῶν. E: ἡ δὲ κατὰ τὸν πολύποδα παραβολὴ ἐναντιότητα δοκεῖ ἔχειν πρὸς τὸ προκείμενον πρᾶγμα. ὁ

πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάϊγγες ἔχονται,
ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν, τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπέρμορον ὤλετ' Ὀδυσσεὺς,
εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κύματος ἐξαναδὺς, τάτ' ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
νῆχε παρὲξ, ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴ που ἐφεύροι
ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
ἔγνω δὲ προρέοντα, καὶ εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν·

Fluvii misericordiam implorat Ulysses.

„Κλῦθι, ἄναξ, ὅτις ἐσσί· πολύλλιστον δέ σ' ἱκάνω,
φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπάς.
αἰδοῖος μέν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
σόν τε ῥόον, σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας.
ἀλλ' ἐλέαιρε, ἄναξ· ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι."

exoratus Fluvius semianimum ejicit in ripam, qui paulum refectus velum Leucotheae rejicit in mare, tum juncis se occultat, terramque amplexus osculatur.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα·

μὲν γὰρ πολύπους τῆς θαλάσσης ἐξελκόμενος ἀνασπᾷ λάϊγγας, ὅ ἐστι λιθίδια πρὸς ταῖς κοτυληδόσιν ἐχόμενα· Ὀδυσσ. δὲ ἀφῆκέ τι τοῦ σώματος πρὸς ταῖς πέτραις. φασὶ γοῦν οἱ παλαιοὶ, ὅτι ἡ παραβολικὴ ἐνταῦθα ὁμοίωσις πρὸς μόνον γίνεται τὸ στεῤῥὸν τῆς ἀντοχῆς. ὡς γὰρ ὁ πολύπους αἴρει τι τῶν λίθων ἀντεχόμενος, οὕτως Ὀδυσσ. ἀφίησί τι τοῦ κατὰ τὰς χεῖρας ῥινοῦ πρὸς τῇ πέτρᾳ· καὶ μία αἰτία ἀμφοῖν τοῦ τε ἀφεῖναί τι πρὸς ταῖς πέτραις, κ. τοῦ ἀποσπᾶσαί τι ἀπ' αὐτῶν, ἡ βιαία δηλαδὴ ἀντοχὴ τῶν κοτυληδόνων κ. τῶν χειρῶν. — Sch.: κοτυλ. πρὸς ταῖς κοτυληδόσι. κοτυληδόνες δέ εἰσιν αἱ τοῦ πολύποδος πλεκτάναι. ἐναντίως δὲ προβέβληνται. rectius Athen. 11. p. 479., quem laudavit Villois. ann. ad Ap. h. v.: κοτυληδόνες πολυπόδων αἱ ἐν ταῖς πλεκτάναις αὐτῶν ἐπιφύσεις. v. Schn. v. κοτυληδὼν, 2. — θρασ. ἀπὸ χειρῶν. Il. λ', 553, ν', 134 etc.

436—444. ὑπέρμορον. α', 34. — ἐπιφροσύνην, *prudentiam*, consilium. — τάτ' ἐρ'. ἤπειρόνδε, *quae seu qualia propelli ad littus solent.* denuo scopulis allidi Ulysses metuens proripit se ex fluctu, qui eum abstulerat, et oblique natans locum opportunum circumspicit, quo appellat. — lepide a re ficto nomine Am. Q. et H.: ποταμοῖο. Σώσωνά φασι τοῦτον λέγεσθαι τὸν ποταμόν. — Ap.: νέων. (344.) νηχόμενος. — λεῖος πετράων, *laevis scopulorum*, ὅτι πέτρας οὐκ εἶχεν, inquiunt Am. Q. et B., et H. sed iidem male: ἢ ὅτι εἶχε μὲν, λείας δὲ ὅμως αὐτὰς εἶχεν. — iidem Scholl.: καὶ — θυμόν. (*animo suo*, h. e. apud se, nec clare.) οἰκεῖον γὰρ τῷ νηχομένῳ μὴ φθέγγεσθαι, ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τὴν εὐχὴν ἐκφέρειν.

445—463. πολύλλιστον, *multis precibus meis expetitum.* Am. B. et E.: πολυλιτάνευτον, ἀπὸ τοῦ λιτὴ ἡ παράκλησις. H.: οὕτω πολύλλιστον κατ' αἰτιατικὴν ἀντὶ τοῦ πολυλίστως. „simile τρίλλιστος Il. θ', 487. et Theocriti τριφίλατος 15, 86. hymno in Cer. 27.: ὁ δὲ νόσφιν Ἧστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηῷ, Δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων. cf. hymn. in Apoll. 347." E N. — ἐνιπὰς, *minas.* κ', 448, Il. δ', 402 etc. — „Virg. Aen. 8, 71.: *nymphae, Laurentes nymphae, genus amnibus unde est, Tuque, o Tibri tuo genitor cum flumine sancto, Accipite Ae-*

πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
ἐς ποταμοῦ προχοάς. ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε,
χεῖράς τε στιβαράς· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
ὤδεε δὲ χρόα πάντα· θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
ἂν στόμα τε, ῥῖνάς θ'. ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
ἂψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ
δέξατο χερσὶ φίλῃσιν. ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν,
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·

reputat secum Ulysses, quid faciat.

„Ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
εἰ μέν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ, καὶ θῆλυς ἐέρση,
ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν·

nean, et tandem arcete periclis!" Eichh. ποταμοῦ pro ἑαυτοῦ dictum esse, *ἀντὶ ἀντωνυμίας τὸ ὄνομα*, proptereaque diplen appinxisse Criticos, notant Scholl. Am. et H., cum non vident, alium esse fluvium, alium deum fluvii. sensit hoc E. — προχοὰς, *ostia*. Voss.: *und vor ihm die wasser besänftigend rettet' er freundlich Ihn in des stroms vorgrund*. cf. Il. ρ', 263. — ὁ δ' ἄρ' ἄμφω — στιβαράς. gestus eorum, qui se ad quietem dant. — Sch.: ἁλὶ — κῆρ. *τῇ θαλάσσῃ καταπεπονημένος ἦν*. — Harl. et H.: ὤδεε. *εἰ μὲν ἄνευ τοῦ ι, ὦζεν· εἰ δὲ σὺν τῷ ι, ᾠδήκει*. tumuit Ulyssis corpus vexatum. Celsus de Medic. 7, 1.: *Vexata igitur, in quacunque parte corporis sint, quamprimum sic curari debent, ut, qua dolor est, ea scalpello cutis crebro incidatur, detergeaturque eodem adverso profluens sanguis. quodsi paulo tardius subvenitur, jamque etiam rubor est, qua rubet corpus, si tumor quoque accessit, quacunque is est, id idem optimum remedium est.* — κήκιε, *manabat*. Ap.: *ἀνεκήκιεν*. (Il. η', 262.) *ἀνεπήδα, ἀνεβάλλετο* etc. — Am. B. et E.: ὀλιγηπελέων. (τ', 356, Il. ο', 24 etc.) *ἤγουν ὀλιγοψυχῶν*. cf. 468. — καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγ. Voss.: *und der geist dem herzen zurückkam*. v. Schn. v. φρήν. — καὶ τότε. 391. — E: *ὅτι ἁλιμυρήεντα, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι (φ', 190.) ποταμὸν λέγει, τὸν εἰς ἅλα μυρόμενον, ἤγουν κατά τινα ποιὸν ἦχον ῥέοντα. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου (τοῦ) μύρεσθαι καὶ τὸ μορμύρειν γίνεται* etc. „*den ins Meer ausrauschenden*. Verwandt mit *μορμύρειν* u. *πλημμυρὶς* 9, 486. Bei Spätern (*ἁλιμυρής*) auch Beiwort der von Meersfluten umrauschten Gestade u. Felsen: Apoll. Rhod. 1, 913., Oppian. Halieut. 2, 258." *E N*. — ἂψ ἔφερεν, *retro tulit* in mare. — λιασθεὶς, *ἐκκλίνας*. v. Il. α', 349, λ', 80 etc. — κύσε — ἄρουραν. cf. δ', 522. minus vivide Maro Aen. 1, 175.: *magno telluris amore Egressi optata potiuntur Troës arena.*

465—473. τί πάθω; *quid me fiet?* Il. λ', 404. — τί — γένηται; 299. — ἐν ποταμῷ, *apud fluvium*, in ripa ejus. v. Il. σ', 521. Am. Q. et B., et H.: δυσκηδέα νύκτα. *δυσφρόντιστον, κακὰς φροντίδας ἐμποιοῦσαν. ἀμφότερα δὲ ἄπορα, τὸ κοιμηθῆναι διὰ τὸ κρύος, κ. τὸ πόῤῥω ἀπιέναι διὰ τὰ θηρία.* — φυλάξω, *servabo* vigil. v. ann. ad Il. ε', 809. — ἄμυδις, *ἅμα*. δ', 659 etc. — Am. Q.: στίβη. (ρ', 25.) *τὸ ἑωθινὸν ψῦχος, ἡ πάχνη*. (Voss. *der reif*.) *τῶν ἅπαξ δὲ εἰρημένων ἡ λέξις*. — Sch.: θῆλυς. *θάλλουσα*. h. e. velut *florens*, copiose cadens. ν', 244. de Ithaca: *ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος Γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τ' ἐέρση*. — δαμ., *domet*, perdat. — κεκαφηότα, *ἐκπεπνευκότα*, *exspirantem*. ordo: δαμ.

αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
εἰ δέ κεν, ἐς κλιτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην,
θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ με μεθείη
ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
δείδω, μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι."

confugit in silvam vicinam fluvio, ibique foliis involutus obdormit.

Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην, τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν
ἐν περιφαινομένῳ. δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,
ἐξ ὁμόθεν γεγαῶτας (ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης),
τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων,
οὐδέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνοὶ
ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς. οὓς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
δύσετ', ἄφαρ δ' εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή,
ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαίνοι.

κεκ. θυμὸν ἐξ ὀλιγ. de postremo verbo v. 457. — ἠῶθι πρὸ, πρὸ ἠοῦς. de hac forma antiqua genit. v. N. h. l. et Matth. §. 257, a. cf. Il. λ', 50. — κλιτὺν, *clivum*, germ. *Abhang*. v. Il. π', 390. — δάσκιον ὕλην. Il. ο', 273. — εἴ με μεθείη —, *si forte me remittat* —. — θάμνοις, *arbustis*. ζ', 127, λ', 156 etc. — ἕλωρ καὶ κύρμα. γ', 271, Il. ε', 488 etc.

474. ζ, 145, κ', 153 etc. cf. Il. ν', 458 etc.

475—477. βῆ δ' ἴμεν. v. ann. ad Il. β', 183. — E: ἐν περιφαινομένῳ. ἤγουν ἐν περιόπτῳ τόπῳ (*in loco conspicuo*). οὔτε γὰρ ἔδει ἐρευνᾶν, ποῦ ἂν εὕρῃ τοιοῦτον τόπον, οὔτε μακρὰν ἀπελθεῖν, γυμνόν τε ὄντα, καὶ ὀλιγηπελέοντα etc. — ἐξ ὁμόθεν, ὁμοῦ, *ex eodem loco*. Voss.: *welche zugleich aufwuchsen*. simile est ἐξ οὐρανόθεν Il. θ', 19. — γεγαῶτας. Am. Q., Harl., H.: ἐν τοῖς ὑπομνήμασι (in commentariis Aristarchi, sic vocatis κατ' ἐξοχήν.) γεγαῶτας. hujus interpretatio est πεφυῶτας, quod habent vulgati codd., suffectum illud, opinor, a Criticis vel librariis, qui verba γάω et ἐκγάω nonnisi in animantibus usurpari sibi persuaderent, ut quidem fere fit, praesertim ap. ipsum Homerum. — ὁ μὲν — ἐλαίης. antiptosin notant Scholiastae pro hoc: τὸν μὲν φυλ., τὸν δ' ἐλ. adscripsit E Il. β', 353., ubi v. ann. — Am. Q. et B., et H.: φυλίας. (sic.) εἶδος ἐλαίας, μυῤῥίνης ὅμοια φύλλα ἐχούσης. οἱ δὲ τὸ ἀγριέλαιον λέγουσι. similiter E et Ap. interpres lat.: *oleastri*. Voss.: *des wilden und fruchtbaren ölbaums*. alii *lentiscum* vel *rhamnum alaternum* Linn. intelligunt: v. Schn. vv. φυλία et φιλύκη.

478. τ', 440. Hesiodus Th. 868.: ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων. ὑγρὸν, ὑγρῶς.

479 — 485. „οὐδὲ — ἔβαλλεν. Virg. Aen. 8, 195.: *solis inaccessam radiis*." Cl. — περάασκε, *penetrabat*, penetrare solebat. iterum hi versus leguntur τ', 440—442. „ex quibus cento factus est in Zenonem ap. Diog. Laërt. 7, 27. Soph. Oed. Col. 631.: — τὰν ἄβατον θεοῦ Φυλλάδα μυριόκαρπον ἀνάλιον, Ἀνήνεμόν τε πάντων χειμώνων." E N. — ἐπαμοιβαδὶς ἀλλήλοισιν, ἐπ' ἀμοιβῇ ἀλλήλοισιν, h. e. ἀλλήλων. v. ann. ad 53, δ', 166. E: τὸ ἀλλ. ἐπαμ. πιθανεύεται τὴν τῶν θάμνων πυκνότητα· ἐπιπλεγμένοι γὰρ ἀλλήλοις ἐπιμᾶλλον πυκνοῦνται etc. — ἐπαμήσατο, *congessit sibi*, h. e. in corpus suum. E: συνέλεξεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀμώντων. οὕτω καὶ κόνιν τις ἐπαμᾶται χερσὶ κ. τέφραν etc. — χύσις, *fusio*, h. e. casus, copia foliorum, quae ceciderant. tropus frequens. — Ap, h. l. c.: ἤλιθα, ἀθρόως κ. χύδην. cf. ι', 330 etc. — ἔρυσθαι, φυλάξαι, καλύψαι. — Scholl. Am.: χαλεπαίνοι. ἡ ὥρα. ἤτοι χαλεπῶς ὑπὸ ῥίγους διατεθείη. E: τὸ δὲ χαλεπαίνειν ἀφελῶς κ. γλυκέως ἐῤῥέ-

τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι,
ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
δυσπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

θῃ ἐπὶ χειμερίας ὥρας, ὡς εἴπερ καὶ αὐτὴ ἔμψυχος ἦν.

488—493. δαλὸν, *torrem.* τ', 69, Il. ν', 320, ο', 421. — ᾧ — ἄλλοι. monstrat necessitatem ignis servandi, quoniam non sunt vicini, a quibus peti possit. — σπέρμα πυρός. similiter Aeschylus Prom. 110. dixit πηγὴν πυρὸς, ὡς οἷον ἀρχὴν, inquit E. — H. et Sch.: αὔοι. ἐξάπτοι. E: αὔειν κυρίως τὸ καίειν. ὅθεν καὶ βάναυσος ὁ αὔων τὸν βαῦνον etc. — δυσπονέος, δυσκηδέος, *aerumnosi*, molesti. — καμάτοιο, *laboris*, defatigationis.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ζ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ζ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἀθηνᾶ, ἐπιστᾶσα ὄναρ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὴν ἐσθῆτα ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀγαγούσῃ πλύνειν· πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι τὸν γάμον. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ, ἔπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινίδων. ἀκούσας δὲ αὐτῶν Ὀδυσσεὺς ἐξυπνίζεται, καὶ, δεηθεὶς Ναυσικάας, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβὼν ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ζ.

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΑΦΙΞΙΣ ΕΙΣ ΦΑΙΑΚΑΣ.

Minerva per somnum apparet Nausicaae, Phaeacum regis filiae, eamque vestimenta lavare jubet.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε, πόλιν τε,
οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
ἀγχοῦ Κυκλώπων, ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων,
οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδὴς,

Annotationes. Vers. 1—7. „κάθευδε. minus recte Zenodotus ap. Harl. et H.: καθεῦδε. v. Göttling'i *Lehre vom Accent* p. 19.“ N. — ὕπνῳ — ἀρημένος. zeugma. Am. Q. et E., item Sch.: ἀρημ. βεβλαμμένος, ἤτοι συλληπτικῶς· ὑπὸ μὲν γὰρ τοῦ καμάτου βέβλαπτο, ὑπὸ δὲ τοῦ ὕπνου οὐκέτι. — cf. ann. ad Il. σ', 435. — δῆμόν τε, πόλιν τε. λ', 14, ξ', 43. Am. B. et E.: δῆμον τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν, πόλιν αὐτὴν τὴν οἰκοδομήν. — Scholl. Am.: ἔναιον — Ὑπερείῃ. οἱ μὲν τὴν ἐν Σικελίᾳ Καμαρῖναν (sic illi. E, H., Sch.: Καμαρίναν.) εἶναί φασιν, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ τὴν ἡμῖν γινωσκομένην· (hoc quidem non male: v. ann. ad ε', 34. et η', 8.) ἄλλοι δὲ ὅτι νῆσος ἦν πρότερον πλησίον τῆς τῶν Κυκλώπων χώρας. ἔστι δὲ καὶ κρήνη ἐν Θεσσαλίᾳ. — εὐρυχόρῳ, εὐρείῃ. δ', 635 etc. — ἀγχοῦ Κυκλώπων, *prope Cyclopas.* sed eo nihil proficitur, siquidem Cyclopum terra aeque fabulosa est ac Phaeacum. id tamen certum est, et hos et illos in extremis orbis terrarum partibus habitare creditos fuisse, vicinos et cognatos diis. genus Phaeacum Alcinous significans η', 205.: ἐπεί σφισιν (diis) ἐγγύθεν εἰμὲν, inquit, ὥσπερ Κύκλωπές τε, καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων. τὸ αὐτόχθον autem eorum indicantes Alcaeus et Acusilaus eandem illis atque Cyclopibus et Gigantibus matrem tribuerunt Tellurem. v. N cum h. l., tum ann. ad l. c. libri 7. — ὑπερηνορεόντων. β', 324 etc. — σινέσκοντο, *infestabant.* λ', 111, Il. ω', 45 etc. — de *Nausithoo* v. η', 56 — 63. Phaeacem, Neptuni et Cercyrae filium, Nausithoi patrem facit Diodorus 4, 72., famam secutus ille procul dubio Corinthiorum, qui coloniam suam Corcyraeam, anno 736. ante Chr. nat. deductam, mythica Phaeacum gloria illustrarent. sed bene Am. Q. et E ad 8.: ὅτι Σχερία ὠνομάσθη ἡ τῶν Φαιάκων γῆ, καὶ οὐ Κέρκυρα· καὶ ὅτι ἔξω τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης. cf. E.

εἷσεν δὲ Σχερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας.
ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς.
τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι, Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι,
σταθμοῖϊν ἑκάτερθε· θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.

8. vulgo libri: εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ. sed Harl. et H.: εἶσεν δ' ἐν (scrib. δέ.) Σχερίῃ. ἔξω τοῦ ν (scrib. τῆς ἐν.) Ἀριστάρχειοι, οὐχ ὥς τινες, ἐν Σχερίῃ. noli dubitare, quin hoc illi voluerint: ineptus enim fuisset Aristarchus, si nihil nisi εἶσε scripsisset, usurpata licentia praeter necessitatem. imo scripsit ille Criticus Σχερίῃ pro ἐν Σχερ., et vitato homoeoteleuto, et eleganti usu dativi, de quo usu v. inferius 162, Jacobs. ann. ad Anthol. Palat. p. 168., Matth. §. 405., nos ad Eurip. Iphig. Aul. 685. pejus etiam Am. Q. et E.: Ἀρίσταρχος· εἶσεν δ' ἐν σχεδίῃ. annotavit Porsonus, in Harl. ad ι', 345. legi εἶσε δὲ Σχερίῃ, ubi εἶσε haud dubie scriptum est pro εἶσεν. — ἀνδρῶν ἀλφ. α', 349.

9, 10. Am. Q., H., Sch.: ἀμφὶ — ἔλασσε. ἤτοι περιέτεινε (Am. Q. περιετείχισε), περιέβαλεν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τοῦ ἐλαυνομένου σιδήρου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλάσαι, ὅ ἐστι πῆξαι κ. σκάψαι. mire E: — μετενεχθὲν ἀπὸ τοῦ ἐλαυνομένου ἵππου, (!) ἢ σιδήρου. — καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν. templorum non ita frequens mentio est in his carminibus, praesertim ap. Graecos; memoratur tamen Minervae templum, quod Athenis fuit, Il. β', 549., et Apollinis Delphici ibidem ι', 404., et Jovis Dodonaei Il. π', 233. cf. μ', 345—347. Phaeacum quidem cum alia templa dicit, tum Neptuni (266.), qui deus auctor ejus gentis perhibebatur. N: „Sowie gewiss kein Haus gebauet wurde, ohne dass der ἑρκεῖος (Od. 22, 335.) seinen Altar bekam, so wurde natürlich auch dem Stamm- oder Stadtgotte in einer neuen Stadt Wohnung gemacht. Hier bei den Phäaken also finden wir hauptsächlich einen Tempel des Poseidon. Dies alles aber zusammen mit der weitern Beschreibung der Phäakenstadt (262—69; 7, 43—45.) macht allerdings den Eindruck des *Neustädtischen*, wie Wachsmuth *Hellen. Alterth.* 1., 1. S. 100 bemerkt, und begründet das Urtheil, dass Hom. hier nachbildete, was er in den Städten Aeoliens und Ioniens gesehn." — καὶ ἐδ. ἀρούρας, *et divisit agros*, jure hereditario, ut conjicere licet. aliter aliae gentes: v., laudante N., Caesar de B. G. 6, 22., Tacitus Germ. 26., Eustath. ad Dionys. Perieg. 97. Andromache de orbo filio, Il. χ', 489.: ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρήσουσιν (h. e. ἀφαιρήσουσιν) ἀρούρας.

11. γ', 410.

12—23. θεῶν ἄπο, θεῶν πάρα, ut Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι 18. *a diis consilia doctus*, divina praeditus sapientia; quemadmodum Ulysses Διῒ μῆτιν ἀτάλαντος appellatur Il. β', 169. — ἀθανάτῃσι — ὁμοίη. descriptio summae pulcritudinis. δ', 13: παῖδ' ἐρατεινὴν Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης etc. — πὰρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι. sic etiam Penelopen ancillae duae comitantur α', 331., nec unquam solae sunt feminae nobiles; id quod merito indignum videri solet gentibus paulo humanioribus. — Χαρίτων — ἔχουσαι. h. e. item pulcherrimae, dignaeque famulari apud talem dominam. habebatur autem Gratiarum donum, quidquid venustum aut gratum erat, teste Pindaro Olymp. 14. — σταθμοῖϊν ἑκ., *ad postem utramque* forium. Am. Q. σταθμοὶ λέγονται τὰ ἑκατέρωθεν τῶν θυρῶν ὄρθια ξύλα, τὰ ἀνέχοντα τὰς φλιάς. v. Schn. v. φλιά. — E: θύραι δ' ἐπ. φαειναί. ὅ ἐστι κεκλεισμέναι ἦσαν. ἐφάνη γὰρ ἀλλαχοῦ (Il. ε', 751., ubi v. ann.) ἀνακλίνειν τὸ ἀνοίγειν, — ᾧ ἀκόλουθον ἐπὶ τοῦ κλείειν τὸ ἐπικεῖσθαι κ. τὸ ἐπι-

ἡ δ' ἀνέμου ὡς πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
ἥ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Ναυσικάα, τί νύ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ!
εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν, οἵ κέ σ' ἄγωνται.
ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
ἐσθλή, χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι·
καί τοι ἐγὼ ξυνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
ἐντύνεαι, ἐπεὶ οὔτοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσεαι.
ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες ἀνὰ δῆμον

θεῖναι. διὸ ἔφη ἐκεῖ Ὅμ. ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι. — φαεινάί. κ', 230, Il. ξ', 169 etc. χρυσείας dixit η', 88. — Am. Q. et H.: ἡ δ' ἀνέμου ὡς πνοή. (sic.) νοητέον παρεισδῦσαν πάλιν τὴν θεὸν παρὰ κληῗδος ἱμάντα (δ', 802.). — στῆ — κεφαλῆς. v. ann. ad δ', 803. — Am. Q. et H.: — ναυσικλ. ἐν τοῖς κατὰ ναυτικὴν ἔργοις ἐνδόξου. — ὁμηλικίη. γ', 49. — κεχάρ. δὲ θυμῷ. δ', 71 etc.

25—35. τί νύ σ' ὧδε — μήτηρ; nota periphrasis τοῦ εἶναι, a causa: nam idem dixisset τί νυ ὧδε μεθήμων εἶ; Il. ν', 777.: οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ etc. — μεθήμονα, *negligentem*, segnem, socordem. Il. β', 241, ν', 108, 121. — ἀκηδέα, *incurata*. ω', 186.: ὧν ἔτι καὶ νῦν Σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος. cf. τ', 18. activo sensu legitur haec vox Il. φ', 123. et alias. — σιγαλόεντα. Il. ε', 226. — καλὰ εἵματα. — τὰ δὲ, ταῦτα δὲ, h. e. καλὰ εἵματα. — οἵ κέ σ' ἄγωνται, *qui te ducent* in domum sponsi. dicit ipsum sponsum et παρανύμφιον seu πάροχον, qui vestibus nuptialibus donabantur a sponsa, invicem donata. de hoc quidem Feith. 2, 14, 7. laudavit ista Helenae ο', 125.: δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην Σῇ ἀλόχῳ φορέειν. de sponsae autem donis E: ἔθος γὰρ, φασὶν, ἦν, τὰς νύμφας τοῖς τοῦ νυμφίου ἐσθῆτας ἐν τῷ τοῦ γάμου καιρῷ χαρίζεσθαι. argute H.: τὰ τῆς ἀνδρικῆς ἐσθῆτος προοικονομεῖ, ἵνα ἐξ αὐτῶν λάβῃ τι ὁ Ὀδ. de pompa nuptiarum v. Il. σ', 491—496. et cf. N. — E: φάτις ἡ φήμη, ἀπὸ τοῦ πέφαται, ὡς ἀπὸ τοῦ πέφασαι ἡ φάσις, κ. ἐκ τοῦ πέφαμαι ἡ φάμα δωρικῶς, κ. ἡ φήμη κοινῶς. — ἀναβαίνει. inepte H.: ἀναβιβάζει, αὔξει. E.: τὸ ἀναβαίνει ἀναστροφὴν δοκεῖ ἔχειν, ἵνα λέγῃ, ὅτι φάτις ἀνὰ τοὺς ἀνθρώπους βαίνει. eadem est Hermanni sententia ann. ad Soph. Oed. R. 496. et Nitzschii, quibus quod ponendum videtur disjuncte ἄνα βαίνει, minime necessarium est, sed dixit Hom. ἀναβαίνει ἀνθρώπους, ut ὑπερῷ' ἀναβᾶσα δ', 787., Ἴλιον εἰσανέβαινον β', 172., ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ inferius 91. et similia; cujusmodi et illud est apud Herodotum 5, 34.: τεῖχος ἐσάξαντο, quod idem dicere poterat ἐς τ. ἐσάξ., sicut Hom. dixit δ', 751.: εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα. v. Matth. §. 425. — τοὶ sententiae generalis index est, ut passim. v. Il. ν', 115. *ex hujusmodi enim rebus bona fama collecta peragrat homines.* — ἴομεν, ἴωμεν. — ἅμ' ἠοῖ φαιν. η', 222, Il. ι', 618 etc. — καί τοι etc. asyndeton aptum orationi patheticae. ordo: καὶ ἐγὼ ἕψομαι ἅμα τοὶ (h. e. σοί.) ξυνέριθος, *et ego te comitabor adjutrix.* ἐρίθους dixit Il. σ', 550. et 560., ubi v. ann. et cf. Boissonad. ad Marinum pag. 118. — Am. Q. et E.: ἐντύνεαι. κατασκευάσειας, πλύνειας, κοσμήσειας, κομίσειας. cf. γ', 33 etc. — ἀριστῆες. ξ', 218, Il. α', 227 etc. — ἀνὰ δῆμον. sic A. 2. et 4. vulgo: κατὰ δ., quae scriptura profecta est, opinor, ab eo, qui metro prospiceret, cum nesciret, postremam in ἀριστ. pro longa esse propter arsin. sic ἀνὰ στρατὸν Il. α', 10, 53. cf. Odyss. α', 365 etc. —

πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
ἀλλ' ἄγ', ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
ζῶστρά τε, καὶ πέπλους, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
καὶ δέ σοι ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος."
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
ἔμμεναι, οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη,
τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
ἔνθ' ἀπέβη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρῃ.

mane Nausicaa veniam eundi et vehiculum a patre petit, facileque impetrat.

Αὐτίκα δ' Ἠὼς ἦλθεν εὔθρονος, ἥ μιν ἔγειρε,
Ναυσικάαν εὔπεπλον· ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον.
βῆ δ' ἴμεναι κατὰ δώμαθ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι,
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί· κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας.

γένος, *genus nobile*. Il. ζ', 209.: *μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν* etc. Eurip. Phoen. 371.: *οὐδ' ηὐγένειά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα; ΠΟ. Κακὸν τὸ μὴ ἔχειν· τὸ γένος οὐκ ἔβοσκέ με.* idem Ione 229.: *ἐκ γῆς πατρός σου πρόγονος ἔβλαστεν πατήρ; ΚΡ. Ἐριχθόνιός γε· τὸ δὲ γένος μ' οὐκ ὠφελεῖ.* et Stheneboea, fr. 7.: *πολλοὺς δὲ πλούτῳ καὶ γένει γαυρουμένους* etc. nec male Sch.: *ὅθι τοι γένος. (ὅθι) οὐ τοπικόν ἐστι νῦν, ἀλλὰ θέλει λέγειν, ἐν οἷς καὶ αὐτὴ ὀνομάζῃ τοῖς ἀρίστοις, τουτέστιν ὅτι εἶ εὐγενής.* Harl. quoque et H.: *ὅπου, ἐν τοῖς ἀρίστοις* etc.

36—40. *ἐπότρυνον*. α', 89, Il. ο', 258 etc. — *ἠῶθι πρό*. ε', 469. *ἡμιόνους*. δ', 636, η', 2 etc. v. ann. ad Il. κ', 351. — *ἅμαξαν*. 72, ι', 241, 242, Il. η', 426 etc. idem est *ἀπήνη*, ut E notavit. — *ἐφοπλίσαι*, *apparare*. β', 295 etc. — *ῥήγεα*. γ', 349, δ', 297 etc. — Am. B.: *πλυνοί. οἱ λίθοι, ἐν οἷς πλύνουσιν. ἐκ μέρους δὲ πάντα τὸν τόπον φησί.* intelligit *πυέλους, τουτέστι λεκανίδας* (Becker) *ἐκ λίθων, ἐπιτηδείας πλύνειν*, ut ait E ann. ad Il. χ', 153. sed idem isto loco: *ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ*, inquit, *βόθροι τινὲς οἱ πλυνοὶ παραποτάμιοι, πρὸς πλύσιν χρήσιμοι καὶ αὐτοὶ, ὧν πρὸς διαστολὴν οἱ ἐνταῦθα λαΐνεοι λέγονται, ὅ ἐστι λίθινοι.* et hic: *πλυνοὶ παρὰ μὲν ἄλλοις σκάφαι τινὲς χρήσιμοι πλύνειν, παρὰ δὲ Ὁμήρῳ βόθροι ἐν οἷς ἔπλυνον. διὸ προϊὼν φησιν* (91, 92.)· *ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ· Στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς· δεικνὺς, ὡς ταυτόν ἐστι βόθρους εἰπεῖν καὶ πλυνοὺς, ὧν ἡ χρῆσις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ.* (Plut. 1057.) *ἐπηετανοὺς* („*juges, perennes, nicht versiegende.*" N.) vocat 86. cf. η', 128, ν', 247.

44—47. E: *γίνεται τὸ πίλναται* (Il. τ', 93, ψ', 368.) *ἀπὸ τοῦ πελῶ, μεταβληθέντος τοῦ ε εἰς ι, ἅμα τῇ ἐπενθέσει τοῦ ν, ὁμοίως τῷ κεδῶ κιδνῶ κ. ἑτέροις πολλοῖς.* (Am. E: *ἐπιπίλναται. προσπελάζει, ἀπὸ τοῦ πέλω* etc.) *αἴθρη δὲ* (Il. ρ', 646.) *φανερῶς ἡ εὐδία· ὅθεν δοκεῖ καὶ βορέας αἰθρηγενέτης* (ε', 296.) *γίνεσθαι. τὸ δὲ πέπταται ἀντὶ τοῦ ἐξήπλωται* (*explicata est*). — *κυρίως γὰρ ἐπὶ πτηνῶν* (?) *ἡ λέξις· ἐνταῦθα δὲ ἁπλῶς τὸ χύμα τῆς ἄνω αἰθρίας δηλοῖ.* — *τὸ δὲ ἐπιδέδρομεν ἀντὶ τοῦ ἐπιτρέχει, ἐπιπολάζει.* — sensu contrario dixit υ', 356.: *ἠέλιος δὲ Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.* „cf. Arat. Phaen. 80. Apoll. Rhod. 2, 670.: *ἐπιδέδρομε νυκτὶ Φέγγος.*" E N. — Ap.: *διεπέφραδε. ἐνετείλατο.* v. Il. σ', 9.

48—55. „*μὶν* —, *Ναυσικάαν*, ut *μὶν* —, *σὸν πατέρ'* α', 194. cf. Il. φ', 249, ν', 600, Th. §. 284, 17." E N. — *ἄφαρ*, *statim*, *tum*. α', 410 etc. — H.: *ἀπεθαύμασ' ὄνειρον. διὰ*

ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
ἐς βουλὴν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
ἡ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε·
„Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
ὑψηλὴν, εὔκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε, μετὰ πρώτοισιν ἐόντι,
βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες,
οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες
ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν."

τὸ ἐναργές. — ἐπ' ἐσχάρῃ, *ad focum*. „*am Heerde, bei der niedern Feuerstelle*. 305., u. 7, 153. die nähere Bezeichnung." *E N.* tempus anni significari putant illud, quo materfamilias ad focum sedet cum ancillis. sed hieme non lavisset Nausicaa sub dio in fluvio (96.). imo nunquam igne carebant foci beatorum, cum ad alios usus, tum ad lucendum. pauperior quoque Tibullus sperat fore, ut assiduo igne luceat focus suus, Eleg. 1, 1, 6. ceterum Nausicaa transit gynaeceum, et, salutata matre, ad ἀνδρῶνα properans exeuntem convenit patrem. Am. B.: ἠλάκατα („v. Buttmann. *Mythol.* 2. p. 361. et sequ." N.) τὰ ἔρια, ἠλακάτη δὲ τὸ ξύλον, ἐν ᾧ τυλίσσονται τὰ ἔρια. — E: ἁλιπόρφυρα. (306, ν', 108.) τουτέστι (?) μέλανα, κατὰ τὸ ἰοδνεφὲς εἶρος, ὃ πρὸ τούτου εἶχεν ἡ Ἑλένη. (δ', 135.) καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἁλιπ. τὰ ὅμοια πορφυρούσῃ ἁλί. ἢ τὰ ἐκ θαλασσίας πορφύρας. de purpuris philosophus H. A. 5, 13, 3.: τὸ ἄνθος αὐτῶν αἱ μὲν πλεῖσται μέλαν ἔχουσιν, ἔνιαι δ' ἐρυθρὸν, καὶ μικρόν. scribamus μικτὸν, ex utroque illo colore *mixtum*. Plin. H. N. 9, 38., p. 526. ed. Hard.: *rubens color* (purpurarum) *nigrante deterior* etc. — Am. Q.: μετὰ κλειτοὺς βασ. ἐρχομένῳ πρὸς τοὺς κλ. βασ. ἐς — κάλεον. οὐχ ὅτι νῦν τοιοῦτόν τι ην, ὥστε χρείαν εἶναι τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οἷόν που ἔδει ἀπαντᾷν ὅπου αὐτὸν ἐκάλει τὰ πράγματα διὰ τὴν ἀρχήν. Am. B.: ἐς βουλήν. τὸ βουλευτρὸν λέγει νῦν. Il. β', 53, 194. E: καὶ ὅρα τὸ κάλεον, ἐξ οὗ ἡ σύγκλητος βουλή.

57—59. E: — πάππα φίλε. ὅτι τὸ παππάζειν, ὅπερ ἐν Ἰλιάδι (ε', 408.) κεῖται, ἐκ τοῦ ἐνταῦθα ῥηθέντος πρὸς τὸν πατέρα Ἀλκίνοον ὑπὸ τῆς θυγατρὸς παρῆκται. — ἔστι δὲ ὁ πάππας συγγενικὴ λέξις, προσφωνουμένη ἐκ παιδὸς πρὸς πατέρα. (πάππαν, παππίαν, παππάζειν, dixit Aristoph. Pace 120, 128, Eccl. 645, Vesp. 296 et 584. laudavit de hoc nomine N Scaligerum ann. ad Festum v. Buttubata. — οὐκ ἂν cum optativo in precibus, ut η', 22. cf. Il. κ', 204 etc.) τὸ δὲ ῥερυπωμένα κοινότερον ἐῤῥέθη· τὸ γὰρ Ἀττικὸν ἐῤῥυπωμένα. metri necessitatem excusat bonus vir E. cf. Matth. §. 163, 2., Buttmann. *Ausf. Sprachl.* 1. p. 27. ann.

60. ἐόντι vett. edd., item codd. Vindob. praeter 3. et 5. H.: ἐόντατι, h. e. ἐόντι: nam emendata adscribere solent librarii mendosis. v. ann. ad Il. ω', 157. obtinuit scriptura libri Harl. ἐόντα, quae nec per se melior est, et displicet propter homoeoteleuton versus sequentis. τὸ ἐόντι novit etiam E. — μετὰ πρώτοισιν, *inter proceres*. in Iliade πρῶτοι dici solent οἱ πρόμαχοι. Aeschylus πρώτους πίστιν dixit fidissimos Pers. 416., ubi Blomfieldius minus recte: „ἐν πρώτοις, *praecipue*, ut Her. 8, 69." Eurip. Or. 1219.: τὰ πρῶτα κατὰ Πελασγὸν ἕδος Ἀργείων, h. e. Argivarum primariae. cf. Hippol. 936.

61—77. βουλὰς βουλεύειν. v. ann. ad Il. δ', 324. — ὀπυίοντες, *conjuges*, mariti. β', 207 etc. „sic etiam Pindarus hoc verbum usurpavit Isthm. 4, 100. alias enim ὀπυίειν est *uxorem ducere*, velut Il. ν', 429." *E N.* — H.: ἐς χορόν. ἁβροδίαιτοι γὰρ ὄντες οἱ Φαίακες καθημέραν ἐχόρευον. saltationis peritissimi Phaeaces: v. ϑ', 262—

Ὣς ἔφατ'· αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
πατρὶ φίλῳ. ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
„Οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω, τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
ὑψηλήν, εὔκυκλον, ὑπερτερίῃ ἀραρυῖαν."

proficiscitur virgo regia cum ancillis ad fluvium et scrobes lavando aptas.

Ὣς εἰπὼν δμώεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὥπλεον, ἡμιόνους θ' ὕπαγον, ζεῦξάν θ' ὑπ' ἀπήνῃ·
κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινήν,
καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ·
μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν
παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει· ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
ἄσκῳ ἐν αἰγείῳ, κούρῃ δ' ἐπεβήσατ' ἀπήνης·
δῶκεν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
*εἵως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,

265, 370—380. — θαλερὸν γάμον, h. e. θαλερῶν, nuptias juventute florentium. cf. ν', 74, hymn. in Pana 35. — ὑπερτερίῃ. intell. μερίδι, vel quiddam simile. Ap.: ὑπερτερίῃ. τὸ πῆγμα τῆς ἀμάξης. Il. ω', 189.: αὐτὰρ ὅγ' υἷας ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην Ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς. ibi Sch.: πείρ. τὸ ἐπικείμενον τῇ ἁμάξῃ πλινθίον (germ. *Wagenkorb*), ἐφ' οὗ φέρουσι τὰ φορτία, ὃ καὶ ὑπερτερίαν καλοῦσι. similiter alii Scholl. h. l. — ἐϋξέστῳ. δ', 48. — Am. Q., H., Sch.: ἅπαξ ἐνταῦθα ἡ κίστη, ἡ ἐδεσματοθήκη. λέγεται δὲ οὐκ ἄποθεν τοῦ ἐγκεῖσθαί τι ἐν αὐτῇ. perperam libri: — ἡ κίστη. λέγ. δὲ ἡ ἐδεσμ. οὐκ etc. similiter E. — μενοεικέα. ε', 166 etc. — ὄψα. γ', 480, ε', 267.

78. temperare mihi non potui, quin puncto addendo manum Homeri restituerem. libri enim, neglecto iota subscripto, quod genus mendae attigi ann. ad Aeschyl. Prom. 1033.: κούρη δ' ἐπ. ἀπ., *puella vero conscendit currum.* adeone invenustum esse poëtam venustissimum, ut ejusmodi dicto interrumpat cursum narrationis? minime, sed multa intelligenda relinquit auditori, cumque 81. flagellum et frena sumsisse dicit Nausicaam, currum eam antea conscendisse significat a consequente. hic autem non illam dicit, sed matrem, quae postquam vinum infudit utri caprino, *utrem cum in plaustro collocari jussit filiae*, κούρῃ ἐπεβήσατο ἀπηνης. dixit ἐπεβήσατο pro ἐπέβησε, medio usurpato significatione activi, sicut Il. α', 501. et χ', 235., quae exempla ejus usus attulit Matth. §. 496, 7.; librarii nihil nisi haec et similia cogitarunt ἵππων ἐπεβήσατο Il. κ', 513., ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης δ', 521. legitur quoque ἐπεβήσετ' in vulgatis libris, sed ἐπεβήσατ' in A. 2. et 4., quod εὐφωνότερον. — ἄσκῳ ἐν αἰγ. ι', 196, γ', 247.

79. H.: ληκύθῳ. ἀγγείῳ ἐλαιοδόχῳ, τῇ λεγομένῃ λίτρᾳ. (?) E: λήκυθος ἀγγεῖον ἐλαιοδόχον, παρὰ τὸ ἔλαιον κεύθειν, ἵνα ᾖ ἐλαιόκυθός τις. (?) ὅτι δὲ ἡ λήκυθος καὶ ὄλπη λέγεται, φέρει χρῆσιν Ἀθηναῖος ἐξ Ἀχαιοῦ, γλαφυροῦ, φησί, ποιητοῦ etc. — ὑγρόν. δ', 458.

80. εἵως. etiam hic ponendum arbitror εἵπως, ut δ', 800. Hermannus ann. 360. ad Vigerum: „ἕως pro ὡς, i. e. ὅπως, *ut*," inquit, „rarissimum est, et vereor ne solius Odysseae proprium; in Iliade certe non occurrit." diversae indolis est ε', 386., quem laudavit N.; εἵπως aptissimum in re haud necessaria, sed fortuita. — χυτλ. Am. Q. et B.: τὸ χυτλώσασθαι ἐπὶ τοῦ μετὰ λουτροῦ ἀλείψασθαι τίθησιν, οὐχ ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ ἀλείψασθαι. τὸ δὲ μετὰ ἐλαίου ὕδωρ χύτλον ἐκάλουν. similiter alii Scholl. Ap.: χυτλώσαιτο. ἀλείψαιτο μετὰ λούσασθαι. scrib. μετὰ τοῦ λούσ. excidit τοῦ propter -τὰ simile, quod antecedit. v. ibi ann. et Schn. v. χύτλον.

μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνοιϊν.
αἳ δ' ἄμοτον τανύοντο, φέρον δ' ἐσθῆτα, καὶ αὐτὴν,
οὐκ οἴην· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.

facto opere lavantur illae et prandent in ripa fluvii;

Αἳ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἔνθ' ἦτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρορέει, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι,
ἔνθ' αἵγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα,
τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ·
στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς, ἔριδα προφέρουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε, κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλὸς, ἧχι μάλιστα
λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
αἳ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.

tum sphaera ludunt.

αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αυτὴ,
σφαίρῃ ταὶ δ' ἄρ' ἔπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι·

82—84. *καναχὴ*, *fremitus*. Il. π', 105 etc. — Am. E.: *ἄμοτον* (v. Il. δ', 440.) *τανύοντο*. ἀπλήρωτον ἔτρεχον, συνεχῶς ἐφέροντο. Am. B.: *τανύοντο*. ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ἔτρεχον, ὡς ἐκεῖ (γ', 486.)· οἱ δὲ *πανημέριοι σεῖον ζυγόν*. — *οὐκ οἴην*. cf. β', 11. — *ἄλλαι*. α', 132.

86—98. *ἔνθ' ἦτοι*. ἔνθα δή. v. Schn. v. ἦτοι et ann. ad Il. α', 68. — *ἐπηετανοί*. 40. — Am. B.: *ὑπεκπροέλυσαν*. ἡ μὲν ὑπὲκ τὴν ἀπόζευξιν δηλοῖ, ἡ δὲ πρὸ τὴν εἰς τοὔμπροσθεν ἔλασιν τῶν ἡμιόνων. similiter H. et Sch., disertiusque E. — *σεῦαν*, *egerunt*, propulerunt. Il. ο', 680 etc. — *ἄγρωστιν*. interpp.: *gramen*, *Gras*. proprie dici videtur *panicum* (german. *Fenchgras*) *dactylon* Linn., quam plantam Neograeci vocant ἀγριάδα. E: ἡ δὲ ἄγρωστις βοτάνη, ἣν ἀγρίαν ἡ κοινὴ γλῶσσά φησιν, ὅτι *μελιηδής* ἐστιν, ὅ ἐστι γλυκεῖα, δῆλον. ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ, κ. φιλεῖται τοῖς ἀλόγοις ζώοις. (v. Billerbeck. Flor. class. p. 21.) *ἐσφόρεον* δὲ *ὕδωρ* ἀντὶ τοῦ ἔφερον ἔσω τῶν πλυνῶν. (v. ann. ad 29.) — *προφέρουσαι*, ἐπιφέρουσαι. v. Il. γ', 7. — E.: τὸ *ῥύπα* μεταπλασμὸν ἔπαθεν. ὡς γὰρ ὁ ζυγὸς τὸ ζυγὸν καὶ τὰ ὅμοια, οὕτω καὶ ὁ ῥύπος τὸ ῥύπον. οὗ ἡ εὐθεῖα παρὰ Θεοκρίτῳ, εἰπόντι (Adoniaz. 20.) ἅπαν *ῥύπον*. λέγει δὲ *ῥύπα* τὰ ῥύπου μετέχοντα. — *λάϊγγας*. ε', 433. — *ποτὶ χέρσον* φερομένη, cujus verbi notio inest in ἀποπλύνεσκε. H.: ὅπου κατὰ τὴν χέρσον λάϊγγας ἀπέπλυνεν ἡ θάλασσα. littus arenosum, et a consequente siccum, nec lutosum, dicit, in quo vestes explicare amant lotores. *ubi maxime terrae appulsum mare abluebat lapillos*, h. e. ubi littus maxime lapillis et arena contectum erat. — *αἳ δὲ — ἐλαίῳ*. v. 227. — Sch.: *τερσήμεναι*. ξηρανθῆναι. ε', 152 etc.

99, 100. *τάρφθεν*, ἐτάρφθησαν. *satiatae erant*. τ', 213, 251, φ', 57. cf. α', 26. — *σφαίρῃ ἔπαιζον*, *pila ludebant*, qui ludus cum saltatione conjunctus nonnunquam fuit, velut θ', 370—379. ejus ludi inventionem Nausicaae tribuit Agallis sive Anagallis, grammatica Corcyraea ap. Athen. 1, 14, D. et Suidam. a quo ludo diversus est ille singulorum, cujus meminit Apoll. Rhod. 3, 132—141. E: πρῶτα μὲν ῥητέον ὡς καὶ πάλαι ποτὲ τὸ σφαιρίζειν διὰ σπουδῆς ἤγετο, οὐχ ἁπλοῦν ὂν οὐδὲ αὐτὸ, ἀλλὰ διαφορὰς ἔχον. (ann. ad 115.: σκοπητέον δὲ εἴπερ ἡ κατὰ σφαῖραν αὕτη παιδιὰ ἡ λεγομένη ἐφετίνδα ἐστί. τοιαύτη δὲ λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὅταν ἄλλῳ προσδείξαντες τὴν σφαῖραν

τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα,
ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι
(τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
ἀγρονόμοι παίζουσι, γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·
πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,

ἄλλῳ ἐφῶσιν. ἡ δ' αὐτὴ καὶ φεννὶς ἐλέγετο. ἔστι γάρ, φασὶ, φεννὶς παιδιὰ διὰ σφαίρας, ὁπηνίκα ἑτέρῳ προδεικνύντες εἶτα ἄλλῳ ἀφιᾶσι τὴν σφαῖραν, ὥσπερ φενακίζοντες. viguit fere hic ludus apud omnes omnis aevi populos. inventorem Plin. 7. p. 417. ed. Hard. nominat Pythum quendam; alii ad alios eam gloriam referunt; fierique sane potest, ut res non ita difficilis pluribus in mentem venerit, quorum nomina interciderunt. Romani quidem pueri etiam in gymnasiis ludebant pila. Plautus Bacch. 3, 3, 20.: *ante solem exorientem ni in palaestram veneras, Gymnasi praefecto haud mediocris poenas penderes. — Ibi cursu, luctando, hasta, disco, pugilatu,* pila, *Saliendo, sese exercebant mage quam scorto aut saviis.* v. Donndorffii *Gesch. der Erfind.* 1. p. 84. et, quem B. laudavit, Burette *Mém. de l'Acad. des Inscr.* t. 1. p. 155.) — μάλιστα δὲ, φασὶν, ἐπεμελήθησαν ὕστερον σφαιριστικῆς πόλεων μὲν κοινῇ Λακεδαιμόνιοι, βασιλέων δὲ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἰδιωτῶν δὲ Σοφοκλῆς ὁ Τραγικὸς, ὃς καὶ, ὅτε, φασὶ, τὰς Πλυντρίας ἐδίδασκε, τὸ τῆς Ναυσικάας πρόσωπον, σφαίρᾳ παιζούσης, ὑποκρινόμενος ἰσχυρῶς εὐδοκίμησεν. εἶτα ἰστέον καὶ ὅτι παρὰ τὴν σφαῖραν, ἢ παρώνυμον ὁ Ἐμπεδόκλειος σφαῖρος, πέπαικταί τινι παλαιῷ εἰς ἄσωτον βραχυήλικα (?) τὸ Χαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις Σφαῖραν ἐποίησε τὴν πατρῴαν οὐσίαν. οὕτω συνεστρόγγυλεν ἰταμῶς καὶ ταχὺ etc. — H.: μολπῆς. τῆς παιδιᾶς, ὡς ἐπὶ τοῦ κυνῶν μέλπηθρα γενέσθαι (Il. ν', 233, ρ', 255, σ', 179.), καὶ δηΐῳ μέλπεσθαι ἄρηϊ (Il. η', 241.). idem et Scholl. Am.: μεταβαλὼν τὸ σφαίρῃ — ἔπαιζον εἶπε τῇσι — μολπῆς, πᾶσαν παιδιὰν μολπὴν λέγων, οἱ δὲ νεώτεροι τὴν ᾠδήν. ὅτι δὲ οὐκ ᾖδεν ἡ Ναυσ., ἀλλ' ἐσφαίριζε, δηλοῖ τὸ σφαῖραν — βασίλεια (115.).

102 — 109. „simile celebratum, quod suo modo expresserunt Apoll. Rhod. 3, 876 — 886. et Virg. Aen. 1, 502 — 508." *Cl. et Eichh.* — Τηΰγετον. Strabo 8, 5.: ἔστι δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς μεταξὺ Ταινάρου κ. Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἕω. διέχουσι δὲ σταδίους ἑκατὸν τριάκοντα αἱ Θυρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ οὔσαι κόλπῳ, ῥοώδης κρημνός. τούτων δ' ὑπέρκειται τὸ Ταΰγετον· ἔστι δ' ὄρος μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης, ὑψηλόν τε κ. ὄρθιον, συνάπτον κατὰ τὰ προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὑπωρείαις, ὥστε καταλείπεσθαι μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μεσσηνία συνεχής ἐστι τῇ Λακωνικῇ. ὑποπέπτωκε δὲ τῷ Ταϋγέτῳ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ, κ. Ἀμύκλαι, οὗ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, κ. ἡ Φάρις. Cellar. 1. p. 1209.: „Quintius consul Rom., Spartam oppugnaturus, referente Livio 34, 28., *vallem Taygelo subjectam cvastat.* venationes egregias haec juga omnis generis ferarum praebent, quas Paus. Lacon. cap. 20. recenset. his etiam virgines Spartanae exercebantur. Propert. 3, 14.: *et modo Taygeti, crines adspersa pruina, Sectatur patrios per juga longa canes.* dicuntur et plurali numero *Taygeta*, subaudi ὄρη, *montes, juga.* Virg. Georg. 2, 487.: *virginibus bacchata Lacaenis Taygeta*" etc. Am. Q. et H.: οἱ γὰρ τόποι οὗτοι πλεονάζουσι κάπροις κ. ἐλάφοις. οὐκ εἶπε δὲ λέουσιν, ἐπεὶ οὐ γεννᾶται ἐνταῦθα τὰ ζῶα ταῦτα, ὡς Ἀριστοτέλης (H. A. 6, 31; 8, 28.) μαρτυρεῖ. — de *Erymantho*, Arcadiae monte, in confiniis Achajae et Elidis, v. Cellar. ibidem p. 1220. a quo et flumini nomen haesit, et apro, μεγέθει κ. ἀλκῇ τοὺς ἄλλους ὑπερηρηκότι, ut ait Paus. Arcad. 24, 2. *Erymanthi nemora* dixit Virg. Aen. 6, 802 etc. — Am. Q.: ἀγρονόμοι, παροξυτόνως, αἱ ἐν ἀγρῷ νέμουσαι. οὐ γὰρ νεμόμεναι. τινὲς δὲ ἀγρόνομοι λέγουσι. similiter H. de accentu v. N. — παίζουσι, *ludunt*, venantur. non enim hic agitur saltatio, ut ψ', 147. et hymno in Ven., 120. Soph. El. 527.: πατήρ ποθ' οὑμὸς, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς Παίζων κατ' ἄλσος, ἐξεκίνησεν ποδοῖν Στικτὸν κεράστην ἔλαφον.

ῥεῖά τ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι),
ὣς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμής.

sphaeram in fluvium delapsam exclamantibus puellis Ulysses expergiscitur.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἰκόνδε νέεσθαι,
ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην,
* ἥ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
σφαῖραν ἔπειτ' ἔῤῥιψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια.
ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμβαλε δίνῃ·
αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἑζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·

reputat Ulysses secum, quid faciat; deinde foliis virilia cinctus procedit.

„Ὤ μοι ἐγὼ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;

110—113. „δὴ ἄρ'. hiatus rarior. v. Hermann. ad hymn. in Apoll. 51." *E N.* — εὐώπιδα κούρην. 142. ἑλικώπιδα Chryseïdem dixit Il. α', 98.

114. dixit Hom., nisi fallor: ἡ δ' οἱ etc. duo enim voluit Minerva: Ulyssem conspicere Nausicaam, et hanc illum ad Phaeacas perducere. quae separate dicenda erant hoc modo potius quam sic: *ut Ulysses conspiceret virginem, quae illum ad Phaeacas perduceret*, ne scilicet id tantum deae consilium fuisse videretur, Ulyssem conspicere puellam, quae illud officium praestare illi *posset*, cum revera praestato opus esset. δὲ saepe excidit, sive oscitante librario, seu propter similitudinem litterae vicinae. datur et tertium: nasus Critici, cui placeret prava ista, quam significavi, concinnitas orationis, cujus concinnitatis causa fieri potest ut deleverit particulam. ita etiam hiatus aufertur.

116—118. Am. Q. emendatus: ἀμφιπόλου — δίνῃ. τῶν διαβεβοημένων ἐστὶν ὁ τόπος ἐπὶ συντομίᾳ. οὐδὲν γὰρ ἔχει περιττὸν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπίθετα χρειώδη. τὸ μὲν γὰρ βαθείῃ ὑπὲρ τοῦ βοῆσαι τὰς παρθένους (h. e.: βαθ. dixit, quo haberent puellae, quod exclamarent.), ὡς ἂν οὐ παρὰ τὴν ὄχθην τῆς σφαίρας ἐμπεσούσης, ὅθεν ῥᾴδιον ἦν ἐξελέσθαι, ἀλλ' εἰς μέσον τὸ βάθος· τὸ δὲ μακρὸν ἄ. πιθανὸν εἰς τὸ ἀνεγερθῆναι τὸν Ὀδυσσέα. similiter Il. — ὥρμαινε — θυμόν. δ',

120 etc. — adscripsit hisce Cl. Virgilii Aen. 1, 311—313. et 7, 131, 132.

121, 122. H. emend.: θεουδής. θεοδέης, ἢ δεισιδαίμων. hoc tenendum est, neque admittendum, quod subjicit: ἢ θεοαδὴς παρὰ τὸ ἁδεῖν. sic tamen Ap. quoque: θεουδής. θεοαδὴς, θεοῖς ἀρεσκόμενος: et similiter E, apud quem scribendum est θεοαδὴς pro θεοειδής. sed Etym. M.: θεουδὴς, ὁ θεοσεβής. οὐκ ἔστιν, ὥς τινές φασι, θεοαδής. male Sch.: θεουδής. θεοειδὴς, θεοῖς ὅμοιος etc. nam etsi θεοειδὴς recte contrahitur in θεουδὴς, tamen non potest fieri, ut ea sit origo hujus vocabuli, cum prorsus ab illo differat significatione, sed ducendum est a θεὸς et δείδω, ut dilucide ostendit Buttmannus *Lexil.* 43. cf. Montbelii *Observ. sur l'Odyssée d'Hom.* p. 97. vox primum usurpata in Odyssea, quae et alteram illam plus semel habet, idque solito sensu θεοεικέλον, *divini* seu *praeclari virtute*. verbo simili nostrates pium atque integrum virum appellant *einen gottesfürchtigen Mann.* gemina horum habes θ', 576, ι', 176. et ν', 202. τ', 364. Ulyssis θεουδέα θυμὸν praedicat Euryclea: οὐ γάρ πώ τις, inquit, τόσσα βροτῶν Διῒ τερπικεραύνῳ Πίονα μηρί' ἔκηε, οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας. et ibidem 109. βασιλεὺς ἀμύμων is dicitur, ὅστε θεουδὴς Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων Εὐδικίας ἀνέχῃσι, h. e. Hesychii et Grammaticorum verbis θευσεβὴς, εὐ-

ὥστε με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτή,
* Νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων;
ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι ἠδὲ ἴδωμαι."
"Ὣς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς,
ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῒ μήδεα φωτός.
βῆ δ' ἴμεν, ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
ὅστ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ ὀΐεσσιν,
ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.

adspectu ejus territae ancillae diffugiunt; manenti Nausicaae supplicat Ulysses.

σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἅλμῃ·

σεβὴς, δίκαιος, εὐγνώμων, vel θεοῦ λόγον ἔχων, ut Plut. interpretatur libro *ad Principem inerud.* c. 3. sic itidem Apoll. Rhod. 2, 1181.: ἄνδρες, — οἵτε θεουδέες ἠδὲ δίκαιοι, qui et μειλιχίην καὶ θεουδείην dixit 3, 586. aliter alii recentiorum. v. Buttm. l. c. pag. 172. — ὥστε, ὡς, *quoniam*. α', 227 etc.

123. locus affectus, siquidem Nymphae non possunt appellari κοῦραι, *puellae*, possunt κοῦραι Διὸς, *filiae Jovis*, ut 105. scribamus ἢ Νυμφέων, quam contractionem habet μ', 318. facile oblitterata fuerit ἢ particula, praesertim initio versus, vel rapta a litteris utrinque vicinis propter similitudinem (v. Am. Q. et H. ann. ad vocab. σμερδαλέος 137); vel etiam Νυμφαίων forte scriptum pro Νυμφέων degeneravit in Νυμφάων, quo facto corrector aliquis ἄμετρον visum ἢ de industria expunxerit. nam haec tollere tam levicula de causa, quod quidam faciunt, temerarium est. sic Ulysses 149.: θεός νύ τις, ἢ βροτός ἐσσι; Virg. Aen. 1, 331.: *o quam te memorem, virgo? namque haud tibi voltus Mortalis, nec vox hominem sonat. o dea certe* etc. deorum omnia plena apud priscos illos. cf. hymn. in Ven. 92 etc.

124. Il. ν', 9.

125—137. ἦ νύ που — αὐδηέντων; recte Am. Q. et H., emendati a Buttmanno: εἰ μὴ Νύμφαι εἰσί. διαπορητικὸς ὁ ἤ, οὐ βεβαιωτικός. dubitat Ulysses, puellarum, an Nympharum voces audiverit. itaque, utrum horum sit, se experturum suisque oculis visurum dicit. — Sch.: ὑπεδύσατο. ὑπεξῆλθεν. H.: ἀντὶ τοῦ ἀνέδυ, ὡς τὸ αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης. (ε', 337.) similiter E. Hesych.: ὑποδῦναι, ὑπεκδῦναι. — μήδεα φωτὸς, *media viri*, h. e. pudenda. μήδεα per se dixit σ', 66. et alias; μέζεα Hesiodus Op. 510., τὰ μέσα Lucianus Asino, vol. 3. p. 88. ed. Tauchn. — Am. Q. et H.: βῆ — λέων. πρὸς τὴν ὑπομονὴν ἡ εἰκὼν, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη ἐγένετο τῷ Ὀδυσσεῖ ἐξελθεῖν, ὡς καὶ τῷ λέοντι. — βῆ δ' ἴμεν. α', 441 etc. — Am. B. et E.: ὑόμενος κ. ἀ. βρεχόμενος κ. ὑπὸ ἀνέμου καταπνεόμενος. — δαίεται, *ardent* E: τὸ δὲ ὄσσε δαίεται (α', 48 etc.), τουτέστι πυρόεν βλέπει, συντομώτατα μὲν ἐῤῥέθη· ἀλλαχοῦ γὰρ (δ', 662, Il. α', 104.) πυρὶ λαμπετόωντι ἐοίκασιν οἱ τοιοῦτοι ὀφθαλμοί. — κέλεται — ἐλθεῖν. Il. μ', 300 seq. H.: πυκινὸν δόμον. τὸν ἠσφαλισμένον ὑπὸ φυλάκων, ὡς καὶ (Il. ν', 804.) ῥινοῖσι πυκινὴν ἀσπίδα. — χρειὼ γὰρ ἵκανε, *usus enim*, sive necessitas, *venit*, h. e. adigebat eum.

137—148. Am. Q. et H.: σμερδαλέος. (λ', 608, Il. β', 309 etc.) πᾶσα μὲν γὰρ νεότης δι' ἀπειρίαν ἔμφοβος, ἐξαιρέτως δὲ ἡ θήλεια. μᾶλλον δὲ εἰκὸς ἦν τὰς ἐν τρυφῇ τετραμμένας διὰ τὸ ἄνθος (recte E: ἄηθες. v. ann. ad 123.) καταπλαγῆναι. — κεκακωμένος. δ', 754. — ἅλμῃ. ε', 53 etc. —

τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὐχούσας.
οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων.
στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεὺς,
ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
ἢ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·

callida Ulyssis oratio.

„Γουνοῦμαί σε, ἄνασσα! θεός νύ τις ἢ βροτός ἐσσι.
εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε, Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ', ἄγχιστα ἐΐσκω·
εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
τρισμάκαρες μὲν σοίγε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι (μάλα πού σφισι θυμὸς
αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν)·
κεῖνος δ' αὖ πέρι κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.

τρέσσαν. Il. ε', 256, ν', 515 etc. — ἄλλυδις ἄλλη. ε', 71, Il. λ', 486 etc. — Am. B.: προὐχούσας. (τ', 544 etc.) προβεβλημένας, προεχομένας. ἤτοι πρὸς τὰ ὑψηλότερα μέρη τῶν ὀρῶν. προκειμένας interpretatur E. — καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων, *et metum exemit membris*, h. e. pedibus. contra Il. γ', 34. ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα. Ap.: γυῖα κυρίως πόδες κ. χεῖρες. — σχομένη, *continens sese*. ἐπισχοῦσα ἑαυτὴν τῆς φυγῆς. *Ex Am. Q. et H.* — αὔτως, *sic*, sicut erat, procul stans, neque accedens obviam. H.: αὔτως. οὕτως ὡς ἔχει (εἶχε) σχήματος. — κερδαλέον, *utilem*, callidum. Am. Q. et H.: πανοῦργον, κέρδος αὐτῷ φέροντα. — Il. κ', 43.: χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ — Κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσῃ Ἀργείους.

152. Il. β', 58, Odyss. ν', 80 etc.

153. A. 2.: εἰ δ' αὖ γε βροτός ἐσσι (αὖτε βροτὸς εἶς), οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν. dittographia memorabilis.

155—159. θυμὸς — ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται. similiter ο', 379. et Il. ω', 119. eodem sensu per se dixit ἰαίνομαι τ', 537. de proprio v. κ', 359 etc. — λευσσόντων. genit. consequentiae. alioqui dicere poterat λεύσσουσιν. — θάλος εἰσοιχνεῦσαν dictum est figura πρὸς τὸ νοητὸν sive σημαινόμενον. Eurip. Bacch. 1169. τόδ' ἔρνος — κατθανόνθ' ὁρῶ, quem locum una cum aliis similibus attulit Bernhardy *Syntax der griech. Spr.* p. 428. cf. N. h. l., α', 387 etc. — πέρι κῆρι μακάρτατος. h. e. πέρι μακ. κ. ε', 36. — ἐέδνοισι. α', 277. — Am. B.: βρίσας. πολλὰ βαρύνας. *praevalens.* v. Schn. v. βρίθω. „duxit Nausicaam Telemachus, ut auctores sunt Hellanicus et Aristoteles.“ *E N.*, qui commemoravit Nasonis locum similem Met. 4, 320—326. „Musaeus 138.: ὄλβιος, ὅς σ' ἐφύτευσε, κ. ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ. Rufinus Anthol. Palat. 1. p. 109.: εὐδαίμων ὁ βλέπων σε, τρισόλβιος ὅστις ἀκούει, Ἡμίθεος δ' ὁ φιλῶν, ἀθάνατος δ' ὁ συνών. Virg. Aen. 1, 609.: *quae te tam laeta tulerunt Secula? qui tanti talem genuere parentes?* Petronius: *o felicem — matrem tuam, quae te talem peperit!*“ E Cl. cf. N ann. ad γ', 464., B. ann. ad Planudis metaphrasin Ovidii l. c. et, quos laudavit, Pricaeum, Albertum, Palairetum ad Lucam 11, 27

οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
τὴν ὁδὸν, ᾗ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι.
ὣς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ
δὴν, ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης,
ὡς σὲ, γύναι, ἄγαμαί τε, τέθηπά τε, δείδιά τ' αἰνῶς
γούνων ἅψασθαι. χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον·

160—165. Am. Q. et H.: οὐ γάρ πω τ. ἴδον. ἄλλη εὐπορία ἐπαίνων. νῦν γὰρ μερικῶς ὁ λόγος πρὸς τὸ ὀρθὸν κ. εὐφυὲς μόνον τοῦ σώματος. χρώμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τῇ εἰκόνι, κλῶνας κ. στελέχη καλοῦντες τοὺς εὐφυεῖς. — σέβας — εἰσορ. γ', 123 etc. — Δήλῳ, ἐν Δήλῳ. 8. Voss. *Myth. Br.* 8. *Bd. S.* 106.: „In Agamemnons Zeit hatte Delos für Seefahrt das vornehmste Orakel des Unheilwenders, wie Pytho für Landgeschäfft.“ et ibidem p. 91.: „Homers Achaier erfleheten in Delos von des Verderbs Abwender Apollon ein sicheres Geleit durch das ägäische Meer; Delos war, was nachmals Samothrake den Pontosfahrern, die dort mystischen Nothhelfern sich widmeten“ etc. — „φοίνικος νέον ἔρνος ἀν. ἐν. potuit huc respicere Aristaenetus, quum Laïdem suam incedentem κυπαρίττῳ comparat ἢ φοίνικι σειομένῳ ἡσυχῇ.“ B. E: — ὡς δὲ καὶ πρῶτον ἐκεῖ φοῖνιξ ἐκ γῆς ἀνῆλθεν, ἐῤῥέθη παρ' Εὐριπίδῃ τε (Hecub. 440—442.) καὶ ἑτέροις. ὡς δὲ καὶ δάφνη πρωτογόνος ἔφυ ἐκεῖ διὰ τὴν Λητὼ, καὶ ὡς ἀμφοτέρων ἀψαμένη, δάφνης τε ταύτης καὶ φοίνικος τοῦ ῥηθέντος, ὅτε ὤδινε (μαῖα γὰρ, φασὶν, οὐκ ἦν), ἐγέννησεν Ἄρτεμιν κ. Ἀπόλλωνα, παλαιὸς καὶ τοῦτο μῦθός φησι. τὸν δὲ ῥηθέντα βωμὸν οὐκ ἐν ναῷ, ἀλλ' αἴθριον ὑπονοητέον· οὐ γὰρ εἰκὸς περιῳκοδομῆσθαι τὸν λεχθέντα φοίνικα. τοιοῦτος δὲ ἦν καὶ ἐν Ἰλιάδι (β', 310.) βωμὸς, περὶ ὃν ἡ καλὴ πλατάνιστος κ. τὸ ἀγλαὸν ὕδωρ. — Scholl. Am.: ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε (sic, ut E, A. 4. et pleraeque omnes edd. praeter novissimas.), πολὺς — λαός. πιθανῶς ἐμφαίνει, ἑαυτὸν εἶναί τινα τῶν ἐπιφανῶν, ἵνα μὴ δοκῇ φορτηγός τις ἢ κωπηλάτης εἶναι. λέγει δ' ἂν πολὺν λαὸν οὐ τὸν ἴδιον στόλον, ἀλλὰ τὸν ἑλληνικὸν, ὅτ' ἀφηγούμενος εἰς Δῆλον ἦλθε Μενέλαος σὺν Ὀδυσσεῖ ἐπὶ τὰς Ἀνίου θυγατέρας, αἳ καὶ Οἰνότροποι ἐκαλοῦντο. ἡ δὲ ἱστορία καὶ παρὰ Σιμωνίδῃ ἐν ταῖς Κατευχαῖς. sane dicit expeditionem Trojanam. E: εἰς τὴν Δῆλον παρέβαλον οἱ Ἕλληνες εἰς Τροίαν πλέοντες, καὶ ὁ Λυκόφρων (570.) ἱστορεῖ. Voss. l. c. p. 90.: „Diesen seltsam scheinenden Umweg nahmen die Achaier auf der Hinfahrt nach Troja, sogar von Aulis, weil die nähere Küstenfahrt längs Thrake durch Verbündete der Troer gefährdet war. (tutiorem viam per Cycladas insulasque significat Nestor γ', 169—175. v. N.) Nach Aulis, wo die Flotte der Achaier sich sammelte, fuhr Odysseus, nachdem ihn von Maleia der Sturm an Kreta gedrängt hatte (Odyss. 19, 186.); dann mit dem gesamten Schiffsheer über Delos nach Ilion. Vorher hatte der Heerführer Agam. in Pytho von Apollon den Ausgang des Kriegszuges erforscht: Odyss. 8, 79. Odysseus rühmt sich verdeckt einen fürstlichen Mitkämpfer Agamemnons, Odyss. 6, 162. — Nach Späteren weissagte in Delos dem Agam. der Priesterkönig Anios, Apollons Sohn (Pherecyd. ap. Schol. Lycophr. 570.), nachmals verehrt als Dämon (Clem. cohort. 35.), bei welchem auch Aeneas vorsprach; und um des Kaystros Mündung wurden Denkmäler Agamemnons gezeigt (Strab. 14. p. 639, 642.): so fest beglaubiget, so natürlich, schien jene weitschweifige Küstenfahrt. Nach diesem Umweg steuerte die Flotte durch den Sund von Chios, dann Lesbos entlang, und links auf Lemnos zu Jasons Sohn Euenos, der das Heer gastlich bewirtete, und nachmals für Zufuhr sorgte: Il. 8, 229; 7, 467.“

166—184. ἐτεθήπεα, *obstupueram.* ψ', 105. Il. δ', 243 etc. — δόρυ, δένδρον, ξύλον, ut explicant Am. E. et E. — ἄγαμαι, *admiror.* ψ', 175, ε', 129. — χθιζὸς — πάροιθεν. comparavit Eichh. Virg. Aen. 1, 385—389. —

τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει, κραιπναί τε θύελλαι,
νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
ὄφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν. οὐ γὰρ ὀΐω
παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
ἀλλὰ, ἄνασσ', ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
ἐς πρώτην ἱκόμην, τῶν δ' ἄλλων οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθαδ' ἰοῦσα.
σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ἄνδρα τε, καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦγε κρεῖσσον καὶ ἄρειον
ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
* χάρματα δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί."

benevole respondet virgo;

Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα·

κραιπναί. ε', 385 etc. — τῇδε, *hic.* ε', 113 etc. H: διὰ τούτου ἐμφαίνει, ὡς καὶ πρόσθε πεπονθώς· ἅμα δὲ καὶ τὸ ἔθος τῶν δυστυχούντων διαφυλάττει. ὑπὸ γὰρ τῶν κατασχόντων κακῶν ἀπίστως πρὸς τὸ μέλλον ἔχει, καὶ τὴν ἀκούουσαν ἐπάγεται πρὸς τὸν ἔλεον. similiter Am. Q. — „ἀλλὰ — ἐλέαιρε. Virg. Aen. 1, 334.: *sis felix, nostrumque leves, quaecunque laborem.*" Eichh. — εἴλυμα (ε', 403.) σπείρων (ε', 318, β', 102 etc.), *involucrum pannorum.* Am. E.: — εἴ πού σοι εὐτελὲς ῥάκιον τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φρουρεῖν προβέβλητο, τοῦτο δός μοι, ἵνα ἀμπίσχωμαι. Voss.: *etwa ein wickeltuch, worin du die wäsche gebracht hast.* — „σοὶ δὲ — μενοινᾷς. Plautus Sticho, 3, 2, 15.: *di dent quae velis.* cf. Poen. 5, 2, 95. Virg. Aen. 1, 607.: *di tibi — Praemia digna ferant.*" E Cl. — ὁμοφροσύνην, *concordiam.* ο', 198. cf. ann. ad Il. χ', 263. — ἔχητον, *habent,* gubernant, administrant. Eurip. Troad. 582.: Μοῦσά θ', ἣ λύπας ἔχει. Xenoph. Anab. 1, 6, 6.: ἔχων τὴν ἐν Σάρδεσιν ἀκρόπολιν etc. — πόλλ' — εὐμενέτῃσι. appositio, de qua Matth. §. 432, 4.

185. μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί. quidquid comminiscuntur, non persuadent, haec sana esse. Am. Q. et E., et H.: μάλ. δέ τε κλύον αὐτοί. αἰσθάνονται καὶ αὐτοὶ (H.: καθ' ἑαυτοὺς) τῆς ὠφελείας τῆς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀπολαύουσιν. at aliud est κλύειν, aliud αἰσθάνεσθαι et ἀπολαύειν. v. N. aliter E.: τουτέστιν ἐξάκουστοι ἐγένοντο, h. e. interprete Montbelio: *ils deviennent célèbres.* μάλιστα κλύειν significare putat vir doctissimus, auctore B., *bene audire, être loué, entendre des discours qui nous sont favorables.* cujus usus desidero exemplum, nec magis dici arbitror μάλιστα κλύειν pro μάλιστα εὖ κλύειν quam *maxime audire* pro *optime* seu praeclare *audiendo.* imo depravata sunt haec verba et ponendum, nisi fallor: μάλιστα δέ τε κλέον αὐτοὶ, *maximeque ipsi id praedicant*, maxime ipsi hanc pacis concordiaeque domesticae gloriam prae se ferunt, minoris aestimantes opes, dignitatem, potentiam. similiter, annotante Cl., Eurip. Med. 14.: μεγίστη γίγνεται σωτηρία, Ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ. laudavit praeterea hac de re vir doctus Aristot. lib. 1. περὶ Οἰκονομικῆς, non longe a fine, Plut. Ἐρωτικῷ extremo, Hieroclem fragmento περὶ Γάμου, et Pseudophocylidem 14—16. Philemon Ovidianus Met. 8, 708.: *quoniam concordes egimus annos, Auferat hora duos eadem.* dixit autem Hom. κλέομαι ν', 299, dixit ἔκλεο Il. ω', 202.: quidni activum κλέω usurpaverit, quod commemorant Grammatici, et a quo derivatum κλείω cum ipse, tum alii probati scriptores adhibuerunt, in quibus Euripides Alcest. 432., ubi v. Monkius? mirati tamen librarii formam istam substituisse videntur vocabulo minus obvio tritissimum, de sensu securi; vel forte oscitantes scripserunt ἔκλυον pro ἔκλεον, sicut ἀπόφυρε pro ἀπόφερε ap. Comicum Pace 287.

„ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ, οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ·
καί που σοὶ τάγ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
οὔτ' οὖν ἐσθῆτος δευήσεαι, οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν,
εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
τοῦ δ' ἓκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε, βίη τε."

dein resistere jubet ancillas, et curam hospitis habere.

Ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε·
„στῆτέ μοι, ἀμφίπολοι! πόσε φεύγετε, φῶτα ἰδοῦσαι;
* ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς, οὐδὲ γένηται,

187—197. *ἐπεὶ — ἔοικας, quoniam et nobilis et prudens videris*, dignusque, cui respondeam hunc ferme in modum ἐπεὶ illud frequens principio Homericarum orationum explicandum est. — κακῷ, κακοῖσιν. *ignobilitatem generis* dicit, non ignaviam, ut visum est interpretibus latinis: neque enim ignavorum opes fortunare Jupiter putandus est. Vossius verbo aeque ambiguo: *fremdling, dieweil kein* schlechter *noch thörichter mann du erscheinest*. sed apertius posteriore loco: *doch Zeus selber ertheilt, der Olympier, jeglichem menschen*, Edlen so wie geringen, *nach eigener wahl ihr verhängnis*. vellem hoc vel quiddam simile dixisset vir clarissimus: *Zeus traun! einzig* etc.: nam Ζεὺς δὲ est Ζεὺς δὴ, falliturque N, cum haec ita interpretatur: „da du keinem schlechten Manne gleichst, sondern Zeus, mit dem man nicht rechten darf, dir nach seinem Herrenrecht Schweres auferlegt hat: so musst du das freilich tragen, bei uns aber sollst du" u. s. w. omisit particulam A. 5., nec male. αὐτὸς, *solus*. Jovem solum aut tollere aut deprimere ait homines; quo genere sententiarum scatent poëtae et scriptores. cf. α', 348, 349 etc. — δευήσεαι, *carebis*. α', 254 etc. — ὧν — ἀντιάσαντα. intell. ex superioribus μὴ δεύεσθαι. v. ann. ad α', 349. *quibus haud decet carere supplicem, e longinquo advenientem*. Am. Q. et H.: ταλαπείριον. (η', 24, ρ', 84 etc.) τὸν ταλαίπωρον, ἤτοι τὸν τηλόθεν πεπερακότα. similiter E et Sch. Am. B.: τηλόθεν πεπερακότα, ἢ πειραθέντα κ. παθόντα πολλά. Ap. emend.: ταλαπείριος. ἤτοι τλητικὸς κατὰ τὴν πεῖραν, ἢ τηλόθεν διαπεπειραμένος. (?) bene habet prior harum interpretationum: nam similia verba ταλαεργὸς, ταλαπενθὴς, consideranti appareat necesse est, ταλαπείριον dici eum, ὃς τλᾷ πείρας, *qui audet facere itinera*, vel *suscipere expeditiones*. Schol. Sophoclis Ajace, 277.: πεῖραν, πορείαν, ὁδόν. ἀντιάσαντα, *obviam* factum, occurrentem. η', 293, ν', 312 etc. — τοῦ δ' ἓκ Φ. perperam libri: τοῦ δ' ἐκ Φ. v. N. et Matth. p. 922. 1. ed. τοῦ δὲ, τοῦ δή. H.: ἐκ τοῦδε (scrib. τοῦ δὲ) ἀνήρτηται τὰ πράγματα τῶν Φαιήκων, ὅ ἐστιν εἰς τοῦτον. „cf. λ', 346. Herod. 6, 109. circa finem: ταῦτα ὦν πάντα ἐς σὲ νῦν τείνει, καὶ ἐκ σέο ἄρτηται." *E N.*

200. ἦ μή πού τινα etc. quis ita locutus est pro ἦ πού τινα — vel μή πού τινα —? scribamus: εἰ μὴ — ἀνδρῶν. de ει et η confusis v. Jacobs. indice Anthologiae, nos ann. ad poëtas scen. passim, aliosque. *nisi forte hunc hostem aliquem esse arbitramini.*

201—210. οὐκ ἔσθ' οὗτος — βροτός. ordo: οὐκ ἔ. οὗτος ἀνὴρ βρ. διερὸς, *non est*, non vivit, *ejusmodi vir agilis*, h. e. οὕτω διερὸς, *tam agilis*. διερὸς, a δίω, διαίνω, proprie est ὑγρὸς, pariterque ut haec vox (v. ann. ad Soph. Antig. 1138.) usurpatur μεταφορικῶς ad significandam agilitatem. simile Germanorum vocab. est *geschmeidig*; hic tamen ἀνὴρ διερὸς significat *einen gewandten Mann*, qualis Ulysses describitur initio hujus carminis. διερῷ ποδὶ φευγέμεν ι', 43. nihil aliud esse videtur quam *celeriter fugere*. *pede mobilem* dixit Plautus Milite, h. e. διερὸν ποδί. Aristarchus, διερὸν interpretatus

ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται,
δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει,
τὸν νῦν χρὴ κομέειν· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε, πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.
ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε, πόσιν τε·
λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο."

quae jussis dominae obediunt verecundia Ulyssis.

Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἔσταν τε, καὶ ἀλλήλῃσι κέλευσαν·
κάδδ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' εἷσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἔθηκαν·
δῶκαν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς·
„Ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
ἅλμην ὤμοιϊν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
χρίσομαι· ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή.
ἄντην δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ

ὸν ζῶντα, quid secutus sit, nescio. — ένηται, ἵκηται. homoeoteleuton, t Il. β', 87, χ', 383 etc. — δηϊοτῆ-α. λ', 515, Il. γ', 20 etc. — H.: φί-οι ἀθ. λείπει τὸ ἐσμέν. potest etiam ntelligi εἰσὶ, quamvis sequatur οἰκέο-εν. v. δ', 606. — πολυκλ. ἐνὶ π. ', 354. — ἐπιμίσγεται. Il. ε', 505, nfra 241 etc. — δύστηνος ἀλώμε-ος. malim, vitato homoeoteleuto, ne-ue ineleganter, δύστηνός τις ἀλ. — : τὸ κομέειν λέγεται καὶ κομίζειν. ετ' ὀλίγα γοῦν (278.) πλαγχθέντα ομίσσατο ἐρεῖ παραγώγως. (d. e. erbo derivato a κομεῖν.) ὅθεν καὶ κο-ιδὴ (θ', 232 etc.) ἡ ἐπιμέλεια, κ. εὐ-όμιστος κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ ἐπιμε-είας τετευχώς. — πρὸς Διὸς, ab Jove, h. e. in tutela Jovis et ad illum elut pertinentes, tanquam rerum huma-arum atque divinarum arbitrum. notus Ζεὺς ξένιος, ἱκετήσιος etc. — Scholl. m., H., Sch.: δόσις — φίλη τε. λίγη μὲν τῷ διδόντι, φίλη δὲ τῷ αμβάνοντι· ἡ γὰρ ἔνδεια καὶ τὸ ὀλίγον ίλον ἡγεῖται. comparavit E illa α', 167.: οἱ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλί-ον τε φίλον τε Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, πὴν κεκάμω πολεμίζων. — βρῶσίν ε, πόσιν τε. α', 191 etc. — λού-ατε. prothysteron: v. 246—248. in-onsiderate Ernest.: „non lavate ipsum. urpe hoc, et ipse se lavat versu 219, ec vult praesentibus illis lavari. sensus est: *facite ut lavari possit.*" N quoque: „*lasst ihn sich waschen*, gebt ihm zum Waschen;" adscripto ε', 264., qui versus minime prodest in illam interpretationem. recte Montbel.: „Ernesti oublie que dans l'antiquité homérique c'était toujours les servantes, quelquefois même les épouses et les filles des héros, qui lavaient les étrangers." sic etiam Ulyssem ipsa lavat Calypso ε', 264. cf. δ', 49—50, 252 etc. de 216 v. suo loco. — ὅθ' — ἀνέμοιο. ε', 443.

214—220. φᾶρος, χιτῶνα. v. Il. β', 42, 43 etc. — ληκύθῳ. 79. — ἤνωγον — ῥοῇσι. recte Cl.: *jusseruntque dein ipsum lavare se in fluvii fluento.* praeter morem puellae delicatae horrent aut fastidiunt lavare virum situ foedum, nec suavius olentem phocis Protei, ut qui per 20 dies in mari jactatus esset, nec in balneum descendisset. quo sensu illarum minime Ulysses offensus etiam averti jubet ancillas, ne se nudum conspiciant inter lavandum. — λοῦσθαι, λόεσθαι, unde λοέσσομαι 221. et λούμενος ap. Comicum Av. 1515. οὕτω γὰρ οἱ Ἀττικοὶ, inquit E, οὐ μὴν λουόμενος. qui quae verba Aristophanis laudavit, ψυχρᾷ θαλάττῃ λούμενος, non invenio ubi legantur. λούεσθαι dixit poëta Il. ζ', 508. et ο', 265. — αὐτὸς, *solus*, nec vobis spectantibus. — ἀπολούσομαι, χρίσομαι, ἀπολούσωμαι, χρίσωμαι.

γυμνοῦσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.

lotus Ulysses in fluvio et unctus vestes a Nausicaa praebitas induitur, quo facto pulcherrimus apparens, ope Minervae, in littore considit.

Ὡς ἔφαθ᾽· αἱ δ᾽ ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ᾽ ἄρα κούρῃ.
αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς
ἅλμην, ἥ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους·
ἐκ κεφαλῆς δ᾽ ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ᾽ ἄλειψεν,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαθ᾽, ἅ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής,
τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
μείζονά τ᾽ εἰσιδέειν, καὶ πάσσονα, καδδὲ κάρητος
οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
ὡς δ᾽ ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
ἕζετ᾽ ἔπειτ᾽, ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων. θηεῖτο δὲ κούρη·

224 — 237. χρόα νίζετο ἅλμην. de duplice accus. v. 233, Il. π', 667, σ', 345, Matth. §§. 412, 413. et grammaticos. — ἄμπεχεν. E: ἔστι τὸ μὲν ἀμπέχειν ὅμοιον τῷ περιέχειν, ἤτοι ἐνδύειν κ. ὡς εἰπεῖν ἀμφιέχειν, τροπῇ τοῦ φ εἰς τὸ ἀντίστοιχον π κατὰ Ἴωνας. ὅθεν καὶ τὸ ἀμπίσχειν, κ. ἡ ἀμπεχόνη etc. — ἔσμηχεν, eluit. θώρακας νεοσμήκτους dixit Il. ν', 342. — E: ἁλὸς δὲ χνόος ἡ ἀκαθαρσία κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἤγουν ἡ ἐν ἄλλοις (ε', 403 etc.) ἁλὸς ἄχνη. — λίπ᾽ ἄλ. h. e. λίπα ἄλ. v. Il. κ', 577. — τὸν μὲν — ὁμοίας. loca similia comparavit N, quae sunt π', 172—176. et ψ', 156 — 163., quo quidem loco qui leguntur versus 230—235, procul dubio hinc transscripti sunt, nec ferendi. cf. etiam θ', 18—20 et σ', 190—196. „Virg. Aen. 1, 592.: *restitit Aeneas, claraque in luce refulsit, Os humerosque deo similis: namque ipsa decoram Caesariem nato genitrix, lumenque juventae Purpureum, et laetos oculis afflarat honores. Quale manus addunt ebori decus, aut ubi flavo Argentum Pariusve lapis circumdatur auro.*" Cl., Eichh. καδδὲ — κόμας, *capite demisit crispas comas.* Voss.: *von der scheitel Goss sie geringeltes Haar.* v. Buttmann. *Lexil.* 47, 6. — κάρητος a recto κάρης ductum est, vel contractum e καρήατος, quae Eustathii sententia est. v. Il. ψ', 44, ο', 75, Schn. v. κάρητι. — *hyacinthum* nigrum appellat Theocr. 10, 28., quem colorem comas Ulyssis habuisse dicit hic noster, sed splendidum, qualem Bathylli pingi vult Teius poëta: λιπαρὰς κόμας ποίησον, Τὰ μὲν ἔνδοθεν μελαίνας, Τὰ δ᾽ ἐς ἄκρον ἡλιώσας. ipse Ulysses μελαγχροιὴς factus es[t] ope Minervae π', 175., colore palaestrico Plato de Rep. 5, 474 d., notante N. ὁ μὲν, ὅτι σιμὸς, ἐπίχαρις κληθεὶς ἐπαινεθήσεται ὑφ᾽ ὑμῶν· τοῦ δὲ τ[ὸ] γρυπὸν βασιλικόν φατε εἶναι· τὸν δὲ δ[ὲ] διὰ μέσου τούτων ἐμμετρότατα ἔχειν· μέλανας δὲ ἀνδρικοὺς ἰδεῖν· λευκοὺς δὲ θεῶν παῖδας εἶναι. patre[m] tamen Ulyssem appellat ipsa Minerva η', 28., appellant et juniores θ', 145. [e]t 408.; ex quo intelligas, non adolescentiae speciem aut vigorem tribuisse il[li] deam, sed velut aquilae senectutem, [u]t ait Terentius. scilicet hic est Homeru[s] ille, *qui nil molitur inepte.* cf. N. — de *hyacintho* dixi ann. ad ξ', 348. — ὡς δ᾽ ὅτε τις χρυσὸν — τελείε[ι]. v. de hujusmodi artibus Il. λ', 24—2[8] et inprimis σ', 474—613. Am. Q.: δ[έ]δαεν. (θ', 448 etc.) ἐδίδαξεν. καὶ Π[αλλὰς] Ἀθήνη. ἐργάνη γὰρ θεός. τέχνη[ν] παντ. πάντα τὰ μέρη τῆς τέχνης, (malim ἤγουν, cujus verbi compendiu[m] fucum fecerit librario.) τῆς χρυσοχοϊκ[ῆς] τέχνης. πᾶσαν τὴν κατὰ μέρος ἀκρ[ί]βειαν. „Plat. Polit. 274 C.: ὅθεν δ[ὴ] τὰ πάλαι λεχθέντα παρὰ θεῶν δῶρ[α] ἡμῖν δεδώρηται μετ᾽ ἀναγκαίας διδ[α]χῆς κ. παιδεύσεως, πῦρ μὲν παρὰ Προ[]μηθέως, τέχναι δὲ παρ᾽ Ἡφαίστο[υ] κ. τῆς συντέχνου, σπέρματα δὲ [] κ. φυτὰ παρ᾽ ἄλλων. cf. hymn. ad Vul[c.] Odyss. η', 110, θ', 493, ν', 288, υ', 7[] Il. ε', 60, ο', 411, Heffter. *die Götte[r]dienste auf Rhodos* 2. p. 20, 131." E [] — κάλλεϊ — στίλβων. Il. γ', 390

δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·

admirantis eum Nausicaae verba ad ancillas.

„Κλῦτέ μευ, ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω!
οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι.
πρόσθεν μὲν γάρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη,
* ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν!
ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ξείνῳ βρῶσίν τε, πόσιν τε."

cibo potuque reficitur Ulysses post longum jejunium.

Ὣς ἔφαθ'· αἳ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ ἔθεσαν βρῶσίν τε, πόσιν τε.
ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
ἁρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος.

domum reditura Nausicaa, quo famae consulat, Ulyssem se sequi jubet usque ad lucum Minervae; ibi autem manere, dum ipsa ad Phaeacum urbem pervenerit; tum et ipsum intrare illam ac domum Alcinoi, et reginae supplicare.

Αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν.
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἂν δ' ἔβη αὐτή·
ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ὄρσεο δὴ νῦν, ξεῖνε, πόλινδ' ἴμεν, ὄφρα σε πέμψω
πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σέ φημι
πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι.

Ἀλέξανδρος — Κάλλεϊ τε στίλβων κ. εἵμασιν.

240—244. Am. Q.: οὐ πάντων ἀ. θεῶν. ἀλλ' ἔστι τις δηλονότι θεῶν, ὅς διέσωσεν ἐνθάδε τὸν Ὀδυσσέα. ex sua persona grammaticus dixit τὸν Ὀδ.: nam Nausicaa nomen ignoravit, quod Ulysses nono demum libro 19. Alcinoo et Phaeacibus indicat. ceterum v. γ', 27, 28. — ἀεικέλιος, *indecorus*, inhonestus. ν', 402, Il. ξ', 84 etc. — Harl.: δέατο. ἔδοξε. a δάω. Sch.: ἐδόκει, ἐφαίνετο. Buttmann. *Lexil.* 81, 6.: „das Verbum δέδαα, δαῆναι, wird ohne Zweifel, wie εἰδέναι, von dem Begriffe *sehn, erkennen*, ausgehn. Wird dies angenommen, so ist ein altes Verbum δάαται *videtur*, woraus der Analogie gemäss (z. B. μνάα μνέα, ῥέα für ῥάα, θεάομαι aus θάω) δέαται ward, sehr wahrscheinlich" etc. Hesych.: δέαται· φαίνεται, δοκεῖ. δεάμην· ἐδοκίμαζον, ἐδόξαζον. cf. Am. E. et Etym. M. v. δέαται, quos emendare studuit Buttmannus. — κεκλημένος εἴη, *appellaretur*, esset, a causa. v. Il. β', 260 etc.

245. καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν. scriptura ineptissima. Cl.: *et ipsi placeret hic manere* quemnam, quaeso, dicit? utrum Phaeacem aliquem, ἐνθάδε ναιετάοντα? at ei quidni placeat manere in patria beata? an Ulyssem? at quid opus eum manere in Scheria Nausicaae causa, postquam illa alii, eique civi, nupsit, valere jusso hospite? perspexit horum sensum Am. Q.: εἴθε τις ἐκ τῶν Φαιάκων ὅμοιος τῷ Ὀδυσσεῖ ἀνήρ μου εἴη κεκλημένος, ἢ αὐτῷ τῷ Ὀδυσσεῖ ἅδοι ἐνταῦθα μίμνειν. sed nauci non est, quod subjicit, ἵν' ᾖ ὁ *KAI* ἀντὶ τοῦ *H*, ὡς ἐν τῷ (Il. ο', 634.) ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι κ. ὑστατίῃσι βοέσσιν αἰὲν ὁμοστιχάει. imo scribendum est: ἤ οἱ ἅδοι α. μ. saepenumero permutari καὶ et ἤ, vere asserit Jacobs. Anthol. Palat. 3. p. 14. cf. Aeschyl. Cho. 461, Eum. 472, Soph. Philoct. 173., ann. ad Il. α', 114, ι', 231, ω', 614.

250—257. ἁρπαλέως. Ap.: ἁρπαστῶς. interp.: *rapaciter*. paulo melius Schweigh. ann. ad Athen. 10. c. 3.: *rapide, raptim*. sed v. Schn. h. v. — ἐδητύος ἦεν ἄπαστος. δ', 788. — εἰδησέμεν, *visurum esse*; γνωρίσειν,

ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν· δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν.
ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν
καρπαλίμως ἔρχεσθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβείομεν· ἣν πέρι πύργος
ὑψηλὸς, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
λεπτὴ δ' εἰσίθμη· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἑκάστῳ.
ἔνθα δέ τέ σφ' ἀγορὴ, καλὸν Ποσιδήϊον ἀμφὶς,
ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα.
ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
* *πείσματα, καὶ σπείρας, καὶ ἀποξύνουσιν ἐρετμά.*
οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς, οὐδὲ φαρέτρη,
ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι,
ᾗσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μήτις ὀπίσσω
μωμεύῃ· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον.
καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας·

ut interpretatur Am. B. cf. N, *η'*, 327., Buttmann. ann. ad *δέατο* 242.

258. *ε'*, 342.

259. *ἀγροὺς*, *εἰς ἀγροὺς, κατ' ἀγρ.* Matth. §. 418. — *ἔργ' ἀνθρώπων*, *rura*. Il. *π'*, 392 etc.

262—267. *αὐτὰρ ἐπὴν* etc. anacoluthon, vel potius ellipsis sententiae, gestu expressae, hujusmodi: *μὴ ἔρχεσθαι καρπαλίμως*, quam sententiam facile intelligas ex eo, quod haec superioribus opponuntur *τῷ αὐτάρ*. v. 295, 296. hunc ferme in modum explicanda mihi nunc videntur illa Aeschyli Cho. 178.: *ἐγὼ δ' ὅπως μὲν ἄντικρυς τάδ' αἰνέσω, Εἶναι τόδ' ἀγλάϊσμά μοι τοῦ φιλτάτου Βροτῶν Ὀρέστου, σαίνομαι δ' ὑπ' ἐλπίδος.* ibi Schol.: *τάδ' αἰνέσω. λείπει οὐκ ἔχω.* recte, opinor; idque gestu significaverit Electra. — *ἐπιβείομεν*, *ἐπ—ωμεν.* Am. Q. legit *ἐπιβήομεν*, de quo v. N et, quos laudavit, Th. et Buttmannum. Sch. ed. antiqua: *ἐπιβήωμεν. ἐπιβῶμεν, εἰσέλθωμεν.* — *εἰσίθμη*, *introïtus* in urbem inter duos portus. — *νῆες ἀμφ.* *η'*, 252, Il. *β'*, 165 etc. — *εἰρύαται*, *subductae sunt.* v. Il. *δ'*, 248, *σ'*, 69, *α'*, 485, 486. — „E: *λέγεται τὸ ἐπίστιον κ. νεώριον, κ. νεών.* — *Αἴλιος δὲ Διονύσιος λέγει ὅτι Ἴωνες μὲν νεῶνάς φασιν, Ἀττικοὶ δὲ νεωσοίκους κ. νεώρια.* Hiernach wäre der Sinn: denn von allen Phäaken hat hier jeder ein Schirmdach, eine bedeckte Stelle für sein auf das Land gezogenes Fahrzeug. Die Menge der so auf dem Lande stehenden Schiffe verengen also den Weg.“ *E N.* E: *τὸ δὲ ἑκάστῳ πρὸς λόγου ἀσφάλειαν πρόσκειται. οὐ γὰρ πᾶσι κοινὸν ἦν ἓν μόνον ἐπίστιον, ἀλλ' ἰδίᾳ ἑκάστῳ.* — Am. Q. et B.: *ἔνθα — ἀγορή. περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνός ἐστιν ἀγορὰ, ἔνθα δημηγοροῦσι.* — E: *ῥυτοὶ δὲ λίθοι οἱ ἑλκυστοὶ διὰ τὸ μέγεθος.* (Am. E.: *ῥυτ. λάεσσιν. μεγάλοις, τοῖς μὴ δυναμένοις ἐπ' ὤμων φέρεσθαι, ἀλλὰ ἑλκομένοις διὰ τὸ μέγεθος.*) *κατωρυχέες δὲ οἱ κατορωρυγμένοι, ὅ ἐστιν εὖ τεθεμελιωμένοι, ἢ ὧν τὸ μὲν κατορώρυκται, τὸ δὲ ὑπερφαίνεται.*

268—282 Sch.: *ἀλέγουσι.* (*ι'*, 115, Il. *ι'*, 504 etc.) *διὰ φροντίδος ἔχουσι, κ. ἐπιμελείας ἀξιοῦσι. πείσματα.* (*ι'*, 136 etc.) *τὰ ἀπόγεια σχοινία. σπεῖρα.* (sic.) *νῦν οἱ μεγάλοι κάλοι, παρὰ τὸ σπεῖραι (σπειρᾶν), δι' ὧν ἕλκονται αἱ νῆες.* *σπεῖρα* edd. mediae aetatis et recentiores; sed vett. et A. 5.: *σπείρας*, quod merito placuit Schneidero v. *σπεῖρα*. Isidorus Orig. 19, 4.: *spirae. funes, quibus in tempestatibus utuntur* etc. — *ἀποξύουσιν* suadet Buttmannus *Lexil.* 75., ubi ostendit, *ἀποξύουσιν*, h. e. *ἀποξέουσι*, *levigant*, aptum esse huic loco, non autem *ἀποξύνουσιν*, *acuunt*, quod habent libri. eadem emendavit *ι'*, 326., quo loco adhuc legitur *ἀποξῦναι.* versui timentes Metrici propter *υ* vocalem ancipitem, quam brevem putaverint, mutasse videntur genuinam scripturam. v. ann. ad Il. *ρ'*, 446. Harl. tamen codex: *ἀποξείνουσιν*, quod *ἀποξαίνουσιν* fuisse dicas. v. *χ'*, 423. — *φῆμιν ἀδευκέα*, *amaram famam*, malum rumorem. Am. Q. emendatus: *τὴν πικρὰν, κ. δεῦκος μὴ ἔχουσαν.* cf. *δ'*, 489. — *κακώτερος*, *ignobilior*, homo

„„τίς δ᾽ ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε, μέγας τε,
ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
ἤ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς
ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὔτινες ἐγγύθεν εἰσίν·
ἤ τίς οἱ εὐξαμένῃ πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
οὐρανόθεν καταβάς, ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
βέλτερον, εἰ καὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούσδε γ᾽ ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε, καὶ ἐσθλοί.
ὣς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ᾽ ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο.
καὶ δ᾽ ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
ἠδ᾽ ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ᾽ ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
ξεῖνε, σὺ δ᾽ ὧδ᾽ ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο.
δήεις ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
αἰγείρων, ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών,
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος, τεθαλυῖά τ᾽ ἀλωή,
τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰσόκεν ἡμεῖς
ἄστυδε ἔλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ᾽ ἀφῖχθαι,
καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν, ἠδ᾽ ἐρέεσθαι
δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
ῥεῖα δ᾽ ἀρίγνωτ᾽ ἐστὶ, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο
νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
ἥρωος. ἀλλ᾽ ὁπόταν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
ὦκα μάλα μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ᾽ ἂν ἵκηαι
μητέρ᾽ ἐμήν. ἡ δ᾽ ἧσται ἐπ᾽ ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ,
ἠλάκατα στρωφῶσ᾽ ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,

plebejus, promtus ad maledicendum melioribus. — *κομίσσατο*, *sibi adduxit.* — *τηλεδαπῶν*, *longinquorum.* ξ', 415, Il. φ', 454 etc. — *ἐπεὶ — εἰσίν.* v. 204, 205. — *πολυάρητος*, *multum exoptatus.* τ', 404. cf. ann. ad Il. ρ', 37. ironice dixit, uti et sequentia. — *ἕξει*, *habebit*, habebit in matrimonio. Terentius Andria 58.: *quis heri Chrysidem habuit?* — *βέλτερον.* Il. ξ', 81, ο', 511 etc. Scholl. Am.: ἄμεινον εἰ ἀπελθοῦσα εὗρεν ἄνδρα ἀλλαχόθεν. εἰ γὰρ Φαίακα, φησὶ, λήψεται, ἀτιμήσει τοὺς ἄλλους μνηστῆρας, οἵτινες αὐτὴν μνηστεύονται. ἢ κατ᾽ εἰρωνείαν (recte)· βέλτερον εἰ αὐτὴ εὗρεν ἑαυτῇ ἄνδρα. ἀτιμάζει γὰρ τοὺς Φαίακας, οἳ αὐτὴν μνηστεύονται. — *καὐτή*, ut καὐτὸς γ', 255., ubi v. ann.

287. *ἠδ᾽ ἀέκητι.* vulgo ἥτ᾽ ἀ. sed Am. Q.: ἥ τ᾽ (scrib. ἠδ᾽) ἀέκητι. ψιλωτέον τὸ ἥ τ᾽ (ἠδ᾽), ἵν᾽ ᾖ οὕτως· καὶ ἄλλην νεμεσῶ, ἥτις ἂν ταῦτά γε ῥέξοι, καὶ ἀέκητι γονέων ἀνδράσι μίσγηται. Ἀρίσταρχος. — *ἐόντων*, *viventium*, superstitum, quibus jus potestasque est eam maritandi.

288—311. *ἀμφάδιον*, *manifestum*; non clandestinum, insciis parentibus. — *δήεις*, *invenies.* η', 49, Il. ν', 260 etc. — *ἄλσος.* 321, ρ, 208, Il. β', 506 etc. — *αἰγείρων*, *populorum* arborum. Il. δ', 482 etc. — *νάει*, ῥέει. semel dixit. — *ἔνθα δέ.* ἔ. δή. — *τέμενος.* θ', 363, Il. ζ, 194. — *ἀλωή.* α', 193. — *ὅσσον — βοήσας.* ε', 400. — *ἔλπῃ*, *putes.* Il. ο', 110. — *ῥεῖα δ᾽ ἀρ. ἐστί.* ρ', 265, δ', 207. — *ἥρωος.* mediam corripit haec vox, ut βέβληαι Il. λ', 380. Matth. p. 911. 1. ed. ceterum v. η', 44, 155, 303 etc. — *κεκύθωσι*, *occuluerint*, receperint. E: ὅτι τὸ ὅτε εἰσέλθῃς περιφράζων φησὶν ἀλλ᾽ — *αὐλή.* Il. ψ', 244.: εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν ἄϊδι κεύθωμαι etc. — *ἡ δ᾽ ἧσται — ἁλιπόρφυρα.* 52, 53. sedet Arete

κίονι κεκλιμένη· δμωαὶ δέ οἱ εἵατ' ὄπισθεν.
ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐγῇ,
τῷ ὅγε οἰνοποτάζει ἐφήμενος, ἀθάνατος ὥς.
τὸν παραμειψάμενος, μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
[εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.]"

proficiscuntur simul omnes usque ad lucum Minervae, in quo Ulysses remanens precatur deae.

Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
ἡμιόνους· αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα,
* *αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.*
ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ,
ἀμφίπολοί τ', Ὀδυσεύς τε, νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
„Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη!
νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας
ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔῤῥαιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν."
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίη· αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασίγνητον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

in *ἀνδρῶνι*, apud regem et proceres. v. *η'*, 136—142. Am. B.: *ἐκ τούτου δηλοῖ τὸν καιρὸν, ὅτι χειμὼν ἦν.* v. ann. ad 52 et *η'*, 7. — *κίονι κεκλιμένη.* *ψ'*, 90, *α'*, 127, Hase *Griech. Alterth.* 1. p. 57 etc. — *ποτικέκλιται αὐγῇ*, *acclinatus est fulgori* seu foco ardenti, h. e. prope illum exstructus. *ψ'*, 88—91. — *οἰνοποτάζει.* *υ'*, 262. v. ann. ad Il. *υ'*, 84. — *ἀθάνατος ὥς.* anastrophe, de qua ad Il. *γ'*, 2. — *ἡμετέρης*, *nostrae*, meae et ceterorum liberorum Alcinoi. ante omnia matri commendatum esse vult Ulyssem propter magnam feminae prudentissimae auctoritatem. v. *η'*, 66—77. Am. Q.: *ἤτοι ὡς γυνὴ γυναῖκα προκρίνει, ἢ ἐπεὶ φρονιμωτάτη ἡ Ἀρήτη παραδίδοται. καὶ ἄλλως δὲ φιλοικτίρμον τὸ θῆλυ. Καλλίστρατος.* similiter Am. E. et Sch. E: — *ὡς δὲ καὶ τιμᾷ ἐκεῖνος* (Alcinoum dicit) *τὴν γυναῖκα, καὶ ὡς εὐλόγως, ἡ ἐφεξῆς ῥαψῳδία* (l. c.) *ἐρεῖ.*

313—315. versus male transscripti. v. *η'*, 75—77.

316. *μάστιγι φαεινῇ.* Il. *κ'*, 500, *τ'*, 395 etc.

318. intolerabile est *αἱ* repetitum sine emphasi. hoc ponamus: *ἂν δ' εὖ μὲν τρώχων*, h. e. *ἀνετρώχων*, *recurrerunt.* lapsus pronior. Am. Q. et B.: *πλὶξ τὸ βῆμα. τὸ δ' ἐπλίσσοντο* (sic) *βάδην διέτρεχον. ὥστε τὸ ὅλον εἶναι εὖ μὲν ἐτρόχαζον, εὖ δὲ βάδην ἤεσαν.* N: „die Maulthiere laufen, wenn sie sollen, ihren Strich gehörig fort; sie halten aber auch wieder Schritt, je nachdem die mit Bedacht Zügel oder Peitsche brauchende Nausikaa es wegen der zu Fuss Folgenden nöthig findet."

319, 320. *μάλ' ἡνιόχευεν*, *sedulo aurigabatur.* — *νόῳ*, *arte*, perite. — *αὐτίκ'* etc. asyndeton, quo indicat celeriter consecutam actionem.

324. *δ'*, 762.

326—330. *ῥαιομένου*, *fracti, jactati*, perditi. *θ'*, 569, Il. *π'*, 339 etc. — *αἴδετο* — *πατροκασίγνητον.* non solent sibi palam adversari dii, nec prorsus irrita reddere alter alterius consilia et decreta potest, praesertim ap. recentiores. Eurip. Hippol. 1267, notante N.: *θεοῖσι δ' ὧδ' ἔχει νόμος· Οὐδεὶς ἀπαντᾶν βούλεται προθυμίᾳ Τῇ τοῦ θέλοντος, ἀλλ' ἀφιστάμεσθ' ἀεί.* Ovid. Met. 14, 784.: *rescindere nunquam* Dis licet acta deûm. cf. ibidem 4, 249. — *ἐπιζαφελῶς*, *vehementer.* v. ann. ad Il. *ι'*, 516.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Η.

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΗΣ Η ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ

Ναυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει Ἀρήτην, τὴν Ἀλκινόου γυναῖκα τοῦ βασιλέως. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης, ὁπόθεν τὴν ἐσθῆτα ἔσχεν (ἐγνώρισε γὰρ αὐτήν), τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Η.

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΕΙΣΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΛΚΙΝΟΥΝ.

Domum redit Nausicaa; Minerva vero obviam fit Ulyssi specie puellae, illumque nebula tectum in urbem aedesque Alcinoi ducens diligenter admonet.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιονοῖϊν.
ἡ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκανε,
στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι· κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
ἵσταντ', ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι. οἵ ῥ' ὑπ' ἀπήνης
* ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω·
αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε. δαῖε δέ οἱ πῦρ
γρηῢς Ἀπειραίη, θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,

Annotationes. Vers. 4. στῆσεν, *constitit.* δ', 22 etc. vel *stitit* seu statuit *mulos*, ut Il. ε', 755.: ἔνθ' ἵππους στήσασα θεὰ etc. sed alterum illud malim.

6. scribamus: ἡμιόνους τ' ἐλύοντ', ἐσθῆτά τε ἔ. ε. usitatum est Homero τὲ — τὲ, vel τὲ — καὶ, in iis, quae simul fiunt. praeterea firmiores hi sunt numeri versus. λύοντο, ut ἵππους λυσάμενοι Il. ψ', 11 etc. nec tamen intercedo, quominus ponatur ἡμιόνους τ' ἔλυον: verum illud mihi eripi non patiar, τ excidisse, raptum ab σ simili, quod antecedit. v. ann. ad Il. ξ', 173 etc.

7—13. δαῖε δέ οἱ πῦρ. φωτὸς χάριν, inquit E. at Am. B.: ἤτοι ἧπτε πυρὰν διὰ τὸ εἶναι χειμῶνα. potest utrumque per se verum esse, quemadmodum dicit τ', 63., annotante N.: ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν Νήησαν ξύλα πολλὰ, φόως ἔμεν, ἠδὲ θέρεσθαι. cf. α', 428, ψ', 294. verum 13. comparanti apparere necesse est, dici ignem accensum in foco thalami ad parandam virgini seorsum, ex more, coenam. ceterum hae res geruntur aestate summa, vel auctumno. v. ann. ad ζ', 52. — Ἀπειραίη, *Apiraea*, ab Ἀπείρη oriunda, quod terrae nomen simile est Ὑπερείης ζ', 4. sonat enim vox Ἀπείρη terram infinitam, cujus nemo novit limites; neque sunt audiendi, qui Epirum cogitant, quo verisimilius videatur, Phaeaciam intelligendam esse Corcyram, explosa hodie sententia. ἤπειρον Hom. dicit *continentem*, non ἄπειρον, sive ἀπείρην. v. N. — Ap.: θαλαμηπόλος. (ψ', 293.) ἡ περὶ τὸν θάλαμον πολουμένη, ἤτοι ἀναστρεφομένη. *cubicularia*, sed eadem nutrix virginis, quas mulieres, addictas familiis, magni semper fecerunt Graeci. „v. nutricem egregiam ap. Aeschylum Cho. 690 et seqq. de Neograecis legito Guysium *Litterar. Reise durch Griech.* 1. p. 44. et seqq., qui adscripsit et illa Mosis Genes. 24, 59.: *dimittentes itaque Rebeccam soro-*

τήν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν.
ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
πολλὴν ἠέρα χεῦε, φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ,
μήτις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ', ὅτις εἴη.
ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννὴν,
ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι, κάλπιν ἐχούσῃ,
στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ. ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς·
„Ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο,
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;

rem suam, et nutricem ejus, *cum servo Abrahami ac viris ejus, benedixerunt Rebeccae*" etc. E N. — *νέες ἀμφ.* Il. β', 165 etc. — *ἤγαγον*, *adduxerunt* captivam. v. similem locum de Euryclea α', 430., Il. ζ', 290, 291., et Ulyssis verisimiliter fictam narrationem Odyss. σ', 425—429. E: — *ἤγαγον. ἢ μάχης νόμῳ, ἢ κατὰ ἐμπορίαν.* hoc recte, quia mercatores potius quam bellatores et piratae fuerunt Phaeaces: v. ζ', 270. servas illi coëmerant in Apira, ex iisque Eurymedusam, insignem pulcritudine et artibus, dono dederunt Alcinoo, honoris causa. mulierum omnis generis haud mediocre commercium fuisse apud Phaeaces elegantes et delicate viventes, facile existimari potest. captivae bellicae fuere Chryseïs, Briseïs, Hecamede (Il. λ', 624.) et aliae. — *γέρας ἔξελον.* Il. π', 56, σ', 44. cf. Odyss. ι', 160 etc. — *θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν*, *et auscultabat* parebatque *illi populus*, *ceu deo*. Am. Q. et H.: *καὶ τοῦτο οἰκονομικῶς. ὠμῶς* (H.: *ἀηδῶς*) *γὰρ ἔχουσι πρὸς τὰς πομπὰς, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρεῖ* (videtur dicere locum illum 32. et 33.), *διὰ δὲ τὴν φιλοξενίαν τοῦ Ἀλκινόου ἀναγκαίως ὑπακούουσι* etc. sane hospitalitatem exercent Alcinous et senatores Phaeacum, sed ipsi sunt nautae, quorum non laudantur mores. Eurip. Hec. 581.: *ἔν τοι μυρίῳ στρατεύματι Ἀκόλαστος ὄχλος, ναυτική τ' ἀναρχία Κρείσσων πυρὸς, κακὸς δ' ὁ μή τι δρῶν κακόν.* — H.: *ἐκόσμει. παρεσκεύαζε.* (contra 232.: *ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.*) *δεῖ νοεῖν ὅτι ἑσπέρας εἰσῆλθεν ἡ Ναυσικάα.*

14. *αὐτὰρ Ἀθ.* priscae edd.: *ἀμφὶ δ' Ἀθ.* cf. 41, 42. „Virg. Aen. 1, 415.: *at Venus obscuro gradientes aëre sepsit, Et multo nebulae circum dea fudit amictu, Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset, Molirive moram, aut veniendi poscere causas.* cf. Apoll. Rhod. 3, 310." *Eichh.*

15—20. *πολλὴν ἠέρα*, *crassum aëra*, nebulam. *ἀχλὺν θεσπεσίην* dixit 41. Buttmannus *Lexil.* 29, 4.: „— *ἀὴρ* ist in jener ältesten Sprache durchgängig einerlei, und nur durch quantitative u. qualitative Nebenbegriffe modificirt, die bald in ausdrücklichen Beiwörtern (*πολλή. μέλαινα*) gegeben sind, bald in den Wirkungen sich aussprechen. So kann also Homer, und auch Hippokrates noch, *ἀὴρ* oder *ἠὴρ* ohne allen Zusatz bald für Luft, bald für Nebel oder Dunst brauchen, ohne sich eines zwiefachen Wortsinnes bewusst zu sein." — *φίλα φρον.*, *εὔφρονέουσα.* ζ', 313, Il. ε', 116 etc. — *κερτομέοι*, *χλευάζοι*, *conviciaretur.* Il. β', 256 etc. — *πόλιν δύσεσθαι*, *εἰσελθεῖν εἰς πόλιν.* comparavit E δ', 246. — *ἐραννὴν* vocat urbem Phaeacum, ut Calydonem Il. ι', 531, 577., h. e. *ἐρατεινὴν* (79.), *amabilem*, gratam, amoenam, vel bene habitatam, *ἐϋκτιμένην.* v. Il. β', 532, 569—571 etc. — *κάλπιν*, *urnam.* ludicre E: *ἡ δὲ κάλπις οὕτω, φασὶ, λέγεται, ὡς καλοῦσα πιεῖν.* v. Schn. h. v. „Virg. Aen. 1, 318.: *cui mater media sese tulit obvia silva, Virginis os habitumque gerens et virginis arma Spartanae*" etc. Cl.

22—25. *τέκος.* δ', 78. — ordo: — *ἀνέρος, ὃς — ἀνάσσει, Ἀλκινόου;*

καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω
τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα
ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ ἔργα νέμονται."
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
* „τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμον, ὅν με κελεύεις,
δείξω, ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον (ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω),
μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε·
οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ', ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
νηυσὶ θοῇσιν τοίγε πεποιθότες ὠκείῃσι
λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι δῶκ' Ἐνοσίχθων·
τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα."
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν,
ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ γὰρ Ἀθήνη
εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
θαύμαζεν δ' Ὀδυσεὺς λιμένας, καὶ νῆας ἐΐσας,
αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς, καὶ τείχεα μακρὰ,
ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο,

— *ταλαπείριος*. ζ', 193. — *τηλόθεν — γαίης*. Il. α', 270.

28. *δόμον, ὅν με κελ.* malim οὗ με κ., cui congruunt verba ἐπεὶ — ναίει. ὃν scripsisse videntur, postquam legerant 48., cujus loci alia est ratio.

31 — 36. *προτιόσσεο*. E: πρόσβλεπε. v. ann. ad Il. χ', 356. — Am. Q. et H. emendati: *ἀνέχονται*. ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπους ἀνέχοντες ὑποδέχονται. E: ἤτοι ἀνέχουσι κ. τιμῶσι. — Am. B. et H.: *ἀγαπαζ.* παθητικὸν ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ. τὸ δὲ *φιλέουσι* (α', 123.) μετὰ στοργῆς ξενίζουσι. *φιλέουσί* τινα vel ἐκεῖνον. — *πεποιθότες*, *freti*. ι', 107, Il. μ', 135 etc. — *ἐπεί σφισι δ. Ἐνοσίχθων* τὸ ἐκπερᾶν λαῖτμα μέγα, quoniam hoc illis dedit Neptunus, ut mare navigarent. „*τῶν — νόημα*. Claudian. de R. Pros. 2, 200.: *quantum non Parthi jaculum, non impetus Austri, Non leve sollicitae mentis discurrit acumen.* Cic. Tusc. Disp. 1, 19.: *nihil est animo velocius; nulla est celeritas, quae possit cum animi celeritate contendere.* Cl. cf. ann. ad Il. ο', 80.

37, 38. β', 405, 406, γ', 29, 30. cf. ε', 192, 193.

39 — 47. *ναυσικλυτοί*. analogia poscere videtur, ut scribatur ναυσίκλυτοι: sed v. Buttmann. *Lexil.* 106., ubi ostendit, Grammaticos in verbis ejusmodi compositis distinguere σύνθεσιν, cum vox declinabilis (πτωτικὸν) juncta est adjectivo, ut τοξόκλυτος, ὀνομάκλυτος, a παραθέσει, cum indeclinabilis juncta est, velut ἀγακλυτὸς, περικλυτὸς, τηλεκλυτός. annumerabant autem indeclinabilibus quidquid ab usitata formatione nominum abhorreret, cumque Hom. dicat νηυσὶ, τὸ ναυσι — habebant pro indeclinabili sive ἀπτώτῳ, et accentum adjectivo adscribebant eum, quem haberet κλυτοὶ appositum nomini, nec compositum, ναυσὶ κλυτοί. igitur Ναυσίθοος scriptum legitur ζ, 7., accentu mutato, quippe in nomine proprio: nam appellativum sonaret ναυσιθοός. *en cor Zenodoti, en jecur Cratetis!* — Sch.: *διὰ σφέας*. ἀντὶ τοῦ δι' αὐτῶν. H.: ἔθος τῷ ποιητῇ τὴν *διὰ* ταῖς αἰτιατικαῖς συντάσσειν. — *τείχεα*, *moenia urbis*. ζ', 262. — *σκολόπεσσιν ἀρηρότα*, *pinnis apta* sive instructa. perperam interpres: *vallis munita*. neque enim hic dicit fossam, vallis (*mit Pfählen*) instructam parte interiore, ut Il. η', 440 et saepe alias in illo carmine. v. Schn. v. σκόλοψ. pinnis moenia et muniuntur, velut apud Caesarem de B. G. 5, 40, et ornantur, ut h. l., cum muni-

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Οὗτος δή τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὅν με κελεύεις
πεφραδέμεν· δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας,
δαίτην δαινυμένους. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκήων
τῶν αὐτῶν, οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν.
* ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγείνατο παῖδα,
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε·
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορά τ', Ἀλκίνοόν τε.

tis non sit opus Phaeacibus adversus hostes nullos. — *τοῖσι δέ.* τοῖσι δή.

49—59. *πεφραδέμεν*, *monstrare.* α', 273, Il. ξ', 500 etc. — *διοτρεφέας βασ.* Il. α', 176 etc. Am. Q. et B. et H.: βασιλεῖς τοὺς κατὰ μέρος ἄρχοντάς φησιν. — *δαίτην δαινυμένους.* γ', 44, α', 369 etc. de conjunctione nominis et verbi ejusdem stirpis v. ζ', 61. — *κίε.* γ', 17 etc. — *τάρβει.* π', 179, Il. β', 268 etc. — Am. Q. et H.: *θαρσαλέος.* οὐχ ὁ θρασύς· ἐκεῖνος γὰρ ἀναιδής. καὶ ἔστιν οἰκεῖον τῇ Ἀθηνᾷ τὸ τῆς γνώμης, καὶ (scrib. ὡς, de quo v. E ad δ', 343 etc.) ἐξ ἀνδρείας κ. λογισμοῦ ὀρθοῦ τὸ θαῤῥεῖν περιγίνεται. τοῦτο γὰρ δοκεῖ παραιτεῖσθαι (recusare, *impedire*) τὴν παῤῥησίαν Ὀδυσσέως, ὅτι ξένος ἐτύγχανεν. ὑποβάλλει οὖν, ὅτι καὶ τὸν τοιοῦτον θαῤῥεῖν δεῖ, εἰ μέλλει σωτηρίας τεύξεσθαι. — *τελέθει.* δ', 85 etc. — *εἰ καὶ — ἔλθοι*, *ex quacunque terra advenerit*, h. e. quamvis peregrinus sit, e longinqua terra oriundus. — „*δέσποιναν*, *heram.* vox propria Odysseae.“ N. — *κιχήσεαι*, offendes quaesitam, h. e. *adibis*, adito, supplicandi gratia. — *ὄνομ' ἐπώνυμον*, *nomen nominans* illam; nomen, quo appellatur. τ', 409. — *τοκήων*, προγόνων, ut Scholiastae interpretantur, ne haec pugnent cum versibus 63—66. — *Eurymedon* cetera ignotus est. de *Gigantibus* Am. Q. et H.: ὡς ἔθνους τινὸς τῶν Γιγάντων μέμνηται γενναίου καὶ ὑπερηφάνου· τὰ δὲ παρὰ νεωτέροις οὐκ οἶδεν, οὐθ' ὡς ἦσαν ἐκτράπελοί (v. Schn. h. v.) τινες κ. ὀφιόποδες, οἵους αὐτοὺς ἀναζωγραφοῦσιν, οὔτε ὡς Φλέγραν ᾤκησαν, οὔτε ὅτι θεοῖς ἐμαχέσαντο. Paus. 8, 29, 2.: Γιγάντων ἐν μὲν Ἰλιάδι οὐδεμίαν ἐποιήσατο Ὅμηρος μνήμην, ἐν Ὀδυσσείᾳ δὲ (κ', 129.) ἔγραψε μὲν, ὡς ταῖς Ὀδυσσέως ναυσὶ Λαιστρυγόνες ἐπέλθοιεν Γίγασι, κ. οὐκ ἀνδράσιν, εἰκασμένοι· ἐποίησε δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν Φαιάκων λέγοντα (205, 206.), εἶναι τοὺς Φαίακας θεῶν ἐγγὺς (cognatos diis), ὥσπερ Κύκλωπας κ. τὸ Γιγάντων ἔθνος. ἔν τε οὖν τούτοις δηλοῖ θνητοὺς ὄντας κ. οὐ θεῖον γένος τοὺς Γίγαντας, καὶ σαφέστερον ἐν τῷδε ἔτι· *ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι — αὐτός.* ἐθέλουσι δ' αὐτῷ *λαὸς* ἐν τοῖς ἔπεσιν ἄνθρωποι οἱ πολλοὶ καλεῖσθαι. at deos immortales ne postea quidem dixerunt Gigantes, sed γηγενεῖς (Aristoph. Av. 789, Eurip. Phoen. 125 etc.), *Terrae filios*; quorum patrem cum fingunt Coelum, indigenas quosdam antiquissimos significare videntur, quales fuerunt Gigantes illi, quos dicit Moses Genes. 6, 4. v. N, Montbel., Heyn. ann. ad Apollod. 1, 6 etc.

60. H.: *ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαόν.* ὅτε ἐμάχετο μετὰ τοῦ Διὸς, ἤτοι μετὰ βασιλέως τινός. excidisse arbitror versum, quo diceret, id quomodo evenisset. vel ponamus ἀτάσθαλος sensu adverbii (Matth. §. 446, 8.), vel etiam ἀτάσθαλα pro ἀτασθάλως, ᾗσιν ἀτασθαλίῃσιν, utrumque mutatione facillima. certe perspicuus esse solet Hom., vel usque ad vitium, non autem obscurus.

τὸν μὲν, ἄκουρον ἐόντα, βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
καί μιν ἔτισ', ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν·
* ὣς κείνη πέρι κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἐστὶν

64—68. Scholl. Am. et H.: — τὸ ἄκουρον οὐκ ἐκδεκτέον ἄπαιδα, ἀλλὰ οὐκ ἔχοντα κοῦρον, ὅ ἐστιν ἄῤῥενα παῖδα. Ap., h. l. laudato: ἄκουρον. μὴ γεννήσαντα παῖδα ἄῤῥενα. — βάλ' ἀργ. Ἀπόλλων. significatur mors subita et sine dolore. v. ο', 407—411, Il. ω', 758, 759. — Sch.: νυμφίον. νεωστὶ γεγαμηκότα. — ὑπ' ἀνδράσιν, *sub viris*, maritis administrantibus.

69. πέρι κῆρι. ε', 36, ζ', 158 etc. — τετίμηταί τε καὶ ἐστίν. quid hoc sibi vult? nam quis audiat Dammium, ita explicantem: ἐστὶν, *vivit*, scil. *honorata*? cui tamen N obtemperans supplet τιμήεσσα, et inusitate dicto praetendere conatur illud Propertii 2, 10, 37.: *nec minus haec nostri notescet fama sepulcri Quam fuerant Phthii busta cruenta viri*, quasi *nota* intelligendum sit in verbo *fuerant*, cum hoc dicat poëta ille: sepulcrum suum non minus notum fore quam cruentum fuerit Achillis. ne lavemus laterem, sed ingenue fateamur, corrupta esse verba τε καὶ ἐστίν. quid autem latet? hoc, opinor: τοκάδεσσιν, *matribus* feminisque Phaeacum. illas inprimis honorare dicit reginam, et ipsam matrem, et eam, quam pariter liberi et maritus et cives venerentur, ut deam. apta sententia, facilisque mutatio ε et ο, δ (α) et ι, denique σ et τ litterarum propter similitudinem. τοκάδεσσιν. ὑπὸ τοκάδων, ut Πηλείωνι δαμεὶς Il. χ', 40. cf. Matth. §. 292. i, β. σύας θηλείας τοκάδας dixit ξ', 15. et 16., Eurip. autem Hipp. 530: τοκάδα τὰν διογόνοιο Βάκχου, et Hecub. 1097.: ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν. justo severior, ut saepe, P. Knightius versus 69—74. neque inter se, neque cum praecedentibus apte cohaerere dicit, neque dubitat, quin a diversis rhapsodis prava sedulitate conficti sint; latiusque etiam progressus hac via Montbelius plura damnat, in quibus totam descriptionem aedium Alcinoi, hortique celeberrimi, pulcram illam quidem, ut ait, sed suspectam non uno nomine. en ipsius verba viri clarissimi, ad compendium collata, ne longi simus: „Böttiger qui, dans ses fragments sur le jardinage des anciens, devait surtout parler du fameux jardin d'Alcinoüs, a tâché de nous en donner une idée exacte d'après l'examen attentif de cet endroit de l'Odyssée (Magazin. encyclop., 1801, t. 2., p. 337—62.). Je ne le suivrai point dans cette discussion; — j'observari seulement qu'il est bien extraordinaire que le poète nous donne une si belle description des arbres fruitiers dans un pays et à une époque où il est à peu près prouvé que les hommes n'en mangeaient pas. — Si par occurrence il est parlé d'arbres fruitiers dans l'Odyssée, les deux autres passages où il en est question (λ', 582—92, ω', 222.), ont été justement contestés par les premiers critiques de l'antiquité. Ce n'est pas la seule raison qui me tasse regarder celui-ci comme très-suspect; l'ensemble même de la narration démontre suffisamment qu'il a été ajouté après coup, et, je suppose, postérieurement au travail homérique sous les Pisistratides. Remarquons d'abord qu'au 6. chant (293.), lorsque Nausicaa s'adresse à Ulysse, elle ne parle que du champ particulier de son père, du *Téménos.* — Comment admettre, que Naus., si elle eût connu ce jardin miraculeux, n'en ait pas dit un mot, et qu'elle ait seulement parlé du *Téménos?* Aussi Naus. ne parle que d'une fontaine qui coule au milieu d'une prairie (ch. 6, v. 292), et dans la description des jardins il est question de 2 fontaines (ch. 7, v. 129). Ce n'est pas tout: ce jardin est entouré d'une clôture; il fait nuit: comment Ulysse peut-il voir en détail tous les objets, que renferme cette enceinte? — Cette réflexion peut s'appliquer aussi aux détails de la demeure du roi. — Tout cela, il faut l'avouer, est difficile a concilier. Enfin la suite même du récit offre une sorte de contradiction qui mérite d'être remarquée. Lorsque Ul. est accompagné par Minerve sous la figure d'une jeune fille, le poète dit (46—50) ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο, — σὺ δ' ἔσω κίε. „Mais lorsqu'ils furent parvenus aux belles demeures du roi, la déesse commença par ces paroles: Voilà la maison que

ἔκ τε φίλων παίδων, ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
καὶ λαῶν, οἵ μίν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες
δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχῃσ' ἀνὰ ἄστυ.
οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ·
οἷσίν τ' εὖ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."

postquam abscessit dea, Ulysses proficiscitur ad regiam Alcinoi, quam omnibus rebus instructissimam atque amoenissimam admiratur.

„Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν,
ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα, καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

vous m'avez demandé de vous indiquer; vous cependant pénétrez dans l'intérieur." Voilà qui est très-positif; et cependant, quelques vers plus loin (81, 82), l'interpolateur, ne faisant pas attention qu'Ul. était déja arrivé à la maison du roi, dit: *αὐτὰρ Ὀδ. Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά.* Il ne pouvait pas venir en un lieu où il était déja J'ai dont tout lieu de croire qu'il existe ici de graves interpolations, et comme depuis plus de deux mille ans le champ est ouvert aux conjectures sur ces 2 poëmes, je propose de lire ainsi tout ce passage, en remontant au moment de l' arrivée de Min. et d'Ul. au palais d' Alc.: 46—51, 53—55, 75—81, 135. Personne ne contestera que de cette manière le récit est plus rapide, mieux lié, et ne présente rien de contradictoire." haec sagaciter quidem disputata sunt; nec tamen concesserimus, ut versus illi omnes deleantur, quippe pulcherrimi magna ex parte et ii, quibus omissis hiet oratio, desideretque caementum, ut ita dicam, Homericum. praeterea rationum, quas Montbel. protulit (mitto enim Knightium, brevitate obscurum), aliae sunt graviores, aliae minus momentum habent, velut illa de horto Alcinoi non memorato a Nausicaa propterea quod in urbe situs erat, illa vero dicit de luco Minervae et patris *τεμένει*, locis suburbanis. deinde plus justo tribuere videtur vir doctus Aristophani Byz. et Aristarcho, quos subinde hallucinatos esse constat. tum ad vivum resecuit descriptionem aedium et horti regii, factam illam ab Homero ex persona sua, et illud *πάντα* 134., in quo res eas tantum intelligere licet, quae in conspectu essent adstantis pro aedibus. sed haec hactenus.

72—83. H.: *δειδέχαται* (γ', 41, Il. δ', 4 etc.) *μύθοισιν. ἐκδέχονται ἐπαίνοις.* interp.: *excipiunt vocibus* faustis. — *καὶ αὐτή*, *et ipsa* in rebus suis gerendis. — *οἷσιν — λύει*, *et, quibus bene vult, etiam viris lites componit*, qui illam arbitram ceperunt. Am. Q. et B., et H.: *τοσαύτῃ συνέσει, φησί, κεχρῆσθαι τὴν Ἀρήτην, ὥστε καὶ στάσεις ἀνδρῶν δύνασθαι αὐτὴν καταλύειν. τὸ δὲ καὶ ἀνδράσιν ὡς ἐν ἐπιτάσει παρέλαβε· τὸ γὰρ γυναικῶν νείκεα λύειν ἁρμόζει γυναιξίν.* Tacitus de feminis Germanorum Germ. 8.: *inesse quin etiam sanctum aliquid et providum putant; nec aut consilia earum aspernantur, aut responsa negligunt. vidimus sub divo Vespasiano Veledam diu apud plerosque numinis loco habitam.* de senatu mulierum ap. Gallos v. Welcker. *Aeschyl. Trilog.* p. 586., ubi similia et aliarum gentium, praesertim bellicosarum, instituta enarrat, quarum gentium nonnullae etiam fuere *γυναικοκρατούμεναι*, ut hodieque sunt illae, quae habitant insulas sociales. aliter Graeci Homerici; velut Telemachus, matrem reprehendens in eo, quod cantorem interpellavit, α', 356.: *ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα*, inquit, *τὸ σαυτῆς ἔργα κόμιζε, Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει* etc. — *ἀτρύγετον.* v. ann. ad Il. α', 316. — a septentrionali plaga profecta Pallas primum pervenit *Marathonem* urbem, quae circiter 10 millia passuum abfuit ab *Athenis*, ut auctor est Corn. Nepos Miltiade. v. Cellar. 1. p. 1159. — *Ἐρεχθῆος δόμον*, *Erechthei domum*, h. e. templum Minervae, ab Erechtheo aedificatum. v., praeter ann. ad Il. β', 547., quos N. laudavit,

Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης,
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλάδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο·
χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
ἀργύρεοι σταθμοὶ δ' ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,

Herod. 8, 55., 5, 82. et Od. Mülleri librum inscriptum *Minervae Poliadis sacra et aedes*. Am. E.: τὸ ἑαυτῆς τέμενος· ἐν γὰρ τούτῳ ἐτράφη (?) ὁ Ἐρεχθεύς. (similiter H. et Sch.) τὸ δὲ πυκινὸν δόμον καλῶς κατεσκευασμένον κ. ὑπὸ τεχνικῆς συνέσεως. imo *firmum*, solidum. v. ζ', 134 etc. — χάλκεον οὐδὸν, *aeneum limen*, Tartari dixit Il. θ', 15., quo firmissimum significaret; saepius lapidea limina (θ', 80, Il. ι', 404 etc.), semel δρύϊνον φ', 43. cf. 86. Virg. de templo Junonis, quod Dido condidit Carthagine, Aen. 1, 452.: *aerea cui gradibus surgebant limina, nexaeque Aere trabes, foribus cardo stridebat ahenis.* Apoll. Rhod. ubi Aeetae regis domum describit, 3, 217.: θριγκὸς δ' ἐφύπερθε δόμοιο Λαΐνεος χαλκέῃσιν ἐπὶ γλυφίδεσσιν ἀρήρει. praeterea Eichh. comparavit regiam Pici apud Virg. Aen. 7, 170. et Martis apud Statium Theb. 7, 55.

84, 85. δ', 45, 46.

86. ἐληλάδατ'. hoc habent probatiores libri, vel ἐληλάατ', ἐληλέδατ', ἐληλέατ', per oscitationem librariorum. solus scriptorum, quod sciam, A. 1. ostendit veterum editionum et Eustathii scripturam ἐρηρέδατ', sublectam illam haud dubie versu 95., minusque aptam huic loco, quae tamen nescio quo modo placuit Wolfio et Boissonadeo. v. inprimis Buttmann. gramm. gr. ampl. §. 98., obs. 13. cum nota. Am. B. et E.: ἐληλάδατ'. Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ ἐληλασμένοι ἦσαν, κ. παρατεταμένοι. similiter 113. περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται, ut Barn. notavit.

87—90. ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, *a limine usque in penetrale*, h. e. per totam domum. cf. 96. — θριγκὸς, *corona*, germ. *der Kranz, der Sims*. Ap.: ἡ στεφάνη καὶ περιχαράκωμα. a θρὶξ, τριχὸς, τριγχὸς, θριγκὸς, derivant E et Scholl. Am. Q. et B., item H: — δηλοῖ τὴν στεφάνην κ. πᾶν τὸ ὑπὲρ τῶν τοίχων κ. τοῦ στέγους ὥσπερ ἐξέχον, τάξει τριχώσεως κ. κόσμον. — κυάνοιο Il. λ', 24. — ἀργύρεοι σταθμοὶ δέ. codd. metro pessumdato: ἀργ. δὲ στ. non ita rarum est δὲ, loco 3. positum sententiae. v. Jacobs. indice Anthologiae Pal., nos ann. ad Eurip. Suppl. 1083 etc. — H.: ὑπερθύριον. τὸ ἐπικείμενον ταῖς θύραις, εἰς ὃ οἱ ἄνω στρόφιγγες ἐναρμόζονται. — κορώνη. α', 441. Voss.: *silbern war auch oben der kranz, und golden der thürring.*

91—100. hos *canes* aureos argenteosque intelligendos esse artes ejusdem generis ac virgines aureas Vulcani, ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυίας, ut ait Il. σ', 418., versum 94. considerans nemo facile dubitaverit. quem versum quod deleri jubent nonnulli, temere faciunt me judice, cum nec male opera hujusmodi, a deo fabricata, vocentur divina, ἀθάνατα, et ἀγήρως dici possint artes animantibus similes et injuriae temporum expertes. id tamen verum est, ferri non posse formam ὄντας, qua nusquam utitur Homerus. verum propterea non est secandum. interpretatio est ὄντας verbi exquisiti στάντας, quod poëtae restituo. sic ἕστασαν dixit 101. et Il. σ', 171. φύλοπις αἰνὴ ἕστηκε πρὸ νεῶν, h. e. ἦν, ubi v. ann. fieri etiam potuit, ut continue scriptum ἀθανάτουσστάντας magis magisque depravaretur, omissis σ et τ litteris propter similitudinem, cum scripsissent primum librarii ἀθανάτουσάντας, deinde, quod certe sensum haberet, ἀθανάτουσόντας. canes ἡφαιστοτεύκτους ἐμψύχους commemorant Schol. ad τ', 518. et Pollux 5, 39, ut N notavit. hos Alcinoi canes antea Junonis fuisse, quae Neptuno donaverit, nescio quo auctore tradidit E: — ὁ δὲ (μῦθος) οὐ μακρὰ ληρεῖ, τοιοῦτός ἐστι. κύνες οὗτοι, οὓς Ἥρα δέδωκε Ποσειδῶνι, συλλαβεῖν αὐτῇ τὴν ἐν Ἰλιάδι (ξ', 153 et seqq.) δηλουμένην ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ Διός οἱ περιῆλθον, φησὶν (fort. φασὶν), εἰς Ἀλκίνοον. de

οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
* ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερὲς, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
λεπτοὶ εὔννητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
πίνοντες, καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες,
αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπὸν,
αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν,
ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
* καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.

hisce Hom. οὐδὲ γρύ. — οὓς — πραπίδεσσι. Il. α', 608 etc. — ἐρηρέδατο, ἐρηρεισμένοι ἦσαν, vel ἐνηρμοσμένοι, ut exponit Pseudodidymus. v. Il. ψ', 284. — εὔννητοι. Il. σ', 596 etc. — ἐπηετανὸν γ. ἔχεσκον. κ', 427, ζ, 86 etc. — κοῦροι, *juvenes*, h. e. statuae juvenum, quas cur abjudicemus ab Homeri aevo, similium artium perito, haud intelligo. bene N: — „Ich glaube erstlich, dass der Dichter hier wirklich Statuen meint; sodann, dass er auch Aehnliches gesehen hatte, mag auch mancher Satz unserer Kunstgeschichten durch diese Annahme in Gefahr kommen. Die Fülle des Metalls am „Feenpalaste des Alkinoos" wird uns freilich als im hohen Maasse gesteigert erscheinen; aber glänzende metallische Zierathen können wir an den Herrenhaüsern als geschichtlich annehmen. S. Müller's *Archäol.* S. 28 f. u. die Anm. zu 4, 71. (v. δ', 15, 43—46, 71—75.) Es ist nicht unnütz zu bemerken, dass der Palast des Menelaos den des Alkinoos an Pracht eher übertrifft als ihm nachsteht."

103—111. „totidem ancillas in Ulyssis domo fuisse narrat ψ', 421., quarum 20 frugem molendo occupatas. cf. υ', 107, 158." *E N.* Virgilii loco de Didonis epulis, Aen. 1, 701—712., haec adscripsit Eichh., et Lucan. Phars. 10, 107. E: — μύλης. ἐν ᾗ τρίβονται οἱ πυροὶ, ὡς τὸ μύλην στήσασα (υ', 111). μήλοπα δὲ καρπὸν τὸν σῖτον, ὡς μηλοειδῆ τὴν χρόαν, ὅ ἐστι κιῤῥὸν κ. ξανθόχλουν· ὅθεν κ. Δημήτηρ ξανθὴ λέγεται (Il. ε', 500). καὶ Ὅμ. μὲν οὕτω σεμνῶς ἔφρασε παρὰ τὸ μῆλον κ. τὴν ὀπωπὴν (imo ὦπα), ὅ ἐστι θέαν, οὐ μῆλον ἀγλαὸν (v. 115.) τῇ ἐρυθρότητι παραλαβὼν, ἀλλὰ ἐοικὸς ὄψει πέπονος ἀστάχυος (aristae maturae) etc. mola tum domi contundebant ancillae frugem. v. Feith. 4, 3, 5. et ann. ad Il. λ', 631. — ἱστοὺς ὑφόωσι. β', 94. — ἠλ. στρωφῶσιν. ζ', 53, 306. — Scholl. Am. οἷά τε — αἰγείροιο. (ε', 64 etc.) τὸ εὐκίνητον αὐτῶν κατὰ τὴν ἐργασίαν δηλοῖ ἐν τῷ στρέφειν τὴν κρόκην, ὡς καὶ τὰ φύλλα τῆς αἰγείρου ἀντεστραμμένα ἀλλήλοις κ. εὐκίνητα ῥαδίως κ. ὑπὸ τυχούσης αὔρας, ὡς καὶ Σοφ. ἐν Ἄργει. (Brunck.: ἐν Αἰγεῖ, cujus tragoediae fragmento ultimo haec posuit, quae corrupta leguntur apud Sch.: ὥσπερ γὰρ ἐν φύλλοισιν αἰγείρου μακρᾶς, Κἂν ἄλλο μηδὲν, ἀλλὰ τοὐκείνης κάρα Κινεῖτ' ἐν αὔραις, κἀνακουφίζει πτερόν.) ἡ εἰκὼν οὖν πρὸς τὸ συνεχὲς τῆς ἐργασίας. οἱ δὲ, ὅτι πολλαὶ, καὶ πεπύκνωται τὰ δένδρα τοῖς φύλλοις etc. bene habet prior explicatio: crebro enim manus movent ancillae, opus facientes, ut populus crebro movet folia, quorum mobilitas venit in proverbium ap. Germanos, vulgo dicentes: *er zittert wie ein Espenlaub.* contra numerus ancillarum cum foliorum comparari nullo modo potest; quod qui putarunt, retulisse videntur verba οἷά τε — αἰγ. ad ἥμεναι, cum hic sit ordo: αἱ — στρωφῶσιν, οἷά τε etc., τὸ ἥμεναι autem ex abundanti additum sit ad pingendam actionem, more Homerico. cf. E. — Ap.: μακεδνῆς. μηκεδανῆς, μακρᾶς. — Am. Q. et E.: καιροσέων δ' ὀθ. καῖρος λέγεται ὁ μίτος, οὗ παράγωγον τὸ καιρόεις. (unde καιροέσσων, καιροσσῶν,

ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
ἱστὸν τεχνῆσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.

καιροσέων, quae Aristarchi scriptura esse dicitur, pro καιρουσσέων, ni fallor, quemadmodum βοσὶ pro βουσὶ [v. Jacobs. ann. ad Anthol. Pal. p. 374] et similia dixerunt.) ἀπὸ μέρους δὲ τοῦ μιτώματος τοὺς ὅλους εὐφυεῖς λέγει. καιροσέων γὰρ τῶν εὖ κεκαιρωμένων κ. εὐφυῶν. — τὸ δὲ ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον ἤτοι οὕτως ἦσαν πυκναὶ (tam densae), ὡς μηδὲ ἔλαιον δι' αὐτῶν ἐλθεῖν· ἢ ἔξωθεν ὡς ἔλαιον ἔστιλβον διὰ τὴν λευκότητα· ἢ τρυφεραὶ (molles, delicatae vestes) ἦσαν, ὡς δοκεῖν ἔλαιον ἀποῤῥεῖν, ἢ ἀποστίλβειν οὕτως τὸν μίτον, ὡς δοκεῖν ἔλαιον ἔχειν. similiter E: — ἢ καὶ τὸ στίλβον διὰ λευκότητα. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως στίλβειν αἱ τοιαῦται λέγοιντο ἂν ὀθόναι, ὡς εἴπερ ἔλαιον αὐτῶν ἀπελείβετο διὰ τὸ στιλπνὸν, χρῶμα τῶν νεοϋφάντων καὶ ἔτι ἀπλύτων ὑφασμάτων. ὅτι δὲ καὶ θρόνοι λίθινοι οὕτω στίλβουσιν ἐκ τῆς κατὰ συχνὴν παράτριψιν λειάνσεως, οἱ κατὰ Πύλον μαρμάρεοι θρόνοι ἐδήλωσαν. dicit illa γ', 406.: κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν, Οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων, Λευκοὶ, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος. densitatem telarum dici arbitreris. N: „„von den dichtgeketteten Linnen fliesst selbst das geschmeidige, so leicht eindringende Oel ab,"" nämlich so dicht sind sie gearbeitet. Plut. de Pythiae orac. 4., t. 9. p. 253. ed. Hutt.: — καὶ Ὅμηρος εἶπε· καιροσέων — ἐνδεικνύμενος τὴν ἀκρίβειαν καὶ λεπτότητα τοῦ ὕφους τῷ μὴ προσμένειν τὸ ἔλαιον, ἀλλ' ἀποῤῥεῖν κ. ἀπολισθαίνειν, τῆς πυκνότητος μὴ διείσης." cohibet tamen assensum tum insolentia olei sive unguenti defluentis a vestibus, tum similis locus, a Cl. adscriptus, ex Il. σ', ubi haec leguntur 595.: οἱ δὲ χιτῶνας Εἵατ' ἐϋννήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ. tunicas tranquille fulsisse dicit oleo, h. e. nitore olei. quid, si Phaeacidum telas istas liquidum oleum superasse dixit splendore? eum sensum clarissimum haec habebunt, si scribas ἀπολείπεται, quod facillimum. sic ἀποβάντες pro ἀπὸ πάντες legitur in nonnullis edd. Il. μ', 83., nec alia permutatarum inter se β et π litterarum exempla desunt. v. Bast. Append. epist. crit. p. 23., nos ann. ad Eurip. Hel. 1385 etc. Plutarchi, saepe dormitantis, et recentioris scriptoris, me non movet auctoritas; nec moror Graeculos, quorum alter alterum describit. — περὶ πάντων ἀνδρῶν. α', 235 etc. — ἴδριες. ζ', 233 etc. — ὣς δὲ, ὣς δή. — E: τεχνῆσαι ἀλλαχοῦ παθητικῶς κεῖται, ὡς καὶ ἐν τῷ μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο. — πέρι — ἐσθλάς. v. β', 116, 117.

112—132. locus praeclarus de horto Alcinoi. Eichh. ann. ad Virg. Georg. 4, 116—148., ubi se hortis dicendis non vacare dicit poëta, idque aliis post commemorandum relinquere: „Cet héritage," inquit, „que Virgile lègue à ses successeurs, fut d'abord recueilli par Columella qui a joint à son *Manuel rural* un livre versifié sur les *Jardins*. L'Italien Alamanni a consacré au même sujet le 5. chant de son traité de la *Culture*, et Rapin (B.: Extat Rapini de universa culturae hortensis disciplina Disputatio, ubi hortorum tractantur antiquitates, quam Broterii de hortorum historia Dissertatio sequitur.) et Delille en ont formé des poëmes particuliers qui rappellent dans plusieurs endroits la touche élégante de Virgile. Mais sous le rapport du sentiment, on ne peut mieux comparer le vieillard de Tarente qu'à l'hôte d'Herminie dans le Tasse (*Jérusalem*, ch. 7., st. 6.), et au vieillard de Jersey dans Voltaire (*Henr.* ch. 1., v. 192.). La première idée de ce charmant épisode se retrouve dans la peinture du vieux Laërte qui, inconsolable de l'absence d'Ulysse, cultivoit de ses mains son petit champ (*Odyssée* 24, v. 225.), et dans la description des jardins d'Alcinoüs, où Homère montre l'art et la nature se réunissant pour prodiguer leurs dons." Plinius H. N. 19, 4. antiquitatem nihil prius miratam esse dicit quam Hesperidum hortos, regumque Adonidis (Suidas p. 83.: Ἀδώνειοι κῆποι λέγονται οἱ μετέωροι κῆποι. v. ann. ad Aristoph. Lys. 362.) et Alcinoi, itemque pensiles, sive illos Semiramis, sive Assyriae rex Cyrus fecit. *Alcinoi poma et silvas* celebravit Virg. Georg. 2, 87., *pomaria* Statius Silv. 1, 3., ut Harduinus annotavit ad locum illum Plinii. v. Donndorf. *Gesch. der Erfind.* 2. p. 6—8. et

ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
τετράγυος, περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθόωντα,
ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἐπιλείπει
χείματος, οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει·
ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, [μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ.
[αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ,] σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.

inprimis litteratissimi Böttigeri Racemationes de re hortensi veterum, quas et h. l. laudavit B., et in superioribus Montbel. ann. ad 69. — Am. B.: ὄρχατος. (ω', 221, Il. ξ', 123 etc.) δενδροφόρος γῆ. Sch.: ἡ ἐπὶ στίχον καὶ ἐν τάξει [τῶν ἀμπέλων] φυτεία ὄρχατος λέγεται, ἢ κῆπος. Ap. emend.: ὄρχος. ἡ ἐπίστιχος φυτεία ἢ κηπεία. ὅν τινες ἐτυμολογοῦσι παρὰ τὸ ὀρωρύχθαι τὴν γῆν. (ἄλλως.) ὁ βόθρος, οἱονεὶ ὄρυχός τις ὢν, εἰς ὃν καταβάλλεται τὸ φυτόν. ὄρχατος δὲ οἱονεὶ ἔρχατος, διὰ τὸ ἔρχεσθαι δι' αὐτοῦ τὸν κῆπον. non vidit Sophista, quod quisque videat, ὄρχατον proprie idem esse atque ὄρχον, a quo forma non magis differt quam μέσσατος a μέσσος: invaluit tamen usus, ut ὄρχος diceretur στίχος φυτῶν, ordo singulus plantarum sive arborum, ὄρχατος autem ordinum istorum complexio, sive hortus. cf. 127, N, et ann. ad ξ', l. c. — E: τετράγυος, οὗ ἑκάστη τῶν τεσσάρων πλευρῶν γύην εἶχεν, ἵνα ᾖ τετράπλεθρος, φασί. τετράγωνος. (?) ἰσόπλευρος. (?) γύη δὲ (haec forma dubia est. Eurip. Heracl. 812.: ὦ τὸν Ἀργείων γύην Σπείροντες, ubi v. Elmslejus.), ἢ γύης ἀρσενικὸν, μέτρον γῆς. (mensuram eam E et Etym. plethri esse dicunt, Am. B. et E. et H duorum stadiorum, miro autem errore Schn. h. v. γύην idem sonare putat atque ὀργυιάν.) οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ [καὶ] ὅτι γύης καὶ μέτρον γῆς, καὶ μέρος ἀρότρου. (Hesiod. Opp. 425.) ὥστε ἀρσενικὸν ὁ γύης. — ἐλήλαται. 86. — τηλεθόωντα. ε', 63. — ὄγχναι, piri. λ', 588, ω', 233, 246. v. Billerbeck. Flor class. p. 130—132. — ῥοιαὶ, mali Punicae. v. Billerb. p. 124. — μηλέαι, mali. λ', 588, ω', 340. H.: τὸ μηλέαι ὡς ἰτέαι κ. συκέαι, ὃ κατὰ κρᾶσιν γέγονε καὶ συκαῖ, ὡς γαλαῖ. — ἐπιλείπει. ita vett. edd., in quibus Ald. 3., Steph., Cl. recte. MSS., quos hodie sequuntur: ἀπολείπει, confusione haud insolita harum praepositionum. vel forte, vel sono simili gaudentes, librarii scripsisse videntur ἀπολείπει, ut ἀπόλλυται. — χείματος, θέρευς, *hieme, aestate.* Matth. §. 378. E: ἐπετήσιος δὲ ὁ [καὶ αὐτὸς] ἐπηετανὸς, κ. διηνεκὴς, κ. ἐξαρκῶν εἰς ὅλον ἔτος, καὶ, ὡς ὁ π. ἡρμήνευσεν, ὃς οὔποτ' ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει, τουτέστιν οὔθ' ὑπό τινος πάθους φθείρεται, οὐδὲ μὴν δαπανώμενος ἀπολείπει, ἀλλὰ παραμένει ἐξ ἔτους εἰς ἔτος. — ἐν δὲ τῷ Ζεφυρ. πνείουσα σημείωσαι ὅτι ἀπὸ κοινοῦ εἴληφε τὸ πνοὴ ἐκ τοῦ πνείουσα, καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ δικάσω, ἰθεῖα δὲ ἔσται (Il. ψ', 579, 580), ἡ δίκη δηλαδή. idem: πέσσει (Il. β', 237 etc.), ὅ ἐστι πεπαίνει κ. πέπειρα ποιεῖ. — ὄγχνη — γηράσκει. τουτέστι πέπειρα ὄγχνη, καὶ οἱονεὶ γραῦς, ἠώρηται τοῦ δένδρου ἐπὶ νεοφυεῖ ἑτέρᾳ ὄγχνῃ. οὕτω δὲ καὶ μῆλον ἐπὶ μήλῳ, καὶ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, ἐν οἷς καλὸν σχῆμα τὸ κατ' ἐπιμονὴν ὁμοιόσχημον. τὸ δὲ σῦκον — σύκῳ ἀπέχρησέ ποτε τῷ Σταγειρόθεν σοφῷ εἰς σκῶμμα τῶν Ἀθηναίων, ὡς χαιρόντων συκοφαντείᾳ, ὅτε Σωκράτην ὑπεξήγαγον κωνείῳ τοῦ βίου. μελετήσας γὰρ ὑποχωρῆσαι τότε ὁ Σταγειρίτης εἶπεν, ἐξ Ὁμήρου τρυγήσας τὴν ὀπώραν τῆς ἐν λόγῳ χάριτος, ὡς οὐκ ἂν μείνῃ παρὰ τοιαύτῃ πόλει, ἐν ᾗ γηράσκει σῦκον ἐπὶ σύκῳ, τουτ. ὅπου τὰ τῆς συκοφαντίας διηνεκῆ, κ. ἀδιάδοχα, κ. τῷ μακρῷ τοῦ χρόνου συμπαρεκτεινόμενα, οὗ δηλωτικὸν τὸ γηράσκει, τιθέμενον καὶ ἐπὶ ἀψύχων, ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ γερανδρύου, καὶ ἐκ τοῦ γέρον σάκος. (χ', 184.) cf. Aelian. V. H. 3, 36. idem commemorat similem Aegypti et Atticae (v. Aristoph. Pace, μαρτυρῶν, ὡς διηνεκεῖς ἐκεῖ αἱ ὀπῶραι.), Samique insulae fertilitatem. (Ἀέθλιος δὲ ὁ Σάμιος

ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐῤῥίζωται·
τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
ἄλλας δὲ τραπέουσι. πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν.
ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι.
ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.

clanculum Ulysses adit Alcinoum coenantem cum proceribus, et reginae supplicat, mirantibus omnibus rem inopinatam.

Ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος εἴσω.
εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας

ἔφη, ὡς ἐν Σάμῳ σῦκον, σταφυλὴ, ὁμομηλὶς ἢ ἀμαμηλὶς, κ. μῆλα, κ. ῥόδα, δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐγένετό ποτε.) uncinos immisi verbis μῆλον — σταφυλὴ, quae nec Aelianus habet l. c., et spuria esse intellexit Böttigerus, cum vites agantur in sequentibus. — Am. B.: ἀλωὴ (Il. ε', 90 etc.) νῦν ἡ ἀμπελόφυτος γῆ. ἐῤῥίζωται δὲ πεφύτευται. — E: θειλόπεδον δὲ εἵλης βοτρύων τόπος, ψυκτὴρ (h. e. ξηραντικὸς) σταφυλῶν, ὕπαιθρος ἡλίῳ ἐκκείμενος, καὶ ὡς εἰπεῖν πέδον εἵλης, ὅ ἐστι θερμότητος ἡλίου. Ap.: θειλόπεδον. ὁ τόπος, ἐφ' οὗ ξηραίνεται ἡ σταφυλὴ κ. οἱ καρποί. aliena mihi videntur verba κ. οἱ καρποὶ, nec faciunt ad hunc Homeri locum, in quo unico legitur θειλόπεδον. praeterea ne vere quidem id dixit, quisquis est. certe Etym. illis haec subjecit: τὴν μέντοι τῶν συκῶν ψύξιν τρασιὰν ἐκάλουν. ceterum idem dicebant θειλόπεδον et εἱλόπεδον, cum et θ et spiritus asper successisset, opinor, digammati, quemadmodum ὗς et σῦς, aliaque hujuscemodi, promiscue usurpantur. v. Th. p. 197. 2. ed. — λευρῷ. „oraculum ap. Herod. 1, 67.: ἔστι τις Ἀρκαδίης Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ, h. e. λείῳ.“ N. Sch.: λείῳ, ὁμαλῷ (sic E), ἢ πλατεῖ. Voss.: *auf ebenem Raume.* — τέρσεται, *siccatur.* ε', 152 etc. — τρυγόωσιν, *vindemiant.* Il. σ', 566. — Am. Q. et E.: τραπέουσι. πατοῦσιν· ἢ εἰς πίθους βάλλουσι, παρὰ τὸ ἐξ ὀπώρας εἰς οἶνον τρέπειν. — πάροιθε etc. aliam partem dicit vineae. Am. E.: ἤτοι ἐν ἑτέρῳ τόπῳ. διὸ πάλιν ἐπιφέρει ἕτεραι δ' ὑπ., οὐχ ὅλαι. — Am. Q. et H. emend.: αἱ ὄμφακες τὸ ἄνθος κ. τὴν κύπριν μεταβάλλουσαι εἰς σταφυλήν. *uvae immaturae.* Voss.: *hier stehn noch herlinge vorwärts.* — Am. E.: ὑποπερκάζουσιν. ὡριμάζουσι, μελανίζουσι. τὸ ἀδιάλειπτον δὲ τῆς σταφυλῆς διὰ τούτων πάντων θέλει σημᾶναι. idem et Am. B. emend.: κοσμηταὶ πρασιαί. ἐν τάξει διατεθειμέναι, κατασκευασταὶ λαχανιαί. ἢ αἱ τῶν φυτῶν τετράγωνοι σχέσεις, ὡς νῦν κῆποι ἢ στίχοι ἀμπέλων. postrema horum falsa sunt: neque enim nunc dicit vites, sed legumina et id genus, plantatum post vineam. commemorantur fabae et cicera Il. ν', 589, cepa τ', 233. et Il. λ', 630; papaver Il. θ', 306.; nec vel obsoniis vel pomis abstinuisse tum homines credibile est. Athen. 1, 19., notante Cl.: παρετίθετο τοῖς ἥρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα. ὅτι δὲ οἴδασι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νείατον ὄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. — γανόωσαι, *laetae*, florentes. Il. ν', 265 etc. — ἵησι, *mittit*, intell. ὕδωρ, ut λ', 238: Ἐνιπῆος θείοιο, Ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι. v. Schn. v. ἵημι. — ὅθεν, *a quo* fonte, qui in aula regia emicabat, unicus urbis. — Am Q. et H.: τοῖά ῥ (sic) ἐν — δῶρα. δαιμονίως κατέφυγεν ἐπὶ τὴν θείαν ἐξουσίαν, ὅτι ταῦτα παρῆν Ἀλκινόῳ θεῶν δωρησαμένων.

σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
ᾧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη,
ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε, καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ·
οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κάτα, φῶτα ἰδόντες,
θαύμαζον δ' ὁρόωντες· ὁ δ' ἐλλιτάνευεν Ὀδυσσεύς·
„Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
σόν τε πόσιν, σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
τούσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ', ὅτι δῆμος ἔδωκεν.
αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε, πατρίδ' ἱκέσθαι,
θᾶσσον, ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.“

137—144. Am. Q. et H.: *σπένδοντας. ἐκ τούτου πραττομένου τὴν ὥραν τῆς εἰσόδου δεδήλωκεν. ἡ δὲ αὕτη ὥρα καὶ ἐπὶ τοῦ Πριάμου* (Il. ω', 475, 76.)· *ἁρμόδιος γὰρ ὁ καιρὸς πρὸς ἔντευξιν. ἱλαρωτέρους γὰρ ἡμᾶς ὁ οἶνος ποιεῖ.* — *ἐϋσκόπῳ Ἀργ.* α', 38 etc. — Sch: *ᾧ πυμάτῳ. ἐπεὶ ὀνειροπομπὸς, ἢ ὕπνου παρεκτικός. διὸ καὶ* (ε', 47.) *εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει.* similiter alii Scholl. *ὕπνου ἡδέος αἴτιον* Mercurium dicunt Etym. M. et Gud. v. *ἐπικυνεῖν. ἔφορον τῶν ὀνείρων*, deum somniorum, praesertim felicium, fingunt eum Apoll. Rhod. 4, 1732. et ejus Schol. Apollodorus (*ἐν τοῖς περὶ θεῶν*, ut videtur) ap. Sch. ann. ad ψ', 198.: *Ἑρμῆς, ὁ Διὸς κ. Μαίας τῆς Ἄτλαντος, παῖς ἔτι ὢν ἐν ἀνθρώποις τέσσαρα μέγιστα εὕρετο, γράμματα, κ. μουσικὴν, κ. παλαίστραν, κ. γεωμετρίαν. ὅθεν καὶ τοὺς Ἕλληνας τετράγωνον αὐτὸν ἀσκῆσαι, κ. οὕτως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀναθεῖναι. τῷ δὲ* (h. e. *διὰ δὲ τὸ* — Heyn.) *ὀνειροπομπὸν εἶναι, κ. τοὺς κοιμωμένους αὐτῷ εὔχεσθαι, κ. αὐτὸν ἀναμένειν* (expectant, *donec somnium immittat.* Idem.), *εἵλοντο ἐν τοῖς θαλάμοις ἔχειν αὐτὸν φύλακα τοῦ ὕπνου, ἐπενοήσάν τε* (ita Buttmannus. vulgo: *ἐπινοῆσαί τε.*) *καὶ ἀσκῆσαι τοὺς τῶν κλινῶν πόδας εἰς τὴν τοῦ θεοῦ πρόσοψιν, ὅπως ἀλεξήτορος* (ita Heyn. libri: *ἀλ—ρας.*) *ἔχοντες ἰδέας τὰ μὲν δείματα μὴ φοβοῖντο, προσδοκῷεν δὲ πλείστην ἐπαφροδισίαν διὰ τῶν ὀνειράτων.* haec ad recentiora tempora pertinere, nec omnino aut semper somni et somniorum praesidem esse in his carminibus Mercurium, intellexit N, et probabiliter censet, libare deo solitos esse Graecos quotidie, antequam cubitum irent, tanquam *ἐριουνίῳ* et *ἀκακήτῃ*. „So wurde nicht der Schlaf, sondern Haus, Habe, Leben und alles Glück unter seine Obhut gestellt. Athenäos vergleicht die dem Zeus Soter oder Teleios gewidmete Libation der Spätern: Schol. zu Platon S. 325.“ ita vir doctiss., quem vide. — „*ἔχων*, *habens* circumdatam. ita *γῆρας ἔχειν* dixit ω', 249., *λύσσαν* Il. ι', 305“ etc. N. — *αὐτοῖο πάλιν χύτο*, *retro ab illo fusus est*, evanuit. E: *τὸ πάλιν χύτο ἀντὶ τοῦ ὀπίσω τοῦ ἐλθόντος καὶ φανέντος. οἰκεῖον δὲ ἐπὶ ἀέρος τὸ χύειν* etc. Am. B.: *ἀντὶ τοῦ ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτοῦ ὁ ἀήρ.* — Am. Q. et H.: *οἱ δ' ἄνεῳ* (β', 240 etc.) *ἐγ. εἰκότως ἐθαύμαζον. ὅτι προσιόντα οὐκ εἶδον.* adscripsit Eichh. versus 139—176 Virgilio Aen. 1, 598—646. „Nous avons déjà remarqué,“ inquit, „la différence totale que la réunion des circonstances devoit amener entre la réception d'Enée à la cour de Didon, et celle d'Ulysse au palais d'Alcinoüs. — Ces deux situations ont chacune leur genre de beauté; mais si la pompeuse entrevue de Virgile flatte l'imagination par l'éclat des images, la scène antique et patriarchale du poëte grec fait sur le coeur une impression plus profonde.“ —

148—155. *ὄλβια*, *ὀλβίως*. Sch.: *ἐν εὐδαιμονίᾳ παράσχοιεν ζῆσαι.* — *γέρας*, *honorem*, dignitatem, vel portionem terrae, *τέμενος*. v. λ', 174, Il.

Echenei benevolentis oratio.

Ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι,
πὰρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
καὶ μύθοις ἐκέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
* „Ἀλκίνο', οὐ μέντοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν·
οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
εἷσον ἀναστήσας· σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅσθ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ·
δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων."

hospitio epulisque Ulyssem excipit Alcinous.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
υἱὸν ἀναστήσας, ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα,
ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.

ι', 305 etc. E: *καὶ ὅρα τὸ δῆμος, ὡς ἐπὶ δημοκρατίας ῥηθὲν, ἵνα καὶ δημοκρατεῖσθαι δοκοῖεν οἱ Φαίακες σὺν τῷ βασιλικῶς κ. ἀριστοκρατικῶς διοικεῖσθαι.* — *ἐν κονίῃσι, in cineribus.* Il. σ', 23. Dugas Montbel.: „Il faut remarquer cette phrase *ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι, sur le foyer dans la cendre.* Homère ne ménage pas les expressions. (?) Dans la suite on a employé le terme plus générique de *ἑστίη*, pour exprimer le foyer où venaient s'asseoir les suppliants: dans Apollonius de Rhodes 4, 693. lorsque Médée et Jason viennent en suppliants chez Circé, ils vont avec recueillement et en silence s'asseoir *dans le foyer, ἐφ' ἑστίῃ*; de même, quand Thémistocle se rend dans la demeure d'Admête, *πρὸς τὴν ἑστίαν κατέπεσε* (Plut. in vit. Them., t. 1, 485. ed. Reisk.). De là l'expression *ἐφέστιος* ou ioniq. *ἐπίστιος* pour signifier un suppliant (Apollon. Rhod. 4, 703, et 723. Herod. 1, 35.), expression à laquelle jamais Homère ne donne un tel sens" etc. v. 248, γ', 234 etc. — *οἱ — σιωπῇ.* Il. γ', 95. η', 92. cf. β', 82 etc. — *ὀψὲ — Ἐχένηος.* γ', 168, δ', 706, Il. η', 94 etc.

157. ita scripsi numerorum gratia; nec aliter E. sic β', 158. et alias. vulgo: *μύθοισι κἔκᾱστο, πᾰλᾱῑᾰ* etc. v. ann. ad β', 275 etc.

159—166. Am. Q. et H.: *κάλλιον. ἀντὶ τοῦ καλόν.* Aristoph. Lys. 76.: *πολὺ σὺ κάλλιον λέγεις*, h. e. *καλῶς.* scripturam *τό γε κάλλιον* commemorarunt H. et Harl. — Am. Q.: *ἰσχανόωνται. κατέχονται εἰπεῖν τι πρὸς τὸν ξένον.* verentur proceres praefestinare, Alcinoo tacente. — *θρόνου ἀργ.* θ', 65, Il. σ', 389 etc. — Am. Q. et H.: *οἶνον ἐπικρ. πρὸς τῷ ὄντι ἕτερον ἐπιχέαι, ὡς(?) τὸ κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.* (ε', 93.) — H.: *Διΐ. ἱκέσιος γὰρ ὁ θεός.* haec iterum leguntur 180. cf. ι', 271, Il. β', 184 etc. — *ταμίη.* β', 345. — *ἔνδον ἐόντων.* α', 140, Il. τ', 320.

167—171. *ἱερὸν μένος Ἀλκ.* θ', 2 etc. simile *ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο* β', 409 etc. — *Ὀδυσ. δαΐφρονα ποικ.* γ', 163, Il. λ', 482 etc. — H.: *ἀγαπήνορα.* (Il. θ', 114 etc.) *τινὲς τὸν ἀγαπῶντα ἀνδρείαν, τινὲς δὲ τὸν ὑπὸ τῆς ἀνδρείας ἀγαπώμενον·* (?) *ἢ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἠγαπημένον· ἢ φιλάνθρωπον προσηγορικῶς, ἀπὸ τοῦ ἀγαπᾷν τοὺς ἄνδρας· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀγαπᾶσθαι διὰ τὴν ἠνορέην.* — *μάλιστα — φιλ.* intell. *αὐτὸς*, Alcinous. intelligendum est

χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
„Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
σπείσομεν, ὅσθ' ἱκέτησιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ."
Ὣς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·

Alcinous sacra postridie facienda indicit, seque Ulyssem in patriam deducturum esse significat.

„Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες
ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι
ῥέξομεν ἱερὰ καλά. ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεινος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστὶ,
μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι,
πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι. ἔνθα δ' ἔπειτα
πείσεται, ἅσσα οἱ Αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι
γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,

pronomen, ut β', 225, 226 etc. sedebat Laodamas juxta patrem, tanquam carissimus filiorum.

172—176. α', 136—140.

177. ζ', 249, ε', 94 etc.

179—183. „similiter Dido ap. Virg. Aen. 1, 735: *Jupiter, (hospitibus nam te dare jura loquuntur), Hunc laetum Tyriisque diem Trojaque profectis Esse velis, nostrosque hujus meminisse minores. Adsit laetitiae Bacchus dator*" etc. — μελίφρονα. κ', 356, Il. ζ', 264 etc. — νώμησαν — δεπάεσσι. γ', 340, Il. α', 471 etc.

184. γ', 342, Il. ι', 177 etc.

185—187. θ', 25—27. cf. ibidem 97, 387, Il. η', 67, 68, 348, 349 etc.

188—210. H.: δαισ. κατακείετε. (σ', 407.) εὐωχησάμενοι καθευδήσατε. ἐκ τοῦ κῶ, κείω. — ἐπὶ πλ. καλέσαντες. tmesis, ἐπικαλ. H.: ἀντὶ τῆς πρός. — idem: πρίν γε τόν. ἀντὶ τοῦ περὶ αὐτόν. ὡς (velut) περὶ ἑτέρου λέγει. — ἔνθα — μήτηρ. Il. υ', 127, 128, ω', 209, 210. Am. E.: ὅσσα (sic) — βαρεῖαι. ὡς γενικόν τι Ὅμ. λαμβάνει τὸ αἶσα, ὡς ἰδικὸν (εἰδικὸν) δὲ τὸ κατακλῶθές τε βαρ., ὡς ἐν Ἰλιάδι (α', 62.) τὸ ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα, ἢ καὶ ὀνειροπόλον, ὡς ἰδιωτικόν. ab alia manu procul dubio adscripta sunt, nec nauci, haec, quorum similia et in ceteris scholiis leguntur: ἡ μέντοι τοῦ κατακλῶθες πρόθεσις ἀποδίδοται πρὸς τὸ νήσαντο, quasi poëta dixerit Κλῶθές τε κατανήσαντο, quod durissimum. v. N. — κατ' οὐρανοῦ, de coelo, e coelo, ut βῆ δὲ κατ' Οὐλύμ-

ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται·
αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας,
δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι, ἔνθα περ ἡμεῖς.
εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
οὔτι κατακρύπτουσιν, ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμὲν,
ὥσπερ Κύκλωπές τε, καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων."

orat Ulysses Alcinoum et Phaeaces, ut deductionem suam accelerent.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἔγωγε
ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν.
οὕστινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην,
καὶ δ' ἔτι κεν καὶ μᾶλλον ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα·
ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε, κηδόμενόν περ.
οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,

ποιο καρήνων Il. α', 44. Matth. §. 581. — ἄλλο τι, *aliud quiddam* atque antea facere solebant, ἀλλοῖόν τι, et a consequente mutatae rei bonae, κακὸν, quemadmodum et ipse ἀλλοφρονεῖν dixit *consternari* κ', 374., Il. ψ', 698., et Herod. 5, 85., ubi v. Bähr. Am. Q. et B.: εἰ δὲ θεὸς ὢν ἀνθρωπόμορφος ἥκει, ξένον τι οἱ θεοὶ βουλεύονται· οὐδέποτε γὰρ οἱ θεοὶ ἀλλοιόμορφοι ἡμῖν ἐφαίνοντο, ἀλλ' ἀναφανδόν. οὐ μόνον δὲ, φησὶν, ἐν θυσίαις ἀναφανδὸν ἡμῖν φαίνονται, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ. praesentes praesentibus adhuc apparere solitos esse ait deos Phaeacibus, quippe cognatis, quemadmodum et Cyclopes et Gigantes genus ducere a diis. v. 56—59. et de Cyclopibus atque Gigantibus, Coeli et Terrae filiis, Apollod. 1, 1, 2. et 6, 1. eum honorem dei etiam antiquissimis mortalium habuisse credebantur, κρείττοσιν ἡμῶν καὶ ἐγγυτέρω θεῶν οἰκοῦσιν, ut ait Plato Philebo p. 16, C. praeterea N hac de re laudavit Hesiodum fragm. 57., Herod. 2, 144., Dicaearch. ap. Porphyr. l. de abstin. 4, 2., Paus. 8, 2, 2., Senec. Epist. 90. praeclare Catullus Epithalamio Pelei et Thetidos extremo: *praesentes namque ante domos invisere castas Heroum et sese mortali ostendere coetu Coelicolae, nondum spreta pietate, solebant. — Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando, Justitiamque omnes cupida de mente fugarunt: — Omnia fanda, nefanda, malo permista furore, Justificam nobis mentem avertere deorum. Quare nec tales dignantur visere coetus, Nec se contingi patiuntur lumine claro.* φαίνονται breviter dixit pro ἐφαίνοντο, καὶ νῦν φαίνονται, vel reddenda fortasse sunt verba τὸ πάρος γε *adhuc*, germ. *bisjezt.* — ἐναργεῖς, φανεροί. γ', 420 etc. — ἀγακλειτὰς ἑκ. γ', 59. cf. Il. η', 450 etc. — ἐγγύθεν, *prope*, h. e. cognati. ε', 35. — ἄλλο — φρεσίν. similiter Latini: *aliud cura*, hoc ne suspiceris, neque de eo sis sollicitus. — οὐ — φυήν. ε', 112.

211—218. Sch.: ὀχέοντας. ὑποφέροντας, ἢ ἔχοντας κ. βαστάζοντας. cf. α', 297, Il. ρ', 77., et inprimis illud λ', 617.: ἆ δείλ', ἦ τινα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις, Ὅν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν Εἶχον ἀπειρεσίην. — ξύμπαντα, *simul omnia*, certatim in me ingruentia. — θεῶν ἰότητι, *deorum consilio.* λ', 340, Il. ε', 874 etc. — ἐπὶ γαστέρι, *post ventrem*, h. e. praeter ventrem. κύντερον, ἀναιδέστερον, μισηρότερον, ut exponunt Scholl. v. λ', 427, υ', 18, Il. θ', 483 etc. „male audit venter etiam ο', 344, ρ', 286, 473, σ', 53., Archiloch. fragm. 58., Athen. 10, 422 A et B." N. bene tamen ventris causam agit

καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα·
ὣς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
ληθάνει, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
καίπερ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα."

dimissis Phaeacibus Arete quaerit ex Ulysse, cujas sit, et a quo acceperit vestes, quibus indutus est.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
ἥσθην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
ἔγνω γὰρ φᾶρός τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα

Ulysses Il. τ', 155—170. — *τειρόμενον*, *afflictum*. ε', 324 etc.

219. minus concinne, nec Homeri more in hoc genere enuntiatorum, libri: — ἔχοντα· (vel: ἔχοντα.) ὣς καὶ ἐγὼ etc. nam generali sententiae specialem subjectam velut accommodare solet particula ὡς, *quemadmodum*. v. N ann. ad ε', 121—129.

220—225. *ἐκ δέ με πάντων ληθάνει*, ἐκληθάνει, ἐκλανθάνει, *oblivisci facit*. v. E. — H.: *καὶ λίποι αἰών*. καταλείψειέ με ἡ ζωή. E: ἐνδείκνυται ἐν τούτοις ὁ ποιητής, ὡς τοιαῦτά τις ἔχων ἀγαθὰ ἐρασθείη ἂν πατρίδος. ἄλλως γὰρ οὐχ οὕτω μέγα ἡ πατρὶς, εἴγε, κατὰ τὴν παροιμίαν, *πατρίς ἐστι πᾶσα, ἵνα ἂν πράττοι τις εὖ*. (versus senarius nescio cujus poëtae scenici, π. γάρ ἐστι πᾶσ', ἵν' ἂν etc.) γυναικὸς δὲ οὐ μέμνηται Ὀδ. ἐνταῦθα (quam mentionem desiderant Am. Q. et H.), οὐ μόνον ἵνα μὴ ἀποκναίσῃ οὕτω τὸν Ἀλκίνοον εἰς τὴν πομπὴν τὴν εἰς Ἰθάκην, ὃς εὔξεται (311—316.) γάμβρον αὐτοῦ τὸν Ὀδυσσέα κληθῆναι, αὖθι μένοντα (hoc sane leve est, etsi caute agere solet Ulysses, nec semper dicere id, quod sentit: v. 304—307, Il. κ', 383.), ἀλλὰ καὶ διότι οὐ πάνυ μέγα τοῦτο εἰς εὐδαιμονίαν· καὶ οἱ τυχόντες γὰρ ἔχουσι γυναῖκας. (similiter Pius ap. Am. Q. et H.: διὰ τοῦ *κτῆσιν ἐμὴν δμῶάς τε* συνίστησιν ἑαυτὸν ἐνδεικνύμενος τὴν οἴκοι εὐδαιμονίαν. οὐ μέντοι καὶ περὶ τῆς γυναικὸς νῦν λέγει· τὸ γὰρ ἔχειν γυναῖκα καὶ τοῖς ἀπεῤῥιμμένοις [abjectis nihilique hominibus] ἀκολουθεῖ.) τὸ δὲ *λίποι αἰὼν ἰδόντα με* τὴν Ἰθάκην οὐ μακράν ἐστι τοῦ εἰπεῖν (α', 57—59.) ὡς *ἱέμενος καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι ἧς γαίης θανέειν ἱμείρεται*. — *ὑψερεφές*. κ', 111, Il. τ', 333, ubi eadem.

227—235. *κατὰ μοῖραν*. β', 251, Il. α', 286 etc. — *αὐτὰρ — θυμός*. cave hunc versum tollendum putes propter 184, ubi quidem Jovi ξενίῳ libant Phaeaces, hic autem ultimam libationem illam peragunt, quam facientibus Ulysses supervenit 136—138. — *οἱ μὲν — ἕκαστος*. ν', 17, α', 424 etc. — Am. Q.: *ἀπεκόσμεον*. ἄκοσμον ἐποίουν τὴν τράπεζαν, αἴροντες τὰ ἐν αὐτῇ. Ap.: ἀπετίθεντο, συνέστειλαν, ubi Villois. laudavit Alb. ann. ad Hesych. h. v. idem Ap.: *ἔντεα*; τὰ ὅπλα, κυρίως τὰ ἐντὸς περιέχοντα τὸν ἄνδρα, οἷον ἀσπὶς, κ. θώραξ, κ. κνημῖδες· λέγει δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐννοίας κ. τὰ ἀγγεῖα ἔντεα, ἀπὸ τοῦ ἐντὸς αὐτῶν τινα περιέχειν, οἷον· *ἀμφίπολοι δ' ἀπ. ἔ. δαιτός*. E: *ἔντεα δ.* ἤτοι ὅπλα, οἷον τραπέζας, κρητῆρας, κάνεα, κ. ὅσοις δὲ ἄλλοις ἐξαρτύεται τράπεζα.

καλα, τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
τίς; πόθεν εἶς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
οὐ δὴ φῇς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;“

Ulysses paucis refert, quomodo ad Scheriam appulerit.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψὼ,
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
μίσγεται, οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ, τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὼ
[ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, ἥ με λαβοῦσα]
ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ.

— τεῦξε, confecerat sua manu. α', 277 etc.

238. α', 170, κ', 325 etc.

239—242. „οὐ δή. ε', 23.“ N. — ἀργαλέον, difficile, durum. ε', 175 etc. „Virg. Aen. 2, 3.: Infandum, regina, jubes renovare dolorem.“ Cl. — διηνεκέως. δ', 836 etc. — οὐρανίωνες. α', 570 etc.

243. Il. γ', 177. cf. Odyss. α', 231, ο', 390 etc.

244—248. Ὠγυγίη. α', 85. — ἀπόπροθεν. ζ', 218. — δολόεσσα, callida, versuta, ut quae Ulyssem omnibus modis apud se retinere studuerit. α', 56, 57, ε', 135, 136, 140—142. Circes quoque epitheton ι', 32. — ἐϋπλόκαμος — θεός. 41, κ', 136, λ', 8, Il. σ', 394 etc. — ἐφέστιον, ἐφ' ἑστίην αὐτῆς. Sch.: ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἐπιξενωθησόμενον. v. N et D. Montbel. ann. ad 153.

249—251. ε', 131—133. cf. ibidem 128, μ', 387.

252, 3. τρόπιν. ε', 130 etc. — ἀγκὰς, ulnis. Il. ε', 371 etc. — ἀμφιελ. 9. — ἐννῆμαρ. ι', 82, Il. α', 53.

255. versus male repetitus. v. 246. 7 versus hic tollebant quidam vett., quos versus 251—258 esse arbitratur Buttmannus. Harl. et H ad 251.: (ἀπέφθιθεν.) ὡς κόσμηθεν. ἀθετοῦνται δὲ στίχοι η'· ὕστερον γὰρ ταῦτα λέγεται. εἰ δὲ προείρητο (ita Porsonus. perperam Harl.: προηρεῖτο. H.: προηρῆτο.), οὐκ ἂν ἐπαλιλλόγει. dicunt Scholiastae illi μ', 447—453, quos tamen versus si expendissent, vanam esse suspicionem suam, praeterquam de 255., intellexissent. insolenter dictum λαβοῦσα pro ὑποδεξαμένη (π', 70 etc.) notavit N. in verbis ἐφίλει et ἔτρεφεν intelligendum est μὲ pronomen, solita ellipsi.

260. δεύεσκον. ε', 53 etc.

ἀλλ' ὅτε δή μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ὄγδοον ἦλθε,
καὶ τότε δή μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, πολλὰ δ' ἔδωκε,
σῖτον, καὶ μέθυ ἡδὺ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν,
οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε, λιαρόν τε.
ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων·
ὀκτωκαιδεκάτη δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
γαίης ὑμετέρης. γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ,
δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ
πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους κατέδησε κελεύθου,
ὦρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδ' ἔτι κῦμα
εἴα ἐπὶ σχεδίης ἀδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'· αὐτὰρ ἔγωγε
νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε, καὶ ὕδωρ.
ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ·
ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, ἕως ἐπιῆλθον
ἐς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ

261. ita scribendum esse, numeris inoffensis et venustis, ostendimus ann. ad λ', 138., quo remitto lectores: ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν. (μ', 452.) familiariter librarii vocab. ὄγδοον priore loco posuerunt.

262—264. νέεσθαι, *proficisci*. — Am. B.: Ζηνὸς — αὐτῆς. ἀγνοῶν τὴν ἐπιδημίαν τοῦ Ἑρμοῦ τοῦτό φησι. Ζηνὸς ὑπ' ἀ. Matth. §. 592, β. — πολυδέσμου. ε', 33, 338.

266. ε', 268.

267, 268. ε', 277, 278.

270. δυσμόρῳ. infelicem se dicit propter ea, quae jam eventura erant. — ξυνέσεσθαι. metaphora Graecis valde usitata, quemadmodum et ξυνοικεῖν et similia quaedam verba usurpare solent, cum dicunt ea, quae cuipiam evenere, vel quibus utcunque afficitur. v. N.

272. κελεύθου. genuinam hanc scripturam odoratus temere sprevit N. δ', 380. et 469.: ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου. codd. Vindob.: κέλευθον, vett. edd. et E: κελεύθους, W et B, nescio quo auctore: κέλευθα, quo firmatur emendatio, siquidem ου et α permisceri solent in codd. κελεύθους vel διττογραφία est, vel commentum ejus, qui rariorem formam expeteret: longe enim saepius hic noster κέλευθα quam κελεύθους dixit. vicina quoque ου et ον in libris.

273. οὐδ' ἔτι. sic quidam libri ap. Cl., probante N. vulgo: οὐδέ τι. A. 2. et 5. aliique οὐδέ με. — ἀθέσφατον, πολλήν. Il. γ', 4.

274—279. ἀδινά. δ', 721. cf. ibidem 516, ε', 420 etc. — φέρεσθαι, φέρειν. ζ', 78. — διεσκέδασε. ε', 369, 370. — λαῖτμα διέτμαγον. *mare secui*. ε', 409. — βιήσατο, vim attulisset mihi, *me oppressisset*. — ἀτερπέϊ, *ingrato*, aspero.

280. ita versum sanavi. vulgo: ἕως ἐπῆλθον, invecto trochaeo in penultimam sedem hexametri, quod inauditum. nam principio versuum talia tolerantur: v. Il. α', 193, ι', 392 etc. ἐπιῆλθον, ut διαειπέμεν δ', 215., ubi v. ann. ἕως monosyllabum est, ut passim. ἀναχασσάμενος, *recedens*. λ', 96, Il. η', 264 etc.

281—285. τῇ — ἀνέμοιο. ε', 442, 443. — E: τὸ θυμηγερέων σύνθε-

ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διϊπετέος ποταμοῖο
ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλλα
* ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι, φίλον τετιημένος ἦτορ,
εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ, καὶ μέσον ἦμαρ·
δείλετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς
παιζούσας, ἐν δ' αὐτὴ ἔην, εἰκυῖα θεῇσι.
τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκε.
ταῦτά τοι, ἀχνύμενός περ, ἀληθείην κατέλεξα."

miranti Alcinoo, cur Ulyssem non adduxerit secum Nausicaa, caute Ulysses respondet.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„ξεῖν', ἦτοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
παῖς ἐμή, οὕνεκά σ' οὔτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
ἦγεν ἐς ἡμέτερον· σὺ δ' ἄρα πρώτην ἱκέτευσας."
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

τόν ἐστι τοῦ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, ὃ προγέγραπται (ε', 458.), δηλοῖ δὲ τὸ συνάγων καὶ ἀνακτώμενος ψυχήν. Ap.: ἀνακτώμενος τὴν ψυχήν. Am. Q., E. et Sch.: λειποψυχῶν (a causa), ἢ συλλαμβάνων κ. συνάγων, κ. ἀνακτ. τὴν ψ. simile ὀλιγηπελέων ε', 457., ut N notavit. — ἀμβροσίη νύξ. δ', 429 etc. — διϊπετέος ποτ. δ', 477. — θάμνοις — κατ. ε', 471.

286. ὕπνον ἀπείρονα. apage male ominatum verbum! ἀπείρων ὕπνος, *infinitus somnus*, appellari posset mors; longiorem vero somnum nemo dixerit ἀπείρονα. ponamus ἀπήμονα. confusa η et ει, itemque μ et ρ, ut sexcentis aliis in locis; qua de re exposuerunt Jacobs. ann. ad Anthol. Palat. et Schäfer. Mel. crit. p. 112. Il. ξ', 164.: τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε, λιαρόν τε, Χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν. putide E: ὕπνον ἀπείρονα τὸν βαθὺν λέγει, κ. διὰ τοῦτο πολὺν, κ. ἀσύμμετρον ὡς πρὸς τὸ σύνηθες, εἴπερ νυχθήμερον ὅλον Ὀδυσσεὺς ἐκοιμήθη etc. ceteri Scholl. tacent; ex quo colligas, eos germanam vocem, a nobis repositam, legisse. — ἠφυσάμην dictum est τροπικῶς, ut Il. ν', 508, ξ', 517, ρ', 315, quamvis alio modo. H.: ἐπεσπασάμην, περιεβαλόμην.

287—294. φίλον τετ. ἦτορ. α', 114. — δείλετο. sic E, merito probante Buttmanno *Lexil.* 95, 11. cf. N. Aristarchi hanc scripturam fuisse dicunt E et H., non excogitatam quidem ab illo, opinor, sed repertam in codd. en ipsa verba Critici Alexandrini ap. Am. E: δύσετό (scrib. δείλετό) τ' ἠέλιος. ὅ ἐστιν εἰς δείλην ἐκλίνετο. πρὸ δυσμῶν γὰρ συνέτυχε τῇ Ναυσικάᾳ ὁ Ὀδ., τοῦ ἡλίου μὴ φθάσαντος εἰς τὸν δυτικὸν ὁρίζοντα, ἀλλ' ἐπέχοντα ἐφ' ἱκανόν. ὅτε γὰρ ἔδυ ὁ ἥλιος, τότε εἰς τὸ ἄλσος ἔφθασαν τῆς Ἀθηνᾶς οὗτοι, ὡς καὶ ὁ π. (ζ', 321.)· δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο, καὶ τὰ λοιπά. E: — εἰ δὲ τὸ δείλετο ἀσύνηθές ἐστιν, ἀλλὰ τὸ δειελιήσας ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα (ρ', 599.) κεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ. — idem: τὸ δὲ οὔτι — ἐσθλοῦ κ. ἑξῆς ἔπαινος προσώπου νέου συνετοῦ. Am. E.: ἤμβροτεν. (φ', 421, Il. ε', 287 etc.) ἀπέτυχεν. Buttmann. *Lexil.* 34, 7. — ἔλποιο. H.: ἔλποιτο, quod nolim propter ambiguum. — ἀντιάσαντα. ε', 193. — ἀφραδέουσιν, *desipiunt.* Il. ι', 32. E: τὸ δὲ αἰεὶ νεώτ. ἀφρ. παράφρασίς ἐστι τοῦ αἰεὶ ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται. (Il. γ', 108.)

299—307. ἐναίσιμον. β', 122 etc. — σὺ δ' ἄρα. δὲ causale. — Am. Q.

„ἥρως, μή μοι τοὔνεκ' ἀμύμονα νείκεε κούρην!
ἡ μὲν γάρ με κέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι·
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰσχυνόμενός τε,
μήπως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι·
δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων."

filiam Ulyssi se in matrimonium daturum esse ait Alcinous, si maneret apud se velit; sin domum redire cupiat, deductionem in crastinum promittit.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„ξεῖν', οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
αἲ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
τοῖος ἐὼν, οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων, ἅ τ' ἐγώ περ,
παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
αὖθι μένων! οἶκον δέ τ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
εἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων. μὴ τοῦτο φίλον Διῒ πατρὶ γένοιτο!
πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
αὔριον ἔς. τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι

et E., et H.: δ ε ί σ α ς, α ἰ σ χ. τ ε. ψεύδεται μὲν, ἀλλ' ἀναγκαίως ὑπὲρ τοῦ μὴ θλίψαι (Am. Q. et H.: βλάψαι) τινά, — ἐ π ι σ κ ύ σ σ α ι τ ο, *indignaretur.* Il. ι', 370., ubi non memineram hujus loci. — δ ύ σ ζ η λ ο ι, *male effervescentes*, h. e. irascentes (v. 310.), a ζέω. ζηλήμονας eosdem dixit ε', 118, ut E annotavit. idem: τὸ δὲ δ ύ σ ζ. ἐ σ μ ὲ ν (sic ille, sed Hom. ubique dicit εἰμέν.) διὰ τῆς πληθυντικῆς κοινότητος παραιρεῖται τὸ τραχὺ τῆς ἐπιτιμήσεως, ὡς μὴ μόνον τοῦ Ἀλκινόου τοιούτου ὀνομασθέντος, ἀλλὰ γνωμικῶς ἐν κοινῷ τοῦ λόγου λεχθέντος etc. — φ ῦ λ' ἀ ν θ ρ ώ π ω ν. γ', 282 etc.

310—317. Am. Q. et E: ἀ μ ε ί ν ω — π ά ν τ α. γνωμικὸν, τὰ καθήκοντα καλά εἰσιν. — α ἲ γ ὰ ρ cum infinitivo, ut ω', 380., Attice, ut ait E v. N, qui comparavit usitate dicta δ', 341—345. — τ ά τ ε — ἐ γ ώ π ε ρ, *et idem sentiens atque ego*, te conformans ad meam voluntatem de ducenda Nausicaa. specta vim divinae μεταμορφώσεως (ζ', 229—235.), qua effectum est, ut expetendus gener videretur esse Alcinoo, regi beatissimo, Ulysses naufragus et semisenex! male haec fastidiebat Aristarchus; nec pari nos admiratione afficit Latini regis oratio ap. Virg. Aen. 7, 259—273. — μ ὴ — γ έ ν ο ι τ ο, *ne id placeat Jovi.* Latini: *ne dii sirint.* Germani: *Das verhüte Gott.* — ἐ ς τ ό δ', *in hoc* tempus, quod dicturus est, crastinum. — τ ε κ μ α ί ρ ο μ α ι, *definio.* H.: σημειῶ, ὑπονοῶ. Sch. et E: τελειῶ.

318. αὔριον ἔς, ut ἀγορὴν ἐς γ', 137, μάχην ἐς Il. ο', 59. ἐς αὔριον, ut ἐς τόδε. λ', 350.: ἔμπης οὐκ ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον. cf. Il. θ', 537. inusitate libri: — αὔριον. ἐς τῆμος etc. E: ὅτι ὑπισχνεῖται μὲν ὁ βασιλεὺς αὔριον πέμψαι τὸν Ὀδ., οὐ γίνεται δὲ τοῦτο διά τινα περιπέτειαν κερδαλόεσσαν τῷ Ὀδυσσεῖ, πεμφθήσεται δὲ τὴν μετὰ τὴν αὔριον. καὶ ἰδοῦ καὶ νῦν σπουδαῖος ἀνὴρ ὁ βασιλεὺς ἐψεύσατο μὲν, οὐκ ἐπιψόγως δέ. cf. ann. Scholl. ad 305. — de eo, quod dormiens vehitur Ulysses, multi multa, mirantes, cum non reputant, magicas esse has res, neque ad vivum resecandas. velut Am. Q. et E: τίνος ἕνεκεν ὑπνώττοντα Ὀδυσσέα ἄγουσι Φαίακες; φαμὲν οὖν ὡς εἰδότες τὸ ἁβροδίαιτον ἑαυτῶν, κ. τὸ περὶ τοὺς πολέμους ἀσθενὲς (φησὶ γοῦν [ζ', 270]· ο ὐ γ ὰ ρ — φ α ρ έ τ ρ η), οὐδένα θέλουσιν ἀκριβῶς μαθεῖν, ποίοις οἰκοῦσι τόποις, ἐπανάστασιν πολεμίων δεδοικότες. τούτου χάριν καὶ μισόξενοι, κ. τοὺς ἀφικομένους ἀποστέλλουσι τάχιστα, κ. κοιμωμένους, ἵνα μὴ τὴν ὁδὸν μάθωσι etc.

319. ἐ λ ό ω σ ι, ἐλάσουσι, *pulsabunt remis.* — γ α λ ή ν η ν, τὴν γαληνιῶσαν θάλασσαν, ut explicant Am. B. et E.

* πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστὶν,
εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' Εὐβοίης,
τήν περ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
ἦγον, ἐποψόμενον Τιτυὸν, Γαιήϊον υἱόν·
καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω.
εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν, ὅσσον ἄρισται
νῆες ἐμαὶ, καὶ κοῦροι ἀναῤῥίπτειν ἅλα πηδῷ."

gaudens Ulysses gratias agit Alcinoo. deinde omnes cubitum eunt.

Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
„Ζεῦ πάτερ, αἴθ', ὅσα εἶπε, τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος, τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην!"
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισι
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.

320. *καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν.* interpres lat.: *et sicubi tibi gratum sit*, quod ineptum. nostras: *und wohin dirs etwa genehm ist.* at neque id ita dicunt Graeci, neque dubium erat, quo se pervehi cuperet Ulysses. (222—225.) quare scribamus *καθ' οὗ πού τοι φίλ. ἐ.*, *quo tibi placebit.* Matth. §. 581 haud raro librarii *κατὰ* et *καὶ*, itemque *ου* et *ει*, permiscuere: v. Jacobs. Anthol. Pal. 3., p. 165, 193, 275, 537.

321—328. Am. B. et E: *ἑκαστέρω.* πoῤῥωτέρω, ἀπὸ τοῦ ἑκὰς, ὃ σημαίνει τὸ πόῤῥω. *ἑκαστάτω* dixit Il. κ', 113. — *Εὐβοίης.* γ', 174, Il. β', 535, 6. — de *Rhadamantho*, *Tityum* conveniente, obscura est historia. E: — ὃν (Τιτυὸν) Ἐλάρας, τῆς Μίνωος ἢ Ὀρχομένου (scrib. Μινύου τοῦ Ὀρχομένου. v. ceteros Scholl., Buttm. et Crusii *Wörterb. der Eigennamen* v. Ἐλάρα.) θυγατρὸς, παραδιδόασι παῖδα, ᾗ συνελθὼν ὁ Ζεὺς ἔκρυψεν αὐτὴν κατὰ γῆς διὰ ζηλοτυπίαν Ἥρας. ἡ δὲ ἀνῆκεν υἱὸν ἐξοχώτατον, ὃς ἐκλήθη Τιτυὸς, καθ' ὁμοιότητα ἴσως τῶν ἀτασθάλων Τιτάνων. (?) αὐξηθεὶς δὲ ἑάλω ἔρωτι Λητοῦς, κ. ἐτοξεύθη, φασὶν, ὑπ' Ἀπόλλωνος. μεγαλοσώματος δὲ δοκεῖ ὁ ἀνὴρ εἶναι. — διὸ καὶ Γῆς υἱὸς εἶναι πλάττεται. — ἦν δὲ καὶ ὑβριστὴς κατ' ἐπιθυμίαν. διὸ κ. τὸ ἧπαρ ἐν ᾅδου εὑρεθήσεται κειρόμενος. (λ', 576—581.) ὅθεν καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐπὶ θέαν τοῦ Τιτύου ἐλθεῖν πλάττεται, ἢ διὰ θαῦμα τοῦ μεγέθους, ἢ καὶ ἵνα δίκαιος ὢν, κατὰ τὴν ἱστορίαν, σωφρονίσῃ αὐτόν. cf. N et Heyn. Obss. ad Apollod. 1, 4, 1., p. 19. et 20., de Rhadamantho autem Il. ξ', 322. quaesiverunt quoque, cur Phaeaces potissimum vexerint Rhadamanthum. Am. Q., E. et H.: — φαίνονται γοῦν οἱ Φαίακες πλησίαν τῶν Μακάρων νήσων κατοικοῦντες. ὅτι δὲ κατῴκει τὸ Ἠλύσιον πεδίον ὁ Ῥαδ., ἤδη εἶπεν ὁ Πρωτεὺς ἐν τῷ πρὸς Μενέλαον λόγῳ (δ', 563.) etc. — *ξανθόν.* δ', 564. — E: τὸ δὲ *τέλεσσαν* ἐλλειπτικῶς ἔχει· (v. Bos. p. 333.) τὸ γὰρ τέλειον ἦν, ὅτι ἐτέλεσαν τὸν πλοῦν ἢ τὸ ἀγαγεῖν τὸν Ῥαδάμανθυν εἰς Εὔβοιαν. ταυτὸν δὲ τὸ *ἐτέλεσαν* καὶ τὸ *ἀπήνυσαν* (v. ο', 294, δ', 357 etc.), ἐπεὶ καὶ ἀνύω τὸ τελειῶ λέγεται. — *εἰδήσεις — ἐνὶ φρ.*, *cognosces et ipse animo.* „ζ', 257." N. — H.: *ἀναῤῥ. ἅλα πηδῷ.* ἀνακινεῖν, ἀνακρούειν τὸ ὕδωρ τῷ πηδαλίῳ, ἢ ταῖς κώπαις. cf. ν', 78.

330—333. *ἔπος — ὀνόμαζε.* γ', 374, Il. α', 361 etc. — *ζείδωρον ἄρ.* Il. β', 548 etc. — *ἄσβεστον κλέος.* δ', 584.

335—343. *κέκλετο.* δ', 37, Il. ζ, 286 etc. — de *lecto* et porticu, in qua

αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
„Ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι εὐνή.“
ὣς φάν· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε, καὶ εὐνήν.

sternebatur hospitibus, v. γ', 396, δ', 296 et seqq. — δάος. α', 434, δ', 300, ψ', 289, Il. ω', 643 et seqq. — Am. B.: ὄρσο (χ', 395, Il. ω', 88.) κέων. (ξ', 532 etc.) ἀντὶ τοῦ ὄρσεο, ἤτοι διεγέρθητι κοιμηθησόμενος. — ἀσπαστόν. ε', 398 etc.

346, 347. γ', 402, 403.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Θ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Θ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιάκων περὶ τοῦ ξένου, καὶ ναῦς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ἑστιῶνται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιάκων οἱ ἄριστοι. [καὶ] μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίακες καὶ Ὀδυσσεύς. καὶ ὁ Δημόδοκος ᾄδει πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν τοῦ Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ δουρείου ἵππου. καὶ τοῦ Ὀδυσσέως κλαίοντος ὁ Ἀλκίνοος πυνθάνεται, διατί κλαίει, καὶ τίς, καὶ πόθεν εἴη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Θ.

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣ ΦΑΙΑΚΑΣ.

Postero die rex Alcinous, adjuvante Minerva, habet concilium de hospite domum deducendo.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς·
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο.
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο, Παλλὰς Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα,

Annotationes. Vers. 1. β', 1, γ', 404 etc. 2—9. *ἱερὸν μένος Ἀ.* η', 167 etc. — *ἂν — ὦρτο*, ἀνῶρτο. tmesis. — *διογενής.* β', 352 etc. — *πτολίπορθος.* π', 442, Il. β', 278 etc. — Am. B.: *τοῖσιν δ' ἡγ. τοῖσιν* ἀντὶ γενικῆς. cf. γ', 386 etc. — *Φαιήκων ἀγ.* ζ', 266. Phaeacum *concionem*, ἀγορὴν, dicit, non item *senatum*, βουλὴν, ut Il. β', 53, 93, 143., cum tamen soli principes compellentur 11, 26. similibusque aliis in locis hujus carminis. ex quo id tantum efficias, non diverso loco senatum illorum congregari solitum esse, sicut Graecorum Il. l. c. 54., sed eodem in foro omnem populum consedisse, antiquo more, sub rege et proceribus (Il. l. c. 98.); quemadmodum et Ithacensium nonnisi ἀγορὴ commemoratur β', 7, 10, 26., et ipsorum Graecorum Iliade, ι', 11., quo quidem loco pariter principes alloquitur Agamemnon 17., adfuisse autem totum exercitum, ex 30. et 50. intelligas; quare et generali nomine ἥρωας Δαναοὺς vocat 110. ibidem 144—154 plebem Graecorum per se agere et res suas administrare, sine regibus aut ducibus, videmus; nec Ithacensis populi auctoritas ac potestas obscura fuerit consideranti γ', 214. et 215., totumque istum librum. inconsiderate igitur Aristot., Nitzschio laudatus, ad Il. ι', 17.: ὅτι ὁ μὲν δῆμος μόνου τοῦ ἀκοῦσαι κύριος, οἱ δὲ ἡγεμόνες καὶ τοῦ πρᾶξαι, et Eth. Nicom. 3, 3.: δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων πολιτειῶν, ἃς Ὅμ. ἐμιμεῖτο· οἱ γὰρ βασιλεῖς, ἃ προέλοιντο, ἀνήγγελον τῷ δήμῳ. cf. 39, 156, 157. — *ἐπὶ ξ. λίθοισι.* γ', 406, Il. σ', 504 cf. β', 14. — *μετῴχετο*, *obibat.* 47, Il. ε', 148. — *εἰδ. κήρυκι.* „eodem munere dea fungitur Il. β', 279., nec ejusmodi officia dedignatur. v. inferius 193, Il. ψ', 388—390.“ *E N.* —

καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον·
„Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
πόντον ἐπιπλαγχθεὶς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος."

miratonem Phaeacibus facit dignitas Ulyssis.

Ὣς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε, καὶ ἕδραι,
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρα θηήσαντο ἰδόντες
υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε, καὶ ὤμοις,
καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο.
[δεινός τ', αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
πολλοὺς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.]
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο, καὶ μετέειπε·

Alcinoi oratio ad Phaeaces.

„Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,

δαΐφρονος, providi, *sapientis*. v. ann. ad γ', 163. — *μητιόωσα*. ζ', 14 etc. — *δεῦτε*. 133, Il. η', 350 etc. — *ἄγε* ap pluralem, ut 34. sic Aristoph., notante N., Acharn. 292.: *εἰπέ μοι, τί φειδόμεσθα* etc. v. ibi Elmsl. ad 301. et Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 37. E: *ἔνθα φανερῶς δηλοῦται τὸ ἄγε προστακτικὸν ἐπίῤῥημα ὂν, δυνάμενον καὶ ἀκινητίζειν* (non declinari), *καὶ συμμεταπίπτειν ταῖς πτώσεσι* (declinari). *καὶ νῦν μὲν ἀκίνητον μένει· ἀλλαχοῦ δὲ πληθύνεται, ὡς καὶ ἐν τῷ* (Il. β', 139, ι', 26 etc.) *ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες*. — *Φαιήκων — μέδοντες*. 26 etc. cf. 524, Il. β', 79 etc. — *ἰέναι*. infin. sensu imperativi, sicut passim. v. Il. ο', 347. — *ὄφρα ξ. π.* Matth. §. 327, ann. 1. — *νέον*, *νεωστί* α', 175 etc. — *ἐπιπλαγχθείς*. α', 2, ζ', 278, μ', 285 etc. — E: *τὸ δὲ δέμας ἀθ. ὁμ. ἐπεγείρουσα εἰς ἀγορὰν λέγει, ὡς ἂν οἱ μὲν φιλόξενοι τὸν ξένον ποθήσωσιν, οἱ δὲ φιλόκαλοι πρὸς τὸ κάλλος ἀπίδωσιν, οἱ δὲ φιλίστορες πρὸς τὴν ἀκρόασιν τοῦ πολυπλανήτου ξένου. ἐοίκασι δὲ χαίρειν μάλιστα οἱ Φαίακες τῷ κάλλει, ὡς καὶ ἡ κόρη ἐδήλωσε* (ζ', 242 — 245), *καὶ ὁ πατὴρ Ἀλκίνοος* (η', 311 — 316.). *διὸ καὶ ἡ μυθικὴ Ἀθηνᾶ μετ' ὀλίγα* (20.) *πλείονα ἑαυτοῦ τὸν Ὀδυσσέα ποιήσει, ὡς ἂν φιληθείη τοῖς Φαίαξιν*.

15. Il. ε', 470, 792 etc.

16 — 20. *ἀγοραὶ*, *conciliabula*, ut η', 44. Il. β', 788.: *οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσιν*, ubi v. ann. — *ἀγρομένων*. 172, Il. β', 481 etc. — Am. Q.: *θηήσαντο ἰδ. σαφῶς νῦν τὸ ἐθηήσαντο ἀντὶ τοῦ ἐθαύμασάν· ἐπιφέρει γοῦν ἰδόντες*. — *κεφαλῇ*, *ὤμοις*, *εἰς κεφαλὴν*, *εἰς ὤμους*. v. ann. ad Il. β', 395, 396. — *πάσσονα*. ζ', 230.

22, 23. versus merito suspecti. Harl.: *ἀθετεῖ Ζηνόδοτος*. addit Am. Q.: *οὐ γὰρ πολλοὺς ἐτέλεσεν ἐν Φαιακίᾳ, ἀλλ' ἐδίσκευσε μόνον*. vere. male haec fucavit E. v. P. Knight., N, Montbel.

24. β', 9, ω', 421.

26, 27. η', 186, 187. prior versus etiam 97. saepiusque legitur. posterior ρ', 469, σ', 352. et alias. cf. inferius 204 etc.

28 — 36. *ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅστις*. egregiam hospitalitatem regis, cujus nec unquam hostes terram adoriuntur, nec urbs aut domus peregrinorum floret commercio (ζ', 201 — 205.)! non ita Graeci, pro rerum statu suo, sed vix satiati hospitis nomen, parentes, patriam, exquirunt. (α', 170, γ', 70 etc.)

ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων
πομπὴν δ' ὀτρύνει καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
ἡμεῖς δ', ὡς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν·
οὐδὲ γάρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
ἀλλ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
πρωτόπλοον· κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ', αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι,
σκηπτοῦχοι βασιλῆες, ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν,
μηδέ τις ἀρνείσθω. καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν,
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν,
τέρπειν, ὅππη θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν."

conveniunt ad epulas regis proceres juvenesque delecti, adornata nave.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο,
σκηπτοῦχοι· κήρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν·

— *ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων.* naturalis hominum divisio, a locis maxime insignibus orientis atque occidentis solis. v. E et quae consimilia perscripsit e κ', 190—192. et Il. μ', 239, 240. — *ὀτρύνει καὶ λίσσεται*, *impense rogat.* hendiadys. — *οὐδὲ γάρ οὐδέ τις ἄλλος.* duplex negatio, ut 159. δ', 805, Il. ζ', 130 etc. — *ἀλλ' ἄγε — δῖαν.* π', 348, Il. α', 141 etc. *ἐρύσσομεν*, ἐρύσσωμεν. — argute E: ὅτι *πρωτόπλοον* μὲν νῆα τῷ Ὀδυσσεῖ ἐπιλεγῆναι κελεύει ὁ βασιλεὺς, *κούρους δὲ δύο κ. πεντ. κρίνασθαι κατὰ δῆμον* ἐθέλει οὐ πρωτοπλόους καὶ αὐτοὺς, ἤτοι πρωτοπείρους τῆς ναυτιλίας, ἀλλὰ *ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.* ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ἔκκριτοι· πάντως γὰρ οἱ ἄριστοι κρίνονται, ἤτοι ἐπιλέγονται. *πρωτόπλοος δὲ ναῦς* οὐ μόνον ἡ ἐκ καινῆς ναυπηγηθεῖσα, ἀλλὰ καὶ ἡ πρώτη κατὰ τὸ πλέειν (Eurip. Hel. 1424.: Σιδωνίαν ναῦν πρωτόπλουν καθείλκομεν), ἢ μετὰ πρώτου τινὸς πλέουσα, ὃ ἐστι ναυαρχίς.

37—39. appellat juvenes deligendos ad instruendam navem; quos una cum principibus convivio excepturus est, quippe pariter honorandos. v. ann. ad 5. — *ἐπὶ κληῖσιν*, *ad transtra*, β', 419 etc. — Am. Q.: *θοὴν ἀλ. δαῖτα.* ἀντὶ τοῦ θοῶς, ὡς (β', 257.) *λῦσαν ἀγορὴν αἰψηρήν.* τὸ δὲ *ἀλεγύνετε* (α', 374 etc.) ἀντὶ τοῦ εὐτρεπίζετε etc. — *ἡμέτερόνδε.* supplent δόμον, ut Eurip. Ione, 957.: σὺ μέν νυν εἴσω προξένων μέθες πόδα, neque intercedo, quominus id fiat; potest tamen et per se intelligi ἡμέτερον, *nostrum*, h. e. quidquid ad nos pertinet, in quibus domus. — *παρέξω*, *praebebo.* E: ὅτι *παρέχειν* ἐνταῦθα κεῖται τὸ διδόναι etc.

40—43. *οἱ ἄλλοι — βασιλῆες.* virgulas adscripsi post ἄλλοι et βασ., quo appareret, ἐπεξηγητικὰ esse verba σκ. βασ.: neque nolim eodem modo α', 132, β', 303., aliaque loca similia, expediri, secus ac tum videbatur, cum ista tractarem. cf. inferius 107. de regibus Phaeacum v. 390. et 391. — *φιλέωμεν*, *amice excipiamus.* η', 33 etc. — Am Q.: τὴν μὲν δαπάνην ἐκ τοῦ ἰδίου ποιεῖται, τὴν δὲ ἐκ τῆς ὑποδοχῆς φιλανθρωπίαν κοινῶς πάντων καθίστησι. *καλ. δὲ θ. ἀοιδόν.* ἵνα ἡδέως ἡ συνουσία γένηται. τὸ δὲ ὅλον δαιμονίως (feliciter) ᾠκονόμησεν ὁ π., ἵνα ᾄδοντος αὐτοῦ κλαίων Ὀδ. ὑπόνοιαν τῷ Ἀλκινόῳ παράσχῃ κ. ἀφορμὴν πυθέσθαι, τίς ἐστιν, ἅμα δὲ καὶ ἡμεῖς τὰ περὶ τὴν πόρθησιν τῆς Ἰλίου μάθωμεν [ᾄδοντος αὐτοῦ].

45. A. 1, 2. et 5.: τερπνὴν, quod etiam E legit, commemorata tamen altera scriptura. v. 64, α', 421 etc.

κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
βήτην, ὡς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.
ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα
βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε, καὶ ἕρκεα, καὶ δόμοι ἀνδρῶν
ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι, ἠδὲ παλαιοί.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς·
τοὺς δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.

cantorem Demodocum adducit praeco.

Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
τον πέρι Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε, κακόν τε·
ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
καδδ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν,
αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
κήρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον, καλήν τε τράπεζαν,
πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

cantus Demodoci de rixa Ulyssis et Achillis.

αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν

50—55. v. δ', 779—785.

53. non habetur hic versus in Harl., H. et aliis nonnullis codd., omissus ille fortasse, tanquam supervacaneus, vel propter similes 17. et α', 395. delevit Knight., W cancellavit; nobis haud magis displicet quam Boissonadeo. v. ann. ad 142. — „Virg. Aen. 637.: *nec minus interea sociis ad littora mittit Viginti tauros, magnorum horrentia centum Terga suum, pingues centum cum matribus agnos.*" Cl. quanto modestior Homerus et verior, victus modo profusione, quam barbaram dicas!

60, 61. ἀργ. ὕας. Il. ψ', 32. — εἰλ. βοῦς. α', 92 etc. — δαῖτ' ἐρατ. ν', 117. brevitatem Homeri in re leviore admiratur E.

62—64. versus suavissimi, quos in Homerum ipsum detorserunt scriptor hymni Hom. in Apoll. 172., Pseudoherodotus vita poëtae, Maximus Tyrius dissert. 22., Proclus Chrestomathiae 1., et Scholiastae. — ἄμερσε, *privavit.* Il. ν', 340. cf. τ', 18 etc.

65—70. θρόνον ἀργ. η', 162 etc. — μέσσῳ, ἐν μέσσῳ. v. ann. ad ζ', 8., infra 262. — Am. Q.: — καὶ ἐπέφραδε χ. ἑλ. ταῖς χερσὶν (scil. manibus Demodoci.) ἐσήμανεν, ἵνα ἀνέληται, δηλονότι τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπιτεθεικὼς τῇ φόρμιγγι, ἵνα γνῷ, ποῦ κεῖται. v. 142, α', 273, κ', 549, Il. κ', 127 etc. — κάνεον. α', 147, γ', 442 etc. E: τῷ δὲ κανέῳ καὶ τὸ σῖτον (σιτίον) καὶ τὰ ὄψα συνεπινοοῦνται. — ὅτε θ. ἀνώγοι. π', 141, Il. δ', 263 etc.

71. α', 148 etc.

72. α', 150 etc.

73—81. Sch.: ἀνῆκεν. (ξ', 465 etc. alio sensu dictum est η', 289.) ἀνήγειρεν ἐπὶ τὴν ᾠδὴν, ἐμπνεύσασα. E: τὸ δὲ οἴμης (481, χ', 347.) οἱ μὲν μετὰ τοῦ ἀνδρῶν συντάσσουσιν, ἵνα ᾖ

οἴμης, τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε,
νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος,
ὥς ποτε δηρίσαντο, θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ,
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν
χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.

Ulysses capite obvoluto lacrimat et suspirat, animadvertente Alcinoo.

Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,

κλέα ἀνδρ. οἴμης· κάλλιον δὲ (?) στίζειν εἰς τὸ ἀνδρ., εἶτα ὡς ἐξ ἄλλης ἀρχῆς ἀπὸ κοινοῦ σχηματίσαι, καὶ εἰπεῖν, ὡς ἄειδεν ἀπὸ οἴμης ἐκείνης, ἧς εὐρὺ τὸ κλέος ἦν. *οἴμη* δὲ ἡ διήγησις, ἀφ' ἧς καὶ τὸ προοίμιον σύγκειται etc. Ap.: οἴμης. ᾠδῆς. ὅθεν κυρίως προοίμιον, τὸ πρὸ τῆς οἴμης. similiter alii. nec nihil, nec omnia dixit E: nam jungenda quidem non sunt isto modo verba κλέα ἀνδρ. οἴμης, nec tamen propterea interpungendum est post ἀνδρῶν, sed dicit Hom. ἄνδρας οἴμης ἐκείνης, τῆς (h. e. ἧς) — ἵκανε, *viros cantus illius, cujus tum fama ad astra tollebatur*, cantus de bello Trojano. ita nos dicere solemus heroas Iliadis, Aeneïdos, Hierosolymae liberatae, et epicorum carminum. recte Voss.: *aus dem gesang* (οἴμης), *dess ruhm damals den himmel erreichte*; sed praeter necessitatem haec disjunxit a superioribus, junxit sequentibus νεῖκος — Ἀχιλῆος, quae subjecta sunt illis per appositionem. (*trieb den sänger die Muse, das lob der helden zu singen. Aus dem — erreichte, Wählt' er Odysseus zank* etc.) — *τῆς — ἵκανε*. τ', 108. *οὐρανὸν εὐρύν*. α', 67 etc. μέγαν dixit Il. α', 497. morem ad citharam seu tibiam canendi in epulis res gestas deorum aut heroum hoc potissimum loco illustrarunt interpp. v. Cl. et ab eo laudatos Cic. Tusc. Disp. 1, 2., 4, 2. et Quintil. 1, 10. non alia tum fuit materia carminum. Il. ι', 186. de Achille: τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ, — Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν· Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ, Δέγμενος Αἰακίδην, ὁπότε λήξειεν ἀείδων. — Sch. emend.: *νεῖκος Ὀδ.* φασὶ τῷ Ἀγαμέμνονι χρωμένῳ περὶ τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον τέλους ἀνελεῖν τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, τότε πορθήσειν τὸ Ἴλιον, ὅταν οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων στασιάσωσι. καὶ δὴ παρὰ πότον διαλεχθέντων Ὀδυσσέως κ. Ἀχιλλέως, τοῦ μὲν Ἀχιλλέως ἀνδρείαν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ Ὀδυσσέως σύνεσιν, μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν ὁ μὲν βιάζεσθαι παρῄνει (διὸ καὶ ἀνῃρέθη), ὁ δὲ δόλῳ μετελθεῖν. καὶ Ἀγαμέμνονα ὡς τελουμένου τοῦ λογίου χαρῆναι. ἐσήμανε δὲ (intell. ὁ Ἀπόλλων) τὴν αὐτοῦ (Agamemnonis) διαφορὰν πρὸς Ἀχιλλέα. cf. E et, quem laudavit, Athen. 1, 14., item, N. monstrante, Scholl. Ven. ad Il. ι', 347., Cypria ap. Proclum, et Soph. Συνδείπνῳ ap. Plut. l. de adul. 51. — *θεῶν — θαλείῃ*. γ', 420. cf. Il. δ', 48 etc. — *ἐκπάγλοις ἐπ.* Il. ο', 198. cf. ann. ad Il. α', 146. — Ap.: *χρείων*. (a χρείω, χρέω, χρέομαι, unde χρησόμενος 81.) χρησμολογῶν. — *ἠγαθέῃ*, *divina*. Il. α', 252. de *Delphis* v. Il. β', 519. et ι', 405. — *λάϊνον οὐδόν*. Il. ι', 404. — *πήματος*, *calamitatis*, h. e. belli Trojani, cujus sub initium Agam. Apollinem Delphicum consuluit. — Harl.: 81, 82. ἐν ἐνίαις τῶν ἐκδόσεων οὐκ ἐφέροντο, διὸ ἀθετοῦνται. delevit Knight. A. 1, 3, 5, et in margine 2.: Δ. μεγάλοιο ἕκητι, quae est διττογραφία.

84—89. *πορφύρεον φᾶρος*. Il. θ', 220. — *χερσὶ στιβ.*, ut isto loco Iliadis ἐν χειρὶ παχείῃ, et Il. α', 89. βαρείας χεῖρας, quales heroum ac deorum (Il. α', 97 etc.) manus dici solent. veste caput operit Ulysses, more afflictorum (v. Il. ω', 163.), vel pudentium aut timentium (Plaut. Most. 2, 2, 90.), vel etiam eorum, qui aliquid secum meditantes nollent se conturbari, aut observari a praesentibus. Socrates ap. Plat. Phaedro p. 237. b., ed. Tauchn. 8. p.

κὰκκεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα·
αἴδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
δάκρυ' ὀμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἕλεσκε,
καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν σπείσασκε θεοῖσιν.
αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν,
ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

pransis rex certamina indicit, in foro habenda.

„Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες!
ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ·
νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν
πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.“

describuntur certamina.

Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
καδδ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν,
Δημοδόκου δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
κήρυξ, ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν, ἥνπερ οἱ ἄλλοι,
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες,
βὰν ἴμεν, εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,

15., annotante N.: *ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵνα ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον, καὶ μὴ βλέπων πρός σε ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι.* Xenoph. Symp. 1, 14. de *γελωτοποιῷ* Philippo: *ὡς δὲ οὐδὲ τότε ἐγέλασαν ἐπ' αὐτῷ, ἐν τῷ μεταξὺ, παυσάμενος τοῦ δείπνου, συγκαλυψάμενος κατέκειτο*, ubi Schn. laudavit Cyrop. 5, 1, 3. — *δάκρυ ὀμ.* λ', 529, Il. σ', 124. ibidem ε', 417.: *ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ.* ibi Sch.: *ἀπέψα, ἀπέμασσεν.* *ἕλεσκε.* ξ', 220, Il. ω', 752. — *δέπας ἀμφ.* γ', 63 etc. — *σπείσασκε* semel dixit, uti et *γοάασκε* 92, nec proprie, sed pro *ἔσπεισεν, ἐγόησε.*

95—108. *βαρὺ δέ.* δὲ causale. — *φιληρ.* ε', 386 etc. — *δαιτὶ θαλείῃ.* γ', 420. — E: *συνήορος γίνεται παρὰ τὸ ἀείρω* (imo *ἀέρω, ἤορα*) *τὸ συζευγνύω, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρήορος* (Il. η', 156.) etc. — *ἀέθλων πειρ.* dixit *ἐμφατικῶς* pro *πειρ. ἀ.*, quod proclivi erat ponere, vitato spondeo in sede 5. — *περιγ.* (Il. ψ', 318.) *ἄλλων*, *aliis superiores sumus.* — *πύξ.* 130, Il. γ', 237 etc. — *πόδεσσιν*, pedibus, *cursu.* 120, 206. similiter *ἄφιξιν* dixit *πόδας* Il. ι', 523. — *οἱ ἄλλοι — ἄριστοι.* v. ann. ad 40. — *ἀέθλια* Il. ι'. 124. et alias *ἔπαθλα*, hic autem vel *ἀέθλους* dixit *καταχρηστικῶς*, vel fortasse sensu proprio *ἀέθλους μικροὺς*, quemadmodum ipse suos contemnit Alcinous, praeterquam cursu et re nautica, inferius 246. et 247. praemia quidem certaminum hic non commemorantur. — *θαυμανέοντες, θαυμανῶντες*, a *θαυμαίνω, θαυμασόμενοι ἢ θεασόμενοι*, ut E interpretatur.

109. libri: — *θαυμανέοντες.* (vel: *θαυμ.*·) *Βὰν δ' ἴμεν* etc., qua ratione pendent verba *ἥνπερ οἱ ἄλλοι*, nunc pertinent ad *βὰν ἴμεν.* neque enim verba illa intelligi possunt *ἥνπερ ἦρχον οἱ ἄλλοι* propterea quod non praeibant optimates, sed Alcinous. postquam prava

μυρίοι. ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε, καὶ ἐσθλοί·
ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεὺς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεὺς,
Ποντεύς τε. Πρωρεύς τε, Θόων τ', Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ', υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε, δέμας τε,
πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα.
ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος,
οἵ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι.
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· οἱ δ' ἅμα πάντες
καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιονοῖϊν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους.
ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεύς·
πὺξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο·

ista interpunctio recepta est, corrector aliquis, asyndeto offensus, infersisse videtur δὲ particulam, in qua mirum est dicere quam saepe librarii peccarint.

110, 111. *ἂν δ' ἵσταντο*, *ἀνίσταντο δὲ*, *surrexerunt autem* certaturi. — *Ἀκρόνεως* etc. nomina Phaeacum fere ducta sunt a re nautica, cui studebant. v. E et N.

113. *Θόων τ'*. scriptura varians ap. Cl. vulgo desideratur copula. polysyndeton.

115—129. *ἂν δὲ*, *ἀνίστατο δέ*. v. Il. ψ', 755 etc. — *βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ.* quis credat, Phaeacem, quamvis fortissimum, dignari epitheto Leontei, Hectoris, atque ipsius Achillis? v. Il. λ', 295, μ', 130, ν', 802, υ', 46. scilicet admiscere voluit poëta hisce deliciis aliquid masculi et severi, ne taedio tantae dulcedinis afficeremur; quemadmodum Fontenelleus, interrogatus, quid requireret in idylliis Deshoulieriae, respondit: duo vel tres lupos inter tot agnos. — *ὃς ἄριστος — Λαοδάμαντα.* similiter Nireus Graecorum pulcherrimus fuisse dicitur post Achillem, Il. β', 673. — scripsi *οἱ δ' ἤτοι* pro *οἱ δή τοι*, quod habent libri, auctore Hermanno ann. ad hymn. in Ven. 226. cf. Il. ε', 809 etc. — Am. Q. et B.: *ἀπὸ νύσσης.* (Il. ψ', 332 etc.) *ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας.* — *τοῖσι — δρόμος.* Il. ψ', 758. — *οἱ δὲ*, *ceteri vero.* — *ἐπέτοντο κον. πεδ.* Il. ν', 29, 820, ψ', 372. — Am. Q.: *ὅσσον — ἡμ.* καὶ ἐν Ἰλιάδι (κ', 351, ubi v. ann.)· *ὅσσον τ' ἐπίουρα πέλονται Ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσι Ἑλκέμεναι νειοῖο.* ὅσον, φησὶν, ἐν τῇ ἠροτριασμένῃ γῇ ἐστι διάστημα τῆς τῶν ἀροτριώντων ἡμιόνων κινήσεως παλιστρόφου, τοσοῦτον ὑπερενίκα ἀεθλεύων τῷ δρόμῳ τῶν ἄλλων ὁ καλούμενος Κλυτόνηος etc. spatium dicit, opinor, quantum mula uno impetu arare solet. plethri intelligit Schol. Ven. l. c. Iliadis. — *τόσσον — ἵκεθ'.* h. e. *τόσσον ἵκετο*, *ὑπεκπρ. λαοὺς*, *ad tantum pervenit, praecurrens Phaeacibus.* de accusativo λαοὺς pro λαῶν, quod expectes, v. Matth. §. 425. perperam interpres: *tantum praecurrens ad populum venit.* — *παλαισμοσύνης ἀλ.* Il. ψ', 701. — Am. Q. et E.: *ἀπεκαίνυτο.* (219. cf. γ', 282.) ἐνίκα, καταχρηστικῶς. proprie enim dicitur καίνυσθαι, qui victum occidit. putide Ap.: ἀπεκαίνυτο. ἐνίκα, ἀπὸ τοῦ ἄπωθεν τοῦ καίνεσθαι τοὺς νικῶντας εἶναι. — de *discobolia* v. 190.

Euryalo suadente, Laodamas Ulyssem invitat ad certandum.

„Δεῦτε, φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα, εἴ τιν' ἄεθλον
οἶδέ τε, καὶ δεδάηκε! φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
μηρούς τε, κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν,
αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέῤῥηκται πολέεσσιν.
οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης,
ἄνδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
αὐτός νυν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μῦθον!"
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε·
„Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ, ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων,
εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κ' ἔῃσιν,
ἢ ὅ τι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
ἀλλ' ἄγε, πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ·
σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται. ἀλλά τοι ἤδη
νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι."

negat Ulysses se nunc aliud cogitare quam reditum.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

133—138. δεῦτε. 11. δεδάηκε. 146, β', 61, ζ', 233 etc. μέγα τε σθένος, *et magnum robur* ejus. generatim hoc dixit, postquam singulas partes corporis enumeravit, quibus validioribus Ulysses excellebat. E: τὸ μέγα σθένος ὡς ἐκ τῶν φαινομένων ὁ ποιητικὸς Λαοδάμας συνάγει. — ἥβης, ἀκμῆς (v. Ap. v. ἥβης), *roboris juvenilis*, quale senioris esse potest. — συνέῤῥηκται, *confractus*, debilitatus, est; cui similem significationem habet etiam συγχεῦαι 139. v. Il. π', 471. Hesych.: συγχεῦαι. συγχέαι, συγκόψαι, συντρίψαι. — κακώτερον, *pejus*, perniciosius. de periculis maris multi multa. leno Plautinus Rud. 2, 6, 1.: *qui homo sese esse miserum et mendicum volet, Neptuno credat sese atque aetatem suam* etc.

139. sic A 1. et 4. male vulgati codd.: ἄνδρα τε, mendo tralaticio.

142. Harl.: οὔτε Ἀρίσταρχος, οὔτε Ἀριστοφάνης, οὔτε Ζηνόδοτος ἐπίστανται (i. e. *agnoscunt. Porson.*) τοῦτον τὸν στίχον. mirus profecto triumvirorum istorum consensus, quo admonemur, ne ejusmodi indiciis judiciisque nimium tribuamus. neque enim deletis verbis αὐτὸς — μῦθον ratio horum sermonum constat, cum Euryali exhortatione motus Laodamas Ulyssem provocet ad certandum. ceterum libri αὐτὸς νῦν: sed aptius sententiae est νὺν, *igitur*, nec alienum ab Homeri usu: v. Il. ψ', 485 etc. — πέφραδε. 68. Ap.: πεφράδοι. (Il. ξ', 337.) διασημαίνειεν etc.

143—151. ἀγαθὸς, *nobilis*. Il. α', 131 etc. — ἔοικε, *par est*, consentaneum est. α', 278 etc. — dedi ὄ. κ' ἔῃσιν pro ὄ. κεν ᾖσιν, auctore Vossio ann. ad Aratum p. 160., cum A. 2, 3. et 4. habeant ὄ. κεν ἔῃσιν, vereorque ne pariter 580. ponendum sit ἵν' ἔῃσι. cf. N. E: ὄ. κεν ᾖσι. τουτέστιν ἕως ἂν ζῇ. — πρὸς τοὺς φιλάθλους ὁ λόγος, ὁποῖοι καὶ οἱ Φαίακες. καὶ κεῖται νόημά τι τοιοῦτον καὶ παρὰ τῷ Πινδάρῳ. „Pind. Pyth. 10, 35.: εὐδαίμων δὲ καὶ ὑμνητὸς οὗτος ἀνὴρ γίγνεται σοφοῖς, Ὃς ἂν χερσὶν ἢ ποδῶν ἀρετᾷ κρατήσαις Τὰ μέγιστ' ἀέθλων ἕλῃ τόλμᾳ τε καὶ σθένει." *Cl.* Tyrtaeus 3, 13: ἡ δ' ἀρετὴ τό γ' ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἄεθλον, Κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ. N evolvi jussit Cic. Tusc. Qu. 1, 46. — σκέδασον, *dispelle*. Il. τ', 171. — κατείρυσται. ε', 261. — Am. B. et E.: ἐπαρτέες. (ξ', 332.) ἀπηρτισμένοι, εὐτρεπισμένοι, εὐτρεπεῖς, ἕτοιμοι. ἐπηρτισμένοι. E: — ὅ ἐστιν ἕτοιμοι. ὅπερ ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὸ ἠρτύναντο ἐρετμά. (δ', 782.)

„Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἄεθλοι,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ πόλλ' ἐμόγησα,
νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον."

lacessit eum Euryalus dicto petulante.

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην·
„οὐ γάρ σ' οὐδὲ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται,
ἀλλὰ τῷ, ὅσθ', ἅμα νηῒ πολυκληῗδι θαμίζων,
ἀρχὸς ναυτάων, οἵτε πρηκτῆρες ἔασι,
φόρτου τε μνήμων καὶ ἐπίσκοπος εἶσιν ὁδαίων,
κερδέων θ' ἁρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας."

cui par pro pari refert Ulysses.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
„ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.

153—157. *Λαοδάμα, τί με τ. κελεύετε κ.*; ita Soph. Oed. Col. 1026.: *ὦ τέκνον, ἦ πάρεστον;* ubi v. Schäfer. — *κερτομέοντες*, *irridentes*. β', 323 etc. Virgilii loco de Entello, pugnam caestuum recusante, Aen. 5, 394—400, haec adscripsit Eichh. — *κήδεά μοι καὶ μᾶλλον* etc. hyperbaton pro *καὶ κήδεά μοι* —, *νῦν δὲ* etc. respondent sibi *καὶ* et *δὲ*, ut Il. φ', 105.: *καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ Πριάμοιό γε παίδων.* v. ibi ann., et de *καὶ* transposito Heyn. indice Pindari h. v., nos ann. ad Aeschyli Agam. 497 etc. non huc pertinent loci, qualis est β', 333. — *ὃς* — *ἐμόγησα*. ε', 223, Il. ι', 492. — *χατίζων*, *indigens*. χ', 50, Il. β', 225 etc. — *βασ.* — *δῆμον*. v. ann. ad 5.

159—164. *οὐ γάρ σ' οὐδὲ* etc. 32. — *τῷ*, *τούτῳ*, *τοιούτῳ*. — *ἅμα νηῒ θαμίζων*, *apud navem versari solitus*, homo nauticus. *πολυκληῗδι*. ψ', 324, Il. η', 88 etc. *θαμίζων*. ε', 88. — E: *ἀρχὸς ναυτάων ὁ ναύκληρος. ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ τοῦ ναυάρχου ἐπινενόηται σύνθεσις. πρηκτῆρες δὲ οἱ παρὰ τοῖς ὕστερον πραγματευταί. σεμνότερον δὲ τούτων ἐν Ἰλιάδι* (ι', 443.) *ὁ πολεμικὸς πρηκτὴρ, κατὰ τὸ μύθων τε ῥητῆρα, πρηκτῆρά τε ἔργων. — μνήμων δὲ φόρτου ὁ γραμματεὺς,* (?) *ἤτοι* (*ὁ*) *ἀποσημάντωρ διὰ γραμμάτων.* (alienum esse usum litterarum ab isto aevo, nunc omnes fatentur. *μνήμων* est epitheton *τοῦ ἀρχὸς*, nihil amplius. v. N.) *ἢ καὶ ἄλλως λογιστὴς, ἐπιμελητής. ἐπίσκοπος δὲ ἢ ἐπίστροφος ὁδαίων, ὅ ἐστιν ἐφοδίων* (*διχῶς γὰρ τοῦτο λέγεται*) *ὁ τῶν ἐφοδίων ταμίας. ὅθεν γὰρ τὸ ὁδαῖον, ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἐφόδιον.* (vulgo: *ἦσιν ὁδαίων*. id soloecum esse ostendit N. recte A. 2. et 3.: *εἶσιν ὁδ.*, quod intelligas licet *ἐστὶν ὁδ.*: v. ann. ad Il. σ', 180. *ὁδαῖα* N putat esse id, quod Germani dicunt *Rückfracht*; sed non persuadet. imo *ὑφ' ἓν* accipienda sunt verba *φόρτου* et *ὁδαίων*, quasi dicas, *φορταγωγουμένων ὁδαίων*, germ. *der geladenen Kaufmannsgüter*, nec aliud sunt *ὁδαῖα* quam *φόρτος*, *merces navi impositae*, undecunque solvat. Voss.: *etwa ein haupt der schiffer, die handelsleute zugleich sind, Wo du die ladung besorgst, und in aufsicht jegliche waar' hast.*) — *ἁρπαλέα δὲ τὰ πάνυ περισπούδαστα.* H.: *κερδ. θ' ἁρπ. ὠφελειῶν, ὧν ἄν τις ἁρπάσειε δι' ἡδονήν.* similiter alii Scholl. v. Schn. v. *ἁρπαλέος*. Voss.: *samt dem erscharrten gewinn.*

164. σ', 14, Il. α', 148 etc.

166—171. *ἀτασθάλῳ ἀνδρί*. δ', 693 etc. — E: *οὕτως — ἀγορητύν. — ἐπάγει γνωμικὸν, δι' οὗ καταβάλλεται μὲν τὸ αὔχημα τῶν ἐπὶ κάλλει μόνῳ μέγα φρονούντων. στέφανος δὲ μορφῆς ὁ λόγος εἶναι δείκνυται.* „eun-

ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει,
* αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖτ' εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφὶ περιστέφεται ἐπέεσσιν.
ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον. ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
ὡς σύγε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα, χερσί τ' ἐμῇσι.
νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.

dem sensum habet πολυθρύλλητον illud *non omnia possumus omnes* Virg. Eclog. 8, 63. Rhes. 106.: ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν Πέφυκεν, ἄλλῳ δ' ἄλλο πρόσκειται γέρας, Σοὶ μὲν μάχεσθαι, τοῖς δὲ βουλεύειν καλῶς. Claudianus prim. Consul. Stil. 25.: *nunquam sincera bonorum Sors ulli concessa viro. quem voltus honorat, Dedecorant mores* etc. Liv. 22, 51.: *non omnia nimirum eidem dii dedere. vincere scis, Annibal; victoria uti nescis.*" E Cl. — ἀγορητὺν hic tantum dixit. — ἀκιδνότερος. ε', 217. — Ap.: στέφει. κοσμεῖ· ἀλλὰ — στέφει. sic etiam E. cf. 175. — Sch.: ἀσφαλέως. μὴ σφαλλόμενος ἐν τῷ λέγειν. „Quintil. 12, 10.: — *propriam (id enim est non errare verbis) et carentem supervacuis eloquentiam.* vide et Dionys. Hal. Τέχνη, haud longe a fine, ubi hunc locum citat." Cl.

172. versus corruptus: neque enim vel ἀσφαλέως dicenti, vel cum voluptate audientibus, aptus est pudor, αἰδώ. hoc ponamus, suadeo: αὐδῇ μειλιχίῃ, *voce suavi.* et prudenter et grate dicens orator ille miscet utile dulci. sic Il. α', 247.: τοῖσι δὲ Νέστωρ Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς, Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή. Hesiodus Theog. 81.: ὄντινα τιμήσουσι (τ — ωσι) Διὸς κοῦραι μεγάλοιο, Γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων, Τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἐέρσην, Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, — ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων Αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε: et paucis interjectis: ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἱλάσκονται Αἰδοῖ μειλιχίῃ. ibi locum habet αἰδὼ μειλιχίη, *reverentia blanda*, h. e. grata regi, quippe congruens τῷ ἱλάσκονται: hic non habet; nec ferenda est parataxis λεύσσουσιν — ὃ δ' ἀσφ. ἀγορεύει — αἰδοῖ μειλιχίῃ, quod hisce remedium adhibet Herm. praef. hymnorum Hom. p. 16., probatum illud quidem Nitzschio, allatis vel dissimilibus vel pariter corruptis. vicina sunt αὐδῆι et αἰδοῖ, cum ductibus litterarum, tum pronuntiatione ἰωτακιζούσῃ. aut hic fuerit fons erroris, aut adscriptum Homero Hesiodeum illud αἰδοῖ μειλιχίῃ vocem genuinam oblitteravit.

174 — 184. Ap.: ἀλίγκιος. ὅμοιος etc. cf. Il. ζ', 401. — ἀμφὶ περιστέφεται. hoc dedimus metri gratia, nec nolimus pariter scribi Il. θ', 347.: ἀμφὶ περιστρώφα. utroque loco ἀμφὶ pro adverbio est. codd. ἀμφιπεριστέφεται, vel ἀμφιπεριστρέφεται, caesura nulla. — ἀριπρεπὲς, *insigne.* 390, 424, Il ζ', 477 etc. — ἀποφώλιος, ἀπαίδευτος, *rudis.* ε', 182. — E: ὤρινας — κόσμον. θεραπεύων τὸ ἀτασθάλῳ ἀ. ἔοικας, μεγαλοψύχως μὲν ῥηθὲν, ὅμως δὲ κατὰ σφοδρότητα (οὐδὲ γὰρ ἔδει τραχυνθῆναι τὸν ξένον παρὰ τοῖς ξενίσασιν, ὡς καὶ αὐτὸς μετ' ὀλίγα [208 — 211.] ἐρεῖ), ἐπάγει ἀπολογητικῶς ὤρινάς μοι θυμὸν, ἤγουν ἐτάραξας etc. — οὐ κατὰ κόσμον, *ordine, recte.* γ', 138 etc. — νῆϊς, ἄπειρος. Il. η', 198. — „μυθεῖαι, μύθεαι (β', 202.), ut νεῖαι λ', 113. Th. §. 221, 78. — ἔμμεναι, *fuisse*, ut Il. ε', 639." E N. — πείρων, *pene-*

ἀλλὰ καὶ ὡς, κακὰ πολλὰ παθών, πειρήσομ' ἀέθλων·
θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών."

dein majorem discum longissime omnium jacit.

Ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
* μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι,
τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντα,
ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

vox Minervae personatae, quae signa ponit.

„Καί κ' ἀλαός τοι, ξεῖνε, διακρίνειε τὸ σῆμα,
ἀμφαφόων, ἐπεὶ οὔτι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
οὔτις Φαιήκων τόνγ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει."
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,

trans, ad verba ἀνδρ. τε πτολέμους pertinet per zeugma. — αὐτῷ φάρει, *σὺν α. φ.*, *ipsa cum veste*, quam exuere solebant discoboli. v. ν', 118, υ', 219, Il. ϑ', 24, ι', 194, N, Matth. §. 400, f. etc.

187. scribamus πάχετος στιβ., *crassitudine graviorem.* ψ', 191.: πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων. male Am. E.: πάχετον κατὰ συγκοπὴν τοῦ παχύτερον etc. imo πάχετος, h. e. παχέτει, στιβαρώτερον est παχύτερον, idque alicubi repertum apud antiquum interpretem ille secus acceperit. saepe autem confusae ν et ς litterae finales.

190—193. Am. Q. et B.: βόμβησεν (μ', 204, Il. ν', 530 etc.) δὲ λίθος. ὁ δίσκος λίθος ἦν, καὶ (scrib. ὡς) Ἐρατοσθένης ἐν Ὀλυμπιακοῖς ἱστορεῖ. τὸν μὲν σόλον (hunc ὅλον σφαιρωτὸν vocat E, χαλκοῦν ὁλοσφύριον Tryphon ap. Ammonium v. δίσκος. v. N.) λέγει σιδηροῦν, ἢ ξύλινον, ἢ χαλκοῦν, τετρημένον κατὰ τὸ μέσον, καὶ ἔχοντα καλώδιον ἐξημμένον, οὗ ἐχόμενοι βάλλουσιν οἱ ἀγωνιζόμενοι. οὕτω καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ κέχρηται. διό φησιν (Il. ψ', 826.)· αὐτὰρ Πηλείδης θῆκε σόλον, ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε. ὅθεν κατωμάδιον αὐτὸν λέγεσθαι· ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται. (Il. ψ', 431.) διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἔφη· τόν ῥα περιστρέψας. (cf. ann. ad Iliadis loca illa, quae laudaverunt Scholl., N h. l.; δ', 626 etc. celeberrimus olim fuit Myronis discobolus, de quo Böttiger. *Andeutt. über Archäol.*, 1. *Abth.*, p. 137—139.) τὸ δὲ ἑξῆς, ἤχησεν ὁ λίθος πρὸς τῇ γῇ, ὡς τοὺς Φαίακας καταπτῆξαι (Il. χ', 191., ubi v. ann.) etc. E: — ἔστι δὲ καταπτῆξαι πρὸς τῇ γῇ τὸ διὰ δέος κατακύψαι ἕως καὶ εἰς γῆν δεδιότα ἕκαστον περὶ τῇ σφετέρᾳ κεφαλῇ. — τὸ δὲ λᾶος ὑπαὶ (sic vett. edd., sed quidam libri, quos W et B expresserunt, recte: ὑπό.) ῥιπῆς (Il. μ', 462.) ἀντὶ τοῦ ὑπὸ λίθου ὁρμῆς. καὶ ἔστι τὸ μὲν λᾶος κράσις ἐκ τοῦ λάας λάαος λᾶος, ὡς ἔαρ ἔαρος ἦρος κ. τὰ τοιαῦτα. — σήματα δὲ λέγει, οἷς ἐσημειοῦντο, ποῦ ὁ δίσκος ἐν πρώτῃ καταφορᾷ ἔπεσε. διὸ ὑποκατιὼν καὶ τέρματα ἐρεῖ αὐτά, εἰπὼν ἔθηκε — Ἀθήνη, ἤγουν σημεῖα (h. e. σημεῖον: v. Il. ψ', 358.), ἔνθα τοπρῶτον κατῆλθεν ὁ δίσκος. — θέων, *volans.* γ', 281, 288 etc. Voss.: *und er flog weit über die zeichen, Fortgeschnellt aus der hand. Da legt' Athene das merkmal.*

195—214. ἀλαὸς, *coccus.* κ', 492, 515 etc. — ἀμφαφόων, *palpans.* δ', 277 etc. — τόνγε, ἄεθλον, vel δίσκον. v. 202, 203. — ἵξεται, *perveniet.* Il. α', 240 etc. — „ὑπερήσει. Il. ο', 358.: ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ Γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώ-

χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι.
καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι·

pugilatu, lucta, cursu, Phaeaces omnes praeter Laodamantem provocat Ulysses.

„Τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε, νέοι! τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
δεῦρ' ἄγε, πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην,
ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, οὔτι μεγαίρω,
πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ, ἕο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.

nec alia certaminum genera detrectat.

„πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν, ὅσσοι ἄεθλοι.
* εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι·
πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι, ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ,
δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,

μενος ἧσι.“ N. cf. 203. — ἐνηέα, *benevolum*. Il. ρ', 204 etc. — ἐν ἀγῶνι, *in concione*. 238, Il. ω', 1 etc. — E: κουφότερον. ἐπηρμένον θρασύτερον. Scholl. Am.: ἀλαζονικώτερον, θρασύτερον, κομπηρότερον, ἐπηρμένον, παῤῥησιαστικώτερον, θαῤῥῶν τῷ φίλῳ καὶ τῇ νίκῃ. κουφόνουν εὐηθίαν dixit Aeschylus Prom. 381., ἔρωτα Soph. Ant. 576, idemque κούφας ἀφροσύνας juventutis Oed. Col. 1145. — Sch.: τοῦτον νῦν ἀφ. τὸν τόπον, ἢ τὸν λίθον. (hoc potius, cui convenit τὸ ἥσειν.) Am E. emend: (τοῦτον) τὸν τόπον καταλάβετε. ἢ ἀντὶ τοῦ τοῦδε τοῦ δίσκου πρῶτον ἀφικέσθω τις. — τάχα ὕστερον, *brevi post*, statim. α', 251 etc. — μᾶσσον. μακρότερον. Ex E. h. e. μακροτέρως. Ap.: μᾶσσον. τὸ πλεῖον, ἤτοι μεῖζον etc. — ὅτινα, ab ὅτις. v. E, Il. χ', 450 etc. — ἐχολώσατε. σ', 20, Il. α', 78 etc. — οὔτι μεγαίρω. β', 235 etc. — πάντων Φαιήκων. haec apposuit ad verba τῶν δ' ἄλλων per epexegesin. — οὐτιδανὸς, *nihili homo*. Il. α', 293 etc. — ξεινοδόκῳ, ξενοδόχῳ. 543, Il. γ', 354. — ἔριδα προφ. ζ', 92. — ἀλλοδαπῷ. γ', 74, Il. τ', 324 etc. — Am. Q.: ἕο — κολούει. τὰ ἑαυτοῦ συμφέροντα ἀφανίζει, κ. ἐλαττοῖ. κολοβοῖ, κ. ἀποκόπτει. similiter ceteri Scholl. et Hesych. — Sch.: ἀθερίζω. (ψ', 174, Il. α', 261.) ἀποδοκιμάζω, ἀποβάλλω. Am. Q. et E.: ἤτοι ἀποπέμπομαι. ἀπὸ τῶν ἀνθερίκων τῶν ἀσταχύων εἴρηται. — v. ann. ad Il. l. c. — πάντα, πάντως, *omnino*, ad omnia certamina. — ὅσσοι ἄεθλοι εἰσί.

215. versus elumbis. sic scribamus, mutatione facillima: εὖ μὲν τόξον ο. ἐϋξόου ἀμφ., ut genitivum regat ἀμφ., quasi dixerit ἅπτεσθαι (Matth. §. 365.), vel sic: εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐϋξόου, ἀμφ., ut Il. β', 720.: τόξων εὖ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι, quo et ipso loco virgulam poni velim post εἰδότες. ἀμφ., ὥστε ἀμφ. αὐτὸ, ut ἶφι μ., ὥστε ἶφι μ. trita sectantes librarii intulere casum 4. v. ο', 461, τ', 586.

216—233. πρῶτος etc. asyndeton epexegeticum. — ἑταῖροι, *socii* Ulys-

ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
οὔθ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
δουρὶ δ' ἀκοντίζω, ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μήτις με παρέλθῃ
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται."

obmutescente popul rex dicit, quibus rebus excellant Phaeaces.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε·
„Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο,
ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,

sis. — de *Philoctete* v. γ', 190, Il. β', 718. Am. Q. et E.: ἤδη τι τῶν ἑξῆς ἐπέβαλε, τίνων ἐστὶ, κ. ὁποίας στρατείας μετεσχηκώς. — φαίνεται δὲ διὰ τούτων ὁ π. εἰδὼς τὴν ἐκ τῆς Λήμνου ἀνακομιδὴν τοῦ Φιλοκτήτου. — ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν. similiter poëta de aequalibus Il. ε', 304., ubi v. ann. — σῖτον ἔδοντες. descriptio generalis hominum; quod vidit Cl., non vidit Am. B., qui hoc dictum putat propter ἀκριδοφάγους, ἰχθυοφάγους, et κρεωφάγους Scythas atque Massagetas. τινὲς γὰρ τῶν ἀκριδοφάγων, inquit, ἰδόντες ἄρτον κόπρον εἶναι ἐνόμιζον. — „προτέροισι. λ', 629, Il. δ', 308, ε', 636, 637." N. — οὐκ ἐθελήσω, *non volam*, h. e. non veniet id mihi in mentem. — „*Hercules* τοξοφόρος est ap. antiquiores poëtas. v. λ', 606. primus Stesichorus vel Pisander Rhodius (Olymp. 33.) clava et pelle leonina eum instruxisse creduntur. v. Eurip. Herc. fur. 155, Athen. 12, 513 A., Vogelii *Herculem secundum poëtas et historicos descriptum* p. 13., Dissen. ann. ad Pind. Ol. 9, 30. Buttm. ad Soph. Phil. 726." E N. — Ἡρακλῆϊ. producitur postrema hujus nominis propter caesuram, sicut verbi ἐπίσταιτο 240. v. Il. α', 416, γ', 35 etc. — de *Euryto* Il. β', 596. — Am. E. et H.: οἵ ῥα — τόξων. συλληπτικῶς· οὐ γὰρ Ἡρακλῆς ἤρισε περὶ τοξικήν τινι, ὁ δὲ Εὔρυτος Ἀπόλλωνι ἤρισεν. — „τῷ ῥα — τοξάζεσθαι. periculosum est certare cum diis. v. Il. ε', 406—409, ζ', 128—140." N. — ἀεικελίως, *indigne*, male. — ἐδαμάσθην, *domitus sum*, h. e. lassatus, debilitatus. — ἐπεὶ — ἐπηετανός. victum perpetuum sibi fuisse negat in nave, ut ex qua excussus diu magna cum molestia nataverit. — τῷ — λέλυνται. σ', 242. Il. η', 5.: — ἐπὴν κεκάμωσιν ἐΰξέστῃς ἐλάτῃσι Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται. Virg. Aen. 1, 92.: *extemplo Aeneae solvuntur frigore membra* etc.

234. η', 154, λ', 332, Il. γ', 95 etc.

236—239. Scholl. Am.: οὐκ ἀχάριστα. ἄνευ χάριτος, ὅ ἐστι σκαιῶς κ. ἀηδῶς etc. — ἥ τοι ὀπηδεῖ, *quae te sequitur*, quae tibi est, ut de τόξοις Il. ε', 216.: ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ. — ὡς — ὄνοιτο, *quemadmodum nemo virtutem tuam vituperaverit.*

240. Il. ξ', 92., ubi nunc nihil mutatum velim. v. 224.

ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
* ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι·
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε, χοροί τε,
εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
ἀλλ' ἄγε, Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
ναυτιλίῃ, καὶ ποσσὶ, καὶ ὀρχηστυῖ, καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λιγεῖαν
οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν."

Alcinoi jussu Phaeaces saltant sub 9 judicibus.

Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοείκελος· ὦρτο δὲ κῆρυξ,
οἴσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.

244—246. Am. Q. et E.: *οἷα — πατρῶν.* — *οἷα καὶ ἡμῖν ὁ Ζεὺς ἔργα παρεσκεύασεν ἔχειν χρηστά.* E: *ἐξέτι πατρῶν.* (sic etiam δ', 687., per syncopen.) *ὅ ἐστιν ἐκ προγόνων ἀνέκαθεν. ab usque patribus.* — *ἀμύμονες*, irreprehensi, *egregii.* α', 232 etc.

247. ita scribamus, sermone perspicuo, concinno, eleganti: *ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θεέμεν καὶ νηυσὶν ἄριστοι*, h. e. *ἀλλὰ ἄρ. θεέμεν κρ. ποσὶ κ. νηυσὶ, sed aptissimi ad currendum pedibus navibusque.* saepe ε et ο litterae confusae sunt in codd. *ἄριστος νηυσὶ* pro *ναυτιλίῃ* nescio an graece dicatur.

249. improbarunt hunc versum interpretes nonnulli, docti illi quidem, sed paulo morosiores. nam quid, quaeso, in eo inest, quo offendatur antiquitatis gnarus morumque aevi Homerici? aut haec si abhorrent, quidni etiam illa *αἰεὶ — χοροί τε* damnemus, quae cum hisce conjuncta sunt? Am. Q.: *τὸν εἰρηνικὸν βίον δηλοῖ διὰ τούτων τῶν Φαιάκων.* recte. terram illi beatam incolentes, tutique ab hostium incursionibus, nihil habent quod serio agant praeter rem nauticam, eamque ipsam facillimam. igitur tempus epulis continuis transigunt, citharoedos requirunt, saltatione delectantur, denique molli vestitu gaudent, balneisque et somno vel, si mavis, amori operam dant. tales profecto describere Phaeaces debuit poëta, si modo sibi constare voluit, cum praesertim famam de illis acceptam antiquissimam referat, neque eos exemplar nobis virtutis ac temperantiae proponat. sensit hoc pridem E. scilicet utuntur istis rebus omnes, qui facile vivunt; utuntur dii; utuntur heroës; quidni utantur Phaeaces, quorum vita securitate et deliciis ad deorum proxime accedat? apage igitur Catones, qui luxum serioris temporis hisce verbis commendari putant. nativi sunt Phaeacum mores, recentiorum factitii: illos amare licet; ab his, qui sapit, abstinebit. abusi tamen hisce Homeri verbis Sophistae et recentiores populum istum simplicem atque innocentem finxerunt turbam heluonum, *in cute curanda plus aequo operatam, cuique pulcrum fuerit dormire in medios dies*, ut ait Horatius Epist. 1, 2, 29. — E: *ἐξημοιβὰ λέγει τὰ ἄλλοτε ἄλλα ἀμειβόμενα, ὃ καὶ περιουσιασμὸν Φαιακικοῦ πλούτου δηλοῖ.* (*λόετρά τε θερμά.* v. κ', 358—363, τ', 388.) *τὸ δὲ καὶ εὐναὶ σεμνοῦ λόγου ἐστί· δηλοῖ γὰρ οὐχ ἁπλῶς κοίτας, ἀλλὰ καί τι πλέον, εἰ χρὴ σεμνῶς φράσαι τὸ σεμνόν.* imo *τὸ ἄσεμνον.*

250—265. Am. B.: *βητάρμονες. παρὰ τὸ ἐν ἁρμονίᾳ βαίνειν, ἤτοι ὀρχησταί.* similiter alii Scholl. et Ap. Phaeacum saltationem in throno Apollinis Amyclaei effinxerat Bathycles Magnes (circa Ol. 29. secundum Thiersch. *Epochen der Kunst* 2. p. 53., 40. secundum Sillig. *Catal. artif.* p. 105., 50. vel Solonis aevo sec. Böttiger. *Andeutt.* 1. Abtheil. p. 51.), auctore Pausania 3, 18, 7. (*καὶ Φαιάκων χορός ἐστιν ἐπὶ τῷ θρόνῳ, κ. ᾄδων ὁ Δημόδοκος.*) — Scholl. Am.: *αἰσυμνῆται δὲ κριτοί. οἱ πρὸς ἡμῶν λεγόμενοι βραβευταὶ κ. ἀγωνοθέται, ἤτοι ἐπίσκοποι τοῦ ἀγῶνος. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ αἴσιον, ἤτοι τὸ καθή-*

αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήσσεσκον ἕκαστα·
λείηναν δὲ χορόν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο,
πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.

κον, νέμειν τοῖς ἀγωνιζομένοις. — κριτοὶ δὲ (Il. η', 434.) ἐπίλεκτοι. — lexicon Bekker. p. 359.: αἰσυμνῆται, οἱ τοῦ ἀγῶνος προεστῶτες, ἢ οἱ (scrib. ἤτοι. Ap. h. v.: οἱ τοῦ ἀγῶνος προεστωτες νεανίαι, οἱονεὶ βραβευταί.) νεανίαι. ἢ οἱ νεμηταὶ, ὅ ἐστι βραβευταὶ καὶ ἢ δύοι τοῦ αἰσίου βραβευταὶ ἑκάστῳ. postrema ita scripserim: ὅ ἐστι βρ., ἤγουν διὰ τὸ αἴσιον βραβεῦσαι ἑκάστῳ. καὶ ortum videtur e -ταὶ syllaba, quae antecedit, quod genus corruptionis tetigit Jacobs. ann. ad Anthol. Pal. p. 164. de αἰσυμνητείᾳ sive αἱρετῇ τυραννίδι (Aristot. Polit. 3, 10.) Aeolum, Ionum, Mytilenaeorum, v. N et, quos laudavit, Ebertum *Dissertt. Sicul.* p. 16, 24, Wachsmuth. *Hellen. Alterth.* 1, 1. p. 200., C. F. Hermann. *Griech. Staatsalterth.* §. 63. — ἐννέα πάντες. v. ε', 244. — δήμιοι, *publici.* γ', 82 etc. E: ὅρα ὁρισμὸν ἐνταῦθα τῶν αἰσυμνητῶν τοιοῦτον· αἰσυμνήτης ἐστὶν ἀνὴρ κριτὸς ὑπὸ δήμου, εὖ πράσσων (ἐϋπρήσσεσκον) τὰ κατὰ τοὺς ἀγῶνας. τί δέ ἐστιν, ὃ πράσσοντες εὖ οὗτοι διατίθενται; λείηναν — ἀγῶνα. — δήμιοι δὲ οἱ μὲν μεθ' Ὅμηρον κολασταὶ σωμάτων· οἱ δὲ παλαιοὶ ἐκλογῇ δήμου ἦσαν ἐπαινετέα κ. ἔνδοξος. — ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς (ρ', 383, τ', 135.) οἱ δημιοεργοὶ δηλώσουσι. — Am. B. et E.: λείηναν δὲ χορόν. („v. Il. σ', 590. Paus. 3, 11, 7.: Σπαρτιάταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Πυθαέως τέ ἐστι, κ. Ἀπόλλωνος, κ. Ἀρτέμιδος, κ. Λητοῦς, ἀγάλματα. χορὸς δὲ οὗτος ὁ τόπος καλεῖται πᾶς, ὅτι ἐν ταῖς γυμνοπαιδίαις — οἱ ἔφηβοι χοροὺς ἱστᾶσι τῷ Ἀπόλλωνι." E N.) τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἔμελλον ὀρχεῖσθαι, χορὸν ἐκάλεσεν, ὡς καὶ εὐρύχορον Λακεδαίμονα (ν', 414. cf. ann. ad Il. β', 498.). ἢ ὁμωνύμως ἐν ᾧ ἔμελλεν ὁ χορὸς ἐφίστασθαι, ὡς κ. Ἀθηναῖοι ἰχθὺν τὸν τόπον, ὅπου πιπράσκεται ὁ ἰχθὺς, κ. μύρα, κ. κρόμμυα. Μένανδρος· ἀνάμεινόν με πρὸς Τοὔλαιον. cf. E., qui comparat similem usum vocabulorum βουλή, ἀγορὰ et ἀγών. διὸ ἀγῶνα, inquit, κἀνταῦθα τὸν τόπον λέγει, περὶ ὃν οἱ ἄεθλοι. Il. ψ', 257.: αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς Αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα. idem hic faciunt αἰσυμνῆται illi. — πρωθῆβαι. α', 431 etc. — πέπληγον χορὸν, *pulsabant circum.* E: τὸ πέπληγον (Il. π', 728, ψ', 363 etc.) Ἰώνων κ. Συρακουσίων λέξις, οὗ ἐνεστὼς πεπλήγω ἐκ τοῦ πέπληγα, καθὰ ἐν Ἰλιάδι (β', 600.) τὸ ἐκλέλαθον κιθαριστὺν ἐκ τοῦ λέλαθα λελάθω etc. cf. Matth. p. 294. 1. ed. adscripsit N illud Sophoclis Ajace, 650.: ὀρχήματ' ἰάψῃς et Virgilii *pars pedibus plaudunt choreas* Aen. 6, 644. — μαρμαρυγὰς, *micatus*, vibramina. Ap. h. v.: τὰς συνεχεῖς τῶν ποδῶν κινήσεις. v. Schn. v. μαρμαίρω. dicit poëta simplicem saltationem ad citharam et cantum citharoedi (Il. σ', 604, 605, Hesiod. Scut. Herc. 280.), non ὑπόρχημα, quo cantum exprimebant mimice. carmen de Martis furto si genuinum est, ut esse arbitror, solus id canit Demodocus, postquam Phaeaces desierunt saltare. nam post versum 265. inserendos esse puto 370—473, dein ponendos 266—369 et 3 proxime sequentes, quos versus excipiant 474. et reliqui hujus libri sine interruptione. ita haec apte cohaerent, primo juvenibus Phaeaciis chorum ducentibus, deinde solis saltantibus Alcinoi filiis, quibus antevertere cantorem, quamvis honoratissimum, haud decet; tum canente Demodoco, denuo producto, ut futurum esse significat rex 429., inter epulas, a quibus nec carmen longius abhorret, nec in hilaritatem jocosque compositum. certe qui Margiten reperit, ejus ne haec quidem indigna sunt ingenio atque arte, patris tragoediae comoediaeque et totius poëseos. fuerunt tamen jam olim (v. Schol. Comici ad Pac. 779.), qui damnarent hanc narrationem de Martis amoribus, illegitimis illis quidem, sed punitis, cum impunita Jovis aliorumque deorum atque heroum furta plurima pa-

* *

Demodoci cantus de amoribus Martis et Veneris.

Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
* ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
λάθρῃ. πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
* Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων,
ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς

tienter ferrent. Platonem autem Polit. 3. p. 390, C. et philosophos ejusmodi mythos omnes rejicere, tanquam improbos et obscoenos, consentaneum fuit. quorum philosophorum, antiquitatis ignarorum, non magis habenda ratio est quam Heraclidis Pontici et aliorum, qui hanc fabulam allegorice exponunt. iterum dico: nativi sunt mores aevi heroïci, nec ad censuram seriorum temporum revocandi. praeterea liberiores sumus inter pocula, nec Phaeacum regina, populi minime severi, aut ejus filia frontem contraxisse putandae sunt, cum audirent versus Homerici plenos spiritus et leporis. (cf. Virg. Georg. 4, 345—348.) multoque etiam minus haec pertinent ad fidem Penelopae, ab omni contagione flagitii abstinendam, aut punitionem ancillarum Ulyssis, quemadmodum et hic poëta punitos narrat adulteros. at verba quaedam in hisce deprehendit, aut deprehendere sibi visus est, P. Knightius, quibus alias abstinet Homerus. scilicet hic tantum dixit *μοιχάγρια* et *ἐγγύην*, quia hic tantum istae res aguntur in utroque carmine. semel quoque dixit *Πάφον* et *μιγάζομαι*, ut tot alia verba. quod vero attinet ad formas nominum *Ἄρει* et *Ἑρμῆς*, fallitur vir doctus, ut quas plus semel inveniri apud hunc nostrum doceat Seberus. denique ista 270. *Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε* sic, opinor, scribenda sunt: *Ἠέλιος, ὃ νόησε.* quae cum ita sint, quidni patiamur deos ridere Martem et Venerem, Vulcani arte irretitos, sicut ipsum Vulcanum rident claudicantem? nisi quis forte est, qui ne id quidem sinat fieri, sed ridentibus acclamet illud Satirici *lusco qui poscit dicere: Lusce!* sane censeo, haec servanda esse suo loco, nec in hymnos referenda, ut Knightio Nitzschioque visum est, velimque generatim minus pronos esse interpretes Homeri ad vituperandum ea, quae non illius, sed ipsorum moribus atque ingenio repugnant.

266. breviter hunc mythum narravit Ovidius Met. 4, 171—189. — *ἀνεβάλλετο.* α', 155.

267. versus ingratior propter homoeoteleuton et cumulatos genitivos. ponamus *φιλότητα*, ut scriptor hymni in Bacchum 1.: *ἀμφὶ Διώνυσον — Μνήσομαι*, Eurip. Hecub. 668: *ὄψιν — ἀμφί σ', ὦ τέκνον* etc., vel *φιλότητι.* malim illud, quoniam α et ος permisceri solent in codd.; praeterea *φιλότητα* habent H. et Sch. ed. antiqua, quam adhibuit Buttm. — *Ἀφροδίτης.* abutuntur hoc nomine quidam Critici ad labefactandam fidem carminis. Am. Q.: — *ὅτι δὲ Ὅμ. οὐχ ἥδεται τούτοις, δῆλον ἐξ ὧν περιέθηκε τῇ Ἀθηνᾷ, ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι* (α', 47.) *ὅλως δὲ Ὅμ. οὐδὲ οἶδεν Ἥφαιστον Ἀφροδίτῃ συνοικεῖν* (Buttm.: *σύνοικον*), *Χάριτι δὲ αὐτὸν συμβιοῦντα.* dicit Il. σ', 382, ubi v. ann.

269, 270. *πολλὰ δ' ἔδωκε, multa donavit* Veneri, ut donare solent amatores. sic E. praepostere Am. B.: *ὁ Ἄρης μοιχάγρια δέδωκε πολλά.* — *λέχος κ. εὐνήν.* γ', 403, η', 347. B.: „abundantia poëtica jungit *λέχος* et *εὐνὴν*, ut Juvenalis 6.: *alienum lectum Concutere atque sacri Genium contemnere fulcri.*" — *Ἡφαίστοιο ἄνακτος.* 323, Il. α', 36 etc. v. ann. ad Il. ξ', 326, ψ', 863.

271. H. et Sch.: *ἐνταῦθα τρισυλλάβως λέγει τὸν θεόν.* dixi in superioribus, scribendum esse more Homerico *Ἠέλιος, ὃ νόησε*, idque eo confidentius, quod hoc ipso in loco, 302., legitur forma non contracta.

273, 274. Am. Q.: *ἐς χαλκεῶνα. εἰς τὸ χαλκοτυπεῖον.* — *χαλκήϊον δόμον* dixit σ', 328. — *φρεσὶ βυσσ. δ'*, 676 etc. — *ἀκμοθέτῳ.* Il. σ', 476. cf. γ', 432—435.

ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον, κεχολωμένος Ἄρει,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ,
πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
ἠΰτ' ἀράχνια λεπτὰ, τάγ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,
οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
* εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης,
ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα,
βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
ἰσχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
„Δεῦρο, φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν εὐνηθέντε·
οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους."
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν, οὐδ' ἀναεῖραι.
καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὅτ' οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.

275. Il. ν', 37.

278—280. Am. Q. et B.: ἀμφὶ — δέσματα. τοῖς κλινοποδίοις. ἑρμὶς ὁ τῆς κλίνης πούς. (Ap.: ἑρμῖν'. [ψ', 198.] ἀπὸ τοῦ ἐρείδεσθαι. — σημαίνει δὲ καὶ πόδα κλίνης etc) χέε δὲ (Il. χ', 468.) ἀντὶ τοῦ ἐπέχεεν, ἐπέβαλε. τὸ δὲ δέσματα (α', 204.) ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ, ὡς τὸ ὄνειρον τὰ ὀνείρατα, κατ' ἐπέκτασιν. (?) Am. B.: πολλὰ — καθυπ. πολλὰ δὲ καὶ ἄνωθεν τοῦ μελάθρου, ὅ ἐστιν ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπεκρέμαντο, ἵνα δίκην παγίδος ἐμπέσοι αὐτοῖς. — ἀράχνια, *aranearum fila*. π', 35. — τάγ' — ἴδοιτο, *quae nemo ne cerneret quidem*, nedum ut manibus contrectaret.

283. recte N. suasit Λήμνου, ut Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον α', 2 etc. cf. 301. Am. Q.: εἴσατ' ἴμεν. προσεποιήσατο, ὥρμησεν ἀπιέναι. de *Lemno* et *Sintiis* (294) v. ann. ad Il. α', 594 et ξ', 230, collato scripto Buttmanni *de Mosychlo monte*, quod scriptum habetur in *Mus. der Alterthumswiss.* 1. p. 295.

285—290. Am. Q.: ἀλαοσκοπίην. (Il. κ', 515 etc.) οὐ τυφλὴν εἶχε κατασκοπὴν, ἀλλ' ὀξεῖαν δηλονότι. — Ap.: χρυσήνιος χρυσᾶς ἡνίας ἔχων. epitheton Dianae Il. ζ', 205. χρυσάμπυκας Martis equos vidimus Il. ε', 358. et 363. — ἰσχανόων, ἐπιθυμῶν. Il. ψ', 300. — ἐϋστ. Κυθερείης. σ', 193., hymn. in Ven. 176 etc. Am. B. et E.: — ἡ Κυθέρεια λέγεται ἀπὸ Κυθερείας χώρας. Κυθέρειαν dixit pro Κυθήρειαν metri gratia. Sch.: Κυθ. ἐπεὶ Κυθήροις προσηνέχθη. Κύθηρα δὲ νῆσος τῆς Λακωνικῆς. v. Cellar. 1. p. 1245. hodie *Cerigo* appellatur. fuit ibi ἱερῶν ὁπόσα Ἀφροδίτης παρ' Ἕλλησίν ἐστιν ἀρχαιότατον, ut ait Paus. 3, 23. — ἐρχομένη pro participio aoristi dictum esse, notavit H., superscripto ἐλθοῦσα. v. Matth. §. 504.

291. κ', 280, λ', 246. cf. Il. α', 361 etc.

292—302. δεῦρο — εὐνηθέντε. Il. γ', 441, ξ', 314. — μεταδήμιος. Ap.: μεταδήμιον, ἔνδημον· μὴ κακόν τι (sic) μεταδήμιον εἴη. — Σίντιας. Lemni incolas. Il. α', 594. — ἐείσατο, *visum est*. ε', 398. — κατέδραθον. η', 285. — πολύφρονος. 327, Il. σ', 108 etc. — ἦν, ὑπῆρχεν, licuit. — φυκτὰ, φυκτὸν, φυγή.

ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
αὖτις ὑποστρέψας, πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι·
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
[βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·]
ἔστη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι·

„Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε!
ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα,
οὕνεχ' ὁ μὲν καλός τε, καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε
ἠπεδανὸς γενόμην. ἀτὰρ οὔτι μοι αἴτιος ἄλλος,
ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
οὐ μέν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτω,
καὶ μάλα περ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἔεδνα,
ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης,
οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.“

Il. π', 128. tum demum intelligebant, cum effugere non poterant. — *ἀγχίμολον*, ἄγχι. v. ann. ad Il. δ', 529. — *Ἀμφιγυήεις*. Il. α', 607. — *σκοπιήν*. Il. υ', 137, χ', 145. cf. superius 285.

303. versus iners, qui recte omissus est a W. et B. secundum A. 2. et 3. et edd. nonnullas vett. ap. Steph.

304, 5. *χόλος — ᾕρει*. Il. δ', 23. cf. Odyss. λ', 43 etc. — *σμερδαλέον*. ι', 395, Il. β', 334 etc. — *γέγωνε*. ε', 400 etc.

306. ε', 7, μ', 371 etc.

307—314. *γελαστά*, *ridicula*. huic congruit τὸ *οὐκ ἐπιεικτά*, *intolerabilia*, siquidem nihil acerbius est derisione. fuerunt tamen qui mallent *ἔργ' ἀγέλαστα*, quam scripturam ita interpretantur Am. Q. et B.: οὐκ εὐτελῆ, ἃ διὰ τὴν εὐτέλειαν καταφρονήσειέ τις. — *ἀΐδηλον*, *perniciosum*. χ', 165, Il. β', 455, ι', 880 etc. v. Buttm. *Lexil.* 60. — *ἀρτίπος*, ἀρτίπους, ὑγιὴς τοὺς πόδας. Il. ι', 505. — Am. B.: *ἠπεδανός*. (Il. θ', 104.) ὥσπερ βαιὸν ἠβαιόν, μύω τὸ ἐπικλίνω ἠμύω, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ πέδον πεδανὸς κ. ἠπεδανός. *imbecillus*, infirmus. — E: ἐν τῷ οἱ (sic) *μὴ γ. ὄφελλον* λύπης πάντως ἄκρας τὸ τοὺς γονεῖς αἰτιᾶσθαι τοῦ τεκέσθαι. — *ἀκάχημαι*, *discrucior*. τ', 95, Il. ε', 24 etc.

315—320. Am. Q., B. et H.: *οὐ μέν σφ. ἔτ' ἔολπα*. οὐκ ἐλπίζω αὐτοὺς, καίπερ πάνυ φιλοῦντας ἀλλήλους, καθεύδειν οὕτως οὐδ' ἐπ' ὀλίγον χρόνον. (*μίνυνθα*, de quo ad Il. α', 416.) — *δόλος καὶ δεσμός*. hendiadys. — *ἀποδώσει* defenditur ab Hermanno disp. *de legg. quib. subtil. Atticist.* 1. p. 8. A. 4. et Schol. Ven. ann. ad Il. α', 129.: ἀποδῷσι (A. 4.: ἀ—ῶσι), quod malint N et Th. §. 346, 3, 2. — *ἔεδνα*. v. ζ', 159, ο', 17, 18, Feith. 2, 11, 2 etc. loquitur Vulcanus more hominum, quasi Venerem, Jovis et Diones filiam (Il. ε', 370.), duxerit ἄλοχον μνηστὴν, qua in adulterio deprehensa reddi debeant sponsalia. — *ἐγγυάλιξα*, ἐνεχείρισα. Il. α', 353 etc. N.: „ἐγγυαλίζειν ist bei Hom. ungefähr dasselbe, was bei den Spätern παρεγγυᾶν (Plut. de frat. am. 18.), in die Hand legen, verleihen oder übergeben mit Förmlichkeit, zugleich mit einem Rechte oder einer Verpflichtung: π', 66, ψ', 278.“ etc. — *κυνώπιδος*. δ', 145 etc. — Am. Q., E., et H.: *οὐκ ἐχέθυμος*. οὐ σώφρων, ἤτοι οὐ κρατοῦσα τῆς ἐπιθυμίας, οὐ λογισμὸν ἔχουσα.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ, δωτῆρες ἐάων·
ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
„Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν.
ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
χωλὸς ἐὼν, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.“
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
„Ἑρμεία, Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖς ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ;“
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης·
„αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
ὑμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ!“
Ὣς ἔφατ'· ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
οὐ δὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν, ὅπως λύσειεν Ἄρηα,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι, ὡς σὺ κελεύεις,
τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.“
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
„μή με, Ποσείδαον γαιήοχε, ταῦτα κέλευε!
δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.

321—325. χαλκ. δῶ. Il. α', 426 etc. — γαιήοχος. α', 68 etc. — ἐριούνης. Il. υ', 34, 72 etc. — ἑκάεργος. Il. α', 147, 479 etc. — δωτῆρες ἐάων. cf. 335, hymn. Hom. 17, 12; 28, 8; Hesiod. Theog. 46. et 111. Il. ω', 527.: δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει Δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δέ τ' ἐάων.

326. Il. α', 599.

329—340. Am. Q. et E.: οὐκ ἀρετᾷ. οὐκ ἀρετὴν κ. εὐσθένειαν ἔχουσι τὰ κακὰ ἔργα. — οἶδε δὲ αὐτὸ καὶ πληθυντικῶς (τ', 114.)· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ. Voss.: *nimmer gedeiht doch böses.* proverbium, uti et illud, quod sequitur κιχάνει — ὠκύν. „Pind. Isthm. 7, 66. τὸ δὲ πὰρ δίκαν Γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευτά. Theognis 329.: καὶ βραδὺς εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων.“ *E Cl.* — Am. B.: μοιχάγρια. τὰ ὑπὲρ ἀγρεύσεως, ὅ ἐστι συλλήψεως μοιχῶν, ἐκτιννύμενα. ὁμοίως ζωάγρια (462.), βοάγρια (π', 296, Il. μ', 22), ἀνδράγρια (Il. ξ', 509.). — διάκτορε. α', 84 etc. — πιεσθείς. δ', 287 etc. — ἀμφὶς ἔχοιεν, *circumdarent.* v. Il. λ', 748, μ', 434 etc.

344—359. οὐ δὲ — ἔχε. non ridet Neptunus senior, et avunculus Martis. — γέλως ἔχε. α', 95, Il. ρ', 143 etc. — αἴσιμα, *aequa*, justa. β', 231 etc. — Am. B.: δειλαὶ — ἐγγυάασθαι. — ὅτι τῶν δειλῶν κ. εὐτελῶν εὐτελεῖς ὀφείλουσιν εἶναι καὶ αἱ ἐγγύαι. ἀντὶ τοῦ Μείζων εἶ, ὦ Πόσειδον, ἢ κατὰ τὸ ἀπαιτεῖσθαι παρ' ἐμοῦ· ὡς

πῶς ἄν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο, χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;"
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
„Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας
οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω."
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
„οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι."
Ὣς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν, κρατεροῦ περ ἐόντος,
αὐτίκ' ἀναΐξαντε ὁ μὲν Θρήκηνδε βεβήκει,
ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ἐς Πάφον, ἔνθα τέ οἱ τέμενος, βωμός τε θυήεις.
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.

* *

jam soli, nec uno modo, saltant Halius et Laodamas.

Ἀλκίνοος δ' Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσε
μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔτις ἔριζεν.

δηλοῖ καὶ τὸ ἑξῆς *πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι* καὶ καταλάβοιμι; similiter Am. Q. et E., H et Sch.: ὅτι δειλαὶ καὶ δυστυχεῖς αἱ ἐγγύαι, κ. δειλὸν τὸ ἐγγυᾶσθαι. ἢ αἱ πρὸς τοὺς δειλαίους (δειλοὺς) κ. ἀσθενεῖς γινόμεναι ἐγγύαι οὐδὲν δύνανται, τῶν ἀδικουμένων (male Am. Q., H. et Sch.: ἀδικημάτων) ἐπεξελθεῖν μὴ δυναμένων δι' ἀσθένειαν. recte illi δειλοὺς intelligunt ἀσθενεῖς, εὐτελεῖς, *debiles*, *tenues*, a causa, quod timere solent infirmi; est autem proprie δειλὸς, *timidus*. v. Schn. et N. minus potens Neptuno Vulcanus. — *δέοιμι*, *vinciam*, τροπικῶς, quemadmodum et Latini dicunt *obligare* et Germani: *wie soll ich dich binden?* v. Schn. v. δέω. — *χρέος*, *debitum*, μοιχάγρια. 355, γ', 367, λ', 478 etc. — *χρέος καὶ δεσμόν*. hysteronproteron, quod metricum dicas. — *οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε*, *nec licet*, *nec decet*. — *δεσμὸν ἀνίει*, *vincula remisit* seu *solvit*. sic Aristarchus, teste Am. Q., Steph. et inde vulgatae edd. usque ad Barnesii, qui ex vetustioribus dedit δεσμῶν, intellecto αὐτοὺς, quod durissimum. sic tamen et novissimi editores.

361—366. *Θρήκηνδε*. Il. ν', 301. — *Κύπρον*. unde vocatur Κύπρις. v. Il. ε', 330. — *φιλομμ. Ἀφροδίτη*. Il. γ', 424 etc. — de *Papho* urbe v. Cellar. 2. p. 274. P. Mela 2, 7.: *Cypri urbes clarissimae Salamis, et Paphos, et, quo primum ex mari Venerem egressam accolae affirmant, Palaepaphos.* Cellarius l. c.: „Πάφος παλαιὰ, *Paphus vetus*, 10 stadiis a mari reducta, stationem tamen (ὕφορμον) navium habens et antiquissimum fanum τῆς Παφίας Ἀφροδίτης" etc. v. Münteri *Tempel der himmlischen Göttin zu Paphos*, et Bährii ann. ad Herod. 1, 105. Virg. 1, 419., notante Cl.: *ipsa Paphum sublimis abit, sedesque revisit Laeta suas, ubi templum illi centumque Sabaeo Thure calent arae, sertisque recentibus halant.* — *ἔνθα τέ οἱ*. sic Herm. ann. ad hymn. in Ven. 59., nec aliter scribendum est loco gemino, Il. θ', 48. cf. et Il. ψ', 148. et de τεμένει Il. β', 696. — *Χάριτες*. σ', 194, Il. σ', 338, 382. cf. δ', 49 etc. — Am. B.: *ἐπενήνοθεν*. (Il. β', 219, κ', 134.) ἐπικινεῖται, ἔπεστιν, ἐπανθεῖ. — *ἐπήρατα*. ἐπέραστα, καλά. Il. ι', 228. alio pertinet Ἰθάκη ἐπήρατος δ', 606, ubi v. N.

370—376. haec post 265. inserenda esse, intellexit N. v. ibi annotata. — Ap.: *μουνὰξ*, καταμόνας. E: τουτέ-

οἱ δ᾽ ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο,
πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ᾽ ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ᾽ ἀερθεὶς
ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαίρῃ ἀν᾽ ἰθὺν πειρήσαντο,
ὠρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
ταρφέ᾽ ἀμειβομένω· κοῦροι δ᾽ ἐπελήκεον ἄλλοι,
ἑσταότες κατ᾽ ἀγῶνα, πολὺς δ᾽ ὑπὸ κόμπος ὀρώρει.
δὴ τότ᾽ ἄρ᾽ Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς·

Ulyssi artem illorum miranti Alcinous dona hospitalia curari jubet.

„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
ἠδ᾽ ἄρ᾽ ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα.“
Ὣς φάτο· γήθησεν δ᾽ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
„Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες!
ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
ἀλλ᾽ ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον, ὡς ἐπιεικές.
δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες

στι μόνους, ἢ καθ᾽ ἕνα ἰδίως. — de σφαιριστικῇ v. Pollux 9, 7., Reiff. ann. ad Artemid. 1, 55., Burett. dissert. de Sphaeristica (*Mém. de l'Acad. des Inscript.* t. 1.), quos laudant N et B.; item ann. ad ζ', 100. materiem pilae antiquae similem fuisse hodie usitatae, vix dubites. v. Schn. v. ἀπόῤῥαξις. D. Montbel.: „Si le jeu dont il est parlé au 6. chant de l'Odyssée a quelque rapport avec la paume, celui-ci paraît être absolument le même que notre jeu du ballon“ etc. — ἰδνωθεὶς, *flexus*. Il. β', 266 etc. — μεθέλεσκε, *recipiebat*.

377—380. E: τὸ ἀν᾽ ἰθὺν πειρ. δύναται μὲν καὶ ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου εἶναι (scil. legit E conjuncte ἀνιθὺν, quod habent Am. Q. et Sch.), ἀνὰ ἰθὺν, ἤγουν καθ᾽ ὁρμὴν, ὁμοίως τῷ οἷς μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ᾽ ἰθύν (δ', 434.)· οἱ δὲ παλαιοὶ (velut Am. Q. et Sch.) ὡς ἓν μέρος λόγου λαμβάνοντες, οἷα ἐπίῤῥημα, φασὶν ὡς ἔγκειται ἐνταῦθα τὸ ἄνω κ. (τὸ) ἰθύνειν ἢ ἰθύειν, τουτέστιν ὁρμᾷν. ἀνορμῶντες γὰρ ἥλλοντο, καὶ εἴη ἂν οὕτω ῥηθὲν τὸ ἀν᾽ ἰθὺν (ἀνιθὺν) πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπὶ χθονὶ ὀρχεῖσθαι. — χθονὶ πουλ. μ', 191, Il. γ', 265 etc. — Sch.: ταρφέ᾽ (Il. μ', 47.) ἀμειβ. πυκνῶς πλέκοντες εἰς ἀλλήλους ἐναλλασσόμενοι. *frequenter alternantes.* — ἐπελήκεον, ἐπεκρότουν, a ληκέω, λήκω, λάκω. cf. μ', 85. et Casaub. ann. ad Athen. 1, 13. — ἄλλοι, οἱ ἄλλοι. Matth. §. 268. — κατ᾽ ἀγῶνα, ἐν χορῷ, *in circo*. — κόμπος, *strepitus*. Il. μ', 149.

382. 401, ι', 2 etc. πάντων ἀρ. λ., *clarissime omnis populi* Phaeacum, ut quem omnes digito monstrent. quanquam Ap. emendatus: ἀριδείκετος, inquit, ὁ ἄγαν ἀσπαστὸς, παρὰ τὸ δεικανάασθαι, ὅ ἐστι δεξιοῦσθαι.

383—389. ἠμὲν — ἠδ᾽ ἄρ᾽. libri ἦ μὲν — ἦ δ᾽ ἄρ᾽, quod miror cuiquam placuisse. amant Graeci opposita per τὲ et καὶ similesque particulas. v. β', 69, Il. ε', 128 etc. — Harl.: ἀπείλησας. ἐπηγγείλω. οὐδ᾽ ἠπείλησεν ἄνακτι. (Il. ψ', 863.) — ἑτοῖμα, *parata*, effecta. v. ann. ad Il. ξ', 53. — σέβας — εἰσορ. γ', 123 etc. — ξεινήϊον. ι', 267, Il. ζ', 218 etc. — ὡς ἐπιεικές. Il. θ', 430 etc. cf. β', 207.

390—394. Am. Q. et E.: δώδεκα — δῆμον. δῆλον ἐκ τούτων ὅτι ἀριστοκρατία τίς ἐστιν· ἐξέχει δὲ ἐν αὐτοῖς ὁ Ἀλκίνους δώδεκα ὄντων, ὡς ὁ ἑξῆς στίχος δηλοῖ. B.: „Daceria 12 illos Phaeaciae regulos 12 Franciae qui olim erant Paribus comparat; quam observationem Budaeo sublegisse puto feminam doctissimam. Cf.

ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
τῶν οἱ φᾶρος ἕκαστος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος·
* αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ.
* Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν."
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι προέσαν κήρυκα ἕκαστος.
τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·

Ulyssem placans Euryalus donat ense pretioso.

„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις·
δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται."
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Χαῖρε, πάτερ ὦ ξεῖνε! ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται

quae de Homeri libro Budaeano disseruit Boivinus in Historia Academiae Inscript. t. 5. p. 357." Cecropis urbes seu *δήμους* 12, totidemque principes Gothorum, quibus stipatus fingitur Odinus, comparat Hüllmann. *Staatsrecht des Alterthums* p. 70. et sequ., ut N notavit. est autem plena regum antiquitas, cum profana, tum sacra, quorum regum imperium unius saepe urbis ambitu continebatur. sic apud Mosen Genes. 14. reges 4 vincunt alios 5, etiamque Loti fundos diripiunt, et ipsum captum abducunt. quos persecutus Abram cum vernis non amplius 318 occidit. — *κραίνουσι*, *imperant.* Soph. Ajace, 976.: ὃς κραίνει στρατοῦ. cf. Oed. Col. 262. Hom. id dicere solet κρείειν. — *ἐϋπλυνές*. 425, ν', 67, π', 173. — *τιμήεντος*. ἐρίτιμον dixit aurum Il. ι', 126 et 268. cf. λ', 327 etc. — *ἀολλέες*, *conferti.* γ', 412 etc. — *ἐνὶ χερσί.* malim ἀνὰ χερσὶ, quia sequitur ἐνὶ θυμῷ. Eurip. Ione, 1348.: τίν' ἀνὰ χεῖρα δόμους ἔβα Λοξίου;

396. ineptum est ἑ αὐτὸν, *se ipsum.* scribamus αὐτὸς, *solus.* (ε', 190.) solus placabit Ulyssem Euryalus, quia solus laesit. — *ἀρεσσάσθω.* Il. δ', 362, τ', 179 etc.

404. *νεοπρίστου ἐλέφαντος*, *recens secti eboris.* πριστὸν ἐλέφαντα dixit σ', 196. „multus est usus eboris ap. Homerum, quod Phoenices importabant. animal ipsum Graeci ante Alexandri M. expeditionem haud noverunt. Paus. 1, 12, 4.: ἐλέφαντας δὲ πρῶτος μὲν τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης Ἀλέξανδρος ἐκτήσατο, Πῶρον κ. τὴν δύναμιν καθελὼν τὴν Ἰνδῶν· ἀποθανόντος δὲ Ἀλεξάνδρου καὶ ἄλλοι τῶν βασιλέων, κ. πλείστους ἔσχεν Ἀντίγονος· Πύῤῥῳ δὲ ἐκ τῆς μάχης ἐγεγόνει τῆς πρὸς Δημήτριον τὰ θηρία αἰχμάλωτα. τότε δὲ ἐπιφανέντων αὐτῶν δεῖμα ἔλαβε Ῥωμαίους, ἄλλο τι, καὶ οὐ ζῶα, εἶναι νομίσαντας. ἐλέφαντα γὰρ (h. e. ebur), ὅσα μὲν ἐς ἔργα κ. ἀνδρῶν χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιοῦ δῆλοι πάντες εἰδότες· αὐτὰ δὲ τὰ θηρία, πρὶν ἢ διαβῆναι Μακεδόνας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, οὐδὲ ἑωράκεισαν ἀρχὴν πλὴν Ἰνδῶν τε αὐτῶν, κ. Λιβύων, κ. ὅσοι πλησιόχωροι αὐτοῖς. δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ὃς βασιλεῦσι κλίνας μὲν (ψ', 200.) κ. οἰκίας (δ', 73 etc.) τοῖς εὐδαιμονεστέροις αὐτῶν ἐλέφαντι ἐποίησε κεκοσμημένας, θηρίου δὲ ἐλέφαντος μνήμην οὐδεμίαν ἐποιήσατο· θεασάμενος δὲ κ. πεπυσμένος ἐμνημόνευσεν ἂν πολύ γε πρότερον, ἐμοὶ δοκεῖν, ἢ Πυγμαίων τε ἀνδρῶν κ. γεράνων μάχης." E N.

405. *ἀμφιδεδίνηται*, *circumdatum est.* Il. ψ', 562., ubi v. ann.

406 — 414. *ἀργυρόηλον.* Il. β', 45 etc. — *ἔπεα πτερόεντα.* Il. α', 201 etc. — *πάτερ ὦ ξεῖνε.* hyperbaton pro ὦ π. ξ. — E: *βέβακται* οὐχ

δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν, καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι,
δοῖεν, ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις!"
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„καὶ σὺ, φίλος, μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν!
μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
τούτου, ὃ δή μοι δῶκας, ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.

ceteri quoque Phaeaces dona conferunt;

Ἠ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
καὶ τάγ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
δή ῥα τότ' Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·

nec liberalitate se vinci passus Alcinous Ulyssem lavari calida jubet, epulasque instrui.

„Δεῦρο, γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ', ἥτις ἀρίστη·
ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐΰπλυνὲς, ἠδὲ χιτῶνα.
ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδών τ' εὖ κείμενα πάντα
δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
* δαιτί τε τέρπηται, καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων.

ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ εἴρηται, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ πεφλυάρηται, ἀπὸ τοῦ βάζω, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρὰ Λυκόφρονι βάβαξ γίνεται. — ἄφαρ. α', 410 etc. — φέροιεν ἀν. ἄελλαι, *abripiant procellae.* proverbium. Am. E: ὅμοιον τοῦτο (τούτῳ) εἶπε καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος ἐν τῷ κατὰ Ἰουλιανοῦ πρώτῳ Στηλιτευτικῷ. ἔχει δ' οὕτως· τοῦτο μὲν δὴ τὸ ἐμὸν θαῦμα, καὶ εἰ μὲν ψευδὲς, αὖραι φέροιεν etc. similiter et alii Graecorum, et Latini, aliaeque gentes: v. H. Steph. ann. ad Anacr. p. 162., Wagner. et interpp. Horatii ad Od. 1, 26, 1—3 etc. — ποθὴ, πόθος, *desiderium*, tanquam rei, qua aegre careas. κ', 505, Il. α', 240 etc.

418—426. κήρυκες ἀγαυοί. Il. γ', 268. v. ibi ann. — χηλόν. β', 339. — ἀριπρεπέα. 176. — ἀρίστη, *optima*, aptissima, capacissima. — ἀμφὶ — ἰήνατε. tmesin sumunt et hic, et 434., nec male; v. tamen 435. et Matth. §. 583. — χαλκὸν, τρίποδα χάλκεον, *lebetem aeneum.* v. 434—437.

429. ἀοιδῆς ὕμνον. legitur vox ὕμνος hic tantum in utroque carmine, quodque majus momentum habet, inepte atque insolenter dictum est ὕμνος ἀοιδῆς. quare vereor ne hoc habuerint vetusta exemplaria: ἀοιδῆς οἶμον. hymno in Merc. 450.: καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδὸς, Τῇσι χοροί τε μέλουσι, καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς. ibi codex Moscov.: ὕμνος ἀοιδῆς. quid dubitemus, hic eadem chorda oberratum esse? certe οι et υ permisceri inter se solere, tam notum est quam quod maxime, et proclive fuit scribi, gliscente corruptione, υμον, ὖμον, ὕμνον. praeterea οἴμην simili sensu ipse Homerus dixit in superioribus, 74. cf. 481. E: ὅτι καινόν τι σχῆμα καὶ τὸ δαιτί τε τέρπηται κ. α. ὕμνον ἀκούων. ἦν γὰρ εἰπεῖν δαιτί τε τ. καὶ ἀοιδῇ, ὁ δὲ ποιητὴς καινότερον κατὰ περίφρασιν ἐσχημάτισεν. ὕμνον δὲ ἀοιδῆς περιφραστικῶς τὴν ᾠδὴν λέγει· ἐξ οὗ λαβὼν καὶ Πίνδαρος ὁμοίως φράζει πολλαχοῦ. at nusquam id dixit Lyricus, dixit haec et similia ὁδὸν λόγων (Ol. 1, 176.), ἐπέων οἶμον (Ol. 9, 72.): igitur

καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διΐ τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσιν."
"Ὣς ἔφατ'· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι·
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

regina Ulyssem comiter alloquitur.

„Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
* μήτις τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ' ἂν αὖτε
εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον, ἰὼν ἐν νηΐ μελαίνῃ."
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν,
ἔς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ
θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὔτι κομιζόμενός γε θάμιζεν,

verisimile est, ipsum Eustathium legisse *ἀοιδῆς οἶμον.*

430—439. *ἄλεισον.* δ', 591 etc. — *ἀμφὶ πυρὶ — ὕδωρ.* v. Il. σ', 344—348. — *κάλλιμα.* λ', 528, ο', 206 etc.

443—448. *ἴδε*, *vide*, considera, an salvum sit. — Am. Q. et B. emend.: *θοῶς — ἴηλον.* ἐπίβαλε. δεσμοῖς γὰρ ἠσφαλίζοντο τὸ παλαιόν· νεωτέρων γὰρ [Λακώνων] ἡ κλείς. (v. ann. ad Il. ξ', 168.) — B.: „de hoc usu cistas vinciendi, ante seras inventas, cf. Larcherus ad Herod. 3, 123, et Böttigeri commentatio de claustris et clavibus veterum, de qua relatio facta est in Comment. Soc. Lips. t. 3. p. 347. — *μήτις — δηλήσεται.* Theocritus 15, 47. hinc forsan profecit: οὐδεὶς κακοεργὸς Δαλεῖται τὸν ἰόντα." *δηλ.*, δηλήσηται. — *ὁππότ' ἂν αὖτε.* quomodo αὖτε, *rursus*, qui nunquam antea Phaeacum navem conscendit? ocius ponamus ἀν' αὐτῇ, h. e. ἀνὰ sive ἐν ὁδῷ. — *ἐπήρτυε*, *aptavit.* v. γ', 152 etc. — *δεσμὸν ποικίλον*, *nodum artificiosum.* Montbel.: „— Souvent δεσμὸς en grec a la signification de *noeud*, et le fameux noeud de Gordius qu'Alexandre trancha d'un coup de son épée est toujours nommé δεσμὸς par Plutarque. (Alexand. vit., §. 18, t. 4, 42. ed. Reisk.) Comme on voit par ce passage, avant l'invention des serrures les anciens se servaient de liens noués avec art pour fermer les coffres qui contenaient des objets précieux; ce qui pourtant, comme l'observe Eustathe, était moins sûr qu' une clef. Selon ce même auteur, et selon aussi le scholiaste Ambrosien, ce furent les Lacédémoniens qui inventèrent les clés. Il est assez extraordinaire qu' une telle invention ait eu lieu chez un peuple où toutes les richesses étaient en commun" etc. — E: *δέδαε — Κίρκη.* τουτέστιν ἐδίδαξεν, ὥς που καὶ ἐν Ἰλιάδι (?) Ἄρτεμις δέδαέ τινα κυνηγετεῖν. — παλαιὸν δὲ, φασὶν, ἔθος ἦν κατασφαλίζεσθαι δεσμοῖς. ἡ κλεὶς γὰρ νεωτέρων, καὶ Λακώνων εὕρημα etc. Am. E.: ἐδίδαξεν, ἐπεὶ πρότερον οἱ ἑταῖροι ἔλυσαν τὸν ἀσκόν.

449—456. Am. Q. et B.: *αὐτόδιον.* παραχρῆμα, ἐξ αὐτῆς (τῆς) ὁδοῦ etc. — (*ἀσάμινθον.* γ', 468 etc.) — *κομιζόμενος.* (α', 356 etc.) — κομιδῆς (453) καὶ ἐπιμελείας ἠξιωσμένος etc. (*θάμιζεν.* 161. — οἰ-

ἐπειδὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
τόφρα δέ οἱ κομιδή γε, θεῷ ὥς, ἔμπεδος ἦεν.
τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μέτα οἰνοποτῆρας
ἤϊε· Ναυσικάα δὲ, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο·
θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

item Nausicaa.

„Χαῖρε, ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
μνήσῃ ἐμεῖ', ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις!"

Ulyssis responsum pium.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Ναυσικάα, θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι!
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι, θεῷ ὥς, εὐχετοῴμην
αἰεὶ ἤματα πάντα· σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο, κούρη."

Demodocum Ulysses honorat inter convivium;

Ἦ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερόωντό τε οἶνον.
κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδὸν,
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.

* *

δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
νώτου ἀποπροταμὼν (ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο)
ἀργιόδοντος ὑὸς, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή·
„Κῆρυξ, τῆ δὴ, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι, ἀχνύμενός περ.

νοποτῆρας, *vini potatores*, h. e. convivas, a parte, quemadmodum *συμπόσιον* dicitur *convivium*.

458. subsistit in limine *ἀνδρῶνος*, ut Penelope α', 333.: neque enim fas erat virgini interesse convivio virorum.

459—462. *ἐν ὀφθαλμοῖσιν*. κ', 385. cf. Buttm. ann. ad Soph. Phil. 60, Reitz. ad Luciani Herod., t. 4. p. 436. E N. *ζωάγρια*, τὰ τῆς ζωῆς χαριστήρια. Il. σ', 407. rediit hic N in memoriam versuum 240—245. libri 6.

465—470. *ἐρίγδουπος π. Ἥρης*. ο', 112, Il. η', 411 etc. — *τῷ*, *propterea*. — Sch.: *ἐβιώσαο*. τὸ ζῆν περιεποίησας, ἔσωσας. v. de ista significatione aoristi 1. med. hujus verbi Matth. §. 226. et Buttm. gr. gr., indice verborum anomal., v. βιόω. — *κερόωντο*. γ', 393 etc.

473. v. ann. ad 265.

475—483. „*νώτου*, *tergi* suilli, quod acceperat Ulysses honoris causa. v. δ', 65." N. — *ἀργ. ὑός*. ξ', 423, 438, Il. κ', 264. — *θαλερὴ*, τεθαλυῖα (ν', 410.), *florida*, densa. E: *ἀλοιφὴ* δὲ (Il. ι', 208 etc.) ἡ πιμελή. — *θαλερὴ* τοίνυν ἡ ἐνδεικτικὴ τοῦ θάλλειν τὸ ζῶον. — cf. δ', 556 etc. — *τῆ*. ε', 346. — *πόρε*, *dato*. δ', 130 etc. — *προσπτύξομαι*, π—ωμαι. γ', 22,

πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας
οἴμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν."
Ὣς ἄρ' ἔφη, κήρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
ἥρωϊ Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

eumque historiam de equo ligneo cantare jubet.

„Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων!
ἢ σέγε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς πάϊς, ἢ σέγ' Ἀπόλλων·
λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
ὅσσ' ἔρξαν τ', ἔπαθόν τε, καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί,
ὥστε που ἢ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησε ξὺν Ἀθήνῃ,
[ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς,]
ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
αἴ κεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν."

obsequitur illi Demodocus.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδὴν,
ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν
βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,

δ', 648 etc. — *οἴμας.* v. ann. ad 429. — *φῦλον.* ξ', 68, Il. ε', 441. — *ἥρῳ.* ἥρωος correpta media dixit 303., hic autem, ni fallor, ἥρωϊ, quod habent libri; neque opus est ut scribatur metri gratia ἥρῳ, quod miratur Herm. libro de emend. rat. gr. gr. p. 38.

484, 5. δ', 67, 68 etc.

487—491. *ἔξοχα.* δ', 629 etc. — *αἰνίζομ'.* Il. ν', 374. — *ἢ σέγε — ἢ σέγ' Ἀπ.* ita scripsi auctore N. libri ἢ utroque loco, quasi haec opponantur inter se, cum conjuncta sint, Apolline citharizante, Musis autem canentibus apud deos. v. Il. α', 603, 4. Hesiodus Theog. 94.: ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ, καὶ κιθαρισταί. — „*σέγε* iteratur ἐμφατικῶς, ut ἤ β, 131., μὶν Il. χ', 175." E N. — *οἶτον.* α', 350 etc. — *ἄλλου.* intelligendum e proximis παρεόντος.

492, 3. *μετάβηθι*, *transi* ab illo ad aliud argumentum carminis. — Am. Q. et B.: *ἵππου κόσμον.* τὴν κατασκευὴν, ἢ τὴν οἰκονομίαν, ἢ τὴν ὑπόθεσιν (?). v. ann. ad Il. α', 16. — *δουρατέου*, *lignei.* ξεστὸν dixit eodem sensu δ', 272. v. Heynei excurs. 3. et 7. ad Aen. 3. — *Ἐπειός.* v. ann. ad Il. ψ', 665. — *ξὺν Ἀθήνῃ*, *cum Minerva*, h. e. ope deae.

494. versus ineptus et procul dubio spurius: neque enim Ulysses equum ligneum duxit in arcem Trojae, sed fecerunt id ipsi Trojani. v. 504.

495—505. *ἐξαλάπαξαν.* δ', 176 etc. — *κατὰ μοῖραν.* β', 251. — *πρόφρων*, πρόθυμος, propitius. — *ὁρμηθεὶς θεοῦ*, h. e. ἐκ θεοῦ, *motus a deo*, sive inspiratus. E: κινηθεὶς ὑπὸ Μούσης. — τὸ δὲ *φαῖνε δ' ἀοιδὴν* ἀντὶ τοῦ ἐξ ἐνδιαθέτου κ. κρυπτοῦ εἰς προφορὰν ἐξέφαινε, σκεψάμενος πρῶτον, εἶτα ἐκφήνας. — Phemius χ', 347.: αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας Παντοίας ἐνέφυσεν. cf. supra 479—481. — *ἑλὼν*, *sumens*, eligens, initium dicendi faciens. — *ἐϋσσέλμων.* β', 390 etc. aliter

Ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ, κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
ὣς ὁ μὲν ἑστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον,
ἥμενοι ἄγχ' αὐτοῦ. τρίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ,
ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ·
ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης·
ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
τῇπερ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
ἤειδεν δ', ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν,
ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπὴν,
αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
βήμεναι, ἠΰτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.

cujus cantu vehementer Ulysses commovetur.

Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
ὅστε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ
(ἡ μὲν, τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθε,
κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
εἴρερον εἰσανάγουσι, πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·

haec narrat Maro Aen. 2. — „ἀμφ' Ὀδυσσῆα, *circum Ulyssem*, caput istius doli: quare eum cepisse Trojam dicit Minerva χ', 230. cf. δ', 271—289.“ N. — ἄκριτα, ἀδιαχώριστα, *indistincta*, promiscua. v. Il. γ', 412 etc. ἀκριτομύθους (Il. β', 246.) dicere potuit Trojanos.

506. ita Harl., A. 1., Schol. H., et alii ap. Cl. vulgo: ἥμ. ἀμφ' αὐτὸν, quod sublectum videtur 502. cf. 95, 534.

507—514. νηλέϊ χ. δ', 743 etc. — τρίχα — βουλή. cf. γ', 150, ξ', 337, Il. σ', 510, α', 24 etc. — Am. Q. et B.: θελκτήριον. (α', 337.) ἱλαστήριον, εἰς (malim ὡς) τέρψιν θεῶν εἶναι· τέρπει γὰρ τοὺς θεοὺς τὰ ἀναθήματα. — φόνον κ. κῆρα. β', 165 etc. — διέπραθον. γ', 130 etc.

516—520. Am. Q.: κεραϊζέμεν. (Il. β', 861 etc.) τὴν πόλιν πορθοῦντα κ. διαφθείροντα. — αἰπήν. γ', 130 etc. — Δηϊφόβοιο. v. ann. ad δ', 276. evenit Deïphobo Helena post mortem Paridis secundum parvam Iliadem. v. N. Am. Q. et E: ἄλκιμος γὰρ οὗτος γέγονε μετὰ θάνατον Ἕκτορος, καὶ ἐκ τούτου οἱ μεταγενέστεροι τὴν Ἑλένην καὶ Δηϊφόβῳ γήμασθαι λέγουσι. — νικῆσαι καὶ ἔπειτα. hyperbaton, καὶ νικ. ἔπ.

521—529. cf. similem locum 83 et seqq. — τήκετο. ε', 396, τ', 204 etc. — ἔδευεν. η', 260 etc. — τεκέεσσιν, *liberis*, h. e. suis, a parte. — νηλεὲς ἦμαρ, *saevum diem*, mortem. ι', 17, Il. λ', 484 etc. — ἀσπαίροντα, *palpitantem*. μ', 254, 255, Il. γ', 293 etc. — λίγα κωκύει. δ', 259 etc. — μεταφρ. ἠδὲ καὶ ὤμους, *terga et humeros* civium urbis captae. Il. β', 265, π', 791, ψ', 380. — εἴρερον. Ap. δουλείαν. vox incertae notationis: nam quis

τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί),
ὣς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·

tacere rex jubet Demodocum, ne hospes affligatur;

„Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες!
Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν·
οὐ γάρ πω πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
ἐξ οὗ δορπέομέν τε, καὶ ὤρορε θεῖος ἀοιδὸς,
ἐκ τοῦδ' οὔπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.
εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι, ὅστ' ὀλίγον περ ἐπιψαύσῃ πραπίδεσσι.

Ulyssis autem nomen, genus, patriam et fata, ex ipso sciscitatur.

„τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
ὅττι κέ σ' εἴρωμαι, φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
* εἴπ' ὄνομ', ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
ἄλλοι θ', οἳ κατὰ ἄστυ, καὶ οἳ περιναιετάουσιν.
οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες.
εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν, δῆμόν τε, πόλιν τε,
ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.

ferat Eustathium, qui ducit παρὰ τὸ ἐρᾶν εἴρειν? οἱ γὰρ ἐν δουλείᾳ, inquit, καὶ τοῦ λέγειν στέρονται, μὴ παῤῥησιαζόμενοι. nec alii melius. semel Hom. dixit.

532 — 536. 93 — 97.

539 — 541. *δορπέομεν.* η', 215 Il. ψ', 11 etc. — *ὤρορε*, *excitatus est ad dicendum.* v. Matth. p. 199. 1. ed. — *ἀμφιβέβηκεν*, *circumdedit.* tropus a nube involvente. v. μ', 74 etc.

547 — 559. *ἐπιψαύσῃ.* sic Ap. cum interpretatione ἐπιθιγγάνῃ, et similiter Hesych., scriptura procul dubio genuina. Vindobonenses praeter 1.: ἐπιψαύῃ, quod convenit τῷ ὅστε, ut N notavit. ceteri codd.: ἐπιψαύει. Am. Q., H. et Sch.: *ἐπιψαύει.* ἅπτεται ταῖς φρεσὶν, ἀντὶ τοῦ φρόνιμός ἐστιν. — *νοήμασι κερδ.*, *vafro consilio.* ζ', 148 etc. — *κεῖθι*, *illic*, in patria tua. — *κάλεον.* malim κάλευν, ut ἐκαλεῦντο Il. β', 684. et καλεῦντες κ', 229. saepiusque in Odyssea. v. ann. ad primum horum locorum. — *κακὸς*, *tenuis*, cui opponitur *ἐσθλὸς*, *bonus*, h. e. nobilis. v. δ', 64 etc. — *τίθενται.* intelligendum ὄνομα ex verbo ἀνώνυμος. — „de nominibus infantum, a parentibus imponi solitis, v. σ', 5, τ', 403 — 9. honoris causa Scamandrium, Hectoris filium, Trojani appellaverunt Astyanactem: οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ, ut poëta narrat Il. ζ', 402, 403. — Am. Q. et Sch.: *τιτυσκόμεναι.* (χ', 118, Il. γ', 80 etc.) καταστοχαζόμεναι. Il. ν', 558.: τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ᾗσιν, Ἤ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι. ἐπὶ τοῦ ψυχικῶς κατεστοχάζετο, inquit Ap. v.

οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ, τάτ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν,
ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
* καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγροὺς
ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἁλὸς ἐκπερόωσιν,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι
ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἅστινας ἵκεο χώρας
ἀνθρώπων, αὐτούς τε, πόλεις τ' εὖ ναιεταώσας,
ἠ̔μὲν ὅσοι χαλεποί τε, καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
εἰπὲ δ', ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
* Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.

τιτύσκετο. — ἴσασι primam porrigit in thesi utroque loco, ut λ', 121, 123, ω', 188. et apud Hesiodum dicto illo notissimo, Opp. 40.: νήπιοι, οὐδ' ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός. alias ea syllaba corripitur, velut β', 211. de ι littera ancipite v. annotata ad Il. δ', 155, ρ', 446 etc.

560. πόλιας habetur pro disyllabo, contractione inusitata. ponamus πόλεις, ut 574, Il. β', 648 etc. similes sunt in plerisque codd. litterae ε et ι, itemque ι et α, quae quidem manifesto confusae sunt Il. ω', 459. hinc error. πόλιες hic noster dixit τρισυλλάβως ο', 412, nec contractum πολίεσσιν habet φ', 252.; quibus ex locis hic existimandus est.

561—565. ἐκπερόωσιν. η', 35, ι', 323. — πημανθῆναι, *laedi.* ξ', 255, Il. γ', 299 etc. — ὧς, *sic*, his verbis. — ἀγάσασθαι, φθονῆσαι, ὀργισθῆναι. v. Scholl., δ', 181 etc.

567—569. εὐεργέα. *affabre factam.* ι', 279, ε', 585 etc. — ἀνιοῦσαν, *redeuntem.* α', 259 etc. — ἠερ. πόντῳ. γ', 293 etc. — ῥαισέμεναι, *confracturum esse.* ζ', 326 etc. — „ὄρος πόλει ἀμφ., ut Il. θ', 330.: θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε" etc. N.

572. α', 169 etc.

575, 6. χαλεποὶ, *duri*, saevi. α', 198 etc. cf. ζ', 120, 121.

578. Ἀργείων, Δαναῶν. depravata. hoc ponendum esse arbitror: εἰπὲ δ', ὅτι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ Ἀχρεῖον, Δαναῶν ἠδ' Ἰ. ο. ἀκ. Il. β', 269.: ἀλγήσας δ' ἀχρεῖον ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ. v. ibi ann. inest autem in voce ἀχρεῖος significatio et *inepti*, ut isto loco, et *immodici*, ut hoc, quoniam inepta pariter atque ea, quae modum excedunt, inutilia esse solent. non semel affecta deprehenditur haec vox in libris: v. Jacobs. indice Anthologiae Pal. — οἶτον. α', 350 etc.

579—586. ἐπεκλώσαντο. α', 17 etc. — ἵνα ᾖσι. v. 147. — ἐσσομένοισιν ἀοιδή. loquitur ut Graecus, quae gens *nullius nisi laudis avara* fuit, ut ait Flaccus. γ', 203.: καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ Οἴσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδήν. cf. λ', 76, 432, φ', 255, Il. β', 119, γ', 287. et inprimis ζ', 357. et 358. Theocritus 12, 11., notante B.: ἐπεσσομένοις

ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρὸ,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς, ἢ πενθερὸς, οἵτε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν;
ἤ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς,
ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
γίγνεται, ὅς κεν, ἑταῖρος ἐὼν, πεπνυμένα εἰδῇ.

δὲ γενοίμεθα πᾶσιν ἀοιδή. — Ap.: πηός (ψ', 120, Il. γ', 163.) ὁ κατ' ἐπιγαμίαν οἰκεῖος. *affinis.* — Ἰλιόθι πρό. Il. ϑ', 560. cf. ζ, 36 etc. — γαμβρὸς, πενθερός. γ', 387, Il. ζ', 170 etc. — αἷμά τε καὶ γένος, hendiadys; germ.: *Blutsverwandte.* — αὐτῶν, *ipsorum* hominum, cujusque hominis. interpretatio est ἀνδρῶν, quod habet Harl. v. Il. α', 4 etc. — κεχαρισμένα, *grata.* π', 184, Il. υ', 298 etc. κεχ. εἰδὼς, ut πεπνυμένα εἰδῇ 586. cf. δ', 696, β', 38 etc. — ἐπεὶ — εἰδῇ. sententia celebrata. „Theognis 411.: οὐδενὸς ἀνθρώπων κακίων δοκεῖ εἶναι ἑταῖρος, Ὧι γνώμη θ' ἕπεται, Κύρνε, καὶ ᾧ δύναμις." N. τοῦτ' ἐκεῖνο Κτᾶσθ' ἑταίρους, μὴ τὸ συγγενὲς μόνον· Ὡς ἀνὴρ, ὅστις τρόποισι ξυντακῇ, θυραῖος ὢν, Μυρίων κρείσσων ὁμαίμων ἀνδρὶ κεκτῆσθαι φίλος. Incertus ap. Grotium in Excerptis, notante Cl.: νόμιζ' ἀδελφοὺς τοὺς ἀληθινοὺς φίλους.

ADDITAMENTUM LIBRI I. V. 329.

Sero animadverti, imposuisse mihi versificatorem istum Vindobonensem, cujus iste foetus nihil aliud est quam descriptio metrica versus antecedentis. dicamus rem verbis doctissimi Montbelii *Observ. sur l'Odyssée* p. 15.:

„Dans un manuscrit de Vienne, après le vers 329, *κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια*, *la fille d'Icarius, la prudente Pénélope*, on trouve celui-ci, qui de la marge est passé dans le texte: *ἓξ ποσὶν ἐμβεβαυῖα τριδάκτυλος ἐξεφαάνθη*. (Alter écrit ἐξ au lieu de ἓξ, faute qui n'a pas été corrigée par Buttmann; il écrit aussi *ἐκβεβαυῖα* pro *ἐμβ.*) *marchant sur 6 pieds, elle se montre avec 3 doigts.* Pour avoir le mot de cette énigme, il faut appliquer au vers hexamètre ce que l'auteur semble dire de Pénélope, en jouant sur les mots *pied* et *doigt*, en grec *δάκτυλος*. En effet, le vers a 6 pieds, comme tous les hexamètres, et dans les 6 *pieds* sont 3 *dactyles.* Huet (Huetiana, p. 14.) avait déjà rapporté cette énigme, mais le vers relatif à Pénélope n'est point le même que celui qui est cité ci-dessus; le voici: *καλὴ Πηνελόπεια, γυνὴ κλεινοῦ Ὀδυσῆος.* Ce vers, qui ne se trouve point dans Homère, a aussi les 3 dactyles comme le v. 329."

HOMERUS.

HOMERI

CARMINA.

RECOGNOVIT ET EXPLICUIT

FRIDERICUS HENRICUS BOTHE.

ODYSSEAE

VOLUMEN ALTERUM.

LIB. IX — XVI.

LIPSIAE

SUMTIBUS LIBRARIAE HAHNIANAE

MDCCCXXXIV.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ι.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ι ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν οἷς φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκοσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον πορευθῆναι, καὶ τοῦτον, φαγόντα ἓξ ἤδη αὐτοῦ ἑταίρους, ἐκτυφλῶσαι.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι.

ΑΛΚΙΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΟΙ. ΚΥΚΛΩΠΕΙΑ.

Enarraturus Ulysses apud Phaeacas multiplicis erroris sui seriem, primum refert, quis et unde oriundus sit.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κάτα δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δὲ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι·
τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.

Annotationes. Vers. 2. θ', 382 etc.

3—11. magnifice praedicari solent convivia *εὔμουσα*. v. α', 152, 369—371, φ', 430, Il. α', 601, 604 etc. vox divina etiam praeconi tribuitur Il. τ', 250. male haec in laudem gulae et *φιληδονίας* detorserunt nonnulli, inprimis Plato de Rep. 3. p. 390. nec bene Am. Q.: *προσχαρίζεται*, inquit, *εἰς τὰ τοιαῦτα τοῖς Φαίαξιν Ὀδυσσεὺς, εἰδὼς αὐτῶν τὸ ἡδυπαθὲς* etc. — *ἤτοι — αὐδήν.* haec inscripta erant imagini aeneae Anaxenoris citharoedi celeberrimi in theatro Magnetum, teste Strabone 14, 1., ed. Tauchn. 3. p. 187. — *τέλος.* recte Casaubonus ann. ad Athen. 2, 3. sub finem: „est familiaris Ionice scribentibus dictio *τέλος*, quae saepe nihil sonat aliud quam *χρῆμα, res. τέλος θανάτου, res mortis*, pro morte, saepe ap. Homerum (velut Il. γ', 309. *Both.*) et Hippocratem, ut *res voluptatum* Plauto pro voluptates. hoc etiam modo exponas recte *οὐδὲν τέλος χαριέστερον, res nulla gratior.*“ similiter Hom. dixit *τέλος πολέμου* et *ἐπέων* Il. π', 630, prius illud etiam Hesiodus Theog. 638, ubi v. Wolf., Aeschylus Suppl. 437. *μάχης τέλους* pro *μάχης* etc. — *ἀκουάζ.* ν', 9, Il. δ', 343. — *κρειῶν.* α', 141 etc. — *μέθυ.* δ', 746 etc. — scripsi *μέθυ δὲ κρ.*, auctore Max. Tyrio §. 37. vulgo: *μ. δ' ἐκ κρ.*, quod minus elegans. v. ann. ad 485. — Ap. emend.: *ἀφύσσων.* (β', 379 etc.) *ἀπαντλῶν.* „lexicon Bekk. p. 473.: *ἀφύσσων, ἀπαντλῶν, ἀρυόμενος.*“ B. — *τ. τί μοι κάλλιστον* etc. hyperbaton pro *κάλλ. τι.* — *εἴδεται, videtur.* Il. α', 228, Odyss. ε', 281 etc.

σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω,
κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες;
νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
εἴδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα, φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται

12—14. Ap., h. l. l.: *ἐπετράπετο. ἐπεστράφη. commotus est* ad sciscitandum etc. „Virg. Aen. 2, 3.: *Infandum, regina, jubes renovare dolorem* etc. Plut. Symposiac. lib. 2. probl. 1.: *καὶ μὴν ὅγε Ὀδυσσεὺς τῷ Ἀλκινόῳ σοὶ δ' ἐμὰ — στεναχίζω, καὶ πρὸς τὸν χορὸν ὁ Οἰδίπους* (Soph. Oed. Col. 475.)· *δεινὸν μὲν τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακὸν, ὦ ξεῖν', ἐπεγείρειν. — τῶν οὖν κακῶν φυλακτέον ἐστὶ τὰς ἐρωτήσεις· ἀνιῶνται γὰρ διηγούμενοι καταδίκας αὑτῶν, ἢ ταφὰς παίδων, ἤ τινας κατὰ γῆν οὐκ εὐτυχεῖς ἢ κατὰ θάλατταν ἐμπορίας.*" *Cl.* cf. Eichh. et *η'*, 241, 242. — *ὑστάτιον, ὕστατον.* Il. *θ'*, 352, *ο'*, 633.

17—28. *εἴδετ', εἴδητε.* nec nolim *εἰδέτε,* pro *εἰδῆτε,* ut Il. *θ'*, 18. — *νηλεὲς ἦμαρ, perniciem,* mortem. *θ'*, 525 etc. — *καὶ ἀπόπροθι. καίπερ ἀπ.* — *ὃς — μέλω.* haud male E ad *α'*, 177., fortasse tamen memoria falsus: *ἀνθρώποις μέλομαι.* v. *κ'*, 505, Il. *α'*, 523. specta libertatem veterum! palam dicunt, quod sentiunt, etiam de se ipsi, et *quaesitam meritis superbiam sumunt*, ut ait Flaccus. item heros Virgilianus Aen. 1, 382: *sum pius Aeneas, — fama super aethera notus.* ei magnanimitati quis fucatam sive hamatam, ut Rousseavius solebat dicere, recentiorum modestiam anteponat? — *δόλοισιν, διὰ δόλους.* astutiae suae causa ab omnibus se hominibus curari ait, seque omnes magnifacere. — *καί μευ — ἵκει.* liberior copulatio sententiarum pro *καὶ οὗ κλέος* o. *ἵκει.* — *εὐδείελον. β'*, 167. de *Ithaca* et monte *Nerito*, insulisque circumjacentibus, dictum est ann. ad Il. *β'*, 625—634. cf. Odyss. *α'*, 186, *γ'*, 81, *δ'*, 605—608, *ν'*, 242—249, et Völckeri librum, saepe laudatum, p. 63—74. „Virg. Aen. 3, 270.: *jam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos, Dulichiumque, Sameque, et Neritos ardua saxis. Effugimus scopulos Ithacae, Laërtia regna, Et terram altricem saevi execramur Ulyssei.*" Eichh. — Ap.: *εἰνοσίφυλλον.* (*λ'*, 315, Il. *β'*, 632 etc.) *κινησίφυλλον. κατ' ἐπέκτασιν δὲ εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἐνοσίφυλλον· ἔνοσις γὰρ ἡ κίνησις, καὶ ἐνοσίχθων ὁ κινητὴς τῆς γῆς. ὄρος δὲ εἰνοσίφυλλον τὸ σύνδενδρον θέλει σημαίνειν.* — *ἀριπρεπὲς, insigne,* conspicuum. *θ'*, 390 etc. — *ναιετάουσι, habitantur,* jacent. Il. *δ'*, 45, *β'*, 626 etc. — *χθαμαλὴ, humilis.* Ap.: *χθαμαλή. παρέμπτωσις τοῦ θ· ἔστι γὰρ χαμαλὴ, παρὰ τὸ πρὸς τὰ χαμαὶ εἶναι κυρίως.* Dacieriae quaerenti, quomodo simul *χθαμαλὴ* et *τρηχεῖα* („basse et escarpée") esse possit Ithaca, sic respondit doctissimus Montbel.: „J'observe à mon tour que *τρηχεῖα* ne veut pas dire *escarpée.* C'est ordinairement l'épithète *ἠλίβατος* qu'emploie le poète pour exprimer l'escarpement; *τρηχεῖα* signifie *raboteuse, couverte de rochers.* Mais ces rochers étaient assez avant dans les terres; par *χθαμ.* il faut, au contraire, entendre que l'île d'Ithaque n'avait pas de bords escarpés, et que ses plages étaient à fleur d'eau, quoique l'intérieur de l'île fût coupé par une foule d'éminences, telles que le mont du *Corbeau*, le *Néius*, le *Rheitre*, et le *Nérite*, la plus haute de toutes ces montagnes. C'est ainsi qu'au 10. chant de l'Odyssée, 194—6, quoique l'île soit basse, *χθαμαλὴ*, Ulysse n'en est pas moins monté *sur une colline raboteuse, ἐς σκοπιὴν παιπαλόεσσαν.* De là aussi pour Ithaque l'épithète de *τρα-*

πρὸς ζόφον (αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ', ἠέλιόν τε),
τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. οὔτοι ἔγωγε
* ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ, δῖα θεάων·
[ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·]
ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
γίγνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίῃ ἀπάνευθε τοκήων.
εἰ δ', ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.

Ulysses se ab Ilio profectum ad Ciconas appulisse dicit, et eorum urbe Ismaro expugnata, post, 72 amissis sociis, fugisse.

„Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,

χεῖα, qui a la même signification (Brev. schol. in Odyss. δ', 671.), parce qu'il y avait beaucoup de collines semblables dans cette île. Quant au mot de Cicéron, (de Orat. 1, 44. abutitur eo loco Dacieria.) *Ithacam illam in asperrimis saxulis, tanquam nidulum, affixam*, il ne peut pas s'appliquer à l'*île* (qui est error Dacieriae), mais à la *ville* d'Ithaque" etc. de *urbe* Ithaca v. σ', 1, 2, χ', 223 et alia loca Odysseae, quae indicat Völcker. p. 70—73. — πανυπ. — ζόφον. ordo: κεῖται εἰν ἁλὶ πανυπ. πρὸς ζόφον, h. e. πρώτη τῶν ἄλλων ὡς πρὸς δύσιν, quae interpretatio inter alias habetur in scholiis. Il. ψ', 450.: πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἐφράσαθ' ἵππους· Ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ. — πρὸς — ἠέλιόν τε. h. e. *orientem versus*. ν', 240, Il. μ', 239. — τρηχεῖα. ε', 425, κ', 417 etc. — κουροτρόφος, *juvenes alens*, fertilis. alias hoc epitheton est Minervae et deorum, de quo v. Aeschylus Suppl. 900, Welcker. *Aeschyl. Trilog.* p. 292 etc. — ἧς γαίης, *suae cujusque terrae*, patriae. ea est horum verborum sententia, generalis illa quidem, cum sola Ithaca agatur in superioribus; quam tamen sententiam utcunque ferrem, nisi eadem recurreret 34.; quae fortasse causa fuit, cur obelo notarentur versus 33—35. in Am. Q. igitur ponamus, quod et aptum est antecedentibus, et ταυτολογίας crimen dissolvit, τῆς γαίης, h. e. ταύτης, *hujus terrae*, Ithacae. forte periit τ, quem locum de neglectis initialibus versuum litteris induxi ann. ad δ', 553. — αὐτόθι, *illic*, in insula Ogygia.

30. versus omissus in A. 3., 4., aliisque Thomae Bentleji, item ed. Florent. et ap. E., nec dubie transscriptus ex α', 15., ut Montbelius animadvertit. uncinis inclusit W.

31, 32. κατερήτυεν. τ', 545, Il. ι', 31. idem est κατέρυκε γ', 345. cf. ib. 155 etc. — E: τὸ Αἰαίη ἀντὶ τοῦ Κολχικὴ, κατὰ ἐπωνυμίαν τοπικήν· Αἶα γὰρ πόλις Κολχίδος. Plinius H. N. 6, 4. de Colchide: *oppida in ripis habuit complura celeberrima, Tyndarida, Cygnum et in faucibus Phasin; maxime autem inclaruit Aea*, 15 *millibus passuum* (*trecentis stadiis* secundum Steph. Byz.) *a mari*. cf. Cellar. 2. p. 363. et sequ.

33, 34. sic Ald. 3. et priscae edd., quod concinnius vulgata scriptura hac: — ἔπειθον. Ὡς etc. quidam libri, quorum fit mentio ap. Cl.: γλύκιόν γ' ἧς, vel γῆς, πατρίδος.

36. sic E p. 1614, 9.; non item p. 1613, 8., sed ναίει, ut vulgo, quod minus congruit orationi hypotheticae. priore loco: τὸ δὲ γαίῃ, inquit, καὶ τὸ ναίῃ ἔχει τι κάλλος διὰ παρίσωσιν.

37, 38. εἰ δ', ἄγε. Il. ζ', 376. — πολυκηδέα. ψ', 351. cf. α', 327 etc. — ἐνίσπω. conjunct. pro futuro. Matth. §. 516. Sch. ed. antiqua: ἐνίψω. (β', 137 etc.) ἐρῶ, λέξω. — ἐφέηκεν, *immisit*. Il. υ', 346 etc.

39—53. Κικόνεσσι, Thraciae populo, qui fuit inter socios Trojanorum.

Ἰσμάρῳ, ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ αὐτούς·
ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
ἔσφαζον παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
οἵ σφιν γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
ἦλθον ἔπειθ', ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
ἠέριοι. τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν·
στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,

Il. β', 846. — Harl.: *Ἰσμάρῳ, — ἔπραθον.* τότε δὲ ἐγὼ τὴν Ἴσμαρον ἐπόρθησα, πόλιν τῆς Κικονίας, ἣ νῦν Μαρώνεια λέγεται. similiter Am. Q. et B. Maroneam a Marone, Euanthis filio, qui fuit Bacchi (197.), appellatam putat Barnesius. notus et mons Ismarus sive Ismara, ut Virg. Georg. 2, 37.: *juvat Ismara Baccho Conserere.* Ἰσμαρίδα λίμνην, Μαρωνείης μὲν μεταξὺ καὶ Στρύμης κειμένην, memoravit Herod. 7, 109. v. Cellar. 1. p. 1299. et sequ. — *δασσάμεθα.* γ', 66 etc. — Am. Q.: *ὡς μή τις ἀτεμβόμενος* (549, β', 90 etc.) *κ. ἴσης.* ὡς μή τις καταλάβῃ (κα—βηται, *deprehendatur*, inveniatur) στερισκόμενος τῆς ἰσομοιρίας τῶν μεριζομένων. E: — *ἴσης.* ἧς καθόλου ἐπεμελοῦντο οἱ παλαιοὶ ἔν τε τραπέζῃ, κ. ἄγρας μερισμῷ, κ. λείας δασμῷ. Ἀχιλλεὺς οὖν διαλοιδορεῖταί που (Il. α', 166—168.) τῷ βασιλεῖ, ὅτι ὀλίγα διδοὺς πολλὰ ἐκεῖνος εἶχε. δῆλον δὲ ὅτι ἐν τῷ *ἴσης* λείπει τὸ *μοίρας*· διὸ καὶ λαμβάνεται ἡ λέξις ἀντὶ ἰσομοιρίας. — *διερῷ ποδί.* h. e. ὑγρῷ, *agili.* Am. Q., H. et Sch.: μεταφορικῶς τῇ νηΐ. οἱ δὲ *διερῷ* τῷ ὀξεῖ κ. ταχεῖ. οἱ δὲ τῷ ζῶντι, ἐπεὶ ξηροὶ οἱ ἀποθανόντες. καὶ γὰρ ἑτέρωθι (ζ', 201.) *διερὸς βροτός* φησιν. vera est media harum interpretationum. navem vel, quod alii putant, remum sive gubernaculum, nusquam poëta dixit διερὸν πόδα, nec quisquam *vivo pede* pro celeri. — *ἠνώ | γεα· τοί.* | anapaestus loco spondei vel dactyli, ut 283, ρ', 55, Il. ι', 5, ψ', 195. durum videatur ἠνώ | γεα αὐ | τὴν κ', 263. propter concursum vocalium, sed duriora etiam sunt Ἡρακλῆ | ϊ, οὔτ' | θ', 224., et ibidem atque Il. ξ', 240. ἐπίσται | το ῇ | σι. cf. inferius 366. — *εἰλίποδας.* α', 92. — *οἰχόμενοι, abeuntes*, fugientes. — Am. Q. et B.: *οἵ σφιν — ναίοντες.* — ἤκουσαν οἱ γείτονες οἱ τὴν ἤπειρον οἰκοῦντες, ὅ ἐστι μεσόγειοι· οἱ γὰρ πορθηθέντες παραθαλάσσιοι ἦσαν. *ἀρείους, meliores*, h. e. fortiores et bellicosiores, erant Cicones mediterranei quam maritimi, qui incolebant laetiorem terram, vini cultu florentem, et peregrinorum commerciis molliebantur. P. Mela 2, 2. de Thracia: *regio nec coelo laeta, nec solo, et*, nisi qua mari propior est, *infecunda* etc. — *ὥρῃ*, hora potiore anni, *vere.* E: *ἦλθον — γίγνεται ἦρος ἢ ὥρῃ*, τῇ τοῦ ἔαρος δηλαδή, ὡς πολλαχοῦ κεῖται. v. Il. β', 468 etc. illud ἦρος, quod ab usu Homerico abhorret, mera est interpretatio, adscripta primum τῷ ὥρῃ, deinde in ordinem, ut fit, recepta. — *ἠέριοι, matutini.* Il. γ', 7. — *κακὴ Διὸς αἶσα.* λ', 61, Il. α', 418, ρ', 321. — *αἰνομόροισιν, infelicibus.* ω', 169, Il. χ', 481.

55. *χαλκ. ἐγχ.* λ', 40. cf. Il. σ', 534, υ', 258.

56. Il. θ', 66., λ', 84.

57. *ἀλεξόμενοι.* edd. vett. et mediae aetatis: ἀλ—άμενοι, quod non deterius. v. Matth. §. 222., p. 300. 1. ed.

58. Il. π', 779.

καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε, μόρον τε.

tempestate coactus naves subducit, tertioque die, dum Maleam promontorium circumnavigat, rursus vi venti et fluctuum cursu excutitur.

„Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
οἳ θάνον ἐν πεδίῳ, Κικόνων ὕπο δῃωθέντες.
νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, ξὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφι

59—61. καὶ τότε. 251, δ', 256, ε', 391 etc. — Am. Q.: ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης. πολλοὶ κατηγόρουν τοῦ ἀπιθάνου, ὧν εἷς ἐστι καὶ Ζωΐλος· ἄτοπον γὰρ ἡγοῦνται, μήτε πλέονας, μήτε ἐλάττους, ἀνῃρῆσθαι ἀφ' ἑκάστης νηός. ἀλλ' ἴσως ἀπὸ τοῦ ἐπιτάγματος. (ex jussu Ulyssis, qui tot e quavis nave elegerit ad pugnandum, interfectos illos omnes a Ciconibus.) χρὴ δὲ τὰ πλάσματα πιθανὰ εἶναι. Λύει δὲ ὁ Κράτης οὕτως. βούλεται Ὅμ. ἑβδομήκοντα δύο ἀπολωλότας σημᾶναι etc. B. quoque Am., e sententia Cratetis: οβ' ἀπολωλότας βουλὴ τῷ Ὁμήρῳ σημᾶναι. πεζὸν οὖν τὸ φάναι ἀπώλοντο οἱ οβ', κ. σχεδὸν ἀδύνατον εἰπεῖν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον. recte Crates. Zoïli acumen merito explodunt Dacieria et Montbelius. fuerunt autem 12 naves: v. inferius 159, Il. β', 637. — ἐϋκνήμιδες. β', 72 etc. — θάνατόν τε, μόρον τε. hendiadys. λ', 408, υ', 241.

61, 62. ἀκαχ. ἦτορ, ἄσμενοι ἐκ θαν. breviter et ἐμφατικῶς dictum pro hoc: καίπερ ἀκαχ. ἦτορ, *quamvis afflicti*, ad significandam celeritatem actionis. — ἀκαχ. Il. ε', 24 etc. — ἄσμενοι, χαίροντες. Il. ξ', 108, υ', 350. repetuntur haec in simili causa inferius 565. et κ', 133.

64—69. οὐδ' ἄρα — δῃωθέντες. E: ἔθος ἦν, φασὶ, τὰς τῶν ἐπὶ ξένης ἀπολλυμένων ψυχὰς ἀνακαλεῖν τρὶς τοὺς ἔτι περιλειπομένους, κ. οὕτως ἀπιέναι. ὃ ψυχαγωγία τις ἦν, ὡς τῶν ἀνακαλούντων δοκούντων κατάγειν ἐκείνους ἢ μετάγειν εἰς τὴν πατρίδα. καὶ Πίνδαρος οὖν (Pyth. 4, 284 et seqq.) τὸν Ἰάσονος πλοῦν ἐπὶ ἀνακλήσει τῆς τοῦ Φρίξου ψυχῆς ἐκ τῆς Κολχίδος γῆς γενέσθαι μυθολογεῖ. (Theocriti locum similem idyll. 13, 58. laudavit Montbel., item Virg. Aen. 3, 67. et 6, 505.) καὶ Ἀθηναῖοι δὲ κενοτάφιον ποιοῦντες τῶν ἐν θαλάσσῃ ἀπολλυμένων. κατήεσαν, φασὶ, περὶ τὸν αἰγιαλὸν, κ. φωνοῦντες τρίτον αὐτῶν τὰ ὀνόματα οὕτως ἀνεχώρουν. καὶ ἄλλως δὲ, φασὶ, τρὶς ἕκαστον ἀνεκαλοῦντο τῶν τεθνεώτων ἐν μάχῃ, ἀφοσιούμενοι τὴν ἐκείνων μνήμην, ὡς ἂν μὴ δοκῶσιν ἐπιλελῆσθαι αὐτῶν· ἤδη δὲ καὶ, ἵνα μή τις ζῶν κ. ἐπικρυπτόμενος διὰ τοὺς πολεμίους καταλειφθείη ἐκεῖ. καὶ τοῦτο μὲν Ὁμηρικόν. Ἀῤῥιανὸς δὲ λέγει καὶ ὅτε παρὰ Βιθυνοῖς τελοῦνται τὰ νεκύσια, καλεῖν ὀνομαστὶ τὰς τῶν κατοιχομένων ψυχὰς, ὅσοι τελευτᾷν ἔτυχον ὑπερόριοι, κ. κατακαλεῖν αὐτοὺς ἐς τρὶς, κ. δέεσθαι ἀνελθεῖν, ὡς μετάσχοιεν τῆς δαιτός. ὅτι δὲ ἐπανάκλησιν ψυχῶν ἐδόξαζόν τινες, οὐ μόνον αἱ νεκυομαντικαὶ δηλοῦσι ψυχαγωγίαι, ἀλλὰ καὶ (αἱ) λοιπαὶ ἱστορίαι. φασὶ γοῦν καὶ ὅτι Ζαμόλξιδος διδάξαντος, ὃς δοκεῖ πρότερον Πυθαγόρας γενέσθαι, ἔθυον οἱ Γέται κ. εὐωχοῦντο ἐπὶ τοῖς τεθνεῶσιν, ὡς αὖθις ἥξοντος τοῦ ἀποθανόντος. — δειλῶν, δειλαίων. — „ἀῦσαι. (ζ', 117.) lex. Bekk. p. 464.: ἀῦσαι, βοηθῆσαι. corrig. βοῆσαι.“ B. — ἐπῶρσ'. ε', 109 etc. — νεφελ. Ζεύς. α'. 63 etc. — λαίλαπι θεσπ., *procella divina*, h. e. ingenti, βαθείῃ, μεγάλῃ, πολλῇ, ut ait μ', 408, Il. λ'. 306, ρ', 57 etc. — ξὺν — νύξ. ε', 293, 4.

70 — 72. ἐπικάρσιαι, *obliquae*. quanquam E: ἐπ., inquit, οὐ πλάγιαι νῦν, ὁμοίως τῷ ἐγκάρσιοι, ἀλλ' ἐπὶ κεφαλὴν, διὰ τὴν ἐκ τοῦ σφοδροῦ πνεύματος τῶν ἱστίων πολλὴν ἔντασιν. καὶ

τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὄλεθρον·
αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἤπειρόνδε.
ἔνθα δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες·
ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
ἱστοὺς στησάμενοι, ἀνά θ' ἱστία λευκ' ἐρύσαντες,
ἥμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
ἀλλά με κῦμα, ῥόος τε, περιγνάμπτοντα Μάλειαν,
καὶ βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.

dein decimo die pervenit ad Lotophagos, unde vix socios, loti esu allicitos, abducit.

„Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
* γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.

ἔστιν ὅμοιον τῷ ἐπὶ κὰρ, ὡς τὸ ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ. (Il. π', 392.) at Ap.: ἐπικάρσια. πλάγια, οὐ κατ' εὐθύ: et ap. Herod. 4, 101. extr. τῆς Σκυθικῆς τὰ ἐπικάρσια opponuntur τοῖς ὀρθίοις, τοῖς ἐς τὴν μεσόγαιαν φέρουσι: nec Schn. sensu distinguit ἐπικάρσια ab ἐγκαρσίοις. vere tamen E ἐπικάρσιον interpretatur τὸ ἐπὶ κὰρ, *id, quod praeceps it per caput*, quod evenire solet illis, qui transversi aguntur. quare statuendum est, ἐπικάρσιον, ubi πλάγιον significat, dici a consequente, uti et ἐγκάρσιον, τὸ ἐν καρὶ seu κεφαλῇ. — τριχθά τε κ. τετρ. εἰς τρία κ. τέσσαρα μέρη. v. Il. γ', 363. — διέσχισεν. Il. π', 316. — κάθεμεν, *demisimus*, deposuimus, a καθίημι.

73. προερέσσαμεν. sic Aristarchus, teste E., A. 1. a m. 2., Knight. et B. „Vulgo προερύσσαμεν. recepi variantem lectionem προερέσσαμεν, monente Spohnio. per se enim προερύσσ. non id significat, quod nunc est dicendum, remis nempe navem impelli" etc. B.

74—81. συνεχὲς, *continuo*. Il. μ', 26. — θυμὸν ἔδοντες κ', 379, Il. ζ', 202 etc. — E: ὅτι εὔπλοιαν φράζει τὸ ἱστοὺς — ἐρύσαντες, ἤγουν ἀνελκύσαντες, ἥμεθα, — ἴθυνον. — ἀσκηθὴς, *salvus*. ε', 26 etc. — περιγνάμπτοντα Μ., *flectentem circum Maleam*. Il. ψ', 731.: ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν. de *Malea* v. γ', 287, de *Cytheris* Il. ο', 432.

84. Am. Q.: γαίης Λωτοφάγων. τοὺς Λωτοφάγους ἐν Λιβύῃ ὑποτίθενται εἶναι οἱ νεώτεροι. — Völcker. *homer. Geogr.* p. 110.: „Die Erzählung von der Nahrung der Lotophagen ist so charakteristisch, dass darin eine Eigenthümlichkeit der afrikanischen Natur, welche die Folgenden (h. e. recentiores Homero scriptores) berichten, nicht verkannt werden kann. Die Bewohner der nördlichen Küste Libyens lebten von der Frucht des Lotosbaums, und in Tripolis, Tunis u. Algier wird sie noch jetzt unter dem Namen Jujuba geschätzt. (Shaw's Travels p. 225 ff. Voss zu Virg. Georg. 2, 84.) An der kleinen Syrte, oder genauer an *dem* Vorsprung Afrika's, der sich nach Sicilien hinaufzieht, u. mit diesem eine Strasse in das westliche Mittelmeer bildet, müssen wir die Lotophagen Homers suchen. Hier kommt Odysseus zum ersten Mal an den Eingang in das grausenhafte Westmeer. Sie sind nach der Odyssee 9 Tag- u. Nachtreisen von Maleia westlich, und keine ganze Tagreise südlich von den Cyclopen. — Sie auf der Insel Meninx (hodie dicta *Gerbo* vel *Zerbi*. ap. Ptol. appellatur Λωτοφαγῖτις. v. Cellar. 3. p. 129. et, quem laudavit, Strab. 17, 3., vol. 3. p. 492. et 493. ed. Tauchn.) zu suchen, giebt Hom. keine Veranlassung." idem sentit clariss. Montbel. Strabo l. c.: συνεχὴς δ' ἐστὶν ἡ μικρὰ Σύρτις, ἣν καὶ Λωτοφαγῖτιν Σύρτιν λέγουσιν. ἔστι δ' ὁ μὲν κύκλος τοῦ κόλπου τούτου σταδίων χιλίων ἑξακοσίων, τὸ δὲ πλάτος τοῦ στόματος ἑξακοσίων. καθ' ἑκατέραν τὴν ἄκραν τὴν ποιοῦσαν τὸ στόμα προσεχεῖς εἰσι τῇ ἠπείρῳ νῆσοι, ἥ τε λεχθεῖσα Κέρκιννα, κ. ἡ Μῆνιγξ.

ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ·
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,

πάρισοι τοῖς μεγέθεσι. τὴν δὲ Μήνιγγα νομίζουσιν εἶναι τὴν τῶν Λωτοφάγων γῆν, τὴν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένην, κ. δείκνυταί τινα σύμβολα, καὶ βωμὸς Ὀδυσσέως, καὶ αὐτὸς ὁ καρπός· (infirmum utrumque argumentum, praesertim illud de ara, quam Ulysses consecrasse diis creditus est.) πολὺ γάρ ἐστι τὸ δένδρον ἐν αὐτῇ τὸ καλούμενον λωτὸν (fort. λωτοῦ, vel λωτὸς), ἔχον ἥδιστον καρπὸν (94) etc. — mire dixit *ἄνθινον εἶδαρ* (h. e. ἔδαρ, ab ἔδω), *cibum floridum* (Voss.: *blühende speise*), velut herbae; qua re adducti lotum Aegyptiacam Am. Q. et alii intellexerunt, cum significetur *rhamnus lotus* Linn., germ. *der essbare Judendorn*, de qua arbore praeter Völckeri auctores v. ann. ad Il. ξ', 348., Schn. v. λωτὸς, Bähr. ann. ad Herod. 4, 177., et Boissonadeo laudatam dissertationem cum Riccii de Lotophagis et loto, tum Desfontainii de loto Lotophagorum, Feii quoque Floram Virgilianam, aliosque. Schn. ἄνθινον εἶδαρ intelligit fructum arboris illius varium seu multicolorem, secutus ille haud dubie Polybium et inprimis Plinium, quos audire hac de re operae pretium est. igitur E: Πολύβιος (12, 2.), inquit, αὐτόπτης φησὶ τοῦ λωτοῦ γενέσθαι, καὶ εἶναι δένδρον οὐ μέγα, τραχὺ, ἀκανθῶδες, φύλλα ἔχον χλωρὰ ὅμοια ῥάμνῳ· καρπὸς δὲ αὐτοῦ τὴν μὲν ἀρχὴν ὅμοιος λευκαῖς μυρτίσιν, αὐξόμενος δὲ γίνεται τῷ μὲν χρώματι φοινικοῦς, τῷ δὲ μεγέθει γογγύλαις ἐλαίαις ὅμοιος, πυρῆνα δὲ ἔχει τελέως μικρόν. γίνεται δὲ, φησὶ, καὶ οἶνος ἐξ αὐτοῦ ἡδὺς κ. ἀπολαυστικὸς, ᾧ χρῶνται χωρὶς ὕδατος, οὐ μένει δὲ πλέον δέκα ἡμερῶν· διὸ καὶ ποιοῦσιν αὐτὸν εἰς βραχὺ πρὸς τὴν χρείαν. ποιοῦσι δὲ καὶ ὄξος ἐξ αὐτοῦ. Plinius autem H. N. 13, 17.: *Africa, qua vergit ad nos, insignem arborem loton gignit,* [*quam vocant celtin,*] (haec alia videtur doctis: v. Billerbeck. p. 54. et 64.) *et ipsam Italiae familiarem, sed terra mutatam. praecipua est circa Syrtes atque Nasamonas. magnitudo, quae piro; quanquam Nepos* [*Corn.*] *brevem tradit. incisurae folio crebriores, quae ilicis videntur. differentiae plures, eaeque maxime fructibus fiunt. magnitudo huic fabae,* color croci, sed ante maturitatem alius atque alius, sicut in uvis. *nascitur densus in ramis, myrti modo, non, ut in Italia, cerasi; tam dulci ibi cibo, ut nomen etiam genti terraeque dederit, nimis hospitali, advenarum oblivione patriae. ferunt ventris non sentire morbum, qui eum mandant. melior sine interiore nucleo, qui in altero genere osseus videtur. vinum quoque exprimitur illi, simile mulso, quod ultra denos dies negat durare idem Nepos, baccasque concisas cum alica ad cibos doliis condi. quin et exercitus pastos eo accepimus, ultro citroque commeantes per Africam. ligno colos niger. ad tibiarum cantus expetitur. e radice cultellis capulos, brevesque alios usus, excogitant. haec ibi natura arboris.* sic illi, ex quibus nequaquam effici videtur, ut bene habeant verba ἄνθινον εἶδαρ eo sensu, qui placet lexicographo. nam primum ἄνθινος, cum est *varius* seu *multicolor*, non de ipsis plantis aut arboribus dici solet, sed figurate, ut quod similia florum significet, velut στρωμνὰς ἀνθίνας dicunt. deinde Polybius nonnisi unum eodem tempore colorem dicit fructus loti arboris, Plinius autem varium quidem, sed immaturi, cum edulis hic agatur, h. e. maturus. sane inepta est vox ἄνθινον, nec dubitandum, quin labem corruptionis sustinuerit. hoc, ni fallor, dixerat Homerus: γαίης Λωτοφάγων, οἳ ἀκάνθινον εἶδαρ ἔδουσιν: ἀκάνθινον, h. e. ἀκάνθης, δένδρον ἀκανθώδους, ut ait Polybius. non sine contemtione victus inculti ἀκάνθινον Ulysses vocat fructum loti (germ. *Stachelkost*), quemadmodum et ἐρέπτεσθαι fructum eum dicit socios 97., velut bruta animalia; quod imitatus Comicus bona habentium ἐρέπτεσθαι dixit Cleonymum Equ. 1194. aptum igitur sententiae est verbum ἀκάνθινον: sed idem ductibus quoque litterarum codicum scripturae congruit, siquidem α et οι, quod tralaticium est, itemque κ et τ (v. ann. ad α', 60. et inferius ad 133), litterarum confusarum non desunt exempla. huc accedit, quod similia omitti solent per oscitationem a librariis. dederunt itaque, gliscente corruptione, οἰοκάνθινον, οἰκάνθινον, οἰτάνθινον, quod qui primus distincte scripsit corrector οἶτ' ἄνθινον, pugnare sibi visus fuit, opinor, cum eo ipso viam emendandi obstrueret.

85—87. *ἀφυσσ. ὕδωρ.* δ', 359. — *πασσάμεθ'.* α', 124 etc.

δή τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας,
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι·
τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι,
ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας·
αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
μήπω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.

deferuntur Graeci ad Cyclopes impios, qui jure nullo nec arant, nec serunt, sed seorsim quisque in antris cum uxore et liberis vitam degunt.

„Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων,

88—90. κ', 100—102. cf. Il. α', 326 etc. Sch.: προΐειν. προέπεμπον. — Am. Q.: κήρυκα. ὁ κήρυξ ἔμφασιν εἶχε βασιλικῆς κ. δημοσίας πρεσβείας. — σῖτον ἔδ. θ', 222.

91—101. μίγεν. ἐμίγησαν. — Am. Q.: οὐδ' ἄρα Λωτ. δίκαιοι ὄντες ἄνδρες βίᾳ τινα οὐ κατεῖχον, ἀλλὰ πειθοῖ. — μήδοντο, moliebantur, struebant. γ', 132 etc. — „λωτοῖο μελ. καρπόν. Ovid. Trist. 4, 1, 31.: *sic nova Dulichio lotos gustata palato, Illo, quo nocuit, grata sapore fuit.*“ E Cl. — ἀπαγγεῖλαι πάλιν, *renuntiare* ad Ulyssem de Lotophagis. — ἐρεπτόμενοι, *carpentes* ad vescendum. hoc verbo et τῷ ἀνθίνῳ εἴδατι abusus E: οἱ δέ φασιν, inquit, ὅτι λωτὸς πόα κ. ῥίζα (ἐστὶν), ἀφ' ἧς σιτούμενοι οἱ τὴν ἄνυδρον νεμόμενοι οὐ δέονται ποτοῦ, ὅπερ οὐδὲ ἔχουσι διὰ τὴν ἀνυδρίαν. καὶ δοκεῖ κ. ὁ ποιητὴς οὐκ ἀπὸ δένδρου εἰδέναι εἶναι τὸν λωτὸν οἷς ἄνθινον αὐτὸν εἶδαρ φησι, καὶ ἐρέπτεσθαι αὐτὸν λέγει· ἀλόγοις γὰρ ζώοις οἰκεῖον τὸ ἐρέπτεσθαι, ἃ ἐκ τῆς ἔρας ἐσθίουσιν (Il. β', 776.) idem tamen: τίς δὲ ὁ λωτὸς, κ. οἷος, κ. ὅτι καρπὸς δένδρου ἐστὶν, ἐοικότος μεσπίλῃ, κ. ὡς οἶνος αὐτοῦ ἐκθλίβεται, καθὰ καὶ τῶν φοινίκων, ἱστοροῦσιν εἰς πλάτος οἱ παλαιοὶ etc. v. ann. ad 84. — σπερχομένους, *festinantes.* γ', 283, ο', 60, Il. λ', 110 etc.

103, 104. 179, 471 etc. cf. δ', 579.

105—109. ἀκαχ. ἦτορ. afflicti erant, qui remanserant in navibus, periculo vix evitato sociorum, cum, loti et vitae inertis dulcedine capti, obliviscerentur patriae, qua nihil carius Graecis. — de *Cyclopibus* et *Polyphemo* v. Boissonadeo laudatum Riccium diss. 51., Vossium *Alte Weltkunde* p. 299., Völckerum p. 110, Montbelium p. 146 et seqq. certum videtur, quaerendos esse in Sicilia occidentali, cum propter viciniam terrae Lotophagorum, tum propterea quod etiam Cyclopes mythologici in ea insula habitasse perhibentur; quos non diversos esse ab hisce Homeri, probabiliter suspicatur Völckerus. at diversi sunt Cyclopes architecti, de quibus dictum ann. ad Eurip. Iph. A. 144. Thucydides 6, 2., quo loco Siciliae alios aliis temporibus incolas recenset, παλαιότατοι μὲν λέγονται, inquit, ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες κ. Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν, οὔτε ὁπόθεν εἰσῆλθον, ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν· ἀρκείτω δὲ, ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται, καὶ ὡς ἕκαστός πῃ γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. hoc Catone contenti simus. — ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων. argutantur Scholl., cum nolunt Cyclopes appellari

ἱκόμεθ᾽, οἵ ῥα, θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν, οὔτ᾽ ἀρόωσιν,
ἀλλὰ τάγ᾽ ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
πυροὶ, καὶ κριθαὶ, ἠδ᾽ ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
τοῖσιν δ᾽ οὔτ᾽ ἀγοραὶ βουληφόροι, οὔτε θέμιστες,
ἀλλ᾽ οἵγ᾽ ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι· θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
παίδων ἠδ᾽ ἀλόχων, οὐδ᾽ ἀλλήλων ἀλέγουσι.

nec tamen ad ipsam Cyclopum terram, sed improviso, nocte obscura, ad insulam caprarum appellunt, bonam illam quidem pecori et rebus ad vitam necessariis, sed desertam.

„Νῆσος ἔπειτ᾽ ἐλαχεῖα παρὲκ λιμένος τετάνυσται

superbos atque *exleges*, cum tamen haud longe a superbis atque injustis distare soleant illi, qui nec conciones habent, nec legibus utuntur, aut cuiquam parent (112, 115). at boni erant Cyclopes praeter Polyphemum, inquit Am. Q. et E: οὐχ ἁπλῶς ἀθέμιστοι οἱ καὶ θεοῖς πεποιθότες, κ. παροιμίαν παραγαγόντες ἐκ θεοφιλείας τὴν ἄσπαρτα κ. ἀνήροτα φύεσθαι πάντα τοῖς εὐδαιμονοῦσι λέγουσαν. quasi viri boni essent mendici et ejusdem farinae homines, qui, cum nihil agunt, neque exercent artem ullam, pariter se diis confidere dicunt. crediderunt quidem Cyclopes deos, sed nihil eos curarunt (273 — 278, 411, 412.), adeoque Phaeaces, gentem piam atque innoxiam, infestarunt (ζ', 3 — 10), ut eos commercii hominum taederet. perperam igitur E: τὸ ὑπερφιάλων οὐ δοκεῖ ἐπὶ ψόγῳ ἐνταῦθα κεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ κατὰ σῶμα δηλοῦν μεγαλοφυὲς τῶν Κυκλώπων, ὥς που (φ', 289.) καὶ οἱ μνηστῆρες ὑπερφιάλους καλοῦσιν ἑαυτούς. (scilicet ne inficiatur quidem isto loco Antinous, procos superbos esse, quemadmodum palam se tyrannidem affectare dicit Eteocles Euripideus Phoen. 469 — 472.; qui est cumulus insolentiae. cf. β', 198 — 207.) οὕτω δὲ καὶ τὸ ἀθεμίστων οὐκ ἐφ᾽ ὕβρει κεῖται νῦν, ἀλλ᾽ ἐν ἱστορίας εἴδει, (?) ὡς τῶν Κυκλώπων μήτε νόμους, μήτε ἔθη κοινὰ ἐχόντων etc. promiscue omnes Cyclopes *infandos* dicit Maro Aen. 3, 644. de illis vocabb. v. α', 134, Il. α', 106, ι', 63 etc. formam ἀθεμίστιος 189. et alias usurpavit. — τάγ᾽, *haec quidem*, quae jam dicet, πυροὶ etc. — ἄσπαρτα κ. ἀνήροτα, *non seminata et inarata*, ut in agris nomadum et pastorum. Aeschylus Prom. 686.: στεῖχ᾽ ἀνηρότους γύας· Σκύθας δ᾽ ἀφίξει νομάδας, ubi Blomfieldius laudavit illud Herodoti de Scythis 4, 19.: οὔτε σπείροντες οὐδὲν, οὔτε ἀροῦντες, in quo pariter atque in hisce Homeri verbis inest hysteronproteron. Ovid. in descriptione aetatis aureae, Met. 1, 111.: *fruges tellus inarata ferebat, Nec renovatus ager gravidis canebat aristis.* annotavit Wesseling. ad Diod. Sic. 5., 331, 52, hunc Homeri versum frequenter usurpari in abundantia rerum, labore nullo parta, velut ap. Lucianum l. de Merc. Cond. c. 3., Phalar. 2, 8., Philostr. Imag. c. 9., Basil. M. t. 2. p. 68, D. cf. B. ann. ad Philostr. p. 290.

111 — 115. οἶνον ἐριστ. (358.) τὸν ἀπὸ σταφυλῶν μεγάλων γινόμενον. Ex E. — Διὸς ὄμβρος. Il. λ', 493, μ', 286. — ἀγοραὶ βουλ. β', 69, Il. α', 144 etc. — θέμιστες. 215, Il. α', 238 etc. — de usu emphatico τοῦ οἵγε v. 123, γ', 217, θ', 488 etc. E: τὸ οἱ θεῷ πεπ. ἀθανάτῳ (sic) οὔτε φυτ. καὶ ἑξῆς ἕως τοῦ — γλαφυροῖσι πρέπει τοῖς καθ᾽ ἡμᾶς ἀναχωρηταῖς etc. — θεμιστεύει — παίδων. usitatius est, quod dixit λ', 569., θεμιστεύοντα νέκυσσιν. v. Matth. §. 316. — Am. Q.: οὐδ᾽ ἀλλ. ἀλέγουσιν. οὐ φροντίζουσιν ἀλλήλων, ὅσον ἕνεκεν ὑποταγῆς· ἕκαστος γὰρ αὐτοκράτωρ ἐστὶ, καὶ οὐχ ὑποτάσσεται τῷ ἑτέρῳ. (id E vocat οἰκοκρατεῖσθαι.) ἔπειτα (scrib. ἐπείτοι.) τοῦ Πολυφήμου κράζοντος (399.) ἦλθον πάντες.

116. ἐλαχεῖα. ita scripsi auctore Zenodoto, et similiter κ', 509., ab ἐλαχὺς, *parvus*, quod legitur in Anthologia. etiam scriptor hymni in Apoll. 197. de Diana: τῇσι μὲν οὔτ᾽ αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτ᾽ ἐλαχεῖα, Ἀλλὰ μάλα μεγά-

γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
ἄγριαι. οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει,
οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵτε καθ' ὕλην
ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες,
οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
ἀλλ' ἥγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
* *ὑδρηλοὶ, μαλακοί· μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.*

λη. vulgo: *ἔπειτα λάχεια*, sensu incertiore, metroque amphibrachis duobus continuis deturpato. Ap. v. *λαχαίνειν*, *σκάπτειν*: — *καὶ λάχεια νῆσος*, *ἡ εὔσκαφος*, et similiter Hesych., Suidas et Etym., ap. quem tamen *ἐλαχεῖα* legendum censent viri docti. Scholiastae praeter Am. E. utramque scripturam interpretantur, ille vero solam vulgatam, quam si intelligimus *εὔσκαφον*, non quadrat in terram *ἀνήροτον*; id quod sentientes nonnulli *λάχειαν* exponebant *τὴν εὔγειον*. verum nec *τὸ εὔσκαφον*, nec *τὸ εὔγειον* facile potest cognoscere, qui appellit, potest ambitum littoris. inepte Etym.: *πῶς γὰρ παρατέταται μικρὰ οὖσα*; inquit. quasi non et parva extenderentur, quod omnibus proprium est corporibus. hic quidem *τετάνυσται*, si excutiatur, nihil aliud est quam *κεῖται*. bene E: *πιθανῶς — πλάττει νῆσόν τινα ἐρήμην, μικρὰν μὲν, ἀγαθὴν δὲ θεραπεῦσαι καταίροντάς τινας, εὐδαίμονα καὶ αὐτὴν, καὶ πολύθηρον.*

117—132. *οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀπ.* proverbialiter dictum est ad significandum modicam distantiam. — *αἶγες ἄγριαι.* v. ann. ad 155. — *ἀπειρέσιαι*, *innumerae.* λ', 620, Il. υ', 58 etc. — E: *πάτος.* (Il. ζ', 202, υ', 137.) — *ἡ ἀναστροφὴ, ἤτοι ὁδός.* — *ἀπερύκει*, *arcet*, absterret. σ', 104 etc. — *εἰσοιχνεῦσι*, pro ε—*νοῦσι* (128, Il. κ', 146, ν', 294 etc.), *ingrediuntur.* γ', 322, ζ', 157. — *ἐφέποντες*, *lustrantes*, adeuntes. Il. λ', 177, Odyss. μ', 330 etc. — *καταΐσχεται*, *κατίσχεται* (v. ann. ad δ', 215, η', 280 etc.), *κατέχεται*, *occupatur.* — *ἀρότοισιν*, *arationibus.* *ἄροσιν* dicit 134. illud vocab. etiam Eurip. usurpavit sensu proprio, sed idem figurate dixit Ione et Medea *ἄροτον ἀνδρῶν*, *ἄροτον τέκνων*, pro *γένει*, Aeschylus Suppl. 581 *ἀρότους* Martis, Soph. Trach. 69. et 786. *ἄροτον* *annum.* — Ap.: *χηρεύει* (*ἀνδρῶν*). *ἐνδεὴς ἀνδρῶν ἐστιν*· *ἀνδρῶν — αἶγας.* — *μηκάδας.* 244, Il. λ', 383. — *πάρα*, *ἔνι*, *πάρεισι*, *ἔνεισι.* — *νέες μιλτ.* Il. β', 637. — *τέκτονες.* ρ', 384, Il. ζ', 315 etc. — Sch.: *κάμοιεν.* (130, ξ', 65, Il. β', 101 etc.) *κατασκευάσαιεν.* — *ἐϋσσέλμους.* β', 390 etc. — Am. Q.: *αἵ κε τελ.* — *ἵνα τὰ πρὸς ἕκαστον καιρὸν ἐπιτήδεια φέρωσιν.* — H.: *οἷά τε πολλά.* *ἔλλειψιν ἔχει προθέσεως*, (?) *ἵνα λέγῃ, δι' οἷα πολλὰ αἴτια κ. πράγματα ἐπ' ἀλλήλους περῶσιν ἄνθρωποι.* — *ἐϋκτιμένην*, *bene habitatam*, beatam. δ', 342, Il. β', 501 etc. — *ὥρια*, *ὡραῖα*, *tempestiva*, germ. *zeitige Früchte.* cf. 135. — E: *ὄχθας* (Il. γ', 187 etc.) *ἁλὸς τοὺς αἰγιαλοὺς λέγει.* proprie fluviorum dicuntur *ὄχθαι* *ripae.* Ap.: *ὄχθαι. τὰ χείλη τοῦ ποταμοῦ, κ. τὸ ἀνάστημα τῆς γῆς* etc.

133. *μάλα — εἶεν.* asyndeton minime necessarium. dixerat, opinor, vates: *μάλα τ' ἄ. ἄ. εἶεν*, omissa *κὲ* particula, quam addendam putaverit corrector; sed v. Aeschyl. Ag. 1226, Aristoph. Av. 1403, Matth. §. 514, ann. *μὲν — τὲ* ut ap. Thuc. l. c. ap. Matth. p. 893. 1 ed. fieri etiam potest, ut forte τ et [illegible] litterae commutatae inter se fuerint, qu[illegible] de re dixi in superioribus ann. ad 8[illegible]

ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
εἰς ὥρας ἀμῷεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὕπ' οὖδας.
ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
κρήνη, ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
ἔνθα καταπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι·
* ἀὴρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
οὐρανόθε προὔφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν.
ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.

postquam ibi pernoctarunt, mane capras venantur.

„Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,

cum enim *ὥρια πάντα* dicat, non vinearum modo et agrorum proventus intelligit, nec prata vitium modo causa colenda putat, sed etiam per se utilia haec esse significat, quod idem sentiunt omnes rei rusticae periti. nec humidum solum tolerare vites censet Graecinus ap. Colum. 3, 12., ut quo solo putrefiant semina deposita. quanquam alia est aliarum vitium natura, nec temere Virg. Georg. 2, 184. uvae fertilem dicit *humum pinguem, dulcique uligine laetam.*

134. *λείη, laevis,* nec saxis impedita, in plano sive campo. *χῶρον λεῖον πετράων* dixit η', 282. — *βαθὺ λήϊον.* Il. β', 147, λ', 560.

135. *εἰς ὥρας, temporibus*, h. e. justis temp. — vulgo: *ἀμῷεν*, producta prima hujus verbi, quae corripi solet in thesi. v. ann. ad Il. ω', 165. Harl.: *ἀμῷεν. γρ. ἀμμοῷεν.* h. e. *ἀμοῷεν*, quemadmodum *ἀρόωσιν* (108.), *ὀρόωσα* (τ', 514.) et ejusmodi alia dici solent ap. hos poëtas. — *ὕπ', ὕπεστι.*

136—141. *εὔορμος.* δ', 358 etc. — *πείσματος.* ζ', 269. — *εὐνάς.* Il. α', 436. — *πρυμνήσια.* β', 418. — H: *ἐπικέλσαντας.* (148.) *ἐπιψαύσαντας τῇ γῇ, ἀπὸ τοῦ κέλλειν* (149, κ', 511.), *ὅθεν καὶ ὁ κόλπος.* — *ἀῆται.* δ', 567. — E: *κρατός. κρᾶτα λιμένος λέγει, ὡς καὶ κορυφὴν ὄρους* (β', 147 etc.), *καὶ εἴ τί που τοιοῦτον.* verticem sive extremitatem portus dicit. — *ἀγλ. ὕδωρ.* γ', 429. — *σπείους.* ε', 68 etc. — *αἴγειροι.* ε', 64.

142—151. *καταπλέομεν, adnavigabamus.* sic A. 1. vulgo *κατεπλ.* — *ὀρφναίην.* Il. κ', 83 etc. — *προὐφαίνετό τι*, vel *ὁ λιμήν.* — *βαθεῖ' ἦν.* Plut. l. de primo Frigido: *βαθὺς ἦν*, ut Cl. notavit. memoriae fortasse falsus ille fuit, ut saepius, cum ita scriberet; ceterum poëta dicere poterat *ἀὴρ βαθὺς*, ut *ἠέρα πουλὺν* Il. ε', 776. et alias. quodsi genuina est vox *βαθὺς*, ita scribendum est metri gratia: *ἀ. γ. π. νηυσὶν ἔην βαθὺς, οὐδὲ σ.* „Virg. Aen. 3, 585.: *neque crant astrorum ignes, nec lucidus aethra Siderea polus, obscuro sed nubila coelo, Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat.*" Cl. — *ἐσέδρακεν, conspexit.* τ', 476, Il. ω', 223. cf. κ', 197. v. Matth. §. 188, ann. 4. — *κυλινδόμενα.* α', 162 etc. — *χέρσον.* ζ', 95 etc. — H.: *ἐπικέλσαι. τὸ κέλσαι κ. τὸ ἐπικέλσαι ἐν λιμένι στῆναί ἐστι.* cf. 138. E: *δῆλον δὲ ὅτι καταπλεῦσαι, κ. κέλσαι, κ. ἐπικέλσαι, τὸ ἐλλιμενισθῆναί ἐστι.* idem: *καθελεῖν δὲ ἱστία τὸ καταγαγεῖν κ. συστεῖλαι.* — *ἐπὶ ῥ. θαλ.* δ', 430 etc. — Ap.: *ἀποβρίξαντες.* (μ',7.) *ἀπονυστάξαντες.* v. Il. δ', 223. et Schn. v. *βρίζω.*

νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν·
ὦρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
ἐννέα λάγχανον αἶγες, ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,
ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντων,
καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν, οἴων τε, καὶ αἰγῶν.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

postero die Ulysses nave una vehitur ad propinquam terram Cyclopum.

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
„„Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
αὐτὰρ ἐγὼ ξὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν,

153—160. Sch.: ἐδινεόμεσθα. (384, Il. σ', 494 etc.) περιηρχόμεθα, ἀνεστρεφόμεθα. — κοῦραι Διὸς αἰγ. Il. ζ', 420, α', 202 etc. — ὀρεσκ., *montanas*. Il. α', 268. dicit αἶγας ἀγρίας, capras silvestres (118, Aristot. H. A. 8, 27, 3. et 9, 7, 1., Plin. H. N. 20, 13., vol. 2. p. 208. ed. Hard.), h. e. *capras ibices* (*Steinböcke*), vel *antilopas rupicapras* Linn. (*Gemsen*), nisi forte cogitandae sunt caprae efferatae ex quo Phaeaces emigraverant, cum antea cicures fuissent: nam Phaeaces nautas hanc quoque insulam possedisse consentaneum est, non item Cyclopes: v. 125. montium autem amantes esse capras, nemo ignorat. v. vel Aristoph. Nub. 71. — καμπυλα τόξα. φ', 359, Il. γ', 17 etc. — H.: αἰγ. δολιχαύλους. ἀκόντια μακρὰ, ὁλοσιδήρους αὐλοὺς ἔχοντα, τουτέστι τὰ σιδήρια. — διὰ — κοσμηθ. tmesis. Il. β', 126. — μενοεικέα. ε', 166 etc. — θήρην. τ', 429, Il. ε', 49 etc. — δυώδεκα. v. 60. — ἐννέα. de usu noveni numeri ap. Hom. ann. ad Il. α', 53, β', 96. — E: λάγχανον. ἤτοι ἐκληροῦντο.

161, 162. κ', 183, 476, μ', 29 et seqq. ἄσπετα, *ineffabilia* numero. Ap.: ἄσπετα, ἀπαρακολούθητα, ducto vocabulo ab ἕπεσθαι, cum ducendum sit ab ἔπειν. neque isti interpretationi congruit, quod addit, quamvis rectum, hoc: καταστρέφει δὲ εἰς τὸ πολλά.

163—167. ἐξέφθιτο, *absumtum erat*. μ', 329. — οἶνος ἐρυθρὸς idem est atque αἴθοψ vel μέλας, quem dixit 196, ε', 265, Il. α', 462. et alias. cf. 208. id genus vini maxime probabant Graeci: v. ann. ad Il. ξ', 5. — ἀμφιφορεῦσιν. 204, β', 290 etc. — ἠφύσαμεν. 85 etc. — ἱερόν. α', 2. — ἐλεύσσομεν φθογγήν. zeugma. adscripsit Am. Q. similia ista Il. θ', 505.: καρπαλίμως οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε, Σῖτον δ' ἐκ μεγάρων, scil. φέρετε.

168—171. κ', 185—188. cf. inferius 558—560, κ', 478, Il. α', 475—477 etc. utitur Hom. certis formulis dicendi in rebus frequentibus, quas formulas non magis mutat quam epitheta. „Virg. Aen 3, 508.: *sol ruit interea, et montes umbrantur opaci. Sternimur optatae gremio telluris ad undam, Sortiti remos passimque in littore sicco Corpora curamus; fessos sopor irrigat artus.*" Cl.

172. ἐρίηρες ἑτ. β', 391 etc.

ἦ ῥ᾽ οἵγ᾽ ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.“
„Ὣς εἰπὼν ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ᾽ ἑταίρους
αὐτούς τ᾽ ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ᾽ αἶψ᾽ εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον,
ἑξῆς δ᾽ ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ᾽, ἐγγὺς ἐόντα,
ἔνθα δ᾽ ἐπ᾽ ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν, ἄγχι θαλάσσης,
* ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφὲς, ἔνθα δὲ πολλὰ
μῆλ᾽, ὄϊές τε, καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ᾽ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι,
μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
* ἔνθα δ᾽ ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν, οὐδὲ μετ᾽ ἄλλους
πωλεῖτ᾽, ἀλλ᾽ ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
καὶ γὰρ θαῦμ᾽ ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
ὑψηλῶν ὀρέων, ὅ τε φαίνεται οἶον ἀπ᾽ ἄλλων.

proficiscitur Ulysses cum sociis 12 delectis ad Polyphemum, non sine utre vini generosi et viatico, quibus donet Cyclopem.

„Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν, καὶ νῆα ἔρυσθαι·
αὐτὰρ ἐγὼ, κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ᾽ ἀρίστους,
* βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο,

175, 176. ξ, 120, 121.

177—186. ἀνὰ νηὸς ἔβην. ἀνέβην v. cf. β', 416. — ἀνά τε — ἐρετμοῖς. β', 418, 419, δ', 579, 580, inferius 471, μ', 145 et seqq., etc. — ἐσχατιῇ. β', 391 etc. — E: κατηρεφές. (ε', 367.) ἐσκιασμένον οἱονεὶ ὀρόφῳ ταῖς δάφναις. — ἔνθα δὲ, ἔ. δή. — ἰαύεσκον (ε', 154), stabulabantur, h. e. solebant stabulari; neque enim nunc intus erant pecora. — αὐλή. v. 239. — κατ. λίθοισι. ξ, 185. — πίτυσσιν. Il. ν', 390.

187. friget πελώριος, cum sequantur causam indicantia superiorum verba καὶ γὰρ θαῦμ᾽ ἐτέτυκτο πελώριον etc. quare vereor ne Hom. dixerit πανώριος, omnibus horis, semper. φέρμα πάνωρον habes ap. Aeschylum Suppl. 613., recteque dicitur πανώριος, ut ἀώριος. v. ann. ad Il. φ', 397. scriptum forte παλώριος, λ et ν litteris confusis, ut saepe factum, porro degeneraverit.

188—191. ποιμαίνεσκεν. Il. ζ, 25 etc. — ἀπόπροθεν. ζ, 218 etc. — πωλεῖτο. δ', 384. — ἀπάνευθεν. α', 190 etc. — ἀθεμ. ᾔδη dictum est ut πεπνυμένα εἰδὼς pro πεπνυμένος et similia. v. δ', 696, θ', 586 etc. — πελώριον. γ', 290 etc. — σιτοφάγῳ. epitheton hominum, ut τὸ σῖτον ἔδοντες 90. et alias. — ῥίῳ, *cacumini*, vel promontorio. Ap., h. l. c.: ῥίον, ἀκρωτήριον ὄρους. Τοῦτο δέ ἐστιν ὑπερβολὴ ὑπερβολῆς, inquit Am. Q.; dicit autem τὸ ὑλήεντι, „ὅ ἐστιν ὄρει τῷ ὑψηλοτέρῳ κ. τούτῳ ὑλήεντι.“ quo igitur nomine Maronis illud appellabimus, de Polyphemo dictum 3, 619: *ipse arduus, altaque pulsat Sidera?* idem Aen. 9, 672., annotante Cl.: *Pandarus et Bitias, Idaeo Alcanore creti, Quos Jovis eduxit luco silvestris Iliera*, Abietibus juvenis patriis et montibus aequos, *Portam, quae ducis imperio commissa, recludunt, Freti armis, ultroque invitant moenibus hostem. Ipsi intus dextra ac laeva pro turribus adstant.* cf. et ibidem 3, 664. et 665, et 678—681.

194—198. νηΐ, νῆα. ἐμφατικῶς ingeminat nomen navis, in qua futura ei salus, maximum periculum adeunti. — αὐτὰρ — βῆν· ἀτὰρ — ἔχον. sunt haec quidem ferenda, ut similia satis multa, sed parum placent cum propter interruptum sine causa idonea cursum

ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱὸς,
ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
οὕνεκά μιν ξὺν παισὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
χρυσοῦ μέν μοι ἔδωκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας
ἡδὺν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις ἄλλος
ἠείδη δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
ἀλλ' αὐτὸς, ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα

orationis, tum propter homoeoteleuton *αἴγεον ἀσκὸν ἔχον.* utrique incommodo medearis ita scribendo: — *βῆν ἄφαρ, αἴγεον ἀ. ἔχων. ἄφαρ, ἔπειτα.* Il. λ', 418.: *οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινόν περ ἐόντα*, ubi v. ann. participii *ἔχων* usus frequentissimus est apud Homerum. haec quam facilis sit mutatio, sciunt gnari palaeographiae. ceterum Q. Am.: *εἰκότως, καὶ* (scrib. *ὡς.*) *πρὸς ποιμένας ἀπιὼν, ἄλφιτα κ. οἶνον βαστάζει· εἶχε δὲ καὶ τὸν οἰκεῖον λόγον πρὸς πειθὼ, ἵν' ἢ διὰ λόγους καταπληκτικοὺς ἢ τῷ οἴνῳ καταπραΰνῃ.* — *Maronem* illum et *Evanthen*, patrem ejus, hoc tantum loco memorat Hom. E: *τὸν δὲ Μάρωνα, οὗ καὶ δοκεῖ παρώνυμος εἶναι ἡ κατὰ Θρᾴκην Μαρώνεια* (v. ann. ad 40.), *καὶ ἱερῷ ἐτίμησαν οἱ ἐγχώριοι. οὗ τὸν πατέρα Εὐάνθην Ἡσίοδος Οἰνοπίωνος, φασὶν, ἱερὸν* (imo *υἱὸν*) *ἱστορεῖ, υἱοῦ Διονύσου· ὅθεν δοκεῖ καὶ εὐοινεῖν, οἷα δῶρον ἔχων αὐτὸ ἐκ τοῦ προγόνου Διονύσου* etc. Oenopionis filium Paus. quoque 7, 4. dicit Evanthen, non Bacchi ex Ariadna, ut Schol. Apoll. Rhod. 3, 996. Bacchi filium Maronem facit Eurip. Cyclope, 128. ipse Maron Bacchi se ministrum vocat ap. Nonnum Dionys. 19, 179. v. de his commentis recentiorum E, quemque auctorem laudat Athen., item Hederich. lex. mythol. v. *Maron.* — *ὃς Ἴσμαρον ἀμφ.*, *qui Ismarum circumit*, h. e. custodit, tuetur. v. Il. α', 37.

199. *παισί.* ita MSS. et priscae edd. Harl.: *σὺν παισί. σὺν παιδὶ Ἀρίσταρχος κ. Ἀριστοφάνης.* eandem scripturam interpretatur Am. Q. sed eo non adducor ad mutandum in re incerta: neque enim novimus Maronis progeniem, solentque commemorari in hoc genere conjux et liberi. v. 115. γ', 381 etc. quare putem, falsos esse Criticos Alexandrinos similitudine δ et σ litterarum in multis codd., de qua similitudine diximus ann. ad Aeschyl. Theb. 271. — *περισχόμεθα*, *tutati sumus.* Sch.: *περιεσώσαμεν, ἐφυλάξαμεν.* E: *περισχέσθαι δὲ τὸ βοηθῆσαι κ. περιποιήσασθαι* etc.

200—204. *ἁζόμενοι*, *reveriti.* Il. α', 21 etc. — *ἄλσεϊ.* ζ', 291 etc. — *πόρεν.* δ', 228 etc. — *ἀγλαὰ δῶρα.* Il. δ', 589 etc. — *χρυσοῦ μὲν* etc. asyndeton epexegeticum. — *ἔδωκ'.* libri: *δῶκ'*, metro tristiore in re laeta. talia sic emendes. — *εὐεργέος*, *elaborati.* θ', 567 etc. — *τάλαντα.* δ', 129 etc. — *ἀμφ.* — *ἀφύσσας.* 164. — *πᾶσιν.* ε', 244.

205. *ἀκηράσιον, ἀκήρατον, ἄφθαρτον.* Il. ο', 498.: *καὶ οἶκος κ. κλῆρος ἀκήρατος.* v. ibi ann. — *ἄλλος* Etym. M. v. *ἠείδει*, ut *ἄλλων μνηστήρων* α', 132. vulgo: *αὐτὸν*, quae est interpretatio.

206—209. *ἠείδη*, *norat.* Il. χ', 280. — *πίνοιεν.* intell. Maron et ejus conjux. minus bene E subaudit *τινές.* — *ἐμπλήσας*, Maron. Am. Q. et Sch.: *τοῦτο προῳκονόμησεν, ἵνα μὴ ζητῶμεν, πῶς ὁ τοσοῦτος* (Q.: *τοιοῦτος.*) *ἐκορέσθη.* Polyphemum dicit. — *ὕδατος* — *χεῦε.* Plin. H. N. 14, 4.: *Maroneum* (vinum) *vicies tanto addito aquae miscendum Hom. prodidit. durat etiam vis eadem in terra generi, vigorque indomitus, quippe cum Mucianus ter Consul, ex iis, qui nuperrime prodidere, sextarios singulos octogenis aquae misceri compererit praesens in eo tractu. esse autem colore nigrum, odoratum; vetustate pinguescere.* notavit Cl. „de vino Ismarico cf. nota ad Philostr. H. p. 417, ubi et de Marone dictum est. adde Wesseling. ad Diod. Sic. 1. c. 18.“ *E B.*

χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
* *τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦϊα*
κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα, οὔτε θέμιστας.

intrant Cyclopis antrum Graeci, ipso absente cum grege ovium. redire cupientibus sociis Ulysses, lucri studiosus, haud obtemperat.

„Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα·
ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
ἀρνῶν, ἠδ' ἐρίφων. διακεκριμέναι δὲ ἕκασται
ἔρχατο· χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι. ναον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,

odie nihil tale reperias ibi apud Turas *ἀοίνους*.

211. Am. Q.: *οὔτοι ἀπ. φ. ἦεν.* *ποσχέσθαι τοῦ οἴνου οὐκ ἦν (ἂν) προσιλὲς τῷ πίνοντι, διό, καθάπερ ὕδωρ χων, καλὸς ἦν.*

212. versus hypermeter, sed durissinus propterea quod mediam natura longam habet vox *ἦϊα*: v. β', 289, 410, Il. ', 103. at δ', 363. legitur *καί νύ κεν ἦϊα πάντα κατέφθιτο, κ. μένε' ἀνδρῶν*, et similiter μ', 239. *ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἦϊα πάντα.* audio; sed ista longe leniora sunt. nec opus scribi, versis transpositis, illic *καί νύ κε πάντ' ἦϊα κατ.*, hic *ἐξέφθ. πάντ' ἦϊα.* verum et corripere *τὸ ἦϊα* mediam, et poni extremo versu, sicut h. l. et ε', 266., vereor ut ferri possit, malimque sane *ἐν δ' ἦϊα*, expuncta *καὶ* particula, quam infersisse videtur is, qui existimaret breve esse ïota in *ἦϊα*, deceptus locis illis, quae adscripsi, ex libris 4. et 12. analogia caret Barnesianum *ἦα*, subscripto longo.

213—215. *ὀΐσατο*, *auguratus est.* 339, α', 323. — *θυμὸς ἀγήνωρ.* h. E interprete *ὁ ἄτρεστος κ. ἄγαν ἀνδρεῖος.* v. β', 103 etc. — *ἐπιειμένον ἀλκήν.* 513, Il. η', 164 etc. — *δίκας.* γ', 244. — *θέμιστας.* Il. α', 238 etc.

217—227. *νομόν.* Il. ξ', 511 etc. — *ἐθηεύμεσθα.* β', 13 etc. — E: *ταρσοὶ καλαθίσκοι, ἐν οἷς τυροκομοῦσι, κληθέντες οὕτω παρὰ τὸ τέρσαι τὸ ξηράναι, ἐν οἷς τερσαίνονται οἱ τυροί. οὓς καὶ πλεκτοὺς ταλάρους* φρεῖ (247). *οἱ δὲ παλαιοὶ τὸν τοιοῦτον ταρσὸν* (non plantam pedis, quam dixit Il. λ', 377.) *καὶ ταῤῥὸν λέγουσιν, οἱ μεθ' Ὅμηρον δηλαδή, ἐν οἷς καὶ ὁ Κωμικός* (Nub. 226.) etc. *τυρῶν.* δ', 88. — *βρῖθον.* E. *ἀντὶ τοῦ ἔγεμον, ἢ βάρος εἶχον ὑπὸ τῶν τυρῶν.* ζ, 159 etc. — Sch.: *στείνοντο* (445, Il. ξ', 34 etc.) *δὲ σηκοί* (227, κ', 412, Il. σ', 589 etc.). *ἐστενοχωροῦντο αἱ μάνδραι κ. τὰ περίβολα, ἐν οἷς συγκέκλεισται τὰ θρέμματα.* ductum est vocab. *σηκὸς* a *σάω*, *σάττω*, quod vidit Riemerus ap. Schn. h. v., non viderunt vett. grammatici, qui derivant ab *ἵστασθαι* vel, si diis placet, a *στήκω*, *ἵνα εἶεν οἱονεὶ στηκοί τινες*, inquit E., vel etiam (quod multo etiam ineptius, placuit tamen Apollonio et Hesychio) *ἀπὸ τοῦ τὰ εἰσαχθέντα σῶα εἶναι.* — *διακεκριμέναι* etc. usurpavit feminina, quoniam arietes et hirci foris stabulantur (238, 239). — *ἔρχατο*, *conclusae erant.* ξ', 73, Il. π', 481 etc. — Am. Q.: *χωρὶς μὲν πρόγονοι κ. τ. ε. πρόγονοι αἱ προγεγενημέναι κ. παλαιότεραι. μέτασσαι αἱ γεγενημέναι μέσαι τῇ ἡλικίᾳ. αἱ δὲ νεώταται ἀπὸ τῆς ἕρσης ὠνομάσθησαν ἕρσαι, οἷον [νεογναὶ, κ. ἁπαλαὶ, κ.] δροσώδεις.* (Casaub. ann. ad Athen. 9, 8.: „quia ros est *ἀσθενὴς κ. ἀδρανὴς ὄμβρος*, ideo rori comparantur quae sunt tenera et mollia. — Aeschylus quoque Agamemnone (134.) *δρόσους* nominat avium (imo leonum) pullos" etc. *E Cl.* — *νᾶον.* sic A. 1. et 3., priscaeque et mediae edd., nisi quod Ald. 3. habet *ναῶν.* W et B.: *ναῖον*, auctore Aristarcho, cum tamen Graeci dicant *νᾶμα* a *νάω*, ut *θῦμα* a *θύω.*) *ὀῤῥὸς* (*ὀρὸς*) *δέ ἐστι τὸ ὑδατῶδες τοῦ γάλακτος.* (semel haec omnia Hom. dixit.)

γαυλοί τε, σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα
καρπαλίμως, ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
σηκῶν ἐξελάσαντας, ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν),
ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη·
οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.

facto sacrificio cibum capientibus supervenit Polyphemus, ovesque intro agit ac mulget, petra ingente foribus opposita.

„Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
ἥμενοι, ἕως ἐπιῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη,
ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
* *ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου·*
αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
πάντα μάλ', ὅσσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,
ἀρνειούς τε, τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.

εἰπὼν δὲ πάντα τὰ ἀκολουθοῦντα τῷ ὁλοκλήρῳ ποιμένι, περὶ κυνῶν οὐδὲν εἶπε. τοῦτο δὲ συμφερόντως πρὸς τὴν ὑπόθεσιν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἐσώθη Ὀδ. διὰ τὴν ὑλακὴν τῶν κυνῶν. ἅμα καὶ ἄθηρον τὴν χώραν διὰ τοῦτο ὑποτίθεται. — *γαυλοί τε. νῦν μὲν ὀξυτόνως τὸ γαυλοὶ, ἐπὶ δὲ τοῦ πλοίου βαρυτόνως* (*γαῦλοι*: v. Herod. 3, 136, Aristoph. Av. 598.). *γαυλοὶ δὲ τὰ ἀμόλγια, γαλοί τινες ὄντες,* (a *γάω, χωρέω*, *capio.* v. Schn. v. *γαῦλος.* male E: *τὸ δὲ οἷς ἐνάμελγεν ἐτυμολογεῖ πῶς τὸν γαυλὸν, περὶ ὃν ἀμέλγεται γάλα, ἐξ οὗ ὁ γαυλός.*) *ἤτοι ἀγγεῖα ποιμενικὰ, εἰς ἃ οἱ ποιμένες ἀμέλγοντες δέχονται τὸ γάλα. εὐθετοῦσι δὲ καὶ εἰς τυροῦ ἀπόθεσιν.* — „*σκαφίδα* Athen. 11, 14. interpretatur *ἄγγος ξύλινον στρογγύλον, γάλα καὶ ὀρὸν δεχόμενον,* h. l. c." *E Cl.* — *ἔνθ' ἐμὲ* etc. ordo: *πρώτιστα αἰνυμένους τυρῶν* etc. *primum sumtis caseis* etc , non *inprimis*, ut interpres. — *ἐπιπλεῖν ἁ. ὕδωρ.* 470, *ε'*, 284, *δ'*, 511 etc.

231 – 235. *κείαντες*, a *κέω, κείω*, *incendo.* v. *π'*, 2, Il. *ι'*, 234, E, Matth. p. 331. 1. ed — „*ἐθύσαμεν.* ex parte sacra faciebant, partem ipsi comedebant. Il. *ξ'*, 259.: *ὡς σπείσῃς Διῒ πατρὶ κ. ἄλλοις ἀθανάτοισι Πρῶτον· ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴκε πίῃσθα.* Athen. 4, 27.: *καὶ πρὸ τοῦ θοινᾶσθαι δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, διδάσκει πάλιν Ὅμ., ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσέα, καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ, ἐνθάδε — φάγομεν.*" E Cl. — dedi *ἐπιῆλθε.* codd.: *ἐπῆλθε*, versu claudicante. cf. 122, 214, *η'*, 280 etc. Ald. 3.: *εἵως*, quod qui probabit, haud male scribet *ἦλθε*, ut 336.; sed a Metrico profectum videtur. — *ὄβριμον*, *ingens.* 241, Il. *δ'*, 453 etc. — *ἀζαλέης*, *aridae*, aptaeque ad ignem faciendum. — Am. Q., H., Sch.: *ἵνα οἱ ποτ. ἵν' αὐτῷ δειπνοῦντι φῶς παρείη.* cf. 249. — *ὀρυμαγδόν.* *α'*, 133 etc.

236. malim, quod efficacius, et hic, et 294.: *ἡμεῖς δὴ*, h. e. *ἤδη.* v. ann. ad Il. *ο'*, 488. et de confusis hisce particulis passim viros doctos. consederant Graeci adhuc medio in antro Polyphemi; jam strepitu dejectae trabis exterriti intus aufugiunt.

239, 240. *ἀρνειοὺς*, *arietes.* *α'*, 25 etc. — *αὐλῆς*, *cortis*, h. e. ipsius speluncae. v. 184, 462. foris incustoditi stabulantur mares pecorum, sicut toti greges aestate vel apud nos, magisque in illis regionibus. Virg. Georg. 3, 339.: *quid tibi pastores Libyae, quid pascua, versu Prosequar, et raris habitata mapalia tectis? Saepe diem noctemque et totum ex ordine mensem Pascitur itque pecus longa in deserta* sine ullis Hospitiis. cf. Voss. ann. ad Virg. Eclog. 1.

αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ὄβριμον· οὐκ ἂν τόνγε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
* ἐσθλαὶ, τετράκυκλοι, ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν·
ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
πίνειν αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.

quaerenti Polyphemo, cujates sint, et unde aut quo consilio venerint, respondet Ulysses.

αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας·
„„Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοίτ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;""
„Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,

79. et 3, 80. infra 338. etiam mares intro agit, nec tamen stabulis includit. v. 438, 439. — *θυρεὸν* δισυλλάβως pronuntiandum est per contractionem, uti et 340. v. Th. p. 180. 2. ed. Am. Q.: *θυρ. μέγαν.* τὸν μοχλόλιθον, ἢ τὸν ἐν τῇ διαβάσει σκέποντα καὶ ἀσφαλίζοντα. Phrynichus: θυρεόν. τοῦθ' Ὅμ. ἐπὶ λίθου τίθησιν, ἀντὶ θύρας τὴν χρείαν παρέχοντος· οἱ δὲ πολλοὶ ἀντὶ τῆς ἀσπίδος etc. cf. E et Villois. ann. ad Ap. v. θυρεόν.

242. *τετρᾰκυκλοι.* claudicat versus. recte Barn.: τεσσαράκυκλοι, ut τεσσαράβοιος Il. ψ', 705., quod etiam τετράβοιος dicitur. — *ὀχλίσσειαν.* (μ', 448.) E: ὅρα τὴν εὔτακτον τοῦ λίθου παρύψωσιν. (perperam libri: παρίψωσιν.) εἰπὼν γὰρ αὐτὸν *μέγαν* ἡρμήνευσε διὰ τοῦ μὴ ἂν ὑπὸ δύο κ. εἴκοσι ζευγῶν (*ἀμαξῶν*: v. ε', 273 etc.) μετοχλισθῆναι, τουτέστι μοχλοῖς μετακινηθῆναι, ἢ καὶ ἄλλως ἁμάξαις βασταχθῆναι. εἶτα καὶ *πέτρᾳ ἠλιβάτῳ* (κ', 87, Il. ο', 273 etc.) αὐτὸν εἴκασεν. εἰ δὲ τὴν τοιαύτην [ἠλίβατον] ὑψόσε ἀείρων ἔφερεν, οὐκ ἂν ἀπιστηθείη *κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο* (481) κατὰ Ὀδυσσέως βαλεῖν ἀποπλέοντος.

244 — 251. *ὄϊς.* forma contracta. Matth. p. 96. 1. ed. — Am. Q.: *ἔμβρυον* (309, 341) ἡμεῖς μὲν τὸ ἐν γαστρὶ, ὁ δὲ Ὅμ. τὸ γεγενημένον. E: *ἔμβρυον* τὸ νεογνὸν τέκνον λέγει, ἀπεναντίας τῇ συνηθείᾳ. ἡ μὲν γὰρ ἔμβρ. λέγει τὸ ἐντὸς τῆς γαστρὸς βρύον, ὅ ἐστι ζῶν κ. θάλλον, βρέφος δὲ τὸ ἐκκύψαν τῆς γαστρός· Ὅμ. δὲ, τὸ νεογιλὸν ἐνταῦθα γαλαθηνὸν *ἔμβρ.* εἰπὼν, *βρέφος* ἐν Ἰλιάδι (ψ', 265.) λέγει οὐ τὸ εἰς φῶς ἤδη προαχθὲν, ἀλλὰ τὸ κατὰ γαστρὸς ἔτι φερόμενον, ἐν τῷ *ἡμίονον βρέφος κυέουσαν.* τὸ δὲ *ὑπ' ἔμβρ. ἧκεν ἑκάστῃ* ἀντὶ τοῦ ὑφῆκε κ. ὑπέβαλε ταῖς ἀμελχθείσαις τὰ γαλαθηνά. ὅθεν λαβὼν Θεόκριτος ἔφη τὸ *μόσχους βουσὶν ὑφέντες.* τὸ δὲ *θρέψας* ἀντὶ τοῦ πήξας· ὅθεν καὶ τροφαλὶς τυροῦ, κ. *τρόφι κῦμα* (Il. λ', 307.). — *ταλάρους* δὲ λέγει, οὓς φθάσας ἔφη *ταρσοὺς* (219), ἀλλοίους δηλαδὴ ὄντας παρὰ τὸν τῆς Ἑλένης (δ', 125, 131), — ὃς καὶ κάλαθος ἴσως ἂν ῥηθείη. — Sch.: *αἰνυμένῳ.* (225 etc.) ἐπιθυμοῦντι, λαμβάνοντι. malim ἐπιθ. λαμβάνειν. — *ποτιδόρπιον.* 234. — *πονησάμενος,* obiens. λ', 9, Il. κ', 70 etc. — *καὶ τότε.* 59.

252 — 255. γ', 71 — 74.

256 — 262. *ἡμῖν — δεισάντων.* σολοικοφανὲς, cujus figurae exempla afferunt E et Cl. ζ, 155, ψ', 205, Il. κ', 187, ξ', 139. cf. ann. ad Soph. Phil. 617. — *αὖτε*, *rursus*, ut antea 236. cf. ε', 29. vel potius accipiendum est δ' αὖτε quo sensu dixit δ' αὖ ε', 221. et alias, ad indicandum modo oppositionem

δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον.
ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„„Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται δέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε, ξείνων τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.""

stationem navis graecae sciscitatus Cyclops deluditur.

„Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
„„νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδέμεν, ἢ ἀλέασθαι.
οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύει.

partium sententiae talem, qualis fieri solet *μὲν* et *δὲ* particulis. v. 266 et ann. ad α', 111. — κατεκλάσθη. δ', 481 etc. — ἡμεῖς τοι Τροίηθεν etc. adscripsit haec Eichh. Virgilio Aen. 1, 528., commemoratis etiam similibus ap. Aeschylum atque Euripidem Supplicibus. — ὁδὸν, κέλευθα. synonyma copulata *ἐμφατικῶς*. „Une scholie du manuscrit (Q.) ambrosien remarque ici cet deux expressions analogues pour exprimer une même idée: *ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα*. Cette figure, très-fréquente dans Virgile (voyez entre autres les obss. sur le v. 414 du 11. et 735 15. ch. de l'Iliade.), se trouve très-rarement dans notre poète." *D. Monibel.* — μητίσασθαι. σ', 27, Il. κ', 48 etc. E et mediae aetatis edd.: *μητιάασθαι*. v. Il. χ', 174.

264—272. ὑπουράνιον κλέος. Il. κ', 212. — κιχανόμενοι, *καταλαμβάνοντες*, *in te incidentes*, ad tuam terram appulsi. δ', 546 etc. — εἴ τι πόροις — ἐστίν. hyperbaton. ordo: — ξεινήϊον, ἥτις — ἐστὶν, ἠὲ καὶ — δωτίνην. — αἰδεῖο, αἴδεο. Il. ω', 503. — φέριστε. α', 405. — ἐπιτιμήτωρ, *vindex*. Am. E.: *ἐπ. βοηθὸς, τῆς τιμῆς ἐπόπτης*. — ὃς — ὀπηδεῖ. η', 165, 181.

272. νηλέϊ θυμῷ, *immisericordi animo*. 287, Il. τ', 227, ι', 493 etc.

273. ν', 237. cf. α', 8 etc.

274—282. δειδέμεν. sic edd. vett., sive *δειδέμεν'*, ut Ald. 3. vulgo: *δειδίμεν*, quod caret analogia. — Am. E.: ἀλέασθαι (δ', 774 etc.). *ἐκφυγεῖν, φροντίδα ποιεῖν*. — ἀλέγουσιν. ζ', 268 etc. — φέρτεροι. ε', 170 etc. Am. Q.: *φέρτερον τὸ κρεῖσσον λέγει, ποιήσας τοὔνομα ἀπὸ τοῦ μᾶλλον φέρειν δύνασθαι τὰ προσπίπτοντα*. — Ap.: *φέρτερος. κρείσσων, παρὰ τὸ ὑπερφέρειν*. v. ann. ad Il. π', 21. Alterus cum in A. 2. legisset *φέλτεροι*, inde exsculpsit *βέλτεροι*, quod nusquam poëta usurpavit, quamvis dixerit *βέλτερον* γ', 282. et saepius in Iliade. scilicet permixtae sunt a librario λ et ρ litterae, ut apud Am. Q. ad δ', 41. — ἀλευάμενος. μ', 157, Il. ε', 28 etc. — πεφιδοίμην, *pepercerim*. Il. ο', 215 etc. — E: εἰ μὴ — κελεύει. *τοῦτο πανούργως εἶπεν ὁ μωρὸς* (malim *μιαρὸς*), *φιλανθρωπίας ἐντεῦθεν ὑποβάλλων ἐλπίδα, ὡς δῆθεν, εἰ θυμὸς κελεύσει, φει-*

ἀλλά μοι εἴφ', ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
ἤ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἦ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω.""
„Ὣς φάτο πειράζων· ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλὰ,
ἀλλά μιν ἄψοῤῥον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·
„„* Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν, ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρῃ προσπελάσας, ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·
αὐτὰρ ἐγὼ ξὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.""

corripit devoratque monstrum duo socios Ulyssis, tum lacte hausto obdormit.

„Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε,
ξὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας, ποτὶ γαίῃ
κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τοὺς δὲ διὰ μελεϊστὶ ταμὼν ὡπλίσσατο δόρπον,
* ἤσθιε δ', ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
ἔγκατά τε, σάρκας τε, καὶ ὀστέα μυελόεντα.
* ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διῒ χεῖρας,
σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,

σόμενος. — ὅπῃ ἔσχες (h. e. κατέσχες) νῆα, *ubi inhibuisti navem*, h. e. appulisti. — εὐεργέα. ϑ', 567. — ἐσχατιῆς. β', 391. — δαείω. Il. κ', 425 etc. — πειράζων. π', 319, ψ', 114, ϑ', 205 etc. — ἄψοῤῥον, *rursus*. Il. δ', 152 etc.

283. Harl.: νέα μέν μοι. οὕτως Ἀρίσταρχος. igitur alii aliud hic legebant. A. 1. et Sch.: νῆα. ponamus hoc: νῆα μὲν κατέαξε. trochaeum pede primo hexametri Aristarchus haud ferens scripsit νέα, ut νέες et νέας, infersitque pronomen metri gratia. at semper poëta dixit νῆα, nec placet ita deproperari vocem gravissimam. quod attinet ad metrum, simili rhythmo ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε Il. α', 193, ὅστις οἵ τ' ἐπέοικε Il. ι', 392, πολλὰ λισσομένω ibidem χ', 91. aliaque hujuscemodi dicta sunt. anapaestus ille Aristarchi et per se durus est, et durior in verbis pluribus (v. ann. ad Il. ι', 5. et supra 44.), quem semel sibi Hom. indulsit Il. ρ', 461., semel Hesiodus Opp. 5.

284—286. πείρασι γαίης. δ', 563, Il. η', 102 etc. — ἄκρῃ. ε', 313, ϑ', 508 etc. — Sch.: προσπελάσας. προσεγγίσας, ἀντὶ τοῦ προσρήξας. Il. μ', 285.: κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται. — αἰπὺν ὄλ. α', 11 etc.

288—290. ἐπὶ — ἴαλλε, *injecit*. ϑ', 443 etc. tmesis, uti et in verbis ξὺν μάρψας (Il. κ', 467.), ποτὶ κόπτε, διὰ ταμὼν, ἐπὶ πίνων. — σκύλακας, *catulos*. μ', 86, υ', 14. — ἐγκέφαλος χ. ῥέε. Il. γ', 300. — δεῦε δὲ γαῖαν. Il. ν', 655 etc.

291. μελεϊστί. ita Sch., interpretatus: διὰ μέλος. Il. ω', 409.: ἦσι κυσὶν μελεϊστὶ ταμών. vulgo: διαμελεϊστί. v. Schn. h. v. Il. ρ', 618.: διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην etc.

292. λέων ὀρ. ζ', 130 etc. — ἀπέλειπεν. scribamus: ὑπέλειπεν, *reliquit*, ut π', 49.: τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης Ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες. cf. η', 230, Il. ψ', 615. ἀπολείπειν Homero valet *deserere*. Il. μ', 169.: οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες Ἄνδρας θηρητῆρας ἀμύνονται περὶ τέκνων. has praepositiones confundi solere docuit Schäferus Melet. cr. p. 22.

293—298. ἔγκατα, *intestina*. Il. λ', 176, qui locus omnino comparandus est, uti et Il. σ', 583. — μυελόεντα semel dixit, saepius μυελόν. Ap.: μυελὸς, τροφή. καὶ μυελόεντα, τροφὴν ἔχοντα etc. indicavit metaphoricam horum verborum significationem, propriam omisit. — ἡμεῖς δέ. v. 236. — ἀνεσχέθομεν, ἀνέσχομεν. Il. η', 412 etc. — σχέτλια, *saeva* vel misera. v. ann. ad Il. κ', 164. — Ap.: ἀμηχανίη, ἀπορία. *desperatio*. ἀ. δ' ἔχε θυμὸν, ut

ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.

deliberat Ulysses, quid faciat inclusus cum sociis, quorum alteros duos postero mane vorat Polyphemus.

τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσι,
* χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν.
„Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.

φόβος ἔχει με ap. Soph. v. ann. ad ρ', 143. — *ἀνδρόμεα*, *humana.* Il. λ', 538 etc. — *ἄκρητον.* β', 341. — *τανυσσ.* Il. δ', 112. cf. Il. π', 485. — „Ovid. Met. 14, 205.: *vidi bina meorum Ter, quater, affligi sociorum corpora terrae, Quae super ipse jacens, hirsuti more leonis, Visceraque, et carnes, oblisisque ossa medullis, Semianimesque artus avidam condebat in alvum.* Macrobius de simili loco Virgilii, Aen. 3, 623.: *narrationem facti*, inquit, *nudam et brevem Maro posuit; contra Hom.* *πάθος* *miscuit, et dolore narrandi invidiam crudelitatis aequavit.* cui obloquitur, suo more, Scaliger Poët. 5, 3. cf. et Euripidem Cyclope, 380—385.“ *E Cl.*

299—308. *μεγαλήτορα θυμόν.* ε', 298 etc. — *ξίφος — μηροῦ.* v. ann. ad Il. α', 190. — *οὐτάμεναι.* τ', 449, Il. φ', 68 etc. — Am. Q.: *ὅθι — ἔχουσιν.* ὅπου αἱ φρένες τὸ ἧπαρ συνέχουσι. *φρένες* δὲ (Il. α', 103 etc.) λέγονται ὁ ὑμὴν ὁ σκέπων τὴν καρδίαν κ. τὸ ἧπαρ. — *χεῖρ' ἐπιμασσ.* sic quidem libri Homerici; sed E: τὸ δὲ *χειρὶ ἐπιμασσ.* ἀντὶ τοῦ αὐτόχειρ ἀψάμενος etc. recte, opinor; itaque scribendum est χείρ' ἐπιμ., *manu tangens* seu *prehendens.* alterum illud qua ratione dicatur, nescio; nec me movet, quod ap. ipsum E χεῖρ' legitur in lemmate, pravo more librariorum, vulgata ibi inculcantium. — *θυμὸς*, *animus*; consilium, a causa. — *ἀπωλόμεθ' α. ὄλ.* α', 166.: *ἀπόλωλε κακὸν μόρον*, ubi v. ann. D. Montbel.: „Spondanus disserte longuement pour prouver qu' Ulysse punissait bien plus le Cyclope en le privant de la vue qu'en lui donnant la mort. Barnès observe très-bien que le véritable motif d'Ul. pour ne pas tuer le Cyclope, c'est que, même avec l'aide de ses compagnons, il n'aurait pas pu soulever la pierre qui fermait l'entrée de la caverne, comme le dit Ul. immédiatement après. Cependant il y a bien quelque chose à dire à tout ce récit; et, puisque le Cycl. est assez fort pour enlever aisément cette énorme pierre que plusieurs hommes réunis ne pouvaient déranger même au moyen d'un levier, comment se laisse-t-il aveugler sans se défendre, sans étendre de tous côtés ses bras vigoureux, et mettre en fuite ces hommes faibles qui percent tranquillement son oeil avec un pieu brûlant, comme un charron perce une poutre avec un vilebrequin? Toutes ces inventions bizarres, exagérées par la crédulité des peuples, n'étaient pas toujours pesées au poids de la raison et de la vraisemblance.“ vere hoc dixit vir doctissimus. excusemus tamen *ἀμηχανίαν* Cyclopis, metuentis ne coecus persequens Graecos offendat ad parietes speluncae vastae et sinuosae. persequitur quidem illos ap. Euripidem, sed Choro quaerente, num quem habeat, flebiliter respondet, Cycl. 654.: *κακόν γε πρὸς κακῷ· τὸν κρανίον Παίσας κατέαγα.* igitur considit in foribus antri, palpans, ne quis effugiat. — *κλυτὰ μῆλα*, *clamosas oves*, h. e. balantes. minus probabiliter interpres: *egregia pecora.* v. ann. ad 364 et Il. ξ', 361. ceterum cf. 244—251.

αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
ξὺν δ᾽ ὅγε δ᾽ αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δεῖπνον.

egresso illo Ulysses clavam ingentem, quam in antro jacere videt, ope sociorum levigat acuitque et adustam sub stercore abscondit, ad exurendum dormientis oculum.

δειπνήσας δ᾽ ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἂψ ἐπέθηχ᾽, ὡσεί τε φαρέτρῃ πῶμ᾽ ἐπιθείη.
πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
χλωρὸν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη
αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες,
ὅσσον θ᾽ ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
φορτίδος, εὐρείης, ἥτ᾽ ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι.
τοῦ μὲν ὅσον τ᾽ ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς,
καὶ παρέθηχ᾽ ἑτάροισιν, ἀποξῦσαι δ᾽ ἐκέλευσα.
οἱ δ᾽ ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ᾽ ἐθόωσα παραστὰς
ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ.
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
* ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ᾽ ἤλιθα πολλή·

314—316. πῶμ᾽, *operculum*. β΄, 353, Il. δ΄, 116 etc. — Am. Q.: πολλῷ δ᾽ ἐν (sic) ῥοίζῳ. ἐμφαντικῶς πρὸς τὸ μέγεθος, εἴ γε ὅλην ποίμνην ῥοιζήσας ἐξάγει πρὸς τὸ ὄρος. τὸ γὰρ σύριγγι χρήσασθαι ποιμαίνοντα ἡμέρου ποιμένος. contra E ῥοιζεῖν idem esse putat ac συρίττειν vel ψιττάζειν ap. Paus., τὸ ποιμενικῶς φθέγγεσθαι. — Am. B.: Ἰωνικὸν, ὥσπερ ἡ ῥοῖζος, οὕτω παρά τισι καὶ ἡ λιμός. v. Schn. v. λιμός. Alterus quoque ex nonnullis codicum suorum: πολλῷ. — κακὰ βυσσ. θ΄, 273. cf. δ΄, 676 etc.

318. 424, λ΄, 230, Il. β΄, 5.

319—329. Κύκλωπος γὰρ etc. sententia causalis loco priore posita, sicut α΄, 337, ε΄, 404, Il. η΄, 73 etc. — ῥόπαλον, *clava*. λ΄, 575, ρ΄, 236, Il. λ΄, 559, 561. — σηκῷ τινι. 219. — χλωρὸν, *viride*. π΄, 47. μέλι χλ. dixit κ΄, 234 et Il. λ΄, 631, saepe autem χλ. δέος per metaphoram, velut μ΄, 243, Il. η΄, 479. — ἐλαΐνεον. 394. ἐλάϊνον dixit 382. cf. ε΄, 236. — αὐανθὲν, ξηρανθέν. Ex E. — ἐΐσκομεν. λ΄, 363, ζ΄, 152 etc. — ἐεικοσόροιο, εἰκοσήρεος. Am. Q. et E.: τὴν ὑπὸ εἴκοσι ἐρετῶν ἐρεσσομένην. E: εἰς δὲ τὸ ἐεικόσορος γράφουσιν οἱ παλαιοὶ, ὅτι εἰκόσορος μὲν διὰ τοῦ ο, πεντηκόντερος δὲ διὰ τοῦ ε etc. — φορτίδος, εὐρ. ε΄, 250. — ἐκπεράᾳ. η΄, 35, θ΄, 561. — ὄργυιαν. κ΄, 167, Il. ψ΄, 327. — ἀποξῦσαι. hoc dedi auctore Buttmanno *Lexil.* 2. p. 70. v. ann. ad ζ΄, 269. — ὁμαλὸν ποίησαν, *aequarunt*, laevigarunt. — ἐθόωσα, *acui*. v. Buttm. l. c. p. 63. — ἄφαρ, ἔπειτα. α΄, 410 etc. — H. et Sch.: ἐπυράκτεον. ἐπύρουν εἰς τὸ δαλὸν ποιῆσαι. — ἐν πυρὶ κηλέῳ. θ΄, 435 etc. — Harl.: ὑπὸ κόπρῳ. Ἀριστοφάνης ὑ. κόπρου, ὡς ὑπὸ κόλπου, ὑπὸ μάλης δέ τι φέρει. v. Il. ω΄, 636.

330. μεγάλ᾽ ἤλιθα. male haec verba habuerunt Eustathium. ἐν δὲ τῷ μεγ. ἤλ. πολλῇ, inquit, ἢ ἐκ παραλλήλου ταυτὸν τῷ μεγάλα καὶ ἤλιθα, ἢ κατὰ συναλοιφὴν ἔστι νοῆσαι, κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλου. εὐρὺ γὰρ (337.) καὶ μέγα τὸ σπήλαιον, κ. πολλὴν κεχυμένην ἔχον κόπρον. harum rationum neutra probari potest, nec dubium est, quin haec maculam corruptionis susceperint. suadeo, ita scribamus: ἢ ῥα κ. σπεῖος κ. μέγα ἤλ. πολλή. de ο et ου confusis dixi ann. ad η΄, 107.

αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
ὅστις τολμήσειεν, ἐμοὶ ξὺν μοχλὸν ἀείρας,
τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι,
τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.

vespere iterum redit Polyphemus, paremque sibi coenam apparat, maribus quoque ovibus, velut fataliter, actis in speluncam.

ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων,
αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
πάντα μάλ', οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
ἤ τοι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
ξὺν ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δόρπον.

vinum illi offert Ulysses;

καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς,
κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·

postquam vero semel positum erat *σπείους*, mutarunt nimirum *μέγα*, quod quo referendum esset, non haberent. vel ortum est *Λ* ex *Α* simili, quod antecedit. ε', 483.: *φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή*, similiterque ξ', 215 et τ', 443, nusquam *μεγάλ' ἤλιθα*.

331—335. *πεπαλάχθαι*, *sortiri*. v. Schn. v. *παλάσσω* et ann. ad Il. λ', 98. — *τρίψαι*, *terere*. Il. υ', 496. — *ὅτε — ἱκάνοι*. Il. κ', 96. cf. β', 41 etc. — *ἐλέγμην*, h. e. *ἐλελέγμην*, ut *ἐδέγμην*, *ἐδεδέγμην* 512, *λύμην*, *ἐλελύμην* Il. φ', 80, *delectus sum*. plusquamp. sensu simile aoristo *ἐλέχθην*, quem ex aliquot suis codd. et Eustathio sumsit Alterus, primum, opinor, interpretandi gratia adscriptum. v. Matth. §. 505, III, 2.

336—339. *ἑσπέριος*, *vespertinus*, vesperi. 452. Horat. Epod. 16, 51.: *nec vespertinus circumgemit ursus ovile.* — *καλλίτριχα μῆλα*. 469. alias hoc equorum est epitheton: v. γ', 475 etc. — *πάντα μάλα*, ut π', 286, τ', 5, Il. λ', 768 etc. — *βαθ. ἔκτ. αὐλῆς*. 239. — *ὀϊσάμενος* (213), *auguratus*, imminere malum, nec sibi facultatem fore exeundi antro et gregem pascendi postero die. libri MSS. et recentius editi haud male *ἤ τι ὀϊσ.*, sed antiquitus excusi, in quibus Ald. 3. et Plut. Coriolano, item W et B: *ἤ τοι ὀϊσ.*, quod nolui mutare.

344. male codd.: *σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε.* saepe mala manus inculcavit *δὲ* particulam, qua hic quidem nescio quis ineptus fulsisse videtur versum. v. Aristoph. Ach. 612, Aeschyl. Agam. 1220 etc.

346. E: *κισσύβιον*. *ποιμενικὸν ποτήριον ἐκ κισσίνου, φασὶ, ξύλου, ὁποῖον καὶ τῷ συβώτῃ ἐν τοῖς ἑξῆς* (ξ, 78, π', 52.) *Εὐμαίῳ ἐστὶν, ὡς δηλοῖ, φασὶ, καὶ Τιμόθεος, ἐν τῷ κατ' αὐτὸν Κύκλωπι παραφράσας οὕτως· ἓν μὲν δέπας κίσσινον, μελαίνας σταγόνος ἀμβρότας ἀφρῷ βρυάζον, εἴκοσι δ' ὕδατος μέτρ' ἔχευεν.* (209.) — *δοκεῖ δὲ Αἰολικῶς τὸ κισσύβιον τρέψαι τὸ ο εἰς υ, εἴπερ ἀπὸ τοῦ κισσοῦ γίνεται. γίνεται δὲ πάντως, ὡς τῷ ἠρημένῳ* (scr. *εἰρημένῳ*) *Τιμοθέῳ καὶ ἄλλοι συγγράφουσι, καθὰ δηλοῖ ὁ εἰπὼν ὅτι κισσύβιον μονωτὸν ποτήριον, ὅπερ εἰκάσειεν ἄν τις ὑπὸ ποιμένων πρῶτον ἐργασθῆναι ἐκ κισσίνου ξύλου* etc. D. Montbel.: — „Ce mot est caractérisé par les interprètes de *ποιμενικὸν*, vel *ἀγροικικὸν*, seu *ἀγροτικὸν ποτήριον* (Etym. M. v. *κισσύβιον*, Sch. ed. a Buttm., E.), *la coupe rustique, la coupe des bergers.* Euripide (Andromed. fragm. 27, 2. *Both.*) rend ce mot par *σκύφος κίσσινον*, *la coupe de lierre.* (Athen. 11, 477, A.) C'est de là sans doute qu'était venu le préjugé que de boire dans une coupe de

„„Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
ὄφρ' εἰδῇς, οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.““
„Ὣς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο, καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' ᾔτεε δεύτερον αὖτις·
„„Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει,
ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀποῤῥώξ.““

quo vino iterum iterumque hausto Polyphemus, postquam Ulyssi, qui se Neminem appellari dixerat, ultimum se illum comesurum esse promisit, somno gravi oppressus concidit.

„*Ὣς ἔφατ', αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι·

lierre guérissait les mélancoliques. *Hujus quoque ligni* (scil. hederae), dit Pline (H. N. 24, 47.), *vase splenicos bibentes sanari invenio.* On aura dit d'abord aux hypocondriaques: *buvez dans le cissybion;* c'est-à-dire: *Menez une vie sobre et active comme les gens de la campagne*, et dans la suite on en a fait un aphorisme que Sérénus Samonicus (de Medic. 24, v. 1—4, p. 1595 Corp. poët.) rend ainsi: *Quando lien tumido circumligat ilia vinclo, Et plenum splenis demonstrant membra rigorem, Mollibus ex hederae tornantur pocula lignis: Hinc trahet assuetos aeger quoscunque liquores.*“ Eurip. de Polyphemo, Cycl. 373.: *σκύφος τε κισσοῦ παρέθετ' εἰς εὖρος τριῶν Πηχέων, βάθος δὲ τεσσάρων ἐφαίνετο.* ibi Musgrav.: „*ποτῆρα κίσσινον* vocat Alcest. 730., Hom. et Theocr. uno verbo *κισσύβιον.*“ Alcestidis quoque loco illo significari videtur magnum poculum, quod et convenit pastoribus, non mediocriter sitientibus aestate sub dio. alioqui *ποτὴρ κίσσινος* alienus esset a regia Admeti. E: — *ὡς δὲ καὶ μέγα ἦν τὸ τοῦ Κύκλωπος εἴτε κισσύβιον, εἴτε σκύφος, εἴτε δέπας, φανερὸν ἐξ ὧν ἐκεῖνος ἔπαθεν· οὐ μόνον γὰρ τὸ τῆς πόσεως τοῦ τοιούτου οἴνου ἄηθες ἔσφηλεν ἐκεῖνον, τὰ πολλὰ γαλακτοποτοῦντα κ. δυνάμεως οἰνηρᾶς τοιᾶσδε μὴ πεπειραμένον, ἀλλ', ὡς εἰκὸς, καὶ τὸ τοῦ ποτηρίου μέγεθος· οὐ γὰρ ἂν ἄλλως τρὶς πιὼν κατηνέχθη οὕτως ὑπὸ μέθης ὁ τηλικοῦτος.*

347—359. *τῆ, λάβε.* ε', 346 etc. versus hypermeter, ut Il. μ', 381, ubi jam nolim *ῥέα* pronuntiari *μονοσυλλάβως.* neque opus scribi *κρέ'.* — E: *τὸ ναῦς ἐκεκεύθει οὐκ ἀνομοίως ἔχει πρὸς τὸ δῶμ' ἐκάλυψε* (imo: *κῶμ' ἐκ.*, σ', 201.) · *περιοχὴν γὰρ τῶν ἐντὸς καὶ ἄμφω δηλοῦσι.* — *λοιβὴν*, *libamen*, velut deo, quoniam Cyclopes diis superiores esse dixit 276. ironia. — *ἀνεκτῶς*, *tolerabiliter.* Il. ϑ', 354. — *σχέτλιε.* 494, Il. π', 203 etc. — *κατὰ μοῖραν.* β', 251 etc. — Ap.: *ἥσατο.* *ἥσθη.* v. Matth. §. 495. E: — *τὸ μὲν ἥσατο — πίνων ἐτυμολογικῶς ἐφράσθη· παρὰ τὸ ἦσαι γὰρ τὸ ἡδύ.* — *πρόφρων*, *lubens*, benigne. β', 230 etc. — *ζείδωρος ἄρ.* δ', 229 etc. — *ἐριστάφυλον.* 111. — *ἀποῤῥώξ*, *ἀπόῤῥηγμα.* tropice dictum. κ', 514, Il. β', 755. *ἀκτὰς ἀποῤῥῶγας* dixit ν', 98.

360. codex Harl.: *αὐτὰρ οἱ.* appictum: *γρ. αὐτάρ οἱ.* voluit ille procul dubio *ἀτάρ οἱ.* probabiliter Buttmann., neglecto digammate offensus: *Ὣς φάτ', ἀτάρ οἱ.*

361—365. *ἀφραδίῃσιν*, *ἀνοίαις.* κ', 27, Il. ε', 649 etc. — *περὶ φρ. ἤλ.* *περιήλυθε φρ.*, *circumvenit* atque ob-

„„Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης.
Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
μήτηρ, ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.“ “
„Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
„„Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.“ “
„Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα
κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, καδδέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,

scuravit mentem. — *εἰρωτᾷς*. δ', 347 etc. — Am. Q.: *ὄνομα κλυτόν*. *κλυτὸν* οὐκ ἔνδοξον, ἀλλ' ἐξ οὗ καλοῦμαι, ὅ ἐστιν ἐπώνυμον, ὡς καὶ Ἴβυκος *κλυτὸς ὄρθρος* (v. Etym. M. v. ἠώς. *Buttm.*), ὁ καλούμενος. cf. E et ann. ad 308. — *ὑπέστης*, *promisisti*. κ', 483, Il. δ', 267 etc.

366. *Οὖτις ἔμοιγ' ὄνομα*. sic MSS. praeter A. 4., in quo legitur ὄνομ' ἔστ', ut in priscis mediaeque aetatis edd., quod Metrico debetur. v. ann. ad 44. E: ψευδόμενος ἐν καιρῷ συμφερόντως ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἑταίροις ἐπάγει *Οὖτις ἔμοι γ' οὔνομα* (sic), καὶ ἵνα μὴ ἐπιστήσας τυχὸν ὁ Πολύφημος τῷ παραλογισμῷ γνῷ *οὔτις* τὸν (τὸ) σύνθετον ἐκ δύο λέξεων, τοῦ ου κ. τοῦ τις, ὅπερ οὐ βούλεται Ὀδ., ἐπάγει αἰτιατικὴν ἐν ἁπλότητι, ἤγουν ἀσύνθετον, λέγων *Οὖτιν* — *ἑταῖροι*, ὡς ἀπὸ εὐθείας τῆς Οὖτις Οὔτιδος, οὗ αἰτιατικὴ τὸν Οὖτιν, ὁμοίως τῷ ὁ Πάρις τὸν Πάριν. — ἡ δὲ τοιαύτη Ὁμηρικὴ δεξιότης ὑποκινήσασά τινας τῶν νεωτέρων εἰς ὅμοιον ζῆλον ἀπήγαγεν εἰς ἀστεϊσμούς. Ἐπίχαρμος γοῦν εἰπὼν τὸ *ὁ Ζεύς μ' ἐκάλεσε, Πέλοπί γ' ἔρανον ἑστιῶν*, ὃ δὴ ἀπαλλαγὲν τῆς συναλοιφῆς ἐράνου ἑστίασιν δηλοῖ, κ. ἀκούσας δῆθεν ἔκ τινος τὸ *ἦ παμπόνηρον ὄψον, ὦ 'τὰν, ὁ γέρανος*, διασαφεῖ ἐπαγαγὼν τὸ *ἀλλ' οὔτι γέρανον, ἀλλ'* (scr. metri gratia, siquidem hi sunt senarii: *ἀλλά γ'*.) *ἔρανόν τοι λέγω*. — παλαιὸς μέν τις ἐπίγραμμα τωθαστικὸν εἴς τινα ἰατρὸν Ἄκρωνα ἔγραψεν οὕτως· *Ἄκρων', ἰατρὸν ἄκρον Ἀκραγαντίνων*, ἐπίτηδες οὕτω γράψας ἐκεῖνος, κ. οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος. οἱ δὲ νεώτεροι ταῦτα κ. ὅσα τοιαῦτα ζηλώσαντες (πολλὰ δ' ἐν τοῖς παλαιοῖς εὕρηται ὅμοια, ὡς πολλαχοῦ δεδήλωται) γρίφους ἐμελέτησαν πλέκειν, οὓς ὠνόμασαν σχέδη (*Wortspiele, calembourgs*). — ἐμφανῶς δὲ λόγος ἐπὶ λόγῳ κ. λαβύρινθος ἐμφαίνεται, ὃν οἱ ὕστερον σχεδικοὶ ἐπετηδεύσαντο ἐν τῷ *Αἰγεῖ συνοικήσουσα, τῷ Πανδίονος* (Eurip. Med. 1326.), ὃ γραφὲν περὶ τοῦ ἥρωος Αἰγέως ἐν δυσὶ διφθόγγοις ἡ σοφὴ ἑταῖρα Θαῒς διὰ τῆς αι διφθόγγου κ. τοῦ ἰῶτα ἐξέδοτο, ὡς ἀπὸ τοῦ αἲξ αἰγὸς αἰγί. Γράσωνος γάρ τινος παρωνομάσθαι δοκοῦντος ἀπὸ γράσου, ὃς δηλοῖ τὴν τῶν αἰγῶν ὀδμὴν, ἐπεὶ πρὸς αὐτὸν πορευομένην ἤρετό τις, ποῦ (ποῖ) ἄπεισιν, ἔφη *αἰγὶ συνοικ.* (ξυνοικ.) *τῷ Πανδ.* etc. „Ptolémée Éphestion (Photii Bibl. cod. 190, p. 473. cf. les notes de Clarke à ce v. 366, et Eustath. p. 1634, 55.) dit que *Οὖτις* était le vrai nom d'Ulysse, *parce qu'il avait de grandes oreilles*, διότι ὦτα μεγάλα εἶχε. — Comme le Hollandais De Grave supposait qu'Hom. était de Hollande, le Suédois Ramus fait d'Ulysse une divinité scandinave. „De l'accusatif *outin*,“ dit-il (Tractatus historico-geograph. a Jona Ramo, p. 45.), „que les habitants du Nord n'ont pas su distinguer du nominatif *outis*, ils ont fait *Otin*, et puis *Odin*.“ — E Montb. Duportus in Gnomologia, notante Cl.: „porro hinc ap. Theocritum (? v. Anthol. Palat. 2. p. 603.) poëmate, quod inscribitur *Σύριγξ*, Penelope appellatur *Οὐδενὸς εὐνάτειρα*.“ bene Montbel. *Οὖτιν* reddidit *Personne*, Vossius *Niemand*.

369—374. *πύματον*. β', 20 etc. — *ἔδομαι*, *edam*. Matth. §. 233. — Ap.: *ἀποδοχμώσας*. πλαγιώσας, πλάγιον παραβεβληκὼς τὸν τράχηλον. hymn. in Merc. 145.: Ἑρμῆς Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν. — Sch.: *πανδαμάτωρ* (Il. ω', 4.). ἐπιθετικῶς ὁ ὕπνος, ὁ πάντας δαμάζων, κ. θεοὺς, κ. ἀνθρώπους. — *φάρυγος*, *e gutture*. Am. Q.: συνεκδοχικῶς τοῦ στόματος. φάρυγγα γὰρ καλοῦσι τὴν ἔνδον ἀχανίαν τοῦ σώματος, εἰς ἣν ἀνη-

ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.

animose Graeci exsequuntur consilium suum.

καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
εἵως θερμαίνοιτο, ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
θάρσυνον, μήτις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
ἅψεσθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
καὶ τότ' ἐγὼ ἆσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι,
ἁψάμενοι ἑκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
δινέομεν. τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἐόντα·
πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμή,
γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα,

κει τὰ δύο στόματα, τό τε τοῦ οἰσοφάγου κ. τοῦ λάρυγγος. καὶ οἰσοφάγος μὲν λέγεται, ὥς φασιν οἱ τῶν ἰατρῶν παῖδες, τὸ δεχόμενον τὰ σιτία, ἤτοι ὁ στόμαχος, λάρυγξ δὲ αὐτὸ (malim αὖ) τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἠχήν. formam φάρυγος a φάρυξ habet etiam Tragicus Cyclope, 568., a qua ductum φαρύγεθρον memorat E. — idem: *ψωμοί*, τὰ λεπτὰ κόμματα τῶν ἀνδρομέων κρεῶν. ὅθεν καὶ ψωμὸς ἄρτου ὁ παρ' Ἡσιόδῳ βλωμός. (similiter Am. B., sed proprie ἄρτον ὀκτάβλωμον dixit Hesiodus Opp. 442. Hesych.: βλωμὸς, ἰσχνὸς ψωμὸς, *bucca, frustum.*) χρήσιμος δὲ ἡ λέξις καὶ εἰς τὸ *νέκταρ ἐῳνοχόει* (Il. δ', 3). ὡς γὰρ ἀσύνηθες τὸ οἰνοχοεῖν ἐπὶ νέκταρος, οὕτω καὶ ἐπὶ κρεάτων ὁ ψωμός· εἴληπται ὅμως καὶ ἄμφω ἐκ τῆς κοινῆς κ. γνωριμωτάτης χρήσεως. — *ἐρεύγετο*, *eructabat.* ε', 403 etc. — E: τὸ δὲ *οἰνοβαρείων* (κ', 555, φ', 304. cf. Il. α', 225.) ἐκ τοῦ οἰνοβαρεῖν γίνεται, παραχθὲν ὡς τὸ θείω, κιχείω, κ. τὰ τοιαῦτα. „Virg. Aen. 3, 630.: *simul expletus dapibus, vinoque sepultus, Cervicem inflexam posuit, jacuitque per antrum Immensus, saniem eructans ac frusta, cruento Per somnum commixta mero, nos, magna precati Numina, sortitique vices, una undique circum Fundimur, et telo lumen terebramus acuto Ingens, quod torva solum sub fronte latebat, Argolici clipei aut Phoebeae lampadis instar.*“ Eichh.

377—387. *ὑποδδείσας*, *subveritus.* κ', 296, Il. μ', 413 etc. — *ἀναδύῃ*, *refugeret.* Il. η', 217. — Harl. et Sch.: *διεφαίνετο.* διαφανὴς ἦν, ὅτι πεπύρωτο. — *ἐγὼ* A. 4. vulgo ἐγὼν, cumulatis homoeoteleutis. — *ἐφύπερθεν*, *superne.* δ', 150 etc. — *ἀερθεὶς*, *arrectus.* θ, 375 etc. — *δόρυ νήϊον.* Il. ο', 410, ρ', 744. — *τρυπάνῳ*, — *ἱμάντι.* v. Schn. v. τρύπανον. — *ὑποσσείουσιν* τὸ τρύπανον. — *ἐμμενὲς αἰεί.* φ', 69, Il. κ', 361 etc. — *πυριήκεα*, *aciem igneam habentem.* Am. B.: — δύναται δὲ *πυριήκης* εἶναι καὶ ὁ πυρίνην ἔχων ἀκὴν, ἀφ' ἧς ἡ ἀκονή. cf. E. simile τανυήκης κ', 439 etc.

388—391. Am. Q. et B.: *τὸν δ' αἷμα.* τὸν μοχλὸν λέγει etc. — *εὗσεν*, *cremavit.* ξ', 75, 426. — *ἀϋτμή*, *vapor.* π', 290, Il. ι', 609 etc. — *γλήνης*, *pupillae.* Il. θ', 164, ξ', 494. — Ap.: *σφαραγ.* ὁ μὲν Ἀπίων, ἐψόφουν· ὁ δὲ Ἡλιόδωρος βέλτιον (?) κατεπονοῦντο. similiter Scholl. v. inferius 440 et Schn. h. v. et v. ἐρισφάραγος. — *ῥίζαι*, *radices oculi.* τροπικῶς dixit partem infimam. Eurip. Herc. fur. 842.: ῥίζας τ' ἐν ὄσσοις αἱματῶπας ἐκβαλών. Hesych.: ῥίζαι, αἱ θέσεις τοῦ ὀφθαλμοῦ, quod huc pertinet. — *σκέπαρνον.* ε', 237.

* φαρμάσσων (το γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν),
ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.

horrendum Polyphemus ejulans, derepta trabe, conclamat Cyclopas.

* σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρη·
ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο, πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔῤῥιψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων,
αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
ᾤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος, ὅττι ἑ κήδοι·
„„Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
ἦ μήτις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνῃ,
ἦ μήτις σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ, ἠὲ βίηφι;““
„Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
„„ὦ φίλοι, Οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφιν!““

393. *φαρμάσσων*, *medicans*, h. e. sine metaphora *durans*. *στομοῦται γὰρ σίδηρος τοιαύτῃ βαφῇ*, inquit E, *καὶ κράτος ἔχει, ὅ ἐστι καρτερὸς γίνεται, πυκνούμενος εἰς πλέον.* — alienum est *αὖτε*, aptum *αὐτὸ*, *αὐτὸ κράτος σιδήρου*, *ipsum*, h. e. verum atque germanum, *robur ferri.* sic *αὐτὸν Καύκασον* dixit Aeschylus Prom. 744, Pindarus Nem. 9, 16. *αὐτὰν ἄθλων κορυφάν.* cf. ann. ad Aristoph. Av. 512, quemque ibi laudavimus, fuse dicentem de *αὐτὸς* emphatico, Piersonum Verisim. 2, 9.

394. Am. B.: *σίζεν ἀντὶ τοῦ ἐσύριζεν, ἤτοι φωνὴν ἀπετέλει ὡς ἐπὶ τοῦ βαπτομένου σιδήρου. μίμημα ἤχου,* inquit Ap.; quod genus late patet.

395. apage insulsum istud *μέγα!* saepe Hom. dixit *σμερδαλέον* vel *σμερδαλέα*, nunquam non modo ille, sed quisquam, *σμερδαλέον μέγα*, quemadmodum nec nostratium paulo humanior dixerit *fürchterlich sehr*, ne risum debeat ob frigidam tautologiam. scribendum sine controversia: *σμερδαλέον δ' ὁ μὲν ᾤμωξεν.* non semel turbavit apostrophus neglectus, praesertim in scriptura continua: v. ann. ad Il. φ', 244., Aeschyl. Theb. 595, Eurip. Or. 1425, Aristoph. Ran. 521 etc. nec ita raro librarii *ν* et *γ*, ipsaque verba *μὲν* et *μέγα*, permiscuerunt. epigrammatarius codice antiquo, Anthol. 2. p. 316.: *πρᾶγμα μέγ' ἔσθ' ὁ φίλος πάνυ δύσκολον*, at Planudes et recentiores recte: *πρᾶγμα μὲν* etc. v. ibi Jacobs. 3. p. 656. Virg. Aen. 3, 664.: *dentibus infrendens gemitu.* et 672.: *clamorem immensum tollit, quo pontus* (scrib. *portus.* v. 570, 676.) *et omnes Contremuere undae, penitusque exterrita tellus Italiae, curvisque immugiit Aetna cavernis.* praeterea Eichh. comparari jussit Ovid. Met. 14, 158—220, et Ariostum *Orl. fur.* 17, 29. et 30., ubi haec leguntur: *Vedemmo l'Orco a noi venir correndo Lungo il lito del mar, terribil mostro. — Verso noi vien, come vi dico, lungo Il lito, e par ch'un monticel sia mosso* etc. viros tantummodo devorabat Orcus ille, non feminas, quas nullas secum habuisse memoratur Ulysses in navibus, cum affatim esset captivarum. igitur prius vendidisse eas putandus est, utpote lucri studiosus, quem propter ipsum Cyclopem adire sustinuit (229).

397—405. *ἐξέρυσ'*. Il. ε', 112 etc. — *πεφυρμένον*, *foedatum.* ρ', 103, Il. ω', 162 etc. — *ἀλύων*, *haud compos sui*, attonitus. v. Il. ε', 352., et de longa media hujus verbi, quae corripitur in thesi, ann. ad Soph. Phil. 167. — *ἤπυε*, *clamabat.* κ', 83, Il. ξ', 399. — E: *ἄκριες* (κ', 281 etc.) *κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἄκρα ὀρῶν, λόφοι, ἐσχατιαὶ, γωνιαί· καὶ ἀκρίζειν τὸ τὰ ἄκρα ἐπιπορεύεσθαι, ὃ καὶ ἐξακρίζειν Εὐριπίδης* (Or. 261.) *φησὶν* etc. — *κήδοι*, *affligeret.* γ', 223, Il. ι', 615 etc. — *ἀρημένος.* ζ', 2. — *ἐλαύνῃ* A. 3. inter versus, sed a m. 1. ceteri codd. soloece: *ἐλαύνει.* Ald. 3. et alii vett. *ἤ μήτις* utroque loco.

qui, Neminis ut audiunt nomen, a nemine mortali laesum esse Polyphemum existimantes, redeunt, sicut venerant.

„Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται, οἶον ἐόντα,
νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι.
ἀλλὰ σύγ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.““

graviter gemens Cyclops foribus devolvit petram, in iisque considit, effugientes Graecos arrepturus.

„Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων,
αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.

dolus Ulyssis.

αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
εὑροίμην. πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
ὥστε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
* ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐΰτρεφέες, δασύμαλλοι,
καλοί τε, μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
τοὺς ἀκέων ξυνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι,
τῇς ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
ξύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκε,

413—423. *ἐμὸν — φίλον κῆρ*, ut *σὸν φίλον κῆρ π'*, 274. alioqui suaderem *ἐμοί*. mire 2 codd. Vind., quos Alterus expressit: *φίλ' ἦτορ*. ferri posset hoc: *ἐγέλα φίλον ἦτ.*: sed nihil mutandum esse censeo. sic et inferius 459. quidam ap. Cl.: *καδδ' ἐμὸν ἦτορ*. — *ὠδίνων ὀδύνῃσι*. parechesin notavit E. deinde: *τὸ δὲ ὠδίνειν*, inquit, *κυρίως ἐπὶ γυναικῶν τεθειμένον σφοδρὰν ἐνταῦθα ὀδύνην δηλοῖ* etc. v. Il. λ', 269. et Schn. v. *ὠδίνω*. — *ψηλαφόων*, *palpans*. — *περὶ ψυχῆς*, *de anima*, de vita. adscripsit E Il. χ', 161.

425. versus non optime tornatus: nam tribrachus *ὄϊες* in duos pedes divisus, velut 431., nihil offensionis haberet, totum vero pedem, eumque alterum, solus explens merito displicet. scilicet facilius hoc ferrem *ὄϊες ἄρσενες ἦσαν*, quia licentiae regnant in principiis versuum, quemadmodum Il. κ', 484. dixit *ἄορὶ θεινομένων*. nunc infuscatam esse arbitror Homeri orationem hanc: *ἄρσενές οἱ ὄϊες ἔσαν εὐτρεφέες*, eamque ostendisse putem Aristarchi olim exemplaria. certe Am. Q. et B.: *Ἀρίσταρχος ὄϊες*. id Buttmanno legendum videbatur *οἴϊες*, nec prior veritus erat Barn. ponere *οἴϊες*. male. scripserat, opinor, Aristarchus *οἱ ὄϊες*, quod, forte omisso simili per oscitationem librariorum, degeneravit in *οἶες*, mox *οἶες* vel *ὄϊες*. jam *εὐτρεφέες* sine diaeresi neminem male habebit, cum harum rerum Homerus sit liberrimus, *εὐφροσύνη* dicens 6., sexti autem libri 156. *ἐϋφροσύνῃσιν*, aliaque passim similia usurpans, pro necessitate metri et more illius temporis. denique *οἱ* pronomen ex quo perierat, titubanti versui succurentes Metrici dedisse videntur *ἦσαν*.

426—435. *ἰοδνεφές*. δ', 135. — *ξυνέεργον*, *colligabam*. μ', 424, ξ', 72. cf. Il. ξ', 36. — *λύγοισι*, *viminibus*. κ', 166, Il. λ', 105. — *ξύντρεις*, ut *ξύνδυο* hymno in Ven., 74, *tres simul*, *duo simul*. *ξυνεείκοσι* dixit ξ', 98. — *αἰνύμενος*, *sumens*, prehendens.

τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην, σώοντες ἑταίρους.
τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(ἀρνειὸς γὰρ ἔην, μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.

mane Polyphemus pastum emittit gregem, singularum ovium terga palpans.

„Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα.
θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι
τειρόμενος πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.

majorem arietem, ultimo exeuntem, oratione pathetica compellat.

ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἐμοὶ, πυκινὰ φρονέοντι.
τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
„„Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων

225 etc. — τρεῖς δὲ, τρεῖς δή. — ἄριστος, optimus, h. e. *maximus*, quali opus erat ad tuto efferendum Ulyssem, quem nemo erat qui medio trium arietum subligaret, ut ipse subligarat socios, ne comprehenderentur a Polyphemo palpante. — ἐλυσθεὶς, *subvolutus*. — κείμην, *jacebam*, h. e. suspensus eram. inusitate dictum. — ἀώτου (α', 443.) θεσπ., *velleris divini*, h. e. crassi. — στρεφθεὶς, *circumfusus*. — νωλεμέως, *firmiter*. δ', 288 etc. — τετλ. θυμῷ. δ', 447 etc.

438—443. καὶ — μῆλα. v. ann. ad 239. — ἐμέμηκον. E: συλληπτικῶς τὸ μηκᾶσθαι καὶ τὰς ὄϊς δηλοῖ, ἐφ' ὧν τὸ βληχᾶσθαι (μ', 266.) κυριολεκτεῖται. τὸ γὰρ μηκᾶσθαι κυρίως ἐπὶ αἰγῶν λέγεται. (124 etc.) τὸ δὲ ἀνήμελκτοι ἐκ τοῦ ἀνάμελκτοι ἐμηκύνθη κατὰ τροπὴν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἀλέγω τὸ ἀπηλεγέως γίνεται. ἰστέον δὲ ὡς λυπεῖ τὰ, ὡς ἐῤῥέθη, ἀνήμελκτα ζῶα ὁ τοῦ γάλακτος πλεονασμὸς, διατείνων τοὺς μαστοὺς, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο. v. ann. ad 390. — ἐπεμαίετο, *attrectabat*. λ', 531, Il. ε', 748 etc. — εἰροπόκων. Il. ε', 137.

445, 446. λάχνῳ, *vellere*. λάχνην dixit λ', 320, Il. β', 219, κ', 134. — στεινόμενος, *pressus*, gravatus. 219. — πυκινὰ φρονέοντι, *callido*, non stulto, quem putarat eum Cyclops 419. v. Schn. v. πυκνός. — ἐπιμασσάμενος. 302.

447—460. pariter Hector et Achilles increpant equos suos Il. θ', 185, τ', 400, et respondet Achilli Xanthus equus, voce tum praeditus ab Junone. miratus tamen haec, velut inaudita, Cicero Tusc. Qu. 5, 39: „Polyphemum," inquit, „Hom. cum immanem ferumque finxisset, cum ariete etiam colloquentem facit, ejusque laudare fortunas (?), quod, qua vellet, ingredi posset, et, quae vellet, attingere. recte hic quidem: nihilo enim erat ipse Cyclops quam aries ille prudentior." — πέπον. χ', 233, Il. ε', 109 etc. Ap.: πέπον λαμβάνεται καὶ ἐπὶ ἐπαίνου, κ. ἐπὶ τοῦ ἐκλύτου. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πεπαινομένων καρπῶν, οἷον (fort. οἳ ἂν) μετρίως μὲν πεπανθέντες εὔχρηστοι κ. ἀπόδεκτοι, ὑπερπεπανθέντες δὲ ἔκλυτοι κ. σεσηπότες. ibi Tollius annotavit, hanc vocem nonnunquam in malam partem accipiendam esse ap. Homerum, velut Il. β', 235. et ν', 120., saepius autem in bonam. E: πέπονα δὲ τὸν κριὸν εἰπεῖν ἁπλοῦ καὶ αὐτὸ ἤθους, κ. ἀφελοῦς, κ. ὑπό τι (?) νηπίου. τοιοῦτος γὰρ ὁ ξένους

ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις,
πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύγ' ἄνακτος
ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε
ξὺν λυγροῖς ἑτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.
εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο,
εἰπεῖν, ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ, καδδέ κ' ἐμὸν κῆρ
λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.""

subligati ovibus Graeci egrediuntur; mox, multis earum abactis, se ad relictos socios recipiunt.

„Ὣς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα τανaύποδα, πίονα δημῷ,
πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα

μὲν μὴ φιλῶν, κριῷ δὲ πέπονι χρώμενος. Am. Q. ad 456.: — δοκεῖ δὲ βουκολικὸν εἶναι τοῖς νεωτέροις τὸ πρὸς κριὸν διαλέγεσθαι. δαιμονίως δὲ ὑπὸ Ὁμήρου πρώτου κατώρθωται τὸ αὐτοῖς τοῖς τοῖς ζώοις, ὡς φρονοῦσι, διαλέγεσθαι, ὡς Ἕκτωρ (Il. θ', 185), Ξάνθέ τε κ. σὺ Πόδαργε. quam e semita viam fecerunt fabularum scriptores. — οὔτι πάρος γε λ. ἔρχεαι ο. πάρος ἔρχεαι, ut πάρος ζαχρηεῖς τελέθουσι Il. μ', 347., ubi v. Heyn., et cf. Schn. v. πάρος. — λελειμμένος οἰῶν, *relictus ab ovibus*. Il. ψ', 523. — ἀλλὰ — πανύστατος. versus suavissimi, qui Homerum sonant, non ἀνθρωποφάγον. — ἑσπέριος. 336. — ποθέεις, *desideras* exustum oculum. — ἐξαλάωσε. praepositio γραφική, sive αὐξητική. ct. 504, λ', 102, ν', 343, Il. π', 602, φ', 412. — λυγροῖς, δειλοῖς, κακοῖς, *ignavis*, a λύγος (427.), ut λυγρὸς proprie sit λυγηρὸς, λυγερὸς, *vimineus*, h. e. *flexibilis*, infirmus, quo sensu et σύκινα Graeci dicunt *debilia*, et nostrates *feig* a *ficus*. v. E et Buttmann. *Lexil.* 1. p. 262. ipsum quoque Ulyssem οὐτιδανὸν vocat Polyphemus 460. — πεφυγμένον ε. ὄλ. Il. ζ', 488.: μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν, ubi v. ann. genitivum rei fugiendae posuit, notante E., α', 18. Karl., H. et alii ap. Cl.: ἔμμεν ὄλ., quod non praetulerim propter homoeoteleuton. — ὁμοφρονέοις, *mecum sentires*, pariter atque ego ratione praeditus. — ποτιφωνήεις, προσφωνήεις, προσφωνεῖν τινα δυνάμενος, αὐδήεις, *vocalis*, affabilis. v. E. — ἠλασκάζει, *fugit*, evitat. Il. σ', 281. — ῥαίοιτο. ε', 221, ζ', 326 etc. — καδδὲ — λωφήσειε κακῶν, *et levaretur malis cor meum*, solatiumque haberet. tmesis τοῦ καταλωφήσειε. v. Il. φ', 292. — οὐτιδανὸς Οὖτις. parechesis. ceterum v. 514, θ', 209 etc. Ovid. Met. 14, 192., notante Cl.: *o si quis referat mihi casus Ulixem, Aut aliquem e sociis, in quo mea saeviat ira, Viscera cujus edam, cujus viventia dextra Membra mea laniem, cujus mihi sanguis inundet Guttur, et elisi trepident sub dentibus artus! Quam nullum aut leve sit damnum mihi lucis ademtae!*

462—470. ἐλθόντες. nominat. consequentiae pro ἐλθόντων ἡμῶν. — ἠβαιόν. γ', 14. — σπείους — αὐλῆς. hendiadys. 239. — τανaύποδα, ταναόποδα, τὰ τεταμένοις τοῖς ποσὶ βαδίζοντα, *contentis*, h. e. celeribus, *pedibus euntia*, ut solent oves. cf. Apollonii interpp. v. τανύποδα, quae est scriptura multorum codd., sed minus recta. — Am. Q. et B.: δημῷ (ξ', 428, Il. θ', 239 etc.) τῷ λίπει. — πολλὰ περιτρ., *longo circuitu*, ne Cyclops sen-

ἱκόμεθ'. ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
κλαίειν, ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.

e longinquo Ulysses acclamans Polyphemo exprobrat laesam hospitalitatem.

ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι·
„„Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι,
καὶ λίην σέγ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.""

montis abruptum verticem Cyclops jaculatur, magno cum Ulyssis periculo.

„Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
ἧκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο,
καδδ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δ' αἶψ' ἤπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα,

tiret. — *ἱκόμεθ'*, ἱκώμεθα. — *οὐκ εἴων* στενάχειν. — Am. Q. et H.: *ἀνένευον* δὲ ἀντὶ τοῦ οὐ παρεχώρουν κλαίειν, ἀνανεύων αὐτοὺς διὰ τῶν ὀφρύων μὴ κλαίειν. cf. φ', 129, Il. ζ', 311 etc. — *καλλίτριχα*. 336. — *ἁλμυρόν*. δ', 511. *aquam salsam*, mare.

471, 2. 103, 4.

473. ε', 400. cf. ζ', 294.

474—478. *κερτομίοισι*, *conviciis*. ν', 177, Il. α', 539 etc. — *ἀνάλκιδος*. γ', 310 etc. — *λίην*, *vehementer, impense*. — E: *σέγ' ἔμελλε* — *ἔργα* καινότερον πέφρασται διὰ σχεδιασμόν. (? non ita subitam nec meditatam dixerim hanc Ulyssis orationem, nec moris viri versuti est τὸ σχεδιάζειν.) οὐ γὰρ τὰ κακὰ ἔργα ἐκιχήσατο, ἀλλ' ἡ τῶν κακῶν ἔργων τίσις, ἤγουν ποινὴ, τὸν Κύκλωπα. enimvero *facta* dixit pro *ultione*, a causa. — *ἅζεο*, *vereris*. ρ', 401, Il. ε', 434 etc.

480. χ', 224, Il. φ', 136.

482. *νεὸς κυαν.* μ', 354, Il. ο', 692. post hunc versum 539. legitur in libris, quem nescio quis ineptus adscripsit, cum non reputaret, ante proram navis decidisse dici hanc petram, gubernaculum autem esse in puppi, ita ut feriri petra illa prorsus non posset. itaque jam olim damnarunt pessimum additamentum. Am. Q., Harl, Sch. ad 539.: *τυτθόν*. ἐπὶ τοῦ προτέρου (483.) ἀθετεῖται· πῶς γὰρ ἂν ἔμπαλιν ἡ ναῦς ἠνέχθη; cf. E. delevi cum Knightio, W uncos impegit.

483. 540. cf. Il. ξ', 392. Am. B.: *ἐκλύσθη*, ἐκυματίσθη. *exundavit*.

484, 485. *παλιῤῥόθιον*, *refluum*. ε', 430. — Ap.: *πλημυρὶς*, τὸ ὅρμημα τῆς θαλάσσης. Hesych.: ἐπίῤῥυμα. subjecit haec verbis παλ. κῦμα per epexegesin. Aeschylus Choëph. 172.: σταγόνες ἄφρακτοι δυσχίμου πλημυρίδος, et similiter Eurip. Alc. 178.: οφθαλμοτέγκτῳ δεύεται πλημυρίδι, porrecta media vocis πλημυρίς: quae res induxit Blomfieldium ann. ad Aeschyli l. c., ut et hic et ap. Apoll. Rhod. 4, 1269. scribendum existimaret πλημ. πόντοιο, expuncta praepositione, quam saepe omitti, non sine elegantia, significavi in superioribus, ann. ad 9. cf. Eurip. Androm. 1016, El. 1208. quare non dubitarem subscribere sententiae viri humanissimi, nisi et fluctuaret interdum apud poëtas prosodia vocalium, et alia quoque essent in hoc genere, de quibus non conveniebat Atticis cum Homero; velut hic οἰ-

* πλήμυρις ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν,
κρατὶ κατανεύων· οἳ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.

mox longiore intervallo, frustra renitentibus sociis, Ulysses verum nomen suum acclamat Polyphemo.

ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
„„Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἤγαγε νῆα
αὖτις ἐς ἤπειρον; καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
ξύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.""
„Ὣς φάσαν· ἀλλ' οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
ἀλλά μιν ἄψοῤῥον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ·

ξυρὸς υ longa dixit Il. ρ', 446, brevi autem Aristophanes Nub. 638. v. ann. ad Iliadis l. c. itaque ἐπέχω. quod autem dedi πλήμυρις pro vulgato πλημμυρὶς, Eustathio auctore feci, qui sic: τὸ πλημυρίς τινες τῶν παλαιῶν προπαροξύνουσι, κ. δι' ἑνὸς δὲ μ. γράφουσιν, ὡς ἀπὸ τῆς πλήμης. πλῆμαι δέ εἰσι πάθη θαλάσσης κυρίως ἐναντία ταῖς ἀμπώτεσι, γινόμενα μάλιστα περὶ τὸν ὠκεανόν. v. et Schn. h. v. — θέμωσε. haeret aqua grammaticis. Am. Q.: οἱ (scrib. αἱ) Ἀριστάρχου θέμωσεν. (igitur aliud alii codd. habuerunt.) ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἀποδέδωκεν οὕτως· ἤγγισε δὲ τῇ χέρσῳ. (id sequitur Sch.) Καλλίστρατος δὲ ἀντὶ τοῦ ἐποίησε, παρὰ τὸ θεῖναι (!) παραγώγως. ἄλλως. ἠνάγκασεν, ἐβιάσατο. ἀπὸ τῆς Θέμιδος (!) ἡ μεταφορὰ, τῆς καταναγκαζούσης τῷδε τάδε ποιεῖν. Am. B., quicum sentit E: τὸ θέμωσεν οὐ μόνον ἀντὶ τοῦ ἠνάγκασεν, ὡς ἐῤῥήθη, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ ἐποίησε, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, παρὰ τὸ θεῖναι, τουτέστι ποιῆσαι. idem ad 541.: θέμωσε. ἀπὸ τοῦ θεσμὸς, ὁ νόμος κ. ἡ ἀνάγκη. cuinam haec placeant? neglexit vocem Ap., quae procul dubio depravata est; nec habeo dicere, quid ostendisse mihi videantur olim h. l. meliores codd., nisi forte fuit θόωσε, *incitavit*.

488—504. παρὲξ, *propter*, aliorsum. δ', 348, μ', 47 etc. — „ἐμβ. κώπης. Pind. Pyth. 4, 357.: κάρυξε δ' αὐτοῖς Ἐμβαλεῖν κώπαισι. Virg. Aen. 5, 15.: *colligere arma jubet, validisque incumbere remis.*" Cl. — Sch.: προπεσόντες (μ', 194.). σφοδρῶς ἐπιπεσόντες κ. ἐγκείμενοι. E: ἤτοι κατὰ σπουδὴν ἐπικύπτοντες. *proni in remos.* — πρήσσοντες. γ', 476, ν', 83 etc. v. Schn. h. v. — προσηύδων, *alloquebar*, h. e. alloqui parabam; in eo eram, ut illum alloquerer: neque enim jam id faciendi copia est Ulyssi, interpellantibus sociis. v. ann. ad δ', 599 — βέλος est, quidquid mittitur, a βέλω, βάλλω. Ap.: βέλος πᾶν τὸ βαλλόμενον, κἂν λίθος εἴη. — φάμεν, *putabamus*. Il. ε', 184 etc. — φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος. φθεγξ., *sonum edentis*. αὐδ., *loquentis*. E: — ἴσως μέν τις κἀνταῦθα λήψεται ἀντὶ τοῦ καὶ τὸν ἢ σύνδεσμον, ἵνα ἐκ παραλλήλου ταυτὰ εἴη τὸ φθεγξ. κ. τὸ αὐδ.· μάλιστα δὲ αὐδὴν μὲν νοήσει τὴν ἀνθρωπίνην, φθογγὴν δὲ τὴν κ. [ἄλλως] ἁπλῶς φωνὴν, κατὰ τὸ (167) φθογγὴν οἰῶν τε κ. αἰγῶν. — μαρμάρῳ, *lapide*, nihil amplius, non marmore. probabiliter Montbel.: — „Ici μάρμαρος, et quelquefois πέτρος μάρμαρος (Il. π', 735.), n'est autre chose qu'une pierre blanche comme nos cailloux, ou brillante comme la roche nommée *mica*. l'épithète μαρμάρεος, qu'on rencontre souvent dans Hom., est toujours employée pour exprimer la blancheur ou l'éclat; c'est l'adjectif du verbe μαρμαίρειν, briller." — ὀκριόεντι. Il. δ', 518 etc. — κεκοτηότι. τ', 71, Il. φ', 456 etc. — ἀει-

„„Κύκλωψ, αἴ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὺν,
φάσθαι, Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.""

colloquium eorum.

„Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
„„ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει!
ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ, ἠΰς τε, μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο,
καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε, καὶ οὐτιδανὸς, καὶ ἄκικυς,
ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον!
τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
αὐτὸς δ', αἴ κ' ἐθέλῃσ', ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.""
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

κελίην, αἰκιστικήν. Ex E. δ', 244 etc. — ἀλαωτὺν dixit ut ἐδητὺν et similia. — πτολιπόρθιον. 530. frequentior quidem est forma πτολίπορθος, sed metri gratia etiam illam usurpavit. E: ἰστέον δὲ ὅτι τε ἀνάλογα τὸ πτολιπόρθιος κ. τὸ αἰδοῖος αἰδοίϊος, ὁμοῖος ὁμοίϊος, ὀρθὸς ὄρθιος, λοῖσθος λοίσθιος, κ. ὅτι πρὸς τοιαύτην ἀκολουθίαν κ. οἱ Δωριεῖς τὸ ἄσσον ἀσσιόν φασιν, ὡς παραδέδοται, κ. τὸ αἶψα αἴψιον, κ. τὸ μᾶλλον μάλλιον. comparavit et τὸ κάπρος κάπριος.

506—511. παλ. θέσφατα, *prisca vaticinia.* ν', 172. cf. λ', 297 etc. in Iliade θέσφατον est *fatale*, θεοπροπίη autem seu θεοπρόπιον *vaticinium*, uti et α', 415. et alias in Odyssea. — ἱκάνει. β', 41 etc. — ἔσκε. δ', 270 etc. — ἠΰς τε, μέγας τε. v. ann. ad Il. γ', 167 — *Telemi* vatis etiam Theocritus 6, 23., Ovidius Met. 13, 770. et Hyginus fab. 125. et 128. meminerunt. fuit et alius cognominis, Protei filius, item vates, ut auctor est Hyginus l. c. 128. — ἐκέκαστο. β', 158 etc. — κατεγήρα, *consenescebat.* τ', 360.: αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν. — ὀπίσσω, *olim*, in posterum. α', 222 etc. — E: ὅρα τὸ τυφλωθῆναι περιφραστικῶς ῥηθὲν ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς, ὡς καὶ εἴπερ ἔφη ἀστοχῆσαι ὄψεως, ἢ διεκπεσεῖν, ἢ ἀποπλαγχθῆναι etc.

512—517. ἐδέγμην, *expectabam.* μ', 230. de forma v. ann. ad 335. — μεγ. ἐπ. ἀλκήν. 214. — ὀλίγος, *parvus*, brevis statura. Il. β', 529. — οὐτιδανός. 460. — Ap.: ἄκικυς, ἀσθενής· νῦν δέ μ' — ἄκικυς. ἡ γὰρ ἰσχὺς λέγεται κίκυς (λ', 393.)· οὐδέ τι κίκυς, Οἵηπερ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι. lex. Bekker., notante B.: ἄκικυς, ἀσθενὴς, ἀδύναμος, κατὰ στέρησιν ἤτοι τοῦ κίειν, ἢ τῆς κίκυος, ἥτις παρὰ τὴν κίνησιν λέγεται, ἰσχὺς οὖσα. cf. Schn. v. κίκυς. — ὀτρύνω, *horter*, jubeam. ζ', 254 etc.

522, 3. αἲ γὰρ — Ἐνοσίχθων. sic libri vett. et B, hoc sensu: *utinam te ita occidere possem, ut nemo te sanabit, ne Neptunus quidem.* intellexit hoc E. vulgo, prava interpunctione, qua sententia obscuratur: — εἴσω· Ὣς (vel Ὣ:) οὐκ etc. ceterum quam hisce stultitiam prodere Ulyssem putat Am. Q., quasi Neptunum parvi aestimet, ea nulla est, siquidem vett. ne deos quidem quidquam valere existimabant contra naturam atque fatum. quod ni ita esset, nec perpetuo claudicaret Vulcanus, neque Ae-

„„αἲ γὰρ δή ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων.““

dira Ulyssi precatur Polyphemus, et majorem petram mittit, sed item incassum.

„Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
„„Κλῦθι, Πoσείδαον γαιήοχε, κυανοχαῖτα!
εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι!
[υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα]
ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.““
„Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον.
καδδ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.

ad insulam caprarum reversus cum superstitibus sociis Ulysses dividit praedam et Jovi sacrificat, postero autem mane solvit.

ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
δασσάμεθ', ὡς μήτις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι,

sculapium, mortuos suscitantem, Jupiter punivisset. — ψυχῆς κ. αἰῶνος, *animae et vitae.* tautologia emphatica. — εὖνιν, *orbatum.* Il. χ', 44.

526. Il. ο', 371. cf. ρ', 366.

527. κλῦθι, π. γαιήοχε κυαν. γ', 55, θ', 350, Il. ο', 174, 201, ν', 563.

530. versus male repetitus. v. 504.

534. ἐν πήματα οἴκῳ. hyperbaton. Virgilio Aen. 4, 612. Eichh. adscripsit has Polyphemi diras, similesque Ajacis et Medeae ap. Soph. (Ajace, 781—788) et Euripidem (Med. 1327—29), Ariadnae Catullianae (Epithal. Pel. et Thet. 188—201), Scyllae quoque ap. Nasonem Met. 8, 104, qui Virgilium ante oculos habuit pariter ac Tassus *Gerus. lib.* 16. *st.* 63.

537—546. ἐπέρεισε — ἀπέλ., *ingentem vim adhibuit.* Il. η', 269, ε', 245. — τυτθὸν ἐδεύησεν δ', *et paulum abfuit quin* etc. minus bene vett. edd., in quibus Ald. 3.: — κυανοπρῴροιο Τυτθόν· ἐδεύησεν — quibus nimium tribuentes W quoque et B ita scripserunt: κ—οιο Τυτθὸν, ἐδ. etc. mirati esse videntur viri doctissimi remotiorem ab initio sententiae δὲ particulam; quae tamen res non est insolens. v. Schn. v. δὲ, nos ann. ad Eurip. Suppl. 1083, Ion. 678, etc. Ap.: ἐδεύησεν, ἐνδεὴς ἐγένετο. — οἰήϊον. μ', 218, Il. τ', 43. — θέμωσε. 485. — E: ὅτι ναύσταθμον φράζει τὸ ἔνθα — ἀθρόαι, ἐλλιμενισμὸν δὲ τὸ νῆα μὲν ἐλθ. ἐκέλσαμεν (149) — θαλάσσης.

548. 42.

549—553. ἀρνειόν. arietem, cui

μήλων δαιομένων, δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
ῥέξας μηρί' ἔκαιον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
νῆες ἐΰσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
„Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

alligatus fuerat in antro Cyclopis. — ἐϋκνήμιδες. β', 72 etc. — ἔξοχα, ἐξόχως, *eximie*, honoris causa. — κελαινεφέϊ. Il. α', 397 etc. — ῥέξας, *sacro facto*. α', 61 etc. — μηρί' ἔκαιον. γ', 273 etc. — ἐμπάζετο. α', 415 etc. — μερμήριζεν. β', 93 etc.

555, 6. 161, 2.

557—559. 168—170.

560—563. 177—180. ἐποτρύνας. 488, β', 422 etc.

564, 5. 62, 3. cf. 105.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Κ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Κ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Τὰ περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλλει, τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα, ὡς ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ οὔριον ζέφυρον, τοὺς ἄλλους ἀνέμους ἐγκαθείρξας ἐν ἀσκῷ· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες, κοιμωμένου Ὀδυσσέως, ἅτε ἐν αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑπονοστοῦσι πρὸς Αἴολον. οὐ προσιεμένου δὲ τοῦ Αἰόλου τὸν Ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀποπλέων εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται, παρ' οἷς ἕνδεκα τῶν νεῶν ἀπολέσας μιᾷ εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται, καὶ σὺν Εὐρυλόχῳ τοὺς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόνται ἐκπέμπει πευσομένους, τίνες οἱ κατοικοῦντες· μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ φάρμακον, τὸ μῶλυ, οὐδὲν βλάπτεται, ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμείνας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Κ.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΑΙΟΛΟΥ, ΚΑΙ ΛΑΙΣΤΡΥΓΟΝΩΝ, ΚΑΙ ΚΙΡΚΗΣ.

Pervenit Ulysses ad Aeolum, ventorum regem, ab eoque accipit ventos utre conclusos praeter zephyrum, Ithacam versus naviganti secundum.

Αἰολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιεν

Annotationes. Vers. 1 — 4. de situ Aeoliae insulae haud convenit inter explicatores. sunt qui Aeoliarum unam intelligant, de quibus sic Am. Q.: *Αἰολίαι νῆσοι πρὸς τῇ Σικελίᾳ ζ', Αἰόλη ἡ κατὰ τὸν πορθμὸν στρογγύλη, Διδύμη, Ἱερὰ, Ἱκεσία, Λιπάρα, Ἐρικώδης, Φοινικώδης.* sed ap. eundem nescio quis alius, itemque Am. B, Sch. et H.: *οὐ τὰς Αἰόλου νήσους νῦν λεγομένας, ἀλλά τινα ἄλλην ἐκτετοπισμένην νῆσον λέγει.* — fuse de illis insulis agit Strabo 6, 2., p. 38 — 42., quas *Λιπαραίων νήσους* vocat, et 3 postremas *Ἐρικοῦσαν, Φοινικοῦσαν* (scrib. *Ἐρικοῦσσαν, Φοινικοῦσσαν*), *Εὐώνυμον*, hanc quidem a situ appellatam, *ὅτι μάλιστα τοῖς ἐκ Λιπάρας εἰς Σικελίαν πλέουσιν εὐώνυμός ἐστι.* cf. Diod. Sic. 5, 7. Plinius 3, 9.: *Citra Siciliam 7 Aeoliae appellatae; eaedem Liparaeorum et Hephaestiades a Graecis, a nostris Vulcaniae; Aeoliae, quod Aeolus Iliacis temporibus ibi regnavit. — Strongyle, in qua regnavit Aeolus* (?)*; quae a Lipara liquidiore flamma tantum differt, e cujus fumo, quinam flaturi sint venti, in triduum praedicere incolae traduntur: unde ventos Aeolo paruisse existimatum.* cf. Cellar. 1. p. 1015 — 1018. alteram insularum Aegatium sive Aegusarum, quae Lilybaeum inter et Carthaginem sitae fuere (Polyb. 1, 44.), dici putat Völckerus p. 114., de quibus v. Cellar. p. 1019. Vossius, *non sordidus auctor veri*, ita loquitur *Krit. Blätter* 2. p. 300.: „Nachdem Odysseus dem Kyklopen entronnen war, ruderte er von der Ziegeninsel hinweg (9, 565.), und gelangte zu der *schwimmenden Insel* des *Aeolos* (10, 1). Dieser war in der ältesten Fabel kein Gott, sondern ein weiser, glücklicher u. menschenfreundlicher König, der den Besuchenden günstige Winde zu erregen, und die andern zu bezähmen verstand, dessen Eiland aber nicht jeder Seefahrer in der lilybäischen Felsgegend auffinden konnte. Nach einer spätern Titanomachie (*Clem. Alex. Strom.* 1. p. 306) hatte er seine Naturkenntniss von Hippo, Cheirons Tochter, gelernt. Erst Virgils Vorgängern im alexandrinischen Zeitalter ward er zum Gott, durch Gunst der Heere, u. erhielt ausschliessende Gewalt der Winde, da bei Hom. ohne ihn Athene, Kirke u. Kalypso Fahrwind nachsandten. Sein mitgegebener Schlauch war ein Talisman, der die schädlichen Winde durch Zauber fesselte, nicht, wie Agatharchides (p. 6) spottet, die Windgötter selbst in sich zum Ersticken eingte. Ebenso gaben die Lappländer den Seeleuten Beutel u. Schlaüche mit verschlossenen Winden (Schäffer. Lapp.).

Und bei den Indiern fand Apollonius von Tyane (*Philostr.*) 2 Gefässe von schwarzem Stein, wovon das eine Regen, das andere Winde enthielt. Einige Ausleger wollen zwar, dass Aeolia nicht schwimme, sondern, nur umschwommen von Meerwogen, unter den liparischen Inseln stehe. Ein Wunder mehr oder weniger verschlägt nichts; sie sei, was man wünscht, Lipara selbst oder Strongule. Dann hätte aber den Odysseus der Westwind, den ihm Aeolos nachsendete, unverletzt durch die Irrfelsen, oder wenigstens durch Skylla u. Charybdis, nach Ithaka hin, u. unverlezt durch die selbigen zurück der Sturm ihn geführt. Und nach 2 glücklichen Durchfahrten müsste der arme Dulder zum drittenmale hindurch, um nun erst den Ausspruch der Kirke zu bewähren (12, 89):

Niemals rühmte sich noch ein
Segeler, frei des Verderbens
Dort vorüberzusteuern.

Nein, lieber das wahrscheinlichere Wunder, das natürliche für eine Fabelgegend! Aeolia schwimmt, wie später von Delos gefabelt ward, im buchstäblichen Sinn; u. zwar diesmal, wohin der besonnene Odysseus den Lauf richten musste, östlich vom Kyklopenlande. Hier segelt er mit dem Westwinde ab (10, 25), u. sieht in der 10. Nacht die Wachfeuer von Ithaka.“ idem sentiens de insula Aeolia B.: „Potuit, quaecunque demum sit,“ inquit, „Vulcaniarum insularum, Aeolia eo tempore natare. Cratere ignivomo et subtermarino eructatam massam pumicosam quis neget potuisse natare? Inde Deli natatio explicanda. Qui autem temporis processu massae, primum fluitantes, fiant stabiles, multae possunt et probabilissimae rationes excogitari.“ favit ei interpretationi jam olim E. *πλωτῇ*, inquit, *ἢ κατά τι* (scrib. *κατά τινα* vel *τινας*.) *κύριον ὄνομα* (*Πλώτη*), *ἢ ἡ κειμένη ἐν πλεομένοις τόποις, κ. διὰ τοῦτο γνωριζομένοις* (quasi notus esset situs Aeoliae), *κατ᾽ ἄλλους δὲ φράσαι ἡ προσπλεομένη ὑπ᾽ ἀνθρώπων.* (Ap.: *πλωτῇ. λέγει μὲν ἐπὶ τῆς Αἰόλου νήσου. ὁ μέντοι Κράτης ἀκούει πλεομένῃ, ὁ δὲ Ἀρίσταρχος κινουμένῃ κ. πλεούσῃ.*) *ἢ ἄλλως ἡ περιπλεομένη κύκλῳ, κ. μὴ κατὰ τὰς ἄλλας οὖσα πλήρης ὑφάλων πετρῶν. Ἀρίσταρχος δὲ, φασὶ, πλωτὴν λέγει φορητὴν κ. οἷον παραφερομένην, ἢ συνεχείᾳ σεισμῶν, ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν, ὡς ποτὲ μὲν ἐν δεξιοῖς ὁρᾶσθαι μέρεσι, ποτὲ δὲ ἐν ἀριστεροῖς· ὁποῖον δή τι καὶ περὶ Δήλου ἱστόρηται.* — argutam nonnullorum dubitationem lepide expellit: *ἕτεροι δέ φασιν, ὡς, εἴπερ ἐπέπλει τῇ θαλάσσῃ, οὐκ ἂν εἰς δεύτερον εὗρεν αὐτὴν ὁ Ὀδ., παλίμπλους εἰς αὐτὴν ἐπανελθών. λέγουσι δὲ οὗτοι οὐ πάνυ εὐφυῶς. εἰ γὰρ καὶ πλωτὴ ἦν ἡ νῆσος, ἀλλ᾽ οἱ ἄνεμοι, ὡς εἰς πατρίδα ἐπανιόντες αὐτὴν κατὰ μῦθον, συναπήγαγον πιθανῶς κ. τὸν Ὀδυσσέα ὅπου περ ἂν καὶ ἦν παρεκπλεύσασα.* (cf. ann. ad 55.) *καινὸν δὲ οὐδὲν, τοιοῦτόν τι κ. τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, εἴγε περὶ τὴν Λιβύην ἕτεροι τερατεύονται Διονύσου πόλιν εἶναι, ἣν οὐκ ἐνδέχεται δὶς τὸν αὐτὸν ἐξευρεῖν, ὡς μεθισταμένην* etc. Plinius quoque H. N. 2, 95. insulas plures semper fluctantes, silvasque locum et figuram mutantes, cum in Lydia, tum in ipsa Italia, commemorat. et Seneca Nat. Quaest. 3, 25.: *Cutiliarum insula et arbores habet*, inquit, *et herbas nutrit; tamen aqua sustinetur, et in hanc atque illam partem non tantum vento impellitur, sed et aura; nec unquam illi per diem et noctem in uno loco statio est: adeo movetur levi flatu.* ipse eam insulam vidit Seneca, et similes Harduinus, in quibus pecudes et armenta pascebantur, ad fanum S. Audomari in Belgio, ut narrat ann. ad Plin. l. c. quibus tamen omnibus haud persuasus Montbelius haec inter alia adscripsit ad h. l.: „Les anciens, en effet, ont plusieurs fois supposé qu'il existait des îles flottantes. Selon Hérodote (2, 156), les Egyptiens le disaient de l'île Chemmis. Les Grecs l'ont dit de Délos (Pindare, cité par le petit scholiaste à ce v. 3; par Strabon, lib. 10, p. 485; par Eustathe, p. 1644, l. 53. Voyez aussi Virgile, Aen. 3, 75), des roches Cyanées (Apollon. Arg. 2, 317), et des roches Symplegades (Apollodori Biblioth. 1, 9, §. 22). Le scholiaste d'Apollonius de Rhodes (2, 321) explique cette opinion bizarre par l'illusion que produisent, relativement à leur position respective, deux objets vus de différents points; de sorte que, si en les regardant on est sur la même ligne, ils paraissent se confondre, et au contraire ils paraissent fort éloignés si on les regarde de côté; enfin, en naviguant tout autour, à une certaine distance, ils semblent s'éloigner, se rapprocher, et se réunir selon le point d'où on les découvre. Cette explication me paraît fort admissible. Il faut l'appliquer aussi à ces roches nommées *errantes* par les dieux, et dont il est parlé douzième chant de

Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
χάλκεον, ἄῤῥηκτον· λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
ἔνθ' ὅγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτις,

l'Odyssée, 59—61. Les anciens n'ont jamais fait mention de ce phénomène quand il n'y avait qu'un seul rocher ou une seule île. Délos était au milieu des Cyclades, et Lipara au milieu des îles Éoliennes." scilicet Liparam, maximam istarum insularum, Aeoliam esse putat vir litteratissimus; quae et Dacieriae sententia est. sed haec hactenus. de Aeolis v. E. Am. Q.: *Αἴολος Ἱππ.* — *τρεῖς γὰρ Αἰόλους φασὶ γεγενῆσθαι, πρῶτον τὸν τοῦ Ἕλληνος, δεύτερον τὸν ἐξ Ἱππότου κ. Μελανίππης, τρίτον τὸν ἐκ Ποσειδῶνος κ. Ἄρνης.* miro errore Asclepiades ap. hunc Schol. Neptuni filium, Hyginus autem fab. 125. Hellenis, dici arbitrantur, cum Aeolus, qui hic agitur, audiat *Ἱπποτάδης.* nisi forte versus 2. abfuit ab illorum codicibus, intellecto nomine Aeoli ex *Αἰολίην*, quemadmodum poëta haec et quaedam similia dixit: *Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος* pro *Νέστορος* Il. β', 54., *Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου* pro *Γοργοῦς* ibidem ε', 741. — *χάλκεον* per tropum dicere videtur *firmum*, ut Il. β', 490.: *φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.* Am. Q. et B.: *χάλκ., ἄῤῥηκτον. λείπει τὸ ἐστί. πῶς ἄῤῥηκτον; ὅτι πέτρα περιτρέχει τὴν πόλιν, περιβολῆς τάξιν ἐπέχουσα.* — *λισσὴ — πέτρη.* ε', 412.

5—12. Am. Q.: *τοῦ — παῖδες. καὶ τοῦτο εἰς εὐδαιμονίαν, ὅταν πάντων ἀπολαύωσι τῶν τέκνων· εὐδαίμων γὰρ τῷ μὴ ὑπὸ πολλῶν* (scrib. *εὔδαιμον γὰρ τὸ μὴ ὕποπτον*) *ἐξουσίαν δοῦναι τὰς θυγατέρας. ὃ καὶ περὶ τὴν Πριάμου οἴκησιν ἑωρῶμεν· ὑπὸ φιλοτεκνίας γὰρ παρ' ἑαυτῷ ἀνέλαβε τοὺς ἄνδρας τῶν θυγατέρων.* (verba *ὃ καὶ — θυγατέρων* cohaerent cum superioribus illis *καὶ τοῦτο — τέκνων:* ista vero *εὔδαιμον — θυγατέρας*, a nobis emendata, pertinent ad 7., siquidem hoc dicit, opinor, Schol., in parte felicitatis esse, si filiae nuptiis suis nemini suspectam dent potentiam. est autem suspecta potentia longinquorum, quos observare non possumus, nec scimus, eorum *ingenia utrum ad amici an ad inimici partem perveniant*, ut ait Comicus.) *ἓξ μὲν θυγ. Αἴολος Τηλεπάτραν τὴν Λαιστρυγόνου* (recte E: *Λ—γόνος*) *γήμας ἐγέννησε θυγατέρας ἕξ, κ. ταύταις ἴσους υἱούς. εἰσὶ δὲ τοῖς μὲν ἄῤῥεσιν ὀνόματα Ἰοκάστης* (scrib. *Ἰόκαστος.* Callimachus ap. Tzetz. ad Lycophr. 45.: *Ῥήγιον ἄστυ λιπὼν Ἰοκάστου Αἰολίδαο.* cf. Diod. Sic. 5, 8., ibique notata Wesselingio.), *Ξοῦθος, Φάλακρος* (perperam liber: *Φαλακρὸς*, in nomine proprio), *Χρύσιππος, Φερήμων, Ἀνδροκλῆς·* (Astyochum et Agathyrnum pro Phalacro et Chrysippo nominat Diod., et pro Pheremone Pheraemonem) *ταῖς δὲ παρθένοις Ἔφη* (Gyrald. Synt. de diis 5.: Iphthe. *Buttm.* fort.: Iphite.), *Αἰόλη, Περίβοια, Δία, Ἀρτικρώτεια* (scr. *Ἀστυκράτεια. Buttm.*), *Ἡφαίστεια. ὁ δὲ Εὐριπίδης ἑτέρως ἱστορεῖ. ἄλλως. τινὲς* (Heraclid. Alleg. cap. ult. *Buttm.*) *ἀλληγορικῶς Αἴολον μὲν λέγουσι τὸν ἐνιαυτὸν, δώδεκα δὲ παῖδας τοὺς μῆνας* etc. E: *ἔνθ' — υἱάσιν. κατὰ ἔθος ἀρχαῖον, καθ' ὃ καὶ ὁ Ζεὺς συνῴκει τῇ Ἥρᾳ. ἐδόκει γὰρ τοῖς παλαιοῖς, μέγα τι καὶ τὴν ἐκ φύσεως φιλοστοργίαν εἰς ὁμοφροσύνην συμβάλλεσθαι. Ἀλκιβιάδην μέντοι, παρεξηυλημένον ἐν τῷ ἄλλως βιοῦν ἐξωλέστερον, ἔσκωψε, φασὶν, Ἀντισθένης, παράνομον εἶναι καὶ εἰς γυναῖκας, κ. εἰς τὴν ἄλλην δίαιταν· συνεῖναι γὰρ καὶ μητρὶ, κ. θυγατρὶ, κ. ἀδελφῇ, ὡς τοὺς Πέρσας.* notus Graecorum mos ducendi sorores *ὁμοπατρίους* (v. Bos. Epit. antiqu. gr. p. 202. et 203.), quem morem damnat, nec immerito, Io. Müllerus *Allgem. Gesch.* 1. p. 170., ubi haec leguntur de Ptolemaeis: „Das königliche Haus wurde mit jedem Geschlechtsalter ausgearteter. Man möchte versucht seyn, Eine Ursache darin zu suchen, dass die Ptolemäer gewöhnlich ihre Schwestern heiratheten. Sollte bei Menschen wie bei Thierarten zu Unterhaltung u. Veredlung der Raçen erforderlich seyn, sich zu durchkreuzen, zu erneuern?" ita quidem censuit J. R. Forsterus, *ὁ κοσμοπλεύστης*, jocari ille solitus in principes, principum fere filias cognatorum vel affinium ducentes. — *ἀκοίτις*,

οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
δαίνυνται, παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται,
κνισσῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὔλῃ
ἤματα· νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν
εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖς λεχέεσσι.
καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά·
μῆνα δὲ πάντ' ἐφίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν,
καὶ μὲν ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ ὁδὸν ᾔτεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
δῶκέ μοι ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο,
ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·
κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν, ὅν κ' ἐθέλῃσι.
νηῒ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ,
ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ·
αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι,

ἀκοίτιας. Matth. p. 96. — *ὀνείατα.* α', 149. — Am. Q.: *κνισῆεν.* (sic. v. ann. ad Il. α', 66.) ἤτοι εὔοσμον, ἢ κνίσης μέτοχον (recte) διὰ τὸ πλῆθος τῶν φυομένων. (imo: θυομ.) *περιστεναχίζεται.* περιηχεῖται ἐκ τοῦ λαοῦ. (scrib. αὐλοῦ). v. Schn. v. περιστενάζω. Il. β', 95.: τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα, Λαῶν ἱζόντων. — dedi *αὔλῃ* pro αὐλῇ, quod habent codd., auctore Schäfero; h. e. αὐλήσει, *cantu tibiarum*, quemadmodum, notante B., Philostratus Heroïcis p. 12. ἄνθην dixit ἄνθησιν, notaque sunt alia id genus vocabula, quorum retrahitur accentus. lex. Sophist. p. 464.: αὔξην, καὶ ἄνθην, καὶ βλάστην. προοξυτονεῖν ἀξιοῦσι πάντα τὰ τοιαῦτα. — *τάπησι.* δ', 124 etc. — *τρητοῖς λεχ.* γ', 399 etc.

13—27. *καὶ μὲν*, καὶ μήν. cf. 16. Harl.: *καὶ δ. καλά.* γρ. *καὶ τείχεα μακρά.* dittographia. — *πάντ' ἐφίλει με.* libri: πάντα φίλει με. negligere solent librarii apostrophum (v. ι', 355.), itaque scripserunt, puto: πάντα ἐφίλει με, deinde paeoni corrector, ut erat rei metricae peritus, fortasse et Ionismum nullum sectatus, pejus remedium adhibuit. neque enim obtrudendi sunt Homero numeri tales: μῆνα | δὲ πάντα | φίλει με | . — *ἐξερέεινεν*, *exquirebat.* μ', 259, Il. ι', 672 etc. — Am. B.: *Ἴλιον.* περὶ τῆς Ἰλίου. — *Ἀργείων — Ἀχαιῶν.* bene nec omisit τὸ Ἀχαιῶν, quod potuit salva sententia, nec dixit ἐκείνων, sed duo Graecorum nomina posuit, quo id effecit, ut audire nobis Ulyssem videamur, alternis in cursu narrationis suae utentem illis nominibus. — *κατὰ μοῖραν.* β', 251 etc. — *ἀλλ' ὅτε — ᾔτεον*, *sed quando et ego*, vicissim aliquid petens, ut ille narrationem belli Trojani, *postulabam veniam proficiscendi*, ὁδόν. — *δῶκέ μοι.* asyndeton epexegeticum. *ἐκδείρας*, *excoriatum*, quem modo excoriari jusserat ad usum illum; non veterem, minus solidum. — *ἐννεώροιο*, *novennis.* 390, Il. σ', 351. v. ann. ad Il. β', 403. — *βυκτάων.* βύκται ἄνεμοι ἢ κατὰ ὀνοματοποιΐαν οἱ ἠχητικοί, ἢ οἱ σφοδροὶ καὶ κατὰ βυθοῦ ἀΐκτοι etc. Ap.: φυσητῶν. Etym. M.: βύκτης. ἠχητικός, ὁ μεγάλα ἠχῶν etc. v. Schn. v. βύζω. — *κέλευθα*, *vias*, impetum eundi seu flandi, ab effectu. — *ταμίην* figurate dixit *gubernatorem.* v. ann. ad Il. τ', 44. „Virg. Aen. 1, 69.: *Aeole: namque tibi divûm pater atque hominum rex Et mulcere dedit fluctus, et tollere vento.*" E Cl. — *μέρμις* μέρμιθος, ut ὄρνις ὄρνιθος, interprete E. est μήρινθος ἢ μίτος λεπτή, γινομένη παρὰ τὸ εἴρω ἕρμις κ. μέρμις, ἡ δυναμένη διείρεσθαι διὰ λεπτότητα. (? v. Schn. v. μήρινθος.) Am. B.: *μέρμιθι.* σχοινίῳ ἤτοι σύρματι ἀργυρῷ. *ἀργυρέῃ.* ἵνα μὴ ἐκεῖνοι δυνηθῶσι βαστάξαντες αἰσθέσθαι τῆς κουφότητος, ἀπατηθῶσί τε τῇ ἀργυρέᾳ μέρμιθι. — rursum E: *πνοιὴν ζεφύρου.* ἀφίεται πνέειν ζέφυρος, οἷα

ὄφρα φέροι νῆάς τε, καὶ αὐτούς. οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔμελλεν
ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ᾽ ἀφραδίῃσιν.

post navigationem novendialem avaritia ardentes socii Ulyssis solvunt utrem. quo facto, tempestas coorta rejicit eos ad Aeoliam.

Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
τῇ δεκάτῃ δ᾽ ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα,
καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντες.
ἔνθ᾽ ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα
(αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
δῶχ᾽ ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν)·
οἱ δ᾽ ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καί μ᾽ ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ᾽ ἄγεσθαι,
* δῶρα παρ᾽ Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
„Ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
ἀνθρώποις, ὅτεών τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται!
πολλὰ μὲν ἐκ Τροΐης ἄγεται κειμήλια καλὰ
ληΐδος· ἡμεῖς δ᾽ αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες
οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς ξὺν χεῖρας ἔχοντες·
καὶ νῦν οἱ τάδ᾽ ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ᾽ ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα, ὅττι τάδ᾽ ἐστὶν,
ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.“

ἐπιτήδειος πρὸς τὸν εἰς Ἰθάκην πλοῦν. — Am. Q. et B.: *οὐδ᾽ — ἐκτελέειν.* (γ΄, 275 etc.) οὐκ ἔμελλεν δὲ ἐς πέρας ἄγειν ταύτην τὴν βουλήν. — *ἀφραδίῃσιν.* ι΄, 361.

28. 80. cf. ο΄, 476; ω΄, 63. *ὁμῶς νύκτας τε κ. ἦμαρ*, *continuo noctu et interdiu.*

29 — 35. *τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ*, quod intelligas ex verbo ἐννῆμαρ. — *καὶ δὴ*, καὶ ἤδη. — E: *πυρπολέοντας.* πυρπολεῖν ἢ τὸ πυρσεύειν, ὅ ἐστι νυκτὸς πῦρ καίειν διὰ τοὺς πελαγίζοντας, ἢ καὶ τὸ μεθ᾽ ἡμέραν τεκμηριοῦσθαι τόπον τῷ τοῦ πυρὸς σημείῳ, καπνῷ, ὃν ἀποθρώσκοντα ἐκεῖθεν ἰδεῖν ἐπηύξατο πρὸ τούτων (α΄, 58.) Ὀδ. de hujusmodi ignibus seu φρυκτωρίᾳ v. Thuc. 3, 80., nos ann. ad Aeschyl. Ag. 8 etc. — *ἐόντες* A. 2., Ald. 3., Alterus, Knightius. etiam in Harl. τῷ ἐόντας adscriptum est ἐόντες, ejusdemque libri Schol. margine: ἐόντες ἡμεῖς. vulgo: ἐόντας, versu leonino, quem librariis medio aevo placuisse valde suspicor. — *πόδα νηὸς*, *pedem navis*, h. e. gubernaculum. sic, annotante Montb., οἰήϊα νωμᾷν dixit μ΄, 218., et Aeschylus Theb. 3. οἴακα νωμᾷν, nec quisquam facile intelliget τὸν μεταγωγὸν τοῦ κέρατος κάλων, id quod faciunt Am. Q. et Sch. subjiciunt tamen et ipsi: ἢ τὸ πηδάλιον. hoc est caput rei, non *rudentes*, πόδες, qui permitti poterant sociis. v. ε΄, 255 — 260. — *ἔφασαν*, *putabant.* 284, 562, ι΄, 495 etc.

36. non intercedo, quominus haec ita legantur, quamvis inertioribus numeris. fieri tamen potest, ut Hom. et hic et 60. usurpaverit Αἰολόθι, antiquam formam genitivi, quam saepe oblitteratam esse nullus dubito. v. ann. ad Il. γ΄, 3, ο΄, 66. digammate rem expedivit Knight., scribens αιϝολοϝο.

37. θ΄, 328, Il. β΄, 271 etc.

39. Harl.: γρ. *καὶ δώμαθ᾽ ἵκηται.*

40. libri: Τροίης. sed Am. Q.: *ληΐδος.* (scrib. *Τροίης*: nam eo pertinet scholion.) ὅτι διῃρημένως ἀναγνωστέον. (jubet scribi, soluta diphthongo: Τροΐης, de quo v. Heyn. ann. ad Il. α΄, 129. est id quidem inusitatum, sed usitatum Τρώϊος seu Τρῷος: v. Il. ν΄, 262, ρ΄, 127 etc.) βούλεται γὰρ λέγειν ἐρωτικῆς (scrib. τρωϊκῆς sive Τρωϊκῆς) λείας, ὡς ὅτε (ν΄, 262.) *οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης Τρωϊάδος.* — *κειμήλια καλά.* Il. σ΄, 290. cf. Il. ζ΄, 47 etc.

41 — 59. *ὁμὴν*, *conjunctam*, vel eandem. Il. δ΄, 437 etc. — *νισσ. ξὺν*,

Ὣς ἔφασαν, βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων·
ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
τοὺς δ' αἶψ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
κλαίοντας γαίης ἄπο πατρίδος· αὐτὰρ ἔγωγε
ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
ἢ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
ἀλλ' ἔτλην, καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηῒ
κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ' ἑταῖροι.

Ulyssem, qui iterum salvam deductionem petit, iratus dimittit Aeolus.

Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ,
αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε πασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
δὴ τότ' ἐγὼ, κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
* βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
δαινύμενον παρὰ ᾗ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' οὐδοῦ
ἑζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ' ἐρέοντο·
„Πῶς ἦλθες, Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
ἦ μέν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
* πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν.“
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον, ἀχνύμενος κῆρ·
„„*ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοὶ, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
σχέτλιος. ἀλλ' ἀκέσασθε, φίλοι! δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.““

una redimus. — „βουλὴ — πατρίδος. similiter apud Liv. 25, 15.: *ceterum, ut plerumque, fortuna et consilia mala vicerunt.* Ovid. Met. 14, 229.: — *invidia socios praedaeque cupidine ductos, Esse ratos aurum, demsisse ligamina ventis, Cum quibus isse retro per quas modo venerat undas, Aeoliique ratem portus repetisse tyranni.*“ Cl. Virg. Aen. 10, 659. de Turno: *vix proram attigerat: rumpit Saturnia funem, Avulsamque rapit revoluta per aequora navem.* notavit Eichh. — ἐγρόμενος, ἐγειρόμενος. ζ', 113 etc. — μερμήριξα. 151, β', 93 etc. — πεσὼν dixit pro ῥιψάμενος, a consequente praecipitati corporis. — Sch.: ἀποφθίμην. (Il. θ', 428 etc.) ἀποφθαρείην, ἀναιρεθείην. — καλυψάμενος, *obvolutus*, more lugentium. θ', 92. — Am. Q. emend.: αὖτις ἐπ' Αἰολίην. πρὸς Αἰολίην, ἐφ' ἣν καὶ οἱ ἄνεμοι κατὰ πρόσταγμα (jussu Aeoli regis) ὑπέστρεφον. cf. E. ad 3. — idem et Am. B.: ἐπ' ἠπείρου βῆμεν. τὴν νῆσον ἤπειρον εἶπε κατὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ ὑγροῦ, ὡς εἰ ἔλεγεν ἐπὶ τὴν γῆν ἔβημεν. α', 162, γ', 90, ε', 55—57. etc. ceterum v. ι', 85—87. — κήρυκά τ' ὀπ. κ. ἑταῖρον. tres ire solent exploratores et legati. v. ι', 89, inferius 102. E.: ὅτι τὸ κήρ. ὀπ. ἀντὶ τοῦ ὀπαδὸν ἑλόμενος, ἐξ οὗ καὶ γίνεται ὁ ὀπαδός. Il. τ', 238.: ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο (*assumsit*) κυδαλίμοιο etc.

60. v. 36.

62—67. Harl.: γρ. πρὸς δῶμα παρὰ σταθμ. σταθμοῖσιν. α', 333 etc. ibi manet, velut mendicus, nec ad focum considere audet, ut η', 153. — ἐθάμβεον. δ', 638 etc. — ἔχραε. ε', 396. — ἐνδυκέως. 450. η', 256. — καὶ — ἐστίν. imo: κ. ᾗ πού τ. φ. ἐ., v. h. e. ὅπου, ὅποι. jam minus placet καθ' οὗ, quod proposui ad η', 320. η et ει misceri non est insolitum. — μετεφώνεον. θ', 201.

68. ἄασαν. δ', 503. — malim: ἕταροί γε: neque enim τὲ et τὲ h. l. recte sibi respondent ἐκ παραλλήλου, et bene praecipui auctores mali significantur γὲ particula. mendum proclive et frequens.

69—79. ἀκέσασθε, *medemini*,

Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν·
οἱ δ᾽ ἄνεῳ ἐγένοντο, πατὴρ δ᾽ ἠμείβετο μύθῳ·
„Ἔῤῥ᾽ ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων!
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ᾽ ἀποπέμπειν
ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
ἔῤῥ᾽, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπεχθόμενος τόδ᾽ ἱκάνεις!"
Ὣς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
τείρετο δ᾽ ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ᾽ εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.

adventus in Laestrygoniam.

Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
ἑβδομάτῃ δ᾽ ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν

h. e. opitulamini. tropus Latinis quoque usitatus. quemadmodum et ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν dixit Il. ν', 115., et Odyss. ξ', 383. νῆας ἀκειόμενον, ut E annotavit, proprie autem ἀκέσσαι Il. π', 523. — καθαπτόμενος. β', 39 etc. — ἄνεῳ. vulgo: ἄνεω. v. ann. ad Il. β', 323. — Am. Q.: ἔῤῥε. (Il. θ', 164.) μετὰ φθορᾶς ἀναχώρει. — ἐλέγχιστε, ἐπονείδιστε. Il. β', 235. — ἄνδρα — μακάρεσσιν. veteri superstitione diis invisum putat miserum. — τόδ᾽ ἱκάνεις, huc venis. α', 409. — ὑπ᾽ εἰρεσίης. scil. remigandum erat, zephyro jam non flante. — ἡμ. ματίῃ, nostra stultitia. E: ὅτι ὥσπερ ἁμαρτῶ ἁμαρτία, οὕτω ματῶ ματία ἡ ματαιότης. — τοῦ δὲ ματῶ ματήσω ἡ χρῆσις ἐν Ἰλιάδι (ε', 233), τεθεῖσα ἐπὶ ἵππων μὴ ἐθελόντων θέειν. Am. Q. emend.: εὐγνωμόνως ἑαυτὸν παραλαμβάνει εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ὅτι ἀφύπνωσεν.

81—85. Λάμου πτολ., Lami urbem, a quo Lamiae genus ducebant Romae. E: Λάμος ἢ Λαιστρυγόνος ἐπιφανοῦς ὄνομα ἢ βασιλέως τῶν ἐκεῖ, υἱοῦ Ποσειδῶνος. cf. Gell. 15, 21. perperam alii urbem Lamum dici putant, ut Τροίης πτολίεθρον, Ἰλίου πόλιν. — „Laestrygonum Riccius tractat antiquitates Diss. 53., ubi Daceriam insigniter expilavit. De 82—86. videnda Historia Academiae Inscript. t. 1. p. 132." B. — Τηλέπυλον. Sch.: τηλέπυλον. μεγάλην· τῶν γὰρ τοιούτων πολὺ διεστᾶσιν αἱ πύλαι. τινὲς δὲ τὸ κύριον Τηλέπυλον ἐξεδέξαντο. recte: nomen urbis est Telepylus. cf. ψ', 318. Cic. Epist. ad Att. 2, 13.: si vero in hanc Τηλέπυλον veneris Λαιστρυγονίην, Formias dico etc. Telepylum intelligendam esse Formias, hodie Mola di Gaëta, communis est opinio Latinorum. Silius Ital. 8, 528.: regnata Lamo Cajeta. cf. Horat. Od. 3, 17, 1—6, ejusque interpp. recentiorum Heyn. excursu 1. ad Aen. 7. et Montbel. h. l. ei sententiae subscribere non dubitaverunt. similius tamen veri est, sitam cogitasse Homerum Laestrygoniam in Sicilia occidentali, unde brevis trajectus in Aeaeam insulam. v. Voss. Krit. Blätter 2. p. 302., Völcker. p. 116 perperam Strabo 1, 2. p. 31. ed. Tauchn. in opposita parte insulae, circa Aetnam atque Leontium, et Cyclopes et Laestrygones incoluisse putat. cui auscultantes E et Sch. etiam causam reperisse sibi videntur, cur tractus iste intelligendus sit, quia scil. asili (Virg. Georg. 3, 147) eum infestent, ita ut villis modo munitum pecus ovium et caprarum interdiu pascendum sit, noctu autem glabrum, inprimis bubulum, ὥστε τὰ μὲν λάσια τῇ ἡμέρᾳ νέμεσθαι, τὰ δὲ ψιλὰ τῇ νυκτί, καὶ οὕτως τὸν δυνάμενον ἀγρυπνεῖν δύο μισθοὺς ἀποφέρεσθαι. quos refellit Völckerus, potiusque brevissima ibi visa isto aevo noctium spatia significari dicit. digna sunt, quae adscribantur, ipsa verba viri doctissimi l. c. „Diese Besonderheit des Landes ist schwerlich zu erklären aus der Sitte, die Rinderheerden wegen der Bremse, οἶστρος, Nachts auf die Weide zu treiben. — Denn Dies wäre nichts so Ausserordentliches (s. Varro de Re rust. 2, 5., Virg. Georg. 3, 155.), dass Homer den Ruf davon hören und dermassen melden sollte. Vielmehr wegen

ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
ἔνθα κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς,
τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυφα μῆλα νομεύων·
ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
ἐν στόματι προὔχουσιν, ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν,
ἔνθ' οἵγ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο

der Lage der Lästrygonen im Westen, wo Helios so viele Wunder wirkt, müssen wir eine andere Grundlage der Sage vermuthen. Dort weiden ja auch die Heerden des Helios; dort sind die Sonnenwenden, Haus und Chöre der Eos und der Aufgang des Helios (12, 3, 4., cujus loci oblitus esse videtur Voss. *Myth. Br.* 57.); dort Erythia, vom Glanz der Abendsonne geröthet; dort die goldenen Äpfel der Hesperiden; dort die sonneverbrannten Aethiopen; dort das rothe Abendmeer, der Fels Leukas, u. s. w. Die Stadt Telepylus nun liegt gerade dem Eingang zum Hades gegenüber, *wo die Sonne untersinkt.* Denn Äa ist keine ganze Tagreise nördlicher, und in derselben Entfernung ist der Hades südlich von Äa. Die Lästr. bewohnen ferner eine *hochgelegene* Stadt (81). — Nun belehrte die Erfahrung die Griechen, dass auf hohen Bergen, z. B. dem Athos, die Sonne Nachts nur kurze Zeit aus dem Gesichtskreise verschwindet, und wann im Westen kaum die Abendröthe verblasst ist, sich im Morgen schon Eos wieder zeigt. Sie schlossen also, das jenes westliche Volk auf seinem hohen Sitze die untergehende Sonne am längsten sehen müsse, wann sie den Menschen diesseits Thrinakia schon längst verschwand: *denn sie waren ja der westlichsten Sonne am nächsten.* Kaum ist bei ihnen dieselbe untergegangen, so sehen sie Eos schon wieder im Osten: „„*so nahe sind sich bei ihnen die Wege der Nacht und des Tages, und ein schlafloser Hirte könnte sich zwiefältigen Lohn verdienen.*"" Vgl. Blackwell *Enquiry into the life* and writings of Homer p. 266. ff." similiter Hesiodus de Atlante Theog. 746., quo loco eandem plagam significat: τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο πάϊς ἔχετ' οὐρανὸν εὐρὺν Ἑστηώς, — ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἆσσον ἰοῦσαι Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν Χάλκεον. — quod superioribus addidit Sch.: οἱ δὲ τηλέπυλόν φασι μακρόπυλον οὐ τῷ διαστήματι, ἀλλὰ τῷ πλάτει τῆς πύλης, ἢ τῷ μήκει, vereor ut graece dicatur. Am. Q.: — Κράτης βραχείας αὐτοῦ ὑποτίθεται τὰς νύκτας· καὶ γάρ φησιν αὐτοὺς (Laestrygones) εἶναι περὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, περὶ ἧς Ἄρατός (61.) φησι, κείνη που κεφαλὴ τῇ νείσεται, ἧχί περ ἄκραι Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσιν etc. cf. Sch. et E. — τὸν μὲν — νομεύων. eundem boves et oves pascere ibi posse ait, alteros interdiu, alteras noctu, si somno abstineat. — ἄργυφα, ἀργύφεα. 543, ε', 230.

87—93. κλυτόν. τὸν ἄξιον θαύματος, inquiunt Am. Q. et B. audio; sed magnam praestantiam portus hoc vocabulo indicari nego. κλυτὸν est id, quod audiri potest, quod audimus, vel de quo audimus, de quo loquuntur, quodque praedicant homines, praesertim nativi et rudiores, quales tum erant, quibus vulgaria quoque placent. quidvis illis commemoratione dignum est κλυτὸν, ἐσθλὸν, ἴφθιμον, θεῖον, seu res, seu persona. cf. 106, 112, 114, 119, Il. β', 854 etc. — ἠλίβατος. ι', 243. — Am. Q. et Sch.: ἀκταὶ δὲ προβλῆτες. (ε', 405.) αἱ προβεβλημέναι ἐν τῇ θαλάσσῃ πέτραι καὶ προέχουσαι ἀπὸ τῶν αἰγιαλῶν στενὸν ποιοῦσαι τὸν εἴσπλουν. — „Virg. Aen. 3, 699.: *projectaque saxa Pachyni.*" Cl. — ἀραιὴ δ' εἴσοδός ἐστιν. haec certe non est laus portus illius, causaque angustus introitus Graecis fuit mortis, cum effugere non possent Laestrygones. cf. 131. „Virg. 3, 533.: *portus ab eoo fluctu curvatur in arcum; Objectae salsa spumant aspergine cautes; Ipse latet; gemino demittunt brachia muro Turriti scopuli.*" Eichh. — ἔχον, *dirigebant*, remigabant. Il. θ', 139 etc. — ἀμφιε-

πλησίαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κύματ' ἐν αὐτῷ,
οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν
αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας·
ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών.
ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν, οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
καπνὸν δ' οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.

exploratores terrae mittit Ulysses, quorum unum corripit devoratque rex Antiphates.

δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας.
οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδὸν, ᾗπερ ἅμαξαι
ἄστυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσετο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο,
ὅστις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς, καὶ τοῖσιν ἀνάσσοι·

λίσσας. γ', 162. — E. *ἀέξετο.* *ἀστείως ἔθετο τὴν αὔξησιν ἐπὶ ἐγέρσεως κύματος.* Ap. h. v.: *κύματ' ἐν α.* vulgo: *κῦμά γ' ἐν α.*, inutiliter illata *γὲ* particula. — B: „*οὔτε—ὀλίγον.* Inde illae decantatae apud Platonem et alios formulae, *οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν, ἢ μέγα ἢ σμικρὸν, οὔτε μεῖζον οὔτ' ἔλαττον*, et ap. hodiernos *μήτε μικρὸν μήτε μεγάλον.* cf. Coray ad Isocr. p. 301." — *λευκὴ*, *splendida*, nec turbata ventis. — *γαλήνη.* ε', 391. — Am. Q.: *αὐτὰρ ἐγών. προοικονομεῖ τὸν τρόπον τῆς φυγῆς τοῦ Ὀδυσσέως.* v. 125—132. — *ἐσχατιῇ.* γ', 294. — Sch.: *παιπαλόεσσαν. τραχεῖαν.* — 148, Il. μ', 168 etc. „Virg. Aen. 1, 180.: *Aeneas scopulum interea conscendit, et omnem Prospectum late pelago petit.*" Cl. — Am. B.: *οὔτε βοῶν. βοῶν ἔργα ἡ ἠροτριασμένη γῆ, ἀνδρῶν δὲ ἀμπελὼν κ. τὰ τοιαῦτα.* — E: *καπνὸν — ἀΐσσ. καπνὸς μόνος ὁρᾶτο, — δηλῶν εἶναι τὸν τόπον οἰκούμενον.* cf. 148. — „Virg. Ecl. 1, 82.: *et jam summa procul villarum culmina fumant.*" Cl.

100—102. ι', 88—90.

103—108. *λείην*, *laevem*, h. e. planam, neque saxosam. cf. 97, ρ', 204. — Am. B.: *καταγίνεον. κατεβίβαζον. ἔστι δὲ ἀγινεῖν* (ξ', 105, Il. ω', 784. etc.) *κυρίως μὲν τὸ ἄγειν, ἐκ τῆς τοῦ ἄγω παραγωγῆς, νῦν δὲ τὸ καταφέρειν.* — *ὑδρευούσῃ*, *aquanti.* medium usurpavit η', 131. scena antiquitatis, cum ejusmodi officiis vel regum liberi fungebantur. Genes. 24, 13.: *ecce ego consisto juxta fontem hunc aquae, dum filiae virorum civitatis istius egredientur ad hauriendam aquam.* — *θυγατέρ'.* elisum ι dativi. v. ε', 62, Il. ε', 5 etc. — „*Ἀρτακίην.* Les scholiastes observent ici qu' Ulysse avait appris le nom de cette fontaine par Circé, qui plus loin (457—8) dit à Ulysse: „„Je sais tous les maux que vous avez supportés sur la mer poissonneuse, et tout ce que, sur la terre, vous ont fait souffrir de cruels ennemis."" Ou bien, ajoutent les schol., le poète a passé sous silence que quelques-uns de ses compagnons qui s'étaient enfuis avaient appris ce nom de la jeune fille elle-même. Il faut appliquer la même réflexion à tout ce qui se passe dans le pays des Lestrygons; car Ulysse parvint seul à s'échapper avec ceux qui montaient son navire, qu'heureusement il avait attaché à l'entrée du port. Cette observation aurait dû être faite par le poète luimême pour sauver l'invraisemblance." — *D. Montbel.* fontem et oppidum Artaciam in Cyzico ins. noverunt Herod., notante E., et Apoll. Rhod. 1, 957.

ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
εὗρον, ὅσην τ' ὄρεος κορυφὴν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν.
ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον·
αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἑτάρων ὡπλίσσατο δεῖπνον,
τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.

ad clamorem regis Laestrygones, gigantum similes, accurrunt, saxisque conjectis et naves 11 frangunt, et homines occidunt, quorum cadavera, ad epulandum illis, auferunt. Ulysses vix effugit una navi superstite.

αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντες
φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ Γίγασιν,
οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει,
ἀνδρῶν τ' ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων·
ἰχθῦς δ' ὣς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
τόφρα δ' ἐγὼ, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴροιο,
αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν·

111. ο', 424. cf. 549, θ', 68, δ', 15 etc.

112—116. τὴν δὲ, τὴν δή. — κατὰ — ἔστυγον, κατέστυγον. E: ἔφριξαν, κατὰ τὸ στυγέει (sic) δὲ καὶ ἄλλος (Il. α', 186.), ἤγουν φρίξει. ὅθεν καὶ Στὺξ φρικτὴ πηγὴ ἡ ἐν ᾅδου etc. — ἐμήσατο λ. ὄλεθρον. γ', 194. — αὐτίχ' ἕνα — δεῖπνον. asynd. epexegeticum.

118—127. τεῦχε βοὴν, *fecit* sive sustulit *clamorem*. „οὐκ ἄνδρεσσιν — Γίγασιν. Virg. 3, 678 de Cyclopibus: *Aetnaeos fratres, coelo capita alta ferentes, Concilium horrendum.*" Ex Eichh. — ἀπὸ πετράων ἀποῤῥηγνυμένοις, fragminibus scopulorum. perperam interpres: *qui a petris viro gravibus saxis jaciebant*, quasi scopulos ascendissent Laestrygones per se proceri. simili ratione καπνὸν ἀπὸ χθονὸς dixit 149., h. e. κ. ἀΐσσοντα ἀ. χθ. Am. B.: ἀνδραχθέσι χερμ. ἤτοι τοῖς δυναμένοις ἄνδρα καταβαρύνειν, ἢ ἅπερ αὐτοῖς μὲν ἦν χερμάδια (Il. ε', 302 etc.), ἄλλων δὲ ἀχθοφορήματα. ἢ μέγα βάρος παρέχουσι τοῖς βαστάζουσι. E: λίθοι ἀνδραχθεῖς οἱ ἀνδροβαρεῖς, οἳ τοῖς ἄλλοις ἀνδράσιν ἐπαχθῆ γένοιντο φορήματα. Ap. h. v.: τοὺς καὶ ἀνὴρ βαστάζων βαρυνθείη ἂν, ὑπερμεγέθεις ὄντας λίθους etc. *die von den Felsen entrafft mannslastige Steine, wie Kiesel, Schleuderten.* — E: τὸ δὲ πείροντες ἢ ἀντὶ τοῦ νηχόμενοι κ. οὕτω περῶντες τὸν λιμένα, ἐκ τοῦ πείρω τὸ περῶ, ὡς τὸ παννυχίη πεῖρε κέλευθον (β', 434), ἢ ἀντὶ τοῦ διαπείροντες τριαίναις ἤ τισιν ἑτέραις ἀπωξυμμένοις ὀργάνοις. (recte, nec Hom. magis quam Attici dicit ἰχθῦς pro ἰχθύες. v. ε', 53, μ', 331, τ', 113, Matth. pag. 103. 1. ed.) διὸ Λυκόφρων κεστρέων δίκην αὐτούς φησιν ἀγρευθῆναι etc. Harl.: Ἀριστοφάνης, ἰχθῦς δὲ ὣς εἴροντες. πένοντο. (sic Alterus ex A. 2. et Eustathio p. 1650, 32.) Ἀρίσταρχος, φέροντο. Am. Q. et B.: — εἰ δὲ γράφεται ἰχθῦς ὣς εἴροντες ἀτ. δ. φέροντες (sic), ὁ νοῦς αὐτοῦ· οὕτως, ὡς ἰχθῦς, αὐτοὺς συνείροντες κ. ὁρμαθοὺς ποιοῦντες ἔφερον εἰς τοὺς οἴκους. aeque male nonnulli scribebant, ut E auctor est, ἰχθῦς δ' ἀσπαίροντας, ἵνα λέγῃ ὅτι ὡς ἰχθῦς ἀσπαίροντας αὐτοὺς ἐδαίνυντο. — πολυβενθέος. π', 324, 352, Il. α', 432. — τόφρα δὲ, τ. δή. — πείσματα. ζ', 262. — κυανοπρ. ι', 482 etc.

128, 9. ι', 488, 9.

οἱ δ' ἅλα πάντες ἀνέῤῥιψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.

ad Aeaeam insulam appulsus cum sociis reliquis biduum jacet fessus et dolens.

Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιε

130—132. *ἅλα π. ἀνέῤῥιψαν.* scriptura Callistrati et Rhiani, ut refert Harl., quam merito ascivit W, cum olim legeretur *ἅμα πάντες.* v. *η'*, 328, *ν'*, 78. — *ἀσπασίως*, *ἀσμένως*. *δ'*, 523. — Hesych.: *ἐπηρεφέας. ἐπεστεγασμένας.* Am. Q. et B.: *τὰς τοῦ στόματος* (90) *πέτρας, οὐ τὰς βαλλομένας.* recte quoque alius ibidem: *ἤτοι ἄνωθεν ἐπηρεφεῖς.* sed ineptum est, quod addit: *ἢ ἐπικεκλιμένας κ. βαλλομένας κατὰ τῆς νηός.* nescit tamen et E, an id significet *τὸ ἐπηρ.* sed idem recte ad 89.: *ἤτοι αἱ τοῦ λιμένος προβεβλημέναι, — ἃς δὴ καὶ ἐπηρεφέας ἐρεῖ, ὡς ἐπικεκλιμένας δίκην ὀρόφου.* — *ἀολλέες.* *γ'*, 412 etc.

133, 4. *ι'*, 62, 63 etc.

135—138. E: *Αἰαίην δ' ἐς νῆσον. ὅτι κἀνταῦθα τὴν νῆσον τῆς Κίρκης Αἰαίην καλεῖ παρὰ τὴν Αἶαν, πόλιν, ὡς προεγράφη* (ad *ι'*, 32.), *Κολχικὴν, ἀφ' ἧς καὶ Κίρκη Αἰαία, ὡς Θήβη Θηβαία.* — *δῆλον δὲ ὅτι τῆς τοιαύτης Κίρκης παρώνυμον τὸ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Κιρκαῖον πεδίον, ὅ τινες καὶ τόπῳ τινὶ ἀνατολικῷ* (?) *ἐπιλέγουσι.* dicit campum, qui subjacet jugo (Virg. Aen. 7, 799) seu promontorio Circaeo, antiquo Latinorum termino. Scylax Periplo: *Λατῖνοι μέχρι τοῦ Κιρκαίου*, intell. *ὄρους.* oppidum in eo campo situm Circeji, de quo Mela 2, 4.: *Circes domus aliquando Circeji.* geographus 5, 3., p. 376. ed. Tauchn.: *μετὰ δὲ Ἄντιον τὸ Κιρκαῖόν ἐστιν ἐν ο' καὶ* (imo: *ῃ*) *ϟ' σταδίοις ὄρος, νησιάζον θαλάττῃ τε, καὶ ἕλεσι· φασὶ δὲ καὶ πολύῤῥιζον εἶναι, τάχα τῷ μύθῳ τῷ περὶ τῆς Κίρκης συνοικειοῦντες. ἔχει δὲ πολίχνιον καὶ Κίρκης ἱερὸν, καὶ Ἀθηνᾶς βωμόν· δείκνυσθαι δὲ καὶ φιάλην τινά φασιν Ὀδυσσέως.* Cic. de N. D. 3, 19., notante Cellario 1. p. 810.: *Circen coloni nostri Circejenses religiose colunt.* Virg. Aen. 3, 385.: *et salis Ausonii lustrandum navibus aequor, Infernique lacus, Aeaeaeque insula Circes.* ibi Servius: *qui nunc Circejus mons a Circe dicitur, aliquando, ut Varro dicit, insula fuit, nondum siccatis paludibus, quae eam dividebant a continenti.* Voss. *Krit. Bl.* 2. p. 304.: „Den grausamen Lästrygonen entflieht Od. mit Einem Schiffe, bei ungünstiger Luft rudernd (10, 128), und wird endlich an Äa, wo die Zauberin Kirke wohnt, durch zufällige Winde und Strömungen getrieben (135). Die Insel, an der Mitte des namenlosen Westlandes, hatte den Namen von der kolchischen Stadt Äa. — Hesiodus, dem die Gegend schon weniger dunkel war, erzählte: Kirke sei auf dem Wagen des Helios in die vor Tyrrhenia liegende Insel gekommen (Schol. Apoll. 3, 309). Und in der Theogonie (v. 1011): sie habe dem Od. den Agrios und Latinos geboren, die Könige der Tyrsener. Der Verfasser der Orfischen Argonautik, dem diese Gegend zu hell daüchte, gab der Kirke (1205) eine Insel im Okeanos, nahe der Einströmung, dem lyngäischen Lande am Atlas gegenüber (Steph. *Λύγξ*). Aber zur Zeit des Theofrast (Hist. plant. 5, 9) ward Latiums waldiges Vorgebirge Kirkäon von den Eingeborenen als die ehemalige Insel der Kirke gerühmt; auch pries man die Ergiebigkeit des Bodens an wirksamen Kraütern (Schol. Apoll. 3, 311), um mit diesem und andern Wahrzeichen die Sage zu bescheinigen (Strab. 5. p. 232). Es war alter Volksglaube, dass im Osten und Westen des Erdkreises die Kraft der näheren Sonne ausnehmende Fruchtbarkeit und die stärksten Zauberkraüter hervorbringe." cf. Völcker. p. 117. et de genere Circes Heyn. ann. ad Apollod. 1, 9, §. 6., p. 55 et 56. per jocum Plautus Epid. 4, 2, 34. puellam magae similem dixit *Circam, Solis filiam.* apud Petronium autem Circe appellatur matrona quaedam formosissima, sed luxu soluta, sicut apud Comicum Pluto 300. Laïs Corinthia. quo et pertinet illud Horatii de Ulysse Epist.

Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,
αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
ἄμφω δ᾽ ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
μητρός τ᾽ ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
ἔνθα δ᾽ ἐπ᾽ ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
ναύλοχον ἐς λιμένα, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
ἔνθα τότ᾽ ἐκβάντες δύο τ᾽ ἤματα καὶ δύο νύκτας
κείμεθ᾽, ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.

tertio die speculatores mittere decernit, sumto cibo.

ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ᾽ Ἠώς,
καὶ τότ᾽ ἐγὼν, ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ,
καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπὴν,
εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, ἐνοπήν τε πυθοίμην.
ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
μερμήριξα δ᾽ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν·
ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
πρῶτ᾽ ἐλθόντ᾽ ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
δεῖπνον ἑταίροισιν δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι.

cervum ingentem dejicit et sociis apportat.

ἀλλ᾽ ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης,

1, 2, 23.: *Sirenum voces et Circae pocula nosti, Quae si cum sociis stultus cupidusque bibisset, Sub domina* meretrice *fuisset turpis et excors, Vixisset canis immundus vel amica luto sus.* — αὐδήεσσα. ε΄, 334. — ὀλοόφρονος. α΄, 52. — φαεσιμβρότου, *lucem ostendentis mortalibus.* Il. ω΄, 785.: ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς.

140, 141. Am. Q. et B.: κατηγαγ. (γ΄, 10.) κατάγεσθαί φασι τὸ ἀπὸ θαλάττης εἰς λιμένα ἐλθεῖν, κ. ἀνάγεσθαι τὸ ἀνάπαλιν· δοκοῦσι γὰρ κατὰ τῆς ἀκτῆς ἔρχεσθαι. — E: ναύλοχος (δ΄, 846.) καὶ νῦν λιμὴν ὁ ναῦς κοιμίζων ὡς ἐπὶ λέχους, ἢ κρύπτων παρὰ τὸν λόχον. deteriorem amplexus notationem Ap.: ναύλοχον, εὔδιον, ἐν ᾧ αἱ ναῦς λοχῶσι, ubi Villois. laudavit Pollucem 1, 100.

142, 3. ι΄, 74, 75.

144. ε΄, 390.

145—147. φάσγανον. Il. α΄, 190. — ἀνήϊον, *ascendi.* 274, 446. cf. 159. — περιωπήν. Il. ξ΄, 8, ψ΄, 451. E: περιωπὴν καὶ σκοπιὰν εἰπεῖν τὸ αὐτό ἐστιν. — ἐνοπήν. Il. γ΄, 2 etc. B.: „sit pro scholio versus epigrammatis Anthol. XI, 338: τὴν φωνὴν ἐνοπὴν σὲ λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος."

148. 97. cf. 194.

149—160. καπνὸς ἀπὸ χθονός. v. 121. — εὐρυοδ. γ΄, 453. — διὰ — ὕλην. 197, Il. λ΄, 118. — E: αἴθοψ καπνὸς ὁ ἐκ τοῦ αἴθεσθαί τινα ὕλην ἀναδιδόμενος. Aristarchi interpretatio, ut narrat Am. Q. Ap. emend.: αἴθοπα οἶνον. (v. Il. α΄, 462.) ἤτοι τὸν φύσει θερμόν· αἴθειν γὰρ τὸ καίειν. ἢ τὸν μέλανα, ὡς Ἡλιόδωρος. ἢ τὸν λαμπρὸν κατὰ δύναμιν. interpretes: *atrum fumum, dunkelen rauch.* Aeschylus Suppl. 698.: μέλας γενοίμαν καπνός. — ὧδε — εἶναι. ε΄, 474 etc. — πρῶτα, primum, *prius.* — προέμεν τε ἑταίρους. E: προέμεν. ἤγουν προεῖναι, προπέμψαι. — εἰς ὁδὸν αὐτὴν, *in viam ipsam,* germ. *grade in den Weg.* v. ι΄, 393. — ἐκ νομοῦ,

πιόμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο.
τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
* πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε,
κὰδδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
εἰρυσάμην. τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
εἴασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε, λύγους τε,
πεῖσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, ἐΰστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
πλεξάμενος ξυνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
βῆν δὲ καταλοφάδεια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔπως ἦεν ἐπ' ὤμου
χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
κὰδδ' ἔβαλον προπάροιθε νεὸς, ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν, ἄνδρα ἕκαστον·
„Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ,
ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε, πόσις τε,
μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.“

laute epulantur.

* Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο,

e pascuo. Il. ι', 217 etc. — πιόμενος, *potaturus*. Matth. §. 180. — δὴ γὰρ, ἤδη γ. — ἔχεν, habebat, *invaserat*. α', 95, θ', 344.

161, 162. κατ' ἄκνηστιν. Am. Q.: — δεῖ γινώσκειν ὅτι αὐτὸς ἐπεξηγεῖται, ἥ ἐστιν ἄκνηστις, διὰ τοῦ εἰπεῖν μέσα νῶτα, ἤτοι ἡ ῥάχις ἢ τὰ μέσα τῶν τετραπόδων, παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κνήσασθαι. similiter Ap. et alii; inepte quidem; suspicorque potius partem illam ἄκνηστιν appellatam esse propterea, quod aegre ferunt animalia, si homines eam atterunt, quamvis ipsa id soleant facere vel voluptatis causa, vel per venerem. — ἀντικρύ. etiam hic malim ἀντικρύς. v. ann. ad Il. γ', 359.

163. Il. π', 469.

166—173. Am. Q. et B., et Sch.: ῥῶπάς τε, λ. τε. ἱμαντώδη φυτὰ, ἐπιμήκεις κ. εὐκάμπτους ῥάβδους ἔχοντα. v. ι', 427, Il. ν', 199. — πελώρου, *monstri*. λ', 633, Il. ε', 741, β', 321. ct. 171, 180. — Am. Q. emend.: καταλοφάδια. (sic libri Hom.; sed schol. marg. codicis Harl.: καταλλοφάδεια, superscripto ϊ.) ἀντὶ τοῦ καταλοφαδίως. (E: — τὸ δὲ εἰπεῖν ὡς ταυτόν ἐστι καταλοφάδια κ. κατωμαδὸν, ἀσφαλῶς ἔχει. —) οὕτως δὲ δεῖ νοεῖν, ὅτι ἐβάσταζε τὴν ἔλαφον ὁ Ὀδ. μεταξὺ τῆς κεφαλῆς κ. τῶν ὤμων. μέσον γὰρ τῶν ποδῶν τῶν ἄνω ἔσχε τὴν ἰδίαν κεφαλὴν ὁ Ὀδ. κατεῖχε δὲ τοὺς δύο πόδας συνδεδεμένους, ταῖς δύο χερσὶ σκηριπτόμενος τῷ δόρατι. de λόφῳ v. ann. ad Il. κ', 573. — παρασταδόν. 547, Il. ο', 22.

174—177. οὐ γάρ πω — ἐπέλθῃ. sententia causalis priore loco posita, ut 190, 226, ι', 319 et saepe alias. Am. Q. emend.: τινές φασιν ὅτι ἀπὸ τοῦ γὰρ ἤρξατο. ἐγὼ δὲ οἴομαι ὅτι ἡ σύνταξις οὕτως ἔχει (ἡ ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ δή)· ὦ φίλοι, ἄγετε δὴ, ὄφρ' ἐν νηῒ βρ. τε π. τε, μνησ. βρ.· οὐ γάρ πω καταδυσ., ἤτοι κατελευσόμεθα κ. κατέλθωμεν, ἀχν. περ, εἰς Ἀ. δόμους, πρὶν μ. ἦμαρ ἐπελθεῖν. cf. E, qui et ipse legit ἐπελθεῖν. alia est ratio versus 202., ubi v. ann. — βρῶσίς τε π. τε. α', 191 etc. — βρώμης. 379 etc. habetur et tertia forma βρωτὺς σ', 407. et Il. τ', 205. — τρυχ. α', 288 etc.

178. Schol. Harl.: ἔν τισι τὸ οὕτως φέρεται. Pro ὦκα. *Porson.* haud male quidem et hic et inferius 428. diceret οὕτω ἐ. ἐ. πίθοντο, *sic meis verbis parebant*, h. e. *rebus ita comparatis*, sive *hac ratione adducti*, ut cibum caperent.

179, 180. Am. Q.: ἐκ δὲ καλ. ἀπογυμνώσαντες τὰς ὄψεις, ἤτοι ἀποσκεπασθέντες τὰ ἴδια σώματα, ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγερθέντες. non tam dormiebant, quam

ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσι,
χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·

Ulyssis rebus suis diffidentis oratio.

„Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι!
ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠὼς,
οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται, ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον,
εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις, ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
εἶδον γὰρ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται,
αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.“

sorte electus Eurylochus cum parte sociorum proficiscitur ad Circen.

Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,

obvoluti jacebant prae moerore. v. 53. E: ὅτι διὰ τὸ πολὺ τοῦ πένθους καὶ πρηνεῖς ἢ ἄλλως ἐγκεκαλυμμένοι ἔκειντο οἱ τοῦ 'Οδυσσέως. — θηήσαντο. β', 13 etc.

181. δ', 47.

182. χεῖρας νιψ. id uno verbo dixit χερνίψαντο Il. α', 449. lavabant autem Graeci manus cum in sacris, tum in conviviis, quorum pars sacra. v. Il. l. c., Odyss. α', 136 — 143, Feith. 3, 4, §. 2. — ἐρικυδέα: γ', 66.

183 — 188. ι', 161, 2, 168—171. cf. inferius 476—478, μ', 29—31 etc.

190 — 195. Am. Q: ὦ φίλοι, — ζόφος. — ἀγνοοῦμεν, φησὶν, ἐν ποίῳ κλίματί ἐσμεν, καὶ οὐ δυνάμεθα συγκρίναι ὡς πρὸς ἑτέραν χώραν, εἰ ἀνατολικοί ἐσμεν, ἢ δυτικοί. ἐλθόντες οὖν μάθωμεν παρὰ τῶν οἰκητόρων, καὶ οὕτως τὸν ἐπὶ τὴν πατρίδα πλοῦν ποιησώμεθα. ἐκ τούτων δὲ ἐκτετοπισμένη φαίνεται ἡ πλάνη τοῦ 'Οδυσσέως. (habet haec etiam B. Am.) ἄλλως. ἄλογόν ἐστι τὸ τοὺς ἑταίρους ἀθυμίᾳ περιβάλλειν, λύεται δὲ ἐκ τοῦ καιροῦ· πρὸς γὰρ τὸ δεῖν σκέψασθαι τοὺς οἰκήτορας τῶν τόπων ἥρμοττε τὴν ἀπορίαν τῶν χωρίων εἰπεῖν. Voss. *Krit. Bl.* 2. Th. p. 306.: „Wo die Nachtseite der Welt und die Tagseite sei, weiss er wohl; denn er sah die Sonne aufgehn und untergehn. Aber er weiss nicht, sagt er mit Leidenschaft, in welche Weltgegend von der Heimat er verirrt sei, ob die veränderte Lage der aeolischen Insel ihn ostwärts oder westwärts in das unerkundete Meer (3, 320; 4, 85) geteuscht habe.“ — ἀννεῖται, ἀνανέεται, ἀναστείχει, ἀνέρχεται, ἀνατέλλει. Ex E. — εἴ τις — μῆτις, *si quod practerea fuerit consilium*, scil. aliud quam illud proficiscendi ad domum istam, ex qua fumum surgere vidit. ita haec capienda sunt, nec bene interpres: *si quod amplius sit consilium*, quasi nullum ipse habeat Ulysses; quod est desperantis. in sequentibus ille velut digito monstrat id, quod faciendum putat, nec verbum eundi pronuntiare audet, sed de fumo tantum conspecto ab se memorat, ne socii affligantur. — ἀπείριτος, ἄπειρος. — E: ἐστεφ. ἤγουν κύκλῳ περιέχει, ὡς ἀμφίαλον (α', 386. etc.). — χθαμαλὴ, *humilis*, ut ipsa Ithaca ι', 25.

198 — 201. κατεκλάσθη φ. ἦτορ. 496, δ', 481, ι', 256 etc. — με-

μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος, ἀνδροφάγοιο.
κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
* ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα·
τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα·
ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷγε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.

describitur deae domus miraculosa, in qua ipsam suaviter canentem audiunt.

εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης
ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν·
οὐδ' οἵγ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοίγε
οὐρῇσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν.
ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ', αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ,

γαλήτορος. commune epitheton fortium virorum, quamvis improborum. — κλαῖον δὲ λιγέως. λ', 391, Il. τ', 5 etc. — θαλερὸν κ. δ. χέοντες. δ', 556, Il. β', 266 etc.

202. 568. intelligitur sententia, qualem denotat τὸ γάρ. v. 174, Il. η', 242, Vigeri interpp. ad 8, 1, 6. Voss.: *doch sie schafften* ja *nichts mit trostlos klagender schwermut.*

204. malim, facilioribus numeris: ἠρίθμευν, ut καλεῦντες 229, οἰχνεῦσι γ', 322 et similia ι', 120, Il. κ', 146, ν', 293 aliisque locis. — μετ' ἀμφ. ὄπ., *ap. utrosque dedi.* E: τουτέστιν ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν δέδωκα.

206—209. κλήρους — Εὐρυλόχοιο. cf. Il. γ', 316, 324, 325, η', 181, 2, ψ', 352, 3. — βῆ δ' ἰέναι. ε', 475. — ἅμα — κλαίοντες. intell. ἔβησαν. asyndeton ad indicandam rei celeritatem.

210—213. Am. Q.: ἐν βήσσῃσι. ἐν τοῖς βασίμοις τόποις, ἢ ἐν ταῖς προβάσεσι κ. ὀρειναῖς κοιλάσι. cf. 275, Il. γ', 34 etc. — ξεστοῖσιν. γ', 406 etc. — περισκέπτῳ ἐ. χ. α', 426, ξ', 6. — κατέθελξεν, *delenivit.* Il. μ', 254.: Ἀχαιῶν Θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν, ubi v. ann. Plautus Amph. 2, 2, 214.: *delenitus sum profecto ita, ut me qui sim nesciam.* Sch.: πράους κ. ἡμέρους ἐποίησεν. Am. Q. emend.: τὸ ἔθελξεν οὔπως τὸ μεταμορφῶσαι σημαίνει, ἀλλὰ τὸ νωθέστερον ποιῆσαι πρὸς τὰς ἐνεργείας, ὡς ἐν Ἰλιάδι (l. c.) αὐτὰρ Ἀχ. θέλγε νόον, οἷον νωθέστερον ἐποίει. simul tamen et mutata corpora significantur, a consequente. Virg. Aen. 7, 15.: *hinc exaudiri gemitus iraeque leonum, — Setigerique sues atque in praescpibus ursi Saevire, ac formae magnorum ululare luporum, Quos hominum ex facie dea saeva potentibus herbis Induerat Circe in vultus ac terga ferarum.* „Apollonius de Rhodes, qui a imité dans ses Argonautiques presque tous les épisodes de l'Odyssée, fait aussi aborder Jason et Médée dans l'île d'Aea, qu'il place comme Virgile sur les côtes de l'Ausonie (*Argon.* 4, *v.* 659). Ovide s'est contenté de traduire le texte d'Homère (*Métam.* 14, *v.* 248), mais l'Arioste (*Roland*, *ch.* 7, *st.* 9.) l'a orné et agrandi dans la peinture de son Alcine, qui a servi avec Didon de modèle à l'Armide du Tasse.“ *Eichh.*

217—222. μειλ. θυμοῦ, *placamina irae.* Am. Q.: τὰ μειλίσσοντα κ. καταπραΰνοντα αὐτῶν τὸν θυμόν. φησὶ δὲ τὰς ἀπομαγδαλιὰς, ἃς προσδεχόμενοι οἱ κύνες ἐγρηγόρασιν, ἢ κρέα τινὰ καὶ πρὸς ἡδονὴν δωρήματα. —

ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον, οἷα θεάων.
[λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.]

imprudenter eam appellant socii, quae progressa illos invitat. intro eunt omnes praeter Eurylochum.

τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνότατός τε·
„Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις, ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν,
καλὸν ἀοιδιάει (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν),
ἢ θεὸς, ἠὲ γυνὴ, ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.“
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες·
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
* καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.

epulatos apud se Graecos Circe transformat in sues.

εἷσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε,
ἐν δέ σφιν τυρόν τε, καὶ ἄλφιτα, καὶ μέλι χλωρὸν
οἴνῳ Πραμνείῳ ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ

κρατερώνυχες. alias equorum epitheton. v. φ', 30, Il. ε', 329 etc. — πέλωρα. 168. — ἱστὸν ἐποιχ. ε', 62 etc.

223. haec partim sublecta in Iliade, χ', 511, neque explicata in antiquis scholiis, procul dubio ineptus aliquis adscripsit interpretandi gratia verbis οἷα θεάων, cum non videret, intelligi in illis verbum substantivum, ellipsi usitatissima. quem facile convincas fraudis: nam aliud poëta dicit, aliud versificator: ille magna et divina, quae dea tantummodo fabricari possit; hic tenuia, venusta, decora, qualia hominum quoque ingenio et manu perficiantur. igitur sejunxi pannum alienum a purpura Homerica. cf. 254.

224—227. ὄρχαμος ἀνδρῶν. γ', 454, ξ', 22 etc. — Am. Q.: κήδιστος. (θ', 583.) συγγενικωτάτης φροντίδος ἄξιος, φίλτατος ἐξ ἐπιγαμίας. — κεδνότατος. α', 335. — ἀοιδιάει. ε', 61. — E: ἀμφιμέμυκεν. τουτέστιν ἠχεῖ. (Ap., h. l. c.: ἀμφ. περιήχει. malim περιηχεῖ.) καὶ ὡς ἀπὸ φωνῆς δὲ βοῶν ἡ λέξις τέτραπται. — altissimae clarissimaeque sunt voces deorum, quas hoc verbum significat. v. Il. ε', 859—861. et ann. ad Il. χ', 15.

231. ἀϊδρείῃσιν. vereor ne hanc formam debeamus Metricis, ponendumque sit ἀϊδρίῃσιν, ut ὑπεροπλίῃσι Il. α', 205., ubi v. ann. Triclinius ad Soph. Ant. 871., ubi εὐσέβειαν legitur in vett. libris: εὐσεβίαν γράφε Ἰωνικῶς, inquit, ἵν' ᾖ οἰκεῖον τῷ μέτρῳ. ἐκεῖνοι γὰρ τῶν τοιούτων προπαροξυτόνων θηλυκῶν ὀνομάτων τὰς διφθόγγους συστέλλοντες διὰ τοῦ μόνου ι ἐκφέρουσι παροξυτόνως. v. et Valcken. ann. ad Eurip. Phoen. p. 497. sic Ald. 3. μ', 41. habet ἀϊδρίῃ, quod non dubitavi recipere, et A. 4. β', 346. πολυϊδρίῃσιν. itaque pariter corrigendi fuerint 257, λ', 272, Il. η', 198, π', 359. mire E: ἡ παραλήγουσα τῆς ἀϊδρείας διὰ διφθόγγου ἀεὶ γράφεται διὰ τὴν κλίσιν τοῦ ἴδρις ἴδρεως, ὡς ὄφεως.

232—235. Am. Q. et B., item Sch.: ὀϊσάμενος (ι', 213 etc.) δόλον. ε. ἀπὸ τοῦ φιλοφρόνως αὐτοὺς καλεῖν μόνην οὖσαν, κ. ἀπὸ τῆς τῶν θηρίων ἡμερότητος. — κ. κλισμούς τε, θρόνους τε. α', 145 etc. v. ann. ad α', 132. — ἐν — ἐκύκα. tmesis. — ἄλφιτα. β', 290. — χλωρὸν, νέον. Il. λ', 631. — οἴνῳ Πραμνείῳ. Il. λ', 639. — σίτῳ. σῖτον dicit eam potionem a parte majore casei, farinae et mellis: nam alias σῖτος et οἶνος inter se opponuntur. v. Il. ι', 705.

φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς, φωνήν τε, τρίχας τε,
καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
παρ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν, καρπόν τε κρανείης,
ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

nuntiat rem Ulyssi Eurylochus.

Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον·
οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον·
„Ἤιομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλά

238—243. Am. Q.: *ῥάβδῳ πεπλ.* πρὸς τὴν γοήτειαν καὶ ἡ πληγὴ τῆς ῥάβδου ἐνήργει (cf. ejusdem ann. ad 293), καὶ ὅλως αἱ ῥάβδοι τῶν θεῶν ἔνεργοι παρ' Ὁμήρῳ. πλήξας οὖν τῷ σκήπωνι τοὺς Αἴαντας ὁ Ποσειδῶν ἐνῆκε μένος (Il. ν', 59), κ. Ἀθηνᾶ τὸν Ὀδυσσέα ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ἐποίησε γέροντα (ν', 429), κ. ὁ Ἑρμῆς ὥσπερ τιμίῳ ὅπλῳ χρῆται αὐτῇ, τῇ *τῶν ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει* κ. τ. λ. (ε', 47.) oblitus est memorare virgas seu baculos regum, magistratuum, oratorum, vatum, pastorum: v. ann. ad Il. α', 15. et infra ad 277. — *κατὰ — ἐέργνυ.* tmesis. semel dixit pro κατέεργε. — *συφεοῖσιν*, *haris.* συφειὸν dixit 389. E: *συφεὸς* ὁ σύας φέρων, ἢ σύας πιαίνων, quae cave integra esse putes, sed forte excidit explicatio τοῦ συφεοῦ, quaeque nunc leguntur, haud dubie pertinent ad vocab. συφορβὸς, cui ut congruant, scribemus φέρβων pro φέρων, quae verba etiam apud epigrammatarios confusa deprehendit Jacobsius. subjecerat E ejus vocabuli interpretationem τοῦ συφεοῦ, tanquam verbi cognati; librarius autem, oculis aberrans a συφεὸς ad simile συφορβὸς, prioris illius explicationem omisit. — E: *φωνήν τε.* χοίρειος δὲ φωνὴ καὶ ὁ γρυλλισμός. ὅθεν καὶ ὁ Πλούταρχος Γρύλλον ἔπλασέ τινα τῶν τοῦ Ὀδυσσέως ἑταίρων διαλεγόμενον τῷ Ὀδυσσεῖ. „C'est à ce passage qu'on doit l'excellente plaisanterie *des petits cochons larmoyants*, attribuée a Zoïle, et rapportée par Longin (chap. 7., trad. de Boileau, t. 4., p. 275., ed. de St.-Marc), qui du reste ne la désapprouve pas.“ — *D. Montbel.* — Am. Q. et B.: *ἔμπεδος* (θ', 453 etc.) ἑδραῖος, βέβαιος, μὴ συνακολουθήσας τοῖς λοιποῖς. animum constantem seu fidum ἔμπεδα φρονήματα dixit Tragicus Antig. 155. — *παρ' — ἔβαλεν.* tmesis. Am. Q.: *ἄκυλόν* φησι τὸν τῆς πρίνου (*quercus ilicis* Linn., quae germ. vocatur *die grüne Eiche:* v. Billerbeck. Flor. class. p. 232. et 241.) καρπὸν, βάλανον δὲ τῆς δρυός (*quercus roboris* Linn., germ. *der Steineiche*: v. Billerb. l. c. p. 231.). *καρπόν τε κραν.*, τὸν τῆς κρανέας (κρανέα seu κρανία et ap. Hom. κράνεια est *cornus* Linn. v. Il. π', 767.) καρπὸν, ὃς πίταξις (E πίτταξις, Sch. πίτταξυς) καλεῖται, οἱ δὲ βάρβιλος, οἱ δὲ μάραος. — *χαμαιευνάδες*, *humi cubantes.* ξ', 15. Sellos χαμαιεύνας dixit Il. π', 235.

245—252. *ἀδευκέα πότμον*, ut ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ δ', 489. alioqui mallem ἀεικέα π., quod saepe dixit, pro eoque proclivi lapsu scriptum existimarem ἀδευκέα (*ΑΕΙΚΕΑ*, *ΑΔΕΙΚΕΑ*, *ΑΔΕΥΚΕΑ*). Am. Q.: *ἀδευκέα.* πικρὸν, ἀνιστόρητον, ἀπροσδόκητον. — *ἐκφάσθαι.* ν', 308. — *ἄχεϊ μεγ. βεβ.* Il. ι', 9. — *ἐν δέ οἱ — θυμός.* similiter υ', 348. cf. ι', 213. — *ἀγασσ.* δ', 181. — *εὕρομεν.* asyndeton strictim narrantis, ut in re trepida.

[ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ]·
ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ᾽ ἄειδεν,
ἢ θεὸς, ἠὲ γυνή· τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες.
ἡ δ᾽ αἶψ᾽ ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
καὶ κάλει· οἱ δ᾽ ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
οἱ δ᾽ ἅμ᾽ ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.“

jam ipse Ulysses ad conveniendam magam accingitur, Eurylocho frustra illum dehortante.

Ὣς ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα,
* τὸν δ᾽ αἶψ᾽ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
αὐτὰρ ὅγ᾽ ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
[καί μ᾽ ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·]
„Μή μ᾽ ἄγε κεῖσ᾽ ἀέκοντα, διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ᾽ αὐτοῦ·
οἶδα γὰρ, ὡς οὔτ᾽ αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτε τιν᾽ ἄλλον
ἄξεις σῶν ἑτάρων, ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.“
Ὣς ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„Εὐρύλοχ᾽, ἦτοι μὲν σὺ μέν᾽ αὐτοῦ τῷδ᾽ ἐνὶ χώρῳ,
ἔσθων καὶ πίνων, κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ᾽ ἀνάγκη.“

proficiscenti obviam factus Mercurius personatus dat herbam moly.

Ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ἄρ᾽ ἔμελλον, ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας,
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν,

253. versus omissus in pluribus MSS., uti et 265., quos uncis inclusit W.

255. et hic et 229. scripsi *τοὶ δὲ φθέγγοντο*. libri numeris deterioribus: *τοὶ δ᾽ ἐφθ.* cf., si tanti est, μ΄, 249.

259. H.: *οἱ δ᾽ ἅμ᾽ ἀϊστ.* (υ΄, 79.) *ἠφανίσθησαν ὁμοῦ.*

261, 2. *ξίφος ἀργ.* θ΄, 406 etc. *ἀμφὶ δέ.* repetendum *ἀπὸ κοινοῦ ἐβαλόμην.* v. θ΄, 115.

263. *ἠνώγεα αὐτήν.* hiatus durior, nec interpunctione emollitus, ut 322, θ΄, 224. A. 1.: *ἤνωγον.* ponamus *ἠνώγεον*, vel *ἠνώγευν.* Il. η΄, 394.: *καὶ δὲ τόδ᾽ ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος.* de forma contracta v. ann. ad 204, et de α et ον confusis Il. ψ΄, 537. cur enim, quaeso, talia servemus oblatis melioribus, et necessitate cogente nulla, velut θ΄, 240?

265. v. 324, loco simili male accommodatus. v. 253.

267—277. *ἐλεύσεαι*, *redibis.* v. δ΄, 487. — *κακὸν ἦμαρ*, *κακότητα*, *perniciem*, sicut *δούλιον ἦμαρ*, *ἐλεύθερον ἦμαρ*, est *servitus*, *libertas*. cf. 288, Il. ι΄, 251 etc. — *κρατερὴ — ἀνάγκη*, *nam dura me adegit necessitas.* cf. Il. ζ΄, 458. — *ἱερὰς βήσσας*, *sacras convalles*, eo fere sensu dicit, quo Virg. dixit *auri sacram famem*, Eurip. Hel. 1082. *εἴδωλον ἱερὸν Ἥρας.* significat enim, ni fallor, sacrum horrorem, quo adspiciebat Ulysses locum illum, in quo tam male accepti erant socii, quos miserat. minus probabiliter Sch. *ἱερὰς* exponit *ἀστιβήτους*, *inaccessas*, velut *τέμενος* quoddam, quas libere intrassent Graeci. cogitaverit homo de 426., ubi v. ann. — E: *χρυσόῤῥαπις ἢ ὁ χρυσόῤῥαβδος, ἢ ὁ χρυσᾶς ῥάπιδας ἔχω, ὅ ἐστιν ὑποδήματα* (?) *κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἐξ ὧν* (?) *καὶ αἱ κρηπῖδες παράγονται.* recta prior

ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη,
ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
„Πῇ δ' αὖτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
χώρου ἄϊδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
ἔρχαται, ὥστε σύες, πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σέ φημι
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύγ', ἔνθα περ ἄλλοι.
ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχευ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκῃσιν κακὸν ἦμαρ.
πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης·
τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ.
ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
φάρμακον ἐσθλὸν, ὅ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.
ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων·
ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι.

interpretatio. v. ann. ad 238, Phurnut. l. de N. D. c. 16. Apollod. 3, 10, §. 8.: *Ἀπόλλων — τὴν χρυσῆν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο βουκολῶν.* quaesiverunt Grammatici, suo more, cur Ulyssi succurrat Mercurius. quibus ita respondet Am. Q. emend.: *οὐχ ὡς Αὐτολύκου πατὴρ, Ὅμηρος γὰρ τοῦτο οὐ δηλοῖ* (v. τ', 394—398, Heyn. Obss. ad Apollod. p. 74.), *ἀλλ' ὅτι ὁ λόγιος θεὸς καὶ τὸν σπουδαῖον εἰς λόγον τιμᾷ. λέγει γοῦν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ* (ν', 331.), *τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν, οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος. καὶ ὅτι τῇ Κίρκῃ προεῖπεν* (330—332) *ἥξειν αὐτόν.*

279. Il. ω', 348.

280. β', 302 etc.

281—284. *αὖτε*, *rursus*, ut antea 144—159. — *δύστηνε.* vox haec derivata videtur a *δὺς* et *τάω, τάνω, τείνω.* v. Schn. v. *τένδω.* — *ἄκριας.* ί, 400 etc. — *ἐνὶ Κίρκης δώμασιν.* ellipsis notissima: v. E, Viger. p. 47. — *πυκινοὺς*, *densos* frondibus ac virgultis, qualia solent esse aprorum latibula. hymn. in Merc. 229: *πέτρης ἐς κευθμῶνα βαθύσκιον.* — Am. Q.: *κευθμῶνας* (ν', 367. idem est *κευθμός*: v. ann. ad Il. ν', 28.) *νῦν φησι τὰς καταδύσεις, ὅπου κεύθονται κ. συγκεκλεισμένοι εἰσί.* — *φημὶ.* *ajo*, arbitror. 35.

287—291. *τῆ, accipe.* ε', 346. Buttm. *Lexil.* 1. p. 164.: — „den Akkusativus hat *τῆ* so wenig bei sich als das ganz damit übereinkommende französische *tiens*, *tenez.* Ueberall steht es entweder ganz absolut, d. h. mit Hinzudenkung des Gegenstandes, wie Il. ψ', 618, oder der Akk. gehört zu einem gleich darauf folgenden Verbo, wie Odyss. ε', 346" etc. bene igitur probati codd., in quibus Harl. et Thomae Bentleji, item E, quos W secutus est: *τῆ, τόδε φ. ἐ. ἔχων ἐς δ. Κ.* ceteri: *τῆ τόδε φ. ἐ., ἔχων δ' ἐς δ. Κ.* — *δήνεα*, *consilia.* ψ', 82, Il. δ', 361. — *ὀλοφώϊα.* v. δ', 410. — *κυκεῶ* pro *κυκεῶνα*, a *κυκεών.* v. Matth. §. 73. Sch.: *κυκεῶνα κατ' ἀποκοπήν.* (malim contractionem sumere, *κυκεῶα, κυκεῶ*, ut *μείζονα, μείζοα, μείζω.*) *κυκεὼν δὲ λέγεται τὸ ἐξ οἴνου, κ. μέλιτος, κ. ἀλφίτων, κ. ὕδατος, κ. τυροῦ ἀναμεμιγμένον πόμα.* cf. Il. λ', 624. — *οὐδ' ὧς.* h. e. *οὐ δὴ ὧς*, satiusque fortasse esset scribi *οὐ δ' ὥς.* minus recte interpres: *neque sic.*

293—299. *ἐλάσῃ*, *percusserit.* — Am. Q.: *περιμ. ῥάβδῳ. φαίνεται ἡ ῥάβδος* (238) *ἀλλοιοῦσα τὰ σώματα, ὁ κυκεὼν δὲ τὴν ψυχήν.* — *ἐπαΐξαι*, *irrue.* χ', 187, Il. β', 146 etc. — *κτάμεναι.* Il. ε', 301 etc. — *μενεαίνων.* ε', 341. — Am. Q. et B.: *ἡ δέ σ' ὑπ. φοβηθεῖσα ὡς τρωθησομένη, οὐχ ὡς ἀποθανουμένη.* — Am. Q., veritus ne quis miretur jussum a Circe concubitum, intemperantia id facere illam negat: *οὐ δι' ἀκολασίαν, ἀλλ' ἐξ ὧν προεῖπεν ὁ Ἑρμῆς* (331.) *λογισαμένη ὡς θεοφιλής.* pietatem viri laudo, sagacitatem desidero. liberi enim sunt harum rerum

ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνὴν,
ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσσῃ,
ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
* μήτι σοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο,
μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείῃ."
"Ὡς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε.
ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοὶ, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

arte magica Ulysses tentatus Circen stricto gladio invadit.

Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.

dii et heroës Homerici: amant passim formosos formosasque, captivas pro pellicibus habent, et a supplicibus, qui placuere, concubitum exposcunt, velut ζωάγρια. v. α', 13—15, ε', 13—15 et inprimis ejusdem libri 118—136. — *ἀπανήνασθαι, recusa*. cf. γ', 265 etc. — *μακάρων μ. ὅρκον*. β', 377 etc.

300. non magis h. l. placet *αὐτῷ* quam ε', 179, malimque etiam hic et 344. *αὔτως, sic*, re ita composita, *τῷ σὲ ἀπογυμνοῦσθαι*. saepe confusa sunt ς et ι adscriptum. cf. β', 194.

301—305. Am. B. et Q.: *ἀπογυμν. τοῦ ξίφους δηλονότι, καὶ* (scr. *ὡς*) *γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος* (Il. φ', 50.). *οὐ γὰρ ἐσθῆτός φησι*. imo *herba moly privatum*, si illam, precibus deae commotus, nec jurejurando tutus, deposuerit. tum enim Mercurius metuit, ne ope sua, numinis potentioris, destitutum heroëm Circe deleniat, enervetque. cf. 341. — *κακὸν, ignavum*. — Am. Q.: *μῶλυ — θεοί. οὐκ εἶπε, πῶς καλεῖται παρ' ἀνθρώποις. ἐπήγαγε γοῦν, ὅτι ἀνάγνωστόν ἐστιν ἀνθρώποις. (ἄλλως.) μῶλυ, βοτάνης εἶδος, παρὰ τὸ μωλύειν, ὅ ἐστιν ἀφανίζειν, τὰ φάρμακα. φασὶ δὲ αὐτὸ ἑλκόμενον τῷ τέλει τῆς ῥίζης θάνατον ἐπιφέρειν τῷ ἀνασπῶντι*. simile quiddam de mandragora narrabant, ut E refert; H vero non modo herbam moly, sed multas alias herbas et animalia et lapides contra magiam valere dicit. *δάφνη*, inquit, *κόνιζα, ῥάμνος, ἰτέα, ἀστὴρ τε θαλάσσιος, ἴασπις λίθος, ἄλλα τε πολλὰ φυτὰ, καὶ ζῶα, (καὶ) λίθοι, ἀντιπαθοῦσι μαγικαῖς παρατροπαῖς*. male codex: *μαγικοῖς παρὰ τρόποις*, suntque plura hic corrupta, quae non expedio. ceterum ille Schol. moly esse ait *τὸ ἄγριον πήγανον, peganum harmalam* Linn., quod est genus rutae, medicorum usu clarissimum. alii dici putarunt *allium moly* Linn. v. Montbel., Billerbeck. Flor. class. p. 89, 110, 116., et B. ann. ad Philostr. p. 333., qui praeterea de moly Homerico evolvi jussit Biblioth. gr. t. 1. p. 545, Morell. ad Dionis Troïcam p. 609, Dähnium de Medicina Homeri, et Dictionarium scientiarum medic. t. 24, p. 53. solebant autem vel comedere *τὸ μῶλυ*, vel bibere cum vino, vel etiam admixto succo ejus lacti aut melli inungi ad varios morbos, ut auctor est glossator Heidelb. cf. Foes. Oecon. Hippocr. v. *μώλυζα*. mire Apollodorus 3, 15, 1.: *Πασιφάη γὰρ, ἐπειδὴ πολλαῖς Μίνως συνηυνάζετο γυναιξὶν, ἐφαρμάκευσεν αὐτὸν, καὶ, ὁπότε ἄλλῃ συνηυνάζετο, εἰς τὰ ἄρθρα ἐφίει θηρία, κ. οὕτως ἀπώλλυντο. ἔχοντος οὖν αὐτοῦ κύνα ταχὺν, ἀκόντιόν τε ἰθυβόλον, ἐπὶ τούτοις Πρόκρις, δοῦσα τὴν Κιρκαίαν πιεῖν ῥίζαν πρὸς τὸ μηδὲν βλάψαι, συνευνάζεται*. Eichh. haec Homeri adscripsit Virgilii loco de dictamno Aen. 12, 411—424., cujus tamen herbae medica tantum vis praedicatur a Romano vate. sed magicas quoque herbas ac radices passim commemorant cum antiqui, tum recentiores, e quibus unum laudabo, ingeniosissimum Musaeum narratione, quam inscripsit *der Schatzgräber (Deutsche Volksmährchen von J. A. Musäus*, 5. Th., 1805.), in qua lepide dicit de radice quadam, *Springwurzel*, qua fores occlusas aperiri credunt superstitiosi.

309. δ', 427 etc.

ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην, ἀκαχήμενος ἦτορ.
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπα', ὄφρα πίοιμι,
ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξε,
ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ἔρχεο νῦν, συφεόνδε μετ' ἄλλων λέξο ἑταίρων!"
ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.

ad genua ejus provoluta Circe quaerit, an sit Ulysses, quem adventurum aliquando Mercurius ipsi praedixerat.

ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
θαῦμά μ' ἔχει, ὡς οὔτι, πιὼν τάδε φάρμακ', ἐθέλχθης.
οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων·
σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅντε μοι αἰεὶ
φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ ξὺν νηῒ μελαίνῃ.

314, 315. 366, 67, Il. σ', 389, 390.

316—322. δέπα'. elisum ι dativi sing., ut 106. et alias. malit tamen Buttmannus δέπᾳ, ut γήρᾳ λ', 135, ἥρῳ Il. η', 453. — ἔπος — ὀνόμαζεν, *verbaque fecit et elocuta est.* v. ann. ad Il. α', 361. — ἔρχεο — ἑταίρων. vulgo: ἔρχ. νῦν συφεόνδε· (vel — συφ.,) μετ' etc. sed recte Buttm.: „Nimis diu invenustum hoc asyndeton in Homeri textu relictum est ἔρχεο συφεόνδε, λέξο. jungendum est συφ. λέξο, ut λέξομαι εἰς εὐνὴν ρ', 102. ἔρχεο enim absolute alii imperativo jungi solet, ut ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον ρ', 529." — λέξο, ut Il. ω', 650. Harl.: λέξο. οὕτως Ἀρίσταρχος δισυλλάβως τὸ λέξο. — quae illustrans Porsonus: „videntur quidam," inquit, „legisse λέξε' elisum pro λέξεο, quod plenum extat Il. ι', 639. postea e λέξο, nota elisionis neglecta, factum est λέξαι." λέξαι legitur in ed. Flor. et, tanquam varians scriptura ap. E, λέξον in Ald. 3., Schrevel., aliis, quod quidem alienum esse intellexit Cl., cum non *cuba*, quod requiritur, sed significet *cubare fac.* λέξαι, imperat. aor. 1. med., placuit Barnesio. sed bene habet imperat. perf. pass., qui medii potestatem induit, λέξο, ut ὄρσο η', 342, quod similiter dixit ὄρσεο ζ', 255. et alias, ε immisso, Ionum more. — ἄορ. θ', 403, Il. φ', 173 etc. — ἐπήϊξα, ὥστε κ. μ. A. 3. et 4.: ἐπήϊξ', ὥστε κατακτάμεναι μ., quod sapit correctionem Metrici, quem hiatus paulo durior offendisset. v. 263.

325. α', 170, ξ', 187 etc.

327—335. οὐδὲ γὰρ οὐδέ. v. θ', 32, Il. ζ', 130 etc. — ἀμείψεται, ἀμείψηται, ἀμείψῃ, *transmiserit.* — ἕρκος ὀδ. v. Il. δ', 350 etc. — Harl.: σοὶ δέ τις. ὁ Σιδώνιός φησιν ἀθετεῖσθαι τὸν στίχον. fuerunt scilicet, qui ad vivum resecarent haec verba, nec mirandum Circae esse dicerent Ulyssis νόον ἀκήλητον, cum ne socii quidem transformati insaniissent (240). quibus haud male respondet Am. Q., περιφραστικῶς dictum esse σοὶ — ἐστὶν pro ἀκήλητος εἶ. uncis tamen inclusit W. idem Schol. et Am. B.: ἀκήλητος. ἄθελκτος, ἀκάκωτος, ἀκατάκλαστος, ἀνεξαπάτητος. Ap.: ἀμετάβολος. — ἦ σύγ' Ὀδ. —

ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα μιγέντε
εὐνῇ καὶ φιλότητι πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.“

incolumitatem pactus ab illa Ulysses concumbit;

Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„* ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοι ἤπιον εἶναι,
ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους,
αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
ἐς θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείῃς;
οὐδ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
* εἰ μή μοι τλαίης γε, θεὰ, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
* μήτι μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.“
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν, ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.

dein lotus cibum adspernatur.

Ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασι·

μελαίνῃ. ἐρωτηματικῶς haec dicta putant Alterus, codd. ille haud dubie secutus suos, W et B.; cui rationi refragantur proxima Circae verba *ἀλλ' ἄγε — ἀλλήλοισιν*, quae sunt pro certo id habentis, nec dubitantis. Am. Q: *ἦ σύγ'. ἀποφαντικῶς ἀντὶ τοῦ οὕτως.* cf. E. et inferius 380. — *κολεῷ.* θ', 404. — *εὐνῇ καὶ φιλ.* ε', 126, ο', 421, Il. γ', 445 etc. — *πεποίθομεν*, *πεποίθωμεν.* E: *ὅρα τὸ πεποίθομεν· ἀσυνήθης γάρ ἐστιν ἐνεστώς. ὡς γὰρ ἐκ τοῦ πέπληγα γίνεται θέμα τὸ πεπλήγω κατὰ Συρακουσίους, καὶ ἐκ τοῦ πέφυκα τὸ πεφύκω, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ πέποιθα ἐνεστὼς πεποίθω.* cf. ann. ad α', 273. „L'auteur de la Théogonie dit que de cette union naquit un fils nommé *Latinus.* (Theog. 1010 — 1012. M. Schlegel pense que ces vers sont une interpolation. Voy. les Annal. encyclop., t. 6. p. 155.) Il est le seul qui donne ce nom au fils d'Ulysse et de Circé. Hyginus (fab. 127.) l'appelle *Télégonus*, et ajoute que ce Tél. tua son père sans le connaître. Dictys de Crète (de bello Troj. 6, 15.) rapporte la même fable. Toutes ces histoires appartiennent à des siècles posterieurs aux temps homériques.“ *D. Montbel.*

337. *κέλῃ.* scribamus *κέλεαι*, more Homerico (v. ε', 174, Il. α', 74 etc. rarum est *νεμεσίζῃ* Il. ε', 757. et 872.) idemque reponamus δ', 812, sicut fecit W Il. ω', 434, cum ibi quoque libri haberent formam contractam. Knight.: *π. γὰρ κέλεαί μέ σοι ἤ. ε.;*

341. *γυμνωθέντα*, *inermem.* v. 301.

343. ne hanc quidem scripturam genuinam esse arbitror, sed ponendum *εἰ μή μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι.* sic β', 377.: *γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ*, quodque rem conficit, Mercurius, cujus hic verba repetuntur, 299.: *ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι.* eadem medicina adhibenda est versui ε', 178, quod sero intellexi. scriptum forte *θεῶ* magis magisque depravatum esse videtur, sicut α ο οι et ω misceri nonnunquam scimus in codd. sic ap. Aeschylum Theb. 621. in deterioribus quidem libris habetur *ὦ πανδάκρυτον ἁμὸν Οἰδίπου γένος*, sed in emendatis *ὦ π. ὠμὸν* etc. istud *θεὰ* friget cum h. l. post *ὦ Κίρκη*, quae appellatio sufficit brevi sermoni, tum ε', 178., ubi parvo intervallo bis legitur. Graecis, opinor, id visum esset verbum *παραπληρωματικὸν*, *ein Flickwort, une cheville.* — de proximo versu v. ann. ad 300.

348. *τέως μέν.* Harl.: *γρ. κεδναί.* sic A. 1. a m. 1. et A. 4. mediaeque aetatis edd. usque ad Clarkei. *διττογραφία.*

349. E: *δρήστειραι αἱ δουλεύτριαι, παρὰ τὸ δρᾶν τὸ ὑπουργεῖν, ἐξ*

γίγνονται δ' ἄρα ταίγ' ἔκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων,
* ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵτ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἔνι ῥήγεα καλά,
πορφύρεα, καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λῖθ' ὑπέβαλλεν·
ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιε
πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα λό', ἐκ τρίποδος μεγάλοιο

οὗ καὶ δρηστήρ (π', 248, σ', 76) κ. μετὰ προθέσεως ὑποδρηστήρ (ο', 330), ὁ ὑποεργός. ὅτι δὲ δρᾶν οὐ μόνον κοινότερον τὸ ποιεῖν, ποιητικῶς δὲ καὶ τὸ ὑπουργεῖν, ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὸ θύειν (v. Zeun. ad Viger. p. 292), ὁ Ἀθήναιος δηλοῖ. Ap. emend.: δρηστῆρες. οἱ ὑπουργοῦντες κ. διακονοῦντες θεράποντες, ἀπὸ τοῦ δρᾶν. δρηστοσύνη (ο', 321). διακονία.

351. εἰς ἅλαδε fuit cum dictum videretur ut ἀπ' οὐρανόθεν vel ἐξ οὐρ.: verum et nihil offensionis haec habent, si οὐραν. intelligitur forma prisca genitivi, et saepe leguntur in his carminibus, εἰς ἅλαδε autem nonnisi hic, in quo merus excusandus esset pleonasmus. quare malim ἅλα δή, quod scriptum antiquo more ἅλα δὲ facile coaluerit. Am. Q. et Harl. mendose: οἵτ' εἰς ἅλαδε. οὔτε (imo οἵτε, omisso εἰς) γράφει Ζηνόδοτος. Ἀρίσταρχος δὲ οἵ (οἵτ') εἰς ἅλα (hic finit scholion Harl. codicis ap. Pors.) δεύτερον δέ ἐστιν ἡ εἰς. pro his ponendum videtur οἵτ' εἰς ἅλα δέ. οὐδὲ ἕτερον -δέ ἐστιν ἢ εἰς. raptum fuerit οὐδὲ a simili -α δὲ, δεύτερον autem conflatum ex δὲ ἕτερον. D. Montbel.: — „Ces 4 nymphes, selon Court de Gébelin (Monde primitif, t. 4., 627.), sont les 4 saisons. „„La première, ou le printemps,"" dit-il, „„étend un tapis admirable; la seconde, ou l'été, porte des corbeilles d'or; la troisième verse le vin; la quatrième allume du feu; et, comme pour nous donner le mot de l'énigme, le poète nous assure qu'Ulysse demeura une année dans cette île, et n'en partit que lorsque les 4 saisons furent révolues."" La source de cette allégorie est indiquée dans Eustathe (p. 1660, ad calc. et 1661 init.) et dans les petites scholies." etiam Q. et B. Am.: — οἱ δὲ ἀλληγοροῦσι, Κίρκην μὲν λέγοντες τὸν ἐνιαυτὸν, τέσσαρας δὲ θεραπαινίδας τὰς ὥρας. non magis hanc illi probant explicationem quam E, cujus digna sunt verba quae adscribantur. τινὲς δέ γε τῶν παλαιῶν, inquit, dicens, ut opinor, Heraclidem Ponticum, ἀσυμβιβάστως μὲν πρὸς πλάτος ἀλληγορίας, ὁμῶς δὲ ὑπενόησαν ἐνιαυτὸν μὲν τὴν Κίρκην, τὰς δ' ἐνταῦθα τέσσαρας αὐτῆς διακόνους τὰς τέσσαρας ὥρας, οὐδέν τι γενναῖον ὑπειπόντες οὕτως. ἄλλως μέντοι ἔστιν εἰπεῖν, ὡς ἡ Κίρκη διακόνοις τεσσάρσι χρᾶται πρὸς ἀνάλογον ἔμφασιν τῆς τῶν ὡρῶν τετρακτύος, αἳ τὰ εἰς τρυφὴν πορίζουσι τοῖς ἐθέλουσιν. „Virg. Georg. 4, 381.: *simul ipsa precatur Oceanumque patrem rerum, Nymphasque sorores Centum, quae silvas, centum, quae flumina servant.*" Eichh.

352—358. ῥήγεα. γ', 349. — λῖθ'. α', 130. — ἐτίταινε (β', 149 etc.) τραπέζας. similiter α', 138.: ἐτάνυσσε τράπεζαν, ubi v. ann., et cf. η', 174, ο', 137 etc. de plurali E: πληθυντικῶς δὲ τραπέζας φησὶν, ἴσως μὲν πληθύνων συνήθως τὸ ἑνικὸν πρὸς μεγέθους ἔμφασιν, ἴσως δὲ καὶ πολλὰς ὑποτιθεὶς, τὴν μὲν οἰνοχοεῖν, τὴν δὲ ἐσθίειν, τὴν δὲ ὑποδέχεσθαι τὰ περιττά. — κάνεια, κάνεα, *canistra*. v. α', 147 etc. Il. ι', 216.: Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς. — ὕδωρ, aquam ad lavandum.

360—363. Am. B.: ἤνοπι χ. λαμπρῷ, ἐν ᾧ ἔστιν ἐνοπτρίσασθαι. similiter Sch. E: — ἢ ὁ ἔμφωνος, — ἢ ὁ διαυγὴς etc. cf. ann. ad Il. π', 408. — codd. prava interpunctione: ἔς ῥ' ἀσ. ἔσασα, λό' ἐκ τρ. μεγ., (pejus etiam Ald. 3.: μεγ.·) θυμ. κερ. κατὰ etc. bene Am. Q. et B.: ἡ δὲ κεράσασα ἐκ τοῦ τρίποδος, εἰς ἄλλο ἄγγος δηλονότι. scil. εἰς ἀσάμινθον, in balneum, cui erat infusa frigida. — λό', ἔλοεν, a λόω, λούω.

θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν,
[χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·]
ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν. ἐμῷ δ' οὐχ ἥνδανε θυμῷ,
ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.

tristitiae causam sciscitata Circe sociis Ulyssis pristinam formam reddit.

Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Τίφθ' οὕτως, Ὀδυσεῦ, κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι, οὐδὲ ποτῆτος;
ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι. οὐδέ τί σε χρὴ

v. α', 310 etc. — Am. Q.: θυμῆρες. καταθύμιον, ἡδύ, τῆς ψυχῆς ἐράσμιον. sic etiam ρ', 199. scripsi, pariterque θυμήρεα scribendum puto Il. ι', 336., ubi v. ann., et Odyss. ψ', 232. neque enim audiendus est H., qui sic: τὸ μὲν θυμῆρες προπερισπωμένως, τὸ δὲ θυμαρὲς ὀξυτόνως· γράφεται γὰρ ἀμφότερον. emendandus Ap.: θυμαρέα. θυμάρεστον. καὶ θυμῆρες, τὸ ἀρέσκον τῇ ψυχῇ. scribendum θυμήρεα. alioqui non sic subjecisset τὸ θυμῆρες. — θυμοφθόρον, *animi corruptorem*, qui contristat debilitatque animum. θυμαλγέα dixit υ', 118.

364. γ', 466. cf. ζ, 96, Il. κ', 577.

365. θ', 455. cf. ω', 367.

366, 7. 314, 5.

368—372. versus merito damnati. D. Montbel.: „Les 5 vers 368—372, renfermés entre 2 parenthèses dans l'édition de Wolf, et que Knight n'admet pas, ne se trouvent point non plus dans le cours des commentaires d'Eustathe (p. 1661, l. 41.). Mde. Dacier ne les a pas traduits, parce qu'il a déja été dit plus haut (454) qu'une des 4 nymphes avait mis la table. Ernesti pense qu'on peut ne supprimer que le vers 370, où il est parlé de la table, et cite un manuscrit qui autorise cette leçon. Ces vers se rencontrent plusieurs fois dans l'Odyssée. (α', 136, δ', 52, η', 172, ο', 135, ρ', 91.)"

373, 4. ἥνδανε. γ', 150 etc. — Ap.: ἀλλοφρονέων, ἀλλοῖα διανοούμενος. sic η', 200: ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται, pro ἀλλοῖον. E: ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, ἢ κατά τινα τῶν ἀντιγράφων ἄλλα φρονέων, κατὰ δ' ὄσσετο (σ', 153, α', 115) θυμός. ἤτοι προεβλέπετο (προέβλεπεν), ἐφαντάζετο. πάθος δὲ τοῦτο φρονίμου ἀνδρὸς, ὃς καὶ παρακειμένων τῶν ἡδέων οὐ μόνον οὐ μεταλήψεται, ἀλλὰ καὶ φοβηθήσεται μή πού τι ἔσται δεινὸν, ἄλλα φρονῶν παρὰ τὰ βλεπόμενα. τοιοῦτον γάρ τι νῦν τὸ ἀλλοφρονεῖν, εἰ καὶ ἐν Ἰλιάδι (ψ', 698) ἐπὶ τοῦ ἠλλοιῶσθαι τὴν φρόνησιν κεῖται, κ. ὡς εἰπεῖν παραφρονεῖν. καθ' ὃ σημαινόμενον κ. Ἡρόδοτος (5, 85.) τῇ λέξει χρῆται, ἀλλοφρονῆσαι εἰπὼν τὸ οὕτω τινὰς μανῆναι ἀλλοιωθέντας τὴν φρόνησιν, ὡς κ. κτείνειν, φησὶν, ἀλλήλους, ἅτε πολεμίους.

375—386. ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, — κρατ. δέ με π. ἔχοντα. simul intulit pronomen ὀρθοτονούμενον et ἐγκλιτικὸν, quae nonnunquam permiscentur. v. ann. ad Il. χ', 13, ψ', 70, 724. — ἐπὶ — ἰάλλοντα. tmesis. cf. χ', 49. — ἰάλλοντα — ἔχοντα. v. de hujusmodi versibus ann. ad δ', 477. — τίφθ' οὕτως, τίπτε οὕτως. ψ', 98, ι', 494 etc. — ἀναύδῳ. ε', 456. — θυμὸν ἔδων. 143 etc. — οὐδὲ, οὐ

δειδέμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.“
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.“
Ὣς ἐφάμην· Κίρκη δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρὶ, θύρας δ' ἀνέῳγε συφειοῦ,
ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ δι' αὐτῶν
ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔῤῥεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη,
ἄνδρες δ' αἶψ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
καὶ πολὺ καλλίονες, καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
ἔγνωσαν δέ με κεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος·
πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
σμερδαλέον κανάχιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.

jussu ejus ceteros quoque Ulysses secum adducit, impediente Eurylocho.

ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης!
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόνδε,

δή. — *δειδέμεν.* vulgo: *δειδίμεν.* v. ι', 140. — *ἐναίσιμος.* β', 122 etc. — *λύσασθ'*, *λύσασθαι.* ε', 410 etc. — *πρόφρασσα.* ε', 161. — *ἐρίηρας ἑτ.* ι', 100 etc.

388. scripsimus conjuncte *διὲκ*, ut *παρὲκ* ι', 116, *ὑπὲκ* γ', 175. et alias. vulgo: *δι' ἐκ μεγ. βεβήκει*, quod intelligunt *διαβεβήκει ἐκ μεγ.*, sensu perverso, siquidem qui transit, non exit, neque haec simul fieri dici possunt. contra bene se habet *διὲκ μ. β.*, quo significatur, Circen domo sua, postquam eam transierat, exiisse. poterat enim ad fores stare vel sedere, et sic exire, quod esset *βαίνειν ἐκ μεγάρου*: nunc transeunda erat domus, quoniam ex *ἀνδρῶνι* ad haras tendebat, in opposita ejus parte constructas. similiter Il. ο', 124.: *ὦρτο διὲκ προθύρου*, et Odyss. ρ', 460.: *νῦν δή σ' οὐκέτι καλὰ διὲκ μεγάροιό γ' οἴω Ἂψ ἀναχωρήσειν.* cf. σ', 386. et φ', 299.

389—406. *ἀνέῳγε*, ut Il. π', 221. sic edd. mediae et recentiores. vetustae, certe Ald. 3.: *ἀνέωξε.* Alter. secundum 4 codd. Vindob.: *ἀνέῳξε*, cui alterum illud poëta praetulisse videtur euphoniae causa. *συφειοῦ.* 238. — *σιάλοισιν.* β', 300. — *ἐννεώροισιν.* 19. — Harl.: *τῶν δ' ἐκ μέν.* Ἀριστοφάνης, *τοῖς δ' ἐκ μέν.* — *πότνια Κίρκη.* γρ. *δῖα θεάων.* contra 400. Harl. et A. 4. habent *πότνια κίρκη.* sunt hae *διττογραφίαι*, quas non omnes commemoro. — *ἄνδρες — εἰσοράασθαι.* cf. similia ζ', 229—231, ω', 367—371. Eurip. de Iolao juvenescente in unum diem Heracl. 830.: *ὁ δ' ὄρφνης ἐκ δυσαιθρίου νέων Βραχιόνων ἔδειξεν ἡβητὴν τύπον.* Ovidius Met. 7, 285.: *stricto Medea recludit Ense senis jugulum, veteremque exire cruorem Passa replet succis. quos postquam combibit Aeson, Aut ore acceptos, aut vulnere*: barba comaeque Canitie posita nigrum rapuere colorem; Pulsa fugit macies; abeunt pallorque, situsque; Adjectoque cavae supplentur sanguine venae; Membraque luxuriant. *Aeson miratur, et olim Ante quater denos hunc se reminiscitur annos.* — *σμερδαλέον*, *fortiter*, alte, clare, a *σμέρδος*, *ῥώμη*, ap. Hesych. v. Schn. h. v. — *κανάχιζε* Alter. ex A. 2, E, W, B, ut Il. μ', 36. ceteri libri: *κονάβιζε*, quam scripturam novit E. v. Il. β', 466, ο', 647 etc. locus consimilis est

κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε, ὅπλα τε πάντα·
αὐτὸς δ' αἶψ' ἰέναι, καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους!"
"Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοίγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ·
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους,
οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας·
ὡς δ' ὅταν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας,
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι, οὐδ' ἔτι σηκοὶ
ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
μητέρας, ὣς, ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
δακρυόεντες χύντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
ὣς ἔμεν, ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτῶν
τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἐτράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
„Σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφὲς, ὣς ἐχάρημεν·
[ὡς εἴτ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν·]
ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον."
"Ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσι·
„νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόνδε,
κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν, ὅπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθ', ἵνα μοι ἅμα πάντες ἕπησθε,
ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης

infra 453. et 454. — *ἐν σπ. πελάσσατε*, ut hymno in Merc. 523.: *μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ.* cf. 424. Harl.: — *γρ. δὲ σπείεσσι*, h. e. *σπήεσσι.* malim sane *κτ. δὲ σπήεσσι πελ.*, ut hic noster passim. — *θυμὸς ἀγήνωρ.* β', 103 etc.

410—417. *ἄγραυλοι, ἐν ἀγρῷ αὐλιζόμενοι.* v. Il. κ', 155 et ann. ad ι', 238. — Am. Q.: *πόριες. νέαι βόες, μόσχοι.* (*πόρτιν* dixit Il. ε', 162., habentque etiam hic vulgares libri *πόρτιες*, sed Harl., 2 Vindob., Ald. 3., Barn., W, B, *πόριες*, quod congruit metro. v. ann. ad Il. ρ', 4.) *ἀγελαίας* δὲ (ρ', 181, Il. λ', 729) *νομαίας, ἀζεύκτους.* — Am. B.: *κόπρον* (Il. σ', 575.). *τὴν βουστασίαν.* — *σηκοί.* ι', 219 etc. ducit hanc vocem Ap. *ἀπὸ τοῦ εἰσαχθέντα σῶα εἶναι*, Philemon *παρὰ τὸ στήκω, στηκὸς κ. σηκὸς* etc. v. Schn. h. v. — *ἀδινόν.* δ', 721. — *ὣς — χύντο.* emendavimus interpunctionem, quae sic sese habet in plerisque edd.: *ὣς ἐμὲ κεῖνοι, ἐπ. ἴ. ὀφθ., Δακρ. ἔχυντο.* rectius Ald. 3. et Bergler., secundum E.: *ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον* (Ald. vitiose *ἤδον*) *ὀφθ., Δ. ἔ.* Cl.: *sic circum me illi, postquam viderunt oculis, Lachrymabundi fusi sunt.* scil. E: — *ἔχυντο, περὶ ἐμὲ δηλαδὴ* etc. imo socii Ulyssis in lacrimas effusi esse dicuntur, postquam illum conspexerint, quemadmodum nostrates: *sie schwammen in Thränen.* solet autem *χεύω* dici *τροπικῶς*, neque id uno modo. Pind. Isthm. 1, 4.: *ἐν ᾇ κέχυμαι, in qua* (canenda) *effusus sum.* cf. Schn. v. *χεύω.* — dedi *χύντο* rhythmi gratia, qui amphibrachis duobus continuis (*ἔχυντο, δόκησε*), tribusque similibus caesuris (*δακρυόεντες | ἔχυντο | δόκησε |*), deturpatur in vulgata scriptura. de amphibrachis v. inprimis ann. ad Il. φ', 244. — *τρηχείης.* 463, ι', 27. — *ἐτράφεν ἠδ' ἐγ.* δ', 723, ξ', 201, Il. α', 251.

420. versus frigidissimus, nec ferendus post eloquenter dicta illa in superioribus *δόκησε — ἐγένοντο.* socii *ἐμφατικῶς: ὣς ἐχάρημεν, sic gavisi sumus*, scil. ut vidisti. quod quis non intelligat? isti tamen, quisquis fuit, qui hunc pannum assuit, visum est obscurum. igitur explicuit, idque, pro curta sua supellectile, verbis e vicinia petitis. praeterea scribendum fuit *ὡς εἴ γ'* etc.

423—427. *πάμπρωτον, omnium primum, quamprimum.* δ', 577 etc. — *ἐρύσσομεν, πελάσσομεν, ἐ—σωμεν, π—σωμεν.* — *ἱεροῖς, sacris* deae, nec jam detestandis (275), postquam propitiam illam sibi sociisque reddidit

πίνοντας, καὶ ἔδοντας· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν."
 Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους·
[καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·]
 „Ἆ δειλοὶ, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
ἢ σῦς, ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας,
οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ.
ὥσπερ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο
ἡμέτεροι ἕταροι, ξὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο."

cui vehementer ob id iratus, quamvis consanguineo, Ulysses tamen placatur; itaquè omnes ad Circen tendunt.

 Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδάσδε πελάσσαι,
καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν. ἀλλά μ' ἑταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
 Διογενὲς, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν, καὶ νῆα ἔρυσθαι·
ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης."
 Ὣς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης,
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηΐ λέλειπτο,
ἀλλ' ἕπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.

hospitaliter excepti annum ibi manent, quo exacto Ulyssem de reditu in patriam cogitare jubent.

 Τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
ἐνδυκέως λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,

Ulysses. cf. 445. — ἐπηετανὸν γ. ἔ. η', 99, δ', 89 etc.

428. v. 178.

430. versus omissus in Heidelb., 2 Vindob., Alterique et recentiorum editionibus. etiam Schol. Harl. codicis: λείπει τὸ λέγων. ergo ne ille quidem haec legit in suo libro. v. ann. ad Il. κ', 191.

432—436. ἆ δειλοὶ, ὦ δείλαιοι, ὦ ἄθλιοι υ', 351, Il. λ', 816 etc. — Sch. mendose: καταβήμεναι. καταβῆναι, ὑπειορθεῖν. scribamus κατ., ὡς ὑπένερθεν. E: τὸ καταβ ἢ ἁπλῶς ἀντὶ τοῦ βῆναι κεῖται, ἢ καὶ ἀστειότερον, ὡς εἴπερ ἔφη ἐς ᾅδου καταβῆναι διὰ τὸν ἐλπιζόμενον ὄλεθρον. ἄλλως γὰρ ἀναβῆναι ἦν ἐκεῖ κατὰ τὸ παρὰ νηὸς ἀνήϊον (146, 274, 446), εἰς τὴν Κίρκην δηλαδή ἔχει δέ τινα τὸ ῥηθὲν ὁμοιότητα καὶ πρὸς τὸ ἐς Τρώων (sic) κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν (δ', 246). — καὶ ἀνάγκῃ, vel necessitate, seu vi, si noluerimus. Am. Q.: ἀπορήσειε δ' ἄν τις, πῶς ὁ Εὐρύλοχος λέγει, μὴ εἰσελθὼν εἰς τὴν Κίρκην. ἀλλὰ ῥητέον ὅτι ἐστοχάσατο ἀπὸ τῶν πρὸ τῆς θύρας προσσαινόντων αὐτῷ ἀνθρωπίνως. — μέσσαυλον, caulam. Il. λ', 548 etc. — ὁ θρασύς. eodem sensu πολύτλας, der Vielwager, dici solet, non patientiae, quam virtutem servorum potius quam liberorum hominum non magni aestimabant Graeci; neque ei congruit τὸ πολύμητι καὶ πολυμήχανον, quod attribui solet Ulyssi. v. Il. ι', 676. et inprimis κ', 231. — ἀτασθ. ὄλοντο. α', 7 etc.

439—450. λ', 231, Il. π', 473. cf. 166, β', 321 etc. — Am. B.: πηῷ περ ἐόντι. γαμβρῷ μοι ὄντι ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ Κτιμένῃ. de vocabulo πηὸς v. Il. γ', 163, de Ctimene ο', 363. — ἐάσομεν, ἐ—ωμεν. — νηΐ, νῆα. repetito verbo irrident stultitiam Eurylochi, si manserit ap. navem. — ἔκπαγλον ἐνιπήν. v. ε', 446 etc. κρατερὴν ἐν. dixit Il. ε', 492. — ἐνδυκέως. 65. —

ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν ἠδὲ χιτῶνας·
δαινυμένους δ' εὖ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσσαντό τ' ἐσάντα,
κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε· οἶδα καὶ αὐτὴ,
ἠμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσον.
ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον,
εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ ποθ' ὑμῖν
θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπειὴ μάλα πολλὰ πέποσθε.“
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
[μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,]

Am. B.: *λοῦσεν. λούσασθαι ἐκέλευσε. μετωνυμία δὲ ὁ τρόπος.* v. 361—365.

453. sic A. 1. inter versus a m. 1. Harl.: *φράσσαντό τε πάντα.* (sic vulgati libri.) *ἐν ἄλλῳ γράφεται φρ. τ' ἔσαντα.* hoc probavit Buttm., et merito. cf. λ', 143, ο', 532, π', 458. Sch.: *φράσσαντο.* (ψ', 75, Il. κ', 339.) *ἐπέγνωσαν. ἔναντα.* (sic.) *ἀπ' ἐναντίας.*

454. *κλαῖον — δῶμα.* cf. 399. Sch.: *περὶ δ' ἐστ. περιήχει.*

456. carent hoc versu 2 MSS. Vindob. et codex Thomae Bentleji. quare uncos immisit W. quo tamen versu omisso nescio quid abrupti, ne dicam inhumani, habet haec oratio: siquidem decebat, appellato duce, silentium imperare ejus comitibus, ne id illo invito facere dea videretur. quod uno appellato plures alloquitur, de eo v. ϑ', 153, ι', 256.

457—459. *θαλερόν.* δ', 556 etc. Harl.: *Ἀριστοφάνης, στυγερὸν γόον. καὶ οὐκ ἄχαρις ἡ γραφή.* si quid mutandum esset, mallem equidem *θολερὸν γόον*, *turbidum luctum*, qui non male opponeretur hilaritati, quam requirit. verum non est usus ea voce hic noster, Aeschylus dixit *θολεροὺς λόγους* Prom. 862. E: *θαλερὸς γόος καθ' ὁμοιότητα τοῦ θαλερὸν δάκρυ τὸ ἄπαυστον κ. ἀεὶ νεάζον.* — *ἀνάρσιοι*, incommodi, *inimici.* Cyclopem dicit et Laestrygones. — *ἐδηλήσαντο.* λ', 401, Il. α', 156 etc.

463—467. *πρώτιστον*, *zu allererst.* υ', 60, Il. β', 702 etc. — *νῦν — ἄθυμοί ἐστε.* ellipsis frequens: v. ζ', 203, δ', 606. Am. Q. et B.: *ἀσκελέες* (α', 68. dixerunt, nisi fallor, *ἀσκελὴς* pro *σκελὴς*, ut *ἀφαυρὸς* pro *φαῦρος* et similia complura. v. ann. ad Il. τ', 68.) *κ. ἄθυμοι. ἄγαν κατεσκληκότες καὶ κεκμηκότες, σκληροὶ, σκελετευόμενοι κ. νενεκρωμένοι, κ. ψυχικῆς ἰσχύος ἐστερημένοι.* Voss.: *nun seid ihr entkräftet u. muthlos.* — *ἄλης*, *erroris.* ο', 342 etc. — *ἐπειὴ — πέποσθε.* ψ', 53, Il. γ', 99. Buttmann.: „*πέπασθε. κέκτησθε.* Vulg (h. e. Sch.) ed. antiqua: nam recentiores ejus loco suffecerunt *πέποσθε, κέκμησθε, πεπόνθατε*, ex mera, ut apparet, correctione. illam alteram esse Aristarchi lectionem, Eustath. docet.“ confidentius quam verius haec dixisse mihi videtur vir doctissimus: nam et bene habet *πέποσθε*, nec usitatum *πέπασθε* est Homero, ut Cl. notavit, quicum errat Buttm., Aristarchi hanc esse scripturam dicens, teste Eustathio, qui de hoc *οὐδὲ γρὺ*, certe ed., qua utor, Weigelii. et fac, id Aristarcho placuisse; quid tum postea? non semel hallucinatus est ille Criticus. — *τελ. εἰς ἐνιαυτόν.* δ', 86.

467. ι', 162, 557 etc.

469. Am. Q. et B: *περὶ δ' ἔτραπον ὧραι. παρῆλθον αἱ ὧραι, ἐαρινὴ, θερινὴ κ. ἑξῆς.*

470. non habebatur hic versus in MS. Thomae Bentleji et in cdd. nonnullis me-

καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι·
„Δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."

Circae supplicat Ulysses;

Ὣς ἔφαν, αὐτὰρ ἔμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα, δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἳ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα,
αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς
γούνων ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

diae aetatis, quas H. Steph. inspexerat. quare ille e τ', 153. vel ω', 142. transscriptum putabat, omisit Knight., W uncinis inclusit. sane carere his possumus, ut β', 107., et molestum est *περὶ — τελέσθη* post *περὶ — ὧραι*. obtemperavi igitur Wolfio h. l., non item in ceteris, quae indicavi, ubi pariter haec circumsepsit, tanquam prorsus inutilia. Hesiodus quoque Theog. 58.: *ἀλλ' — ὧραι, Μηνῶν φθιν., περὶ δ' ἤμ. πόλλ' ἐτελέσθη.* ibi W ipse: „hanc *μακρολογίαν* totidem fere litteris habet Hom. Od. κ', 469. cf. hymn. in Apoll. 349. sequ. in quibus cave quidquam aliud quaeras quam indolem rudioris sermonis, qui eadem diversis modis effert, quo melius intelligantur." Cl.: „*ἤματα μακρά.* Virg. Eclog. 9, 51.: *saepe ego longos Cantando puerum memini me condere soles.*"

471, 2. *καὶ τότε.* perperam Q. et B. Am.: ὁ *καὶ περισσός.* v. ann. ad β', 256. — *δαιμόνιε.* σ', 15 etc. v. ann. ad Il. α', 561. — *θέσφατον*, *fatale.* δ', 561 etc.

474. sic A. 4. et Harl., cujus codicis Schol. commemoravit vulgatam hodie scripturam hanc *οἶκον ἐς ὑψόροφον*, qua illa est elegantior, praepositione relata ad nomen prius. v. α', 93, β', 153, 476, ζ', 315 etc. transscriptum videatur *οἶκον ἐς ὑψ.* ex η', 77., quod tamen et ε', 42. et 115. legitur, ferendumque esset, nisi alterum illud melius offerrent codd. bonae notae, quibuscum faciunt nonnulli, quos laudavit Cl.

475—479. versus omissi in A. 4., nec nisi margine Harl. codicis scripti, et quorum nulla fit mentio in scholiis. igitur docti haec quoque in suspicionem adduxere. caute Montbelius: „Wolf enferme ce vers 475 et les 4 suivants entre 2 parenthèses, sans doute parce qu'ils n' existent qu'en marge dans le manuscrit harléien, consulté par Porson. Knight ne retranche que les vers 478 et 479. Je crois qu'on peut les supprimer ou les laisser subsister sans inconvénient. *Ce sont de ces vers formules qui reviennent, avec les légers changements qu'exige le récit, toutes les fois que le jour finit, que les héros prennent le répas du soir, et qu'ils vont se coucher.* (Cf. pour le premier β', 103, κ', 406, 466 etc.; pour les 3 suivants α', 161, 2, 556—8, κ', 183—6, μ', 29.; pour le dernier α', 365, δ', 768 etc., etc.) Ils ne sont ni mieux ni plus mal placés ici qu'ailleurs. Seulement j'insiste pour ne pas retrancher le vers 475., parce que c'est la forme consacrée toutes les fois qu'un discours est fini." sane deletis illis haec nescio quid hiulci habent asperique, quod abhorret a more Homerico cum dicendi, quem morem tetigit Montbelius, tum agendi, siquidem sumto cibo deliberare, consiliaque exsequi, solent heroës. v. vel 151—155 hujus libri, quibuscum contendas Il. τ', 155—170, 225—233, totumque illum locum. id sentiens, opinor, B Wolfianos uncinos delevit.

481—486. Am. Q. emend.: *γούνων ἐλλ.* (Il. χ', 414. cf. 264 etc.) *διὰ τῶν γονάτων τῆς Κίρκης λιτὴν ἐποίησα κ. παράκλησιν, ἀντὶ τοῦ τῶν γονάτων ἁψάμενος.* — *καί μιν — προσηύδων.* „Voilà encore un vers que certains manuscrits (A. 2. et 3.) ne portent pas, et qui cependant doit être conservé, parce que ces sortes de formules précèdent les discours dans Homère, comme celles dont je viens de parler les sui-

„Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπέστης,
οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη,
ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἵ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ,
ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύγε νόσφι γένηαι."

per quam edoctus, ante quam domum redeat, Tiresiae animam consulendam esse apud Inferos, tantum non desperat.

Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
* μάντιος ἀλαοῦ, τοῦτε φρένες ἔμπεδοί εἰσι,
τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια,
οἴῳ πεπνύσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν."
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
εἰς Ἄϊδος δ' οὔπω τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ."

vent immédiatement." *Montbel.* — ὑπόσχεσιν, ἥνπερ ὑπ. Il. β', 286. — ἔσσυται, *impulsus* seu motus *est*, desiderat. — φθινύθουσιν active, ut α', 250.: τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες Οἶκον ἐμόν. nam alias est verbum neutrum. simili autem sensu dici solet θυμὸν ἔδειν. — νόσφι γένηαι, νοσφίζῃ, *abscesseris.* ε', 350 etc.

490—492. „ἀλλ' ἄλλην — Περσεφονείης. Virg. Aen. 3, 384.: *ante et Trinacria lentandus remus in unda, Et salis Ausonii lustrandum navibus aequor, Infernique lacus.*" Cl. — ἐπαινῆς, ἐπαινετῆς, σεμνῆς. v. ann. ad Il. ι', 457. — E: χρησομένους λέγει τοὺς μαντευσομένους, ὅθεν καὶ ὁ χρησμὸς etc. — de *Tiresia*, vate celeberrimo, v. inprimis Apollodorum pluribus locis et ad eum Heynei observatt. Am. Q. emend.: διατί οὖν οὐκ αὐτὴ μαντεύεται; Ὅτι οὐκ ἂν ἐπίστευσεν Ὀδυσσεὺς ἐρώσῃ αὐτῇ.

493. μάντῐ | ŏς 'ᾰλᾰ | οῦ. excusari potest similis nonnunquam ap. Homerum rhythmus versuum, praesertim initiis, velut ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε Il. α', 193, ὅστις οἵ τ' ἐπέοικε ι', 393, πολλὰ λισσομένω χ, 91. durius tamen h. l. trochaeum sequitur tribrachus, quasi non satis fuerit, semel sibi licentiam sumsisse. quare videndum, an poëta dixerit μάντηος pro μάντεος, ut πόληος, Πηλῆος, Μηκιστῆος, quae et ipsa nomina fere corrupta sunt in libris. nam Knightio nemo facile obtemperet, haec ita scribenti: μαντιος αλαϜοο, τοϜο τε φρενες ενπεδοι εντιν, aut Barnesio, cujus operae pretium est adscribere annotationem, quo intelligant tirones, quibus olim machinis hujusmodi difficultates amoliti sint viri docti. „vox ἀλαὸς," inquit, „hoc in loco duas priores habet longas: primam ob λ ectaticum; secundam ob hiatum, per quem τεχνικῶς στέρησίς τις innuitur; (?) alias utrasque breves." quod attinet ad μάντηος, pro eo scriptum forte μάντεος cito mutatum fuerit in μάντιος, quod librarii legerant Il. ν', 663. ceterum hic versus recurrit μ', 267. — φρένες ἔμπεδοι, ut νοῦς ἔμπεδος, *mens integra* sive *sana*, 240. cf. 553.

495, 6. οἴῳ πεπνύσθαι. solum mortuorum sapere Tiresiam dicit ἐμφατικῶς, insignem ejus scientiam rerum omnium artemque vaticinandi significans. — ἀΐσσουσιν, *volitant* infirmi, nec mentis satis compotes, quamvis sentientes. cf. λ', 218—222. — κατεκλάσθη. 198.

497—499. cf. δ', 539—541.

502. „Dans l'édition de Vienne, donnée par Alter, après ce vers 502 on lit

solata eum Circe dicit, quae sacra facienda sint, reique feliciter ad finem perducendae modum omnem exponit.

Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
μήτι τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηῒ μελέσθω,
ἱστὸν δὲ στήσας, ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ βορέαο φέρῃσιν.
ἀλλ' ὁπόταν δὴ νηῒ δι' Ὠκεανοῖο περήσῃς,
ἔνθ' ἀκτή τ' ἐλάχεια, καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι

celui-ci, qui ne se trouve dans aucun autre manuscrit, ni dans aucune autre edition:

ζωὸς ἐών· χαλεπὸν δὲ τάγε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.

Cette addition des mots ζωὸς ἐὼν, pour expliquer l'expression générale οὔπω τις, *nul*, peut donner une idée de la manière dont se sont faites un grand nombre d'interpolations.“ *D. Montbel.*

507—512. φέρῃσιν, *abstulerit.* — ἀκτή τ' ἐλάχεια. v. ann. ad ι', 116. — αἴγειροι. ι', 141, ε', 238, 239 etc. — ἰτέαι, *salices.* Il. φ', 350. — „ὠλεσίκαρποι. Theophrast. Hist. plant. 3, 2., initio: — ἀλλὰ τὴν ἰτέαν ταχὺ προκαταβάλλειν, πρὸ τοῦ τελείως ἁδρύναι κ. πέψαι, τὸν καρπόν· διὸ καὶ τὸν ποιητὴν οὐ κακῶς προσαγορεύειν αὐτὴν ὠλεσίκαρπον. Plin. H. N. 16, 26.: *ocyssime salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta Homero* frugiperda; *secuta aetas scelere suo interpretata est hanc sententiam, quando semen salicis mulieri sterilitatis medicamentum esse constat.*“ E Cl. Sch.: ὠλεσ., ἐπειδὴ τὸ ἄνθος ἀποβάλλουσιν. ἢ ἐπεὶ οἱ πίνοντες ἄνθος ἰτέας ἄγονοι διαμένουσι. — φησὶ δὲ Θεόφραστος ἐν Φυτικοῖς, τὸν χυλὸν τῆς ἰτέας πινόμενον ἀφανίζειν τὴν γονὴν τῶν ἀνθρώπων. Am. Q. et B.: — σημείωσαι ὅτι ἄκαρπα φυτὰ εἶπεν εἶναι ἐν τῷ ἄλσει τῆς Περσεφόνης διὰ τὸ νεκροῖς προσήκειν. cf. 522. — κέλσαι. ι', 149 etc. — εὐρώεντα. ψ', 322, ω', 10, Il. υ', 65.

513, 514. Am. Q.: ἔνθα μὲν εἰς Ἀχ. τὸ ἑξῆς ἔνθα μ. εἰς Ἀχ. Πυρ. τε καὶ Κωκ. ῥέουσι. τὸ δὲ σχῆμα καλεῖται προδιεζευγμένον, ὅταν τὸ μεταξὺ δύο ὀνομάτων ἑνικῶν πληθυντικὸν τεθῇ ῥῆμα. τοῦτο καλεῖται Ἀλκμανικὸν, οὐχ ὅτι Ἀλκμὰν πρῶτος αὐτῷ ἐχρήσατο, ἀλλ' ὅτι πολύ ἐστι παρ' αὐτῷ, οἷον (Welcker. fr. 3. p. 21.), Κάστωρ ὠκέων πώλων ἐλατῆρες καὶ Πολυδεύκης. ὅμοιον δέ ἐστι τὸ σχῆμα (Il. υ', 138.), εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων, καὶ (Il. ε', 774.), ἔνθα ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρος. notationes horum fluminum notissimas adscribere supersedeo e scholiis et Apollodoro fragm. p. 391—393. ed. Heyn., qui de Acheronte quidem laudat illa Sophoclis Polyxena: ἀκτὰς ἀπαιῶνάς τε καὶ μελαμβαθεῖς Λιποῦσα λίμνης ἦλθον, ἠχούσης γόους, Ἀχέροντος ὀξυπλῆγος. eundem fluvium et Cocytum ad Thesprotiam refert Paus. 1, 17., quo loco Thesei historiam persequens: ἐς δὲ τὴν τελευτὴν τὴν Θησέως, inquit, πολλὰ ἤδη κ. οὐχ ὁμολογοῦντα εἴρηται· δεδέσθαι γὰρ αὐτὸν λέγουσιν ἐς τόδε, ἕως ὑφ' Ἡρακλέους ἀναχθείη. πιθανώτατα δὲ ὧν ἤκουσα· Θησεὺς ἐς Θεσπρωτοὺς ἐμβαλὼν, τοῦ βασιλέως τῶν Θεσπρωτῶν γυναῖκα ἁρπάσων, τὸ πολὺ τῆς στρατιᾶς οὕτως ἀπόλλυσι, κ. αὐτός τε κ. Πειρίθους — ἥλωσαν, κ. σφᾶς ὁ Θεσπρωτὸς δήσας εἶχεν ἐν Κιχύρῳ. τῆς δὲ γῆς τῆς Θεσπρωτίδος ἐστὶ μέν που κ. ἄλλα θέας ἄξια, ἱερόν τε Διὸς ἐν Δωδώνῃ, κ. ἱερὰ τοῦ θεοῦ φηγός. πρὸς δὲ τῇ Κιχύρῳ λίμνη τέ ἐστιν Ἀχερουσία καλουμένη, κ. ποταμὸς Ἀχέρων, ῥεῖ δὲ καὶ Κωκυτὸς, ὕδωρ ἀτερπέστατον· Ὅμηρός τέ μοι δοκεῖ ταῦτα ἑωρακὼς ἔς τε τὴν ἄλλην ποίησιν ἀποτολμῆσαι τῶν ἐν ᾅδου, κ. δὴ καὶ τὰ ὀνόματα τοῖς ποταμοῖς ἀπὸ τῶν ἐν Θεσπρωτίδι θέσθαι. idem sentit Montbelius p. 173. at contra haec mera poëtarum commenta esse videntur Völckero p. 153. cf. Voss. *Krit. Blätter* 2. p. 348—353. — „Πυ-

Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀποῤῥώξ·
* πέτρη τε, ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων·
ἔνθα δ' ἔπειθ', ἥρως, χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
βόθρον ὀρύξαι, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα·
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσι,
πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
* αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέξειν, θῆλύν τε μέλαιναν,

ριφλεγέθων. Virg. Aen. 6, 548.: *respicit Aeneas subito, et sub rupe sinistra Moenia lata videt, triplici circumdata muro, Quae rapidus flammis ambit torrentibus amnis Tartareus Phlegethon, torquetque sonantia saxa.*" Cl. — de *Styge* dictum ad Il. β', 755. cf. Il. θ', 368.

515. haec male cohaerent. interpres: *rupesque* est *et concursus duorum fluminum sonororum.* sumsit illud *est* ex verbo ῥέουσι (nam quod in superioribus legitur ἐστὶν non potest huc referri); quo nihil fingi potest ineptius. et depravatus est hic versus et transpositus, vel potius, cum forte omissus esset, postea non suo loco adscriptus, more librariorum. dixit, opinor, hic noster:

αὐτὸς ——— εὐρώεντα,
πέτρην τε, ξύνεσίν τε δύω ποτ. ἐριδ.,
ἔνθα μὲν etc.

postquam trajectus fuit versus 515., corrector aliquis, superioribus eum accommodans, dederit πέτρη et ξύνεσις, ut Πυριφλεγέθων et Κωκυτός. eam petram Comicus Ran. 194. ridicule vocat Αὐαίνου λίθον, „ἀπὸ τοῦ αὐαίνεσθαι τοὺς νεκροὺς," ut interpretatur Schol.

516 — 523. χριμφθεὶς πέλας, *prope accedens.* Ap.: χριμφθῆναι, ἐμπελάσαι. cf. Il. ε', 662 etc. describitur νεκυομάντεια. cf. λ', 23 — 33, Feith. 1, 17, 3 etc. — Am. B.: πυγούσιον. πηχυαῖον. πυγὼν δέ ἐστι τὸ ἀπὸ ἀγκῶνος μέχρι τῶν δακτύλων συνεσταλμένων μῆκος· ἀπολήγει γὰρ τὸ μέτρον εἰς τοὺς δακτύλους πὺξ γινομένους. — ἔνθα κ. ἔνθα. εἰς πλάτος κ. εἰς μῆκος. — E: μελίκρατον (Ionice μ— κρητον) οἱ παλαιοὶ μίγμα φασὶ μέλιτος κ. γάλακτος ἐνταῦθα· οἱ μέντοι μεθ' Ὅμηρον μέχρι καὶ ἐσάρτι κρᾶμα μέλιτος κ. ὕδατος τὸ μελ. οἴδασι. de hoc humanissimus Montbel.: „C'est ce que nous nommons aujourd'hui *l'hydromel.* Pline l'ancien (14, §. 20.) prétend que ce breuvage acquiert la force du vin. (*fit vinum et ex aqua ac melle tantum. — hoc vocatur hydromeli, et vetustate saporem vini assequitur, nusquam laudatius quam in Phrygia.* nostrates id genus potionis vocant *Meth*, usitatum illud in Russia. ut docet Odo Staab *Potographie* p. 103. *Both.*) Julius Pollux (6, 17.) rend le mot μελίκρατος par *οἰνόμελι, mélange de miel et de vin.*" — ἐπὶ — παλύνειν. Il. λ', 640, κ', 7 etc. — γουνοῦσθαι. ζ', 149 etc. — „*les ombres légères des morts.* le texte porte νεκ. ἀμ. κάρηνα, c'est-à-dire *les faibles têtes des morts.* On fait dériver cet adjectif ἀμ. de l'α privatif, et de μένος, *force:* ἀμενηνὰ, μένος οὐκ ἔχοντα (Brev. schol.). Ce n'est que dans des phrases semblables à celle-ci que cette épithète est employée (κ', 536, λ', 29, 49.); d'où je conclus que c'était une expression consacrée, comme celle de χοὴν χεῖσθαι pour *faire des libations aux morts;* χοὴ était le mot consacrée, au lieu de σπονδὴ ou λοιβὴ, mots génériques (Eustath. 3668, 21.)." *Montbel.* — Sch.: στεῖραν βοῦν. εἰς τὸ ὅμοιον· ἄγονα γὰρ καὶ στεῖρα τὰ τῶν νεκρῶν. cf. 510. — E: πυρήν τ' ἐ. ἐσθλῶν. ἐσθλὰ λέγειν δοκεῖ μέλι, ἄνθη, χλαίνας, ὅπλα, κ. τοιαῦτά τινα ἐνιέμενα κατ' ἔθος ταῖς νεκρικαῖς πυραῖς.

526. nusquam poëta dixit λίσομαι prima correpta. A. 1.: λίσσῃ, quod ascisci posset, si legeremus εὐχῇς. sed numeri suadent λίτῃ. v. ann. ad Il. π', 47., et de σ et τ litteris confusis ann. ad η', 6.

εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὲ πολλαὶ
ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων.
δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ, καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἄσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα."

his auditis Ulysses socios se sequi ad navem jubet.

Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
* ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσεν·
αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο Νύμφη,
λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
καλὴν, χρυσείην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
αὐτὰρ ἐγὼ, διὰ δώματ' ἰὼν, ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν, ἄνδρα ἕκαστον·
„Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον,

528—530. E: *εἰς Ἔρεβος στρέψας.* ὥσπερ ὑπὲρ γῆς ἀνερύονται (Il. α', 459.) μὲν ζῶα, ὅτε τοῖς ἄνω θύονται, κάτω δὲ κλίνονται τὴν κεφαλὴν, ὅτε ῥέζονται τοῖς κάτω, οὕτω καὶ τὸν ῥηθέντα ἀρνειὸν ἶϊν κ. τὴν μέλαιναν θῆλυν ῥέξει Ὀδ. εἰς Ἔρεβος στρέψας διὰ τὸ ἐν δυσμαῖς ἡλίου ταῦτα τελεῖσθαι. imo quia Erebus sedes est Inferorum, quibus sacra facit. ipse autem inter sacrificandum avertitur ad Oceanum et Superos, quo Inferorum velut contagionem fugiat. — *ἱέμενος π. ῥ.*, h. e. ὀρεγόμενος, *manus protendens ad Oceanum*, communione symbolica cum Superis, eorumque auxilium exposcens in tanto discrimine. — *νεκύων κατ.* v. ann. ad Il. η', 409.

532. mendose libri: κατέκειτ', h. e. κατέκειτο, *jacebant*, ut λ', 45. requiritur hic quidem κατάκειται, *jacent*, h. e. *jacebunt*, qui usus praesentis in oratione pathetica non est obscurus.

533—537. *κατακῆαι*, ut κατέκηε Il. ζ', 418. cf. Il. α', 40, ϑ', 239 etc. codd. fere: κατακῄαι, sed minus recte. W et B: κατακεῖαι. — *αὐτὸς — πυθέσθαι.* acute Montbel.: „Circé commande ici à Ulysse de tirer son glaive pour écarter les ombres qui voudraient boire le sang des victimes avant que Tiresias l'ait instruit; et, dans la suite, le héros parvient en effet à repousser les ombres. Dans Virgile (Aen. 6, 291 seqq.) le premier mouvement d'Enée est aussi de tirer son glaive pour disperser les *ombres*; mais sa *docte compagne*, *docta comes*, l'avertit que ce sont des ames sans corps, et de vaines images. On sent aisément la différence des deux civilisations." cupide autem umbrae appetunt sanguinem, tanquam id, quo carent, quoque hausto se sperant restitutum iri. v. λ', 218—221.

542. *ἀμφὶ — ἕσσεν.* videatur ipsa Circe ancillae (365.) fungi officio, honoris causa. sed mirum tamen est, ita facere deam, cum non prodeat Ulysses e balneo, sed mane surgat, quando ipsi indui solent heroës, nec alienam operam expectare. v. Il. β', 42 etc. atqui A. 3.: ἕσσαν. scribamus ἕσσα, activo accepto pro medio, ut fit nonnunquam: v. Il. χ', 78 et 406, collato 567. hujus libri, Matth. p. 689. 1. ed. etc.

543—545. ε', 230—232.

548—560. *μηκέτι — ὕπνον.* Il. κ', 159.: τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς; v. ibi ann. Ap.: ἀωτεῖτε. ἤτοι ἀπανθίζεσθε τὸν ὕπνον· ἄωτον γὰρ πᾶν τὸ ἄνθος. ἢ παρὰ τὸ ἀέσαι, ὅ ἐστι κοιμᾶσθαι. καὶ *ἀωτεῖς*, κοιμᾷ. ὡς μη-

ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.“

Elpenoris mors.

„Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους,
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
ἄλκιμος ἐν πολέμῳ, οὔτε φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς,
ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης,
ψύχεος ἱμείρων, κατελέξατο οἰνοβαρείων,
κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας
ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ᾗσιν
ἄψοῤῥον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν· ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθεν.
ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον·

moram novam Ulysses aperit sociis, qui dum lamentantur, interea nulli visa Circe oves sacrificandas alligat apud navem.

„Φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἧμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.“
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
ἑζόμενοι δὲ καταῦθι γόων, τίλλοντό τε χαίτας·
ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηῒ μελαίνῃ
ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν, θῆλύν τε μέλαιναν,
ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ', ἢ ἔνθα κιόντα;

κέτι — ὕπνον. scripsi haec, ut scribenda sunt, idque partim Villoisono auctore; ipse dedi *κοιμᾶσθαι* pro *κοιμίσαι*, et *ὡς* pro *καί*. — *ἐπέφραδε.* θ', 68 etc. — *ἴομεν*, *ἴωμεν.* — *φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς*, *φρενήρης*, *sapiens*, prudens. — Sch.: *ψύχεος ἱμείρων.* *ἀναψύξαι διὰ τὸ πνῖγος κ. τὴν μέθην ἐπιθυμῶν τὴν ἄκραν.* (perperam libri *τῆς ἄκρας* vel, si diis placet, *τῆς αὔρας.*) *ψύχεος.* *ψύχους*, *τῆς αὔρας.* — *κατελέξατο.* Il. ι', 690. cf. ξ', 520 etc. — *οἰνοβαρείων.* ι', 374. — *κινυμένων*, *commotorum*, excitatorum. Il. δ', 281 etc. — *ὅμαδον κ. δοῦπον.* Il. ι', 573. — *ἄψοῤῥον.* ι', 282 etc. — *κλίμακα μακρήν.* *ὑψηλὴν* dixit α', 330, qua scala ascendebatur in *ὑπερῷον*, ubi dormierat bonus vir Elpenor. — *καταντικρὺ*, *in adversum*, h. e. pronus, praeceps. — *τέγεος.* α', 333. — *ἀστραγάλων*, *vertebrarum colli.* cf. ξ', 466.

562, 3. *φάσθε*, *putabatis.* 35. — *τεκμήρατο.* η', 317 etc.

566. 198 etc.

567. *καταῦθι*, *ibi.* v. Il. ν'. 653. — *τίλλοντο.* ο', 527, Il. χ', 78 etc.

568. 202.

573, 4. Am. B.: *ῥεῖα παρεξ.* *ἀντὶ τοῦ ῥαδίως παραδραμοῦσα ἡμᾶς, ἤτοι κρυφίως.* (— *ἐθέλοντα* — *κιόντα.* v. ζ', 201.) *ἢ ἔνθα, ἢ ἔνθα.* *ἀντὶ τοῦ, ἢ εἰσερχόμενον, ἢ ἐξερχόμενον, τὸν θεὸν [καὶ] μὴ θέλοντα οὐ δύναταί τις ἰδεῖν.*

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Λ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Λ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ἀπαγγέλλει, πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθε, καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίου, τοῦ μάντεως, περὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων σωτηρίας, καὶ ὡς τοὺς ἥρωας καὶ τὰς ἡρωΐδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ τὴν μητέρα, καὶ τῶν ἐς Ἴλιον συστρατευσάντων ἐνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων [τινάς].

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Λ.

ΝΕΚΥΙΑ.

Solvit Ulysses secundo vento, et ad Oceanum, Cimmerios, locumque definitum pervenit.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
ἡμῖν δ' αὖ μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα·
ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε.
τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἱστία ποντοπορούσης·

Annotationes. Vers. 1, 2. δ', 573, 577, 780 etc.

3—5. *ἐν — τιθέμεσθα, ἐν — ἐβήσαμεν, ἂν — βαίνομεν, κακὰ — χέοντες.* tmeses. *ἐνεβήσαμεν* sensu activo. v. Schn. vv. *βαίνω, ἐπιβαίνω. ἀχνύμενοι.* navigant inviti, utpote ad Inferos. cf. κ', 496—502, 562—570.

6—10. μ', 148—152. cf. β', 420, κ', 136. „*ἡμῖν — νεός.* Virg. Aen. 3, 130: *prosequitur surgens a puppi ventus euntes.* apta vento epitheta praedicat Macrob. Sat. 5, 13. *μεταφορικῶς* Plut. Catone maj., ut notavit ad h. l. Duportus in Gnomologia: *πλησίστιος ἐπὶ τὸν πόλεμον φερόμενος*, et libro de Virtute morali: *πλησίστιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος ὑπὸ τῶν ἐπιθυμιῶν φέρεται. — τὴν — ἴθυνε.* Virg. l. c. 269.: *qua cursum ventusque gubernatorque vocabat.*" E Cl.

11. *ποντοπορούσης* dictum est, ni fallor, *καταχρηστικῶς* pro *ἰούσης*, *navigantis*, sicut *ᾠνοχόει νέκταρ* Il. α', 598, neque ex hoc efficias, *ὡς εἰ καὶ ποταμὸν ἡ ποίησις τὸν ὠκεανὸν λαλεῖ, ἀλλὰ πόντον αὐτὸν ἄλλως οἶδε, τουτέστι τὴν ἔξω θάλασσαν*, ut ait E, quicum sentiunt alii Scholiastae. imo fluvius ubique cogitandus est ap. Homerum Oceanus (v. ann. ad Il. ε', 6 et ibi laudatum Völckerum *Hom. Geogr.* p. 86. et seqq.), quem qui trajecissent occidentalem, pervenire credebantur ad Inferos, velut nunc Ulysses. ceterum *ποντοπορεῖν* nonnisi h. l., sed *ποντοπορεύειν* legitur ε', 277, 278. et η', 267, saepiusque poëta dixit *νέας ποντοπόρους*.

δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο,
ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε, πόλις τε,
ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων καταδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
οὔθ' ὁπόταν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
οὔθ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται,
ἀλλ' ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα
εἱλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο
ᾔομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη.

fiunt sacra praescripta, quibus umbrae ab Inferis excitantur.

Ἔνθ' ἱερήϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
βόθρον ὄρυξ', ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χεόμην πᾶσιν νεκύεσσι,

12. β', 388.

13—19. *ἐς πείρατα*, *ad fines*, h. e. ad ulteriorem ripam. κ', 508—510, Völcker. p. 143, 144. — *βαθυῤῥόου*. η', 422 etc. cf. Il. φ', 195, Odyss. κ', 511. — *ἔνθα δὲ*, ἔ. δή. — *Cimmerii*, quos dicit poëta, intelligendi non sunt illi, a quibus nomen traxit Bosporus Cimmerius, sed populus mythicus, ab obscuritate sedium circa extremum occidentem appellatus nomine simili Phaeacum. nam *κίμμερος* sive *κέμμερος* vel *κάμμερος*, *caligo*, obsoleta vox est, a Lycophrone usurpata 1427., quam Vossius *Krit. Bl.* 2. p. 307. ducit ab hebraïca ejusdem significationis *kimrir* Hiob. 3, 5., gentemque illam confictam putat a nautis Phoenicibus. fuerunt alii, qui hos Cimmerios ad historiam revocarent, neque id uno modo. E: — *Ἡρόδοτος* (1, 15.) *ἱστορεῖ, ὅτι βασιλεύοντος Ἄρδυος, τοῦ Γύγου, Κιμμέριοι ἐξαναστάντες τῶν οἰκείων ἠθῶν ὑπὸ Σκυθῶν τῶν νομάδων ἀφίκοντο εἰς Ἀσίαν, ὅτε κ. τὰς Σάρδεις εἷλον. ἄλλοι δέ φασι καὶ ὅτι ἱερὰ θεῶν καταδραμόντες ἐσύλησαν ἐν Ἀσίᾳ· ὅθεν οἱ ἀοιδοὶ, μὴ ἔχοντες ἄλλως αὐτοὺς βλάψαι, μυθοπλάστῳ ἐκτοπισμῷ τὴν τοῦ ἔθνους κακίαν ἠμύναντο* (lepidum commentum!) *κατά τι, φασὶ, κοινὸν ἔχθος Ἰώνων πρὸς αὐτούς· Ἴων δὲ καὶ ὁ ποιητὴς, ὁ τῶν τοιούτων ἀοιδῶν κορυφαῖος. εἰσὶ δὲ* (inprimis Ephorum dicit: v. Strab. 5, 4., vol. 1. p. 395. et 396. ed. Tauchn.) *οἳ καὶ Εὐρωπαῖον ἔθνος ἐπέκεινα Ἰταλίας ἔχον ὑπόγαιον ὡς τὰ πολλὰ ζωὴν τοὺς Κιμμερίους ἱστόρησαν, κ. τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτοὺς ἐνόησαν λέγεσθαι ὑπὸ γῆν εἶναι καὶ ᾅδην, κ. ζωὴν ἔχειν ἡλίῳ ἀνεπισκόπητον. τινὲς δὲ αὐτόθι κ. νεκυομαντεῖον ἱστόρησαν, εἰς ὃ τὸν Ὀδυσσέα φασὶν ἀφίκεσθαι, καί τινα κόλπον Ἄορνον, χωρίον Πλουτώνειον. — κἀνταῦθα τοὺς Κιμμερίους οἰκίζουσι, λέγοντες, τοὺς ἐκεῖ ἐν καταγείοις ἀργίλλαις οἰκεῖν, κ. δι' ὑπονόμων παρ' ἀλλήλους φοιτᾶν, καὶ ζῆν ἀπὸ μεταλλείας, κ. μαντεύεσθαι. εἶναι δὲ πάτριον ἔθος αὐτοῖς, μηδένα τὸν ἥλιον ὁρᾶν, ἀλλὰ νυκτὸς ἐκπορεύεσθαι διὰ τῶν χασμάτων· διὸ καὶ λέγεσθαι μηδέποτε ἥλιον φαέθοντα ἐπιδέρκεσθαι· φθαρῆναι δὲ αὐτοὺς ὕστερον ὑπὸ βασιλέως, ἐπεὶ ὁ χρησμὸς οὐκ ἀπέβη ἐκείνῳ λαβόντι μαντείαν.* — (contra nonnulli, haud ferentes illic terrarum Cimmerios, scribebant *χειμερίων*, vel *Κερβερίων*, quod quidem et Crateti placuisse dicitur, et, teste Schol. Harl. codicis, ipsi Aristarcho.) *ἰστέον δὲ ὅτι τὸ Κιμμερίων — πόλις τε περιφραστικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ οἱ Κιμμέριοι. διὸ ἐπάγει ἠέρι — κεκαλ.* — *προτράπηται*, *promovetur*, procedit. — *ἐπὶ — τέταται*, *ἐπιτέτ.*, *intenta* sive offusa est. — *δειλοῖσι*, *δειλαίοις*. μ', 341, Il. χ', 31 etc. „Virg. Georg. 3, 356. de Scythia: *semper hiems, semper spirantes frigora cauri; Tum sol pallentes haud unquam discutit umbras, Nec cum invectus equis altum petit aethera, nec cum Praecipitem oceani rubro lavat aequore currum.* cf. Tibull. Eleg. 4, 1, 64—66, Ovid. Met. 11, 592—596.“ *E Cl.*

23—36. cf. κ', 516—530. — *χοάς*.

πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
* παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι, λιτῇσί τε, ἔθνεα νεκρῶν,
ἐλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα
ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές. αἱ δ' ἀγέροντο
ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων,
νύμφαι τ', ἠΐθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
παρθενικαί τ' ἀταλαὶ, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι,
πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν,
ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.

Alterus ex suis, aliique: *χοὴν χεόμην*, invecto homoeoteleuto, quod vitaverat Homerus. ceterum minus recte antiquae edd.: *χοὰς χέομεν*, *ἀπὸ κοινοῦ κατὰ τῶν τριῶν*, ut ait Am. B., ap. quem quod habet interpretatio *χοὴν χεομένην*, scribendum est, ni fallor, *χ. χέομεν*, siquidem *τὸ -ην* additum videtur ab eo, qui indicaret emendatam scripturam, non deleta falsa, more librariorum. Pors. ex Harl.: *Ζηνόδοτος χεάμην.* ponamus *χεόμην.* — *μεταπρέπει.* lingua sibi poscit *μεταπρέπῃ* vel *με—ποι.* Matth. §. 527. — *ἔθνεα νεκρῶν.* epexegesis. — *ἐλισάμην.* ita B et hic et *ν'*, 273, pariterque *ἐλιτάνευσα κ'*, 481. et *πάντας δὲ λιτάνευε* Il. *χ'*, 414. codd. praeter necessitatem: *ἐλλισάμην*, *ἐλλιτάνευσα*, *π. δ' ἐλλιτάνευε.* A. 4.: *ἐλισσάμην.* — *τὰ δὲ μῆλα*, *τὰ δὴ μ.* — *ἀπεδειρ.* Il. *σ'*, 336. — *κελαινεφὲς*, *κελαινόν.* 153, Il. *δ'*, 140.

38—43. Am. B. emend.: *νύμφαι* (*δ'*, 743 etc.), *αἱ ἄνδρας ἔχουσαι.* *ἠΐθεοι* (*γ'*, 401 etc.), *οἱ ἄζυγες νέοι.* (*πολύτλητοι*, *πολυτλήμονες.* semel dixit.) *ἀταλαὶ* (Il. *ζ'*, 400, *σ'*, 567), *αἱ μηδὲν τλῆναι δυνάμεναι.* Am. Q.: *νεοπενθέα. ἀεὶ νεάζον ἔχουσαι τὸ πένθος, ἢ νέον πενθοῦσαι.* — *χαλκ. ἐγχ. ι'*, 55 etc. — *ἀρηΐφατοι*, *in bello occisi.* Il. *τ'*, 31, *ω'*, 415. — Am. B.: *βεβροτ. δοκοῦντα βεβροτῶσθαι, ὅ ἐστι μεμολύνθαι διὰ τοῦ βροτοῦ, ἤτοι τοῦ μετὰ κόνεως αἵματος.* — *ἐφοίτων.* *β'*, 182, *κ'*, 119 etc. — *θεσπεσίῃ.* v. ann. ad *γ'*, 150. — *χλωρὸν δέος.* 632, qui plane idem versus est, Il. *η'*, 479 etc. „Virg. Georg. 4, 471.: *at cantu commotae Erebi de sedibus imis Umbrae ibant tenues, simulacraque luce carentum: — Matres atque viri, defunctaque corpora vitâ Magnanimûm heroum, pueri, innuptaeque puellae, Impositique rogis juvenes ante ora parentum.* et Aen. 6, 305.: *huc omnis turba ad ripas effusa ruebat, Matres — parentum.*“ E Cl. D. Montbel.: „Wolf renferme ces 6 vers entre 2 parenthèses, parce que plusieurs anciens critiques les supprimaient, entre autres Zénodote et Aristophane (Schol. ed. a Buttm. in Odyss. *λ'*, 38.). Wolf est le seul des éditeurs modernes qui adopte ce retranchement; Knight lui-même, si prompt à supposer l'interpolation, trouve ces *vers très-beaux, et ne charmant pas moins les oreilles que l'esprit par une certaine douceur et une certaine simplicité antique auxquelles Virgile a été pris, puisqu'il les a imités et en a orné ses 2 poëmes.* Il est vrai que les motifs donnés pour supprimer ces 6 vers sont singulièrement faibles. (v. Sch. Buttm. l. c., Brev. Sch. in v. 38, et Eust. p. 1672, l. 32 seqq.)“ scil. Am. Q. et Harl.: *νύμφαι τ', ἠΐθεοί τε. οἱ καὶ* (Porson.: *οἱ ϛ'*) *παρὰ Ζηνοδότῳ κ. Ἀριστοφάνει ἠθετοῦντο ὡς ἀσύμφωνοι πρὸς τὰ ἑξῆς.* (hucusque Harl. ap. Pors.) *οὐ γὰρ μεμιγμέναι παραγίνονται αἱ ψυχαί· νῦν δὲ ὁμοῦ νύμφαι, ἠΐθεοι, γέροντες, παρθένοι. καὶ ἄλλως οὐδὲ τὰ τραύματα ἐπὶ τῶν εἰδώλων ὁρᾶται. ὅθεν ἐρωτᾷ* (397) *τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε; τὸν Ἀγαμέμνονα.* similiter ceteri, nisi

δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ, καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ·
αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.

prima Elpenoris umbra advenit.

Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
ἄκλαυτον, καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
„Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ ξὺν νηῒ μελαίνῃ.“
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·

preces ejus flebiles, quas Ulysses ratas habet.

„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

quod excusant opinionem istius aevi de umbris mortuorum et *ἀνακεφαλαίωσιν* eorum, quae post dicentur. E: — *οἱ δὲ Λυτικοὶ περὶ μὲν τῶν πληγῶν λαλοῦσιν ὡς ἀκωτέρω ἐγράφη* (talia mortuorum apparere simulacra, qualia vivorum corpora fuerint)· *περὶ δὲ τοῦ μήπω καιρὸν εἶναι προσιέναι τῷ βάθρῳ ψυχάς φασιν ὡς προανακεφαλαίωσις ταῦτα τῶν ῥηθησομένων εἰσί.* — recte illi quidem de vulneribus et adspectu animarum; non item, cum eas nondum adesse dicunt, sed mox adfuturas. adsunt revera plurimae, nec tamen prope, ne omnes dicendae sint, sed accedunt noti tantummodo et cognati Ulyssis, quibus spes est bibendi sanguinis; ceteri absistunt, velut in postscenio vel parte interiore tabulae (*im Hintergrunde*), ignari, quid agatur.

44—50. *κ'*, 531—537. *ἥμην.* sic etiam loco illo libri decimi dixit *ἧσθαι*, et inferius 81. de se ipso et Elpenore: *νῶϊ — ἥμεθα*, et de matris umbra 141.: *ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος.* sed idem 465.: *νῶϊ — ἕσταμεν*, et 541.: *αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατ. Ἕστασαν ἀχνύμεναι:* ex quo colligas, *ἧσθαι* non esse intelligendum *sedere*, sed *consistere.* v. lexica h. v. et ann. ad Il. *σ'*, 305.

51—54. primus obviam fit Ulyssi Elpenor, ut qui nondum sepultus esset, sed in Orci velut vestibulo versaretur. v. ann. ad Il. *ψ'*, 72. comparatur Virg. Aen. 6, 337—339. — *ἄκλαυτον.* 72, *δ'*, 494, Il. *χ'*, 386. E: *τὸ δὲ ἄκλαυτον οἱ μεθ' Ὅμηρον καὶ ἄκλαυστον γράφουσι.* — *ἐπεὶ — ἔπειγε*, *quoniam alius urgebat labor* proficiscendi ad Inferos.

55, 56. 395, 6. cf. 87.

57, 58. *ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα*, *sub occasum caliginosum*, h. e. in locum eum, qui velut subjacet occidenti soli, situs ultra Oceanum, quo sol descendit. v. inferius 154, *γ'*, 335, Il. *μ'*, 240. — *ἔφθης — μελαίνῃ.* sic B, et recte quidem libri — *μελαίνῃ*; cum non sit quaerendum Ulyssi de re, quam ita esse oculis videt. Am. Q.: *ἔφθης π. ἐών.* *πεζὸς ἐὼν* (scrib. *ἰὼν*, quod habet Harl., voluitque haud dubie et hic noster.) *ἐφθήσας ἐνταῦθα ταχύτερον παρ' ὃ ἐγὼ μετὰ τῆς μελαίνης νηός. οὐκ ἔστι κερτομίας ὁ λόγος* etc. sane jocus hic est, non sarcasmus. Schol. Harl.: *πᾶσα* (scrib. auctore Porsono *ποσσὶν*) *ἰὼν γρ.*

60. „Souvent, dans Homère (Il. *β'*, 173, *δ'*, 358, *θ'*, 93, Odyss. *ε'*, 203, *κ'*, 401, 443 etc.), les discours qui s'adressent à Ulysse commencent par ce vers; c'est une formule consacrée. Cependant il ne se trouve point dans 3 manuscrits de Vienne cités par Alter: voilà sans doute pourquoi Wolf renferme ici ce

ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος·
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
ἄψοῤῥον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθε.
νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
πρός τ' ἀλόχου, καὶ πατρὸς, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες!
οἶδα γὰρ, ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο
νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις εὐεργέα νῆα,
ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο.
μή μ' ἄκλαυτον, ἄθαπτον, ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
νοσφισθεὶς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι,
ἀλλά με κακκῆαι ξὺν τεύχεσιν, ἅσσα μοί ἐστι,
σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,

vers entre 2 parenthèses." *D. Montbel.* idem ad 92., quo loco W sic:

[*Διογενὲς — Ὀδυσσεῦ,*]
τίπτ' αὖτ' etc.:

„Voici encore le même vers, qui précède ordinairement les discours adressés à Ulysse, enfermé entre 2 par. dans l'éd. de W. Eustathe est le seul qui dans ses commentaires donne ici ce vers; aucun autre éditeur ne l'admet; W en le comprenant intervertit l'ordre des numéros. Puisqu'il regarde ce vers comme interpolé, peut-être valait-il mieux ne pas l'insérer dans son édition, ou du moins ne pas le compter dans le nombre des numéros, comme a fait Barnés." idem ego sentiens delevi illa, quamvis a B. quoque admissa videam, idque ne uncinis quidem inclusa. similes haud dubie locos permiscuit E vel is, quicunque fuit, qui primus versiculum, sedatis orationibus aptum, assuit, quem non solet sequi eadem sententia patheticum *ὦ δύστηνε* vel frequentius illud *ἆ δειλέ.* v. 80, *κ'*, 281, Il. *λ'*, 441, *π'*, 837 etc. solo versu hujus libri 617. ubique legitur: *Διογενὲς — Ὀδυσσεῦ, Ἆ δείλ'* etc., idque in oratione vehementer commoti Herculis, quem minime omnium decet, honoris tantummodo causa quidquam dicere. quare suspectis verbis uncinos immisi. cf. 472.

61. *ἆσε*, *laesit*, perdidit. *κ'*, 68, Il. *θ'*, 236 etc. — *δαίμονος αἶσαν* dixit, ut *ἐλπίδος*, *θανάτου* *π'*, 101, Il. *α'*, 428 etc. *δαίμονος*, daemonis, *fortunae adversae.* v. ann. ad *ε'*, 421. — *ἀθέσφατος*, *πολύς.* v. Il. *γ'*, 4.

62—65. v. *κ'*, 554—560.

66—80. Sch.: *τῶν ὄπισθεν.* (sic.) *τῶν καταλελειμμένων οἴκοι.* (significatio verbi haud vulgaris.) [*τῶν*] *οὐ παρεόντων. λείπει ἡ πρὸς, ἵν' ᾖ πρὸς τῶν οὐ παρόντων γουνάζομαι κ. ἱκετεύω, ὡς πρὸς τῶν θεῶν, κ. πρὸς Διός.* v. *β'*, 68. — *ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.* *α'*, 435. — *μοῦνον*, *unicum*, ex Penelope susceptum: nam alios aliae Ulyssi peperisse dicuntur liberos, Calypso, Circe, Polymela, Euippe. v. Hederich. *mythol. Lex.* p. 2473. imo Ptoliporthen, filium ejus ex ipsa Penelope, natum post reditum, commemoravit Paus. Arc. 12. verum haec nihil ad Homerum. „Palinurus ap. Virg. Aen. 6, 363.: *quod te per coeli jucundum lumen et auras, Per genitorem oro, per spem surgentis Iuli, Eripe me his, invicte malis; aut tu mihi terram Injice, namque potes.*" E Cl. — *οἶδα — ἐμεῖο.* v. *α'*, 337, *κ'*, 174. — *σχήσεις*, *κατασχήσεις*, *diriges.* 455, *κ'*, 91. — *εὐεργέα.* *θ'*, 567 etc. — *νοσφισθεὶς*, *separatus*, digressus. *δ'*, 263 etc. — Am. B.: *μὴ — γένωμαι.* (Il. *χ'*, 358.) *ἤτοι μὴ ὀργισθῶσί σοι* (perperam liber: *ὀργισθῶσι σὲ οἱ*) *θεοὶ δι' ἐμὲ ἄταφον ἐαθέντα.* „Horat. Od. 1, 38, 33.: *precibus non linquar inultis, Teque piacula nulla resolvent.*" E Cl. — *κακκῆαι*, *κατακῆαι.* 46, *κ'*, 533 etc. Aristarchus, teste Am. Q.: *κακκεῖαι*, quod adoptarunt W et B. — *ξὺν τεύχεσιν — ἐρετμόν.* more Graecorum: v. Feith. 1, 15, 2. — *πολιῆς θαλ.* *ζ'*, 272 etc. Ap.: *πολιόν τε σίδηρον.* (Il. *ι'*, 366 etc.) *τὸν λευκὸν κ. λαμπρὸν, μεταφορικῶς, καθάπερ πολιὴν* [*τὴν*] *θάλασσαν, τὴν λευκὴν, ἀπὸ τῆς τῶν*

ἀνδρὸς δυστήνοιο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
ταῦτά τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,
τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν!“
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„ταῦτά τοι, ὦ δύστηνε, τελευτήσω τε καὶ ἔρξω.“
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
ἥμεθ', ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
εἴδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πόλλ' ἀγορεῦον.

deinde apparet Anticlea, mater Ulyssis.

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος, Ἀντίκλεια,
τὴν ζωὴν κατέλειπον, ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων προτέρην, πυκινόν περ ἀχεύων,
αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.

tum Tiresias, qui hausto sanguine vaticinatur.

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
* χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω, καὶ προσέειπε·
„Τίπτ' αὖτ', ὦ δύστηνε, λιπὼν φάος ἠελίοιο,
ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃ νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.“

κυμάτων φαντασίας etc. — ἀνδρὸς δυστ. virgula post haec verba distinguunt recentiores; non item prisci, certe Ald. 3., et recte quidem, verbo πυθ. pertinente ad ἀνδρὸς, quemadmodum Thuc. 4, 6.: ὡς ἐπύθοντο τῆς Πύλου κατειλημμένης. v. Matth. p. 448. perperam E: τὸ ἀ. δυστ. καινότερον πέφρασται· τὸ γὰρ κοινὸν οὕτω, σῆμά τέ μοι χ., ἀνδρὶ δυστήνῳ etc. — καὶ ἐσσ. πυθέσθαι. φ', 255, Il. β', 119. cf. γ', 204 etc. — τελευτήσω, *perficiam.* β', 275 etc. — ἔρξω. firmius asseverat addito synonymo. v. β', 685.

81. 464. στυγ., odiosis, *tristibus.* β', 135 etc.

83. ἀγορεῦον. ita Sch. et inter versus Harl., merito plaudente Buttmanno. vulgo: ἀγόρευεν.

85. Sch. emend.: Αὐτολύκου — Ἀντ. ὁ λόγος ἦν, Ἀντίκλειαν διὰ τὸν πόθον τοῦ παιδὸς βρόχῳ ἑαυτὴν ἐξαγαγεῖν τοῦ βίου. (ut Epicasten 276—278.) idem tamen inferius ad 197.: οὐχ ὡς οἱ νεώτεροι, ὅτι ἑαυτὴν ἀνήρτησε, Ναυπλίου ψευδῶς μηνύσαντος θάνατον Ὀδυσσέως. Hyginus fab. 243.: *Anticlea, Autolyci filia, mater Ulyssis, nuncio falso audito de Ulysse, ipsa se interfecit.* moerore confectam dicit hic noster 201. et sequ., nihil amplius. — Am. Q. emend.: ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων. καρτερικὸς ὁ ἥρως, τοῦ ἡδέος ἀεὶ προκρίνων τὸ συμφέρον. cf. E.

91. χρύσεον σκῆπτρον ἔχων. malim: χρυσοῦ σκ. ἔ., et similiter infra 568.: χρυσοῦ σκῆπτρον ἔχοντα, ne homoeoteleutis (ἀγλαὸν υἱὸν, χρύσεον σκῆπτρον) obtundamur. fieri autem potest, ut forte scriptum χρυσὸν data opera mutaretur in χρύσεον, quo sententiae conveniret. vel interpretandi gratia adscriptum χρύσεον genuinam atque elegantem vocem expulit. de hoc usu genitivi dictum est ann. ad ε', 72. et Il. κ', 262. ἔχων pro ἔχουσα dixit πρὸς τὸ σημαινόμενον τὸ ὁ Τειρεσίας, ut E annotavit.

92. v. ann. ad 60. τίπτ' αὖτ' ἤλυθες, *quid rursus venisti*, concise dictum est pro hoc vel quodam simili τίπτ' αὖτε νοήσας ἤλυθες, *quid cogitans*, quidve struens, *denuo*, more tuo, *huc advenisti?* v. Il. α', 202. id cum minus intellexisset Zenodotus, dedit τίπτ' αὔτως, ut refert Harl.

93—98. ἀτερπέα χ. η', 279. — ἀποχάζεο, χάζεο, *abscede*, cede. Il. ε', 440 etc.

Ὣς φάτ', ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον
κουλεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων·
„Νόστον δίζηαι μελιηδέα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός· οὐ γὰρ ὀΐω
λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὧς, κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε,
αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
ὁππότε κε πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον,
βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς, νόστου τε μέδηαι,
καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην, κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε·
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηΐ τε, καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,

— *νημ. εἴπω.* γ', 19 etc. — *ἀναχασσάμενος.* η', 280 etc. — *ξίφος ἀργ.* θ', 406 etc. — *κουλεῷ.* Il. α', 220. cf. θ', 404 etc. — *ἐγκατέπηξα*, *infixi*, condidi. v. Il. ξ', 213 etc. — *καὶ τότε.* δ', 256 etc.

99—102. *δίζηαι*, *quaeris*, cupis. α', 261 etc. — *μελιηδέα*, *dulcem*, gratum. cf. 202, τ', 551, Il. κ', 495, ρ', 17. opponitur *ἀργαλέος*, *difficilis*, molestus. — *λήσειν τὸν σοῦ νόστον.* minus bene interpres: *non enim puto latiturum te Neptunum.* — *ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ.* ν', 342, α', 361, Il. α', 82 etc. Virg. Aen. 1, 29.: *necdum etiam causae irarum saevique dolores Exciderant animo*; manet alta mente repostum *Judicium Paridis* etc. — *ἐξαλάωσας*, *excoecasti.* ι', 453.

103. A. 1., W, B: *ἀλλ' ἔτι μέν κε καὶ* etc., ut 110. sed carere possumus *κὲ* particula, ut docet Nitzsch. ann. ad γ', 319, ubi laudavit similes locos ξ', 123, Il. τ', 321, υ', 427.

104—108. *ἐρυκακέειν*, *cohibere.* γ', 144 etc. — de *Thrinacia* insula Völckero *Hom. Geogr.* p. 119. assentior, non esse intelligendam Siciliam, ut quae minime fuerit appellanda *νῆσος ἐρήμη* (μ', 351), quippe habitata a Sicanis, Siculis, Cyclopibus et Laestrygonibus, nec ignota sit Ulyssi, cum Thrinacia et h. l. et μ', 127—136 describatur, ut terra, quam nunquam ante viderit, Soli sacram (μ', 261.). cf. Ukert. *Geogr.* 1, 1, 23. perperam igitur Am. B., quicum fere ceteris Scholiastis convenit: *Θρινακίῃ. τῇ Σικελίᾳ, ἐπεὶ τρία ἔχει ἀκρωτήρια, Πέλωρον, Πάχυνον, Λιλύβαιον. καὶ ἔδει μὲν Τρινακρίαν λέγεσθαι, διὰ δὲ τὸ εὐφωνότερον οὕτως ὠνόμασται.* dixerat Strabo 6, 2.: *ἔστι δ' ἡ Σικελία τρίγωνος τῷ σχήματι, κ. διὰ τοῦτο Τρινακρία μὲν πρότερον, Τρινακὶς δὲ* (*Τρινακίαν* dixit Periegetes 434. et 467.) *ὕστερον προσηγορεύθη, μετονομασθεῖσα εὐφωνότερον.* id secus accepit Graeculus. utuntur tamen promiscue his nominibus recentiores; velut Apollonius Rhodius δ', 965. dixit *Θρινακίης λειμῶνα, βοῶν τροφὸν Ἠελίοιο*, et ibidem 994. *Θρινακίης αὔρας*, manifesto ille Siciliam intelligens, idemque eodem libro 291. *πόντον Τρινάκριον* commemorat. cf. Cellar. 1. p. 970. — *ἰοειδέα πόντον.* Il. λ', 298. — *βόας — μῆλα.* Il. ε', 556.

108. μ', 323. — Am. Q.: *ὃς πάντ' ἐφορᾷ. ὑποσημαίνει, ὅτι οὐκ ἄν τις ἀδικήσας τοιοῦτον θεὸν διαλάθοι.*

109—122. *ἀσινέας*, *illaesas.* 111, ζ', 6 etc. — *νόστου τε μέδηαι*, *et itineris memor sis*, curesque ne id impediat Sol, mactatu boum irritatus. — *καί — ἵκοισθε*, *καὶ ἔτι κεν ἵκοισθε* etc., *etiamnum*, quamvis vigesimo demum anno, *in Ithacam perveneritis.* — *σίνηαι*, *βλάψῃς.* — Am. B.: *τεκμαίρομ' ὄλ. τελεσθῆναι οἴομαι, ἢ σαφῶς εἰδὼς προαγορεύω.* (recte. E: — *σημειοῦμαι κ. μαντεύομαι.*) *τὸ γὰρ τεκμήριον σαφὲς ὁρίζονται σημεῖον.* cf. μ', 137—141, η', 317, Il. ζ', 349 etc. — Sch.: *ὀψὲ κ. ν. ἐπὶ γὰρ τῷ τῶν βοῶν*

νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης· δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἕδνα διδόντες.
ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών·
αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα, λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν,
εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
[οὐδ' ἄρα τοίγ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τάτε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.]
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλημένος ἄλλος ὁδίτης

τολμήματι ἑπτὰ ἔτη ὅλα παρὰ Καλυψοῖ διατρίβει, κ. πάλιν ναυαγήσας πρὸς τοὺς Φαίακας ἐκβράττει. — νεῖαι, a νείεσθαι, νέεσθαι, redis, redibis. — δήεις (δ', 544 etc.) — οἴκῳ. ι', 534. — ὑπερφιάλους. α', 134 etc. — κατέδουσι. β', 237 etc. — ἀντιθέην. v. ann. ad α', 70. — Sch.: καὶ ἕδνα διδόντες. τῇ γὰρ ἀληθείᾳ ἤδη ὄντος ἐν Ἰθάκῃ τοῦ Ὀδυσσέως κ. ἔνδον ἐπ' αὐτοῦ προσφέρουσιν αὐτῇ οἱ μνηστῆρες τὰ ἕδνα (σ', 291—301). ὥστε ἄξιον μνημονεύειν τοῦ δήεις, ὅ ἐστιν εὑρήσεις. — κτείνῃς. conjunct. aor. 1. v. α', 296. — εὐῆρες, aptum, affabre factum. — τούς, τούτους, illos, tales viros, talem populum. E emend.: — βούλεται ἡ τοῦ Τειρεσίου παραίνεσις, λαβεῖν τὸν Ὀδυσσέα κώπην ἐπὶ τοῖς ὤμοις, κ. ὁδεύειν ἕως ἂν εἰς ἄνδρας ἔλθοι μὴ εἰδότας θάλασσαν, ἢ ἐμβρωματιζομένους μετὰ ἁλῶν, ἢ ἐπιστήμονας νηῶν, ἵνα δηλαδὴ τιμηθῇ Ποσειδῶν ἠπειρώταις ἐν τόποις, οἷς οὐ φέρεται αὐτοῦ ὄνομα. φιλοτιμία γάρ τις καὶ τὸ τιμᾶσθαί τινας παρ' οἷς οὐ γνωρίζονται. Epirotas illos intellexit Paus. 1, 12., ubi de Pyrrho: ἐς δὲ τὴν Σικελίαν διαβὰς, inquit, Καρχηδονίους ἠνάγκασεν ἀπαναστῆσαι Συρακουσῶν. φρονήσας δὲ αὐτῷ Καρχηδονίων, οἳ θαλάσσης τῶν τότε βαρβάρων μάλιστα εἶχον ἐμπείρως, Τύριοι Φοίνικες τὸ ἀρχαῖον ὄντες, τούτων ἐναντία ἐπήρθη ναυμαχῆσαι, τοῖς Ἠπειρώταις χρώμενος, οἳ μηδὲ ἁλούσης Ἰλίου (ne capta quidem Troja, quo tempore ceteri Graeci satis periti erant maris et navigationum.) θάλασσαν οἱ πολλοὶ, μηδὲ ἁλσὶν ἠπίσταντό πω χρῆσθαι. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ Ὁμήρου ἔπος ἐν Ὀδυσσείᾳ οἳ οὐκ ἴσασι — ἔδουσιν. trajecit quidem post reditum Ulysses in Epirum, consulturus Dodonaeum oraculum, ut auctor est Parthenius Erot. 3.; verum id non dici h. l., indicio sunt verba ἔρχεσθαι et ἀποστείχειν, quae terrestre iter indicant. Am. Q. et B.: ἅλεσσι. τοῖς ἀπὸ θαλάσσης. εἰσὶ γάρ που ἐν μέσῃ ἠπείρῳ ἅλες ὀρυκτοί.

123, 4 versus inertes, quibus nonnemo explicuit verba οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν. Knight et haec delevit et superiora illa ἀνέρες — ἔδουσιν, quae quidem nullam movent suspicionem. D. Montbel: — „C'est ici la première et la seule fois qu'Homère nomme les rames *les ailes des navires.* (Je regarde comme identique le passage du 23. ch. de l'Odyssée 269, 70, où Ulysse répète textuellement les paroles de Tirésias.) Hésiode (Op. et D., v. 625—6., ed. Gaisford.) appelle ainsi les voiles et les cordages; métaphore plus juste. Julius Pollux (l. 1., c. 9, §. 90—1.) dit que l'extrémité de la rame, sa partie large, se nommait *l'aile de la rame;* ce qui se comprend mieux.“

125—131. σῆμα τοῦ ἄνδρας ἐκείνους ἀγνοεῖν τὴν θάλασσαν. — ἀθηρηλοιγὸν intelligunt πτύον, *ventilabrum, die Worfschaufel*, vel, quod pejus etiam, ἀθήρας κίνηθρον, cochlear, quo puls agitatur. animadvertit Montbelius, ne πτύον quidem huc pertinere. „Ce devaient être 2 objets différents. Le πτύον de l'Iliade devait avoir quelque rapport avec cet instrument d'osier (*aus Weidengeflecht*) fait en coquille, et avec 2 anses, dans lequel on agite le grain, comme semble l'indiquer la phrase même de l'Iliade (ν', 588), ἀπὸ πλατέος πτυόφιν . . . θρώσκουσιν κύαμοι, *du large van s'élancent les pois;* tandis que celui dont il est question ici est tout simplement une pelle (*Schaufel*)

φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν σ' ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμόν,
ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
γήρα' ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
ὄλβιοι ἔσσονται. τάδε τοι νημερτέα εἴρω."

quaerit Ulysses, cur tacita sedeat Anticlea, nec se alloquatur.

Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον!
μητρὸς τήνδ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηυίης·
ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδ' ἑὸν υἱὸν
ἔτλη ἔσαντα ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι·
εἰπὲ, ἄναξ, πῶς κέν μοι ἀναγνοίη τὸν ἐόντα."

de bois pour jeter le blé en l'air et en détacher la menue paille. On conçoit très-bien qu'une rame puisse être prise pour cet instrument par des hommes qui n'avaient aucune idée de navigation." — ἔχειν σ' ἀνὰ φ. ὤ. sic nonnulli ap. Cl. vulgo: ἔχ. ἀνὰ φ. ὤ., quibus dubites, uter portare dicatur remum, viatorne ille, an Ulysses. — φαιδίμῳ ὤμῳ, ut φαίδιμα γυῖα θ', 233 etc. — ἀρνειὸν — κάπρον. ea sacra Romani appellabant suovetaurilia, quibus lustrabantur; neque id alienum esse videtur a consilio Tiresiae. nam alias tauri tantum immolari solent Neptuno: v. γ', 6, ν', 181. — ἱερὰς ἑκατ. γ', 144, Il. α', 99 etc.

132. δ', 479, ψ', 280.

133—136. ἑξείης. α', 145, Il. α', 448 etc. — Am. Q.: ἐξ ἁλός. ἔξω τῆς ἁλός. (sic Il. λ', 163. ἐκ βελέων, ἐκ κονίης etc., pro ἐκτός. cf. Il. ξ', 130, π', 668.) οὐ γὰρ οἶδεν ὁ π. τὰ κατὰ τὸν Τηλέγονον, κ. τὰ κατὰ τὸ κέντρον τῆς τρυγόνος. „Sch.: οἱ νεώτεροι τὰ περὶ Τηλέγονον ἀνέπλασαν, τὸν Κίρκης καὶ Ὀδυσσέως, ὃς δοκεῖ κατὰ ζήτησιν τοῦ πατρὸς εἰς Ἰθάκην ἐλθὼν ὑπ' ἀγνοίας τὸν πατέρα διαχρήσασθαι τρυγόνος (*rajae pastinacae* Linn., des *Gift*- oder *Stachelrochens.*) κέντρῳ.— Oppianus Halieut. 2, 503.: ἔνθα τὸν αἰολόμητιν Ὀδυσσέα, μυρία πόντῳ Ἄλγεα μετρήσαντα πολυκμήτοισιν ἀέθλοις, Τρυγὼν ἀλγινόεσσα θοῇ κατενήρατο ῥιπῇ. cf. idem Theriac. 855, 6. et Rittershus. ann. ad Halieut. 2, 498. Podagra ap. Lucianum: Ἰθάκης ἄνακτα, Λαρτιάδην Ὀδυσσέα, Ἐγὼ κατέπεφνον, οὐκ ἄκανθα τρυγόνος." *E Cl.* cf. Aeschylum *Ψυχαγωγοῖς*, ed. Butler. 8., p. 221., Soph. *Νίπτροις ἢ Ὀδυσσεῖ ἀκανθοπλῆγι*, fr. 1., Hygin. fab. 127, Dict. Cret. 6, 14, 15. — αὐτῷ, *ipsi*, ut olim procis evenerit. — ἀβληχρὸς μάλα, *lenissimus*. v. Il. ε', 337 etc. — γήρα', γήραϊ. ε', 62 etc. — λιπαρῷ, pingui, *beato*. v. τ', 368, α', 334, δ', 210, B ann. ad Eunap. p. 171. — Am. Q. et B.: ἀρημένον. (ζ', 2) ὡς βεβλαμμένον, ἀντὶ τοῦ ἀνόσῳ κεκρατημένον. φύσει δὲ τὸ γῆρας βλαβερόν ἐστι τοῖς κεκτημένοις, κἂν ἄνοσον ᾖ· διὸ ἀρημένον φησί. — εἴρω. β', 162.

138. ἐπέκλωσαν θεοί. γ', 208, α', 17 etc.

139. α', 169 etc.

141, 2. ἀκέουσ'. κ', 52, Il. α', 34, 565 etc. — ἔτλη, *ausa est*, sustinuit. — ἔσαντα ἰδεῖν. ο', 532, Il. ρ', 334. — προτιμυθ., προσμυθ., προσαυδᾶν, προσειπεῖν.

143. sic A. 1. et 2. ceteri codd. pravo hiatu: πῶς κέν με ἀν., vel: πῶς κέν μ' ἀν. τοῖον ἐόντα, correpta praeter morem altera in ἀν. nec aeque aptum est sententiae τοῖον quam τὸν, τοῦτον, ἑὸν υἱόν. familiariter dixit μοὶ, μὲ intellexit, ellipsi haud insolita: v. γ', 249, Il. θ',

causam rei dicit Tiresias, dein ad Inferos revertitur.

Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
„ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω καὶ ἐνὶ φρεσὶ θήσω.
* *ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνηώτων*
αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὅδε τοι νημερτὲς ἐνίψει·
ᾧ δέ κ' ἐπιφθονέοις, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω."
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
ἤλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές. αὐτίκα δ' ἔγνω,
καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ulyssis cum matre colloquium.

„Τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι·
μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα,
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἔστι περῆσαι
πεζὸν ἐόντ', ἢν μήτις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις
νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον, οὐδέ πω ἦλθες
εἰς Ἰθάκην, οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;"
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς

40, *χ'*, 252. Electra Sophoclea de se ipsa, fabula cognomini, 326.: *τήν τε δρῶσαν ἐκτρέπεις* etc.

145. *ῥηΐδιον ἔπος*, *facile verbum*, h. e. jussum. v. Il. *π'*, 686 etc.

146. *ἐᾷς*. malim *ἐῴς*, ut *ἐπιφθονέοις*, vel *ὅντινα μέν κ' ἐάοις*, quemadmodum *δ'*, 805. haud male scripseris *οὐ μέν σ' οὐδ' ἐάουσι*, quamvis contracta forma *ἐῶσιν* habeatur Il. *ψ'*, 73., nisi quis forte ibi quoque scribendum putet *ποταμοῦ ἐάουσιν*. requiritur autem optativus (v. Il. *β'*, 188, 198 etc.), qui vereor ut intelligi possit in *ἐᾷς*. ceterum ex *ἐάοις* facile oriri potuit *ἐάς*, mox *ἐᾷς*, *οι* neglecto propter *α* simile, quod antecedit.

148 — 152. *πάλιν ὀπίσσω*. pleonasmus Atticus, ut *ἄλλως μάτην* ap. Eurip. Hec. 464., ubi v. ann. — *κελαινεφές*. 36.

154. 57.

155. versus perperam appictus superiori libro 502.; quod fugit doctissimum Montbelium nosque ipsos, cum annotata ibi scriberemus.

156 — 158. Harl.: *ἀθετοῦνται τρεῖς*. depravate Sch.: *ἀθετοῦνται*. *τὸ γὰρ ἑξῆς, μέσον ὠκεανός*. ineptum vero est, quod subjicit: *γέλοιον δὲ καὶ πεζὸν ἐόντα*. ita Telemachus antiqua simplicitate *α'*, 171.: *ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; — οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι*. nescio igitur, an nimium W tribuerit Graeculis, cum haec secluderet, tanquam suspecta. cui nec B obtemperavit, nec E adjuvat *τοὺς ἀθετοῦντας*, qui haec sine offensione explicet. — *magna* ista *flumina* praeter Oceanum Anticlea dicit Acherontem et cetera Inferorum, quae poëta memoravit *κ'*, 513. Il. *θ'*, 369.: *οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα*. — *πρῶτα*, *primum* proficiscenti a Superis ad Inferos.

160 — 171. *νῦν δή*, *ἀρτίως*, *nunc ipsum*, quod Comicus dixit *νυνί γ' ἤδη* Nub. 292. v. Viger. p. 426. — ordo: *ἀλώμ. πολὺν χρ.* „Virg. Aen. 6, 531.: *sed te qui vivum casus, age, fare vicissim Attulerint! pelagine venis erroribus actus, An monitu divôm? an quae te fortuna fatigat, Ut tristes sine sole domos, loca turbida, adires?*" Cl. —

γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζυν,
ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
* εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος, ὃν κατέλειπον,
ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.
εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε, νόον τε,
ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος."
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο, πότνια μήτηρ·
„καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.
σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐΐσας
δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν·
πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ
δέμνια, καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει, ὅθι δμῶες, ἐνὶ οἴκῳ,

χρειώ, *negotium.* — *ἀλάλημαι.* β', 370 etc. — *ὀϊζύν.* η', 211 etc. — *Ἴλιον ε. εὔπωλον.* β', 18.

170. 397. cf. Il. θ', 70. simili sensu *μοῖραν ταν. θαν.* dixit β', 100. et alias. v. ann. ad Il. α', 44. — *Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.* ζ', 102 etc.

172. ε', 124.

173. molestum est ὃν, ad duo relatum. Harl.: Ἀριστοφάνης, *οὓς κατ.* malim *ὧν κατ.*, per attractionem. de ο et ω litteris confusis v. ann. ad Aristoph. Pace, 155.

174 — 186. E: *ἐμὸν γέρας.* τὸ τῆς βασιλείας δηλαδή. v. η', 150, Il. α', 118, δ', 323 etc. — *κ. ἔμπεδα π. φ.* β', 227. — ordo: *καὶ μένει κείνη γε λίην τετλ. θ.* *καὶ*, *et quidem.* non solum manet domi ap. filium, sed manet etiam vehementer afflicto animo. v. de hoc responso Anticleae ann. inferius ad 460. — *φθίνουσιν*, *consumuntur.* κ', 470 etc. — *ἕκηλος.* β', 311 etc. — Harl.: *τεμένη* (hymn. in Ven. 268.). σεσημείωται τὸ ὄνομα ἀδιαιρέτως (h. e. εα in η contracto. leguntur haec etiam ap. Q. Am.). — Ἀρίσταρχος, *τεμένεα.* speciem habet haec scriptura, quam tamen non ausim praestare, cum contractione poëta utatur, quamvis raro, et lingua graeca magis magisque tum excoleretur. v. κ', 337, sed etiam ann. ad Il. α', 340. E: *τεμένη*, — ἄγρους. v. ζ', 293. — *δαῖτας ἐΐσας.* θ', 98. *δαῖτας δαίνυται.* v. 190, ζ', 61. — *ἃς — ἀλεγύνειν*, quas instruere, iisque proceres excipere communi sumtu, debet rex. (v. Il. β', 404, δ', 259, 343 etc.) Telemachum autem vocant cives, nondum regno potitum. — E: ὅρα τὸ *πάντες καλέουσι* κοινότερον ῥηθὲν (v. ρ', 379 — 387, β', 404, et de significatione τοῦ κοιν. Buttm. *Lexil.* 1. p. 7.) ἐπὶ τῆς εἰς δεῖπνον κλήσεως. δοκεῖ δὲ ἀρχαῖον ἔθος εἶναι εἰς δαῖτας δημοσίας προκαλεῖσθαι τοὺς βασιλεῖς τε κ. τοὺς δικαστὰς, ὡς δηλοῖ κ. τὸ *δαῖτας — ἀλεγ.* (α', 374 etc.), ὅ ἐστιν ἀλέγειν, ἐν λόγῳ ποιεῖσθαι, φροντίζειν. ἐνταῦθα δὲ καὶ εἰς ταυτὸν ἄγει τῷ βασιλεῖ τὸν *δικασπόλον* (Il. α', 238.), διὰ τὸ πρέπειν τοιοῦτον εἶναι τὸν βασιλέα. similiter Il. β', 24.: οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν *βουληφόρον ἄνδρα*, Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται κ. τόσσα μέμηλε.

188 — 194. *δέμνια.* δ', 301. — *χλαῖναι κ. ῥήγεα.* γ', 351. — *σιγαλ.* ζ', 38. — *χεῖμα*, *hieme.* β', 105. — *εὕδει — πυρός.* v. η', 153, 4,

ἐν κόνι ἄγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται·
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος, τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
σὸν νόστον ποθέων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει.
οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον,
οὔτε μέ γ' ἐν μεγάροισιν ἐΰσκοπος Ἰοχέαιρα
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥτε μάλιστα
τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμὸν,
ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα."

elabitur Anticlea ex amplexibus filii.

"Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἔγωγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης·
τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἀνώγει,
τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
ἔπτατ'. ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

quod ille miratus edocetur conditionem mortuorum.

„Μῆτερ ἐμὴ, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο, φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε,

160, 169. — E: τὸ ἐν κόνι γράφεται μὲν καὶ διὰ διφθόγγου (κόνει) Ἀττικῶς, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ ι, ἐκ τοῦ κόνις κόνιος κόνιϊ κ. κατὰ κρᾶσιν κόνι (ut μήτι Il. ψ', 315—318). notandus est hic locus de conditione servorum ap. Graecos. — τεθαλυῖα. ζ', 293 etc. — ὀπώρη. μ', 76, Il. χ', 27 etc. — πάντῃ κεκλιμένων, *undique delapsorum*. Sch.: κεκλιμ. κεκλαδευμένων, πεπτωκότων. — γοῦνον ἀλ. οἰν. σ', 193. — χθαμαλαὶ, *humiles*. ι', 25 etc. — πένθος ἀέξει. ρ', 489, ι', 111 etc.

195. vulgo: σὸν πότμον γοόων, cum statim sequatur καὶ πότμον ἐπέσπον. Harl.: αἱ χαριέστεραι γραφαὶ ἔχουσιν ἑὸν (bene Porson.: σόν.) νόστον ποθέων. sic etiam nonnulli ap. Cl.

196—207. πότμον ἐπέσπον. 371, γ', 16 etc. — E: τὸ ἐΰσκοπος ἄλλως μὲν (α', 38 etc.) ἐπὶ Ἑρμοῦ κεῖται, δηλοῖ γὰρ τὸν ἀγαθὸν σκοπευτήν· ἑτέρως δὲ ἐπὶ τῆς τοξικῆς Ἀρτέμιδος, ἵνα ᾖ ἐΰσκοπος Ἄρτεμις, ἡ εὖ καταστοχαζομένη τοῦ σκοποῦ. — τηκεδόνι, *tabe animi*. Am. B.: ἄλλο γὰρ νόσος, ἄλλο τηκεδών. οὐ γὰρ ταυτόν. cf. ε', 396 etc. — ἐξείλετο (Il. β', 690 etc.), *eximere* sive auferre *solet*. v. ann. ad δ', 338. — σὸς πόθος, σὰ μήδεα, *tuum desiderium, tuae curae*, h. e. *tui*. v. Il. σ', 85, 86, Matth. §. 313 etc. — ἀγανοφροσύνη, πραότης, *benignitas*, h. e. recordatio ejus. Il. υ', 467.: οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων, Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς. — μελ. θ. ἀπηύρα. Il. κ', 495., ubi v. ann. — φρεσὶ μερμηρίξας. α', 427 etc. — E: τὸ γενέσκετο ἀσυνήθως παραχθὲν ἐκ τοῦ γενέσω ἀχρήστου μέλλοντος, ἐξ οὗ καὶ ἡ γένεσις. — κηρόθι μᾶλλον. ε', 284 etc. „Virg Aen. 2, 792. et 6, 700.: *ter conatus ibi collo dare brachia circum, Ter frustra comprensa manus effugit imago, Par levibus ventis, volucrique simillima somno.* idem ib. 5, 741.: *Aeneas*: quo deinde ruis? quo proripis? *inquit*; Quem fugis, aut quis te nostris complexibus arcet?" *E Cl.* Eichh. ann. ad priorem horum locorum: — „La disparition subite de Créüse est une imitation littérale d'Hom., traduite par le Tasse (*Jérusalem, ch.* 14, *st.* 6.), et par Voltaire (*Henr., ch.* 6, v. 354."

ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;"
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ·
„ὤ μοι, τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν,
οὔτι σε Περσεφόνεια, Διὸς θυγάτηρ, ἀπαφίσκει,
ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός·
ψυχὴ δ', ἠΰτ' ὄνειρος, ἀποπταμένη πεπότηται.
ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί."

jam heroïnarum umbrae accedunt;

Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
ἤλυθον (ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια),
ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο·
αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην.
ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ
οὐκ εἴων πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἠδὲ ἑκάστη
ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.

211—213. *κρυεροῖο γόοιο.* δ', 103. — *τεταρπ.* Il. ψ', 10, 70. de homoeoteleuto v. Il. β', 87. — Am. Q.: ἤ (sic et ille, et E plurimique codd., solita confusione) *τί μοι εἴδ.* ἦ, φησὶν, οὐχ ὑπάρχεις σὺ ἡ ἐμὴ μήτηρ, ἀλλ' εἴδωλόν τι κ. ἀποσκίασμα τὸ παρ' ἡμῖν νῦν ὁρώμενόν ἐστιν, ὅπερ ἡ ἀγαυὴ (225, 634. v. β', 209. ἁγνὴ audit 385, ἐπαινὴ κ', 491 et alias) κ. λαμπρὰ Περσεφόνη παρώτρυνεν (impulit, *immisit.* 225, β', 392 etc. cf. 384.) ἐλθεῖν εἰς ἐμὴν ὄψιν.

215—226. *περὶ — φωτῶν.* υ', 33, ε', 160. — Sch.: *ἀπαφίσκει.* ἀπατᾷ. Ap.: ἀπαφίσκειν. ἀπατᾶν, παραλογίζεσθαι. ψ', 216.: μήτις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν. — *δίκη, jus,* mos, conditio. δ', 691 etc. — E: *οὐ γὰρ — ἶνες* (nervi. v. Il. ψ', 191.) *ἔχουσιν.* ἤγουν οὐ νεύροις ἔτι, κατὰ φύσιν ζωτικῶς διοικουμένοις, συνέχονται αἱ σάρκες κ. τὰ ὀστᾶ etc. — *ἐπεὶ — θυμός.* Il. π', 453 etc. — *λεύκ' ὀστέα.* α', 161, Il. π', 347 etc. epitheton, quale ὑγρὸν ὕδωρ. — *πεπότηται, volitare solet.* v. de hoc usu perfecti η', 69, Il. μ', 147. — Am. B.: *λιλαίεο* (α', 15 etc.). λείπει τὸ *ἐλθεῖν* ἢ *ἱκέσθαι.* ι', 451.: πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι Ἑσπέριος etc. — *ἴσθι, scito,* memento. — *ἀριστήων.* ζ', 34 etc. dat hoc poëtae ansam ad immiscendum veteres historias, quibus alium in carminibus suis locum non invenisset.

229. ι', 318 etc.

230. κ', 439.

232, 3. E: *προμνηστῖναι* (φ', 230), ὡς οἷον εἰπεῖν προμενετῖναι (imo πρ—νεστῖναι), ὅ ἐστι μία τὴν ἄλλην μένουσα ἐν τῷ ἐπὶ στίχον κ. κατὰ μίαν προϊέναι, — μὴ κατὰ στῖφος. ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ νέμω νεμέσω κ. νεμήσω, οὕτω καὶ τοῦ μένω δύω εἰσιν ἀσυνήθεις μέλλοντες, [μενῶ] μενέσω κ. [μενῶ] μενήσω. ἐκ μὲν τοῦ μενέσω γίνεται τὸ ὑπομενετέον (scr. *ὑ—νεστέον,* quamvis inusitatum.) παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐκ δὲ τοῦ μενήσω ὁ *προμνηστῖνος* συγκέκοπται. similiter Ap.: προμνηστῖναι. ἀναδεχόμεναι ἀλλήλας [οἷον] κατὰ μίαν, κ. οἷον προμενεστῖναι οὖσαι, ἀπὸ τοῦ ἀναμένειν ἀλλήλας. v. ibi Villois. — *ἐπήϊσαν, accedebant.* Il. ρ', 741. — *γόνον,* γέννησιν, γένος, ut α', 216. Ex E. — *ἐγὼ δ' ἐρ. ἀπ.* δὲ causale.

et prima quidem Tyronis;

Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι,
φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο·
ἣ Ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
* *ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι,*
καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
τῷ δ' ἄρ' ἐεισάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος·
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον,
κυρτωθὲν, κρύψεν δὲ θεὸν, θνητήν τε γυναῖκα.
[λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.]
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
„Χαῖρε, γύναι, φιλότητι! περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
τέξεις ἀγλαὰ τέκν', ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
ἀθανάτων· σὺ δὲ τοὺς κομέειν, ἀτιταλλέμεναί τε.

234—237. de *Tyrone*, heroïna celeberrima, v. Heyn. ann. ad Apollod. 1, 9, 8. quae vocatur *εὐπατέρεια*, ut regis filia; ipse autem Salmoneus audit *ἀμύμων* propter dignitatem, sicut Aegisthus *α'*, 29. quod non intellectum mutabant quidam. sed bene Harl. emend.: *ἀμύμονος. τινὲς, ἀτασθάλου γράφουσι. πῶς οὖν οὐχὶ καὶ τὴν εὐπατέρειαν μετέθηκαν;* v. *β'*, 120. et Heyn. cum Obss. ad Apollod. p. 59., tum excursu ad Virg. Aen. 6, 585. haud novit, ut videtur, Hom. Salmoneum *ἄδικον καὶ ὑπέρθυμον πέρι κῆρι* (Hesiod. ap. Schol. Pind. Pyth. 4, 253.). — *Κρηθῆος*, fratris Salmonei. — *Ἐνιπῆος.* Thessaliae fluvium dicit, non Elidis cognominem, quoniam Thessaliae rex fuit Salmoneus.

238. *ἵησι* sensu neutri intelligitur, et eundem hoc versu fluvium dici putant, superiore autem deum fluvii; quod incommodum. quare malim, facili mutatione: *κάλλιστον ποταμῶν*, ut Il. *φ'*, 158, quem versum vereor ne injuste damnaverim: *Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησι.*

239—242. *πωλέσκετο.* Il. *α'*, 490, *ε'*, 788. — *προχοῇς.* *ε'*, 453. — *πορφ. κῦμα.* Il. *α'*, 481, *φ'*, 326. — Am. Q. et B.: *περιστ. οὔρεϊ ἶσον. κυκλωθὲν ἐστάθη σφαιροειδῶς, ὃν τρόπον Σκάμανδρος ἔσωζε τοὺς Τρῶας κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσιν* (Il. *φ'*, 239), *οὐ πνίγων, ἀλλ' ἀέρα παρέχων αὐτοῖς.* „Virg. Georg. 4, 360.: *at illum Curvata in montis faciem circumstitit unda, Accepitque sinu vasto.*“ Cl.

244. versus ineptus, quem merito a genuinis separavit W. Harl.: *λῦσε δέ. Ζηνόδοτος ἀγνοεῖ τὸν στίχον.*

245. *φιλοτήσια ἔργα*, *φιλότητα*, *concubitum.* periphrasis usitatissima.

246. *β'*, 302 etc.

247—250. E: *τὸ περιπλ. ἐνιαυτοῦ ἀντὶ τοῦ συμπληρουμένου, οὐ μὴν καὶ πεπληρωμένου ἤδη· ὥστε καὶ τὸ περιπλομένων ἐνιαυτῶν* (*α'*, 16) *οὕτω πως χρὴ νοεῖν.* „Gellius 3, 16.: quodsi ita est, neque ultra 10. *mensem foetura mulierum protolli potest, quaeri oportet, cur Hom. scripserit, Neptunum dixisse puellae ab se recens compressae: χαῖρε — τέκν'* etc. — *sed Favorinus mihi ait, περιπλ. ἐν.* non confecto *esse* anno, *sed* affecto. *in qua re usus est verbo non vulgaris significationis;* affecta *enim, sicuti M. Cicero et veterum elegantissimi locuti sunt, ea proprie dicebantur, quae non ad finem ipsum, sed proxime finem progressa productave erant.*“ E Cl. — *ἀγλαὰ τέκνα.* 284, Il. *β'*, 871 etc. — *ἀποφώλιοι.* v. *ε'*, 182. E: *ἀποφ. δὲ εὐναί· οὐκ αὐτὸ τοῦτο ἀπαίδευτοι, ἀλλὰ μᾶλλον ἀδόκιμοι κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἄγονοι, ἄκαρποι. ἐκ μεταφορᾶς δὲ ᾠῶν καὶ τοῦτο, ἅπερ ἀποῤῥιπτοῦνται τῶν φωλεῶν ὡς οὔρια* (h. e. *οὔρινα*, *Windeier*). — Am. B: *σὺ δὲ τούς. Ἀττικόν.* (?) *τὰ ῥηθέντα δηλαδὴ τέκνα, γένους ἄῤῥενος ἐσόμενα.* — *κομέειν.* *ζ'*, 207. E: — *ἔστι δὲ κομεῖν μὲν, ὥσπερ καὶ κομίζειν* (*α'*, 356), *τὸ ἐπιμελεῖσθαι κ. κομιδῆς ἀξιοῦν·*

νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς·
αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων."
Ὣς εἰπὼν ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Πελίην τέκε, καὶ Νηλῆα,
τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
ἀμφοτέρω. Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαωλκῷ
ναῖε πολύῤῥηνος· ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκεν βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.

deinde Antiopae,

Τὴν δὲ μετ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα,
ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ', Ἀμφίονά τε, Ζῆθόν τε,
οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.

Alcmenae et Megarae,

Τὴν δὲ μέτ' Ἀλκμήνην ἴδον, Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
ἥ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα,
γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα·
καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,

ἀτάλλειν δὲ (quod idem τῷ ἀτιτάλλειν: v. ξ', 41, ann. ad Il. ν', 27 etc.) τὸ ἀναπαύειν κ. μὴ ἐᾶν τλῆναί τι πρὸς πόνον. — *ἴσχεο*, *contine te, tace.* χ', 356, Il. α', 214 etc.

252. δ', 425, 570.

253—258. *ὑποκυσσ.* Il. ζ', 26, ν', 225. — *Πελίην.* Il. β', 715, Apollod. l. c. ad 234 etc. — *Νηλῆα.* γ', 409, ο', 229, Il. λ', 683. — Sch.: *θεράποντε Διός.* βασιλεῖς. καὶ γὰρ οἱ πολεμικοὶ *θεράποντες Ἄρηος.* *Jovis ministri* audiunt reges, quia Jovi acceptum referunt imperium. Il. β', 204.: εἷς κοίρανος ἔστω, Εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω. — *εὐρυχόρῳ*, *spatiosa.* ζ', 4 etc. — *Ἰαωλκῷ.* β', 712. ab hac urbe, quam Cretheus condidisse fertur, pars Thessaliae appellata est Ἰωλκῖτις. v. Apollod. 1, 9, 11. et fragm. p. 430. ed. Heyn., Cellar. 1. p. 1075. et sequ. — *πολύῤῥηνος*, πολύῤῥην, *dives agnis* sive ovibus. Il. ι', 154. — *Πύλῳ ἠμ.* α', 93. — *βασίλεια γυναικῶν*, ἡ βασιλικὴ γυνὴ, dictum est ut δῖα γυν., δῖα θεάων, α', 332, ε', 78 etc. — *Αἴσονα*, Iasonis patrem. Apollod. p. 71, 79 etc. — de *Pherete*, qui Pheras condidit, et de *Amythaone*, v. ibid. p. 63. et 68. Amythaon Hippasi fil. memoratur in Iliade, ρ', 348. — Ap.: *ἱππιοχάρμην* (Il. ω', 257.). ἤτοι χαίροντα ἵπποις, ἢ ἐφ' ἵππων μαχόμενον. quem exscripsit Sch.

259—261. *Ἀντιόπην.* seriorum fictio est, Satyri specie Jovem illam oppressisse. epigrammatarius Anthol. Pal. 2. p. 20.: Ζεὺς κύκνος, ταῦρος, Σάτυρος, χρυσὸς, δι' ἔρωτα Λήδης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης. v. Heyn. Obss. ad Apollod. p. 237. — *Ἀσωποῖο.* Il. δ', 383, κ', 287. — *καὶ Διὸς*, *vel Jovis*, ipsius Jovis, Neptuno majoris. — *ἐν ἀγκ.*, *in ulnis.* 267. Il. ξ', 213.: Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις. v. ibi ann. et cf. Il. ξ', 346. — Am. Q., auctore Pherecyde, ut e Sch. discimus (v. Pherec. Sturz. n. 29., p. 134. et 137.): *Ἀμφ. τε, Ζῆθόν τε.* ὅτι οἱ περὶ Ἀμφίονα ἐτείχισαν τὰς Θήβας διὰ τὸ δεδοικέναι τοὺς Φλεγύας (Il. ν', 302.)· μετὰ δὲ τελευτὴν αὐτῶν κατασκαφείσης τῆς πόλεως ὑπὸ Εὐρυμάχου τοῦ Φλεγυῶν βασιλέως, Κάδμος ὕστερον ἐλθὼν ἀνέκτισε τὴν Θήβην. Apollod. Heyn. p. 267—271, Hygin. fab. 8 etc. Amphionem, Iasii filium, inferius memorat 282.

266—270. *θρασυμέμνονα, θυμ.* iisdem epithetis Hercules ornatur Il. ε', 639. — Sch.: *καὶ Μεγάρην — υἱός.* Κρέοντος τοῦ Θηβῶν βασιλέως.

τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς, μένος αἰὲν ἀτειρής.

Epicastes,

Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην,
* ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
γημαμένη ᾧ υἱεῖ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
γῆμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων
Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς·
ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,

γημαμένη Ἡρακλεῖ παῖδας ἴσχει Θηριόμαχον κ. Κρεοντιάδην. βαδίζοντος δὲ αὐτοῦ εἰς ᾅδου ἐπὶ τὸν τοῦ κυνὸς ἆθλον Λυκὸς ὁ τῶν Θηβῶν βασιλεὺς, πεισθεὶς Ἥρᾳ, καταστέφει (ita Barnes. ex historia: nam coronabantur, qui ad aram mactandi essent. v. Eurip. Herc. fur. 526, Heracl. 517. libri: καταστρέφει.) τοὺς Ἡρακλείους παῖδας, ἵνα θύσῃ· οὐ γὰρ αὐτὸν ἐπανήξειν ᾤετο. παραγενόμενος δὲ Ἡρακλῆς ἀναιρεῖ αὐτὸν κ. τοὺς ἐκείνου παῖδας. μανεὶς δὲ διὰ τὴν Ἥραν κτείνει τοὺς ἰδίους, ἔμελλε δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἰφικλέα, εἰ μὴ ἔφθασεν Ἀθηνᾶ κωλύσασα. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀσκληπιάδῃ. (haud dubie ἐν Τραγῳδουμένοις, quem librum Scholiastae laudant ad Il. ζ', 155. — ὑπερθύμοιο. γ', 448 etc.) μένος αἰὲν ἀτειρής. (Il. γ', 60 etc.) ὀργῆς ἀφορήτου μεστός. imo *invicti animi*, *rerumque immersabilis undis*. — Οἰδιπόδαο, Oedipi. v. ann. ad Il. ψ', 679. — Sch.: Ἐπικάστην. παρὰ τοῖς Τραγικοῖς Ἰοκάστην.

271. malim hic quoque ἀϊδρίῃσι. v. ann. ad κ', 231. — E: τὸ δὲ μέγα ἔ. ἔρεξε, σεμνῶς ῥηθὲν, τὴν ἐξάγιστον δηλοῖ μίξιν. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ Αἰγίσθου ἔφη (γ', 261), μάλα μέγα ἔργον ἐκεῖνον μήσασθαι, τὴν τολμηθεῖσαν δηλαδὴ παρ' αὐτοῦ μοιχείαν (et caedem Agamemnonis). sic μέγαν μόρον Aeschylus dixit pro δεινὸν Cho. 445. v. ibi ann., ejusdemque fabulae 751 et 888.

272—279. ἐξεναρίξας. χ', 264, Il. δ', 488 etc. — Am. B.: ἄφαρ. οὐκ εὐθέως, ἐπεὶ πῶς εἶχε παῖδας; ἀλλ' ἐξαίφνης. recte. non *statim* res percrebuit; sed longo post tempore *subito* atque *insperato*, nuntiata scilicet morte Polybi, regis Corinthiorum, cum Oedipo, filio ejus credito, regnum deferretur. v. Soph. Oedipo rege. hoc non reputavit Paus. 9, 5., liberos ex Iocasta suscepisse Oedipum negans propter hunc locum. — ἀλλ' ὁ μὲν — ἤνασσε. discrepantia harum rerum inter Homerum et Tragicos non fugit Scholiastas. E: σημείωσαι δ' ἐν τούτοις, inquit, ὡς εἴπερ ἄλγεα πάσχων ἤνασσε Καδμείων ὁ Οἰδίπους μέχρι τέλους, ὡς φαίνεται δοκεῖν Ὁμήρῳ, οὐκ ἄρα ἔφευγεν ἢ ἐπλανᾶτο κατὰ τοὺς Τραγικούς. εἰ δὲ καὶ ἐτύφλωσεν αὑτὸν, οὐκ ἂν αὐτὸ ἐσίγησεν ὁ π., ὡς οὐδὲ τὴν ἀγχόνην τῆς Ἐπικάστης. Am. Q. et B.: ἀγνοεῖ τὴν τύφλωσιν κ. τὴν φυγὴν Οἰδίποδος. καὶ ἐν Ἰλιάδι (ψ', 678.) γράφει, αὐτὸν ἐν Θήβῃ τετελευτηκέναι· Μηκιστέως (sic) υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος, Ὅς ποτε Θήβασδ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο. v. ibi ann. — ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ, *in Thebe amabili*. sic ἐρατεινὰς dicere solet urbes (Il. β', 571, 590 etc.), quod non multum differt ἀπὸ τοῦ ἐϋκτιμένας εἶναι, siquidem propter hoc expeti solent urbes. male argutantur Scholiastae; velut Pseudodidymus: πολυηρ. πολλὰς ἀρὰς κ. βλάβας ὑπομεινάσῃ παρὰ θεῶν (οὐ γὰρ ἐρασμίῳ), ὅπως ἂν ᾖ τῷ ὑποκειμένῳ ἀκόλουθον. — Ap. emend.: πυλάρταο (Il. θ', 366) κρατ. μίαν διάνοιαν αἱρετέον διὰ τῶν δύο λέξεων. βούλεται γὰρ λέγειν, τοῦ τὰς πύλας ἐπαρτῶντος ἰσχυρῶς, οἷον ἐφαρμόζοντος. ἐπὶ δὲ τοῦ Ἅιδου τὸ τοιοῦτόν φησιν, ἐπεὶ τῶν ἀποθανόντων οὐχ οἷόν τε ἐστιν ἐκ τῶν ὑπογείων τόπων καθυποστρέψαι. ὁ δὲ Ἀπίων (locum intelligens)· πυλαρτ., τοῦ ταῖς πύλαις προσηρτημένου. ἢ πύλας ἀπαρτίζοντος. ἢ πυλωροῦ ἰσχυροῦ. E: πυλάρτης δὲ Ἅιδης ὁ τὰς πύλας ἀραρυίας ἔχων διὰ τὸ ἐκεῖθεν δυσεξίτητον. Voss.: *doch sie fuhr zu des Aïs verriegelten Thoren hinunter*. — βρόχον αἰπὺν dixit ut αἰπὺν ὄλεθρον α', 11. et passim. — ᾧ

ᾧ ἄχεϊ σχομένη· τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς Ἐριννύες ἐκτελέουσι.

Chloridos,

Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε Νηλεὺς
γῆμεν ἑὸν διὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν,
* ἡ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε, Χρομίον τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον·
τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
τῷ ἐδίδου, ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
ἀργαλέας. τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρ' ἐπέδησε,
δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.

ἄχεϊ σχομένη. h. e. κατασχομένη, *occupata a suo dolore.* proprie Il. γ', 419.: βῆ δὲ, κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ. — Ἐριννύες. β', 135 etc.

281—283. Νηλεύς. γ', 409, Apollod. Heyn. p. 69, 70 etc. — Χλῶριν. bene habet tonus, de quo Buttmannus dubitat, quo distinguatur a nomine proprio appellativum avis χλωρίδος. — ἐπεὶ — ἕδνα. Il. π', 190. cf. supra 116, ζ', 159 etc. — Ἰασίδαο ductum putes ab Ἴασος, sed dixit poëta pro Ἰασιΐδαο, ι eliso metri gratia, ab Ἰάσιος. quanquam miscentur formae nominum Ἴασος, Ἰάσιος, Ἰασίων, ut notavit doctissimus Crusius *Mythol. Wörterb.* p. 263. — Ὀρχομενῷ Μιν. v. inferius 458.

284. ἡ δὲ Πύλου βασίλευε. sic nonnulli ap. E, quod est, ipso interprete: ἡ δὲ (Ἀμφίονος) θυγάτηρ Χλῶρις Πύλου ἐβασίλευε διὰ τὸν ἄνδρα Νηλέα. sed nusquam isto sensu Hom. dixit βασιλεύειν. Ald. 3. et libri: ἠδὲ Πύλου βασίλευε· τέκεν etc. scribamus ὃς δὲ Π. βασίλευε. τέκεν etc. ὅς, οὗτος, Νηλεύς. similia ος α et η in libris. etiam ἠδὲ et οὐδὲ permixta deprehenduntur: v. Anth. Pal. 3. p. 507.

285—292. Χρόμιον. Il. δ', 295., quem versum cum tractarem, non memineram hujus loci. — Sch.: Ἡσίοδος (fragmento Catalogi ap. Schol. Apoll. Rhod. 1, 156., quod posuit Ruhnken. Epist. crit. 1. p. 111. cf. Heyn. ad Apollod. 1, 9, 9. notavit Buttm.) τὸν Περικλύμενον διηγεῖται δῶρον εἰληφέναι παρὰ Ποσειδῶνος, ὥστε ἀμείβειν ἑαυτὸν εἰς οἷον ζῶον ἢ δένδρον ἐθέλοι εἰκόνα etc. cf. E et Ovid. Met. 12, 556—572. ceterum Nelei 12 filii memorantur Il. λ', 692.; de quo recte Am. Q.: δηλονότι οἱ δώδεκα παῖδες Νηλέως ἐκ διαφόρων ἦσαν. — cf. Sch. et E. — ἀγέρωχον, *magnificum.* v. ann. ad Il. β', 654. — περικτίται, περικτίονες. — τῷ ἐδίδου. h. e. τούτῳ, τινί. orator dixisset τῷ μὴ ἐλάσαντι τὰς βοῦς. v. Matth. §. 266. — ἕλικας, *camuris cornibus praeditas.* v. Il. ι', 466. — εὐρυμετ. μ', 262, Il. ν', 495. — Sch.: Φυλάκης. πόλεως Θεσσαλίας. v. Il. β', 695 et de *Iphiclo*, Herculis filio, ibidem 705. — βίης Ἰφ. Il. β', 658. — E: ἀργαλέας. ἤγουν δυσκόλους κ. ἐργώδεις κτηθῆναι καὶ ἀπελαθῆναι. μάντις ἀμ., ὁ Μελάμπους. βουκόλοι ἀγρ. ὧν ἕνεκα καὶ αἱ βόες ἀργαλέαι ἦσαν. — καὶ οὕτω μὲν ὁ π. ἀσαφῶς κ. μᾶλλον τὰ περὶ τὸ τέλος τοῦ διηγήματος ἐξέθετο διὰ συντομίαν ἐπίτηδες· οὐδὲ γὰρ προέθετο τοιαῦτα ἱστορεῖν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν παρέργῳ μεσολαβεῖται, αὐτὸς δὲ σπεύδει ἐπὶ τὰ ἑξῆς τὰ κατὰ τὸν Ὀδυσσέα. οἱ δέ γε ἱστοροῦντες οὕτω φασὶ σαφέστερον. [ἐπεὶ καὶ πλατύτερον. recte E, horum relata narratione: ἄλλοι δὲ πλατύτερον οὕτω φασιν, ex quo intelligas, haec vocabula esse opposita, nec utrumque iisdem convenire.] μετὰ θάνατον Σαλμωνέως κομιζομένη (vox vetustiorum, velut Scholiastae Am. Q., quam explicat E.) Τυρώ, τουτέστιν ἐπιμελῶς ἐκτρεφομένη, παρὰ Δηϊονεῖ, τῷ θείῳ, κορεύεται ὑπὸ Ποσειδῶνος, εἶτα Κρηθεῖ, τῷ τοῦ πατρὸς ἀδελφῷ, δίδοται

ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη,
θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

Ledae, Iphimedeae, Phaedrae et aliarum innumerabilium.

Καὶ Λήδην εἶδον, τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα·
* *οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες*
ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
τεθνᾶσιν· τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
Τὴν δὲ μέτ' Ἰφιμέδειαν, Ἀλωῆος παράκοιτιν,

εἰς γάμον. ἐξ ἧς γεννᾶται Νηλεὺς, κ. αὐξηθεὶς ἀπῄτει τὸν Δηϊονέως Ἴφικλον τὰ τῆς μητρὸς Τυροῦς ὅσα φθάσας ἐκεῖνος ἐνοσφίσατο, ἐν οἷς, ὡς εἰκὸς, ἦσαν καὶ καλόν τι χρῆμα βοῶν. τοῦ δὲ μὴ ἀποδιδόντος ἀμυνόμενος ὁ Νηλεὺς ἐκεῖνον ὑπέσχετο τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς Πηροῦς, ἣν ἀπὸ τῆς ῥηθείσης Χλώριδος ἔσχε, τῷ ἀνασωσομένῳ ἐκ τοῦ Ἰφίκλου τὰ τῆς μητρὸς Τυροῦς. Μελάμπους δὲ (Amythaonis fil. v. ο', 225—255 et de Amythaone ann. ad 258.) *πειραθεὶς ἀπελάσαι τὰς βοῦς, ἵνα τῷ ἀδελφῷ Βίαντι τὸν τῆς Πηροῦς καταπράξηται γάμον, ἠγρεύθη καὶ περὶ παιδοποιΐας μαντευσάμενος τῷ Ἰφίκλῳ (ἦν γὰρ ἄπαις), καὶ ἐπιτυχὼν, ἀπελύθη, λαβὼν καὶ τὰς ὀφειλομένας βόας τῇ Τυροῖ. κ. οὕτω περιεποιήσατο τὸν ἐκείνης γάμον τῷ ἀδελφῷ, ἐξ ὧν ὕστερον οἱ Βιαντίδαι.* (genus nobile Argivorum. v. Heyn. Obss. in Apollod. p. 67.) *καὶ οὕτω μὲν οἱ τοιοῦτοι· ἄλλοι δὲ πλατύτερον οὕτω φασί.* jam Pherecydis fabulas refert, quas nihil Homero lucis conferentes, qui volet, legat ap. ipsum et Sch. praeterea Montbel. de Melampode laudavit Clavierium ann. ad Apollod. (1, 9, 12.), t. 2. p. 141. et Larcher. ad Herod. t. 2. p. 273. et sequ.

294, 5. ξ', 293, 4. cf. Il. β', 551, Odyss. β', 107 etc.

296, 7. *καὶ τότε.* δ', 256 etc. — *Διὸς δ' ἐτ. βουλή.* formula piorum, qui omnia nutu Jovis et deorum gubernari putant. v. Il. α', 5.

297, 8. Sch.: *καὶ Λήδην — παρ. Ζεὺς Λήδας ἐρασθεὶς, τῆς Θεστίου παιδὸς, εἰς κύκνον ἑαυτὸν μετέβαλε, καὶ διαπτὰς ἐμίγη αὐτῇ. μετὰ χρόνον δὲ ἐκείνη τεκοῦσα ᾠὸν ἀποτίθεται εἰς λάρνακα, ὅθεν συνέβη τοὺς Διοσκούρους κ. τὴν Ἑλένην γενέσθαι, γόνῳ μὲν Διὸς, ἐπίκλησιν δὲ Τυνδάρεω. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ τοῖς νεωτέροις.* cf. Apollod. 3, 10, 6 etc. — *κρατερόφρονε.* δ', 333 etc.

299. Il. γ', 237.

300. *τοὺς — αἶα.* Il. γ', 243, φ', 63.

301. ponamus id, quod numeri suadent: *οἳ καὶ ἔνερθεν γῆς.* nusquam poëta dixit *νέρθε* sive *νέρθεν*, ubi posset per metrum *ἔνερθε, ἔνερθεν.* forte scriptum *κὲ ἔνερθεν* vel *καὶ αἴνερθεν*, syllaba simili omissa, porro degeneraverit. — Am. Q. et Sch.: *τιμὴν — ἔχοντες. ἀναιρεθέντος Κάστορος ὑπὸ Μελεάγρου ἢ Πολυνείκους* (imo ab Ida, Apharei vel Neptuni filio, secundum Pind. Nem. 10. cf. Hederich. *Myth. Lex.* p. 1337.), *Πολυδεύκης, ἄφθαρτος ὢν διὰ τὸ ἐκ Διὸς γεγονέναι, παρεκάλεσε τὸν πατέρα, ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νείμασθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν ἀφθαρσίαν, ὥστε παρ' ἡμέραν ἀμφοτέρους ὁτὲ μὲν ἐν Ὀλύμπῳ διατρίβειν, ὁτὲ δὲ ἐν Ἀϊδωνέως.* Geminos solem interpretatur Macrob. Sat. 1, 21.

303—309. *λελόγχασιν.* ita codd., correpta penultima hujus verbi, quod fieri posse negantes Barn. et recentiores ediderunt *λελόγχασ'.* quos refellerunt Bastius, Th., Buttmannus, Spitznerus. v. Specimen quaestionum crit. A. J. Loebei, 1831. excusum, et censorem libri in *Jen. allgem. Lit. Z.* 1831. p. 291. „Virg. Aen. 6, 121.: *si fratrem Pollux alterna morte redemit, Itque reditque viam toties*“ etc. E Cl. — *Ἰφιμέδειαν.* Triopis filiam, Thessaliae regis. Apollod. 1, 7, 4 etc. — de *Aloëo*

εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι·
καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε, μινυνθαδίω δὲ γενέσθην,
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην·
οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
καὶ πολὺ καλλίστους μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
ἐννέωροι γὰρ τοίγε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο·
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἀμφοτέρω, πρίν σφωϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε, Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,

et filiis ejus v. Il. ε', 385. et 386., Creuzeri Melet. t. 1. p. 83 etc. — *μινυνθαδίω.* Il. α', 352 etc. — *ἀντίθεον.* α', 70 etc. — *τηλεκλειτόν.* Il. ε', 491. — *μηκίστους*, *longissimos.* Il. η', 155. — *ζείδωρος ἄρ.* γ', 3. — *Ὠρίωνα.* 571, ε', 121, Hygin. fab. 195 etc. „Virg. Aen. 6, 581.: *hic et Aloïdas geminos immania vidi Corpora, qui manibus magnum rescindere coelum Aggressi, superisque Jovem detrudere regnis.* E Cl. v. ibi Heyn.

310—319. *ἐννέωροι.* κ', 19 etc. — notandum *τῷ καὶ* respondens *ἀτάρ.* v. Matth. §. 607. — Sch.: *ἀτὰρ — ἐννεόργυιοι.* δαιμόνιος (praeclara) ἡ ἀκρίβεια. ἀνάλογον γὰρ σῶμα, οὗ τὸ πλάτος τέταρτόν ἐστι τοῦ μήκους. v. Schn. v. ὀργυιὰ, et, quem laudavit, Herod. 2, 149. — *φυλόπιδα.* π', 268, Il. δ', 15 etc. — *πολυάϊκος.* Il. α', 165. — *Ὄσσαν — εἴη.* idem poëtae narrant de Gigantibus, in quos referri solent Aloïdae. v. Virg. Georg. 1, 281—283 etc. Am. B.: *Ὄσσαν.* ὄνομα ὄρους. (non deae, ut Il. β', 93.) Ὄσσα δὲ καὶ Πήλιον (Il. β', 744, 757 etc.) ὄρη Θετταλικὰ ἐγγίζοντα τῷ Ὀλύμπῳ, ὄρει Μακεδονικῷ. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ὁμώνυμα ὄρη (certe Ossa et Olympus), καθὰ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δεδήλωται. „Virg. Georg. 1, 281.: *ter sunt conati imponere Pelio Ossam Scilicet, atque Ossae frondosum involvere Olympum.*" E Cl. — *ἐξετέλεσσαν.* β', 110 etc. — *εἰ — ἵκοντο.* σ', 217, Il. λ', 225. τ', 532.: νῦν δ', ὅτε μὲν μέγας ἐστὶ, κ. ἥβης μέτρον ἱκάνει. — Am. Q.: *ἀλλ' — υἱός.* οἱ νεώτεροί (Apollod. 1, 7, 4.) φασι τὴν Ἄρτεμιν ἔλαφον πέμψαι δι' αὐτῶν, τοὺς δὲ ἐκείνην βουλομένους ἀνελεῖν ἑαυτοὺς φονεῦσαι. — E: τὸν δὲ καιρὸν τῆς ἥβης ὑποδηλῶν ὁ π. ἔφη τὸ *πρὶν — ἀνθῆσαι.* τότε γάρ τις καὶ ἡβᾷ, ὅτε ἀπὸ κροτάφου ἡ τρίχωσις ἀρξαμένη *ἐπισχερὼ ἐς γένυν ἕρπει* κατὰ τὸν εἰπόντα.— *ἴουλοι* δὲ, φασὶν (velut Am. Q. et Sch.), αἱ κατὰ τῶν γενείων πρῶται τρίχες, λεγόμενοι οὕτως, ἐπείπερ οἱ τούτους ἔχοντες ἵενται ἤδη ἐπὶ τὸ ὅλον, ἤγουν τὸ τέλειον, ὡς ἐξανδρούμενοι. imo *ἰούλους* velut *οὔλους* dixerunt, ι paragogico, ut *ἰαύω* pro *αὔω.* v. Schn. vv. *ἴλλω*, *ἰάπτω.* — Harl.: *γένυς* πληθυντικῆς αἰτιατικῆς, ὡς τὸ (ω', 417.) *ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον.* — *λάχνῃ*, *lanugine.* Il. β', 219. ibidem κ', 134. de laena: οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη. v. ibi ann. „Virg. Aen. 8, 160.: *tum mihi prima genas vestibat flore juventa.*" Cl.

320—324. *Phaedrae*, Minoïs filiae, historiam, vel ex Euripidis fabula cognomini notam, fuse enarrat Sch. idem de *Procride*: Πρόκρις, Ἐρεχθέως θυγάτηρ, Κέφαλον, τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα, συνεχῶς ἐπὶ θήραν ἐξιόντα (perperam libri: ἐπιόντα.), ἐτήρει λαθραίως διὰ ζηλοτυπίαν· ὁ δὲ Κέφαλος, νομίσας εἶναι θηρίον ἀπὸ τοῦ τῆς ὕλης κτύπου, ἔλαθεν αὐτὴν Πρόκριν κατακοντίσας. cf. Apollod. 3, 14, 1, Ovid. Met. 7, 661 etc. „Virg. Aen. 6, 445.: *his Phaedram Procrinque locis, moestamque Eriphylen, Crudelis nati monstrantem vulnera, cernit*" etc. Cl. — de *Ariadna* (Il. σ', 592), *Minoë* (567), *Theseo*, non est

κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε, Κλυμένην τε ἴδον, στυγερήν τ' Ἐριφύλην,
ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας·
πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ φθῖτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
ἢ αὐτοῦ· πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει."

Ulysses, somni horam et profectionem excusans, retinetur ab Alcinoo.

Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·

opus dicere. v., si tanti est, Sch., Hygin. fab. 42., Catull. Epithal. Pelei et Thet. 52 etc. — ὀλοόφρονος. α', 52. — γοῦνον, *solum fecundum.* α', 193. — ἱεράων. α', 2. — Am. B.: — οὐδ' (sic, ut fere libri, cum μὲν et δὲ particulae opponantur) ἀπόνητο, ἤτοι οὐκ ἐκορέσθη αὐτῆς, ἐπεὶ ἀπέθανεν. — Am. Q. emend.: Δία νῆσος πρὸς τῇ Κρήτῃ, ἥτις Νάξος καλεῖται. ἱερὰ δὲ αὕτη τοῦ Διονύσου. Διονύσου μαρτ. καταμαρτυρίαις, κατηγορίαις. ἐπεὶ ἀσέβειαν αὐτῆς κατεμαρτύρησεν, ὡς ἐν τῷ ἄλσει (in luco ipsius) μιγείσης τῷ Θησεῖ. (simile Hippomenis probrum narrat Ovidius Met. 10, 689—695.) διαφωνοῦσι δὲ οἱ νεώτεροι πρὸς Ὅμηρον περὶ τῆς Ἀριάδνης, λέγοντες, αὐτὴν ἐν Νάξῳ καταλειφθεῖσαν γεγαμῆσθαι τῷ Διονύσῳ.

325 Sch.: Μαῖρα ἡ Προίτου (regis Argivorum: v. Il. ζ', 157), τοῦ Θερσάνδρου, θυγάτηρ κ. Ἀντείας, τῆς Ἀμφιάνακτος, ἐγένετο κάλλει διαπρεπεστάτη, ἡγουμένη δὲ περὶ πλείονος τὴν παρθενίαν εἵπετο τῇ Ἀρτέμιδι ἐπὶ τὰ κυνηγέσια. ταύτης ἐρασθεὶς Ζεὺς ἀφικνεῖται ὡς αὐτὴν, κ. λανθάνων διαφθείρει. ἡ δὲ ἔγκυος γενομένη τίκτει Λοκρὸν τὸ ὄνομα παῖδα, ὃς Θήβας μετ' Ἀμφίονος κ. Ζήθου οἰκίζει. τὴν δὲ Μαῖραν λέγεται τοξευθῆναι ὑπὸ Ἀρτέμιδος διὰ τὸ μηκέτι παραγίνεσθαι εἰς τὰ κυνηγέσια. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. (Sturz. num. 72.) — *Clymenen* vel alteram e Minyae filiabus dicit, quae Atalantam peperit Iaso; vel Phylaco nuptam, matrem Iphicli, de quo ad 289. v. Apollod. 3, 9, 2. et annotata ibi ab Heyneo. — E: ὅτι μάντις ἄριστος καὶ Ἀμφιάραος, υἱὸς Ὀϊκλέους, ὃς γήμας Ἐριφύλην, γυναῖκα οὐ μόνον καλὴν, ἀλλὰ καὶ, ὡς εἰκὸς, συνετὴν, θυγατέρα Ταλαοῦ, ἀδελφοῦ Ἀδράστου, κ. διενεχθείς ποτε πρὸς Ἄδραστον, εἶτα διαλυθεὶς, συνέθετο, ὑπὲρ ὧν ἂν εἰς τὸ μέλλον διαφέρωνται αὐτοὶ, κρίνειν αἱρετῶς τὴν Ἐριφύλην αὐτοῖς, καὶ αὐτοὺς στοιχεῖν τοῖς κριθεῖσι. τῆς οὖν ἐπὶ Θήβας στρατείας προκειμένης, Ἀμφ. μὲν ἐκώλυεν, εἰδὼς τὸ ἐσόμενον, Ἄδραστος δὲ ἤθελε μάχην. Ἐριφ. δὲ δώροις προληφθεῖσα (τάδε ἦν ὅρμος χρύσεος, δοθεὶς αὐτῇ παρὰ Πολυνείκους ἢ Ἀδράστου, κ. αἱρεθεῖσα εἰς κρίσιν, ἔκρινε δεῖν εἶναι στρατεύσασθαι τοὺς Ἀργείους. καὶ ὁ Ἀμφ., πολλὰ τὴν γυναῖκα μεμψάμενος, ἐξώρμησεν ὅμως κ. αὐτὸς εἰς πόλεμον, τῷ δέ γε υἱῷ Ἀλκμαίωνι, ὃν Πίνδαρος (Pyth. 8, 48.) Ἀλκμᾶνα καλεῖ, ἐπέταξεν, ὁπόταν ἡβήσῃ, μὴ πρότερον μετὰ τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας ἐλθεῖν, πρινὴ κτεῖναι τὴν μητέρα. ὃ καὶ ποιήσας Ἀλκμαίων ἐτιμωρήθη μὲν παρὰ Ἐριννύων, καθὰ καὶ Ὀρέστης, ἀπελύθη δὲ αὖθις, οἷα τιμωρήσας πατρί. διὸ στυγερὰν τὴν Ἐρ. ὁ π. καλεῖ. — ἐδέξατο. ἤγουν ἐδωροδοκήθη κατὰ τοῦ ἀνδρὸς, ἢ καὶ ἄλλως χρυσὸν ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς, ὡς οἷον ἀπεμπολήσασα ἐκεῖνον ὅρμου χρυσοῦ. τιμήεις δὲ πολλαχοῦ (θ', 393, Il. σ', 475. ἐρίτιμον vocat Il. ι', 126. et 268.) λέγεται ὁ χρυσὸς διὰ τὸ ὑπερέχειν τῶν λοιπῶν ὑλῶν.

327. 516, δ', 240. cf. Il. β', 488.

329. νὺξ ἄμβροτος, quam saepius vocat ἀμβροσίην. v. Il. β', 57 etc. — φθῖτο, a φθῖναι. ἔφθιτο brevi media dixit Il. σ', 100. plerique libri: φθεῖτ'. v. Matth. §. 253. „Virg. Aen. 1, 374.: *ante diem clauso componet vesper Olympo.*" Cl.

332. θ', 234. cf. η', 154 etc.

κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων·
„Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι,
εἶδός τε, μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
οὕτω χρηΐζοντι κολούετε· πολλὰ γὰρ ὔμμιν
κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται."
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος
[ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν]·
„Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἥμιν ἄπο σκοποῦ οὐδ' ἄπο δόξης
μυθεῖται βασίλεια περίφρων· ἀλλὰ πίθεσθε!
Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε, ἔπος τε."
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἔγωγε
ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω·
ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,
ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ."

callida Ulyssis responsio.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν,
πομπήν τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,

333. ν', 2. Am. B. et Sch.: κηληθμῷ. τῇ μετὰ ἡδονῆς κ. τέρψεως ἡσυχίᾳ. Ap.: κηληθμῷ. τῇ τέρψει. καὶ κηλεῖν, τὸ τέρπειν. hinc *Κηληδόνας*, Sirenum genus, appellavit Pind. ap. Athen. p. 290., ut E notavit; de quibus v. Soph. a nobis ed. 1., p. 8.

336—340. Sch.: ἐΐσας. τὰς ἀναλογούσας τῷ σώματι, καὶ ὀρθὰς, καὶ δικαίας. — ξεῖνος δ' αὖτε. v. ann. ad ι', 256. — ἕκαστος — τιμῆς, *unusquisque autem* vestrum *particeps est honoris* hujus, Ulyssem hospitio accipiendi atque donandi donis hospitalibus. mire hoc interpretantur Scholiastae; velut Am. Q. et Sch.: μοῖραν ἔχει τὴν οὐσίαν, ὥστε τιμᾶν δύνασθαι, et E: — ἕκαστος τῶν ἀκροατῶν τιμῆς μοῖραν ἔχει ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐπὶ τῷ πλουτεῖν. idem recte: μὴ ἐπ. ἀποπέμπετε. τουτέστι μὴ κατεπείγετε ὑμεῖς τὸν πλοῦν, εἰ καὶ αὐτὸς ἐθέλοι ὀτρύνεσθαι ὑμᾶς ἅμα ἠοῖ φαινομένῃ εἰς πομπήν. — τὸ δὲ μὴ οὕτω κολ. (θ', 211.) ἀντὶ τοῦ μὴ διὰ τὸ ἐπείγεσθαι κολοβοῦτε τῷ ξένῳ τὴν δόσιν, πολλὰ ἔχοντες. — (θεῶν ἰότητι. η', 214 etc.) κέονται, ὡς κειμήλια δηλαδή. cf. π', 232, Il. χ', 510, Odyss. δ', 127 etc.

342. versus omissus in MS. Thomae Bentleji, quem versum sublegisse videntur η', 156. W seclusit.

344—347. dedi ἄπο σκοποῦ, ἄπο δόξης, ut ἄπο πτολέμοιο Il. σ', 64., h. ἄποθεν. vulgo: ἀπὸ σκ., ἀπὸ δ. annotatis ad Iliadis l. c. addi potest Soph. Trach. 366. Sch.: ἀπὸ (sic) σκ. ἄποθεν τοῦ σκοποῦ, ἀπὸ (ἄπο) εἰκασμοῦ. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοξοτῶν. ἀπὸ (sic) δόξης. ἄποθεν ἧς ἔχομεν περὶ τοὺς ξένους διαθέσεως. — ἐκ τοῦδ', *ex hoc*, qui hic assidet. — Sch.: ἔχεται. ἤρτηται (pendet, per eum stat). οἷον ἐν Ἀλκινόῳ ἐστὶ τὸ τελείως ἀπαλλαχθῆναι (scil. τοῦτον, τὸν Ὀδυσσέα, dimitti vel proficisci Ulyssem). — ἔργον τε, ἔπος τε. hendiadys: *jussum, ut id fiat.* — τοῦτο ἔπος, *hoc* tuum et Aretes *verbum*, haec vestra oratio. Am. B.: τὸ κυροῦσθαι τὰ τῆς Ἀρήτης δόγματα παρ' ἐμοῦ, κ. μὴ διστάζειν πρὸς αὐτήν.

351, 2. cf. α', 358, 9.

καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
πλειοτέρῃ ξὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.“

scire cupit rex, an et heroum belli Trojani animas nonnullas tum conspexerit.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔτι σ' ἐΐσκομεν εἰσορόωντες,
ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο·
σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί.
μῦθον δ', ὡς ὅτ' ἀοιδὸς, ἐπισταμένως κατέλεξας
πάντων τ' Ἀργείων, σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά·
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ
* *Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.*
νὺξ ἥδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος, οὐδέ πω ὥρη
εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.“

itaque de illis Ulysses pergit dicere:

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου·
εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε

358, 9. *πλ. ξὺν χειρὶ*, *mit vollerer Hand.* conjunctionem redeundi et majores divitias afferendi significat praepositio, qua offensus Aristophanes praeter necessitatem scripsit *πλειοτέρῃσιν χερσί.* simili pleonasmo Ennius: *optima cum pulcris animis Romana juventus.* cf. a nobis notata ad Plaut. Bacch. 363. 1. ed. — *καί κ' αἰδ.* — *νοστ.* asyndeton epexegeticum. Am. B. et A. 1.: *αἰδοιότερος* (α', 139 etc.). *αἰδοῦς ἄξιος. ἐντεῦθεν Ἡσίοδος* (Opp. 311)· *πλούτῳ δ' ἀρετὴ κ. κῦδος ὀπηδεῖ.*

362—367. *τὸ*, *τοῦτο*, *hoc*, quod dicturus est, *ἠπερ.* — *ἐπίκλοπον.* *ἠπεροπευτὴν* dixit Il. γ', 39, ubi v. ann. *ἐπίκλοπον.* ν', 291, Il. χ', 281. Am. Q. et B.: *παραλογιστικόν. καὶ γὰρ ὁ κλέπτης παραλογιζόμενος κλέπτει* etc. — *γαῖα μέλαινα.* Il. β', 699 etc. epitheton commune terrae. — *πολυσπερέας*, *late dispersos.* Il. β', 804. — *ἀρτύνοντας*, *comminiscentes.* ξ', 469, Il. β', 55, λ', 216 etc. Am. Q.: *ἐκεῖθεν ψεύδεα ἀρτύνοντας, ὅθεν τις οὐκ ἂν διασκοπήσειεν οὐδὲ προΐδοιτο ὅτι ψεύδεται* etc. *οὐδὲ*, *οὐ δή.* — *μορφὴ ἐπέων*, *species verborum*, speciosa sive eloquens oratio. — *φρένες ἐσθλαὶ*, *mens sana*, prudentia. β', 117 etc. — *ὡς ὅτ' ἀοιδὸς κατέλεξε.*

369. E: *πάντων Ἀργ.* et abesse quidem potest *τὲ* particula, sed est graecae concinnitatis cujusdam sententiarum.

370, 371. *οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο.* miror, bis positum *ἅμα* diu tulisse editores. A. 3.: *Ἴλιον εἰς ἕποντο.* ocius scribamus *Ἰλ. εἰς εἵποντο.*

372. sic Ald. 3., Cephalaei secunda, et E. vulgati libri, oratione minus vivida atque eleganti: *νὺξ δ' ἥδε* etc. E: *ὅτι ἐθέλων ὁ π. δηλῶσαι τὴν ὥραν, ὅτε τὰ νῦν ποιούμενα γίνεται, καὶ ὅτι φθινόπωρον ἦν ἢ καὶ περαιτέρω τοιαύτης ὥρας, φησί· νὺξ ἥδε — ἀθέσφατος* (61) etc.

373—383. *θέσκελα ἔργα.* 609, Il. γ', 130 etc. — *ἐν μεγ. τὰ σὰ κ.* minus *ἐμφατικῶς* Alterus secundum A.

τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι,
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο·
οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτὴν,
ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.

inprimis de Agamemnone, qui, narrato interitu suo, admonet Ulyssem, ne fidat mulieribus.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη
ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
κλαῖε δ' ὅγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων·
ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἲς ἔμπεδος, οὐδέ τι κίκυς,
οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
„Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
ἠέ σέγ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
ἠέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου,
βοῦς περιταμνόμενον ἠδ' οἰῶν πώεα καλὰ,

2.: ἐν μεγάροισι σὰ κ. — οἳ Τρώων — γυναικός. asyndeton epexeg. — ἀϋτὴν, *pugnam*, bellum. Ap. emend.: ἀϋτή. ἐπὶ μὲν τῆς φωνῆς· ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν (Il. β', 153). ἐπὶ δὲ τῆς μάχης· ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ (Il. λ', 801). — κακῆς ἰ. γ., *propter malam mulierem*, Helenam, cujus causa susceptum erat bellum Trojanum. v. inferius 437 etc.

384—391. ἀπεσκέδασε, *dispulit*, dispersit. oppositum ὀτρύνειν 213, 225. — „ἁγνὴ Περσ. Virg. Aen. 6, 402.: *casta — Proserpina.*" E Cl. — ἄλλυδις ἄλλη. ε', 71 etc. — γυν. θηλυτεράων. 433, Il. θ', 519 etc. Suidas: θηλυτεράων. θηλειῶν. cf. Apollonii interpp. h. v. et ann. ad Il. φ', 454. — ἀγηγέρατο. ω', 21, Il. δ', 211 etc. — θαλ. κ. δ. εἴβων. Il. ω', 9 etc. — Am. B.: πιτνὰς (Il. φ', 7.) — χεῖρας. ἀντὶ τοῦ ἐκτείνων τὰς χ., ἀπὸ τοῦ πιτνάω πιτνῶ πίτνημι. — ὀρέξασθαι. δ', 275, φ', 53, Il. ζ', 466 etc.

392. οὐδ' ἔτι malit Porsonus ap. Dobraeum ad Nub. 1472.; quae scriptura placuit Boissonadeo, cum haec et similia οὐδ' ἔτι, μηδ' ἔτι, κ' ἔτι saepe corrupta esse deprehendantur, librariis scribentibus proclivi errore οὐδέ τι, μηδέ τι, κέ τι: qua de re et ipse B. exposuit ad Il. σ', 105, et Heyn. ad Il. α', 602, χ', 382, ψ', 474., priorque Valcken. ad Il. χ', 243, et iterum Porsonus ad Odyss. ν', 310. nolui tamen mutare verba οὐδέ τι κίκυς cum propterea quod huc pertinet ἔτι, tum quia addito τὶ accrescit aliquid sententiae. — ἲς ἔμπεδος, ut βίη ἔμπεδος ξ', 468, Il. δ', 314 etc. — κίκυς, *vis*, robur. v. ι', 515.

393. ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλ. ν', 398, Il. λ', 669 etc.

394, 5. 55, 56.

396. Il. β', 434 etc.

397. 170.

399—401. ἀργ. ἀνέμων. Il. ν', 795, ξ', 254. Aristophanes, teste Harl.: λευγαλέων. — ἀμέγαρτον. ρ', 219, Il. β', 420. — ἀϋτμήν. ι', 389 etc. — ἠέ σ' ἀν. — χέρσου. κ', 459. — Am. Q.: περιταμνόμενον. ἐλαύνοντα περικυκλούμενον. v. ω', 112. et totum illum locum, praetereaque, monstrante Cl., Il. σ', 528. — οἰῶν π. ξ', 100, Il. γ', 198 etc.

* ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον ἠδὲ γυναικῶν;“
  Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμειβόμενος προσέειπε·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
οὔτε μέ γ᾽ ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
[ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,]
οὔτε μ᾽ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ᾽ ἐπὶ χέρσου,
ἀλλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε,
ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἶκόνδε καλέσσας,
δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ, περὶ δ᾽ ἄλλοι ἑταῖροι
νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὣς ἀργιόδοντες,
οἵ ῥά τ᾽ ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
ἤδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας,
μουνὰξ κτεινομένων, καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
ὡς ἀμφὶ κρητῆρα, τραπέζας τε πληθούσας,
* κείμεθ᾽ ἐνὶ μεγάρῳ, δάπεδον δ᾽ ἅπαν αἵματι θῦεν.
οἰκτροτάτην δ᾽ ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς,
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις

402. alienum est *μαχεούμενον*, partic. futuri. A. 4.: *πτόλιός γε.* scribamus: *ἠὲ περὶ πτόλιός γε μαχεύμενον*, h. e. *μαχεόμενον*, et similiter ω΄, 113. contractionem paulo insolentiorem mirati mutaverunt. v. ann. ad ι΄, 240.

406. versus frigide repetitus, qui non legitur in A. 2. 3. et 4. quare uncos immisi.

408—410. *τεύξας.* α΄, 277 etc. — *θάνατόν τε, μ. τε.* ι΄, 61 etc. — *ἔκτᾰ*, ut *οὖτᾰ* Il. δ΄, 525. et alias, a *κτάναι.* — *οὐλ. ἀλόχῳ.* δ΄, 92 etc. — *καλέσσας, δειπνίσσας.* h. e. *καλούμενον δειπν.* v. Il. ψ΄, 533. — *κατέκτανε*, *occidere solet.* cf. δ΄, 535.

411—419. *οἰκτίστῳ.* μ΄, 258, ψ΄, 79 etc. — *νωλεμέως.* δ΄, 288 etc. — *ἀργιόδοντες.* ξ΄, 532, θ΄, 476 etc. — *οἵ ῥά τ᾽ ἐν — τεθαλ. κτείνονται δηλαδὴ*, inquit E.; quod genus ellipsium attigimus ann. ad α΄, 349. de *γάμῳ, ἐράνῳ, εἰλαπίνῃ* v. ibidem 226. — *ἀντεβόλησας.* η΄, 19, ω΄, 87 etc. — E: *μουνάξ* (θ΄, 371). *καταμόνας, ἐν μονομαχίᾳ.* — *κρατ. ὑσμίνῃ.* Il. δ΄, 462 etc. — *ὀλοφύραο.* β΄, 362 etc. — *ὡς — πληθούσας.* ignavi et tristes numeri, contraque sequentis versus alacres et velut exsultantes, pro re, quam dicit. *πληθούσας.* τ΄, 207, Il. ε΄, 87 etc. — *δάπεδον — θῦεν.* χ΄, 309, ω΄, 185, Il. α΄, 342 etc.

420. *ἤκουσα ὄπα.* hiatus durior, in quo ne digamma quidem utcunque excuses. quem fuit cum auferendum arbitrarer scribendo *ἤκουσας*, necdum poenitet conjecturae: nam dicere videtur Agamemnon Ulyssis, si adfuisset, summum dolorem et adspicientis foede trucidatos viros, et audientis vocem miserrimae virginis regiae Cassandrae; respondentque sibi, ut opinor, verba *μάλιστα ὀλοφύραο* et *οἰκτροτάτην ἤκουσας ὄπα.* contra, ipsum Agamemnonem audiisse Cassandrae ejulatum, non solum minus concinne dictum esset, sed etiam minus apte ad illa, quae sequuntur, *αὐτὰρ ἐγὼ — φασγάνῳ*, quorum verborum vis imminuitur, si jam hic de se ipso memorare coepit rex. quare haec ita scripserim, quo intelligatur, huc pertinere *κὲ* particulam e versu 417.: — *θῦεν, Οἰκτροτάτην — ἀμφ᾽ ἐμοί. αὐτὰρ* etc. similes ο et σ litterae in libris; hinc factum, ut altera omitteretur.

422—425. *ἀμφ᾽ ἐμοί.* h. e. interprete E.: *ἢ ἀντὶ τοῦ δι᾽ ἐμὲ ἀνεῖλε τὴν Κασάνδραν, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπ᾽ ἐμοὶ, τουτέστιν ἐπάνω ἐμοῦ, ὡς οἷα ἐπί τινος ἐπιξήνου, ὅ ἐστιν ἐπικόρμου, ὁποῖόν τι καὶ ἐν Ἰλιάδι γίνεται.* Cassandra ap. Aeschylum Agam. 1163.: *βωμοῦ πατρῴου δ᾽ ἄντ᾽ ἐπίξηνον μένει, Θερμῷ κοπείσης φοινίῳ προσφάγματι.* quem locum dicere videtur. ceterum priorem amplector interpretationem, ne accubuisse putemus Cassandram in convivio virorum. Il. γ΄, 157.: *τοιῇδ᾽ ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν* etc. —

ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων
βάλλον ἀποθνήσκων πέρι φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη, ἰόντι περ εἰς ἀΐδαο,
χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, ξύν τε στόμ' ἐρεῖσαι.
ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός·
[ἥτις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται·]
οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἤτοι ἔφην γε
ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα
οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.“
"Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς
ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλὰς
ἐξ ἀρχῆς· Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοὶ,

αὐτὰρ — φασγάνῳ. scripsimus *πέρι* pro *περὶ*, ut sit *περίβαλλον.* ordo: *αὐτὰρ ἐγὼ, ἀποθν. ποτὶ γαίῃ, περίβαλλον χεῖρας ἀείρων φασγάνῳ.* Am. Q. et B.: *πρὸς τῇ γῇ ὢν κ. κείμενος ἐγὼ τὰς χεῖρας περιέβαλον, ἀνακουφίζων αὐτὰς πρὸς τὸ ἐκσπάσαι τὸ ξίφος.* nauci non sunt, quae addit, haec: *ἢ οὕτως, παρὰ τῷ φασγάνῳ ἀποθνήσκων καὶ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἔβαλλον, τύπτων τὴν γῆν, καὶ ἐπαρώμενος* etc. quorum consimilia habet E. fefellit bonos viros oratio turbata et *ὑπερβατὴ*, quae congruit hisce rebus. — *κυνῶπις.* δ', 145. — *νοσφίσατ', ἐνοσφίσατο. ἡ δὲ γυνὴ ἐχωρίσθη, νόσφι γενομένη, κ. μὴ τὰ ὅσια ἐπ' ἐμοὶ τελέσασα. διὸ ἐπάγει οὐδέ μοι ἔτλη ἀπιόντι τούς τε ὀφθαλμοὺς καθελεῖν, κ. τὸ στόμα συνερεῖσαι.* Ex E. de his ritibus erga mortuos v. Bos. Antiqu. gr. descr. br. p. 252. et 253. „Virg. Aen. 9, 486 : *nec te tua funere mater Produxi, pressive oculos.*“ Cl.

426—433. his verbis prolusit recentiorum, inprimis Tragicorum atque Comicorum, sententiis, quibus pravos mulierum mores exagitarunt. v., quos Cl. et Montbelius laudant, Clem. Alex. Strom. 6, 618, Athen. 13, 1, 559, F., Eurip. Med. 390—392, Hippol. 580—614, Menander ap. Stob. Flor., tom. 3., p. 73, 55, 56 etc. prudenter Hesiodus O. et D. 702.: *οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο.* — *μετὰ φρεσὶν, ἐν φρ.* sed aliena sunt haec et ea, quibus velut nervi sententiae succiduntur. Porsonus: „*βούληται*, suprascripto *α*, textus Harl. *βάληται* citat Schol. sed aliud Schol. de toto versu: *ἐν πολλοῖς οὐ φέρεται.* et profecto, ut semel Criticum agam, omnium fere, qui pro spuriis notantur, dignissimus hic qui expungatur.“ certe inepti explicatoris verba separavimus a genuinis optimi poëtae; Knightius delevit. — *ἔργον ἀεικές.* ο', 236, Il. ξ', 13 etc. — *κουριδίῳ πόσει.* Il. ε', 414, α', 114. — *ἔφην*, dicebam apud me, *putabam*, sperabam. — *ἀσπάσιος.* ε', 394, 397 etc. Plautus Amph. 2, 2, 22.: *edepol me uxori exoptatum credo adventurum domum.* — *ἔξοχα εἰδυῖα λυγρὰ*, *inprimis gnara funestarum rerum*, h. e. maleficiorum. cf. α', 428 etc. — *οἷ τε — ἔχευε* (β', 12 etc.). Sch. Harl.: *καὶ ἑαυτῇ αἶσχος ἐπέβαλε.* notavit E, seriores dicere *καταχεῖν τί τινος.* v. Matth. §. 376. — *ὀπίσσω* (α', 222 etc.), *post*, in posterum. — *θηλυτ.* — *ἔῃσιν.* ο', 422, ω', 202. Sch.: *εὐεργός. σώφρων, καλὰ ἔργα πράσσουσα.* aliud est *εὐεργὴς*, quo verbo et artis opera significantur, et *οἱ εὐεργετοῦντες*, ut *οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων* δ', 695. v. E.

434—439. Harl.: *ἀθετοῦνται παρὰ Ἀριστοφάνει.* displicuisse videntur Grammatico verba *γόνον Ἀτρέος*, quae pro *σὲ* dicta sunt *ἐμφατικῶς.* v. ann. ad δ', 254. temere Knight.: „interpolatorem prodit *γυναικειας*, serioris notae dictio.“ quasi damnanda sint *ἅπαξ λεγόμενα* propter id ipsum, quod semel dicta sunt, aut Homerum dedeceat vox Aeschyli et Tragicorum. — *ἤχθηρε*, *odio habebat*, h. e. infestabat, a causa. v. 559,

σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι."
῝Ως ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
„τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
ἀλλ' οὐ σοίγ', Ὀδυσεῦ, φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός·
λίην γὰρ πινυτή τε, καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε,
κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια.
ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
ὄλβιος· ἦ γὰρ τόνγε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθὼν,
καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν.
ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
ὀφθαλμοῖσιν ἔασε, πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
νῆα κατισχέμεναι, ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ·
οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης."
῝Ως ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„Ἀτρείδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν."

γ', 215 etc. — *ἤρτυε.* γ', 152 etc. — *τηλόθ' ἐόντι.* α', 22 etc.

440—460. *γυναικί περ*, *cuicunque mulieri.* v. Schn. v. *πέρ.* — *πιφαυσκέμεν.* β', 44, Il. κ', 478 etc. — *πινυτή.* α', 229 etc. — *μήδεα οἶδε.* ζ', 12 etc. — *προσπτύξεται.* γ', 22 etc. — *ἣ θέμις ἐ.* malim ἢ θ. ἐ. v. ann. ad γ', 45. — *υἷος* ab *υἷς*, ut ϱ', 397, Il. ν', 522 etc. v. Matth. §. 89. — *ἐνιπλησθῆναι ὀφθ.*, *satiare oculos.* item τροπικῶς τ', 117.: μὴ μᾶλλόν μοι θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων. — *πέφνε.* δ', 91 etc. — *κρύβδην*, *clanculum.* π', 153. idem est κρύβδα Il. σ', 168. — *ἀναφανδὰ*, *palam.* γ', 221 etc. — *νῆα κατισχ.*, κατέχειν, quod etiam ἔχειν dicit (70), *appellere.* — *πιστὰ*, ἐνέχυρον, pignus, *fides.* semel dixit; recentioribus autem usitatum est πιστὰ δοῦναι. E: ὃ ταυτόν ἐστι τῷ οὐκέτι πιστευτέον γυναιξὶ, μηδὲ συγχωρητέον αὐταῖς ἐξονυχίζειν, ο δὴ λέγεται, πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς ἀνδράσιν etc. — Am. Q. et B.: *ἢ ἐν Πύλῳ.* παρὰ μὲν Νέστορι ἐν Πύλῳ δοξάζει αὐτὸν εἶναι διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν φιλανθρωπίαν (Sch.: φιλίαν. E: διὰ τὴν τοῦ φιλοβασιλέως Νέστορος φιλίαν.) κ. δύναμιν τοῦ Νέστορος· παρὰ δὲ Μενελάῳ διὰ τὴν συγγένειαν· ἐν Ὀρχομενῷ δὲ διὰ τὴν ἀσυλίαν. ἐκεῖ γὰρ καὶ οἱ κοινοὶ τῶν πόλεων θησαυροὶ πρώην ἔκειντο, ἱερὸν δὲ ἐκεῖσε τῶν Χαρίτων μέγιστον ἦν. τοῦτό φησι καὶ ὁ. π. ἐν Ἰλιάδι (ι', 381), *οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινείσεται.* v. et illum locum Iliadis, et ibidem β', 511. E: — ἐν Ὀρχομενῷ δὲ διὰ τὸ πάνυ ἀσφαλὲς τοῦ τόπου κ. ἄσυλον, ἔνθα καὶ τὰ τῶν πέριξ πόλεων ἀπετίθεντο χρήματα, ὡς καὶ ἡ Ἰλιὰς ἐδήλωσε. thesauros templi Gratiarum dicunt illi, quo templo maxime inclaruit Boeotiae urbs Orchomenos. de vectigalibus autem ejus maximis e commercio mediterraneo v. Mannert. 8. p. 198 et ann. ad Il. β', 511. — *οὐ γάρ πω — Ὀρέστης.* habent animae mortuorum notitiam quandam, quamvis imperfectam, rerum suarum apud superos. v. supra 180—195.

462, 3. *Ἀτρείδη, — διείρεαι;* δ', 492. — *ζώει — βάζειν.* δ', 837. cf. β', 132.

Νῶϊ μὲν ὥς, ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν,
ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.

post accedunt Achilles, Patroclus et Ajax.

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο,
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

colloquitur Achilles cum Ulysse.

[„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
πῶς ἔτλης ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;"
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλῆος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
εἴποι, ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην·
οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἀμῆς
γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ', Ἀχιλλεῦ,
οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν, ἶσα θεοῖσιν,
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
ἐνθάδ' ἐών. τῷ μήτι θανὼν ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ."
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε·
„μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·

468, 9. 549, 550. cf. Il. ρ', 279, 280, β', 673, 4.

471. Am. Q. et B.: ἔγνω — με. μεθὸ ἔπιε τοῦ αἵματος. ἔστι δὲ κατὰ τὸ σιωπώμενον.

472. versus frigidus, quem non magis hic fero quam in superioribus 92. v. ann. ad 60. Achilles quoque minime verbosus.

475. E: ἀφραδέες (β', 282) νεκροὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς οἱ ἄφραστοι κ. ἀθεώρητοι etc.

477. ita Barn. vulgo, nullis numeris: Πηλέος υἱὲ, quod cujusvis erat emendare sine libris. ct. Il. π', 21, τ', 216.

478—484. E: ὅτι χρέος οὐ μόνον ἐπὶ ὀφειλῆς, ὃ καὶ ἐξέτεινον οὐκ ὀλίγοι τῶν παλαιῶν (scribentes χρέως), ὡς προεῤῥέθη (θ', 353), ἀλλὰ καὶ τὸ χρειῶδες πρᾶγμα κ. αὐτὴ ἡ χρεία. χρέος Τειρεσίαο, *negotium cum Tiresia.* v. 491 et ann. ad Il. σ', 88. — παιπαλ. κ', 97 etc. cf. ibidem 417. — οὔτις — ὀπίσσω. intelligendum εἶναι et praeterito, et futuro. — κρατέεις. regnare dicit Achillem apud Inferos, sicut olim in vita. Virg. Aen. 6, 651.: *arma procul currusque virûm miratur inanes. Stant terra defixae hastae, passimque soluti Per campos pascuntur equi. quae gratia curruum Armorumque fuit vivis, quae cura nitentes Pascere equos, eadem sequitur tellure repostos.* Schillerus (*die Götter Griechenlands*): *Seine Freuden traf der frohe Schatten In Elysiens Hainen wieder an, Treue Liebe fand den treuen Gatten, Und der Wagenlenker seine Bahn* etc.

485. ἀκαχίζευ, Ἀχιλλεῦ. homoeoteleuton insuavius. quidni ponamus hoc, quod caret reprehensione, ἀκαχίζε', Ἀχ.? v. Il. ζ, 486.

487 — 495. παραύδα, consolare. E: παραυδᾷν τὸ παραμυθεῖσθαι. ὡς γὰρ ἐκ τοῦ μυθεῖσθαι, κ. φάσκειν, κ. ἀγορεύειν, κ. αἰνεῖν, γίνεται τὸ παραμυθεῖσθαι, κ. τὸ παραιφάσκειν, κ. τὸ παρηγορεῖσθαι, κ. τὸ παραινεῖν, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ αὐδᾷν, ἰσοδυνάμου ἐκείνοις ῥήματος, τὸ παραυδᾷν. οὐ μὴν οὕτως

βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
ἀνδρὶ πάρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπε,
ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε καὶ οὐκί.
εἰπὲ δέ μοι, Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσσαι,
ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε, Φθίην τε,
οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε, πόδας τε.
εἰ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν,
εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ,
τῷ κέ τεν στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.“
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
„ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔτι πέπυσμαι·
αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις·

καὶ ἐκ τοῦ λέγειν κ. τοῦ ἐκεῖθεν λόγου παραμυθίαν δηλοῖ καὶ τὸ παραλογίζεσθαι, ἀλλ' αὐτὸ ἐπὶ κατασοφισμοῦ κ. ἀπάτης τινὸς τίθεται. — Ap.: ἐπάρουρος. ἐπίγειος. commemoravit E variantem scripturam βουλ. κε πάρουρος, ὁ εἰς φυλακήν τινα, inquit, τεταγμένος μισθωτικῶς. οὖρος γὰρ καὶ ὁ φύλαξ, ὁ καὶ ἐπίουρος. hinc procul dubio Am. B.: ἐπάρουρος. (lemma falsum, ut saepe, pro βουλ. κε πάρουρος.) γεωργός. ἢ (ἐπάρουρος) ἐπίγειος κ. ζῶν. nec alio pertinet Hesychii explicatio: ἐπάρουρος. ἐπίγειος. ἢ (πάρουρος,) κηπουρὸς ἐπιμίσθιος. — θητευέμεν, mercede servire. σ', 357, Il. φ', 444. — Am. B.: ἀκλήρῳ. πένητι, κλῆρον κ. οὐσίαν μὴ ἔχοντι. — βίοτος πολύς. β', 126. — νεκύεσσι καταφθιμένοισιν, ut κταμένοις νεκύεσσιν χ', 401 et νέκυι κατατεθνηῶτι Il. π', 526 etc. Am. Q. emend.: πῶς τοσοῦτον φιλόζωον εἰσάγει τὸν προκρίνοντα τὸ ὀλιγοχρόνιον μετ' εὐκλείας ζῆν; ἤτοι οὖν παραμυθούμενος τὴν δυστυχίαν Ὀδυσσέως ταῦτά φησιν, ἢ τὸ ἄπρακτον [τῶν νεκρῶν] ὁρῶν βδελύττεται τὴν παρὰ τοῖς νεκροῖς δίαιταν. D. Montbel.: „Voici une des pensées d'Hom. contre laquelle Platon s'indigne le plus. C'est par là qu'il commence la liste des passages qu'on doit retrancher dans le poëte. (Reip. 3, t. 6, 262. Bip.) Cependant rien de plus naturel que ce sentiment qui nous attache à la vie. Virgile (Aen. 6, 436) a dit aussi en parlant de ceux qui se sont donné la mort: *quam vellent aethere in alto Nunc et pauperiem et duros perferre labores.* On trouve souvent cette idée-là exprimée dans l'Ecriture.“ — τοῦ παιδὸς μῦθον, *nuncium de filio.* v. 478, 505 — ἢ ἕπ. — ἔμμεναι, *an profectus est ad bellum, ut esset princeps* seu dux. — ἀν' Ἑλλάδα τε, Φθίην τε. dicit regnum Peleï. v. Il. ι', 395, β', 683.

497. sic A. 1. Harl.: Ζηνόδοτος, εἰ γὰρ ἐγών. vulgo: οὐ γὰρ ἐγὼν, errore non infrequente: v. Jacobs. Anthol. 3., p. 651. quam scripturam si tuearis, nescias, quid facias verbis ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο, quae jam referuntur ad ἔλθοιμι, τῷ εἰ repetito παθητικῶς. — ἐπαρωγὸς, ἀρωγός. — ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. 618, β', 181 etc.

498—500. ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ. α', 62 etc. — μίνυνθά περ, vel *paulisper.* θ', 315 etc. — δῶ. α', 176 etc.

501. sic A. 4. et Harl. a manu emendatrice. Schol. Harl.: ὁ Ἀρίσταρχος, κ. ἐγκλίνει τὸ τέων. v. Matth. §. 151, ann. 1. vulgo: τῷ κέ τεῳ, ι et υ confusis, ut saepius. — Ap.: στύξαιμι. Ἡλιόδωρος, εἰς κατάπληξιν ἄγοιμι. Sch.: εἰς κατάπλ. ἀνάγοιμι. scrib. εἰς κ. ἂν ἄγοιμι. — μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους. Il. η', 309, θ', 449.

502—503. βιόωνται. ψ', 9, Il. λ', 467. — ἐέργουσιν, *arcent*, impediunt. Ap.: ἐέργων. (Il. μ', 201, 219.) ἀφορίζων, χωρίζων. — παιδὸς ἀλη-

αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλὰς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νικάσκομεν οἴω.
αὐτὰρ ὅτ' ἐν πεδίῳ Τρώων μαρνοίμεθα χαλκῷ,
οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν, οὐδ' ἐν ὁμίλῳ,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων,
πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
[πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν, ἀμύνων Ἀργείοισιν,
ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ,
ἥρω' Εὐρύπυλον· πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο γυναίων εἵνεκα δώρων.
κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.]
αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειὸς,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι,

θείην. v. 491. — ἐκ Σκύρου. ubi educatus est. v. ann. ad Il. ι', 668.

509—521. φραζοίμεθα βουλάς. hoc semel dixit, saepe autem φράζεσθαι eodem sensu. — πρῶτος ἔβαζε, *primus dicebat.* more juvenum, qui praefestinare solent dicere, sive alacritate, sive arrogantia. — ἡμάρτανε μύθων, *deliquit quod attinet ad dicenda.* sic Il. ω', 68.: ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων, ubi v. ann. — νικάσκομεν codex A. 1., E, Barn., W et recentiores. ceteri libri: νεικάσκομεν, νεικέσκομεν, νικέσκομεν. Sch. ed. antiqua ap. Buttm.: νικέσκομεν. ἐνικῶμεν. — αὐτὰρ — χαλκῷ. sic unus E. codd. Homerici: αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην (A. 1. Τρώων, ut E 509) μαρνοίμεθ' Ἀχαιοὶ, quod repudiarunt W et B, opinor propter similitudinem versus 509. — οὔποτ' — εἴκων. Il. χ', 458, 459. — ἐν αἰνῇ δηϊοτ. Il. γ', 20 etc. — πάντας — ὀνομ. 327. — de *Eurypylo*, Telephi, regis Mysorum, filio, v. Q. Calaber Paral. 6, 120, 135, Hygin. fab. 112., quosque praeterea laudat Hederich. *Myth. Lex.* p. 1090. et sequ. Am. Q.: Εὐρύπυλος, ὁ Ἀστυόχης (Priami sororis) κ. Τηλέφου, τοῦ Ἡρακλέος, παῖς, λαχὼν τὴν πατρῴαν ἀρχὴν, τῆς Μυσίας προΐστατο. πυθόμενος δὲ Πρίαμος περὶ τῆς τούτου δυνάμεως ἔπεμψεν εἰς αὐτὸν, ἵνα παραγένηται σύμμαχος. εἰπόντος δὲ αὐτοῦ, ὡς οὐκ ἐξῆν αὐτῷ διὰ τὴν μητέρα (quae videtur vitae ejus timuisse, si ad bellum proficisceretur), ἔπεμψεν ὁ Πρίαμος τῇ μητέρι αὐτοῦ δῶρα· ἡ δὲ λαβοῦσα τὸν υἱὸν ἔπεμψεν ἐπὶ στρατόν. ὃν Νεοπτ., ὁ τοῦ Ἀχιλλέως παῖς, ἀναιρεῖ. similiter Sch., qui addit: ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀκουσιλάῳ, de quo Buttm. evolvi jussit Sturz. num. 24. — Κήτειοι. gens Mysorum. Sch.: τινὲς ἀπέδοσαν μεγάλοι, παρὰ τὸ κῆτος. (mirum, id placuisse Aristarcho, et probantibus quidem Am. Q. et B. et Harl.) κρεῖσσον δὲ ἀποδιδόναι Μυσῶν ἔθνος τοὺς Κητείους. ἦν γὰρ ὁ Τήλεφος Μυσίας βασιλεὺς, καὶ Ἀλκαῖος δέ φησι τὸν Κήτειον ἀντὶ τοῦ Μυσόν. Am. Q. et B., et Harl.: — ἄλλοι δὲ ἔθνος Μυσίας, τοὺς νῦν Ἐλεάτας (sic etiam E.) καλουμένους. Buttm.: „manifesto hoc corruptum ex Ἐλαιάτας, quanquam ab Ἐλαίᾳ Aeolidis urbe formatur alias Ἐλαιΐτης vel Ἐλαΐτης. v. Steph. Byz. v. Ἐλαία et ad eum Holsten. p. 108; item Strab. qui Ἐλαΐτιδα vocat hanc ipsam τῶν Κητείων, qui videntur ipsi, terram lib. 12. p. 571. et 13. p. 616." cf. Cellar. 2. p. 62. — γυν. εἵνεκα δώρων. sic itidem ο', 247. de Amphiarao: ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων. — Μέμνονα. Apollod. 3, 12, 4 etc. neque hujus, neque Eurypyli, aut ipsius Telephi, mentionem fecit poëta in Iliade. qua re adducor ad suspicandum, a recentiore insertos esse versus 516—521.

522—536. Ἐπειός. θ', 493 etc. — E: ἠμὲν — ἐπιθεῖναι. ἤγουν καὶ κλεῖσαι, καὶ αὖθις ἀνοῖξαι τοῖς ἀριστεῦσιν, ὅτε καιρός. διὸ καὶ ὁ Νεοπτόλεμος αὐτὸν μάλα ἱκέτευεν ἐξελθεῖν

ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου,
κεῖνον δ' οὔποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
δάκρυ' ὀμορξάμενον, ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν
ἱππόθεν ἐξίμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην,
καὶ δόρυ χαλκοβαρὲς, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
ἀσκηθὴς, οὔτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε πολλὰ
γίγνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται ἄρης."
῟Ως ἐφάμην· ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,

etc. Harl. emend.: *ἡμὲν ἀνακλ. περιγραπτέον* (lineis includendum dicit versum, tanquam delendum. v. Porson.) *ὡς ἀπρεπῆ· θυρωροῦ γὰρ ἔργον. — Ἀρίσταρχος οὐκ οἶδε τὸν στίχον, ἔνια δὲ τῶν ὑπομνημάτων.* non tam ejusmodi, opinor, causa motus W haec seclusit, quam audacia offensus tropi, quo poëta dixit *λόχον ἀνακλῖναι καὶ ἐπιθεῖναι* pro *θύρην*. sunt tamen admittenda, ut quibus deletis obscuritate non careat verbum *πάντα*. sic Il. β', 643.: *τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσιν.* „Il. ε', 749. et θ', 392.: — *῾Ωραι, Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε, Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.*" *Cl.* — *Δαναῶν — μέδοντες.* Il. β', 79 etc. — *ὠμόργνυντο.* θ', 88 etc. — *ὠχρήσαντα*, *pallescentem.* E: *ἐκ δὲ τοῦ ὠχρῆσαι τὸ ὠχριάσαι γίνεται καθ' ὁμοιότητα τοῦ μειδῆσαι κ. μειδιάσαι, καὶ τοῦ κατηφεῖν κ. κατηφιᾶν.* Il. γ', 34.: *ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα, Ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς.* — *κάλλιμον.* 639, θ', 439 etc. — Am. Q.: *ἐπεμαίετο* (ι', 441 etc.). *ἐζήτει, ἐφήπτετο.* — *χαλκοβαρὲς*, *χάλκεον.* φ', 423. et Il. ο', 465.: *ἰὸς χαλκοβαρής.* — *μενοίνα.* β', 34 etc. — *μοῖραν — ἔβαινεν.* ordo: *καὶ ἔχων μοῖραν γέρας ἐσθλὸν ἔβ.* etc., *etiam accepto pro portione munere eximio ivit* etc. — *ἀσκηθής.* ε', 26 etc. — *οὔτ' ἄρ — οὐτασμένος.* h. e. nec eminus, nec cominus vulneratus. Il. δ', 540.: *ὅστις ἔτ' ἄβλητος κ. ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ* etc. — *ἐπιμίξ.* Il. λ', 525. „Il. σ', 309.: *ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.*" *Cl.* Virgilio de Pyrrho dicta similia Aen. 2, 469—475 comparari jussit Eichh.

538—544. *ἀσφοδελὸν λειμῶνα.* notarunt Grammatici, herbam dici *ἄσφοδελον*, locum vero *ἀσφοδέλῳ* consitum *ἀσφοδελὸν*, mutato accentu. E: *ὀξύνεται δὲ ὁ Ὁμηρικὸς οὗτος ἀσφοδελος πρὸς διαστολὴν, ὡς περιεκτικὸς ὢν ἀσφοδέλων. ἀσφόδελος μὲν γὰρ προπαροξυτόνως τὸ φυτὸν κατὰ Ἑρέννιον Φίλωνα, ἀσφοδελὸς δὲ ὀξυτόνως ὁ αὐτοῦ τόπος. Τρύφων δὲ, φασὶ, προκρίνει ὁμοτονεῖν ἄμφω, ἐπεὶ πολλάκις ὁμότονα τοῖς περιέχουσι τὰ περιεχόμενα. σκόροδον γοῦν καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ φυτὸν πωλεῖται, κ. αὐτὸ τὸ φυτόν. ὁμοίως κ. κρόκος ὁ τόπος τε, κ. τὸ ἐν αὐτῷ πεφυκός. Ἀττικοὶ δὲ οὕτω ποιοῦσιν ἐπὶ πολλῶν. σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι, ὥσπερ ἀσφοδελὸς ὀξυτόνως κατά τινας περιεκτικῶς ἐῤῥέθη, οὕτω καὶ ἀχυρὸς κατὰ Αἴλιον Διονύσιον ὁ ἀχυροβολών. — οὕτω δὲ καὶ ὁ ἐν Ἰλιάδι* (ξ', 433) *Τρωϊκὸς ἐρινεὸς περιεκτικοῦ τύπου ἐστί· τόπον γὰρ δηλοῖ περιέχοντα ἐρινεοὺς* etc. de *asphodelo*, germ. *Affodill*, v. Billerbeck. Flor. class. p. 92. Plinius H. N. 21, 17.: *Theophrastus et fere Graeci et Pythagoras caulem* anthericon, *radicem vero, quae ex 80 simul acervatis bulbis constat,* asphodelum *nominarunt, cujus genera duo faciunt.* fuit tenuiorum cibus, quem et mortuorum in tumulis apponebant. Hesiodus Opp. 40.: *νήπιοι, οὐδ' ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς, Οὐδ', ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.* „lex. Bekk. p. 457.: *ἀσφόδελος, σκιλλῶδες* (simile scillae, der Meerzwiebel. Both.) *φυτὸν, φύλλα ἔχον μακρὰ, κ. ἀνθέρικον ἐσθιόμενον.* — cf. scholia in Theocr. 7, 68. et Notitt. MSS. t. 11, p. 111." *E B.* — *γηθοσύνη*, *laeta.* ε', 269 etc. — *ὃ*, *ὅτι.* μ', 295, Il. α', 120

γηθοσύνῃ, ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.

idem et alii faciunt; solus Ajax, armorum Achilleorum jacturam adhuc aegre ferens, absistit.

Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων
ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
τήν μιν ἐγὼ νίκησα, δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ,
τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ.
* παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ!
τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν·

compellat tamen eum Ulysses;

„Αἶαν, παῖ Τελάμωνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισι·
τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο. σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
ἐκπάγλως ἤχθηρε· τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.

etc. — ἀριδείκετον, *insignem*, egregium. θ', 382 etc. — εἴροντο κήδεα, *sciscitabantur de curis* suis, h. e. de iis, qui curae erant ipsis ap. Superos. inepte Am. Q.: ἔλεγον τὰ κήδεα τῶν ἐν ζωῇ καταλειφθέντων. nec melius interpres: *narrabant dolores*, et 569. *causas dicebant*, ubi hoc dicit poëta, reorum animas interrogasse Minoëm de causis suis, jus postulantes. — τήν μιν ἐ. νίκησα. idioma graecum pro τῇ, *qua illum vici*. v. α', 166 etc. — δικαζόμενος, *judicio contendens*. v. Schn. v. δικάζω.

546. Harl.: ἀθετεῖ Ἀρίσταρχος. ἡ δὲ ἱστορία ἐκ τῶν Κυκλικῶν. Sch., similiter atque Harl. et Am. Q.: φυλαττόμενος ὁ Ἀγαμέμνων τὸ δόξαι θατέρῳ χαρίζεσθαι τῶν περὶ τῶν Ἀχιλλέως ὅπλων ἀμφισβητούντων, αἰχμαλώτους τῶν Τρώων ἀγαγὼν ἠρώτησεν, ὑπὸ ὁποτέρου τῶν Τρώων (rectissime Bentlejus: τῶν ἡρώων, ut liquet ex Eustathio. *Porson*. ann. ad Harl.) μᾶλλον ἐλυπήθησαν. εἰπόντων δὲ τὸν Ὀδυσσέα [τῶν αἰχμαλώτων], δηλαδὴ ἐκεῖνον εἶναι τὸν ἄριστον κρίναντες τὸν πλεῖστα λυπήσαντα τοὺς ἐχθροὺς, ἔδωκαν εὐθὺς τῷ Ὀδυσσεῖ τὰ ὅπλα. fuse haec enarrat Q. Calaber Hom. Paralip. 5, 318 et seqq., ut Montbelius annotavit. diximus tamen ann. ad Il. α', 162., scribendum videri παῖδες δ' ἡρώων, quemadmodum et apud Sch. ἡρώων pro Τρώων positum est a Bentlejo, magnificeque hic noster dixisse videatur παῖδες ἡρώων, nobile genus significans ducum, qui judicabant. Ovidius Met. 13, 1.: *Consedere duces*; ubi de captivis Trojanis οὐδὲ γρύ. seclusit W. ceterum E ἀλληγορίζων: Παλλὰς Ἀθήνη. τουτέστι φρόνησις, καθ' ἣν καὶ περιεγένετο τοῦ ἀνδρείου Αἴαντος ὁ συνετὸς Ὀδυσσεὺς, κ. διὰ τοῦτο τῇ Ἀθηνᾷ φίλτατος.

548—561. κεφαλήν. 557, α', 343 etc. — „τὸν — μειλιχ. Maro Aen. 6, 467.: *talibus Aeneas ardentem et torva tuentem Lenibat dictis animum.*" Cl. — Τελάμωνος. libri: Τελαμῶνος. v. ann. ad Il. π', 14. — „τοῖος — ἀπώλεο. Callinus eleg. extr.: ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν. similia notavi ad Planudem Met. p. 564. adde, si tanti est, Rupertium ad Sil. Ital. 1, 576." B. — Δαν. αἰχμητάων. Il. θ', 33 etc. — ἐκπά-

ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς
ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν."

sed nullum fert ab illo responsum.

Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
* ἔνθα χ' ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἤ κεν ἐγὼ τόν,
ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνηώτων.

dein videt Minoëm, Orionem, Tantalum, Sisyphum;

Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
* χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσσιν,
ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
ἥμενοι, ἑσταότες τε, κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Τὸν δὲ μετ' Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα,
θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον, Γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
κείμενον ἐν δαπέδῳ. ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα·
γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
δέρτρον ἔσω δύνοντες, ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί·

γλῶς. ε', 340 etc. — ἤχθηρε. 436. — τεῖν. δ', 619 etc. — μοῖραν θανάτου. — „ἀλλ' ἄγε. Plut. Sympos. 9, probl. 5.: ἀλλ' ἴθι." *Cl.* — θυμὸν ἀγ. β', 103 etc.

562. Virg. 6, 469. de Didone: *illa solo fixos oculos aversa tenebat, Nec magis incepto voltu sermone movetur Quam si dura silex aut stet Marpesia cautes; Tandem corripuit sese atque inimica refugit In nemus umbriferum.* Longinus de Sublim. §. 9.: καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ καθ' ἑαυτὴν ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ μεγαλόφρον, ὡς τοῦ Αἴαντος ἐν Νεκυίᾳ σιωπὴ μέγα καὶ παντὸς ὑψηλότερον λόγου. Soph. Antig. 1158.: καὶ τῆς ἄγαν γάρ ἐστί που σιγῆς βάρος. *Cl.*

564. malim ἢ καὶ ἐγὼ τόν. v. δ', 546. ἔνθα, *ibi.* in Erebo tamen Ajacem ait se fuisse allocuturum, quamvis iratum, vel etiam se illum, si eum illuc sequi aut voluisset, aut potuisset.

568. v. 91. „Virg. Aen. 6, 431.: *nec vero hae sine sorte datae, sine judice sedes: Quaesitor Minos urnam movet; ille silentum Conciliumque vocat, vitasque et crimina discit.*" Cl.

569—582. ἥμενον, ut judicem. argute Am. Q.: ἥμενον. οὐκ ἄρα ἐπεξῆλθεν ὁ Μίνως, ἵνα καὶ ὀφθῇ. (sedisse judicem ait Minoëm ap. Inferos, itaque non exiisse, ut conspiceretur scilicet ab Ulysse.) ἄλογον γὰρ τὸ καὶ ἐν τοῖς δικαζομένοις καὶ αὐτῷ δίφρῳ (ita Buttm. pro α-τῶν δ-ῳ) ἐπεξελθεῖν. ita nonnulli cavillati olim sunt poëtam, fictaque ad vivum resecantes totum hunc locum a 567. ad 626. notarunt. de quibus versibus Harl. emend.: νοθεύονται, inquit, μέχρι τοῦ ὣς εἰπὼν — ἄϊδος εἴσω, καίτοι οὐκ ὄντες ἀγενεῖς περὶ τὴν φράσιν. — εἴροντο. v. ann. ad 541. — facete Am. Q. et B.: ἥμενοι, ἑστ. τε. ἥμενοι οἱ ἐντελεῖς, ἑσταότες οἱ εὐτελεῖς. Ovid. Met. 13, 1.: *consedere duces, et vulgi stante corona* etc. minus probabiliter E: οἱ μὲν δηλονότι ὡς συνδικασταί, οἱ δ' ὡς κρινόμενοι: neque enim judicibus convenit τὸ εἴροντο. — εὐρ. Ἄϊδος δῶ. Il. ψ', 74. — Ὠρίωνα. 309. — εἰλεῦντα, *compellentem.* Il. φ', 8. — ἐν οἰοπ. ὄρεσσιν. Il. ω', 614 etc. Am. Q. et B. et Sch.: οἰοπ. ἐρήμοις etc. — Ap.: ἀαγές. ἄθραυστον, ἰσχυρόν. E: σημείωσαι δὲ καὶ ὡς οὐ μόνον Ἡρακλῆς ῥοπαλοφόρος ἱστόρηται, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ Ὠρίων κυνηγετῶν κατά τινα ὁμοιότητα τοῦ ἐν Ἰλιάδι (η', 138) κορυνήτου. — Τιτυόν. η', 324. — πέλεθρα. Il. φ', 407. — ἔκειρον. Il. λ', 560, ο',

Λητὼ γὰρ ἥλκησε, Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν,
Πυθώδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον, χαλέπ' ἄλγε' ἔχοντα,
ἑσταότ' ἐν λίμνῃ. ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ·
* στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι·
ὁσσάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρων, πιέειν μενεαίνων,
τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθεν χέε καρπὸν,
ὄγχναι, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,

467. Virg. Aen. 6, 697.: *rostroque immanis vultur obunco Immortale jecur tondens, fecundaque poenis Viscera* etc. — Ap.: δέρτρον. οἱ μὲν τὸν ἐπίπλουν (*omentum, das Darmfell*). οἱ δὲ τὸ δέρμα, παρὰ τὴν δοράν. (? imo: παρὰ τὸ δέρειν.) ἄλλοι δὲ τὸ στόμα τοῦ γυπός· δέρτρον ἔσω δύνοντες. cur omentum dixerit, vel cutem, haud intelligo, et oportuit dici δέντρου ἔσω δ. ergo δέρτρον h. l. fuerit *rostrum*, et δύνοντες sensu activi capiendum, de quo v. Matth. §. 496. et Grammaticos. lex. MS. ap. Villois. ann. ad Ap. l. c.: δέρτρον. ἐπίπλουν. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος, τὸ δέρμα κ. πάντα τὸν χρῶτα τὸν πρὸ τοῦ ἥπατος. ἄμεινον δὲ τὸ ῥάμφος. δέρτρον ἀπὸ τοῦ δέρειν, ὅπερ ἐστὶ κρούειν. τούτῳ γὰρ διαῤῥήσσουσιν ἃ ἂν ἐσθίωσιν οἱ γῦπες, τῇ κρούσει τοῦ ῥάμφους. καὶ ἔστι τὸ ὄνομα ῥηματικὸν, ὥσπερ παρὰ τὸ πλήσσω πλῆκτρον, οὕτως καὶ παρὰ τὸ δέρω δέρτρον. sic ille; cui assentiens quidem de hoc loco, alia hanc vocem significatione reperiri ap. recentiores haud infitior; velut Antimachus dixit, auctore E, χολάδας δέρτροισι καλύψας, et Hippocrates libro de vulneribus: οὐ σαρκοφυήσει ἐντέρου τὸ λεπτὸν δέρτρον. — οὐκ ἀπαμύνετο, *non propulsabat*, quia potestatem ejus non habebat, obstante fato. Sch.: οὐκ ἀπέκωσεν. ἀπεκώλυεν. quod non expedio. v. Buttm. — ἥλκησε. Am. B.: ἐβιάσατο. — Aristoph. Lys. 160.: ἐὰν δὲ λαβόντες ἐς τὸ δωμάτιον βίᾳ Ἕλκωσιν ἡμᾶς; — κυδρὴν παρ. ο', 26, Il. σ', 184. E: ἡ δὲ Λητὼ Διὸς παράκοιτις λεγομένη ἄλλως πάντως λέγεται ἤπερ ἡ Ἥρα, καὶ (et potius) καθὰ μνηστήρων ἀλόχους ὁ π. φησί που τὰς τοῦ Ὀδυσσέως δμωΐδας. οὕτω δὲ καὶ τῷ Πριάμῳ ἔτεκε μὲν παῖδας καὶ ἡ κατ' ἐξαίρετον γυνὴ Ἑκάβη, ἔτικτον δὲ αὐτῷ καὶ γυναῖκες ἄλλαι. — Πυθώδε, Delphos ad Apollinem filium. Πυθῶνα dixit Il. β', 519, ubi v. ann. — καλλιχόρου, *loco amoeno siti*. Θήβας καλλιχόρους dixit scriptor hymni Hom. in Herculem. simile εὐρύχορος 255 etc. — Πανοπῆος. Il. β', 520. ibi regnavit Tityus. Am. Q. et B.: ἐν Πανοπῆϊ τῆς Φωκίδος πόλει τὰ κατὰ τὸν Τιτυόν. ἦν δὲ Γῆς καὶ Διὸς παῖς. — Sch.: προσέπλαζε. (ι', 285, Il. μ', 285.) προσήγγιζεν. „Sextus Empir. adv. Mathem. 1, 13. et iterum 8. citat προσέκλυζε.“ *Cl.*

583. mirantur insolita significatione dictum στεῦτο pro ἵστατο. ἐν Ἰλιάδι γὰρ, inquit E, dicit autem Il. γ', 83., στεῦταί τι ἔπος ἐρεῖν Ἕκτωρ, ἀντὶ τοῦ ὑπισχνεῖται, διαβεβαιοῦται, ἢ φαίνεται. excusat tamen στέωμεν pro σταθμῶμεν Il. λ', 348 et χ', 231, „ὅθεν, ὡς εἰκὸς, στέετο, καὶ πλεονασμῷ στεύετο, κ. συγκοπῇ στεῦτο.“ verum haec utut sunt, vereor ne significatio illa verbi στεῦτο ne huic quidem loco conveniat. nam et stare in lacu Tantalum, h. e. constitutum esse decreto fati ac deorum, jam dixit superiore versu, et sitibundus non stat, opinor, Tantalus, sed se commovet jactatque, obstinatus haurire aquam. v. vel sequentem versum. quare malim, facillima mutatione: στεῦτο δὲ διψάων πιέειν, οὐδ' εἶχεν ἑλέσθαι. ceterum historia *Tantali* non uno modo narratur. v. E, Hederich. *Myth. Lex.* p. 2281 — 2283 etc.

585 — 587. ἀναβροχὲν (μ', 240.), *absorptum*. — Ap.: καταζήνασκε. κατεξήραινεν. E: τοῦ δὲ ἀζήνασκε πρωτότυπον μὲν ἄζω, παράγωγον δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἀζαίνω, ἀφ' οὗ κατὰ δευτέραν παραγωγὴν τὸ ἀζηνάσκω, λέξις μόνοις ποιηταῖς χρήσιμος. (δαίμων, *deus, fatum*.) κατακρῆθεν δὲ (sic, sed v. Il. π', 548), ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι (l. c.), ἀντὶ τοῦ κατακάρηθεν, ἤτοι κατὰ κεφαλῆς. τὸ δὲ χέε (Il. ζ', 147, Odyss. θ', 278 etc.) καρπὸν δαψίλειαν ὀπώρας δηλοῖ, ὄμβρου δίκην γινομένης ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ταντάλου.

σνκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι·
τῶν ὁπότ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
τὰς δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
ἤτοι ὁ μὲν, σκηριπτόμενος χερσίν τε, ποσίν τε,
λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε κραταιΐς
αὖτις, ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
αὐτὰρ ὅγ' ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος, κατὰ δ' ἱδρὼς
ἔῤῥεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.

omniumque postremum Herculis simulacrum,

Τὸν δὲ μέτ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
[παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.]
ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν, οἰωνῶν ὥς,
πάντοσ' ἀτυζομένων· ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικὼς,
γυμνὸν τόξον ἔχων, καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊστὸν,

588, 589. η', 115, 116.

590—599. *ἰθύσειε*, ὁρμήσειε. Il. ζ, 2 etc. — *ἐπὶ — μάσασθαι*. ι', 302 etc. — *ῥίπτασκε*. θ', 374. — Am. Q.: *λᾶαν ἄ. ὤθεσκε.* ἐπαινεῖται τὸ ἔπος ὡς διὰ τῶν μακρῶν συλλαβῶν τὴν δυσχέρειαν ἐμφαῖνον. „Demetrius Phal. περὶ Ἑρμηνείας §. 72.: ἐν δὲ τῷ μεγαλοπρεπεῖ χαρακτῆρι σύγκρουσις παραλαμβάνοιτ' ἂν πρέπουσα, ἤτοι διὰ μακρῶν, ὡς τὸ *λᾶαν ἄ. ὤθεσκε*. καὶ γὰρ ὁ στίχος μῆκός τι ἔσχεν ἐκ τῆς συγκρούσεως, κ. μεμίμηται τοῦ λίθου τὴν ἀναφορὰν κ. βίαν. cf. Dionys. Hal. l. c. ad 597. similiter ap. Virg. Georg. 1, 281. Gigantum ingens nisus et molimen vocalium longarum hiatu indicatur: *ter sunt conati imponere Pelio Ossam.*" — *σκηριπτόμενος*, *innixus*. ρ', 196. — *κραταιΐς*, κραταιὰ ἴς, quod ipsum posuit Ascalonites ap. Scholl. Am. et Harl., immemor ille nominis proprii Κραταιΐς μ', 124., quo firmatur scriptura appellativi. bene autem illi: ἡ κραταιὰ δύναμις τοῦ λίθου, ὅ ἐστι τὸ βάρος, nec audiendi Aristarchus et Herodianus, qui τὸ κρατ. habebant pro adverbio, ut λικριφὶς, ἀμφουδίς. — Ap.: *ἀναιδής*. μεταφορικῶς ὁ βίαιος κ. σκληρός. Homeri artem, τὰ ἄψυχα ἔμψυχα dicentis, hoc versu illustrat Aristot. Rhet. 3, 11., ut Cl. annotavit; qui versus praeterea laudatur propter aptos rei numeros. „Dionys. Hal. περὶ Συνθέσεως §. 20.: οὐχὶ συγκατακεκύλισται τῷ βάρει τῆς πέτρας ἡ τῶν ὀνομάτων σύνθεσις, μᾶλλον δὲ ἔφθακε τὴν τοῦ λίθου φορὰν τὸ τῆς ἀπαγγελίας τάχος; similiter Maro temporis praetereuntis celeritatem expressit Georg. 3, 284. (*sed fugit interea, fugit irreparabile tempus*), et saxi cadentis motum, primo tardiorem, deinde acceleratum, Aen. 6, 602. (*jamjam lapsura, cadentique Imminet assimilis.*)" E Cl. — E: τὸ δὲ *τιναινόμενος* (β', 149 etc.) σχῆμα ὠθοῦντος δηλοῖ, ὃς χεῖράς τε κ. πόδας τιταίνει, βιαζόμενος τὸ ὠθούμενον. — *ἐκ κρατὸς*, ἀπὸ κρ., *a capite ejus*, germ. *von seinem Haupte empor*, non *ex capite*, ut interpres. Voss.: *und staub umwölkte das antlitz.*

600. Am. Q. emend.: *τὸν δὲ μέτ' εἰσ.* καὶ τοῦτο νεωτερικόν. οὐ γὰρ οἶδε τὸν Ἡρακλέα ἀποτεθανατωμένον, οὐδὲ τὴν Ἥβην γεγαμένην, ἀλλὰ παρθένον. διὸ γὰρ παρθενικὰ ἔργα ἀποτελεῖ· οἰνοχοεῖ γὰρ κ. λούει. at propterea haec non sunt abjudicanda ab Homero, sed referenda tantum ad tempus recentius, ut tota Odyssea. — *καλλίσφυρον*. ε', 333 etc.

603. Harl.: τοῦτον ὑπὸ Ὀνομακρίτου πεποιῆσθαί φασιν. ἠθέτηται δέ. — cf. E. uncos immisit W.

605. *ἀτυζομένων*. E: ταρασσομένων. ψ', 42, Il. ζ', 38 etc. „Virg. Aen. 6, 489.: *at Danaum proceres — Ut videre virum fulgentiaque arma per umbras, Ingenti trepidare metu.*

* δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ
χρύσεος ἦν τελαμών· ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.
μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

qui de suis ipsius fatis consimilibus memorat.

„[Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
ἆ δείλ', ἦ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
ὅνπερ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
εἶχον ἀπειρεσίην· μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
δεδμήμην. ὁ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους,
* καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
φράζετο τοῦδέ τί μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον.

607. scribamus *πάπταινεν*: nam tempore definito opus est. — *ἐοικώς*. excusanda est simplicitas poëtae, idem vocabulum brevi intervallo bis usurpantis.

608—613. *ἀορτὴρ τελαμών*. v. Schn. v. *ἀορτὴρ*, et cf. *ν'*, 438, Il. *λ'*, 31, *β'*, 388 etc. — *θέσκελα ἔργα*. 373. — *ἀγρότεροι*. *ζ*, 133 etc. — E: *χαροποὶ λέοντες οἱ τοιούτους ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμούς. — λεγόμενον καὶ ἐπὶ παρδάλεων* etc. cf. Schn. vv. *χαροπὸς* et *χάρων*. sic etiam scriptor hymni in Merc. 569.: *καὶ χαροποῖσι λέουσι*, et 194.: *χαροποὶ δὲ κύνες*. cf. hymn. Hom. in Ven. 70. et in matrem deorum 4. — *ἀνδροκτασίαι*. Il. *ε'*, 909, *ω'*, 548 etc. „similiter Hesiodus Theog. 228." *Cl.* — *τεχνησάμενος*. *ε'*, 259 etc. — E: *τὸ ἑῇ ἐγκ. τέχνῃ δηλοῖ μὲν κατὰ περίφρασιν τὸ ἐτεχνήσατο· πάνυ δὲ καλῶς ἐνταῦθα ἔχει τὸ ἐγκατέθετο διὰ τὸ μὴ ῥᾷον κ. ἀπόνως κατεσκευάσθαι τὸν ἀορτῆρα, ἀλλὰ κειμηλιωθῆναι οἷον εἰς χρονίαν κατασκευήν.*

616. v. ann. ad 60.

614. sic A. 1., nec aliud significat *αὖτ' ἔμ' ἐκεῖνος*, quod habet A. 4, siquidem *τ* et *ψ* litterae permisceri solent in libris. v. Schäfer Melet. cr. p. 117. vulgo: *ἔ. δ' αὐτίκα κεῖνος* etc., quae est *διττογραφία* minus probabilis.

617—620. E: *ἡγηλάζειν* (sic ille, et libri vett.: *ἡγηλάζει*. W et B: *ἡγηλάζει*. idem est *ἀγηλάζω*, quod v. ap. Schn.) *κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὸ διώκειν, ἄγειν, φυγαδεύειν, πορθεῖν, ἵνα ᾖ τὸ κακὸν μ. ἡγ. ἀντὶ τοῦ κακὴν τύχην ἄγεις* (Am. Q.: *δυστυχίαν βουκολεῖς*.), *καὶ τὸ πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει* (*ρ'*, 217) *ἀντὶ τοῦ ὁδηγεῖ, ἄγει. — διὸ οὐδὲ δασύνεται ἡ ἄρχουσα· ἐκ τοῦ ἄγειν γάρ.* hoc tenendum, nec bene idem, quamvis consentiente Schneidero: *πρωτότυπον δὲ αὐτοῦ τὸ ἄγειν καὶ τὸ ἐλᾷν, ὅθεν ἀγηλᾷν* etc. — *ὀχέεσκον*, *ferebam*. *α'*, 297. Am. Q.: *συνίστησιν ἑαυτὸν* (*exhibet* et *commendat se*. v. Buttm. ad *η'*, 241.) *τοῖς Φαίαξιν, ἐνδεικνύμενος ὅτι τὰ ὅμοια Ἡρακλεῖ ὑπέστη εἰς ᾅδου καταβάς. ἅμα καὶ τὸ ἄπιστον τῆς καταβάσεως ἐπιστώσατο τῷ περὶ τὸν Ἡρακλέα διηγήματι.* — *ἀπειρεσίην*. *ι'*, 118 etc. „Virg. Aen. 8, 287.: *hic juvenum chorus, ille senum, qui carmine laudes Herculeas et facta ferunt: ut prima novercae Monstra manu geminosque premens eliserit angues; Ut bello egregias idem disjecerit urbes, Trojamque, Oechaliamque;* ut duros mille labores Rege sub Eurystheo, fatis Junonis iniquae Pertulerit." *Cl.*

622. versus durior propter elisas duas voces continuas, et quidem pondus habentes. A. 2.: *ἄξοντ ποτ' ἐνθάδ'*. ergo scribamus: *καί μ' ἄξοντά ποτ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν'· οὐ* etc. *κύνα*. Cerberum. „Virg. Aen. 6, 395. de Hercule: *Tartareum ille canem custodem in vincla petivit*" etc. Eichh.

τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα καὶ ἤγαγον ἐξ ἀΐδαο·
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη."

magno cum strepitu ingruentibus ceteris umbris Ulysses metuens, n forte et Gorgonis inter illas caput funestum adspiciat, ad navem redit, sol vitque.

Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.
καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ·
[Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·]
ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει,
μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
ἐξ ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν ἐκέλευον ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
τὴν δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

629. *ἔτι*, *porro*.

630. versus sublestae fidei, quem W uncinis inclusit. „Plut. Theseo: *Πεισίστρατον — φησὶν Ἡρέας ὁ Μεγαρεὺς — ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ὁμήρου Νεκυίαν τὸ Θησέα, Π. τε, θεῶν ἀριδείκετα* (sic) *τέκνα*." E Cl. damnantur item illa *Θησέα τ' Αἰγείδην* etc. Il. α', 265. Knight.: „Thesei nomen haud magnum Homericis temporibus fuisse videtur: Iliadis enim, nisi versu plane spurio A. 265., nusquam, et uno tantum Odysseae loco, supra 321., memoratur, atque eo praedonis potius quam ducis partes ei tribuuntur."

631. *ἔθνεα*, *agmina*, catervae. 34, κ', 526 etc. „Silius Ital. 13, 524.: *hic tenebras agitant, volitantque per umbras Innumeri quondam* populi." *Cl.* — *ἠχῇ θεσπ.* γ', 150 etc.

632. 43.

633. *Γοργείην — πελώρου*. Il. ε', 741. — *Γοργ. κεφαλὴν* ipsam Gorgonem seu Medusam dicit *περιφραστικῶς*, cujus adspectu metuit ne exanimetur, aut in lapidem mutetur. inepte Am. Q.: *γέλοιον δὲ δεδοικέναι τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνης, ὥσπερ κεφαλῆς καθ' ἑαυτὴν ἐλθεῖν δυναμένης.*

634. Harl.: *ἐξ ἄϊδος*. *Ἀρίσταρχος ἐξ ἐδέω*. h. e. *ἐξ ἀΐδεω*. permutar enim solent *αι* et *ε*. vidit hoc Porsonu annotavitque, vocem *ἀΐδεω* semper tri syllabam esse ap. hunc nostrum.

635—637. cf. ι', 177—179, 561—563, μ', 144—146, ο', 547—549. subjectus hisce legitur in A. 4. versus ill *ἑξῆς ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς*, quem et 11. libro, l. c., infer sere. ceterum asyndeton indicat cele ritatem actionis propter metum Ulys sis.

639. E: *τὸ εἰρεσίῃ τὰ παλαιὰ τῶ ἀντιγράφων ἐν δοτικῇ πτώσει ἔχουσι ἵνα λέγῃ, ὡς πρῶτα μὲν τὸ κῦμα ἔφερ τὴν νῆα ἐν εἰρεσίᾳ, ἔπειτα δὲ οὖρος κα λός*. nihil opus *τῷ εἰρεσίῃ*. pertinet enir *φέρε* ad *εἰρεσίῃ*, suntque haec superio ribus subjecta *ἐπεξηγητικῶς*. D. Mont bel.: „Knight supprime le dernier ver du 11. chant. „„Ce vers, dit-il, a ét ajouté par un rhapsode; la liaison de l phrase le démontre suffisamment."" Bar nès, au contraire, dit que ce vers, com me beaucoup d'autres vers d'Hom., es passé en proverbe, pour exprimer qu après le travail vient la récompense."

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Μ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Μ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Διηγεῖται τὴν ἐξ ᾅδου γενομένην αὐτῷ ἐπάνοδον πρὸς Κίρκην· καὶ ὡς τὰς Σειρῆνας παρέπλευσε, καὶ τὰς Πλαγκτὰς πέτρας, Σκύλλαν τε, καὶ Χάρυβδιν· καὶ τὴν τῆς αὐτοῦ νεὼς καὶ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, ἀνελόντων τινὰς τῶν Ἡλίου βοῶν· καὶ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλου πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Μ.

ΣΕΙΡΗΝΕΣ, ΣΚΥΛΛΑ, ΧΑΡΥΒΔΙΣ, ΒΟΕΣ ʽΗΛΙΟΥ.

Ulyssis et sociorum ejus reditus ad Aeaeam insulam.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπε ῥόον Ὠκεανοῖο
νηῦς, ἀπὸ δʼ ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο,
νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τʼ Ἠοῦς ἠριγενείης
οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ ἠελίοιο,
νῆα μὲν, ἔνθʼ ἐλθόντες, ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
ἔνθα δʼ ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.

sepultura Elpenoris.

Ἦμος δʼ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
δὴ τότʼ ἐγὼν ἑτάρους προΐειν ἐς δώματα Κίρκης,
οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνηῶτα.
φιτροὺς δʼ αἶψα ταμόντες, ὅθʼ ἀκροτάτη πρόεχʼ ἀκτὴ,

Annotationes. Vers. 1—4. λίπε ῥόον. codd. praeter necessitatem: λίπεν ῥ., quae Metrici haud dubie scriptura est, posteriorem τοῦ λίπε fulcientis, cum non reputaret, eam sic produci et caesura, et sequente ρ littera. v. 46, 60, 204 etc. — νῆσον ἐς Αἰαίην. asyndeton epexeget., quo non percepto primum dederunt νῆσόν τʼ ἐς Α., quod habet Ald. 3., deinde metri gratia νῆσόν τʼ Α., quod apud Cl. et in A. 2. repertum propagavit W. sic δʹ, 482.: οὕνεκά μʼ αὖτις ἄνωγεν ἐπʼ ἠεροειδέα πόντον Αἴγυπτόνδʼ ἰέναι, ιʹ, 39.: Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν, Ἰσμάρῳ etc. — ὅθι — ἠελίοιο. descriptio mundi superi, quo reverterunt. Am. B.: ταῦτα ὡς πρὸς σύγκρισιν τοῦ ᾅδου. θέλει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ἐκ τοῦ ᾅδου εἰς τὰ φωτεινὰ διήλθομεν. — χοροί. ἀντὶ τοῦ χῶροι· ὅθεν καὶ εὐρύχορος. v. δʹ, 635, inferius 318 etc. Ἠοῦς οἰκία καὶ χοροὶ, *Aurorae tecta et loca*, h. e. luce ejus collustrata apud Superos. ἀντολαὶ ἠελίοιο, *ortus solis;* regiones, in quibus sol oritur et noctem dispellit, quae aeternum regnat apud Inferos.

5—8. v. ιʹ, 546, 547, 150—152.

9—15. προΐειν. ιʹ, 100. — νεκρὸν τεθνηῶτα. cf. κʹ, 530, Il. σʹ, 540 etc. — φιτροὺς, *caudices*, trabes. Il. μʹ, 29 etc. — ὅθʼ — ἀκτή. tumulabant mortuum in loco conspicuo, summo promontorio, honoris causa. „Virg. Aen. 6, 232.: *at pius Aeneas ingenti*

θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες,
πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.

reversos Circe cibo et vino recreat.

Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν· οὐδ' ἄρα Κίρκην
ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
σῖτον, καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
ἡ δ' ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα, δῖα θεάων·
„Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι!
ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον
αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
πλεύσεσθ'. αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
σημανέω, ἵνα μήτι κακοῤῥαφίῃ ἀλεγεινῇ

mole sepulcrum Imponit, suaque arma viro, remumque, tubamque, Monte sub aërio, *qui nunc Misenus ab illo Dicitur, aeternumque tenet per secula nomen.*" Cl. sumtuosum funus descripsit Il. ψ', 161—257, quod ab hoc tantum distat, quantum a Patroclo Elpenor. D. Montbel.: „J'ai déja eu l'occasion de remarquer que, si l'écriture eût été connue à l'époque où ces poésies furent chantées, on n'aurait pas manqué de dire qu'Ulysse avait mis une inscription au lieu d'une rame sur la tombe d'Elpénor. (Voy. les obss. sur le v. 804 du 24. ch. de l'Iliade.) Il est vrai que Virgile suppose aussi qu'Enée place sur le tombeau de Misène une rame, un clairon et des armes (Aen. l. c.); mais qui ne voit que c'est là une imitation de ce passage de l'Odyssée? Dans ce cas-ci Virgile n'est que l'expression d'une tradition poétique. D'ailleurs observez la différence des termes. Homère dit *πήξαμεν ἐρετμὸν, nous plantons une rame*; c'était un signe de ce que fut Elpénor pendant sa vie. Dans Virgile, Enée *imponit suaque arma viro, remumque, tubamque; il dépose sur la tombe du héros ses armes, sa rame, son clairon;* c'était une sorte de consécration faite en l'honneur du pilote qu'il regrettait." — *στήλην, cippum.* Il. λ', 371, π', 457 etc. — *εὐῆρες ἐρετμόν.* λ', 128 etc.

16—19. E: *διείπομεν. διέπειν* (Il. β', 207 etc.) τὸ ἐνεργεῖν λέγει, ὅθεν καὶ δίοπος ὁ οἰκονόμος (?) παρ' Αἰσχύλῳ (Pers. 43.). — *ἐντυναμένη* (ζ', 33, Schn. h. v., etc.), *ornata*, vel *instructa* et praeparata ad excipiendos hospites. E: ὅτι τὸ *ἦλθε Κίρκη ἔντυν.* δύναται μὲν εἶναι καὶ ἀντὶ τοῦ ἄλλως ἑαυτὴν ἐπαγωγότερον ὁπλίσασα, εἴ πως ἀρέσοι τῷ Ὀδυσσεῖ, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα (183) αἱ Σειρῆνες *λιγυρὴν ἔντυνον ἀοιδήν*· ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ἀντὶ τοῦ ἑτοιμάσασα δαῖτα ἐν τῷ λαβεῖν ἔντεα τραπέζης, κατὰ τὸ *ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός* (η', 232)· διὸ καὶ ἐπάγει, ἅπερ ἐρεῖ τις ἐπὶ δαψιλείᾳ τρυφῆς, *ἅμα — ἐρυθρόν.* — ambigue Voss.: *in eile Kam sie gerüstet daher.* — *αἴθοπα ο. ἐρυθρόν.* β', 57, ε', 165 etc.

21, 22. *σχέτλιοι, infelices.* E: ὅτι οὐδὲ νῦν τὸ σχέτλιος ἐπὶ ἀδίκου (δ', 729, ε', 118, ι', 351) κεῖται, ἀλλὰ σχετλίους ἢ τοὺς τολμητίας (116, λ', 473) εἶπεν, ἢ τοὺς ἐπιπόνους κ. πολλὰ ἀνασχομένους κ. τλάντας. (279, ι', 295, Il. κ', 164 etc.) — *δισθανέες, bis morientes*, dictum est, notante E, ut δισχίλιοι, τρισχίλιοι, δίσπαιδες οἱ γέροντες. Apollodorus: δὶς θανέες, „λέγων ὅτι τὸ δὶς κ. τρὶς ἀποβάλλει τὸ σίγμα ἐν ταῖς συνθέσεσι, οἷον δίπους, τρίπους" etc. quem merito reprehendit E. „Virg. Aen. 6, 133.: *quodsi tantus amor menti, si tanta cupido est* Bis Stygios innare lacus, bis nigra videre Tartara" etc. Ovid. Met. 14, 590.: *satis est inamabile regnum Adspexisse semel, Stygios semel isse per amnes.* E Cl.

23. κ', 460.

24—27. *πανημέριοι.* γ', 486 etc. — *ἅμα δ' ἠοῖ φαιν.* η', 222. — *κακοῤῥαφίῃ ἀλ.*, *malo et funesto consilio.* Il. ο', 16. cf. Odyss. β', 236, γ',

η ἁλὸς, ἢ ἐπὶ γῆς, ἀλγήσετε πῆμα παθόντες."
  Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα, καὶ μέθυ ἡδύ.
ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηὸς,
ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων
εἷσέ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη·

dein edocet Ulyssem porro eventura in itinere; et primum quidem dicit, quomodo Sirenas effugiat.

„Ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται· σὺ δ' ἄκουσον,
ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας

206 etc. — ἢ ἁλὸς, ἢ ἐπὶ γῆς. h. e. ἢ ἐπὶ ἅλος, ἢ ἐπὶ γῆς. v. α', 93, β', 153 etc.

28. κ', 466. cf. ibidem 406, inferius 324 etc.

29—31. ι', 161, 162, 169, 556—558, κ', 183—185 etc.

33—35. ἀπονόσφιν. ε', 113 etc. — εἷσε. η', 169 etc. — προσέλεκτο, *accubuit*, ut πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο δ', 305. cf. Il. β', 515 etc. — κατὰ μοῖραν. β', 251 etc.

37—39. ταῦτα, *haec*, iter tuum ad Inferos. — E: πεπείρανται ἀντὶ τοῦ τετελείωνται, ἀπὸ τοῦ πειραίνω, ὡς ἐκ τοῦ φαίνω τὸ πέφανται. — μνήσει — αὐτὸς, *admonebitque te et ipse deus*. θεὸς, τὸ θεῖον, *divinitas*, quae cuncta gubernat, vel fortuna; quod germanice dicas *dein Genius, dein gutes Glück.* — Am. Q. emend.: τὰς Σειρῆνας, Ἀχελώου καὶ Τερψιχόρης, μιᾶς τῶν Μουσῶν, οἱ δὲ Στερόπης, τῆς Πορθάονος, (Melpomenen dicit Apollod. 1, 3, 4., sed idem alio loco etiam ipse Steropen. v. Heyn. Obss. ad Apollod. p. 15.) ἀγαπησάσας τὴν παρθενίαν ἀπεστύγησεν Ἀφροδίτη, κ. ὠρνίθωσεν. αἱ δὲ ἀπέπτησαν εἰς τὴν Τυρσηνίαν περὶ νῆσον Ἀνθεμοῦσσαν. ὀνόματα δὲ αὐτῶν Ἀγλαοφήμη καὶ Θελξιέπεια. φασὶ δὲ ὡς, Ὀδυσσεὺς φυγὼν αὐτὰς (nominat. consequentiae), ὀργισθεῖσαι καθῆκαν ἑαυτὰς εἰς θάλασσαν. Ὅμ. δὲ οὔτε γένος αὐτῶν παρίστησιν, οὔτε πτερωτὰς αὐτάς φησιν εἶναι. Σειρῆνας, a σειρὰ, *vinculum* (v. Banier. *Entretien* 10.), quasi *vincientes*, h. e. detinentes, eos, qui ad insulam earum adnavigabant, cantu suavissimo. quo sensu ὕμνον δέσμιον Furiarum dixit Aeschylus Eum. 291. Ovid. Art. am. 3, 311.: *monstra maris Sirenes erant, quae voce canora Quaslibet admissas detinuere rates.* idem Met. 5, 552.: *vobis, Acheloïdes, unde* Pluma pedesque avium, *cum virginis ora geratis?* ea fere Sirenum species est ap. recentiores et in artibus. v. Voss. Mythol. Br. 33. p. 246. 2. ed., Montfaucon. *Antiqu. expliquée*, t. 1. p. 2. pl. 222 etc. Voss. l. c.: „Bei Homer (Odyss. 12, 52) waren sie 2 singende Göttinnen; bei Euripides (Hel. 166) mehrere gefiederte mit Pfeife, Syringe und Gesang, die aber (Clem. Strom. 4. p. 543.) bei ihren goldenen Fittigen zugleich auf Solen, also mit jungfraülichen Füssen, durch die Luft wandelten" u. s. w. Am. B. emend.: αἱ Σειρῆνες ἢ ὄρνιθες εὐκέλαδοι (liber: κέλαδοι, ευ syllaba rapta ab antecedente simili ες: v. Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 566.) ἦσαν ἐν λειμῶνι, ἢ γυναῖκες θελκτικαὶ καὶ ἀπατητικαί, ἢ αὐτὴ ἡ κολακεία· πολλοὺς γὰρ θέλγει, κ. ἀπατᾷ, κ. ὡσανεὶ θανατοῖ. habitabant Sirenes insulas, quae circumjacent Siciliae promontorio Peloro, quod proximum est Italiae, auctore Servio ann. ad Aen. 5, 864., ubi v. Heyn. alii aliter situm istorum locorum definiebant, e quo ipso colligebat Eratosthenes, haec esse mera mendacia poëtarum: τοὺς δὲ μὴ πεπλάσθαι λέγοντας, ἀλλ' ὑποκεῖσθαι (Strabonem audis 1, 2., p. 34. ed. Tauchn.), ἐξ αὐτοῦ τοῦ μὴ συμφωνεῖν ἐλέγχεσθαι ψευδομένους. τὰς γὰρ Σειρῆνας τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς Πελωριάδος καθιδρύειν, τοὺς δὲ ἐπὶ τῶν Σειρηνου-

ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
ὅστις ἀϊδρίῃ πελάσῃ, καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται, οὐδὲ γάνυνται,
ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
ἥμεναι ἐν λειμῶνι· πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς
ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν, ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μήτις ἀκούσῃ
τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε, πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω,
ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ' ἀκούῃς Σειρήνοιϊν.

σῶν (in Sirenusis insulis. v. Cellar. 1. p. 954.) πλείους ἢ δισχιλίους διεχουσῶν σταδίους· εἶναι δ' αὐτὰς σκόπελον τρικόρυφον, διείργοντα τὸν Κύμαιον κ. Ποσειδωνιάτην κόλπον. ἀλλ' οὐδὲ ὁ σκόπελος οὗτός ἐστι τρικόρυφος, οὐδ' ὅλως κορυφοῦται πρὸς ὕψος, ἀλλὰ ἀγκών τις (angulus montium: v. Soph. Ajace, 751.) ἔγκειται μακρὸς κ. στενὸς ἀπὸ τῶν κατὰ Συῤῥεντον χωρίων ἐπὶ τὸν κατὰ Καπρέας πορθμὸν, ἐπὶ θάτερα μὲν τῆς ὀρεινῆς τὸ τῶν Σειρήνων ἱερὸν ἔχων, ἐπὶ θάτερα δὲ πρὸς τῷ Ποσειδωνιάτῃ κόλπῳ νησίδια τρία προκείμενα, ἔρημα, πετρώδη, ἃ καλοῦσι Σειρῆνας, ἐπ' αὐτῷ δὲ τῷ πορθμῷ τὸ Ἀθήναιον, ᾧπερ ὁμωνυμεῖ καὶ ὁ ἀγκὼν αὐτὸς etc. P. Mela 2, 4.: — *Paestanus sinus*, *Paestum oppidum*, *Silerus amnis*, *Picentia*, Petrae, quas Sirenes habitavere, *Minervae promontorium*, *omnia Lucaniae loca*. — Leucosiam insulam mari avulsam *Sirenum promontorio* dicit Plinius 2. cap. 88. idem 3, 5.: — *littore Neapolis*; — Parthenope, a tumulo Sirenis appellata (cui Parthenope nomen fuit. Strabo 5. p. 246., Stephanus, Martianus 6, cap. de conditoribus Urb. pag. 206., Solinus cap. 2. p. 13. Sirenum trium [?] haec nomina ap. Tzetz. Chil. 6, 719. *Λευκόσια*, *Λίγεια*, *Παρθενόπη*. *Harduin.*); *Herculanium*, *Pompeji*, *haud procul adspectante monte Vesuvio*, *alluente vero Sarno amne*; *ager Nucerinus*, *et 9 millia passuum a mari ipsa Nuceria*; *Surrentum cum promontorio Minervae*, Sirenum quondam sede. Harduinus: „*Surrentum. Sorrento.* ibi ἀκρωτήριον Ἀθήναιον Straboni 5. p. 247., nunc quoque *Capo della Minerva*; *Sirenianos montes* Frontinus vocat libro de Colon. p. 125. ab ea regione Sirenum nomen accepit Hom. Odyss. μ', sed eas virgines facit, quae et cantando permulcerent aures, et nossent labores Graecorum ac Trojanorum, aliosque in toto orbe, versu 190.“ lepida sunt, quae addit, haec: „in ea vero fabula aliud nihil Sirenes quam conscriptiones historicae et poëses fabulosae sunt, quarum lectione capiebatur Ulysses. bis alligari eum oportuit, ne ibi maneret, μ', 196.; quo significatur, cum res domestica curanda est, male teri tempus in lectione historiae sive fabularum. Ulyssis socii ipsi (?) sibi sponte aures obturavere, quoniam plebs scil., aliis distenta curis, id genus studiorum negligit. incolere dicuntur Sirenes pratum amoenum, sed mortuorum ossibus plenum, quoniam historia non nisi de mortuis loquitur“ etc. habes gustum allegoriarum, quibus Sirenum historiam obscuraverunt.

41—51. ἀ ϊ δ ρ ί ῃ. sic vett. edd. codd. Vindob., E, Barn., Cl., W, B: ἀϊδρείῃ. v. ann. ad Il. λ', 271. — τ ῷ δ ὲ, τῷ δή. cf. 54 etc. — Am. Q.: τ ῷ — γ υ ν ή. τοῦτο λέγει διὰ τὸ τοὺς ἀκούοντας τοῦ μέλους τῶν Σειρήνων μὴ δύνασθαι κινηθῆναι ἐπὶ τοῦ πρόσω τῇ ἀῤῥήτῳ τῆς ἀοιδῆς ἡδονῇ, ἀλλὰ θνήσκειν ταύτης ἀκούοντας. (γ ά ν υ ν τ α ι, *laetantur*. Il. ν', 493 etc. — ὀ σ τ ε ό φ ι ν. ξ', 134, π', 145. — θ ὶ ς, σωρὸς, *acervus*. v. Ap. et Schn. h. v.) π ε ρ ὶ — μ ι ν ύ θ ο υ σ ι ν. (δ', 374 etc.) περὶ δὲ τὰ ὀστέα τὰ δέρματα σήπονται. (Ap. emend.: δ ε ψ ή σ α ς. μαλάξας. — δ η σ ά ν τ ω ν — δ ε ό ν τ ω ν. Matth. §. 193.) ἱ σ τ ο π έ δ ῃ (162, 179). ὀρθὸν ξύλον ἐκ τῆς τρόπιδος, ᾧ προσδέδεται ὁ ἱστὸς, ἐν ᾧ δεσμεῖται τὸ ἄρμενον. (*velum*. aliud est ἱστοδόκη Il. α', 434.) Σ ε ι ρ ή ν ο ι ϊ ν. ὅτι δύο καθ' Ὅμηρον αἱ Σειρῆνες, οὐ τρεῖς. cf. 167. nescit tamen E, an Σειρήνοιϊν idem significet ac Σει-

αἲ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λῦσαί τε κελεύῃς,
* οἱ δέ σ' ἔτι πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι διδέντων.

tum describuntur petrae erraticae, difficiles ad praeternavigandum.

„Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάσγε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
ἔνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
θυμῷ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης·
Πλαγκτὰς δή τοι τάσγε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
* τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
τρήρωνες, ταίτ' ἀμβροσίην Διῒ πατρὶ φέρουσιν,

ῥήνων 42. „διὰ τὴν κοίνωσιν κ. συγγένειαν τῶν δυϊκῶν κ. τῶν πληθυντικῶν.“ v. ann. ad α', 38.

54. *δεόντων.* Harl.: Ἀρίσταρχος γράφει *διδόντων*, ὡς τιθέντων. Porsonus: „lege *διδέντων* attice pro διδέτωσαν a δίδημι, quod fluit a δέω ut τίθημι a θέω. imperf. δίδη ipse Hom. usurpat Il. λ', 105. Suid. et Hesych.: δίδημι, (τὸ) δεσμεύω. In Xenophont. Anab. 5. (8, 24.) legendum ex cod. Paris. διδέασι pro δεσμεύουσι, quod in διδείασιν corrupit Hesychius. idem e nostro loco: διδέντων· δεσμευόντων. sic e MS. lectionem διδόντων recte correxit Musurus.“ sane ponendum arbitror διδέντων, cujus δεόντων videtur esse interpretatio.

56—61. E: *διηνεκέως* (δ', 836 etc.). κατευθὺ καὶ ἀσχιδῶς. Sch.: οἷον κατὰ μίαν παραγγελίαν, ἢ δι' ὅλου. *praecise*, nec ambigue. — Am. B.: *ἀμφοτ.* ἑκατέρου μέρους ἀμφοτέρας τὰς ὁδούς. — *πέτραι ἐπ.* κ', 131. — *ῥοχθεῖ.* ε', 402. „Virg. Aen. 5, 866.: *tum rauca assiduo longe sale saxa sonabant.*“ Cl. — *κυανώπιδος*, *caeruleae*, qui est color numinum marinorum. v. γ', 6 etc. — Sch.: *Πλαγκτάς.* ὁ μὲν Κράτης, ὅτι πελάζεται (scr. πλάζεται) περὶ αὐτὰς τὸ κῦμα. οἱ δὲ ὡς τὴν Δῆλον κινεῖσθαι κ. φέρεσθαι. hoc placet. — E: — θεοὶ δὲ αὐτὰς οὕτω καλοῦσιν, ὡς ἀνθρώπων μήτε εἰδότων τὰς πλαστὰς ταύτας Πλαγκτὰς διὰ τὸ μυθικῶς ἐκτετοπισμένον, μήτε καλούντων. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ μώλυος (κ', 305) εἶπε. comparat Symplegadas, petras notas ex historia Argonautarum (v. Apollon. Rhod. 2, 317—323. etc.), quorum qui res gestas dixerunt poëtae recentiores Homerica passim in rem suam converterunt.

62. *ποτητὰ*, *alata.* at haec male columbis opponuntur. scribamus *πατητά*, *euntia*, inprimis nautae. πατητὰ sensu activo, ut ἄκλαυτον δ', 494, νεμεσητὸς Il. λ', 649, ubi v. ann. Genes. 7, 21.: *exspiravit itaque omnis caro, quae reptabat super terram, volucrium, pecudumque et bestiarum, et omnium reptilium, quae repunt super terram, et omnis homo.* de α et ο litteris confusis v. ann. ad κ', 33.

63—70. *τρήρωνες*, *pavidae*, a τρεῖν. Il. ε', 778. — *ταίτ' ἀμβροσίην — φέρουσιν.* Jovi infanti columbas id officium praestitisse, propterea in astra relatas nomine Pleïadum, auctor est Moero Byzantia, cujus hi extant versus ap. Athen. 11, 12.: Ζεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ Κρήτῃ τρέφετο μέγας, οὐδ' ἄρα τίς νιν Ἠείδει μακάρων· ὁ δ' ἀέξετο πᾶσι μέλεσσι. Τὸν μὲν ἄρα τρήρωνες ὑπὸ ζαθέῳ τρέφον ἄντρῳ, Ἀμβροσίην φορέουσαι ἀπ' ὠκεανοῖο ῥοάων· Νέκταρ δ' ἐκ πέτρης μέγας αἰετὸς αἰὲν ἀφύσσων Γαμφηλῇς φορέεσκε, ποτὸν Διῒ μητιόεντι. Τὸν καὶ νικήσας πατέρα Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς Ἀθάνατον ποίησε, καὶ οὐρανῷ ἐγκατένασσεν. Ὧς δ' αὔτως τρήρωσι πελειάσιν ὤπασε τιμὴν, Αἳ δή τοι θέρεος καὶ χείματος ἄγγελοί εἰσιν. similiter de his columbis Chiron Amphipolites respondit Alexandro M., ut E refert secundum Athenaeum: περὶ τῶν Πλειάδων εἶναι τὸν λόγον ἔφη, ἃς εἶναι μὲν ἑπτά, φαίνεσθαι δὲ ἓξ τοῖς ἐκεῖ, τῆς μιᾶς διὰ τὸ καὶ ἄλλως ἀμυδρὸν τοῦ ἀστρίου ἀφανιζομένης ὑπὸ τῶν πετρῶν. (verba ὑπὸ τῶν π. perquam inepte addita sunt ab eo, qui haec narrationi Homericae accommodaret, quam Chiron ille explicabat φυσικῶς. paulo tolerabilius Am. Q.: ἤτοι μυθικῶς φησι τὰς περιστερὰς διὰ τῶν Πλαγκτῶν πε-

ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
ἀλλ' ἄλλην ἐνίησε πατὴρ, ἐναρίθμιον εἶναι.
τῇ δ' οὔπω τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥτις ἵκηται,
ἀλλά θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι, πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
[οἴη δὴ κείνη γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Ἀργὼ πασιμέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα·
καί νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.]

altera via per Scyllam et Charybdin.

„Οἱ δὲ δύω σκόπελοι. ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε

τομένας ἀποκομίζειν Διῒ ἀμβροσίαν, ἢ φυσικῶς τοῦτο εἴρηκεν· ὅτε γὰρ ἕκαθεν τῶν Πλαγκτῶν γένηται τὸ ἄστρον τὸ λεγόμενον Ταῦρος, τότε συμβαίνει τῶν ἐπὶ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ κειμένων ζ' ἀστέρων, οἳ Πλειάδες λέγονται, ἕνα ἀμαυροῦσθαι ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ καπνοῦ (h. e. ἀτμοῦ, vaporis terreni.) etc. similiter Sch. ceterum 6 tantum conspici Pleiadas, etiam Eratosthenes tradit Cataster. 23. at Hyginus fab. 192. adeo confertas esse ait, ut vix numerentur, vocatque illas et Bodeus *Anleit. zur Kenntniss des gestirnten Himmels* p. 80. „ein Haüflein kleiner, sehr nahe bei einander stehender, Sterne am Rücken des Stiers.") ὡς δὲ ἡμεῖς, φησὶ, Πελειάδων ἤτοι Πλειάδων ἐπιτελλουσῶν ἀρχόμεθα θερίζειν, οὕτω καὶ θεοὶ τὴν ἀμβροσίαν κομίζεσθαι. ὅτι δὲ πολλοὶ τὰς Πλειάδας Πελειάδας ὠνόμασαν, ἱκανῶς δείκνυσιν ὁ Ἀθήναιος, δήλην τιθεὶς τὴν ἐκτροπὴν τοῦ ὀνόματος, καθ' ἣν αἱ Πλειάδες Πέλειαι [κ. Πελειάδες] παρὰ ποιηταῖς λέγονται etc. cf. Heyn. Obss. ad Apollod. p. 272. probabiliter doctissimus Montbel.: — „Je crois que par toutes ces interpretations on prête beaucoup trop d'esprit à Hom., qui ne faisait que raconter simplement les croyances de son temps. Longin, au contraire (§. 9, p. 40. ed. Pearce), prétend que ce passage prouve combien les plus grands génies peuvent aisément tomber dans la niaiserie (εἰς λῆρον), quand ils sont sur le déclin. Cette critique pourrait être fondée, si Hom. était l'inventeur de toutes ces fables." nec male Am. Q.: ἔδει τὰς περιστερὰς ὡς ἀκεραίους, κ. ἀκάκους, κ. ὀξείας τῇ πτήσει, λέγεσθαι φέρειν τῷ Διῒ τὴν τροφὴν, ἥτις ἐστὶν ἀμβροσία. — **πίνακας.** E: νεῶν σανίδας. *tabulas.* Ap.: τὰ θραύσματα τῆς νεώς. — **πυρός τ' ὀ. θύελλαι.** mire Aristot. περὶ θαυμασ. ἀκουσμάτων, easdem Planctas ac Symplegadas seu Cyaneas esse existimans, has pernavigasse negat Argonautas, quoniam non dicantur ignem emittere. περὶ μὲν οὖν τὰς Κυανέας οὐ λέγεται πῦρ ἀναπέμπειν, περὶ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν διαλαμβάνοντα τὴν Σικελίαν, ἐφ' ἑκάτερα κειμένων τῶν τοῦ πυρὸς ἀναφυσημάτων etc. imo hinc intelligas, non easdem esse. quare nec potest fieri, ut versus 69—72. ab Homero profecti sint, quamvis noverit Iasonem ejusque filium Eunēum. (Il. η', 468—471, φ', 41, ψ', 747.) quos versus recte delevit Knightius, sed idem auscultans Demetrio Scepsio (Strab. 1. p. 64.) imprudenter negat gnarum fuisse Homerum expeditionis Argonautarum. quam quod non commemoravit disertis verbis, nedum ut fuse de illa dixerit, ideo fecit, ne rem actam ageret; quemadmodum Ulysses inferius 452.: ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν, inquit, Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν. — ceterum notanda est glossa πασιμέλουσα, quam cum neglexerit Ap., videatur haec non legisse in suis libris. Sch.: ἐπίθετον τῆς Ἀργοῦς ἀπὸ τοῦ πᾶσιν ἐν ἐπιμελείᾳ εἶναι διὰ τὸ κλέος. Am. Q.: πᾶσι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐν φροντίδι οὖσα· ἐκ πάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἥρωας. inepta sunt, nec ab iisdem, opinor, quae his addita leguntur, ap. illum quidem: ἢ πᾶσι μέλουσα θεοῖς, apud hunc autem: ἢ παρὰ πάντων οὖσα διὰ φροντίδος, ὡς ταχεῖα. cf. E quemque laudat locum similem ι', 19, 20.

73—77. **οἱ — σκόπελοι.** intell. εἰσίν: *illi autem*, h. e. ab altera parte siti, *sunt duo scopuli.* proprie dixisset **τὰ δὲ**, τὰ ἑτέρωθεν κείμενα (v. 58.),

κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδέ ποτ' αἴθρη
κείνου ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει, οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη,
* οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές τε ἐείκοσι καὶ πόδες εἶεν·
πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξεστῇ εἰκυῖα.
μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδὲς
* πρὸς ζόφον, εἰς Ἔρεβος τετραμμένον, ᾗπερ ἂν ὑμεῖς
νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνὴρ
τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει, δεινὸν λελακυῖα,
τῆς ἤτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς

sed dixit οἱ δὲ per attractionem, quia sequitur σκόπελοι. perperam Demetrius Phalereus περὶ ἑρμ. §. 60. et E haec ἀνακόλουθα esse putant, accipiendaque pro τῶν δὲ δύο σκοπέλων ὁ μὲν etc., quae syntaxis, alioqui haud insolens, hic quidem non potest usurpari propterea, quod nulla adhuc mentio facta est illorum scopulorum. — τὸ — ἐρωεῖ (Il. ν', 776), *quod nunquam cessat*, τὸ κεκαλύφθαι τὸν σκόπελον τῷ νέφει, ut explicat Aristarchus ap. Am. Q. — οὔτ' — ὀπώρῃ. partes anni dicit, priorem et posteriorem, quibus totum significat, ut η', 118. verbis οὐδὲ χείματος, οὐδὲ θέρευς. — οὐ καταβαίη pro οὐδὲ κ., ut Eurip. Hipp. 1261. cf. ejusdem Med. 1290, Matth. §. 602.

78. χεῖρές τε A. 1., E, Schol. marg. codicis Harl., W, B. A. 4: χεῖρέ τε. ceteri libri: χεῖρές γε. verisimiliter Buttmannus, foedo hiatui medicatus juncta utraque particula: χεῖρές γέ τ' ἐείκοσι etc.

79, 80. περιξεστῇ, *circumcirca politae*. — ἠεροειδές. ν', 366, β', 263.

81. ᾗπερ ἂν ὑμεῖς — ἰθύνετε. depravatum est ἂν, ponendumque ἄρ', quas permisceri voculas nemo nescit. illuc eos navem direxisse ait, cum ad Inferos proficiscerentur. — „ὑμεῖς — φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ. sic ap. Virg. Aen. 9, 525.: *vos, o Calliope, precor, adspirate canenti.*“ Cl. v. ϑ', 153 etc.

83, 84. αἰζήϊος ἀνὴρ, αἰζηός. Il. ϱ', 520. — κοῖλον σπέος, τὸ κοῖλον τοῦ σπέους, τὸν βυθὸν, τὸ βάραθρον, *cavum* seu profundum *speluncae*. cf. 93.

85—100. Σκύλλη. Sch. emend. ad 235., unde huc transscriptam narrationem putat Buttmannus, cui assentior: Σκύλλα θυγάτηρ μὲν ἦν Φόρκυνος καὶ Ἑκάτης, τὸ μὲν μέγεθος θαυμαστὴ, εἶχε δὲ πόδας μὲν δώδεκα, κεφαλὰς δὲ ἓξ, ἐν ἑκάστῳ δὲ τῶν στομάτων τρεῖς στίχους ὀδόντων, ὀφθαλμοὺς δὲ πυροειδεῖς. καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα ἐκρύπτετο αὐτῆς ἔν τινι σπηλαίῳ, κατὰ βύθου βεβλημένον, συμφυὲς ὂν τῇ πέτρᾳ (hinc πετραίην dixit 231, ut E notavit), τὰς δὲ κεφαλὰς [αὐτῆς] εἶχεν ἔξω περιμήκεις, ὥστε δύνασθαι ἀπὸ τῆς πέτρας εἰς τὴν ναῦν φθάνειν. ταύτην λέγεται τὸν Ἡρακλέα, ὁπότε τὰς Γηρυόνου βοῦς ἦγεν, ὡς εἶδεν ἀπληστευομένην, ἀνελεῖν, τὸν δὲ πατέρα διὰ πυρὸς (scil. coquendo cadaver ejus: v. Tzetz. ad Lycophr. 45.) ἀναγκάσαι πάλιν αὐτὴν ἀναζῆσαι. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Διονυσίῳ. (Mythicorum scriptore, cujus nomen ponendum esse intellexit Buttm. pro Διονύσῳ, quod habent libri. v. Apollod. Heyn. indice scriptorum. ipse Hom. Scyllae matrem dicit Crataein inferius 124, pariterque Plinius H. N. 3, 5, 10. extr. Hyginus fab. 199.: *Scylla Cratetis* [imo *Cratacis*] *filia virgo formosissima dicitur fuisse. hanc Glaucus amavit, Glaucum autem Circe, Solis filia. Scylla autem cum assueta esset in mari lavari, Circe* [*Solis filia*] *propter zelum medicamentis aquam inquinavit. quo Scylla cum descendisset, ab inguinibus ejus canes sunt nati* etc. alii aliter: v. Hederich. *Myth. Lex.* cum hoc nomine, tum Crataeïdis, et de altera Scylla, Nisi filia, quam cum hac confudit Virg. Eclog. 6, 74., Hyginum fab. 198, Ovidium Met. 8. initio etc.) λελακυῖα. (Il. ν', 616.) ἤτοι ὑλακτοῦσα, ἢ οἰκτρὸν ἦχον ἀποτελοῦσα. νεογιλλῆς. (sic, ut aliquot codd., in quibus A. 1. et 2. etiam Ap., h. l. c.: νεογιλλῆς. νεογνῆς. sed Hesych. et alii: ν—γιλῆς.) νεογνῆς, γάλακτι τρεφομένης. temere haec in suspicionem adduxere. Am. Q. et Harl.:

γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακὸν, οὐδέ κέ τίς μιν
γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
τῆς ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι,
ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες,
πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν,
ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου·
αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ, σκόπελον περιμαιμώωσα,
δελφῖνάς τε, κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσι
κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
τῇ δ' οὐ πώποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται

ἀθετοῦνται στίχοι τρεῖς. (86—88.) πῶς γὰρ ἡ δεινὸν λελακυῖα δύναται νεογνοῦ σκύλακος φωνὴν ἔχειν; quasi vox talis monstri minus terribilis fuerit propterea quod catuli gannientis esse videbatur; quemadmodum infantis voce flentis allicere homines dicitur crocodilus. E: — ἰστέον δὲ καὶ ὡς, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, Ὁμήρου εἰπόντος τὸ ὅση φωνὴ σκύλακος, προσέπλασαν τῇ Σκύλλῃ καὶ κυνῶν κεφαλὰς οἱ νεώτεροι. πιθανώτερον δὲ, φασὶ, δρακόντων νοεῖν κεφαλάς· εἰπὼν γὰρ πόδας αὐτὴν ἔχειν δώδεκα, ἓξ δὲ δειρὰς, ἐν δὲ ἑκάστῃ κεφαλὴν, ἐπάγει ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες, δρακόντων δὲ, οὐ μὴν κυνῶν, ἡ τῶν ὀδόντων τριστοιχία. ἔστι δέ που καὶ ἑτέρων, οἷον μεγίστων κητῶν. (ne haec quidem veritati consentanea sunt: neque enim serpentes dentibus triplicibus instructi sunt, et balaenae carent dentibus, qui proprie dici solent. verum sic errarunt veteres, notumque est illud, Ovidio dictum de angue Martio Met. 3, 34.: *tres vibrant linguae, triplici stant ordine dentes.* haud constant sibi in effingenda specie Scyllae poëtae atque artifices. Virg. Aen. 3, 424.: *at Scyllam coecis cohibet spelunca latebris, Ora exsertantem et navis in saxa trahentem. Prima hominis facies et pulcro pectore virgo Pube tenus; postrema immani corpore pistrix, Delphinum caudas utero commissa luporum.* v. ibi Heyn.) τὸ δὲ οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν ὑπερβολή ἐστι πρὸς ἐκφόβησιν Ὀδυσσέως, εἰωθότος τοῦ ποιητοῦ παραλαμβάνειν ἔστιν ὅτε καί τι θεῖον πρόσωπον ἐν ταῖς ὑπερβολαῖς, οἷον ἔνθα καὶ ἀθάνατος ἐπελθὼν θηήσαιτο (έ, 74.), καὶ οὐδ' ἂν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν (Il. ν', 127) etc. — πάντες. v. ε', 244 etc. — ἄωροι. trepidant Grammatici, quorum diversas hujus vocis interpretationes enarrare longum est. recte, opinor, illi ap. E, qui πόδας ἀώρους intelligebant pedes anteriores. εἰσὶ δὲ, inquit, οἳ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας ἀώρους φασὶ, φέροντες καὶ χρῆσιν τοῦ Κωμικοῦ (Philemonem nominat lexicographus Becker. p. 476. cui et ipsi ἄωροι πόδες sunt οἱ ἐμπρόσθιοι. ceterum apud illum πριάσθαι legitur pro κομίζειν.), εἰπόντος· οὐ τοὺς ἀώρους εἶπά σοι, (male E: εἶπας. v. Schn. v. ἄωρος.) μαστιγία, Πόδας κομίζειν; σὺ δὲ φέρεις ὀπισθίους. locus praeclarus. scil. anteriores tantum pedes habuit Scylla, posteriore parte corporis concreta saxo speluncae. v. 93. Berglerus tamen, minus quidem probabiliter: *pedes deformes;* Voss.: *unförmliche füsse.* sed Barn. et Cl.: *pedes anteriores.* — αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ. δὲ causale: *scilicet ibi piscatur* etc. — Am. B.: περιμαιμώωσα. ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ἐνθουσιῶσα κ. κινουμένη. Il. έ, 661.: αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα. ibi Sch.: ἐνθουσιῶσα κ. ὀξέως ὁρμῶσα. — κύνας, *canes marinos*, genus σελαχῶν seu cartilagineorum. v. Aristot. H. A. 5, 4, 1 etc. — κῆτος. έ, 421 etc. E: τὸ δὲ καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσι τὴν πολλὴν ἰσχὺν τῆς Σκύλλης ἐμφαίνει, ὡς καὶ τῶν μεγάλων κητῶν περιγινομένης, κ. μὴ μόνον δελφίνων ἢ κυνῶν, οἷς καὶ αὐτοῖς πολλάκις βριθὺ τὸ μέγεθος. ὡς δὲ μυρία κήτη βόσκει ἡ ἐκεῖ θάλασσα, μεμαρτύρηται. (βόσκει. τρέφει. ί, 124 etc.) — ἀγάστονος δὲ Ἀμφιτρίτη ἢ ἡ πολύκτυπος, στένειν γὰρ λέγεται καὶ πόντος ἀντὶ τοῦ ἠχεῖν· ἢ ἡ τοῖς ναυαγοῦσιν αἰτία στόνων πολλῶν. sic quidem στονόεντα βέλεα dixit Il. θ', 159. et alias, sed praestat tamen prior interpretatio. — ἀκήριοι, *illaesi*, incolumes. ψ',

παρφυγέειν ξὺν νηΐ, φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῳ
φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο.
„Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ,
* πλησίον ἀλλήλων, καί κεν διοϊστεύσειας·
τῷ δ' ἐν ἐρινεός ἐστι μέγας, φύλλοισι τεθηλώς.
τῷ δ' ὕπο δῖα Χάρυβδις ἀναῤῥοιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ
δεινόν. μὴ σύγε κεῖθι τύχοις, ὅτε ῥοιβδήσειεν!
οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπὲκ κακοῦ οὐδ' Ἐνοσίχθων.
ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
νῆα παρὲξ ἐλάαν, ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμεναι ἢ ἅμα πάντας."

interrogata Circe de Scylla deterret Ulyssem a certamine.

Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀτυζόμενος προσέειπον·

328, Il. ε', 812 etc. — νεὸς κυαν. ι', 482 etc.

102. πλησίον ἀλλήλων. hoc non est graecum. sic scribamus: — Ὀδυσσεῦ. πλησίοι ἀλλήλων, καί κεν δ., *vicini* sunt illi *scopuli, possisque ab altero ad alterum sagittans collineare.* saepe ι et υ confusa. vidit partem veri Am. Q., qui plene interpungi jubeat post Ὀδυσσεῦ. μετὰ τὸ στίξαι τελείως εἰς τὸ Ὀδ., inquit, τὸ πλησίον ἀλλ. ὡς ἀπὸ ἄλλης ἀρχῆς προφερόμεθα. sed idem dure πλησίον interpretatur πλ. εἰσί: totoque coelo errat, cum etiam post πλησίον distinguendum putat, quam rationem miror Buttmanno placuisse.

103—110. ἐρινεός, *caprificus*. 432, Il. ζ', 433 etc. E: ὁ δὲ ἐριν. εὐφυῶς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ πέπλασται διὰ τὸ πιθανόν· εἴωθε γὰρ εἰκῇ, ὅποι ποτὲ τύχῃ, αὐτοφυῶς κ. οὐκ ἀπὸ χειρομαχίας (?) τὸ τοιοῦτον φυτὸν γίνεσθαι etc. — τῷ δ' ὕπο, τῷ δὴ ὕπο. — *Charybdin* Neptuni et Terrae filiam fuisse, nescio quo auctore memoriae prodidit Serv. ad Aen. 3, 420. E δῖαν (cf. 235.) vocari dicit, ut δῖαν θάλασσαν. sic et Echidnam epitheto θείης ornavit Hesiodus Theog. 297., et Chimaera audit θεῖον γένος Il. ζ', 180. Sch.: Χάρυβδις θαλάσσης βάθος ἀναποτικόν· ἔστι δὲ μεταξὺ τοῦ Ἀδρίου κ. τοῦ Τυῤῥηνικοῦ πελάγους. — τρὶς — δεινόν. δὶς dictum requirunt Physici ap. E. διὰ τὸ καὶ τὴν κατὰ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν παλίῤῥοιαν, ἀφ' ἧς ἐπλάσθη καὶ τὰ κατὰ Χάρυβδιν, δὶς ἑκάστης ἡμέρας γίνεσθαι, ὡς ἡ περὶ τὸν Χαλκιδικὸν Εὔριπον ἑπτάκις καθ' ἡμέραν ἑκάστην γίνεται. recentiorum Vossius Instit. poët. l. 1., c. 3., §. 8., quem Cl. laudavit: „errore implicatur Hom.," inquit, „cum ter quotidie maris aestum contingere ait Odyss. μ', 105., ubi aut δὶς, non τρὶς, scripserat Poëta, aut plane deerat a vero." sane in reprehensionem Hom. incurreret, si causas aestuum maris perspexisset; verum eas nec ipsum, nec plerosque omnes veteres cognitas habuisse, nemo hodie ignorat. igitur hoc ille, ut fama acceperat, ita narravit; similiterque Maro Aen. 3, 420.: *dextrum Scylla latus, laevum implacata Charybdis Obsidet, atque imo barathri ter gurgite vastos Sorbet in abruptum fluctus, rursusque sub auras Erigit alternos, et sidera verberat unda.* et ibidem 566.: *ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere; Ter spumam elisam et rorantia vidimus astra.* cf. Ovid. Epist. ex Ponto 4, 10, 72. quae loca adscripsit Cl. Am. Q.: τρὶς δ' ἀναροιβδεῖ. (236, 431) ἄμπωτις δέ τις [ἀνάπωσίς τις] κ. ἀναῤῥόφησις. ὑπονοστεῖ (decidit) γὰρ τὸ ὕδωρ ἔν τισι κοιλώμασι τῶν πετρῶν, καὶ πάλιν ῥήγνυται, ὅτι (ὅτε) τὸ ὕδωρ καλεῖται ῥαχία. ἦν δὲ οὗτος ὁ τόπος τοῖς πλέουσιν ἐπικίνδυνος, [θανάτου μεστός,] ὅτι τὸ πλοῖον ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ὑποβρύχιον ἐγίνετο. v. et ejusdem ann. ad 439. — οὐδ' Ἐνοσίχθων, *ne Neptunus quidem*, qui potestatem habet maris. — πεπλημένος, *admotus*, appropinquans, a πλῆμι, πελάω. — ποθήμεναι, *desiderare*. β', 375 etc.

111. ἀτυζόμενος. sic margo codicis A. 4. a manu 1. Sch. quoque emendatus: ἀτυζόμενος, ἐκπληττόμενος. vulgo libri: ἀμειβόμενος, quod haud commode usurpari dicit Buttm. nisi finito alterius sermone, cum h. l. Circen Ulysses interpellet.

„εἰ δ', ἄγε δή μοι τοῦτο, θεὰ, νημερτὲς ἔνισπε,
εἴ πως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους."
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
„σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε,
καὶ πόνος, οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
ἡ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστὶ,
δεινόν τ', ἀργαλέον τε, καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητὸν,
οὐδέ τίς ἐστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς.
ἢν γὰρ δηθύνῃσθα κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
δείδω, μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι
τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάᾳν, βωστρεῖν δὲ Κραταΐιν,
μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
ἥ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι."

Solis greges in Thrinacia minime infestandi.

„Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὲ πολλαὶ

112—126. *εἰ δ', ἄγε.* β', 178. — *σίνοιτο*, *laederet*, occideret. ζ', 5 etc. — *σχέτλιε*, *audax.* λ', 473. — *πολ. ἔργα*, *πόλεμος*, *μάχη.* Il. β', 338 etc. — *ἡ δέ τοι*, *ἡ δή τοι.* — *δεινὸν* — *μαχητόν.* Gellius 13, 23., notante Cl.: *ante omnes ap. Homerum ejusdem rei atque sententiae luculenta exaggeratio est ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε. nam cum omnia ista — continua nomina nihil plus demonstrent quam proelium, hujus tamen rei varia facies delectabiliter ac decore multis variisque verbis depicta est.* quod itidem valet de hoc versu. — Sch. emend.: *οὐδέ τίς ἐστ' ἀλκή. ἐνταῦθα στικτέον. οὐδέ ἐστιν ὅλως* (perperam libri: o. *ἐστὶ λόγος.*) *κατὰ τῆς Σκύλλης ἀλέξησις, φεύγειν δὲ ἀπ' αὐτῆς κρεῖττον. ἀλκὴ γὰρ ἡ βοήθεια κ. ἀλέξησις.* — *κάρτιστον*, *optimum* factu. — *δηθύνῃσθα*, *cuncteris.* ρ', 278, Il. α', 27. — *κορυσσ.*, *armatus.* Il. β', 273 etc. — E: *βωστρεῖν, ἀναβοᾶσθαι, ἤγουν ἐπικαλεῖσθαι, κ. λαμβάνεται συνήθως ἀντὶ προστακτικοῦ. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ βοῶ βοήσω βοητῶ κ. κατὰ κρᾶσιν βωτῶ, ὅθεν τὸ ἐπιβωτᾷ* (?) *παρὰ Ἡροδότῳ, πλεονασμῷ δὲ τοῦ σίγμα καὶ* (*τοῦ*) *ῥῶ βωστρῶ, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐλαστρῶ, — κ. τοῦ χωστρὶς χωστρίδος, κ. τῶν ὁμοίων. παρὰ δὲ Θεοκρίτῳ κεῖται ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τοῦ ψηλαφητικῶς ἐν ἀγυιαῖς ἀναβοᾶσθαί τινα.* Theocr. 5, 63.: *οὐδὲν ἐγὼ τήνω ποτιδεύομαι, ἀλλα τὸν ἄνδρα, Αἰ λῇς, τὸν δρυτόμον βωστρήσομες —. Λάκων. Βωστρέομες.* — Sch.: *Κραταΐίν. Κραταῒς* (sic) *καλεῖται ἡ μήτηρ τῆς Σκύλλης· μάγοι δὲ Ἑκάτην αὐτὴν καλοῦσι.* Harl. et Am. Q. et B. malint scribi *κραταῒς* pro *ἰσχυρῶς* seu *κραταιῶς*, quo sensu λ', 597. dictum arbitrantur *τότ' ἀποστρέψασκε κραταΐίς. ἐὰν δὲ ᾖ κύριον*, inquiunt, *προπαροξύνεται.* v. ann. ad 85. — *παύσει ὁρμηθῆναι* minus consueto more dixit pro *π. ὁρμηθεῖσαν* sive *ὁρμωμένην.* v. Herm. ann. ad Viger. 218., p. 771.

127—136. Am. Q.: *Θρινακίην. νῆσός ἐστιν ἐν ὠκεανῷ, ἱερὰ Ἡλίου.* recte, nec cogitandum de Sicilia, quidquid dicunt Strabo et scriptores (v. Cellar. 1. p. 970.); id quod dilucide demonstravit Völckerus *Hom. Geogr.* p. 119. „Lassen wir uns unbefangen von Homer allein bestimmen, so müssen wir entscheiden, *dass Thrinakia verschieden ist von Sicilien.* Es wird genannt *νῆσος ἐρήμη* 351, da doch in Sicilien Sikaner, Sikeler, Cyklopen u. Lästrygonen hausen. Mit Noth gewannen die Gefährten des Od. in Thrinakia Fische u. Vögel 330 f., während bei den Cyklopen wenigstens die Erde Nahrung in Ueberfluss von selbst erzeugte ι', 107 ff. Dass Thrin. weiter keine Bewohner hat als die Heerden des Helios, wird bestimmt dadurch angegeben, dass sie *die vortreffliche* (*ἀμύμων*) *Insel des Gottes* heisst, u. also sein alleiniges Eigenthum u. ihm heilig ist, 261, 269, 274." u.

βόσκοντ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίγνεται αὐτῶν,
οὐδέ ποτε φθινύθουσι. θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσὶ,
Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε, Λαμπετίη τε,
ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.

* *

τὰς μὲν ἄρα θρέψασα, τεκοῦσά τε, πότνια μήτηρ
Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν,
μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς, νόστου τε μέδηαι,
ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε.
εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
νηΐ τε, καὶ ἑτάροις· αὐτὸς δ' εἴ πέρ κεν ἀλύξῃς,
ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους."

s. w. ita vir doctissimus, quem v. ipsum. — ἔνθα — φθινύθουσι. E: ἰστέον ὅτι τὰς ἀγέλας ταύτας, κ. μάλιστα τὰς τῶν βοῶν, φασὶ τὸν Ἀριστοτέλην ἀλληγορεῖν εἰς τὰς κατὰ δωδεκάδα τῶν σεληνιακῶν μηνῶν ἡμέρας, γινομένας πεντήκοντα πρὸς ταῖς τριακοσίαις, ὅσος καὶ ὁ ἀριθμὸς ταῖς ἑπτὰ ἀγέλαις, ἐχούσαις ἀνὰ πεντήκοντα ζῶα. διὸ οὔτε γόνον αὐτῶν γίνεσθαι Ὅμ. λέγει, οὔτε φθοράν· τὸ γὰρ αὐτὸ ποσὸν ἀεὶ ταῖς τοιαύταις ἡμέραις μένει. similiter alii Scholl. Lucianus Astrologo 22.: καὶ τοῦ Ἡλίου τὰς βόας (ita Barn. pro βολὰς, recte quidem.), τὰς (vulgo: τὰ) δὴ ἐγὼ ἤματα εἶναι συμβάλλομαι. praeterea Cl. evolvi jussit Heracliti librum περὶ Ἀπίστων cap. 39. ratio per se probabilis, qua tamen abutitur E, cum comesas boves illas temporis jacturam interpretatur. τὰς δὲ τοιαύτας ἀγέλας, inquit, οἱ μὲν Ὀδυσσέως ἑταῖροι εἰ καὶ μὴ ἔφαγον (ἀναιδὲς γὰρ τοῦτό γε εἰς ἀλληγορίαν), ἀλλ' εἰς οὐδὲν δέον κατεδαπάνησαν, καὶ τὸ κατὰ τὸν Ξενοφῶντα πολυτελέστατον ἀνάλωμα τὸν καιρὸν ἐν κενοῖς παρανάλωσαν. Ὀδ. δὲ, ἀεὶ σπουδαῖος ὢν, παρεφυλάξατο αὐτὰς, ὡς φιλοσόφῳ ἔπρεπεν. idem recte de gregibus animalium, quos diis consecrare solebant Graeci: ὅτι δὲ καθ' ἱστορίαν ἀγέλας ὅλας ἡμέρων ζώων Ἕλληνες ἀφιέρουν δαίμοσιν, ὧν οὐκ ἦν θεμιτὸν ἅπτεσθαί τινας, ἐν οἷς καὶ πτηνὰ ὡσιοῦντο ἱεροῖς ἀνειμένα, οἷον ταῶνες, κ. χῆνες, κ. τοιαῦτά τινα, καθωμίληται ἐν ταῖς ἱστορίαις. Ἡρόδοτος δὲ (9, 92.) ἱστορεῖ, ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ἱερὰ εἶναι Ἡλίου πρόβατα, περὶ πολλοῦ ὄντα τοῖς ἐκεῖ Ἀπολλωνιάταις, οἷς ἀπὸ τόπου τὸ ὄνομα. — Am. B.: θεαὶ δὲ αἱ ὧραί εἰσι. — ἐπιποιμένες. simile ἐπιβουκόλος γ', 422, ubi v. ann. alioqui legi posset ἐπὶ ποιμένες εἰσὶ per tmesin pro ἔπεισι ποιμ., scil. βοῶν, de quo v. Matth. p. 857. 1. ed. — *Lampetien* etiam Hyginus fab. 154. nominat inter Heliadas, non item Phaëthusam, sed pro illa 6 alias. v. Hederich. *Myth. Lex.* v. Heliades. — Ἠελίῳ Ὑπερίονι. Ὑπεριονίδην ἄνακτα vocat Solem inferius 176. v. ann. ad α', 8. et Il. θ', 479. — „post hunc versum in cod. Vind. 133. (A. 1.) insertus est hic:

αὐτοκασιγνήτη Θέτιδος λιπαροπλοκάμοιο.

qui mihi quidem ab omni parte ut genuinum se approbat." *Buttm.* etiam nos admiserimus eum versum, idque eo libentius, quo minus nota est haec Neaera. neque enim rem habuit, quod sciam, Sol cum duabus cognominibus, altera Strymonis Fluvii, altera Alei vel Autolyci uxore; ne Niobes filiam Neaeram commemorem, quae virgo occisa est. at non legitur alias nomen hujus Nereïdos. fateor, proptereaque assensum ab hoc versu cohibuisse videntur alii eruditi. verum dissentiunt scriptores de Nereïdum et numero et nominibus (v. Il. σ', 39—49, Hesiod. Theog. 240—262, Apollod. 1, 2, 7.), nec cuiquam ego auctor sim ut ponat δῖα Ἴαιρα, quod quidem habet poëta nomen l. c. Iliadis. — θρέψασα, τεκοῦσά τε. prothysteron notavit E. — ἀπῴκισε, relegavit. — ἕλ. βοῦς. α', 92 etc.

137—141. λ', 109—113.

solvit Ulysses secundo vento.

Ὣς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων·
αὐτὰρ ἐγών, ἐπὶ νῆα κιών, ὤτρυνον ἑταίρους,
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον,
ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο
ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα.
αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·

oratio Ulyssis ad socios.

„Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι, οὐδὲ δύ' οἴους,
θέσφαθ', ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων,
ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν,
ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
φθόγγον ἀλεύασθαι καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα·
οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν. ἀλλά με δεσμῷ
δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν."

appropinquant Sirenibus. cautio Ulyssis.

Ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον,
τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς εὐεργὴς
νῆσον Σειρήνοιϊν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.

143—147. *ἀνὰ νῆσον*, *per insulam.* v. ζ', 29, 34 etc. — „*αὐτὰρ — ἐρετμοῖς.* Virg. Aen. 3, 289.: *linquere tum portus jubeo et considere transtris: Certatim socii feriunt mare et aequora verrunt.*" Eichh. Montbel. de verss. 146. et 147.: „Ces 2 vers se retrouvent assez fréquemment dans l'Odyssée (cf. ι', 103, 4, 179, 80, 471, 2, 563, 4.), mais quelquefois aussi le second est omis. (λ', 637, ο', 221.) Le manuscrit de Vienne, coté L (A. 4.), ne l'admet pas dans ce passage-ci: (Cl. quoque non reperit in nonnullis codd.) voilà sans doute pourquoi W l'a renfermé entre 2 parenthèses. Qu'on l'admette ou qu'on le rejette, la chose est au fond de peu d'importance."

148—152. λ', 6—10.

153. post hunc versum κ', 189. insertus est in A. 1. et Harl., propter similitudinem sequentis. Am. Q.: *δημοτικῶς εἰς μέσον παρατίθησι τὰ ἀπόῤῥητα· κοινὸς γὰρ ὁ κίνδυνος.*

154—157. E: *οὐ γὰρ χρή.* *ὅρα ὡς κἀνταῦθα συνήθως ἤρξατο μὲν ἀπὸ τοῦ γὰρ συνδέσμου, ἐπήγαγε δὲ ἀποδοτικῶς τὸν ἀλλά.* v. 320, α', 337, κ', 174 etc. — *ἀλευάμενοι.* ι', 277 etc. — *φύγοιμεν.* A. 3.: *φύγωμεν*, quod edidit Alterus. verum et permisceri solent haec tempora, et fieri potest, ut constructionem mutaverit poëta, vitaturus fortasse homoeoteleuton.

160—164. cf. 49—54. *ἀργαλέῳ.* λ', 292 etc. — *ἔμπεδον.* η', 259 etc. — *πιέζειν.* δ', 419.

165—175. *πίφαυσκον.* β', 44, χ', 131 etc. — *οὖρος ἀπήμων.* η', 266. codex Harl.: *ἀμύμων.* sed Schol. ejus libri: *γρ. ἀπήμων.* etiam alio modo hanc vocem depravatam vidimus

αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
ἔπλετο νηνεμίη· κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ βάλον, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
ἑζόμενοι λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ στιβαρῇσι πίεζευν·
αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἲς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος,
ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
οἱ δ' ἐν νηῒ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε, πόδας τε,
ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆπτον·
αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τ' ἐγέγωνε βοήσας,
ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν·

Sirenum cantus.

„Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
νῆα κατάστησον, ἵνα θειοτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.

η', 286. — *αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος — νηνεμίη.* ε', 391. „Virg. Aen. 7, 27.: — *venti posuere, omnisque repente resedit Flatus.*“ Eichh. — *δαίμων*, τὸ θεῖον. 295, λ', 586. — *ἀνστάντες*, ἀναστάντες. 195, Il. β', 398 etc. — Am. Q. et B.: *ἱστία μηρύσαντο.* συνέστειλαν, ἀπὸ τῆς τῶν μηρυομένων ἐρίων συστολῆς. (Sch.: συνέστειλαν διὰ τῶν κάλων.) — *λεύκαινον ὕδωρ.* ἔτυπτον, ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος· λευκαίνεται γὰρ [ὑπὸ τῶν κωπῶν] τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ σφοδρῶς κωπηλατεῖν. — Sch.: *ξεστῇς ἐλ.* ἀπὸ ἐλάτης δένδρου κατεσκευασμέναις κώπαις. cf. Il. η', 5. — *τροχὸν*, *orbem*, favum, germ. *eine Scheibe.* — *τυτθὰ* (h. e. τυτθὸν, τυτθῶς) *διατμήξας*, *minutatim dissecans.* 388.: τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι, h. e. τ. κεάσ. β., *minutatim diffidero ictam*, non *paululum*, ut interpres, quasi τυτθὰ pertineret ad βαλών. — *πιέζευν* A. 4, Steph. et ex illa expressae edd., W, B, sicut A. 1. 196.: μᾶλλόν τ' ἐπιέζευν, quod et habent ibi Stephanianae, sed recentiores, numeris minus vividis, μᾶλλόν τε πιέζευν. ceteri libri hic: πίεζον, illic: μᾶλλόν τ' ἐπίεζον, ut Ald. 3., amphibracho quidem et paeone 3. illatis pro baccheo et ionico a min, pedibus longe validioribus et iis, quibus addatur pondus versuum finibus. — *ἰαίνετο*, *calefiebat.* κ', 359. — *κέλετο* sensu activi a κέλω, ἐκέλετο ὥστε ἰαίνεσθαι, impellebat cogebatque ceram, ut calefieret. — E: *μεγάλη ἴς.* ἡ τῶν ἐμῶν δηλαδὴ στιβαρῶν χειρῶν, ἡ κατὰ τὸ πιέζειν.

181. sic Am. Q. et B., et Harl. vulgo: ἀπῆμεν, ὅσον etc. quod requirere visum fuerit τὸ διώκοντες. sed bene habet nominat. consequentiae, de quo v. Matth. §. 562, nos ann. ad Soph. Philoct. 1211 etc. Am. B. emend.: τὸ μὲν *ἀπῆν* ἐπὶ τῆς νηὸς, τὸ δὲ *διώκοντες* ἐπὶ τῶν ἐρετῶν. praeterea libri, minus variatis numeris: ὅσον τε | γέγωνε | βοήσας. | talia sic emendare licet Critico.

182, 3. Am. Q. emend.: *ῥίμφα* (θ', 193 etc.) *διώκοντες.* εὐκόλως ἐλαύνοντες. — ἐπειδήπερ πάνυ ἐδίωκον. — *ὠκύαλος* (ο', 473.), ὠκεῖα. v. Schn. h. v., qui tamen quod Apollonium laudavit, memoriae falsus fecit. — *ἔντυνον*, *instruebant*, velut insidias. 18.

184—191. versus suavissimi et Sirenum, h. e. Homeri, arte digni. v. in sequentibus posita loca Sexti Empirici et Ciceronis. Am. Q. et Sch.: *πολύαιν'* (epitheton Ulyssis: v. Il. ι', 673.) Ὀδ. μαντικαί τινες αἱ Σειρῆνες, ὅθεν γνωρίζουσι τοὔνομα. — „*μέγα κῦδος Ἀχ.* Virg. Aen. 6, 767.: *Procas, Trojanae gloria gentis.*“ Cl. — *νῆα κατάστησον*, *appelle navem.* ν', 274.: τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι etc. — *θειοτέρην.* ita Clemens Alex.

οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι,
ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς·
ἴδμεν γάρ τοι πάνθ', ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν·
ἴδμεν δ', ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ."

manere cupit Ulysses, sed frustra.

Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπιέζευν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τάσγε παρήλασαν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν, οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.

relicta Sirenum insula, Graecis, fluctuum circa Scyllam et Charybdii fumo et fragore perterritis, excidunt remi.

Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα·
τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά.
βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτοῦ

Admonit. ad gentes, haud longe a fine, ut Cl. annotavit. libri Homerici: *νωϊτέρην*, quam nemo dubitet interpretationem esse vocis exquisitae *θειοτέρην*, h. e. *θείην*, vel *θειοτάτην*. idem legisse videtur Sextus Empir., qui haec scribat de Sirenibus l. adv. Math. 1., cap. 1.: *ἐκεῖναι μὲν γάρ, εἰδυῖαι ὅτι φύσει φιλοπευθής ἐστιν ἄνθρωπος, κ. πολὺς αὐτῷ κατὰ στέρνων τῆς ἀληθείας ἵμερος ἐντέτηκεν, οὐ μόνον θεσπεσίοις μέλεσι κηλήσειν τοὺς παραπλέοντας ὑπισχνοῦνται, ἀλλὰ καὶ τὰ ὄντα αὐτοὺς διδάξειν.* ipse Hom. *θέσπιν* sive *θεσπεσίην ἀοιδὴν* dixit α', 328, θ', 498 et Il. β', 600., *θειοτέρην* autem *ὄπα* nonnisi hoc loco; sed *θεῖον ποτὸν* β', 341. et ι', 205., *θεῖον δόμον* δ', 43, *θεῖον χορὸν* θ', 264, *θεῖον ἀγῶνα* Il. η', 298 et σ', 376, nec personis hoc epitheton reservavit; id quod nonnulli male existimantes vereor ne verbum optimum expulerint. ceterum Cl. adscripsit apta haec Ciceronis verba, quae leguntur l. de Fin. b. et m. 5, 18.: — *quid vero? qui ingenuis studiis atque artibus delectantur, nonne videmus eos nec valetudinis nec rei familiaris habere rationem, omniaque perpeti, ipsa cognitione et scientia captos, et cum maximis curis et laboribus compensare eam, quam e discendo capiant, voluptatem? mihi quidem Hom. hujusmodi quiddam vidisse videtur in iis, quae de Sirenum cantibus finxit. neque enim vocum suavitate videntur, aut novitate quadam et varietate cantandi, revocare eos solitae, qui praetervehebantur, sed quia multa se scire profitebantur, ut homines ad earum saxa discendi cupiditate adhaerescerent. — vidit Hom., probari fabulam non posse, si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur: scientiam pollicentur, quam non erat mirum sapientiae cupido patria esse cariorem.* — Sch.: *νεῖται* (δ', 633 etc.). *ἀπέρχεται.* — *θεῶν ἰότητι.* η', 314 etc. — *μόγησαν.* β', 343 etc. — *χθονὶ πουλ.* θ', 378 etc.

194 — 205. *νευστάζων*, *innuens*, quoniam audire Ulyssis vocem non poterant socii, auribus cera obturatis. quanquam vide ι', 490., ubi et *τὸ προπεσόντες.* — *φθογγῆς*, *vocis inclamantium Sirenum.* — *ἐρίηρες ἑταῖροι.* ι', 172 etc. — *καπνὸν*, *fumum* ignis subterranei, ex Aetna erumpentis. — *βόμβησαν* A. 3. et quidam libri ap. Cl., quos secuti sunt W et B. alii:

νηῦς, ἐπεὶ οὐκέτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον.
αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν, ἄνδρα ἕκαστον·

solatur eos Ulysses, et Charybdin vitare jubet.

„Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν.
οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφιν·
ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ, βουλῇ τε, νόῳ τε,
ἐκφύγομεν, καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
τύπτετε, κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι·
σοὶ δὲ, κυβερνῆθ', ὧδ' ἐπιτέλλομαι. ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
βάλλευ, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς!
τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα."

armatur Ulysses, sed Scyllam haud conspicit.

Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.

βόμβησεν, more dicendi Attico et vulgari. v. Il. η', 102, μ', 159, ν', 632. omnia insonuisse dicit, dum per fluctum profecti sint. — Am. Q. et B. emend.: προήκεα. ὡς ταναήκεα. (libri: καταναήκεα, quod fuit haud dubie καὶ ταναήκεα pro ὡς ταν., quemadmodum καὶ et ὡς confundi solent. ταναήκης legitur δ', 257. et alias.) δηλοῖ δὲ τὰ προβεβηκυῖαν τὴν ἀκμὴν ἔχοντα, ἢ τὰ προήκοντα τῆς νεώς. malim τὰ προέχοντα, ut Sch.: προέχοντα κ. προτεταμένα τῆς νεώς.

207. κ', 173. E: λείπει τὸ εἰπὼν, συνεπιτροχασθέντος τοῦ λόγου τῷ τε καιρῷ κ. τῇ τοῦ λαλοῦντος Ὀδυσσέως σπουδῇ. πάντως γὰρ τὸ ἐντελὲς οὕτως· ὤτρυνεν ἑταίρους εἰπὼν, ὦ φίλοι. v. ann. ad κ', 429.

208—212. ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κ. α. ε. γὰρ prima sententia collocatum, ut Il. ρ', 223, ubi v. ann. Il. ν', 811.: οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονές εἰμεν. — ἔπι, ἔπεστιν, *adest*, imminet. A. 1., Am. Q. et a m. 2. Harl.: ἕπει, ab ἕπω, ἀντὶ τοῦ περιέπει, inquiunt Scholl. Harl. et Vindob.; sed hoc inusitatum est. — εἴλει, *cogebat*, concludebat. λ', 572 etc. — ἀλλὰ — ὀΐω. et Cyclopem se cum sociis effugisse ait, et sperat fore, ut etiam hujus periculi aliquando meminerint, salvi in patriam reversi. „Virg. 1, 198: *o socii (neque enim ignari sumus ante malorum), O passi graviora, dabit deus his quoque finem. Vos et Scyllaeam rabiem penitusque sonantes Accêstis scopulos, vos et Cyclopea saxa Experti: revocate animos, moestumque timorem Mittite! forsan et haec olim meminisse juvabit.* Horat. Od. 1, 7, 30.: *o fortes, pejoraque passi Mecum saepe viri, dederit deus his quoque finem.* E Cl. h. l. et ad 271.

213. ν', 179, Il. β', 149 etc.

214—220. Am. Q. et B.: ῥηγμῖνα βαθεῖαν εἶπε τὴν προσκρουομένην τοῖς σκοπέλοις θάλασσαν. — Voss.: *ihr dort schlagt mit dem ruder des meers hochstürmende brandung.* — τούτου. Clemens Alex. l. c. ad 185.: κείνου. — ἐπιμαίεο (ε', 344), *appete.* recta in Scyllae scopulum contendere gubernatorem jubet, ne a latere illa prorumpens aliquem sociorum abripiat.

223—233. οὐκέτ' ἐμ. perperam interpres: *nondum commemorabam*, quasi post id facturus fuerit Ulysses. vertes: *Scyllam vero praeterea haud commemorabam.* tutum erat de Charybdi dicere, quam praetervehi poterant incolumes; non item de Scylla, quam 6 abrepturam esse Circe praedixerat; quam rem si

Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
μή πώς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
εἰρεσίης, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
λανθανόμην, ἐπεὶ οὔτι μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
* *μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον*
πρώρης (ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν)·
οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην, ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.

Charybdin adstupentibus, dum pernavigant, Scylla 6 viros aufert.

Ἡμεῖς δὲ στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις
δεινὸν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ,
πᾶσ' ἀνεμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἄχνη
ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,

aperuisset Ulysses sociis, omnes aufugissent. cf. 445. Am. Q.: *ἄπρηκτον ἀνίην.* πρὸς ἣν πράξασθαί τι καὶ μηχανήσασθαι οὐκ ἐδυνάμεθα. — *πυκάζοιεν* (λ', 319 etc.) *σφέας αὐτοὺς*, *contegerent se.* E: ἀντὶ τοῦ κρύπτοιεν, σκέπτοιεν. — *ἐφημοσύνης*, *mandati.* π', 340, Il. ϱ', 697. Circes verba v. 116—126. — Sch.: *αὐτὰρ ἐ. καταδύς.* καὶ γὰρ οἱ θεοὶ τιτρώσκονται κ. εἴκουσι. velut Mars et Venus Il. ε', 336, 858. — *κλυτὰ τεύχεα*, *arma crepitantia.* hoc malim quam quod habet interpres, *inclyta arma.* v. ann. ad Il. ξ', 361. — *δύο δοῦρε.* v. Il. γ', 18, φ', 145 etc. — *ἐν χερσὶν ἑλών.* E: ἐν χερσὶ λαβὼν, quod blanditur propter magis variatum sonum et abstersum homoeoteleuton. — E: ὅρα τὸ *ἴκρια πρώρης.* οὐ γὰρ μόνον πρύμνης ἴκρια, ὡς καὶ προεγράφη, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ πρύμνης· ἑτέρωθι δὲ καὶ μέσον τῆς νηὸς, ἔνθα οἱ ναῦται κοιμῶνται, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ (γ', 353.) *νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται.* v. ann. ad Il. ο', 675. — *νηὸς πρώρης*, ut *νηῒ πρύμνῃ* β', 417., quae dicunt per ellipsin *πρώρης*, *πρύμνῃ.* v. ann. ad Il. η', 383. — *πετραίην.* v. ann. ad 85. — *ἀθρῆσαι*, *conspicere.* τ', 478, Il. κ', 11 etc. — *ἔκαμον*, *lassabantur.* φ', 426, Il. δ', 244, π', 106. — *παπταίνοντι.* λ', 607 etc. — *ἠεροειδέα.* 80 etc. — Am. Q. et B.: τὴν ζοφώδη διὰ τὴν πυκνότητα τῶν περὶ αὐτὴν νεφῶν.

234—242. *στεινωπὸν*, *angustias.* plene *στεινωπὸν ὁδὸν* dixit Il. η', 143, ψ', 416, 427. — *ἀνεπλέομεν*, *invehebamur* in angustias Scyllam inter et Charybdin. — *δῖα.* 104. — *ἀνεῤῥοίβδησε.* 105. — Am. B.: *ὅτ' ἐξεμέσειε.* (437.) ἀντὶ τοῦ πλημύραν ἐποίησεν, ἀνέβραξεν. E: — ὁ πρὸ τούτων (105) ἀνιέναι ἐν τῷ *τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν.* ἔστι δὲ τὸ *ἐξεμεῖν* ὑψηλότερον καὶ πρέπον χωρίῳ δεινῷ. καὶ ἦν μὲν προσφυὲς ἐν τούτοις προσθεῖναί που καὶ τὸ *ἐρεύγεσθαι* (ε', 438 etc.), ἀκολούθως τῷ *ἐξεμεῖν*, οὐχ εἵλετο δὲ ὁ π. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ *λέβητος* παραβολὴ μικροπρεπὴς μὲν, πάνυ δὲ διασαφητικὴ τοῦ πράγματος· καὶ αὐτὸς γὰρ πνεύματι κυκώμενος ἀναζέει καὶ βράζεται, καὶ τὸ ὕδωρ δὲ τοῦτο πνεύματι ἀνωθούμενον βιαιοτάτῳ ἀναμορμύρει αἰρόμενον ὑψοῦ, ὡς τὴν αὐτοῦ ἄχνην καὶ τοῦ ὑψηλοτάτου σκοπέλου καθικνεῖσθαι. καίριον δὲ τὸ *κυκᾶσθαι* ἐν τούτοις, διὸ καὶ δὶς εἴρηται. τοῦ δὲ *μορμύρειν* ἡ παραγωγὴ ὁμοία τῇ τοῦ *μαρμαίρειν* (Il. γ', 397 etc.). τὸ δὲ *ἀναβρόξειε* ταυτόν ἐστι τῷ *ἀναῤῥοιβδεῖν*, ἄμφω δὲ ἴσον δύναται τῷ ἀναῤῥοφεῖν. τραχυφωνότερον δὲ τούτου τὸ *ἀναμορμύρειν*, ἐξ οὗ καὶ ἡ μυθικὴ Μορμὼ πλάττεται, δαιμόνιόν τι φοβερόν. θέμα δὲ τοῦ *ἀνα-*

πᾶσ' ἔντοσθ' ἐφάνεσκε κυκωμένη, ἀμφὶ δὲ πέτρη
δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
ψάμμῳ κυανέη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
ἡμεῖς μὲν πρὸς τήνδ' ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον·
τόφρα δέ μοι Σκύλλη κοίλης ἐκ νηὸς ἑταίρους
ἓξ ἕλεθ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτατοι ἦσαν.
σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ' ἑταίρους,
ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
ἐξονομακλήδην τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων,
ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε,
ὣς οἵγ' ἀσπαίροντες ἀείροντο προτὶ πέτρας,
αὐτοῦ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκληγῶτας,

βρόξειεν ἄχρηστον, τὸ βρόχῳ, ἐξ οὗ καὶ ὁ βρόχθος ἐπὶ λαιμοῦ, κ. βροχθίζειν τὸ διὰ τοιούτου βρόχθου προάγειν. Am. Q.: ἀλλ' ὅτ' ἀναβρ. ταῦτα διὰ μέσου ἐξηγεῖται πρὸς τοὺς Φαίακας προληπτικῶς, ἅπερ ὕστερον μόνος ἐθεάσατο ναυαγήσας, ὁπότε τοῦ ἐρινεοῦ ἐξείχετο. οὐ γὰρ οἷόν τε νῦν, εἴ γε δι' ὀκτὼ ὡρῶν τὴν ἄμπωτιν κ. πλημύραν ἀπεδίδου ἡ Χάρυβδις. — dedi ἔντοσθ' ἐφάνεσκε pro ἔντοσθε φανεσκε cum numerorum, tum euphoniae gratia. — ἐβεβρύχει, *mugiebat*. ε', 412 etc.

243. κυανέη. vulgo: κυανέῃ. sed Am. Q. emend.: γαῖα φ. ψάμμῳ κυανέη. (male codex: κ—ῃ, quemadmodum depravari solent lemmata scholiorum inculcandis scripturis vulgo receptis.) τὸ ἑξῆς ἡ γαῖα ἡ κυανέη, ὥστε εἶναι καθολικὸν τὸ τῆς γῆς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ (λ', 364 etc.) γαῖα μέλαινα. οὐκ ἔστιν οὖν μερικὸν τὸ ἐπίθετον, ἀλλὰ πάσης τῆς γῆς. idem perperam: ψάμμῳ κυανέη. (hic quoque liber: κ—ῃ et κυανιζομένῃ.) ἀντὶ τοῦ κυανιζομένη, ὡς φοίνικι φαεινὸς (Il. ο', 538), quasi nigricare dicatur terra propter arenam nigram, cum ψάμμῳ sit σὺν ψάμμῳ (v. interpp. Vigeri p. 642., Theogn. 741, Euripidis Aristophanisque, a nobis editorum, indices v. σὺν, etc.), hac sententia: una cum arena excitata ex fundo maris terram nigram insulae apparuisse. — τοὺς — ᾕρει. λ', 43 etc.

246—257. ridicule Am. Q. et Sch.: πάνυ (Sch.: πάντες.) ἐπαινοῦμεν τοὺς τελευτήσαντας. nimis autem curiosi prisci illi, de quibus E: ἰστέον δὲ ὅτι οἱ παλαιοὶ καὶ ὀνόματα τῶν ἁρπασθέντων ἀφῆκαν (prodidere) τοῖς μετ' αὐτοὺς ταῦτα, Στήσιον, Ὁρμένιον, Ἀμφίνομον, Ἄγχιμον, Ὄρνυτον κ. Σίνωπον, οὗ πρὸς ὁμοιότητα ἡρωῒς Σινωπὴ, ἀφ' ἧς ὁμωνύμως ἡ κατὰ Σινώπην χεῤῥόνησος. cf. ann. ad 301. — Am. B.: σκεψάμενος. ἀντὶ τοῦ ἀποβλεψάμενος ἐπὶ τὴν ναῦν καὶ ἐπὶ τοὺς ἑταίρους· προείρηκε γὰρ (v. 229 – 233), ὅτι ἀλλαχοῦ εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς πλανωμένους πρὸς τὸ ζητῆσαι, ποῦ ἐστιν ἡ Σκύλλα. — καλεῦντες pro καλέοντες, ut πιέζευν 174, εἰλεῦντα λ', 572 etc. — ἐξονομακλήδην, *nomine me vocando*. Il. χ', 415. — Am. Q. et B.: ἐπὶ προβόλῳ. προβεβλημένῳ τόπῳ εἰς θάλασσαν. — περιμ. ῥάβδῳ. κ', 293. nunc virgam piscatoriam dicit. — τοῖς ὀλίγοισι, *parvis*, si cum homine compares; quemadmodum parvi erant illi ad Scyllam. similiter de Cyclope ι', 289.: ξὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας, ποτὶ γαίῃ Κόπτε. — Am. Q.: βοὸς κέρας. κέρας Ἀρίσταρχος τὸ κεράτινον συρίγγιον, ὃ ἐπιτιθέασι πρὸς τὸ μὴ ἐσθίεσθαι ὑπὸ τοῦ ἰχθύος τὴν ὁρμίαν. ἔνιοι δὲ τὴν τρίχα. male hoc quidem: v. Il. ω', 81. — δόλον ὄντα εἴδατα. — κατὰ ε. βάλλων, καταβάλλων ε. — εἴδατα, βρώματα, *escam*. α', 140 etc. — ἀσπαίροντα, *palpitantem* piscem. θ', 526. — ἔρριψε, *semel iterumque projicit*, h. e. projicere solet. nota vis aoristi. — θύραζε, *foras*, ex mari. — κεκληγῶτας Harl. Schol., qui tamen et vulgatam scripturam κεκλήγοντας commemorat, quae displicet propter homoeoteleuton ὀρέγοντας sequente versu. — Sch.:

χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
* οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
πάντων, ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.

jam deferuntur ad insulam Thrinaciam;

Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
ἱκόμεθ', ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγών, ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
οἰῶν τε βληχὴν, καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
* μάντιος ἀλαοῦ, Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε,
νῆσον ἀλεύασθαι τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων, ἀχνύμενος κῆρ·

ad quam appelli navem vetat Ulysses.

„Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήϊα Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε,
νῆσον ἀλεύασθαι φαεσιμβρότου Ἠελίοιο·
ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν."

sed omnibus contristatis increpatur ab Eurylocho.

Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ·
„Σχέτλιός εἰς, Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα

ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι (λ', 515 etc.). νῦν ἐν τῷ δεινῷ σπαραγμῷ. dictum τροπικῶς apteque bellatori.

258. κεῖνο ἐμοῖς. hiatus molestior. malim: κεῖνό γ' ἐμοῖς.

259. πόρους, *vada*, fluenta. Il. β', 592 etc. — ἐξερεείνων (κ', 14 etc.), *explorans* pernavigando.

260—265. δεινήν τε Χ., Σκύλλην τε. apposita ἐπεξηγητικῶς voci πέτρας. — E: — ἔπαινος δὲ τῆς νήσου ταύτης οὐ μόνον τὸ ἀμύμονα εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὸ Ἡλίου λέγεσθαι (v. ann. ad 127). οὕτω δὲ καὶ ἡ Ῥόδος Ἡλίῳ ἀνεῖται κατὰ Πίνδαρον (Olymp. 7.). καλὴ δὲ, ὡς εἰκὸς, οὖσα Ἡλίου, εἶναι λέγεται, ὃς χαίρει τοῖς καλοῖς· οὗ καὶ αἱ βόες τοιαῦται, ὡς δηλοῖ τὸ καλαὶ β. εὐρυμέτωποι (λ', 288 etc.). — μυκηθμοῦ. (Il. σ', 575.) vox propria in bobus, ut βληχὴ in ovibus et μηκᾶσθαι in capris. v. E. — Am. Q.: αὐλιζομενάων (ξ', 412). εἰς τὴν ἔπαυλιν εἰσιουσῶν.

267. etiam hic malim numerorum gratia μάντηος, ut κ', 493.

269. E: ὅτι δὶς ἐνταῦθα τερψίμβροτον λέγει τὸν Ἥλιον ὁ Ὀδυσσεὺς, αἰνιττόμενος, ὡς οὐκ ἐχρῆν αὐτὸν λύπην πρὸς βροτῶν πάσχειν, οὓς αὐτὸς τέρπει. ὅθεν οἱ τοῦ Ὀδυσσέως ἑταῖροι λυπήσαντες αὐτὸν εἰκότως ὤλοντο. quod bis illatum dicit τερψιμβρότου, de eo v. ann. ad 274.

271. 340, κ', 189.

274. φαεσιμβρότου. sic A. 4. et priscae edd., in quibus Ald. 3. Schol. Harl., qui liber et hic et 269. habet τερψιβρότου: γρ. φαεσιμβρότου. vulgo utroque loco: τερψιμβρότου, cum variare liceat orationem.

275. αἰνότατον, κάκιστον, δεινότατον. δ', 441 etc.

277. κ', 198 etc.

279—285. Am. Q. et B.: σχέτλιος.

κάμνεις. ἦ ῥά νυ σοίγε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
ὅς ῥ' ἑτάρους, καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ,
οὐκ ἐάᾳς γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὖτε
νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον,
ἀλλ' αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
νήσου ἀποπλαγχθέντας, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποὶ, δηλήματα νηῶν,
γίγνονται· πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
ἢ νότου, ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵτε μάλιστα
νῆα διαῤῥαίουσι, θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων;
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα, θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ."

itaque pernoctare sinit eos in littore, sed ea lege, ut ne occidant Solis armenta.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
„Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε, μοῦνον ἐόντα·
ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,

καρτερικὸς, ἀνένδοτος. καὶ ἐν Ἰλιάδι (κ', 164), σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις. — E: πέρι τοι μένος. ἀντὶ τοῦ, περιττόν σοί ἐστι μένος. — σιδήρεα, *ferrea*, h. e. *firmissima*, nec lassanda. adscripsit E illud ex Iliade, ω', 205. et 521., σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. — codd. Am.: καμάτῳ ἀδ. ἀηδισθέντας καμάτῳ κ. ἀγρυπνίᾳ· μή μοι (sic) μὲν καμάτῳ ἀδηκότες (perperam libri: ἀδδηκ.) ἠδὲ καὶ ὕπνῳ (Il. κ', 98.) ἀγρυπνίᾳ κατ' ἀντίφρασιν, ὡς τὸ ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος (ζ, 2.). ὁ γὰρ ὕπνος οὐ βλάπτει. v. ann. ad Il. κ', 98. — αὖτε, *rursus*, ut ap. Circen. — ἀμφιρύτῃ. α', 50 etc. epitheton naturale insularum. — λαρὸν δόρπον (v. 439.), *lautam coenam*. v. Il. ρ', 572. — αὔτως, *sic*, temere et sine ratione; vel *sicut sumus*, fatigati. v. δ', 665, ζ', 143 etc. — νύκτα θοήν. v. ann. ad Il. κ', 394. — Am. Q.: ἀλάλησθαι. ὁ Ἀσκαλωνίτης προπερισπᾷ (ἀλαλῆσθαι), ἵν' ᾖ παρακειμένου χρόνου ἀπὸ τοῦ ἀλῶ, ὡς πεποιῆσθαι. δύναται προπαροξύνεσθαι, ὡς Αἰολικὸν, ἵν' ᾖ τὸ θέμα ἄλημι ὡς τίθημι, ἄλεμαι ὡς τίθεμαι, κ. διπλασιασμὸς μετὰ ἐπιτάσεως Αἰολικῆς ἀλάλημαι, ἀλάλησαι, ἀλάληται. — ἀποπλαγχθέντας. ι', 259 etc.

286—290. ἐκ νυκτῶν, *noctu*, ut Soph. El. 741.: ἐξ ἡμέρας, *interdiu*. E: ἐν αὐταῖς νυξί. v. Aeschyl. Choëph. 274, Matth. §. 574. — E: δηλήματα. βλάβαι, ὄλεθροι. hymno in Apoll. 364. Python serpens vocatur κακὸν δήλημα βροτοῖσιν. — Sch.: διαῤῥαίουσι. (α', 251.) διαφθείρουσι. — θεῶν ἀέκητι, *diis invitis*, h. e. impie, violenter. Am. Q.: ἄνευ θεῶν, ἐκ κακοβουλίας. Ap.: ἀέκητι, ἀκουσιότητι· (Il. μ', 8.) ἀέκητι θεῶν ἐτέτυκτο. (sic.) ap. Euripidem Phoen. 1105. impie minatur Capaneus, μηδ' ἂν τὸ σεμνὸν πῦρ νιν εἰργάθειν Διὸς, Τὸ μὴ οὐ κατ' ἄκρων περγάμων ἑλεῖν πόλιν. — θεῶν ἀνάκτων. v. θ', 270, Il. ξ', 326, ψ', 863.

291, 2. Il. θ', 502, 3, ι', 65, 66. Il. η', 282, 293.: ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.

293. ἀναβάντες. γ', 157. — ἐνήσομεν ε. πόντῳ. β', 295.

294. 352. cf. Il. γ', 461. „Virg. Aen. 11, 132.: *dixerat haec, unoque omnes eadem ore fremebant.*" Cl.

295, 6. δαίμων, *deus* infestus. 169. — βιάζετε. ι', 410 etc.

298. σ', 55. καρτερὸν ὅρκον. δ', 253.

εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν
ἢ βοῦν ἠέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ, ἀλλὰ ἕκηλοι
ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη."

tempestate coorta subducunt navem in antrum Nympharum.

Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον, ὡς ἐκέλευον.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε, τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα,
ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο· καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
μνησάμενοι δὴ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
οὓς ἔφαγε Σκύλλη, γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα·
κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
ὦρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
λαίλαπι θεσπεσίῃ, ξὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες,
ἔνθα δ' ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·

denuo socios admonet Ulysses, ut caveant.

„Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε, πόσις τε,

299, 300. *ἠὲ βοῶν — οἰῶν.* Il. λ', 696, ο', 23. cf. ann. ad Il. γ', 198. — *ἀτασθαλίῃσι.* α', 7 etc.

301. ita Q. Am. et codd. nonnulli ap. Cl. ceteri, ut vulgo libri: ἢ ἔτι. A. 2. et liber Am.: *Μεμψόδωρος* (Q. Am.: *Μεμψήδωρος.* scrib. *Μεμψίδωρος.*), ὁ τὴν Σικελίαν περιηγησάμενος, κ. *Πολύαινος*, κ. *Πανύασις*, φύλακα τῶν Ἡλίου βοῶν *Φύλαιόν* (Am. Q.: *Φυλάκιον.* scr.: *Φύλακον.* v. Hederich. *Myth. Lex.* p. 2003.) φησι γενέσθαι, ὃν *Φιλοστέφανος* *Αἰολιδοῦν* (Am. Q. *Αἰοῦς.* scr.: *Αἰολιδῶν*) εἶναί φησι, καὶ ἔχειν ἐν *Μύλαις* (oppido Siciliae septentrionalis: v. Crusii *myth. hist. u. geogr. Wörterb.* h. v.) ἡρῷον. at quid opus alio custode, filiabus dei armenta pascentibus (131—133)? nisi forte hoc illud est, quod dicit satiricus: *at quis custodiat ipsos Custodes?* praeterea nihil attinet insula Solis ad Siciliam.

302—304. *βρώμην.* 23. — Am. Q.: *οἱ — ἀπώμνυον.* (β', 377 etc.) ὡς οὐ βλάψωσι βοῦν τῆς τοῦ Ἡλίου ἀγέλης, ἢ πρόβατον. cf. β', 378, κ', 345. et 346.

305—307. *γλαφυρῷ.* κοῖλον dixit eodem sensu κ', 92. cf. ibidem 125 etc. — *ἐπισταμένως.* ε', 245 etc. — *τετύκοντο.* θ', 61 etc.

308. α', 150.

311—313. *νήδυμος ὕπνος.* δ', 793 etc. — Am. Q. et B.: *τρίχα νυκτός.* ἀντὶ τοῦ τρίτον μέρος τῆς νυκτός. comparavit E similem locum Il. κ', 251—253. — *ζαῆν*, *vehementer flantem.* ε', 368. B: „Est et alia lectio ζαῆ ap. Suidam, qui vertit, τὸν σφοδρῶς πνέοντα. ad quae Suidae verba Toupius proposuit ap. Homerum rescribere ζαέα, quae desinentia alibi poëtae placuit. Sed tutius ζαῆν relinquetur." dictum ζαῆν pro ζαῆ, ut Σωκράτην pro Σωκράτη, quo hiatui fortasse medicatus est hic noster.

314, 15. ι', 68, 69.

317, 18. *ὡρμίσαμεν.* γ', 11, Il. ξ', 77. — *χοροί.* v. ann. ad 4. — Am. Q.: *θόωκοι* (β', 26.). ἀντὶ τοῦ θῶκοι κ. καθέδραι, ὡς ὕδατος γλυκέος ἐκεῖ ῥέοντος.

319. ι', 171.

320. *ἐν γὰρ — ἐστίν.* sententia

ἐστὶν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μήτι πάθωμεν·
δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.“

noto flante per totum mensem deficit tandem cibus; quare piscibus avibusque vescuntur.

Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη νότος, οὐδέ τις ἄλλος
γίγνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ εὖρός τε, νότος τε.
οἱ δ' εἵως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν,
τόφρα βοῶν ἀπέχοντο λιλαιόμενοι βιότοιο.
ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,
καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ,
ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους,
χεῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς·

causalis priore loco posita, ut passim: v. 154.

323. Il. γ', 277.

324. v. 28.

325—332. *ἄλληκτος*, *haud desinens*. Il. ι', 636, λ', 12 etc. — *νότος*, cum opus esset zephyro. — *λιλ. βιότοιο*, *victum quaerentes*, cum quaerebant victum. — *ἐξέφθιτο*, *consumta erant*. ι', 163. — *ἤϊα*. β', 289 etc. — *καὶ δὴ ἄγρην ἐφ.*, καὶ ἄγρην δὴ, h. e. ἤδη, ἐφ. etc. — *ἄγρην ἐφ.*, *praedam persequebantur*, venabantur. — *ἀλητεύοντες*, *palantes*. ρ', 501 etc. E: — τοῦ δὲ *ἀνάγκῃ* ἑφερμηνευτικόν ἐστι τὸ *ἔτειρε — λιμός*. δῆλον δὲ ὡς, εἰ μὴ ἀνάγκη ἦν τοιαύτη, οὔτε ἰχθυοφάγουν οἱ παλαιοὶ, οὔτε ὀρνίθων ἐτεχνῶντο θήραν, ἣν ὡς αἱμύλον ὁ Πλάτων οὐ φιλεῖ etc. v. ann. ad Il. δ', 345., ubi scribendum Odyss. μ', 325., et cf. δ', 368, 9.

335—338. Sch.: *ἤλυξα* (β', 352 etc.). ἐξέκλινα. E: τὸ ἤλ. *ἑταίρους* οὐ φυγήν τινα δηλοῖ, ἀλλὰ τὸ ἁπλῶς ἐκκλῖναι κ. ἐκτὸς γενέσθαι τοῦ βλέπεσθαι ὑπ' αὐτῶν. (*νιψάμενος*.) χεῖρας δὲ νίπτεται Ὀδ. εὐξόμενος, καθά που (β', 261.) καὶ ὁ υἱὸς Τηλέμαχος. τὸ δὲ *σκέπας ἀνέμοιο* κατά τινα ἴσως κεῖται παρατήρησιν (*observationem*, seu *cautionem*), ὡς δέον ὂν τὸν περὶ ἀνέμου εὐξόμενον ἐν σκέπῃ εἶναι πρὸς τὸ μὴ ἀνεμίζεσθαι, εἰπεῖν κατὰ τοὺς παλαιούς. (Sch.: ἔνθα ἦν σκέπη πρὸς τὸ μὴ ἀνεμίζεσθαι.) *γλυκὺς* δὲ *ὕπνος* ὁ ἐν ἄλλοις *νήδυμος*. οὐκ ἐπὶ κακῷ δὲ τοῦ Ὀδυσσέως ὁ ὕπνος, ἀλλὰ τοὺς ἑταίρους βλάπτει, διὸ καὶ *ἀνηλεῆ* (sic) αὐτὸν μετ' ὀλίγα (372) ἐρεῖ· αὐτὸς μέντοι διὰ τὴν εὐχὴν, κ. ὅτι μηδὲ μετέσχε τοῦ κακοῦ, περισωθήσεται. ἰδοῦ δὲ κἀνταῦθα ὕπνος ἐπὶ κακῷ, καθὰ καὶ ὁ μετὰ τὸν Αἴολον γλυκὺς ἐπελθὼν κεκμηκότι τῷ Ὀδυσσεῖ (κ', 31). D. Montbel.: „Il faut remarquer cette expression pleine de douceur *γλυκὺν ὕπνον ἔχευαν*, qu'on retrouve souvent dans notre poète (Il. ω', 445, Odyss. ε', 492, λ', 245, υ', 54 etc.). Heyne la compare avec raison à celle-ci de Virgile (Aen. 1, 691 vel 695): *placidam per membra quietem Irrigat*. Macrobe (Saturn. 6, 1.) cite aussi le poète Furius, qui a dit: *mitemque rigat per pectora somnum*, et Lucrèce (4, 908): *quibus ille modis somnus per membra quietem Irriget*. On trouve aussi dans Virgile (Aen. 7, 754): *spargere somnos*.“

Ulysse dormiente, Eurylochus Solis boves mactari jubet.

„Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι!
πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ῥέξομεν ἀθανάτοισι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα, πατρίδα γαῖαν,
αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων
νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι, ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ."

exsequuntur socii pravum consilium.

Ὡς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
ἐγγύθεν, οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες, εὐρυμέτωποι,
τὰς δὲ περιστήσαντο, καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι,
* φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·

340. 271.

341. δειλοῖσι, δειλαίοις, *miseris.* λ', 19 etc.

342. ita Thuc. 3, annotante Cl.: τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ, λιμῷ, τελευτῆσαι, quibus haec adscripsit Schol. Sallustius fragm. Hist. 3, 2.: *fame, miserruma omnium morte, confecistis.* Ammianus Marcellinus Rerum gest. 17, 9.: *fame, ignavissumo mortis genere, tabescentes.* vituperat hunc locum Plato l. de Rep. 3. circa initium. „Libanius t. 4., p. 158.: ὦ θειότατε ποιητῶν Ὅμηρε, πάντα μέν σοι σὺν ἀληθείᾳ πεποίηται, τὸ γὰρ (imo δὲ, quas voculas confundi solere, passim ostenderunt Critici; velut Porson. ann. ad Eurip. Med. 1083, Elmsl. *Review of Porson's Hecuba* p. 248, Jacobs. Anthologia Pal. *Both.*) λιμῷ — ἐπισπεῖν ὅλην ἔχει τῆς ἀληθείας τὴν ἐπίνοιαν, καί μοι δοκεῖς ἀντ' Ὀδυσσέως λιμώττων ταῦτα πεποιηκέναι." B. cf. Ulyssis orationem Il. τ', 155—170, item ib. 354., Odyss. κ', 176, 177 etc. — θαν. καὶ π. ἐπισπεῖν. δ', 562 etc.

344—351. ῥέξομεν, ῥέξωμεν. — πίονα νηὸν dixit ut πίονα δῆμον Il. ε', 710. et alias. cf. hymn. in Apoll. 478 etc. E: πίονα δὲ νηὸν λέγει τὸν πιαινόμενον λιπαροῖς θύμασι. — Am. Q. et B.: θεῖμεν. θείημεν θεῖμεν, ὡς τὸ δοίημεν δοῖμεν (β', 336). θεῖμεν ἀντὶ τοῦ ἀναθείημεν. ἀγάλματα (γ', 274) δὲ ἀναθήματα. — πολλὰ καὶ ἐσθλά. notus hellenismus. v. Il. ε', 176 etc. — ὀρθοκραιράων, *erectis cornibus praeditarum.* Il. θ', 230. — ἐπὶ — ἕσπ., *suffragentur*, ab ἐφέπεσθαι. Sch.: ἕσπ. ἀκολουθήσωσιν. — πρὸς κῦμα χανὼν, *fluctibus inhians.* v. Il. π', 350, Schn. v. προσχαίνω. — E: στρεύγεσθαι (Il. ο', 512), τήκεσθαι λιμῷ, κ. οἷον κατὰ στράγγα ὑποῤῥέειν, ὁποῖόν τι καὶ τὸ ἀπολιβάζειν, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ λείβεσθαι, ἤτοι κατά τι λιβάδιον ὑγροῦ ῥέειν εἰς φθοράν. Germani id dicere solent *verkümmern.* Voss.: *lieber mit Einmal will ich in flut aushauchen den odem, Als so lang' hinschmachten in diesem verödeten eiland!*

352. 294.

354—356. νεὸς κυαν. ι', 482. — τὰς δὲ, τὰς δή. vidit hoc E; non viderunt Stephanus, cui placuit τάσδε, et Barn., qui id in ordinem recepit, recte improbante Clarkeo.

357. ita quidem A. 1., Cl. et edd. recentiores; sed antiquae, in quibus Ald. 3., Bergleriana, et Alteri, qui quidem ceteros suos codd. MSS., inprimis A. 2., secutus est: φύλλα δὲ δρεψάμενοι, aliique apud Sch. et Cl.: ἐρεψάμενοι, φύλλα δ' ἐρεψάμενοι. male δὲ ingeminatur. malim φυλλάδ' ἐρεψάμενοι: φυλλάδα

οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,
δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
μίστυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν.

Ulyssis sero experrecti lamentatio.

Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος,
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
καὶ τότε με κνίσσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή,
οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν·
„Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ,
οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες!"

Soli irato ultionem promittit Jupiter.

Ὠκέα δ' Ἠελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταμεν ἡμεῖς.
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα, χωόμενος κῆρ·
„Ζεῦ πάτερ ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
τῖσαι δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ᾗσιν ἔγωγε
χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
ἠδ' ὁπότ' ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.

τέρενα, ut θῆλυς ἐέρση et similia (v. 369, δ', 406); ἐρεψ. (ι', 97), *carpentes*, quae prima verbi hujus significatio est. semel poëta dixerit φυλλάδα, ut tot alia; quam vocem, masculino τέρενα junctam, horruisse videntur male feriati emendatores. de ipsa horum sententia E: φύλλα δὲ οἱ περὶ τὸν Εὐρύλοχον δρέπονται, inquit, εἰς εὐποριστους οὐλοχύτας, οὓς μὴ ἔχοντες ἀντὶ μὲν οὐλῶν, ὅ ἐστιν ἀκεραίων κριθῶν (γ', 441, δ', 761 etc.), ἐξ ὧν οἱ οὐλοχύται παρονομάζονται, φύλλοις χρῶνται δρυὸς, ἀντὶ δὲ οἴνου ὕδατι χάριν λοιβῆς. ποιοῦσι δὲ καὶ ταῦτα πρὸς ἀνάμνησιν τῆς παλαιφάτου τροφῆς, ἧς πρεσβυτάτη ἦν κατὰ τοὺς παλαιοὺς τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἐκ δρυός. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ διὰ μόνου ὕδατος etc.

358. ἐϋσσέλμου. θ', 500.

359—365. Il. α', 458—465. μέθυ, *vinum*. v. Il. η', 471. — ἐπώπτων. γ', 65 etc. — ἔγκατα. ι', 293.

368—383. ἀμφιελίσσης. ζ, 264 etc. — κνίσσης. γ', 457 etc. — ἀϋτμή. ι', 389 etc. — θεοῖσι — γεγώνευν. h. e. μετεγεγώνευν θ. ἀθ. dixit μεταγεγωνεῖν, ut μεταυδᾶν, μετειπεῖν, μεταφωνεῖν. addenda vox lexicis. — νηλέϊ, immisericordi, *crudeli*, infausto. — μέγα ἔργον, *ingens*, abominandum, *facinus*. γ', 261. — ἐμητίσαντο, ἐμήσαντο. ι', 262. — ὠκέα pro ὠκεία, ut ὠκέα Ἶρις Il. β', 786 etc. Harl. emend.: ἐν πολλοῖς ὠκὺς δ' Ἠελίῳ, ἵν' ᾖ ὠκὺς ἄγγελος. (conjectura, ni fallor, ejus, quem offenderet ὠκέα, quod vel metri causa, celeris in re celeri, non erat mutandum. — τανύπεπλος. δ', 305.) ἔκταμεν ἡμεῖς. οὕτως αἱ Ἀριστάρχου. (habent hoc W et B. sed MSS. Vindobb., veteresque edd., item Steph., Bergler., Cl.: ὅ οἱ βόας ἔκταν ἑταῖροι.) — Am. Q. et B.: ὑπέρβιον (ξ', 92, Il. ρ', 19 etc.), βιαστικῶς, ἄγαν βιαίως. — χαίρεσκον (Il. σ', 259.) — προτραποίμην. cf. λ', 17, 18. — ἀμοι-

εἰ δέ μοι οὐ τίσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβὴν,
δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.“
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
„Ἠέλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε,
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.“
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο,
ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.

prodigia boum mactatarum.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδὸν, οὐδέ τι μῆχος
εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀπετέθνασαν ἤδη.
τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα προὔφαινον·
εἷρπον μὲν ῥινοὶ, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
ὀπταλέα τε, καὶ ὠμὰ, βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.

sex diebus exactis inter epulas cessat tempestas;

Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλόωντες ἀρίστας·

βὴν, *retributionem*, poenam. α', 318 etc. — φαείνω, φαίνω. multa E de hoc verbo. usurpavit autem poëta praesens pro futuro ἐμφατικῶς. v. ann. ad Il. κ', 62. „Q. Calaber Paralip. Hom. 14, 432.: ἔγωγε μὲν οὔτ' ἐν Ὀλύμπῳ Ἔσσομαι, οὔτ' ἔτι σεῖο κεκλήσομαι, εἰ μὴ Ἀχαιῶν Τίσσομ' ἀτασθαλίην. Aristoph. Nub. 584.: ὁ δ' Ἥλιος, Τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως συνελκύσας, Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν.“ E Cl.

386. γ', 3.

387—397. ἀργ. κεραυνῷ. ε', 128. — τυτθὰ β. κεάσαιμι. 174. — οἴνοπι πόντῳ. ε', 132 etc. — Am. Q.: διακτόρου. (α', 84) τοῦ διάγοντος τὰς ἀγγελίας. — νείκεον, *objurgabam*. θ', 158 etc. — E: ἐπισταδόν. ἀντὶ τοῦ ἑστηκότως. — πλείων δὲ ἐν ἄλλοις (v. ν', 54, π', 453) ἡ χρῆσις τοῦ ἐπιστ. ἀντὶ τοῦ ἐπιστημόνως. ἔστι δὲ τοῦτο μὲν (quod h. l. legitur) ἐκ τοῦ ἐφίστασθαι, ἐκεῖνο δὲ ἐκ τοῦ ἐπίστασθαι. — οὐδέ τι — δυνάμεσθα. Il. β', 342. „Etym. M.: μῆχος, μηχάνημα, τέχνασμα. Pindari Scholiastes, notante Barnesio, legit μῆχαρ.“ *E Cl.* v. Schn. h. v. — βόες — ἤδη, *nam boves jam erant mortuae.* — τοῖσιν, sociis Ulyssis. — τέραα, ut τεράεσσι Il. δ', 398. aliisque locis. sic Am. B, Ald. 3., W, B. Am. Q.: τέρεα, de quo v. Schn. v. τέρας. Steph., Cl. etc.: τέρατα. Am. Q. et B.: τέραα. (Am. Q.: τέρεα.) σημεῖα προεσήμαινον ἐπὶ τῇ ὀργῇ ἡμῖν. — εἷρπον (ρ', 158, σ', 130, Il. ρ', 447 etc.), *repebant* humi. — „respicit hunc locum Eurip. Troad. 439.: Ἡλίου δ' ἁγναὶ βόες, Αἳ σάρκα φωνήεσσαν ἥσουσίν ποτε, Πικρὰν Ὀδυσσεῖ γῆρυν. et Propertius Eleg. 11, 29.: *Ithacis verubus mugisse juvencos.*“ Cl. E: ὅρα δὲ ὡς καὶ ὁ π. παρασημειοῦται, τέρατα εἶναι τὰ ῥηθέντα, διὸ καὶ ὡς πάνυ τερατώδης λαβὰς γελοιασμοῦ δέδωκε τοῖς παίζειν ἐθέλουσιν. — ἡ δὲ καθ' Ἡρόδοτον ἱστορία (9, 119.) δηλοῖ ὅμοιόν τι τέρας καὶ αὐτὴ, φαμένη, ὅτι ἐν τοῖς Περσικοῖς τάριχοί που ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντο καὶ ἤσπαιρον, ὡς νεάλωτοι ἰχθύες. (similiter pisces incantati in fabula Arabica: v. *Tausend und eine Nacht*, übers. von J. H. Voss, 1. Bd. S. 114., Wiener Ausg., 1811.) ἐδήλουν δὲ, φησὶν, ἐκεῖνοι περὶ τὸν τόπον, ἔνθα τὸ τέρας ἦν, ὅτι Πρωτεσίλαος καὶ τεθνεὼς καὶ τάριχος ὢν δύναται βλάψαι τὸν ἀδικοῦντα. οὐ τοιαύτη μέντοι καὶ νῦν δήλωσις τῶν τεράτων ἐστὶν, ἀλλ' ἔνδειξις ποινῆς τῆς ὑπὲρ τῶν βοῶν. — ὀπταλέα, *assa.* π', 50, Il. δ', 345. — ἐρίηρες ἑταῖροι. ι', 172.

398. δαίνυντο, *epulabantur* socii, Ulysse prudenter abstinente. ἐλόωντες A. 2., Ald. 3., nisi quod ibi ex-

ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
ἱστὸν στησάμενοι, ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.

sed imprudenter navigantibus in alto rursus exorta, Jove auctore, navem corripit incenditque fulmine, omnibus praeter unum Ulyssem pereuntibus.

Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
* νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
ἡ δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε
κεκληγὼς ζέφυρος, μεγάλη ξὺν λαίλαπι θύων.
ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔῤῥηξ' ἀνέμοιο θύελλα
ἀμφοτέρους, ἱστὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα
εἰς ἄντλον κατέχυνθ'· ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ ἐνὶ νηῒ
πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, ξὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν

cusum est per vitium ἐλόωντες, Sch. editione prisca, qua usus est Buttmannus, denique Harl. in margine; quae scriptura melior est vulgata ἐλάσαντες propterea quod continue abactas boves, seu morem abigendi illas, indicat. alia est ratio versus 353., ubi sublectum videtur ἐλάσαντες.

399. *ἀλλ' ὅ. δ' ἕβδομον ἦμ.* h. e. ἀ. ὅ. δὴ ἕβδ. ἦ., quod posuerunt recentiores, duritie gratuita. bene libri vett.: ἀ. ὅ. δ' ἕβδ. ἦ. — *ἐπὶ — θῆκε*, *addidit.* Horat. Od. 4, 7, 17.: *quis scit, an* adjiciant *hodiernae crastina summae Tempora di superi?*

400, 401. *ἐπαύσατο λ. θ.* 426. cf. 408, ι', 68 etc. ducta videtur vox λαῖλαψ a λάβω, λὰψ, λάλαψ, λαῖλαψ, ita ut proprie significet corripientem, quemadmodum turbo quodvis obvium corripit et aufert. Am. Q.: λαῖλάψ ἐστιν ἡ μετ' ὄμβρου σφοδρότης τοῦ πνεύματος. — *ἐνήκαμεν.* 293.

402. ι', 77.

403—419. cf. ξ', 301—309. Ap. emend.: *ἤχλυσεν.* ἐσκότισεν, quasi legisset πόντον, quod haud displicet cum propterea quia haec quoque apte referuntur ad Jovem, tum quia recepta illa scriptura euphoniae consulitur, imminuto numero σ littera finitorum vocabulorum. etiam Sch.: *ἤχλυσε.* ἀχλύϊ κ. σκότῳ περιειλήφει, scil. πόντον. ad πόντος spectat, quod hisce subjectum legitur, ἐπληρώθη, estque haec emendatio ejus, qui deletum cuperet τὸ περιειλήφει, ut oratio esset ἀχλύϊ κ. σκ. ἐπληρώθη (πόντος), neque expungere auderet verbum περιειλήφει, ne codex deturparetur litura; quae nota est cautio librariorum. ceterum fieri potest, ut forte exaratum fuerit πόντος pro πόντον, confusis ν et ς litteris, quas permutari inter se solere sciunt docti. — *πολλὸν ἐπὶ χρόνον*, *in longum tempus*, diu. v. Matth. p. 861. 1. ed. — Am. B.: *ζέφυρος.* ζέφυρον τὸν θρασκίαν λέγει, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις. — *προτόνους.* β', 425. — Am. B.: *ἱστὸς — πέσεν.* πρὸς τῇ πρύμνῃ, διὸ καὶ ἔπληξε τὸν κυβερνήτην. — *ὅπλα.* β', 430. — E: *ἄντλον* (ο', 479.) ὁ τόπος, ἔνθα ὕδωρ συῤῥέει τό τε ἄνωθεν, κ. τὸ ἐκ τῶν ἁρμονιῶν, ὃ δὴ ἀντλίαν ἡ κοινὴ γλῶσσά φησιν, ἔτι δὲ καὶ ἡ παλαιὰ etc. — *ξὺν — Κάππεσ'.* Il. μ', 384—386. cf. Il. π', 742, 3, Odyss. ι', 498. — *ἰκριόφιν.* γ', 353. — *θεείου*, *sulfuris.* Il. θ', 135. — *κορώνῃσιν*, *corvis* mare accolentibus. v. ann. ad ε', 66.

κύμασιν ἐμφορέοντο, θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.

carina et malo colligatis invehitur Ulysses.

Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους
λῦσε κλύδων τρόπιος. τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα,
ἐκ δέ οἱ ἱστὸν ἄραξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.
τῷ ῥ' ἄμφω ξυνέεργον ὁμοῦ, τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστὸν,
ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.

noto ad Scyllam et Charybdin rejectus vix servatur, tandemque ad Calypsus insulam pervenit.

Ἔνθ' ἤτοι ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων,
ἦλθε δ' ἐπὶ νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
ἡ μὲν ἀνεῤῥοίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
αὐτὰρ ἐγὼ, ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθεὶς,
τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερὶς, οὐδέ πῃ εἶχον
οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
* ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,

adscripsit Cl. haec Virgilii Aen. 3, 192: *postquam altum tenuere rates, nec jam amplius ullae Apparent terrae, coelum undique et undique pontus: Tum mihi caeruleus supra caput adstitit imber, Noctem hiememque ferens, et inhorruit unda tenebris;* quorum gemina leguntur Aen. 5, 8. ibidem 1, 115.: *excutitur, pronusque magister Volvitur in caput.*

422—424. Am. B.: **ἱστὸν ἄραξε.** συνέῤῥηξεν αὐτὸν πρὸς τὴν τρόπιν τὸ κῦμα. Am. Q. emend.: **ἐπίτονος.** ὁ ἱμὰς, ὃς ἤρτηται μὲν τοῦ ἱστοῦ, διὰ δὲ αὐτοῦ ἑλκόμενον τὸ κέρας (*antenna*: v. ann. ad ε', 252.) ἀνάγεται πρὸς τὸν ἱστόν. ἄλλως. ὁ συνέχων τὸ κέρας κάλως. Sch.: ἱμὰς (hoc intelligendum esse significat in ἐπίτονος, quemadmodum et πρότονος dicitur elliptice pro ἱμὰς seu δεσμὸς πρότονος.) ἤτοι ὁ τῶν κεράτων δεσμός. ἢ ὁ ἱμὰς ὁ πρὸς ἄκρῳ τῷ ἱστῷ, δι' οὗ τὸ ἅρμενον (ed. ant.: ἐρμιον. *Buttm.* fuerit hoc ἐπίκριον. v. ε', 254.) — **ξυνέεργον,** *colligabam.* ι', 427.

428—434. ἔτι, *adhuc*, praeterea, ut antea Scyllam. Am. Q. et B.: ὅπως καὶ ταύτην τὴν ὀλοὴν Χάρυβδιν ἀναμετρήσω καὶ διέλθοιμι. — „lexic. Bekk. p. 391.: **ἀναμετρήσαιμι.** διεκπεράσαιμι.“ B. — **ἐρινεόν.** v. 103. — **προσφὺς,** *inhaerens.* Il. ω', 213. — „**ὡς νυκτερίς.** ὡς νυκτερὶς προσπέφυκεν Ὀδυσσεὺς τῷ ἐρινεῷ —, διότι καὶ ἡ νυκτερὶς οὐκ εἴωθεν ἐπιβαίνειν κλάδων, ἀλλ' ἐκκρέμαται, ὡς καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς Ὀδυσσείας (ω', 6.) φανεῖται.“ *Cl.*

435. et 436. a rhapsodo seriore insertos esse, vox *ἀπηωροι*, penultima contra omnem veteris grammaticae rationem (v. ann. ad ϑ', 99. *Both.*) producta, plane demonstrat. *P. Knight.* D. Montbel.: „Knight pense que ces 2 vers ont été ajoutés par un interpolateur moderne; il critique le mot *ἀπήωροι*, dont la penultième est longue contre les lois de l'ancienne grammaire. En effet, dans Homère, les adjectifs composés qui dérivent du verbe *ἀείρω* s'écrivent avec l'omicron, et non par l'oméga, comme *συνήορος*, *μετήορος*.“ — nec nihil, nec omnia dicunt viri doctissimi. nam de producta quidem praeter morem penultima verbi *ἀπήωροι* facile quisque sentiet cum illis; verum propterea haec inducenda esse, non item concesserim, sed ponendum puto *ἀπηόριοι*, quae epigrammatarii vox eandem atque *ἀπήορος* potestatem habet, quemadmodum haec et alia ejusmodi, *ἔγχωρος* et *ἐγχώριος*, *ἔνυπνος* et *ἐνύπνιος*, promiscue dici solent. pro *ἀπηόριοι* scriptum usitatius *ἀπήοροι* bilem moverit Metrici penultima brevi,

μακροί τε, μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις· ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθον
ὄψ'· ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
τῆμος δὴ τάγε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
μέσσῳ δ' ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα,

itaque extiterit abnorme istud *ἀπήωροι*, quod E tuens perperam excusat originem, ipsi visam, ab *αἰωρεῖσθαι*. vel forte permutatis, ut passim, ο et ω litteris, exaratum *ἀπηώριοι* item a Metrico mutatum fuerit isto modo. servavi tamen scripturam codicum, ne temerarius viderer, sed confidenter restitui *ἦσαν*, quod ostendunt plerique omnes MSS. et olim editi, in quibus Ald. 3., qua utor. solus, quod sciam, scriptorum A. 1. habet *εἶχον*, ut Sch. et margo Harlejani libri, quod admiserunt W et B, quamvis modo legerimus *οὐδέπῃ εἶχον οὔτε στηρίξαι* etc. multo minus molestum est *ἔσαν*, quod sequitur, spirans illud quidem simplicitatem Homericae orationis. quod tamen fastidientes, opinor, correctores mutarunt. Sch.: *εἶχον. ἀντὶ τοῦ ὑπῆρχον.* — Am. Q. et B.: *ἀπήωροι. ἀπηωρημένοι, ἀπηρτισμένοι ἔξω τοῦ σκοπέλου. ἔδειξε δὲ ἐναργῶς τὸν κρεμάμενον. ἢ (?) πολὺ ἀλλήλων διεστηκότες. ἢ ἄποθεν.* Ap. h. v.: *ἀπεωρημένοι, ἐγκείμενοι.* scribamus: *ἀπηωρ., ἐκκείμενοι.* de hoc v. Soph. Antig. 929 etc. minus probabiliter Tollius: *ἐκτεταμένοι*, ex Hesychio. interpres: *alte remoti autem erant rami.* Berglerus: *distantes.* imo: *dependentes.* *κατεσκίαον* corripit penultimam propter vocalem, quae sequitur.

437—441. *νωλεμέως.* δ', 288. — *ἐξεμέσειεν.* 237. — *ὀπίσσω*, *retrorsum.* — *ἦμος δέ.* δὲ causale. — Am. Q.: *ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον.* (δ', 786. ann.) *ὡς δὲ δικασπόλος ἀνὴρ, κρίνων πολλὰ νείκεα νέων δικαζομένων, ὀψὲ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἀνέστη* (surgere solet), *ἐπὶ δεῖπνον ἐλθὼν, τῆμος, ἐν τοσούτῳ δὴ, τὰ ξύλα τῆς νηὸς, ἤτοι ἡ τρόπις κ. ὁ ἱστὸς, ἐφάνησαν ἐξεμηθέντα τῆς Χαρύβδεως.* sollicitarunt haec olim plurimi. idem Schol.: *ἐν πολλοῖς ἐδιστάχθησαν οἱ στίχοι* (439—441) *διὰ τὸ τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι* (105, ubi v. ann.), *καὶ ἐδείχθη ἑαυτῷ τὰ ἐναντία λέγων ὁ π.· νῦν γὰρ ἅπαξ μόνον κ. ἀναβάλλει, κ. ἀναῤῥοφεῖ. ἡμεῖς φαμεν ἦμαρ τὸ νυχθήμερον, ὥστε δι' ὀκτὼ ὡρῶν τρεῖς γενέσθαι τὰς ἀναδόσεις.* nodum in scirpo quaesiverunt. pervenit enim ad Charybdin Ulysses, majore jam exacta parte diei, utpote post naufragium, cum resorberet illa, adhaesitque caprifico, dum reflueret, quod factum poëta dicit vespere, quando coenatum eunt judices. D. Montbel.: „Il paraît que dans plusieurs éditions, ces vers, où il est parlé de l'heure à laquelle le juge quitte le tribunal, étaient marqués de quelques signes critiques destinés à faire douter de leur authenticité. Quoiqu'il en soit, observons, comme je l'ai déja dit (Voy. les obss. sur le v. 66. du 8. ch. de l'Iliade.), que dans les siècles héroïques, où la division artificielle de la journée n'était pas encore fixée, on devait en déterminer les moments par certaines actions qui revenaient à des époques fixes. Cet usage subsistait encore longtemps après Homère. On trouve dans Hérodote (2, 173. cf. 7, 223.): *τὸ μὲν ὄρθριον μέχρι ὅτου πληθώρης ἀγορῆς*, *depuis le matin jusqu'au moment où la place publique est remplie de monde.* Et dans Thucydide (8, 92) *ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ* signifie aussi *l'heure où la place publique est remplie;* ce qui doit s'entendre de 9 à 11 heures du matin (Duker. in h. l.)."

442—453. *ἧκα — καθ.*, *demisi desuper*, supra ligna. *φέρεσθαι*, *ὥστε φ.* — *μέσσῳ παρὲξ δοῦρα*, *medio praeter*, seu juxta, *ligna*, h. e. in mare medium inter malum et carinam. — E: *τὸ ἐνδούπησα* (ο', 479) *ἐκ τοῦ παρακολουθοῦντος ἀντὶ τοῦ ἔπεσον· παρακολουθεῖ γὰρ τῇ τοιαύτῃ πτώσει καὶ δοῦπος. τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ δεδουπότος Οἰδιπόδαο* (Il. ψ', 679)· *ἐκεῖνο δὲ θανάσιμον δοῦπον δηλοῖ. τὸ δὲ παρὲξ φανερὰν ἑρμηνείαν ἔχει κἀνταῦθα ἐγγύτητός τε καί τινος ἀπώσεως* (distantiae). *παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ξύλοις ἐγγὺς ἐδούπησεν Ὀδ., ἔξω μέντοι αὐτῶν, κ. οὐκ ἐπ' αὐτοῖς, ἤγουν ἄνω*

ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοὶ, ἔνθα Καλυψὼ
ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, αὐδήεσσα,
ἥ μ' ἐφίλει τ', ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω;
ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
σοί τε, καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ, ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν
αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

αὐτῶν, ἵνα μὴ προσαραχθεὶς αὐτοῖς βλαβῇ. — Sch.: διήρεσα (ξ', 351). ἀπεσπασάμην ταῖς χερσὶ τὸ ὕδωρ. ὥσπερ κώπαις ταῖς χερσί μου διενηξάμην. — οὐκέτι eodem sensu dixit, quo in superioribus 223. praeterea Scyllam haud conspexit, idque magno suo bono; nam si conspexisset, oppugnasset illam et periisset. v. 112—123. Am. Q. νοθεύονται δύο. (sic etiam Harl., quibus libris obtemperans W haec uncis inclusit.) τί γὰρ, εἰ εἶδεν (quid tum, si Ulyssem vidit), ὅπου οὐ δύναται ὁρμᾶν ἡ Σκύλλα, ἀλλ' ἐνίδρυται τῷ σπηλαίῳ; — qui in rectam ipse viam rediens: ἢ τάχα, inquit, ἐμὲ οὐκ εἴασεν εἰς αὐτὴν ἰδεῖν, ἀλλὰ διεξεπέρασα. etiam Sch.: εἰσιδέειν. ἰδεῖν, συντυχεῖν. — αὐδήεσσα. κ', 136 etc. — ἐφίλει. η', 256. — ἐκόμει. ζ', 207. — ἀριζήλως εἰρημ., h. e. ἀριδήλως, ἐκδήλως. v. Scholl. et ann. ad Il. ν', 244.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Ν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ν ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Κοιμώμενον Ὀδυσσέα μετὰ τῶν δώρων ἐκτιθέασιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων. καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ὑποστρέφουσαν λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν, Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ ὄντι τῷ Ὀδυσσεῖ συμβουλεύει περὶ τῆς μνηστηροφονίας, καὶ τὰ χρήματα ἔν τινι σπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσσέα.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ν.

ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΑΠΟΠΛΟΥΣ ΠΑΡΑ ΦΑΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΑΦΙΞΙΣ ΕΙΣ ΙΘΑΚΗΝ.

Finita narratione Ulyssem novis muneribus honorari jubet rex Phaeacum.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
„Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ὑψερεφὲς, τῷ σ' οὔτι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀΐω
ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ·

Annotationes. Vers. 1, 2. λ', 332, 333. „κηληθμῷ. Plut. de Solertia animalium: ἡδονῆς τὸ μὲν δι' ὤτων ὄνομα κήλησίς ἐστι, τὸ δὲ δι' ὀμμάτων γοητεία. v. Menagii Annott. ad Laert. lib. 7. p. 191.“ *E Cl.*

4—9. Am. Q. et Harl.: χαλκοβατὲς δῶ (θ', 321 etc.). νῦν κυρίως κεῖται ἡ λέξις. τοιαῦτα γὰρ τὰ τοῦ Ἀλκινόου βασιλέως· χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατο (η', 86), καὶ τὰ ἑξῆς. Sch.: χαλκοβατές. ἤτοι χαλκοῦν ἔδαφος ἔχον, ἢ χαλκοῦς ἔχον τοὺς βαθμοὺς τῶν θυρῶν. v. ann. ad η', 83. — ὑψερεφὲς, ὑψηλόν. δ', 15, Il. ω', 281 etc. — Am. Q. et B.: τῷ σ' οὔτι. ἐπειδὴ τὸ ἐμὸν οἴκημα κατέλαβες, διὰ τοῦτο νομίζω σε οὐκέτι πλανηθέντα ἐπανελθεῖν εἰς τὸν οἶκον, ἀλλὰ χωρὶς πλάνης, εἰ καὶ πρότερον κακὰ ἔπαθες. — Sch.: παλιμπλαγχθέντα. ὀπισθόρμητον γενόμενον. — ἂψ ἀπονοστήσειν, rediturum esse domum. ω', 471, Il. α', 60 etc. Am. Q.: εἰ καὶ μ. πολλά. τοιοῦτόν ἐστιν, ὃ λέγει· εἰ καὶ ἀγνωμόνως ἡ τύχη σοι κέχρηται, κ. ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐναντιοῦται, ἀλλ' οὐ νῦν οἴομαί σε ἁμαρτεῖν τῆς πατρίδος, ἡμῶν προπεμπόντων. — E: ὅτι προοιμίῳ ἐπιστρεπτικῷ εἰς προσοχὴν (attentionem) Ἀλκίνοος χρᾶται τούτῳ ὑμέων — ἀοιδοῦ, δύο ταῦτα λέγων ἐξαίρετα δοκοῦντα τοῖς Φαίαξι, τὸ ἀεὶ πίνειν, κ. τὸ ἀκούειν ἀοιδοῦ, τοῦ Δημοδόκου δηλαδή. ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐφιέμενος ἀντὶ τοῦ ἐντελλόμενος, ὅθεν καὶ ἐφημοσύνη κ. ἐφετμὴ ἡ ἐντολή. (εἴρω. β', 162.) γερούσιος δὲ οἶνος, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι (δ', 259), ὁ ἐν τῷ τῶν γερόντων ἤτοι τῶν ἐντίμων συμποσίῳ πινόμενος. σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τῷ πίνειν καὶ τὸ ἐσθίειν συνεξακούεται· νικᾷ δὲ ὅμως ἐκφωνεῖσθαι τὸ πίνειν, ἐπεὶ καὶ συμ-

εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ ἐνὶ χηλῷ
κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλα τε πάντα
δῶρ', ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν,
ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
* ἀνδρακάς! ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι."

collata postridie mane a proceribus munera ipse rex apte collocat in nave;

"Ως ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
νῆ' ἄρ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,

πόσιον ἡ τοιαύτη σύνταξις καλεῖται, κ. εἰλαπίνη (α', 226) ὡς ἐπὶ πολύ. — τὸ δὲ ἀκουάζεσθε (ι', 7, Il. δ', 343) δῆλον ὅτι τοῦ ἀκούειν ἐστὶ παραγωγή.

10—15. ἐϋξέστῃ. ζ', 75 etc. — χηλῷ. β', 339. — Sch.: πολυδαίδαλος (ζ, 15 etc.). ὁ ποικίλος κ. μετὰ τέχνης κατεσκευασμένος· ἢ εἰς τὸ δαιδάλλεσθαι κ. ποικίλλεσθαι εὔθετος. verba εἰς — εὔθετος adscripsit etiam Am. B.; et similiter E: ὅτι χρυσὸν πολυδαίδαλον Ἀλκ. ἐνταῦθα λέγει τὸν ἀργὸν, κ. ἀκατέργαστον, καὶ εἰς πολλὰ δαιδάλλεσθαι ἐπιτήδειον. τοιοῦτος δὲ ὁ τῶν ταλάντων, ἃ φθάσας ἔλαβεν ἐκ τῶν Φαιάκων Ὀδυσσεύς (ϑ', 393. cf. Il. ι', 122). — Am. B.: δῶρ' ὅσα Φαιήκων. ἀντὶ τοῦ ὑμεῖς· οὐ γὰρ ἄλλοι τινὲς ἦσαν οἱ δόντες. βουληφόροι ἄνδρες. Il. ε', 180.: Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων. cf. Il. β', 24 etc. — τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα. intell. ἀπύρους, ἀναθεματικοὺς, ut Il. ι', 122, ψ', 267, 885. ceterum v. γ', 440, ϑ', 434, Il. σ', 344 etc. friget Eustathii scriptura ἠὲ λέβητα, cui et ipse praefert vulgatam, quam ἐν τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων reperiri ait, collato 217. τότε γὰρ ἔσονται, inquit, ἀνδρακὰς τρίποδες δεκατρεῖς, καὶ λέβητες δεκατρεῖς, ὃ κρεῖττον. — τιμιώτερον δὲ λέβητος ὁ περικαλλὴς τρίπους (217). διὸ καὶ Ἥφαιστος ἐν Ἰλιάδι (σ', 373) ἀσχολεῖται εἴκοσι τρίποδας τεύχων. — τὸ δὲ ἀνδρακὰς (viritim) ὀξύνεται μὲν κατὰ τὸ ἑκὰς, κ. ἀγκὰς, κ. ἐντυπάς. δηλοῖ δὲ τὸ κατ' ἄνδρα etc. A. 1., Am. Q. et B.: ὁ λόγος, κατὰ ἄνδρα νῦν προδῶμεν, ὕστερον δὲ ἐκ τοῦ δήμου ἀναπραξώμεθα. Ap. emendatus: ἀνδρακάς. κατ' ἄνδρα, ἐπιῤῥηματικῷ τῷ τύπῳ, ὡς ἐν τῷ ἑκάς. (mire libri: ὡς ἐν ἑκάστῳ. scil. dederat librarius ἐν ἑκὰς, omisso articulo, quem quoniam addendum esse sensit, inculcavit post ἑκὰς, superscriptis numeris, ne litura foedaret librum; itaque mox, neglectis numeris, verba ἑκὰς τῷ coaluere. — Barn. non male: αὖτις. — ἀγειρόμενοι, nobis colligentes. medium. E: τὸ ἀγείρειν ἐκ τοῦ δήμου τὰ δωρηθέντα σμικροπρεπὲς μὲν, ἔθος δὲ ὅμως παλαιὸν, κατὰ τὰς λεγομένας συνδοσίας κ. διανομάς. — Am. Q. et B.: τισόμεθ'. εἰσπράξομεν, ἀποτῖσαι τὸν δῆμον τοῖς νῦν δοκοῦσιν (imo δεδωκόσιν vel δώσουσιν) ἀναγκάσομεν. τὸ δὲ προικὸς γενική ἐστιν ἀντὶ αἰτιατικῆς, ὥς φησιν Ἡρωδιανός. Sch.: τισ., εἰσπραττόμεθα (scrib. εἰσπραξ.), ἢ ἀποληψόμεθα. ἡ προικὸς γενικὴ ἀντὶ τοῦ προῖκα. (E: — Ἀττικὸς ἀνὴρ οὕτω φράζει· τὸ γὰρ κοινότερον προῖκα χαρ. —) ὁ γὰρ νοῦς· χαλεπὸν γὰρ κ. ἀδύνατον, ἕνα δωρεὰν τοσαύτην χαρίσασθαι.

16. π', 406, σ', 50 etc.

17. η', 229, Il. α', 606.

18. β', 1 etc.

19—26. ἐπεσσεύοντο. Il. β', 86, 150 etc. — Am. Q.: εὐήνορα χαλκόν. τὸν κοσμοῦντα τὸν ἄνδρα. εὐήνορα οἶνον dixit δ', 622, ubi v. ann. — Am. Q.: καὶ — Ἀλκινόοιο. ὅρα τὴν κατ' ὀλίγον προκοπήν (progressum et velut gradus benevolentiae atque officiorum). τὰ μὲν γὰρ πρῶτα ὡς ἱκέτης δέδεκται, κ. οὐδὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ἤγειρεν ὁ βασιλεὺς αὐτόν. ἀμέλει (scrib. αὐτὸν ἀμελῆ, neglectum.) καὶ ὀνειδίζεται ὑπὸ Ἀρήτης (η', 159.), Ἀλκίνο', οὐ μέντοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε, Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ'

αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς, ὑπὸ ζυγὰ, μή τιν' ἑταίρων
βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς·
οἱ δ' εἰς 'Αλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.

tum bovem immolat Jovi et epulas instaurat. impatientia Ulyssis.

Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος 'Αλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
* *μῆρα δὲ κείαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα,*
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ 'Οδυσσεὺς
πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανῆμαρ
νειὸν ἀν' ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον
(ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι),
ὣς 'Οδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
'Αλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον·

postquam sol occidit, vale dicit Alcinoo et Phaeacibus.

„'Αλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,

ἐσχάρῃ. μαθὼν δὲ τὴν σύνεσιν ὁ βασ. δώροις τετίμηκεν αὐτόν. νῦν δὴ καὶ ὑπηρετεῖν οὐκ αἰσχύνεται. cf. E. Am. B.: εὖ κατέθηχ'. κατατεθῆναι παρὼν ἐποίησεν, ὡς τὸ λοῦσέ τε καὶ ἤλειψε. (imo: ἔχρισεν. v. κ', 450.) — ζυγὰ, *transtra*. ι', 99 etc. — Sch.: βλάπτοι. ἐμποδίζοι. cf. 34. — σπερχοίατ'. ἐπείγοιντο. v. Il. τ', 317. — οἱ δέ. proceres Phaeacum. — δαῖτ' ἀλ., *convivium apparabant*. α', 374. — „ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. Virg. Aen. 1, 229.: — *qui res hominumque deumque Aeternis regis imperiis*. et 10, 100.: — *rerum cui summa potestas.*" Cl. — μῆρα. γ', 179 etc. — κείαντες. ι', 231. Harl.: μῆρα δὲ κήαντες. οὕτως 'Αρίσταρχος. (ut margo codicis A. 1. et ipse Alterus ex aliquot suis libris, sed A. 1. in ordine et A. 2.: κείαντες.) Sch.: κήαντες. καύσαντες. ab ἔκηα (γ', 273 etc.). v. Matth. §. 239. — δαίνυντ' ἐρ. δ. γ', 66 etc.

27. δ', 17.

28—37. Δημόδοκος, λ. τετ. θ', 472. — παμφανόωντα. Il. β', 458 etc. — δῦναι, *occidere* solem. cf. 33, 35. — δὴ γὰρ, ἤδη γ. — μενέαινε, *cupiebat*. ε', 341 etc. — πανῆμαρ, *toto die*, semel dixit, sicut ἐννῆμαρ, ἐξῆμαρ, τῷ παν correpto, ut in ἄπαν, πρόπαν, πανημέριος. Harl.: " 'Αριστοφάνης οὐκ ἐν συνθέσει φησὶ τὸ πάνῆμαρ, ἀλλὰ πᾶν, εἶτα κατιδίαν τὸ ἦμαρ. Porsonus: „Legere tum debebat," inquit, „ᾧ πᾶν ἦμαρ." cujus sententiae Buttmannus haud subscribens usum correpti α in voce πᾶν Epicis tribuisse putat Grammaticum. falsi sunt ambo viri doctissimi mendosa scriptura: neque enim ἀλλὰ πᾶν, sed dedit haud dubie Schol. ἀλλ' ἅπαν, quod metro congruit, quamvis minime admittendum. — νειὸν — ἄροτρον. κ', 353, ν', 703. E: οἴνοπες βόες ἢ μέλανες διὰ τὸ μέλας οἶνος (ε', 265 etc.), ἢ πυῤῥοὶ διὰ τὸ οἶνος ἐρυθρός (ε', 165.). — κατέδυ, *solet occidere*. — Am. Q.: βλάβεται. ἤτοι κωλύεται τὴν βάδισιν διὰ τὸν πολὺν σκοπόν. imo: κόπον, *lassitudinem*. — Harl.: ὡς 'Οδυσῆ (sic). τὸ πλῆρες 'Οδυσσῆϊ ('Οδυσῆϊ). ὡς ἥρωϊ Λαομέδοντι (Il. η', 453). Buttm.: „scripsit itaque 'Οδυσῆ." ferri potest 'Οδυσῆ', elisa ι littera, ut passim, nec fortasse ἥρῳ scribendum est loco isto Iliadis, sed relinquendum ἥρωϊ, media correpta. — ἀσπαστὸν, *gratum*. ε', 398 etc. — φιληρ. ε', 386 etc. — Sch.: πιφαυσκόμενος. (β', 44 etc.) φανεροποιῶν.

38. θ', 382 etc.

πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί·
ἤδη γὰρ τετέλεσται, ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμὸς,
πομπὴ, καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
νοστήσας εὕροιμι, σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
κουριδίας, καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
παντοίην, καὶ μήτι κακὸν μεταδήμιον εἴη.“
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπε.
καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο·
  „Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διῒ πατρὶ
τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.“

ultimum distributo vino, fausta precatus reginae, ad navem proficiscitur.

  Ὣς φάτο· Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσιν
ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
* αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  „Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
ἔλθῃ, καὶ θάνατος, τάτ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται!

39—46. *σπείσαντες*, *postquam libaveritis*, finito convivio. v. 53—56, γ', 332—342, etc. — *ἀπήμονα*, *incolumem*. ο', 436, κ', 551 etc. — Am. B.: *χαίρετε δ' αὐτοί*. οἱ παλαιοὶ καὶ ἐν τῷ ἀφίστασθαι τὸ χαῖρε ἔλεγον, ὥσπερ τὸ σώζου νῦν φαμέν. — *οὐρανίωνες*, οὐράνιοι. η', 242 etc. cf. 55. — Am. Q.: *ὄλβια ποιήσειαν*. ἄλλο ὄλβος, ἄλλο πλοῦτος, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις (ξ', 206) ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε. εὔχεται οὖν τὰ δῶρα ἐπὶ εὐδαιμονίᾳ αὐτῷ γενέσθαι· οὐ γὰρ ἐν πλούτῳ μόνῳ τὴν εὐδαιμονίαν ὁρίζεται. — *ἀρτεμέεσσι* Scholiastae Am. B. est σώοις, ἀρτίοις, ἀνελλιπέσιν, ὑγιῶς ἔχουσιν. sed Am. Q., τροπικῶς dictum putans: τοῖς πιστοῖς, inquit, κ. ἀκεραίοις. ἐκ γὰρ τῆς ἀρτιότητος τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἀπεκληρώσατο. E: *ἀρτεμὴς* καὶ νῦν (ut Il. ε', 515.: ὡς εἶδον ζωόν τε κ. ἀρτεμέα προσιόντα.) ὁ ὑγιὴς, καὶ ὡς εἰπεῖν ἀκέραιος, κ. ὅλος, ὡς οἱονεὶ ἀτεμὴς (!), ἢ καὶ ἄρτιος. ἐξ οὗ δοκεῖ κατὰ τοὺς παλαιοὺς παρωνομάσθαι καὶ ἡ παρθένος Ἄρτεμις. Sch.: ὑγιέσι καὶ πιστοῖς. imo ὑγιέσιν, ἢ π. menda frequens: v. ann. ad Il. α', 114. — *ἐϋφραίνοιτε*, *oblectetis*, juvetis. cf. 61, 62. — *κουριδίας*. v. Il. α', 114. — Am. Q. et B.: *θ. δ' ἀρετὴν ὀπ.* νῦν τὴν εὐδαιμονίαν, ὡς τὸ *ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ* (τ', 114). cf. θ', 329. — *μεταδήμιον*, *domesticum*. θ', 293.

47, 48. η', 226, 7. cf. θ', 398.

49—54. v. η', 178—183. *ἐπισταδὸν*, *adstans*. μ', 392.

56. *ἐξ ἑδρέων*. scil. ἀναστάντες. variantem scripturam ἑδέων commemoravit E, quae non displicet, cujusque ἑδρέων videtur esse interpretatio. v. Il. α', 534, 581. Ap., citato ζ', 42.: ἕδος, ἕδρα.

57—61. *δέπας ἀμφ.* γ', 63 etc. E: σημείωσαι, ὅτι πρόποσίς ἐστί τις καὶ ὅπερ ἐνταῦθα ποιεῖ Ὀδ. προτείνει γὰρ τῇ ἑστιάτορι δέπας, ὥστε πιεῖν, καθὰ καὶ ἐν Ἰλιάδι (ι', 224.) ὁ αὐτὸς τῷ Ἀχιλλεῖ, κ. ἐν τοῖς ἑξῆς δὲ (dicit ξ', 114, sed fallitur.) τῷ δούλῳ Εὐμαίῳ. καὶ γὰρ τὸ *πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δείδεκτ' Ἀχιλῆα* προπόσεως ἦν, καθ' ἣν πληροῦντες δέπας ἐδίδουν πρός τινα, ὡς κ. νῦν Ὀδ. τῇ Ἀρήτῃ. κ. ἦν, φασὶ, κυρίως προπίνειν τὸ πρὸ ἑαυτοῦ διδόναι τινὶ πίνειν. — *διαμπερὲς*, *in perpetuum*. δ', 209 etc. — *τάτ' ἐπ. ἀ. πέλονται*, *quae accidunt*

* αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ
παισί τε, καὶ λαοῖσι, καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ."
Ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας·
τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ὄπασσε κομίζειν,
ἡ δ' ἄλλη σῖτόν τ' ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.

ibi, receptis donis reginae, cubitum it Ulysses, dormiensque cito domum deducitur.

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
αἶψα τάγ' ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν,
καδδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε, λίνον τε,
νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὕδοι,
πρύμνης. ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
σιγῇ· τοὶ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῗσιν ἕκαστοι
κόσμῳ, πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνεῤῥίπτουν ἅλα πηδῷ·
καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
ἡ δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,

hominibus. ο', 407.: *πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη Νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.* — *νέομαι*, eo, abeo, abibo. v. ann. ad μ', 383. — *οἴκῳ.* codd. Harl. et A. 3. in ordine: *χώρῳ*, ut 228, κ', 271, ο', 260. dittographia.

66. Harl. in margine: *γυναῖκας. ἡ ἑτέρα τῶν Ἀριστάρχου νέεσθαι εἶχε.* etiam A. 1.: *γρ. νέεσθαι.*

67. *φᾶρος — χιτῶνα.* θ', 392.

68. *πυκινὴν*, *firmam.* — *ὄπασσε.* sic 2 MSS., quos Thom. Bentlejus adhibuit, item Ald. 3. et Cephal. 2. ceteri libri minus eleganter: *ἔπεμπε.* putide E: *τὸ ἔπεμπε δὶς εἶπε διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον.* ι', 89.: *τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας* etc.

71—77. Am. Q.: *πομπῆες* (γ', 325 etc.) *ἀγ. οἱ Φαίακες οἱ μέλλοντες εἰς Ἰθάκην τὸν Ὀδυσσέα διασῶσαι. ἀγαυοί.* β', 209 etc. — *καδδ' ἄρ' Ὀδ. στόρεσαν.* tmesis. v. Il. ω', 798. — *ῥῆγός τε, λίνον τε.* Il. ι', 661. — *νηὸς πρύμνης.* μ', 411. — *ἰκριόφιν.* γ', 353 etc. — *νήγρετον, νηγρέτως, ἀνεγέρτως.* cf. 80. hymn. in Ven. 178.: *ὄρσεο, Δαρδανίδη! τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;* — *κόσμῳ*, κατὰ κόσμον, *rite atque ordine.* Il. μ', 225, Od. θ', 179. — Sch.: *πεῖσμα, τὸ ἀπόγειον σχοινίον.* ζ', 269, κ', 96 etc. — *ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο*, *a saxo perforato*, quod pro ancora fuit; habuit autem foramen ad alligandum funem. *εὐνὰς* vocat poëta Il. α', 436, ubi v. ann. scopulum excavatum intelligit E, quem scopulum Lycophron dixit *γρώνην* (v. Schn. v. *γρῶνος*), similiterque Sch.: *εἰώθασιν ἐπὶ τῶν λιμένων τρυπᾷν τοὺς λίθους.* sed minus illi probabiliter. praeterea E notavit prothysteron: „*πρῶτον γὰρ ἀπολυθεῖσα τοῦ ἔξω δεσμοῦ ναῦς εἶτα ἀποπλέει.*"

78—85. *ἔνθ'*, *ibi*, tum. — *ἀνακλινθέντες*, *reclinati*, remis suspensi. — *ἀνεῤῤ. ἅλα πηδῷ.* η', 328. — *ἄγχιστα ἐοικώς.* ζ', 152. „Virg. Aen. 6, 522.: *dulcis et alta quies, placidaeque simillima somno.*" E Cl. — Am. B.: *ἡ δ', ὥστ' ἐν πεδίῳ. εὖ τῇ παραβολῇ κέχρηται. ὥσπερ γὰρ οἱ ἵπποι τρέχοντες ἐκ τῶν ὀπισθίων μερῶν διεγείρονται, οὕτω καὶ ἡ ναῦς ἐλαυνομένη ἐκ τῆς πρύμνης κουφίζεται. τετράοροι. τετράσειροι, τέσσαρες ἐζευγμένοι ἵπποι.* Ap. h. v.: *τέθριπποι*, Hesych.: *τέσσαρες ἐπὶ τοῦ τεθρίππου ὑπεζευγμέ-*

πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
ὑψόσ' ἀειρόμενοι ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον,
ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
ἡ δὲ μάλ' ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον, οὐδέ κεν ἴρηξ
κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν·
ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε' ἔχοντα,
ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅστε μάλιστα
ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἠοῦς ἠριγενείης,
τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς.

appellit navis ad Phorcynis portum et antrum Naïadum.

Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμὴν, ἁλίοιο γέροντος,

νοι. — *ἱμάσθλης.* ζ', 320 etc. — *ὑψόσ' ἀειρ.* μ', 249. — *ῥίμφα πρ. κέλευθον.* Il. ξ', 282 etc. „Virg. Georg. 3, 103.: *nonne vides, cum praecipiti certamine campum Corripuere, ruuntque effusi carcere currus; Cum spes arrectae juvenum, exsultantiaque haurit Corda pavor pulsans: illi instant verbere torto, Et proni dant lora; volat vi fervidus axis; Jamque humiles, jamque elati sublime videntur Aera per vacuum ferri atque assurgere in auras.* cf. Aen. 5, 144—147, Macrob. Sat. 5, 11.“ *E Cl.* Heyn. ann. ad Georg. l. c. comparari jussit Il. ψ', 362—372. — *κῦμα — θαλάσσης.* similiter Il. α', 481.: — *ἀμφὶ δὲ κῦμα Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰούσης· Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.* — *θῦε* τροπικῶς, ut λ', 419. — *πολυφλοίσβοιο θαλ.* Il. α', 34 etc.

86—89. Am. Q. et B.: *ἡ δὲ μάλ' ἀσφ.* ἀσφαλῶς κυρίως ἐπὶ τῶν μὴ σφαλλομένων, *ἐμπέδως* δὲ ἐπὶ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἐῤῥιζωμένων, ἡ δὲ ναῦς οὔτε ἄσφαλτός ἐστιν, οὔτε ἐν τῷ πεδίῳ ἐῤῥίζωται· εἴληπται οὖν εἰς ἔμφασιν τῆς ἀκλινοῦς κ. μὴ σφαλλομένης ἐν τῷ πλῷ. cf. E. — *ἴρηξ κίρκος — πετεηνῶν.* cf. Il. χ', 139, ρ', 757, infra ο', 525, 526, Batrachom. 49. — *ὁμαρτ.*, *assecutus fuisset.* Il. μ', 400 etc. — „*κύματ' ἔταμνεν.* Virg. Aen. 10, 166.: *Massicus aerata princeps* secat aequora *tigri.*“ E Cl. Propert. 3, 9, 35.: *non ego velifera tumidum* mare findo *carina* etc. — *θεοῖς ἐναλίγκια*, *diis similia*, h. e. deorum consiliis, divina.

90, 91. cf. 263, 4, θ', 182, 3, Il. ω', 8.

92. *ἀτρέμας.* Il. β', 200. — *λελασμένος.* Il. π', 538 etc. E de metro hujus versus: ὅτι σεμνὸς ἐνταῦθα στίχος κατὰ τὸ ὁλοδάκτυλον τὸ *δὴ τότε — ἐπεπόνθει*, ὁποῖον σὺν ἄλλοις καὶ ἐν Ἰλιάδι (π', 776) τὸ *κεῖτο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.* — imago pulcherrima sapientis securi, quam tamen sublimitate superat narratio Evangelistae de Christo, dormiente per tempestatem, Matth. 8, 24.: *καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε.*

93—95. Am. Q.: *εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε.* ἕως οὗ ὑπερανέτειλεν. Il. λ', 735.: *εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης, Ξυμφερόμεσθα μάχῃ.* Il. χ', 318.: *Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ.* v. ibi ann. E: ὅτι μετρῶν ὁ π. τὸν ἐκ Φαιάκων ἕως καὶ (deleamus, suadeo, *καὶ*, tanquam ortum ex —ως praegresso.) εἰς Ἰθάκην πλοῦν μιᾷ νυκτὶ ἀνυσθῆναι αὐτὸν ἱστορεῖ. φησὶ γοῦν, *εὖτ' — ἠριγενείης*, ὁ καὶ Φωσφόρος διατοῦτο καλούμενος etc. — *προσεπίλνατο*, προσέπλαζε (λ', 582), *appropinquabat.* — *ποντοπόρος νηῦς.* 161, μ', 69 etc.

96—104. *Φόρκυνος.* 345, α', 72. Sch.: *Φόρκυν* δαίμων θαλάσσιος, τὸ πρότερον διατρίβων πρὸς τῷ Ἀρυμνίῳ (?) λεγομένῳ ὄρει τῆς Ἀχαΐας, οἰκῶν τε τὴν Φόρκυνος ἀπ' αὐτοῦ καλουμένην βῆσσαν, κάτω δὲ, (postea vero. forte exci-

ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
ἀκταὶ ἀποῤῥῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι,
αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ' ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
νῆες ἐΰσσελμοι, ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδὲς,

dit δέ.) φανὲν αὐτῷ (h. e. φανέντος), καταλιπὼν τὰς τρίβους ταύτας, ἀφίκετο εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, κ. τόπον ἐκλεξάμενος ἐπιτήδειον αὐτῷ ἐνταῦθα ᾤκησε. λέγεται (malim ἐλέγετο) δὲ Ἄμμος ὁ τόπος· προσορμίσας (δὲ) εἰς τὸν τῆς Ἰθάκης λιμένα ἠξίωσεν αὐτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ προσαγορεύεσθαι Φόρκυνος. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἡροδότῳ (scrib. Ἡροδώρῳ. *Buttm.*). — προβλῆτες ἀκταί. ε', 405. „Aen. 3, 699.: *projectaque saxa Pachyni.*" Cl. — ἀποῤῥῶγες, *praeruptae.* ι', 359 etc. — E: ποτιπεπτηυῖαι δὲ αἱ προσπεπτωκυῖαι πρὸ τοῦ λιμένος, κ. εἰς σκέπην οὖσαι τῶν ἀνέμων. Sch.: ἔσω νενευκυῖαι. „Virg. Aen. 1, 163.: *insula portum Efficit objectu laterum, quibus omnis ab alto Frangitur, inque sinus scindit sese unda reductos.*" E Cl. — σκεπόωσι, *arcent*, defendunt, a σκεπόω, σκεπάω, σκεπῶ, unde σκεπάζω, ut a πετῶ πετάζω, a βιβῶ βιβάζω, notante E. — δεσμοῖο, πείσματος. 77. „Virg. Aen. 1, 170.: *fronte sub adversa scopulis pendentibus antrum; Intus aquae dulces, vivoque sedilia saxo, Nympharum domus. hic fessas non vincula naves Ulla tenent, unco non alligat ancora morsu.*" Cl. — ἐΰσσελμοι. β', 390. Ald. 3. et Cephal. 2.: ἐΰσελμοι. sic etiam E β', 390.; nec sane metro opus alterum σ, verum id juvat et usu receptum est, ut hujusmodi alia sexcenta. — Sch.: ὅταν ὅρμου μέτρον ἵκωνται. ὅταν πρὸς τὸ ὁρμισθῆναι ἀφίκωνται. τὸ μέτρον, ἢ τὸ ἀναπλῆρες τῆς καταγωγῆς. — ἐπὶ κρατὸς λιμένος. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς. — Ap.: τανύφυλλος. (346.) τεταμένα φύλλα ἔχουσα, οἷον μακρόφυλλος. sic item Hesych.; sed v. annotata inferius ad 372. — ἐλαίης. ε', 477 etc. — ἐπήρατον, *excelsum.* δ', 606. — ἠεροειδὲς, *obscurum.* β', 263 etc. etiam Il. ε', 770. nescio an ἠεροειδὲς ἴδεν significet *obscure videre solet*, h. e. velut per nebulam, ut conspici solent longinquiora. prudenter de hoc *antro* Geographus libro 1, 59.: ἔν τε τῇ Ἰθάκῃ οὐδέν ἐστιν ἄντρον τοιοῦτον, οὐδὲ Νυμφαῖον, οἷόν φησιν Ὅμηρος. βέλτιον δὲ αἰτιᾶσθαι μεταβολὴν, ἢ ἄγνοιαν, ἢ κατάψευσιν τῶν τόπων κατὰ τὸ μυθῶδες. B.: „de hoc Nymphaeo allegorice explicando inanissimus extat Porphyrii libellus, quem ineptiis id genus suis et aliorum auxit Goensius, oblitus tamen Jo. Bellonii, qui, anno 1601, de Naïadibus Homericis Italica lingua sermonem vulgavit. Cum antrum revera hic fuisse Nympharumque sacrum testetur Artemidorus Ephesius, lusus naturae in lapidum forma et in stillicidiis stalagmatumque concretionibus poëtica phantasia vatem expressisse puto. nec in duabus portis mysteria videntur esse quaerenda: borealis fuit descensu facilis, et qua incolae uterentur; australis inaccessa, et hinc deorum propria fuisse dicitur." Montbel.: „Selon Strabon (1, 59.), cet antre des Nymphes n'existait pas dans l'île d'Ithaque. Au contraire, d'après M. Le Chevalier (Voy. de la Troade 1, 66. [cf. Völcker. p. 69. et, quem laudavit, Gell. Itiner. p. 393—395.]), on le voit encore près du port Vathi. Porphyre, auteur d'une dissertation sur l'antre des Nymphes (De antro Nympharum c. 2., ed. de Leyde, 1792.), affirme, d'après Cronius, que tous ceux qui ont donné des descriptions d'Ithaque, n'ont nullement parlé de cette grotte. C'était là surtout ce que devait établir Porphyre, qui explique tout ce passage allégoriquement, et qui n'y voit que le symbole de la cosmogonie. M. Daunou, dans son excellent article sur Porphyre (Biogr. univ., art. Porphyre), a donné une analyse rapide du système de Porphyre. J'y renvoie. Pope (Notes up. books 13, 124.) dit qu'un auteur, qu'il ne nomme pas (another person), donnait un sens obscène aux 11 vers relatifs à l'antre des Nymphes. Avec des allégories on peut tout supposer." mutila sunt, quae ad haec Homerica adscripsit Am. B., apud quem quod legitur καὶ ἄνδρας (λέγει) τὰ σώματα, scribendum est καὶ κρατῆρας τὰ σ. E: ταῦτα δὲ πεπλασμένα εἰσὶν, inquit, ὥς φασιν οἱ

ἱρὸν Νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται.
ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασι
λάϊνοι, ἔνθα δ' ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι·
ἐν δ' ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
φάρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι·
ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν·
αἱ μὲν πρὸς βορέαο, καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν,
αἱ δ' αὖ πρὸς νότου εἰσὶ, θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.

exponitur Ulysses cum bonis suis; quo facto redeunt Phaeaces.

Ἔνθ' οἵγ' εἰσέλασαν, πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα

παλαιοί. διὸ καὶ ὁ Πορφύριος τὸ πᾶν τοῦτο ἄντρον εἰς ἀλληγορίαν μεταλλαξεύει, λέγων καθόλου πᾶν ἄντρον κ. σπήλαιον τῷ κόσμῳ καθιερῶσθαι, κ. πολλὰ γράφων εἰς αὐτὸ, ὡς οἷα τοῦ κόσμου ἄντρου τινὸς ὄντος μεγίστου. ὅπερ ἠεροειδὲς μὲν λέγεται διὰ τὸ τῆς ἀρχεγόνου ὕλης αἰσχρὸν κ. ἀνείδεον, ἐπήρατον δὲ (quod vocab. male interpretatur ἐπέραστον) διὰ τὸ εἶδος κ. τὴν ἐξ αὐτοῦ εἰδοποιητικὴν διακόσμησιν, ἀφ' ἧς καὶ ὁ κόσμος ἐκλήθη. — Νύμφας δὲ ναΐδας ἐκεῖνος ἀλληγορεῖ ψυχὰς ἰούσας εἰς γένεσιν. αἷς κρατῆρας οἱόν τινας κ. ἀμφιφορεῖς ὁ μῦθος τὰ κατ' ἀνθρώπους σώματα. αὐτά τε γὰρ ἐκ γῆς, κ. οἱ κρατῆρες γῇ ὠπτημένοι εἰσίν. οἱ δὲ ὑφασμένοι ἱστοὶ τῶν Νυμφῶν σαρκοποιΐα ἐστὶν ἡ ἐν ὀστοῖς ὁποία καί τισι στήμοσιν. ἢ καὶ θαῦμα ἰδέσθαι λέγεται διὰ τὸ κατὰ φύσιν θεῖον τῆς τοιαύτης ἱστουργίας. ἡ δὲ τοῦ μέλιτος ἐργασία καὶ αὐτὴ ψυχαῖς, φησὶν, οἰκεία διὰ τὸ τοῦ μέλιτος πολυδύναμον, γλυκύ τε ὂν τῇ γεύσει, κ. συναγόμενον ἐξ ἀνθέων ὑπὸ μελισσῶν· ὧν τῇ κλήσει αἱ δικαίως βιοτεύουσαι ψυχαὶ ὀνομάζονται, κ. πρὸς τὰ θεῖα τῇ καθαρότητι ἢ καθάρσει στρεφόμεναι, μέλισσαι καλούμεναι κ. αὐταὶ, διότι καὶ καθαρτικῆς ἐστι τὸ μέλι δυνάμεως κ. συντηρητικῆς (conservantis)· τραύματά τε γὰρ χρόνια μέλιτι ἐκκαθαίρονται, κ. πολλὰ τῷ μέλιτι μένει ἄσηπα. καὶ οὕτως ἱκανῶς (satis, multum) ἐνδιατρίψας ὁ φιλόσοφος κατά τινα μυῖαν (velut musca, studiosissime. Plautus Merc. 2, 3, 26.: *musca est meus pater: nil potest clam illum haberi.*) τῷ Ὁμηρικῷ μέλιτι λέγει καὶ τὰς δύο πύλας τοῦ ἄντρου καρκίνον εἶναι κ. αἰγόκερων, ὧν διὰ μὲν αἰγοκέρωτος ἐδόξαζόν τινες ψυχὰς ἀνιέναι, διὰ δὲ καρκίνου καταβαίνειν, ὡς εἶναι τὸν μὲν καρκίνον βόρειον κ. καταβατικὸν, αἰγόκερων δὲ νότιον κ. ἀναβατικὸν ψυχῶν εἰς θεούς. διὸ καὶ θεωτέρας εἶναι αὐτάς. καὶ τοιαῦτα λαλεῖ πολλὰ, γλαφυρότητι λήρων πυκάζων τὸ τοῦ μύθου γλαφυρὸν ἄντρον. qui ejusmodi nugas silentio praeterire soleam, has adscripsi nugacissimas, quoniam pondus illis addidit Porphyrii nomen et multorum scriptorum commemoratio in utramque partem. — νηϊάδες, quae praesunt fontibus puteisque. v. Serv. et interpp. Virgilii ad Eclog. 10, 9, Hygin. fab. 182 etc. κοῦραι Διὸς audiunt 356.

105—111. ἀμφιφορῆες, *amphorae.* β', 290. — τιθαιβώσσειν E dictum putat pro τιθοβώσσειν, ut Πυλαιμένης et μεσαιπόλιος, de quibus ad Il. ν', 361.; sed v. Schn. et Riemer. h. v. Ap. emend.: τιθαιβώσσουσι. τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἐπὶ τῶν μελισσῶν. οἷον ἀποτίθενται τὴν βόσιν, τουτέστι τὴν τροφὴν ἀποθησαυρίζουσι. similiter Sch. — Am. Q.: φάρεα ἁλιπόρφυρα. ἐοικότα τῇ θαλάσσῃ πορφυριζούσῃ. v. ζ', 53. — ἀενάοντα, *perennia.* — θύραι. v. 370. — Sch.: καταβαταὶ (sic) ἀνθρ. βάσιμοι, δι' ὧν κατάβασίς ἐστιν ἀνθρώποις. — θεώτεραι, θεῖαι. cf. μ', 185. Am. B.: θειότεραι κ. ἄβατοι ἀνθρώποις. ἐπὶ δὲ τῶν δύο θυρῶν ἐν τῷ διαιρεῖν φησιν (scrib. ὅ φησιν) αἱ μὲν, αἱ δὲ, ἐνδέχεται, τὴν μίαν ἑκάστην θύραν δίθυρον εἶναι. cf. β', 344, 5.

113—118. πρὶν εἰδότες, *jam ante gnari* portus illius. E: — ὅτι πάνυ πιθανῶς ἐνταῦθα ἐῤῥέθη τὸ πρὶν εἰδ., ἵνα εἰκοτολογηθῇ τὸ ἐν νυκτὶ τολμῆσαι τοὺς Φαίακας ἐπεῖξαι κατὰ τῆς χέρσου κώπαις ὅλαις τὴν νῆα· ὅπερ οὐκ ἂν ἐποίησαν οὔσης νυκτὸς, εἰ μὴ ἀκριβῶς ᾔδεισαν. — ἡ μὲν, ἡ ναῦς. ellipsis

ἠπείρῳ ἐπέκελσεν, ὅσον τ' ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
σπερχομένη, τοῖον γὰρ ἐπείγετο χέρσ' ἐρετάων·
οἱ δ', ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
αὐτῷ ξύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
καδδ' ἄρ' ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ,
ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν, ἅ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πώς τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
πρίν γ' Ὀδυσῆ' ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο·
αὐτοὶ δ' αὖτ' οἰκόνδε πάλιν κίον.
Οὐδ' Ἐνοσίχθων
λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν·

Neptuni irati colloquium cum Jove.

„Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι

frequens: v. 81, 86, β', 429, 434 etc. — *ὅσον τ' ἐπὶ ἥ. πάσης, ad dimidium totius* navis. — *τοῖον* pro *τοίων* A. 2. v. α', 209 etc. E quoque: *τοῖον γὰρ ἐπείγετο χερσὶν ἐρετάων, ἤγουν οὕτω γὰρ ἤπειγον αὐτὴν οἱ ἐρέσσοντες, ταυτὸν δ' εἰπεῖν ἔσπερχον. ὑποθετέον δὲ, ἄπετρον καὶ ἀμμώδη* (119.) *εἶναί τε, κ. ὑπὸ Φαιάκων δὲ, ὡς ἐῤῥέθη, γινώσκεσθαι τὸν ἐκεῖ αἰγιαλόν· οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἡ ναῦς ἐπέκελσεν, εἴπερ αἱ ἀκταὶ πετρώδεις ἦσαν, ἢ καὶ ἄλλως σκληραί. ἐπίτηδες δὲ γίνεται καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ θόρυβος ἐν τῷ κατάπλῳ γένηται.* — *ἐϋζύγον, ἐϋσσέλμου* (101). — *σιγαλόεντι.* ζ', 26 etc.

119. *δεδμ. ὕπνῳ.* η', 318. Montbel.: „Ce profond sommeil d'Ulysse, au moment où il doit être si fort agité par la pensée du retour, a paru si extraordinaire, que les anciens Critiques (Scholl. ed. a Buttm. ad 79. et 119.) ont imaginé mille suppositions pour en rendre raison. Aristote (de A. P. c. 15, p. 269—70, ed. Bip.), au sujet de ce passage, fait une observation digne de remarque: „Dans l'Odyssée, dit-il, les „absurdites racontées à l'endroit où les „Phéaciens déposent Ulysse sur le ri„vage (*τὰ ἐν Ὀδυσσείᾳ ἄλογα τὰ περὶ „τὴν ἔκθεσιν*) ne seraient pas toléra„bles, et sauteraient aux yeux, si c'eût „été un poëte médiocre qui les eût di„tes; mais Homère les cache sous tant „de beautés qu'il répand du charme sur „ce qui est absurde.“ M. et Mde. Dacier, transportés de cette explication, sont tout prêts à soutenir qu'il est fort heureux qu'Hom. ait dit des absurdités. Mais, *quoi qu'en dise Aristote*, Hom. n'est point absurde, car l'absurde perce en dépit de toutes les beautés; Hom. n'exprime ici qu'une tradition, comme il fait toujours. On croyait alors dans la Grèce qu'Ulysse avait été déposé endormi sur le rivage, et les poètes le redisaient dans leurs chants. Cette aventure n'est pas plus absurde que mille autres de l'Iliade et de l'Odyssée, qui ne sont point ridicules parce qu'on y croyait; l'absurde serait de les avoir inventées. Quand on part de l'idée que ces chants des anciens âges ne sont qu'un poëme arrangé à loisir, on se jette dans de grands embarras; tandis qu'en admettant des croyances générales, tout s'explique naturellement. Les croyances des peuples ont beau être absurdes, elles sont toujours poétiques.“

121, 122. *διὰ μεγ. Ἀθήνην* (θ', 520.), *magnanimae Minervae consilio*, quo omnia hic geruntur. — *πυθμέν' ἐλαίης, truncum oleae.* 372. cf. Il. σ', 375.

123. *μή πώς τις.* sic A. 3. et ab emend. Schol. Harl. lemmate, cum ante scriptum fuisset *μή πω*, quod Aristarcho placuisse dicit, legiturque ap. Alterum auctoritate codicis A. 2. vulgo: *μή πού τις.*

124—135. Sch.: *δηλήσαιτο. βλάψοι, ἀντὶ τοῦ ἀφέληται.* cf. θ', 444. — *ἐπηπείλησε.* Il. α', 319, ξ', 45. — *Διὸς — βουλήν.* Il. υ', 15. — *τοί-*

τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔτι τίουσι,
Φαίηκες, τοίπερ τοι ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης.
καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆ' ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, νόστον δέ οἱ οὔποτ' ἀπηύρων
πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
οἱ δ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄσπετα δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν,
πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεὺς,
εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν."
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
* „ὢ πόποι, Ἐννοσίγαι' εὐρυσθενὲς, οἷον ἔειπες!
οὔτι σ' ἀτιμάζουσι θεοί (χαλεπὸν δέ κεν εἴη,
πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν)·
ἀνδρῶν δ' εἴπερ τίς σε, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
οὔτι τίει, σοὶ δ' ἐστὶ καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ."
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
„αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, Κελαινεφὲς, ὡς ἀγορεύεις·
ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι."

περ — γενέθλης. η', 56—66. — ἐφάμην, *putabam.* ι', 495 etc. — ἀπηύρων, *adimebam.* Il. α', 430 etc. — πάγχυ, *prorsus.* β', 49 etc. — ὑπέσχεο καὶ κατ. hendiadys. δ', 6 etc. — ἄσπετα. ν', 342, ι', 162 etc. quod Alteri codex habet, ἀγλαὰ, petitum videtur ex π', 230.

136. π', 231. cf. 218 et ε', 38.

137, 8. ε', 39, 40.

140. Il. η', 455. malim hic quoque ἔειπας, vitato homoeoteleuto. cf. β', 85, Il. δ', 25 etc.

141—145. Am. B.: πρεσβύτατον. οὐ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ τιμιώτατον, ὡς Ἥρα (Il. δ', 59.), καί με πρεσβυτάτην τέκετο. Sch.: ἐντιμότατον. ἀλλαχοῦ γὰρ (Il. ν', 355) λέγει, ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος ἐγεγόνει. — ἰάλλειν. περιβάλλειν, διδόναι, ἐκτείνειν. (postrema haec significatio τοῦ ἰάλλειν convenit locis ejusmodi, qualis est Il. ι', 91.: οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἕτοιμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον, quae loca Ap. cogitans scripsit ἴαλλον, ἐξέτεινον. ceterum ἰάλλειν ἀτιμίῃσι dictum est ut περιβάλλειν τινὰ κακοῖς, ὀνείδεσιν etc. originem hujus metaphorae monstrant verba ista Pindari Ol 8, 73.: μὴ βαλέτω με λίθῳ τραχεῖ Φθόνος. ceterum simili modo Neptunum consolatur Jupiter Il. η', 456.: ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα, Ὅς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖράς τε, μένος τε· Σὸν δ' ἤτοι κλέος ἔσται, ὅσοντ' ἐπικίδναται ἠώς.) βίῃ — εἴκων. νικώμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ βίας κ. τῆς ἰσχύος, ὥστε διὰ τοῦτο ἐξυβρίζειν. h. e. *conscientia virium ac fortitudinis elatus suae,* quemadmodum, notante Cl., Il. ι', 598. dixit εἴξας ᾧ θυμῷ. — E: τὸ ἐθέλεις καὶ τὸ φίλον ἔπλετο θυμῷ ἐκ παραλλήλου ταυτὸ δηλοῦσι. cf. Il. α', 564.

147—152. αἶψα — ἔρξαιμι, *statim ego id faciam.* male interpres: *facerem,* quod esset ἦρξα. — Κελαινεφὲς. Il. ο', 46, α', 397 etc. — Am. B.: ὀπίζομαι (Il. χ', 332 etc.). διὰ φροντίδος ἔχω, ἢ αἰδοῦμαι. — ἀλεείνω, *vito.* δ', 251 etc. — σχῶνται, ἀπόσχωνται, *abstineant,* ut Il. λ', 799 etc. — Am. Q.: μέγα δέ σφιν ὄρος. ἵνα μὴ ζητῶμεν νῦν, ὅπου οἱ Φαίακές εἰσιν· φαίνεται γὰρ (imo οὐ φαίν. γ. excidit negatio, ut ap. Aeschylum Ag. 1171.) τὰ περὶ αὐτῶν. E: τὸ δὲ καλύψαι καὶ νῦν (ut Il. ξ', 359 etc.) ἀντὶ τοῦ ἐπιθεῖναι, σκεπάσαι, καταπετάσαι, ἐπικαταστρέψαι, ὡς ἐκ μεταφορᾶς νέφους,

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
„ὦ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται
λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης,
νηῒ θοῇ ἴκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες.
[ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.]"

Jovis venia Neptunus navem Phaeacum mutat in lapidem.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν.
ἔνθ' ἔμεν'· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς,
ῥίμφα διωκομένη. τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐῤῥίζωσεν ἔνερθε,
χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.

mirantibus suis Alcinous explicat portentum.

Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
„Ὢ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ,
οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα."
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·
„Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι

ἢ λίνου, ἢ τοιούτου τινός· οὐκ ἐπὶ πανωλεθρίᾳ μέντοι, ἀλλ' ἐκπλήξει, ὡς δηλοῖ ὁ π., ἵνα μηκέτι τὰ αὐτὰ ποιῶσι.

154—156. *ὦ πέπον.* ι', 447 etc. — E: — *ἄριστα.* ἤγουν ἄριστον. v. Il. π', 128. — *θεῖναι λίθον* αὐτὴν, τὴν ναῦν.

158. versus iners, et procul dubio ex 152. expressus. novi aliquid dicere Jovem, nec fratris sententiam repetere, colligas ex verbis ὡς μὲν — ἄριστα. accedit, quod revera mons non est circumjectus a Neptuno Phaeaciae, sed navis tantum in lapidem mutata, majorem illum quidem, ita ut promontorium esse videretur Alcinoo. v. 163, 164, 177, 178, et inprimis 181—183.

159—164. *ἐνοσίχθων.* γ', 6 etc. — *γεγάασιν.* recte interpres: *sunt*, h. e. incolunt. Am. Q. et B.: γεγ. καταχρηστικῶς (?) ἀντὶ τοῦ οἰκοῦσιν· ἐκ γὰρ τῆς Ὑπερησίας (Ὑπερείας ζ', 3.) μετεληλύθασιν. — *ῥίμφα διωκομένη*, *cito impulsa* remis. copiam verborum poëtae admiratus E: ἐν δὲ τῷ *ῥίμφα διωκ.*, inquit, ὅρα τὴν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπίχυσιν λέξεων. οὐ μόνον γὰρ, ὡς προεγράφη, *σπερχομένη ναῦς* κ. *ἐπειγομένη χερσὶν ἐρετάων*, ἀλλὰ καὶ *διωκομένη*, ὅ ἐστι κατὰ σπουδὴν θέουσα, μετ' ὀλίγα δὲ καὶ *ἐλαυνομένη.* idem: τὸ δὲ *ἐῤῥίζωσε* πιθανότης ἐστὶ τοῦ μὴ καὶ βυθισθῆναι τὴν ναῦν. πιθανολογία δέ τις βραχεῖα τῆς ῥιζώσεως τὸ *ἐγγύθι γαίης*· ἐν γὰρ βάθει ῥαισθείσης οὐκ ἦν πιθανὸν, τηλικαύτην ῥίζωσιν ὑποβληθῆναι αὐτῇ. (Aeneae naves in Nymphas marinas ab Jove transformatas Aen. 9, 117—122 comparavit Eichh.) *χεὶρ δὲ καταπρηνὴς* (199, Il. π', 792) ἡ κατεστραμμένη, ὥς φασιν οἱ παλαιοί, ἡ κατὰ τὸ θέναρ (*mit der flachen Hand*) δηλαδὴ πλήξασα. — *νόσφι βεβήκει*, *abierat*, evanuerat. significatur plusquamperfecto major actionis celeritas, nec concedendum est Vigero 5, 3, 13., usurpatum esse pro perfecto.

166. θ', 191.

167. θ', 328 etc.

169. *καὶ δή*, καὶ ἤδη. ι', 236 etc.

170, 1. δ', 772, 3.

172. 507.

173, 4. *ἀγάσασθαι*, *succensere.* θ',

ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων!
φῆ ποτὲ Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα,
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἥμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ."

placant Phaeaces Neptunum sacrificio.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔδδεισαν, ἑτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἑσταότες περὶ βωμόν.

Minervae consilio Ulysses experrectus patriam suam haud agnoscit.

Ὁ δ' ἔγρετο, δῖος Ὀδυσσεὺς,
εὕδων ἐν γαίῃ πατρωΐῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦε,
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς, ὄφρα μιν αὐτὸν
ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο,
μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε, φίλοι τε,
πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
* τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,

565 etc. — Am. Q.: *πομποὶ ἀπήμονες.* ὅτι καὶ τῶν μὴ (scrib. μὲν) ἀναξίων ἀπήμονες, μὴ ἐῶντες αὐτοὺς πημαίνεσθαι. cf. θ', 563—569.

178. τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται, *et haec jam omnia eveniunt.* ita et h. l. scripsi et scribendum arbitror β', 176 et ε', 302, quemadmodum σ', 270, Il. β', 330 et ξ', 48. legitur per asyndeton τὰ δὴ νῦν π. τέλ. vulgo: τάδε δή ν. π. τ., sed τάδε est monstrantis ea, quae sunt in conspectu, cum Alcinous dicat vetera patris vaticinia. τὰ pro ταῦτα Homero tam usitatum est quam quod maxime.

179. μ', 213, Il. β', 139 etc.

182—184. *ἱερεύσομεν,* ἱερεύσωμεν. — *μηδ' — ἀμφικαλύψῃ.* sperat fore, ut deprecentur Neptunum, ne id faciat: ergo non fecit; fecisset autem, si id ipsi quoque Jovi placuisset. ex hoc vel maxime malam fidem versus 158. intelligas. — *ἑτοιμάσσαντο*, *paraverunt*, adduxerunt. Il. α', 118 etc.

186. cf. η', 186 etc.

189—193. *περὶ — χεῦε.* nebulam dea circumfudit terrae, non Ulyssi, ut quidam putant. vult enim, nondum agnoscere illum patriam, ne, consiliorum necessariorum oblitus prae gaudio domum properet ad uxorem et filium, itaque a procis opprimatur. hinc omnia nunc viro videntur ἀλλοειδέα (194): quare lamentatur. post autem 352. θεὰ σκέδασ' ἠέρα, *εἴσατο δὲ χθών·* Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα etc. — *ἄγνωστον.* recte *ignarum* interpretatur Dacieria, non *ignotum*, ut inferius 397., quo sensu accipi solet vox, usitatiore illo quidem; sed v. ann. ad δ', 494, μ', 62. — E: τὸ δὲ *ἕκαστα μυθ.* περὶ τῆς γυναικὸς λέγει, κ. τῶν μνηστήρων, κ. τοῦ συβώτου, κ. τοῦ Τηλεμάχου, κ. ὅσα ἄλλα ἐν τοῖς ἑξῆς προεκθετικῶς κ. οἰκονομικῶς ἐρεῖ τε κ. ποιήσει ἡ μυθικὴ Ἀθηνᾶ etc. — *ὑπερβασίην.* γ', 206 etc. Germani voce simili peccatum dicunt *Uebertretung.* — *ἀποτῖσαι.* ε', 24 etc.

194. A. 3.: ἀλλοϊδέα ab ἀλλοϊδής, cujus simile est ἀϊδής apud Hesiodum, dixitque eodem modo ipse Hom. βαθέης pro βαθείης Il. ε', 142. aliaque hujuscemodi, liquescente diphthongo; quemadmodum et θεοιδής pro θεοειδής dici posse

ἀτραπιτοί τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι,
πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθάοντα.
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν,
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·

Ulyssis lamentatio.

„Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε, καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
πῆ δὴ κτήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ τε καὶ αὐτὸς
πλάζομαι; αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
αὐτοῦ! ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
ἐξικόμην, ὅς κέν μ' ἐφίλει, καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
νῦν δ' οὔτ' ἄρ πῃ θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
καλλείψω, μήπως μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον! ἦ τέ μ' ἔφαντο
ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφείας τίσαιθ' ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται, ὅστις ἁμάρτῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω, καὶ ἴδωμαι,
μήτι μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες."

ait Buttmannus *Lexil.* 2. p. 270. minueretur autem hac scriptura durities metri.

195—199. *ἀτραπιτοί.* ἀταρπιτοὶ (Il. σ', 565.), ὁδοί. Sch.: *ἀτρ.* αἱ μὴ ἔχουσαι ἐκτροπὴν ὁδοί (nam ita scribendum esse arbitror pro ὁδοῦ): similiterque alii cum h. l., tum Il. ρ', 743., ubi idem Sch.: *ἀταρπόν.* ἀντὶ τοῦ ἄτροπον ὁδόν. nos contra sentimus, a *flectendo* dictam esse ἀτραπὸν et metri gratia ἀταρπὸν sive ἀταρπιτὸν pro τραπὸν, a τράπω, τρέπω, ut ἀφλοισμὸν, ἄσταχυν, ἀστεροπὴν et similia, quae notavimus ad κ', 463, Il. ο', 606, χ', 70 etc. recte enim viae dicuntur *flexiones itinerum*, τρόποι seu τροπαὶ τῶν βάδων. — *διηνεκέες*, *perpetuae.* v. Il. η', 321, Schn. h. v. etc. — Sch. et Palat.: *πάνορμοι.* σκέπην ἔχοντες παντὸς ἀνέμου. — *πέτραι τ' ἠλ.* Il. π', 35 etc. — *τηλεθάοντα* A. 2., Ald. 3., Cephal. 2., nec aliter A. 4. η', 114. Sch. quoque: *τηλεθάοντα.* ἄγαν θάλλοντα. vulgo: τηλεθόωντα. — *ἀναΐξας*, *exsiliens* stratis. α', 410 etc. — *καὶ ὣ πεπλ. μηρώ.* v. ann. ad Il. μ', 162. — *χερσὶ κατ.* 164. — *ὀλοφυρόμενος.* β', 362 etc.

200—202. ζ, 119—121.

203. *κτήματα.* ita codex A. 3., variata oratione. vulgati libri: χρήματα, ut 215. et 283., unde transscriptum puto. sed v. 120, λ', 340, κ', 404 etc.

204—212. *πλάζομαι;* γ', 95 etc. — Am. Q.: *αἴθ' ὄφελον.* τὸ ὄφ. πληθυντικόν ἐστιν ἐπὶ τῶν χρημάτων λεγόμενον· ἀντιδιαστέλλει (opponit) γὰρ *ἐγὼ δέ κεν ἄλλον Ἐξικόμην.* — *ἐφίλει.* η', 256 etc. — *θέσθαι*, *seponere et occultare.* — *ἕλωρ*, *praeda.* γ', 271 etc. — *οὐκ ἄρα π. νοήμονες οὐδὲ δ.* β', 282, γ', 133. — *εὐδείελον.* 234, β', 167 etc.

213. σφείας Barn., W, B, ut σφείων Il. δ', 535 et alias. τίσαιθ' habet A. 3., Ald. 3.: τέσαιθ' pro eodem. vulgo: Ζ. σφέας τίσαιτο ἱκετ., asperiore quidem metro, sed tamen eo, quod et alibi offendas, quamvis raro. v. θ', 224. et inprimis ibidem 240. — Sch.: *ἱκέσιος* (sic). ἱκετῶν ἐπόπτης. cf. ι', 270.

214—225. *ἐφορᾷ.* λ', 108 etc. — *τίνυται*, *ulciscitur.* ω', 326, Il. γ', 279, τ', 260. — *ἁμάρτῃ*, *deliquerit.* Il. ι', 500.: — ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ

obviam se illi fert Minerva specie pastoris.

Ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
ἠρίθμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
τῶν μὲν ἄρ' οὔτι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ, ἐπιβώτορι μήλων,
παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασι,
δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην,
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χερσὶ δ' ἄκοντα.
τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ ἐναντίος ἦλθε,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

exquirit ab illa Ulysses nomen terrae, laetusque Ithacam esse comperit.

„Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
χαῖρέ τε, καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις,

ἀμάρτῃ. — Am. Q. et B.: τῶν — πόθει (ι', 453 etc.). οὐδὲν τούτων ἐζήτει· πάντα γὰρ σῶα ἦν. — Sch.: ἑρπύζων (α', 193). κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον ἀναστρεφόμενος, ἢ ἕρπων (ρ', 158), ἢ βαδίζων. male interpres: *reptans*. — ἀνδρὶ — εἰκυῖα. v. ann. ad 313. — Am. B.: ἐπιβώτορι. ποιμένι, ἐπὶ τῶν βοσκημάτων τεταγμένῳ. περισσὴ ἡ πρόθεσις, ὡς καὶ εἰς τὸ (γ', 422) βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ. — Am. Q.: παναπάλῳ. πάνυ νέῳ, κατὰ παντὸς τοῦ σώματος ἁπαλῷ. οἷοί τε ἀ. π. ἔασι. ὅτι καὶ οἱ βασιλεῖς ἔνεμον, δῆλον δι' ὧν φησιν Ἀνδρομάχη (Il. ζ', 423), πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι. ridicule Sch.: τὸ παλαιὸν καὶ οἱ τῶν βασιλέων παῖδες πανάπαλοι ἐκαλοῦντο, καὶ ἐποίμαινον. scribamus: — πανάπαλοι ἐβουκόλουν τε, καὶ ἐπ. forte excidit βου syllaba propter similem κο, quae sequitur, qua de re v. Bast. Epist. crit. p. 92., nos ad Aeschyl. Pers. 285., coaluitque τὲ particula, in το mutata, cum verbo nihili ἐκόλουν: quo facto sensum nescio quis, quamvis insulsum, restituere sibi visus posuit ἐκαλοῦντο. — Sch.: λώπην. ἱμάτιον, ἤτοι περιβόλαιον. ἔνθεν καὶ λωποδύτης ὁ τούτων ἀφαιρέτης, ληστής. similiter Ap., qui et λώπην pro λῶπον Homero usurpatum notat. E: ἡ δὲ δίπτυχος (dignitatis causa: v. ann. ad Il. γ', 126) ἀμφ' ὤμοις λώπη περίβλημα δοκεῖ μανδυοειδὲς εἶναι. λώπη δὲ κυρίως λεπτὸν ὕφασμα κατὰ τὸν τοῦ κρομύου λοπὸν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς που ἐρεῖ ὁ π. — ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐξελώπισας ἐν ῥητορικῷ κεῖται λεξικῷ ἀντὶ τοῦ ἐξέδυσας, ἔξω τοῦ λοποῦ ἐποίησας. φέρεται δὲ καὶ δίχα προθέσεως λωπίζειν τὸ γυμνοῦν etc. cf. Schn. vv. λοπὸς, λῶπος, μανδύη. — ποσσὶ — ἔχε. β', 4 etc. — ἄκοντα dicit *pedum*, seu baculum pastoritium. Theocritus epigr. 2.: Δάφνις ὁ λευκόχρως, ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων Βωκολικὼς ὕμνως, ἄνθετο Πανὶ τάδε· Τὼς τρητὼς δόνακας, τὸ λαγωβόλον, ὀξὺν ἄκοντα, Νεβρίδα, τὰν πήραν, ᾇ ποκ' ἐμαλοφόρει. Virg. Eclog. 5. extr.: *at tu sume* pedum, — *Formosum paribus nodis* atque aere, *Menalca*. ibi clarissimus Vossius: „*Der Hirtenstab, pedum, agolum*, der in der empfindsamen Schäferpoesie der Neuern bis zum Ueberdruss vorkommt, war, gleich der französischen *houlette*, ein derber Stock von Olivenholz, *knotigem* Dorn oder Wachholder, aber mit einer Krücke, das Vieh an den Beinen zu fassen, *unten mit einer langen eisernen Pike* (ἀκῆ, a qua appellatus est ἄκων), die ein Ring von Kupfer oder Erz im Schafte befestigte. Die Griechen nannten ihn Krummstab, καλαῦροψ, Keule, κορύνη, und Hasenspiess, λαγωβόλον, weil ihn der Hirt nicht nur unter die Heerden warf (Eclog. 3, 96), sondern auch zur Jagd brauchte (2, 29. v. ibi Wagner. in ed. novissima Heyn.), wie David ihn sogar in den Kampf gegen Goliath mitnahm. (adde nomen ἄκοντος.) Von ihm, oder dem Lituus der römischen Vogelschauer, stammt der Krummstab der geistlichen Hirten.“ cf. Schn. v. λαγωβόλον.

226—231. Am. Q.: τὴν — ἰδών.

ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ· σοὶ γὰρ ἔγωγε
εὔχομαι, ὥστε θεῷ, καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν;
ἤ πού τις νήσων εὐδείελος, ἠέ τις ἀκτὴ
κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο;"
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
* οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ', ἠέλιόν τε,
ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
ἤτοι μὲν τρηχεῖα καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, ἐν δέ τε οἶνος
γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τ' ἐέρση.
αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ, καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασι.
τῷ τοι, ξεῖν', Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκοι,
τήνπερ τηλοῦ φασιν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης."
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,

διὰ τὴν ἡλικίαν· οὐδὲν γὰρ δέδοικεν ὑπὸ τοῦ τοιούτου παθεῖν. — σάω, *serva*, pro σάωθι, ut δείκνυ pro δείκνυθι apud Aristophanem. v. Matth. addit. ad p. 269 et 347 1. ed. perperam E: τὸ δὲ σάω κατ' ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ σάωζε γέγονε. — καί σευ φ. γ. ἱκάνω. γ', 92, η', 147 etc.

232. α', 174, δ', 645 etc. cf. α', 169 — 172, ξ', 188 — 191 etc.

233 — 235. τίς γῆ ἐστι. — ἀκτὴ, *littus*. ε', 425 etc. — κεῖθ', κεῖται. v. ε', 410. — ἁλὶ κεκλιμένη, ut πόντῳ κεκλιμένοι Il. ο', 739. Sch.: κεκλ. περιεχομένη. — ἐριβώλακος, εὐγείου, *fertilis*. Il. α', 155 etc.

237. ι', 273.

238. οὐδέ τι —, οὐ δή τι —.

239. malim ἔστ', ne habeamus versus 5 continuos eadem caesura. ἴσασι producta prima, ut θ', 559., ubi v. ann.

240 — 247. πρὸς — ἠέλιόν τε. ι', 26 etc. — Am. Q. et B.: μετόπισθε. εἰς τὰ ὀπίσω· πρόσωπον γὰρ εἶναι ὑποτίθεται τὴν ἀνατολὴν, νῶτα δὲ τὴν δύσιν. Sch.: εἰς τὰ ἐναντία μέρη. — ζόφον ἠερ. λ', 57 etc. — ἤτοι — ἱππ. ἐστιν. v. δ', 607, ι', 27., totaque ista loca. — λυπρὴ, *misera*, angusta. — ὑπερβολικῶς dixit σῖτον ἀθέσφατον, quemadmodum et nostrates usurpare solent verba haec et consimilia *gewaltig*, *ungeheuer*, cum significant *multa* vel *ingentia*. sic itidem poëta de bobus Ulyssis ν', 211.: νῦν δ' αἱ μὲν γίγνονται ἀθέσφατοι, et Hesiodus de se ipso et arte sua Opp. 660.: Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν, quae usus ejus exempla suppeditavit Buttmannus *Lexil.* 1. p. 168. — αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει (αὐτὴν), τεθ. τ' ἐέρση dictum est ut δή γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο κ', 160, h. e. κατέχει, κατεῖχε. v. 269 et ann. ad α', 95. δὲ causale est. — τεθαλυῖά τ' ἐέρση. h. e. θάλλουσα per tropum. minus probabiliter Sch.: θάλλειν ποιοῦσα καὶ αὔξειν τὰ φυτά. θῆλυν ἐέρσην dixit eodem sensu ε', 467. — ἔστι — παρέασι. (A. 1.: γεγόνασι pro γεγάασι.) asyndeton ἐπεξηγητικόν: nam causam dicit bonorum pascuorum Ithacae, quoniam et silvas omnis generis habeat, et perennes aquationes. — Am. Q. et B.: ἀρδμοί. ποτισμοὶ, ἔνθα ποτίζονται τὰ ζῶα. Il. σ', 521.: ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν.

248. Alterus et nescio quis apud Cl.: ἴκει, menda typographica, quam nollem propagatam esse a viris egregiis Wolfio et Boissonadeo, cum opus sit optativo in re non certa, sed quam ita esse suspicatur personatus puer, rerum exterarum imperitus.

χαίρων ᾗ γαίῃ πατρωΐῃ, ὥς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
* οὐδ' ὅγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·

oratio ejus ficta et astuta.

„Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ,
τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι. λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν,
οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων,
οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
δήμῳ ἔνι Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος, ξὺν ἑταίρῳ·

254. frustra iteratur ὅγε, vereorque ne hoc ponendum sit: οὐδέ γ' ἀληθέα εἶπε, h. e. οὐδὲ ἀληθέα γε εἶπε, *nec vera quidem dixit*. γ', 409.: εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅ γ ε δούλην. ei loco Cl. haec adscripsit: β', 326. et 27., Hesiod. Opp. 246.: ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅ γ ε τεῖχος, et ibidem 321.: εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται, Ἢ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης ληΐσσεται, Virgiliique ista Aen. 5, 456.: *praecipitemque Daren ardens agit aequore toto, Nunc dextra ingeminans ictus, nunc* ille *sinistra*, et similia Flacci Od. 1, 9, 16. et Senecae Herc. fur. 1250. cf. ann. ad β', 55, γ', 217 etc. — Sch.: π ά λ ι ν — μ ῦ θ ο ν. εἰς τοὐναντίον τοῦ ἀληθοῦς, ὅ ἐστιν, ἐκ δευτέρου δὲ τὸν λόγον ἀνελάβετο. apparet, alius interpretis esse verba εἰς — ἀληθοῦς, alius ea, quae sequuntur; nec posterior harum explicationum ferenda est. Germani similiter: *er griff das Ding anders an*. cf. ann. ad Il. δ', 357, quam scribens olim hujus loci non memineram. recte autem et ibi Sch.: π ά λ ι ν δ' ὅ γ ε λ ά ζ ε τ ο μ ῦ θ ο ν. ἀντὶ τοῦ εἰς τὸν ἐναντίον ἔτρεψε τὸν λόγον etc.

255—262. π ο λ υ κ ε ρ δ έ α, *callidissimam*. — ν ω μ ῶ ν, κινᾶν, *versans*, ut νώμα δὲ ξυστὸν Il. ο', 676. idem est κέρδεα νωμῶν ν', 257. — τ ο ῖ σ δ ε σ σ ι, *hisce*, quae vides. β', 47, 165, Il. κ', 462 etc. — ἔ τ ι, *praeterea*. — υ ἷ α. δ', 765, Il. μ', 129, Matth. §. 89 etc. — de *Idomeneo*, rege Cretensium, v. Il. β', 645, γ', 230, Apollod. 3, 3, 1 etc. Sch. emend.: Ἰδομενεὺς παῖς μὲν ἦν Δευκαλίωνος, τοῦ Μίνωος, Κρὴς δὲ τὸ γένος, ἄριστος τὰ πολέμια. παρ' ἑκάσταις γοῦν ἀριστείαις σεμνὸς φαινόμενος, μέχρι τῶν νόστων ἄῤῥαιστος (incolumis) διεφυλάχθη. οὗτος δὲ, ὡς λέγεται, γενομένου τοῦ κατ' Εὔβοιαν χειμῶνος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ᾤκειλε μετὰ τοῦ Κάλχαντος κ. Σθενέλου εἰς Κολοφῶνα, κ. ἐνταῦθα τὸν βίον κατέστρεψε. ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Λυκόφρονι. diverse narratur mors Idomenei: v. *Hederich. mythol. Lex.* p. 1338. — Ὀ ρ σ ί λ ο χ ο ν. nomen fictum, ut tota haec narratio. Alphei filium cognominem memoravit γ', 489, ο', 187, Il. ε', 542 et alias. — ἀ λ φ η σ τ ά ς. α', 349, ζ', 8. — τ α χ. π ό δ ε σ σ ι ν, *cursu*. v. θ', 103. — σ τ ε ρ έ σ α ι, a στέρω, quam vocem v. apud Schn. E: τὸ δὲ σ τ ε ρ έ σ α ι στερῆσαι κοινῶς λέγεται, ὁμοίως τῷ ποθέσω κ. ποθήσω etc.

264. 91.

265—281. ο ὕ ν ε κ' ἄ ρ' — ἐ ν ὶ Τ ρ ώ ω ν. significat, se noluisse stipendia merere sub Idomeneo in bello Trojano, sed genti propriae imperasse. — κ α τ ι ό ν τ α, *reversum*. π', 472 etc. — χ α λ κ. δ ο υ ρ ί. χ', 92, Il. ε', 145 etc. — ἀ γ ρ ό θ ε ν, *ex agro*. rus amabant veteres. v. Feith. 4, 1, 5. — λ ο χ η σ ά μ ε ν ο ς.

νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κατέχ' οὐρανὸν, οὐδέ τις ἡμέας
ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
ἐλλισάμην, καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι,
ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἀλλ' ἤτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο ἶς ἀνέμοιο,
πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτὸς,
σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
δόρπου μνῆστις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι,
ἀλλ' αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὐναιομένην ἀναβάντες
ᾤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ."

Minervae denuo transformatae responsio.

Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
χειρί τέ μιν κατέρεξε (δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε, μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ),
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

δ', 463 etc. — ξ ὺ ν ἑ τ α ί ρ ῳ, *cum socio* seu comite ejus, non Ulyssis, ut vulgo intelligunt, quod esset ignavi. Am. Q.: λ ο χ. σ ὺ ν ἑ τ. ἄμεινον ἐκεῖνον σὺν ἑταίρῳ νοεῖν, ἵνα φοβερώτερον ἑαυτὸν καταστήσῃ. sic Oedipus interficit patrem Laïum una cum auriga ejus; id quod colligas ex verbis καὶ λαβὼν ὀχήματα Πολύβῳ τροφεῖ δίδωσιν. Aeschyl. Cho. 803.: τοιάνδε πάλην μ ό ν ο ς ὢν ἔφεδρος Διссοῖς μέλλει θεῖος Ὀρέστης Ἅψειν. — δ ν ο φ ε ρ ή. ο', 50. v. ann. ad Il. ι', 15. — θ υ μ ὸ ν, *animam*, vitam. Il. γ', 294, υ', 472. — ἀ π ο ύ ρ α ς, ἀφελόμενος. v. ann. ad Il. α', 356, et de duplice accusativo α', 404. — ἀ γ α υ ο ὺ ς, *excellentes* re nautica et mercatura. β', 209 etc. — μ ε ν ο ε ι κ έ α λ η ΐ δ α, *gratam et acceptam illis praedam*, h. e. πολλὴν (Il. λ', 677 etc.), magnam partem praedae, datam pro mercede Phoenicibus. — τ ο ὺ ς — Ἐ π ε ι ο ί. asyndeton epexegeticum. — κ α τ α σ τ ῆ σ α ι. μ', 185. — Sch.: ἐ φ έ σ σ α ι (ο', 277, Il. ι', 455 etc.). ἱδρῦσαι εἰς τὴν ναῦν. hysteronproteron. — Ἐ π ε ι ο ί. v. ann. ad Il. β', 615. — ἀ π ώ σ α τ ο, *depulit*. ι', 305, β', 130, Il. ω', 508 etc. — ἶ ς ἀ ν έ μ ο ι ο, *impetus venti*. Il. ο', 383, ρ', 739. — ἀ ε κ α ζ ο μ έ ν ο υ ς, *invitos*. σ', 135, Il. ζ, 458 etc. — ν υ κ τ ὸ ς, *noctu*. Il. ε', 523. — σ π ο υ δ ῇ, *aegre*. γ', 297 etc. — μ ν ῆ σ τ ι ς, μνῆσις, semel eadem analogia dictum est, qua κνῆστις, λῆστις, nec mutandum, quamvis ἅπαξ εἰρημένον. — χ α τ έ ο υ σ ι ν (γ', 48 etc.), *indigentibus*, desiderantibus. — α ὔ τ ω ς, *sic ut eramus*. ordo: ἀλλ' αὔτως ἐκείμεθα ἅπαντες, ἀπ. ἐκ νηός.

282. κ', 31. A. 1. et Sch. ed. antiqua ap. Buttmannum: ἐπέλαβε, unde Alterus ἐπέλλαβε, ut fere vett. et mediae aetatis edd. δ', 793.

285, 6. Σ ι δ ο ν ί η ν. v. δ', 618. et ann. ad Il. ζ', 289—292. — ε ὐ ν α ι ο μ έ ν η ν. Il. α', 164, ν', 815 etc. — ἀ ν α β ά ν τ ε ς, *conscensa navi*. — ἀ κ α χ ή μ ε ν ο ς ἦ τ ο ρ. ι', 62 etc.

288, 9. χ ε ι ρ ί τ έ μ ι ν κ α τ. δ', 610. — Sch.: δ έ μ α ς δ' ἤ ϊ κ τ ο (δ', 796 etc.) γ υ ν α ι κ ί. ἐντεῦθεν (?) Ξενοφῶν (Memor. Socr. 2, 1, 21—33.) τὴν Ἀρετὴν κ. τὴν Κακίαν ἀνέπλασεν. — κ α λ ῇ — ε ἰ δ υ ί ῃ. π', 157, 8. cf. ξ, 7, ο', 417. ἔ ρ γ α, *opera muliebria*, a quibus Minerva inventrix appellata est Ἐργάνη sive Ἐργάτις.

„Κερδαλέος κ' εἴη, καὶ ἐπίκλοπος, ὅς σε παρέλθοι
ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
σχέτλιε, ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ, λήξειν ἀπατάων,
μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν;
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
κέρδε', ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἁπάντων
βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
μήτι τε κλέομαι, καὶ κέρδεσιν. οὐδὲ σύγ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς, ἥτε τοι αἰεὶ
ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι, ἠδὲ φυλάσσω,
καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην, ἵνα τοι ξὺν μῆτιν ὑφήνω,
χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
ὤπασαν, οἴκαδ' ἰόντι, ἐμῇ βουλῇ τε, νόῳ τε,
εἴπω θ', ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσι
κήδε' ἀνασχέσθαι. σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
πάντων, οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν."

dubitat etiam Ulysses, an revera in patriam reversus sit.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

291—310. *κερδαλέος*, *callidus*. ζ', 148 etc. — *ἐπίκλοπος*, *fallax*. λ', 363 etc. — *παρέλθοι*, *superet*. θ', 230. proprie, nec uno modo, dixit *παρέρχεσθαι* Il. θ', 238 et ψ', 345. cf. Il. α', 132. — *ἐν πάντεσσι δόλοισι*, *in omnibus*, h. e. omnigenis, *dolis*. γ', 121.: *ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς Παντοίοισι δόλοισι*. — *καὶ — ἀντιάσειε*, *vel si deus* tibi *occurrat*, tecumque contendat excogitandis fallaciis. — *σχέτλιε*, *male pertinax*, *καρτερικὲ*, ut Il. κ', 164.: *σχετλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις.* minus bene Berglerus: *improbe*, pejusque etiam Cl.: *infauste*. — *ποικιλομῆτα*. γ', 163 etc. — *δόλων ἆτε*, *fallaciarum insatiabilis*. Il. λ', 430, ε', 388 etc. — Sch.: *κλοπίων. τῶν κεκλεμμένων κ. μὴ ἀληθῶν.* E: *πλοκίων*, cujus verbi explicatio est *πεπλεγμένων*, quod legitur ap. Schol. Harl. videtur haec esse *διττογραφία*: sed fieri etiam potest, ut forte scriptum *πλοκίων* pro *κλοπίων*, permutatis inter se vicinarum syllabarum initialibus litteris, quod genus mendae quam sit frequens in libris, cum alias ostendimus, tum ann. ad Comici Aves 464. — E: *τὸ πεδόθεν ἀντὶ τοῦ ἐκ γενετῆς, κ. ὡς οἷον ἐκ πέδου, τουτέστι γῆς, κ. ὡς εἰπεῖν ἐκ ῥίζης αὐτῆς. ἡ δὲ μεταφορὰ, φασὶν, ἐκ τῶν φυτῶν, ἢ ἀντὶ τοῦ βρεφόθεν* (?) *κ. ἐξ αὐτοῦ πέδου, εἰς ὃ πίπτουσι κ. ἕρπουσιν οἱ ἀρτιγενεῖς, ἵνα λέγῃ, ὅτι συνανετράφης τοῖς ψεύδεσι.* — *μηκέτι τ. λεγ.* γ', 240. — *ὄχ' ἄριστος*. θ', 123, Il. α', 69 etc. — *μήτῖ*. Il. ψ', 315, 316. — *κλέομαι*, *celebror*. ρ', 418.: *ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.* — E: — *σημεῖον δὲ τοῦ κέρδεσιν ἐμπρέπειν αὐτὴν καὶ τὸ οὐδὲ σύ γ' ἔγνως Παλλάδα· ἓν γάρ τι καὶ τοῦτο τῶν κερδέων αὐτῆς.* *ne tu quidem*, qui tam versutus sis, *me agnovisti*. cf. 312, 313. — Harl.: *αἰεί. γρ. ἄγχι.* v. κ', 377 etc. — *φυλάσσω σὲ*, quod huc referas ex sequentibus *καὶ δέ σε — ἔθηκα.* — *ἵνα τοι ξὺν μῆτιν ὑφήνω.* tmesis. *ut consilium tibi contexam*, h. e. tecum ineam. cf. ann. ad Il. η', 324. — *δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσι*. Il. ε', 198. — „*ἀνασχέσθαι*. E: *ἀναπλῆσαι*, ut ε', 302." *Cl.* — *τετλάμεναι*, *perfer*. γ', 209 etc. — *ἐκφάσθαι*. κ', 246. — *οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες*, *te venisse*, h. e. rediisse. v. δ', 487, κ', 267 etc. — *βίας*, *injurias*. γ', 216 etc. — *ὑποδέγμενος* pro *ὑποδεδεγμένος*, *excipiens*, susti-

„ἀργαλέον σε, θεά, γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς,
οὐ σέγ' ἔπειτα ἴδον, κούρη Διὸς, οὐδ' ἐνόησα
νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις.
[ἀλλ' αἰεὶ, φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ,
ἠλώμην, εἵως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.]
νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι (οὐ γὰρ ὀΐω
ἥκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν' ἄλλην
γαῖαν ἀναστρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς),
εἰπέ μοι, εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω."

laudata viri prudentia nebulam, qua terram cinxerat, discutit Minerva; Ithacaeque loca singula ei monstrat.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων.

nens. cf. Il. η', 93, Matth. p. 194. 1. ed.

313, 14. *καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ*, h. e. *καίπερ, quamvis prudentissimo.* — *σὲ — ἐΐσκεις* (π', 187. cf. δ', 279 etc.), *nam te cuilibet rei assimilas.* male Am. Q. ad 222. deos Homericos nonnisi viris assimilari dicit, ubi nolunt se agnosci: *ὅτι ὁ π. ἄῤῥενας μὲν θεοὺς, θηλείας δὲ οὐδέποτε εἰκάζει.* Sch. h. l.: *ὑποτενόηκεν, ὅτι ἐν τοῖς Φαίαξι καὶ παρθένῳ* (η', 20), *καὶ ἀνδρὶ* (θ', 194), *ὁμοιωθεῖσα παρώρμηκεν αὐτόν.* cf. superius 288, 289, η', 19, 20, π', 157, imitatorem quoque Romanum Aen. 1, 318—321 etc. — *ἠπίη, mitis*, propitia. β', 47 etc.

316, 7. γ', 130, 131.

319. *ἀλάλκοις.* δ', 167 etc. proprium hoc verbum dicas in Minerva *Ἀλαλκομενηΐδι* (Il. δ', 8.).

320—323. Am. Q. et A. 1. emend.: *νοθεύονται δ' στίχοι· ὁ μὲν πρῶτος, ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐμῇσιν ἔχει τὸ ᾗσιν, ὅπερ ἐστὶ τρίτου προσώπου, τηροῦντος ἀεὶ τοῦ ποιητοῦ τὴν ἐν τούτοις διαφοράν· ὁ δὲ δεύτερος, ὅτι Ἀθηνᾶς παρούσης θεοῖς ἀνατίθησι τὴν σωτηρίαν· ὁ δὲ τρίτος κ. τέταρτος, ὅτι οὐκ ἐγίνωσκεν ὡς ἡ φανεῖσα αὐτῷ παρὰ Φαίαξι θεὰ ἦν, ὅτι (δὲ) οὐκ ἐθάρσυνεν, ἀλλὰ τοὐναντίον, μηδέ τιν' ἀνθρώπων ποτιόσσεο· οὐ γὰρ ξείνους οἴδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται* (η', 31, 32). recte hos versus cancellavit W, neque vel Buttmanno *Lexil.* 1. p. 90. assentior, tuenti 322. et 323., vel Boissonnadeo, qui ne priores quidem duos insimulavit.

325—327. *ἥκειν, pervenisse*, adesse. Matth. §. 504, 2. — *κερτομέουσαν, illudentem.* β', 323 etc. — *ἠπεροπεύσῃς, decipias.* Il. γ', 399 etc. — *εἰ — ἱκάνω, an veniam* pro *an venerim.* v. de hoc usu praesentis Matth. §. 504, 1.

330—332. *τοιοῦτον, tale*, prudens, nec credulum. — *οὐ δύναμαι, non possum*, impetrare a me nequeo: „verbum *δύναμαι* illustrant Gregorii interpretes D. A. §. 67." B. — *ἐπητής.* E: *ἢ ὁ λόγιος παρὰ τὸ ἔπος, ἢ ὁ χαίρων τῇ ἀληθείᾳ παρὰ τὴν ἐπὶ πρόθεσιν καὶ τὸ ἐτεόν. ὀξύνεται δὲ, φασὶν, ἡ λέξις παρὰ τοῖς παλαιοτέροις· οἱ δὲ ὕστερον παροξύνουσιν αὐτὸ, λέγοντες ἐπήτην τὸν φρόνιμον. ἀγχίνοος δὲ διαφέρει ἐχέφρονος, ὡς*

[ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἵετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ', ἄλοχόν τε·
σοὶ δ' οὔπω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι,
πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥτε τοι αὔτως
ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν· οἰζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ.]
αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν οὔποτ' ἀπίστεον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
* ἤδε', ὃ νοστήσεις ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους·
ἀλλά τοι οὐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι,
πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
χωόμενος, ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
ἀλλ' ἄγε τοι δείξω Ἰθάκης ἕδος, ὄφρα πεποίθῃς·
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμὴν, ἁλίοιο γέροντος·
ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
[ἀγχόθι δ' αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδὲς,
ἱρὸν Νυμφάων, αἳ νηϊάδες καλέονται·]
τοῦτο δέ τοι σπέος εὐρὺ, κατηρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
ἔρδεσκες Νύμφῃσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν ὄρος, καταειμένον ὕλῃ."

καὶ ἀγχίνοια φρονήσεως. ἡ μὲν γὰρ σκέψις ἐστὶ τοῦ δέοντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀγχινοοῦσα, τουτέστιν ἐγγὺς κ. ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ, ἡ δὲ φρόνησις οὐ τοιαύτη, ἀλλ' ἔχει παράτασιν.

333—338. non de nihilo est, quod Scholiastae Am. Q. et Harl. haec in suspicionem nobis adducunt. quorum hic quidem ap. Porsonum verbo tantum commemorat *τὴν ἀθέτησιν.* sed Am., additis rationibus: *ἀθετοῦνται,* inquit, *στίχοι ϛ', ὅτι οὐδὲν εἴληφε παρ' αὐτοῦ σημεῖον τοῦ μήπω βούλεσθαι τὴν γαμετὴν ἰδεῖν. τοὐναντίον γὰρ διὰ τοῦτο αὐτῷ ἐπιφαίνεται, ἵνα κρύψῃ αὐτοῦ τὴν εἴσοδον.* (haec affecta sunt, nec integra. scribendum arbitror *δ. τοῦτο αὐτὸ ἐπιφαίνεται*, *per illud ipsum apparet, ex illo ipso intelligitur.* quid vero? nempe id forte excidit, hoc scil., vel quiddam ejusmodi, *ὅτι μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσσέα, ἵνα — εἴσοδον.* cupivit sane Ulysses videre conjugem; quod ut tuto posset, transformavit eum dea, ne agnosceretur. quodsi non cupiisset, nec *μεταμορφώσει* opus erat. haec procul dubio sententia est horum verborum.) *διὸ καί φησι* (383), *ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον, Εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες. οὕτως οὖν αὐτὸς ἠπείγετο ἰδεῖν τὴν γαμετήν.* poterat hoc adjicere Schol., inepte facturum fuisse Ulyssem, si ad uxorem filiumque properasset in terra, quae ipsa non sua, sed peregrina, esse videretur. igitur separavimus haec a genuinis. de 337. et 338 v. λ', 181. et 182.

339. *ἀπίστεον*, *diffidebam.* E: *ὅρα δ' ἐνταῦθα τὸ ἀπιστεῖν ὡς ἐναντίον κείμενον τῷ εἰδέναι.* (?)

340. *νοστήσεις* soloecum est in eo, qui revera jam rediit. ponamus *νοστήσοις.* Sch.: *ὅτι ἐπανέλθοις.*

342, 3. λ', 101, 2.

344. *ἕδος*, *sedem*, situm. Voss.: *komm, dir zeig' ich die lage von Ithaka.*

345, 6. 96, 102.

347, 8. Eustathe (p. 1743, l. 30—1) dit que ces deux vers étaient omis dans plusieurs des anciennes éditions. Knight, qui ne les admet pas, croit qu'ils ont été mal à propos tirés d'un autre endroit de ce chant (103, 4). Wolf les renferme entre deux parenthèses. *Montbel.*

349. *εὐρύ.* sic plurimi codd., tam scripti, quam impressi. solus, quod sciam, A. 8. et E: *ἐστί.* quos tamen secuti sunt W et B. Il. ν', 32.: *ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης.* — *κατηρεφές.* ι', 183.

350—355. *ἔρδεσκες*, *sacrificare solebas.* v. Cl. ann. ad Il. α', 37. — *τελ. ἑκατόμβας.* δ', 352 etc. — *Νήριτον.* ι', 22. — *καταειμένον ὕλῃ*,

gaudium Ulyssis, patriam agnoscentis, et preces, quibus orat Naïadas.

῝Ως εἰποῦσα θεὰ σκέδασ᾽ ἠέρα, εἴσατο δὲ χθών·
γήθησέν τ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
χαίρων ᾗ γαίῃ, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο, χεῖρας ἀνασχών·
„Νύμφαι νηϊάδες, κοῦραι Διὸς, οὔποτ᾽ ἔγωγε
ὄψεσθ᾽ ὔμμ᾽ ἐφάμην· νῦν δ᾽ εὐχωλῇς ἀγανῇσι
χαίρετ᾽! ἀτὰρ καὶ δῶρα διδώσομεν, ὡς τὸ πάρος περ,
αἴ κεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
αὐτόν τε ζώειν, καί μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.“

confirmato ejus animo Minerva praesto est bona sua condenti in antro Nympharum.

Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων,
ἀλλὰ χρήματα μὲν μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
αὐτοὶ δὲ φραζώμεθ᾽, ὅπως ὄχ᾽ ἄριστα γένηται.“
῝Ως εἰποῦσα θεὰ δῦνε σπέος ἠεροειδὲς,
μαιομένη κευθμῶνας ἀνὰ σπέος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἆσσον πάντ᾽ ἐφόρει, χρυσὸν, καὶ ἀτειρέα χαλκὸν,
εἵματά τ᾽ εὐποίητα, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.
καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηκε· λίθον δ᾽ ἐπέθηκε θύρῃσι
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

vestitum silva. τ´, 431. — εἴσατο, *visa est*, apparuit. v. ann. ad Il. ο´, 415. — κύσε — ἄρουραν. ε´, 463. — χεῖρας ἀνασχών. gestus precantium. Il. α´, 351 etc.

356—360. νηϊάδες. 104. — εὐχ. ἀγανῇσι. dativus causae: *propter vota blanda*, h. e. rata a vobis habita mea, qui salvus redierim. — ἀτὰρ — διδώσομεν. non solum salvere jubet Nymphas, sed etiam donis, h. e. sacrificiis, honorabit eas, ut antea. διδώσομεν pro δώσομεν, ut διδώσειν ω´, 314. v. Matth. p. 277. E: τὸ διδώσομεν πρωτότυπόν ἐστι τοῦ δίδωμι· δῆλον γὰρ, ὡς ἐκ τοῦ διδῶ διδώσω τὸ δίδωμι. perperam hac forma indignatus Aristophanes scribebat παρέξομεν, ut narrant A. 1., Am. Q. et Harl. — πρόφρων, *benigna*, propitia. β´, 230 etc. — ἀγελείη. γ´, 378. — ἀέξῃ, *auxerit*, honestaverit.

362—364. — μελόντων, ἀλλὰ etc. sic Ald. 3. et priscae edd. minus bene recentiores: — μελόντων. ἀλλὰ —, cum haec una sit oratio. — μυχῷ, *in recessu.* γ´, 263, 402 etc. — ἄντρου θεσπ., *antri divini*, ut ω´, 6. cf. β´, 12, Il. α´, 591, Buttm. *Lexil.* 1. p. 166. — θείομεν, θείωμεν, θῶμεν. — τάδε, *hic reposita.* v. ann. ad α´, 76. — σόα, *salva.* δ´, 98 etc.

365. A. 2. et Harl.: ὅπως ἔσται τάδε ἔργα. vulgata habet A. 1., commemorat Schol. Harl., sicut διττογραφίαν illam Schol. codicis A. 1.

366—370. δῦνε. η´, 81. — μαιομένη, *investigans*, explorans. Ap.: μαίεσθαι (ξ´, 358.). ζητεῖν. — κευθμῶνας. κ´, 283. — ἀνὰ σπέος, ἐν σπῆϊ. — ἆσσον, ἐγγὺς, in specus, prope Minervam. — ἀτειρέα, στερεόν. Il. γ´, 60 etc. — θύρῃσι. E: λέγει δὲ θύρας, ὡς καὶ προεδηλώθη (109), τὴν τοῦ σπηλαίου ὀπὴν, πληθύνας τὴν λέξιν πρὸς ἔνδειξιν τῆς κατὰ τὴν μυθικὴν Ἀθηνᾶν (convenienter Minervae fortissimae, qualis fingitur in fabulis. Apollod. 1, 6, 2.: Ἀθηνᾶ δὲ Ἐγκελάδῳ φεύγοντι Σικελίαν ἐπέῤῥιψε τὴν νῆσον etc.) ἰσχύος, ἢ ἀναλόγως μέγαν ἔστι λογίσασθαι τὸν λίθον τὸν ταῖς τοιαύταις θύραις ἐπιτιθέμενον. cf. ι´, 240, 243, 305 etc.

deliberant ambo illi de interficiendis procis Penelopae.

Τὼ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμέν' ἐλαίης
φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
φράζευ, ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κατακοιρανέουσι,
μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον, καὶ ἕδνα διδόντες·
ἡ δὲ, σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν,
πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ."
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο
φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔμελλον,
εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα, θεὰ, κατὰ μοῖραν ἔειπες!
ἀλλ' ἄγε, μῆτιν ὕφηνον, ὅπως ἀποτίσομαι αὐτοὺς,

372—374. Am. Q.: *τὼ δὲ καθεξ.* οὗτοι δὲ, ἡ Ἀθηνᾶ κ. Ὀδ., καθεζόμενοι. *ἱερὰν* δέ φησι τὴν *ἐλαίαν* διὰ τὸ ἀνακεῖσθαι αὐτὴν τῇ Ἀθηνᾷ, ὡς ἀναδοθεῖσαν [αὐτὴν] τῆς γῆς εἰς τὸ ταύτης ὄνομα (in honorem illius), ὅτε οἱ θεοὶ συνεδρίαζον, καὶ εἰς ἑκάστου τὸ ὄνομα ἓν φυτὸν ἀνεδίδοτο, καθάπερ καὶ τῷ Διονύσῳ ἡ ἄμπελος ἀνεβλάστησε. de hoc v. Apollod. 3, 14, 1, Diod. Sic. 5, 73, Virg. Georg. 1, 18 etc.; sed verum vidit, opinor, Montbelius, cujus haec sunt verba ad h. l.: „Les anciens Critiques (Schol. ed. a Buttm., Eustath. p. 1744, 29 et 30.) pensent que l'épithète de *sacré* est donnée ici à l'olivier, parce que cet arbre était consacré à Minerve. Je crois que ce mythe est postérieur aux temps homériques. Il ne faut pas assigner un sens trop déterminé à cet adjectif ἱερὸς, qui souvent est employé par notre poète pour exprimer la beauté, la grandeur et l'excellence d'une chose. Eustathe lui-même en cite plusieurs exemples (p. 789, l. 11 et 12.; p. 839, l. 28—9; p. 1067, l. 44 seqq.)" v. Il. π', 407 etc. etiam τανύφυλλος ἐλαίη 102, 346. et ψ', 195. nihil aliud esse videtur quam procera olea, quae late extendit folia et ramos: neque enim apte haec arbor dicatur μακρόφυλλος. Voss. 102.: *aber am haupte der bucht grünt* weitumschattend *ein ölbaum.* — *τοῖσι — Ἀθήνη.* intell. λέγουσα. v. κ', 429, μ', 207. — „*τρίετες.* Les scholiastes ont remarqué que ce nombre de 3 années se rapporte exactement avec ce que dit Antinoüs au second chant, en parlant de Pénélope (β', 89, 90. cf. Scholl. ed. a Buttm. ad h. l.): „„Déja, depuis 3 années (bientôt la quatrième va s'accomplir) elle cherche à tromper les Grecs."" — Il est probable que les prétendants ne commencèrent leurs poursuites que lorsqu'ils eurent appris le retour de Nestor, de Ménélas et d'Agamemnon; d'où ils conclurent qu'Ulysse avait péri dans se voyages." *Montbel.* — *κατακοιρανέουσι.* sic plerique omnes libri, sicut ἀνακοιρανέειν, διακοιρανέειν. quidam, quos probarunt W et B: κατὰ κοιρανέουσι. v. ann. ad Il. δ', 230.

378. λ', 116.

380, 381. β', 91, 92.

384, 5. *φθίσεσθαι*, *perire.* Il. τ', 329, ω', 86, Odyss. δ', 741 etc. — *κακὸν οἶτον.* h. e. κακῷ οἴτῳ, ut Herod. 9, 64.: ἔφευγον οὐδένα κόσμον. v. ann. ad Il. σ', 485, φ', 382 etc. — *εἰ — ἔειπες.* β', 251 etc.

386—389. *μῆτιν ὕφηνον* (Il. η', 324.), *texe consilium.* — *ἀποτίσομαι.* α', 268 etc. — *πὰρ — στῆθι.* tmesis. cf. 389, θ', 218 etc. Am. Q.: πῶς οὐ πρὸς Νέστορα κ. Μενέλαον μετέρχεται, στρατείαν λαβεῖν; τάχα, ὅτι τοῖς λοιποῖς πολίταις οὐδὲν αἰτίοις οὖσι πόλεμον ἐπάγειν ἀδικώτατον ἔδοξε (μεμάθηκε γὰρ καὶ παρὰ τῆς μητρὸς ἐν ᾅδου [λ', 183—186] τὰς δημοσίας Τηλεμάχῳ φυλασσομένας τιμάς)· καὶ ὅτι τοὺς τρυφῶντας μνηστῆρας τιμωρήσεται καὶ καθ' ἑαυτόν. οἵ τε μνηστῆρες

πάρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μένος πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
αἴ κέ μοι ὣς μεμανῖα παρασταίης, Γλαυκῶπι,
καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
ξὺν σοὶ, πότνα θεὰ, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις."

consilium ea de re Minervae, quae Telemachum Sparta se arcessituram esse promittit.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσσομαι, οὐδέ με λήσεις,
ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πενώμεθα· καί τιν' ὀΐω
αἵματί τ', ἐγκεφάλῳ τε, παλαξέμεν ἄσπετον οὖδας
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον τεύξω πάντεσσι βροτοῖσι·
κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῖφος
ἕσσω, ὅ κε στυγέῃσιν ἰδὼν ἄνθρωπος ἔχοντα,
κνυζώσω δέ τοι ὄσσε, πάρος περικαλλέ' ἐόντε,

εἰ ᾔσθοντο, ἔφυγον ἂν μὴ δόντες δίκην. — *μένος π. ἐνεῖσα.* Il. ρ', 156, τ', 37. — *λιπαρὰ κρήδεμνα* alio sensu, eoque proprio, dixit α', 334, π', 416, σ', 209, φ', 65.; similiter autem Il. π', 100.: ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν. v. ibi ann. E: — *λιπαρὰ* κατὰ τοὺς παλαιοὺς τὰ ἔκδηλα κ. λαμπρά· εἰκὸς δὲ δηλοῦσθαι οὕτω καὶ τὰ εὐδαίμονά ποτε. *κρήδεμνα* δὲ μεταφορικῶς καὶ νῦν τὰς τῶν πύργων στεφάνας κ. λοιπὰς ἐξοχάς. — *μεμανῖα*, *studiosa*, alacris. δ', 351, Il. δ', 73 etc.

391. *πότνα* MS. Barn. et scholiorum priscae edd., in his Aldina. vulgo, scabris numeris: πότνια θεά. v. ann. ad ε', 215. — *πρόφρασσα*, *lubens*, propitia. ε', 161 etc. — *ἐπαρήγοις*, *adjuvares*. Il. ψ', 782.: ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τοπάρος περ, Μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει. cf. Il. ω', 39.

393—402. *καὶ — λίην — πενώμεθα· καὶ — κατέδουσιν.* nota sermonis graeci concinnitas. — *οὐδέ με λήσεις*, *nec me latebis*, sed te inveniam, tibique opitulabor. „cf. λ', 100, 101. — *δή*, ἤδη. — *πενώμεθα*, *perficiemus*. γ', 428 etc. — *καί τιν' ὀΐω — κατέδουσιν.* plurimos (τινὰ, *manchen*: v. ann. ad γ', 224.) procos perituros esse auguratur. — *παλαξέμεν*, *foedaturum esse*. Il. ε', 100 etc. — E: *ἄσπετον οὖδας* (Il. τ', 61 etc.) περιφραστικῶς τὴν ἤπειρον λέγει, ὅ ἐστι τὴν ἁπλῶς γῆν. ἄλλως γὰρ πῶς ἄσπετος ἡ βραχεῖα κ. εὐπερίγραπτος, καθ' ἣν οἱ μνηστῆρες πεσοῦνται; — *οἵ τοι β. κατ.* λ', 115 etc. — *ἄγνωστον*. v. ann. ad 191. — Am. Q. et B.: *κάρψω*. (430) ξηρανῶ, ὅθεν καὶ τὰ κάρφη, ἐκ τοῦ κάρφω τὸ ξηραίνω. Sch.: μειώσω, ξηρανῶ. E: — κάρφεται δὲ χροῦς ὁ τοῦ γέροντος, ὡς δηλοῖ τὸ (431) *ἀμφὶ — γέροντος*· ταυτὸν γὰρ εἰπεῖν *κάρψε χρόα* (430) καὶ δέρμα γέροντος ἔθετο. — *ἐνὶ γν. μέλεσσι*. λ', 393 etc. — *ξανθάς*. igitur is color fuit crinium Ulyssis, sicut Menelai; quem colorem in hyacinthinum mutavit Minerva ζ, 231. — *ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας*. tmesis, ἐξολέσω τρ. κεφ. ρ', 597.: τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε. — Am. B.: *λαῖφος* (υ', 206). ἱμάτιον παχὺ, ἤτοι χοντρὸν, (malim χόνδρον. v. Schn. h. v. et Elmsl. ad Aristoph. Acharn. 526., sive 486. nostrae ed.) ὡς ἄρμενον. — *στυγέῃσιν*, *oderit*, aversetur. v. ann. ad Il. η', 112. — *κνυζώσω* (433). ψωριάσαι (scabie infici) σε ποιήσω· (?) εὐρώσω, κακώσω σου τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπρεπεῖς κ. ῥυτοὺς ποιήσω, ὁποῖοί εἰσιν οἱ τῶν καθευδόντων. similiter Sch., sed de scabie οὐδὲ γρὺ, nec eam admiscendam arbitror, quamvis etiam E scribat: ἕτεροι δὲ *κνυζῶσαί* φασι τὸ διὰ ψώρας αἰσχῦναι· κνῦζα γὰρ, φάσιν, ἡ ψώρα. recte quidem ap. eundem Herodianus, auctore Philoxeno, verbum κνύζειν de-

ὡς ἂν ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆρσι φανείης,
σῇ τ' ἀλόχῳ, καὶ παιδὶ, τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδε,
παῖδά τε σὸν φιλέει, καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
δήεις τόνγε σύεσσι παρήμενον· αἳ δὲ νέμονται
πὰρ Κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα, καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάθ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.
ἔνθα μένειν, καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
ὄφρ' ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέουσα, τεὸν φίλον υἱὸν, Ὀδυσσεῦ,
ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
ᾤχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, ἤν που ἔτ' εἴης."

rivat a *κνύω*, *rado*: — ὥσπερ ἑρπύω ἑρπύζω, κ. μύω μύζω, τρύω τρύζω, οὕτως εἶναι καὶ κνύω κνύζω —. ἐκ δὲ τοῦ ῥηθέντος κνύω καὶ *κνῦμα δακτύλων* προφέρει ἐκ τοῦ Κωμικοῦ (Eccl. 36.), κ. *κνύος* δὲ, τὴν φθορὰν (imo ψώραν), κατὰ γένος οὐδέτερον, ὁμοίως τῷ θῶ (θύω) θύος κ. φλῶ (φλύω) φλύος παρὰ Ἀρχιλόχῳ ἐπὶ φλυαρίας, φέρων καὶ χρῆσιν ἐκ τοῦ παρὰ Ἡσιόδῳ καταλόγου περὶ τῶν Προιτίδων· *καὶ γάρ σφιν κεφαλῇσι* (—ῆφι) *κατὰ κνύος αἰνὸν ἔχευεν· Ἀλφὸς γὰρ χρόα πάντα κατέσχεν* (*κατέσχεθεν*), *ἐν δέ νυ χαῖται Ἔῤῥεον ἐκ κεφαλέων, ψίλωτο δὲ καλὰ κάρηνα.* παράγει δὲ τὸ τοιοῦτον κνύω ἐκ τοῦ κνῶ, ἐξ οὗ καὶ ἡ κόνις, καὶ τὸ κναίω ἀντὶ τοῦ διαφθείρω. — ἔτι ὁ αὐτὸς ἑρμηνεύων τὸ *κνυζῶσαι* ἀντὶ τοῦ διαφθεῖραι κεῖσθαι λέγει. διὸ, φησὶν, ἐπιφέρει Ὅμ. *τὸ πάρος περικαλλέ' ἐόντε.* sane *κνυζοῦν* est *rado*, *attero*, corrumpo, neque huc pertinere videtur adjectivum *κνυζὸς*, *obscurus*, ap. Hesych., unde τὸ *κνυζοῦν* Schn. ducens reddidit *obscurare*, „*ich werde dein Auge trüben.*" — *ἀεικέλιος*, *inhonestus*, turpis. v. ζ', 242.

404 — 410. *εἰσαφικέσθαι*. μ', 40 etc. — *ἐπίουρος*, ἐπίσκοπος, φύλαξ. E: — δῆλον δὲ, ὡς πλεονασμὸν προθέσεως ἔχει, καθὰ πρὸ ὀλίγων (222) ὁ *ἐπιβώτωρ*. — *ὁμῶς*, *pariter*. aequo amore Ulyssem, filiumque ejus et Penelopen Eumaeus complectitur. minus bene Am. B.: ὁμοίως τῷ πρώην χρόνῳ· ὡς ἀπαρχῆς, καὶ νῦν. ἢ ὡς σὺ σαυτῷ (imo αὐτῷ) εὐνοεῖς. nec audiendus est E, qui sic: ἤγουν ὁμοίως σοὶ, τῷ Ὀδυσσεῖ, ἤπιός ἐστι πρὸς τοὺς σούς. cf. Cl. — *τοί*, σοί. — *ἐχέφρων*, περίφρων. 332, δ', 111, α', 329 etc. — *δήεις*, *invenies*. η', 49 etc. — *παρήμενον*. 411, α', 26 etc. — E: *Κόραξ* οὗτος ἦν ἐγχώριος ἀνὴρ, υἱὸς Ἀρεθούσης γυναικὸς ἐκ τῶν ἐκεῖ, ὃς διώκων λαγωὸν ἐν Ἰθάκῃ κατὰ κρημνοῦ ἠνέχθη, κ. τέθνηκεν. ἡ δὲ μήτηρ διὰ λύπην ἐλθοῦσα ἐπί τινα κρήνην ἀπήγξατο. ἐντεῦθεν ἀπὸ μὲν τῆς μητρὸς Ἀρέθουσα κρήνη ἐκεῖ, ἀπὸ δὲ τοῦ υἱοῦ Κόρακος πέτρα, ἧς ὁ ἐντόπιος Κορακοπετρίτης, ὡς — Μεγαλοπολίτης. ἔστι δὲ, φασὶν, Ἀρέθουσα καὶ ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐν Χαλκίδι τῇ κατὰ Εὔβοιαν, κ. ἐν Συρακούσαις, ἣ καὶ μάλιστα ἐν ἱστορίαις τεθρύλληται, ἧς λέγεται καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐρᾷν, κ. τὸ ἐκ Πελοποννήσου τέμνοντα ἕως καὶ εἰς Σικελίαν πέλαγος παρ' ἐκείνην φοιτᾷν, γλυκὺν ἐραστὴν ἁλμυρῷ θαλάσσης ὕδατι ἀμιγὲς τὸ ῥεῖθρον φυλάσσοντα etc. — *βάλανον*, *glandem*. κ', 242. — *μενοεικέα*. ε', 166 etc. — *μέλαν ὕδωρ*. δ', 359 etc. Sch. ad Il. β', 825.: *μέλαν* βαθύ. — *τεθαλυῖαν ἀλοιφήν*. θαλερὴν dixit eodem sensu θ', 476.

412 — 415. *καλλιγύναικα* item Helladem et Achajam dicit in Iliade, β', 683, γ', 258, ι', 447. — *καλέουσα* pro καλέσουσα, ἄξουσα, ut Il. γ', 383. — *εὐρύχορον*, εὐρύχωρον, μεγάλην. v. ann. ad Il. β', 498. — *ᾤχετο — κλέος*. ordo: *ᾤχετο μετὰ σὸν κλέος, πευσ.*, *profectus est secundum famam tuam*, *sciscitaturus*, rumorem de te investigaturus peregre abiit. — *εἴ*

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„* τίπτε τ' ἄρ' οὔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντ' εἰδυῖα;
ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδουσι.“
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
κεῖσ' ἐλθών· ἀτὰρ οὔτιν' ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἕκηλος
ἧσται ἐν Ἀτρείδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται.
ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι ξὺν νηῒ μελαίνῃ,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι·
ἀλλὰ τάγ' οὐκ ὀΐω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει.“
[ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.]

mutat dea Ulyssis speciem in senis mendici.

Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη·
κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος·
κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε, πάρος περικαλλέ' ἐόντε·
ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ·
ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσσ' ἐλάφοιο,
ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον, καὶ ἀεικέα πήρην,

που ἔτ' εἴης, *si forte adhuc esses*, seu viveres.

417. *τίπτε — ἔειπες.* suspectum est *τ' ἄρ'*, vereorque ne hic quoque ponendum sit *τίπτε γὰρ* etc. v. ann. ad Il. *σ'*, 182.

419—425. *ἀτρύγετον.* *β'*, 370 etc. — Am. B.: *ἐνθύμιος. ἔμφροντις, ὅ ἐστι διὰ φροντίδος.* E: — *ἀντὶ τοῦ, μὴ ἐνθυμοῦ ἐκεῖνον.* — *ἵνα — ἄροιτο*, *ut famam colligeret.* cf. *α'*, 95, *γ'*, 78. — *ἄσπετα δῶρα*, ut 135.: neque enim *κρέα ἄσπετα* intelligam, quae alias dicit (*ι'*, 162, 557, *κ'*, 184 etc.). E: *παρὰ δ' ἄσπετα κεῖται ἤγουν παρατέθειται αὐτῷ πολλὰ εἰς τρυφήν.* v. *δ'*, 613—619. — *νέοι*, *juvenes*, proci.

426—428. *ο'*, 30—32. — *ἱέμενοι*, *cupientes.* *α'*, 6 etc. — E: *οὐκ ὀΐω. ἤτοι οὐ νομίζω.* *πρὶν — καθέξει*, *περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ πρὶν τεθνήξεταί τις.* similiter Il. *α'*, 29.: *πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν* etc. postremus horum versuum non legebatur in uno codice Thomae Bentleji, nec dubie ex superioribus, 396., huc transscriptus est propter similitudinem sententiarum. omisit Knight., W uncinis inclusit.

429. *ἐπεμάσσατο*, *tetigit.* *π'*, 172. *ἐσεμάσσατο θυμὸν* dixit *ρ'*, 564. et *υ'*, 425. ceterum cf. narrata similia de Circe libro 10, 238, 319, item *π'*, 456.

430—433. 398—401.

434—438. *ἄλλο*, *aliud* atque illud, quo indutus erat. — *ῥωγαλέα*, *lacera.* cf. 438 et ann. ad Il. *β'*, 417. — *ῥυπόωντα*, *squalentia.* *ζ'*, 87, *τ'*, 72 etc. — *μεμορυγμένα*, a *μορύσσω*, *inquino.* Sch.: *μεμολυσμένα καὶ πεφυρμένα.* — *ψιλὸν*, *depile.* *ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο, τὴν ἄδενδρον χώραν*, dixit Il. *ι'*, 580. cf. *μ'*, 421. — *σκῆπτρον*, *baculum*, qualem gestare solent mendici et id genus hominum. Antipater Anthol. Pal. 1. p. 325.: *Διογένευς τόδε σῆμα, σοφοῦ κυνὸς, — Ὦ μία τις πήρα, μία διπλοΐς, εἷς ἅμ' ἐφοίτα Σκήπων, αὐτάρκους ὅπλα σαοφροσύνας.* — *ἀεικέα*, *turpem*, miseram. *ρ'*, 197, 357 etc. — Am. Q.: *πυκνὰ ῥωγ. ἤτοι συνεχεῖς ἔχουσαν ῥαγάδας, ἢ πολλῶν ῥηγμάτων πεπληρωμένην, ἢ συνεσχισμέ-*

πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.

νην. στρόφος. συνεστραμμένος δεσμὸς, ἢ εἰς σχοινίον ἐστρεμμένος, ἢ ἐξ ἱμάντος. ἀορτήρ (λ', 608 etc.). νῦν ὁ τῆς πήρας δεσμὸς, σχοινίον, ὁ ἀναφορεὺς, ἐξ οὗ ἀπήρτητο, ὅ ἐστι παρεκρέματο. Am. B.: ἀορτήρ. ὅπερ λέγομεν βαστάγιον (quasi dicas *den Träger*).

Addi solent huic libro versus duo primi sequentis; sed recte B.: „Duos libri *N* postremos versus velim hujusce (dicit autem 14.) primos esse: nam sic aptius omnino collocabuntur. Etenim ἡ μὲν ἔβη sententiam inchoat, cui αὐτὰρ ὁ et sequentia clausulam imponunt. Non erat igitur membrum sententiae alterum ab altero divellendum. In prosaïcis scriptis saepicule capitum distinctiones sic inter μὲν et δὲ editores aliud agentes interposuerunt" etc. nos quoque in hoc non semel illos reprehendimus. itaque non potui quin obtemperarem viro doctissimo.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ξ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ξ ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Ξενισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, τῷ συβώτῃ αὐτοῦ. διηγεῖται δὲ αὐτῷ Ὀδυσσεὺς πολλὰ, ἃ πέπονθεν, ἀγγέλλων καὶ τὴν Ὀδυσσέως ἐπάνοδον. Palat.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ξ.

ʼΟΔΥΣΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΕΥΜΑΙΟΝ ʽΟΜΙΛΙΑ.

Postquam Minerva discessit, Lacedaemone arcessitum Telemachum, Ulysses se confert ad Eumaeum subulcum, cujus domus, ab ipso aedificata, describitur.

Τώγʼ ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν. ἡ μὲν ἔπειτα
ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδʼ Ὀδυσῆος·
αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν
χῶρον ἀνʼ ὑλήεντα διʼ ἄκριας, ᾗ οἱ Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.

Annotationes. Versus 1. et 2. ad hunc librum referri aptius quam ad antecedentem, jam olim censuerunt Barn. et Cl. v. B. ann. ad ν', 441. et 42. quorum versuum prior item legitur Il. α', 531. cf. Il. η', 302 etc. E: *ὅτι διατμαγῆναι οὐ μόνον τὸ διακοπῆναι, ἤτοι ἀποτμηθῆναι, ἀλλὰ καὶ τὸ χωρισθῆναι τοπικῶς, ὡς δηλοῖ ἐνταῦθα τὸ ὣς βουλ. διέτμαγον* (sic ille, quem errorem errant etiam nonnulli codd. Homerici et edd. Steph., Bergler., Barn., Cl., Alter., sed meliores libri, A. 2. et 3., Ald. 3., W, B, recte: *διέτμαγεν*), *ὃ καὶ διασαφῶν Ὅμ. ἐπάγει, ἡ μὲν ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη, Ὀδ. δὲ εἰς τὸν ἀγρόν.* — *ἔβη μετὰ παῖδʼ Ὀδ.* cf. ν', 415.

3—6. *τρηχεῖαν ἀταρπόν.* v. Il. ρ', 743. et ann. ad superioris libri 195. — E: *χῶρον — ἄκριας. ἤγουν κατὰ τὰς ἄκρας τῶν ὀρῶν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ* (ι', 400, κ', 281, π', 365.) *κεῖται· ὅθεν καὶ Ζεὺς ἐπάκριος, ᾧ ἐπʼ ἄκρων ὀρέων ἱδρύοντο βωμοί. εἰκὸς δὲ πάντως, τὴν κραναὴν* (α', 247 etc.) *Ἰθάκην καὶ τραχείας ἔχειν ἀταρποὺς, καὶ ὕλην, κ. ἄκριας.* — *πέφραδε.* α', 273 etc. — *δῖον*, *divinum*, egregium, nobilem. v. ann. ad 24. et α', 70. — *βιότοιο*, *rei suae*, Ulyssis. — *κήδετο*, *curam agebat.* — Am. Q.: *οἰκήων. ἀντὶ τοῦ οἰκετῶν. λέγονται δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ.* *cognati* recentioribus dicuntur *οἰκεῖοι*, quo vocabulo Hom. non utitur. corrigendus itaque Hesych.: *οἰκείους.* (scrib. *οἰκῆας*, quod pertinet ad Il. ε', 413. vel ζ', 366.) *πάντας τοὺς κατὰ γένος προσήκοντας.* Ammonius: *οἰκῆας καὶ οἰκείους διαφέρειν φασίν. οἰκεῖοι μὲν γὰρ καὶ οἱ κατʼ ἐπιγαμίαν προσήκοντες· οἰκῆες δʼ ἅπαντες [καὶ] οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τυγχάνοντες τῇ αὐτῇ, εἴτε οἰκέται, εἴτε ἐλεύθεροι.* exempla profert hunc locum, quem tractamus, Il. ε', 413. et ζ', 365. Ap. emend.: *οἰκῆας. πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκίαν. λέγει δὲ*

Τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
ὑψηλὴ δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλή τε, μεγάλη τε, περίδρομος, ἥν ῥα συβώτης
αὐτὸς δείμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσιν λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ.
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας·
ἐντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν· ἐν δὲ ἑκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο,
θήλειαι τοκάδες. τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυνον,

οὕτως καὶ τοὺς κατὰ τὸν οἶκον δούλους. ita quidem h. l., id quod intelligas ex verbis οὓς κτήσατο δ. Ὀδ.

7—12. προδόμῳ. δ', 302 etc. — αὐλή, *chors.* ι', 184. — περισκέπτῳ ἐνὶ χ. α', 426, κ', 211. Am. Q.: ἵνα γὰρ περισκοπῶσι τὰ πέριξ ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἐν ὑψηλῷ τὰς ἐπαύλεις οἰκοδομοῦσι. περίδρομος. (Il. β', 812 etc.) περιοδευτή, γείτονας μὴ ἔχουσα τοὺς ἐμποδίζοντας τῷ βουλομένῳ περιδραμεῖν κ. περιελθεῖν αὐτήν. E: ἤγουν περιοδευομένη, ἀγειτόνευτος. ἢ κυκλοτερὴς διὰ τὸ πολυχωρητότερον. — αὐτὸς, *ipse*, solus, sua sponte, *nec jussu* dominae aut Laërtae, quod dicit νόσφι δεσποίνης κ. Λαέρταο. — ῥυτοῖσιν λάεσσι, *advectatis lapidibus.* ζ', 267. — ἐθρίγκωσεν. ἐχαράκωσε, τὴν στεφάνην ἐποίησεν. E: θριγκῶσαι τὸ χαρακῶσαι, ἢ στεφάνην κ. οἷον τρίχα τινὰ ἐπιθεῖναι οἰκοδομήμασιν, ἢ καὶ ἄλλοις φραγμοῖς, κόσμου ἢ ἀσφαλείας χάριν. ἀπὸ τῆς τριχὸς γὰρ ὁ θριγκὸς (η', 87) κατὰ ἀντιστοιχίαν συμφώνων. — Sch.: ἀχέρδῳ. ἄχερδός ἐστιν ἀκανθῶδες φυτὸν, ἐξ οὗ τὰς αἱμασιὰς ποιοῦσιν. ἔνιοι δὲ (velut Am. Q. et B.) ἀπέδοσαν τὴν ἀγρίαν ἄπιον· ἀκανθώδης γὰρ ἡ αὐτὴ εἴωθεν εἶναι. E: — πλεονάζει δὲ τὸ δ ἐν ταύτῃ· ἄλλως γὰρ ἄχερός (?) ἐστιν, ἧς ἅψασθαι οὐκ ἔστι χειρί. *pirum silvestrem* Dioscorides aliique ἀχράδα vocant, simili nomine (v. Billerbeck. Flor. class. p. 130.); sed aliena est arbor ea ab h. l., nec dubium, quin dicatur genus aliquod spinae, fortasse spina alba seu *crataegus oxyacantha* Linn., germ. *Hagedorn* (Billerb. p. 128.). Voss.: *schwere stein' anschleppend, die rings er bepflanzte mit hagdorn.*

13—21. Sch.: σταυρούς. τὰ ὀρθὰ κ. ἀπεξυσμένα ξύλα. *palos.* cf. Il. ω', 453. — E: ἔλασεν ἀντὶ τοῦ ἐξήπλωσε, παρέτεινε. — τὸ δὲ ἔνθα κ. ἔνθα ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ διαμπερές. — τὸ δὲ πυκνοὺς κ. θαμέας καὶ νῦν (ut μ', 92) τῇ παραλλήλῳ θέσει τὴν ἄγαν δηλοῖ πυκνότητα. (at πυκνοὺς est ἰσχυρούς. v. μ', 92, Il. κ', 267 etc.) μέλαν δὲ δρυὸς οἱ μὲν τὴν ἐντεριώνην (perperam libri: ἐντεριόνην) φασὶν, ἤγουν τὸ ἐγκάρδιον τῆς δρυὸς, μέλαν ὡς τὰ πολλὰ ὄν. (Voss.: *vom kern der gespaltenen eiche.*) Ἀρίσταρχος δὲ τὸν φλοῦν οὕτω νοεῖ· Κράτης δὲ τὴν δασύτητα κ. πολλὴν πυκνότητα τῶν φύλλων μελάνδρυον καλεῖ, ὡς αἰτίαν τῷ ξύλῳ μελανίας διὰ τῆς σκιᾶς. (!) φέρεται δὲ καὶ Αἰσχύλου χρῆσις ἐν Φιλοκτήτῃ (fortasse Philoctete ἐν Τροίᾳ, cujus fabulae fragmentis haec addenda fuerint: nam in cognomini illa, quae aetatem tulit, non leguntur.) κρεμάσασα (sic Am. Q. et B. E corruptis numeris: κρεμάσας.) τόξον πίτυος ἐκ μελανδρύου. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηται καὶ ὅτι μήτρα τὸ μέσον τοῦ ξύλου, ὅ τινες ἐντεριώνην λέγουσιν, ὥστε ταυτὸν εἶναι τῷ λόγῳ τούτῳ μήτραν, ἐντεριώνην, κ. μέλαν δρυός. Am. Q. et B.: — τὸ δὲ δρυὸς δύναται νοεῖσθαι καὶ ἐπὶ παντὸς ξύλου. δρυμοὶ γὰρ (malim δρυμά, ut κ', 150 etc.) αἱ ὗλαι, κ. ἀκρόδρυα τῶν πάντων δένδρων οἱ καρποὶ, κ. δρυπετεῖς (fort. δρυπεπεῖς vel δρυπέπεις: v. Aristoph. Lys. 530.) ἐλαῖαι. pertinet huc etiam δρυτόμος ἀνὴρ Il. λ', 86, ubi v. ann. — ἀμφικεάσσας, ἀμφικεάσας, ab ἀμφικεάζω, *circum findo.* — συφεοὺς, *suilia.* 75, κ', 238, 389. — σύες χαμ. κ', 243. — E: τὸ δὲ ἐρχατόωντο καινῶς παρῆκται. προϋπάρχει μὲν γὰρ Ἰωνικὸν τὸ ἔρχατο (ι', 221 etc.)· ἐξ αὐτοῦ δὲ γίνεται τὸ ἐρχατῶ, οὐκ ἀγαθὸν ῥῆμα εἰς πεζὴν γραφήν. — μινύ-

πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
πὰρ δὲ κύνες, θήρεσσιν ἐοικότες, αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
τάμνων δέρμα βόειον, ἐΰχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ᾤχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
σῦν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.

Ulyssem in vestibulo stantem invadunt canes; quos abigit Eumaeus, et Ulyssem hospitaliter excipit.

Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι.
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

θεσκον, *minuebant.* μινύθειν, *imminui*, δ', 374. saepiusque legitur. — ἀντίθεοι. v. 5. — προΐαλλε. ἴαλλε, *mittebat*, mittere solebat. pingit actionem praepositio. cf. ο', 370, Il. ο', 369, inferius 28 etc. — ζατρεφέων (108, δ', 451 etc.), *saginatorum.* — σιάλων, *porcorum.* β', 300 etc. plene dixit σύας σιάλους 43, 83.

23—30. πὰρ — ἴαυον, παρίαυον. Il. ι', 336. — E: θήρεσσιν. λύκοις τυχὸν, ἢ λέουσιν. — idem ad 5.: ὅτι σεμνύνων τὸν Εὔμαιον δῖον ὑφορβὸν λέγει ἐνταῦθα, μετ' ὀλίγα δὲ καὶ ὄρχαμον ἀνδρῶν, ἤγουν ἀρχικὸν ἄνδρα (γ', 400 etc.), ἢ καὶ ἄρχοντα δούλων ἑτέρων (26—30.) etc. et rursus h. l.: ἀράρισκεν. ἤγουν ἥρμοττε. — τὸ δὲ ἀραρίσκειν ἐκ τοῦ ἀράρω, ἀχρείου ῥήματος, παρῆκται, ὁμοίως τῷ τελίσκω, ῥυίσκω, κ. τοῖς τοιούτοις. τὸ δὲ τάμνων δέρμα συνέθετο παρὰ τοῖς ὕστερον τὸ σκυτοτομεῖν (v. Il. η', 221.). δῆλον δ', ὅτι ἄλλο δέρμα, κ. ἄλλο κῶας ἢ κῶος. δέρμα μὲν γὰρ τὸ ἁπλῶς ἐκδερόμενον, κῶας δὲ ἐν ᾧ κεῖταί τις ἢ κοιμᾶται, ἀπὸ τοῦ κῶ ῥήματος. — τὸ δὲ εὔχροὲς [δέρμα] ὑγίειαν ζώου δηλοῖ, οὗ τὸ δέρμα εἴη ἂν καὶ πυκνὸν, κ. οὕτως εὔχρηστον εἰς πέδιλα. ἔοικε δὲ καὶ ἀδέψητον εἶναι τὸ τοιοῦτον δέρμα, κ. τρίχας ἔχον, δι' ὧν ἦν εὐχροές. cf. 52. Voss.: *selber zerschnitt er jezo des stiers schönfarbiges leder, Dass er sich passende solen bereitete.* — οἱ — ἄλλοι, *ceteri subulci.* — ἅμ' ἀγρ. σύεσσιν, *cum gregibus suum*, quos pastum ducebant. — ἀποπροέηκε, *misit*, nihil amplius, si rem ad vivum reseces; sed quasi pingitur actio praepositionibus, quarum mirus in hoc genere usus est apud Graecos. — ἀνάγκῃ, *necessitate*, quia spernere jussa praepotentium procorum non audebat. — ἱερεύσαντες, *sacris factis*, ex more, ante epulas. v. 76, θ', 59 etc. — κρειῶν. α', 141 etc. — κορεσ. θυμόν. cf. 48, Il. τ', 167 etc.

31—38. ὑλακόμωροι, *propensi ad latrandum*, quasi dicas *bellsüchtige.* v. Schn. h. v. et ann. ad Il. β', 840, δ', 242. — κεκλήγοντες, *clangentes, vocificantes.* μ', 256 etc. proprie aves κλάζειν seu κεκλήγειν dicit E: τὸ κεκλ. ἀπὸ οἰωνῶν ἐνταῦθα μετῆκται, ὥσπερ καὶ ἐπὶ συῶν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα (414) ῥηθήσεται ἡ κλαγγή. cf. Valck. ad Ammon. p. 228—30. rursum E: κερδοσύνην δὲ τὴν φρόνησιν λέγει, τὴν καὶ κερδαλεότητα, ἣν Ἀθηνᾶ φθάσασα τῷ ἥρωϊ ἐπεμαρτύρατο (ν', 291, 292.). φασὶ δὲ φυσικὸν βοήθημα εἶναι ἀνθρώποις πρὸς ἐκμείλιξιν κυνῶν τὸ καθεσθῆναί τινα καὶ προέσθαι τὸ ἐν χερσὶν ὅπλον, ὡς μὴ ἐπιτιθέμενον· ὅθεν τοὺς κύνας ἀνιέναι τὸν θυμὸν τοῖς τοιούτοις, ὡς καὶ ἐγγίσαντάς ποτε, καὶ ὀσφρησαμένους, ἔστι δὲ οἷς καὶ προσουρήσαντας, ἀπαλλάττεσθαι, καὶ μάλιστα εἰ καὶ τὸ τῆς ἐκπνοῆς ἄθρουν ἐπέχοιεν. (Plin. H. N. 8, 40, p. 464. ed. Hard. de canibus: *impetus eorum et saevitia mitigatur ab homine considente humi.* simili modo canes ipsi tuti sunt ab impetu alio-

ἔνθα κεν ᾧ πὰρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλῃ
πυκνῇσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
„Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης, καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε, στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
ἧμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε, πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς,
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν,

rum canum. Wilmsen *Handb. der Naturgesch.* 1. p. 283, ubi narrat de cane, qui, forte relictus a mercatore furtivo in littore Northumberlandiae, fame urgente, infestare coepit greges ovium: „Man hetzte Hunde auf ihn; allein wenn diese an ihn herankamen, so legte er sich auf den Rücken, als ob er um Gnade bäte, und in dieser Lage versuchte ihm kein Hund etwas zu Leide zu thun.") ὅτι δὲ οὐ μόνον τοῦ νῦν πτωχικοῦ σκήπτρου, ἤτοι, ὡς εἰκὸς, ῥοπάλου, ἀλλὰ καὶ τοῦ [ἄλλως] ἁπλῶς (falso librarius scripserat ἄλλως pro ἁπλῶς, quae vocabula permisceri solent, itaque apposuit ἁπλῶς, ἄλλως non expunxit, quoniam id genus hominum odit lituras. cf. ann. ad ζ', 60.) σκήπτρου, διαφορὰ πρὸς τὸν σκίπωνα ἐνδοξότερον ὄντα, δηλοῖ ὁ γράψας ῥήτωρ τὸ προεδρίαν, κ. πορφύραν, καὶ σκίπωνα ἀντὶ σκήπτρου. (imo contra scipione usum illum dicit orator pro sceptro honorificentiore. v. ann. ad Il. α', 14.) τὸ δὲ ἔκπεσε χειρὸς οὐ διὰ φόβον φασὶ τῷ Ὀδυσσεῖ γενέσθαι, ἀλλ' ἁπλῶς οὕτω διὰ σπουδὴν, καθὰ καὶ τὸ σκῦτος (*corium:* v. Il. η', 221.) ὁμοίως ἐξέπεσε τῆς τοῦ Εὐμαίου χειρός. (ἀεικέλιον ἄλγος, *indignum dolorem*, laniatus a canibus. — ποσὶ κραιπνοῖσι, *pedibus velocibus.* Il. ζ', 505, ε', 223 etc.) τὸ δὲ μετασπὼν (*subsecutus*) σύστοιχόν ἐστι τῷ ἐπισπὼν, κ. ἐπισπόμενος (γ', 215 etc.), κ. ἐπισπεῖν (δ', 562 etc.), κ. τοῖς ὁμοίοις. — (ὁμοκλήσας, *increpans.* Il. β', 199 etc. — σεῦεν, *abegit.* ζ', 89 etc.) αἱ δὲ λιθάδες ἐοίκασι μικρότεραι εἶναι τῶν λιθάκων, εἴπερ Ὀδ. ἐν τοῖς ἑξῆς (ψ', 193., ubi A. 2. et 3. habent λιθάκεσσι. λιθάκεσσι τὸν ἑαυτοῦ φανεῖται δείμας ποτὲ θάλαμον. imo contra est, si quidem λίθαξ habet formam deminutivi nec tamen propterea scripserim h. l. λιθάκεσσι, sed dixit Hom. utrobique λιθάδας pro λίθοις.

39—45. E: τὸ ὀλίγου σε κ. διεδ ἐλλειπτικῶς ἐγράφη ἀντὶ τοῦ δι' ὀλίγου καιροῦ, ὅπερ οἱ μεθ' Ὅμηροι καὶ μικροῦ λέγουσι, κ. μικροῦ δεῖν in verbo διεδ. praepositio est αὐξητική, ut in διαφθείρειν et similibus. v. Aeschyl. Cho. 56, Eum. 310 etc. — ἐλεγχείην κατέχευας, *labeculam adspersisses.* Il. ψ', 408 etc. — καὶ δὲ, καὶ δή. Il. ξ', 364. — ἄλγεά τε, στοναχάς τε. Il. β', 39. — ὀδυρ. κ. ἀχεύων. β', 23, δ', 100, Il. ι', 612 etc. — ἀτιτάλλω, *nutrio.* λ', 249 etc. — ἔδμεναι. ι', 476 etc. — ἐελδόμενος, cupiens, *egens.* α', 409 etc. — πλάζετ', πλάζεται. Il. α', 117, ο', 245 etc. — ἀλλοθρόων. α', 183. — δῆμόν τε, πόλιν τε. ζ', 3 etc.

46. δ', 833.

47—49. κλισίηνδε (406, 410, ο', 300, π', 159 etc.), *in casam*, qualem pastores atque agrestes, militesque, habitare solent; Germanus nomine proprio dicat *Schlafstelle*, *Ruhort*, h. e. locum, in quo dormias, vel acquiescas. E: κλισία καὶ νῦν εὐτελὴς οἴκησις, ἐπεὶ καὶ σταθμὸς (32) αὕτη, καὶ μέσαυλον (κ', 435), καὶ αὖλις (Il. ι', 232), καὶ ἔπαυλις (malim ἔπαυλος, qua forma utitur Hom. Odyss. ψ', 358.), οὐ μὴν οἶκος, ἢ δῶμα, ἢ μέγαρον. Alexis pastor apud Virg. Ecl. 2, 28.: *o tantum libeat mecum tibi sordida rura Atque*

εἴπῃς, ὁππόθεν ἐσσὶ, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης."
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβὸς,
εἷσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας·
ἐστόρεσεν δ' ἔπι δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς,
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα, καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς,
ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

gratias ei Ulysses agens pium fert responsum.

„Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο."
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
ξεῖνοί τε, πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε,

humiles habitare casas. ibi Voss.: *casas, Hütten*, sowohl sein *Haüschen am Hofe* (id h. l. est *κλισίη*), als die nothdürftigeren Waldhütten während der Sommerweide 1, 79. Nach Seneca epist. 90. bestand eine Hütte, wie er den Vorfahren sie giebt, aus aufgerichteten Gaffeln, die das abhängige Dach von Reisig, Rohr oder Stroh trugen, indem die Wände von Ruten geflochten und mit Leim überzogen waren." de casis militum v. ann. ad Il. ι', 219. — ἀνέτλης. γ', 104, κ', 327.

51—53. ῥῶπας. κ', 166, π', 47. cf. ann. ad Il. ν', 199. E: ῥῶπες καὶ νῦν ἱμαντώδη φυτά, παρὰ τὸ ῥέπω. — ὑπέχευε, *substravit.* π', 47, Il. λ', 843. — Ap. emend.: ἰονθάδος. ὁ μὲν Ἀπίων, τῆς δασείας, οἷον τῆς ἴονθους ἐχούσης. ἢ τῆς ἰούσης θοῶς. τινὲς δὲ, ἀκμαίας. τῶν ἅπαξ εἰρημένων. διὰ δὲ τοῦ Ἀριστάρχου ὑπομνήματος ἰονθάδος ἔνιοι ἀποδιδόασι τελείου. εἴη δ' ἂν λεγόμενον ἀπὸ τῶν ἰόνθων· τὰς γὰρ τῶν τριχῶν ῥίζας ἰόνθους λέγει Σοφοκλῆς ἐν Χρύσῃ· (novum fabulae nomen Sophocleae, nec certum, quis intelligendus sit ille Chryses [v. Hederich. *mythol. Lex.* p. 717, 18.]; nisi forte agitur nympha illa, cujus, amore spreto, Philoctetes crudelitatem expertus est [ann. ad Soph. Phil. 180].) ἐγὼ μίαν μὲν ἐξιονθίζω τρίχα. h. e. ἐκ ῥιζῶν αἴρω, ut interpretatur scriptor lexici rhetorici ap. E: ἴονθοι γάρ, φησίν, αἱ πρῶται φυόμεναι τρίχες. hinc derivatae notiones τῆς ἀκμαίας, νέας (Am. Q. et B.), τελείου. ineptum vero intelligere τὴν ἰοῦσαν θοῶς sive ἄδην, ut quidam ap. Am. B. et E. E emend.: — ἢ τῆς ἐχούσης ἰόνθους, ὅ ἐστιν ἐξανθήματα σώματος, φασὶν, ἀκμάζοντος, ἅπερ οἱ νῦν χυδαΐζοντες (vulgo loquentes) ἰονθουάριά φασι. καὶ δοκεῖ πιθανότητα ἔχειν μάλιστα ὁ τοιοῦτος νοῦς· εἰκὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα δέρματα εἰς στρωμνὴν εἶναι χρηστὰ, ὡς μὴ εὐχρηστούμενα εἰς ἀσκὸν διὰ τοὺς ἰόνθους. mire Voss.: *und breitete drüber das fell der* gesprenkelten *gemse.* — αἰγρίου αἰγός. *caprae ibicis* vel *aegagri* Linn., „des *Steinbocks* oder des *wilden Bocks.*" v. ann. ad Il. γ', 24. et cf. ibidem δ', 105. — ἐνεύναιον. (π', 35.) ἐγκοίμητρον, ἐγκοίτιον. — δασὺ, *densum villis*, utpote ἰονθάδος caprae.

57—62. E: προσέφης, Εὔμαιε συβ. ὅτι ἐν Ἰλιάδι μὲν Ὅμ. πολλαῖς χρῆται ἀποστροφαῖς ἐπὶ προσώπων ἀξίων λόγου, οἷον (Il. δ', 127.)· οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ ἐλάθοντο, καί (Il. π', 20.)· τὸν δὲ προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ (ponamus et illic et Il. α', 337. ceterisque locis, ubi hic vocativus legitur versu medio, nec initio, velut π', 693., id, quod ipsi numeri monstrant, commendat antiquitas, Πατρόκλεες, ut Ἡράκλεες ap. Eurip. Herc. fur. 170.) κ. ἕτερα δὲ ὅμοια· ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ ἐπὶ μόνου Εὐμαίου σχηματίζει οὕτως ὁ π., φιλῶν τῆς εὐνοίας τὸν δοῦλον, καὶ τοῦ εἰς πολλὰ χρησιμεύειν ἐνταῦθα τῇ ποιήσει. v. ann. ad Il. π', 20. et cf. inferius 167, 362, 444 etc. — κακίων, ignobilior, tenuior. E: ἤτοι πενέστερος, ἢ εἰδεχθέστερος. in transcursu emendabo Pseudodidymum κακίων σέθεν. μᾶλλόν σου κεκακωμένος τὴν ψυχήν. imo: μ. σ. κεκ. τὴν τύχην, *te miserior.* menda haud insolita v. ann. ad λ', 614. — πρὸς γὰρ — πτωχοί τε. „Rien de plus touchant

γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦγε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπαξεν,
οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν,
οἶκόν τε, κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ,
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω.
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ'. ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε!
καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο."

cibo et potu Eumaeus Ulyssem recreat, narratque illi insolentiam procorum.

Ὣς εἰπὼν ζωστῆρι θοῶς ξυνέεργε χιτῶνα,
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων·

et de plus naïf que cette réception d'Ulysse chez le pasteur Eumée. Ce sont les moeurs héroïques dans toute leur simplicité. J'ai déja fait remarquer combien l'hospitalité était une vertu nécessaire à une époque où le voyageur ne trouvait d'autre asile que celui qui lui était offert par compassion. On conçoit aussi qu'une idée religieuse devait se rattacher à cette belle coutume. Ce que dit ici Eumée rappelle ces paroles du psalmiste (Ps. 145, v. 9): *Le Seigneur garde les étrangers.*" M. cf. ζ', 206—210. — ἡμετέρη, *nostra* servorum, vel *mea.* cf. 82, 83. — δίκη, mos, *modus.* δ', 691 etc. E: τὸ αὕτη — δίκη ταυτόν ἐστι τῷ αὕτη θέμις, οὗτος νόμος, οὗτος τρόπος, τοῦτο ἔθος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. — αἰεὶ δειδ., *semper metuentium*, h. e. metuendi. metuunt servi dominos novos, quorum mores nondum perspexerunt. Prometheus Aeschyleus Prom. 96.: τοιόνδ' ὁ νέος ταγὸς μακάρων Ἐξεῦρ' ἐπ' ἐμοὶ δεσμὸν ἀεικῆ: cujusmodi querelis scatet illa tragoedia. — ἐπικρατέωσιν. α', 245 etc.

63. τοῦγε, *illius*, Ulyssis. — κατὰ νόστον ἔδησαν, κατέδησαν νόστον, *colligarunt reditum*, h. e. impedierunt, tropo, ut opinor, a re magica, cujus velut proprium verbum est *ligare.* v. Voss. ann. ad Virg. Eclog. 8, 73—78. Seneca Med. 743: *Tartari ripis ligatos squalidae Mortis specus.*

64. ἐνδυκέως, ἐπιμελῶς. 111 etc. — ὄπαξεν A. 3., ut ἐφίλει. vulgo: ὄπασσεν. cf. η', 256 etc.

65—73. E: εὔθυμος. ὅ ἐστιν εὔψυχος. benevolus, *benignus.* — ἔδωκεν, *dare solet.* — οἶκόν τε, κλῆρόν τε. Il. ο', 497.: ἀλλ' ἄλοχός τε σόη, καὶ παῖδες ὀπίσσω, Καὶ οἶκος, καὶ κλῆρος ἀκήρατος. ibi Sch.: κλῆρος. χωρικὴ περίκτησις κ. οὐσία etc. cf. inferius 210, 211. — πολυμνήστην, *multum ambitam*, a multis expetitam, pulcram, nobilem, divitem. Penelopae epitheton δ', 770. et ψ', 149. — ἐπὶ ἔργον ἀέξῃ, ἐπαέξῃ ἔ. mire Harl.: εὔμορφον ἀέξῃ. οὕτως Ἀρίσταρχος. — ὡς — ἐπιμίμνω. similiter ο', 370, 371. — τῷ — ὤνησεν (Il. α', 395 etc.), *propterea me multum juvisset*, rem meam auxisset. — ἐγήρα, *consenesceret.* Il. η', 148, ρ', 197. — φῦλον, *genus*, stirps. 183, θ', 481. — Ap. emend.: πρόχνυ. ἐπὶ μὲν τοῦ ἐπὶ γόνατα, προγόνυ· (malim πρὸς γόνυ. soloece Etym.: πρὸ γόνυ. Hesych.: πρὸ γόνατος.) πρόχνυ καθεζομένη (Il. ι', 570). ἐπὶ δὲ τοῦ παντελῶς· πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν. hoc quidem dicunt tropo a victis, in genua prolapsis, qui prorsus desperarunt de rebus suis. Aeschylus Pers. 862.: Ἀσία δὲ χθὼν — αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται. — γούνατ' ἔλυσε. descriptio mortis, a consequente. cf. 238, Il. ε', 176 etc. — Ἀγαμ. εἵνεκα τιμῆς, *ad ulciscendum Agamemnonem.* v. Il. α', 159, ρ', 92, inferius 117. — Ἴλιον ε. εὔπωλον. β', 18.

74—81. ζωστῆρι ξυν. χιτῶνα, *cingulo constringebat tunicam*, accingebatur, ut solebant abituri. Il. λ', 15 etc. — βῆ δ' ἴμεν. ε', 475, κ', 208. si-

ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν,
εὗσέ τε, μίστυλλέν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν,
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
„Ἔσθιε νῦν, ὦ ξεῖνε, τάτε δμώεσσι πάρεστι,
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν, οὐδ' ἐλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵτ' ἐπὶ γαίης
ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφι Ζεὺς ληΐδα δώῃ,

mile est *ἔβαν νέεσθαι* 89. — E: *ὅτι ἔθνεα χοίρων λέγει ἀντὶ τοῦ πλήθη, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι* (β', 87) *ἔθνεα μελισσάων, ὅθεν λαβὼν καὶ Ὀππιανὸς ἔθνεα πόντου τοὺς ἰχθύας φησίν.* — *ἔρχατο.* ι', 221. — E: *ἱέρευσεν.* (30) *ἔσφαξεν.* — *ὅρα δὲ τὸ εὗσε* (*ustulavit.* 428, ι', 389.), *καὶ μίστυλλε, καὶ ἔπειρε* (γ', 462 etc.), *πάρισα συχνὰ, τὴν τῆς ξενικῆς τραπέζης φράσιν γοργῶς ἀρτύοντα.* — *ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ ἐπάλυνεν, ὅ ἐστιν ἐπέπασε κατὰ ἔθος ἀρχαῖον, τὸ ὕστερον ἀργῆσαν.* — *κισσυβίῳ.* ι', 346. — *κίρνη.* η', 182 etc. — *ἀντίον ἷζεν*, more amantium et benevolorum. v. ε', 198. — *ἐποτρύνων* (ι', 561 etc.), *adhortans ad edendum.*

82—86. *τάτε δμ. πάρεστι. quae servis suppetunt*, vilia. cf. 60, 61. — Am. Q.: *χοίρεα. χοίρων μικρῶν κρέα· σιτητὸν* (saginatum) *γὰρ φοβοῦμαι θῦσαι.* E: *ὅτι διαφορά τις εἶναι δοκεῖ χοίρων καὶ συῶν.* — *καὶ ἴσως ἢ καθ' ἡλικίαν ἡ διαφορὰ τοῖς χοίροις κ. τοῖς σιάλοις, ἢ κατὰ τὸ ζατρεφέας μὲν εἶναι τοὺς σιάλους, οἳ καὶ καλοῦνται οὕτω διὰ τὸ σιτεῖσθαι ἅλις*, (notatio inepta. magis arbitror, *σιάλους* dictos esse ab adipe, *σιάλῳ*, substantivo usurpato pro adjectivo [v. Il. ε', 580.], ut *σύες σίαλοι* sint *porci pingues sive saginati*, germ. *Mastschweine.*) *ὀλιγοτρεφεῖς δὲ τοὺς χοίρους, ὁποῖα καὶ τὰ παρὰ τοῖς ῥήτορσι* (v. etiam Aristot. H. A. 6, 17.) *μετάχοιρα, τὰ τῶν ὑῶν ὀψίγονα, φασὶ, κ. λειπογάλακτα* (germ. *Spanferkel*). *δοκοῦσι δὲ ἐξορθοῦ δέλφακες* (germ. *Ferkel*, quae vox ducta est a *porcus.*) *οἱ Ὁμηρικοὶ ἐνταῦθα εἶναι χοῖροι, οὓς δὴ δέλφακας Ἀριστοφάνης μὲν ὁ γραμματικὸς ἐν τῷ περὶ ἡλικιῶν τοὺς νέους χοίρους λέγει, μᾶλλον δὲ τοὺς νεωτάτους, γράψας οὕτω· τῶν συῶν οἱ μὲν τέλειοι κ. ἐνόρχαι κάπροι· οἱ δὲ πίονες αὐτῶν σίαλοι· ἡ δὲ θήλεια σῦς μόνον. Ἱππῶναξ δὲ γρόμφιν λέγει, εἴτε καθόλου πᾶσαν ὗν δηλῶν, εἴτε τὴν παλαιὰν τῇ ἡλικίᾳ. τὰ δὲ νέα δέλφακες μὲν, τὰ πεπηγότα πως ἤδη τοῖς σώμασι, τὰ δὲ ἔτι ἁπαλὰ κ. ἔνικμα χοῖροι. καὶ οὕτω μὲν ὁ εἰρημένος Ἀριστοφάνης τοὺς δέλφακας στεῤῥοτέρους οἶδε χοίρων κ. τελειοτέρους, Ἐπίχαρμος δὲ, φασὶ, τοὺς ἄῤῥενας κ. τελείους· Ἀριστοφάνης δὲ* (fugit, quo loco.) *ἐπὶ θηλείας τάττει τοὔνομα ἐν τῷ δέλφακος ὀπωρινῆς* etc. Montbel.: „*χοῖρος* signifie un mauvais (?) petit porc dont la chair est flasque et visqueuse (Athen. Deipn. 9, p. 375, B.). *τὰ χοίρεα* est un plat de cette espèce de viande, en sous-entendant *κρέα*, supprimé dans le langage ordinaire. — Eumée fut obligé de tuer deux de ces petits cochons pour satisfaire l'appétit de son hôte.“ — Am. Q. et B., item Sch.: *ὄπιδα* (90, υ', 215. cf. ν', 148.). *τὴν εἰς τὸ μέλλον τῶν θεῶν ἐπιστροφὴν κ. κόλασιν.* — Sch.: *φρονέοντες. λογιζόμενοι. τρομέοντες.* (varians scriptura. v. υ', 215.) *φοβούμενοι. ἐλεητύν. ἔλεον. αἰολικὴ ἡ διάλεκτος.* ρ', 451.: *ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις, οὐδ' ἐλεητὺς Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι.* — *σχέτλια, κακά.* χ', 413. — *αἴσιμα, ἀγαθὰ, δίκαια.* β', 231 etc.

87—90. *δυσμ. καὶ ἀνάρσιοι.* Il. ω', 365., ubi Moscov.: *ἀνάρσιοι. ἀνάρμοστοι τὴν γνώμην, ἐχθροί.* piratas dici putat E propter verba *πλησ. νῆας*, quod faciunt, quicunque hostes in terram peregrinam escenderunt. Sch.: *βῶσιν. ἐπέλθωσιν, ἐπὶ βόσιν* (*ἐπιβῶ-*

πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε νέεσθαι,
καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
* οἵδε δὲ καί τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδὴν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἕκηλοι
κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ.
ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,
* οὔποθ' ἓν ἱερεύουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δύ' οἴω,
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἦν ἄσπετος· οὔτινι τόσση
ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης,

σιν). — ἔβαν, *abire solent.* — καὶ τοῖς μὲν — πίπτει, *et sane illorum animis ingens metus incidit.*

91. οἵδε — ἴσασι. ita solus veterum, quod sciam, Q. Am., recentiorum primus Barn. A. 2., quem codicem temere expressit Alterus: οἵδε δέ τοι ἴσασι. A. 3.: οἵδε δ' ἔτ' ἴσασι. Ald. 3., Steph., Bergler. et quidquid est editionum usque ad Barnesii: οἵδε δέ τι ἴσασι, ex quo intelligas, undeunde arripuisse, vel de suo infersisse, bonum virum Barnesium καὶ particulam ad fulciendum versum. at alio illi modo succurrendum arbitror. scribamus: οἱ δὲ δή τι ἴσασι, *at isti compererunt aliquid scilicet.* ironice Eumaeus procos aliquid momenti scire dicit, idque ita se habere oraculo edoctos esse, videlicet, Ulyssem misere occidisse; propterea que nec rite atque ordine uxorem expetere Penelopen, nec domum quemque suam redire, sed Ulyssis bona impudenter absumere. οἵδε alienum est, ut quod significet eos, qui sunt in conspectu, vel certe vicini; rectum οἱ δὲ, *illi vero*, proci. δὲ δή, ut Il. σ', 20. de δὴ ironico v. ann. ad Il. φ', 131. δὲ et δὴ permisceri, tralaticium est. quin etiam δὲ et καὶ similia esse in codicibus, ostenderunt Schäfer. ann. ad Dion. Hal. p. 158. et 294., Jacobs. Anthol. Pal. 3. p. 697. igitur facile lapsi fuerint librarii. quod superest, metrum bene habet, trochaeo posito prima sede hexametri, ut Il. α', 193. et saepe alias. vulgata autem οἵδε δὲ καί τι ἴσασι nullo modo ferenda est, cum nihil momenti compererint proci, id quod istis verbis pro certo affirmaretur. Vossius: „doch die wissen *vielleicht*, gelehrt durch göttlichen ausspruch, Jenes traurigen tod," quasi Hom. dixisset οἱ δὲ ἴσως τι ἴσασι. scripturam emendatam ita reddas licet: *Doch Die wissen wohl traun, und es kündete Diesen die Gottheit, Jenes traurigen Tod.*

92—95. ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι, *quandoquidem nolunt.* v. ann. ad ε', 357. — ἐπὶ σφέτερα. α', 274. — Am. Q.: ἀλλὰ ἕκηλοι (β', 311 etc.). ἤτοι ἡσυχάζοντες, κ. μὴ περὶ ἔργον ἀσχολούμενοι. — δαρδάπτουσιν, *disperdunt.* iterum haec leguntur π', 315. cf. Il. λ', 479. — ὑπέρβιον. μ', 379. — ἔπι, h. e. ἔπεστιν, A. 1. et 2., Ald. 3., W, B. alii: ἔτι. — φειδὼ, *parsimonia*, metus sumtuum. Il. η', 409. — E: ἐν δὲ τῷ ὅσσαι — ἐκ Διός εἰσι περιττῶς κεῖται κ. ἀφελῶς τὸ νύκτες, τὸ δὲ ὅλον περίφρασίς ἐστι τοῦ αἰεὶ, κ. τοῦ ὁσημέραι, κ. ἔστιν ὅμοιον τῷ [αἰεὶ] ἐπ' ἤματι (107).

96. dure corripitur media syllaba τοῦ ἱερεύουσι. quidni ponamus ἱρεύουσ', ut ἱρὰ, ἱρεὺς, ἱρεύσασθαι, ἱρεύεσκον, α', 66, ι', 198, τ', 198, υ', 3? atqui Ald. 3.: ἱρεύουσ' ἱρήιον. ceterum v. 416, β', 56 etc. — ἱερήϊον. λ', 23 etc. — δύ' οἴω. Il. ω', 473.: τῷ δὲ δύ' οἴω — Ποίπνυον παρεόντε. minus bene A. 2. et alii: οἶα.

97—101. φθινύθουσιν. α', 250 etc. — ἐξαφύοντες, *exhaurientes.* auget sensum ἐκ praepositio, ut ι', 453 etc. — ἦ γάρ οἱ ζωή. A. 2. et nescio qui alii ap. Cl.: ἦ γὰρ τοῦ ζ., quae videtur esse emendatio metro prospicientis, qui non meminisset, γὰρ produci saepius ante vocalem, praesertim aspiratam. — ζωὴ, βίοτος, *victus*, res. Aristophanes gramm., a B. editus post Herodianum, h. l. c., p. 287.: ζωὴ λέγεται καὶ ἐπὶ τῆς περιουσίας. cf. inferius 208, π', 429. idem est ἄφενος 99. — οὔτινι — ἡρώων. mira exaggeratio rei, sed ἠθικὴ in servo amantissimo domini. alioqui ineptum esset, anteponi opes Ulyssis, asperae nec magnae insulae imperantis, Atridarum, Nestoris, Achillis Idomenei et aliorum Graeciae principum divitiis ac potentiae. — ἤπειρον μέλαιναν dixit, ut γαῖαν

οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης, οὔτε ξυνεείκοσι φωτῶν
ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον. ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
* δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἰῶν,
* τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
βόσκουσι ξεῖνοί τε, καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
ἔνθα δέ τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
ἐσχατιῇ βόσκοντ'· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ
ζατρεφέων αἰγῶν, ὅστις φαίνηται ἄριστος·
αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε, ῥύομαί τε,

μέλαιναν λ', 364. et passim. Sch.: *ἠπ. μελαίνης. τῆς κατ' ἀντικρὺ Κεφαλληνίας νῦν λέγει. μέρος δέ ἐστι τῆς πελάγης* (sic ed. ant.; recentt.: *μελαίνης*. fort.: *τῆς πέλας*. *Buttm.* imo: *τῆς περάτης*. v. ann. ad δ', 41.) *ἠπείρου. αὕτη καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιφέρεται, δώδεκα ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι.* — *ξυνεείκοσι*, ut *σύνδυο*, *σύντρεις* et alia ejusmodi. ann. E. — *ἄφενος*, opes. Il. α', 171, ψ', 299. — *ἐγὼ — καταλέξω.* mitigat *τὸ κὲ* orationem (v. α', 316.), quasi dicas germanice: *ich kann es wohl dir berechnen.*

102, 3. E: *ἀγέλαι. βοῶν δηλαδὴ, ἴσως δὲ καὶ ἵππων· ἐπ' ἀμφοῖν γὰρ, φασὶν, ἡ ἀγέλη κυριολεκτεῖται.* (ut latina vox *armentum*. alieni tamen equi ab Ithaca. quare mox ipse sua retractans: *ἀγέλαι δὲ βοῶν πάντως*, inquit, *εἰ καὶ ὁ π. διὰ τὸ πάνυ φανερὸν σιωπᾷ τοῦτο.*) *ἧς παράγωγον ἀγελαῖος μὲν ὁ ἐξ ἀγέλης, ἀγέλαιος δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς προπαροξυτόνως ὁ ἀμαθής.* — *οἰῶν*. vereor ne hic quoque, ut Il. λ', 678., scribendum sit *μήλων*, sine hiatu; proximo autem versu malim nunc: *τόσσα συβόσια συῶν, τόσσ' αἰπ. π. α.*, cum non appareat ratio, qua penultima verbi *συβόσιον* producatur, bene autem se habeat scriptura *συβ. συῶν*, usurpato proceleusmatico, ut in nomine *Ἐνυαλίῳ* Il. β', 651. cf. ann. ad Il. γ', 357. et Hermannum Elem. docr. metr. p. 319. — *αἰπ. πλατέ' αἰγῶν.* v. Il. β', 474.

104—109. E: *ξείνους τοὺς μισθωτοὺς λέγει.* (hi fere minus probabantur. Virg. Eclog. 3, 5.: *hic* alienus oves custos *bis mulget in hora.* v. ibi Voss.) — *ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ φαίνονται πολλοὶ τῷ Ὀδυσσεῖ γενέσθαι δοῦλοι, ἀλλὰ τὸ βόσκουσι — ἄνδρες οὐκ ἀφίησιν* (permittit) *αὐτοὺς τοσούτους εἶναι, ὁπόσοι τοῖς ὑστερογενέσιν ἱστόρηνται, ἀλλ' εἰσὶν αὐτοὶ σχεδόν τι τὸ μηδὲν, εἴ τις ἐνθυμοῖτο ἐξ ἱστοριῶν, ὡς Νικίας μέν τις* (Nicerati fil., dux Atheniensium notissimus ex Thucydide et historicis.) *χιλίους ἔχων οἰκέτας ἐμίσθωσε, φασὶν, αὐτοὺς εἰς τὰ ἀργυρεῖα Σωσίᾳ τῷ Θρᾳκὶ, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν ἕκαστον τελεῖν τῆς ἡμέρας. Δαρδανεῖς δὲ* (Cellar. 2. p. 50., Mannert. 6, 3. p. 506.) *δούλους ἐκτῶντο ὁ μὲν χιλίους, ὁ δὲ καὶ πλείους, ὧν ἕκαστος ἐν μὲν εἰρήνῃ γεωργεῖν λέγεται, ἐν πολέμῳ δὲ λοχίζεσθαι ὑπὸ ἡγέμονι τῷ ἰδίῳ δεσπότῃ* (more adhuc Rossico et Slavorum)· *Ῥωμαίων δὲ ἕκαστος μυρίους κ. δισμυρίους, πολλοὶ δὲ καὶ πλείους, οὐκ ἐπὶ προσόδοις, φασὶν, ὡς ὁ τῶν Ἑλλήνων ζάπλουτος Νικίας. καὶ Μνάσων δὲ, φασὶν, ὁ Φωκεὺς* (Elateae urbis princeps in Phocide: v. Crusii *mythol. hist. Wörterb.* p. 435.) *πλείους ἐκέκτητο δούλους τῶν χιλίων.* — *βώτορες ἄνδρες.* ρ', 200, Il. μ', 302. adscripsit haec Eichh. illis Virgilii Aen. 7, 538.: *quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, et terram centum vertebat aratris.* — *ἕνδεκα πάντα.* ε', 244. — *ἐσχατιῇ.* plene dixit *ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιὴν* δ', 519., *in extremam partem fundi*, ubi domus agricolarum aedificatae erant, agris pratisque circumdatae. (cf. Völcker. p. 65, 66.) capras tantum magno numero alebat Ithaca propter asperitatem soli; armenta et oves in continente pascebantur. v. δ', 605—607. — *ἐπὶ — ὄρονται*, *ἐπόρονται*, *excitantur*, mittuntur ad pascendos greges. Sch.: *ἐπακολουθοῦσιν.* *ἐσθλοὶ*, boni, *habiles*. — E: *τὸ δὲ ἐπ' ἤματι ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ αἰεὶ, ἵνα εἴη ἀεὶ τὸ καθ' ἕκαστον ἦμαρ. μῆλον δὲ νῦν φανερῶς ἐπὶ αἰγὸς ἡρμήνευται.* (v. ann. ad α', 92.) — *τὸ δὲ ἀγινεῖ* (υ', 213, ρ', 294 etc.) *ἀχρεῖον μὲν εἰς πεζογραφίαν, ἐκτείνει δὲ τὴν παραλήγουσαν.* — *ὅστις αἴξ.* Am. Q.: *ὅτι ἀρσενικῶς* (secus ac 50, ι', 124, ρ', 295.) *τὸν αἶγά φησι.* — *τάσδε*, *has*, quae hic custodiuntur. — *ῥύομαι*, *tueor*. Il. ι', 396 etc.

καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐῢ κρίνας ἀποπέμπω."

quibus perniciem moliens Ulysses simulato sermone quaerit de se ipso.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
ἁρπαλέως, ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧπερ ἔπινεν,
οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
ὧδε μάλ' ἀφνειὸς, καὶ καρτερὸς, ὡς ἀγορεύεις;
φῂς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς·
εἰπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην."

triste Eumaei responsum, Ulyssem desiderantis.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„ὦ γέρον, οὔτις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε, καὶ φίλον υἱὸν,
ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
ὃς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
ἡ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει, καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,

111, 112. *ἐνδυκέως*, *avide*. 64. — *ἁρπαλέως*. ζ', 250. — *φύτευεν*, *struebat*, moliebatur. 220, β', 165 etc.

113. ε', 95.

114, 115. Am. B. emend.: *σκύφος*. (sic, ut A. 4. et Aristarchus, teste Athenaeo 11, 4) *διχῶς, καὶ τὸ σκύφος, καὶ τὸν σκύφον*. contra E: *σκύφον, ἢ σκύφος*. Montbel: — „c'était, comme le *kissybion* (80), une coupe destinée aux gens de la campagne, à ce que nous apprend Athénée, (Athen. 11, p. 477 B.: *Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος φησὶν, ὅτι τῷ σκύφει κ. τῷ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ, κ. νομεῖς, κ. οἱ ἐν ἀγρῷ, ὡς ὁ Εὔμαιος, πλησάμενος — ἔπινεν*. cf. ann. ad ι', 346) qui cependant cite, quelques pages plus loin (ibid., p. 498 A. B.), un passage d'Hésiode (ed. Loesner. p. 447.) où il est question d'un *scyphos d' argent*: *πλήσας δ' ἀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι*. (quidni ponamus *σκυφίον φέρε*, vel *πλ. δὲ σκύφον ἀργ.*; sed praestat illud alterum, nec opus est ipsum vocab. *σκύφον* servari. *Both*.) Ce mot est tantôt neutre, et tantôt masculin: neutre, il se décline comme *τεῖχος, τείχους*: masculin, comme *λύχνος, λύχνου* (Athen. l. c.). La plupart des éditeurs le font neutre avec Aristophane; W et B le font masculin avec Eustathe." — *ἐνίπλειον*, *ἔμπλειον, ἔμπλεον*. ρ', 300, σ', 119 etc.

117—122. *τίς — ἑοῖσιν*. α', 430, Il. ε', 154 etc. — *ἀφνειός*. α', 232. — *κάρτερος*, *strenuus*, potens, a consequente. δ', 242 etc — *φθίσθαι*, *periisse*. Il. ι', 246 etc. — *Ἀγαμ. ε. τιμῆς*. 72. — *Ζεὺς — ἰδών*. testatur deos, se nuntiaturum esse de Ulysse, si eum viderit. — *ἀλήθην*, *vagatus sum*. 364, Il. κ', 141 etc.

126—133. *ἄλλως*, *μάτην*, *temere*. ε', 286 etc. — E: *κομιδῆς* (θ', 232, 453, ω', 245—251 etc.) *κεχρ.*, *ἐπιμελείας χρῄζοντες*, germ. *hülfsbedürftige*. cf. 157. — *ἀλῆται*, *errones*. ρ', 420 etc. — *ἀλητεύων*. μ', 330 etc. — *ἀπατήλια*, *fallacia*. 159, 290. *ἀπατηλὸν* dixit Il. α', 526. — *βάζει*. Ap.: *βάζειν, λέγειν*. δ', 32 etc. — *φιλέει*, *diligit*. η', 256. — *μεταλλᾷ*. α', 231. —

ἣ θέμις ἐστὶ γυναικὸς, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται·
αἶψά κε καὶ σὺ, γεραιὲ, ἔπος παρατεκτήναιο,
εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα δοίη.
τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες, ταχέες τ' οἰωνοὶ,
ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
ἢ τόνγ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ
κεῖται ἐπ' ἠπείρου, ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται. οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὁππόσ' ἐπέλθω,
οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτραφον αὐτοί.
οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἱέμενός περ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ', ὀνομάζειν
αἰδέομαι (πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ),

ἣ θέμις. sic Alterus et veterum E, qui comparat τὸ ἣ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν 59. vulgo: ἡ. v. ann. ad γ', 45. — παρατεκτήναιο, male, h. e. per fallaciam, *fabriceris.* E: λέγει δὲ παρατεκτήνασθαι τὸ παρατεχνήσασθαι, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀτέχνων τεκτόνων, ἢ τῶν ἀκατώντων ἐφ' οἷς τεκταίνουσι. Il. ξ', 53: ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο, h. e. τεκτήναιτο. contra Eurip. verbum simplex adhibuit pro composito fragm. incert. 96.: πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρὴ καὶ παλαμάσθω, Καὶ πάντ' ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω. ridicule Cleon ap. Comicum Equ. 428.: ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάνθανε Τεκταινόμενα τὰ πράγματ', ἀλλ' ἠπιστάμην Γομφούμεν' αὐτὰ πάντα, καὶ κολλώμενα. cui respondet isiciarius verbis fabri ferrarii, quemadmodum et Germani figurate dicere solent *etwas schmieden:* ταῦτ' ἐφ' οἷσίν ἐστι συμφυσώμενα, Ἐγῷδ'· ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται.

134. fuerunt, qui hunc versiculum fraudis postularent. Harl. ap. Porsonum: εἴ τίς τοι. Διοκλῆς ἀθετεῖ. Am. Q.: Διοκλῆς ἀθετεῖ· οὔτε γὰρ ἡ Πηνελόπη πάντα (πάντας) ἀμφιέννυσιν, οὔθ' οὗτως (οὗτος, hic, Ulysses) πάντα διὰ τοῦτο ψεύδεται, ἀλλὰ διὰ μόνην πολλάκις (fortasse) τροφήν. rara est Dioclis grammatici mentio ap. Scholiastas, nec magnae rei quidquid animadversionum ejus innotuit; velut Il. χ', 208. Achillis atque Hectoris cursus 4 circa muros Trojae ita explicare sibi visus est: ὅτι συμβαίνει τῷ κύκλῳ περιτρέχοντι εἰς τὸν αὐτὸν τόπον παραγίνεσθαι. τρεῖς γὰρ ποιήσαντες κύκλους τοῦτον ποιοῦσι τέταρτον. quo quid potuit dici putidius? nollem sane nugis ejusmodi pondus addidisse auctoritatis suae Wolfium, qui haec uncinis inclusit. — χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε. vestitum dicit per partes, ut ε', 229.: χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, ἕννυτ' Ὀδυσσεύς. cf. 154, 322 etc. plenius Il. β', 261.: ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω, Χλαῖνάν τ', ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει.

135—140. μέλλουσι. α', 232. — ῥινὸν, *cutem.* α', 108 etc. — ὀστεόφιν. μ', 45, π', 145. — ψυχὴ, *anima,* vita. κ', 560 etc. — εἰλυμένα (481, Il. ε', 186 etc.), κεκαλυμμένα. ex E. — „φίλοισι — τετεύχαται. Horatius (Od. 1, 24.): *multis ille bonis flebilis occidit, Nulli flebilior quam tibi.*" B.

143—149. ἔτραφον A. 4., Ionice, ut Il. ψ', 90.: ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως. vulgo: ἔτρεφον. — τῶν, *illorum causa.* v. Il. β', 466, δ', 343 etc. — ἔτι, *adhuc,* tam longo tempore elapso. — ἀλλά μ' Ὀδ. π. α. οἰχ. anacoluthon pro — γαίῃ, ὥς μ' Ὀδυσσ. etc. — Ap.: αἴνυται (ι', 232, χ', 500 etc.), λαμβάνει, ἀφαιρεῖται. *capit,* corripit. — τὸν — αἰδέομαι. non solet nomine Ulyssem appellare, quamvis absentem, sed amantius ἠθεῖον. Am. Q. et B. emend.: φησὶ, τὸν Ὀδυσσέα δίχα φιλοφρονηματικῆς προσηγορίας ὀνομάζειν αἰδοῦμαι, πρεσβύτερον δὲ ἀδελφὸν καλῶ. (ἄλλως.) οὐ

ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω, καὶ νόσφιν ἐόντα."

sancte adjurat Ulysses, illum rediturum esse.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῇσθα
κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος,
ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
ὡς νεῖται Ὀδυσεύς. εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
αὐτίκ', ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται·
[ἕσσαι με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά·]
πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔτι δεχοίμην.
ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
γίγνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα·
[ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·]
ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται, ὡς ἀγορεύω.
τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·

καλῶ αὐτὸν Ὀδυσσέα, ἢ δεσπότην, ἀλλὰ ἀδελφὸν μείζονα διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ φιλοστοργίαν. τὸ δὲ ἠθεῖε (Il. ζ', 518, κ', 37, χ', 229, 239.) προσφώνησίς ἐστι νεωτέρου πρὸς μείζονα. vetus avia: v. ann. ad Il. ζ', l. c. Patrocli animam ἠθείην κεφαλὴν appellat Achilles Il. ψ', 94., ex quo id certe intelligas, notionem fratris non esse subjectam huic vocabulo. verum ne seniorem quidem Eumaeo Ulyssem quisquam praestet, sed aequales videntur. — νόσφιν ἐόντα, *absentem*, οὐ παρεόντα, ut modo idem dixit.

151—155. οὐδ' ἔτι — ἐλεύσεσθαι, *negasque illum amplius rediturum esse.* — οὐκ αὔτως (δ', 665 etc.), *non temere*, sed vere. — νεῖται, *redit*, redibit. δ', 633. — εὐαγγέλιον (168), *donum pro laeto nuntio.* ipse nuntius laetus intelligitur, cum haec et similia dicunt, εὐαγγέλια θύειν, εὐαγγ. στεφανοῦν: v. Aristoph. Plut. 759, Equ. 598, 607. — ἰών, *reversus.*

156. versus merito notatus, quo carent A. 2. et 3., itemque 2 MSS. Thomae Bentleji. praeterea vestigium ejus nullum est ap. Eustathium et Scholiastas.

157—166. Am. Q. et B.: πρὶν δέ κε. πρῶτον (scr. πρότερον. *Buttm.*) δὲ τὸ εὐαγγέλιον, ἤτοι τὸ ὑπὸ τῆς ἀγγελίας δῶρον, οὔτι δεχοίμην, καίπερ ἐνδεὴς ὑπάρχων. — ἐχθρός — βάζει. similiter Achilles Il. ι', 312.: ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν, Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζῃ, ubi v. ann. male haec insimulavit Knightius; contraque 161. pro genuino habuit cum recentioribus, quem versum ex margine irrepsisse intellexit Am. Q.: μετενήνεκται ἀπὸ τῶν ἑξῆς ἐπὶ τῶν (scrib. ἐπητῶν sive ἐπητικῶν) πρὸς τὴν Πηνελόπην λόγων (τ', 304)· οὔπω γὰρ ἀφῖκται εἰς τὴν Ὀδυσσέως οἰκίαν. — τάδε, *haec*, quae dicturus sum. — τελείεται, a τελείω, *perficitur*, pro *perficietur*, ut νεῖται 154. pro ἐλεύσεται, quod dicit sequente versu. modus loquendi notissimus atque usitatissimus, praesertim apud poëtas. — τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος, *hoc ipso anno.* Am. Q. et Sch.: λυκάβας εἴρηται ἀπὸ τοῦ λυγαίως βαίνειν, ὅ ἐστι σκοτεινῶς πορεύεσθαι· λεληθότως γὰρ ὁ χρόνος διέρχεται. similiter Ap. v. λυκάβας, nec probabiliorem notationem hujus vocis reperio. inepte E: λυκάβας καὶ νῦν (ut τ', 306, ubi haec iterum leguntur.) ὁ ἐνιαυτός, οὐ μόνον διὰ τὸ λυγαίως, ὅ ἐστι λεληθότως κ. οἷον σκοτεινῶς, παρέρχεσθαι, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ κατ' αὐτὸν ἡμέραι καθ' ὁμοιότητα διαβάσεως λύκων ἀλλήλων ἔχονται. πιστεύεται γάρ, φασί, (vetustiores grammaticos dicit, velut nescio quem nugatorem ap. Am. Q., et Am. B. ad τ', 306.) τοὺς λύκους, διαβαίνοντας βίαιον ποταμόν, ἐνδακόντας τὴν κέρκον τῶν ἀεὶ προηγουμένων τοὺς ἑπομένους στιχηδὸν διανήχεσθαι, καὶ οὕτω μὴ παρασύρεσθαι τῷ ποταμῷ ἄλλον ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ Αἰλιανὸς (de Animall. 3, 6.) ἱστορεῖ. de γ et κ litteris inter se commutatis v. Matth. additam. ad p. 29., et, quem auctorem laudavit, Hemsterhusium ann. ad Lucianum t. 1.,

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,
οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται, ὅστις ἐκείνου
ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον, καὶ φαίδιμον υἱόν." ·

sed diffidit illi Eumaeus, mendico viso, ad voluntatem loquenti. quin Telemacho quoque mala auguratur.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ὦ γέρον, οὔτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται. ἀλλὰ ἕκηλος
πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
μίμνησκ'· ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
ἄχνυται, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος.
ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ἔλθοι, ὅπως μιν ἔγωγ' ἐθέλω, καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων, καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεὺς,
Τηλεμάχου, τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,
καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔτι χέρηα
πατρὸς ἑοῖο φίλοιο δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸν,
τοῦ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
ἠέ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
ἐς Πύλον ἠγαθέην. τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
ἤ κε φύγοι, καί κέν οἱ ὑπέρσχοι χεῖρα Κρονίων·
ἀλλ' ἄγε μοι σὺ, γεραιὲ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἔνισπε,

p. 301. — τοῦ — ἱσταμένοιο, *altero quidem mense exeunte, altero autem incipiente.* „v. Scholia ad Nubes 1190. (1143.)" B. — φαίδιμον. γ', 189 etc.

170—187. παρὲξ, παρατετραμμένως. v. δ', 348. — κεδνοῖο, *probi.* α', 335. — ἐάσομεν, ἐάσωμεν. — ὅπως — ἐθέλω. intell. ἔρχεσθαι ex ἔλθοι. v. ann. ad α', 349, ζ', 193 etc. E: ἔλθοι Ὀδ., ὡς ἐγὼ θέλω, καὶ Πην., Λαέρτης τε, καὶ Τηλέμαχος. qui non videtur legisse μὶν, sed μὲν, quas voculas non semel confusas esse scimus, velut Il. β', 726. nam μὲν omittere potuit sine detrimento sententiae; μὶν non omisisset, credo, sed explicuisset. — Am. B. et Sch.: ἄλαστον (α', 342). ἀντὶ τοῦ ἀλάστως, ἀνεπιλήστως. — τὸν — ἶσον. cf. Il. σ', 56, 437. — χέρηα. ita W et B. vulgo: χερείω. Harl.: οὔτι χέρεια (χέρηα). οὕτως Ἀρίσταρχος. v. ο', 324, Il. α', 80., Matth. p. 162. — δέμας — ἀγητόν. Il. χ', 370.: οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν Ἕκτορος etc. — τοῦ δὲ, τοῦ δή. apodosis. — βλάψε φρένας, *laesit mentem*, mente alienavit. hinc βλαψίφρων ap. Aeschylum Theb. 689. et φρενοβλαβὴς ap. oratores. — ἐΐσας, *aequas*, sanas. — E: τὸ ἠέ τις ἀνθρώπων οὐκ ἀμάρτυρον· πολλοὶ γὰρ καὶ ἐξ ἀνθρώπων βλάπτονται φρένας, καὶ οὐ μόνον φαρμάκοις, ἀλλὰ καὶ λόγοις τὰ πλείω αἱμύλοις κ. ἀπατητικοῖς. — ὁ δ' ἔβη, ὁ γὰρ ἔβη. v. α', 71 etc. — μετὰ — ἠγαθέην. β', 308 etc. — λοχῶσιν. ν', 425. — φῦλον. 70. — νώνυμον. ν', 239. — *Arcesius* fuit avus Ulyssis: Apollod. 1, 9, 16, 8, Ovid. Met. 13, 144. — E: τὸ ὑπέρσχῃ (sic ille, et φύγῃ, ut A. 1. A. 2.: ὑπερέχῃ. Ald. 3.: φύγη — ὑπέρσχη. solent haec permisceri.) χεῖρα θεὸς ἀντὶ τοῦ ὑπεράνω ἕξει καὶ σκεπάσει. cf. Il. δ', 249. „locutionem ὑπερσχεῖν χεῖρα doctissime illustrat Hemsterhus. ad Luciani Timonem, §. 10. adde Jacobsium ad Phaedimi Epigr. 3. videndus, sed non omnino audiendus, Westerhov. ad Adelph. 2, 1, 40." B. — ἔνισπε. γ', 101 etc.

καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.“

Ulysses rogatu Eumaei multa confingit mirabilia, quae sibi in longinquis itineribus accidisse dicit.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ,
ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν, κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργα ἕποιεν,
ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
οὔτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

primum natione Cretem se fingit, rei nauticae et belli studiosum;

„Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων,
ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι
υἱέες ἐν μεγάρῳ ἠμὲν τράφεν, ἠδ' ἐγένοντο,

188—192. α', 170—174.

194. α', 179 etc.

195—200. *εἴη.* intell. *εἰ*, ut δ', 110, ubi v. ann. similiter nostrates: *hätten wir nur genug Speise und Trank* pro *wenn wir nur genug Sp. und Tr. hätten;* nec Francogalli et Britanni modo illo dicendi elliptico abstinent. — insolenter dixit *ἀκέοντε* pro *ἐκήλω.* E: *τὸ δὲ κλισ. ἔντ. ἐοῦσιν ἀστείως ἔφη, ὡς οἷα δῆθεν ἐθέλων καθῆσθαι ἀργὸς κ. ἐσθίειν. διὸ καὶ ἐπήγαγε πρὸς σαφήνειαν τὸ ἀκέοντε καὶ τὸ ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργα τράποιντο* (var. script., ut Il. γ', 422. et ψ', 53.), *ἢ ἐπὶ ἔργα* (sic. vulgo: *ἔργον*, quod minus placet. saepe confusa α et ον in libris.) *ἕποιεν, ἀντὶ τοῦ ἐνεργοῖεν, ἐφέποιεν.* — *ἅπαντα κήδεα*, non *ἐνιαυτὸν ἅπ.*, ut interpres lat.: *in annum integrum*, Voss.: *leicht wohl möchte sodann ein* völliges *jahr auch entfliegen.* sic in proximis: *ὅσσα ξύμπαντα μόγησα.*

201—211. E: *Ἐκ μὲν Κρητάων. ὅτι θελήσας ὁ π. ἐμφῆναι, πῶς οἱ εἰς τὴν Ἰθάκην ἐρχόμενοι ἐπαῖται ἠπάτων ἂν τοὺς τοῦ Ὀδυσσέως, ψευδῆ ἀγγέλλοντες, ποιήσει μὲν τὸν Ὀδυσσέα ψευδόμενον καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς πρός γε τοὺς μνηστῆρας* (ρ', 419—444), *κ. πρὸς τὴν γυναῖκα* (τ', 172—202), *καθὰ καὶ πρὸ τούτων* (ν', 256—286) *ἐπὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπειράσατο. ποιεῖ δὲ καὶ νῦν τὸ ὅμοιον ἐπὶ τοῦ Εὐμαίου, κ. δαπανᾷ μὲν στίχους ὑπὲρ τοὺς ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἀπατήλια βάζων. εἰδὼς δὲ ὡς οὐκ ἂν τῶν τις ἐσύστερον ἀνθρώπων ἐπιστραφείη λόγων οὕτω ψευδῶν, ἀρτύει αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἱστορίαις τε ἀληθέσι, κ. τοπογραφίαις, κ. ἑτέροις οὐκ ὀλίγοις χρησίμοις κ. λόγου ἀξίοις,* (Horat. de Homero A. P. 151.: *ita mentitur, sic veris falsa remiscet, Primo ne medium, medio ne discrepet imum*) *ὡραΐζει δὲ καὶ ῥητορικῶς καλλιγραφίᾳ τὴν διήγησιν, κ. ὅλως πολὺ τὸ ἐπαγαγὸν ἐντίθησι καὶ τῷ τοιούτῳ λόγῳ, ἵνα μὴ διὰ τὴν ψευδῆ πλάσιν ἐξαθερίζοιτο* (*excerpatur*, omittatur.). — *ἐκ μὲν Κρητάων. ἐλλειπτικῶς. τὸ γὰρ ἐντελὲς οὕτω πως· ἐκ μὲν Κρητ. εὐρ. τὸ γένος μοι εὔχομαι εἶναι, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα τὸ τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι. καὶ οὐδὲ ἑνικῶς, ὡς πρὸ μικροῦ* (ν', 256. cf. inferius 254 etc.), *Κρήτην εἰπὼν, ἀλλὰ πληθύνας τὸ ὄνομα πρὸς ἔμφασιν τοῦ μεγέθους τῆς νήσου.* (?) — *Κρητάων, εὐρειάων.* homoeoteleuton, cujus exempla Barn. plura hic protulit, α', 40, 397, ϑ', 224, μ', 70, Simmiae ap. Athen. 11., fol. 491., et epigrammatariorum ista: *πειράζεις τὸν Νεῖλον, ὁ δ' ἐν δίναις κροκόδειλον: Τοῦ πολυκώθωνος τοῦτ' ἠρίον Ἀρκαδίωνος.* cf. ann. ad Il. β', 87. — protbysteron in verbis *ἠμὲν τράφεν, ἠδ.*

γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακὶς, ἀλλά με ἶσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι,
ὃς τότ' ἐνὶ Κρήτεσσι, θεὸς ὣς, τίετο δήμῳ
ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν Κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι, καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἔνεικαν·
ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
οὐδὲ φυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν·
ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν. ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή.
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,

ἐγ. notat E. idem: εἶτα λέγει καὶ ὅτι ὠνητή με μήτηρ ἔτεκε παλλακὶς, ἐπαγόμενος (alliciens) οὕτω τὸν Εὔμαιον, οἷα ὁμομαστιγίας ὢν κατὰ τὸν Κωμικὸν (Ran. 709.), κ. λέγειν ἔχων παροιμιακῶς τὸ τὴν ἐμὴν κάμνεις νόσον, κ. τὸ τὸν αὐτὸν ἕλκομεν ζυγὸν, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἵνα ἐλαττῶν τὸ γένος, κ. ὅμοιος εἶναι λέγων τῷ ξενίζοντι συβώτῃ δούλῳ, πιστευθῇ ὡς φιλαλήθης καὶ ἐπὶ τοῖς λοιποῖς. — γνήσιοι (Il. λ', 102), ἰθαιγενεῖς, *legitimi*. Aeschylus Pers. 279.: Τενάγων τ' ἄριστος, Βακτρίων ἰθαγενὴς vel ἰθαιγενὴς, h. e. interprete Schol. ὁ πολίτης τῶν Βακτρίων. v. ibi Blomfield. et cf. Schn. h. v. — „ἰθαιγενέεσσιν. Phrynichus Appar. p. 25.: αὐθιγενής· Ὅμηρος, ἰθαγενής. σημαίνει δὲ τὸν γνήσιον κ. μὴ ἀλλοδαπὸν, μηδὲ νόθον." B. — θεὸς — δήμῳ. Il. ε', 78, κ', 33 etc. — ὄλβῳ τε, πλ. τε. Il. π', 596, ω', 536. cf. ibid. 546. — Κῆρες φέρουσαι. Il. β', 302. — ζωήν. 98. — ἐδάσαντο. ζ', 10 etc. — ὑπέρθυμοι. δ', 784. — ἐπὶ κλ. ἐβάλοντο. tmesis. E: κλήρους ἱστορεῖ συνήθως βάλλεσθαι διὰ τὸ ἀφθόνητόν τε κ. δίκαιον. — δῆλον γὰρ, ὡς κλήροις διενέμοντο οἱ παῖδες τὴν πατρικὴν κτῆσιν. ὅθεν ἡ κληρονομία λέγεται. cf., si tanti est, ann. ad Il. γ', 316.

212. ἔνεικαν, *abstulerunt*, raptarunt, quemadmodum ἄγειν καὶ φέρειν τι dicunt, et Aristoph. Eccles. 565. dixit μὴ 'νεχυραζόμενον φέρειν: vel *adepti sunt*, ut item Comicus Equ. 532.: νῦν δ' ἐὰν μὴ προεδρίαν φέρωσι καὶ τὰ σιτία, Οὐ μαχεῖσθαί φασιν. cf. Il. λ', 156 etc. ita unus codex A. 4. ceteri male: οἰκί ἔνειμαν, *aedes tribuerunt*, cum parva sibi dedisse fratres dicat personatus Cres; at non est parvum domus paternae possessio.

213—222. πολυκλήρων ἀνθρ. intell. θύγατρα, ellipsi haud insolita; vel ἐκ, ut Il. ζ', 128, υ', 178. plene Herod. 5, 92.: ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο ἐξ ἀλλήλων. — ἀποφώλιος, *rudis*, vel *nihili*. ε', 182, θ', 177, λ', 248. — E: φυγοπτόλεμος, ὁ ἑτέρωθι παρ' Ὁμήρῳ (Il. ρ', 143) φύξηλις, ἀνάπαλιν ἐκπίπτει τῷ φιλοπτολέμῳ (Il. π', 65 etc.). — Am. Q.: ἀλλ' ἔμπης καλάμην. καὶ (malim ὡς) ἡ παροιμία, ἀπὸ τῆς καλάμης τὸν στάχυν. καλάμην τὸ γῆρας, (?) τὸ λείψανον ὥσπερ τοῦ σώματος κατὰ μεταφοράν. καὶ γὰρ τὸν εὐγενῆ πυρὸν ἐκ τῆς ὑπολειφθείσης καλάμης δυνάμεθα νοῆσαι. ἔστι δὲ καλάμη ἡ ὑποστάθμη τοῦ ὑπολειπομένου (imo ἀπολεπομένου, h. e. ἀποκοπτομένου) σίτου. καὶ πιθανῶς τῷ παραδείγματι κέχρηται, ὡς ἂν πρὸς ἀγροῖκον ὄντος τοῦ λόγου etc. Lucianus Pseudomanti, haud longe ab initio, annotante Cl.: ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι. Erasmus Adag., sect. de Conjecturis: „*Ex stipula cognoscere*, ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν, — dicitur, quoties e vestigiis quibusdam in senecta reliquis conjecturam facimus, cujusmodi quis fuerit in adolescentia; metaphora a segetibus." — Ap.: δύη (340), κακοπάθεια· ἦ γάρ με δύη ἔχει πολλή. ὁ δὲ Ἀπίων, κάκωσις. ἀπὸ τοῦ εἰσδύνειν τὰ κακά. (?) — ἤλιθα πολλή. ε', 483, ι', 330, τ', 443.

καὶ ῥηξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
οὔποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἕλεσκον
* ἀνδρῶν δυσμενέων, ὅτε μοι εἴξειε πόδεσσι.
τοῖος ἔα πτολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν,
οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,

— Am. Q., Harl., Palat.: ῥηξηνορίην. ἀνδρείαν, παρὰ τὸ ῥηγνύειν τὴν δύναμιν τῶν ἐναντίων. v. ann. ad Il. η', 228. — φυτεύων. 110. — προτιόσσετο, *praevidebat*, augurabatur. ε', 389 etc. — θυμὸς ἀγήνωρ. h. e. ἀνδρεῖος. v. Sch. ad Il. β', 267. — πρώτιστος. κ', 462 etc.

223. ὅτε μοι εἴξειε πόδεσσιν, *quando mihi cedebat pedibus.* inepte: nam si cesserat hostis pedibus, h. e. aufugerat, nimirum Ulysses eum non interficiebat. scribamus: ὅτε μὴ ε. π., *nisi mihi cessisset pedibus.* μὴ et μοὶ etiam ap. poëtas scenicos confusa vidimus. ὅτε ostendunt libri vett., non ὅ, τε recentiorum. in verbis ἀνδρῶν δυσμ. intelligendum τινὰ, ut saepe alias, velut ε', 400. Il. ν', 317.: αἰπύ οἱ ἐσσεῖται — Νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων Ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν etc.

224. vulgo: τοῖος ἔ' ἐν πολέμῳ. sed A. 1., codex Vindobonensium praestantissimus, Ald. 3 et priscae edd.: τ. ἔα ἐν π., A. 3. et E: τ. ἔον ἐν π., α et ον permixtis, ut alias sexcenties. quis dubitet, ab interprete inculcatam esse ἐν praepositionem? nec scribendum est ἔον propter κακόφωνον ο litterae frequentioris. πτολέμῳ dedi, more Homerico, ad fulciendam brevem syllabam, quae antecedit. legitur autem ἔα Il. δ', 321. et ε', 887.; inferius quoque 354., sed ibi malim ἔον, ut Il. λ', 765., quo auferatur hiatus molestior. — Am. Q.: ἔργον. ἡ γεωργία, ἀπὸ τῆς ἔρας. (?) τὰς γὰρ λοιπὰς πράξεις ἔργα φάσκων ὁ π. προστίθησι διασημαίνων, ὡς ἔργον Ἄρηος. imo: πολεμήϊα ἔργα, quod saepius dixit, velut μ', 116. similiter Ap. emend. h. v.: ὅταν ψιλῶς Ὅμ. ἔργον λέγει, μηδενὸς ἑτέρου συμφραζομένου, μηδ' ἐκ τῶν παρακειμένων δηλουμένου, τὴν γεωργίαν δηλοῖ.

225. Am. Q.: οὐδ' οἰκωφελίη. τινὲς τὸ ὀφέλλειν οἴκους, ὅ ἐστιν οἰκοδομεῖν κ. λαοξουργεῖν, ἐπεὶ λύεται ἐκ τοῦ (235.) αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο. sed audiamus Eustathium, ita disserentem de vocabulis compositis ann. ad 355.: νόημα φιλόσοφον τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ τὰ σύνθετα διαιρεθέντα τὴν αὐτὴν φυλάσσειν ἔννοιαν. φιλόσοφος μὲν γὰρ καὶ φιλῶν σοφίαν ὁ αὐτὸς, καθὰ καὶ φιλοσοφία κ. φιλία σοφίας. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέρων μυρίων ὅσων, οὐ μὴν ἀεὶ τὸ τοιοῦτον. τὴν γοῦν οἰκωφελίην, ὄνομα σύνθετον, ἕτερον οἶδεν ὁ π. ἐν τούτοις (*in hisce*, in hac narratione, videlicet hoc ipso versu, quem tractamus; nec saepius ap. Homerum legitur id vocab.) τοῦ οἶκον ὀφέλλειν. εἰπὼν γοῦν ὁ ψευδοπλάνης Ὀδ., ὅτι ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν, οὐδ' οἰκωφελία, ἐπάγει μετ' ὀλίγα, ὅτι ἐν πολέμοις πολλὰ μὲν ἐξαιρεύμην, τουτέστιν ἐξῃρούμην, ἤγουν κατ' ἐξαίρετον ἐκλεγόμενος ἐλάμβανον, ὡς οἷα γέρας, — πολλὰ δ' ὀπίσω λάγχανον, αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο. ἕτερον οὖν οἰκωφελία, κ. ἕτερον ὀφέλλεσθαι οἶκον· ἐκείνην μὲν γὰρ οὐ φιλεῖ Ὀδ., τὸ δὲ ὀφέλλεσθαι οἶκον φιλεῖ πραγματιωδῶς (h. e. πραγματικῶς, more negotiosorum). καὶ ἔστιν ὀφέλλεσθαι μὲν οἶκον τὸ ἄλλως αὔξεσθαι χρήμασιν, ἐξ ὧν δεινός τ', αἰδοῖός τε παρὰ τοῖς εἰδόσι τις τέθειται, ὡς αὐτὸς εὐθὺς λέγει, σεμνύνων συνήθως τὸν πλοῦτον, εἴ γε τοιούτους ποιεῖ τοὺς ἔχοντας· οἰκωφελία δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς (in his Sch.) ἡ οἰκουρία κ. ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου, (hoc verbum forte excidit ap. Sch., qui sic: οὐδ' οἰκωφελίη. οἰκουρία, οἰκονομία, ἐπιμέλεια.) διὰ γεωργίας τυχὸν ἢ τοιούτου τινὸς, οὐ μὴν δι' ἀποδημίας τῆς κατ' ἐμπορίαν ἢ κατὰ πόλεμον. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, οἰκωφελία ἐστὶ πορισμὸς βίου εἰρηναίου, ἤτοι τοῦ κατὰ εἰρήνην κουροτρόφου· διὸ, εἰπὼν οἰκωφελίη, ἐπήγαγεν ἣ τρέφει ἀγλαὰ τέκνα, — ἀπεναντίας (malim ἀπ—ως) πρὸς τοὺς βροτολοιγοὺς (θ', 115 etc.) πολέμους κ. τὰ ἑξῆς λυγρὰ κ. ῥιγηλά. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὴν οἰκοδομίαν οἰκωφελίαν εἶπον, δι' ἧς οἶκος ἀνεγειρόμενος ὀφέλλεται, ὅ ἐστιν αὔξεται. τοῦτο δὲ ἴσως εὐτελέστερον κ. οὐ

ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι, καὶ ὀϊστοί·
λυγρὰ, τάτ' ἄλλοισίν γε καταριγηλὰ πέλονται,
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαποὺς, καί μοι μάλα τύγχανε πάντα.
τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα
δεινός τ', αἰδοῖός τε, μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.

deinde opibus et gratia apud cives florentem bello Trojano, quamvis invitum, una cum Idomeneo, se interfuisse ait; tum 9 navibus expeditionem in Aegyptum suscepisse.

ἀλλ' ὅτε δὴ τήνγε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότ' ἔμ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.

πόῤῥω γελοίον. οὕτω καὶ παρ' Ἡσιόδῳ (Opp. 189.) ὁ χειροδίκης μὲν τὸ σύνθετον οὐκ ἀγαθόν· δηλοῖ γὰρ τὸν κατὰ χεῖρα βίαιον (germ. *einen, der das Faustrecht übt*)· ᾧ δὲ δίκη ἐν χερσὶν (ibid. 192., h. e. is, qui jus *administrat*), ἀγαθὸς ἐκεῖνος etc.

226—236. νῆες ἐπήρετμοι. ε', 559, ρ', 145. — ἐΰξεστοι (δ', 48 etc.), *bene politi*, h. e. acuti a consequente, quemadmodum ὀξὺν ἄκοντα dixit infra 533. et saepius. haec omnia dicit λυγρὰ, *tristia*, quae alii expavescant (καταριγηλὰ, h. e. μάλα ῥιγηλὰ sive ῥιγεδανὰ, quam vocem habet Il. τ', 325.); sibi autem fuisse grata, ut quorum amorem deus sibi inspiraverit. τὰ φίλ' ἔσκε, ταῦτα φ. ἔ. τά που, ἅ π. — ἄλλος — ἔργοις. secundum proverbium, cujus meminit E, ἄλλα παρ' ἄλλοις καλά. similia Cl. adscripsit Archilochi (ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις καρδίην ἰαίνεται) et Euripidis (ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόποις) ap. Clem. Alex. Strom. 6., Pindari Pyth. 10, 91. (καὶ γὰρ Ἑτέροις ἑτέρων ἔκνιξέ γε φρένας), Virgilii Eclog. 2, 65. (*trahit sua quemque voluptas*), Horatiique illa *non omnes eadem mirantur amantque* Epist. 2, 2, 58. et *quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia* Sat. 2, 1, 27. — Τροίης ἐπιβήμεναι, *Trojam proficisci*. η', 196 etc. — Sch.: εἰνάκις. ἔνατον. Am. Q. et B.: ἐπι ἐννέα ἔτη. (imo ἐννάκις, *novies*, ut εἰνάνυχες Il. ι', 470 etc.) ἀντὶ τοῦ ἡγεμὼν ἐπὶ ληστείαν ἐγενόμην. οὐ γὰρ αἰσχρὸν, καὶ (scr. ὡς) Θουκυδίδης (1, 5.) φησί. v. ann. ad γ', 71—74. — E: τῶν — λάγχανον. ἔτι ὁ πλαστὸς οὗτος Καστορίδης διδάσκει καὶ τί μὲν τὸ γέρας παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τί δὲ τὸ ἑτεροῖον κέρδος τοῖς ἀριστεῦσιν. ὧν τὸ μὲν γέρας αὐτὸς πρότερον ἐξαιρεῖται ὁ στρατηγὸς, τὸ δὲ ἕτερον ὕστερον ἐκ τοῦ λαχεῖν αὐτῷ περιγίνεται. φησὶ γὰρ, ὧν ἐξαιρ. — ἐλάγχανον, ἤγουν κληρούμενος ἐλάμβανον, καὶ οὐ κατ' ἐξαίρετον. ὀπίσσω, *postea*, jam accepto ἐξαιρέτῳ seu γέρατι. — οἶκος, *domus*, familia. — δεινός τ', αἰδοῖός τε. θ', 22 etc.

237—250. ὁδὸν, *viam*, expeditionem. decrevisse Jovem dicit bellum Trojanum, sicut omnia illius et deorum nutu atque arbitrio gubernari credebantur. v. 245, 270, 275, et ann. ad Il. α', 5., quem locum E explicans tangit Stasini atque Euripidis (Hel. 36—41, Or. 1597—1600) et recentiorum fabulam de consilio, quod ceperit Jupiter, levandi per bellum Trojanum terram, nimia hominum multitudine velut oppressam. — ἣ — ἔλυσε. 71. — ἔχε, κατεῖχε τοῦ ἀνήνασθαι, *retinuit* me *gravis fama apud populum*, quominus recusarem. — δήμου. fortasse Hom. dixit δημόθι, quo numeri juvarentur. v. Matth. p. 358. 1. ed. vel scribamus: χαλ. δήμου δ' ἔχε φῆ-

ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι,
κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ, καὶ κτήμασιν, αὐτὰρ ἔπειτα
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐῢ στείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν·
ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.

ibi sociorum intemperantia de vita se periclitatum, Aegyptiorum regi supplicem fuisse, moxque acceptum populo rem auxisse per 7 annos;

„Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον,
θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
ῥηϊδίως, ὡσεί τε κατὰ ῥόον, οὐδέ τις οὖν μοι
νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκεθέες καὶ ἄνουσοι
ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον ἐϋῤῥείτην ἱκόμεσθα·

μις. rari enim sunt versus ejusmodi, qui finiuntur vocibus duabus spondiacis, facile evitandis mutato ordine verborum. v. 86, 127, 133, 213, 248, 254, 258, 313, 373 etc. — ἐκέδασσεν. ν', 317. — τεταρπόμενος. α', 310, λ', 211 etc. — κουριδίῃ τ' ἀλ. Il. α', 114. — ναυτίλλεσθαι. δ', 672. — στείλαντα. v. ann. ad γ', 11. Am. Q. et B.: νῆας στεῖλα. εἰς πλοῦν εὐτρέπισα, ὅθεν καὶ στόλος εἴρηται. huic verbo opponitur τὸ ἱστάναι νῆας, *appellere naves*, γ', 130, δ', 582 etc. — ἀντιθέοις ἑτ. δ', 571. cf. α', 21 etc. — ἐσαγείρατο, ἀθροίζετο. Il. ο', 240, φ', 417.

251—257. ἑξῆμαρ. κ', 80. — ἐρίηρες ἑτ. ι', 172. — παρεῖχον, *praebebam*, dabam. δ', 89 etc. — ῥέζειν, *sacrificare*. γ', 144 etc. — δαῖτα πένεσθαι, *epulas instruere*. γ', 428, δ', 531 etc. — ἀναβάντες. γ', 157. — εὐρείης. 201. — βορέῃ — καλῷ. 301. cf. β', 421. — E: ὡσεί τε κατὰ ῥόον. τουτέστιν ὡς ἐν ὕδατι κάτω ῥέοντι, κ. οὐ στατῷ κατ' ἰσότητα ἐπιφανείας. — παροιμία τὸ κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι, ὅπερ εἴωθε μεταφορικῶς ποτε ἐπὶ τῶν κατὰ βίον εὐπλοούντων λέγεσθαι. interpres: *veluti secundo flumine*. Voss.: *wie im strom hingleitende*. — πημάνθη. θ', 563. — ἀσκεθέες habetur in editionibus usque ad Wolfii; is recepit ἀσκηθέες (ε', 26, ι', 79 etc.) ex aliquot codd. Vindobonensibus, crasi quidem durissima, qua possumus carere, cum permutatio talis vocalium non sit inusitata huic nostro. sic ἀργῆτα κεραυνὸν dixit Il. θ', 133, sed ἀργέτα δημὸν ibidem φ', 127. cf. ann. ad Il. λ', 818. Am. Q.: ἀσκεθέες καὶ ἄνουσοι. ἀντὶ τοῦ ἄπονοι κ. ἄνευ κακοπαθείας. Ap.: ἀσκηθής. ὑγιής, ἀσινής.

258. ι', 78, λ', 10, μ', 152. ἥμεθα, *sedebamus* in transtris. Virg. Aen. 3, 289.: *linquere tum portus jubeo, et considere transtris*. ibidem 269.: *fugimus spumantibus undis, Qua cursum ventusque gubernatorque vocabant*.

259. πεμπταῖοι. intell. ὄντες, *quintum diem agentes*, quinto die. notum idioma graecae linguae, quod illustrant Vigerus et ejus interpp. p. 71. et 720. cf. 346. Strabo 10, 4., vol. 2. p. 370. ed. Tauchn.: ἔστι δ' ἀπὸ τῆς Κυρηναίας ἐπὶ τὸ Κριοῦ μέτωπον (promont. Cretae) δυοῖν ἡμερῶν κ. νυκτῶν πλοῦς· — ἀπὸ δὲ τοῦ Σαμωνίου (aliud hoc est ejusdem insulae promont.) πρὸς Αἴγυπτον τεττάρων ἡμερῶν κ. νυκτῶν πλοῦς· οἱ δὲ τριῶν φασιν etc. igitur vel falsus fuerit Hom., vel navigabant paulo celerius aevo Strabonis quam heroïco. v. ann. ad γ', 162—172, δ', 356. — Αἴγυπτον, h. e. Nilum, ut δ', 581.; a quo fluvio terra ipsa appellatur genere

στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι,
ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον, καὶ νήπια τέκνα,
αὐτούς τ' ἔκτεινον. τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτὴ,
οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε, καὶ ἵππων,
χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
φῦζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
τοὺς δ' ἄναγον ζωούς; σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ποίησ'· (ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ! ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο·)
αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα,
καὶ σάκος ὤμοιϊν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρὸς,
* αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
καὶ κύσα γούναθ' ἑλών· ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν,

feminino ϱ', 448. et alias. Hesiodus Theog. 337.: *Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ Ποταμοὺς τέκε δινήεντας, Νεῖλόν τ' Ἀλφειόν τε* etc. ibi Schol.: *ἐκ τούτου φαίνεται Ἡσίοδος Ὁμήρου νεώτερος· καὶ γὰρ Ὅμηρος Αἴγυπτον καλεῖ τὸν Νεῖλον.* — *ἐϋῤῥείτην*, *bene fluentem*, h. e. copiose, magnum. cf. Il. ζ, 34. idem est *ἐϋῤῥεὺς* et *ἐΰῤῥοος*: v. Il. ζ, 508, η', 329 etc.

260—274. repetit haec Ulysses coram procis ϱ', 427—441. Am. Q.: *ἔρυσθαι* (ε', 484, ι', 194 etc.) *ἐνεστῶτός ἐστιν, ὡςπήγνυσθαι· παρακειμένου δὲ τὸ εἰρύσθαι.* hallucinari videtur Schol.: v. γ', 268. — *ὀπτῆρας, σκοπούς.* v. δ', 524 etc. — Am. B.: *ὕβρει εἴξαντες. πεισθέντες, ὅ ἐστιν ὑβρισταὶ γενόμενοι. ἐπ. μένεϊ σφῷ* (ω', 183.) *τῇ ἑαυτῶν ὁρμῇ κ. ἐπιθυμίᾳ συνδραμόντες· ἔθος γὰρ ἦν αὐτοῖς λῃστεύειν.* — *ἀϋτή*, *clamor* bellicus. Il. ζ, 328.: *σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε, πτόλεμός τε, Ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε* etc. — proprie dixit *ἄναγον*, quod habent plurimi MSS., h. e. *deducebant in loca mediterranea*, ut Xenophon Anab. 2, 3, 21.: *ἀλλὰ πολλὰς προφάσεις Κῦρος εὕρισκεν, — ἵνα ὑμᾶς τε ἀπαρασκευάστους λάβοι, καὶ ἡμᾶς ἐνθάδε ἀναγάγοι.* edd. usque ad Clarkei: *ἄγαγον*.

276, 77. *ὡς ὄφελον θανέειν*, *utinam mortuus essem.* v. α', 217 etc. — *θαν. κ. πότμον ἐπισπεῖν.* δ', 562 etc. — *ἔτι — ὑπέδεκτο*, *adhuc enim miseria me excepit*, quocunque devenissem.

280. quid hoc ad rem, eum obviam venisse equitatui regio, *βασιλῆος ἵππων*? imo regi obviam ivit, idque equo conscenso, quo citius adveniret, nec trucidaretur prius quam regis misericordiam implorare posset. ergo scribamus *ἵππῳ*. tralaticius error librariorum, ι adscriptum et υ inter se commutantium. — curiose Am. B.: *αὐτὰρ ἐγὼ βασ. Σέθως ἐβασίλευσε τότε.* floruit autem Sethon, rex Aegyptiorum, a. ante Chr. nat. 720., quod tempus plus 460 annos recentius est bello Trojano. v. Herod. 2, 141.

281. *ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλ.* hysteronproteron.

282. libri vulgati: *ἐς δίφρον δέ μ' ἕσας*, inutiliter repetito pronomine. Harl.: *ἡ Αἰολικὴ*, (Homeri editio, dicta Aeolica, h. e. ex Aeolia allata Aristarcho, quae saepius memoratur.) *ἐς δίφρον δ' ἀνέσας, ἀναγαγών.* Il. ν', 657.: *ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρήν.* v. ibi ann.

ἐς δίφρον δ' ἀνέσας ἄγεν οἴκαδε δακρυχέοντα.
ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίησιν,
ἵεμενοι κτεῖναι (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)·
ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
ξεινίου, ὅστε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.

donec Phoenix quidam mercator se ad iter in Libyam pellexerit.

ἀλλ' ὅτε δή μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ὄγδοον ἦλθε,
* δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ, ἀπατήλια εἰδὼς,
τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἧσι φρεσὶν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
* Φοινίκην, ὅθι τοῦγε δόμοι καὶ κτήματα κεῖτο.
ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν·
ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,

283—288. *μελίησιν*, *hastis fraxineis.* v. Il. β', 543, ν', 178 etc. — *ἱέμενοι κτεῖναι.* δ', 823 etc. — *δὴ γὰρ κεχ. λίην.* π', 425. cf. α', 69 etc. — *ὠπίζετο*, *verebatur.* ν', 148, Il. σ', 216. — *νεμεσσᾶται.* α', 158, δ', 158 etc. — *ἑπτάετες.* γ', 305. — *ἄγειρα.* γ', 140 etc. — *ἀν' Αἰγ. ἄνδρας.* h. e. *ἐν Αἰγυπτίοις ἀνδράσι.* v. ζ', 29, 34 etc.

289. vulgo: *ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλ. ἔτος ἦλθε*, ut η', 261, ubi v. ann.

290. invenuste repetitum est *ἦλθεν* ex superiore versu. fortasse Hom. dixit *ἦεν*, quod mutaverit corrector, tanquam minus aptum, cum uti soleat poëta eo verbo ad efficiendum ambitum quendam epicae orationis. ita κ', 552.: *Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, — Ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων — κατελέξατο οἰνοβαρείων.* poterat idem dicere per compendium: *Ἐλπ. δέ τις — κατελέξατο οἰν.* υ', 287.: *ἦν δέ τις ἐν μνηστῆρσιν ἀνὴρ, ἀθεμίστια εἰδὼς, — Ὃς δὴ — Μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα* etc.

291, 292. Ap.: *τρώκτης.* *ἀποτρώγων* (scrib. *ἀπὸ τοῦ τρώγειν*), *κερδαίνειν βουλόμενος.* Am. Q. et B.: *φιλοκερδής, ἄπληστος.* ordine dixisset: *ἄπλ., φιλ.* Sch.: *πανοῦργος, ἀπατεών.* cf. B. not. ad Philostr. Heroïca, p. 287. — *κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει.* poterat dicere *ἀνθρώπους*, ut nescio quis ap. Cl.: *ἀνθρώπους ἐεώργει (εἰώργει)*, quemadmodum δ', 693. dixit *κεῖνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει:* sed v. Matth. p. 557, ann. — Am. Q. et B.: *παρπεπιθών.* (ω', 119, Il. ψ', 37.) *ὀξυτόνως ἡ μετοχή· δευτέρου γὰρ ἀορίστου. τὸ ἑξῆς, πείσας παρήγαγε ταῖς ἑαυτοῦ φρεσί* (induxit me prudentia seu calliditate sua). — *ὄφρ' ἱκ.*, h. e. *ἱκώμεσθα*, *donec venissemus.* non desiit suadere, donec navigassem cum eo in Phoeniciam.

293. sic A. 1. vulgati libri: *κτήματ' ἔκειτο.* malim *κεῖντο*: v. ann. ad μ', 204.

294—302. E: *παραμονὴν φιλικὴν λαλεῖ τὸ ἔνθα — ἐνιαυτόν.* errat bonus vir E: neque enim satis confisus esse fingitur Ulysses amicitiae Phoenicis (v. 300); nec revera is alio illum consilio diutius apud se retinuit, quam ut beneficio devinctus secum in Libyam proficisceretur, ubi eum vendere statuerat. — *τελεσφόρον εἰς ἐν.* δ', 86. — „*ἀλλ' ὅτε — ὧραι.* *mais lorsque les mois et les jours furent accomplis, et que les heures en se succédant amenèrent la fin de l'année.* On peut observer qu' Ulysse emploie ici 2 vers pour exprimer l'espace de temps qui comprend une année seulement, tandis que, plus haut, en parlant des 7 ans qu'il passa chez les Égyptiens, il dit simplement en un demi-vers: *ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον.* C'est qu'ici il veut faire sentir, par une sorte d'emphase dans les termes, combien cette année passée auprès du Phénicien lui parut longue. Racine (*Phé-*

ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο,
ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ ξὺν φόρτον ἄγοιμι,
κεῖθι δέ μ' ὡς περάσειε, καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.

tempestate coorta se ad Thesprotiam ejectum narrat,

„ἡ δ' ἔθεεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
μέσσον ὑπὲρ Κρήτης, Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον.
ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς,
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
ἐν δὲ θεείου πλῆτο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ,
ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν·
ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον.

dre, acte 1., sc. 3.) emploie les mêmes artifices du langage quand Oenone dit à Phédre: *Les ombres par trois fois ont obscurci les cieux, Depuis que le sommeil n'est entré dans vos yeux; Et le jour a trois fois chassé la nuit obscure, Depuis que votre corps languit sans nourriture.* Cette sorte d'amplification donne une plus grande idée du temps que Phédre a passé sans dormir et sans manger." *Montbel.* ἐξετελεῦντο, ἐξετελοῦντο. E: τὸ δὲ ἐξετελεῦντο διὰ ποιητικὸν ὄγκον ἐγράφη. leguntur haec item λ', 293. et 294. — ἐέσσατο Ionice pro εἵσατο, εἷσε, ab ἕω, *colloco, impono.* frustra Rhianus, teste Schol. Harl., ἐφέσσατο, Zenodotus ἐφείσατο. — ἵνα — ἄγοιμι. hic praetextus fuit Ulyssem abducendi, quae autem sequuntur verba κεῖθι — ἕλοιτο, verum Phoenicis consilium indicant. ξυνάγειν φόρτον est *merces oneraque navium congerere* et curare. v. θ', 163. — περάσειε, *venderet* v. Il. φ', 40. — ὦνον, *pretium.* ο', 388, Il. φ', 41. — ὀϊόμενός περ, *quamvis auguratus*, eum id moliri. — ἀνάγκῃ, *necessitate*, non physica illa quidem, sed necessitudine hospitii. — ἡ δ' ἔθεεν. ἡ νηῦς. v. ann. ad ε', 370. — ἀκραέϊ, καλῷ. 255. — μέσσον, μέσως, *per medium mare.* Am. Q. et B.: μέσσον ὑπὲρ Κρ. μεταξὺ Κρήτης κ. Λιβύης· ἀντικρὺ γὰρ ἀλλήλων εἰσί. — Ζεὺς — ὄλεθρον. perditum ibat Phoenicem Jupiter propter violatum ab eo jus hospitalitatis. σφίσι, Phoenici et ejus nautis. — ἀλλ' ὅτε, *igitur quando.* v. annotata inferius ad 341.

303—311. μ', 403—406, 415—419.

312—322. Ζεὺς αὐτὸς, *Jupiter ipse*, qui tempestatem excitaverat, nec tamen perdere voluit Ulyssem. — ἔχοντι — θυμῷ, *quamvis cruciato*, nec tamen ei, cui jam moriendum esset, ut ceteris nautis et vectoribus. — Am. Q. et B.: ἀμαιμάκετον. ἀντὶ τοῦ, ὃν (hoc inserui. Buttm. maluit οὗ.) οὐκ ἔστι μῆκος παραβαλεῖν (incomparabilem magnitudine). Ap. emend.: ἀμαιμακέτην (epitheton Chimaerae Il. ζ', 179. et π', 329.). ἀπρυσμάχητον, μεγάλην. ἱστὸν ἀμαιμάκετον. ἀντὶ τοῦ μέγαν. Sch. ad Il. π', 329.: ἀμαιμακέτην. τὴν ἀκαταμάχητον. sed v. Schn. h. v. — νηὸς κυαν. Il. ο', 692. — φερόμην ὀλ. ἀνέμοισιν. ι', 82, μ', 425. — Am. Q. et Sch.: γαίῃ Θεσπρωτῶν (π', 65, ρ', 526 etc.) πόλις

ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός·
ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσεν.

ibique Ulyssis fata inaudivisse, magnasque ab eo collectas opes vidisse apud regem Thesprotorum, qui servet illas, dum Ulysses Dodona redierit.

„Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκε
ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
καί μοι κτήματ' ἔδειξεν, ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεὺς,
χαλκόν τε, χρυσόν τε, πολύκμητόν τε σίδηρον.
καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι·
τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο

περὶ τὰ ἔσχατα τῆς Θεσσαλίας. Plinius H. N. 4, 1.: *Epiros in universum appellata Acrocerauniis incipit montibus. In ea primi Chaones, a quibus Chaonia; dein* Thesproti; — *Dryopes; Selli; Hellopes; Molossi, apud quos Dodonaei Jovis templum, oraculo illustre. — Epirus ipsa ad Magnesiam Macedoniamque tendens a tergo suo Dassaretas, liberam gentem, mox feram Dardanos habet. — flumen* Thesprotiae *Thyamis* (hodie *Calama.* Harduin.); *colonia Buthrotum* (hodie *Butrinto.* Idem.); *maximeque nobilitatus* (Actiaca Augusti victoria. *Idem.*) *Ambracius sinus* etc. cf. Cellar. 1. p. 1086. — Am. Q. et B.: ἐκομίσσατο (ζ', 278, Il. ϑ', 283.) ἀντὶ τοῦ ἀνεκτήσατο (restituit, refecit, fovit), ἐπιμελειας ἠξίωσεν ἐλεήσας. — iidem et Palat.: ἀπριάτην (Il. α', 99., ubi v. ann.). ἐπίῤῥημα, ὡς ἄντην, μάτην, ἀντὶ τοῦ ἀπριάτως, ὅ ἐστι προῖκα. — notant Scholiastae masculinum αἶθρος pro αἴθρη, quod usurpavit ξ', 44. et Il. ρ', 646. alia hujuscemodi nomina biformia E commemoravit ὠνὴν ὦνον, χολὴν χόλον. quod addit πύλον pro πύλη, de eo v. ann. ad Il. ε', 397. ceterum Am. B.: αἴθρῳ. ψυχρότητι. Ap. emend.: αἶθρος τὸ ἐκ τῆς αἰθρίας πνεῦμα. E: ἔτι ὁ ὑποβολιμαῖος οὗτος Κρητικὸς καὶ Φείδωνά τινα ἱστορεῖ, Θεσπρωτῶν βασιλέα, ὃς αὐτὸν δῆθεν περιεσώσατο αἴθρῳ κ. κ. δεδμ., παρελκύσας ταῦτα ἐκ τῶν κατὰ τὴν Φαιακίαν, ἔνθα καὶ (ε', 467) τὴν ἑῴαν στίβην ἐδεδίει κ. τὸ ἐκεῖθεν ψῦχος, ὃ ἐνταῦθα διὰ τοῦ αἴθρου ὑποδηλοῖ. — χειρὸς ἀν., *manu sublevatum.* cf. η', 163, 170 etc. — χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε. 134.

324—334. φιλῆσαι, *amice habuisse* η', 256 etc. — Am. Q.: πολύκμητον (φ', 10, Il. ζ', 48 etc.) τὸν πολυδάμαστον σφύραις κ. ἄκμονι. idem et Am. B.: καί νύ κεν — γενεήν. γένος ὁ δὲ νοῦς, τὰ χρήματα βόσκοι ἂν μέχρι δεκάτης γενεᾶς ἕτερον ἐξ ἑτέρου διαδεχόμενον παρὰ πατρὸς παῖδα. — Sch. et Am. Q.: τὸν δ' ἐς Δωδώνην. (τ', 296, ubi versus 325, 327, 328—332, 334—337, iterum leguntur, Il. β', 750, π', 233—235. v. ibi ann., et E h. l.) ποιμὴν, νέμων πρόβατα ἐν τοῖς τῆς Δωδῶνος (Am. Q. Δωδώνης) ἕλεσι, τοῦ πέλας ὑφείλατο (Am. Q. ὑφίστατο) νομὴν (gregem) καλλίστην, κ. εἵρξας εἰς τὴν σφετέραν αὔλην ἐφύλασσεν. ὅθεν τὸν δεσπότην φασὶ ζητεῖν παρὰ τοῖς ποιμέσι τὰ κεκλεμμένα πρόβατα, μὴ εὑρόντα δὲ ἐρωτᾷν τὸν θεὸν, τίς ἐστιν ὁ κλέψας. τότε πρῶτόν φασι τὴν δρῦν φωνὴν ἀφεῖναι, ὅτι τῶν ἀκολουθούντων ὁ νεώτατος. ἐξετάσαντα δὲ τὸ λόγιον εὑρεῖν παρὰ τῷ ποιμένι νεωστὶ βοσκήσαντι τῷ χωρίῳ. ἀκόλουθοι δὲ λέγονται οἱ ποιμένες. ἦν δὲ τὸ ὄνομα Μαρδύλας (Am. Q. Μανδύλας) ὁ κλέψας. τοῦτον λέγεται, προσοργισθέντα τῇ δρυΐ, θελῆσαι αὐτὴν ἐκκόψαι νύκτωρ· πελειάδα δὲ, ἐκ τοῦ στελέχους ἀνακύψασαν, ἐπιτάξαι μὴ τοῦτο δρᾷν. τὸν δὲ δειματωθέντα μηκέτι τοῦτο τολμῆσαι, μηδὲ θιγεῖν τοῦ ἱεροῦ δένδρου. (Am. Q.: μὴ θίγειν τοῦ ἱεροῦ τούτου δένδρου, nec aliter Sch. ed. ant.; sed

ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακοῦσαι,
ὅππως νοστήσει' Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
ἤδη δὴν ἀπεὼν, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν.
ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

se ipsum, prius dimissum, male habitum a nautis perfidiosis clam ex navi, ad Ithacam appulsa, tranatasse.

ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
ἔνθ' ὅγε μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
ἐνδυκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
ἀμφ' ἐμοὶ, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.

recentiores: — *δρᾶν, λέγουσαν μὴ θίγειν τοῦ ἱ. τ. δένδρου. τὸν δὲ — τολμῆσαι. οὐ μὴν* etc., quae Buttmanno placuisse miror.) *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τόλμημα μηνίσαι αὐτῷ τοὺς Ἠπειρώτας· ὅθεν καὶ λαβόντας δίκην ταύτην εἰσπράξασθαι τῆς αὐτοῦ ὑπομονῆς τὸν μάντιν προάγει.* (sic ed. ant. Pseudodidymi. vulgo: *τῆς ἀπ' αὐτοῦ* etc. pejus etiam MS. Barnesii: *ἐπιμονῆς*. ita scribamus: — *τῆς αὐτοῦ ὑπομονῆς* [h. e. *κλοπῆς*, furti], *τὸν μ. προσάγειν*. ceperunt pastorem illum Epirotae, et hanc in eum poenam furti constituerunt, ut oraculum consulentibus vatem semper adduceret, qui responsa sacerdotum interpretaretur. genus hoc mendae satis frequens est in codicibus, cum librarii consonas initiales syllabarum inter se commutarunt. v. ann. ad Soph. Trach. 771, Eurip. Phoen. 403. et Hel. 694, Aristoph. Av. 464.) *ἡ ἱστορία παρὰ τῷ Προξένῳ.* verba *προάγει — Προξ.* desiderantur in libro Mediolanensi. annotavit Buttmannus, Proxenum Chaonia scripsisse, ex quibus haec haud dubie sumserunt Scholiastae. — *βουλὴν*, *consilium*, oraculum. — Schol. A. 1. et Harl.: *ἐπακούσῃ Ἀρίσταρχος, Ἀριστοφάνης ἐπακοῦσαι.* bene W et B: *ἐπακούσαι.* sed iidem, nescio quos codd. secuti, versu proximo non aeque bene ediderunt *νοστήσει*. Alterus ex suis, item Ald. 3. et edd.: *νοστήσῃ*, ut *ἐπακούσῃ*, quod quidem habent plerique omnes libri, sed Strabo 7. p. 506. *ἐπακοῦσαι* et 16. p. 1105. *ὑπακούσῃ*, quo spectat menda Aldinae 3. *ἀπακούσῃ*. scripsi *νοστήσει'*, h. e. *νοστήσειε*, ut τ', 298.: *ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.* — *πίονα δῆμον.* ν', 322 etc. — *ἤδη δὴν ἀπεών.* ν', 189. — *ἢ ἀμφ., ἦε κρυφηδόν.* similiter α', 296. et λ', 119.: *ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν.* Il. η', 242.: *ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, τοιοῦτον ἐόντα, Λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδὸν, αἴ κε τύχοιμι.* — *ἀποσπένδων*, *libans.* γ', 394. A. 1. et Harl.: *ἀποσπένδων. οὕτως Ἀρίσταρχος· οἱ δὲ Αἰολεῖς* (v. ann. ad 282.), *ἐπισπένδων.* Aeschylus Ag. 1281.: *εἰ δ' ἦν πρεπόντων ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ.* cf. Choëph. 135. contra Eurip. Ione, 1098.: *ὡς δ' ἀπέσπεισαν μέθυ.* solent hae praepositiones permisceri: v. Il. ω', 369. — *κατειρύσθαι*, *deductam esse.* θ', 150.: *σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη Νηῦς τε κατείρυσται, κ. ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.* v. ibi ann. et cf. ε', 261.

337—340. *Δουλίχιον.* α', 246 etc. A. 1, 2. et Harl.: *πολύπυρον. γρ. πολύμηλον.* E: *τὸ δὲ Δουλίχιον (νῆσος δὲ αὕτη μία τῶν Ἐχινάδων, δηλουμένη καὶ ἐν Βοιωτίᾳ* [Il. β', 625. cf. Crusii lex. myth. et hist. v. *Δουλίχιον.*]), *πολύπυρον λέγει· ἔοικε γὰρ πίων εἶναι ἡ νῆσος κ. ἀγαθὴ σιτοφορεῖν. λέγει δὲ καὶ βασιλέα ταύτης Ἄκαστόν τινα* (cetera ignotum), *ὁμώνυμον τῷ ᾀδομένῳ ἥρωϊ.* hunc dicit Peliae filium, Argonautam, qui Iolci regnavit. Am. Q.: *βασ. Ἀκάστῳ. καὶ πῶς ἐν Ἰλιάδι* (β', 627) *Μέγητά φησιν εἶναι βασιλέα Δουλιχίου; βασιλέας οὖν τοὺς δυνάστας φησίν.* imo dux tantum Dulichiorum ibi dicitur Meges, rex autem pater ejus Phyleus, Augeae filius. — *ἐνδυκέως.* 62. — *ἥνδανε βουλή.* γ', 150, θ', 506 etc. — E: *δύης — πῆμα ὅμοιόν*

ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο·
ἐκ μέν με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἔδυσαν,
ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὅρηαι.
ἑσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο·
ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ
ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
ξεστὸν ἐφόλκαιον καταβὰς, ἐπέλασσα θαλάσσῃ
στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρῃσι
* νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
ἔνθ' ἀναβὰς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες

πώς ἐστι τῷ πῆμα ἄτης, ὡς Σοφοκλῆς (Ajace 345), μὴ, κακὸν κακῷ τιθεὶς (libri Sophoclei: διδούς.) Ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει. καὶ ἔοικε δύη μὲν κ. ἄτη δαιμονιώδεις τινὲς πλάττεσθαι οὐσίαι, πῆμα δὲ εἶναι τὸ ἐκ τῆς δύης κ. τῆς ἄτης κακόν. ἴσως δὲ καὶ περιφραστικῶς ἄτης πῆμα καὶ δύης πῆμα ἡ ἄτη αὐτὴ κ. ἡ βλάβη, ὡς καὶ δούλιον ἦμαρ (342, Il. ζ', 463) ἡ δουλεία.

341—353. ἀλλ' ὅτε, *igitur quando*, ut 303. Thuc. 1, 26.: οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν. ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι etc. — περιμηχανόωντο, *moliebantur*. η', 200. — ἀμφὶ — ῥωγαλέα. ν', 434, 5. — ὅρηαι. v. Schn. v. ὁράω. — ἑσπέριοι, *vespertini*, vesperi. ita Graeci mutare solent adverbia in adjectiva: v. 259, β', 357 etc. — εὐδειέλου. β', 167. — ἔργα, *agros*. periphrasis terrae. — E: λέγει νηὸς ὅπλον ἐϋστρεφὲς τὸ σχοινίον, (φ', 390.: κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας. Ap.: ὅπλα τὰ πολεμικὰ λέγει, καὶ τὰ τῆς νεὼς σχοινία, κ. τὰ χαλκευτικὰ ἐργαλεῖα.) κ. τὸ λῦσαι τοῦ δεσμοῦ ἀναγνάμψαι ἐν τῷ αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν ἀνέγναμψε θεὸς αὐτός (ita *deos* in *deum* mutare solet hic noster Archiepiscopus: cf. eum ann. ad 359, 396 etc.)· ἡ μὲν γὰρ σύνδεσις καμπὴν ἔχει, ἡ δὲ λύσις ἀνακάμπτει. — κατὰ ῥ. ἀμφικαλύψας, καταμφικαλ., ut καταμφιέννυμι, καταμπίσχω. — Ap. emend.: ἐφόλκαιον. ἐφόλκιον, ἀπὸ τοῦ διὰ τούτου ἐφέλκεσθαι τὴν ναῦν. σημαίνει δὲ καράβια (Isidorus in Glossis: *carabus, parva scapha ex vimine et corio.*) μικρά. οἱ δὲ, τὸ πηδάλιον, καὶ μᾶλλον τοῦτ' ἂν εἴη· οὐ γὰρ ἐφολκίῳ ἐχρῶντο τότε. E: ἐφόλκαιον τὸ πηδάλιον λέγει, ὡς ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, παρὰ τὸ ἐφέλκεσθαι τῇ νηΐ. διὸ καὶ ξεστὸν αὐτό φησιν, οὐ μὴν γλαφυρὸν, ἢ μέλαν, ἢ ἄλλο τι τῶν ταῖς ναυσὶν ἐπιτιθεμένων. — similiter Sch. — ἐπέλασσα — νηχόμενος. descriptio graphica natandi. διήρεσσα A. 2.; W, B.: διήρεσσ'. vulgo: διήρεσα. v. μ', 444.

354. θύρηθ'. h. e. θύρηθε, *foris*, extra aquam. sic A. 3. et priscae edd., certe Ald. 3. etiam Ap. emend.: θύρηθ' ἔα. ἔξω ἤμην. verum ceteri codd. Vindob., Steph., Bergler., Barn., Cl.: θύρηφ', pro θύρηφι, quod habet poëta ι', 238. et χ', 220; fierique sane potest, id ut etiam h. l. restituendum sit, cum θ et φ litteras confundi solere nemo nesciat. v. ann. ad Am. Q. κ', 10, Aeschyli Cho. 566, Hermann. ad Theogn. 258 etc. quodsi genuinum est θύρηθ', annumerabitur ἅπαξ εἰρημένοις. — ἔα ἀμφίς. hiatu carebimus scribendo ἔον ἀ. v. ann. ad 224.

355—361. δρίος Eustathio est δάσος. Am. Q.: δρίος. σύνδενδρον χωρίον, δρυώδης καὶ σύσκιος τόπος. — πολυανθέος. πολυφύλλου, a consequente. — στενάχοντες, *gementes*,

φοίτων· ἀλλ᾽ οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ᾽ ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.“

veritatem hujus narrationis addubitat Eumaeus, simili se olim a viro Aetolo delusum dicens.

Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες, ἠδ᾽ ὅσ᾽ ἀλήθης.
ἀλλὰ τάγ᾽ οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
εἰπὼν ἀμφ᾽ Ὀδυσῆϊ. τί σε χρή, τοῖον ἐόντα,
μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ᾽ εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς
νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ᾽ ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
πάγχυ μάλ᾽, ὅττι μιν οὔτι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν,
ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ᾽ ὀπίσσω.
νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
αὐτὰρ ἐγὼ παρ᾽ ὕεσσιν ἀπότροπος, οὐδὲ πόλινδε

illum evasisse. — *φοίτων.* κ', 119, λ', 538 etc. — *ἀλλ᾽ οὐ — γλαφυρῆς.* ordo: *ἀλλὰ τοὶ μὲν — γλαφ.· οὐ γάρ σφιν — προτέρω*, qui ordo ut facilius intelligatur, possis virgula distinguere post verba *ἀλλ᾽* et *προτέρω:* sed v. ann. ad κ', 202, Il. η', 242. — E: *σταθμὸν καὶ νῦν τὸν ἀγροτικὸν* (malim *ἀγροικικὸν*) *οἶκον λέγει.* v. ι', 451, Il. β', 470 (*σταθμὸν ποιμνήϊον*), Soph. Phil. 465, Rhes. 41 etc. Voss.: *zur ländlichen hütte mich führend Eines verständigen manns.* — *ἐπισταμένου.* h. e. *ἐπιστήμονος*, interprete Aristarcho apud Ap. v. *ἐπιστάμενος.* cf. δ', 231 etc. — *αἶσα*, *fatum*, fatale. ε', 113 etc.

363—369. *α δειλὲ ξείνων, ἦ — ὄρινας.* cf. λ', 617, σ', 388, Il. λ', 441 etc. E: *ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἆ κλητικὸν ἐπίῤῥημα ὂν, καθὰ καὶ τὸ ὦ* (quod hic habent aliquot libri cum superscriptum, ut A. 1., tum in ordine, ut A. 2, 3, 4, et Harl.), *ἔχει — καί τινα πλείω ἔμφασιν ἐπὶ σχετλιασμῷ ἢ θαύματι, κατὰ τοὺς παλαιοὺς, ἢ καὶ ἄλλως οἴκτῳ. ὁμοίῳ δέ τινι λόγῳ καὶ τὸ αἲ δυσφορικόν τε, φασὶν, ἐστὶ, καί που καὶ μεμπτικὸν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ αἲ τάλαν* (*vae tibi misero!*) *παρὰ τῷ Κωμικῷ* (Plut. 701.), *εἰ καὶ ὡς τὰ πολλὰ θρηνητικόν ἐστιν.* A. 1. emend.: *τὸ α θαυματικὸν, ἀντὶ τοῦ ὦ δειλὲ κ. ἄθλιε πλέον τῶν ἄλλων ξένων.* accepit ille positivum pro comparativo, quod fit quidem interdum, sed alio modo; hic *δειλὲ ξείνων* nihil aliud est quam *δειλὲ ξεῖνε.* sic Eurip. dixit *ἀμέγαρτα κακῶν* pro *ἀμ. κακὰ* etc. v. Matth. §. 442. *ἦ — ὄρινας.* δ', 366, ο', 486 etc. — *ἀλήθης.* 120. — E: *δυσπιστία λόγου τὸ ἀλλὰ — ὀΐομαι, ἤγουν ἄκοσμα νομίζω.* intell. *εἶναι:* v. κ', 463 etc. — *τοῖον*, *talem*, virum bonum, nec mendaci similem. „Il. δ', 404.: *μὴ ψεύδε᾽, ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.*“ *Cl.* — *μαψ. ψεύδεσθαι*, *temere* et sine fructu *mentiri* apud me, qui nec credam tibi, nec propterea te bene habeam curemque, sed Jovis hospitalis gratia. cf. 389—391. — *νόστον, ὅτ᾽ ἤχθετο* etc. ita dixit, mutato nomine *κατὰ τὸ σημαινόμενον*, pro hoc: *νόστον, ὅτι τοῦτον ἀποαίνυτο θεὸς*, ut ait 311. — *ὅτ᾽ ἤχθετο π. θ.*, *quandoquidem perosi eum sunt omnes alii.* — *δάμασσαν*, *domuerunt*, interfecerunt. α', 237, Il. α', 61, ι', 118 etc.

370—373. α', 238—241.

374—386. *ἀπότροπός εἰμι.* v. ann. ad 365. Ap.: *ἀπότροπος. οὐκ*

ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
ἐλθέμεν ὀτρύνησιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθοι.
ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
ἠδ' οἳ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες.
ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθεὶς,
ἤλυθ' ἐμὰ πρὸς δώματ'· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι, ἢ ἐς θέρος, ἢ ἐς ὀπώρην,
πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι.
* καὶ σὺ, γέρον πολυπενθὲς, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
μήτι τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε·
οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεαίρων."

Ulysses Eumaeum sponsione provocat, se verum dixisse.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.

ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν, ἀποτετραμμένος τῆς τοῦ ἄστεος ἀναστροφῆς· *αὐτὰρ* — *ἀπ.* — *οἱ μὲν*, *illi*, qui sunt domi apud Penelopen, familiares scilicet et proci. — *ἄχνυνται.* 172 etc. — *δὴν οἰχ.* β', 215 etc. genit. causam indicans. — *βίοτον νήπ. ἔδ.* α', 160. — *μεταλλ. κ. ἔρεσθαι.* γ', 69, 243, ο', 362 etc. — argute E: ὅρα, — ὅτι καὶ ὁ τοιοῦτος *Αἰτωλὸς* κατὰ *Κρήτην* σκηνοβατεῖ τὰ κατ' αὐτὸν ψεύσματα. μή ποτε δὲ καὶ εὐφυῶς καὶ ἀστείως τὸ τοιοῦτον ἐθνικὸν ὁ *Αἰτωλὸς* ἐπελέγη ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῷ ποιητῇ, ἵνα τὸν ἐπαίτην δηλώσῃ. κἀντεῦθεν καὶ ὁ Κωμικὸς (Equ. 79.), — *τὼ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς*, — ἵνα σκωπτικῶς δηλώσῃ τὸν ταῖς χερσὶν αἰτοῦντα etc. epigrammatarius Anth. Palat. 1. p. 102.: Ἀντιγόνη, Σικελὴ πάρος ἦσθά μοι· ὡς δ' ἐγενήθης *Αἰτωλὴ*, κἀγὼ *Μῆδος* ἰδοὺ γέγονα. — *ἐξήπαφε.* augere sensum videatur praepositio, ut alias; certe versui servit. v. inferius 490, ψ', 216, λ', 216. — *ἐμὰ πρὸς δώματ'.* ita meliores libri, in quibus A. 2., praeterquam quod habet ἦλθεν, Am. B, Ald. 3. sed E et mediae aetatis edd., Bergler., Cl.: ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμὸν, quam scripturam, ab interprete, nisi fallor, profectam, commemoravit Schol. codicis Am. B. — E: *ἀμφαγάπαζον* (Il. π', 192). ἐφίλουν, ἐφιλοφρονούμην. — Ap.: *ἀκειόμενον.* ἰώμενον, κ. ἐπισκευάζοντα. ἐπὶ μὲν τοῦ ἰώμενον, *ἕλκε'* (MS. *ἕκος* pro ἕλκος) ἀκ. (Il. π', 29)· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπισκευάζοντα, *νῆας ἀκ.* A. 1.: ἀκειάμενον, de quo v. Heyn. ad Il. π', 29. — *ξυνέαξαν*, *confregerant*, confregissent. Il. ν', 166, λ', 114. — Sch.: *ὀπώρην.* (λ', 191.) νῦν τὸ μετόπωρον.

388. quomodo *καὶ σὺ*, *et tu*, *etiam tu*, scil. *ut Aetolus ille*, quasi is vera dixerit, cum contra sit, nolitque Eumaeus pariter mentiri dominum transmutatum? aut hic, aut nusquam, librarii per oscitationem scripserunt καὶ pro ὡς, quas voculas notum est permisceri. v. ann. ad δ', 343. certe aptissimum est *ὡς σὺ*, *quamobrem tu*, etc. — *πολυπενθὲς*, *aerumnose.* ψ', 15, Il. ι', 563.

389—402. *θέλγε*, *deleni.* α', 57, γ', 264 etc. E: *μηδέ τι θέλγε.* τουτέστιν ἀπάτα. — *αὐτόν τ' ἐλεαίρων.* ἤγουν σέ. — *οἷον*, ὡς. v. α', 410. — *ἐπήγαγον*, *adduxi.* — E: *οὐδέ σε*

ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὕπερθε
μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
ἕσσας με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιόνδ', ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν."

sed recusat eam subulcus, et misso sermone illo coenam lautiorem apparari jubet.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός·
„ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ', ἀρετή τε,
εἴη ἐπ' ἀνθρώπους, ἅμα τ' αὐτίκα, καὶ μετέπειτα,
ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, καὶ ξείνια δῶκα,
αὖτις δὲ κτείναιμι, φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην.
πρόφρων δή κεν ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην!
νῦν δ' ὥρη δόρποιο· τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον."
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί.
τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·

πείθω. ὅπερ ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ οὐδ' ὁμ. ἐπήγαγον. — αὐτὰρ ὕπερθε (sic ille, itemque A. 1., Steph., Bergler., Cl., idque efficacius mihi videtur quam ὄπισθεν, *in posterum*, quod habet A. 2., commemoravit Schol. codicis A. 1., probarunt praeter Alterum W et B.) μάρτυρος (v. ann. ad 350.) ἀμφοτέροισι θεὸς, ὃς Ὄλυμπον ἔχει. δεῖ γὰρ καὶ μαρτύρων τῇ ῥήτρῃ. ἔστι δὲ ῥήτρη συμφωνία κ. συνθήκη ἐπί τισι ῥητοῖς, ὅ ἐστιν ὡρισμένοις. οἱ μέντοι μετὰ τὸν Ὅμηρον ῥήτρην τὴν δημηγορίαν φασὶ, καθὰ καὶ ὁ Λυκόφρων. de voce ῥήτρα v. B in Valpyi Ephemeride classica, t. 20., p. 287. μάρτυρον Hom. dicit, non μάρτυν. π', 422.: οἷσιν ἄρα Ζεὺς Μάρτυρος. cf. Il. α', 338, β', 302 etc. Thomas Mag.: μάρτυς καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἐπὶ κακοῦ· ἔλεγχος δὲ ἐπὶ κακοῦ μόνον. — ἰέναι, *ut eam*, ut proficiscar eo, quo cupiebam. — Sch.: ἐπισσεύας. (ε', 421, Il. ο', 347.) κελεύσας, ἐφορμήσας. — ἀλεύεται, ἀλεύηται, φυλάσσηται, ut exponit Am. Q. — ἠπεροπεύειν, *decipere*. ν', 327.

404—410. γὰρ, *scilicet*, dictum est per ironiam, ut Phidippides Nub. 1311.: ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω πρῶτον ἐν ποιηταῖς, Ψόφου πλέων, ἀξύστατον, στόμφακα, κρημνοποιόν. cf. Av. 1267, Eccles. 773, Viger. 8, 5, 2 etc. — ἐϋκλείη. θ', 284. — ἀρετὴ, *laus virtutis*. v. ann. ad Soph. El. 587, Eurip. Or. 764 etc. — κλισίην. 47. — E: πρόφρων, ἤτοι ἑκούσιος etc. πρόθυμος, *lubens*. — λιτοίμην, λισσοίμην. Il. π', 47, Odyss. β', 68 etc. — λαρὸν τετ. δόρπον. μ', 283.

412—415. Am. B.: ἀγχίμολον. (θ', 300.) τοπικὸν ἐπίῤῥημα, ἢ χρονικὸν, ὡς τὸ ἔναγχος. ἔρξαν. (male E: ἕρξαν.) συνέκλεισαν, κατέκλεισαν. ψιλωτέον δὲ τὸ ἔρξαν ἀντὶ τοῦ κατέκλεισαν· τὸ γὰρ δασυνόμενον ἀντὶ τοῦ ἔθυσαν. (at Iones id quoque dicunt ἕρξαν, ut ἕρδωμεν η', 202 etc., similiterque hic noster Il. δ', 29. ἕρδ', *fac.* sic tamen etiam Ap.: ἕρδειν. ἐπὶ μὲν τοῦ θύειν· ἕρδον δ' Ἀπόλλωνι (Il. α', 315.). ἐπὶ δὲ τοῦ πράσσειν· ἕρδ', ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.) ἐτυμολογεῖται δὲ τὸ ἔρξαν ἀντὶ τοῦ ἔκλεισαν ἀπὸ τοῦ εἴργω (ἔργω) τὸ κωλύω, τὸ δὲ ἕρξαν ἀντὶ τοῦ ἔθυσαν ἀπὸ τοῦ ἕρδω τὸ θύω. — E: ἤθεα (Il. ζ, 511, ο', 268) συῶν λέγει

κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
„Ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀϊζὺν
δὴν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων,
ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν."

suem mactans Eumaeus Ulyssis reditum precatur a diis; deinde Nymphis et Mercurio sacrificat, Ulyssem vero praecipua portione carnium honorat.

Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
οἱ δ' ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης
λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων, φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν,
ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
ἀργιόδοντος ὑὸς, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι,
νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.

τὰς συνήθεις κοίτας. — λέγει δὲ καὶ *κλαγγὴν συῶν* τὴν ὀξεῖαν βοήν. ἔφθη δὲ καὶ ἐπὶ κυνῶν τὴν λέξιν εἰπεῖν (30). — *αὐλιζομενάων.* μ', 265. — *ἐκέκλετο.* ζ, 71, Il. ζ', 66 etc.

416—419. *ἱερεύσω.* 96. E: *ἱερεύσειν* τὸ σφάξειν. — ἰστέον δὲ ὅτι τὸ *ἱερεύσω ξείνῳ* δύναται ῥηθῆναι καὶ ἀντὶ θύσω χάριν τοῦ ξείνου. λέγει δὲ καὶ *ὀνήσεσθαι* τὸ ὠφεληθῆναι ἀπὸ τοῦ φαγεῖν, ἀφ' οὗ καὶ *ὄνειαρ* (certe *ὀνείατα* α', 148 etc. cf. ann. ad δ', 444.) τὸ βρῶμα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ· καθ' ἣν ἔννοιαν καὶ ἐν Ἰλιάδι (ζ, 260) ἐῤῥέθη τὸ *ἔπειτα δὲ αὐτὸς ὀνήσεαι πιών.* — Am. Q. emend.: *ὀϊζύν.* (γ', 103, Il. ζ, 285 etc.) οἴ ἐστιν ἐπίῤῥημα σχετλιαστικὸν, κ. σημαίνει τὴν κακοπάθειαν· καὶ ἐξ αὐτοῦ γίνεται ῥῆμα οἴζω, καὶ κατὰ διάλυσιν ὀΐζω, κ. πλεονασμῷ τοῦ υ ὀϊζύω, κ. ἐξ αὐτοῦ ὀϊζύς. — *ἀργιοδόντων.* 534, λ', 412. — *ἄλλοι — ἔδουσιν.* v. α', 160 etc. *κάματον*, *laborem*, h. e. victum, a causa. *βίοτον* dixit alias.

420—431. *κέασε* (μ', 388, Il. π', 347 etc.), *scidit.* — *νηλέϊ χαλκῷ*, *immisericordi ferro*, h. e. duro. tropus usitatissimus: v. δ', 743, Il. γ', 292 etc. — *ὗν πενταέτηρον*, ut *βοῦν* Il. β', 402, ubi v. ann. citius tamen adolescunt sues quam boves. Aristoteles H. A. 5, 12, 10.: *κάπρος δὲ ἀγαθὸς μὲν ὀχεύειν μέχρι ἐπὶ τριετές. τῶν δὲ πρεσβυτέρων χείρω τὰ ἔκγονα· οὐ γὰρ ἔτι γίγνεται αὐτῷ ἐπίδοσις, οὐδὲ ῥώμη.* similiter Varro de R. R. 2, 4, 8., notante ibi Schneidero: *verris 8 mensium incipit salire; permanet, ut id recte facere possit, ad trimum.* item Plinius H. N. 8, 51. sed Columella 7, 9. usque ad quadrimatum generare dicit verres. deinde pinguefieri incipiunt. ex quo existimare possumus, quale statuendum sit pretium sui quinquenni. — *ἐπ' ἐσχάρῃ*, *ad focum*, ad quem mactanda erat victima. — *φρεσὶ — ἀγαθῇσιν.* ἔπαινος εὐσεβείας. Ex E. in universum tamen *φρένες ἀγαθαὶ* sive *ἐσθλαὶ* *mentem sanam* significant, sapientiamque, cujus pars est pietas. v. γ', 266, λ', 366, ω', 194. Il. θ', 359.: *ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσι.* eundem igitur sensum habent illa *πέρι — ᾔδη* 435. — *ἀπαρχόμενος*, *auspicans*, primitias offerens. cf. γ', 446 totumque illum locum. — E: τὸ δὲ *κόψε σχίζῃ* ἀντὶ τοῦ ἔπληξεν, ἔκρουσεν, ὡς ἐπὶ συγχύσει τοῦ ἐγκεφάλου. ἄλλως γὰρ καὶ σφάζεται ὁ τοιοῦτος ὗς. τὸ δὲ *ἀνασχόμενος* εὕρηται ἀλλαχοῦ (τ', 448, Il. γ', 362.), κ. *ἀνασχὼν* (δ', 115, ν', 355 etc.), ἤτοι ἀνατείνας, ἢ τὴν σχίζαν, ἢ τὴν χεῖρα. aliter vir doctissimus ad Il. γ', l. c.; sed vereor ut recte. — *κείων* (534, τ', 48, 340). σχίζων. κέω γὰρ πρωτότυπον, ἀφ' οὗ τὸ κεάζειν, καὶ τὸ *κέασε* (420) — ἐξ αὐτοῦ δὲ τὸ *κείω* ἐπενθέσει τοῦ ἰῶτα, καθ' ὁμοιότητα τοῦ τελέω τελείω, καὶ κέω κείω τὸ κεῖμαι, κ. τῶν ὁμοίων. Montbelius:

κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυὸς, ἣν λίπε κείων·
τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε, καὶ εὗσαν,
αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημὸν,
καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ·
μίστυλλόν τ' ἄρα τἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα,
βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
ἵστατο δαιτρεύσων· πέρι γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη.
καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
* τὴν μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἱεῖ,

„*Soulevant alors une branche de chêne qu'il avait mise à part.* Denys d'Halicarnasse (Antiqu. rom. lib. 7., c. 72. extr.), après avoir cité ce vers et les suivants, ajoute ces mots: „„„Encore de mon temps j'ai vu les mêmes rites pratiqués par les Romains, ce qui suffit pour me convaincre que ce ne sont point les Barbares, mais des Grecs rassemblés ici de plusieurs endroits qui ont été les premiers fondateurs de Rome.““ Cette question a été fort habilement traitée par un savant Italien, M. J. Micali, dans un ouvrage intitulé: *l'Italie avant la domination des Romains.* (Il y a déja eu 2 éditions de cet ouvrage, l'une en 1810, et l'autre en 1812, toutes deux imprimées à Florence en 4 vol. in-8o, avec l'atlas in-fol.) L'auteur soutient l'opinion opposée à celle de Denys d' Hal. Un homme de lettres français (voy. le Journal des Savants, année 1824, p. 739 et suiv.) a donné de ce livre une traduction avec des notes et des éclaircissements dans lesquels il combat souvent les idées de M. Micali. Peut-être ce qu'il y a de plus raisonnable à dire, dans une question de ce genre, c'est que rien n'y est absolu. Quand les colonies grecques vinrent s'établir en Italie, le pays était occupé par des indigènes dont la civilisation ne disparut pas subitement, mais fut beaucoup modifiée par celle des nouveaux colons.“ — ἣν λίπε κείων· τὸν δ' ἔλιπε ψυχή. argute idem verbum usurpavit in re diversa. — εὗσαν. 77. — διέχευαν. γ', 456. Voss.: *schnell zerlegten sie dann.* δῆλον δὲ, inquit E, ὅτι διαχεύεται μὲν ἱερεῖον ἁδρομερῶς (in frusta majora), μιστύλλεται δὲ εἰς βραχέα τινα. — καὶ τὰ μὲν — ἀκτῇ. segmina cruda omnium membrorum victimae subulcus auspicans in ignem jacit, postquam farina conspersit illa, quo velut acceptiora sint comesuris diis, quibus offeruntur. cf. 76. et 77. fieri autem potest, ut usus farinae in minore animali fuerit similis atque in majore οὐλοχυτῶν, quarum hic nulla mentio. Am. Q. quidem: παλύνας. ἐπιπάσας, ἵνα καὶ τοῦ ἄρτου ἀπάρχωνται. ἢ ὅτι πρὸ τῆς τοῦ λιβανωτοῦ εὑρέσεως ἀλφιτοῖς πρὸς τὸ θυμιᾶν ἐκέχρηντο. εἰς μνήμην οὖν τῆς παλαίας διαίτης καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἄλφιτα ἐθυμίων μετὰ τῶν ἀπαρχῶν. et similiter ceteri Scholiastae. sed neutra harum rationum satis placet.

432, 3. Il. α', 465, β', 428 sequ., etc.

434—436. E: ἐλεοῖς (Il. ι', 215), ταῖς μαγειρικαῖς τραπέζαις, κατὰ γένος ἢ ἀρσενικὸν, ἢ καὶ οὐδέτερον, ὡς δηλοῖ παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ κάθελε τοὐλεόν (Equ. 152.). ἐκ τούτου δὲ ἐλέατρος παρὰ τοῖς ὕστερον ὁ δαιτρός· ἐδέατρος μέντοι διὰ τοῦ δέλτα ὁ προγεύστης. similiter de his verbis Ammonius; sed ἐδέατρος ubique ponendum esse suspicor. v. Valck. ann. ad Ammon. p. 73. et 74. — ἂν δὲ συβ. minus bene A. 1. et 3. ἐν δέ. — Sch.: δαιτρεύσων. (Il. λ', 688, 705.) μερίσων. cf. sequ. versum. — dedimus πέρι pro περί. v. α', 66. — ἔπταχα γίνεται ἀπὸ τοῦ ἑπταχῇ, ὁμοίως τῷ διχῇ δίχα κ. τοῖς ἑξῆς τέτραχα, πένταχα, ἕξαχα. Ex E. Ap.: ἔπταχα. εἰς ἑπτὰ μέρη. δαΐζων, *dividens.* Il. β', 416, η', 247, ξ', 20 etc.

437. τῆν μὲν μοῖραν. v. Viger. p. 48. et 56. — Am. Q. et B.: Νύμφησι. ὡς ποιμενικοῖς προστάταις. — Ἑρμῇ. forma inusitata huic nostro. quare malim Ἑρμέᾳ, ut Il. ε', 390, quod δισυλλάβως pronuntiandum est per crasin. v. ann. ad Il. λ', 272. quanquam non est addendum pondus ejusmodi ἀνωμά-

θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ,
νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
ἀργιόδοντος ὑὸς, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος·
καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

gratias illi agit Ulysses, laetusque cum laetis subulcis epulatur.

„Αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διῒ πατρὶ γένοιο,
ὡς ἐμοὶ, ὅττι με, τοῖον ἐόντ', ἀγαθοῖσι γεραίρεις!"
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
οἷα πάρεστι! θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα."
Ἦ ῥα, καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι·
σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
αὐτὸς κτήσατο οἶος, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·

λοις linguae adolescentis et proclivis ad contractiones. quae tamen totamque hanc narrationem Knightius fastidiens palato superbo finit librum versu 433. „Coena enim haec," inquit, „in tugurio Eumaei continuatur post digressionem ad Telemachum et Menelaum; atque nexus et series narrationis, quae ab ea interrupta est, resumitur et redintegratur infra ο', 300., qui de 433. hujusce libri omnino pendet. — praeterea res narratae ineptissimae sunt et prorsus aniles" etc. at sunt qui aliter de hoc loco judicent, in quibus et ipse profiteor nomen meum. nec omnia haec induxit Athenocles apud E p. 1769, 10., ut Knightio visum est, sed ista tantummodo 505. ὡς νῦν ἡβώοιμι — ἔχοντα, pro quibus E propugnans haud inepte: ὁ δὲ διὰ τὸ πρὸς ἀγροίκους λέγειν, inquit, προστίθησι, χάριν σαφηνείας, καὶ τὴν ἀξίωσιν τοῦ προβληθέντος αἴνου, εἰπών, ὡς νῦν — ἑῆος. praeterea non concesserim Knightio, eandem hanc coenam dici loco illo, quem indicavit, proximi libri; sed postero die iterum coenantes inducit poëta noster Eumaeum et Ulyssem, idque breviter, ne taedium creet lectoribus. nec cum tres dies totidemque noctes Ulyssem apud se commoratum esse dicit Eumaeus ρ', 185—191, falsi Homerus insimulandus est, sed diem illum, quo sero ad eum pervenit Ulysses, bonus subulcus haud numerat. ita haec crimina diluenda puto. cf. Montbel.

439. Il. η', 321.

440 — 454. Harl.: κύδαινε. εὔφραινε. cf. ann. ad Il. ε', 448. — Am. Q. et B.: δαιμόνιε (Il. α', 561, β', 190 etc.). ὦ κακοδαιμονέστατε. τοῦτο δέ φησιν οἰκτείρων κ. συμπαθῶν. E: ὅτι εὐνοοῦντος ξενοδόχου λόγος τὸ ἔσθιε — πάρεστιν. mire Berglerus: *optime hospitum*; vulgaris interpres: *eximie hospitum*. recte Voss.: *unglücklicher fremdling*. — Am. Q. et B.: ἄργματα. τὰς ἀπαρχὰς τῶν μερίδων (429, 430), ἢ τὰ ἀπομερισθέντα τοῖς θεοῖς. — E conferri jussit illa Il. ι', 217.: ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς. — θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει Πάτροκλον, ὃν ἑταῖρον· ὁ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλὰς, h. e. τὰς ἀπαρχάς. — Sch.: Μεσαύλιος. ὄνομα κύριον. E: οἰκεῖον — δούλῳ ἀγροίκῳ. — Am. Q.: ἀπὸ τῆς μεσαύλου (κ', 435 etc.), τῆς κατ' ἀγροὺς ἐπαυλίας, τὸ ὄνομα. ὁ νοῦς, τὸν Μεσαύλιον δοῦλον ὄντα ἐξωνήσατο ὁ συβώτης, κ. οὕτως ἐκτήσατο μόνος, τοῦ Ὀδυσσέως ὑποχωρήσαντος. — αὐτὸς οἶος, *ipse solus* suo peculio, non argento Penelopes aut Laërtae, νόσφιν — γέροντος. — Ταφίων. qui fuerunt piratae et ἀνδραποδισταί. puella Sidonia ο', 427.: ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες, Ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε. cf. ann. ad α', 105. — κτεά-

πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον,
σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι, ἐσσεύοντο.

astu Eumaeum aggreditur Ulysses, quo laenam accipiat nocte intempesta.

Νὺξ γὰρ ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
πάννυχος, αὐτὰρ ἄη ζέφυρος μέγας, αἰὲν ἔφυδρος·
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ πώς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων
ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεί ἑο κήδετο λίην·
„Κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι!
εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
ἠλεὸς, ὅστ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε,
καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον·

τεσσιν ἑοῖσιν (α', 218, 430 etc.), *suis opibus*, sua pecunia.

455, 6. α', 149, 150 etc.

459. sic A. 1. et 3., egregia scriptura, cui nefas erat anteponere vulgatam minime elegantem hanc: νὺξ δ' ἄρ' ἐπ. κ. σκ., ὗε δ' ἄρα Ζεύς. sententia causalis νὺξ — ἔφυδρος priore loco posita est, ut α', 337., ubi v. ann. haec passim mutarunt correctores male feriati. — Sch.: σκοτομήνιος. ἀσέληνος, σκοτεινή. — μήνη γὰρ ἡ σελήνη.

460—463. ἔφυδρος. ὕδωρ ἐπάγων, οὐκ ἀεὶ, inquiunt Am. Q. et B., ἀλλ' ἐν χειμῶνι. vere: v. ann. ad β', 420, 421. ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος dixit scriptor hymni Hom. in Venerem 3. — E: εἴ πως — πόροι. εἴπερ αἰδεσθέντες τοῦτον (αὐτὸν) οἱ περὶ τὸν Εὔμαιον δοῖεν παχεῖαν χλαῖναν κατὰ τοῦ χειμῶνος, ὁποία τις ἡ μὴ μόνον ἀλεξήνεμος (ἀλεξάνεμος, ut 531) λεγομένη, ἀλλὰ καὶ χειμάμυννα, ὡς ἐν ῥητορικῷ κεῖται λεξικῷ. — ἐπεὶ — λίην, *quoniam se*, Ulyssem, *tantopere curabat*.

465—469. Am. Q.: εὐξάμενος. μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλούμενος, ὅτι ἀληθεύω. ἢ καυχησάμενος. et ad 470.: εἴθ' ὣς ἡβ. ἔνθεν δῆλον, ὅτι τὸ εὐξάμενος ἀντὶ τοῦ καυχησάμενος. interp.: *gloriabundus*. — Sch.: ἠλεός (β', 243.). ἡ λιθοποιός (imo ἠλιθοποιὸς vel ἠλιθιοποιὸς, quam vocem lexicis addas licet.), μάταιος. Cl.: „Athen. 4. c. 27.: τὸν γὰρ οἶνον Ὅμ. οὐκ ἠλεὸν, ὥσπερ ἠλίθιον, καλεῖ, κ. ματαιοποιὸν, οὐδὲ κελεύει σκυθρωπὸν εἶναι, μήτε ᾄδοντα, μήτε γελῶντα, μητ' ἐνρύθμως ποτε κ. πρὸς ὄρχησιν τρεπόμενον. οὐχ οὕτως ἀγροῖκος, οὐδ' ἐπαρίστερός ἐστιν, ἀλλ' ᾔδει τούτων ἑκάστου κ. ποσότητος κ. ποιότητος διαφοράν. ὅθεν οὐκ εἶπεν, ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ οἶνος ποιεῖ ᾆσαι, ἀλλὰ μάλ' ἀεῖσαι, τουτέστιν ἀμέτρως κ. ἐπὶ πλεῖον, ὥστε προσοχλεῖν· οὐδ' ἔτι γελάσαι, μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθαι, κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφοτέρων λαβὼν τὸ ἁπαλὸν (molle), τὴν ἄνανδρον εἰς τοῦτο (fort. ταῦτα) πρόπτωσιν ἐπιστομίζει. (profecit hinc E. *Both.*) ap. eundem 10, 7. Sthenelus poëta: οἶνος καὶ φρονέοντας ἐς ἀφροσύνας ἀναβάλλει. et nescio quis ibidem: οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Ovid. Art. am. 1, 238.: *cura fugit multo diluiturque mero. Tunc veniunt risus.* et Fast. 5, 337.: *ebrius incinctis philyra conviva capillis Saltat.*" ἐφέηκε, ἀνῆκε, προέηκεν, *impellere, incitare, emittere, solet.* A. 1., Am. Q. et Harl.: προέηκεν. οὕτως αἱ Ἀριστάρχου. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης, παρέθηκεν, ὃ καὶ ἄμεινον. at nonnisi proprie hoc verbum hic noster usurpavit: v. α', 139, ι', 326, φ', 29 etc. — Am. Q. et B.: ὅπερ τ' ἄ. ἄμεινον. ὅπερ, τὸ λόγιον, κρεῖττον ἦν μεῖναι

ἀλλ᾽ ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
εἴθ᾽ ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
ὡς ὅθ᾽ ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες!
ἡγείσθην δ᾽ Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος,
τοῖσι δ᾽ ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥ᾽ ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,
ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ, κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
ἂν δόνακας καὶ ἕλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες,
κείμεθα. νὺξ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπῆλθε κακὴ, βορέαο πεσόντος,
πηγυλίς· αὐτὰρ ὕπερθε χιὼν γένετ᾽, ἠΰτε πάχνη,
ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
ἔνθ᾽ ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον, ἠδὲ χιτῶνας,
εὗδον δ᾽ εὔκηλοι, σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
ἀφραδέως, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης,
ἀλλ᾽ ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ᾽ ἄστρα βεβήκει,
καὶ τότ᾽ ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
ἀγκῶνι νύξας· ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἐμμαπέως ὑπάκουσε·

ἄλεκτον. — Ap., h. l. c.: *ἀνέκραγον.* ἀνεφώνουν.

470. 505, Il. η', 157, λ', 669, ψ', 629.

471—487. *λόχον ἤγομεν.* unde λοχαγὸς ap. recentiores. Ex E. — *ἀρτύναντες*, *struentes.* λ', 365, Il. μ', 43 etc. cf. δ', 771. — *ῥωπήϊα πυκνὰ*, *virgulta densa.* v. Il. ν', 199. — *ἂν δόνακας*, ἀνὰ δ., ἐν δόναξι. — E: ὅτι δὲ *ἑλώδη* τὰ κατωτέρω τῆς Τροίας, ὡμολόγηται. οἰκεῖον δὲ φυτὸν ἕλεσι καὶ οἱ *δόνακες*, περὶ ὧν καὶ ἡ Ἰλιὰς (κ', 467, σ', 576.) δηλοῖ. δῆλον δὲ καὶ ὡς συνεργάζεταί τι χειμῶνος τῷ κρύει καὶ τὸ ἕλος διὰ τὴν περὶ αὐτὸ ὑγρότητα κρυσταλλουμένην, ὡς εἰκὸς, ἐν δριμύτητι ψύχους. τοῦ δὲ *ὑπὸ τ. πεπτ.* (*sub armis*, h. e. armati, decumbentes) ἑρμηνεία μετ᾽ ὀλίγα τὸ *σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους.* — *πεσόντος*, ἐμπεσόντος, ut ε', 49.: τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης, Πιερίην δ᾽ ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ. de usu verborum simplicium pro compositis v. ann. ad Il. τ', 290. E: τὸ δὲ *νὺξ κακὴ βορ. πεσ.*, *πηγ. κ.* τὰ ἑξῆς *αἰθρηγενέτην* (ε', 296) ὑποβάλλει νοεῖν τὸν βορέαν, ὡς ψυχροποιόν. — τὸ δὲ *χιὼν γένετο ἠΰτε πάχνη* παχυτέραν χιόνος τὴν πάχνην εἶναι δηλοῖ· λεπτὴ γὰρ ἐκείνη, τουτέστιν ἀραιά. *κρύσταλλος* δέ γε καὶ πάχνης παχύτερος. — τὸ δὲ *περιτρέφετο* ἀντὶ τοῦ πέριξ ἐπήγνυτο, ἐπαγετοῦτο, συνίστατο, ἐστερεοῦτο. ὅθεν καὶ τροφὴ, ἡ συμπηγνῦσα κ. στερεοῦσα τὸ σῶμα. οὕτω δὲ καὶ *γάλα θρέψας* (ι', 246) Κύκλωψ τυροποιεῖται. — *οὐκ ἐφάμην ἔμπης*, *prorsus non putabam.* ν', 131, ι', 495 etc. — *ῥιγωσέμεν*, *fore ut frigerem.* — *ζῶμα.* Il. δ', 187 etc. Sch.: *ζῶμα.* νῦν τὸν χιτῶνα. E: *ζῶμα δὲ φαεινὸν* τὸν χιτῶνα δοκεῖ λέγειν, καθὰ μετ᾽ ὀλίγα δηλοῖ τὸ *οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν, ἀλλ᾽ ἐκ δαίμονος οἰοχίτων εἰμὶ*, τουτέστι μόνον ἔχω χιτῶνα· ταυτὸν δὲ ἂν εἴη καὶ ζῶμα εἰπεῖν. καὶ σημείωσαι τοῦτο εἰς τὰ τῆς Ναυσικάας ζώματα (*ζῶστρα* ζ, 38.). ἴσως δὲ πρὸς διαστολὴν χλαίνης λέγεται ζῶμα ὁ χιτὼν, οἷα ζωνύμενος· χλαῖνα γὰρ οὐ ζώνυται (scrib. ζωννύμενος, ζώννυται.) etc. — *ὅτε δὴ — ἔην*, *quando jam tertia pars noctis erat*, h. e. exacta erat. peculiaris constructio τοῦ τρίχα, ut μ', 312. cf. θ', 506, ι', 157. — *μετὰ δ᾽ ἄστρα βεβήκει.* h. e. μεταβεβήκει, abierant, *ociderant.* μ', 312. — *ἀγκῶνι*, cubito. 496, Il. ε', 582 etc. — *νύξας*, *pungens.* Il. ε', 46 etc. cf. 494. „Aristaenetus 1. epist. 19.: διένυξε τῷ ἀγκῶνι, ubi v. interpp.“ B. — Ap.: *ἐμμαπέως.* ἐσπουδακότως. E: ἤγουν ταχὺ καὶ ἅμα ἔπει. similiter Philoxenos ἐν δευ-

„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
οὔτοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν. παρά μ' ἤπαφε δαίμων,
οἰοχίτων' ἴμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται."
„Ὣς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν, ἠδὲ μάχεσθαι,
φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε·
„„Σίγα νῦν, μήτις σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ!""
ἦ, καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν, εἶπέ τε μῦθον·
„„Κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν· ἀλλά τις εἴη
εἰπεῖν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.""
„Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε φοινικόεσσαν,
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας. ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
κείμην ἀσπασίως· φάε δὲ χρυσόθρονος Ἠώς.
„Ὣς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη!
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφότερον, φιλότητι, καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑῆος·

τέρῳ περὶ μονοσυλλάβων ῥημάτων ap. A. 1., Am. Q. et B.; sed v. Schn. et h. v. et v. *μάρπω*.

489—496. *οὔτοι — μετέσσομαι*, *οὔτοι ἅμα τοῖς ζώοις ἔσομαι*, *non ero amplius inter vivos*, non vivam amplius. E: *τὸ δὲ οὔτοι — δάμναται ἄνδρα φράζει πάνυ ῥιγοῦντα*. — *παρά μ' ἤπαφε*, *decepit me*. tmesis. v. Il. ξ', 360. Callistratus edidit *παρά μ' ἤλασε*, ut testantur Scholl. A. 1. et Harl.; quo tamen tropo nusquam usus est Hom., sed proprie dicit *παρελαύνειν*. idem Callistratus sequente versu bene: *ἴμεναι*, quod receperunt W et B. vulgo *ἔμεναι*, vel *ἔμμεν*, ut Ald. 3. — E: *τὸ δὲ οὐκέτι φυκτὰ πέλονται* (θ', 299, Il. π', 128) *καὶ εἰς παροιμίαν κεῖται ἐπὶ ἀφύκτων κακῶν*. — *νόον*, *mentem*, consilium. — *σχέθε*, *habuit*, concepit. — *τόνδε*, *hoc* consilium, quod jam dicet. — *ὀλίγῃ*. *ἠρεμαίᾳ καὶ μικρᾷ*. Ex E. susurrasse secum dicit Ulyssem, ne ceteri dormientes ex somno excitarentur. quod cavens et ipse cubito illum impulit 487. — *ἐπ' ἀγκῶνος κεφ. σχέθεν*. gestus se erigentis ad loquendum. cf. Il. κ', 80.

497. Il. β', 56. E: *οὐ φράζεται ὁ ὄνειρος διὰ τὸ μὴ ἀναγκαῖον εἶναι τοῦτο.*

498—504. Sch.: *εἴη. πορεύοιτο.* sic E quoque; verum id Hom. dixit *ἰείη* Il. τ', 209. igitur *εἴη* est *ὑπάρχοι*, *sit*, *existat*. *εἰπεῖν*, *ὥστε εἰπ.* — *βάλε* A. 1. et Harl., libri optimi. Schol. Harl.: *γρ. θέτο.* A. 1. in margine: *θέτο*, et supra *ἀπέθετο*. illud genuinam vocem expulit in ceteris codd. eandem medicinam faciendam puto versui 118. libri 21., cum praesertim *θέτο* habeatur versu proximo. — E: *τὸ δὲ χλαῖναν φοιν. δηλοῖ, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι* (κ', 133) *ἐφάνη, χρηστὰ ἐν πολέμῳ εἶναι τὰ τοιαῦτα φορήματα, κατὰ ἔθος Λακωνικὸν, ὡς ἂν ἐν μάχαις ὑποκλέπτοιτο ἡ τοῦ αἵματος ῥύσις διὰ τῆς ὁμοχρόου ἐνδύσεως.* adeone curiosos fuisse heroës Homericos? imo regum insigne est laena purpurea, domi bellique pariter usitata. v. praeter Iliadis l. c. δ', 115, 154, τ', 225, φ', 118. Thoas ille fuit dux Aetolorum. Il. β', 638. *φοινικῦεσσαν*. Il. κ', 133. — *ἀσπασίως*, *commode*. δ', 523 etc. — E: *τὸ δὲ φάε χρυσ. Ἠὼς, ἤτοι ἔλαμπε, πρωτότυπόν ἐστι τοῦ φαέθειν, κ. τοῦ κατὰ τὸν Ἥλιον Φαέθοντος.*

507—511. *φιλότητι — ἑῆος*, *amore ac reverentia viri boni*, h. e. strenui, qui non essem negligendus. *ἑῆος*.

νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροΐ εἵματ' ἔχοντα."

nec spes eum fefellit; itaque ceteri quidem intus domum cubitum eunt, Eumaeus autem foras ad agendam suum custodiam.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι, οὔτε τευ ἄλλου,
ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα,
* νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἕννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.

ο', 450, Il. α', 393 etc. — *προσέφης*, E. *συβ.* 57. — Am. B.: *αἶνος. αἰνιγματώδης* (?) *ὁ λόγος, ὃν εἶπες.* E: *ὅτι τετραχῶς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁ αἶνος· ἔπαινος γάρ, φασί, γνώμη, παροιμία, καὶ πόλις* (Il. δ', 520), *ἣν ῥαίκηλον* (*ῥάκελον*, h. e. *τραχεῖαν*) *ὁ Λυκόφρων καλεῖ.* cf. Ammon. v. *αἶνος*, ad quem annotavit Valcken. p. 15., videri veteres non solum *apologos* (velut Aesopi et Plautini senis Sticho. *Both.*), sed etiam quaevis *breviora* antiquiorum hominum *dicta*, primaevae simplicitatis et illibatae sapientiae reliquias, vocasse *αἴνους.* cf. Creuzeri *Symbol. u. Myth.* vol. 1. p. 88. 1. ed. — *ἀμύμων*, *haud contemnendus*, egregius. — E: *τὸ οὐ παρὰ μοῖραν ἀντὶ τοῦ οὐ παρὰ τὸ καθῆκον. ἐξ ἧς μοίρας καὶ μεμψίμοιρος, ὁ μεμφόμενος τὸ προσῆκον.* contra *κατὰ μοῖραν* fieri dicuntur ea, quae fiunt rite atque ordine. — *νηκερδὲς*, *inutile.* Il. ρ', 469.

512, 13. ζ, 192, 3.

514. E: *τὸ ῥάκεα δνοπαλίξεις* (Il. δ', 472) *ἀντὶ τοῦ ταῖς χερσὶν ἕξεις, ταῖς παλάμαις δονήσεις, ἢ δινήσεις, οἷα συῤῥάπτων, ἢ καὶ ἄλλως μεταχειριζόμενος, κ. καλύπτων τάδε ἢ ἐκεῖνα μέρη σώματος, τὰ γυμνὰ δηλαδή, διὰ τὸ διεῤῥωγότα εἶναι τὰ ῥάκεα. καὶ ἔστι δνοπαλίζειν, ὡς εἰπεῖν, τὸ δονοπάλλειν, ἢ δονοπαλαμίζειν.* — *ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ γράφεται· δνοπαλίζειν, τὸ κεντεῖν, ταράσσειν, ἐκτινάσσειν* (sic Ap.), *σείειν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ κτείνειν, κ. πολεμεῖν.* non liquet mihi de notatione hujus verbi: nam ista, quorum similia leguntur apud Scholl. Mediolanenses, minus placent cum propter o dure, ne dicam barbare, elisum, tum propterea quod fere idem sonant *δονεῖν* et *πάλλειν.* fuit itaque cum potius scribendum existimarem *ῥάκε' ἐδνοπαλίξεις*, sumto verbo *ἐδνοπαλίζειν*, quod significet *ostentare*, tropo a jactandis gloriae causa donis nuptialibus, *παρὰ τὸ πάλλειν τὰ ἕδνα*, quemadmodum Euripides Hec. 1097. dixit: *ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν, ἐκπαγλούμεναι Τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον*, h. e. interprete Schol. Guelferb. *συνέστρεφον, ἐκίνουν.* ironice Eumaeus: *τὰ σὰ ῥάκε' ἐδνοπαλίξεις*, *pannos tuos jactabis*, rursum indutus eos.

515—524. Am. Q. et B., et Sch.: *ἐπημοιβοί.* (Il. μ', 456.) *ἤτοι ἃς ἀμείψασθαί τις δύναται, ἢ καταλαμβάνειν* (Sch. rectius *μεταλαμβ.*), *εἴ ποτε χειμὼν εἴη, ἢ ἄλλην ἀλλάσσειν ἀντὶ ἄλλης. χιτῶνες δὲ τὰ ἔσωθεν ἀνδρῶν* (Sch. *ἀνδρεῖα*) *ἱμάτια.* E: *ἐπημ. χιτ. οἱ περιττεύοντες, ὥστε χειμῶνος, ἢ ἄλλως ἐπί τινι χρείᾳ, μεταλαμβάνειν αὐτούς, ὁποῖα παρὰ Φαίαξι τὰ κατὰ τρυφὴν ἐξημοιβὰ εἵματα* (θ', 249), *παρ' οἷς καὶ τὰ θερμὰ λοετρά, κ. τὸ τρυφερὸν τῆς εὐνῆς. εἴη δ' ἂν κατὰ τοὺς ἐπημοιβοὺς χιτῶνας κ. τὰ ἐξημοιβὰ εἵματα καὶ ἡ αὐτίκα* (523) *δηλωθησομένη ἀμοιβὰς χλαῖνα.*

517—519. versus perperam transscripti ex ο', 336—338.; qui versus non leguntur in codicibus bonae notae A. 1., 2., 3., Harl., Palat. et olim Thomae Bentleji. recte illos a genuinis secrevit W. — *παρεκέσκετο*, *prope jacebat* in cista. Am. Q. et B.: *παρεχέσκετ'* (imo *παρεκέσκετ'*, ut A. 2. et 4. A. 3. in rasura: *παραθέσκετ'*, sed in margine: *παρεκέσκετο.* recentiorum hoc primus vidit Barn., restituitque *παρεκέσκετ'*,

[αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
αὐτός τοι χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα δώσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.]"
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνὴν, ἐν δ' ὀΐων τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρεκέσκετ' ἀμοιβὰς,
ἕννυσθαι, ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι· οὐδὲ συβώτῃ
ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς,
ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο, νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἑέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνὴν,
ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος, μεγάλοιο·
εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἴμεναι κείων, ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες

ut φ', 41.: κέσκετ' ἐνὶ μεγάροις. v. Schn. v. κέω.) ἀμοιβάς. παρέκειτο ἡ χλαῖνα, ἀμοιβὰς οὖσα, ὅ ἐστιν ὑπ' (ἐπ') ἀμοιβῇ κειμένη. (Porsonus ex Harl.: „παρεκέσκετο duo Scholiastae explicant παρέκειτο ἐπ' ἀμοιβῇ: ἀμοιβὰς scilicet pro recto capientes.") τοῦτο δὲ εἶπε (Majus: τ. δὲ, ἐπεὶ) τοῖς ἥρωσιν, ἅτε δὴ ἀνδρείαν ἐπιδεικνυμένοις, ἀπρεπὲς ἐλογίζετο δύο χλαίνας ἀμπέχεσθαι. διὸ ἔφη αὐτὴν ἀμοιβάδα. ὡς γὰρ στερεωτέραν ἐκείνην τὴν χλαῖναν παρέθηκεν (seposuerat), ἵνα τέως μὲν τῇ ἐλαφροτέρᾳ καλύπτοιτο, εἰ δὲ χειμάσει (χειμάσαι), ἀμείψας ταύτῃ χρήσαιτο. E: εἰκὸς γὰρ, τὸν ὄρχαμον ἀνδρῶν (24 etc.) Εὔμαιον καὶ ἀμοιβάδα χλαῖναν ἔχειν, οὐχ ὥστε δύο χλαίνας φορεῖν, ἀλλ' ἵνα χειμῶνος ἐπιγενομένου ἀμείβων ὡς καὶ πυκνοτέραν κ. μεγάλην χροῖτο αὐτῇ, πυκνῇ μὲν οὔσῃ διὰ τὸ ψύχος, μεγάλῃ δὲ, ἵνα σκέπῃ τὸν ὅλον Εὔμαιον. διὸ ἡ μετ' ὀλίγα (531) φορουμένη χλαῖνα ἔξω ἐν αἰθρίᾳ μάλα μὲν πυκνὴ, οὐ μεγάλη δέ. — ἔκπαγλος (θ', 77 etc.), *immanis*, gravissimus.

527—535. κοῖτος. γ', 334 etc. — ὡπλίζετο, *accinxit se.* β', 20, Il. η', 417 etc. E: ὅτι παιδεύων ὁ π., τὸ πλεῖον τῆς κατὰ βίον σπουδῆς χρῆναι τῶν ὑπερεχόντων εἶναι, πλάττει ἐνταῦθα τὸν ὄρχαμον Εὔμαιον, ἐν τῷ τοὺς ἄλλους ἔσω κοιμᾶσθαι διὰ τὴν σκοτομήνιον κ. κακὴν νύκτα, ἔξω κοιμώμενον αὐτὸν ἔνοπλον πρὸς τοῖς βοσκήμασιν ἐπὶ φυλακῇ. ὃ καὶ βλέπων Ὀδ. χαίρει. — βιότου, *victus*, rei familiaris. — νόσφιν ἐόντος, *absentis.* — στιβαροῖς, *robustis.* ο', 61, α', 100 etc. — A. 1.: ἀλεξάνεμον βοηθὸν ψύχους, δυναμένην ἀντιπράττειν ἀνέμῳ, ἢ ἀπείργουσαν τοὺς ἀνέμους. idem: παρὰ τῶν ἀγροικοτέρων λεγομένην κάπα, quae habentur etiam apud Am. Q. — Sch.: νάκην. δέρμα αἰγὸς δασύμαλλον. A. 1.: γράφεται νάκος παρὰ Θεοκρίτῳ. sic etiam βλάβη βλάβος, δίψα δίψος, νείκη νεῖκος et horum similia sine discrimine usurpantur, ut E annotavit. idem: λέγεται δὲ, φασὶ, νάκη ὡς οἱονεὶ ἀνάκη, (?) ἐφ' οἷς ἀνέκειντο ὑπνοῦντες. ὁ μέντοι Εὔμ. ἄλλως, φασὶν, ἔχει τὴν νάκην, ἤτοι τὸ αἴγειον δέρμα· ἐπὶ φορήματι γὰρ, ὡς καὶ εἴ τις ἀνάψοιτο λεοντῆν, ἢ παρδαλέην (Il. γ', 17, κ', 29), ἢ λυκέην (Il. κ', 459). διὸ καὶ εὐτρεφοῦς ἦν αἰγὸς, ὡς ἂν εἴη καὶ αὐτὴ ἀλεξάνεμος. ι', 425.: ἄρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες, δασύμαλλοι etc. — ἄκοντα dicit *pedum*, ut ν', 225, cui versui hic adscribendus erat. — κυνῶν καὶ ἀνδρῶν, *canum et virorum*, h. e. peregrinorum. — Am. B.: ἀλκτῆρα (φ', 340, Il. ξ', 485, σ', 100). ἀποσοβητῆρα. — κείων. 427. inusitatum fuerit

πέτρῃ ὕπο γλαφυρῇ εὗδον, βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

κείσω: quare κείω et hic et τ', 48. et 340. adhibetur sensu futuri, ut εἶμι. — πέτρῃ ὑ. γλαφυρῇ. Il. β', 88. E: γλαφυρὴ πλάττεται πέτρα εἰς ὑποδοχήν τινα τοῦ Εὐμαίου, ἵνα μὴ αἴθριος βρέχοιτο, καὶ ψυχρῷ βοῤῥᾷ καταπνέοιτο. εἰκὸς δὲ καὶ σπηλαιώδη τετυχηκέναι πέτραν, ἐκεῖ ὑποδεχομένην καὶ σύας. Il. φ', 493.: δακρυόεσσα δ' ὕπαιθα θεὰ φύγεν, ὥστε πέλεια (fort. πελειὰς), Ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην. — Sch.: ἰωγῇ. τῇ σκέπῃ. Ap. emend.: ἰωγή. ὁ αἰγιαλὸς, κ. ἡ ὑποκάτω γῆ. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος (hunc scilicet locum interpretatus, id quod sensit Villoison.), ὑπὸ σκέπῃ.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Ο.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ Ο ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Τηλέμαχον Ἀθηνᾶ ὄναρ ἐπιστᾶσα εἰς Ἰθάκην ἐπανελθεῖν προτρ πεται· ὃς δῶρα παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνε μέλλων εἰς τὴν ναῦν Θεοκλύμενόν τινα, Ἀργεῖον μάντιν, ἀναλα βάνει, ἐπὶ φόνῳ φεύγοντα. καὶ Εὔμαιος Ὀδυσσεῖ διηγεῖται, α Φοίνικες αὐτὸν ληϊσάμενοι ἐκ Συρίας νήσου ἀπέδοντο Λαέρτῃ. κ ἡ Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ἰθάκην. καὶ ταύτην εἰς ἄστ ἀποπέμψας αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΠΡΟΣ ΕΥΜΑΙΟΝ ΑΦΙΞΙΣ.

Apparens per somnum Minerva Telemacho auctor est, ut domum redeat, ne tandem labefactetur Penelopae fides, docetque illum, quo pacto procorum vitet insidias.

Ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα, Παλλὰς Ἀθήνη,
ᾤχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
εὗρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
εὕδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο·
ἤτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκὺς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
„Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι,
κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
* κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς

Annotationes. Vers. 1—8. Am. Q.: ἡ δ' εἰς εὐρύχορον. οὐ νῦν, ἀλλ' ὅτε τῷ Νυμφαίῳ (ν', 347.) τὴν πατρίδα ἐγνώρισεν ὁ Ὀδυσσεύς. λέγει οὖν ἐκεῖ (ξ, 1.), τώγ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος. — εὐρύχορον. δ', 635, ν', 414 etc. — φαίδιμον υἱόν. γ', 189, Il. ζ, 144 etc. — νέεσθαι, *redire.* α', 17 etc. — μαλακῷ δεδμ. ὕπνῳ. Il. κ', 2, ω', 678. — ὕπνος ἔχε. α', 95, ϑ', 344, κ', 160 etc. — νύκτα δι' ἀμβρ. ι', 404, Il. β', 57 etc. — μελεδήματα πατρὸς, *sollicitudines de patre.* usus genitivi satis notus: v. Il. σ', 88.

10—15. καλὰ, καλῶς. Matth. §. 446. — δόμων — ἔλθῃς. γ', 313—316. κτήματα δασσ. malim χρήματα, quae vocabula etiam aliis in locis confusa sunt, velut ξ', 288. ita β', 203.: χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται etc. atqui hoc ipso loco Cl.: „Alii: χρήματα." — βοὴν ἀγαθόν. Il. δ', 220 etc. — τέτμῃς, *invenias.* ε', 58.

* (ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε, κασίγνητοί τε, κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα),
μή νύ τι, σεῦ ἀέκητι, δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἶσθα γάρ, οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός·
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίοι,
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμωάων ἥτις τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
εἰσόκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
ἄλλο δὲ τοί τι ἔπος ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
μνηστήρων σ' ἐπίτηδες ἀριστῆες λοχόωσιν
ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε, Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
ἱέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
ἀλλὰ τάγ' οὐκ ὀΐω· πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,

16. *γάρ ῥα.* scriptura putida, quam libris adjuvantibus emendavi Il. ε', 587. et ξ', 30. hic quidem A. 2. et 3.: *γάρ τε*, quod non est ferendum, quia sequitur *πατηρ τε.* quare hoc ponendum arbitror: *ἤδη γάρ ἑ πατήρ τε* etc., ἑ, *αὐτὴν*, ut δ', 354.: *νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ, Αἰγύπτου προπάροιθε, Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι.* id continue scriptum *ἤδηγάρε*, τῷ ρ forte geminato, videtur transiisse in *ἤδη γάρ τε*, quod habent A. 2. et 3., confusis ρ et τ litteris, ut ap. Aristotelem l. c. ad ζ', 53. E emend.: *κασίγνητοι δὲ Πηνελόπης Σῆμος ἱστοροῦνται κ. Αὐλήτης.*

17—26. Am. Q.: *ὁ γὰρ περιβάλλει.* *ὅμοιόν ἐστι τῷ ἴστε γάρ, ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι* (Il. ψ', 276). E, citato eodem loco Iliadis, *περιβάλλειν* exponit *ὑπερβάλλειν, τῶν ἄλλων ὑπερτερεῖν, ὡς τῆς περὶ προθέσεως*, inquit, *δηλούσης ποτὲ περιττότητα. ὅθεν καὶ ἡ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν ἐκλήθη περιβολή, μέγεθος ποιοῦσα λόγου κ. περιττότητα.* Harl. ad 19.: *ἀθετεῖ Ἀριστοφάνης. ἔνιοι τοὺς γ' νοθεύουσι.* hos 3 versus haud dubie dicit 16—17, quos in suspicionem adduxisse videntur illi, qui abhorrere putarent id jussum a Laërtae moribus magnoque ejus erga filium amore. non adeo illi absurde; sed absurde Aristophanes damnavit versum, qui apte cohaeret cum sequentibus. — Ap.: *ἐξώφελλεν. ἐπὶ πολὺ ηὔξησεν.* — *κουριδίοιο πόσιος* sive *ἀνδρός.* semel hanc ellipsin usurpavit. interpres solito errore: *mariti, cui virgo nupserat.* v. ann. ad Il. α', 114. — *τεθνηότος.* ψ', 84, Il. ρ', 402, 435. — Am. B.: *ἐπιτρέψειας* (η', 149, τ', 502 etc.). *πίστευσον. εὐκτικὸν ἀντὶ προστακτικοῦ.* — *δμωάων ταύτῃ* sive *ἐκείνῃ, ἥτις* etc. — *κυδρήν.* λ', 579, Il. σ', 184.

27. sic A. 3. A. 1, 4, et Ald. 3.: *ἄλλο δέ τοι ἔπος*, neglecto *τὶ*, opinor, propter *τοὶ* simile, quod antecedit. vulgatum *τοίγε* sapit correctionem. — *σύνθεο.* 318, Il. α', 76 etc. Cl.: „*σὺ — θυμῷ. tu condita mente teneto.*"

28. *ἐπίτηδες, ἐπιτηδευτῶς, studiose.* perperam libri: *ἐπιτηδὲς*, de quo ad Il. α', 142.

29. δ', 671. Am. Q. et Sch.: *πορθμὸς στενὴ θάλασσα, ὑπὸ γῆς περιεχομένη· ἰσθμὸς δὲ γῆ στενή, ὑπὸ θαλάσσης περιεχομένη.* similiter Ammonius. hinc *πορθμεὺς* (υ', 187), *πορθμεύειν* et his verbis affinia dicuntur.

31, 32. ν', 427, 8. Am. Q. et Harl.: *ὑποπτεύει Διονύσιος, ἐπεὶ τὸ μὲν (ἀλλὰ — ὀΐω) δισταγμοῦ, τὸ δὲ (πρὶν — κατέδουσιν) ἀποφάσεως* (h. e. *ἀποφάνσεως*, affirmationis) *μετέχει.* hoc est argutari.

33—35. E: *τὸ ἀπέχειν ἑκὰς νήσων ἐναντίον ἐστὶ τῷ προσίσχειν, ἤτοι ἐλλιμενίζειν. — περιοδεῦσαι δὲ πλοῦν δηλοῖ, καὶ μὴ κατευθὺ πλεῦσαι, τὸ ἑκὰς ἀπέχειν τὴν νῆα.* — *νυκτὶ*

νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
ἀθανάτων ὅστις σε φυλάσσει τε, ῥύεταί τε.
* *αὐτὰρ ἐπὴν πρῶτον ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,*
νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι, καὶ πάντας ἑταίρους·
αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσὶ, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.“

festinans Telemachus suasu Pisistrati manet, dum lucescat;

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρεν·
[λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·]
„Ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε! μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο!“
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα·
„Τηλέμαχ', οὔπως ἔστιν, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
ἀλλὰ μέν', εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείῃ

ὁ μ ῶ ς, *simul cum nocte.* — ῥ ύ ε τ α ι, *tuetur.* Il. κ', 259 etc.

36. codd. vulgati: *πρώτην*, ut *ἐπὴν*, *ἀκτὴν*, homoeoteleuton sectantibus librariis; qui fons mendarum non est obscurus. nam cur, quaeso, *primum* littus Ithacae? recte Seberus, nescio unde: *πρῶτον*. id Metricus aliquis mutaverit, cum notae sint formulae *ἐπὴν πρῶτον* seu *πρῶτα*, quod et dicitur *ἐπειδὴ πρῶτον*, *ἐπειδὴ πρῶτα*, *ubi primum.* δ', 414.: *τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε.* Il. α', 235.: *ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν* etc. solent autem nomina propria et quae pondus habent primis mediisque locis hexametrorum collocari, quippe maxime conspicuis; nec nisi necessitate orationis adductus ad finem ea rejicere poëta videtur, velut cum dicit ω', 283.: *εἰ γάρ μιν ζωόν γε κίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ.* nam sic Ald. 3., et Alterus quoque ex suis *κιχεῖς*, oon *ἐκίχεις*, ut E et recentiores, quod si genuinum esset, temere Hom. versum asperasset anapaestis duobus continuis in re, cui asperitatis notio inesset nulla, qualem notionem habet illud *κραναὴν Ἰθάκην*, α', 509. saepiusque usurpatum; isto autem loco libri 24. si voluisset *ἐκίχεις*, certe dixisset *εἰ γάρ μιν ζωόν γ' Ἰθάκης ἐκίχεις ἐ. δ.*, nunc dixit numeris lenibus et rei, quae agitur, accommodatis: *εἰ γάρ μιν ζωόν γε κίχεις Ἰθ. ἐ. δ.*, voce *κίχεις* posita eo in loco, in quo solo per indolem cum versus, tum ipsius orationis, stare posset. quas in angustias cum non sit compulsum h. l., quem tractamus, nomen Ithacae, malim sane id protrahi in consuetam sedem ita scribendo: *αὐτὰρ ἐπὴν πρῶτον Ἰθάκης ἀκτὴν ἀφίκηαι.* hoc pacto etiam vitatur molestia, quam creant composita verba 4 disyllaba, nec interpuncta, sed uno tenore pronuntianda. saepe trajecta per oscitationem librariorum esse vocabula in codicibus, nemo paulo humanior ignorat. cf. 79.

38, 39. ν', 404, 5.

40—42. ἀ έ σ α ι. γ', 151. — σ ῶ ς. ε', 305, π', 131 etc.

44. ἔ γ ε ι ρ ε ν. intell. *λέγων*, ut 424, κ', 429, μ', 207 etc.

45. versus merito notatus. Am. 1. et Harl.: *νοθεύεται, ὡς διαπεπλασμένος ἐξ ἡμιστιχίου τῆς κ' Ἰλιάδος.* (158. hic finit scholium Harl.) *ἐκεῖ γὰρ προσηκόντως Νέστωρ κοιμώμενον Διομήδην ἀνίστησι, κύψαι κατοκνήσας διὰ τὸ γῆρας.* friget Am. Q, qui tuetur his verbis: *πρεπόντως ὁ μὲν ὑπὸ ἐκπλήξεως ἐπειγόμενος οὔτε τὸν καιρὸν, οὔτε τὸ πρέπον θεωρεῖ. ἐφίστησι δὲ αὐτὸν εἰς ταῦτα* (jus hoc de se dedit Telemacho) *Πεισίστρατος.* cancellavit W, Knight. delevit.

46—53. μ ώ ν υ χ α ς. Il. ε', 236 etc. — π ρ ή σ σ. ὁ δ ο ῖ ο. 219, γ', 476. — ο ὔ π ω ς, *nequaquam.* — ν ύ κ τ α δ ν ο φ. ν', 269. — Sch.: ἐ π ι δ ί φ ρ ι α (75).

ἥρως Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα,
ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ."

mane autem veniam proficiscendi petit a Menelao.

Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
δῦνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δ' ἔπος ηὔδα·
[Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·]
„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι."

qui illum prius dona accipere et prandere jubet, comitemque sese offert juveni, si Graeciam peragrare velit.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
„Τηλέμαχ', οὔτι σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω,
ἱέμενον νόστοιο· νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅστ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
ξεῖνον ἐποτρύνει, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκει.
χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
ἀλλὰ μέν', εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω

ἐπὶ τὸν δίφρον τιθέμενα, ἢ τὸ ἅρμα. usus adjectivi, ut β', 357., ubi v. ann. — δουρικλειτός. simile τηλεκλειτὸς per τηλεκλυτὸς λ', 307. saepe legitur δουρικλυτὸς, quod et hic obtrudit Ald. 3. — ἀγανοῖσι. μειλιχίους eodem sensu dixit Il. ζ', 343. cf. Il. ω', 772. — παραυδήσας (λ', 487, π', 279, σ', 177). παραμυθησάμενος, προσειπών. Ex E.

60—62. σπερχόμενος. ι', 101 etc. — σιγαλόεντα. ε', 86 etc. — δῦνεν, ἔνδυνε (Il. β', 42 etc.). verbum simplex pro composito. — vulgo: παριστ. δὲ προσηύδα. suprascriptum est in Harlejano ἔπος ηὔδα, quod non spernendum duxi. v. ν', 199, ubi contra codd. aliquot: προσηύδα, et cf. Il. ζ', 54, μ', 163 etc.

63. versus inertissimus, quo carent A. 1, 2 et 3, item E et recentiorum Knightius; W haec separavit a genuinis.

66—73. ἐέλδεται. α', 409 etc. — νεμεσσῶμαι. δ', 195 etc. — ξεινοδόκῳ, *hospiti*, qui excipit aliquem hospitio. θ', 210. — ἔξοχα, *egregie*, quod in pejorem partem accipiendum est h. l., ut sit *immodice*. cf. θ', 487 etc. — Am. Q.: ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. τὰ δίκαια, οἷον εἰρημένα (fort. ἄρμενα), κ. προσήκοντα. μέτρον γὰρ πᾶν ἄριστον. proverbium. cf. η', 310. — ἐσσύμενον (δ', 416 etc.), *properantem*.

74. Harl. et A. 1., apud quem tamen haec male referuntur ad 75.: ἐν πολλοῖς οὐκ ἐφέρετο, καὶ ἔστιν Ἡσιόδειος (?) τῆς φράσεως ὁ χαρακτήρ. εἰ δὲ δεχοίμεθα αὐτὸν, πρὸ τῶν πρὸ ἑαυτοῦ (αὐτοῦ) δύο στίχων ὀφείλει γράφεσθαι. (?) notavit W. Cl.: „sic ap. Theocritum 16, 27.: μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζᾳ Μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὰν ἐθέλωντι νέεσθαι. Ovid. Fast. 4, 269.: *ne sit mora; mitte volentem.*"

καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶ
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων·
(ἀμφότερον, κῦδός τε, καὶ ἀγλαΐη, καὶ ὄνειαρ,
* δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν·)
εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι. οὐδέ τις ἡμέας
αὔτως ἀμπέμψει, δώσει δέ τε ἕν γε φέρεσθαι,
ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων, ἠὲ λεβήτων,
ἠὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον."

gratias de hoc agit regi Telemachus, ceterum concedit.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὄπισθεν
οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι,
μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι,
ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται."

76—78. σὺ δ' ὀφθ. ἴδῃς. similiter Arete θ', 443.: αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα etc. — δεῖπνον — ἐόντων. 94. cf. η', 166, τ', 195, Il. τ', 320 etc. de verbo τετυκεῖν v. E et Schn. v. τύκω. — ἀγλαΐη. σ', 180, Il. ζ', 510 etc. Am. Q.: κῦδος κ. ἀγλαΐα ἕν ἐστι· διὸ καὶ τὸ ἀμφότερον ἐπήγαγε. κῦδος κ. ἀγλαΐα τῷ ξενοδόχῳ, ὠφέλεια δὲ τῷ ξενισθέντι. imo etiam ξενοδόχῳ, si quando deveniat ad eum, quem olim hospitio exceperit, et par ille pro pari referat. Harl. ad 78.: οἱ η' (78—85) ἠθετοῦντο. vellem rationes tam severi judicii adjecisset. quod Knightius probans causatur nomen Ἑλλὰς, serius sensu isto usurpari solitum. scil. Ἑλλάδα dici putat Graeciam propriam extra Peloponnesum, exclusa Thessalia (Herod. 8, 44.). at nihil prohibet, quominus eam intelligamus ipsam Thessaliam. Strabo 8, p. 340.: ποιητικῷ τινι σχήματι συγκαταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ φασὶ τὸν Ὅμηρον, ὡς τὸ ἀν' Ἑλλ. κ. μέσον Ἄ. cf. ann. ad 80.

79. πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν. incondite dictum et semel, nisi fallor. malim πολλὸν, *multum*, h. e. procul. πολλὴν scripsisse videntur propter ἀπείρονα, ut πρώτην ἀκτὴν 36.

80—85. τραφθῆναι (a τράπω, τρέπω) A. 1., Am. Q. et B., Ald. 3., Sch., W, B. alii: τρεφθῆναι, ut E. Am. Q.: ἀντὶ τοῦ τραπῆναι. Am. B.: ὁρμηθῆναι, ὁρμῆσαι. — Ἑλλάδα κ. Ἄργος. totam Graeciam dicit per partes praecipuas, *Helladem et Argos*, h. e. Argos Achaïcum, seu Peloponnesum. v. ann. ad α', 344. — ὄφρα τοι — ἡγήσομαι. annotavit E, huc pertinere verba ἀλλὰ μένε ex 75. ἡγήσ., ἡγήσωμαι. — αὔτως, sic, ut advenerimus, h. e. incassum, sine dono. — ἀμπέμψει A. 1., cum nota: γρ. ἀποπέμψει. Harl. quoque: ἀμπέμψει διὰ τοῦ μ. ἔστι γὰρ ἀποπέμψει. imo ἀναπέμψει, *remittet*, quemadmodum haec et similia dicuntur, ἀμπάλλω, ἄμπαυμα, pro ἀναπάλλω, ἀνάπαυμα. κακομέτρως vulgati olim libri: ἀποπέμψει. barbare W et B.: ἀππέμψει. legitur quoque: δώσει δέ τι ἕν γε φ., quod non caret soloecismo. saepe confusa ε et ι. — τριπόδων. δ', 129. — εὐχάλκων. Il. η', 12. — λεβήτων. α', 137, Il. ψ', 267 etc. — E: ἐν δὲ τῷ δύ' ἡμιόνους δύο μὲν λέγει διὰ τὴν ξυνωρίδα· οὐ γὰρ ἐκελήτιζον οἱ ἥρωες τότε (v. ann. ad Il. κ', 513.)· ἡμιόνους δὲ, ἐπειδὴ φθάσας (δ', 601—608) ἀπείπατο τοὺς ἵππους ὁ Τηλέμαχος διὰ τὸ μηδὲ ἱππήλατον εἶναι τὴν Ἰθάκην. — ἄλεισον. γ', 50 etc.

88—100. ἐφ' ἡμέτερα (Il. ι', 619), *ad nostra*, domum. — ὄπισθεν κατέλειπον, *pone reliqui*, h. e. domi. cf. κ', 209 etc. — οὖρον, *custodem*, curatorem. γ', 411. cf. 39. — κειμήλιον ἐσθλόν. 159, Il. ω', 381. cf. β', 75. — Am. Q.: αὐτ. ἄρ' ἡ ἀλόχῳ οὐχ ἵνα αὐτουργήσῃ, ἀλλ' ἵνα κελεύσῃ. καὶ

apparatur prandium, donaque afferuntur.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμωῇσι κέλευσε
δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεὺς,
ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷγ' Ἑλένη κίε, καὶ Μεγαπένθης.
* ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθ' οἱ κειμήλια κεῖτο,
Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἱὸν δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή.
τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, δῖα γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἕως ἵκοντο
Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

Menelai oratio.

„Τηλέμαχ', ἦτοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.“
[δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,

διδάσκει μὴ δίχα γυναικὸς κελεύειν τι κατὰ οἶκον. idem et Harl.: ἀγχίμολον. οὐκ ἀναγκαῖον ἀθετεῖν· οὐ γὰρ δοῦλοι (male codd.: δῆλοι) οἱ θεράποντες, (δ', 22.: Ἐτεωνεὺς, Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο. v. ibi ann.) ὥστε ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ οἰκεῖν. — κρεῶν. h. e. ἐκ τῶν κρ., κρέα τινά. Am. B. et Sch.: ὀπ. τε κρ. τῶν ἀπολελειμμένων, ἔτι ἀπαρασκευάστων. Am. Q.: Ἀττικὴ ἡ φράσις. v. Viger. p. 52. — θάλαμον κηώεντα. Il. γ', 382. — Μεγαπένθης. 103, 122, δ', 10—12.

101. malim κεῖντο, modo dicendi antiquo et Homerico, quem adulterasse videntur Atticistae; quemadmodum Il. ζ', 47. vulgati quidem libri habent πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται, sed Barocc. et Vindob. κεῖνται, quod et ipsum nunc alteri praetulerim; itemque Il. γ', 327. τεύχε' ἔκειντο pro τ. ἔκειτο legitur in Cantabr. et uno Vindobonensium librorum. v. μ', 204, Il. μ', 159 etc.

102—106. δέπας ἀμφικύπελλον. γ', 63. — φωριαμοῖσιν, arcis. Il. ω', 228. a φωρέω, φέρω, gesto, a quo etiam φῶρες appellati sunt, quos inepte admiscent Grammatici; velut Am. Q. et B.: φωρ. ἀπὸ τοῦ τοὺς φῶρας ἀμύνειν. Ap. emend.: φωριαμοῖς. κιβωτοῖς. ὁ μὲν Ἀπίων ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τοῦ εἶναι ἐν αὐτοῖς τὰ φορήματα. ἔνιοι δὲ τὰς πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν φωρῶν, τουτέστι κλεπτῶν, φυλακὴν κατεσκευασμένας. nec φᾶρος huc pertinet. Sch. tamen: φωρ. τοῖς κιβωτίοις διὰ τὸ αὐτόθι τὰ φάρη ἀμᾶσθαι. ἢ διὰ τὸ τοὺς φῶρας ἀπείργειν. et E: φωριαμοὺς λέγει Ὅμ. τοὺς πεπλοδόχους χηλοὺς, παρὰ τὸ φᾶρος, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. — πέπλοι παμποίκιλοι. Il. ζ', 289. cf. Il. ε', 735. — E: κάμεν (Il. β', 101 etc.). ἤτοι καμοῦσα ἔτευξεν, ἢ (?) περὶ οὓς ἔκαμε. — φέρε, προὔφερε, προσέφερε. — δῖα γυναικῶν. v. α', 14, 332, ξ', 363 etc.

107, 108. Il. ζ', 294, 5.

109—111. ἵκοντο propter augmentum, ut γ', 488, inferius 186, 193 etc. — μενοινᾷς. β', 275 etc. A. 2.: ἐνὶ φρεσὶν ὡς σὺ μεν., quae est διττογραφία.

113—119. versus inepte repetiti ex δ', 613—619., cum hic non κρητῆρα Menelaus dono det Telemacho, sed δέ-

δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
ἐστὶν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεὺς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.]
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
ἥρως Ἀτρείδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων, κρατερὸς Μεγαπένθης,
ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος,
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·

item Helenae.

„Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην
σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."

epulatos Menelaus dimittit adolescentes regios.

Ὣς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ·
* τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.

πας. — Eichh. ad Aen. 3, 463—491.: „Les soins affectueux d'Héléuus, ces dons de l'hospitalité, — rappellent les belles scènes de séparation tracées avec tant de grandeur dans l'Odyssée, et surtout les adieux d'Ulysse à Alcinoüs, au 13. chant, et ceux de Télémaque à Ménélas, au 15. — A son départ, Hélène lui offre un voile précieux qu'elle destine à sa jeune épouse: *Ἑλένη δὲ παρίστατο — γαῖαν.* Euripide a aussi peint plusieurs scènes analogues, telles que les adieux d'Andromaque à Astyanax (*Troyennes*, v. 471), les plaintes d'Hécube (*Troyennes*, v. 1164), les aveux de Créüse (*Ion*, v. 366). Mais le poëte latin les a toutes surpassées; il a réuni dans son cadre étroit les traits les plus exquis du sentiment, et c'est à lui, bien plus qu'au Tragique grec, que nous devons l'*Andromaque* de Racine."

125—129. „Rien n'est plus touchant que ce discours d'Hélène à Télémaque. Virgile a imité ce passage, et suppose aussi qu'Andromaque donne au jeune Ascagne des ouvrages qu'elle-même a tissus. (Aen. 3, 486.: *Accipe et haec, manuum tibi quae monumenta mearum Sint, puer, et longum Andromachae testentur amorem, Conjugis Hectoreae. Cape dona tuorum, O mihi sola mei super Astyanactis imago!*) Cet endroit de l' Enéide n'est pas moins beau que celui d'Homère. Le souvenir d'Astyanax que laisse échapper Andromaque à la vue du jeune Ascagne est plein de charmes et de douceur. Cependant rien n'égale la belle simplicité des paroles d'Hélène; ce sont les âges héroïques dans toute leur naïveté." *Montbel.* — πολυηράτου. 365, λ', 274, ψ', 254.

131, 132. Am. B.: ἐς πείρινθα (Il. ω', 190, 267). *εἰς τὸ ἐπίθεμα τοῦ δίφρου, ὅ ἐστι τὸ πλινθίον, ἤτοι ἡ στρῶσις τοῦ ἅρματος. γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ πέρας.* a *πέρας*, *πεῖρας*, sive eo, quod est summum atque extremum. Hesych. h. v.: *πλέγμα, τὸ ἐπὶ τῆς ἁμάξης* (recte: v. ann. ad Il. ω', 190.), *τὸ πλινθίον τὸ ἐπιτιθέμενον τῇ ἁμάξῃ τετράγωνον.* — πάντα — θυμῷ. ε', 76.

133. κάρη ξανθὸς Μενέλαος. cur, quaeso, κάρη, *capite*, quod sponte intelligas? nec usquam alias hoc additum legitur toties usurpato Menelai epitheto, sed simpliciter audit *ξανθὸς*, uti et Rhadamanthus η', 323. et Meleager Il. β', 642. hinc orta mihi est suspicio,

ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε, θρόνους τε·
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι, παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν·
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίετο, καὶ νέμε μοίρας·
ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο·
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
τοὺς δὲ μετ' Ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα·
„Χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι, ποιμένι λαῶν,
εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἔμοιγε, πατὴρ ὥς, ἤπιος ἦεν,
εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.“
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις,
πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν. αἲ γὰρ ἐγὼν ὥς,
νοστήσας Ἰθάκηνδε, κιὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
εἴποιμ', ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης

situm haec traxisse corruptionis, cum poëta dixisset τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμ' ἀκαρῆ ξανθὸς Μεν., ἀκαρῆ, *cito*, quia properat Telemachus. Hesych.: ἀκαρῆ, βραχὺ, ταχέως. idem est ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ apud Comicum Pluto 244. ἅπαξ εἰρημένον, ut tot alia ap. Homerum; lapsus autem librariorum in proclivi. cf. inferius 216, ζ', 92, μ', 387 etc.

134—143. v. α', 145, 136—140, 148, θ', 470 etc. versus 139. deest in 2 MSS. Thomae Bentleji ap. Cl., A. 1. et 2.; itaque uncis eum inclusit W. sed assentior Montbelio, ita de hac re existimanti: „Je crois que c'est une erreur de copiste; car les 4 vers précedents se trouvent souvent dans l'Odyssée (v. α', 136—140, δ', 52—56, η', 172—176), et jamais le cinquième vers n'est supprimé. Knight ne le retranche pas.“ nec seorsum conclusit B. — ᾠνοχόει ceteri codd., ut Il. α', 598. sed Harl.: οἰνοχόει. οὕτω διὰ τοῦ ο.

145, 6. γ', 492, 3, ubi v. ann. perperam 146. inculcatus est post 190., cum ibi sequantur haec μάστιξεν δ' ἐλάαν. — ἅρματα ποικίλα, *currus affabre factos.* v. Il. γ', 327, ε', 239 etc. ποικίλα χαλκῷ dixit δ', 226. et alias. — προθύροιο, προδόμου. α', 103, 119, Il. λ', 777 etc. de αἰθούσῃ v. γ', 399. — ἐριδούπου. Il. υ', 50. cf. 180.

147. τοὺς — ἔκιε, *hos insecutus est.* tmesis pro μετέκιεν, ut ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε α', 22.

148—150. Il. ω', 284—286. E in interpretatione: ἐν δέπαϊ χρυσ., ut placet Clarkeo. Harl. et Sch.: λείψαντε. σπείσαντες. v. de hoc ritu convivali Il. ι', 657. — Am. B.: δεδισκόμενος. διαφιλοφρονούμενος. γ', 41. et alias id dixit δειδίσκεσθαι, h. e. δεξιοῦσθαι.

152—159. Am. Q.: εἰπεῖν. χαίρειν δηλονότι. — πατὴρ — ἦεν. β', 47, 234, ε', 12. — καὶ λίην γε, *et quidem valde*, h. e. accurate. — Ὀδυσῆ' Ald. 3., W et B.; nec male, cum elidi possit ι finale horum dativorum. sed codex Harl., itemque adhibitus olim liber a Thoma Bentlejo, quem tamen eundem esse suspiceris: Ὀδυσῆϊ, ut referunt Cl. et Porsonus. id procul dubio intelligendum est Ὀδυσῆι, h. e. Ὀδυσῇ, quod quidem Schol. Harl. explicat his verbis: Ἀττικόν ἐστιν (nimirum veteris Atticismi ἰωνίζοντος, ut -ῆος pro -έως

ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά!“

fit omen Telemacho, quod Helena interpretatur.

Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
ἥμερον, ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰΰζοντες ἕποντο
ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
„Φράζεο δή, Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
ἢ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας, ἠὲ σοὶ αὐτῷ.“
Ὣς φάτο· μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας.
τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
„Κλῦτέ μευ! αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ', ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ,
ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε, τόκος τε,
ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς,
οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
* οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.“

genitivo. v. Matth. p. 97.), ὡς ἥρωι (h. e. ἥρῳ) Λαομέδοντι πολίσσαμεν (Il. η', 453.). vulgo: Ὀδυσεῖ. — ἔρχομαι, ἀπέρχομαι, discedo. ε', 226.

160. 525, Il. ν', 821.

161—165. χῆνα. a χαίνειν, uti et χανδὸν (φ', 294) et χάννος piscis. notavit E. — ἥμερον, cicurem, mansuetam. cf. 174. — ἐξ αὐλῆς, e corte. — Am. Q. et B.: οἱ δ' ἰΰζοντες. πρὸς τὴν πτῆσιν ἔτρεχον, ποιὰν φωνὴν ἀφιέντες, ἵνα ῥίψῃ τὴν χῆνα. hinc ducta vocabula ἴυγξ et ἰυγμὸς (Il. σ', 572), ut E notavit. cf. ann. ad Il. ρ', 66. — itidem E: τὸ δὲ πρόσθεν ἵππων ἑρμηνεία ἐστὶ τοῦ ἐγγύθεν, ἄμφω δὲ σημεῖόν εἰσι τοῦ μὴ ἑτέρῳ τινὶ, ἀλλὰ τοῖς ἐπὶ τοῦ ἅρματος, (praesentibus certe; alioqui non dubitaret Pisistratus.) φανῆναι τὸ τέρας. — ἰάνθη, oblectatus est, a fovendo. 379, δ', 349, ζ', 155, 156 etc.

169—177. μερμήριξε. β', 93 etc. — ἀρηΐφιλος, ἀρήϊος. Il. γ', 52, 339 etc. — Sch.: ὑποκρίναιτο (β', 111 etc.). ἀποκριθείη. — νοήσας, meditatus. — τανύπεπλος. δ', 305. — ὑποφθαμένη, praeveniens. δ', 547, Il. η', 144. — Am. Q. et B.: ἀτιταλλ. (λ', 249.) κυρίως μὲν ἐκ νηπίου, νῦν δὲ μετ' ἐπιμελείας τρεφομένην. — γενεή τε, τόκος τε, genusque et liberi. Il. η', 128. — ἐπαληθείς. 401, δ', 81. — τίσεται, poenas sumet. γ', 206 etc.

178. Sch.: ἠὲ καὶ ἤδη οἴκοι. ὑπακουστέον τὸ ἐστίν. similiter E. at alia est ratio adjectivi, alia adverbii, duraque ellipsis verbi substantivi, quando non est ἐγκλιτικὸν, sed significat ἀναστρέφεσθαι, versari, ut h. l. et inferius 350. subest fraus, nec dubito quin ponendum sit ἥκει, adest. sic apud Sophoclem Phil. 171. vulgo legitur οὗτος πρωτογόνων ἴσως οἴκων οὐδενὸς ὕστερος, sed Brunckius, auctore Suida v. λασίοις edidit ἥκων, quod, probatum Porsono Adv. p. 199., et ipse nunc malim, tanquam aptius elegantiusque vulgato οἴκων. fons ejusmodi errorum iotacismus. praeterea Vindobonensium libri 2, A. 2. et 3.: μνηστήρεσσι, et E: ἠὲ καὶ ἤδη οἴκοι ἐστὶ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύων, ex quibus colligas, ne reliquam quidem partem hujus versiculi vitio carere, sed ita dixisse Homerum: ἥκει, μνηστήρεσσι κακὸν πάντεσσι φυτεύων, vulgata vero procudisse eum, qui reperisset μνηστῆρσι, formam frequentiorem, et ρ', 159. legisset verba ἀτὰρ — φυτεύει, quibus usus, tanquam

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης!
τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι, θεῷ ὥς, εὐχετοῴμην."

profecti illi vespere Pheras perveniunt, postero autem die Pylum.

Ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
ἤϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα·
ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν, ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
[ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·]
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον,
καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·

inde, receptis donis Menelai, Telemachus domum renavigare jubet socios.

„Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας
μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
ἱέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι."

εὑρήματι, numeris hiantibus succurrebat. restat tertium, quod advertit Clarkeum, scriptura Aldinae 3. et editionum paulo antiquiorum *κακὰ*, quae ut ferri potest, ita nequaquam anteponenda est auctoritati tot codicum bonae notae, sed permixta et hic sunt *ον* et *α*, ut sexcentis aliis in locis. sonat autem majus quiddam et gravius *κακὸν* dictum *ἐμφατικῶς*, ut β', 179, h. e. *mors*, quam *κακὰ*, *miseriae*, quibus vel maximis multi tamen supervivunt.

180, 181. ϑ', 465, 467.

184—192. γ', 486—494. de versu 191. v. 146. Am. B.: *ζυγὸν ἀ. ἔχοντες.* τὸν ζυγὸν ἑκατέρωθεν βαστάζοντες. ἀπὸ οὖν τοῦ παρακολουθοῦντος τὸ ἔτρεχον. *ἐς Φηράς.* ἀπὸ Λακεδαίμονος ἕως Φηρᾶς ἡμέρας ὁδὸς, ἀπὸ δὲ τῆς Φηρᾶς ἄχρι καὶ Πύλου ἄλλη ἡμέρα.

195—202. *πῶς — ἐμόν; utinam mihi pollicitus perficias id, quod abs te petii!* minus bene interpres latinus: *quomodo mihi pollicitus perfeceris verbum meum?* quasi dubitante Telemacho, quo pacto id perficiendum sit, cum plane dicat in proximis, quid velit. ita nunc etiam Il. ρ', 327. interpreter, cum haud magis dubitatio apta sit orationi isti Apollinis, Aeneam ad instaurandum proelium graviter incitandis. igitur dedocendi sunt illi, qui hunc modum dicendi Tragicis proprium esse putant. — *διαμπερὲς*, *perpetuo.* δ', 209 etc. — E: *ὁμοφροσύνῃσιν* (ζ, 181, 183) *ἐνήσει.* ἤγουν εἰς ὁμόνοιαν ἐμβαλεῖ. — Am. B.: *μή με — νῆα.* ἀντὶ τοῦ παρὲξ ἄγε νηός. (construitur *παρὲξ* cum utroque horum casuum, propter duas, e quibus constat, diversi generis praepositiones, itemque per se dici solet: v. Il. ι', 7, κ', 349, λ', 486 etc.) *μή με*, παρὰ τὴν φέρουσαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν ναῦν, ἄλλην ἀγάγῃς. Am. Q.: εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν Νέστορα etc. — *ὁ γέρων*, *senex*, pater familias, Nestor, modo dicendi usitato Comicis. cf. 210, 442. — E: *ἱέμενος φιλέειν* (74, η', 256 etc.). ἐφιέμενος φιλοφρονεῖσθαι. — *χρεώ.* α', 225 etc. — *ἱκέσθαι*, νοστῆσαι.

Ὣς φάτο· Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ ξυμφράσσατο θυμῷ,
ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης,
νηῒ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε,
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
ευ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ ἕ φημι
ἂψ ἴεναι κενεόν. μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.“
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
„Ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἑταῖροι, νηῒ μελαίνῃ·
αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.“

ipsi, dum Minervae sacra facit, supervenit Theoclymenus vates, ex Melampodis posteris.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι κάθιζον.
ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, καὶ εὔχετο, θῦε δ' Ἀθήνῃ
* νηῒ πάρα πρύμνῃ· σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
τηλεδαπὸς, φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,

Ex E. cf. 210. — *ξυμφράσσατο*, *deliberavit*. δ', 462 etc.

204. ε', 474.

206—209. Am. Q. et B. emend.: *νηῒ — πρύμνῃ*. στὰς ἐπὶ τῆς πρύμνης ἐδέχετο (τὰ) δῶρα. τὸ δὲ *ἐξαίνυτο* (Il. δ', 531, ε', 155 etc.) σημαίνει τὸ ἐξῃρεῖτο. ἔνθεν ἡ τοὺς ἰχθύας αἰνυμένη τοῖς γόμφοις τρίαινα. (videntur haec esse verba nescio cujus scriptoris; sed epici poëtae, nisi fallor, quippe facile in hexametri ἀκεφάλου formam redigenda: — ἰχθύας αἰνυμένη γόμφοισι τρίαινα.) — *κέλευέ τε* ἀναβαίνειν.

211. Il. δ', 163, ubi v. ann.

212—219. Am. B.: *θυμὸς ὑπέρβιος* (Il. σ', 262. cf. Odyss. α', 368, μ', 379 etc.) ὑπερφυὴς, μεγαλοφυὴς, μεγαλόφρων. (*εἴσεται*, *ibit*, veniet. Il. ξ', 8, Matth. p. 284. 1. ed. — *κενεὸν*, κενεῶς, *frustra*, sine te.) *ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχεα*. κατὰ κόσμον κ. ἐν τάξει ποιεῖτε τὰ τῆς νεὼς ἐργαλεῖα. Ap.: ἐν τάξει θέτε. — *νηῒ μελαίνῃ*. v. ann. ad Il. α', 141. — *ἵνα πρ. ὁδοῖο*. 47.

220. γ', 477, Il. η', 379 etc.

221. ι', 103 etc.

222—225. *πονεῖτο*, *agebat*, obibat. ι', 250, ρ', 258 etc. — *σχεδόθεν — ἀνήρ*. sic β', 267. et alias: σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη. memoranda tamen est, et fortasse vera, scriptura codicis Am. Q. et Pseudodidymi ed. antiqua haec: σχ. δέ οἱ ἤλασεν ἀνήρ. en utiusque horum annotatio: *σχεδ. δέ οἱ ἤλασεν ἀνήρ*. Πολυφείδης, ὁ Μαντείου (Am. Q.: ὁ μάντις), Σαριοῦσαν (?) γήμας, γίνονται αὐτῷ παῖδες Ἁρμονίδης κ. Θεοκλύμενος, ὃς κτείνας ἐμφύλιον ἄνδρα φεύγει εἰς τὴν Πύλον, συντυχὼν δὲ θύοντι Τηλεμάχῳ δεῖται αὐτοῦ σῶσαι αὐτὸν εἰς τὴν Ἰθάκην. ὁ δὲ αἰδεσθεὶς τὴν τοῦ ἀνδρὸς φυγὴν, κ. κατελεήσας τὸν ὁμήλικα σὺν ἑαυτῷ, τοῦτον ἄγεται [εἰς τὴν Ἰθάκην], εἰπόντα δὲ αὐτὸν τὰ περὶ τοῦ πατρὸς ἀληθῆ μαντεῖα πολὺ μᾶλλον ἐτίμησεν. ὅθεν καὶ Θεοκλ., φιλοφρονούμενος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ὀδυσσέα, δεῦρο τὸν βίον καταστρέφει. ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. (Sturz. num. 77. — Am. B.: *τηλεδαπός* [ζ', 279 etc.]. τηλόθεν πεπερακώς. *Ἄργεος* δὲ οὐ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τῆς

μάντις, ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν,
* ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μήλων,
* ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
εἶχε βίῃ. ὁ δὲ τέως μὲν ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο

χώρας.) *Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν.* Μελάμπους, ὁ Ἀμυθάονος (λ', 258) παῖς, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα διὰ τῆς μαντικῆς τεράστια ἐποίησεν, οὐχ ἥκιστα δὲ αὐτῶν καὶ οὗτος ἐνδοξότατος ἄθλος ἐγένετο. τῶν γὰρ Προίτου θυγατέρων, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀργείων, Λυσίππης κ. Ἰφιανάσσης διὰ τὴν ἐκ νεότητος (Sch.: τὴν ἀκμαιότητος) ἀνεπιλογιστίαν ἁμαρτουσῶν εἰς Ἥραν (παραγενόμεναι γὰρ εἰς τὸν τῆς θεοῦ νεὼν ἔσκωπτον αὐτὸν, λέγουσαι πλουσιώτερον μᾶλλον εἶναι τὸν τοῦ πατρὸς οἶκον), καὶ διὰ τοῦτο μανεισῶν (male uterque liber μάντις ὤν. correxit Buttmann. v. Apollod. 2, 2, 2.), παραγενόμενος ὁ Μελ. ὑπέσχετο πάσας (fort.: παύσας. saepe α et αυ confusa. Am. Q.: πάντας. Buttm.: πάντως.) θεραπεύειν, εἰ λάβοι κατάξιον τῆς θεραπείας μισθόν. ἤδη γὰρ ἡ νόσος δεκαετὴς (ἦν), κ. ὀδύνην φέρουσα οὐ μόνον αὐταῖς κόραις, ἀλλὰ καὶ τοῖς γεγεννηκόσιν. ἀπαγγειλαμένου δὲ τοῦ Προίτου τῷ Μελάμποδι καὶ μέρος τῆς βασιλείας, καὶ μίαν τῶν θυγατέρων, ἣν ἂν ἐθέλοι, εἰς γάμον δώσειν, ἰάσατο τὴν νόσον Μελ., διά τε ἱκεσιῶν κ. θυσιῶν τὴν Ἥραν μειλιξάμενος. καὶ λαμβάνει πρὸς γάμον Ἰφιάνασσαν, ἕδνον αὐτὴν τῶν ἰατρειῶν καρπωσάμενος. ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. (Sturz. num. 26. alii aliter: v. Hederich. *mythol. Lex.* v. *Melampus* etc.) — Achaemenidis Ithacensis adventum ad Trojanos Aen. 3, 590. comparavit Eichh. vol. 2. p. 223.; nobis haec legentibus in mentem venit scenae germanicae, quae similem personam Joannis parricidae habet dramate Schilleri illo, quod inscripsit *Wilhelm Tell.* jam seniorem Theoclymenum indicat 509.

226. ὃς ἔναιε, ναίων. quis hoc patienter ferat? A. 2.: ὃς πρὶν μὲν ἔναιε. vix dubito quin affectum sit ἔναιε, cum poëta dixisset ὃς πρὶν μὲν ἐνίαυε. pro eo forte scriptum fuerit ἐνίαιε, dein ἔναιε, quemadmodum ι et υ litteras confundi interdum scimus (v. Il. κ', 408), et metri gratia: ὃς πρ. μέν ποτ' ἔναιε. generalius verbum est ἐνιαύειν, ut quod etiam in animalibus usurpetur (ι', 184; cf. ξ', 16, 21, et contra inferius 557 et ι', 187.); bene igitur explicatur τῷ ναίων, *habitans*, quod proprium est deorum atque hominum, nec nisi per tropum ad alia transfertur, velut Pindarus dixit Pyth. 12, 44.: — δονάκων, Τοὶ παρὰ καλλιχόρῳ ναίοισι πόλει Χαρίτων.

227. ne huic quidem scripturae satis confido propter durius dictum Πυλίοισι pro ἐν Πυλίοισι. Harl.: *Πυλ. μέγ' ἔξοχα.* ἡ γραφὴ *μετὰ* ἀντὶ τοῦ ἐν. fuerunt igitur codd., in quibus legeretur Πυλίοισι μέτ', h. e. μετὰ Πυλ., quod genuinum puto, vereorque ne etiam β', 480. scribendum sit ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέτ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων Ταῦρος pro μέγ' ἔξοχος.

228. *δὴ τότε γ' ἄ. δ. ἀφ.* asyndeton aptum succinctae narrationi. δὴ est affirmantis rem miram et vix credibilem. *sane postea quidem ad alium populum pervenit.* —

229—234. *ἀγαυότατον*, *insolentissimum.* Ap. emend. v. ἀγαυόν: — ὁ δὲ Ἀπίων, καλὸν, σεμνὸν, ἀπὸ τοῦ πολλαχῶς χαίνειν, ὅ ἐστι γαυριᾶν. cf. β', 209. — *ὅς οἱ — εἶχε βίῃ.* scil. capto Melampode occupavit Neleus bonorum ejus partem tanti pretii, quanti erant boves Phylaci sive Iphicli, quos ille pro arrha sive ἕδνοις fratris Biantis dare promiserat. Am. Q. et B.: *ὅς οἱ χρήματα.* οἱ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ. αὐτοῦ γὰρ τὴν οὐσίαν ἀπέσπασεν, ὡς ἐκείνου ὑποσχομένου φέρειν τὰς βοῦς ἀντὶ ἕδνων τῆς κόρης. perperam libri isti, verbis trajectis et semel posito αὐτοῦ: οἱ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ. ὡς ἐκ. — ἕδνων. τῆς κόρης γὰρ τὴν οὐσ. ἀπέσπασεν. Sch.: βιασθέντος ὑπὸ τῶν Ἰφίκλου (qui fuit Phylaci filius: v. Il. β', 705.) βουκόλων ἀπήνεγκε τὰ χρήματα καταφρονήσας ὡς οὐ γενναίων αὐτῶν. ponamus ὡς οὐ γενναῖον αὐτὸν, *contemto Melampode, tanquam ignavo.* — *τελεσφόρον εἰς ἐν.*, *integrum in annum.* δ', 86. — Heidelb. et Sch.: *τέως μέν.* ἕως τοῦ τελειωθῆναι τὸν ἐνιαυτόν. — de Phylaco,

δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης,
* τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐριννύς.
ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι, πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
ἔνθα δὲ γῆμε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα,
γείνατο δ' Ἀντιφάτην, καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
τὸν πέρι κῆρι φίλει Ζεύς τ' αἰγίοχος, καὶ Ἀπόλλων,
παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδὸν,

Aeoli nepote, dictum ad Il. β', 705. praeterea v. λ', 286—296. — *κρατέρ' ἄ. πάσχων.* ε', 13 etc. — *ἄτης βαρ.*, *noxae gravis* ex insano consilio, quod cepit, Phylaci boves abigendi. — Am. Q. et B.: *δυσπλῆτίς τις οὖσα, ὅ ἐστι δυσπέλαστος, ἀντὶ τοῦ καταπληκτική.* (Sch.: *δυσπροσπέλαστος, κ. μεγάλως ἐμπελάζουσα. δυσχερὴς ᾧ ἂν προσπελασθῇ.* Ap. h. v.: *δυσπροσπέλαστος, δυσχερὴς τοῖς προσπελάζουσι.* desidero notationem hujus vocabuli, quam dum aliquis probabilem attulerit, interim *δασπλῆτις* pro *δυσπλῆτις* scriptum putaverim eadem menda, qua *ἀπὸ* pro *ὑπὸ* et alia hujuscemodi scripserunt. vel ponamus *δαπλῆτις*, quod cogitasse videtur Sch., interpretatus *μεγάλως ἐμπελάζουσα.* habetque sane A. 2.: *δ' ἀπλῆτις.* praeterea persimilia sunt in libris *α* et *αι*, nec desunt confusarum *ι* et *σ* litterarum exempla, quemadmodum *νηπιάσας* pro *νηπιαίας* scriptum est in libro Vindob. α', 297. etiam *π* et *σπ* est cum permiscentur, velut inferius 281 A. 2. habet *ἔσπεν* pro *ἕπεν.* hinc explicueris *τὸ δασπλῆτις.*

235—239. *κῆρα.* β', 165. — *ἐριμύκους.* υ', 497. — *ἐτίσατο — Νηλῆα*, *ultus est Neleum pro facinore indigno*, h. e. illata sibi injuria. Am. Q. et B.: *μετὰ τὸ ἐνεχθῆναι τὰς βοῦς Νηλεὺς οὐ παρεῖχε τὴν κόρην ἕως ὅπου μάχῃ νενίκηται ὑπὸ τῶν Ἀμυθαονιδῶν.* — *Ἄργος ἱππ.* 274, Il. γ', 75 etc.

241. vulgo: *ἔνθα δ' |ἔγημε| γυναῖκα|*, amphibrachis duobus continuis, qui solent vitari: v. ann. ad Il. υ', 4. talia sine libris corrigas. — *ὑψερεφές.* δ', 15.

242. gaudent Graeci genealogiis haud secus atque Hebraei: v. η', 56—63 etc. Harl.: *Μάντιον. ὡς Φήμιον.* B.: „In Harlejano supra *Μάντιον* scriptum est *ὡς Φήμιον.* putat Porsonus, voluisse glossatorem similem in utraque voce accentum notare. alia ejus mens fuit, nempe eundem esse utriusque nominis sensum, quum alterum sit a *μαντείᾳ* ductum, alterum a *φήμῃ*: inde ait, *μάντιον* quasi *φήμιον.*"

243—248. *Ὀϊκλῆα.* quasi a recto *Ὀϊκλεὺς*, qui idem vocatur *Ὀϊκλείης*, *Ὀϊκλέης*, *Ὀϊκλῆς.* Herculis in expeditione adversus Laomedontem socius fuit: v. Heyn. Observ. ad Apollod. p. 257. — *λαοσσόον, τὸν τοὺς λαοὺς σόοντα*, *populorum* seu populi *concitatorem*, ducem, regem. v. Il. ν', 128. — Harl.: *Ἀμφιάρηον.* (sic Vindobonenses libri praeter A. 1., E et edd. mediae aetatis usque ad Clarkei.) *Ἀρίσταρχος διὰ τοῦ α* (ut A. 1., Ald. 3. et recentiores), *Ζηνόδοτος διὰ τοῦ η.* — *κῆρι.* ε', 36 etc. — *Ζεύς τ' αἰγίοχος.* Il. β', 375. — *παντοίην φιλότητα.* appositio (ζ', 184.). scriptor Axiochi, Plat. Tauchnitz. 8. p. 200: *παντοίῃ φιλότητ'*, quae est interpretatio elegantioris scripturae. sed idem: *τὸν πέρι κῆρι* etc., quod praeferendum duxi vulgato *ὃν πέρι* etc. indicavit eum locum Cl. — Am. Q.: *οὐδ' ἵ. γ. οὐδόν.* (ψ', 212.) *ὁ δὲ παρὰ σύνταξιν κεῖται.* (h. e.: *τὸ δὲ* extra compositionem dictum est, quasi *οὐ δὲ*, non *οὐδέ.* de hoc et ipsi non

ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων, Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε, Κλεῖτόν τε·
ἀλλ' ἤτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος·
ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο, πατρὶ χολωθείς,
ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.

is postquam comperit, quis cujasque sit Telemachus, supplicat ei propter caedem patratam.

Τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο. τὸν δ' ἐκίχανε
σπένδοντ', εὐχόμενόν τε, θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς, καὶ ἑταίρων, οἵ τοι ἕπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικεύσῃς·
τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;"
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμὶ, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεὺς,
εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.

semel lectores admonuimus.) *λέγει γὰρ, ὅτι καίπερ θεοφιλὴς ὢν οὐκ ἐγήρασε. τὸ οὖν ἑξῆς, γήραος δὲ οὐδὸν οὐχ ἵκετο. ὅμοιον δέ ἐστι τῷ οὐδ' Ἀγαμέμνων λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ* (Il. α', 318). *τὸ γὰρ ἑξῆς, Ἀγ. δ' οὐ λῆγ' ἔρ. τοῦτο Μένανδρος οὐ προσεσχηκὼς εἶπεν, ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος.* — *γήραος οὐδὸν*, *senectutis limen.* velut domum seu templum senectutis dicit; et novit quidem Hyginus Fab. praef. p. 1. deam Senectutem, Erebi et Noctis filiam, cui sedem *in faucibus Orci* assignavit Maro Aen. 6, 275. sed de ea hic noster non videtur cogitasse. cf. 348, ψ', 212. — Sch.: *γυναίων εἵνεκα δώρων.* (λ', 520.) *τὸν ὅρμον ἐπὶ τῷ Ἀμφιαράῳ ἀκουστέον.* v. λ', 325, 6. — de *Alcmaeone*, Epigonorum duce, celeberrimo, Apollod. 3, 7, 2., ubi v. Heyn., Thuc. 2, 102. Alcmaeonem *μητροκτόνον* novisse Homerum negat Schol. A. 1.; de quo quas tragoedias scripsere Soph., Eurip., Ennius, Attius, interciderunt. — de *Amphilocho* v. item Apollod. l. c., Paus. Eliac. prior. 17 etc. — de ceteris, qui hic nominantur, Melampodis posteris praeter haec ab Homero tradita nihil accepimus.

251. Il. ν', 235.

252—254. *ὑπέρθυμον.* γ', 448. — *ὄχ' ἄριστον.* θ', 123 etc. — E: *ὅς, ὁ Πολυφείδης δηλαδή.* sic ap. Soph. Trach. 335. *ὃν* non refertur ad verba proxima *Ἰφίτου μόρος*, verum ad remotius nomen, quod rem primariam indicat, *ἔρωτος.* v. ibi Hermann. et interpp. — Am. Q. et B.: *Ὑπερησίην.* (sic.) *πόλις Ἄργους ἡ Ὑπερησία* (dicta post *Αἴγειρα:* Il. β', 573)· *εἶπε γὰρ* (224), *ὅτι ἐξ Ἄργους ἦλθεν ὁ Θεοκλύμενος.* — Ap.: *ἀπενάσσατο* (Il. β', 629.) *ἀπῴκισεν.*

261—263. *δαίμονος*, *dei*, cui sacrificas, Minervae. — *αὐτὰρ ἔπειτα.* A. 1.: *ἠδὲ τοκήων.* γρ. *αὐτὰρ ἔπειτα.* dittographia memorabilis. — *νημερτέα.* α', 86 etc.

264. α', 170, κ', 325 etc.

266. α', 179, 214 etc.

268—270. *εἴ ποτ' ἔην*, *si unquam fuit.* Il. γ', 180. „cf. Corayus ad He-

τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν, καὶ νῆα μέλαιναν,
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο."
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
„οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε, ἔται τε,
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν.
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
φεύγω, ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ οἴω."

accepto illo in navem, Telemachus solvit et domum redit.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
* „οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης,
ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι, οἷά κ' ἔχωμεν."
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τόγ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο ποντοπόροιο,
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο· πὰρ δὲ οἷ αὐτῷ
εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν·
ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,

liod., p. 71." B. — ἀπέφθιτο, ἔφθιτο. pingit praepositio actionem abeundi a vita. cf. κ', 51 etc. — λυγρῷ ὀλ. γ', 87, 93 etc. — πευσ. — οἰχομένοιο. α', 281.

272—277. ἐκ πατρίδος. intell. ἦλθον e 270. — E: ἔμφυλον. τουτέστι φυλέτην, ὁμόφυλον. Ap. h. v.: ἐμφύλιον, οἷον ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς. — κασίγνητοί τε, ἔται τε. intell. illius, quem se interfecisse dicit. — Ἀχαιῶν. ἤγουν Ἀργείων, inquit E. cf. 240. male Ald. 3., Bergler., Cl.: Ἀχαιοί. τῶν θάνατον, *horum mortem*, h. e. ab hisce mihi inferendam. v. λ', 478, Il. σ', 88. θάν. καὶ κ. μέλ. β', 283 etc. — ἐπεί νύ μοι — ἀλ. quaecunque accidunt, fatalia videntur Graecis. cf. 239 etc. — Am. B.: ἔφεσσαι. ἀντὶ τοῦ ἔφεσον, ἐπιβίβασον.

280. ineptum est ἐθέλοντα, h. e. ἐθέλοντα ἀπωθεσθαι (v. 74 etc.), aptum ἐθελοντὶ, *mea sponte*, quod ponendum esse censeo, quamvis ἅπαξ εἰρημένον. ι finale hujusmodi adverbiorum poëtae modo producendum, modo corripiendum est; qua de re v. Lobeck. et interpp. Sophoclis ad Ajac. 1139. fortasse etiam ἐθελοντὰ poni posset pro ἐθελοντῶς, quemadmodum dicunt ἐθελοντὴν, ab ἐθελοντός. sed malim ἐθελοντὶ, α et ι confusa esse ratus, ut alias. v. ann. ad θ', 560. — νηὸς ἐΐσης. γ', 10.

281—286. φιλήσεαι, *amice exceperis*. v. 70, 74 etc. — οἷά κ. ἔχ. intell.: φιλήσεαι ἀπὸ τούτων, οἷα κ. ἔχ. pathetice Tellius dramate cognomini, Joannem Suevum allocutus: *Kann ich Euch helfen? kann's ein Mensch der Sünde? Doch stehet auf! Was Ihr auch Grässliches verübt — Ihr seid ein Mensch, ich bin es auch: Vom Tell soll Keiner ungetröstet scheiden.* — ὣς — ἔγχος. ita solent, qui aliquem hospitio excipiunt. v. α', 121, π', 40 etc. — ἰκριόφιν. γ', 353. — νεὸς ἀμφ. η', 252 etc. — τοὶ — ἔλυσαν. β', 418 etc.

287—291. β', 422—426.

292. β', 420.

λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
[βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χάλκιδα καλλιρέεθρον.]
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν, ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
ὁρμαίνων, ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἦ κεν ἁλῴη. —

interea Ulysses Eumaei voluntatem experitur, in urbem pergere se velle dicens, ut ibi mendicet, vel apud procos Penelopae.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι, μεῖναί τε κελεύοι
αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἦ ὀτρύνειε πόλινδε·
„Κέκλυθι νῦν, Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι!
ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθεν, καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,

293. A. 1. et Am. Q.: ἐπαιγίζοντα (Il. β', 148). Ἀριστοφάνης, ἐπαΐσσοντα. αἰγίδας ἔλεγον τὰς ὑφ' ἡμῶν (scil. λεγομένας) καταιγίδας κ. σφοδρὰς πνοὰς τῶν ἀελλῶν (Am.: θυελλῶν). v. ann. ad Il. α', 202. et 404. — ἀνύσειε, *percurreret*. brachylogia pro ἀνύσειεν ὁδὸν θαλάσσης. — ἁλμ. ὕδωρ. δ', 511 etc.

295. versus bis laudatus Straboni, primum 8., 3., p. 166. ed. Tauchn., deinde 10., 1., p. 324., quo loco legitur Χαλκ. πετρήεσσαν. quem versum repudiavit Knightius, W uncinis inclusit, B sine dubitatione inseruit, nos ponendum arbitramur post 291., et versus 292—294 omisisse putamus Geographum, non quo abessent ab ejus exemplari carminum Homericorum, sed quia nihil conferebant ad propositum. sic autem ille 8., 3., p. 154.: εἶτα τὸ διεῖργον ὄρος τῆς Τριφυλίας τὴν Μακιστίαν ἀπὸ τῆς Πισάτιδος· εἶτ' ἄλλος ποταμὸς Χαλκὶς, καὶ κρήνη Κρουνοὶ, κ. κατοικία Χαλκὶς, κ. τὸ Σαμικὸν μετὰ ταῦτα, ὅπου τὸ μάλιστα τιμώμενον τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνος ἱερὸν etc.

296. β', 388 etc.

297—300. Φεὰς, a recto Φεαί. Φειὰν dixit Il. η', 135, ubi v. ann. promontorium ejus nominis intelligo. — ἐπειγομένη. Strabo 8., p. 166.: ἀγαλλομένη. — ἠδὲ — Ἐπειοί. v. ν', 275, ω', 430. — Am. Q. et B.: νήσοισιν ἐ. θοῇσιν. ταῖς Ὀξείαις λεγομέναις μεταληπτικῶς. Strabo l. c. libri 8.: Θοὰς εἴρηκε τὰς Ὀξείας· τῶν Ἐχινάδων δ' εἰσὶν αὗται, πλησιάζουσαι τῇ ἀρχῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, κ. ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχελώου. cf. ann. ad Il. β', 625. E: τὸ δὲ ἐπέβαλλεν ἀντὶ τοῦ εὐστόχως κ. ἐπιτυχῶς ἔπλεεν, ὡς ἐκ τοῦ βάλλειν, ὃ δηλοῖ τὸ ἐπιτυγχάνειν. Porphyrius Quaest. Hom. 1., notante Cl.: ἐπήβολος σημαίνει τὸν ἐπιτυχῆ κ. ἐγκρατῆ, ἀπὸ τῆς βολῆς κ. τοῦ βάλλειν, ὃ σημαίνει τὸ τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ etc. — ὁρμαίνων, ὁρμῶν, *impellens* navem. vel *cogitans*, ut γ', 151.: χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες ἀλλήλοις. sed altera magis placet ratio. — ἤ κεν —, ἤ κεν, *sive —, sive —*. Il. γ', 239, 240.

303. α', 150.

304. ξ', 459.

305—309. ἐνδυκ. φιλέοι. 491, ξ', 62 etc. — κατατρύχω, *conteram*, ne tibi incommodem.

310. ὑπόθευ (α', 279 etc.), *mone*, consule. — Harl.: γρ. καί μ' ἡγεμό-

ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ. κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ·
καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο
ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
καί κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ὅττ' ἐθέλοιεν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει,
δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
πῦρ τ' εὖ νηῆσαι, διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,

να. h. e. καί μοι ἡγ. sic alii quoque ap. Cl., nec per se male, cum μοὶ elidi posse videatur apud Epicos (v. Spitzner. ann. ad Il. π', 207.); sed melius tamen libri vulgati καὶ ἅμ' ἡγ. propterea quod μοὶ positum est in proximis, unde huc pertinet. fieri autem facile potuit, ut ἅ- omitteretur propter - αὶ simile, quod praecedit.

311—324. αὐτός, ipse, solus. ε', 190. — Sch. emend.: κοτύλην. ἐκπώματος ἤτοι ποτηρίου εἶδος τοσοῦτον ὡς μέτρον. h. e. tanti, quanta est mensura sic appellata. libri menda tralaticia (v. ξ', 388 etc.): τοσ. καὶ μέτρον, pejusque etiam B. Am.: καὶ μέτρον. Il. χ', 494.: τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε, ubi v. ann., et cf. ρ', 12. Ap.: κοτύλη. πᾶν τὸ κοῖλον. ὁ δὲ Ἀπίων, τὸ κοῖλον τῆς χειρός. cf. Schn. h. v. — Am. Q. et B.: πύρνον. τὸ μὲν γένος (utrum rectus sit πύρνος an πύρνον.) ἄδηλον παρὰ τῷ ποιητῇ. (ἄλλως.) πύρνος ἐστὶ πύρινος ψωμὸς ἀπὸ τοῦ πυρός, ὁ σῖτος. E: τοῦ δὲ πύρνου τὸ γένος ἄδηλόν φασιν εἶναι. εἰ δὲ καὶ πύρνα εὕρηται παρὰ τῷ ποιητῇ (ρ', 362), ὑποπτεύεται καὶ οὕτως ἡ λέξις, μή ποτε μεταπέπλασται ὡς τὰ σταθμὰ (Rhes. 41), κ. τὰ κέλευθα (γ', 71 etc.), κ. τὰ δεσμὰ (in hymnis Hom.; δέσματα ipse Hom. dixit α', 204. et aliis nonnullis in locis, saepius autem δεσμούς.), κ. τὰ τοιαῦτα. λέγει δὲ πύρνον τὸν πύρινον, ὅ ἐστι σίτινον, ἄρτον ἢ ψωμὸν κατὰ τοὺς παλαιούς. Ap. emend.: πύρνον. τὴν σιτοδοσίαν, τροφήν, παρὰ τὸν πυρόν. ὁ δὲ Ἀπίων τὰ μὲν πύρνα σιτία, τὸν δὲ πύρνον ψωμόν. — ὀνείατα. α', 148, κ', 9 etc. — E: τὸ δὲ εὖ δρώοιμι ἀντὶ τοῦ διακονοίην, ὑπηρετοίην. δρᾶν γὰρ τὸ ὑπηρετεῖν, καὶ μετὰ προθέσεως παραδρᾶν (324), κ. ὑποδρᾶν (333. cf. 330.), κ. δραστῆρες (δρηστῆρες π', 248, σ', 75. cf. τ', 345.) οἱ θεράποντες, κ. δρήστειρα τὸ τούτου θηλυκόν, κ. δρηστοσύνη (321), καθ' ὁμοιότητα τοῦ παλαισμοσύνη (θ', 103 etc.), ἡ ταπεινὴ διακονία, ἤγουν τὸ πῦρ ἀνάψαι, καὶ ξύλα κεάσαι, κ. τὰ ἑξῆς, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ π. (321—323.) τὸ δὲ Ἑρμείαο ἕκητι ἀντὶ τοῦ διὰ τὸν Ἑρμῆν. αὐτὸς γάρ, οὐχ ὡς λόγιος, οὐδ' ὡς ἐμπολαῖος, ἢ στρόφις, ἤ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ὡς κερδῷος, ἢ καὶ διάκτορος, ἐπιστατεῖν δοκεῖ ταῖς ῥηθείσαις ὑπουργίαις, κ. χαρίεντα ποιεῖ τὰ κατ' αὐτὸν διακονικὰ δουλεύματα (perperam codd.: βουλ.). καὶ ἔστιν ὅμοιον τὸ εἰπεῖν, ὡς Ἑρμείου ἕκητι ὑπουργικός (codd. inepte: ὑκή) εἰμι, ὡς εἰ καὶ ὁ πολεμικὸς Ἄρεος χάριν τοιοῦτος εἶναι εἴπῃ, καὶ ὁ μουσικὸς Ἀπόλλωνος ἕκητι. — σύνθεο. 27. — διάκτορος, διοικητοῦ. v. ann. ad Il. β', 103. — ὃς — ὀπάζει. similiter Pindarus Gratiarum potentiam describit Olymp. 14, 6.: σὺν γὰρ ὑμῖν τά τε τερπνὰ καὶ Τὰ γλυκέα γίγνεται πάντα βροτοῖς, Εἰ σοφός, εἰ καλός, εἴ τις ἀγλαὸς ἀνήρ. — Am. B. et Sch.: πῦρ τ' εὖ νηῆσαι (τ', 64, Il. ι', 137). ξύλα σωρεῦσαι ἕνεκεν τοῦ πῦρ ποιῆσαι. — διὰ — κεάσσαι. ξ', 418 etc. — δανά. τουτέστι ξηρὰ κ. ἐπιτήδεια εἰς τὸ δαίεσθαι, inquit E, memorans et alteram scripturam, deteriorem illam quidem, πολλά, quam ostendit A. 2. Etym. M. h. v.: παρὰ τὸ δήν, τὸ ἐπὶ πολὺν χρόνον, γίνεται δανά, τὰ διὰ τὸν χρόνον ξηρά· ἢ παρὰ τὸ δαίω, τὸ καίω, (recte) τὰ εἰς καῦσιν ἐπιτήδεια, εὐ-

δαιτρεῦσαί τε, καὶ ὀπτῆσαι, καὶ οἰνοχοῆσαι,
οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.“

Eumaei irati responsio.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„ὤ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
ἔπλετο; ἦ σύγε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
τῶν ὕβρις τε, βίη τε, σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
οὔτοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι, ἠδὲ χιτῶνας,
αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
σίτου, καὶ κρειῶν, ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
οὔτ' ἐγὼ, οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν.
αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν 'Οδυσσῆος φίλος υἱὸς,
κεῖνός σε χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα ἕσσει,
πέμψει δ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.“

grato Ulysses animo felicia illi precatus quaerit de parentibus.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος 'Οδυσσεύς·
„αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διῒ πατρὶ γένοιο,
ὡς ἐμοὶ, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν,
ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη, καὶ πῆμα, καὶ ἄλγος.
νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς, μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας,

καυστα, θερμά. — δαιτρεῦσαι. ξ', 433. — ὀπτῆσαι. ξ', 431 etc. — οἰνοχοῆσαι. δ', 233. — χέρηες. ξ', 178.

325—333. ὀχθήσας. δ', 30 etc. — προσέφης, Ε. συβ. v. ξ', 55.— τίη. π', 421, Il. α', 365 etc. — τῶν — ἵκει. similiter, notante E., Il. ρ', 424.: σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς Χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. cf. γ', 2 etc. recurrit hic versus ρ', 565. — E: τὸ δὲ εὖ εἱμένοι (τ', 327, Il. δ', 432 etc.), ὅ ἐστιν ἐνδεδυμένοι, τὸ εὐειμονεῖν παράγει. λιπαροὶ δὲ κεφαλὰς οἱ τρυφῶντες, ὅ ἐστι λιπῶντες (nitidi, unguentati) etc. — ἐΰξεστοι. Am. Q.: ἀντὶ τοῦ καλῶς ἐξεσμέναι ἤτοι εἰργασμέναι. cf. α', 138 etc.

334. versus ex meris spondeïs constans, ut φ', 15., nisi forte scribendum sit οἰνόθι. v. ann. ad ξ', 241. Schol. codicis A. 1. δισυλλάβως (h. e. pede δισυλλάβῳ, spondeo) μετρητέον καὶ τοῦτον τὸν στίχον.

335. τίς τοι, τίς σοι. — ἀνιᾶται, ἀνιάζει, taedio ac molestia afficitur. Ap.: ἀνίαζε. ἠνιᾶτο· ἀλλ' ὅτι δή ῥ' ἀνίαζε (sic) γέρων (δ', 460)

339. ξ', 519. cf. π', 81, φ', 342, Il. ν', 784.

342—349. ἄλης. 345, κ', 464. E: ἀπὸ δὲ τῆς ἄλης ὅτι καὶ ὁ ἀλήτης κ. ὁ ἀλαζὼν, δῆλον· κεῖται γὰρ ἐν ῥητορικῷ λεξικῷ, ὅτι ἀλαζὼν κυρίως ὁ ἀπὸ ἄλης ζῶν, κ. ἀγύρτης, ἁπλῶς δὲ ὁ φέναξ. — ὀϊζύος, aerumnae. γ', 103 etc. — πλαγκτοσύνης, πλάνης, a πλαγκτός (φ', 363, μ', 61 etc.). — οὐλομένης, perditae, detestabilis. δ', 92, Il. α', 2 etc. — E: ὅν κεν ἵκηται, ἀντὶ τοῦ εἰς ὃν ἂν παραγένηται. ἄλη — ἄλγος, τὰ οἱονεὶ σύστοιχα κ. τῇ ἄλῃ παρεπόμενα. — ἰσχανάᾳς (η', 161, Il. μ', 38 etc.), retines me. — μεῖναί τε κεῖνον, et manere illum.

εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι."

narrat subulcus Laërtae vitam sollicitam post mortem conjugis, suique ipsius, quamvis haud egentis, pejorem conditionem, ex quo Penelope tantum non abstineat commercio suorum propter cladem domesticam.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διῒ δ' εὔχεται αἰεὶ,
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα
ἤκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέῳ θανάτῳ. ὣς μὴ θάνοι, ὅστις ἔμοιγε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη, καὶ φίλα ἔρδοι!
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἔρεσθαι,
οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, καὶ μυρί' ἕλοντο.
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
ἀγρόνδε προΐαλλε, φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.

Telemachum. 337—339. — γήραος οὐδῷ. 246. — ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο. β', 181, λ', 497 etc.

350. καὶ — δόμοισιν. intelligitur εἰσὶν, ellipsi rariore, quam Atticam dicunt. v. ann. ad 178. et Il. χ', 52., ubi haec eadem leguntur.

354—359. θ. ἀπὸ μ. φθίσθαι. ἀποφθίσθαι θ. μ. tmesis. v. 357 etc. μελέων, ἐκ μελέων, ut οὐρανοῦ pro ἐξ οὐρ. Il. ζ', 128. cf. Il. υ', 178. — ἐκπάγλως, *vehementer*. ε', 340 etc. — παιδὸς, ἀλόχοιο, οὗ παιδός. genitivi causae. — ἤκαχ', ἐλύπησε. π', 427, Il. π', 822. — Am. Q. et B., item Sch.: ἐν ὠμῷ γ. θ. πρὸ ὥρας γηρᾶσαι ἐποίησε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῇ λύπην. — λευγαλέῳ, λυγρῷ. ε', 312.

361—372. ἀχέουσα, ἀχεύουσα. Il. β', 694, ι', 567, Odyss. β', 23 etc. — ἔμπης. β', 199 etc. Am. Q.: — ὅτε μὲν ἔζη ἡ Ἀντίκλεια, τότε καὶ ἠρώτων περὶ Ὀδυσσέως, κ. ἐπεζήτουν τὰ κατὰ τὸν οἶκον, φιλούμενος γὰρ ὑπ' αὐτῆς ὡς ἂν υἱὸς αὐτῆς. νῦν δὲ οὐδὲ ἀποκρίσεως ἡμᾶς τυχεῖν περὶ (scrib. ἡμᾶς ἔστι τυχ. παρὰ) τῆς Πηνελόπης· τοῦ γὰρ κακοῦ τῶν μνηστήρων ἐμπεσόντος οὐδὲ λαλῆσαί τινι βούλεται. — θρέψεν. A. 1.: ἔθρεψεν. — Am. Q. et B.: Κτιμένῃ. Κτιμένη κυρίως ἐκαλεῖτο ἡ Ὀδυσσέως ἀδελφὴ, ἧς ὁ Εὐρύλοχος ὑπονοεῖται ἀνήρ. λέγει γὰρ (κ', 441), καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν. — τανυπέπλῳ, *palla longa indutae*, more feminarum nobilium. v. δ', 305, ann. ad Il. γ', 228. — θυγατέρ'. ι elisum est, ut ε', 62 etc. — ἰφθίμῃ, *honoratissimae*. v. ann. ad Il. α', 3. — Am. Q.: ὁπλ. τέκε παίδων. θηλειῶν γοῦν· μόνον δ' αὖτ' Ὀδυσσέα πατὴρ τέκε. — ἥβην πολυήρατον. hymno in Ven., 226.: τὸν δ' ἤτοι εἷως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη. simili sensu χαριεστάτην ἥβην dixit κ', 279. — μυρί' ἕδνα. λ', 281 etc. — προΐαλλε, *misit*. ξ', 18 etc. — φίλει —

νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ, ᾧ ἐπιμίμνω.
τῶν ἔφαγόν τ', ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα·
ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος, οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
ἄνδρες ὑπερφίαλοι. μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι,
καὶ φαγέμεν, πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει."

Eumaei vicem Ulysses dolens sciscitatur, quomodo illum in eum casum fortuna demiserit.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὔμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος, ἠδὲ τοκήων!
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
ᾗ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
ἦ σέγε, μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν,
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε."

lubenter Eumaeus se illi fata sua enarraturum esse inter coenam significat.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
σιγῇ νῦν ξυνίει, καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον,
ἥμενος! αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,

μᾶλλον magis Anticleam se dilexisse ait, postquam filia nuptum data fuerit in insulam Samum, cujus filiae memoriam revocabat educatus cum illa adolescens Eumaeus. quem rus abdidisse videtur, ne adspectu ejus quotidiano commoveretur. — Am. Q.: τούτων ἐπιδεύομαι. (Il. β', 229 etc.) ὧν ἡ Ἀντίκλεια ἐχαρίζετο, τούτων ἐνδεής εἰμι. — αὐτῷ, *solo*, sine illa benevola. — ἔργον — ἐπιμίμνω. ξ', 66. — ἔφαγον, ἔπιον, ἔδωκα. morem indicant aoristi, sicut passim. v. δ', 338, λ', 200.

374—379. „αἰδοίοισιν. E: ἀντὶ τοῦ ἀνδράσιν αἰδοῦς ἀξίοις, ξένοις δηλαδὴ, κ. ἱκέταις. sic η', 165. et 181.: ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ, et ι', 271.: ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ." E Cl. Am. Q.: αἰδ. οὕτω τοὺς ἱκέτας ἔλεγον. — οὔτε τι ἔργον. pertinet huc ἀκοῦσαι per zeugma. E: προσυπακουστέον τῷ ἔργῳ τὸ ἰδεῖν, ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ, ὡς οὔτε ἔπος ἐστὶν ἀκοῦσαι μείλιχον, οὔτε τι ἔργον ἰδεῖν, ἢ μαθεῖν, ἢ γνῶναι μείλιχον. — χατέουσιν, *indigent*, desiderant. β', 249 etc. idem propemodum dicit ποθεῖν. Il. β', 703.: πόθεόν γέ μιν ἀρχὸν etc. — ἀντία δεσπ. φάσθαι, *coram domina loqui*. v. ann. ad α', 78. — ἰαίνει. 165.

381—388. τυτθός. α', 435. — διεπράθετο. θ', 514 etc. — εὐρυάγυια. δ', 246, Il. β', 12. — ναιετάασκε. Il. β', 539 etc. — μουνωθέντα (π', 117), *solum relictum*. — νηυσὶν, εἰς νῆας. θ', 19. — ἐπέρασσαν, *vendiderunt*. 428, ξ', 297. — ὦνον. 452, ξ', 297 etc.

390. α', 231. cf. Il. γ', 177.

391—394. ξυνίει, *ausculta*. α', 271, ζ', 289 etc. — αἵδε — ἀθέσφατοι, *sunt autem hae noctes immensae*. dicit noctes autumni, vel potius brumae, ut λ', 372. — ἔστι μὲν εὕδειν, *licet*

ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν. οὐδέ τί σε χρὴ,
πρὶν ὥρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
εὑδέτω ἐξελθὼν, ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε, δαινυμένω τε,
κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι,
μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ,
ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ, καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.

Eumaei genus nobile.

„Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, εἴ που ἀκούεις,

quidem dormire. — Harl.: ἀκουέμεν. Ἀρίσταρχος ἀκούειν, ὡς εὕδειν. debilis mihi visa ratio mutandi, quae tamen placuit Wolfio, ut qui magnam Aristarcho auctoritatem tribueret. ἀκουέμεν Harl., codd. Vindobonenses, edd. cum vett., tum mediae aetatis usque ad Alteri, denique E; quam bonae notae scripturam restituendam poëtae duximus. — E: τὸ δὲ μὴ χρῆναι πρὸ ὥρας κοιμᾶσθαι γνωμικῶς κεῖται, καὶ μάλιστα τὸ ἀνία καὶ πολὺς ὕπνος, ἀφοριστικῶς λεχθὲν κατὰ συντομίαν ἀποφθεγματικήν. δῆλον δὲ, ὡς οὐ μόνον ἄλλως ἀνία ὁ μακρὸς ὕπνος, ἀλλὰ καὶ ἡμισεύει τὸ ζῆν ἡμῖν· διὸ καὶ θανάτῳ ἄγχιστα ἔοικε (ν', 80). „Aeschines ap. Stob., serm. 69. de Somno: τὸ πέραν καθεύδειν τοῦ πρέποντος τοῖς τεθνηκόσι μᾶλλον ἤπερ τοῖς ζῶσιν ἁρμόδιον. Plato 7. de Legibus: ὅστις τοῦ ζῆν ἡμῶν κ. τοῦ φρονεῖν μάλιστα ἐστὶ κηδεμὼν, ἐγρήγορε χρόνον ὡς πλεῖστον, τὸ πρὸς ὑγίειαν αὑτοῦ μόνον φυλάττων χρήσιμον." *E Cl.* Ovid. Amor. 2, 9.: *stulte, quid est somnus, gelidae nisi mortis imago? Longa quiescendi tempora fata dabunt.*

395. θ', 204. E: τὸ ὅτινα ποιητικὸν δύσχρηστον κατὰ τὸ ὅτινας. (Il. ο', 492.) cf. Matth. §. 153, ann. 1.

397—401. ἀνακτορίῃσιν. recte Aristarchus ap. Ap. emend. h. v.: ταῖς τῶν ἀνακτόρων ὕεσι, et ipse Ap.: ταῖς τοῦ ἄνακτος, οἷον τοῦ δεσπότου. — μνωομένω, *recordati ambo.* δ', 106 etc. — μετὰ — ἀνήρ. memoriter, opinor, Aristot. Rhet. 1, 9.: μετὰ — ἀνὴρ Μνήμενος, ὅστις πολλὰ πάθοι, καὶ πολλὰ ἔοργοι. idem Rhet. 1, 11., notante Cl.: τὰ μὲν οὖν μνημονευτὰ ἡδέα ἐστὶν, οὐ μόνον ὅσα ἐν τῷ παρόντι, ὅτε παρῆν, ἡδέα ἦν, ἀλλ' ἔνια καὶ οὐκ ἡδέα, ἂν ᾖ ὕστερον καλὸν κ. ἀγαθὸν τὸ μετὰ τοῦτο. ὅθεν καὶ τοῦτ' εἴρηται (Eurip. Andromed. fragm. 10.), ἀλλ' ἡδύ τοι, σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων, καὶ — μετὰ γάρ τε — ἀνήρ. τοιούτου δ' αἴτιον, ὅτι ἡδὺ καὶ τὸ μὴ ἔχειν τὸ κακόν. Cic. de Fin. 2, 32.: *quid si etiam jucunda memoria est praeteritorum malorum? — vulgo enim dicitur* Jucundi acti labores etc. Virg. Aen. 1, 203.: *forsan et haec olim meminisse juvabit.* Seneca Herc. fur. 656.: *quae fuit durum pati, Meminisse dulce est.* praeterea Cl. laudavit Macrob. Saturn. 7, 2. et Gatakeri Annott. ad Antoninum 8, 36. — ὅστις — ἐπαληθῇ. 176.

403, 4. E: ἡ ῥηθεῖσα Συρία μία, φασὶ, τῶν Κυκλάδων, καλουμένη καὶ Σῦρος ἐν ἐκτάσει τῆς παραληγούσης. (Ap. tamen, h. l. c.: Συρίη. ἡ καλουμένη νῦν Σύρος, nisi ponendum sit Σῦρος, vel Σύρα. v. proxime sequentia.) φησὶ γοῦν ὁ Γεωγράφος (Strab. 10, 5, p. 390. ed. Tauchn.), ὅτι ἡ Σῦρος μηκύνει τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἣν Συρίαν λέγει ὁ π., ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βαβυλώνιος (imo ὁ Βάβυος), ὥστε καθὰ Ψῦρος Ψυρία, νῆσος πρὸ τῆς Χίου, οὕτω καὶ Σῦρος Συρία. (Am. Q. et B.: — ἡ παρ' ἡμῖν λεγομένη Σῦρα. imo Σύρα, ut vocatur, annotante Buttmanno, ap. Diog. Laërt. [v. ibi Menag. ad 1, 119.], Hesych. et Suidam. unde gentile Σύριος prima brevi apud epigrammatarium Anthol. Steph. 5, 62.: καὶ Σύριος σελάγιζε σαοφροσύνῃ Φερε-

Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,

κύδης. continens terrae Syriae haud memoratur ap. hunc nostrum, nisi forte *Arimorum* nomine Il. β', 783.) τὸ δὲ εἴ που ἀκούεις ἐμφαίνει, μὴ περιώνυμον εἶναι τὴν ῥηθεῖσαν νῆσον. διὸ καὶ ἐδέησε τῷ Εὐμαίῳ συστατικοῦ (compositi, accurati) ἐπαίνου εἰς αὐτήν. (praesens ἀκούεις pro aoristo seu praeterito usurpatum est; de quo usu ejus v. interpp. Vigeri p. 213. — καθύπερθεν, *supra* sive ultra Ortygiam ad occidentem versus.) Ὀρτυγία (ε', 123) δὲ ὅτι ἡ Δῆλος, κ. διατί οὕτω καλεῖται, δηλοῖ καὶ τὰ τοῦ Λυκόφρονος. narrat quidem Plinius H. N. 34, 15., nonnullos Delum insulam appellasse Ortygiam; sed eorum e numero certe non est Callimachus hymno in Delum, locupletissimus auctor, qui Asteriae quidem nomen antiquum ejus insulae inculcans Ortygiam haud commemorat. scilicet Ὀρτυγίη intelligenda est pars illa Syracusarum, quae κατ' ἐξοχὴν *insula* et proprio nomine Ortygia vocabatur, *mari disjuncta angusto, ponte rursum adjuncta*, ut ait Cic. Verrin. 4, 53. Virg. Aen. 3, 692.: *Sicanio praetenta sinu jacet insula contra Plemyrium undosum; nomen dixere priores Ortygiam.* cf. Cellar. 1. p. 982. J. H. Voss. *Alte Weltkunde* p. 294.: „Für einen jener feldbauenden Sikanerkönige (Sicaniae et Siculorum fit mentio ap. Homerum Odyss. υ', 383, ω', 211, 307, 366, 389.) darf man den Beherscher der Insel *Syria* jenseit Ortygia wol annehmen, dessen Sohn Eumäos, wie er dem Odysseus erzählt (403), als Kind von den Fönikern nach Ithaka entführt wurde. *Die Geschichte kennt nur Eine Ortygia*, nämlich die kleine Insel, hinter welcher in der 11. Olympiade (anno 1., sive 736. ante Chr. nat.: v. Bredow. *Handb. der alten Gesch.*, 1820., p. 474. et 475.) die Korinther Syracusa erbaueten; obgleich spätere Priestersage den Namen nach Delos u. Efesos zog. Hesiodus (Strab. 1. p. 23.) nannte unter den Oertern, die Odysseus umirrt habe, ausser den von Homer besungenen, auch den Aetna, die Insel Ortygia vor Syrakus, u. die Tyrrhener. In dem Hymnus an Apollon, welchen Thucydides (3, 114) seines Alters wegen dem Homer zuschreibt, wird Ortygia von Delos unterschieden (v. 14.). Ebenso in dem Orfischen Hymnus an Leto (34), wo die 2 lezten Verse fast wörtlich vorkommen. Pindars erste nemeische Ode beginnt also: *Heilige Ruhe des Alfeos, der ruhmvollen Syrakusa Spross, Ortygia, Lager der Artemis, Delos Schwester.* Und die Dichterin Nossis (Brunck. Anthol. 1. p. 194): *Artemis, die in der schönen Ortygia wohnet u. Delos.* Ohne Zweifel also ist auch bei Homer die sicilische Insel Ortygia gemeint, sowohl hier, als Odyss. 5, 123, wo Artemis den Orion in Ortygia erlegt haben soll; denn nach Sicilien erstreckten sich Orions Grossthaten noch bei Hesiodus (Diod. 4, 87). Diese Insel mit ihren vortrefflichen Hafen musste den Seefahrern so früh als die Sikanen bekannt sein; zumal den Fönikern, welchen die fruchtbare Gegend einen vortheilhaften Handel u. Erquickung für die Tartessosfahrt anbot. Durch den Ruhm der Insel, vielleicht auch durch eine örtliche Göttin, welche, wie die efesische, der griechischen Artemis entsprach, konnte die Fabel gelenkt werden: dass Leto, da sie der eifersüchtigen Here über Land und Gewässer entfloh, in Delos den Apollon, u. in der fernen Ortygia die Artemis geboren habe. Weil aber ein Geburtsort so mächtiger Gottheiten Ehre u. Gut eintrug, so ward die herschende Religionssage durch Deutungen versetzt. Die Priester in Tegyra (urbe Boeotiae) zeigten bei sich einen Berg Delos, u. 2 Quellen Φοίνιξ u. Ἐλαία, d. i. Palme u. Oelbaum, u. anderes, was bei der Entbindung der Leto genannt worden war (Plut. Pelop.); die in Efesos zeigten einen Hain Ortygia mit allen Wahrzeichen der heiligen Geschichte, u. erfanden noch lehrreiche Namenerklärungen dazu (Callim. Apoll. 59, Strab. 14. p. 639, Schol. Apoll. 1, 308, 419, Schol. Pind. Nem. 1, 2, 4.). Die Efeser, welche an der Artemis Geburt sich begnügten, klagten unter Tiberius vor dem Senat, dass man ihnen nicht glauben wollte (Tacit. Ann. 3, 61); sie hätten für sich noch die angeschlämmte Insel Syria vor dem Kaystros anführen können (Plin. 2, 91; 5, 31). Die Delier, welche beide Zwillinge sich zueigneten, fanden Beifall schon vor Herodot; wiewohl noch Kallimachus sogar in einem Lobliede auf Delos (v. 255), ihnen nur Apollons Geburt zugesteht. Da indess die Scholiasten grösstentheils den Deliern beipflichteten, so erklären die Neueren Homers Ortygia

οὔτι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·

für Delos, bloss um die Deutung der oberhalb liegenden Syria sich beunruhigend. (velut Menag. l. c.: „sane inepta est," inquit, „Eustathii interpretatio, qui situm Syriae his verbis designari contendit: nam *τροπαὶ ἠελίοιο* non occasum potius quam ortum — designant" etc.) Ein griechischer Königssohn einem griechischen Könige verkauft, u. nicht einmal ausgelöst, erregte keine Bedenklichkeit! Dass man geraubte Menschen nur andersredenden Völkern zum Verkauf anbot, wusste doch schon die Fönikerin, die den Eumäus erzogen hatte (453.). Unmöglich konnte der treffliche Sauhirt, wie Strabo meint, ein Prinz von der cykladischen Insel Syros sein. Er hätte nicht Delos, wäre auch der Beiname Ortygia schon versucht worden, in kunstloser Erzählung so genannt; — er hätte nicht einem seekundigen Kreter, wofür sich Od. gab (14, 199) die Heimat Syros so umständlich, u. mit dem Beisaz *wenn du davon gehört hast* bezeichnet. Ein Ungrieche war er, gebürtig von einer entfernten Insel Syria, die, weil vielleicht auch der Seekundige sie nicht nennen gehört, die Bezeichnung zu fodern schien: sie läge jenseit der bekannten Sikaneninsel Ortygia. Ob übrigens diese Insel an der Grenze des Unbekannten durch die Volkssage falsch bestimmt worden; ob sie dem Gestade, wie später Ortygia, angewachsen sei; ob ihr Name sogar auf die Landzunge deute, wo nachmals Syrakusa am Sumpf Syrako, vielleicht einer Lache der Anschlämmung, erbaut wurde: das sind unstäte Vermutungen, deren keine sich begründen lässt" etc. — rursum E: *τὸ δὲ ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο ἀντὶ τοῦ κειμένη πρὸς τροπὰς ἡλίου, ἤτοι πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Ὀρτυγίας. ὅτι δὲ τὸ τρέπεσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ δύνειν κεῖται, δηλοῖ ἐπὶ ἡλίου λεχθὲν* (*λ'*, 18) *τὸ ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται. ἕτεροι δέ φασι σπήλαιον εἶναι ἐκεῖ, δι' οὗ τὰς τοῦ ἡλίου, ὡς εἰκὸς, ἐσημειοῦντο τροπὰς, ὃ καὶ ἡλίου διὰ τοῦτο σπήλαιον ἔλεγον, κ. τοῦτο δηλοῦσθαι ἐν τῷ ὅθι τρ. ἠελ.* Sch.: *ἔνθα φασὶν εἶναι τὸ ἡλίου σπήλαιον, δι' οὗ σημειοῦνται τὰς τοῦ ἡλίου τροπάς.* et similiter Am. Q., nisi quod dixit *ἡλ. σπήλαιον* sine articulo; sed apud eundem nescio quis alius, pariter atque Am. B.: *οἷον ὡς πρὸς τὰς τροπὰς ἡλίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὰ δυτικὰ μέρη ὑπεράνωθεν τῆς Δήλου.* idque tenendum arbitror cum Eustathio et Boileavio (3. *réflex. crit.*, *t.* 3, 250, *ed. de St.-Marc*), quamvis altera explicatio placuerit viris doctissimis Huetio (*Dissert. sur div. mat. de relig. et de philologie*, *p.* 501. *et suiv.*), Boissonadeo et Montbelio, a quibus haud dissentit Dacieria. interpretum Vossius quoque l. c. p. 295.: *über Ortygia dort, wo die Sonnenwende sich hinneigt.* sed Berglerus: *Ortygiam supra, ubi conversiones solis ad obitum;* nec aliter Cl., nisi quod omisit verba *ad obitum*, cum fluctuaret, credo, utram harum sententiarum amplecteretur. scilicet ancipitem vocem *καθύπερθε*, quae quidvis quoquoversus supra sive ultra aliquid situm indicat, Hom. definiens dixit, ut *ι'*, 26. et alias *πρὸς ζόφον*, ita nunc *ὅθι τροπαὶ ἠελ.*, *istorsum*, *ubi conversio solis* est, h. e. occasus, ut E interpretatur, apposite laudans *λ'*, 18.; quae coeli regio fere fabularum rerumque obscuriorum apud poëtam sedes est. latiore igitur et antiquiore sensu haec vocabula usurpavit, quae Hesiodo quidem et recentioribus sonant *solstitium;* nec mutandum censeo *τὸ τροπαὶ*, quemadmodum Hesych. v. *Ὀρτυγία* auctor est, fuisse qui legerent h. l. *τροφαὶ*, vel *στροφαί.* Vossius Myth. Forsch., Anhang, p. 222.: „die Lesart *τροφαὶ* wäre nicht unbequem, wenn Süria u. Ortügia weiter hinauf an der nördlichen Spize Siziliens lägen, wo die Sonnenrinder weideten. Aber so scheint sie mir verwerflich."

405—411. *περιπληθὴς*, *πολυάνθρωπος.* Ex E. ordo: *οὔτι τόσον λίην περ.*, *non tam frequens*, vel *magna.* friget E, cum dicit: *παρισοῦται δὲ* (scil. *τὸ περιπλ.*) *κατὰ κάλλος πρὸς τὸ οἰνοπληθὴς*, quasi elegantia quaedam sita sit in homoeoteleuto, quod excidit poëtae simplici, nec magnopere talia curanti. idem et Cl. nimis liberaliter haec componunt cum descriptione aevi aurei ap. Hesiodum Op. et D. 90—92, 111—116. — *εὔβοτος*, *pascuis abundans.* male interpres: *fertilis boum*, quasi scriptum esset *εὔβουν*, ut hymno in Apoll., 54. de Delo: *οὐδ' εὔβουν σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὔτ' εὔμηλον.* — *πολύπυ-*

πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν,
ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε,
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.

nutricis Phoeniciae fraus, a mercatoribus civibus ejus corruptae.

„Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες,
τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ.
ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
καλή τε, μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα·
τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον.
πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη, κοίλῃ παρὰ νηΐ,
εὐνῇ καὶ φιλότητι, τάτε φρένας ἠπεροπεύει
θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν·
ἠρώτα δὴ ἔπειτα, τίς εἴη, καὶ πόθεν ἔλθοι.
ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ·
„„Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι,
κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·

ρος. ξ', 335 etc. — *νοῦσος*, *morbus*, calamitas, quo sensu dici solet haec vox *μεταφορικῶς*. v. Aeschyl. Prom. 247, Agam. 481 etc. Am. Q.: *τῇ λιμῷ τὴν νοῦσον (νόσον) συνέζευξεν, ἐπεὶ τῷ λιμῷ καὶ λοιμὸς παρακολουθεῖ. λιμὸν ὁμοῦ κ. λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.* (Hesiod. Op. et D. 243.) — „*δειλοῖσι βροτοῖσι* (λ', 19 etc.). Virg. Georg. 1, 237, 3, 66, Aen. 2, 268 etc.: *miseris mortalibus, mortalibus aegris.*" *E Cl.* — *φῦλ' ἀνθρώπων.* η', 307 etc. — *ἐλθὼν κατέπεφνεν.* h. e. subito, neque morbo. v. 478. et ann. ad ε', 126, ubi pro δ', 279 scribendum est Il. φ', 278.

412—416. *πόλιές εἰσι.* — *δέδασται*, *divisa sunt.* v. ann. ad Il. ο', 189. — *ἐπιείκελος ἀθ.* *θεοείκελος, ἀντίθεος, δῖος.* φ', 37, Il. δ', 394 etc. — *ναυσικλυτοί.* η', 39, ϑ', 191 etc. — Am. Q.: *τρῶκται.* (ξ', 289) *ἀπατεῶνες, κλέπται.* — *ἀθύρματα* (Il. ο', 363), *παίγνια.* — *νηῒ, ἐν νηΐ.* v. ann. ad ξ', 8.

418. ν', 289. Am. Q. et B.: *ταῦτα δὲ οἱ Φοίνικες ἴσως Λαέρτῃ διηγήσαντο, πολλοῦ ἄξιον αὐτὸν ὑποφαίνοντες, Λαέρτης δὲ Εὐμαίῳ [διηγήσατο]. οὐ γὰρ οἷόν τε εἰδέναι τὸ ἀληθὲς νήπιον ἡρπαγμένον.*

419—421. *πολυπαίπαλοι*, *callidissimi.* E: — *στεγανοὶ, κ. οὐχ ὑγροὶ, κ. διὰ τρυφὴν κατασεσαρκωμένοι* —.(?) *ἢ μᾶλλον πολυπ. οἱ μοχθηροὶ κ. κακοήθεις. τὴν γὰρ παιπάλην καὶ ὁ Κωμικὸς* (Nub. 260) *ἐπὶ πονηρίας τίθησι, καὶ τὸ παιπάλημα δὲ* (Aristoph. Av. 407.) *τοιοῦτόν τι δηλοῖ. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ ἠπεροπευταὶ* (Il. γ', 39 etc.) *κατὰ τὸ τήνδ' — ἠπερόπευον, ἐξ ἀποτελέσματος δὲ* (h. e. *ex facto*, si quis eos judicet ex eo, quod fecerunt Eumaeo.) *δὲ καὶ ἀνδραποδισταὶ* etc. — *εὐνῇ κ. φιλ.* ε', 126 etc.

422. λ', 433.

424—433. *ἡ δὲ — δῶ.* intell. *λέγουσα.* v. 44. — Am. Q. et Sch.: *Σιδῶνος* (Il. ζ', 290) *πολ. ἤτοι στεῤῥᾶς* (ut *οὐρανὸν πολύχαλκον* γ', 2 etc.), *ἐν αὐτῇ γὰρ χαλκὸς οὐ γίνεται· ἢ πλουσίας, ὡς τῆς πορφύρας ἐν αὐτῇ γινομένης.* hoc malim, ut Il. σ', 288.: *πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι Πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον.* dicit igitur Sidonem *aere abundantem*, a parte opum. — *ῥυδὸν ἀφνειοῖο*, *affluentis divitiis.* Ap.:

ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες,
ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε.""
„Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ, ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ·
„„ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
αὐτούς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.""
„Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
„„εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται,
ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.""
„Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον, ὡς ἐκέλευεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε, τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
„„Σιγῇ νῦν, μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
ὑμετέρων ἑτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
ἤ που ἐπὶ κρήνῃ, μήτις ποτὶ δῶμα γέροντι
ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον·
ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων.
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δώμαθ' ἱκέσθω·
οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθοι,
καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην·

ῥυδόν. ῥευστικῶς, ἐν πλήθει, μεταφορικῶς. Sch.: ῥυδὸν ἀφν. ῥύδην τὸν πλοῦτον ἔχοντος, τουτέστι [τῷ πλούτῳ] χύδην πλουτοῦντος, ἢ ἐπίῤῥοιαν ἔχοντος πλούτου. — Τάφιοι. α', 105. — πέρασαν — ἔδωκε. 386, 7. — πάλιν αὖτις. v. ann. ad λ', 148. — καλέονται, vocantur a consequente, quia sunt divites. cf. ρ', 423, τ', 79. Il. ε', 342. de diis: τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, κ. ἀθάνατοι καλέονται etc.

436 — 439. ὅρκῳ πιστωθῆναι, jurejurando fidem dare. Il. ζ, 233.: χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο, h. e. interprete Sch. πίστεις ἐποιήσαντο ἀλλήλοις. φ', 218.: ὄφρα μ' εὖ γνῶτον, πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ. — ἀπήμονα, incolumem. v. ε', 263. — οἱ δ' ἄρα — ὅρκον. μ', 303. et 4. A. 1. et vulgo edd., praeterquam novissimae: ἀπώμνυον. nimis confidenter Harl.: ἐπώμνυον, οὐκ ἀπώμνυον· ἀπωμόσαι γὰρ τὸ μὴ ποιῆσαι. v. ann. ad β', 377. — τοῖς δὲ, τοῖς δή. — ἀμείβετο. A. 4. et hic et 433.: ἀμείψατο.

440 — 453. σιγῇ ἔστε. ellipsis usitata hujus verbi. E: σιγῇ. κεῖται δ' ἐνταῦθα, inquit, καὶ σχῆμα ἐλλειπτικὸν τὸ σιγῇ νῦν· λείπει γὰρ τὸ ἔστω. εἰ δὲ καὶ περισπᾶται τὸ σιγῇ, λέγοι ἂν, ὅτι σιγῇ νῦν ἔχετε, ἢ μένετε, ἤ τι τοιοῦτον. Ald. 3.: σιγῇ. vereor ne oblitteraverint Doricum σίγη pro σίγα (Matth. §. 195, 6.). Eurip. Hecub. 507.: σιγᾶτ', Ἀχαιοὶ, σῖγα πᾶς ἔστω λεώς· Σίγα, σιώπα. — ξυμβλήμενος, occurrens. λ', 126 etc. — γέροντι. v. 200. — ἐπιφράσσετ', ἐπιφράσσεται pro ἐπιφράσσηται. de αι eliso v. ε', 410. — ἔχετε, κατέχετε, cohibete, comprimite. E: τὸ δὲ ἀλλ' ἔ. ἐν φρ. μ. παραίνεσίς ἐστιν ἐπὶ μυστηριασμῷ. ἐπείγετε — ὁδαίων. τουτέστιν ἐπισπεύδετε τὴν τῶν ἐφοδίων ἐξώνησιν. annotavit E, non ὦνον, sed ὠνὴν recentiores dicere emtionem. Am. Q. et B.: ὁδαίων (θ', 163), τῶν εἰς ἐκδημίαν ἐπιτηδείων. — βιότοιο, victus, a consequente mercium domi vendendarum. idem ὁδαῖα. cf. 456. — ἔλθοι A. 1. et 4., et E. Ald. 3. et priscae edd.: ἔλθῃ. A. 2., Alter., W, B.: εἴη, quod ex margine irrepsisse puto; quemadmodum E: — ὅτις, ἤγουν ὅστις, ὑποχείριος, τουτέστιν ἐς χεῖράς μοι, ἔλθοι, ὑπὸ ταῖς ἐμαῖς χερσὶ γένηται. — ἄλλο τι ὡς ἐπίβαθρον. —

παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,
κερδαλέον δὴ, τοῖον, ἁματροχόωντα θύραζε,
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
ἄλφοι, ὅπη περάσητε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.“ “

surrepto puero mulier aufugit cum illis; sed cito moritur; illi autem ad Ithacam delati Laërtae vendunt Eumaeum.

„Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά·
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί·
ἤλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς,
χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο.
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ

Am. Q. et B.: *ἐπίβαθρον*. τὸν ναῦλον τῆς ἐπιβάσεως τῶν νεῶν καταχρηστικῶς ἐπίβαθρον εἶπε. — *ἐῆος*, *boni*, nobilis, divitis, domini mei. — *ἀτιτάλλω*, *nutrio*. λ', 249 etc. — *κερδαλέον*. inepte Am. Q.: πανοῦργον, quod etiam Apollonio obtruserunt. nam sic ille in vulgatis libris, et confuse quidem, et depravate: κερδαλέον. πανοῦργον, περιποιοῦντα καὶ ὠφέλειαν. ὅταν δὲ λέγῃ (Il. ζ', 153) *ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃς* (sic) *κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν*, ὁ συνετώτατος κ. πανουργότατος. scribamus: κερδ. περιποιοῦντα κατωφέλειαν etc. κατωφ., ut κατωφελὴς et κατοφείλω. *κερδαλέον*, *utilem*, lucrificum, qualem requirebant praedones illi, non *astutum*, qui fugam quaesivisset, vel, quod Eustathio in mentem venit, παῖδα δραστήριον, *puerum strenuum* et laboriosum, quod abhorret ab Eumaei tum aetate. Xenophon Anab. 1, 9, 16.: ἐπεὶ ἔγνωσαν κερδαλεώτερον (utilius) εἶναι Κύρῳ καλῶς πειθαρχεῖν ἢ τὸ κατὰ μῆνα κέρδος, et Cyr. 7, 1, 18.: πάντες ἐροῦσι τὸ λοιπὸν μηδὲν εἶναι κερδαλεώτερον ἀρετῆς. cf. ejusdem librum de Vectigalibus 5, 11. et Ἱππαρχικὸν 5, 9. Aeschylus quoque Eum. 912.: τὸ μὲν ἀτηρὸν Χώρας κατέχειν, τὸ δὲ κερδαλέον Πέμπειν πόλεως ἐπὶ νίκῃ, et Aristophanes Av. 568.: τάς τ' ἐμπορίας τὰς κερδαλέας πρὸς τὸν μάντιν κατεροῦσιν. quam significationem hujus verbi, etiam ab Hesychio firmatam, eamque principem, omisisse miror Schneiderum lexico, qui non omiserit in Xenophonte. — *τοῖον*, *talem*, qualem jam dicet, ἁματροχόωντα θύραζε, h. e. verbis Porphyrii, Quaest. Hom. 4., ἤδη μοι ἔξω συντρέχειν δυνάμενον, καὶ βάδην σὺν ἐμοὶ πορευόμενον, οὐκ ἐπικολπίδιον, cujusmodi pueri, non molesti, solent expeti, et facile careque vendi. — *μυρίον*, ἄσπετον (ξ', 297), *ingentem*. — Ap., h. l. c.: *ἄλφοι*, εὕροι. *mereat*. hinc παρθένοι ἀλφεσίβοιαι Il. σ', 593. — *κατ' ἀλλ. ἀνθρώπους* (α', 183, γ', 302), *apud exteras gentes* seu peregrinos, quibus impune vendi poterat puer.

455—460. E: ἐμπορευτικὰ τὸ *οἱ δ' ἐνιαυτὸν* — *ἐμπολόωντο* (*coëmebant*), καὶ τὸ *ἤλυθεν ἀνὴρ* — *ἔερτο*, ἢ ἔερκτο, τουτέστι συνεπέπλεκτο, ἢ συνεκέκλειστο, κ. ἣν οὗτος ἐκ τῶν ῥηθέντων Φοινικικῶν *ἀθυρμάτων* (416.). — E: *ἤχθετο*, ἐβαρύνετο φόρτῳ. figurate dixit ἄχθεσθαι Il. ε', 354. et 361. — *νέεσθαι* infinitivus, quem dicas effecti, ὥστε νέεσθαι. — *ἤλυθ'* etc. asyndeton epexegeticum. — Am. Q. et B.: *πολύϊδρις*. οὐκ ἐπὶ καλοῦ (ut ψ', 82. cf. ibidem 77 et β', 346.), ἀλλ' ἐπὶ κακούργου κ. ἀπατεῶνος. — *ὅρμον*, *monile*. v. ann. ad Il. σ', 401. E: — κόσμος δὲ γυναικεῖός ἐστιν. ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ *ὑφόρμιον χρυσοῦν*, *κοσμάριον*, ὡς ἐν ῥητορικῷ κεῖται λεξικῷ. ὀξύνεται δὲ παρά τισι τῶν ἐσύστερον ὁ τοιοῦτος ὅρμος, πρὸς διαστολὴν τοῦ κατὰ τὸν λιμένα. — *ἠλέκτροισιν* (σ', 295, δ', 73), *electris*. Harl.: γρ. *ἠλέκτορσιν*. forma alias haud obvia, quam fortasse finxerunt, qui Il. ζ', 513. perperam interpretarentur.

461—473. E: ὁμοίως ἐμπορικὸν καὶ

χερσίν τ' ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει·
ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε,
εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα, ἠδὲ τραπέζας,
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν·
ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφερεν, αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε, καὶ ἦμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε, πεσοῦσ', ὡς εἰναλίη κήξ·

τὸ χερσὶν — ὑπισχόμενοι (sic), ὃ δὴ ὡς πρωτότυπον προϋπάρχει τοῦ ὑπισχνεῖσθαι. (ἀμφαφόωντο. δ', 277 etc. de homoeoteleuto v. ann. ad Il. β', 87 etc.) — τὸ κατένευσε σιωπῇ ἀντὶ τοῦ σημεῖον ἐλεύσεως δέδωκε τῇ κατανεύσει τῆς κεφαλῆς. τοῦτο δὲ καὶ διανεύειν λέγεται, κ. μάλιστα δι' ὀφθαλμῶν. — καννεύσας, κατανεύσας, solita contractione praepositionum compositarum. v. Schn. v. κάκ. — ἠμὲν δέπα, ἠδὲ τραπέζας, *et pocula, et mensas.* hysteronproteron, vel potius oratio simplex et antiqua pro eo, quod recentior dixisset, *mensas, in quibus stabant pocula.* similiter τ', 61.: αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον, ἠδὲ τραπέζας, Καὶ δέπα. δέπᾱ pro δέπαα. Harl. ab emendatione Porsoni: ἐκτατέον τὸ δέπα, ποτήρια. — πατέρ' ἀμφεπένοντο, *circa patrem occupati erant*, seu *versabantur*, tanquam convivae. τ', 455, Il. δ', 220 etc. — Sch.: εἰς θῶκον. (β', 14, ε', 3.) εἰς βουλήν. — „E: — δήμου φῆμιν διὰ τοῦ ἰῶτα (h. e. φῆμιν, non φήμην) τὴν δημοτικὴν συνέλευσιν ἐπὶ δημηγορίᾳ. quo tamen sensu haec vox nusquam alibi ap. Homerum occurrit.“ *Cl.* — ἄλεισα (γ', 50.), *calices.* — Am. Q. et B.: ἀεσιφροσύνῃσι. ματαιότητι, ἀφροσύναις, ἢ μωρίαις, ἀπὸ τοῦ ἄω τὸ πνέω. Ap. h. v.: ἀσυνεσίαις, ἀνοίαις. γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἀέσαι, ὅ ἐστι κοιμηθῆναι κ. τῶν φρενῶν συνθετὴ ἡ λέξις (perperam libri: συνθεὶς τὴν λέξιν)· ὁ γὰρ κοιμώμενος ταῖς φρεσὶν ἄφρων νομίζεται. paulo quidem probabilior est haec notatio verborum ἀεσίφρων et ἀεσιφροσύνη: sed v. ann. ad Il. υ', 183. — ἐς λιμένα κλυτόν. interpres: *in portum inclytum.* non intercedo, quominus ita reddatur τὸ κλυτόν: suspicor tamen, ne hic quidem temere sumendam esse τροπικὴν hujus verbi notionem, sed intelligendum λιμένα κλυτὸν *portum clamosum*, quemadmodum dixit κλυτὰ μῆλα, κλυτὰ φῦλα ἀνθρώπων, ι', 308. et Il. ξ', 361. v. quoque ann. ad κ', 87. et Schn. h. v. — ὠκύαλος νηῦς. μ', 182.

474. Il. α', 312. cf. Odyss. δ', 842.

475. νὼ ἀναβησάμενοι, *nobis navi impositis.* similiter ζ', 78., si divinavimus: κούρῃ δ' ἐπεβήσατ' ἀπήνης, *et filiae in plaustro collocari jussit.* v. ibi ann.

477. sic Ald. 3., τῷ δὲ pro δὴ accepto, sicut passim, more hujus nostri et veterum. A. 1. et 3., codicesque 2 Thomae olim Bentleji, quos libros expresserunt W et B, ex interpretatione: ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον. edd. mediae: ὅτ' ἄρ' ἕβδ., ut μ', 399, quae videtur esse correctio ejus, qui non ferret crasin illam durissimam. v. ξ', 287.

478 — 483. Ἄρτεμις. v. 410. — ἰοχέαιρα. ζ, 102, Il. ε', 53. — ἄντλῳ, *sentinae.* μ', 411. — ἐνδούπησε. μ', 443, Il. λ', 45. — κήξ. ita ple-

καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην, ἀκαχήμενος ἦτορ.
τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε, καὶ ὕδωρ·
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
* οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσι."

Ulysses, Eumaeum solaturus, sui ipsius fortunas longe miserioris considerare illum jubet.

Τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ·
„Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας,
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε, πόσιν τε,
ἐνδυκέως, ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἔγωγε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω."

Dum haec geruntur, Telemachus, nave in portum compulsa, dimittit socios, viatico et epulis posterum in diem promissis.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. — Οἱ δ' ἐπὶ χέρσου

rique libri; sed A. 1.: κῆυξ, A. 4.: κῆϋξ. Am. Q. et B.: κήξ. κίηξ, (Buttmann.: „scrib. κήϋξ." fort.: κήϊξ. simili menda Il. ι', 563. apud Sch. MS. legitur Κύηξ pro Κήϋξ.) ὁ λάρος, καὶ συγκοπῇ κήξ (κῆξ)· φαίνεται δὲ πεσοῦσα ἐπὶ κεφαλήν· καὶ γὰρ ἐκεῖνος οὕτως καταδύεται. haud male, opinor, haberet κηῦξ una syllaba, ut γρηῦς, νηῦς, sed nihil definiam de nomine, cujus tantopere variat scriptura: v. Schn. v. κήξ. ceyces tamen hoc avium genus dicunt Latini; velut Plinius H. N. 32, 8., init.: *fit in mari halcyoneum appellatum ex nidis, ut aliqui existimant, halcyonum et ceycum.* ibi Harduinus: „κήϋξ halcyonum mas est. v. Constantinum in Lexico, v. κήξ." de halcyone, sive *alcedine hispida* Linn., germ. *Eisvogel*, v. ann. ad Il. ι', 563. λάρον, *larum* Linn., etiam Apion intelligebat, a quo tamen ipse, qui id refert, Ap. dissentit, quia proprio suo nomine avis illa appellatur ab Homero ε', 51. ne id quidem Scholiastis concesserim, in caput decidisse mulierem Phoeniciam, sed subitum ejus casum dici arbitror, quemadmodum celerrime devolare solet halcyone in praedam suam. v. Wilmsen. *Handb. d. Naturgesch.* 1. p. 720. — φώκῃσι. δ', 404. — κύρμα. Il. ε', 488 etc. — ἐπέλασσε — ὕδωρ. ε', 300, η', 277. — κτεάτεσσιν. 89. cf. ξ', 115 etc.

484. τήνδε τε. nusquam ita loquitur Homerus: nam in illis δ', 387. τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι et similibus τὲ particula copulat; quod hic secus est. Ald. 3.: τήν δέ τε: sed hoc est laterem lavare. scribamus: τήνδε γε. θ', 197.: σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον. cf. μ', 216 etc. sic etiam ν', 238. ponendum arbitror εἰ δὴ τήνδε γε γαῖαν ἀνείρεαι. saepe γὲ et τὲ confusa.

486—491. ἦ — ὄρινας. ξ', 361, ρ', 47 etc. — παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθ. hyperbaton pro παρὰ κακῷ καὶ ἐ. ἔθ. Aeschylus Agam. 497.: τὰ δ' αὖτε χέρσῳ καὶ προσῆν pro καὶ χέρσῳ, nec raro καὶ trajectum deprehenditur: v. ann. ad istum locum Aeschyli, item Pindari indicem Heyneanum h. v. τῷ ἔθηκε superscriptum ἔδωκε in Harl. βρῶσίν τε, πόσιν τε. κ', 176 etc. — ἐνδυκέως. 305.

494—497. καδδραθέτην, καταδραθ., *decubuerunt ambo*, a καταδαρθάνω. ε', 471. — πολλὸν ἐπὶ χρόνον, longum in tempus, *diu*. Matth. §. 586. — μίνυνθα, *paululum*. θ',

Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία, κάδδ' ἕλον ἱστὸν
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς,
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν,
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
„Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι, ἠδὲ βοτῆρας·
ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.
ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε, καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.“

Theoclymeno autem, quid se futurum sit, quaerenti, se illum Eurymachi, viri potentissimi, in clientelam commendaturum esse dicit.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
„πῇ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
ἀνδρῶν, οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν;
ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω, καὶ σοῖο δόμοιο;“
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
ἔρχεσθ', οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ

315. — *προέρυσσαν*, ut Il. α', 435. Harl.: *προέρεσσον διχῶς* (h. e.: duplice seu variante scriptura). quidam apud Cl.: *προέρεσαν*. haud nolim *προέρεσσαν ἐρετμοῖς* per hellenismum, de quo ad ζ', 61, Il. δ', 324 etc.

498, 9. Il. α', 436, 7.

500—507. *ἐντύνοντο*, *apparabant*. ζ, 33, Il. ω', 124 etc. — *κερῶντο*, *miscebant*. ϑ', 470 etc. — *αἴθοπα οἶνον*. β', 57 etc. — *ἐπιείσομαι*. superscriptum in Harl. *ἐπελεύσομαι*, quod habet Ald. 3., legitque in exemplari suo Schol. Am. Q., ut apparet ex ejus ann. ad π', 130. — *ἔργα*, *agros*, fundum. — *κάτειμι*, *revertar*, velut ex alto: v. λ', 492, ν', 294. v. Schn. v. *εἶμι*. — Am. Q. et B.: *ὁδοιπόριον*. *τὸν διὰ τὸν πλοῦν δεῖπνον.* (*ἄλλως*.) *τὴν ὑπὲρ τοῦ συνοδεῦσαι, ἤτοι συμπλεῦσαι, ἑστίασιν*. Sch.: *τὸν διὰ τὸν πλ. δεῖπνον, ἢ ἀμοιβήν*. E: — *μισθὸν, ἢ ἀμοιβὴν, ὑπὲρ τοῦ πλεῦσαι, δαῖτ' — ἡδυπότοιο. ἡρωϊκὰ ταῦτα· οὔπω γὰρ τὰ κίβδηλα ἐπαῤῥησιάζετο* (? fort. *ἐπεῤῥυσιάζετο* ab *ἐπιῤῥυσιάζεσθαι, ἐπίῤῥυσις*, *abundabant*.) *ἐν τοῖς τότε* (*apud homines tum viventes*) *χρήματα*. *κίβδηλα χρήματα* vocat opes fictitias et velut adulteratas, inprimis argentum, quo nondum utebantur aevo heroïco, sed pro se operatos vel jumentis rebusve pretiosis donare, vel epulis excipere solebant, ut h. l. Telemachus. — *παραθείμην*, *apposuero*, unde *παράθεσις* ap. Polybium et recentiores. ν', 260.: *πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας*. cf. ι', 517 etc. — *ἡδυπότοιο*. β', 340, γ', 391.

509, 510. *τὸ γὰρ* initio sententiae posuit, ut Il. ρ', 221, 252, σ', 6 et alias. — *φίλε τέκνον*. appellatio senioris. v. δ', 78 etc. — *τεῦ*, *τίνος*. ω', 257. — *ἵκωμαι*, *ἴω*. Matth. §. 515, 2. — *κραναήν*. α', 247 etc. — *κατακοιρ.* sic libri. v. α', 247. — *ἰθὺς σῆς μητρός*, *recta ad tuam matrem*. γ', 17.

513—524. *ἄλλως*, *alias*, alio statu rerum. — *ἡμετερόνδε*, *ad nostrum*, domum nostram. 88, β', 55. — Sch.: *ξενίων* (ι', 229 etc.) *τῶν πρὸς ξένων ὑποδοχὴν ἐπιτηδείων*. — *ποθή*, *desiderium*, inopia. β', 126, ϑ', 414. —

φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ὅν κεν ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱὸν,
τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι·
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
ἀλλὰ τάγε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ."

alterum omen faustum dii faciunt Telemacho, quod interpretatur vates Argivus.

Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε,
μεσσηγὺς νηός τε, καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
* „Τηλέμαχ', οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις·
ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο

ἄπο, ἄποθεν. λ', 343. — ὑπερωΐῳ. α', 328. — πιφαύσκομαι, *nomino*, jam nominabo. v. μ', 383 etc. — ἶσα θεῷ. ε', 36. — Am. B.: Εὐρύμαχον. νῦν μὲν τοῦτόν φησι, μεταβουλευσάμενος δὲ τῷ Πειραίῳ δέδωκε. scilicet fausto motus vaticinio (531—534) peritum benevolumque Theoclymenum procorum alicui commendare jam dedignatur, traditque eum potius sodali fidissimo atque obsequentissimo. — πολλὸν ἄριστος, *longe optimus*, h. e. nobilissimus, ut πολλὸν ἀμείνων β', 180. cf. α', 51 etc. — E: μέμονεν (υ', 15, ε', 482 etc.), *μένος ἔχει, studet.* — γέρας, *dignitatem*, munus regium. λ', 174. — τελευτήσει, *ad finem perducetur*, eveniet. — κακὸν ἦμαρ, *malus dies*, interitus. κ', 269 etc.

525. 160.

526—529. κίρκος. ν', 87. — Ἀπόλλωνος — ἄγγελος. h. e. μαντικὸς, οἰωνός. E ad 531.: — τὸ οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτ. ὄρνις ὁριστικόν ἐστι τοῦ οἰωνοῦ. ἔστι γὰρ μαντικὸς οἰωνὸς ὄρνις (elegantia Eustathiana pro ἔστι γὰρ οἰωνὸς μαντικὸς ὄρνις: definit enim, quid sit οἰωνός.), οὔ τοι ἄνευ θεοῦ πετόμενος. ταχὺν δὲ τὸν κίρκον εἶναι, (ἐλαφρότατος πετεηνῶν audit Il. χ', 139.) καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν (v. Hederich. *mythol. Lex.* p. 338. et, quos laudavit, Natal. Com. 4, 10. p. 364. et Pomey. p. 1. p. 34.), τεθρύλληται, καθὰ καὶ [ὅτι] τῷ Διῒ ἀνιέρωται ὁ ἀετός. (v. Hederich. ib. p. 1411.). — „ἐν δὲ — ἔραζε. Virg. Aen. 11, 721.: *quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto Consequitur pennis sublimem in nube columbam, Comprensamque tenet, pedibusque eviscerat uncis; Tum cruor et vulsae labuntur ab aethere plumae.*" Eichh. — κατὰ — χεῦεν. tmesis. — ἀπονόσφι. ε', 113. Am. Q.: ἵνα μήτις τὴν μαντείαν εἰς τοὺς μνηστῆρας ἐξαγορεύσῃ.

530. β', 302, θ', 291 etc.

531—534. Harl.: ἔπτατο. γρ. ἤλυθε. hoc praetulerim, τὸ ἔπτατο ab interprete profectum ratus. efficacius enim est ἤλυθε, *venit*, tanquam missus a deo. — οἰωνὸν ἐόντα. v. ann. ad 526. — γένευς. sic edd. cum vett., tum mediae aetatis, usque ad Wolfii, qui, nescio quos secutus libros, Clarkeo memoratos, edidit γένος. Alterus ex suis: γένεος, quae haud dubie est interpretatio τοῦ γένευς, scripturae elegantis, nec insolitae huic nostro, ut qui simili contractione dicat θάρσευς Il. ρ', 573, ubi v. ann., διογενεῦς Il. ι', 106, ἔπευ Il. κ', 146, εἰσοιχνεῦσι Odyss. ι', 120, ἠρίθμευν κ', 204, εἰλεῦντα λ', 572, καλεῦντες μ', 249, aliaque hujuscemodi.

ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη!
τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε, πολλά τε δῶρα,
ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.“

Piraeum Telemachus supplicem Argivum hospitio accipere jubet tantisper dum ipse in urbem redeat; itaque ad Eumaeum proficiscitur.

Ἦ, καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον·
* „Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τάπερ ἄλλα μάλιστα
πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.“
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
„Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις,
τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.“
Ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,

non inepte E: ὅρα δὲ καί, inquit, ὅτι δυνάμενος εἰπεῖν ἐν τούτοις γένους βασ., γένευς εἶπε ποιητικώτερον, διὰ πλείω φωνῆς ὄγκον. idem: τὸ δὲ βασιλεύτερον, συγκριτικῶς (per comparationem) λεχθὲν, δηλοῖ, ὡς καὶ ἄλλοι μέν εἰσι βασιλεῖς ἐν Ἰθάκῃ, καθά που (α', 394) καὶ ὁ Τηλέμαχος εἶπεν, ὅμως δὲ πάντων βασιλεύτερον τὸ γένος τοῦ Ὀδυσσέως. — βασιλεύτερον. Il. ι', 160, 392, κ', 239. βασιλεύτατον Nestor dicit Agamemnonem Il. ι', 69. — Am. Q.: καρτεροὶ αἰεί. ἐγκρατεῖς, τὸ κράτος ἔχοντες. καὶ (malim ὡς) Ἀρχίλοχος, ὁ Ἀσίης κρατερὸς μηλοτρόφου. recte E: καρτερὸς, Schol. Eurip. Med. 703. (708.) in codd. Flor.: ὁ δ' Ἀσίη. scribamus: ὁ δ' Ἀσίης καρτερὸς μηλ. senarius ἀκέφαλος. perperam Scholiastae illi in vulgatis edd.: ἡ δ' Ἀσίη τε καρτ. μηλ., nec bene Buttmann. ὁ δ' Ἀσίης τε κ. μ, cum nec ipse reputaret, corripi primam syllabam verbi Ἀσίης. Aeschylus Pers. 55.: τὸ μαχαιροφόρον τ' ἔθνος ἐκ πάσης Ἀσίας ἕπεται Δειναῖς βασιλέως ὑπὸ πομπαῖς. Sch.: καρτ. αἰεί. δεσπόζοντες, ἐγκρατεῖς. ἐλλείπει δὲ τὸ ἔσεσθε.

536—538. ρ', 163—165, τ', 309—311. συναντόμενος (Il. η', 22 etc.), occurrens tibi, teque splendide a me donatum videns. — μακαρίζοι, *beatum praedicaret.*

540. Harl.: τάπερ ἄλλα. οὕτως Aristarchus. ergo alii aliud hic legerunt, quod quidnam fuerit, investigandum. haud male quidem haberet τά τε ἄλλα (ε', 29, ρ', 273), vel τά τ' ἐς ἄλλα (Viger. p. 75. et 722.), h. e. *et aliis in rebus*, respondentibus sibi τὲ et καὶ particulis, concinnitate quadam Homerica et graeca; poterantque illa facile depravari propter similitudinem π et τ, itemque ρ et σ, litterarum in multis codicibus. nec inepte, cui placeret τά τ' ἐς ἄλλα, uteretur scriptura libri A. 1. πάτερ, quod fuisse videatur τάτερ, τάτες, τά τ' ἐς. sed haec incerta sunt, possuntque sane ferri vulgata. similiter ψ', 209.: μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα Ἀνθρώπων πέπνυσο, θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν.

545. Sch.: ἐνθάδε. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν. v. 503.

546. Cl.: „τόνδε δ' ἐγώ. Al.: τὸν δ' ἔτ' ἐγώ.“ bene W: τόνδε τ' ἐγώ. τὲ — δὲ —, ut Il. ε', 359. — κομιῶ, *curabo.* α', 356 etc.

547—549. ι', 177—179 etc.

νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
τὸν δ' ὦκα προβιβῶντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
ἐσθλὸς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

550, 551. *α'*, 96, 99 etc. — Am. Q. et B.: *ἀνώσαντες. ἀνωθήσαντες τὴν ναῦν.* Sch.: *εἰς τὸ ἄνω τὸν πλοῦν ποιήσαντες.* — *ἤπια εἰδὼς*, *bene cupiens.* similiter *γ'*, 277.: *φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.* v. ibi ann.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Π.

Υ Π Ο Θ Ε Σ Ι Σ

ΤΗΣ Π ΟΜΗΡΟΥ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ.

Τηλέμαχος πρὸς Εὔμαιον ἀφικόμενος τὸν μὲν ἀποπέμπει ἀγγέλλοντα (†) τῇ μητρὶ Πηνελοπείῃ, αὐτὸς δὲ γνωρίσας τὸν πατέρα Ἀθηνᾶς προαιρέσει σὺν ἐκείνῳ τὴν κατὰ τῶν μνηστήρων ἐπιβουλὴν σκέπτεται. καὶ νῆες κατάγονται εἰς Ἰθάκην, ἥ τε τοῦ Τηλεμάχου, καὶ τῶν ἐπιβουλευσάντων. καὶ τοὺς μνηστῆρας πάλιν ἐπιχειρεῖν τῷ Τηλεμάχῳ διανοουμένους ἐκώλυσεν Ἀμφίνομος. καὶ Εὔμαιος ἀπαγγείλας τῇ Πηνελόπῃ τὰ περὶ Τηλεμάχου εἰς τὸν ἀγρὸν ἐπανέρχεται. Am. Q.

(†) malim *ἀγγελοῦντα.*

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Π.

ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΟΣ ΟΔΥΣΣΕΩΣ.

Telemachi adventus ad Eumaeum, a quo laetissime excipitur.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ, Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς,
ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι·
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν,
αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.“

Annotationes. Vers. 2—10. ἐντύνοντ' ἄριστον. sic E et Alterus, ut scribendum esse ostendit Cl. ann. ad Il. ω', 124. vulgo: ἐντύνοντο ἄριστον, veteri errore, quem recoluisse miror viros doctissimos. — Am. Q.: ἔκπεμψαν. συλληπτικῶς· μόνος γὰρ ἐκπέμπει Εὔμαιος. ἅμ' ἀγρομ. σύεσσι. ξ', 25. — περίσσαινον, *circum adulabantur.* 10, κ', 215. E: — οὐκ ἔχει καιριωτέραν ἐπὶ κυνῶν λέξιν εἰπεῖν τοῦ σαίνειν καὶ τοῦ ὑλάειν, ἐξ οὗ παράγωγον τὸ ὑλάσσειν κ. τὸ ὑλακτεῖν. ὧν ἀγριώτερον (perperam liber: ἀγριώτατον, solita confusione harum formarum: v. β', 350.) μὲν ἡ ὑλακὴ, ἐξ οὗ κύνες ὑλακόμωροι (ξ', 29), πρᾶυ δὲ τὸ σαίνειν, παραχθὲν ἐκ τοῦ τὸ οὐραῖον τηνικαῦτα σείεσθαι, ἀπὸ γὰρ τοῦ σέω, σῶ, ἐξ οὗ τὸ σείω. ἐξ αὐτοῦ καὶ (imo δὲ, quae particulae permisceri solent.) τὸ σαίνω, κυριολεκτούμενον μὲν ἐπὶ κυνῶν, ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέρων ζώων, μεταφερόμενον δὲ τροπικῶς καὶ εἰς τοὺς ὑπούλους κ. κολακικοὺς, ἔτι δὲ καὶ εἰς τοὺς λαιθάργως δάκνοντας. — ὕλαον προσιόντα, h. e. καθυλάκτουν, quemadmodum et Latini dicunt *latrare aliquem.* — περὶ — ἦλθε, *circumvenit,* circumsonuit. tmesis. cf. τ', 444, ρ', 261. — ἦ μάλα — ἄλλος. ordo: ἦ τις μάλα ἑταῖρος ἐλεύσεταί τοι, ἢ καὶ ἄλλος γνώριμος, h. e. ἢ καὶ ἄλλος τις, γνώριμος ὤν. E: — διορίζει τοῦ ἑταίρου τὸν γνώριμον. κ. ἴσως μὲν τιμιώτερον ὁ ἑταῖρος τοῦ ἁπλῶς γνωρίμου· ἴσως δὲ καθολικώτερόν τι ὁ γνώριμος, περιέχων τόν τε ἑταῖρον, κ. τοὺς ἄλλους ὁπωσοῦν συνήθεις. — ὑπὸ — ἀκούω. tmesis.

„Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης,
ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο,
κιρνὰς αἴθοπα οἶνον· ὁ δ' ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε, καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
χεῖράς τ' ἀμφοτέρας, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει,
ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
μοῦνον, τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ,
ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
πάντα κύσεν περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα,
καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
„Ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος; οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε·
ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ
τέρψομαι εἰσορόων, νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι, οὐδὲ νομῆας,
ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ,
ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον."
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ἔσσεται οὕτως, ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,

11—22. οὔπω — προθύροισι. similiter Il. κ', 540.: οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί. cf. inferius 351. — ταφὼν, *attonitus*. v. Il. ι', 193. — ἐκ — ἐπονεῖτο. cf. ξ', 34. — αἴθοπα οἶνον. β', 57. — Am. Q.: κύσσε — κεφαλήν. φιλοστόργως ὁ Εὔμαιος, ἐπείτοι καὶ οἱ κύνες σαίνουσι πρὸς αὐτὸν, ὡς ἂν συνήθως ὁρῶντες. οἵ τε μνηστῆρες πλεύσαντα αὐτὸν οἴονται περὶ τοὺς ἀγροὺς εἶναι (δ', 638—640), ὡς πολλάκις τοῦτο ποιοῦντα. similiter E. at raro illum agros adire dicit Eumaeus 27. nempe optat senex amantissimus, ut id saepius fiat, nec adspiciendo hero minore satiari potest. E: ὁ δ' ἀντίος — ἀμφοτέρας. ὃ συγκεφαλαιωσάμενος μετ' ὀλίγα ἐρεῖ, πάντα κύσε περιφύς. οὐχ ὡς δοῦλος δὲ ταῦτα ποιεῖ, δούλων γὰρ οὐκ ἦν ἄμφω φάεα φιλεῖν (v. tamen ρ', 35.), οἷα δέ τις καθ' αἷμα οἰκεῖος, ὡς καὶ ἡ ἐφεξῆς δηλώσει παραβολὴ, ὁμοιότητα πατρικήν τινα πρὸς Τηλέμαχον παραδεικνῦσα ἐν αὐτῇ. — φίλα φρονέων, *amans*. Il. δ', 219. — ἐξ ἀπίης γαίης, *e longinqua terra*. η', 25 etc. — τηλύγετος. δ', 11. — ἄλγεα π. μογ. β', 343, τ', 483. — Am. B.: πάντα κ. περιφύς (τ', 416, ω', 235, 319.). ἀντὶ τοῦ ὅλον αὐτὸν περιλαβὼν ἔκυσε. — ὀλοφυρ. β', 362 etc.

23, 24. ρ', 41, 42. ἦλθες — φάος; ita Voss.: *kommst du, Telemachos, kommst du, mein süsses leben?* et inferius 461.: *kommst du doch, Eumäos?* affirmate hic noster dixisset, opinor, ἦλθες ἄρα. sic tamen libri, velut Cl.: — φάος· Bergler. et W: — φάος. B: — φάος! Ald. 3. omni interpunctione caret. E: ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἦλθες — φάος οὕτω πεφίληται τοῖς πολλοῖς, ὥστε καὶ παροιμιακῶς ἐπιφωνεῖσθαι φίλοις, ἐξ ἀποδημίας ἥκουσιν. — Am. B.: ἐπεί. ἀφ' οὗ.

26—35. νέον, νεωστί. α', 175 etc. — Am. Q. et B.: ἀλλ' ἐπιδημεύεις. ἐν τῷ δήμῳ τῆς πόλεως μένεις, ἐν πόλει διατελεῖς, διάγεις. Hesych. emend.: ἐπιδημεύεις. ἐν τῷ δήμῳ ἀναστρέφει. — εὔαδε, *placuit*. Il. ξ', 340. — ἀΐδηλον. θ', 309 etc. loca omnia, quae Buttmannus Lexil. 60. protulit, percensenti mihi verisimile videtur, ἀΐδηλα dici proprie *non adspicienda*, execrabilia. aptissime igitur Eumaeus: ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον, *adspicere non adspiciendum coetum*. — ἔσσεται οὕτως, *sic erit*, ut tu me laetus adspicias, sicut ego vicissim veni te visurus etc. mendose Am. Q.: οὕτως ἔχουσι. fort.: οὕτως ἔχοις σὺ, *sic tu habeas* id, quod optas. — Sch.: ἄττα (Il. ι', 607 etc.). ἐπίφθεγμα τιμητικὸν νεωτέρου πρὸς παλαιότερον. εἴρηται παρὰ τὸ ἄππα (?)

ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, καὶ μῦθον ἀκούσω,
εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἠέ τις ἤδη
ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν, Ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ
χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα."
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
„καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
φθίνουσιν νύκτες τε, καὶ ἤματα, δακρυχεούσῃ."

introeunti in domum filio Ulysses non agnitus loco cedit, vetante illo.

Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
αὐτὰρ ὅγ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι πατὴρ ὑπόειξεν Ὀδυσσεύς·
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε, φώνησέν τε·
Ἧσο, ξεῖν'! ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνήρ, ὃς καταθήσει.

postquam consederunt, instaurantur epulae.

Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δὲ συβώτης
χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν·
* ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,

κατὰ Μακεδόνας, τροπῇ γινομένῃ τοῦ π εἰς τ, ἄττα. cf. Schn. h. v. — Am. B.: χήτει (Il. ζ', 463) ἐνευναίων (ξ', 51). τῇ χηρείᾳ κ. σπάνει τῶν εὐνασθησομένων. ἐπὶ εὐθείας τὸ χῆτος. καὶ (scrib. ὡς) τοῖς ἀμελουμένοις τόποις προσφύεται ἀράχνια. Sch.: ἐνευναίων. τῶν εὐνησομένων, ὅ ἐστι κοιμησομένων. ἢ τῶν περιβολαίων. h. e. *stragularum*, quo sensu δέρμα ἐνεύναιον dixit ξ', 51. Voss.: *ob mir die mutter noch weilt in den wohnungen, oder bereits sie Heim ein anderer führt', und das ehebett des Odysseus Oed' an* lagergewand' *u. entstellt von spinnengeweb' ist.* E: — εἰώθασι γὰρ οἱ ἀράχναι ἱστουργεῖν ἐν τόποις ἀμελουμένοις. διὸ καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ (O. et D. 476.), ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια. — οὕτω δὲ καί τις ἕτερος ποιητὴς μισοπόλεμος, ἐθέλων εἰρήνην εὔξασθαι, ἀράχνας ἐπεύχεται νήματα ὑφάναι τοῖς ὅπλοις (Comici, opinor, senarius: καὶ τὰς ἀράχνας νήματ' ὑφάναι τοῖς ὅπλοις.) etc. ridicule Catullus carm. 13.: *nam tui Catulli Plenus sacculus est aranearum.*

37—39. λ', 180—182.

40. ο', 282.

41—43. ὑπέρβη λ. ο. θ', 80. cf. ρ', 30, ψ', 88 etc. — ἑτέρωθεν, *ab altera parte.* η', 130 etc. — ἐρήτυε, *retinuit.* ι', 492 etc.

44. sic Alterus, procul dubio ex suis codd.; quam scripturam Cl. quoque commemoravit. ipse tamen vulgatam κακόφωνον hanc ἧσ', ὦ ξεῖν', servavit. — δήομεν, *inveniemus.* δ', 544 etc.

45—47. καταθήσει, *ponet*, collocabit. 285 etc. — αὖτις ἰὼν, *reversus* ad sedem suam. — ῥῶπας. κ', 66, ξ', 49. — κῶας. γ', 38 etc.

48. malim probioribus numeris: ἔνθ' ἐκαθέζετ' ἔπειτα, eandemque medicinam fecerim similibus locis, τ', 59 et 102. v. ann. ad Il. υ', 4 etc.

49—51. κρειῶν πίνακας, *lances carnium.* α', 141. E: πίνακας μὲν τὰ κάνεα λέγει κατὰ λόγον πολυωνυμίας, ὧν καὶ εὐθὺς μέμνηται ἐν τῷ σῖτον — κανέοισι· προτέραν δὲ (intell. ἡμέραν) τὴν χθὲς, ἣν καὶ προτεραίαν φαμέν. — σῖτον — κανέοισιν. α', 147. „Virg. 1, 701.: *Cereremque canistris Expediunt.*" Cl. ἐσσυμένως, *cito.* ι', 73 etc.

ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἶξεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν·

quaerenti Telemacho de hospite Ulyssem supplicem tradit Eumaeus.

„Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.“
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
πλαζόμενος· ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τάγε δαίμων.
νῦν αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμὸν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω.
ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις· ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι.“

negat Telemachus se illum excipere posse domi; sed vestiri jubet, donaque et commeatum promittit, victum quoque missurus, si retinendus esse videatur.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„Εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες!
πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν,
ἦ ἤδη ἅμ' ἕπηται Ἀχαιῶν, ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
ἕσσω μὲν χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλὰ,

52, 3. ξ', 78, 9.

54, 5. α', 148, 150 etc.

57—59. 222—24, α', 171—173, ξ', 188—190.

61. γ', 254.

62. ξ', 199.

63—67. *δινηθῆναι*, *circumactum esse.* Il. ρ', 680, Odyss. β', 151 etc. — Am. Q. et Sch.: *ἐπέκλωσεν τ. δαίμων.* (α', 17, γ', 208, ε', 421 etc.) *εἱμαρμένον γενέσθαι ἐποίησεν.* — *ἐγγυαλίξω*, ***tradam***, commendabo. ϑ', 319 etc. — *ἔρξον, ὅπως ἐθέλεις.* formula dicendi, cum rem aliquam alteri totam permittimus. cf. ν', 145.

69. ψ', 183. cf. ϑ', 272, Il. δ', 513 etc.

71, 2. φ', 132, 3. cf. Il. ω', 368, 9.

73—77. *δίχα — μερμηρίζει.* τ', 524.: *ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα κ. ἔνθα.* cf. γ', 150, β', 93 etc. cf. ipsius Penelopae orationem τ', 524—529. — *δήμοιό τε φῆμιν.* ξ', 239, ο', 467. — E: *πλεῖστα. ἕδνα δηλαδή.*

79. vulgo: *ἕσσω μιν*, fortasse ex ρ', 550. notavit ex Harl. codice Porsonus, videri aliquos legisse *ἕσσωμεν*, quod *ἕσσω μὲν* intelligendum esse nemo dubitaverit, rite particulis *μὲν* et *δὲ* sibi respondentibus. saepe hoc errarunt librarii, velut ξ'. 174, Il. α', 427, β', 703 etc. etiam φ', 339 malim *ἕσσω μέν.*

δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες, καὶ ποσσὶ πέδιλα·
πέμψω δ', ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον, ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω, καὶ σῖτον ἅπαντα,
ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ, καὶ ἑταίρους.
κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
ἔρχεσθαι, λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι."

execratus Ulysses procorum superbiam quaerit ex Telemacho, cur eos non ulciscatur.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
* *„ὦ φίλ', ἐπεί θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστὶν,*
ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,
οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
ἐν μεγάροις, ἀέκητι σέθεν, τοιούτου ἐόντος.
εἰπέ μοι, ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέγε λαοὶ
ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ·
ἤ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσίπερ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.

80—89. *ξίφος ἄμφηκες* φ', 341, Il. φ', 119, κ', 256. — *πέμψω — κελεύει.* ξ', 517 etc. — *ἐρύξας.* η', 315 etc. — *ἔδμεναι.* ι', 476 etc. — *ὡς — ἑταίρους.* ο', 308. — *σῖτον ἅπαντα*, *omnem victum*, quem *σῖτον* vocat a potiore parte frumenti seu farinae. sic item τ', 61.: *αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ᾕρεον*, et similiter κ', 235. *σῖτος* est potio, e caseo, farina, melle et vino constans. alias divise frumentum et vinum dicit pro victu, vel frumentum et carnes, intellecto vino: v. 110, χ', 21, Il. ι', 705 etc. bene igitur Ap. emend.: *σίτου. τροφῆς· σίτου καὶ οἴνου κεκορημένοι* (ξ', 456). *ὅθεν σιτία.* male genus masculinum hujus vocabuli miratus E: *σῖτος μὲν γὰρ ὁ ἀκατέργαστος*, inquit, *ἐπὶ δὲ βρώματος οὐδετέρως τὸ σῖτον λέγεται.* nusquam poëta neque hoc dixit, nec *σιτία.* — *ὕβριν ἀτάσθαλον.* ω', 351. cf. γ', 207 etc. — *κερτομέωσιν.* β', 323 etc. — *ἄχος αἰνόν.* σ', 274, Il. δ', 169 etc. — Am. Q.: *πρῆξαι δ' ἀργ. δύσκολόν ἐστι μάχεσθαι μετὰ πλεόνων καὶ αὐτὸν τὸν ἰσχυρόν.* sic ille; cetera recte, sed perperam accepit verba *μετὰ πλεόνεσσιν*, h. e. *ἐν πλ.*, *inter plures*, adversus plures. solus enim adhuc et infirmus propter aetatem erat Telemachus, proci autem et plures erant numero, et fortiores.

91. *θήν μοι.* A. 2.: *θηύς μοι*, fortasse pro *θεσμῷ.* certe ε, η et ευ confusa reperias in libris. fuerit tum hic istorum sensus: *quoniam* ex more, ubi alter dixit, alteri *etiam respondere licet.*

92—94. *καταδάπτετ'*, *καταδάπτεται*, *discinditur*, cruciatur. Il. λ', 481 de leone, qui dejectum cervum dilacerat: *αὐτὰρ ὁ δάπτει* etc. E: *ὅρα δὲ τὸ καταδάπτεται, πρωτότυπον ὂν τοῦ δαρδάπτειν* (ξ', 92 etc.), *ὡς καὶ τὸ μαίρειν τοῦ μαρμαίρειν. ἐκ δὲ τοῦ δάπτειν καὶ ἡ δαπάνη, κ. δαπταὶ παρὰ Λυκόφρονι αἱ δακνηραὶ μυῖαι. γίνεται δὲ τὸ δάπτειν ἐκ τοῦ δῶ δάπτω, ὡς ῥῶ ῥάπτω, βῶ βάπτω, κ. τὰ ὅμοια.* cf. Schn. v. *δάπτω.* — *μηχανάασθαι*, *moliri.* 134, Il. θ', 177 etc. — *ἀέκητι σέθεν.* v. α', 79 etc. — *τοιούτου*, *talis*, adulti, vel nobilis, insignis, ut δ', 650.

95, 6. γ', 214, 5.

97—101. Am. Q.: *ἤ τι κασιγν.* (*ἢ*) *τοῖς σοῖς ἀδελφοῖς μαχομένοις* (fort. *τοῖς σοι μαχ. ἀδ.* E: *ἐπιμέμφῃ αὐτοῖς, ὡς μὴ ἐπικουροῦσί σοι.*) *ἐπιμέμφεαι*, *ἤτοι αἰτιᾷ* (perperam liber: *αἰτιᾷς*), *κ. διὰ τούτου τις* (quivis) *τῶν ὑβριστῶν μνηστήρων μέγα θάρσος κατὰ σοῦ κ. τῶν σῶν ἔχει, καταναλίσκων τὴν περιουσίαν σου.* — *πέποιθε*, *confidere solet.* — *καὶ — ὄρηται.* υ', 267.: *ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.*

αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτός·
[ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·]
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο, μοῦνον ἐόντα,
βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
τεθνάμεν ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
ξείνους τε στυφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
μὰψ αὔτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.“

Telemachi responsum.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσίπερ ἀνὴρ
μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ·

ἐπὶ θυμῷ. sic Aristarchus, teste Harl. codd. fere ἐνὶ θ., commutatis inter se, opinor, ν et π litteris, ut alias quoque factum scimus. Am. Q. emend.: ἐνὶ θυμῷ. ὁ λόγος· εἴπερ ἤμην ἐπὶ τούτῳ τῷ θυμῷ (hoc animo), ᾧ νῦν ἔχω, καὶ νεότητα κεκτημένος, ὑπῆρχον δὲ υἱὸς Ὀδυσσέως, ἢ καὶ αὐτὸς Ὀδυσσεὺς, παρεκινδύνευσα ἂν ἀνελεῖν τοὺς μνηστῆρας. ὃ μὴ νοήσαντές τινες προσέθηκαν τὸ ἔλθη (sic, ut τ', 84, ubi haec sublecta esse suspicatur Cl.) ἀλητεύων. ἔστι δὲ περιττὸν, καὶ διαλύον τὸ πᾶν νόημα. — Harl.: ἔλθοι ἀλητ. νοθεύεται, ὡς περιττός. segregavit W.

102. Il. ε', 214. Cl.: „non κάρη τάμοι ἀπ' ἐμεῖο, sed κάρη ἐμ. ἀποτάμοι.“ ἀλλ. φώς, *peregrinus*, hostis. v. ann. ad Il. l. c.

104. Harl.: ἐλθὼν — Ὀδυσῆος. ἀθετεῖ Ζηνόδοτος. temere quidem.

105—111. πληθυῖ. λ', 513 etc. — βουλοίμην. supplendum μᾶλλον, ellipsi notissima, nec abroganda, quidquid dicunt quidam docti. — Am. B. et Sch.: στυφελιζομένους (σ', 415, Il. α', 581). ὑβριζομένους, ἢ προπηλακιζομένους. ῥυστάζοντας (υ', 319, ubi versus 107—109 iterum leguntur, Il. ω', 755, σ', 223). ἕλκοντας, βιαζομένους. ἀεικελίως. θ', 231. cf. δ', 244 etc. — διαφυσσόμενον, *exhaustum*. αὐξητικὸν est διὰ, ut ξ', 39, ubi v. ann. semel διαφύσσειν, saepius usurpavit simplex ἀφύσσειν: v. β', 349, Il. α', 171 etc. — μὰψ αὔτως, *sic temere*. Il. υ', 348. — ἀτέλεστον, ἀτελέστως. β', 273 etc. — ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ. hoc idem atque ἀτέλεστον esse ait E. Am. Q.: ἀνην. ἀκωλύτως ἄνυσιν κ. πέρας μὴ ἐπιδεχομένῳ. οὐ γὰρ ἤνυον οἱ μνηστῆρες τὸ γυναῖκα λαβεῖν τὴν τοῦ Ὀδυσσέως (non faciebant finem ducendi Penelopen).

114—121. ἀπεχθόμενος, *odio habens*. κ', 75 etc. — E: ὅτι λυπηρόν ἐστι τῷ Τηλεμάχῳ μὴ πολύχουν αὐτῷ εἶναι τὸ γένος, ἀλλὰ κατὰ μοναδικὴν σειρὰν καταβαίνειν τὴν διαδοχὴν, στενοχωρουμένην εἰς τηλυγέτους (filios unicos dicit.) φησὶ γὰρ, ὧδε — οὐδ' ἀπόνητο, τουτέστιν οὐδὲν ἐξ ἐμοῦ ὠφελήθη, ὡς εἰκὸς ὠφελεῖσθαι πατέρας ὑπὸ τέκνων. διὸ (τῷ), τουτέστι διὰ τὴν τοιαύτην μόνωσιν, δυσμενέες — ἐν οἴκῳ, λέγων τοῦτο περὶ μνηστή-

ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσι,
τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
οἶκον ἐμόν, τάχα δή με διαῤῥαίσουσι καὶ αὐτόν.

Eumaeum Penelopae adventum suum nuntiare jubet, et ancillam Laërtae tristissimo.

ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον! ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
εἴφ', ὅτι οἱ σῶς εἰμὶ, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα·
αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω. σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μήτις Ἀχαιῶν
πευθέσθω, πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.“
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἢ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
δυσμόρῳ; ὃς τείως μὲν, Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων,

ρων τῶν ἐκ Δουλιχίου, κ. Σάμης, κ. Ζακύνθου, κ. Ἰθάκης —. ὅρα δὲ ὅτι τρεῖς στίχοι ἐφεξῆς ἔχουσι κείμενον ἐξ ἀρχῆς τὸ μοῦνον, κατὰ σχῆμα ἐπαναφορᾶς, οἷς σύστοιχον καὶ τὸ ἐμούνωσε. D. Montbel. ad 117.: „*Le grand Jupiter n'a jamais fait naître qu'un fils dans notre famille.* Il est impossible de rendre sans périphrase le verbe *μούνωσε.* — Clarke a dit: „„nostrum genus solitarium fecit Jupiter,“ “ ce qui est un contre-sens; et Barnès: „„nostram progeniem solam et *quasi singularem* fecit Jupiter,“ “ ce qui ne vaut pas mieux. Pope a été plus fidèle au sens:

. . . . Heav'n's dread king
Gives from our stock an only branch to spring.

„„Le terrible roi du ciel veut que de notre tronc il ne pousse jamais qu'une seule branche.“ “ La métaphore n'est pas d'Homère, mais la pensée est la même.“ ne Vossius quidem usus est verbo, quod praebebat lingua patria, hac ex parte felicior, *vereinzeln.* ita enim haec vertit vir clarissimus: *denn durch einzele pflanzte Kronion unser geschlecht fort,* cum posset sic: *denn so hat ja unser Geschlecht der Kronide vereinzelt.* idem bene: *einzeln erzeugte der held Arkeisios erst den Laertes; Einzeln Odysseus drauf sein vater auch* etc.

122—129. *α',* 245—251, 267.

130—132. *ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον,* ut *Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔπειτα* etc., ubi v. ann. Am. Q.: *σὺ — θᾶσσον. ἀναγκαία ἡ Εὐμαίου πρὸς τὴν πόλιν ἀποστολή· τοῖς γὰρ ἑταίροις εἰρήκει* (*ο',* 503), *αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπελεύσομαι* (sic), *ἠδὲ βοτῆρας, Ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι.* — *ἐχέφρονι.* superscriptum in A. 1: *περίφρονι.* v. *δ',* 111 etc. — *νέεσθαι, redi. α',* 17 etc.

136—145. E: *ἰστέον, ὅτι ἀορίστως εἰπόντος τοῦ Τηλεμάχου, ὡς πολλοὶ αὐτῷ κακὰ μηχανῶνται, καὶ μή τις πευθέσθω, καὶ ὡς οἷον εἰπεῖν μυσθηριασθέντος, λέγει Εὔμαιος, γινώσκω* (sic) — *κελεύεις, τρὶς φράσας τὴν αὐτὴν ἔννοιαν.* (quo gravius et familiariter hoc affirmet, usurpatis synonymis, ut *δ',* 685, *λ',* 80 etc.) *νοεῖ δὲ πάντως ὁ Εὔμαιος πολλοὺς τούς τε μνηστῆρας, κ. τῶν πολιτῶν οὐκ ὀλίγους, κ. τῶν δουλίδων πολλὰς* (imo et servos, inprimis Melanthium), *ἅπερ οὐκ ἐχρῆν ἄρτι πρὸς ἔπος φράζειν Τηλέμαχον.* curiose Am. Q.: *γιγνώσκω, φρονέω. ὅτι ἐπιβουλεύῃ, γιγνώσκω· καὶ φρονῶ, ἅτινά μοι κελεύεις.* ceterum haec formula dicendi recurrit *ρ',* 193 et 281. — *Ὀδυσσῆος.* genit. causalis. — *ἀχεύων. β',* 23 etc. — E: *ἐποπτεύεσκε*

ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ
πῖνε, καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
αὐτὰρ νῦν, ἐξ οὗ σύγε ᾤχεο νηῒ Πύλονδε,
οὔπω μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε, γόῳ τε,
ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφι χρώς."
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
ἀλλὰ σύγ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς
πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν
ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι."

profecto Eumaeo statim Minerva personata Ulyssi apparet, eumque reformat.

Ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν. οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην
λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός,
ἀλλ' ἥγε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
καλῇ τε, μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα·
οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν

inspicere solebat. E: τὸ ἐποπτεύειν, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν (h. e. ἐπιδεῖν ἔργα), νῦν μὲν ἐπὶ ἔργων τηρήσεως τέθειται, ὕστερον δὲ παρ' Ἀθηναίοις ἱερὰ λέξις ἐστὶν, ὡς δηλοῖ καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ (Ran. 698.) τὸ μάλ' (μὴ, ἀλλ') ἐποπτεύειν δοκῶ. — πῖνε, καὶ ἦσθε. ε', 94 etc. — ὅτε ἀνώγοι. ο', 394, φ', 194, Il. ζ', 444 etc. — Am. B.: αὔτως. (sic libri; sed v. ann. ad Il. α', 133.) ἀντὶ τοῦ ὡσαύτως. commemoratur in A. 1. et 2. et Harl. varians scriptura ἔμπης, ἀντὶ τοῦ ὁμοίως, inquit Schol. A. 1. v. β', 199. — E: φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφιν (sic libri usque ad Wolfii, quem sequor.) χρώς. τουτέστι, μόνον τὸ ἐπιφαινόμενον τοῦ χρωτὸς ἐμπεριλείπεται μετὰ τῶν ὀστῶν διὰ τὸ καὶ λυπεῖσθαι, κ. ἀσιτεῖν.

147—153. Am. Q. et B.: ἄλγιον. ἄλγιον (fort. ἀλγεινόν: v. ann. ad δ', 292.) μὲν τὸ μὴ εἰπεῖν. — ἔμπης, ὅμως, *tamen.* v. ann. ad β', 199. — ἐάσομεν, ἐάσωμεν. — ἀχνύμενοι A. 1. et 2., Ald. 3., E, W, B; ἀχνύμενον A. 3., Steph., Bergler., Cl., commemoratque scripturam eam E, deteriorem quidem altera. — Am. B.: αὐτάγρετα. αὐθαίρετα, αὐτεξούσια καὶ παραυτὰ ἀγρευόμενα, ἀντὶ τοῦ, (εἰ,) ὅσα ἐθέλομεν, παραυτὰ καὶ ἐγίνετο. Sch.: αὐθαίρετα, αὐτόληπτα (hoc solum habet Ap. h. v.), χωρὶς καμάτου. — νόστιμον ἦμαρ, νόστον. cf. 280. E: εἰ γὰρ — ἦμαρ, τουτέστιν, εἴπερ αὐθαίρετα, ἢ μᾶλλον αὐτόθεν ἀγειρόμενα ἢ ἀγρευόμενα, κ. παραυτὰ γινόμενα, ἦν τοῖς ἀνθρώποις πάντα τὰ πράγματα, πρῶτον ἂν τὸν τοῦ Ὀδυσσέως εἰλόμεθα νόστον· ἀλλὰ μὴν οὐκ αὐτάγρετα πάντα βροτοῖς. λείπει γὰρ ἐνταῦθα τῷ τοιούτῳ ὑποθετικῷ σχήματι ἡ λεγομένη πρόσληψις, ὑπομενετέον ἄρα. — μετ' ἐκεῖνον, *post,* i. e. *ad, illum.* Matth. §. 587. — ἀμφίπολον ταμίην. Il. ω', 302. non tam honoris quam fidei et taciturnitatis causa nuntiam Laërtae mitti jubet promam, non ancillam.

157, 8. ν', 288, 9.

159, 160. Am. B, Sch., E: στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον. ἀντικρὺ τῆς θύρας. Ap. emend.: ἀντίθυρον· στῆ δὲ παρ' (sic, fortasse vere) ἀντ. κλ. Ὀ. φ. παρὰ τὴν ἀντίαν θύραν. — κλισίης, σταθμοῦ. cf. 178 etc. — „Ὀδυσῆϊ — ἴδεν. sic Il. α', 197.: στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείω-

(οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς),
ἀλλ' Ὀδυσεύς τε, κύνες τε, ἴδον, καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς,
ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς. τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
„Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ
δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι, μεμαυῖα μάχεσθαι.“
Ἠ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς, ἠδὲ χιτῶνα,
θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι· δέμας δ' ὤφελλε, καὶ ἥβην·
ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δ' ἐτάνυσθεν·
κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.
ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

να, Οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.“ Cl.

161—165. οὐ — ἐναργεῖς. cf. η', 201, Il. υ', 131. — Am. Q. et B., et Sch.: κνυζηθμῷ. ἤτοι ποππυσμῷ, ἢ μετὰ κλαυθμοῦ· ποιῷ ἤχῳ τῶν κυνῶν. Ap. h. v.: ἰδίωμα ἤχου. Voss.: *und sie belleten gar nicht, Nein* mit gewinsel *entflohn sie zur andern seite des hofes.* δῆλον δὲ, inquit E, ὡς ἐκ τοῦ κνυζῶ κνυζήσω ὁ κνυζηθμὸς, ὡς ὀρχήσω ὀρχηθμός· καὶ ὡς ἄλλο ῥῆμα τοῦτο παρὰ τὸ κνυζώσω δέ οἱ (τοι) ὄσσε (ν', 401.). ὥστε τὸ κνυζῶ πολλαῖς μεμέρισται συζυγίαις· τριχῶς γὰρ φέρεται, κνυζῶ κνυζεῖς, κνυζῶ κνυζᾷς, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου, κ. κνυζῶ κνυζοῖς. — ἰστέον δὲ ὅτι πρὸς τέρας ἐλαλήθη τὸ μὴ ὑλάειν τοὺς κύνας· ἐχρῆν γὰρ Ἀθηνᾶς ἐπιφανείσης τερατολογηθῆναι καὶ τοιοῦτόν τι, ὡς ἄρα πτυηθέντες αὐτὴν οἱ κύνες ἔφυγον. — φόβηθεν. Il. ε', 498, μ', 470 etc. — τειχίον, τεῖχος. alioqui ineptum esset μέγα. cf. 343. Sch. ed. ant.: θριγκίον (sic). τὸ περίφραγμα.

168—170. φάεο (sic, male quidem). λέγε. cf. σ', 171. E: τὸ δὲ φάο δεύτερόν ἐστι κοινὸν πρόσωπον προστακτικὸν, γινόμενον ἐκ τοῦ φάσο ἐνδείᾳ τοῦ σ. — τὸ δὲ ἀραρόντε δύσχρηστον μὲν εἰς ῥητορείαν, νοῦν δὲ ὑποβάλλει χρηστὸν ἐν τῷ θάν. ἀρ., τουτέστι τεχνησάμενοι, τεκτήναντες. λέξις γάρ ἐστι τεκτονική. (?) — ἀρτύναντε id dixit ω', 153. — ἄστυ περικλυτόν. δ', 9, ω', 153.

172. cf. ν', 429, κ', 238 etc., de toto autem hoc loco ζ, 229—231.

173—179. φᾶρος — χιτῶνα. θ', 39, ν', 67 etc. Am. B.: ἐϋπλυνές. οὐχ ἕτερον. ἀλλ', ὅπερ εἶχεν, εὐπλυνὲς καὶ λαμπρὸν φαίνεσθαι ἐποίησεν. — ὤφελλε, *auxit*. ο', 21, Il. γ', 62 etc. — Am. Q.: ἂψ δὲ μελαγχροιής. ὀξυτόνως. τοῦτο δὲ κατὰ συγκοπὴν Ἀττικοὶ μέλαγχρι[illegible]ελαγχρής) φασιν, ὡς Εὔπολις. (v. Buttmann. h. l. et Schn. v. μελαγχρής. male habuerunt Scholiastas flavi crines Ulyssis, quos poëta dicit ν', 399. de hoc Am. Q. ζήτημα et λύσιν apposuit hisce verbis:) καὶ πῶς ἐν τῇ μεταμορφώσει φησὶ, ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας; φαμὲν οὖν, πρὸς τὸ πιθανὸν τῆς φαλακρώσεως. (h. e. ut calvus fuisse Ulysses videatur.) αἱ γὰρ ξανθαὶ τρίχες ἀραιαί εἰσι, κ. εὐχερῶς φαλακροῦνται. ὀλέσω οὖν τὰς τρίχας, ἔμφασιν παρέχουσα (imo παρεχούσας) ξανθότητος. (delebo igitur crines, qui speciem calvitii praebent.) καὶ οἱ φαλακροὶ γὰρ ἔχουσιν ἐλλείμματα, δεικνύντα τὴν προτέραν τρίχωσιν. v. ann. ad ν', l. c. — ἐτάνυσθεν, ἐτανύσθησαν, *distenti sunt*, h. e. pleniores redditi, cum macri essent. Il. π', 475. ἐτάν. A. 2. et 3., et E. vulgo: τάνυσθεν, debiliore quidem numero. — γενειάδες. sic iidem codd. et nonnulli Thomae Bentleji, W, B. Ald. 3. vero et vulgo edd.: ἐθειράδες. E: γενειάδες ἢ ἐθειράδες. est haec illius interpretatio, sed falsa, siquidem ἐθειρὰς sive ἔθειρα significat capillos,

ἤϊεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱὸς,
ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

re mira attonito Telemacho patrem se agnoscendum dat Ulysses.

„Ἀλλοῖός μοι, ξεῖνε, φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέθ' ὁμοῖος.
ἦ μάλα τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρὰ,
ἠδὲ χρύσεα δῶρα, τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων."
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„οὔτις τοι θεός εἰμι, τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν."
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδδὲ παρειῶν
δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.

dubitat Telemachus, an ita sit, seque a daemone delusum putat.

Τηλέμαχος δ', οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι,
ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
„Οὐ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, πατὴρ ἐμὸς, ἀλλά με δαίμων
θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
ᾧ αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον, ἠὲ γέροντα.
ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων, καὶ ἀεικέα ἕσσο·
νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι."

quod in illo Ulysses reprehendens varie se a Minerva transformari solere dicit.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
„Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον, οὔτ' ἀγάασθαι.
οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς,
ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλὰ δ' ἀληθεὶς,

non barbam, quae hic agitur. v. Schn. v. *ἐθειράς*. hiatus quidem ferri posset, ut *μιάνθησαν δὲ ἔθειραι π'*, 795. cf. Il. *χ'*, 315. — *θάμβησε.* *α'*, 323 etc. — *ταρβήσας.* Il. *ε'*, 286 etc.

181—185. *ἀλλοῖος*, *alius generis.* *τ'*, 265, Il. *δ'*, 258. — *φάνης νέον*, *apparuisti nuperrime*, h. e. nunc. — *ἵληθι*, *propitius sis.* *γ'*, 380. — E: *χρύσεα — τετυγμένα.* *τουτέστιν ἐσκευασμένα χρυσῷ.* est igitur hic ordo: *δῶρα τετ. χρύσεα.* minus bene Sch.: *δῶρα τετ. ἀναθήματα, ἀγάλματα.* — *φείδεο δ' ἡμέων*, *parce nobis*, ne occursus tuus mihi noceat. *χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς*, inquit ille, quisquis est, Il. *υ'*, 131. v. ibi ann.

187. hymn. in Venerem 109.

189. *ν'*, 310.

191 — 195. E: *πάρος — αἰεί.* *τουτέστι, πρὶν μέντοι κατεῖχεν αὐτό (τὸ δάκρυον).* — *νωλεμὲς*, *ἀδιαλείπτως.* *χ'*, 228, Il. *ι'*, 317, *δ'*, 428. — *οὐ γὰρ — εἶναι.* de loco hujus sententiae v. *α'*, 337 etc. — *θέλγει*, *fascinat*, delenit. 298, *α'*, 57, *ε'*, 47, *ξ'*, 387 etc.

203 — 212. *περιώσιον*, *περιττῶς.* Il. *δ'*, 359. — *ἀγάασθαι*, ut *ἀγάασθε* *ε'*, 119. cf. ibidem 129 etc. — Am.

ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
ἥτε με τοῖον ἔθηκεν, ὅπως ἐθέλει (δύναται γάρ),
ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἀνδρὶ νέῳ, καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν, ἠδὲ κακῶσαι."

amborum gaudia flebilia.

Ὣς ἄρα φωνήσας κατ' ἄρ' ἕζετο· Τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο·
κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἠΰτ' οἰωνοὶ,
φῆναι, ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσίτε τέκνα
ἀγρόται ἐξείλοντο, πάρος πετεηνὰ γενέσθαι·
ὣς ἄρα τοίγ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.

Q.: *Ἀθηναίης ἀγελείης* (Il. δ', 128, ε', 765.). τῆς ἀγούσης τὰς λείας, ἤτοι τὰς λαφυραγωγίας· ἡ γὰρ φρόνησις ταῦτα δρᾷν οἶδε. — *τοῖον, ὅπως*. proprie id dixisset τοῖον, οἷον. — *ἐναλίγκιον*. α', 371 etc. — *κυδῆναι*, *honore afficere*. Il. ε', 448 etc. — *κακῶσαι*, *deteriorem reddere*, damno afficere, perdere. δ', 754, υ', 99, Il. λ', 689, 690 etc.

214. *ἀμφιχυθείς*. θ', 278, Il. ξ', 253, ψ', 764.

215. cf. δ', 183, Il. ψ', 108, ω', 507.

216—218. *κλαῖον δὲ λιγέως*. κ', 201, φ', 56. — Am. Q. et B.: *ἀδινώτερον* (δ', 721 etc.) *ἤ τ' οἰωνοί*. ἀντὶ τοῦ πλέον τῶν οἰωνῶν. Ἀττικὴ ἡ φράσις. mirum, quid sit, quod Atticam dicit hanc locutionem, cum rarissima sit vox ἀδινὸς ap. Atticos, velut Soph. dixit Trach. 803.: ἦ που ἀδινῶν χλωρὰν Τέγγει δακρύων ἄχναν. ceterum ἤ τ' vel ἤτ' fere habent codd., sed Vindobonenses praeter 1.: ἠΰτ' οἱ οἰωνοί, quod ipsum inconsiderate posuit Alterus, cum scribendum esset ἠΰτ' οἰωνοί, ut ἠΰτε πτερὰ Il. τ', 386, ubi v. ann. Buttmannus *Lexil.* 2. p. 230.: „Dieses ἤτε oder ἤ τε ist ohne Beispiel in der Bedeutung von ἢ *quam*, wobei das τὲ nicht so begründet ist wie bei dem durch Unterscheidung verbindenden ἢ Il. τ', 148 παρασχέμεν —, ἤ τ' ἐχέμεν, „darreichen — oder (d. h. oder auch) behalten." — *φῆναι*. γ', 372. — *αἰγυπιοί*. χ', 302, Il. η', 59, π', 428. E: πάνυ δὲ πολὺς ὁ [λιγὺς] τῶν ἡρώων κλαυθμὸς, εἰ καὶ φήνης κ. αἰγυπιοῦ ἀδινώτερος ἦν. ὅσῳ δ' ἂν πλείων, τοσούτῳ καὶ εὐγενέστερος· τὸ γὰρ μινυρίζειν (δ', 719) οὐκ εὐγενές. ζώων δὲ ἰδιότητα ἱστόρησεν ἡ παραβολὴ, ὧν πολὺ τὸ φιλότεκνον. μάλιστα δὲ τοιοῦτον ἡ φήνη, γένος αὕτη (αὐτὴ) ἀετῶδες, ἣν λόγος ἐκτρέφειν καὶ τοὺς ἐκθέτους ἀετιδεῖς. (Aristot. H. A. 6, 6, 1.: ὁ δὲ ἀετὸς ᾠὰ μὲν τίκτει τρία, ἐκλέπει δὲ τὰ δύο, ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐν τοῖς λεγομένοις Μουσαίου ἔπεσιν, *ὃς τρία μὲν τίκτει, δύο δ' ἐκλέπει, ἓν δ' ἀλεγίζει*. ὡς μὲν οὖν τὰ πολλὰ οὕτω συμβαίνει· ἤδη δὲ καὶ τρεῖς νεοττοὶ ὠμμένοι εἰσίν. ἐκβάλλει δ' αὐξανομένων τὸν ἕτερον τῶν νεοττῶν, ἀχθόμενος τῇ ἐδωδῇ. — τὸν δ' ἐκβληθέντα δέχεται καὶ τρέφει ἡ φήνη. Plinius quoque H. N. 10, 4., ubi agit de aquilis: *ejectos ab his cognatum genus ossifragae excipiunt et educant cum suis*. quibuscum hodie parum convenit naturae studiosis, nisi forte alia sit avis φήνη quam, quae esse creditur, *falco ossifragus* Linn., germ. *der Seeadler*, de quo Wilmsen *Handb. der Naturgesch.* 1. p. 690.: „Er horstet auf den höchsten Baümen, besonders auf Eichen, macht ein ausserordentlich breites Nest, u. legt alle Jahr 2 grosse, abgerundete, schwere, schmutzigweisse u. rothgefleckte Eier, *bringt aber oft nur Ein Junges auf*.") τὸ δὲ *ἐξείλοντο* καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ὡς ἐξαίρετά τινα ἔλαβον. *πετεηνὰ* δὲ τὰ πτῆναι δυνάμενα, κ. ὡς εἰπεῖν ἐκπετήσιμα. „Virg. Georg. 4, 511.: *qualis populea moerens Philomela sub umbra Amissos queritur foetus, quos durus* arator Observans nido implumes detraxit" etc. Cl.

καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα·

sciscitato Telemacho Ulysses narrat, quomodo in Ithacam pervenerit; dein procorum numerum exquirit.

„Ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο, πάτερ φίλε, νηΐ σε ναῦται
ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωνται;
οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.“
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθείην καταλέξω.
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε καὶ ἄλλους
ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται,
καί μ' εὕδοντ' ἐν νηΐ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην· ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
χαλκόν τε, χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
ὄφρ' εἰδέω, ὅσσοι τε, καὶ οἵτινες, ἀνέρες εἰσὶ,
καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας
φράσσομαι, εἴ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἦ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.“

quem numerum recenset Telemachus, patremque alienam opem circumspicere jubet.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
* *χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι, καὶ ἐπίφρονα βουλήν·*
ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες. ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη,
ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
* *μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς, οὔτε δύ' οἶαι,*

220. φ', 226, Il. ψ', 154. cf. Odyss. ψ', 241.

222—224. 57—59.

227—231. v. ϑ', 31—33, ν', 134—136 etc.

232, 3. *ϑεῶν ἰότητι.* η', 214 etc. — *ὑποθημ. Ἀθήνης.* Il. ο', 412.

238—243. *φράσσομαι, δυνησόμεθα, διζησόμεθα* pro *φράσωμαι* etc. — *ἀντιφέρεσθαι.* Il. α', 589, φ', 482. — *ἐπίφρονα βουλήν*, h. e. *ἐπίφρονα αὐτὸν βουλὴν*, non *βουλ. ἐπ.*, ut γ', 128. malim autem sine ambiguo *ἐπ. βουλῆς*, ut *ἐπίκλοπος μύθων* Il. χ', 281. et *συγγνώμων τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων* ap. Xenoph. Cyr. 6, 1, 37, quae inter similia laudavit Matth. §. 317. menda, si menda est, ut arbitror, ex iis est, quae saepissime inquinarunt libros. v. λ', 238, Soph. Ant. 379, Aristoph. Nub. 903 etc. — *λίην — ἔχει.* γ', 227. cf. Il. φ', 221.

245. Alterus ex A. 2. et 3.: *μνηστ. δ' οὐκ ἂν δ. ἀ., οὐδὲ δύ' οἶαι*, quod mihi fortius videtur esse quam vulgata. *οὐδὲ* etiam Ald. 3., Bergler., Cl. et pleraeque omnes edd. usque ad Wolfii et Boissonadei, qui Eustathium, ni fallor, ita haec scribentem, secuti sunt. fieri autem potest, ut casu *οὔτ' ἂρ* ortum sit, κ et τ litteris, itidemque *ἂν* et *ἂρ* particulis, confusis, ut alias factum novimus. v. ann. ad β', 68, Il. ν', 215. quodsi corrector aliquis de industria posuit *ἂρ*, tanquam aptius *τῷ ἂν*, elegantiam hujus particulae ignoravit. sic α', 316.: *δῶρον δ', ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγει*, h. e. Vossio inter-

ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται·
ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν·
ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν·
ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κήρυξ, καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
ἀλλὰ σύγ', εἰ δύνασαί τιν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ."

magnanima Ulyssis sententia.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
καὶ φράσαι, εἴ κεν νῶϊν Ἀθήνη ξὺν Διῒ πατρὶ
ἀρκέσει, ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω."
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
„ἐσθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,
ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥτε καὶ ἄλλοις,
ἀνδράσι τε, κρατέουσι, καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι."

domum redire jubet filium, quem se mox mendici specie secuturum esse ait, contemtis injuriis procorum; tum arma in penetralibus aedium reponere, nec quemquam de reditu suo certiorem facere, quo cautius familiarium animos explorent.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
„οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν

prete: *doch das geschenk, das* etwa *dein liebes herz mir bestimmet.* v. ibi ann., et cf. 260. ad eundem modum scriptura Vindobonensium codicum ita reddi potest: *denn nicht* etwa *nur zehn sind der Freienden, oder auch zwanzig.* — ἀτρεκὲς, ἀτρεκέως, *re ad verum exacta.* v. α', 169, Il. β', 10. — οὔτε δύ' οἶαι. μ', 154, ξ', 94, Il. ω', 473.

246—257. ἐνθάδ', *hic* ex me. idem par librorum Vindob.: αὐτὸς, dittographia minus significante. — δρηστῆρες, *famuli.* v. κ', 349. — Μέδων. δ', 677. — δαήμονε δαιτρ., δαιτροί. α', 141 etc. E: σημείωσαι κἀνταῦθα τὸ ἡρωϊκὸν εὐτελές. τοῖς γὰρ τοσούτοις δύο ἦσαν δαιτροὶ, ὡς τῶν βρωμάτων οὐ πολυειδῶν ὄντων. — ἐνδοξότερον δὲ φαίνεται τὸ ἐκ Δουλιχίου φῦλον· πλείους τε γάρ εἰσι κοῦροι ἔκκριτοι, καὶ δρηστῆρας αὐτοὶ μόνοι ἔχειν λέγονται. — ἀοιδός. Phemius, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ, ut ait α', 154. — E: ὅρα τὴν ἔλλειψιν ἐν τῷ μὴ πολύπικρα καὶ ἑξῆς. λείπει γὰρ τὸ σκόπει, ἢ σκέπου, ἢ δέδοικα, ἤ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ, ὅτι δέος ἐστὶ, μὴ, τίσεσθαι τοὺς κακοὺς προθέμενος, πικρανθῇς αὐτός. cf. Viger. p. 455. et Grammaticos. Sch.: πολύπικρα καὶ αἰνά. πολὺ πικρῶς (πολυπίκρως) κ. δεινῶς. — βίας ἀπ. λ', 117. — ἀμύντορα. β', 326. — πρόφρονι, προθύμῳ. Il. ω', 140 etc.

259. ο', 317, σ', 128, Il. α', 76 etc.

263—270. ἐπαμύντορε, ἀμύντορε. (β', 326 etc.) pingere videtur praepositio accessum auxiliatoris. Il. ν', 384.: τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ. — ἄλλοις, τοῖς ἄλλοις, *ceteris* omnibus, non solum nobis et inimicis nostris, procis. — ἄλλοις κρατέουσι pro ἄλλων. v. Matth. §. 338, a. — E: ἀμφὶς φυλόπιδος, ἀντὶ τοῦ ἰδίᾳ, κ. χωρὶς, κ.

ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται ἄρηος.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον, ἠδὲ γέροντι.
εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο.
ἤνπερ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
ἢ βέλεσιν βάλλωσι, σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι,
ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν. οἱ δέ τοι οὔτι
πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.

πόῤῥω τῆς μάχης. — ἔστι δὲ κρίνεσθαι μένος Ἄρεος (ἄρεος), ὅτε σύμμιξις πολέμου γένηται. τότε γὰρ διακρίνεται τὸ τῶν μερῶν μένος, καί πως διακεκριμένως οἱ τοιοῦτοι μίγνυνται, τὴν ἀρχὴν μὲν συμπλεκόμενοι, τῷ δὲ τέλει τῆς μάχης διακρινόμενοι, ὅτε νίκη ἑτεραλκὴς (Il. η', 26 etc.) γένηται. — ἅμ' ἠοῖ φαιν. η', 222 etc.

273. ρ', 202, ω', 157 etc. λευγ. λυγρῷ. β', 61 etc. ἐναλ. A. 1.: ἐπιείκελον.

274—280. σὸν δὲ, σὺ δὲ, pro σὸν δὴ, σὺ δή. — ἤνπερ — θύραζε. intell. pronomen, ellipsi haud insolita, nec scribendum ποδῶν μ' ἕλκ. v. ann. ad λ', 143. figurate Cic., notante Cl., Ep. ad Att. 4, 16.: *per me ista pedibus trahantur;* et Ep. ad Fam. 7, 32.: *trahantur per me pedibus omnes rei.* — ἀφροσυνάων. ω', 457, Il. η', 110. — μειλ. ἐπέεσσι. ι', 493 etc. — E: παραυδῶν, παραινῶν. λ', 487, ο', 53 etc. A. 2. et 3.: παραστάδόν. — αἴσιμον ἦμαρ, αἶσα, θάνατος. v. 149, α', 9, Il. θ', 72 etc.

281—298. A. 1. et Am. Q.: ἀθετεῖ Ζηνόδοτος (Am. Q.: νοθεύονται) ιη. (etiam Harl.: ιη νοθεύονται.) πόθεν γὰρ ᾔδει τὰ ὅπλα ἐν τῷ ἀνδρῶνι ἀντικείμενα; οἰκείως δὲ χρήσεται τῷ λόγῳ, ὅταν αὐτὰ θεάσηται. (τ', 4—13.) similiter E. sed audiamus Montbelium. „Les anciens critiques, parmi lesquels on nomme Zénodote, supprimaient ici 18 vers, que Wolf renferme entre 2 parenthèses; ce qui comprend tout le discours d'Ulysse, que l'on trouve aussi au commencement du 19. chant, et les vers qui s'y rapportent. La raison qu'on donne, c'est qu'Ulysse ne pouvait pas savoir où étaient les armes avant que de les avoir vus; qu'il ne peut les voir que lorsqu'il est rentré dans son palais; que par con-séquent les vers doivent être supprimé ici, et subsister seulement au 19. chan Je ne trouve pas cette raison très-forte Ul. devait savoir qu'il y avait un arse-nal, une chambre destinée aux arme dans son palais, et il peut donner à so fils des ordres en conséquence; mais est vraisemblable que ces vers ne s trouvaient pas dans quelques manuscrit d'Alexandrie, et alors on aura imagin cette raison pour supposer l'interpolatior Knight retranche depuis le vers 277. (ita ut eum versum sequatur 299.) Il n'en donn aucune raison, si ce n'est que ces ver sont l'ouvrage de divers rhapsodes o interpolateurs. (Il supprime aussi, san en donner d'autre motif, les v. 304—7 et 311—20.) Ces diverses suppression ne nuisent point au sens ni à la suit du discours. Au reste, ce qui semblerait indiquer qu'il y a ici interpolation du moins celle qui est indiquée par Wolf, c'est la répetition du vers ἄλλο δέ τοι — σῇσιν (v. 281 et 299)." ita vir doctissimus, cujus sententiae subscribo, neque id ipsum, quod iste versus brevi intervallo repetitur, magnum pondus habere puto in carmine simplici et repetitionum pleno. potest autem fieri, ut ista nonnihil corrupta sint, et emendatione facili egeant, quam proponemus. at Cl.: „notandum," inquit, „infra τ', 4., ubi eandem orationem repetit Ul., versus 295—298 non itidem occurrere. neque, cum consilium hoc de armis auferendis exequuntur Ul. et Telem. (31. ejusdem libri), ulla relinquunt. quin et infra χ', 109. non duobus adjutoribus solummodo, sed sibi quoque ipsi et patri, arma e thalamo asportasse memoratur Telem. unde probabilior videtur eorum conjectura, qui totum hunc locum repu-

ὁππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ· σὺ δ' ἔπειτα νοήσας,
ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας
πάντα μάλ'. αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες·
„„ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή.
πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα,
καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.““
νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
καλλιπέειν, καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι,
ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
* ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.

diarunt.“ enimvero haec neque magnae rei sunt, et ex tempore videntur mutata esse. E: *οὐ γὰρ συνεῖδεν Ὀδ. νῦν*, inquit, *εἰ καὶ ἄλλων ὅπλων δεήσωνται ἐπέκεινα τῶν δύο φασγάνων, κ. δύο δουράτων, κ. δύο βοαγρίων. ὅτε μέντοι προσεπιγένωνται κ. οἱ δύο δοῦλοι ἐπαμύντορες, τότε δεηθέντες εὐπορήσουσι καὶ ἑτέρων ὅπλων, ὡς τὸ πρᾶγμα δίδωσιν.* his ego adductus rationibus delevi uncinos, quos nec B impegit. — *παρφάσθαι, παραπεῖσαι. β'*, 189. — *ποθέοντες, desiderantes* seu requirentes arma illa. — E: *τὸ ἐκ καπνοῦ κατέθηκα ἀντὶ τοῦ ἔξω καπνοῦ* (v. *λ'*, 133.), *καὶ ἔστιν ἀνάπαλιν πρὸς τὸ ὑπὲρ καπνοῦ. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὡς ἐπιτοπολὺ ἐπὶ τῶν ἀμελουμένων παροιμιάζεται —, τὸ δὲ ἐκ καπνοῦ ἐπιμέλειαν δηλοῖ, ἐπεὶ μὴ ἐῶνται τὰ τοιαῦτα σώματα καπνίζεσθαι. — ὅτι δὲ τὸ μὴ ἐκ καπνοῦ τὰ ὅπλα τεθεῖσθαι ἀμέλειαν αὐτῶν ἐμφαίνει, δηλοῖ ὁ γράψας τὸ ἡ δ' ἀσπὶς ἐν τῷ φεψάλῳ κρεμήσεται* (Aristoph. Acharn 260), *ἀμεληθεῖσα δηλονότι διὰ τὸ εἰρήνην εἶναι* etc. — *ἐῴκει* (*α'*, 411, Il. *β'*, 58 etc.), *similia facta sunt.* — E: *κατῄκισται* (*τ'*, 9) *ἀντὶ τοῦ κακῶς ἔπαθεν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν αἰκιζομένων σωμάτων. — ἀϋτμὴ δὲ πυρὸς* (*τ'*, 9, 20. cl. *ι'*, 389 etc.) *ὁ καπνός, ὡς ἀναθυμίασις, παρὰ τὸ ἄω κ. ἄϋω τὸ πνέω, ἐπεὶ πνευμάτων ἡ ἀναθυμίασις γεννητικόν. — τὸ δὲ τρώσητε* (v. Il. *μ'*, 66.) *ἀντὶ τοῦ βλάψητε· ἐξ οὗ καὶ τρώμη ἢ τρῶσις Ἰονικῶς.* „sic Anacreon od. 57.: *ἄγε δῶτε· μηκέθ' οὕτω Πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ Μελετῶμεν.* et Horat. Od. 1, 27.: *Natis in usum laetitiae scyphis Pugnare Thracum est*“ etc. Cl. — Am. 2 et Sch.: *αὐτὸς — σίδηρος. πρόχειρος γὰρ ἀνὴρ πρὸς φόνον παρακειμένου σιδήρου.* E: — *ἵνα, ὥσπερ σίδηρον ἡ μαγνῆτις, οὕτως αὐτὸς ἐπάγηται τὸν θυμούμενον. καὶ ἀληθῶς ὅπλον ἀχορηγήτου θυμοῦ κατὰ τὸν εἰπόντα πᾶν τὸ παρατυχόν.* senarium Comici, ni fallor, sic restituas: *θυμοῦ δ' ἀχορηγήτου γ' ὅπλον πᾶν παρατυχόν.* „v. Erasmi Adag., sect. de Illecebris mali, proverb. *Ferrum virum attrahit.* Tacitus Hist. 1, 80: *et visa inter temulentos arma cupidinem sui movere.* Demetrius Phaler. *περὶ Ἑρμηνείας* §. 106, 7.: *τὸ δὲ ἐπιφώνημα καλούμενον ὁρίζοιτο ἄν τις λέξιν ἐπικοσμοῦσαν. ἔστι δὲ τὸ μεγαλοπρεπέστατον ἐν τοῖς λόγοις. — οἷον· ἐκ καπνοῦ κατέθηκ' —. εἶτα ἐπιφωνεῖ, αὐτὸς — σίδηρος.*“ E Cl. — *φάσγανα. χ'*, 74, *κ'*, 145 etc. — *βοάγρια, clipei.* Il. *μ'*, 22. — *ἐπιθύσαντες, irruentes.* Il. *σ'*, 175. — *θέλξει.* 195. Voss.: *denn jene gewiss wird Pallas Athene* verblenden *u. Zeus allwaltende vorsicht.*

299. non ita offendor hac repetitione, ut ferendam negem; malim tamen *ἄλλο δ' ἔτι ἐρέω*, et *praeterea aliud quiddam dicam.* non semel *τὶ* et *τοὶ*, itidemque

εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος·
μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τόγε, μήτε συβώτης,
μήτε τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια,
ἀλλ' οἶοι, σύ τ', ἐγώ τε, γυναικῶν γνώομεν ἰθύν·
καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν,
ἠμὲν ὅπου τις νῶ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
ἠδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ, τοῖον ἐόντα.“

cui respondens Telemachus primum ancillas explorandas esse censet.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
„ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ', οἴω,
γνώσεαι, οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν·
ἀλλ' οὔτοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
δηθὰ γὰρ αὔτως εἴσῃ ἑκάστου πειρητίζων,
ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ.
ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
* αἵτε σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλιτεῖς εἰσίν·

δέ τι et δ' ἔτι, confusa sunt in libris: v. Porson. Advers. p. 110. et 116., nos ad η', 273. vel igitur forte haec depravata fuerint, vel etiam sedulo mutata ab illis, qui damnabant versus 281—298. cf. 291, 305 etc.

300—305. *αἵματος ἡμετέροιο*, *nostri sanguinis*, h. e. generis, ut *αἵματος ἧς ἀγαθοῖο* δ', 611. metaphora fere omnibus nationibus usitata. Francogallorum Racineus *Le Cid*, act. 1., sc. 6., annotante Montbelio: *Je reconnais* mon sang *à ce noble courroux.* Voss.: *bist du gewiss mein sohn u. unseres edlen* geblütes. Virg. Aen. 4, 230.: *genus alto a* sanguine *Teucri* etc. E: ἰστέον, ὅτι ὀκνεῖ Ὀδ. ἀκουσθῆναι τοῖς οἰκείοις, ὡς ἔνδον ἐστὶν, ἵνα μὴ περιχαρεῖς γενόμενοι (scil. probi; at Melanthius aliique perfidi certiores fecissent procos de adventu ejus; idque magis metuerit Ulysses.) ἐπίσημον τὴν αὐτοῦ ποιήσωσιν ἔλευσιν, κ. οὕτω κωλυθῇ μὲν ἡ τῶν μνηστήρων πανωλεθρία, γένηται δὲ καὶ ὁ ἀναγνωρισμὸς ἧττον παράδοξος etc. — Am. B.: *ἰθύν.* (δ', 434 etc.) τῆς διανοίας διάθεσιν. E: τὴν κατὰ ψυχὴν δηλαδὴ ὁρμήν. Ap., h. l. c.: τῆς διανοίας τὴν ὁρμὴν, τουτέστι τὴν διάθεσιν etc. — *τέο*, τοῦ, τινός, *uniuscujusque.* Il. π', 560, ρ', 227. cf. 313. male interpres: *et* aliquem *famulorum virorum etiam tentemus.* — E: *πειρηθ.* ἤτοι πειρηθείημεν.

310—316. Am. 2 et Sch.: *χαλιφροσύναι.* ἤτοι ἀφροσύναι, ἢ κεχαλασμέναι καὶ ἔκλυτοι φρένες, ἢ σκαιαὶ κ. ἀβέλτεροι τῇ διανοίᾳ. v. ann. ad δ', 371. Porsonus: „Harl.: χαλ. μέ γ' ἔχ. a manu 1.; μέ τ' ex emend. text.; in margine varians lectio γέ μ' ἔχ. a manu recentiori seculi fortasse 14. declinantis.“ igitur W et B ediderunt μέ γ' ἔχ., soloece quidem pro ἐμέ γ' ἔχ.: neque enim γὲ particula distinguens et velut extollens verbum, quo refertur, sequi potest encliticum. habent autem γέ μ' ἔχ. codd. Vindob., Ald. 3. et vulgo edd., Sch. quoque ad τ', 530. — *χαλ. γέ μ' ἔχουσιν*, ut Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε ο', 7. cf. α', 95, θ', 344 etc. — *αὔτως*, *sic*, temere, incassum. — *εἴσῃ* (ο', 213), *ibis*, vagaberis. E: ἀκερδές ἐστι τὸ πειρᾶσθαί σε τῶν ἀνδρῶν, ὧν οἱ πλείους ἔξω τῆς νήσου περὶ τὴν ἤπειρον. ἐν ὅσῳ γὰρ αὐτὸς μετέρχῃ τὰ ἐκείνων ἔργα, ἐν τοσούτῳ οἱ μνηστῆρες τὰ κατ' οἶκον ἐκκενώσουσιν. — *ἔργα*, agros, stabula. 318. — *ἕκηλοι* — *φειδώ.* ξ', 91, 2. — Am. Q.: *δεδάασθαι.* μανθάνειν τὰ τούτων ἤθη. a δεδάημι: v. Matth. §. 228.

317. *νηλιτεῖς.* secure E: ἤτοι ἀναμάρτητοι. sed non temere est, quod Cl. mediam τοῦ νηλιτεῖς produci posse negat, laudatis δ', 378, ε', 108, Il. ι', 375. itaque accipienda videatur scriptura Vindob. codicum praeter 4. et Aldinae 3.

ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο."

nautae in urbem Ithacam reversi nuntium Penelopae mittunt de reditu filii.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο, νηῦς εὐεργὴς,
ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
[τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·]
αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἀνώγει
ἄστυδ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
τὼ δὲ συναντήτην, κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβὸς,
τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν·
„Ἤδη τοι, βασίλεια, φίλος παῖς εἰλήλουθε."
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
πάνθ', ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,

χ', 418.: *νηλητεῖς*, quam et Sch. habet. *ὡς ἀπὸ τοῦ εὐσεβὴς*, inquit, *εὐσεβέες εὐσεβεῖς, οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ νηλητὴς νηλητέες, νηλητεῖς. γίνεται δὲ παρὰ τὸ νη στερητικὸν μόριον κ. τὸ ἀλιτεῖν, ὃ σημαίνει τὸ ἁμαρτάνειν. καὶ διὰ τοῦτο, τοῦ ἀλιτεῖν διὰ τοῦ ι γραφομένου, τὸ νηλητὴς γράφεται διὰ τοῦ η, ὅτι οἱ Αἰολεῖς ἔτραπον τὸ ι εἰς η.* verum ista ratio incerta est, cumque τ', 498. A. 1., aliique codd., notante Eustathio, et ibi et χ', 418., quibus in locis haec itidem leguntur, habeant *νηλίτιδες*, videamus, an ponendum sit *νηλήτιδες*, a *νη* et *ἀλῆτις*, *mulier circumvaga*, francogallice *une coureuse*, quae discurrit inter viros quaestus gratia. ejusmodi fuisse plures Penelopae ancillas, cum ex υ', 6—8 aliisque locis hujus carminis, tum inprimis ex χ', 421—425. intelligitur. a quibus diversae moribus, probae ac laboriosae et velut sedentariae apte et *ἀναλογικῶς* formato verbo vocabuntur *νηλήτιδες.* male Sch.: *νηλιτεῖς σημαίνει τοὺς ἁμαρτωλούς.* v. Buttm. *Lexil.* 1. p. 180, ann. 2.

319, 20. *ὕστερα*, *ὕστερον*, *post.* ϑ', 202 etc. — *πένεσθαι*, *agere*, curare. γ', 428, Il. τ', 200 etc. Am. B.: *μετὰ τὴν μνηστηροκτονίαν, ἤτοι ἐὰν γινώσκῃς τι ἀπὸ χρησμοῦ.* — E: *εἰ — τέρας. ἐξ οὗ δηλαδὴ ὁρμώμενος ἔφης* (260) *ἀμύντορα τὸν Δία ἡμῖν ἔσεσθαι.*

324. Il. α', 432.

325, 6. Il. α', 485. cf. inferius 359, 60, unde versum 326. huc irrepsisse arbitror: nam armati erant proci, qui insidias struxerant Telemacho, non item ipse Telemachus sociique ejus. v. β', 289—295, 318—320, 337—360, 382—387, et cf. ann. ad 360. hujus libri. quare versum illum sejunxi a genuinis.

327—336. Am. B.: *Κλυτίοιο. τοῦ πατρὸς τοῦ Πειραίου.* — *δῶρα*, *dona* mercedis loco data pro nave praebita. — *οὕνεκα*, *ὅτι.* v. 379, ε', 216. — *τέρεν — εἴβοι.* Il. π', 11, τ', 323. — *μέσ. μετὰ δμωῇσιν*, quas inter sedebat hera Penelope: v. ζ, 307.

340—342. *ἐφημοσύνην.* μ', 226. — *ἀπέειπε*, *edixit.* α', 373, Il. η', 416 etc. alio sensu *ἀπόειπε* dictum est

βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὗας, λίπε δ' ἕρκεά τε, μέγαρόν τε.

consternatio procorum.

Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ·
ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ' ἀγορεύειν·
„Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἥδ'· ἔφαμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
ἀλλ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥτις ἀρίστη,
ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα
κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι."

redit illorum quoque navis speculatoria.

Οὔπω πᾶν εἴρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι·
„Μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον.
ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι."

seorsim proci congregantur.

Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,

Il. α', 515. — ἕρκεά τε, μέγαρόν τε. hysteronproteron. — ἀκάχοντο, *contristabantur.* α', 236, Il. ϑ', 206 etc. — Sch.: κατήφησαν. ἐλυπήθησαν, ἐστύγνασαν. E: — ἐκ τοῦ κατηφῶ κατηφήσω τοῦ καὶ ἐν ἄλλοις (Il. χ', 293, ubi v. ann.) κειμένου. τὸ μέντοι κατηφιᾷν κοινόν. ὅμοιον δὲ καὶ τὸ μειδῶ μειδήσω κ. μειδιῶ. δῆλον δὲ, ὅτι ταυτὸν τὸ ἀκάχοντο κ. τὸ κατήφησαν.

343. 165.

344. προπάροιθε θυράων. α', 107. cf. γ', 406—408, et inferius 407, 8.

346, 7. δ', 663, 4. dedimus hic quoque ἦδ'· ἔφαμεν pro ἦδε· φάμεν.

348—350. ἀλλ' — ἐρύσσομεν. Il. α', 141. ἐρύσσομεν, ἀγείρομεν, ἐ—ωμεν, ἀ—ρωμεν. — ἥτις ἀρίστη. α', 280, β', 294. cf. ϑ', 424, κ', 522, Il. ϱ', 62 etc. — ἐρέτας ἁλιῆας, *remiges piscatores*, h. e. remiges e piscatoribus electos, non *marinos*, ut interpretes. ω', 417: τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον Πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες. cf. μ', 251, χ', 384. scilicet initium est piscatus navigationis, praesertim marinae; cujus (piscatum dico) inventores perhibentur Phoenices: v. Dondorfii *Gesch. der Erfind.* 1. p. 391. — Am. B.: κείνοις. ἤτοι τοῖς ἐλλοχῶσι τῷ Τηλεμάχῳ.

351—355. οὔπω πᾶν εἴρ. 11. — de *Amphinomo* v. inferius 394—398, σ', 412 etc.; quem Telemachus occidit χ', 91—93. στρεφθεὶς (ι', 435, Il. ο', 645, π', 598) ἐκ χώρης. *conversus e loco*, ubi sedebat. — ἱστία τε στέλλοντας. γ', 11 etc. E: ἱστία — ἔχοντας. ὃ δὴ βραχυτάτη ἐστὶ κατάπλου διασκευή. de homoeoteleuto v. Il. β', 87, 484, ξ', 116 etc.

354. σ', 35. hymn. in Merc. 389.: Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα. γραφικὴ est praepositio: v. Il. β', 270, ψ', 784 etc.

355—357. ὀτρύνομεν, ὀ—νωμεν. — ἔνδον, *intus*, in portu. — ἤ τίς σφιν —, ἢ εἴσιδον —. Il. γ', 239, 240., Th. p. 159. 2. ed.; Matth. §. 609. — κιχῆναι, *assequi.* ϑ', 329, Il. ο', 274 etc.

358—362. ἀνστάντες, ἀναστάν-

τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν, οὔτε γερόντων.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός·

Antinoi oratio, qua procos vel occidere Telemachum jubet, vel rite in matrimonium ducere Penelopen.

„Ὢ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν!
ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας,
αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τέως μὲν ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων.
* ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον,
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἧμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ ὀΐω,
τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε, νόῳ τε·
λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
ἀλλ' ἄγετε, πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
εἰς ἀγορήν· (οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
* ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστὰς,

τες. — Am. B.: τεύχεα. νῦν ἄμφω καὶ τὰ τῆς νεὼς, καὶ τὰ πολεμιστήρια. significat, opinor, homo, versu 326. τεύχεα nonnisi armamenta navis indicare; facileque puto fore, qui hac ratione versum illum tueantur. at praeterquam quod durum est, iisdem verbis aliam hic, aliam illic, notionem subjici, cave socios illos Telemachi fuisse putes eos, quos secuti sint famuli haud vulgares, ὑπέρθυμοι θεράποντες. vocantur ipsi β', 319. ἐρέται, *remiges*, quos eosdem intelligam, qui ἐρέται ἁλιῆες audiunt in superioribus, 349.; quos consentaneum est officia sua obire solitos esse sine aliena ope. at proci fuerunt viri principes, qui nunquam sine comitatu prodirent in publicum. — μεταΐζειν, *considere una* cum ipsis. E: συνίζειν.

364—370. κακότητος, *calamitatis.* ε', 290, Il. κ', 71 etc. — ἤματα, *dies*, in dies, interdiu. β', 105 etc. — ἄκριας ἠν. ι', 400. — E: ἐπασσύτεροι (v. Il. α', 383.). πυκνότεροι. h. e. πυκνοὶ, συνεχεῖς, *densi*, vel sine intermissione. — ἄσαμεν, ἀέσαμεν. v. γ', 151. — ἀπήγαγεν. Alterus ex A. 2. ἐπήγαγεν.

371. ἡμ. δ' ἐνθάδε οἱ φρ. λ. ὀ., Τηλεμάχῳ. pronomen simul cum nomine illatum videatur, ut 409, Il. β', 85, 105 etc.; nec tamen inepte corrigas ἐνθάδε τοι, *hic sane*, in ipsa Ithaca, quoniam foris haud successit. similes ε et τ litterae in codd. (v. ann. ad κ', 40.) hinc forte scriptum εοι pro τοι in οἱ mutatum fuerit a correctore.

372—376. ἧμας encliticum brevi posteriore syllaba, ut ἧμιν θ', 569, ρ', 367, υ', 272, quae loca monstrarunt Steph. et Cl. cf. Matth. §. 145, 7., nos Lect. Aristoph. ann. ad Plut. 286. — E: λαοὶ — φέρουσιν (γ', 164), ἤγουν οὐδεμίαν χάριν ἡμῖν ἔχουσιν, οὐ κεχαρισμένοι εἰσὶν ἡμῖν, οἷα τὸ βασιλικὸν γένος φιλοῦντες εὐνοϊκῶς. πάμπαν, *prorsus.* β', 49, γ', 143 etc. — Ap.: ὁμηγυρίσασθαι. ὁμοῦ συναγαγεῖν. ab ὁμήγυρις Il. υ', 142. cf. β', 9 etc.

378. malim sine homoeoteleuto: ἀπομηνίσειν, quamvis id κοινότερον videatur Eustathio, ut Il. ε', 644: οὐδέ τί σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι, — Ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας ἀΐδαο περήσειν. facile oblitteratum fuerit ν superscriptum; vel ἀπομηνίσει dederint librarii, ut ἐρέει, accommodatione verborum ad ipsum illud homoeoteleuton, quod fere fugiunt poëtae, venustatem nescio quam putant librarii. ita Porsonus τολμᾶν edidit ap. Euripidem Hec. 333. „omnes τολμᾷ," inquit, „cui lit-

οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν·
οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα·)
μήτι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
αὐτόν τε ζώειν, καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος
μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
γήμαιθ', ὅς κε πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι."
"Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο, καὶ μετέειπε,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς, Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου, ποιήεντος,
ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·

Amphinomus de occidendo Telemacho ante omnia consulere suadet deos.

„Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον (δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
κτείνειν), ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,

terulam addidi. facillime enim ν omittitur, cum in MSS. saepe per tenuem lineolam significetur."

379—385. οὕνεκα. 330. — ἐράπτομεν, *struximus*. 422, 423, γ'. 118. — φθέωμεν, *praevertamus*. χ', 91, ω', 437, Il. λ', 451. — βίοτον κ. κτήματα. synonyma conjuncta ἐμφατικῶς. — κατὰ μοῖραν, *ordine*, εἰ δή τις ἐν τοῖς τοιούτοις μοῖρα, ἤτοι προσῆκον, inquit E. A. 1.: γρ. κατὰ δῆμον. — Sch.: ἐφ' ἡμέας. τουτέστι καθ' ἑαυτούς (*inter nos*)· μὴ τοῖς ἀποῦσι μερίσωμεν.

387—390. Ap.: ἀφανδάνει. ἀπαρέσκει. — βόλεσθε antique, ut ἐβόλοντο α', 234, βόλεται Il. λ', 319., a βόλομαι, βόλω, unde Latinorum *volo*. v. Barn. — ἅλις. δαψιλῶς. β', 90, Il. ρ', 54 etc. — Am. 2 et Sch.: θυμηδέα. τὰ τῇ ψυχῇ ἡδονὴν παρέχοντα. — ἐκ μεγάροιο, *domo* quisque sua, neque hic apud ipsam reginam desidens.

391, 2. φ', 161, 2. διζήμενος, uxorem *petens*. α', 261 etc. — μόρσιμος, *fatalis*, fato destinatus.

393. θ', 234 etc.

395—398. Νίσου. σ', 125, 6, 412. Ἀρητιάδαο. *Aretius* hic aliunde ignotus est. Ἀρητιάδην Cycnum, Martis filium, vocat Hesiodus Scuto Herc., 57. — ὅς, Ἀμφίνομος. v. ann. ad ο', 254. — Δουλ. πολυπύρου. ξ', 335, α', 246 etc. — ποιήεντος, *herbosae*, quasi dicas *arvis pascuisque abundantis*. δ', 337, Il. υ', 9. — φρεσὶ — ἀγαθ. γ', 266, ξ', 421.

399. β', 160 etc.

401—405. „δεινὸν — κτείνειν. Orestis Raciniani sententia similis Pyrrhi caedem ab Hermione sibi imperatam detrectantis: *Souvenez-vous qu'il regne*" etc. B. — θεῶν βουλάς, *deorum consilia*, auguria, oracula. — θέμιστες. quidam apud Strabonem 7., 7., vol. 2. p. 126. ed. Tauchniz.: τομοῦραι. ἀπὸ δὲ τοῦ Τομάρου, inquit, quod est nomen montis, cui adjacebat templum Dodonaeum, τοὺς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγο-

αὐτός τε κτενέω, τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἄνωγα."
* Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
ἐλθόντες δ' ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.

postquam reverterunt proci, Penelope scelestum eorum consilium exprobrat auctori Antinoo.

Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε, περίφρων Πηνελόπεια,
μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι.
πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον·
κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς·
βῆ δ' ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,

μένους (Il. π', 235) ὑποφήτας τοῦ Διός — Τομόρους φασὶ λεχθῆναι· καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσείᾳ οὕτω γράφουσί τινες, ἅ φησιν Ἀμφίνομος, συμβουλεύων τοῖς μνηστῆρσι μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι τῷ Τηλεμάχῳ, πρὶν ἂν τὸν Δία ἔρωνται, ἣν (sic) μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο τομοῦραι, Αὐτός τε κτανέω, (ita etiam Il. χ', 13. sunt libri qui habeant κτανέεις, pro κτενέεις, sed minus bene.) τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω· Εἰ δέ κ' ἀποτροπέησι θεὸς (sic), παύεσθαι ἄνωγα. βέλτιον γὰρ εἶναι τομούρας ἢ θέμιστας γράφειν. οὐδαμοῦ γοῦν τὰ μαντεῖα θέμιστας λέγεσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀλλὰ τὰς βουλάς, κ. τὰ πολιτεύματα, κ. νομοθετήματα· Τομούρους δ' εἰρῆσθαι ἐπιτετμημένως Τμάρους, οἷον τομαροφύλακας. οἱ μὲν οὖν νεώτεροι λέγουσι τομούρους· παρ' Ὁμήρῳ δ' ἁπλούστερον δεῖ δέχεσθαι θέμιστας, καταχρηστικῶς καὶ βουλὰς (scrib.: θέμιστας κατ., ὡς βουλὰς), τὰ προστάγματα, κ. τὰ βουλήματα τὰ μαντικὰ, καθάπερ καὶ τὰ (imo καί τινα) νόμιμα. τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ (ξ', 328) ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακοῦσαι. (perperam codd. Strabonis: ἐπακοῦσαι. Homeri: ἐπακούσῃ.) sic ipse refellit istos mutatores, quibus nec ullus Homeri editor obtemperavit. — ἀνώξω κτείνειν. cf. 433 etc. — ἀποτρωπῶσι. φ', 112, Il. ν', 119.

406. ἐπιήνδανε. A. 1.: ἀμφήνδανε, quod alias quidem inusitatum, reddas *perplacuit*, quemadmodum haec praepositio auget nonnunquam notionem verbi.

407—413. ἐλθόντες — θρόνοισι. 344. — ἡ δ' αὖτ' ἄ. ἐνόησε, περ. Πην. ita haec et similia distinximus, virgula interposita, quo magis appareret, articulum significatione pronominis demonstrativi accipiendum esse, nec referendum propria vi sua ad nomen Penelopae, ut epigrammatarius Anthol. Palat. 2. p. 710.: τόν με λίθον μέμνησο etc. — μνηστ. φανῆναι, *procis se ostendere.* — A. 1.: ὑπέρβιον ὕ. ἔχουσι. γρ. (ut σ', 165) ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης. E ad 418.: ὕβριν ἔχων ὁ ὑβριστὴς, ὡς ἐν περιφράσει. — βῆ δ' ἰέναι. ε', 475 etc.

412. D. Montbel.: „*C'était le héraut Médon, qui l'en avait instruite, parce qu'il connaissait leurs desseins.* Après le vers 412, le texte d'Eustathe donne cet autre vers: αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον, *se tenant hors de la cour; eux dans l'intérieur tramaient leur complot.* Ce vers se trouve ainsi dans le manuscrit de Vienne coté 133. Il n'a été admis que par Barnès, qui le renferme entre 2 parenthèses, sans le compter dans l'ordre numérique. Barnès le juge nécessaire au sens, comme au 4. chant (δ', 677, 8.), où le poète, après avoir dit que Médon connaissait les desseins des prétendants, ajoute cet autre vers pour faire voir comment il les avait épiés sans être aperçu. Mde. Dacier observe avec raison que ce vers ajouté ici contredit ce qui vient d'être dit plus haut, dans ce même chant (343): ἐκ δ' ἦλθον [μνηστῆρες] μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς, *les prétendants sortirent du palais, hors de la vaste enceinte des cours.*"

414—416. α', 332—334.

ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
„Ἀντίνο', ὕβριν ἔχων, κακομήχανε! καὶ δέ σέ φασιν
ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὁμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
βουλῇ, καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα.
μαργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε, μόρον τε,
ῥάπτεις, οὐδ' ἱκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
μάρτυρος; οὐ δ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
ἦ οὐκ οἶσθ', ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν.
τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ,
ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν·
ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ,
τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα,
παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμέ τε μεγάλως ἀκαχίζεις.

417—429. ἐνένιπεν. sic libri bonae notae, non ἐνένιπτεν, ut vulgares, menda inveterata. v. ann. ad Il. ψ', 473. eadem correximus σ', 78, 321, 326, τ', 65, φ', 84, 167, 287, χ', 212, ψ', 96. — κακομήχανε, *mali machinator.* Il. ζ', 344, ι', 257. — καὶ δὲ, καὶ δή, *atqui scilicet*, dixit per ironiam. — μεθ' ὁμ., *inter aequales*, ut μετὰ πληθὺν Il. β', 143. — ἔησθα. δ', 611.: αἵματος ἦς ἀγαθοῖο, ubi v. ann. — E: μάργε, μαινόμενε. cf. σ', 2, ψ', 11. μαργαίνειν dixit 882. — θάν. τε, μόρον τε. ι', 61. — ἱκέτας, *supplices*, qualis fuit ipse pater tuus; quorum miserae conditionis, beneficiique tum accepti, tu immemor occidere cogitas filium Ulyssis, qui servavit Eupithen (α', 383 etc.). — οἷσιν, quibus supplicibus de ipsorum calamitate et ope, quam illis alii praestiterint, Jupiter est testis. ita haec explicari possunt, opinor, haud mutata notione solita vocis ἱκέτης. mutant tamen Scholiastae. quorum Q. Am.: ἱκέτας. τοὺς προσδεχομένους ἱκέτας ὠνόμασεν ὁμωνύμως αὐτοῖς τοῖς ἱκετεύουσιν, ὡς ἄν τις εἴποι τοὺς ἱκετοδόχους· ὥσπερ χρῆσται λέγονται οἱ ὀφείλοντες, κ. οἱ δανείζοντες. E: — μέση λέξις τὸ ἱκέτης κ. ὁμώνυμος, καθὰ καὶ ὁ ξένος, ὃς καὶ τὸν ξενισθέντα δηλοῖ, κ. τὸν ξενίσαντα· ξένοι γὰρ ἄμφω ἀλλήλοιν. — τοιοῦτον καὶ ὁ προστρόπαιος, ἐπεὶ μέσως ἔχει καὶ αὐτός· προστρόπαιός τε γὰρ Ζεὺς ἐν ῥητορικῷ λεξικῷ, ᾧ ἄν τις, φασὶ, προστρέποιτο δεόμενος, καὶ [προστρόπαιος] ὁ ἱκέτης, ὁ πρός τινα δηλαδὴ δεητικῶς τρεπόμενος. — aliique similiter, τὸ ἱκέτης, verbum ductum ab ἵκω, modo activa, modo passiva, significatione intelligentes. sed desidero exemplum, quod quidem certum sit, passivi usus. quod dum afferetur, interim paulo negligentius et πρὸς τὸ σημαινόμενον locutum esse Homerum arbitror. — ὁσίη, *jus divinum.* generaliore sententia non modo eum, qui supplices excepit, sed omnino neminem ultro laedendum maloque afficiendum esse ait. — δῆμον, *populum*, Ithacenses. — ἐπισπόμενος, *sectans*, comitans. γ', 215, ω', 337 etc. — Ταφίοισιν. α', 105. — ἤκαχε, *infestavit.* ο', 356. — Θεσπρωτούς. ξ', 315. — ἄρθμιοι, φίλοι, ut E exponit, qui necessitudinem cum Ithacensibus conjunxerant, praesertim pascua his locando: v. ξ', 100—102. — ἀποῤῥαῖσαι φίλον ἦτορ, *eripere cor ejus*, h. e. animam, vitam. α', 404. — κατὰ ζ. φαγέειν. tmesis. — ζωὴν, *victum*, rem, opes. ξ', 96, 208. — μενοεικέα. ε', 166 etc. Am. Q.: δημεῦσαι τὰ χρήματα. πλείων δὲ ἡ κατηγορία, ὅτι καὶ πολλῆς οὐσίας ἀζημίωτον αὐτὸν ἐποίησεν Ὀδ. etc.

430. δ', 284. usurpata synonyma ad magis affirmandam rem.

431—434. Sch.: ἄτιμον. ἀτίμως. Am. B.: ἀτιμώρητον (sine remuneratione). ἔδεις δὲ προῖκα (consumis enim gratis), μὴ καταβάλλων τὴν τιμὴν τῶν ἐσθιομένων. — μνάᾳ, μνᾷ. α', 39, ξ', 91 etc. — ἀποκτείνεις, occidis, h. e. in eo es, ut occidas, occidere vis. v. 463, δ', 599. — ἀκαχίζεις, *af-*

ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.“

ficte ac simulate illi respondet Eurymachus.

Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἀντίον ηὔδα·
„κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
θάρσει· μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,
ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱέϊ χεῖρας ἐποίσει,
ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
ἡμετέρῳ, ἐπειὴ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν.
τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.“

cubitum it Penelope; Eumaeus autem, vesperi reversus ad stabula, reditum navis procorum narrat Telemacho et Ulyssi, denuo in mendicum transformato.

Ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς
ἤλυθεν. οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισταδὸν ὡπλίζοντο,
σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον· αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ῥάβδῳ πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα,

fligis. λ', 485 etc. — καὶ ἀν. ἄλλους. v. 404. — τὴν — ἀντίον ηὔδα. v. 460.

436. ν', 362.

437—439. οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται. synonyma juncta ἐμφατικῶς, nisi ponendum sit εἴσεται, *veniet*, ut ο', 213. nam philosophorum quidem argutias haud moror, ad quas descendens E: τὸ δὲ ἔσσεται κ. τὸ γένηται, inquit, δοκεῖ τοῖς φιλοσοφοῦσι διαφορὰν ἔχειν τινά· ἔσεσθαι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης φασὶν, ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων δὲ (h. e. in rebus, quae fieri modo possunt) τὸ γενήσεσθαι, οἷον, ἔσεται μετὰ χειμῶνα ἔαρ ἀναγκαίως, τὸ δὲ βρέφος τόδε γενήσεται γραμματικὸν ἐνδεχομένως· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τοῦτό γε. — ὅς κεν — δερκομένοιο. cf. Il. α', 88, 89.

440. Il. α', 212. cf. β', 187 etc.

441. Il. α', 303.

442—459. πτολίπορθος (malim πτολιπόρθος). θ', 3, Il. β', 728 etc. — ἐπέσχε, *praebuit.* Il. χ', 494. — θεόθεν, ἐκ θεοῦ, *divinitus.* — ἀλέασθαι, *effugere.* ι', 411 etc. — θαρσύνων, *animum addens.* ω', 448, Il. σ', 325 etc. — ἤρτυεν, *struebat.* γ', 152 etc. — ἡ μὲν — Ἀθήνη. v. α', 362—364. Am. Q.: σιγαλόεντα. ποικίλως κατεσκευασμένα. σ', 205, ζ, 26 etc. — ἑσπέριος. β', 357. — Ὀδυσῆϊ, πρὸς Ὀδυσσέα. θ', 19, ο', 387. — E: σῦν — ἐνιαύσιον. ὅτι Εὔμαιος μὲν φθάσας (ξ', 419) πενταέτηρον σῦν ἱέρευσε, πανηγυρίσας οἷον ἐπὶ ἐνδημίᾳ ξένου ἀγαθοῦ, Ὀδ. δὲ κ. Τηλ. ἐνιαύσιον, φειδωλότερον μὲν διατεθέντες, τρυφώτερον δέ. — Am. Q.: ἐπισταδόν. ἐπισταμένως. imo ἐφεστῶτες, ut Sch. explicat μ', 392. cf. Schn. h. v. — ὡπλίζοντο, *appara-*

λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
γνοίη ἐσάντα ἰδών, καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο.
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
„ἦλθες, δῖ' Εὔμαιε; τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
ἐκ λόχου, ἢ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται, οἴκαδ' ἰόντα;"
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα·
„οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι, καὶ ἔρεσθαι,
ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει,
ἀγγελίην εἰπόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκύς,
κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
ἄλλο δέ τοι τόγε οἶδα· τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἑρμαῖος λόφος ἐστὶν,
ἦα κιών, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι·

bant. β', 20 etc. — Sch.: *λυγρά.* (ρ', 203, ω, 157 etc.) *εὐτελῆ, λαμπρά.* imo *μὴ λαμπρά.* offecisse particulae videtur -*λῆ* simile, quod antecedit. — E: *μηδὲ φρ. εἰρ. τουτέστι μὴ οὐ φυλάξοι κ. κρύψοι κατὰ νοῦν.* *nec mente contineret* nuntium.

460—477. *τὸν — πρὸς μῦθον ἔειπεν.* sic Il. ε', 170.: *ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα*, ubi v. ann. et cf. 434. — *Εὔμαιε;* vulgo: *Εὔμαιε.* — *κλέος*, *fama*, rumor. — *ἀγήνορες.* α', 106. — *ἔτι αὖτ'*, *adhuc iterum*, h. e. denuo. — *εἰρύαται, εἴρυνται, retinent*, retinere student. cf. 432. — Am. 2.: *καταβλώσκοντα. μολίσκοντα, φοιτῶντα, κατελθόντα, ἢ πορευόμενον. προβλώσκειν* dixit τ', 25, φ', 239, 385. Ap. emend.: *βλώσκειν. μολίσκειν, πορεύεσθαι. βλώσκειν* nihil aliud est quam *μολίσκειν* contractum: v. Buttmann. *Lexil.* 1., p. 136. et 2., p. 258. — E: *ὡμήρησε δὲ ἀντὶ τοῦ συνήντησεν, ὁμοῦ γέγονεν. ὡς γὰρ οἶνος οἰνηρός, οἴσυπος οἰσυπηρὸς, ἐξ οὗ ἔρια οἰσυπηρὰ τὰ ῥυπώδη, οὕτω, φασὶν, ἐκ τοῦ ὁμὸς ὅμηρος, ὅθεν ὁμηρῶ ῥῆμα τὸ συναντῶ* etc. — *τὸ γάρ, τοῦτο γάρ.* — Sch.: *ὑπὲρ πόλιος. ἀντὶ τοῦ ἔξω τῆς πόλεως.* h. e. *πρό*: v. Porson. ann. ad Eurip. Hec. 659. — Am. Q. et Sch. emend.: *Ἑρμαῖος λόφος. Ἑρμῆς κατὰ Διὸς κέλευσιν ἀνελὼν Ἄργον, τὸν τῆς Ἰοῦς φύλακα, ἤχθη ὑπὸ δίκην, Ἥρας αὐτὸν κ. τῶν ἄλλων ἀγαγόντων θεῶν εἰς κρίσιν, ὅτι πρῶτος ἐπεβεβλήκει δαιμόνων θνητὸν μιάσματι, τὸν Ἄργον, καὶ ἀνῃρήκει.* (interpretis videntur esse verba *καὶ ἀν.*) *κρίνοντας δὲ τοὺς θεοὺς εὐλαβεῖσθαι μὲν τὸν Δία διὰ τὸ ὑπόδικον γεγενῆσθαι τὸν Ἑρμῆν ταῖς αὐτοῦ παραγγελίαις, ἅμα δὲ ἀφωσιωμένους τὸ ἄγος, κ. τῆς ἀνδροφονίας ἀπολύοντας αἷς εἶχον ὀργαῖς προσβαλεῖν αὐτῷ τὰς ψήφους. καὶ οὕτως ἐπισωρευθῆναι πρὸς τοῖς ποσὶ τοῦ Ἑρμοῦ ψήφων πλῆθος· ὅθεν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἄχρι τοῦ νῦν εἰς τιμὴν Ἑρμοῦ κατὰ τὰς ὁδοὺς, διὰ τὸ τὸν θεὸν εἶναι τοῦτον καθηγεμόνα κ. τρόπον* (Barn.: *ἐπίτροπον.* fort. *πρόμον*, *praesidem.*) *τῶν ἐκδημούντων, σωροὺς ποιεῖν λίθων, κ. διάγοντας προσβάλλειν λίθους, καὶ τούτους καλεῖν Ἑρμαίους λόφους.* (quales acervos prope *ἑρμᾶς* seu statuas Mercuriales fuisse, lapide augeri a quovis praetereunte solitos in honorem Mercurii, narrat Phurnutus l. de N. D. c. 16. eam consuetudinem jam illo tempore Graecos tenuisse negat Knightius; sed ut multa negat aut affirmat temere, pro notione sua antiquitatis, quam velut intus et in cute sibi nosse videbatur. potest tamen fieri, ut *Ἑρμαῖος λόφος* simpliciter h. l. indicet collem aliquem Mercurio sacrum.) *ἔστι δὲ λόφος πᾶν τὸ εἰς ὕψος μετέωρον. ἡ ἱστορία παρ' Ἀντικλείδῃ* (in ejus *Ἐξηγητικῷ*, sive vocum dictionumque reconditae originis explicatione. v. Voss., item Schweigh. ind. Auct. ap. Athenaeum. *Buttm.*). — *κατιοῦσαν*, *revertentem.* ν', 267 etc. — *βεβρίθει*,

καὶ σφέας ὀΐσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τοι οἶδα."
Ὣς φάτο· μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
κοίτου τε μνήσαντο, καὶ Ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

gravis sive onusta *erat* navis. — ἔγχεσιν ἀμφιγ. ω', 526, Il. ν', 147 etc. — τούς, τούτους, μνηστῆρας. — οὐδέ τοι οἶδα. sic E. minus bene codd. Homerici, menda frequenti: οὐδέ τι ο. cavet E, ne hoc simul scire et nescire videatur subulcus, quoniam in superioribus dixit ἄλλο δέ τοι τόγε οἶδα. ἔνθα καὶ ὅρα, inquit, διαφορὰν τοῦ ὀΐσθην κ. τοῦ οἶδα. τὸ μὲν γὰρ οἶδα πρὸς ἀκρίβειαν, τὸ δὲ ὀΐσθην πρὸς νόμισιν. εἰ δὲ ἀνωτέρω εἰδέναι φησὶν ὁ συβώτης ἐν τῷ ἄλλο δέ τοι τόδε (sic) οἶδα, ὅμως οὐκ ἔστι τοῦτο ἀντίφασις. ἐκεῖ μὲν γὰρ εἰδέναι εἶπεν, ὃ εἶδε (id, quod *vidit*), νῆα δηλαδὴ πολλοὺς ἄνδρας ἔχουσαν, κ. ὅπλα· νῦν δὲ μὴ εἰδέναι φησίν, εἰ καὶ μνηστῆρες ἦσαν ἐκεῖνοι, ἀλλὰ οἴεσθαι τοῦτο. — E: μείδησεν. ἀγαλλιασάμενος δηλαδὴ ἐφ' οἷς ὑπέστρεψαν οἱ μνηστῆρες κενοί. — ἀλέεινε δ' ὑφ., *vitavit subulcum*, h. e. adspectum ejus.

478—480. Il. α', 467—69, β', 430—32 etc.

481. κοίτου τε μνήσαντο. η', 138. cf. γ', 334. — καὶ ὕπνου δ. ἕλ. Il. η', 482.

Beachtungswerthe Anzeige

für das gesammte philologische Publikum, besonders für Lehrer, Studirende und Schüler, über das Erscheinen einer neuen griechischen Grammatik vom Dr. R. Kühner.

In der Hahn'schen Hofbuchhandlung ist so eben erschienen und durch alle Buchhandlungen zu erhalten:

Kühner, Dr. Raphael, Ausführliche Grammatik der griechischen Sprache, wissenschaftlich und mit Rücksicht auf den Schulgebrauch ausgearbeitet. 1. Theil. 31 Bogen. gr. 8. 1834. Velin-Druckpapier. Preis 1⅔ Rthlr.

Die Sprachwissenschaft hat in den neuern Zeiten durch die erfolgreichsten Forschungen theils in der allgemeinen, theils in der vergleichenden, theils in der deutschen Sprachlehre so unendlich grosse Fortschritte gemacht, dass gewiss eine dem *jetzigen* Standpunkte der Wissenschaft *angemessene Bearbeitung* der griechischen Sprachlehre als eine *zeitgemässe* Erscheinung in der philologischen Literatur angesehen werden darf. Der Hr. Verfasser, der mit den thätigsten, in einem Zeitraume von fast 9 *Jahren* gemachten, Vorarbeiten zur Ausarbeitung seiner Grammatik geschritten ist, hat sich zur Aufgabe gestellt, die Entwickelung des organischen Lebens der griechischen Sprache *von seinem Ursprunge bis zu seiner höchsten Ausbildung* in klarer und natürlicher Ordnung darzulegen, und zu zeigen, wie aus demselben alle Formen, Strukturen, Wendungen und Eigenthümlichkeiten der Sprache hervorgegangen und sich ausgebildet haben. Auch die *vergleichende Sprachlehre* hat er als ergänzende und vermittelnde Gehülfin angewendet, und namentlich dem für die Sprachforschung so wichtigen *Sanskrit* eine besondere Aufmerksamkeit gewidmet.

Aber nicht allein einen wissenschaftlichen, sondern zugleich auch einen *praktischen Zweck* hat der Hr. Verfasser zu verfolgen gesucht, indem er *auch der Schule* ein Buch darreichen wollte, welches sowohl dem *Lehrer einen einfachen und doch wissenschaftlichen Weg bei dem Unterrichte in der griechischen Sprache vorzeige*, und ihn mit allem dem ausrüste, was zur grammatischen Erklärung der griechischen Autoren erforderlich ist, als auch die *studirenden Jünglinge zu einer gründlichen Kenntniss der griechischen Sprache und zu einer tiefern Einsicht und feinern Beurtheilung der Darstellungsweise der griechischen Meisterwerke führe* und sie mit Liebe zu einem wissenschaftlichen Studium der Grammatik erfülle. *Ueberall* ist die Verschiedenheit des Sprachgebrauchs in den verschiedenen Zeitaltern und Gattungen der Literatur auf das Sorgfältigste berücksichtigt worden.

Durch das vieljährige Studium der griechischen Grammatik und der grammatischen Werke, so wie durch die damit unausgesetzt verbundene Lesung der Alten hat der Verfasser den bereits aufgenommenen grammatischen Stoff vielfach ergänzt und vervollständigt, indem er mehreren Punkten, die bis jetzt mit Unrecht aus dem Bereiche der Grammatik ausgeschlossen waren, die ihnen gebührende Stelle angewiesen, andere, die nur kurz und unvollständig behandelt oder nur beiläufig berührt worden waren, weiter ausgeführt hat.

Der *zweite Theil der Grammatik* wird nächstens erscheinen; unmittelbar auf dieselbe wird eine *Schulgrammatik* folgen, welche, mit Uebergehung der wissenschaftlichen Untersuchungen, nur die *Ergebnisse* derselben umfassen und alles das enthalten wird, was für den *Schulgebrauch* nöthig ist.

Die äussere Ausstattung dieses ungemein reichhaltigen Werks ist vorzüglich schön und der Satz zugleich so raumersparend veranstaltet, dass bei gewöhnlicher Druck-Einrichtung der Umfang dieses ersten Theils, dessen sofortiger Gebrauch durch drei sehr vollständige Register (Wort-, Sach- und Autoren-Register) wesentlich befördert wird, statt 31 über 50 Bogen betragen haben würde, demungeachtet der Preis doch möglichst billig angesetzt ist.

